

નવું સાલ
મુબારક.

A HAPPY
New Year,

102 THE
ZOROASTRIAN CALENDAR.

FOR THE YEAR OF YE 6012 RD 1282.
1.1th September 1911 to 1.11th September 1912

ઓરાસ્ત્રીયન કેલેન્ડર

યાને

પારસી પંચાંગ.

યજ્ઞદેજરહી ૧૨૮૨ નાં વરસનું.
તારીખ ૧૨ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૨ થી તે
તારીખ ૧૨ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૩ સુધીનું.

આનુ રહેલ વરસપર મરજા સહાય ગણે તે નો ફર નેક કાગો નાના.

મુંબઈ:

ચંદનવાડી નંબર ૧૪૧ વાકાં નેરમાં,
મુંબઈ પ્રતિમાન પ્રેસમાં બનમેરહ હોશંગજી બંગાલે બાલાને સાટે
છાપીને પ્રગટ કર્યું છે.

હિસાબી વર્ષ ૧૩૧૨.

PRINTED AND PUBLISHED AT THE "BOMBAY VAETMAN PRESS,"
NO. 141 CHUNDANWADY,
BY BUNCHERJEE KOSUNJEE JAGGER.

1912.

દીપ્ત

૩૧૧

પરો વા. પરેસમાંથી મળશે.

પ્રજા સો ૧૨૪૦ થી નીકલે છે.

WILKINSON'S

(SINCE 1820)
(ESTABLISHED)

ESSENCE OF FLUID EXTRACT OF RED JAMAICA

SARSAPARILLA

WONDERFUL PURIFIER OF THE HUMAN BLOOD.

THE BEST SECURITY FOR HEALTH

લોહી અને રૂઝ સુધારનાર ઉત્તમ દવા.

વીલકીનસનનો રાતા જંમેકા
સારસાપેરીલાનો અરક.

શને ૧૮૨૬ થી બનાવેલો સરકારી દવા.
લોહીના સ્વચ્છતા બગાડ, સુરક કલેબુ, કમ
શક્તી, શરીરનું તવાઈ જવું, યુગાઈ, થાક,
નબલાઈ અને મંદ લાગણીઓ એ સારસાપેરીલા દુર
કરવા માટે સક્રીય વધારે જાણીતો ઉપાય છે.

લીવર, બદલજમી અને નબલાઈ માટે સક્રીય
સરસાપેરીલા તરીકે દરરોજ જરા જરા સારસા-
પેરીલા લેવાથી કોઈની માંદગીનું જોર આવવું
અટકાવે છે એવી ખાતરી આપવામાં આવે છે.

જ્યારેની જરા નબલાઈ જેવું માલમ પડે
કે વીલકીનસનનો સારસાપેરીલા લેવો કે જે
પીક—મી—અપ—ના જેવો રવાનીસ્ટ છે.

જ્યારેની બોખાર—જની તાવ અને મલેરીયા
ફીવરની અસર જણાય ત્યારે વીલકીનસનનો
એસેમેટીક ટીકચર આફ ક્વીનોડાઈન લીધાથી
ધણે ફાયદો થાય છે. વળી સાધારણ તાવ, રોજબો
તાવ અથવા આંતરીઓ અને કોઈની જાતની
મલેરીયા તાવની ઉપર ક્વીનોડાઈન કરતાં એ
ક્વીનોડાઈન લીધાથી તેનો તરતજ અટકાવ
અને ફાયદો કરે છે એમ પ્રખ્યાત ડાક્ટરોના
પરથી સાબિત થયેલું છે.

જરૂરની વખતે કામમાં આવે માટે દરેક કુદ
પોતા પાસે એ દવા રાખવી જોઈએ.

તંદરોસ્તી સહેલાઈથી માલમ પડે છે, તે સા
મગજ, રોશન આંખો અને દરેક ઓળની સક્ર
ઈમાં સમાયલી છે. જે લોહી સ્વચ્છ હોય છે તે
દરદોનો અટકાવ થઈ શકે છે, તથા તેઓને ઉપા
ધાય છે. અશક્ત લીવર નાતવાની અને ચામ
ડીનાં દરદોવાલા માણસોએ લોહીને ૨ થી ચમ
ત્કારીક સ્વચ્છતા આપવાના કામમાં સક્રીય ઉત્તમ
તબીબોએ બલામણ કીધેલો વીલકીનસનનો
સારસાપેરીલા વાપરવો.

અગત્યનું.

“અમે એના વીશે જેટલું ઉચ્ચ મત આપ્યે
તેટલું થોડું છે.”—લેનસેટ.

“તમારા લાલ જંમેકા સારસાપેરીલાની અમે
બલામણ કરીએ છે.”—મેડીકલ રીવ્યુ.

ચેતવણી—નુકશાન કરનારા, નજવા નકલ
કરેલા ખોટા સારસાપેરીલાથી સાવધ રહેજો.

વીલકીનસનનો સારસાપેરીલા ધણીજ
ખાતરી પુરવક રીતે બનાવવામાં આવે છે તે માટે
સરવેથી સરસ સરદીફીક્ટો મેલવી છે.

સધલા દવા વેચનારા તથા જથાબંધ વેચ-
નારાઓ પાસેથી નાની, મધ્યમ, ને મોટી સીસી-
ઓમા મલશે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૧૬૦૮ વર્ગીક

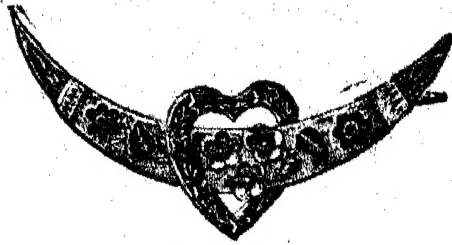
પુસ્તકનું નામ પાટન પંચાંગ

વિષયક મહાપ્રભુજી ૪૮૩૩

સર અવસરે ભેટ આપવા લાયક

તરે હવાર ફેનશી ચીજો
નવી કે

સોનાની હોકીટ,
ભુટ્ટી, ખુચ, ચામ, સેફ્ટી પીન, ફાટો
ખુચ, પેનસીલ, ઈં

નવી કીઝાઈનના
સોના રૂપાનાં
ચઢ ઉતર
કીમતના વોચ

એ ઉપરાંત કાંઈક નવી ભેટ આપવા લાયક ચીજો
ગરીબ તેમજ તવંગર માટે

સીનસેરા વોચ કુાં

૧૭, હોરનળી રોડ, કોટ—શ્રીલીપ કુાં ની સામે.

DHUNJEEBHOY COWASJEE OOMRICAR & CO,
WINE & PROVISION MERCHANTS.

ધનજીભાઈ કાવસજી ઉમરીગરની કુાં

વાઈન અને પ્રોવીઝન મરચંટસ,

નાં ૧૦-૧૨-૧૪, અખડુલ રહેમાન સીટ—કરાઈ મારકીટની સામે.

અંગરેજી દારૂકામ છુટક તથા જથાબંધ તથા ખોરાકીકામ
કીશ્યતથી વેચવામાં આવે છે.

સરવે ખાશાઆમને તથા બહારગામના તથા અતરેના વેપારીઓને નમનતાઈથી જાહેર
કરવામાં આવે છે કે નીચે લખેલો માલ હમારે ત્યાંથી મંગાવીઆથી તાબરતોખ મલશે.
દેશાવરવાલા સાહેબો રોકડા અવેજથી મંગાવશે તો કીશ્યતથી મોકલી આપવામાં આવશે.

ઉપલે ઠેકાણે સરવે જાતનો ઉચો દારૂકામ જેવો કે પાંડી, જીન, ચોલતામ, વીશકા,
જીનજરે વાઈન, જમેકા રમ, પોરટ વાઈન, શેરી વાઈન, ચમપીન, લીકર હોક, કલારેત, મોજલ
તથા મીશીઅરસ કટલર પામર, ટરીચર તથા ગીલળીની કુંપનીનો દરેક
જાતનો દારૂ કીશ્યત ભાવે આપવામાં આવશે. લીપતન કંપનીના જામસખી મલશે.

વકી સ્પીરીટ આફ વાઈન રેકડીશાઈડ ૧૮) કીગરી ઓવર પુરફનો તથા મેડીસેટ
સ્પીરીટ પણ મલશે.

સરવે ઉંચા મેકરની ખોરાકી તથા હેમ, બેકન, ચીઝ તથા પરફુમરી, પેટ્ટ
મેડીસીન વીગરે તથા લીપટનની સરવે જાતની ચાહે, કાશી કીશ્યતથી મલશે.

લીલા મેવાથી ખુમાઈ પડતાં જાડો. ખુશખોદાર ફુલોથી લચી પડતાં દરખતો.

"Gardening has been the inclination of kings, the choice of the philosophers, the common favourite of the public and private men; a pleasure of the greatest, and the care of the Meanest and indeed, an employment and a possession for which no Man is too high or too low." Sir William Temple.

ધરાની બાગખાનની તારીફલાયક હુનરમંદી-જે માટે મયા ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૬ નાં પ્રદર્શનમાં ચાર, તથા ૧૯૦૭ માં આઠ મોટા ઈનામો મળ્યા છે, અને ઘણી તારીફ થઈ છે.

સુકાર્મ ગયલા બેરાન, તથા તદ્દન નવા બગીચાઓને તાઝોતર-લીલાતરીયા બરપુર—અને ખુશ ફળોથી ખેત્યાણકારક બનાવી આપવાનું માથે લઈએ છે.

કેટલાક મોટા હીંદી રાજવંશીઓનાં તથા સદા અદરથોનાં બગીચાઓ અમારી જાતી દેખરેખ હેઠલ તબયાર થયા છે, જે માટેની ઉચી સરકારીકરો મોજુદ છે. ખુલ ફળનાં જાડોને લગતી સમજન હમેશાં ખરેખરી ને સેવાઈથી સમજ પડે તેમ જણાવામાં આવશે.

જાત જાતની આંખાની કલમો, મોશાખી, સંતરા, પપેનાસ, ચીકું, લાચી, ગોલાખી ને સફેદ જાંબુર, સપરચંદ, નાસપત્તી, પીચ, શેતુર મીથી, દાદમ, નારંગી, માલુંગા, ખાટા લીલું, આરંગ ને મીથી કમરખની કલમો, ગામથી, મલખારી ને શીંગાપુરી નાળીયરી, (Lili nut), સોપારી, બદામ, દરાખ, અખરોડ, બચફળ, હીંગ, તજ, લવંગ, પેર, શીતાફળ ને રામ ને માયફળ વગેરે સરવે જાતનાં ફળ, જાડો, રંગરંગનાં રોટનડરડ ગોલાઓ, મેગનોલીઆ, જાત મોગરા, ગારહેનીઆ, સાએલી ચપેલી, જામખુર્જ, આંખા ને સરવે જાતનાં ફુલ જાડો ને સરસ પામસ, ડરેશીનાં કરોટનસ, મેડેનહૅર ફરનસ, એ વતરોજે બીજા તરેહવાર રોપાઓ ને વેંજાઓ અતી કીફાયતે પુરા પાડીએ છીએ.

બહારગામનાં આરડરપર તરત ધીયાન આપવામાં આવશે ને જાડો V. P. થી મોકલવામાં આવશે.

તામ્મ ફુલનાં તુરા—હાર—ખાસકીટ—જટનસ ખુલખાનું દેકેરેશન વરહી પ્રમાણે મનપસંદ કારીગીરીથી અંગ્રેજી ધપપર બનાવી આપવામાં આવશે.

ખુરોખીઓને સાફ લગન વગેરે માટે શાવર વગેરે તુરાઓ ને જટનો અને મરણુ સાફ સુધ સફેદ રીયસ ને કરોસીસ પણ બનાવી આપીએ છીએ.

તખ અને કુદામાંનાં જાડો લગન મેલાવણ વગેરે તાંકના સાફ ભાડે આપવામાં આવશે.

કબેર રોડ બાપખજાનાં બાગમાં હમેશાં મનપસંદ ફુલ ને જાડનાં કુદાનો જથ્થો રહે છે.

સોરાબજી અ. મે. ધરાની—ફલોરીસ્ત.

૪૦—કલેરરોડ, એડલશી હોટલ કંમપાઉનડ,

૬૦ માસીનાં હાસપીતાલ પાસે, લાએખલા,

મુંબઈ.

महेश वायस
4
Arthur Road Chemical Works,
TARDEO, BOMBAY.

Founder, Director and Proprietor,
DR. E. M. MODI, D. SC. LL. D., LITT. D.,
F. R. S. (EDIN.), F. C. S.
(Lond. & Berl.), etc.

All Chemical Products of Dr. Modi's manufacture are invariably
pronounced both by Chemical and Practical Experts to be
Simply invaluable, quite pure, and excellent,
and every one of them found worthy of
HIGHEST GOLD MEDAL AWARDS IN COMPETITION.

 SIX GOLD MEDALS

• AWARDED AT

INDUSTRIAL EXHIBITIONS

**For Excellence of Dr. Modi's
different Disinfectants and for Purity,
Excellence and Utility of
Dr. Modi's various Chemical Products for
the Textile. Engineering & other Industries,**

Economy. Efficiency. Excellence.
*Success Unparalleled and Unprecedented, always
 Guaranteed by the Use of*

Dr. E. M. MODI's

**Celebrated Registered Specialities in Sizes,
 Finishes, Softenings, Soaps, Disinfectants,
 Non-Conducting Boiler Covering Cements,
 Paint Removing and Boiler Composi-
 tions, etc., etc., as used for years
 and highly appreciated by the
 Government, numerous
 Mills, Municipalities,
 Railways, Steam-
 ships, etc., of
 India :—**

“Excelsior Kaikol Boiler Fluid.”—The only Scientific and Specific Preventative of Incrustation and Corrosion in Steam-Boilers and Economisers, always supplied to suit individual requirements on Quantitative Chemical Analysis of feed water and boiler and economiser scales. Effects considerable saving in fuel, repairs, and longevity of boilers and economisers. Used by some 500 Steam-Users, and unanimously acknowledged to be “the Best and the only Safest, Absolutely High-Quality Boiler Compound in the Market.”

“Perfectum Mica Non-Conducting Cement.”
 For externally coating Boilers, Steam-Pipes, etc., etc. A Most Perfect Non-Conductor. Quite Non-Inflammable, Non-Combustible, Non-Corrosive, Pronounced by numerous steam-Users to be a “Matchless Non-Conductor, Simply Unsurpassed in Self-Adhesive, Lasting, and Non-Radiating properties.”

“Herculean Compo.”—The Strongest and the Most Effective Paint Remover in the World. Completely removes in one single application all oldest, hardest and thickest Paints, Tars, Dammars, Collin's Composition, and Grease from Wood-work, Iron-work, Stone-work, etc., without scraping, scrubbing, or burning.

“Cera-Vegetaline.”—Purified Natural Vegetable solid Fat (Stearine) for Textile Sizing. An absolute perfection for weaving with maximum of production. Pronounced by Chemical Experts to be “a Perfect Tallow-Substitute, rich in Vegetable Stearine, Incomparably Superior to and Quite Different from Palmine and kindred solidified oils.”

“Cottolein.”—An Extract of Cotton itself, a most valuable Softener for Textile Sizing and Finishing.

मेहर भवन

"Gelsiz Size."—Almost Powerfully adhesive Jelly, serving admirably to attach the size firmly to the Warps during the process of weaving and to cause very great advantage to Mill Proprietors by reducing dusting in the looms to a minimum.

"Excelsior Sizol."—Useful Sizing Fluid for facilitating Weaving in cold, dry climates & weather.

"Saponaal."—The Best, Cheapest, Cleanest, Purest, and the most Elegant Soap Extant. Powerful Emulsifier of Fatty Matters. Special Soap for Sizing, safely used with Magnesium, without making the size lumpy. An Excellent Size-Blender.

"Transparatose."—A matchless Finish for imparting High class Transparent Gloss and Lustre to cotton goods.

"Oleantine."—A splendid Finish for giving Soft Silky Feel to cotton goods.

"Oxolein Disinfectant."—Most Unfailing Antiseptic, Disinfectant, and Deodoriser, and a True, Powerful Germicide for Local, Aerial, and Personal Disinfection. A most powerful Oxidising Agent, and in Germicidal or Disinfecting powers, no hitherto known disinfectant equals it. Quite Non-Corrosive. Perfectly Non-Poisonous. Rapid & complete Destroyer of all Pathogenic Microbes, and their poisonous products, the Toxines, and the most deadly Ptomaines.

"Dr. Modi's Other Preparations" also in very great demand are **Palmines** (artificially solidified Castor Oil for Textile sizing), **Dextrines** (both white and yellow for finishing Cotton Fabrics to impart crisp feel to finished goods) **Glycerine** and **Glucose** (for Sizing and Finishing, to impart Softness to sized Warp and Finished Fabric), **Turkey Red Oil** (for Turkey-Red dyeing), **Tannin Extract** 50 T. (for dyeing to be used with economy and better results in place of Myrabolan powder), **"Phenolic" Disinfecting Fluid** (cheaper and going somewhat farther than Phenyl) 10% 15% 20% and 25% **Carbolic Disinfecting Powders**, etc., etc.

For descriptive Handbills, Samples, Prices, Numerous Patrons and Testimonials, etc.

Please apply to—

E. M. MODI & CO.,

Sole Manufacturers and Proprietors of Dr. Modi's all Celebrated Registered Specialities, etc.,

Furnishers of Mill and Gin Stores of every Description,
Dealers in High-Class and High-Test Lubricating Machinery Oils, etc.

Office & Factory:—MEHER BUILDINGS,

3, Bellasis Bridge Road, Tardeo, BOMBAY

નવી બેંક

યુરોપની ડોક્યુમેન્ટરી હુડીઓ અમારી સાથે
અગાઉથી ગોઠવાણ કરવાથી અમે
ભરી આપીએ છીએ.

તેમજ તેની છુટક ડીલીવરી આપીએ છીએ.

ધી નેશનલ ફીનેન્સીંગ એન્ડ કમીશન કોર્પોરેશન લીમીટેડ.

રજીસ્ટર્ડ થાપણ	રૂ ૧૦૦,૦૦,૦૦૦
ભરાવાની થાપણ	રૂ ૨૫,૦૦,૦૦૦

હું ઓફીસ:—૭૫, એપોસ્ટો સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

સાખાઓ અને એજનસીઓ.

લંડન, પારીસ, ન્યુયોર્ક, ગુજરાત, મરાઠા પ્રદેશ, કલકત્તા, કરાચી, મલબાર કોલોનિયલ વગેરે કેટલીક ગોઠવણો પુરી થયેથી જોતવામાં આવશે.

ચાલુ ખાતાઓ.

ઉધારવામાં આવે છે અને રૂ ૫૦ ઉપરાંતની રકમ ઉપર દરરોજની બાકી ઉપર દર વરસે દર સેક્ટેરે ૩ ટકા લેખે વચાજ આપવામાં આવે છે. અરધા વરસ માટેનાં વચાજની રકમ રૂ. ૫ થી ઓછી હોય તો આપવામાં આવશે નહીં.

બાંધી મુદતની ડીપોઝીટો.

રૂ. ૫૦૦૦ અથવા વધારે ૧૨ માસના વચાજ ટકા ૫

રૂ. ૫૦૦૦ ની અંદર " " ટકા ૪%.

ટુંકી મુદતને માટે વચાજના ભાવો અરજ કરવાથી નહીં થશે.

હીંદુસ્તાન, યુરોપ અને બીજા દેશાવરોની હુડી અથવા ચેકો ખરીદવામાં આવે છે.

સરકારી બત્તીનગીરીઓ, સ્ટોકસ અને શેરો, ચાંદી, સોનું વગેરે ગ્રાહકોની વતી ખરીદવા તથા વચાણ કરી આપવામાં આવે છે.

લોનો, ચોવર ડરાફ્ટો અને કેશ કેડીટસનાં ખાતાં જોલવામાં આવે છે.

દરેક બતતનું બેંકને લગતું અને લેવડદેવડનું કામકાજ કરવામાં આવે છે.

મુંબઈ અથવા હીંદુસ્તાનના કોઈપણ ભાગોમાં નાણાં રોકવાની બાબતમાં ગ્રાહકોને પુરતી સલાહ આપવામાં આવે છે.

હીંદુસ્તાનથી યુરોપ જતારાઓને પ્રદેશમાં ઓછા ખર્ચ સાથે સુગમતાથી રહેવા, વરતવા સંબંધે ઘણી ઉપયોગી સુચના આપવામાં આવે છે, જેથી નકામાં ખર્ચાતાં નાણાંનો બચાવ થશે.

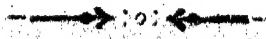
ધરમાદા ખાતાનું કામ વગર કમીશને કરીએ છીએ.

સી. આઇ. પારેખની ફાં. ઓ, એજંટો.

લીવરપુલ વીક્ટોરીયા ઇનસ્યોરંસ

ક્ષેરપોરેશન લીમીટેડ.

જીંદગી અને આગના વીમા માટેની એક ધરખમ શ્રીટીશ કું.

વડી આફીસ—નંબર ૪૫-૪૬, હોલબોર્ન વાયાદકટ, લંડન.

ઉપલી કુંપનીમાં જીંદગી અને આગના વીમા ઘણાજ કીશા-
યત પડતા ભાવો અને ઉદાર સરતોએ ઉતારવામાં આવે છે.
દાવાઓનો તુરતા તુરતજ, ૫૬થો કરીને મુંબઈમાંજ પગાર
કરવામાં આવે છે.

જીંદગીના વીમાઓ સાધારણ ધોરણે ઉપ્રાંત નીચલાં નવાં
ધોરણે ઉપર પણ ઉતારવામાં આવે છે:—

પેહેલા ૫) વરસના ઓછા ભાવની પાલીસી, ભાગીદારીના
વીમા, ૨) ટકાના ગેરેટી કીધેલા નફાની પાલીસી, દાવા પાકવા
પછી અપાતાં ૬) ટકાના વ્યાજની પાલીસી, વગેરે.

પ્રોસપેક્ટસ તથા વધુ વીગતો માટે લખો:—

જમસેદજી ટેમુલજીની કું,

મુખ્ય પ્રતીનીધીઓ.

નંબર ૬, બેંક સ્ટ્રીટ, કોટ—મુંબઈ.

જાગવમવાળા એજંટા જોઈએ છે.

THE YOKOHAMA SPECIE BANK LIMITED.

ધી યોકોહામા સ્પેશી બેંક, લીમીટેડ.

આલબર્ટ બીલ્ડર્ગ, કેપ્ટે કોટ, મુંબઈ.

સ્થાપી—૧૮૮૦.

ભરતવલી થાપણુ યેન ૪૮,૦૦૦,૦૦૦
પગાર થયલી થાપણુ ,, ૩૦,૦૦૦,૦૦૦
રીઝર્વ ફંડ ,, ૧૭,૫૦૦,૦૦૦

વડી આફીસ:—યોકોહામા, જાપાન.

શાખાઓ અને આડતો.

આનરન હુશેન.	કોબી.	ન્યુચંગ.	ચોહંગાહી.
આનચન.	લંડન.	ન્યુચોરક.	તાઈલીંગ.
દાઈરેન. (ગલની)	લીયાચંગ.	ગોસાકા.	તોકીયો.
હુનકો.	લાયનસ.	રીચોજન(પોર્ટઆરથર)	ટીનટશીન.
હોનોલુલુ. (હાવાઈ)	ફિંગતાઈન, (મુકદ્દન)	સેન ક્રાનસીસકો.	મુંબઈ.
હાંગકોંગ.	નામાસામી.	પેટ્રીંગ.	કલકત્તા.

લંડનના બેંકરો.

ધી બેંક ઓફ ઇંગ્લેન્ડ, ધી લંડન બેંક ઓફ સ્ટોક બેંક લીમીટેડ,

ધી યુનીયન બેંક લંડન એન્ડ સમીથસ બેંક લીમીટેડ,

ધી પારસ બેંક લીમીટેડ.

મુંબઈની આડત.

ચાલુ ખાતાઓ અને શીક્ષક અગ્રમતો ઉપર સાર વ્યાજ આપવામાં આવે છે, જેની સરત પુછપરછ કરવાથી જાણવામાં આવશે.

સંચર જામીનગીરીઓ ઉપર ધીરધાર કરવામાં આવે છે અને હરેક જાતનું બેંકીંગ અને એક્સચેન્જનું કામ કરવામાં આવે છે.

જાપાન અને દુનીયાનાં સમસ્ત વેપારી મુલકો ઉપર હસ્તતો આપવામાં આવે છે.

N. IGARASHI,

Manager.

INTERNATIONAL BANKING CORPORATION.

ઇન્ટરનેશનલ બેંકીંગ કોર્પોરેશન.

વડી ઓફીસ: ન્યુ યોર્ક.

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરીકા ચીન તથા ફીલીપાઇન ટાપુઓ તરફના શીસકલ એજન્ટો.

— ❀ ❀ ❀ ❀ —

ભરાયલી થાપણ	સોનાના ડાલર.
રીઝર્વ ફંડ અને વગર વેલ્યુઆએલો નફો	૩૪૬૦૩૮૮.૩૮

લંડન ઓફીસ:—બીશપ્સગેટ સ્ટ્રીટ, ઈ. સી.

શા ખા ઓ.

મુખ્ય કચેરી	મનીલા	હૅનકાઉ	મેન ફાનસીસેફો
હોંગકોંગ	સીંગુ	થોફાલામા	કંટાન
કોલમ્બો	સીડી ઓફ મેક્સીકો	કાથેન	પનામા
પેર્મિંગ	સેન્ટોગાલ્ડો	સાંગાપોર	એમ ૧૫૨ (કનાલમેન)

આ કોર્પોરેશન યુરોપ, અમેરીકા, આસ્ટ્રેલીયા, ચીન અને જાપાનનાં મુખ્ય શહેરોમાં ડરાક્ટો તથા તારની હુડીઓ વચ્ચે છે. તથા બીજાસ ઓફ એક્સચેન્જ ખરીદે છે. સેટલસ ઓફ ફેડીટ ઈશ્યુ કરે છે અને બેંકીંગનું તેમજ હુડીયામણને લગતું દરેક પ્રકારનું કામકાજ પાળે છે.

આહુ ડીપોઝિટનાં ખાતાંઓ ખોલવામાં આવે છે અને તેની ઉપર બ્યાન્ક દર વરસે દર સેકેન્ડ એ ટકા લેખેનું દરરોજની રોકડ બાકી ઉપર રૂ ૧૦૦૦ થી ૧૦૦,૦૦૦ સુધીની રકમ માટે આપવામાં આવે છે.

રીફાઇ ડીપોઝિટ—૧૨ મહીનાની બાંધી મુદતની ડીપોઝિટ ઉપર ૬ વ સે ૧૨ સેકેન્ડ સાક્ષાર દર લેખેનું વ્યાજ આપવામાં આવે છે. હુડી મુદતની ડીપોઝિટ માટેનું વ્યાજ બંને મગવાથી અથવા અરજ કરવાથી બદલી શકાય.

હુડીના કોષ્ટકો ભાગમાં આવી શકે એવા વેવલરસ ચેક આ બેંક વચ્ચે છે.

એચ. એ. દબલ્યુ. પ્રિન્ટ.

કામચલાઉ મેનેજર.

મુખ્યની ઓફીસ, ૪૨-૪૩ ચરચગેટ સ્ટ્રીટ.

The Mercantile Bank of India Ltd.

મરકનટાઇલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લીમીટેડ.

નાં ૨૨, એસપ્લેનેડ રોડ, મુંબઈ.

સત્તા આપેલી થાપણ.....	પાઉંડ	૧,૫૦૦,૦૦૦
શેરો ભરાયેલી થાપણ.....	"	૧,૧૨૫,૦૦૦
પુરી ભરાયેલી થાપણ.....	"	૫૬૨,૫૦૦
રીઝર્વ ફંડ.....	"	૩૬૫,૦૦૦

૧૬૧ આશ્રીત—૪૦ થરેડનીડલ સીટ, લંડન ઈ. સી.

શાખાઓ અને આડતો.

મુંબઈ.	કરાંચી.	સીંગાપોર.	બતેવીયા.
કલકત્તા.	રંગુન.	પીનાંગ.	હાંગકોંગ.
હાઉરા.	કોલ્કો.	કોરા બાહર.	ચેહંગાડી.
દીલ્લી.	કાંપી.	કચાલા લમપુર.	મોરીસ.
મધરાસ.	ગોલ.		

આ બેંક ખોલતી શાખા તથા આડતો ઉપર હુડી આપે છે, તથા હુડીનાં નાણાં વિચરાતી આપે છે, અને મુસાફરો માટે લેટરમ બેંક કરેડીટ આપે છે.

આ બેંક ઈ.પા.ઈ.સી. ઉપર સંકેત બે ટકાનું બેંક આપે છે.

બેંકની મુદતની બાર માસની અથવા તેથી ઓછી મુદતની ડીપાઝીટ માટેના બેંકના બેંકો અરજ કરવાથી નકી થઈ શકશે.

બેંક, હિંદુસ્તાનની અથવા બીજી સરકારની લેનો ખરીદ કરી અથવા વેચી આપે છે. તેમજ ખચાર, પેનસન, વેલેચણી અને બેંક વસુલ કરે છે અને બેંક વસુલ થયેલી રકમ બેંકની મારફતે હુડી લઈ મોકલવામાં આપે તો તે ઉપર કમીશન કશું લેતી નથી.

વળી સરકારી લેનો તથા કંપનીઓના શેરો વગેરે સલામત રાખવા લે છે, અને તે ઉપરનું બેંક નીચેના બેંકે ઉધરવે છે:—

ક ની શ ન.

હિંદુસ્તાનમાં મૂકવું હોય તો દર સંકેત..... બે ટકા
સલામતી માટે રાખેલી લેનો કે શેરો ખાજ આપતી વેળા સંકેત..... બે ટકા
હિંદુસ્તાનમાં વેચેલા શેરો અથવા લેનોનું નાણું આપતી વેળા સંકેત..... બે ટકા

જેમ્સ મરડોક,

મેનેજર.

National Bank of India, Ltd.

નેશનલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા, લી.

વડી ઓફીસ: ૨૬, બીકાપુર, લંડન ઈ. સી.

નામની થાપણ...	પાઉન્ડ	૨૦,૦૦,૦૦૦
સરકારી થાપણ	"	૧૦,૦૦,૦૦૦
રીઝર્વ ફંડ	"	૯,૦૦,૦૦૦

શાખાઓ.

કલકત્તા.	દીલ્લી.	મુંબઈ.	મોમબાઈ.
મુંબઈ.	કાનપૂર.	કોલકોટા.	નેમરોળી.
મદરાસ.	ટ્યુટીકોરીન.	કાંડી.	નાકુર.
કરાંચી.	કોચીન.	નેવેરા ઇલીયા.	દીલ્હી.
લાહોર.	ચીતાગાંગ.	એડન, કેમ્પ.	અનંત.
અમરીતસર.	રંચુન.	એડન, સ્ટીમર પોર્ટ.	કેમપાલા.
		જનરલપાર.	એન્ટોની.

ફીક્સ ડીપોઝિટ્સ—આ બેંક બાંધી મુદતની બાર માસની અથવા તેથી ઓછી મુદતની ડીપોઝિટ્સ લે છે, જેના વ્યાજના ભાવો અચળ કરવાથી જાળવવામાં આવશે.

ચાલુ ડીપોઝિટ બાતાંઓ—આ બેંક સાથે ચાલુ ડીપોઝિટ (અનામત) બાતાં પસંદ કરેલા આકાને માટે ઉપાવમાં આવે છે અને તેઓને રૂપિયા ૧,૦૦૦ થી રૂપિયા ૧,૦૦,૦૦૦ સુધીની રકમો ઉપર દરરોજની બાકી કલાવતા જઈ, દર વરસે દર સેક્ટે બે ટકાનું વ્યાજ આપવામાં આવે છે; પણ છ માસનું વ્યાજ ૩.૫ થી વધુ નહીં થાય તો વ્યાજ આપવામાં આવતું નથી.

હુડીપત્રીનું કામ—યુરોપ, આફ્રિકા, હિંદુસ્તાન, ચીન અને આસ્ટ્રેલીયાનાં મુખ્ય શહેરો ઉપરની હુડીઓ ખરીદવામાં અથવા તે ઉપરની આપવામાં આવે છે.

બેંક પોતાની વડી ઓફીસ તથા શાખાઓપર અને યુરોપ, આફ્રિકા, અમેરિકા તથા આસ્ટ્રેલીયાનાં મુખ્ય શહેરો ઉપર પણ હુડી આપે છે. તારમાંથી નાણું વાળે છે.

આ બેંક સરકારી લોન, શેર વગેરે વેચવા તથા લેવાનું કામ કરી આપે છે, અને તે સલામત રાખવા માટે પણ લે છે અને જ્યારે પાંકે સારે તે ઉપરનું વ્યાજ ઉપરાંત આપે છે.

લોન તથા કેશ ફેલીટીસ પસંદ કરેલી જામીનગીરીઓપર આપવામાં આવે છે.

રાઈફ કીડ,

એક્ટીંગ મેનેજર.

પોસ્ટ બોક્ષ નંબર ૧૪૧.

Allahabad Bank Limited.

અલાહબાદ બેંક લીમીટેડ.

સત્તા આપેલી થાપણ	રૂ. ૪૦,૦૦,૦૦૦
ભરાયેલી થાપણ	રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦
રીઝર્વ ફંડ (સરકારી કાગળવાંચોમાં)	રૂ. ૩૪,૦૦,૦૦૦
વડી ઓફીસ—અલાહબાદ.		

સાખાઓ—મુંબઈ, કલકત્તા, કાનપુર, દિલ્લી, લખનૌ, બરેલી, બાહાનસી, જમલપોર, નાઇનીતાલ, મીરાત અને નાગપુર.

સખ એજનસીઓ—અમરીટસર, અમીનાબાદ પારક, લખનૌ, બનારસ, ચાનડેસી, હાથરસ, મોરાડાબાદ, સીતાપુર અને લખનૌ એટ.

કોર્સપોનડેન્ટ આખા હિંદુસ્તાનનાં સઘળા મુખ્ય શહેરોમાં છે.

લંડન બેંકરસ—વી લુનીયન બ્રોક્સ લંડન અને અધિષ્ઠ બેંક લીમીટેડ.

આલુ ડીપોઝિટસ ખાતાઓ—કાંઈપણ દામ લીધા વગર ઉઘાડવામાં આવે છે.

આ બેંક એકાદર લગાડેલાં રટેમપસનાં ફૂટ પૈસા લઈ બેંક ખુલા તથા પાસ બુકો મફત પુરી પાડે છે. આલુ હીસાબપર રૂ. ૫૦૦ થી રૂ. ૧૦૦૦૦૦ સુધીની રકમોપર દરરોજની બાકી કાઢતા જઈ દર વર્ષે દર મોકલ બે ટકાનું બાજ આપવામાં આવે છે; પણ છ માસનું બાજ રૂ. ૫ થી વધુ નહીં થાય તો બાજ આપવામાં આવતું નથી. અમાલથી ગાફલત કરવા વગર કાંઈપણ ખાતામાંથી જમે કરતા વધુ રકમ ઉપાડી શકશે નહીં.

આ બેંક ટ્રાફ્ટ, ચેકમાં વગેરે એકલા કરે છે પણ ઉધરાવવા માટેના સઘળા ખીસો જે તારીખે પાકતા હોય તેની આગળ મોકલાવવા જોઈએ અને બપોરનાં બાર વાગ્યા પછી મોકલેલા ખીસો બેંકના ચેકો બીજા દિવસ સુધી ઉધરાવવા માટે મોકલવામાં આવશે નહીં.

ફીક્સ ડીપોઝિટસ—કાંપી અથવા ફૂંક મુદતની ડીપોઝિટસ લેવામાં આવે છે. જેની વીગત અરજ કરવાથી જણાવવામાં આવશે.

સેવીંગસ બેંક—સેવીંગ બેંકના ખાતાઓમાં નાંચલી રકમોની સ્વીકારવામાં આવે છે. કાયદાની નકલ અરજ કરવાથી મલી શકશે.

આ બેંક સરકારી લોન અને બીજી સીક્યુરીટીઝ વગેરે લેવા તથા લેવાનું કામ કરે છે અને તે બેંકમાં સલામત રાખવા માટે પણ લે છે. અને જ્યારે તે પાકે છે ત્યારે તે ઉપરનું બાજ ઉધરાવી આપે છે.

સોનો અને કેશ ક્રેડીટસ આપવામાં આવે છે.

કાંઈપણ સરકારની કરસી નોટો, ચેકો અને હુડીઓ, ફીક્સ ડીપોઝિટસના ખાતાઓમાં જમે કરવા માટે કાંઈ પણ દામ લીધા વગર સ્વીકારવામાં આવે છે.

દરેક બાવનું બેંકને લગતું કામકાજ કરવામાં આવે છે.

કાયદાની નકલ વડી ઓફીસ અથવા કાંઈપણ બાંન્ય ઓફીસમાં અરજ કરવાથી મલી શકશે.

એચ. એચ. વહાણ

એન્ટ.

મુંબઈની સાખા હાફીસ—૧૦૧ હોરનબી રોડ, કોટ—મુંબઈ.

The Central Bank of India, Limited.

ધી સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લીમીટેડ.

પ્રમુખ—ધી એગ્રીમેન્ટ સર શ્રીરોજશા મે. મેહતા કે. સી. આઈ. ઇ.

વડી ઓફીસ—મેશામ બીલ્ડીંગ ફોટ, મુંબઈ.

શાખા ઓફીસો—કલકત્તા અને મોંડલી.

આડતો—કલકત્તા, દીલ્હી, કરાંચી, અમરીતસર.

આ બેંક ચાલુ ખાતામાં દરરોજની બાકી ઉપર નીચે મુજબ વ્યાજ આવે છે.

જાનેવારીથી જુન—૩ ટકા

જુલાઈથી ડીસેમ્બર—૪ ટકા

૧૨ માસની ડીપોઝિટ—૪ ટકા

દુકી મુદતની ડીપોઝિટના ભાવો અરજ કરવાથી મલી શકશે.

શાખા ઓફીસોના બેંક ફોટમાં વડી ઓફીસોમાં પણ પગાર કરવામાં આવે છે તથા દરેક રીતની સવલત આહવાને મલે તે ઉપર ધ્યાન આપવામાં આવે છે. અને એકોનાં નાણાં વસુલ કરવા માટે જાજુ ખોટી થવું પડતું નથી. સરકારી મોટો, પોર્ટવસટ, મ્યુનીસીપલ, વગેરેના બોરો, શેરો, સંધર મીલકતો માલ વગેરે સારી જામીતગીરી ઉપર નાણાં સવલ પડતા ભાવે ધીરવામાં આવે છે.

આ બેંકે લોક વીશ્વાસ કેટલા મોટા પ્રમાણમાં મેલવ્યો છે તે તેની વરદીંગ ક્રેડીટલના નીચલા આંકડાઓ પુરા પાડે છે:—

તા ૩૦ મી જાનેવારી	૧૯૧૨	રૂ	૮,૦૦,૦૦૦
તા ૩૧ મી મે	૧૯૧૨	,,	૩૧,૦૦,૦૦૦
તા ૩૧ મી જુલાઈ	૧૯૧૨	,,	૪૩,૦૦,૦૦૦
તા ૧૫ મી ઓગસ્ટ	૧૯૧૨	,,	૬૧,૦૦,૦૦૦

વધુ વીગત માટે મેનેજરને મલવું.

શોરાબજી ન. પોંચખાનાવાલા,

સી. એ. આઈ. બી. (લંડન)

મેનેજર.

The Eastern Bank Ltd.

ધી ઇસ્ટર્ન બેંક લીમીટેડ.

વહી ઓફીસ:—૪, કાસબી સકવેર, લંડન ઈ. સી.
શા ખા ઓ.

મુંબઈ, કલકત્તા અને બંગાલ.

મુંબઈની ઓફીસ—હોરનબી રોડ હોરનર અને ચરચચેટ સીટ.

કલકત્તાની ઓફીસ—૯, કલાર્કવ સીટ.

ભરાએલી થાપણ	પાઉંડ	૧,૦૦૦,૦૦૦
પમુલ થાએલી થાપણ	"	૪૦૦,૦૦૦
શેર હોલરોની રીઝર્વ જવાબદારી	"	૬૦૦,૦૦૦

ડા. ય. રે. કટ રો.

લોરડ બાલકર ઓફ બર્સલીડ, રીંગ પ્રમુખ.

સર જેકબ ઈંગ સામુન, બેરોનેટ (મેસરસ ઈંગ ડીંગ સામુન એંડ કું.)

મોંશયો એમીલ ફ્રેનકાર્થ (બેંક ડિઓટર મેરનો ડાયરેક્ટર.)

જેમસ લીડિંગ, એસકવાયર, સીંગ એમ. જી. (મેસરસ બાકિન, સીપલેની કું.)

મોંશયો જુલા, (મોસાયટી જનરલનો ડાયરેક્ટર.)

જે. એસ. હેસકેલ, એસકવાયર (મેસરસ ઈંગ ડીંગ સામુનની કંપની)

મુંબઈની કમીટી.

એ. જે. રેમંડ, એસકવાયર-પ્રમુખ.

સર દીનશાહ એમ. પીટીટ, બેરોનેટ.

મધુરાદાસ ગોકળદાસ, એસકવાયર.

આલુ ખાતાંઓ ઉઘાડવામાં આવે છે અને ખાંધી મુદતની ડીપાઝીટો સતીકરવામાં આવે છે જે માટેના દરો અચળ કરવેથી જાણાવવામાં આવશે.

હુડી-(ખીલ ઓફ એક્સચેન્જ) ખરીદવામાં આવે છે. નાણાં મંજુર રહેલી જમીનગીરી ઉપર ખીરવામાં આવે છે અને દરેક પ્રકરનું નાણાપટનું તથા હુડીનું કામકાજ માથે લેવામાં આવશે.

આહવાને સરકારી જમીનગીરીઓ, મોટો અને શેરો ખરીદી અને વેચી આપવાનું તથા તે ઉપરની વેહેંચાણી ભેગી કરી આપવાનું માથે લેવામાં આવે છે.

ડા. યુ. એમ. એનડરસન,

મેનેજર.

The Credit Bank of India Limited

ધી ક્રેડીટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લીમીટેડ.

ભરાયલી થાપણુ.... ૩. ૫૦૦૦૦૦૦

વડી ઓફીસ:—૭, ચીન સીટ, ઠાટ, મુંબઈ.

એન્ડ સી—લંડન
શાખાઓ.

અમદાવાદ, વડોદરા, ભાવનગર, હેદરાબાદ (સીંધ), ભુનાગઢ, કરાંચી, કાલબાદેવી (મુંબઈ), માંડવી (મુંબઈ), રાજકોટ, સકર, લખનો અને સુરત.

ચાલુ ડીપાઝીટ ખાતાં.

ચાલુ ડીપાઝીટ ખાતાંઓ ઉઘાડવામાં આવે છે અને રૂ. ૧૦૦ થી રૂ. ૧૦૦૦૦૦૦ વેરની દરરોજ બાકી ઉપર દર વરસે દર સેક્ટે રા. ૮૬ લેખે વયાજ આપવામાં આવે છે અને રૂ. ૧૦૦૦૦૦ ઉપરની રકમ ઉપર ખાસ ગોઠવણથી વયાજ નકી કરી શકાશે. દર અરધા વરસનું વયાજ રૂ. ૩ થી વધુ રકમનું નહીં થતું હોય તો તે આપવામાં આવશે નહીં.

સેવીંગસ બેંક.

વયાજ દર વરસે દર સેક્ટે ૪ ટકા લેખેનું આપવામાં આવશે. કાયદા કાનુનો અરજ કરવાથી મળી શકશે.

બાંધી મુદતની ડીપાઝીટો.

૧૨ મહીના માટે બાંધી મુદતની ડીપાઝીટોનાં ભાવ ૫ ટકાના અને ટુંકી મુદત માટેના ભાવ અરજ કરવાથી જાણી શકાશે.

લોન, એકવરડરાફ્ટસ, અને કેશ ક્રેડીટસ.

આ બેંક પસંદ કરેલી જમીનગીરી ઉપર ગોઠવણ કરેલી શરતોએ નાણું ધીરે છે. આ બેંક તેના ઘરાકો તરફથી શેર યા જમીનગીરીઓ સલામત રાખવા લે છે અને તે ઉપરની વહેંચણી તથા વયાજ ઉઘરાવે છે. વળી સરકારી કાગળો તથા સઘળી જાતના શેરો સારા તથા સવલ પડતા ભાવોએ ખરીદી આપે છે. તેની શરતો બેંકમાંથી તપાસ કરવાથી માલમ પડશે.

લંડન અને સઘળી શાખાઓ ઉપરના ડરાફ્ટસો આપવામાં આવશે. પરદેશી બીલો તેમજ હિંદુસ્તાનના કેઈની ભાગ ઉપરના વસુલ કરવા માટેના બીલો પણ આ બેંક સ્વીકારે છે.

જાહેર જુસુમ,
મેનેજર.

The Bombay Merchants Bank Ltd.

ધી
બૉમ્બે મર્ચન્ટ્સ બેન્ક લી.^મ

હેડ ઓફીસ:—એપોલો સ્ટ્રીટ.

બ્રાન્ચીસ:—મમોદેવી (મુંબઈ) અને અમદાવાદ.

કામકાજનો વખત:—દરરોજ સવારના ૧૧ થી સાંજના ૪-૩૦ સ. ટા.
અને શનીવારે ૧૧ થી ૨ સ. ટા.

ભરાયેલી થાપણ રૂ. ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦

રીઝર્વ ફંડ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦

ડીપોઝીટ બાર મહીને ૫ ટકા

સેવીંગ્સ બેંક ૪ ટકા

ચાલુ ખાતાં રોજની રૂ. ૫૦૦ થી રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ ની

બાકી ઉપર ૩ ટકા (મુંબઈ ખાતે.)

સ્થાનિક દરોણી હુડીઓ, ચેકો, ડ્રાફ્ટ્સ, ડીવીડન્ડ વોરંટ, બીલ્સ, વીજરે
કાંઈપણ વરાવ અથવા ગાડીભાડું લીધા શીતાય વસૂલ
કરી જમે આપવામાં આવે છે.

ટુંકી, મુદતની ડીપોઝીટ, લોન તથા બીજા બેંકીંગ બીઝનેસ માટેની
ખબર તથા રક્ત બેંકમાં તપાસ કરવાથી મળશે.

જયનારાયણ હિંદુમલ દાની,

મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર.

The Standard Bank Ltd.

ધી સ્ટાન્ડર્ડ બેંક લીમીટેડ.

હેડ ઓફીસ,—દાદી હાઉસ, ચરચગેટ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

ભરાયલી થાપણ	રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦
વસુલ ફીધેલી થાપણ	રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦
ભાગીદારોની રીઝર્વ જવાબદારી			રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦

આ હુ ખાતાં આ.

રૂ. ૨૦૦ થી ૧૦૦૦૦૦ સુધી દર રોજની ખાફી ઉપર દર વરસ દર સેંકડે ૪૧૧ ટકા લેખે વ્યાજ આપવામાં આવે છે.

ખાંધી મુંદતની ડીપોઝીટ.

બાર માસની ખાંધી મુંદતની રકમ ઉપર દર વરસે દર સેંકડે ૪૧૧ ટકા આપવામાં આવે છે.

ટુંકી મુંદતો માટેના લાવ બેંકમાં અરજી કરવાથી જણાવવામાં આવશે.

સેવીંગસ બેંક ડીપોઝીટ.

દર વરસે દર સેંકડે ૪ ટકા લેખે વ્યાજ આપવામાં આવે છે. કાનુનો અરજ કરવાથી મળશે.

લોન, આવરડાફ્ટસ અને કેશ કેડીટસ—આ બેંક પસંદ કરેલી જામીનગીરીઓ ઉપર ગોઠવણ કરેલી શરતોએ નાણું ધીરે છે.

આ બેંક થરાવેલા દરે સરકારી લોન, શેરો વગેરે વેચવા તથા લેવાનું કામ કરી આપે છે, અને તે સલામત રાખવા માટે પણ લે છે અને જ્યારે પાકે ત્યારે તે ઉપરનું વ્યાજ ઉધરાવી આપે છે.

દરેક જાતનું બેંકીંગને લગતું કામકાજ કરવામાં આવે છે.

હરીદાસ જીવરાજ,

મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર.

RUSSO ASIATIC BANK.

રુસો એશીઆટીક બેંક.

	રૂબલ	પાઉન્ડ
ધાપણ (તમામ ભરાયલી)	૩૫,૦૦૦,૦૦૦	= ૩૬,૬૦,૦૦૦
ધાપણ (ઈમ્પીરીઅલ ચાઇનીઝ સરકારે ભરેલી) કુપીંગ તેલ	૩,૫૦૦,૦૦૦	= ૪,૫૫,૦૦૦
રીઝર્વ ફંડ	૧૬,૫૦૦,૦૦૦	= ૨૦,૫૫,૦૦૦
		<u>પાઉન્ડ ૬૨,૦૦,૦૦૦</u>

હેડ ઓફીસ—સેન્ટ પીટરસ બરગ.

લંડન ઓફીસ—૬૪ ઓલ્ડ બ્રોડ સ્ટ્રીટ, ઇ. સી.

શાખાઓ અને એજન્સીઓ.

આસકાબાદ.	કલકત્તા.	હાંગકાંગ.	ઓરેસા.
આસવાબાદ.	ચેકુ.	કરાચી.	મીરીસ.
બાકુ.	કાલમ્બો.	કાસગર.	પેર્સિંગ.
બાકુમ.	દરબંદ.	લંડન.	સમરકંદ.
બેખાસ.	હેનકાઉ.	મોસ્કો.	શેનગાલી.
મુંબઇ.	હાર્બીન.	નયુચવાંગ.	ટીનતરીન.

આણુ ડીપાઝીટ ખાતાં

ઉઘાડવામાં આવે છે અને રૂપીઆ ૧૦૦૦૦૦ સુધીની રાજની ખાકી ઉપર દર સેકંડે દર વરશે અઢી ટકા વયાજ આપયે છે અને એક લાખ રૂપીઆથી વધુ રકમો ઉપર ખાસ ગોઠવણ મુજબ આપવામાં આવશે.

બાંધી મુદતની ડીપાઝાટો

એક વરસ તથા તેથી ઓછી મુદત માટે લઈયે છે. જેની શરતો અરજ કરવાથી જાણી શકાશે. વળી પસંદ કરેલી જમીનગીરી ઉપર લોનો આપવામાં આવે છે.

સરારી તથા હુંડયામણનું દરેક કામકાજ કરવામાં આવે છે.

એચ. એસ. બેનર,

ફારલટન હાઉસ, આઉટરામ રોડ.

કામચલાઉ-મેનેજર.

Chartered Bank of India Australia and China.

ચાર્ટર્ડ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા આસ્ટ્રેલિયા

એન્ડ ચાઇના.

બાદશાહી પ્રમાણથી સથાપેલી.

થાપણ..... પાઉંડ ૧૨,૦૦,૦૦૦

રીઝર્વ ફંડ..... પાઉંડ ૧૬,૨૫,૦૦૦

લાગીદારોની રીઝર્વ જવાબદારી. પાઉંડ ૧૨,૦૦,૦૦૦

૧૬ી આશીસ:—નંબર ૩૨, બીશપગેટ સ્ટ્રીટ વીધીન લાંડન ઈ. સી.

એજનસીઓ અને શાખાઓ.

હંમબરગ.	પુકેત.	સીરેમબાન (એફ એમ એસ.)	હોંગકોંગ.
મુંબઈ.	થાઇપીંગ (પેરાક).	એસ.)	કેનટોન.
કલકત્તા.	ઇપોહ (પેરાક).	બેંગકોક.	શેઢેગાહી.
મધરાસ.	મેડન, હેલી (હુમાત્રા).	બટેનીયા.	પૂઆહ.
રંગુન.	મલાકા (એટસ)	મુરામાયા.	તીનસટીન.
કોલ્મો.	સેટલમેન્ટસ).	બનળ.	હેનકાહે.
કરાંચી.	સીંગાપોર.	સમગોન.	ચોકોહામા.
અમરીતસર.	કવાલા લુમપોર (એફ.	મનીલા.	કોબી.
દીલ્હી.	એમ. એસ.)	સીયુ (પ્રીલીપાઈનસ)	નયુયોરક.
પીનાંગ.	કલાંગ (એફ. એમ. એસ.)	યલોઈલો.	

એ બેંક ઉપલી એજનસીઓ અને શાખાઓ ઉપર તેમજ વેપારવાળા મુખ્ય શેઢેરો ઉપર હુંડીઓ આપે છે, હુંડીઓ ખરીદે છે અને નાણાં વસુલ કરવા સાફ હુંડી લે છે. લેટરસ ઓફ કરેડીટ આપે છે અને નાણાંવટને લગતું સામાન્ય કામકાજ કરે છે

આલુ ખાતાઓ—૨૧૦૦૦ થી ૨૧૦૦૦૦૦ સુધીની દર મહીનાની બાદી ઉપર દર સેંકેડે ૨ ટકાનું વ્યાજ આપવામાં આવે છે. પણ અરથા વરસનું વ્યાજ ૨. ૫ થતું નથી તો તે આપવામાં આવશે નહીં. રૂપિયા એક લાખ ઉપરાંતની રકમ માટેના ભાવ અરજ કરવાથી નકી કરવામાં આવશે.

૧૨ માસની અને તેથી ઓછી મુદતને માટેની બાંધી મુદતની ડીપાઝીટ લેવાના દર અરજ કરવાથી નકી કરીને આપવામાં આવશે.

કામદારોનો વખત.

સવારના ૧૦-૩૦ થી સાંજના ૪ સુધી. સન્નીવાર ૧૦-૩૦ થી બપોરના ૨ સુધી.

પોસ્ટ ઓફ નંબર ૩૪

બોન ગ્રેગ,

એજન્ટ.

એસપલેનેડ—ફોટ.

The Indian Specie Bank Limited.

ધી ઇન્ડિયન સ્પીસી બેંક લીમીટેડ

રજીસ્ટર થઈ તા. ૧૭ મી નવેમ્બર ૧૯૦૬

ભરાયલી થાપણ	રૂ ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦
વસુલ ફીચેલી થાપણ	રૂ ૭૫,૦૦,૦૦૦
ફીઝરવ ફંડ	રૂ ૬,૦૦,૦૦૦
બાકી	રૂ ૬,૩૫,૬૬૭

હુડ ઓફીસ:— એપોલો સીટ, મુંબઈ.

શાખાઓ.

લંડન—૬૫ બીશપ્સ ગેટ, ઇ. સી.

અમદાવાદ	કલકત્તા	ઈનડોર	નાસીક	સીકારપુર
વડોદરા	કાનપુર	કરાંચી	પુણા (સીટી)	સુરત
બાવનગર	ધુલ્યા	લખનો	રાજકોટ	સકર
મરઝ	હાદરાગાદ(સી.ય)	નાગપુર		

ચાલુ ખાતાઓ.

ચાલુ ખાતામાં રૂ. ૨૦૦ થી રૂ. એક લાખ સુધીની રકમ ઉપર દર સેકંડે દર વરસે બે ટકા લેખે વ્યાજ આપવામાં આવે છે, એવી શરતે કે અરધા વરસનું વ્યાજ રૂ. ૩ થતું બેંકમાં.

બાંધી મુદતની ડીપોઝીટો.

બાર મહીનાની બાંધી મુદતની ડીપોઝીટો ઉપર ૪% ટકા લેખે વ્યાજ આપવામાં આવે છે. બોક્ષમાં બાંધી રૂ. ૫૦૦ ની રકમ સ્વીકારવામાં આવે છે.

ટૂંક મુદત અને મોટી રકમો માટે અરજ કરવાથી સરતો બાણી શકાશે.

સેવીંગ્સ બેંક ડીપોઝીટો.

સેવીંગ્સ બેંકમાં એક અથવા વધુ આશામીઓનાં નામથી બેમાંથી એકને અથવા હાથપાત આસામીને પગાર કરવાની શરતે ખાતાઓ ખોલવામાં આવે છે અને દર વરસે દર સેકંડે ૩% ટકા લેખે વ્યાજ આપવામાં આવે છે.

લોનો, એવરડરાફ્ટો વગેરે.

લોનો, એવરડરાફ્ટો અને કેસ કરેડીટ્સ, જે સરતો કરવામાં આવે તે મુજબ સધર બીનીનગીરી ઉપર આપવામાં આવે છે.

બજાર ભાવે સાખાઓ પર ડરાફ્ટો (ટુડીઓ) આપવામાં આવે છે, તેમજ એકો તથા ટુડીઓ ખરીદવામાં આવે છે. લંડનની શાખા ઉપર સ્ટરલીંગ ડરાફ્ટો આપવામાં આવે છે અને અરજ કરવાથી ફરટ એફ એક્સચેન્જ પરભારો મોકલવામાં આવે છે.

બેંક પોતાની છાપની સોનાની લગડીઓ અને ચાંદી આયાત કરે છે.

શેરો અને ગવર્નમેંટ પેપર વેચવાનું અને ખરીદવાનું અને તેનું વ્યાજ ઉપરાવવાનું કામ સેકંડે બે આના કમીશનથી કરવામાં આવે છે.

ચુનીલાલ ડી. સરદા,

મેનેજિંગ ડાયરેક્ટર.

The Bank of Baroda Ltd.

શ્રી સરકાર ગાયકવાડના આશ્રય તથા સથાપાયલી અને શ્રી માહારાજ
સાહેબની મોટી મદદ ધરાવતી

ધી બેંક ઓફ બરોડા લીમીટેડ.

(સને ૧૮૮૭ ના બરોડા કંપનીના એક્ટ ત્રીજા પ્રમાણે રજીસ્ટર થયેલી.)

હેડ ઓફીસ—માંડવી પાસે, વડોદરા.

શાખા ઓફીસો—અમદાવાદ, નવસારી અને મેહસાના.

ધાપણ રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦.

ડી રે ક ટ રો.

ધી આનરેબલ સર વીલિયમ ટામોદર ડાક્ટરશી
(નાઇટ) ચેરમેન.

શ્રીમંત સંપતરાવ ગાયકવાડ (વડોદરા).

રા. રા. ભાસ્કરરાવ વીલિયમ મહેતા, એડવોકેટ,
હાઇ કોર્ટ, (મુંબઈ)

રાજરતન શેઠ મગનભાઈ પી. હરીમક્ટી નગર-
શેઠ (વડોદરા)

શેઠ મગનલાલ હરગોવીંદાસ કાંઠાવાલા, વડોદરા

માહારાજ મીલસના એજન્ટ, (વડોદરા)

રા. બા. લાલશંકર ઉમીયાશંકર, (અમદાવાદ)

શેઠ મણીલાલ રેવાલાસ (વડનગર.)

રા. બા. ગુનાજીરાવ રાજ્યા નીંબાલકર, (વડોદરા.)

ચાલુ ડીપોઝીટ ખાતાંઓ.—રૂ. ૩૦૦ થી ૧૦૦૦૦૦) ની દરરોજની સીલક ઉપર દર
સેંકડે બે ટકાનું વયાજ આપવામાં આવે છે અને તેથી વધુ રકમ ઉપર ખાસ જુદી ગોઠવણ કરવામાં
આવશે. અરધા વરખનું રૂપિયા ત્રણથી ઓછું વયાજ થતું હશે તો તે આપવામાં આવશે નહીં.

ખાંધી મુદતનાં ડીપોઝીટ ખાતાં.—બાર મહીનાની ખાંધી મુદતનું વયાજ દર વરખે
દર સેંકડે સાડા ચાર ટકા આપવામાં આવે છે તેથી વધારે અને ઓછી મુદત અને રૂ. ૫૦૦૦) ઉપ-
રાંતની ડીપોઝીટ માટેના ભાવ અરજ કરવાથી જાણાવવામાં આવશે.

સેવીંગસ બેંક.—આ બેંકમાં સેવીંગસ બેંકના ખાતાં ઉઠાડવામાં આવે છે અને તે ઉપર
દર વરસે દર સેંકડે પાણા ચાર ટકા વયાજ આપવામાં આવે છે. એક વરખમાં રૂ. ૧૦૦૦) વયાજ
સીવાય ને એકંદરે રૂ. ૫૦૦૦) સુધી દરેક ખાતાંમાં છેલ્લાજ વરખના વયાજ સીવાય રાખવામાં આવે
છે. એક કરતાં વધારે નામો ઉપર ખાતાં ઉઠાડી શકાય છે પરંતુ એક નામ ઉપર એકથી વધારે
ખાતું ઉઠાડી શકાતું નથી.

લોનસ વીગેરે.—હુડી, અને એવાંજ ખીજા કીમતી કાગળયાં ઉપર, સધર જમીનગીરી
ઉપર, તથા વાજખી રકમની મીલકત કળજમાં રાખી ખાસ ઠરાવેલા ભાવે તથા સરતે બેંક નાણુ
ધીરે છે. ધરાકોના સ્ટોકસ, શેરો, જમીનગીરીનાં કાગળીયાં, ધરેણાં, ઝવેરાત, વીગેરે કીમતી તથા
જોખમી ચીજો સહીસલામત રાખવાનું, ગ્રામીસરી નોટો, ડીબેનચરસ, સ્ટોકસ, શેરો વીગેરે વયાજ
આપતાં કાગળ ઉપરનું વયાજ ઉઘરાવી આપવાનું તથા ગવરમેન્ટ પેપર અને અધી જતના શેર
સ્ટોક, ડીબેનચરસ ને તેવીજ જોતના કાગળીયાં વેચી તેમજ ખરીદી આપવાનું કામ બેંક કરે છે.

સી. ઇ. રેનડલ, મેનેજર.

HONGKONG & SHANGHAI BANKING CORPORATION,

હોંગકોંગ એન્ડ શેંગાહી બેંકીંગ કોર્પોરેશન.

બરાયતી થાપણ	ડાલર ૧૫,૦૦૦,૦૦૦
માલેકોની એખમદારીના ખાકી	૧૫,૦૦૦,૦૦૦
સીલવર રીઝર્વ ફંડ...	૧૭,૦૦૦,૦૦૦
ગોલ્ડ રીઝર્વ ફંડ	પાઉન્ડ ૧,૫૦૦,૦૦૦

ડાયરેક્ટરોની કોર્ટ અને હેડ ઓફીસ—હોંગકોંગ.

એન. જી. સ્ટેમ—વડા મેનેજર.

લંડનના સરકાર—લંડન કાઉન્ટી એન્ડ વેસ્ટ મીન્સ્ટર બેંક, લી.

શાખાઓ અને આડતો.

એમોય	હેનકાઉ	મલાકા	શેંગાઈ
બેંગકોક	હરબીન	મનીલા	હોંગકુ
બટ્ટેચા	હોંગકોંગ	નાગાસાકી	શીંગાપોર
મુંબઈ	હુપેહ	ન્યુ યોરક	સરળાયા
કલકત્તા	ગ્વેહોર	પેકીંગ	તાઈપેહ
કંતાન	કોબે	પીનાંગ	ટીનટસીન
કોલમ્બો	કુઆન્ગ લમપુર	રંગુન	તસીંતો
કુઆંગ	લંડન	શેઘગાન	યોક્ષાહામા
હેમખરમ	લાયનસ	સાન માનસીરકો	ધલોધક્ષો

મુંબઈની આડત.

આહુ હિસાબમર દર રોજની બાકી ઉપર દર વરસે જો ૩ ૧૦૦૦ ની અંદર ન હોય અને ૩ ૧,૦૦,૦૦૦ થી વધારે નહીં હોય તો સેક્ટર બે ટકાનું બ્યાન્ક આપવામાં આવે છે. પણ જો દર ૬ માસે એનું બ્યાન્ક ૩ ૫) નોટલું નહીં હોય ત્યારે તે આપાતું નથી.

ખાંધી ડીપોઝીટો બાર માસ સુધીની જુદી જુદી મુદત માટે લેવાય છે જે વીષેની શરતો અરજ કીધાથી જણાવવામાં આવશે.

સંવર જામીનગીરીપર નાણાં ધીરવામાં આવે છે અને ખીલો ખરીદવામાં આવે છે તથા દરેક જાતનું શરારી તેમજ વટાવને લગતું કામકાજ થાય છે.

યુરોપ, હિંદુસ્તાન, આસ્ટ્રેલીઆ, અમેરીકા, ચીન અને જાપાનના મુખ્ય વેપારના મથકો ઉપર તથા લંડનમાં દરરોજ આપવામાં આવે છે.

સી. એચ. વીલસન,

મેનેજર.

કારલટન હાઉસ, આડિઆમ રોડ, —મુંબઈ

THE BANK OF INDIA LIMITED

ધી બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લીમીટેડ.

સથાપી ૭ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૦૬.

સને ૧૮૮૨ ના હિંદી કંપનીઓના છઠા એક્ટ મુજબ ઉભી થયલી.

વડી આશીસ:—ચોરીયેટલ બીલડીંગ. મુંબઈ.

ધાપણ ભરાયલી.	રૂ ૧૦,૦૦૦,૦૦૦
ધાપણ વસુલ થયલી...	રૂ ૫,૦૦૦,૦૦૦
રીઝર્વ ફંડ	રૂ ૩,૦૦,૦૦૦

હા ય રેક ટ રૉ

ધી ઓ સર સામુન દેવીડ, આરોનેટ-ચેરમેન (મિસરસ સામુન બે. ડેવીડની કંપનીવાલા)

સર કાવશજી બહાંગીર, આરોનેટ (મિસરસ બે. કાવશજી બહાંગીરની કંપનીવાલા)

ધી ઓ મીંચ એચ. આર. ટ્રીવસ (મિસરસ ટ્રીવસ કોટનની કંપનીવાલા)

રતનજી જમશેદજી તાતા, એસકવાયર (મિસરસ તાતા સનસની કંપનીવાલા)

ગોરધનદાસ ખનાડે, એસકવાયર (મિસરસ ખનાડે મકનજીની કંપનીવાલા)

ધી ઓ મીંચ લલુભાઈ સામલદાસ (ભાવનગર)

ખેતસી ખેરી, એસકવાયર (મિસરસ બીરજી ખેતસીની કંપનીવાલા)

રામનારાયણ દુરનંદરાય, એસકવાયર (દરનુનદરાજી રામનારાયનની પેટેડીવાલા)

ધી ઓ સર ઇબરાહીમ રાહીમતુલા સી. આઈ. ઇ.

આર. આરલો, એસકવાયર (મિસરસ ગાયમનસ, આરલો અને લેંગવાલા)

ચાલુ ડીપોઝીટ ખાતાં—રૂ ૩૦૦ થી રૂ ૧૦૦૦૦૦ સુધી રાજની ખાત્રી ઉપર દર વરસે દર સેંકડે અઢી ટકા લેખે વયાજ તાં ૧ લી ડીસેમ્બરથી તાં ૩૧મી મે સુધી આપવામાં આવશે અને બાકીના છ મહીના માટે ૨ ટકા વયાજ આપવામાં આવશે. એક લાખ રૂપિયાથી વધુ રકમો ઉપર ખાસ ગોઠવણ મુજબ આપવામાં આવશે. પણ છ માસનું વયાજ રૂ. ૩ ન થાય તો તે આપવામાં આવશે નહીં.

ખાંધી મુદતની ડીપોઝીટ.—ખાર માસ માટેની અથવા તેથી ઓછી મુદત માટેના વયાજના ભાવો બેંકમાં તપાસ કરવાથી માલમ પડશે.

લોન, આવરદાફ્ટસ અને કેશ કરેડીટસ.—આ બેંક પસંદ કરેલી જમીનગીરી ઉપર ગોઠવણ કરેલી શરતોએ નાણુ ધીરે છે. આ બેંક તેના ઘરાકોની તરફથી શેરો તથા જમીનગીરીઓ સલામત રાખવા લે છે અને તે ઉપરની વહેંચણી તથા વયાજ ઉઘરાવે છે. વળી સરકારી કાગળયાં તથા સઘણી જાતના શેરો મધ્યમ દરે વેચી તથા ખરીદી આપે છે. વધુ વીજતો બેંકમાં તપાસ કરવાથી મળી શકશે.

એચ. પી. સ્વીંગફેલો,

મેનેજર.

NATIONAL INDIAN LIFE INSURANCE CO., Ltd.,
Offices: 3, Elphinstone Circle, BOMBAY.

PATRONS

H. H. The Maharajah Gaekwar of Baroda, G. C. S. I.
 The Maharajah of Mourbhhanj.
 The Maharajah of Durbhanga, K. C. J. E.
 Rajah Sir Ahluwalla Harnam Singh, K. C. J. E.
 Maharajah Manindra Chandra Naudh of Cossimbazar

DIRECTORS.

Victor Murnay, Esq. Manager, South British Insurance Co. Calcutta, Chairman
 Maharajah Sir Prodyot Tagore Kt., Calcutta.
 Lt. Col. R. L. Dutt, M. B., I. M. S. (retd).
 Dr. Nil Patan Sircar, M. A., M. D., Calcutta.
 P. L. Roy, Esq., Barrister-at-Law, Calcutta.
 B. L. Gupta, Esq., Judge, Calcutta High Court.
 R. N. Mookerjee, Esq., C. I. E., Messrs. Martin & Co.

Applications for Agencies invited.

Liberal Terms to Agents and Canvassers.

W. BURN MAUNDER,

Chief Representative.

THE MOTOR UNION INSURANCE CO., LD. OF LONDON,

Insures Motorists against Damage to Car by accident or
 in Transit. Explosion, Fire, Theft, Injury to Owner or others.

MOTOR CYCLES AND MOTOR TRICYCLES,
TRAILERS & SIDE VEHICLES

insured at lowest rates obtainable in the East.

Personal Accident included at a small extra charge.

This Company also undertakes

FIRE INSURANCE

of every description.

Application for Agencies invited.

Offices:—3, Elphinstone Circle, BOMBAY.

SHAPOORJEE N. CHANDABHOY & CO.,

F. R. I. B. A., M. S. A., M. S. E., (London.)

ARCHITECTS, ENGINEERS AND FIRE INSURANCE

SURVEYORS AND ADJUSTERS,

MUNICIPAL LICENSED SURVEYORS.

MARKER'S BUILDING,

Opposit "OLD SECRETARIAT" BUILDING,

APOLLO STREET, FORT,

BOMBAY.

શાપુરજી નશરવાનજી ચાંદાભાઈની કુાં

એફ. આર. આઈ. બી. એ., એમ. એસ. એ., એમ. એસ. ઈ., (લંડન)

આરકીટેક્ટસ, ઇનજીનીઅરસ અને આગના

વીમાના સર્વેઅરસ તથા ઐડનસટરસ,

મ્યુનીસીપાલ લાઈસન્સડ સર્વેઅરસ.

મારકરસ બી લડીંગ,

"જુની સેક્રેટરીએટ" બીલડીંગ સામે,

એ પો લો સ્ટ્રીટ, કોટ,

મુંબઈ.

THE CENTRAL INSURANCE CO., LD.

GUARANTEED BY THE

LIVERPOOL AND LONDON AND GLOBE INSURANCE CO.

(Assets Exceed £ 11,000,000.)

ધી સેન્ટ્રલ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લી.

કુલ રૂ ૩૧૬૫,૦૦૦,૦૦૦.

હમો નીચે સહી કરનાર ઉપલી કંપનીના ચીફ એજન્ટ આગના વીમા મધ્યમ દરે ઉતારવાને તથ્યાર છઈએ.

THE BRITISH CROWN ASSURANCE CORPORATION LD.

CAPITAL £ 500,000.

ધી બ્રીટીશ ક્રાઉન એસ્યુરન્સ કોર્પોરેશન લી.

કેપીટલ રૂ ૩૭,૫૦૦,૦૦૦.

હમો નીચે સહી કરનાર ઉપલી કંપનીના ચીફ એજન્ટ આગના વીમા મધ્યમ દરે ઉતારવાને તથ્યાર છઈએ.

ફીરોઝ સી. શેઠના,

ચીફ એજન્ટ,

નંબર ૧૭, બેંક સીટ, કોટ—મુંબઈ.

THE LEGAL INSURANCE CO., LD.

CAPITAL £ 1,000,000

ધી લીગલ ઇન્સ્યુરન્સ કોં લીં

કેપીટલ રૂ૧૫,૦૦૦,૦૦૦.

હમો નીચે સહી કરનાર ઉપલી કંપનીના ચીફ એજન્ટ આગના વીમા મધ્યમ દરે ઉતારવાને તક્યાર છઠ્ઠએ.

ફીરોઝ સી. શેઠના,

ચીફ એજન્ટ,

નંબર ૧૭, બેંક સીટ, કોટ—મુંબઈ

લોકો મેલેરીયા તાવ તથા નરમ પ્રકારની

પલેગ માટે જુમો મારે છે,

પણ તે માટે બાટલીવાલા એગ્રીકલ્ચર બહુ જેવો ઈલાજ છે. કડબું પીવા ન ગમે તો તેજ માટે વાપરો બાટલીવાળા એગ્રી પીલ્સ-૨૧.

બાટલીવાળાની અંબીરીયલ શક્તીની બાળીઓ

ઘરડાંને નવબુવાન બનાવે છે—૩૫૫.

બાટલીવાળા દુધ પાઉડર દાંતના દુખારો નરમ પાડી

દાંત માલી જેવા સાફ રાખે છે. આના ૪.

બાટલીવાળાના દરાજના મલમ—એકજ દીવસમાં

દરાજ ખુબલીમાં તકાવત કરે છે. આના ૪.

સરવે ડેકાણે મલશે.

ડાક્ટર હો. લી. બાટલીવાલા, જે. પી.

વરલી લેગેરેટરી—મુંબઈ

Telegraphic Regd. Address:—
"Umrigar, Bombay."

Telephone No. 398

D. R. Umrigar Sons & Co.

No. 3, APOLLO STREET, FORT, BOMBAY.

ESTABLISHED in the Year 1885.

Sole Agents in whole of India for the Patent

Corona Carpinches Blue Picking Bands & Double Tanned Belting
Regtd. Trade Mark "PRAKKE" for D. R. Umrigar Sons & Co.

Also Sole Agents for Naam Venn the world-renowned Manufacturer of Patent
Bullalo Pickers, Sole agents to The Woollen Cloth Mfg. Co. manufacturers of Sizing
flannel, Roller & clearer cloths, and many others.

Largest Importers & Contractors of Brown casing & Blue facing Papers &
Straw boards, for supply to Bombay & Mofussil Mills.

The Largest and Cheapest Depot of Cotton Mill & Gin Factory Stores—
Supplies of requisites for Ginning Factories & Cotton Mills' Stores of all descrip-
tions, viz; Bobbins, Skewers, Egyptian & American Cotton bandings, such as:—
Rim, Scroll, Tubular, Mule spindle &c. also Beltings of best maker, Roller skins,
Ring travellers by (Earle Brothers), China Clay, Farina, French chalk, Chloride
of Zinc, Magnesia, Brown Casing Paper, Blue Facing Paper, Straw-Boards &
Cut Brown Paper &c.

Indents for any of the Mill stores will be forwarded to England for execu-
tion on most advantageous terms and at moderate commission. Up-country orders
carefully & promptly executed. Samples & Prices on application.

Our Carpinches picking bands are best of their kind in quality and durability &
these last double the time than the ordinary oak tanned bands. A trial order solicited.

This is the only Firm where you can get cheap & good stores of all kinds
for Cotton Mill & Gin Factory.

મેસરસ દી. આર. ઉમરીગર સન્સ અને કંપની.

નં. ૩, એપોલો સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ, મુંબઈ. તૈલીફોન નંબર ૩૯૮.

સુતર મીલોના, જીનીંગ ફેક્ટરીઓના, પરચોના તથા રેલવેના રોલર પુરો પાડવાને
સસતામાં સસતી હમારી દુકાન છે.

હમારે ત્યાં સધલો માલ ખુદ કરખાનાવાલાઓ તરફથી પરભારે આવવાથી ઘરાંકાને બાવમાં
કીકાયત પડવા સાથે સારો માલ મલી શકશે.

બહારગમનનાં વેપારીઓના તથા ઘરાંકાના કામકાજને લગતા જોરડો તરતજ બબ્બતવામાં
આવશે. મીલને લગતો જ રોલરનો જોરડો વીકાયતથી મંગાવવાને આપશે તે ઉપર પુરતું ધ્યાન
આપી ઘણા ઓછા ભાવે તથા કમીશને મંગાવી આપીશું.

હમારે ત્યાં હંમેશાં તક્યાર બધી જાતના વીકાશન તથા દીકશન બધરસના બાબીનશો,
કાપરીયન અને અમેરીકન બેનડીઓ, રોલર સ્કીનો, ઘણાજ ઉચા મેકરના પટાઓ, સાઈકીંગને
લગતો માલ જેઓ કે કલોરાઈડ ઓફ મેગનીસીયા, મીયુરેટીક ઓફ જીંક, ફરીના, બરાકેન કેસીંગ
પેપર, બહુ ફેનશી પેપર વગેરે હંમેશાં તક્યાર મલે છે.

હમારા પેટન્ટ કરપીનચીસ, પીકીંગ બેન્ડસો મુંબઈની મીલોમાં ઘણાજ વખણાય છે કારણકે
તે ઘણાજ ટકાઉ અને મજબુત છે અને વજનમાં ઘણાજ હલકા છે અને દરેક લેન્ય ઉપર હમારો
રેજીસ્ટરડ ત્રેડ મારક "પ્રેકી" શેર દી. આર. ઉમરીગર કરી મારવામાં આવે છે.

S. R. Bottlewalla & Co.,

Financial Agents and General Merchants.

(ESTABLISHED 1886.)

Transact every kind of Personal Agency, Particularly:—

Native State Agency.—The Sovereigns, Princes, Chiefs, Nobles and Jaghirdars of Native States will best consult their interests by employing this Firm as their **Bombay Agents.**

House, Land, and Estate Agency.—A Register kept of Houses &c., wanted and of all properties in the Market, which affords the best means of meeting the requirements of **vendore, Purchasers** and all who wish to **hire or let Houses, Offices, &c.**

Advances on fixed and equitable mortgages (deposit of title deeds.)

Loans on every descriptions of tangibe or good personal security. Secrecy and dispatch guaranteed.

Mofussil Agency.—Up country residents will find it greatly to their advantage to place all their **Orders and Commissions** in our hands. We undertake to execute them with care and fidelity and to give complete satisfaction.

Government Paper, Stocks and Shares, bought and sold and advice given as to investments.

Recovery of Outstandings, Rent, and Debts collected & recovered.

Partnership and Business Agency—Partnership negotiated. Partners with capital introduced. Capital procured for starting businesses. Purchases and Sales of businesses negotiated.

Fire and Life Insurance effected with the best Offices and at the most favourable rates.

Charges Moderate. Terms on Application.

Save time, trouble, money and temper, by sending all your orders and commissions to

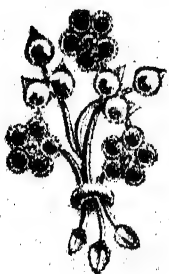
S. R. BOTTLEWALLA & CO.,

who will execute them with the utmost promptitude, care and attention.

OFFICES.

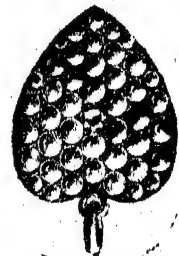
17, BANK STREET, FORT, BOMBAY.

RESIDENCE AVA LODGE—SLATER ROAD, GRANT ROAD.

સો રા ખ જી અને જ મ શે દ જી ખા ન,
જ વે રી આ.

કોટમાં દેવળની પાસે, મુંબઈ
અને કે પ કરાંચી.

હી રા ખી લી આ ન

જથાખંધ તથા છુટક ખજાર કરતાં ઘણા કીફાયત લાવથી મલશે.
અવેરાતના દાગીના.

લ'ડન અને પેરીસના તથા અત્રેના બનાવેલા કોઈપણ કી'મતના તર્કયાર મળશે
અથવા મનપસંદ બનાવી આપવામાં આવશે.

M. S. KHESWALA,

MILL & GIN STORE SUPPLIER & GENERAL MERCHANT.

No. 2-4 Bruce Lane, Fort.

I keep in stock for ready delivery all articles of Mill stores, such as:—Townsend's patent Chl. of Magnesia-Muriate of Zinc, Lion brand China-clay, Farina, French Chalk, Epsom and Glauber Salts Gloy, Reeds, Healds & all spare parts for Weaving & Spinning departments. Also best kinds of Rubber goods skins-Bandings Belting-Packings of all kinds-Hair Beltings-Shuttles-Pickers, Oils & all articles generally used in spinning & weaving departments.

Trial orders solicited. All goods guaranteed best quality

એમ. એસ. ખેશવાલા,

સુતરની મીલોને લગતો સરવે જાતનો સામાન પુરો પાડનાર,

જનરલ મરચાંદ તથા કમીશન એજન્ટ.

નંબર-૨-૪ બ્રુસ લેન, ફોર્ટ.

અમારે ત્યાં નીચે લખેલી સઘલી ચીજો હંમેશા તૈયાર રાખવામાં આવે છે, જેવો કે ટાઉનસેન્ડ પેટન્ટનો સાઈર્જીંગનો સઘલો સામાન જેવો કે ચાઈનાકલે-મેગનીશીયા-પ્યુર સોલ્ડીર્જીક-સીડ છાપની ફરીના-એપસમ તથા ગલોબર સોલ્ટ ગ્લોબ-રીડસ-હીલડસ ફરેનચ ચોક તેલ-નરમ ઉચા કવોલીટીના રબર તથા રબરની પેકીંગ-ગોળીનો-રોલર સ્ક્રીન-ફ્લેક્સિબલ ટેલો-રીંગ-ગ્રાવેલરસ હીલ્ડ વારનીશ-અમેરીકન તથા ઈજીપ્શીઅન બેન્ડીંગો-રોલર કલિઅરસ-તથા વોશરકલોથ-સાઈર્જીંગ ફ્લાનલ-ટ્રીક્શનલેશ પેકીંગ-ઇનવીનસીબલ તથા આઉન ઓકટેન્ડ પીકીંગ બેન્ડસ-કોટન તથા હેઅર બેલ્ટીંગ ડબલ તથા સીંગલ પટા-કેસીંગ તથા બ્લુ પેપર-બુમને લગતી દરેક જાતની સ્પ્રીંગો-શટલ-પ્રોલીના પેટન્ટ પીકરસ દરેક જાતની પ્રીલેટ, ટુન્કમાં મીલને લગતો દરેક જાતનો સામાન ધણુજ કીકાએત ભાવે મલશે. તેમજ શીલીન્ડર તેલ-સ્પીન્ડલ તેલ-જન ઓઈલ વગેરે જાતનાં તેલો હંમેશા તૈયાર રહે છે.

એક વાર માલ મંગાવી ખાત્રી કરવાની મેહેરબાની કરવી. બુનુ' સાંચા-કામ કીકાએત ભાવે ખરીદી તથા વેચી આપશું. સરવે માલ માટે સઉથી ઉચાની ખાત્રી આપવામાં આવશે.

મસાનીની કું, ૪૩ મેડો સ્ટ્રીટ, કોટ.

કોતરકામ કરનારા તથા છાપનારા.

રબર સ્ટેપ બનાવનારા તથા કાગળ ઉપર કોતરકામ કરનારા

હમારે ત્યાં સ્ટીલ ડાઈ ઉપર મોનોગ્રામ, કેસ્ટ, મોટો, તેમજ નામની કોપરપ્લેટ કોતરી ઉંચા આઈવરી કાર્ડસ ઉપર છાપી આપવામાં આવે છે. રબરનાં સીલો સસતાં, તકાઉ અને વાયદાસર બનાવી આપવામાં આવે છે.
દરેક જાતનું કોતરકામ કરવામાં આવે છે.
ભાવ ઘણો કીકાયત રાખ્યો છે.

થર્સ્ટો!

તે શું? નહીં સમજ્યાં?

એક મોહ સ્વાદીયું છે—

મોહ સ્વાદીયું ?

જાંઘાણીનો જાડયો કહાડનારા પેલા ટંપરંસવાલાઓની પીવાને અચકાય નહીં તેવું એક નમુનેદાર-સ્વાદીષ્ટ-તોફા ફલેવરવાલું ઉમદા પીણું છે.

જરા જોવો તો ખરા

મોહકાંપર મુકશો તો જાણે હોઠ ચુશયાજ કરો તેમ થશે.

જુવો—એકવાર અજમાવી જોવો.

ખાતલી એકના પૈસા ચાર.

એકલા બનાવનારા—ડયુક એન્ડ સન્સ.

૧૪, હમમ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

ALLIANCE ASSURANCE COMPANY, LIMITED

WITH WHICH IS INCORPORATED
The Imperial Insurance Company,
Limited.

TOTAL FUNDS EXCEED £ 23,596,460.

FIRE DEPARTMENT.

INSURANCES covering nearly all descriptions of property including Dwellings, Churches, Colleges, Banks, Offices, Public Buildings, Hotels, Warehouses, Shops, Rent, etc., are granted by the Company at rates of premium, and subject to conditions which will be found most favourable to the Insured.

The Directors have also entrusted their Representatives abroad with power of settling claims, so that persons insuring with the Company will experience no delay in attending to the Settlement of losses.

FUNDS OF THE COMPANY.

Paid-up Capital	£	1,000,000.
Life Assurance Fund	"	16,391,454.
Annuity Fund	"	1,362,662.
Fire Insurance Fund	"	2,106,697.
Marine Insurance Fund...	"	429,334.
Personal Accident Assurance Fund...	"	11,540.
Employers' Liability Insurance Fund...	"	149,306.
Miscellaneous Insurance Fund	"	112,466.
General Fund	"	108,650.
Sinking Fund & Capital Redemption Fund	"	738,676.
Profit and Loss account...	"	803,613.

	£ 23,214,398.
Reserved for Out-standing claims and other Liabilities...	" 382,062.

£ 23,596,460.

The Company's Chief AGENTS will be happy to quote Rates and arrange Insurances without trouble to the proposer.

CHIEF AGENTS:—

MESSRS. THOMAS H. MOORE & Co.,
27, Hummum Street, Fort, BOMBAY.

સી. ટી. ડેરાવાલાની કું

ઈન્જનેરો અને સાંચાકામના પરચુટણ
ભાગો બનાવનારા

મીલ માલેકોને અગત્યનું

વખત અને પછસાનો બચાવ.

અમારા કારખાનામાં ટર્વીસ્ટ વર્કીલ અને ચેંજ પીનીઓ તથા

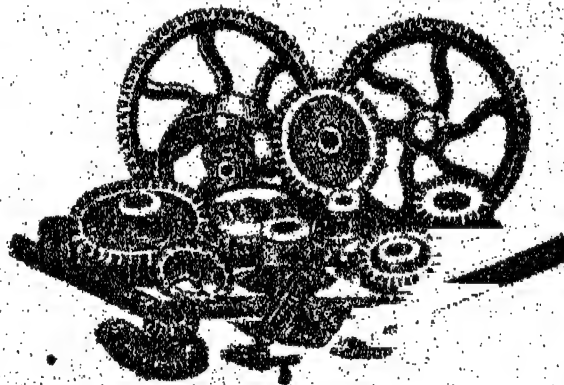
મટી શકે છે તો વીસાયતથી મોટા ખર્ચે વધુ વખત

ખાઈને મંગાવવાની શુ જરૂર છે ?

તીવલો સામાન અમારાં કારખાનામાં તુરત ડીલીવરી માટે

માટા જરૂરયામાં તથા રાખીએ છીએ.

ટર્વીસ્ટ વર્કીલ, કાપી
કાટલા કાપવાના ચેંજ-
પીનીઓ, બેન્ડ પીનીઓ,
સ્પીન્ડલ વર્કીલ, સ્ટ્રીટ
આફ્ટ વર્કીલ, કમ્પાઉન્ડ
વર્કીલ, રીંગ ટરાવેલર,
પ્લેટ પુટી, વેટ લીમર,
લુક, વીગેરે, વીગેરે.

ડ્રેમ વર્કીલ, ફ્લાપર,
ગ્રેન્ડર, રોલીંગ સ્પીન્ડલને
ખાટે ચાંબા કાઢરો, લુમ-
ના ચક્રો, રોલરના કેપ-
વારની નેમ, પોલાઈની
રીંગો, મ્યુલનાં સ્પીન્ડલો,
ડીન રોલરનાં ચક્રો,
રીપરસીંગ બેલ, વીગેરે,
વીગેરે.

હાથ રાખજો કે અમે વીસાયતી કાસ્ટીંગમાંથીજ
સધલાં ચક્રો બનાવીએ છીએ.

બીજા કક્ષાએ આરકર આપવામાં પહેલાં અમારા ભાવતાલ તથા
નમુના મંગાવવાની અરજ ફરીએ છીએ.

સી. ટી. ડેરાવાલા,

૨૯ કિલોમ વજર રસ્તા.

ચીંચપુઝલી મશીન વર્કસ, પટેલ, મુંબઈ.

નથી પરંતુ આમલના વખતના વિદ્વાનોના બરાબર સ્વરૂપમાં તપ્તરહે છે, તેમજ પરસન વરપદક વળા પરિશ્રમથી બનાવે છે અને તેની મોઝવાર ર. ૧ છે. જે પડિતજના પ્રાપ્ત મહેતા મુજબ આપેલા હસાય પણ નથી. વિશેષ મુ લખિયે: પડિતજના મુજબે પન્નવાદ છે અને અમરા જન્મમદ પણ મોકલ્યા હતા તેની પણ વિધિ જણીજ સારી મેલી હતી.

શ્રીમદ્વાયમ પ્રિયવર તમારે મુકલુ વરપદકના બરાબર ફક્ત દિન દિન પ્રતિ પ્રમ થઈ રહ્યો છે, અને મેં મુજબ કોઈ પાસે વરપદક બનાવ્યાં પરંતુ એવું સ્થાયર્ય હવે પ્રાપ્તને બતાવતી તદ્દરૂપ નહીં મળે. તમારા સાચા વિચારોની ચમકાર એવે અમારા મિત્રને કહ્યો છે, અને એમાં આપના છે કે એવાજ તમારા પાસે વરપદક બનાવવાની વીનવતી કરશે. મને શોખ એ વાતનો છે કે મુજબે માલુસ કુટલી વરપદકના ફક્ત બનાવવામાં એવે દેકણે રજા પરિશ્રમ અને વન ખર્ચ કરે છે કે જે શોકતા બતાવેલા ફક્તમાં સિકા થાય, તેલજમાં તમારાથી વરપદક બનાવતો એક વરસ સુધી નિરિચત કેમ નહીં થાય કે જે દેકણોને વિચાર અદ્યત (સ્થિર) અને લેષ વલ્લ શક્તિ મળે છે. અને અમારા વરપદક દર વરસે વરસ પુરા થતાજ મોકલતા રહે, અને મને તો તમારા નિયમ (વાસ) થી દુખાટ દક્ષિણા દેવામાં પણ સન્તોષ નથી: હવેલમાં.

મહારાજ કુમાર શ્રીલાલ ત્રિભુવનપતિ દીનશ્યામ સિંહજીદેવ જાગીશ્વર, પુંદરપુર.

પ્રિયવર પડિતજ અનેક પ્રમાણ ને પરમાત નિવેદન એ છે કે પાછલા વરસ જે વરપદક તમે મોકલ્યો હતો તે મુજબ સિકા થયો. તમે સ્થાયર્ય જ્યોતિષ વિદ્યામાં પુરજ પડિત છો. તમારી જેટલી પ્રશન્સા કરીએ તે થોડી છે. કૃપા કરીને નવા વરપતુ વરપદક મોકલવો.

જગન્નાથ પ્રાસાદ, કુટલમેટ આરીસર-ખડવા.

ધાનુત પડિત મુલચન્દ્ર શરમાએ મેહરબાવી કરીને મારે વરપદક બનાવ્યો હતો તેમાં જે જે મુજબ તથા અગુભ ફળ તમે લખ્યા હતા તે બધા બરાબર થયા, અને એવી આગત મોટા મોટા જ્યોતિષિઓ વણીક વાર મને અનેક ફળ બતાવ્યા પણ તે ફળ આપના જેવા નહીં થાય કે જેવા પડિત મુલચન્દ્રજનાં દેખવામાં આવ્યા. તમારે કામ વરસવામાં વિશ્વાસ લાયક છે, અમારા દેશના રાજા મહારાજજીએ પડિતજનાં લેનમ મુજબની પરીકાની પ્રશ્ન કરતી વેળાએ, અમને એ આજ્ઞા છે કે પ્રત્યેક મોટા માલુસ એના કામથી સન્તોષ પામશે.

રામદાસ વરમા સમપાઠક શ્રી વેંકટેશ્વર સમાચાર-મુબઈ.

ધાનુત પડિત મુલચન્દ્ર શરમા મહારાજ કુમાર શ્રી રાવભાઈદેવ પંડિતજીદેવ જાગીશ્વર સાહેબ અત્યારે જયપુરની પગેલામણુ અપર્યંક જે વરપદક અમારે સંવત ૧૯૦૪ નું મોકલ્યો હતો તે વાર મહિના સુધી બરાબર મિલ્યું, કાંઈ પણ ફરક નહીં રહ્યો. તમારી જ્યોતિષ શાસ્ત્ર વિદ્યાની તારીફ કેમ મુખી વરણ કરવામાં આવે.

બાંડખડી સિંદ મન્સિંગદર પડિત ગહાદર મંજવી લખે છે કે આપનો મોકલેલો વરસદજ બરાબર ફળ દિવસ દિવસ પ્રતિ પ્રપ્ત થાય છે. હવે વરસદજ પુર થયું છે તેથી કૃપા કરીને નવા વરસદજ મોકલવો.

I hereby certify that Pandit Mool Chandra Sharma of Ajeraka is a far advanced scholar of "Astrology." At my request he sent me an year extract from my horoscope for verification by my personal experience. The test has proved to be the most satisfactory one, and every event and occurrence took place as it was laid down by the Pandit. No doubt the Pandit has hit the mark, and deserves much credit. He who will search him will have his future life searched.

Pandit Ram Harkh Dy. postmaster—Akola.

૧. ૩. એ. હકીમના અકસીર ઇલાખે.

શીર્ય હિરાખા

સર્વે દેહી મનસુખીમાંથી જન્મવશે જેને માટે હકાતી વડા સ્થાપના શાઓએ સરદારીકર આપી છે. કાલી સુખાચાર, પૈરતી કમલચાર, દૂર કન્યાર, ભામ વધારનાર, માતુ પુત્ર અને ભોસક કમળ કન્યારી દવા છે. લાંબી બોલખીથી મળવી શકતી પાછી લાવે છે. લાલીતા બીજાથી અનેક દરદી લાવુ પડે છે, જેવા કે દુલ્હા, કદરૂપી વાથા સરીર વપર દુટી નીકળે છે તે, કચમાણા, નામુર, માંસ, મુગલી તથા સરને પ્રકારના ખાસીના જખન તથા જેને લગતાં દરદી, સોધાનું રહી જવું, કમળ, લીમરને લગતાં દરદી, ચાલુ જરુરજી, ગોસ્તોનાં દરદી, મળજની ચાટથી થતી નબળાઈ, જે સરને ખાસી માટે શીર્ય હિરાખા સમજાવુ ઇલાખ છે. વાપરવાની રીત શીશી સાથે છે. ખાટલીની કીમત રૂ. ૧.

જ વા રી શે ર શ ત મી.

શીર્ય વરવક તથા શકતીને માટે અકસીર ઇલાખ.

કાંઈ પણ રીતની નબળાઈથી થતાનું જવું, કમતાકલી, ગુરુ તથા હાતીના દરદી, લકળાવુ દરદી, માથાનો ચાલુ દુખાવો, ચકરી, અલવાસ કેરવાથી આખની નબળાઈ, પીશાખનું વારવા થવું, પાચન શકતીમાં થતો બીજાદી, મરેખીનાં દરદીથી થતા લોહીના બીજાદી, સોધાનાં દુખાવો, કળાવર, નબળાઈ, સર્વોષા, કમરનો દુખાવો વગેરે મરદ તથા સ્ત્રીઓને આક સરખો કાપડો કરે છે, જે ખાસ નબળા માણસને માટે એક કિતમ ચીજ છે. દરેક પ્રકારની નબળાઈ માટે સમજાવુ ઇલાખ છે. સોંકડો ખીમરને કાપડો થયા છે. આખની રીત પાખની બી સાથે છે. કીમત રૂ. ૧ તથા ર.

હકીમની ગરમીના ઝેરાલી દવા.

પીશાખના કાંઈ પ્રકાર જતાનાં દરદી તેમજ ગરમીના રોગથી આવતા ના ખાસ નબળાઈ, થતો વેદોતા દરદી તથા તેમાં થતી જ્વાર, વેદોતા દરદી, સહેજ પાચનમાં નામુદ કરે છે અને એ દવા મરદ તથા સ્ત્રીઓને બહુલ અકસરખો કાપડો કરે છે. કીમત શીશી ૧ ના રૂ. ૧.

હરેરા તથા મસાને માટે ખાસ થોડા મલમ.

આઓ મલમથી દરદી તથા મલમથી થતાનું લેહી લાવે કરી, સરોમાં પડતુ ચીરાવે કરી, આકસીર તથા સોળે મલમ પાછી દરદી તથા મસાને જરુરી નામુદ કરે છે. કીમત શીશી ૧ ના રૂ. ૩.

અંત આર. ઈ. હકીમસ નરવાઈન ટોનીક પીલસ, માતુ પુત્રની ગોળીઓ.

આ ગોળીઓમાં દરદીથી વખણાવી ટોનિક પીલસ જલદી રીજીની અલક તમ તથા મનને શકતી આપે છે. જેવા ગુરો અમુદ છે. નબળા થયલી પ્રત્યક્ષકિતને તેજસ્વી કરે છે. સારી સુખ લગાડે છે કોહી સુધારે છે. દરદીમાં કોતરખી નબળાઈને દૂર કરે છે. દુરેથી કે ગુરુ રોગથી થયલી નાકકીતને કોહી પ્રકારે છે. થાતુને પ્રકાર જતાલી સુધારે છે અને ગરમી શકતી પાછી આપીને દરદીને નિસેગી અને સક્રિયકારી રૂકે સમયનાં ખતાવે છે. વાપરવાની રીત બી સાથે આપેલી છે. કીમત શીશી ૧ ના રૂ. ૧.

દરાજ તથા હીને માટે અકસીર મલમ.

દરાજ, કી. ખરવણ તથા ગિરાજ સમકીનો દરદીને જલમુલથી નામુદ કરે છે. કીમત શીશી એકના આવા રૂ.

હકીમ " ઉતરીક્રીસ, ૪ મુગથી દાંતનું મંજત.

દાંતને મોલી જવા માટે કરી. જેવો દુખાવો તરમ પાછી મળજુલી આપે છે જે વાપરવાથી ખાતી થશે. કીમત રૂ. ૧ તથા ૮ આના.

હરેરા, મસા, નામુર, ભગંદર પાથા, કચમાણા તથા સરીર ઉપરના બીકર દરદી મલમ મુનાની ઇલાખથી સારા કરવામાં આવે છે.

અંત રસ. વેળેરેમલ હિર આપેલ.

આ તેજ મુશખોદાર, માથાને થાડ આપનાર દેહાથી પાદકસત તેજસ્વી કરી માથાના દુખા- રાને હામલો કરે છે. ખાસમાં થતા ખાસ તથા બીજા રોગોને અકસીર ખરવા ખાસીને જરુરી આપી

માલનો વધારો કરે છે. તેમજ ભાવ મલકતા, કાળા અને સુવર્ણા બનાવે છે તેથી મહત્તર મુકાબલો રહે છે. કીંમત ચીશી ૧૫૫ રૂ. ૧.

કાંચ આર. ઈ. હુકીમની કાંચાપર સમજાવ્યું ગોળીઓ.

મદદગારને આજારે કાળા અનુભવની બનાવટ ઉપરથી, સરકમ, ગળાપુર, આસપુર તોમણ, ૬મ અને દોરણપર વીજલીની આંકડા અસરે કરે છે. અતીના હુખાવા તથા ચીવણનું સરળ દરે કરે છે. **કીંમત શીશી એકનો આના ૬.**

ઉપલી દવા દમારો કાંચ તથા કાંચાદેનીના દવાખાવામાંથી લોચનના કાંચે પણ વખતે મલકે. દમારો મેળામ સવારનાં ૧૦ થી ૧૨ અને સંજના ૪ થી ૫૫ કાંચમાં આપુરેલ શેઠના ચક્રમાં ઉપરનાં દવાખાવામાં અને ૮ થી ૧૦ અને સાંજના ૧૫ થી ૮ સુધી ખાંચામાંથી સામે દમારો દવાખાવામાં થશે.

ડાક્ટર રસતમજ એદલજ હુકીમ.

સંજવના મૃત ગોળીઓ.

સંજવના મૃત ગોળીઓ લવજ્જ સેવસદાય;
સંભારી સુખ ભોગવવા અમુલ્ય એહ ઉપાય.

કિંમત ગોળી ૪૦ ની ૫ળી એકનો રૂ. ૧ એક.

શકિત માટે—તણુ પ્રદિપ્ત તેલ.

કીં. તોડા ૧ ની શીશીના રૂ. ૧ એક.

મહત્ત

અમુલ્ય ભેટ

મહત્ત

વૈદક સંજવના મૃત સરોજ

આ નામનું પુસ્તક એક પોસ્ટ કાર્ડ ઉપર પોતાનું નામ લખી મોકલનારને મહત્ત મોકલવામાં આવશે.

વૈદ્ય શાં શીવજ જેઠાભાઈ

હર આકીસ માંડવી બંદર, ૬૨૭.

મંદનવાડી એંગલો વરનેકયુલર સ્કુલ ફોર બોયઝ અને ગર્લસ.

કેંકાણુ—પોલીસવાવ પોલીસની શાસે બંબર ૧૭.

એ સ્કુલમાં ૩ બ થી ગુજરાતી સરકારી જ્ઞા પોરણ સુધી તથા ઉચ્ચ શીજી એપી સહીત વરમની પણ ઉમદા કેળવણી આપવામાં આવે છે.

કોઈસેઓમે સાધારણ કેળવણી આપવા ઉપરાંત શીવવાનું, વેતરવાનું, તથા બધી કસબ અને હાઈમેનીયમ તેમજ શીવવાનું સાંચાકામ તથા શાખાકામ શીખવવા માટે ખાસ અનુભવી શી શીશીકોને રાખવામાં આવી છે.

બેરામજ ડેસાભાઈ—માલો.

NEW ZEALAND INSURANCE CO., LD.

FIRE AND MARINE.

Office—Alice Building, Hornby Road, Fort.

CAPITAL Rs. 27,500,000

CAPITAL PAID UP 4,500,000

RESERVE & REINSURANCE FUNDS 7,800,000

ALEXANDER M. TOD,

Manager,

Bombay & Madras Presidencies.

ન્યુ ઝીલેન્ડ ઇન્શુરન્સ કંપની, લીમીટેડ.

આગ અને દરીયાઈ વીમો.

આફીસ—એલીસ બીલ્ડીંગ, હોર્નબી રોડ, ફોર્ટ.

ધામણ રૂ. ૨૭,૫૦,૦૦,૦૦૦

પચાસ લાખ સુધી ધામણ ૪૫,૦૦,૦૦૦

રીઝર્વ તથા રી-ઇન્શુરન્સ ફંડ ૭૮,૦૦,૦૦૦

આગ તથા દરીયાઈ વીમોના વીમો આપી દરે ઉત્તરવામાં આવે છે.

એલેક્ઝાન્ડર એમ. ટોડ,

મુંબઈ અને મદ્રાસ પ્રેસીડેન્સીના

મેનેજર.

આજના હિન્દુસ્તાનમાં આજેના એમણે ખાતું છે, કે જેમાં અને તેવી નાની સળીપરથી

કોઈપણ બચતે નહીં તેવી, એવી સળી આમેયુમ ને વધી તકાઉ

ફરેમ સાથે આગ રૂપના બારમાં પાડી આવે છે.

પેશાબર જરૂરયાત સાહેજની સુદર સળીઓ આપા આનાથી વધુ

સુદર ફોટો ફરેમો આપા આનાથી વધુ હિંમતની વાચક છે.

તે ખાતું આપી મુંબઈમાં કાઉન્સિલ સમુદાયને પ્રત્યક્ષ આનીકું ખાતું

કીંગ કુલ

ફોટોગ્રાફીસ—મેનરસ મેનર કુલ સમુદાય, મેનર મેનર, મેનર, મુંબઈ.

ધી લક્ષ્મી આર્ટ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ

સાંકલી ગલી—લાલબાગ—મુંબઈ

સુંદર બોયફ્રાન્ડ સચિત્ર પોષ્ટ કાર્ડ

અટકચાંદની, ખાલર આવા, જુગારનું પરિણામ, મુઠ અને બેડ બાથ, સુરભાગની
કેશલી વિગેરે માટે લીસ્ટ મંગાવો
વળી

લગ્નનાં કાર્ડ—સંગ્રહ અને પ્રિન્ટીંગ

સસ્તા ભાવે કરી આપવામાં આવે છે

જુદી જુદી સાઈઝનાં કાર્ડોન અને લાઈન બ્લોક સુંદર અને સફાઈવાળાં કરી
આપવામાં આવે છે.

સુવર્ણમાળા—૧૨ થી ૧૪ ચિત્રોવાળો એક અંક એવા વર્ષમાં મીઠાઈના નવ
અંકોનું લવાજમ રૂ ૨, ટપાલ સાથે. ફુટક નંકલના રૂ. ૦-૪-૦ ટપાલ જુદું.
વર્ગણીદારને દરેક વર્ષે સુંદર કેલેન્ડર ભેટ આપવામાં આવે છે.

વાંચવા યોગ્ય પુસ્તકો.

મુરસાગરની સુંદરી— સુંદર ચિત્રો સાથે	રૂ ૧ ૮ ૦
પ્રબોધ ભારત, ભાગ ૧ લો	" ૦ ૮ ૦
પ્રબોધ ભારત, ભાગ ૨ જો—સુંદર ચિત્રો સાથે	" ૦ ૮ ૦
પ્રબોધ ભારત, ભાગ ૩ જો છપાય છે.				
કમળા કુમારી તથા સિંદુગઢનું મુશ્કેલ યોગ્ય વખતમાં બહાર પડશે.				
શિવાજીનો વાલનખ	૧ ૧ ૦ ૦
ચાર સંચાલીઓ	૧ ૦ ૧ ૩
પરમાર્થ સાર	૧ ૦ ૪ ૦
સાધ્ય અથવા મરાઠા રાજવનો મુરયાસ્ત સચિત્ર.	૧ ૦ ૧ ૨ ૦
સાંતિનો માર્ગ અને પ્રેમનું પ્રયાચિત્ર	૧ ૦ ૧ ૦ ૦
સંકરાનંદી ગીતા-મુજરાલી ભાષા-તરવેલ સાથે, કલિયાસી છબીઓ મુજરાલી	૧ ૨ ૮ ૦
કબીર બીજા—હીંદુસ્તાની ભાષામાં—બે ભાગમાં	૧ ૨ ૦ ૦

પુસ્તકોના કિંમત રૂ ૦.

અસપેક્ષે મેડ, રાઈ,—મુંબઈ.

SURGEON BONESETTER DR. FAKIRJI RATANJEE L. M. & S.

હાડવૈદ,

ડાક્ટર ફકીરજી રતનજી, એસ. એમ. એન્ડ એસ.

હાડવૈદનું મહત્વકાર્યનું સર્વે મધ્યસ્થ કામ કરવા ઉપરાંત હાડવૈદનું કામ એટલે હાડકાં જામેલાં તથા ખરેલાં ફટકા કરવાનું કામ અસલના દેરી તેમજ હાડકાં જમાવાના સુધરેલાં હાડકાં કાનુન સુજબ બાત રીતે ૩૦ મેસ કરતા વધારે થાય તથા જાતીપુરવઠા મળ્યાં છે. અકસ્માતથી હાડકાં જામેલાં તથા જામી થયેલાં હાડકાંની પુરતી સલાહ અને ધ્યાનથી સારવાર કરવામાં આવે છે.

હેઠાણું—ખડાકોટ, સર જમશેદજીના અલાહીયાગની નજીકમાં અબદુલ હેમાન શાંદ, નંબર ૫૦૦ વાલો રવાબાનામાં.

મિલાપ—સવારના ૧૧ થી ચાલના ૮ વગ્યા સુધી; બાકીના સતનો અને સવારના વખત નંબર ૫૦, વાલકેસ્વર રોડ, મહાબાર હીલ, ગવર્મેન્ટ ગેટની બાજુમાં રહેવાના મકાનમાં.

રેશમી કાપડની જુની મોટી

દુકાન.

જાત જાતના

રેશમી કાપડ
વગેરે

કાપડની
બાણીતી દુકાન.

હેલ્લામાં છેલી

રેશમી રેશમી માલનો મંજાવર

જ્યો હમેશા હમારે ત્યાં રાખ્યે છીએ.

સર જમશેદજીની સ્કુલ પ્રાંતે, મુંબઇ.

કેશનાથ માટે ઉત્તમ તક.

મીઠાબતી નંગ પળા ૪, ૬, ને ૮ કલાક ચાલે તેવી { ખાલી નંગ ૧ ને
ફક્ત ૩. ૧ એક. } રાતની સ્વદેશી મીઠાબતી. { ફક્ત ૧ આતો.

ખાલી બાઉ બોક્ષે તે નંગ ૧ ની ફક્ત ૩ માત્ર.

મુખ મીઠામાંથી બનાવેલી સેદુલી, સાફ ને સરેલી.

મલવાનું દેશનું				{ કે. જમનાદાસની કુંપની.
કાલખાદેવી...	{ કે. એમ નારણભટ્ટની કુંપની.
મીનસેત્ર ત્રીટ	{ હીન્દ સ્ટોરસ
જુલેધર	{ એન. ડી. પટેલની કુંપની.
બોરીબંદર	{ લોટસ સોપ કુંપની.
માંડવી જુમા મસજીદ	{ થાણાવાલા શરાફની કુંપની.
માંડવી—ખટક	{ સ્વદેશી સેઠર
વડગાડી—	{ મહમદઅલી શીદાઅલી.
				{ દુલગદાસ શામજી
				{ હંસરાજ રાતનસી હીરજી
				{ જોડા રામવજી
				{ વાઘજી શામજી

સોલ એજન્ટસ—ગોવીંદજી માધવજીની કુંપની, ૬, હમમ સ્ટ્રીટ, ફાટ
અમારા ધરાશીની સવડતાને ખાતર અમેએ દરેક સ્થળ ઉપર એજન્ટસી આપવાની
વીચાર કરી છે તે એજન્ટસીએ તાકાદે પોતાની અરજી નોંધાવવી.

બી. સાલુનકેની કંપની.

ડીસપેનસીંગ કેમીસ્ટ એન્ડ ડ્રગીસ્ટ.

નં. ૧૪૯, ચીરાબજાર.

જાત અમે અમારી દવાની દુકાનમાં આહારોની ખાસ સજવડ માટે દરેક જાતની
અનીતા બરગોષ્ઠિ મેકરની ઇંગ્રેજી દવાઓ, ઉપરાંત પેટન્ટ મેડીસન, કોલનવાટર,
વગેરે મોટા જથ્થામાં તૈયાર રાખીએ છીએ, તેમજ ડાક્ટરોને તથા દરદીઓને બરનાં
હુથીઆરો, બલાસવેર, જેલાકે બેડપેન, ફીડીંગ કપ, ફીડીંગ બોટલ, સીરીંગમ,
અરતોમીટર, આઈસબેગ, હોટ પોટરબેગ, યુરીનલ વગેરે દરેક ચીજ ખાસ મારફેટ
લાવે વેચીએ છીએ. એકબાર હમારી દુકાનેથી માલ મંગાવ્યાથી કંપાસીથી તેમજ
લાવ વીધે તમે સાહેબની ખાતરી થશે.

તા. ૬-૭-૧૯૪૦-ખાહારનાં ગ્રીસકીપશ્વે ખાસ ડાક્ટરની દેખરેખ હેઠલ અભિજ્ઞ
બનાવી આપવામાં આવશે તથા ખાહાર જામનાં એરિડર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં
આવશે તથા બી. બી. મોડલવામાં આવશે.

એકલા માલેક,

ડાક્ટર બેજનજી નવરોજી વોડાદલાલ.

વાંચો!

રોયલ સ્વીટ માર્ટ.

અમારા માલ માટે નામદાર મુંબઈ સરકાર—ચીફ—જનરલ—પ્રીન્સ સામંતશાહી અને દેશી છાપાઓ તથા બીજા ગ્રહસ્થોએ ઉત્તમ મત આપેલા છે.

મોટી જલેબી
મોટી મુતરફેની
બદામી લીલો તથા
મુકો મસાલાનો હલવો
દોઢીનો હલવો
સેવ માંઝયા ભજ્યાં

ગોવીંદજી વસનજી—મીઠાઈ બનાવનાર.
હલવો તથા મીઠાઈ બનાવનાર.

અધરણીના લાડવા
જાત જાતના હલવા
મેસુર તથા માવાનો
મેસુર, મોરાં ખાખાં,
દધિયાં, ખારી પુરી, પેંડા
મેઢા, બરફી, બદામની બરફી વગેરે.

વધાર તથા વરદીથી મલશે. આહારગામવાજામાં જોરડો તાજીદથી બજાવવામાં આવશે.

ગોવીંદજી વસનજી—મીઠાઈ બનાવનાર.

ગીરગામ રોડ—નાનાશંકર શેઠની ચાલ.

જરથોસ્તીઓને ખુશ ખબર!

એક વખત વાંચશો તો હમેશાનાં ધરાક થશો.

જરથોસ્તી ધર્મ તથા હાલની વિદ્યાની જોરડુએથી તન મન અને સ્વાતને એકી વખતે તરોતાજી અને સોદત બક્ષનાર એકલું ઉમદા સાંધન.

ક્ર શો—ગ દ.

(I. E. Renovation)

અધીપતી-એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી મસાની એમ. એ., એલ. એલ. બી.

તમામ દેખીતી તેમજ અજોડ કુદરતનો અમડ અચળ કાયદો એજ જરથોસ્તી દર્શન છે અને આ દુન્યામાં જન્મી તે દીન મુજબ કેવી રીતે હંદી યુગદંવી આપણુ જરથોસ્તીઓને લાજમ છે કે જેથી આપણે આ ફેરો સફળ થાય; આપણી જરથોસ્તી તરીકે અને કીયાકામોના ખરા બોલસાઓ જે આજ સુધી બહાર પડ્યા નથી; વેળેટરીયન બાબદની સમ્માઈ અને અમત્યતા; હાર-શાસન સામેની લડત; ખીડી વિરુદ્ધ તેમજ અનેક સંસારી બદો વિરુદ્ધ પાકાર; સારીરીક તેમજ માનસીક આરોગ્યતાના નીધરો નીજેરે વીગેરે અનેક વહેવારે સંજીવ બાબદોથી ભરમક, ૪૪ પાનાનું દળદાર, ટાહેલા-કુચળાથી સદતર નીસલું ચોપાન્યું. ૫૬ રાખજો કે આ ચોપાન્યું વળી સરતામાં સરતું છે.

ફક્ત વરસ દહાડે રૂ. ૧. (પોસ્ટેજ સુદાં) આગમર-કુટક નક્કલ થ) આના વી. પી. થી ૫૯ મોકલીશું.

લખો:—આનંદી રેકૉર્ડર—ધી પારસી વેળેટરીયન એન્ડ રેન્પરન્સ સોસાયટી, ૩૬, ચર્ચમેન સીટ, કેટ,—મુંબઈ.

TOTAL FUNDS.

£. 18,167,251.

ANNUAL INCOME.

£. 6,519,413.

Classes of Business Transacted.

- FIRE.** Insurances effected at current rates. Prompt and equitable settlement of losses. Losses adjusted and paid without reference to Head Office.
- PROFITS.** Special Policies are issued covering, in the event of Fire, Loss of Net Profit, and providing for payment of Standing Charges and Increase in cost of working.
- LIFE.** Low rates of premium for India. Liberal Policy Conditions. Reversionary Bonus declared in 1910 £. 7-10-0 per cent, which quinquennial rate has been maintained for 45 years. Special facilities for proposals.
- MARINE.** The Company underwrites Marine Insurance Risks on conditions favorable to the Assured. Passengers proceeding Home can insure their Baggage at very low rates.
- MOTOR CAR.** Insurance of private and Office Motor Cars against all risks. The "Royal's" Comprehensive Policy is specially designed to meet the requirements of Motorists in India.

**Absolute Security. Moderate Rates of Premium.
Liberal Policy Conditions.**

Send for prospectus and Particulars to :—

COLIN M. ROSS,

Resident Secretary,

Royal Insurance Buildings,

BOMBAY.

Or to :—

CHIEF AGENTS—

Messrs. T. H. Moore & Co.,

27, Hummum Street,

FORT, BOMBAY.

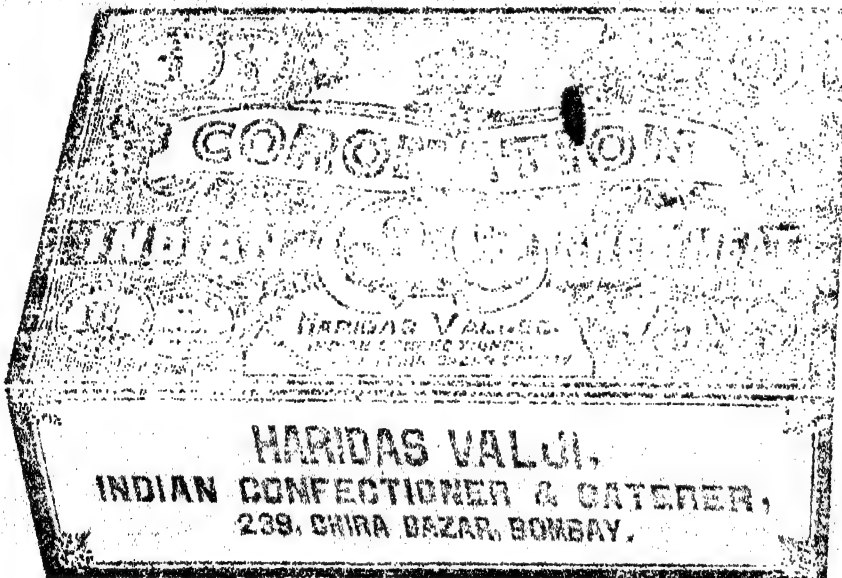
સુભ તહેવારો માટે અમે હમેશાં પુર તૈયારીમાં રહીએ છીએ.

હરીદાશ વાલજી

ચીરાખજરનો શાહ કનેક્શનર, મુંબઈ.

અમારી અદના શક્તી પ્રમાણે અમે મુંબઈની આલમને સંતોષ આપ્યો છે,
હજી બી આપતા આવ્યે હોયે અને ઇશ્વરની સહાયતા હોશે તો હવે પછી આપીશું.

ટ્રેડમાર્ક.

સુખી રહે.

ધ્યાનથી.

આ

ખાકશ

ખુશો

ખુશી રહે.

આવા

દીલખુશ

સ્વીટ મીટ

બોક્ષની

કીનત

માત

ક. ૪

શુભ પ્રસંગ ઉપર તમારા વહાલાંઓને સ્નેહીઓને મ્હોટું મીઠું
કરવા સાથે કંઈ નવાઈનું શું આપશો? હવે આ રહ્યા

“કોરોનેશન ઇન્ડિયન સ્વીટ મીટ”

આ દાખલો મોકલનારને તેમજ લેનારને શોભા લગાડશે

દાઈ છટ ! આ દીલખુશ ખુશીપુલ પ્રેઝન્ટ

એકલા ખનાવનાર હરીદાશ વાલજી-ચીરાખજરનો શાહ કનેક્શનર

ટેલીફોન નંબર ૧૩૬૫.

HOLLOWAYS PILLS & OINTMENT

નીચલી દવાઓ સોના જેવી કીમતી છે.
હૉલ્વેની ગોળી તથા મલમ.

આ સર્વ ઉપયોગી દવાઓ
હૉલ્વેની ગોળીઓ પેતાના ઘરમાં સાચવી રાખવી જોઈએ.

હૉલ્વેની ગોળીઓ

લોહીને રવચ્છ કરે છે, શરીરની નખજાળને દૂર કરી દેવત આપે છે અને લીંબર તથા મળ ઉપર ખીમેથી પણ અસરકારક રીતે ગુણુ છે. એ ગોળી લીધાથી ખોરાક ખાવાની રચી થાય છે, તેમજ લોહી સરીરમાં સારી રીતે ફરે છે અને આખા શરીરને તાકાત તથા જોર આપે છે. નખજાળને લીધે માથાનો દુખાવો, શરીરનું ધુલવું અને બીજી સાધારણ નખજાળ આ પ્રખ્યાત ગોળી લેવાથી તદન જતી રહે છે. વળી સ્ત્રીઓના તમામ દરદા જેવાં કે ચામડીના ગંધો, ફેડફી, ગુમડાં વીગરે સરવે ફરીયાદો-બીજી કોઈની ધરધનુ દવાઓ કરતા આ ગોળી ઘણી સરસ રીતે નાબુદ કરી નાંખે છે અને એના જેવી બીજી અકસીર દવા કોઈ નથી.

હૉલ્વેનો મલમ

આખી દુનીયામાં સરવે ઠેકાણે પ્રખ્યાતી પામેલો છે. દરેક જાતનાં ગુમડાં, ચાંદાં અને જખમ બીજા કોઈ મલમ કરતાં આ મલમ ઘણી સારી રીતે રજવી નાંખે છે. અદ્ભુત રીતે શરીરની અંદર પેસી ગળાંના અને છાતીના તમામ દરદા તેમજ ઉલ્કર, હાંફણ, દમ વીગરે નાબુદ કરે છે. મળનો કાકડો સાફ કરે છે અને છાતીના અંદરના ગુમડાં તથા રંગોતું ધુલવું એ સરવેને ખેસાડી દર્દ સાબલ કરી નાંખે છે. વળી સંધીવા તથા સાંધાતું ઝલાઈ જવાથી થતી અતિ પીડા નાબુદ કરી દે છે.

ગોળી અને મલમ.

નં ૦ ૧૧૩ સાઉથ વર્ક સ્ટ્રીટ, લંડન ખાતે બનાવવામાં આવે છે.

દરેક સુધરેલા શહેરમાં દવા વેચનારની દુકાનેથી ઉપલી દવાઓ મળશે.

દવા વાપરવાની સુચના દરેક લાપામાં છાપેલી દવાની સાથે મળશે.

ખરીદદારોએ શીશી અને ડબ્બી ઉપરનાં લેખ તપાસીને લેવા કે તે ઉપર ૧૧૩ સાઉથ વર્ક સ્ટ્રીટ (છેલ્લું ૨૪૬-૨૪૮) લંડન એ પ્રમાણે ઠેકાણું લખેલું નહીં હોય તો તે બીજી ભલની છે એમ સમજવું.

MAYPOLE SOAP FOR HOME DYEING.

THE ART of DRESSING

most Ladies and MAY

the means for all.

WELL is understood by

POLE soap furnishes

What we wish to convey by this statement is:—that to buy new things for every change in colour dictated by fashion is extravagant, and for most people impracticable. It is also unnecessary, when by use of **MAYPOLE** soap you can **DYE AT HOME** in **15 Minutes** to the most delicate shade or colour, your Blouses, Laces, Silks, Satins, Gloves, Ribbons, Scarves, Feathers, Lingerie, Curtains, &c.

**NO MESS. NO TROUBLE.
WON'T WASH OUT OR FADE.**

COLOURS STOCKED.

ECRU, CREAM, PINK, SALMON PINK, SCARLET, CERISE, CRIMSON, CARDINAL, TERRA COTTA, FAWN, NUTBROWN, DARK BROWN, CANARY, ORANGE, HELIOTROPE, DARK GREEN, MYVE, LIGHT BLUE, NAVY BLUE, PURPLE, PLUM, MAROON, ALOE GREEN, BLACK.

SOLD EVERYWHERE.

The MAYPOLE COMPANY (1899) Ltd.,
17, CUMMING STREET, KING'S CROSS, LONDON, N.

SEND FOR OUR FREE PAMPHLET, "THE PERFECTION OF HOME DYEING."

ઘરઘરુ રંગવાનો "મેપોલ સાબુ"

ઘણી બાબતો ઘણી સરસ રીતે કપડાનો સંગર કરવાનો હુનેર સમજે છે, જેને માટે મેપોલ સાબુ સઘણા સાધનો પુરા પાડે છે, જે વીધે અમે એટલું જ કહીએ છીએ કે દરેક નવી સીઝનમાં કપડાની ફેશનમાં જે બુદ્ધ બુદ્ધ ફેરફારો થાય છે તેવી, વખતે એવા ફેશનેબલ કપડાં ખરીડવા એ લખલુટપણું, મોટે ભાગે તેમ બનવું અશક્ય અને વળી ખીન જરૂરું છે. તેનું કારણ એ કે મેપોલ સાબુ વાપરવાથી તમે ઘરમાં ૧૫ મીનીટની અંદર જેવાં માંગો તેવા ખીકટ રંગો સારી, સેસ, રેશમી તથા સાતીનનાં કપડાં, મોઝા, ડગલા પાટલુન વગેરે કપડાપર આપી શકશો.

કાંઈખી બગડતું નથી, જાણ અદખલ તથા મેહનત પડતી નથી,

અને વળી રંગ નીકલી જઈ જાયો પાડો નથી.

નીચલા રંગના સાબુઓ દરેક દેશોથી વેચાતા મલશે:—

એકું, ડીમ, ગુલાબી, સામાન ગુલાબી, કારમણ, સેસાઈઝ, ગુલાબી, કારડીનલ, રેસ ક્રાટા હરણના બચાનો રંગ, 'નટ બાઉન' બુસ, વેસ બુસ, મેલન પીલા, બારંગવા, દેલધિત્રાપ, બુસાલીલા, મોવ, સહેજ પ્લુ, તેવી બ્લુ, બાંબુસ, પ્લમ, માઈન, વેસ લીલા, ક્રાયા.

ધી મે પો લ કં પ ની (૧૮૯૯) લી મી ૨૬,

૧૭, ક્યુમ્મીંગ સ્ટ્રીટ, કીંગ્સ ક્રોસ, લંડન, એન.

"પરફેક્શન ઓ કોલર-ડાયિંગ" ની બધી મહત્વવાળી એક નાળી - ૧-૬

સ્ત્રીઓને શક્તી આપનારી દવા. એલટ્રીસ કોર્ડીયલ રીઓ.

આ દવા સ્ત્રીઓને ત્રાણ પડતા સર્વે દરદીને દેફ કરવાની અદ્ભુત શક્તી ધરાવે છે. પેદું અને તેના તમામ અવયવો ઉપર તે લેવાથી પુરુષકલ શક્તી આપે છે. તેથી સ્ત્રીઓને એ દવા સગળા રોગો ઉપર પછી તે રોગ ડીસમેનરેયા, મેનરેયા, હુકોરીયા, અમેનોરીયા કે પછી સ્ત્રીઓને લગતું કોઈપણ દરદ હોય તે માટે ઘણીજ ઉપયોગી માલમ પડી છે.

જેમનાં વેશમાં આવતી છોકરીઓ તેમજ ગરબવતી સ્ત્રીઓને તેઓનું 'ગર્ભ' પણ અને કમી થતું તાકાતપણ આ દવા લેવાથી જરૂરીથી પાછું આવે છે.

એલટ્રીસ કોર્ડીયલ રીઓ—તમામ મળમુતના બાંધને મજબુત કરે છે તેથી શરલ અધુરે જતો અટકે છે, જે સ્ત્રીઓ કમરના દુખાવાથી અથવા એવા બીજા દરદથી પીડાતી હોય અથવા સાંધાના સોજાની દરીયાદ કરતી હોય તો તેઓને એ દવા જરૂર આપવી જોઈએ. આ દવા મુખ્ય કરી સ્ત્રીઓને ત્રાણ પડતાં દરદો સાબ કરવા માટે બુલ્લીતી છે તેથી ઘણાખરા તાબીબો તેની બલામબલુ કરે છે.

જે કુવારીકાઓ ૧૮ વરસથી ૧૮ વરસની હોય કે જે વખતમાં તેઓ કુવારીકા અવસ્થામાંથી સ્ત્રીની અવસ્થામાં ગત્ય છે તેઓને એલટ્રીસ કોર્ડીયલ રીઓ ખાસ ઉપયોગી છે. કારણકે એ વાપરવાથી સ્ત્રીને પુરુષકલ તાકાત તથા શક્તી આપે છે.

દવા લેવાની રીત—ખોરાક ખાવાની અને બીજાને જવાના વખત વચ્ચે એક ચમચ દવા સમા ત્રણ વખત લેવી.

નર્વ તોનીક.

નર્વસનેસ, ઉંચ નહીં આવતી હોય તો તે માટે, આંકણી, અને આળસાઈ તથા નયગાઈ માટે સીલેરીના જે શક્તી આપનારી દવા છે તે ખાવા પછી અને સુવા જવા પહેલાં દીવસમાં ત્રણ વખત એક ચમચમાં લેવી તેમજ દારૂના વ્યસનમાં પડેલાઓને આરામ કરવા માટે આ દવા એક મજબુત ઉપાય છે.

નર્વસ સીસ્ટમ માટે આ એક ઉત્તમ શક્તી આપનારી દવા તરીકે સીલેરીના લગભગ ૪૦ વરસથી બુલ્લીતી થયેલી છે.

કેમીસ્ટો, ફૂગીસ્ટો અને ઈન્ડીઆમાં દવા વેચનારાઓ

એલટ્રીસ કોર્ડીયલ રીઓ અને સીલેરીના મોટા જગ્યામાં રાખે છે.

આ દવાઓ ઘણીજ ઉપયોગી માલમ પડવાથી તેની નકલો ઘણી થઈ છે અને આ કંપનીએ જ બનાવેલી ખરી દવા છે એમ દવાની શીસી ઉપર રીઓ કેમીકલ કંપનીના નામની લેખલ લગાડેલી છે તે જોઈ તેની પ્રથમ ખાત્રી કરી લેવી.

નમુનો અને એ સર્ખથી જોઈતી વસ્તુ વીજન માટે નામ્યે જણાવેલી કંપનીને લખો.

રીઓ કેમીકલ કંપની,

૬૬, બેરો સ્ટ્રીટ, ન્યુ યોર્ક સીટી—યુ. એસ. એ.

Rio Chemical Co.,

૬79, Barrow St., New York City, U. S. A.

મુંબઈ વરતમાન મેસમાં વેચાતી ચોપડીઓ.

ટેકાણું—૧૪૧ ચરનીવાડી—મુંબઈ.

શેહેનશાહી જરથોસ્તીઓને ખંદગી કરવાની પાક કેતાઓ.

ખોરદેહ અવસતા—આ જાતનાં ઘણા મોટા ખુલા કાલા અક્ષરે અને અશલ ઉચારે છાપેલી બધી નયાયસો, પતેતો, દુવાઓ અને હસ યસતો તેમાં—હોરમજદ, મોટી હુયતન, અરદીબેહસ્ત, ખોરદાદ, આવાં, નાંધલી સરોસ, રાતની મોટી સરોસ, હોમ, વનંત, અને બેહરાંમ યસત છે. તે સાથે આ કેતાબ કપડાંમાં બાંધી તે ઉપર અશો જરથોસ્તની સુંદર સખી સુન્નામા એમખોસ કીધી છે—કીંમત રૂ. ૦૫૫,—પોસ્ટેજ દાદ આનો.

ખોરદે અવસતા—આ જાતનાં નવા મરોહદાર કાલા અક્ષરે અને અશલ ઉચારે છાપેલી બધી નયાસો, પતેતો, દુવાઓ અને પાંચ યસતો તેમાં—હોરમજદ, અરદીબેસ્ત, બેહરાંમ અને બેહ સરોસ છે.—પતલાં પુઠાંની કીંમત રૂ. ૦૫૫,—જડાં પુઠાંની રૂ. ૦૫૫;—પોસ્ટેજ એક આનો. આ અવસતાની ચોપડી જજવામાં રહી શકે તેટલી નાધલાં કદની છે.

મુક્તાદનાં દીવશોમાં લખુવમાં કરામરોદના હા તથા ગાથાના હાની ચોપડી—કીંમત ત્રણ આના,—પોસ્ટેજ અરધો આનો.

કુટી દરવરદીન યસત—(કરોખરી)—કીંમત ત્રણ આણા; પોસ્ટેજ અરધો આનો.

કુટી આવાં યસત—જડાં પુઠાંની કીંમત ત્રણ આના તથા પટલાં પુઠાંની કીંમત બે આના,—પોસ્ટેજ અરધો આનો.

પરચુટણ ચોપડીઓ.

પ્રીનસીપલ ગ્રાથસ ઓફ ઇનિડીયનકોટન—એટલે હાંદી રૂના પાકના મુખ્ય મઠકોના કોઠા દેખાડનારી ચોપડી—જેમાં હાંદુસ્તાન તેમજ પરસીયાના દેશોમાં ક્યા ક્યા ગામોમાં રૂ પાકેચ તે સઘલાં ગામોના નામો આલશખેટીકલ રીતે ગાઠવી તેમના રેલવે સ્ટેશનોના મારકા સહીત આપવામાં આવ્યાં છે; તેમજ વહી રૂ કેવી જાતનો અને તે ક્યા ગામનો છે તે કેમ પારખવો વગેરેની સમજ લખાનથી આપવામાં આવી છે. એને લગતા કામ કરનારાઓને ઘણી ઉપયોગી થઈ પડે તેવી છે. કીંમત માત્ર રૂ. ૧૦ અરધો—પોસ્ટેજ અરધો આણા.

રૂમાં કચરાની ઘટ આવીઆ પછી દર ખાંડીનો અને દર રતલનાં લાવ નકી કેમ પડે છે, તેના કોઠાની—સ્પીનીંગ વીગેરે રૂઠાં કારખાનાંઓને ઘણી ઉપયોગી ચોપડી—એમાં દર ખાંડીના રૂ. ૧૫ થી તે રૂ. ૨૫) શુધીના લાવનો રૂ. ૩૦ થી રૂ. ૪૦) થી રૂ. ૫૦) ટકા સુધીની ઘટ કેટલી તથા નકી કેમ ખાંડી પડે છે તે જોવાનો કોઠો છે.—કીંમત રૂ. ૩૧). પોસ્ટેજ અરધો આનો.

યોગ વીદ્યા અને અસલી ઇરાનીઓ—એમાં ખાદાતાલા યાને હુકની દરખાનો મારગ કેમ અખતીઆર થાય તે વીશેલું માયાકુલ અને મોતેખર લખાણ છે. કીંમત—રૂ. ૦૫, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

નખુમ નાંમું—કેઆની પાદશાહી શાલ જોવાની તાસીર,—કરાંબુથી આવેલ એક જાન્યુઆરીનાં પુસ્તક.—કીંમત એક આનો, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

Macbeth Bros. & Co.

મેસરસ મેકબેથ બ્રધર્સ એન્ડ કું
મુંબઈ, કલકત્તા અને લંડન.

નીચલા કારખાનાવાલાઓના એખલા આડતીઆ

મેથર એન્ડ પલેટ લી૦, મેનએસતર—શ્રીનેલ એટોમેટીક સ્પીંકલરસ,
વરટેક્સ સેલફ કક્ષીનીંગ હુયુમીટી ફાયર, આરમડ ફાયર પુરફ ડોરસ,
ક્રાસ્ટ આયર્ન સ્ટેનડર્ડાઈઝડ તેનકસ, ઇલેક્ટ્રીકલ એપલાયનસીસ, ગેસ
એનજીનસ, અને પંપસ વગેરે વગેરે.

જે. એન્ડ ઈ. પુક, બોલટન—ગ્રાવીસ
એનજીનસ, એન્ડ મીલ ઝીપરીંગ.

થોમસ બીલી એન્ડ સનસ, હાઇડ—
લેનકેશયર એન્ડ કોર્નીસ બોઈલરો.

એ. બોલટન, એન્ડ કુંપની—પેટર્ટ સુપર
હીટરસ.

રોબર્ટ મીડલટન, લીડસ—તેલ કાઢવાના
સાંચાઓ.

એટલાસ એનજીન વરકસ,—નાના સ્ટીમ
એનજીનો.

હાવરડના—સુકુ ધાસ દાખવાના સાંચાઓ.

થોમસ રોબીનસન એન્ડ સન લી૦,
રોચડેલ—આકે દરવાના અને લાકડાં
દાખવાના સાંચાઓ.

સેનડરસ રેથરસ અને કું—પેટર્ટ CO૨
રેકારડર અને ડાફ્ટ બોલ્ડસ, સ્ટીમ અને
હાઇ બોટર મીટરસ.

એલન બ્રધરસ એબરડીન—આઇલ
એનજીનસ.

સેમ્યુલ લા. એન્ડ સનસ, કલેક્ટ્રીટન—
દરેક જાતના કારડ ક્લોધીંગ.

પોલક એન્ડ મેકનેખ લી.—લેથ અને
અવ્યારો.

આર. એ. લાસટર એન્ડ કું, લી૦ ડર
સલી-વરટીકલ સ્ટોન ફ્રેમર મીલ્સ વગેરે
આરથર રોસ, હોરવયજીસ એન્ડ કું
લંડન—પેટર્ટ બોઇલર સરક્યુલેટરસ.

એ. રોલર, બરલીન—મેચ મેકીંગ મશીનરી
બેલસ યુનાઇટેડ એસએસટોસ કું
લંડન—એસએસટોસ શીટસ, પેકીંગ વગેરે.

સેમ્યુલ એસએમરન એન્ડ સન, શેફીલ્ડ
હાઇ સ્પીડ સ્ટીવ એન્ડ ટર્બાઇટ ડરીલસ.

વુડ મીલન લી૦—વુડ મીલન સ્ટીલ રથર
મોટરકાર તાબરસ.

દરેક જાતનો મીલ અને રેલવેને લગતો સ્ટોર મલી શકશે.

કેલસીયમ કારબાઇડ મોટા જથ્થામાં હીંદુસ્તાન ખાતે મંગાળમે છીએ અને તે એક
હરેવેટથી ૧૦ ટન સુધી સ્ટોકમાંથી તરત ડીલીવરી મલી શકશે.

જાહેર ખબરો.

REMOVE ALL BLOOD IMPURITIES. BUILD-UP YOUR HEALTH with WILKINSON'S

"We cannot speak
too highly of it."—
Lancet.

ESSENCE OR FLUID EXTRACT OF RED JAMAICA

SARSAPARILLA

Pronounced by the HIGHEST MEDICAL AUTHORITIES the most

WONDERFUL PURIFIER OF THE HUMAN BLOOD

The SAFEST and most RELIABLE Remedy for

TORPID LIVER,

LASSITUDE
RHEUMATISM,

**DEBILITY,
ERUPTIONS,**

WEAK AND LANGUID FEELINGS, &c.

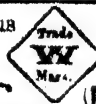
**A WORLD-WIDE REPUTATION for
over THREE-QUARTERS of a CENTURY.**

BEWARE OF IMITATIONS AND SUBSTITUTES.

N.B. upon every GENUINE bottle, is the Trade Mark, thus

& the signature of

Thomas Wilkinson

(Any Imitation is a felony.)

Indispensable to
Residents Abroad.

A Celebrated Physician says:—"I always prescribed it with
almost universal success in those complaints which are engendered
in Tropical Climates, and no one should be without it."

RESTORES THE WEAK, REVIVES THE DEPRESSED

Fortify the System against Disease with **PURE BLOOD.**

WILKINSON'S SARSAPARILLA

CLEANSES THE BLOOD OF ALL
DANGEROUS HUMORS

સુખડ ક્યાંથી ખરીદશો ?
મલબારીજ સુખડ ખરીદવું હોય તો
ફરેદુન અને બરબોરને ત્યાં પધારો
પ્રીતસેસ સ્ટ્રીટને નાકે આતશ બેહેરામની સામે મુંબઈ.

ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડરમાં આવેલી જુદી જુદી બાબતોનું
સાંકલ્યું.

સંદ.	સંદ.
જલ્દેજરી સને ૧૨૮૧ ના સાલનો ઇતેખાબ—	મુંબઈની મુનીવરસીટીના જરથોસતી ફેલો ... ૧૩૦
તે મધે પારસીઓએ કરેલી સખાવત; ધરમખાતાં ૧—૫૩	જરથોસતી કાઉનસીલરો ... ૧૩૩
નવાં ધરમનાં મકાનો ... ૫૩—૬૭	મુંબઈની મયુનીસીપાલ કારપોરેશનના તથા સ્ટે-
જરથોસતીઓને મલેલા નવા ખેતાઓ ... ૬૮—૭૦	નર્ડીય કમીટીના અને પોસ્ટ ટ્રસ્ટ તથા સીટી
જરથોસતીઓને મલેલા બિમા-નેમણું ફો ઇં ... ૭૦—૭૨	ઈમ્પ્રુવમેન્ટ ટ્રસ્ટના જરથોસતી મેમબરો... ૧૩૪
જરથોસતીઓએ લીધેલી કેળવણી, પરીક્ષા તથા	ઇર જરથોસતીઓનાં લગનને લગતી હકીકત ૧૩૫—૧૪૦
તેમાં મેલવેલાં ઇનામ—સ્કાલરશીપ ઇં ... ૭૨—૭૪	બર પારસીઓની ગણતરીની વીગત... ૧૪૩—૧૪૪
પરચુટણ બનાવોની વીગત ... ૭૫—૮૫	આજી કુન્થાની વસતીની વીગત... ૧૪૪
પુસ્તકોની પીઠેચ. ... ૮૫—૮૯	નામદાર રોહનશાહ પાંચમાં જોરજની હાંદની
મધે વરસે થયેલાં બાણીતાં જરથોસતીઓનાં મરણ. ૮૯—૧૦૦	તાજપોશીની કીયાનો બાણવાળેમ હેવાલ ... ૧૪૫—૧૫૦
જરથોસતીઓનાં બારે માસના કોઠા તેમાં આખાં	આં સર દીનશાહ ધનછભાઈ દાવર નાઈટ્સ
વરશની તારીખ, વાર, તેહવારો તથા ચોકસ	જનમ ચરિત્ર—(સખી સાથે)... ૧૬૩—૧૬૮
બનેલા બનાવોની નોંધ... ૧૦૧—૧૧૨	સર સાપુરજી બરજેરજી ભર્યા નાઈટ્સ જનમ
જરથોસતીઓનાં આતશબેહેરાંમ, દરેકેહેરો,	ચરિત્ર (સખી સાથે)... ૧૬૮—૧૭૮
અથવા આદરોનોની ટીપ ... ૧૧૩—૧૨૩	જરથોસતીઓ તરફથી પ્રમટ થયેલી ચાપરીઓનું
જરથોસતીઓને નામદાર સરકારથી મલેલા ખેતાબ ૧૨૪—૧૩૦	લીસ્ટ (ખાસ નંબર)... ૧—૬૩
“ખાન બાહાદુર”નો ખેતાબ મલેલા જરથોશ-	ચક્રદેવરી સને ૧૨૮૧ નાં ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડર
તીઓ. ... ૧૩૦—૧૩૧	ઉપર અપાયેલાં વરતમાંનું પત્રોનાં મત. ... ૧—૮
જરથોસતી “જસ્ટીસ ઓફ ધી પીસ” યાને	જહેર ખબરો (આગલની)... ૧—૫૮
સુલેહના અમલદારો. ... ૧૩૧—૧૩૨	જહેર ખબરો (પાછલની)... ૧—૭૫
જરથોસતી શેરોફો ... ૧૩૨	

Messrs. R. H. BANA & Co.,

Manufacturers of pure and best cologne Water, Lavender Water
and many other perfumery Scents, Indian Sauce, Hair Oil, &c.,
ESTABLISHED IN 1876.

Gold and Silver Prize Medals and first class Certificates awarded
at the London, Antwerp, Bombay and many other Exhibitions in India.

Price list free on application.

For Wholesale Dealers special Terms are offered by

R. H. BANA & Co.,—NAVSARI.

મયાં વરસનો ઇનતેખાખ,

વા ને

મઝદોરદી સને ૧૩૮૧ ના સાલમાં બનેલા જરવાસ્તીઓને
લમતા બાંધવાનેમ બનાવો.

સ ખા વ ત.

આ વરસની સખાવત કુલે સવા પચીસ લાખની છપાઇ છે તેમાં:—સામાન્ય સખાવત ૩૨૧૦૦૦૦૦, ધરમનાં મકાનોની કીમત ૩૧૫૦૦૦૦ અને ઉઝમણાની છપાયથી ૧૬મ ૩૨૭૪૦૦૦ ની છે પણ તેમાં બાદ થવા જેવી જે એક ખાતામાંથી બીજામાં બદલાયલી તે ૩૭૫૦૦૦૦ ની રકમ બાદ કરતાં કુલે પોણા અઢાર લાખ રૂપયાની સખાવત નક્કી થવા બય છે.

અતરેના બાંધીતા શહેરી અને મોટા શેર દલાલ સર ચાપુરજી બરજેરજી બરજાએ આ વરસ કરેલી રૂપિયા ત્રણ લાખ ઉપરની સખાવતની વીગત—આ કાલેનડરમાં એવોના આપેલાં જનમ ચરીત્રમાં શકે ૧૭૫ થી ૧૭૮માં બીજી આગલી એવોની કુલે સખાવતની સાથે જોવામાં આવશે.

મુંબઈના બાંધીતા અને લખેશરી શેઠયા શેઠ રતન જમશેદજી તાતાએ ૩૨૫૦૦૦ બ્રીટીશ સંસ્થાનોમાં અને ખાસ કરીને દક્ષીણ તથા પુરવ આફ્રીકા તેમજ કેનેડા ખાતે હીંદીવાનો ઉપર ગુજરતા જુલમાટ સામે મદદ કરવાને આપ્યા છે. હીંદીવાનો ઉપર ગુજરતા જુલમાટ માટે સખત પ્રોટેસ્ટ ઉઠાવવાને મુંબઈના શેરીફ થી બોલાવેલી મુંબઈના શહેરીઓની એક જાહેર સભા તા. ૩૧ મી જુલાઈએ ટાઉન હોલમાં સંજમશેદજી જીજીભાઈ ખેરેનેટના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. તે વખતે સભામાં શેઠ રતન તાતા તરફનો ઉપર જણાવેલા ૩૨૫૦૦૦ ના એક સાથે આવેલો પત્ર શેઠ જહાંગીર બ. પીટીટ વાંચીયો હતો. તેમાં શેઠ તાતાએ જણાવયું હતું કે આ સવાલ બોહોલી અગત ધરાવનારો છે અને હીંદીવાનોએ દેશીઅબીમાની ભાગણી બતાવવી જોઈએ. મી. ગાંધીના પત્ર ઉપરથી જણાયેલ કે નાણું ખુટી જવા આવયું છે અને નવું બીજ પસાર થતાં વખત લાગશે તો સંકટ વધશે તેથી પદસાની જરૂર છે. મી. ગાંધી તથા બીજા અહરથોવાજખી કાયદો ધરાવનામાં જે ખરચ કરે છે તેમાં હું વધુ ધાળા તરીકે ૩૨૫૦૦૦ મોકલું છું વળી શેઠ રતન તાતાએ ગરીબાઈ અને ભાચારી કયા નીયમ ઉપર અટકાવી અને દુર કરી શકાય તે રૂ. ૩૦૦૦૦ યુનીવરસીટી તરફથી શોધ બોળ કરાવવા માટે યુનીવરસીટીને દર વરસે ૧૪૦૦ પાઉંડ યાને ૩૨૧૦૦૦ ત્રણ વરસ સુધી આપવા જણાવ્યું હતું, જે ઉદાર માગની ઉપકાર સાથે યુનીવરસીટીના સત્તાવાળાઓએ સ્વીકારી છે. એ ઉપરાંત શેઠ રતન તાતાએ મ્યુનીસીપાલીટીના હેલ્થ ઓફીસર ડા. ટરનર ઉપર એક કાગળ લખી નામદાર બાદશાહી જેડાંની હીંદી મુલાકાતની યાદમાં ખાલીના રોગનો ફેલાવો અટકાવવા સંબંધી એક યોજના સુચવી એ રોગને ઉખેડી નાંખવાના પગલુ બરવાનાં ખરચમાં દર સાલ ૩૧૫૦૦૦ દશ વરસ સુધી આપવાની ખાહેશ જણાવી હતી. એ વીધે ડા. ટરનર જણાવે છે કે જાહેર પ્રગ્નતા લાભનું આ બહુ મહત્વનું એક કામ છે. ખાલી તરેહવાર રૂપમાં મુંબઈમાં ફેલાયલો છે. સાયનસે બતાવી આપયું છે કે એ દરદના ફેલાવા ઉપર આકાશ મેલી શકાય અને સારવાર હેઠળ એ દરદ સાચું પણ થાય. મુંબઈમાં ખાલીના દરદ સામે લડત ચલાવવાનો વખત આવી લાગ્યો છે. આના સંબંધમાં મેં નામદાર ગવરનરની મુલાકાત લીધી હતી, અને એ નામદાર આજ કેટલોક વખત થયો એ રોગને દાખવાના સવાલ ઉપર ધ્યાન આપે છે. આ બાબદ પર વીચાર ચલાવવાને મુંબઈના શેરીફ તરફથી મુંબઈના શહેરીઓની એક જાહેર સભા ટાઉન હોલમાં તા. ૩ જ એપ્રિલે નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારકનાં પ્રમુખપણા હેઠળ મલી હતી. જે વખતે એક એસોસીએશન બની કરી તેને ધી “કોંગ જયોરજ એંટી ટયુબરક્યુલોસીસ લીગ” એવું નામ આપવાનો ઠરાવ થયો હતો. વલી એ લીગને શેઠ રતન તાતાએ ૩૧૦૦૦ મદદ તરીકે આપ્યા હતા. એ બધાં સાથે આ

વરસની શેઠ રતન તાતાની ખીજ એક છેલી એક લાખે ૩૫૧૫૫૫ નાદર સખાવત એ જાહેર થક છે કે મુઠ્ઠી ફાળવાયા નવા જનરલ યુઝને તે માટે રકમ શેઠીને ગરીબોનુદુષ્નીવારણમાં વાપડના જણાવ્યું છે.

વડોદરાવાળા મરહુમ ડા० માણેકજી મનચેરજી ગીમીના વસયતનામાની રૂએ નજદીક ૩૧૧૦૦૦૦ નું હમણા એક ત્રસ્ટ સ્થાપવામાં આવ્યું છે. અંગ્રેજ પારસી જવાનયાઓને યુરોપ જઈને ચહાડતી કેળવણી લેવાનું અને એ માટે એક ત્રસ્ટ સ્થાપવાનો વીચાર મરહુમ ડાકટર ગીમીએ કેટલાંક વરસ ઉપર કર્યો હતો અને તે માટે ખોડ અને શેરો મુખ્ય ખર્ચમાં અનામત મુકયા હતા, જેની કીમત હમણા બાજ સાથે લગભગ ૩૧૧૦૦૦૦ સુધીની અડસટવામાં આવે છે. ત્રસ્ટીઓ તરીકે મરહુમના ખાઈ ડા० કેપશર ડેનટીસ્ટ ને ખીજા બે અહર્યો છે. ત્રસ્ટીઓની સભા ગયાફેબ્રવારીમાં મળી હતી અને તેઓએ આ સંબંધી બાબતો નક્કી કરીને ત્રસ્ટડીઝ ઘડાવેલો હુકમ વકીલોને આપ્યો છે. ચહાડતી કેળવણી લેવાને લાયક જણાતા પારસીઓને આ ત્રસ્ટ મધેથી ૩૬૦ થી ૩૧૫૦ સુધીની માસીક સ્કૉલરશીપ આપીને યુરોપ, અમેરીકા અથવા જાપાન ખાતે સાયનસીટીક વેપારી અથવા ઉદ્યોગ શંખધી કેળવણી લેવાને મોકલવા અથવા તેા હીંદુસ્તાનમાંજ તાતા ટ્રીસ્ટર અનરસ્ટીટ્યુટ મધે કેળવણી લેવાને મોકલવા, તેઓ કેળવણી લઈને પાછા ફરીયા પછી કમાણી કરવા માંડે ત્યાર તેમને માટે અરજીના રકમ ચોક્કસ હકૂતથી અને એકંદર રકમ ઉપર સેકંડે ચાર ટકાનાં બાજ સાથે પાછી વસુલ કરી લેવી. એ ધોજનાની ગોઠણો તાતા ત્રસ્ટને લગભગ મળતી છે પણ તાતા ત્રસ્ટનાં કેળવી શોગના હીંદી જવાનયાને લાભ મળે છે ત્યારે આ ત્રસ્ટમાં ફક્ત પારસી જવાનયાઓને લાભ મળશે. મરહુમનાં વસયતનામામાં જણાવ્યું છે કે જે કોઈ સારા પાયા ઉપર પારસી યુનીવર્સીટી ઉભી થાય તેા આ રકમ તે યુનીવર્સીટીને ચોક્કસ ગોડવણ સાથે આપવી. આ ત્રસ્ટનો લાભ લઈ જેઓ જશે તેઓને ધીરેલાં નાણાંની જમીનગીરીમાં લખત કરાવી લેવામાં આવશે અને તેઓની જીંદગીનો વીમો ઉતારી તે ત્રસ્ટીઓ પાતે રાખશે. ડા० ગીમીનાં કુટુંબીઓમાંથી કોઈ જવાનયા આ ત્રસ્ટનો લાભ લેવા માગે તેા તે ન અગાઉ તેમને પહેલી તક મળશે. આ ત્રસ્ટનું કાર્ય હવે ચાલુ થવાનો સંભવ છે.

[મુખ્યર્થના જાણીતા વેપારી શેઠ દોરાબજી ખરેશદજી શરદે ૩૧૫૦૦૦૦ ની રકમ પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટી સાહેબોને ચોક્કસ શરતોએ સખાવતમાં આપવાની માંગણી કરી છે, જે ઘણું કરીને કેળવણીને ઉત્તેજન આપવા માટે ખરચવામાં આવશે. શેઠ શરદેની એક શરત એવી કહેવાય છે કે મજદૂર રકમના વચાજનો ચોક્કસ ભાગ તેવણના ખેતીઓને આપતા રહેવું, જે શરત ત્રસ્ટી સાહેબોનો મોટો ભાગ સતીકારે એવી વકી છે.] આ રકમ આ વરસની સખાવતમાં ગણી નથી, પણ માત્ર નોંધ કરી છે.

જાણીતા શેઠરી શેઠ જહાંગીર ખમનજી પીટીટે આ વરસમાં કરેલી ઉપટપપની સખાવતની વીગત:—વેનાતમા હીંદની બાબતો સંબંધી જ્ઞાન ફેલાવવા ઇંદીઆ પત્રની નકલો પારલામેન્ટનાં સભાસદો તથા ખીજા જાણીતા અહર્યોમાં મફત વેહેંચવા માટે હીંદી નેશનલ કોનગ્રેસે ઉગાડેલાં ફંડમાં ૩૧૧૫૦, કાઠીયાવાડનાં તથા મુખ્યર્થનાં પરચુટન ફંડમાં ૩૧૫૫, નામદાર શહેનશાહ તથા શહેનશાહ બાનુને માન આપવાનાં ફંડમાં ૩૧૫૦, જરયોસ્તી સ્ત્રી મંડલને ૩૫૦, નામદાર શહેનશાહ તથા શહેનશાહ બાનુની હીંદના મુલાકાત વખતે ગરીબોને મેજબાની આપવાનાં ફંડમાં ૩૫૦, ધી સરકલ લીટરેર બીબલીઓએક દીનશાહ પીટીટનાં ફંડમાં ૫૦, જરયોસ્તી કોનફરન્સનાં ફંડમાં ૩૫૦, ધી રેવરંડ ફાધર દરેકમીનની યાદગીરીનાં ફંડમાં ૩૫૦, પરચુટન ફંડમાં ૩૨૦૦૦ અને કેલરણી, ગરીબાઈ, લગન, નવજેત વગેરે માટે આપેલા ૩૨૧૫૦ મલીને ઉપર મુજબ થયા છે.

સખી વજુદ શેઠ ખમનજી દીનશાહ પીટીટે આ સાલમાં કરેલી ૩૪૫૪૨૬ ની સખાવતની વીગત:—ધી ખમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ હોસપીટલના ચાલુ ખરચ માટે વરસ પાંચ ના આપીયા ૩૬૦૦૦, ધી ખમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ હોસપીટલનો આગલો દરવાજો બાંધવા ૩૫૦૦૦ આગળ આપીયા હતા પણ પાછલથી રસતો મોટો કરવાથી અને તે દરવાજો બાંધવાનો ખરચ બેવડો થયાથી ખીજા વધુ ૩૫૫૦૦ દરવાજાના ખરચ માટે આપીયા, ધી ખમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ હોસપીટલના ફંડમાં ૫ વરસ સુધી દર માસે ૩૨૦૦ આપવાનું એવો શેઠે કબુલ કર્યું હતું તે થી છુતક છુતક આપવાને બદલે સામતા ૩૧૨૦૦૦ એવી સરતે આપીયા કે બેહસત-

નશીન શેઠ માણેકજી નસરવાનજી પીટીટને નામે એક બીજાનું તથા બેહસતનશીન બાઇ હમાબાઇ માણેકજી નસરવાનજી પીટીટને નામે એક બીજાનું મલી બે બીજાના સથાપવા, અને ૩૨૦૦૦ કમી-ટીના ધ્યાનમાં આવે તેવા હોસપીટલને લગતા ખરચમાં વાપડે અને બાકીના ૩૧૫૦૦૦ ખંબાલા હીલ તરફથી હોસપીટલમાં જવાના રસતાને પોહલો કરવાના ખરચને પેટે આપીયા પણુ બે રસતો પોહલો કરવાના કામમાં એ ૩૧૫૦૦૦ વાપરવામાં નહી આવે તો મુંબઈની પારસી પંચાએટના દફતરમાં શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટને નામનું ખાતું પડાવવું અને મુદત રકમ ૩૧૫૦૦૦ અના-મત રાખી તેનું વીઆજ ફક્ત એ હોસપીટલના ચાલું નીભાવ અરથે વાપરવું એ રીતે કુલે ૩૨૯૦૦૦ આપીયા હતા, પારસી એમ્બ્યુલન્સ ઓર્ગેડના ફંડમાં ૩૫૦૦, સુરતની પારસી એરફને-જના ફંડમાં ૩૧૦૪૦, ગરીબી હાલતને લીધે જુદા જુદા ધણીઓને મદદ કાઢી ૨૭૯૪, કેળવણી આપવાના કામમાં ગરીબોને મદદ કાઢી ૩૬૬૩, નવજોત તથા લગન કરવા જુદા જુદા ધણીઓને આપીયા ૨૨૯૫, સોસાઇટી, હોસપીટલો ટીસપેનસરી વતરોગેને આપયા ૩૨૫, પરચુટણુ ધણીઓની યાદગારી રાખવાના ફંડમાં ૩૨૫૦ અને પરચુટણુ ફંડમાં ૩૧૩૫૯.

સખી વજુદ બાઇ હમાબાઇ ફરામજી પીટીટ આ સાલમાં કરેલી ૩૫૮૪૧૭ ની સખાવતની વીગત:—બાઇ આવાંબાઇ ફરામજી પીટીટ પારસી ગરલસ એરફનેજમાં ૩૨૦૦૦૦, માંડવીના દવાખાનામાં થયલો ખરચ ૩૭૬૭૫, સુરત દાખખાના રસતો સારી હાલતમાં હમેશ સુધી રાખવા માટે આપયા ૩૭૦૦૦, કેળવણી આપવાના કામમાં સ્કુલ તથા કોલેજ શ્રી વગેરેના ૩૪૨૧૭ અને ગરીબી હાલત માટે જરથોસ્તીઓ તથા બીજા જાતના લોકોને પોપણુ કરવા, સદરો પહેરાવવા, લગન કરવા, મરણુ ખરચ કરવા તથા વીમ કોલો ભરવા, દવા દાડ કરવા વગેરે સાદ આપયા તેના ૩૨૭૫૨૫.

મુંબઈ અને એડનના શાહ વેપારી અને ખીતા શેઠયા શેઠ હોરમસજી કાવસજી દીનશાહ એડન-વાળા એમ. વી. ઓ. ની તા. ૨૨ મી મારચ પડેલી સાલગરીને દીવસે શેઠ હોરમસજીએ પોતાની પેહેડીના જુદા કામદારોને હમેશ મુજબ વીમાની પોલીસીઓ તરીકે ચાર જણાંને દરેકને એકક હમર ૩પીઆની આપી હતી, જેમાં ત્રણ જણને બીજી વખત આપી છે. આ વરસે નામદાર રાગની પધરામણીની ખુશાલીમાં બીજા દશ કામદારો જેઓ દશ વરસ થયા નોકરી કરે છે તેઓ દરેકને ૩૫૦૦ ની પોલીસીઓ આપી છે. આ મુજબ એડનવાળા શેઠયાઓ પોતાના આદમીઓની ખરેજ કદર ખુબે છે. વળી શેઠ હોરમસજીએ ગરીબ જરથોસ્તીઓ જેઓ પારસી એસોસીએશનની ચાલી ઉપર રહેતા હોય તેઓને સસતો અનાજ પુરો પાડવા જરથોસ્તી કોમની લાભ સાચકારી મંડળીને આ વરસે ૩૨૦૦૦ આપયા હતા. એવણુની આ સખાવતથી ગરીબોને સસતો અનાજ અપાવા સાથે ગરીબો એવા નાના ધંધામાં પરી, આગળ વધવાની કોશિશ કરે તેમજ એવા ધંધાદારીઓને ફક્ત નામના વચાળે ૩૫યા આપી તેઓને ધંધામાં નાખવા સાથે ગરીબોને હાલના મોઢવારીના વખતમાં થોડો ઘણો ઉગાલો થશે. શેઠ હોરમસજીએ એસોસીએશનને ગયે વરસે આપેલા ૩૨૦૦૦ અને આગળ આપેલા બીજા ૩૧૦૦૦૦ માંથી ઘણા ગરીબ જવાનોને નાણાં ધીરી નાના ધંધામાં નાંખવામાં આવયા છે. ગરીબોની સથીતી ઉપર ઘણું બારીક ધ્યાન આપી જયારે કાંઈ મદદની જરૂર હોય તયારે એવો શેઠ જોઈતી મદદ અવારનવાર આપતા રહે છે, એ ખચીત એવોને શોભા તેમજ સાખાશીભર્યું છે. એ ઉપરાંત શેઠ હોરમજીને મલેલા એમ. વી. ઓ. ના ખેતાબ માટે તા. ૩ જી જુને એડનવાસીઓએ આપેલાં જુદાં જુદાં માનપત્રો વખતે શેઠ હોરમજીએ ૩૧૦૦૦૦ એડનની ગુજરાતી સ્કુલ માટે મહાન બંધાવી આપવા જાહેર કરી ૩૫૦૦૦ એડનનાં જરથોસ્તી અંજુમનના ફંડમાં આપયા હતા.

કરાંચીના જાણીતા શેઠેરી શેઠ એલજી દીનશા સી. બાઇ. ઈ ની તા. ૧૮ મી મે ને દીને પ્રેક્ષી ૭૧મી સાલગરેહની ખુશાલીમાં શેઠ એલજીએ કરાંચીના બાઇ બચુબાઇ એલજી દીનશાહ

ગંબાર ફંડમાં ૩૫૦૦૦, વાંદરાના બાઇ શીરીનબાઇ કામાનાં કોનવેલેસન્ટ હોમમાં ૩૧૦૦૦ અને મુંબઇના ઝોરાસ્ટ્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં ૩૧૦૦૦ આપ્યા હતા. વળી શેઠ એદલજીએ પુનામાં ૩૨૫૦૦૦ નો એક બંગલો (૧૯૧૦ માં ૩૨૦૦૦૦ નો આપેલા બંગલાં ઉપરાંત બીજો) પોતાની તરફના ત્રસ્ટીઓ નેમી ત્રસ્ટમાં આપ્યો છે જેમાંથી પુણામાં દર વરસ એક ધંબાર તથા બીજાં ધરમનાં કામો થશે. એ ઉપરાંત એ દીને એવણના બેટા શેઠ નાદરશાએ ૩૧૦૦૦ તથા બેટી બાઇ શીરીનબાઇ રસતમજી મારકરે ૩૧૦૦ તથા બેટી બાઇ નાલીબાઇ કે. સપેનસર તથા ડાં કેમશર નાનાબાઇ સપેનસરે ૩૧૦૦ કરાંચીના બાઈ બચુબાઇએ. દીનશાહ ધંબાર ફંડમાં આપ્યા હતા. વળી શેઠ એદલજીએ કરાંચીની લેડી ડ્રેકીન હાસપીટલને દર વરસે ૩૩૦૦ મદદ તરીકે આપવા કબુલ્યું છે.

નવસારીના બાણીતા શેહેરી શેઠ મેરવાનજી નાનાબાઈ મેહેતાએ પોતાના મરહુમ બાઇ શેઠ દોરાબજીની યાદગારી માટે નવસારીમાં લુનશીકુઈ તરફ મેહેતા કોટેજ નામના પોતાના બંગલામાં પારસીઓ માટે પોતાને ખરચે સુવાવડખાનું સ્થાપ્યું છે જે માટે શેઠ મેરવાનજીએ લગભગ ૩૫૦૦૦ જુદી જુદી વખતે આપ્યા છે. એનો લાભ તા. ૧૭ મી મે ને દીનથી પારસી બાઇઓએ લેવા માંડ્યો છે. હાલ સુવાવડખાનને લાયકની સરવે સામગ્રી છે તથા દવાદાર, ઝોરાક વીગેરેની સારી સગવડ છે. ઝોનરરી સરજન તરીકે ડાં પીરોજશાહ મ. મેહેતા અને મીડવાઈડ તરીકે બાઈ માણેકબાઈ શેરીયાર ઈરાની નેમયા છે. એ ખાતાંની શી રોજની ૩૨, ગરીબો પાસે ૩૧ અને ધણાં ગરીબોને ચોક્કસ પ્રમાણમાં મુફત દાખલ કરશે અને ૪૦ દીવસ સુધી રાખવામાં આવશે. આ સુવાવડખાના માટે હાલમાં એવી ગોઠવણ કરવામાં આવી છે કે ૩૨૦૦૦૦ સુધીનું મકાન બાંધવું અને તેમાં બેઠકો લગાવવા તથા ફરનીયર વગેરે ખરીદવાં, ત્રણ વરસ સુધીનો ચાલુ ખરચ ૩૯૦૦૦ નો કરવો, જે સઘળા ૩૫૫૫૫ શેઠ મેરવાનજીએ કબુલ્યું છે. વળી શેઠ મેરવાનજીએ આગળ ૩૭૦૦૦ પોતાના મરહુમ બાઈ દોરાબજીની યાદગારી રાખવા માટે આપ્યા હતા અને તે માટે નેમાયલી કમીટીએ આ સુવાવડખાનું સ્થાપવાનું નક્કી કરી “દોરાબજી નાનાબાઈ મેહેતા પારસી સુવાવડખાનું” એવું નામ આપ્યું છે. ત્રણ વરસ પછીનાં નીભાવ માટે એક ફંડ ઉભું કરી છે જેની વ્યવસ્થા ડાં પીરોજશાહ કરે છે. દાખલ થયેલી બાઈઓની શીતા નાણાં એના નીભાવ ફંડમાં જશે. ૩૧૦૦૦ આપનારને એક બીજાનું વરસમાં ચોક્કસ વખત તેઓ તરફના ગરીબોને મુફત વાપરવા મલશે. આ ખાતાં માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૯૬ માની મુખ્ય રકમો:- શેઠ પેસતનજી બરજેરજી મેહેતાએ ધણીઆણી બાઈબાઈનાં ઉકમણામાં ભરેલા ૩૫૦, શેઠ ફરદુનજી ધનજીબાઈ તંબોલીએ ધણીઆણી ખરશેદબાઈનાં ઉકમણામાં ભરેલા ૩૪૦, જરથોસ્તી બાઈ ૩૩૦ અને શેઠ ધનજીબાઈ શાપુરજી સાગરે દીકરી અલીબાઈનાં ઉકમણામાં ભરેલા ૩૫૧.

સખી વજુદ બાઈ રતનબાઈ એદલજી બામજીએ પુણાની સરદાર દસતુર નોશરવાન ગરબસ સ્કુલના મકાનમાં એક હોલ “ખુરશેદ હોલ” ને નામે બાંધવા ૩૧૨૫૦૦ આપ્યા હતા. એ ઉપરાંત એવોએ વડોદરાના મહારાણી ચીમનાબાઈ નરસીંગ એંડ સેનેટરી ફંડમાં ૩૩૫૦૦ અને નવસારી ખાતે પારસીઓના જમણવારો વગેરેના કામોમાં વાપરવા સાર લગભગ ૩૧૮૫૦ની કીમતની ૧૦૦ ટેબલો તથા ૩૦૦ ખુરશીઓ ભેટ આપી છે.

બાઈ બીબાઈજી સોરાબજી અને બાઈ આવાંબાઈ ધનજીબાઈ કરંજીયાએ મલી ૩૧૦૦૦૦ પારસીઓ માટે નવા ઉગાડવા ધારેલા ઇનડસ્ટ્રીયલ હોમ માટે આપવા કબુલ્યા છે. એ હોમ સ્ત્રી રીતે સ્થાપવામાં આવશે તેનું જાણવું એ કે ખેતવાડીની મરહુમ શેઠ શાપુરજી મનચેરજી બાલીવાળાની વાડી ઇમપરશ્વમેંટ ત્રસ્ટે લઈ તેની કીમતના આપેલા ૩૨૬૦૦૦ નો શું ઉપયોગ કરવો તે બાબે હાઈ કોર્ટમાં સવાલ ઉભો થવાથી નામદાર કોર્ટના કમીશનર તરફથી મેસરસ લીટલ કંપનીએ મુંબઈની પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટીઓનું મત જાણવા માગ્યું હતું. તે બાબે ખેતવાડીના કેટલાક જાણીતા

પારસી રહીશોનો ત્રસ્તીઓએ વીચાર નાણુવા માગવાથી તેઓમાંના મોટા ભાગે એ વાડીની જરૂર નથી એમ નાણુવ્યું હતું. ત્યાર પછી એ મહેલા રૂપયા એક ધનડસટરીયલ હોમ સ્થાપવા પાછળ ખરચવાની સુચના થઇ હતી. આથી ધનડસત્રીયલ હોમની યોજનાં તરફ ત્રસ્તીઓએ પસંદગી દેખાડી તે માટે મેસરસ લીટલ કં. ઉપર તા. ૧૯ મી જુલાઇને દીને પત્ર લખી સુચના કરી છે કે જે કારટને ચોગ્ય દીસે તો એ મકાનનો, નવજોત અને મરણ ક્રીયા (એટલે ઉડમણની ક્રીયા) માટે પણ ઉપયોગ સાફ થતો બંદોબસ્ત કરવા ફરમાવે.

શેઠ પાલનજી ધનજીભાઈ પટેલે ૩૮૦૦૦ સુરત ખાતે શેઠ એદલજી કુવરજી પટેલે કહાડવા ધારેલી છોકરીઓની અંગ્રેજી સકુલમાં ધરમની કેલવણીનો વરગ ઉઘાડવા માટે સુરતની પારસી પંચાયતને આપયા હતા.

અમદાવાદવાળા ડા. બી. એચ. નાણુવડીએ પોતાના મરહુમ બેટા શ્રીરોઝની યાદમાં ૩૨૫૦૦ નામદાર સરકારને આપ્યા છે જે આભાર સાથે સવીકારીયા છે. એ રકમના વયાજમાંથી “શ્રીરોઝ બી. એચ. નાણુવડી મેમોરીયલ બુક પ્રાઇઝ”ના નામે જે એક પ્રાઇઝ ૩૮૭ની કીંમતનું થશે તે દર વરસે જે ચેલો મુંબઈ યુનીવરસીટીની એલ. એમ. એંડ એસ. અથવા તો તે રદ થયા પછી એમ. બી. બી. એસ. ની પરીક્ષા સહથી વધુ મારકે કલીનીકલ સરજરી અને કલીનીકલ મેડીસીનમાં પસાર કરે તેને મલશે. વળી ડા. નાણુવડીએ પોતાના એ મરહુમ બેટાની યાદમાં અમદાવાદન વીકટોરીયા ગારડનમાં એક મેમોરીયલ ડુવારો ૩૫૦૦૦ ના ખરચથી બંધાવયો હતો, તે એક મેળાવડા સમક્ષ ઉત્તર વીભાગના કમીશનર મી. એ. પી. બેરોએ તા. ૧૨ મી જુને ખુલ્લો મુકયો હતો.

શેઠ મેરવાનજી નવરોજી ગોભાઇએ ૩૫૦૦૦ સુરત ભગર સાથ અંગુમનને આપયા કે એમાંથી ૩૪૦૦૦ નું વ્યાજ સુરત રસ્તમપરાની શેઠ : દરેહમેદરમાં કાઢી અને સુખડના ખરચમાં વાપરવું અને બાકીના ૩૧૫૦૦ ના વ્યાજમાંથી દર વરસે શેઠ મેરવાનજીના બપાવાની, બાવાની તથા ભાઇની મલી ત્રણ ાજે મરહુમોના મરણ દીવસે ઘટતી ક્રીયાઓ સાથે કરાવવી.

બાઇ કુવરબાઈ દા. કંત્રાકટરવાળો તીથલની સેનેટરીયમમાં બાંધવામાં આવેલા ૮ માં બ્લોક માટે મરહુમ બાઇ કુવરબાઇની એસ્ટેટના એડમીનીસ્ટ્રે શેઠ જામસજી ખ. કેરાંવાળા તથા તેવણુના બેહેન બાઇ આદરબાઇ તરફથી ૩૩૫૦૦ એ ખાતાને મલ્યા છે અને બાકીના ૩૧૫૦૦ મલવેથી એ ૮ માં બ્લોક ઘટતી ક્રીયા સાથ ખુલ્લો મેલી વપરાસમાં લેવામાં આવશે.

શેઠ જમશેદજી અરદેશર વાડીયાએ પોતાના બેટા બાઇ માણેકબાઇના લગન શેઠ અરદેશર આર. દલાલ આઈ. સી. એસ. સાથ તા. ૨૨ મી એપ્રિલે થયાં તેની ખુશાલીમાં પુનાની દસતુર નોશીરવાન ગરલસ હાઈ સકુલને રૂ. ૧૦૦૦, સેંટ ઝેવીઅર કોલેજ સકોલરશીપ ફંડને રૂ. ૧૦૦૦ અને યંગમેનસ કીશયન એસોસીએશનને રૂ. ૧૦૦૦ મળી કુલે રૂ. ૩૦૦૦ આપયા હતા.

બાઈ દીનબાઈ ડોશાભાઈ મારકર, શેઠ શોરાબજી ડો. મારકર, શેઠ ડોશાભાઈ સો. મારકર અને બાઇ રતનબાઈ જમશેદજી ચીનાઇએ ૩૨૯૦૦ સુરતની પારસી પંચાયતને આપયા કે એના વ્યાજમાંથી દર વરસે શહેનશાહી નવાં સાલને દીને વેસુ ગામના ગરીબ જરથોસ્તીઓમાં અનાજ અથવા રોકડા રૂપયા વેહ્યવા. વળી બાઈ રતનબાઈએ પોતાના મરહુમ દીકરા શેઠ દોરાબજીની જમસીને દીને ૩૨૦૦ની કીંમતનાં જરમન સીલવરનાં વાસણો, ખુરસીઓ, વગેરે વેસુની જરથોસતી અનંગુમનને બેટ આપયાં હતાં.

સર દોરાબજી જમશેદજી તાતાએ ૩૨૦૦૦ દેવલાલીની શેઠ એદલજી દોરાબજી તલાટીવાલી જરથોસ્તી બેરડીંગ સ્કુલને વેસાવે ગયા એપ્રિલ મે માસમાં લઈ જવામાં આવી હતી ત્યારે મદદ તરીકે આપયા હતા. લેડી મહેરબાઈ દોરાબજી તાતાએ રૂ. ૧૦૦ ગાંધીરવ મહાં વીદ્યાલયના ફંડમાં બેટ આપયા હતા.

મુંબઈવાળા શેડ ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગરે પારડી તાલુકાના વઠાર ગામે નીશાળનું મકાન બાંધવા માટે રૂ.૩૫૦૦ સુરતની લોહલ બોરડો આપવા જણાવવાથી તે ઉપકાર સાથે બોરડે કમુલ રાખ્યા હતા.

મરહુમ શેડ રતનજી દરામજી દાખુની આજી વરસની બાજને દીને તેઓના બેટાઓએ લગભગ રૂ.૬૦૦ની કીંમતના ૨૦૦ મલમલના તાકાઓ નવસારી તથા આશપાસના ગામોના ગરીબ જરથોસ-તીઓને વહેંચી આપ્યા હતા. વળી મરહુમ શેડ રતનજીની પહેલા વરસની બાજને દાહડે એવોનાં બેટાઓએ નવસારી તથા દરેલમેહરને લગતાં મુકતાદ ફાંડમાં ઇજરથો બાજ આફરગાન ચાલુ કરવા માટે રૂ.૫૦૦ની દર વરસે આપક આપનારી લગભગ રૂ.૧૭૦૦૦ ની કીંમતની જમીન આપવાનું બહેર કીધું હતું. તેનું ત્રસ્ટ સને ૧૯૧૨ની તા. ૧૬ ઓગસ્ટે નવસારીના યુવાની ઓરીસમાં નોંધાયું છે. જ્યારે જમીનને લગતા મોખદલા વીગેરે એ ફાંડના ત્રસ્ટીઓનાં નામ ઉપર કરી આપ્યા છે. એ ઉપરાંત દેહલા ત્રણ વરસની ઉંમરના રૂ.૧૫૦૦ રોકડા આ વરસે આપ્યા છે. શેડો પેશતનજી અને કેકાયાદ દાખુ દરેક વામનાં પાતનો સાથે ફાંડો આપી નવસારીની પ્રગતને અને ખાસ કરીને જરથોસતી અંગ્રુમનને ધનજી ઉપયોગી થઈ પડ્યા છે.

બાઈ રતનબાઈ બલ્લંબીરજી ચીનાઈએ સુરત જવાના ચોરાશી તાલુકાના ગામ વેસુ, ઉમરા, ખગેદ, વગેરેના દોખમાને લગતી સગડીમાં કાઢી દીધેલા, સુખડ લોખાન પુર પાડ્યા સાથે સુરતની પારસી પંચાયતને રૂ.૨૦૦૦ આપ્યા હતા.

શેડ ખરશેદજી એદલજી લાકડાંવાલાએ ભરચ પાને મરહુમ માહારાણી વીક્ટોરીયાની યાદગારી રાખવા માટે અંધાયલા ટાવર ઉપર એક નવો માળ બાંધવામાં આવ્યો છે તે માટે રૂ.૨૦૦૦ આપ્યા હતા.

ભરચના વેપારી શેડ મંચેરશા સોરાબજી વાઈએ પોતાના દીકરા રસતમજીની શાદાદીની ખુશાલીમાં ભરચની પારસી પંચાયતને રૂ.૪૦૦ નામજો ઇમપરિવમેન્ટ ત્રસ્ટ બાંડ રૂ.૫૦૦ નું બક્સ આપ્યું કે એનું વચાજ દર સાલ જમશેદ બાંગમાં મેળાવેલો કરી જે છોકરાંઓ અંગબલની કસરતમાં ચલ્યાતાં જણાય તેઓને ઇનામ આપવા વાપરવું. વળી એવાંએ રૂ.૫૦૦ કારોનેશનની ખુશાલીમાં ભરચની પ્રાથમીક અને અગ્રીજ સ્કુલના છોકરાઓ માટે રોકાવરશીપ સ્થાપવા સાથે આપ્યા હતા તથા એક કીટસન લેમપ ભરચ મ્યુનીસીપાલ્ટીની બેટ આપી તેની સાથે રોકડા રૂ.૧૫૦ બી આપ્યા હતા.

નારગામવાળા શેડ નવરોજ પે. નારગામવાળાએ બદનેરાની દરેલમેહરની આસપાસ લોખ-ડના દરવાજાઓ સાથે એક મજબુત વાયર ફેન્સીંગ લગભગ રૂ.૭૦૦ ના ખરચે કરાવી આપી હતી.

કરાંચીવાળા શેડ ખરજેરજી કાવસજી દુયાશે પોતાની છોકરીની નવજેતની ખુશાલીમાં કરાંચીના જુદા જુદા ફાંડમાં રૂ.૬૦૦ આપ્યા હતા, તેમાં પારસી વીરબાઈજી સફુલ ફાંડમાં રૂ.૨૦૦, શેડ એદલજી દીનશાહ રસી બાઈ. ઈ. એ સથાપેલાં નમેસાલાર ફાંડમાં રૂ.૧૦૦, પારસી નીરાશરીત ફાંડમાં રૂ.૧૦૦, બાઈઓ મહેરબાઈ તથા ખરશેદબાઈ કલોધીંગ ફાંડમાં રૂ.૧૦૦, ડા. કેમશરવાળા સુવાવડખાતામાં રૂ.૫૦ અને ડુંગરવાડી આગળના અગીચાના ફાંડમાં રૂ.૫૦.

બાઈ મહેરબાઈ પેસતનજી બામબોટ તથા બાઈ જરયાઈ શોરાબજી બગલીએ રૂ.૬૦૦ બીલી-મોરાની જરથોસતી અંગ્રુમનના ત્રસ્ટીઓને આપ્યા કે એનાં બાજમાંથી બીલીમોરાની અગીઆરીમાં મુકતાદમાં મરહુમ શેડ કાવસજી જમશેદજી વાસણુયાને નામનું બેહેદુ એક તથા મરહુમ બાઈ સુના-બાઈ વાસણુયાને નામનું બેહેદુ એક દર વરસે માંડવું.

બાઈ શીરીનબાઈ મનચેરજી બનાજીએ મરહુમ માતાજી બાઈ ધનબાઈજીના પુણ્ય માટે મુંબઈની પારસી પંચાયતને હસતકના જરથોસતી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફાંડમાં રૂ.૧૦૦, ડુંગર ઉપર ભણતરના ફાંડમાં રૂ.૧૦૦, કોલાબાની દેવાનશાળાના ફાંડમાં રૂ.૧૦૦, પારસી રીવર હોસ્પીટા-

લનાં ફંડમાં રૂ.૧૦૦, ગરીબ જરથોસતીઓ ગુજરે તેના દીન ચારનો ખર્ચ કરવાનાં ફંડમાં રૂ.૧૦૦ મંજૂર રૂ.૫૦૦ આપવા હતા.

શેડ નવરોજી લીમીટેડમાં આશાએ બીલીમોરાની જરથોસતી અંગુમનના ટરસ્ટીઓને રૂ.૩૦૦ આપ્યા કે એનાં બાજમાંથી બીલીમોરાની અગીઆરીમાં મુકતાદમાં બાધ દીનબાઈ મોટાભાઈ આશાને નામનું બેહેલું એક દર વરસે માંડવું.

અંકલેસ્વરની સોશીયલ કલબના પ્રેસીડેન્ટ શેડ બમનશા બનાસજી ઇંગલંડ ગયા ત્યારે તેવણના માનમાં એ કલબે કરેલા મેલાવડામાં શેડ બમનશાહે રૂ.૨૦૦ એ કલબને ભેટ આપવા હતા.

સુરતના રહીશ શેડ જહાંગીરશાહ અરદેશર તાલ્યારખાને કોરોનેશન તાંકણે ગુજરાતી, મરાઠી, વગેરે રાજગીતો લખી મોકલનારા હીંદુ ગ્રંથસ્થોને રૂ.૧૫૦ ના ઇનામો વેહ્યી આપ્યાં હતાં.

શેડ પેસતનજી બી. મહેતા તે અમેરીકા ઈંડીઆ સીનેમેટોગ્રાફના માલિકે પોતે રૂ.૩૦ અને એવણે કરેલા ધરમાદા ખેલની આવકના રૂ.૧૧૦ મંજૂર રૂ.૧૪૦ પુનાના સીવીલ મીલીટરી આરફનેજ (અનાથ વીધવા અને બાળકોના આશ્રમ) ને ભેટ આપવા હતા.

મરહુમ નામદાર ત્રીજા સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનેટનાં વીધવા દાવેજર લેડી જરબાઈએ પોતાના મરહુમ બેટા શેડ ખરશેદજીના પુત્ર માટે સુરત પાંજરાપોલના ફંડમાં રૂ.૧૨૫ આપવા હતા.

બાધ આવાંબાઈ તે શેડ જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજી જીજીભાઈના ધણીઆણીએ સુરતના પાંજરાપોલનાં ફંડમાં રૂ.૫૦ આપ્યા હતા.

બાધ મીડીબાઈ ડોશાભાઈ એદલજી દેવાલાએ પોતાના દીકરા શેડ રસતમજીના પુણ્ય માટે સુરતના હોખમાં આગળ બાંધેલી સગડીના ફંડમાં રૂ.૧૦૧ આપવા હતા.

શેડ નવરોજી તથા નશરવાનજી ગુજરે ગનદેવી ખાતે કોરોનેશનને દીને રકુલના છોકરાંઓને ઇનામ આપવા માટે રૂ.૧૦૦ આપ્યા હતા.

શેડ બમનશાહ શાપુરજી કંથનનાએ રૂ.૧૦૦ ની લોન વસસાડની મયુનીસીપાલીટીને આપી કે એના વયાજમાંથી ગરીબ જરથોસતી છોકરીઓને પેન-સલેટ આપાવવી, અગર ગરીબ જરથોસતી છોકરીઓ લેવા ના પાડે તો દરેક વરણની ગરીબ છોકરીઓને અપાવવી.

શેડ નાનાભાઈ કાવસજી એનજીનીયરે રૂ.૧૦૦ નવસારી નજદીક કસ્યા ગામમાં ગયા મારખમાં લાગેલી આગથી નીરાધાર બનેલાઓ માટે ઉગાડેલાં ફંડમાં આપવા હતા.

આંટરોડ પ્રોપ્રાયટરી એંડ ફાર્ટ હાઇ સ્કૂલના છોકરાઓએ ભેગાં કરેલા રૂ.૭૧ માંથી દેવલાલી બહાદુરજી સેનીટેરીયમને રૂ.૫૦ અને ઓલમ્પલેસ રગતપીતયાંઓની હોરપીટલમાં રૂ.૨૧ આપ્યા હતા.

કાલબોના વેપારી શેડ રતનજી પેસતનજી ભુરીએ કાલબોના મોખેદના નીલાવ ફંડમાં રૂ.૫૧ અને વંદીદાદનો જંદનો પોડો ભેટ આપ્યા હતા.

શેડ ખરશેદજી દીનશા બોલટને રૂ.૫ માંગરોળ શ્રીમાળી સમાજ ખોરડીંગના ફંડમાં આપવા હતા.

શેડ સોરાબજી એદલજી વારડને મરહુમ શેડ ખરશેદજી રસતમજી કામાનું બાવલું ધી જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ ઇનસ્ટીટ્યુટને ભેટ આપ્યું હતું; તે ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા તા. ૩૦ મી મારચે સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બારોનેટે કાધી હતી. શેડ વારડને તથા સર દીનશાહે મરહુમ શેડ કામાની તારીખમાં લખાવ્યાં વીવેચન કીધાં હતાં. આ બાવળું અરધા કદનું અને કરાર મારબલનું બનાવેલું છે.

બા. બા. નશરવાનજી રૂ. મહેતા કરાંચીની યંગ મેનસ ઝોરાસ્ટ્રીયન એસોસીએશનના પેત્રન છે, તેવણે ભાશણ કરતાઓ માટે પક્ષેટ ફારમ, એક ખુરસી અને એક સંગેમરમરની ટેબલ એસોસીએશનને ભેટ કીધી છે. વળી બા. બા. નશરવાનજીએ હમકારાના દીવસોપર આ મંડળ તરફથી મરહુમ શેડ હીરજીભાઈ બેહેરાનાની દરેમેહેરમાં હમખંડગીના મેલાવડાઓ થાય છે, તે વખતે વાપરવા

માટે એક "ગ્રેસ લાઈટનું" ઇનસ્ટોલેશન" લગભગ રૂ.૨૦૦૦ ને ખરચે દરેહમેહરમાં મુકાવવાની માગણી કરી હતી.

એકસાથે કલેક્ટર શેઠ રસતમ પેસતનજી જહાંગીરે પુના પોલીસનીયર રાઇફલસને લગતા ડો. કેરશો ડી. ખંભાતાવાળા એમખયુલનસ કલાસને એક ચાંદીનું કપ ભેટ આપ્યું છે.

ભરૂચવાલા શેઠ દારાશાહ મનચેરજી કાપડયાએ પોતાના મરહુમ પીતા મનચેરજીના પુણ્ય માટે અંકલેસ્વરના જરથોસ્તીઓને સર અવસરે વાપરવા માટે ૩૬ ટેબલો અને ૭૨ ખુરશીઓ ભેટ આપવા ઉપરાંત રૂ.૧૦૧ આપ્યા હતા કે એના વ્યાજમાંથી મરામત કરવી.

શેઠ અરદેશર નવરોજજી નગરવાળાએ પોતાના મરહુમ બાવા નવરોજજીના પુણ્ય માટે સુરત ગોપીપુરાની જરથોસ્તી અંગુમનને રૂ.૧૬૦ ની ટેબલ ૧૫ તથા રવાનોને મુકવા ૩ પથર રૂ.૧૧ ની કીમતના ભેટ આપ્યા હતા. વળી એવણે સુરતખાતે ઉગાડેલાં મરહુમ નામદાર શહેનશાહ એડવરડ મેમોરીઅલ ફંડમાં રૂ.૧૦૧ ભરીયા હતા.

ભરૂચવાસી શેઠ એલજી હોરમજી કાપડીઆએ નારગોલની સગડી માટે પાંચ શેત્રંજી તથા જરમન સીલવરનાં વાસણો ભેટ આપ્યાં હતાં.

શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી ડુંગાજી વઝીરે પોતાના મરહુમ ધણીયાણી બાઈ જરખાઈના પુણ્ય માટે જરમન સીલવરના વાસણો ભરૂચની શેઠ જ. ન. પીટીટ જરથોસ્તી કન્યાશાળાની બાળકીઓને રાધન કલાસમાં ઈનામ આપવા માટે આપ્યાં હતાં.

શેઠ પેસતનજી ડોશાલાઈ મારકરે વેસુગામની રેતનજી ડો. મારકર સ્કુલને નામદાર બાદશાહી બેંગાની ભેટ આપેલી બે તસવીરો દારોનેશનને મુલ્લી મુકાઈ હતી. તથા એ સ્કુલના હોલને શાહબાદી લાદી જગવવાને અને નીશાળયાઓને કસરત ખરાસ માટે ક્રેટલીક ચીન્ને ભેટ આપવા એવણે કમુલ્યું હતું.

શેઠ નાનાબાઈ બેજનજી ચોકસીએ નવસારીના આતશબેહરામના ગુંબજના દરવાજા ઉપર મુકવા ચાંદીની કાટરેલી અશો જરથોસ્તની એક સખી ભેટ આપી હતી.

શેઠ નશરવાનજી ફરામજી ઉનવાલાએ પોતાના મરહુમ બાવાજી ફરામજીના પુણ્ય માટે સુરત ગોપીપુરાની અંગુમનને ગાહમબારમાં વાપડવા એક તાબાનું તપેલું ઢાંકણ સાથે ભેટ આપ્યું હતું.

શેઠ ખોજેસતા ખરશેદજી સીરવાઈએ પોતાના મરહુમ બેન ગાઈજીમાયના પુણ્ય માટે સીંધ હેદરાબાદની જરથોસ્તી અંગુમનને રવાનને અવલમંજલ પોહચાડવાની લોખંડની ગાડી બક્ષેસ આપવા કમુલ્યું છે. જે હાલમાં શેઠ પેસતનજી પ્રેસના કારખાનામાં તંબ્યાર થાય છે.

મીસીસ હોરમસજી અરદેશર વાહાડીઆએ મહાબલેશવરની ઈડસત્રીયલ સકુલનાં બુઢાં અશકત સ્ત્રી પુરૂશોને અનાજ અને કપડાં આપ્યા હતાં. સકુલની બાહેરના ભીખારીઓને બી આપ્યું હતું. ગરીબો ભીખ માગે તેને બદલે તેઓનું ગુજરાન થાય એ નેમથી સ્કુલ ત્રણ વરસ થયા સથાપેલી છે. તેઓ દોરડાં, સાદરી વગેરે વણે છે, જેની થોડીક આવક એના નીભાવવામાં લેવાય છે, તોબી સખાવતથીજ એનો નીભાવ થાય છે. મીસીસ હોરમસજીની ઉદારતાથી એ સકુલ માટે એક મકાન ખરીદવામાં આવ્યું છે. વળી એવોએ પુનાના લોરડ રીપનસ ફાઉનડેશીંગ હોમમાં રૂ.૨૫ ભરયા હતા.

સુમાલીવાલા શેઠા હોરમસજી અને દીનશાહજી શાપુરજી મીસ્ત્રીએ પોતાના મરહુમ માતાજી કુંવરબાઈની હમસીને દીવસે સુમાલીના ગરીબ જરથોસ્તીઓને રૂ.૧૨૦ ની કીમતના ૪૦ મણ ચોખા તથા મરહુમની વરસીને દીને ગરીબ જરથોસ્તીઓને તથા હીંદુઓને રૂ.૧૫૦ ની કીમતના ચોખા વહેંચીયા હતા.

ચીખલી તાલુકાના હોનડ ગામના રહીશ શેઠ કાવસજી દોરાબજીએ પોતાની જમીન સકુલનું મકાન બાંધવા માટે આપવા જણાવવાથી સુરતની લોકલ બોરડે એ જમીન લેઇ તેની ઉપર નીશાળ બાંધવાનો ઠરાવ કરીધો હતો.

ભરૂચવાળા ડા० હોરમસજી પેસતનજી કામાકાકાની જમીન ભરૂચની મ્યુનીસીપાલીટી તરફથી બાંધવામાં આવનારા લાલ બજારની રક્ષણ મકાન માટે જોઈતી હોવાથી એ જમીનની કીમતના થયલા રૂ૭૫૯ નહીં લેતા ડા० હોરમસજીએ એ જમીન રૂ૫૧૦ માં આપવાથી રૂ૨૪૯ નો ફાયદો રક્ષણને થયો છે.

જાંબુ ધોડવાલા શેઠ સોરાબજી દાદાભાઈ લંગડાનાએ કોરોનેશનને દીને લાની રક્ષણ છોકરાં-એને ધનામો આપી એ ટેબલો તથા કસરત કરવાની આશરે રૂ૪૫ ની ચીજો રક્ષણને ભેટ આપી હતી, તેમજ ગરીબોને અનાજ આપ્યું હતું.

સુવાળીના રહીશ શેઠ નવરોજજી જમશેદજી મીસ્ત્રી તથા પટેલે સુવાળીની સડકનું કામ ગળ્યા જુલાઈમાં ચાલુનું હતું ત્યારે તે વખતે રસતા માટે વાપરવા ઈંટો તથા રોડાં મુફત આપ્યાં હતાં.

ડા० ખરશેદજી સોરાબશાહે ૧, શેઠ રસતમજી હોરમસજી વખારીયાએ ૧ અને શેઠ જેઠાંગીર દીનશાહજી દલાલે ૧ મળી ત્રણ કીટસન લેમપો ભરૂચની મ્યુનીસીપાલીટીને તેના ખરચે હમેશને માટે સળગાવે એ શરતે ભેટ આપવા ઉપરાંત દરેક સાહેબોએ રૂ૧૫૦ રોકડા બી આપ્યા છે.

શેઠ નાદરશાહ દોરાબજી લાલકાકાએ સોલાપુરની દરેહમેદરમાં પેત્રોલ લેમપ બેટ કીધું હતું.

અતરેના જાણીતા શેહેરી શેઠ મનચેરશાહ ફરામજી ખાને સુરતના પુરાણા ગોતીના આદરીયાનમાં ઠોરોને પાણી પીવા માટે નવો હવાડો તથા કેટલુંક બીજું કામ આશરે રૂ૨૫૦ ને ખરચે કરાવી આપ્યું હતું. વળી શેઠ મનચેરજીએ પાક મકાનને વારનવાર સારી મદદ કરતા આવ્યા છે. એ ઉપરાંત એવો શેઠ વાળી કોલંબોની પુરાણી ફરામજી બીખાજી ખાનની પેહેડી તરફથી સાલોસાલ મુજબ ખોરદાદસાલને દીવસે રગતપીટયાં પીટલના સર્વે દરદીઓને કપડાં મીઠાઈ ને રોકડા નાણાંની બક્ષેસ આપી હતી. તેમજ અલગલગને દીવસે નહીં સારાં થાય એવા દરદીઓની હોસપીટલમાં પણ મીઠાઈ, કપડા ને પદાર્થો આપ્યાં હતાં.

મુંબઈવાળા શેઠ જમશેદજી હો. અ. ચીનાઈની તા० ૨૭ મી દીસેમબરે પડેલી પોતાનાં સાલ-અહને દીને ઇછાપોરના ગરીબ લોકને કપડા તથા રૂપાંનાણું વહેંચ્યું હતું અને એજ દીને એવણે એક કુવો પોતાના મરહુમ ભાઈ કેખશરના પુણ્ય માટે રૂ૧૦૦૦ વેરનો ક્રોસ સાથે ખોદાવી આપવાનું મુહુરત કીધું હતું.

શેઠ રતનજી ફરામજી પોસ્ટવાળાએ પોતાના મરહુમ બેટીના પુણ્ય માટે રૂ૧૫૦૦ હુબલીના હોરમજી બાગના કંમપાડિડમા એક કુવો બાંધાવવા આપ્યા હતા.

સુરતવાળા મરહુમ શેઠ નસરવાનજી ખરશેદજી સાહેરે પોતાની હાથઆતીમાં સુરતથી ૧૨ માઇલે આવેલા ભગવા ગામમાં પારસીઓ માટે મીઠા પાણીનો પાકો કુવો આશરે રૂ૮૦૦ ખરચી પોતાના મરનાર બેટાઓ શેઠો જહાંગીરશા તથા માણેકશાહના પુણ્ય માટે બાંધાવી આપ્યો છે. એ કુવો રોજ ૫ મો.માહા ૧૦ માને દીને જશનની કીયા કરાવી ભગવાની પારસી અંગુમનને સવાધીન કર્યો છે. ગામના જરથોસ્તીઓએ શેઠ સાહેરનો ઉપકાર માની એક સાલ ભેટ આપી હતી.

અમદાવાડના આબકારી કંત્રાકટર સરદાર ખા० બા० બમનજી અરદેશર દલાલે પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ રસતમજીના પુણ્ય માટે રૂ૫૦૧ ભરૂચની મ્યુનીસીપાલીટીને ધોબીઓને લગતો કુવો અથવા તલાવ ખોદાવવાને આપ્યા હતા.

મરહુમ શેઠ એલજી ખરશેદજી કપતાંનનાં સાહેબજીઓ શેઠ ખરશેદજી હોરમજી કપતાંન વીગેરે સાહેબોએ રૂ૮૦૦ ના ખરચે પોતાનાં સુરખીનાં પુણ્ય માટે ગણદેવીના દોખમાં આગળ એક કુવો બાંધાવી ગણદેવીની જરથોસ્તી અંગુમનને સ્વાધીન કીધો હતો.

બીલીમોરાવાળા શેઠ જમશેદજી રસતમજી કોલંબોવાલાનાં ધણીઆણીએ ગણદેવીની પાસેના તોરણ ગામનાં ગરબ ભોંડા માટે પીવાના પાણીનો એક કુવો રૂ૫૦૦ ના ખરચે બાંધાવી આપ્યો હતો.

મુંબઈવાલા બાઈ શીરીનબાઈ દોરાબજી પેસતનજી કામાએ પોતાનાં મરહુમ બેટી બાઈ ગુજ-
બાઈ તથા મરહુમ માતાજી બાઈ આવાંબાઈ તથા મરહુમ પીતાજી ૩૦ બેહેરામજી નવરોજજી દોરાબ-
જીનાં પુણ્ય માટે દમણથી સંહેજ દુર આવેલાં ચળાં નામનાં અગ્રેજી ગામમાં એક હવાડો બંધાવી
બહેર માટે રોજ ૯ મો માહ ૯ માને દીને ખુલ્લો મુક્યો છે.

શેઠ ટેમુલજી ફરામજી ગાયે સોજાપુરની અગીયારીના કુવાનો વરોળીસમાર થઈ જવાથી લગભગ
૩૩૦૦ ના ખરચે પાકો પંચરનો વરો બંધાવી આપ્યો હતો તથા એક ફાળુસ બેટ આપ્યું હતું.

મુંબઈનાં જરથોસ્તી અંગુમનનાં આતશબેહરામ સાહેબની રોજ ૩ જો માહ ૨ જાએ
પહેલી પંદરમાં સાલની સાલગ્રહને દીને વંચાયલા રીપોરટ મુજબ એ વરસમાં નીચલી મદદ મલી
હતી:—મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ નશરવાનજી ધીવાળા તથા મરહુમ શેઠ નશરવાનજી જમશેદજી
ધીવાળા તથા મરહુમ બાઈ મેરબાઈ ધીવાળાનાં પુણ્ય માટે મહુરમ બાઈ સુનાબાઈ ધીવાળાની
પુણ્યમાંથી રૂ. ૪૫૦૦, મરહુમ બાઈ જમજી નવરોજજી કાપડીઆનાં પુણ્ય માટે ખાવીંદ નવરોજજી
રૂ. ૧૦૦૦, મરહુમ બાઈ જરબાઈ રશતમજી ઉનવાલા તથા મરહુમ શેઠ રશતમજી સોરાબજી ઉનવાલાનાં
પુણ્ય માટે મરહુમ બાઈ જરબાઈની પુણ્યમાંથી રૂ. ૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ નાદરશાહ ફરામરોજ મેજરની
પુણ્યમાંથી રૂ. ૬૦૦, મરહુમ શેઠ બંગીરજી કાવજી કામાનાં પુણ્ય માટે શેઠ અરદેશર કામાએ રૂ. ૬૦૦,
મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમજી ચીનાઈની પુણ્યમાંથી રૂ. ૫૦૦, મરહુમ શેઠ બંગીરજી એદલજી
સુનાવાલાનાં પુણ્ય માટે ધણીઆણી રતનબાઈએ રૂ. ૫૦૦, મરહુમ શેઠ કેખશર દાદાબાઈ દુબાશનાં
પુણ્ય માટે શેઠ દાદાબાઈ ર. દુબાશે રૂ. ૫૦૦, મરહુમ શેઠ હીરાંબાઈ દાદાબાઈ દુબાશના પુણ્ય માટે
શેઠ દાદાબાઈ ર. દુબાશે રૂ. ૫૦૦, મરહુમ શેઠ અરદેશર જાનજી મોદીનાં પુણ્ય માટે શેઠ કેખશર અ.
મોદીએ રૂ. ૫૦૦, મરહુમ બાઈ નવાજબાઈ હોરમજી પાંચાણી પુણ્ય માટે માતાજી ડોશીબાઈ ડોશા-
બાઈ મુકાદમે રૂ. ૫૦૦, મરહુમ શેઠ બેજનજી બેરામજી રાઈકાનાં પુણ્ય માટે આગળ આપેલા રૂ. ૫૦૦ માં
ઉમેરો કરવા શેઠ દાદાબાઈ બે. શરોફે રૂ. ૧૦૦; ઉપલી રકમો ઉપરાંત બાઈ બીખાઈજી બેરાંમજી નરી-
માન રૂ. ૧૦૧, શેઠ જમશેદજી બીખાજી પનથકી રૂ. ૧૦૦, મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ નશરવાનજી
ધીવાલાનાં એકઝીકયુટર રૂ. ૮૩-૧૨, મરહુમ બાઈ વીરબાઈજી પેસતનજી શેઠનાનાં વીજના એકઝીકયુટર
રૂ. ૬૮-૨-૧૦, શેઠ પીરોજશાહ કુંવરજી ઉમરીગર રૂ. ૫૦, શેઠ નવરોજ બેજનજી કાપડીઆ રૂ. ૩૫, શેઠ
ફરામજી દાદાબાઈ મુકાદમ રૂ. ૫, શેઠ કાવજી પાલનજી કુતાર રૂ. ૫, રૂ. ૫થી ઓછી રકમનાં બરાયલા
વીગેરે રૂ. ૧૦-૬-૬, ધરમની પેટીમાંથી મલ્યા રૂ. ૩૩૧-૧૫, મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ કનતરાકટર હોલમાં
બાપજો કરવા આપેલી રજાઓની શીઘનાં તથા લાઇટનાં ખરચના મલ્યા રૂ. ૧૨૬, મરહુમ શેઠ દાદા-
બાઈ કનતરાકટર હોલમાં દરતુરજી કેખશરએ ૧૨૮૦ ના સાલમાં મુકતાદ માંડ્યાં તે માટે હોલની
મરામત કરાવવા દશતુરજી કેખશરએ આપેલા રૂ. ૩૦૧-૮ મલી જુમલે રૂ. ૧૨૧૩૭-૦-૪ વસુલ
થયા છે. એ મધેથી જુદા જુદા ધણીઓએ અનામત રાખવા આપેલા રૂ. ૧૦,૮૦૦ તથા આમલાં
વરસોમાં અનામત રાખવા મળેલા રૂ. ૧૬૯૩૦૦ મલી જુમલે રૂ. ૧૮૦૧૦૦ થાય છે. એ ઉપરાંત
આતશબેહરામનાં સુધારા વધારાનાં ખાતાનાં રૂ. ૪૭૦૦, આતશબેહરામનાં નીલાવ ફંડનાં વધારાનાં
ખાતાનાં રૂ. ૪૭૦૦, ઉપર જણાવેલા ખાતાંવાલાઓનાં વ્યાજની ઉપજમાંથી ખરચ બાદ જતે વધારા-
રામાંનાં ખાતાંઓનાં રૂ. ૪૧૦૦ મળી કુલે રૂ. ૧૮૩૬૦૦ થયા છે. શેઠ સોરાબજી એદલજી વારડને
એક મલીઓ તથા એક પરશીઅન કારપેટ અને શેઠ પેસતનજી બમનજી આરટીસ્ટે જરથોસ્તની
ઓઇલ પેનટીંગ સખી બેટ આપી હતી.

ઉપલા આતશબેહરામમાં શેઠ જહાંગીર ફરામજી લેનટીને પોતાને ખરચે આખું ઇલેક્ટ્રીકલ
ઇનસ્ટોલેશન મુકાવી આપ્યું છે અને શેઠ દાદાબાઈ બેહરામજી શરોફે મજકુર હોલમાં મુકવા
સાર ઇલેક્ટ્રીક પંખાઓ બેટ આપ્યા છે.

કોટની મરહુમ શેઠ બનાજીની દરેહમેહરને લગતાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૯૦૮ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ મેહરબાઈ પેસતનજી બામબોટ તથા બાઈ જરબાઈ સોરાબજી બગલીએ માત પીતા મરહુમ શેઠ કાવસજી જમશેદજી વાસણીયાની તથા મરહુમ બાઈ સુનાબાઈની બાજ કરવા ૩૧૦૦૦, બાઈ આવાંબાઈ મેરવાનજી શીટરે પોતાની તેમજ પોતાના ખાવીંદની બાજ કરવા ૩૧૦૦૦, બાઈ કુવરબાઈ એદલજી મસાનીએ મરહુમ શેઠ બમનજી હોરમસજી ખીલીયાની બાજ કરવા ૩૫૦૦, શેઠ દાદાભાઈ નવરોજજી દાવર ૩૭૨, બાઈ માણેકબાઈ બમનજી વારડીન ૩૬૦, બાઈ સુનાબાઈ નવરોજજી શરોદે મરહુમ બાઈ મોટીબાઈ ઘનજીશાહ તુસનાં પુત્ર માટે ૩૫૬, મરહુમ શેઠ કેમશર અ. ચીનાઇના પુત્ર માટે બેટા નશરવાનજીએ ૩૫૧ અને શેઠ હીરજીભાઈ બમનજી વેરડન ૩૫૦.

જામનગરમાં શેઠ ટેમુલજી મીરજીએ દરેહમેહર બંધાવી તેના નીભાવ માટે ૩૨૦૦૦૦ આપવા હતા અને એનું વ્યાજ સાડાં ઉપજે તેથી જામનગરના ગરાસીયાને તેના ગામ ઉપર એ રૂપિયા લીધીયા હતા. પણ દુકાળો વગેરેના સબબે ગામોની આવક સારી નહીં ઉપજવાથી અને રોટ્ટના કાયદા પરમાણે મજદુર ગરાસીયાને સામબો ખરચ આપવો પડેતા હોવાથી એ દરેહમેહરનો બરાબર નીભાવ થઈ શક્યો નહીં, તેથી એ દરેહમેહરના નીભાવ માટે ઉધાંડાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૧૫૪ માં શેઠો મેહરવાનજી તથા હોરમસજી મંચેરજી કામા ૩૨૦૦, શેઠ અરેશર દોરાબજી દુબાશ ૩૧૫૧, શેઠ સોરાબજી માણેકજી ગાય ૩૫૧, શેઠો દીનશાજી તથા ફરામજી બીખાજી ખાન ૩૧૦૧, શેઠ પેશતનજી બેરામજી પ્રેસ ૩૨૦૧, શેઠ ફ. મ. કામાના ધરમખાતાનાં ફંડમાંથી ૩૨૫૦, બા. બા. ડાક્ટર નવરોજી કાવસજી કલ્યાણીવાળા ૩૧૦૦ અને પેશતનજી મેહરવાનજી કરંજયા ૩૧૦૦.

મંચરાસની જામ ગીરોડ કલશવા દરેહમેહરના નીભાવ ફંડમાં પરચુટણ રકમો મલી ૩૧૦૬ ભરાયા હતા.

બેસાજી ગામની અગીયારીનાં નીભાવ ફંડમાં ભરાયલા ૩૫૦ માં બાઈ તંદેમીના કે. એડન-વાળાની યાદમાં શેઠ કેમશર રતનજી એડનવાળાએ ૩૨૫ અને બાઈ આઈમાપ તથા શેઠ રસતમજી દોરાબજી એડનવાળાએ ૩૨૫ આપવા હતા.

નવસારીની વડી દરેહમેહરનાં મુક્તાદ ફંડમાં ભરાયલા ૩૪૯૩૩ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ પાલનજી દોરાબજી પાવડી ૩૨૫૧, લુખ્ત ૩૨૫, બાઈ હમબાઈજી રસતમજી દેસાઈ ૩૨૫૦, બાઈ હમબાઈજી ફરદુનજી મોદી ૩૧૫૦૦, શેઠ અરેશર રસતમજી બામજી ૩૨૫૧, શેઠ ટેમુલજી જમ-મેદજી દસતુર ૩૨૫, બાઈ દીનબાઈ એદલજી કોટવાલ ૩૫૩, બાઈ હમબાઈજી હોરમજી દેસાઈ ૩૨૫૦, મરહુમ શેઠ રતનજી ફરામજી દાખુતા છોકરાઓએ પોતાના મરહુમ બાવાનાં પુણ્ય માટે ધનોરી ગામની ૩૫૦૦ ની દરસાલ આવક આપતી જમીન આપી હતી, તેના ગયા ૩ વરસની આવકના આપીઆ તે ૩૧૫૦૦, શેઠ કેમશર મંચેરજી માદન ૩૨૫ અને શેઠ એદલજી રસતમજી ફતીખંદા ૩૫૦૨.

સુરતના આદરીઆન બાગેપારસાના બાજ આફરગાનનાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૪૫ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ ગુજબાઈ પેસતનજી કુપરે મરહુમ ધણી પેસતનજીના પુત્ર માટે ૩૩૧ અને શેઠ નશરવાનજી દાદાભાઈ નંદરખારવાળાએ મરહુમ દીકરા નાદરશાના પુત્ર માટે વ્યાજ વાપરવા ૩૨૦૦.

ધી બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જનરલ હાસપીતાલ ફંડમાં ભરાયલા ગયા વરસના ઇતિ-આખમાં છપાયલા ૩૧૮૭૯૭૭૭-૧-૬ પછી આ વરસમાં એ ફંડમાં ખીજ વધુ ૩૩૭૨૫૫૦-૧૪-૬ ભરાયા હતા, તે મલી કુલ્લે ૩૨૨૫૨૩૨૮-૦-૦ નું ફંડ થયું છે તેમાં આ વરસમાં ભરાયલી નીચલી મુખ્ય રકમો:—શેંગાઈની જરબોસ્તી અંબુમન ૩૨૫૦૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૨૦૫૦૦, શેઠ કેકોબાદ કાવસજી દીનશાહ એડનવાલા ૩૨૫૦૦, બાઈ મેહરબાઈ ખી. દલાલે પોતાના બાઈ જહાંગીરજી ડોસાબાઈ કોલાની યાદમાં ૩૨૫૦૦, દસતુર કાવસજી નોશરવાનજીએ બેટા રસમજીની યાદમાં ૩૧૦૦૦, શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમસજી મંચેરજી કામા ૩૨૦૦૦, બાઈ

માણેકબાઈ પીરોશા ખી. છછબાઈ રૂપ૦૦, શેઠ નશરવાનજી દાદી એન. દાદીશેઠ રૂ૦૦૦, મર-
હુમ શેઠ દાદી માણેકજી લીમજી ચેરીટીના વસ્ટીઓ રૂપ૦૦, શેઠ શીરોઝશાહ એમ. દલાલ રૂપ૦૦,
એક જરથોસ્તીએ બેટ કરેલી મોટરની ઉપજના રૂ૧૭૬૨, મરહુમ શેઠ બલભાઈ અરદેશ્વરની યાદમાં
રૂ૧૦૦, શેઠ એન. એફ. કયાની રૂપ૦૦, એક જરથોશાની રૂ૨૫૦, શેઠ એમ. સી. તારાચંદ રૂ૧૦૦,
બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ રૂ૧૦૦, શેઠ પી. જે. પાદશાહની યાદમાં તેમના બાળકોએ રૂ૧૦૦,
શેઠ ખરશેદજી જમશેદજી શેઠનાં પોતાના મરહુમ બાઈ એદલજીની યાદમાં રૂ૧૦૦, શેઠ પેસ્તાનજી
કાવજી મોલીસીટરનાં મરજી બાદ યુનીયન કલપના ફંડનો ભાગ જે તે કલપના સભાસદોએ
એકઠો કર્યો હતો તે રૂ૩૫૦, X. Y. Z. રૂ૩૦૧, શેઠ જે. શાપુરજીની કં. રૂ૪૦૦, મરહુમ શેઠ
દોરાબજી ફરુજજી વાઝના વીતમાં જાણ્યા મુજબ રૂ૧૦૦, શેઠ જમશેદજી રસ્તમજી ઉમરીગરના
ધર્મીયાણીનાં ઉમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી રૂ૧૦૦, શેઠ શાપુરજી સોરાબજી માલીમવાળા રૂ૧૦૦,
બાઈ પીરોજબાઈ અરદેશ્વર અંકલેસરીયાએ માતાજી હીરાંબાઈ છછબાઈ સોરાબજીના ઉમણામાં
ભરેલા રૂ૧૦૧, મરહુમ બાઈ હીરાંબાઈ છછબાઈ સોરાબજીના ઉમણામાં મરહુમની પુંજીમાંથી
ભરેલા રૂ૧૦૧, શેઠ રસનમજી ફરામજી બાટલીવાળાએ પોતાનાં એન હીરાંબાઈ છછબાઈ સોરા-
બજીનાં ઉમણામાં ભરેલા રૂ૧૦૧, નવજી રૂ૧૦૦, ડા. કાવસ લાલકાકાની યાદમાં રૂ૧૦૦, બાઈ
મેદેરબાઈ પાતનજી પાવરીએ મરહુમ બેટી જરથાઈ શાપુરજી કાવકના પુણ્ય માટે રૂ૧૦૧, શેઠ
હોરમસજી દાદાનાથ કરંજયાએ બા. બા. અરદેશ્વર એદલજી લાલાના ઉમણામાં ભરેલા
રૂ૧૦૧, દીકરી હીરાંબાઈની નવજેતની ખુશાલીમાં રૂ૧૦૦, શેઠ ફરેદુન અતે બરજેર રૂ૧૯૬-૫,
શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી બેસાનીયાએ બેટા ખુશાલીમાં લગનની ખુશાલીમાં રૂ૧૫૧, એક
અલરથ રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ અરદેશ્વર શાપુરજી પા. પુણ્ય માટે બાઈ જહાંગીરજીએ રૂ૧૦૦,
આસપીટલમાં મુકેલી પેટીમાં એકઠા થયેલા રૂ૧૦૦, શેઠ હોરમસજી વહાડયાના આતશ-
બેરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી રૂ૨૨૦-૧૧, દબમાં આંગળ મુકેલી પેટીમાંથી રૂ૧૯૨, તા. ૩૧ મી
હીરાંબાઈ રૂ૧૯૧૧ સુધીનું વયાજ રૂ૯૯૦૪૫-૧૪-૧૧, ખંભાલા હીલ એસ્ટેટની તા. ૩૧-૧૨-૧૧
સુધીની માળી ઉપજ રૂ૧૪૦૦૦, બહેસો આપનારાઓ તરફથી મળેલી ગવરનમેંટ સીકયુરીટીના
બાવના તલાવતની રકમ તા. ૩૧-૧૨-૧૧ સુધીની રૂ૪૬૮૩-૫-૨, હોરપીટલના નીભાવ માટે
માનીક ફાળાની રકમ ખાંચ વરસ માટે આપવા નીચલા અલરથોએ કમુદ્યું છે:-મરહુમ શેઠ એન.
એમ. વહાડયા સી. આમ. ખી. ના વસ્ટીઓએ દર માસે રૂ૨૫૦૦ લેખે રૂ૧૫૦૦૦૦, શેઠ બલ-
મનજી દીનશાહ પીટીટે દર માસે રૂ૨૦૦ લેખે રૂ૧૨૦૦૦, મીસીસ બલમનજી દીનશાહ પીટીટે
દર માસે રૂ૧૦૦ લેખે રૂ૬૦૦૦, શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટે દર માસે રૂ૧૦૦ લેખે
રૂ૬૦૦૦, મીસીસ મેરવાનજી એસ. જમશેદજીએ દર માસે રૂ૧૦૦ લેખે રૂ૬૦૦૦, મીસીસ
ફરામજી આર. કામાએ દર માસે રૂ૫૦ લેખે રૂ૩૦૦૦, શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટે દર
માસે રૂ૫૦ લેખે રૂ૩૦૦૦, શેઠ ફરામરોજ અતે દાદાબાઈ ગોલવાળાએ દર માસે રૂ૧૫ લેખે રૂ૯૦૦,
એક પારસી અલરથે ત્રણ વરસ માટે દર માસે રૂ૧૦ લેખે રૂ૩૬૦ અને શેઠ પાલનજી એદલજી
પલમખરે એક વરસ માટે દર માસે રૂ૫૦ લેખે રૂ૬૦૦.

ડા. મારીનાની લાસપીટાલના ચાલુ ખર્ચના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૫૮૪૫-૧૧-૮ માની મુખ્ય
રકમો:-બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટે અશો રવાનોની નધયતે રૂ૧૦૦, એક જરથોસ્તી (કા.
ત. બે.) રૂ૨૦૦, જર દોલી રૂ૩૦૦, મરહુમ શેઠ ફરામજી મનચેરજી કામાના ધર્મ ખાતાના ફંડ-
માંથી રૂ૧૦૦, શેઠ મેરવાનજી તથા હોરમસજી મનચેરજી કામા રૂ૫૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી
જમશેદજી શેઠનાની યાદમાં મરહુમના બાઈ ખરશેદજીએ રૂ૧૦૦, સુવાલી ગામના ગરીબ ગામડયા
રૂ૩૦૫-૫, મરહુમ બાવાજી નાનાબાઈ ખરશેદજી બાઈસની યાદમાં રૂ૧૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ
પીટીટ સારા થયા તેની ખુશાલીમાં એક જરથોસ્તી બાનુએ રૂ૧૦૦, મરહુમ આ. સોરાબજી જમશે-

૬૭ સહકારવાળા તથા તેવળના મરહુમ ધણીઆણી રતનબાઈની યાદમાં એક ખેતીએ ૩૧૨૫, ૫૦ માસીનાને હાથે સારી થઈ તેની ખુશાલીમાં લી. મા. ન. ૩૧૦૧, મરહુમ શેઠ બમનજી ખરશેદજી પંચકાની યાદમાં ૩૧૦૧, માતાજીની યાદમાં શેઠ રસતમજી શાપુરજી ગરબાએ ૩૧૦૧, હાસપીટલને ફતેહ ઇન્જિનાર એક જરથોસતી ૩૫૦૦, એક જરથોસતી કંટરાકટર ૩૧૦૦, દીકરી હીરાંબાઈની યાદમાં ફરદુનજી તથા નંદીજીએ ૩૧૦૦, પુણના જરથોસતી વેપારી ૩૧૦૧, દીકરા અરદેશ્વર માંદગીમાંથી સારો થયો તેની ખુશાલીમાં ૩૨૦૦, એક જરથોસતી તળીબ ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી કાવજી પોંચખાનાવાળાનાં ઉમળામાં ભરાયલા ૩૧૦૧, તા. ૨૭ મી જાન્યુઆરીએ શેઠ બમનજી ન. કાબરાજીની આગેવાની હેઠળ થયેલા કોનસરટની આવકમાંથી ખર્ચ બાદ જતો મહેલા ૩૧૩૧૨-૮, બાઈ નંદીજી જમશેદજી ઉમરીગરના ઉમળામાં ભરાયલા ૩૧૦૦, ૫૦ માસીનાની સાલગરેહની ખુશાલીમાં જરથોસતી બાનુએ ૩૨૦૧, ૫૦ માસીનાની સાલગરેહની ખુશાલીમાં જરથોસતી અહમદ તથા ધણીઆણીએ ૩૧૦૦, શેઠ કે. જી. અને માંજી ૩૩૧૫, ભલા કર ભલા હોગા ૩૧૦૮-૭, દીકરા મનચેરશાહની શેહાદીની ખુશાલીમાં ૩૧૫૧, લ. ૩૩૦૦, નવલ ૩૧૦૦, બાઈ ધનબાઈજી દી. જ. પારખ ૩૧૭૫, મરહુમ બાવાજી ફરામજીની યાદમાં એક જરથોસતી સોલીસીટર ૩૨૫૦, બેટી હીરાંબાઈની નવજનમની ખુશાલીમાં ૩૧૦૦, મરહુમ ૫૦ કાવસ લાલકાકાની યાદમાં ૩૧૨૫, મરહુમ બા. બા. દારાશાહ રતનજી ચીચગરના નાજોરમાં થયેલા ઉમળામાં વેપારી સર બેજનજી દાદાભાઈ મહેતાએ ભરેલા ૨૫૦૦, બેન કુવરબાઈ સારાં થયાં તેની ખુશાલીમાં શેઠ નોશીરવાન બમનજી કરંજીએ ૩૩૦૦, હાસપીટલનો લાભ લઈ બેન સારાં થયાં તેની ખુશાલીમાં કુટુંબ ૩૩૦૦, બેરામ ૩૧૧૧, મરહુમ બાઈ માંજીકાબ નવરો બાનાં ઉમળામાં શેઠ નવરોજી કાવજી સાંદર તથા ધણીઆણી પીરોજબાઈ અને કુટુંબ ૩૨૦૧, માતાજી મીલીબાઈ ને પીતાજી બાપુજી ખરશેદજી વાળામાંથી યાદમાં ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ નવાબબાઈ ધનજીભાઈ જસવાળાનાં ઉમળામાં મરહુમના ધણીની પુંજમાંથી ભરેલા ૩૧૫૦, હાસપીટલને ફતેહ ઇન્જિનાર જરથોસતી ૩૧૦૧, શેઠ કાવસજી બનાજીનાં આતશબેહરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી ૧૯૧૧ ના સલના મળેલા ૩૩૧૫ માંથી એ પેટીની જાળવણી માટે આગસ્ટથી ડીસેમ્બર ૧૯૧૦ સુધીના આવેલા ૩૨૫ બાદ જતો ૩૨૯૦ અને શેઠ હોરમસજી વહાડયાજીનાં આતશબેહરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી રાતે ૧૯૧૧ ના મળેલા ૩૨૦૮-૧૩. એ ઉપરાંત એક ઘરાની જરથોસતી વેપારીએ ૧૧૫ રતલ ચા, શેઠ હોરમસજી આદરજીએ ૧૦૦ રતલ ચા, શેઠ શાપુરજી રસતમજી જીજીનાએ ડીંગ લેંપ ૨૫, શેઠ સોરાબ બમન ઘરાનીએ ૧ ગ્રાસ પચાલાં રકાબી અને એક જરથોસતી તળીબે માખણ બનાવવાનો એક સંચો આસપીટલના વપરાસ માટે બેટ આપ્યો હતો. એ ઉપરાંત બાદશાહી બેગની પ્રધામણી ટાંકણે મુંબઈમાં ભરાયલા એકઝીબીશનના સંબંધમાં તા. ૧૭ મી ફેબ્રુઆરીએ ૧૮૧૫ આસ “૫૦ માસીના-આસપીટલ-૩” એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો તેની કૃતિ (ખર્ચ બાદ કરતા) આવકના અડધા ભાગ તરીકે ૩૫૧૪૩-૧-૬. એકઝીબીશનના લાગતા વળગતાઓએ ૫૦ માસીના ઉપર મોકલી આપ્યા હતા.

૫૦ માસીનાની આસપીટલને મદદ કરવા તા. ૨૭ મી જાન્યુઆરીની રાતે નામદાર ગવર્નર અને લેડી કલારકની પેન્નાનેજ હેઠળ ટાઉન હાલમાં એક જલસો એક મોટા મેલ વડે સનમુખ કરવામાં આવ્યો હતો. શેઠ બમનજી નવરોજી કાબરાજીની આગેવાની તળે એ જલસો થયો હતો અને ઘણાંક પારસી બાનુઓએ દેશી મયુઝીક ઉપર પાતાનો સારો કામુ દેખાડ્યો હતો. બે વાળુ બાનુઓએ ઉસતાદી ચીઝ રજુ કરી હતી. છેલ્લે ૫૦ માસીનાને પ્રવચન હાર તોરો બેટ કાઢ્યા હતા.

૫૦ માસીનાની હાસપીટલના એનગ્રાઈમેન્ટ ફંડમાં ભરાયલા ૩૭૮૪૯-૭-૮ માંની મુખ્ય રકમો: મરહુમ બાઈ તેહમીના તે મરહુમ શેઠ રતનશાહ દાદાભાઈનાં દીકરી તથા શેઠ કે. જી. રતનજી

ઝેડનવાળાનાં ધણીઆણી રોજ ૧૩મો માહ ૭ મો ૧૨૮૦ ને દીને હક થયાં તેવણનાં ઉઠમણામાં મરહુમનાં માતાજી આવાંઆજ રતનશાહે ભરેલા ૩૨૫૦૦ તથા મરહુમના ધણી કેખશરએ ભરેલા ૩૨૫૦૦ મળી ૩૫૦૦૦ ના પોરટ ત્રસટ ઝોડ આપયા કે એનું વયાજ મરહુમને નામે સથાપેલાં ખીછાનાના નીલાવ ખરચમાં વાપરવું, મરહુમ આઠ કુવરબાઈ દાદાભાઈ કંત્રાકટરના પુણ્ય માટે શેડ બાસજી ખરશેદજી કેરાંવાળા તથા બાઈઆદરબાઈ જમશેદજી લીમજીભાઈ તરફથી મરહુમના ઉઠમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી ૩૨૦૦૦ ના ચાર ટકાના પોરટ ત્રસટ ઝોડ આપયા કે એના વયાજમાંથી બે ગરીબ જરથોસતી બાઈઓની મુક્ત સુવાવડ કરવી, મરહુમ બાઈ રતનબાઈ તે બેહેસતનશીન શેડ બમનજી દીનશાહજી ખાનનાં વીધવા તથા બેહેસતનશીન શેડ ડાસાભાઈ મેરવાનજી દલાલનાં દીકરી રોજ ૨૯ મો માહ ૧૧ મો સને ૧૨૮૦ ને દીને હક થયાં તેવણનાં ઉઠમણામાં તથા છપસી ટાંકણે મરહુમના ફરજદોએ ભરેલા ૩૫૦૦ આપયા કે એનું વયાજ ચાલુ ખરચમાં વાપરવું અને મરહુમ ડાં બેજનજી ડાસાભાઈ કાતરકને નામે સથાપેલાં ચાદગારી ફંડમાં ૩૩૦૦.

ડાં માસીનાની હાસપીટલના ખીલડીંગ ફંડમાં ભરાયલા ગયે વરસના ઈનતેખાખમાં છપાયલા ૩૨૮૭૫૮૭-૧૦-૩ પછી એ ફંડમાં ખીજ વધુ ૩૨૬૫૯-૧૦ ભરાયાં હતા તે મળી કુલે ૩૨૯૦૫૪૭-૪-૩નું ફંડ થયું છે, તેમાં આ વરસમાં ભરાયલી મુખ્ય રકમો:-એક જરથોસતી ૩૧૦૫, મરહુમ માતાજી આવાંઆજ જમશેદજી માસતરના ઉઠમણામાં હોકરાઓએ ભરેલા ૩૧૨૫, માજી યુનીયન કલખના મેમ્બરો તરફથી ૩૨૦૦, મુદુરતની ખુશાલીમાં એક જરથોસતીએ ૩૧૨૫-૫, સુવાળી ગામના એક ગરીબ ગામડીયા ૩૧૦૫ ને, મરહુમ શેડ દાદી માણેકજી લીમજીનાં ધરમખાતાના ત્રસડીઓ ૩૫૦૦, શેડ કાવસજી મુ દાદાવાળાએ મરહુમ શેડ માણેકજી દારવાળાના ઉઠમણામાં ૩૧૦૦ અને મરહુમ બાઈ ખરશેદજી જહાંગીર તારાયંદ તથા માતાજી મેહેરબાઈ તથા બેન રતનબાઈની યાદમાં ૩૫૦૦.

ડાં માસીના આસપીટલની નવી ખીલડીંગ માટે વીકટોરીયા ગારડન પાસે આવેલી સાથુનવાળાઓની જાણીતી મીલકત 'સાંશુરી' ચુમારે ૩૨૬૦૦૦૦ ની કાંમતે ત્રસડીઓએ ખરીદી છે. એ ખંગલો એટલો મોટો છે કે તેમાં ૨૦૦ દરદીઓની જગ્યા સહેલથી થઈ શકશે. એ ઉપરાંત ખંગલાને લગતો ૩૦ હજાર ચારસવારનો કમપાઉડ છે. આ ખંગલો એટલો તો સરસ હાલતમાં છે કે તે ઉપર થોડો જરૂરી ખરચ કરતાં આપાદ એક મોટી આસપીટલને લાયકનો થઈ પડશે.

ડાં માસીનાની હાસપીટલની મોલાકાત નામદાર ગવરનરના મોહદાર લેડી કલારકે તાં ૬ દી એપ્રિલે લઈ તેના કારોબાર વીધે પુછપરછ કરી હતી અને એનું એનડાઉમેન્ટ ફંડ જે એક લાખ રૂપ્યાનું થયું છે તે માટે જણાવ્યું કે હાસપીટલની ફતેહ સાર આવા મોટા ફંડની જરૂર છે અને નવી ઇમારત થવાથી વધુ ફતેહ મલે એમ ઇચ્છ્યું હતું. તેમજ એપેનડીસાડીઝના ઓપેરેશન પણ ડાં માસીના ફતેહ મંદીથી કરે છે તે માટે પોતાની ખુશાલી જાહેર કરી હતી. જતી વખતે નામદાર લેડી કલારકે ડાં માસીનાનો આભાર માન્યો તે વખતે ડાં માસીના બોલયા કે નામદાર ગવરનરે પારસી જનરલ આસપીટલ બોલ્લી મેલતી વખતે કરેલાં બાજણમાં મારી આસપીટલ વીશે તેમજ પશચીમની તખીખી વીદ્યા આ દેશમાં દાખલ કરવા તથા તખીખી વીદ્યાની સેવા બજાવવા સાથે લોકોના દુઃખનીવારણ કરવામાં લીધેલા ભાગ માટે મારા વખાણ કાધા હતા તેથી નામદાર ગવરનરનો વક્તો આભાર માનવાની ટક લઉ છું અને નામદાર ગવરનરે કરેલી કદરસનાસી માટે હું તેવણનો આભારી થયો છું અને નામદાર ગવરનરના બોલો મને મારા કામમાં ઉત્તેજન આપશે.

ડાં પારખવાલી હાસપીટલના ગરીબ બાઈઓના લાભ માટેના ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૧૧૪-૬ માંની મુખ્ય રકમો:-મીસીસ બાપુજી સોરાબજી પટેલ ૩૬૦, શેડ શોરાબજી પાલનજી ૩૨૫, શેડ કેખશર બેજનજી કાપડયા ૩૧૨૦, શેડ જમશેદજી રશતમજી ઉમરીગર ૩૭૫, સર દોરાબજી જમશેદજી

ભા. ૩૩૦૦, મરહુમ દીકરા રતનશાહની યાદમાં આ. દી. ચીનાઈ એ ૩૫૦, મરહુમ બાઈ રતનબાઈ બમનજી પટેલના ઉત્તરમાં ભરાયલા ૩૨૫, આ. બા. હોરમજી માલુકજી ભીમરડીવાલા ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી મરઝાણાની યાદમાં ૩૨૫, શેઠ બનાજીના આતશબેહરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી ૩૧૭૩-૪ અને શેઠ વાડયાજીના આતશબેહરામની પેટીમાંથી ૩૧૨૦-૪-૯. એ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે ૩૧૧૪૧૦-૧૩ નું થયું છે.

૬૦ ફેરાંવાળાની હાસપીટલમાં ગરીબ બાઈઓની મુક્ત સારવાર કરાવવા માટેના ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૪૭ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ બરજેરજી માલુકજી પટેલ ૩૫૧, શેઠ પેસતનજી દીનશાહ પંડકીએ મરહુમ ધણીઆણી હીરાંબાઈનાં પુત્ર માટે ૩૫૦૦, R. E. S ૩૫૦, એડનના જરથોસતીએ ૩૫૪, શેઠ કાવશજી દીનશાહ અને બાઈઓ ૩૧૦૦, પારસી બોલીંગ કલબના ચેરીટી. ફંડમાંથી ૩૧૦૦, બાઈ જાંબજી જમશેદજી ઉમરીગરનાં ઉત્તરમાં ભરાયલા ૩૭૫, ૬૦ ફેરાંવાળાનાં પેસંટ બાઈ મેરબાઈ ૩૧૦૦, પેશાવરના જરથોસતીએ ૩૬૧, કોલસાના પડાઉ બાજુનાં જરથોસતી મુકાદમો ૩૩૬૦, મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દા. મોદીનાં ઉત્તરમાં ભરાયલા ૩૧૨૫, મરહુમ બાઈ રતનબાઈ બમનજી પટેલનાં ઉત્તરમાં ભરાયલા ૩૮૦, બાઈ ખરશેદબાઈ બ. પંથકીએ દીકરા ખુરશેદની યાદમાં ૩૫૦, હાસપીટલમાં જનમેલા એક બાબા ૩૫૧ અને શેઠ બનાજીના આતશબેહરામની પેટીમાંથી ૩૧૩૧. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે ૩૮૯૭૮ નું થયું છે.

પારસી રીવર હાસપીટલનાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૫૧૧-૮માં લવ તરફના ૩૩૦૦ મુખ્ય હતા.

એડમસ વાઇલી મેમોરીઅલ હાસપીટલના ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૪૩૧ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠનશાહ એડવરડની યાદમાં એક બીજાણનાં શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઈ કામાદોરે ૩૧૮૦, મીસીસ એ. એસ. નારીએજવાળા માંદગીમાંથી સ. થયાં તેની ખુશાલીમાં ૩૧૮૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના ૩૧૦૦, શેઠ જમશેદજી એ. વાડયા ૩૧૦૦, સ. બી. એસ. એફ. પટેલ ૩૮૦, શેઠ એફ. આર. વાડયા ૩૫૦, શેઠ એ. એસ. નારીએજવાળા ધણીઆણી ૩૭૫, મરહુમ શેઠ ફરામજી એમ. કામા ચેરીટી ફંડ અને શેઠ એમ. અને જીમ. કામા ૩૫૦, મીસીસ એન. જે. દાદી ૩૫૦, મરહુમ શેઠ જાલભાઈ અરદેશર શેઠની યાદમાં ૩૭૫, શેઠ આર. એચ. પાટક ૩૨૫, શેઠ રતન જે. તાતા ૩૫૦૦, શેઠ એચ. એ. વહાડયા ૩૧૦૦, સર દી. જે. તાતા ૩૧૦૦, શેઠ કે. એસ. ફરામજી ૩૪૦, શેઠ એ. એસ. ફરામજી ૩૪૦, ૬૦ કે. એન. મોદી ૩૨૫, નથીગ બટ ડયુટી તરફથી એક બીજાણનાં ૩૧૮૦, ૬૦ કાવસ લાલકાકાની યાદમાં ૩૭૫, એક દીલસોજ ૩૫૧, સર શાપુરજી બી. ભર્યા ૩૫૦ અને શેઠ એન. એચ. મુસ ૩૨૫. એ ઉપરાંત શેઠ એસ. બી. ફરેઝની કંપનીએ આખું વરસ આઇસ મુક્ત પુર પાડ્યું હતું.

નારોજીમાં સરવે કોમને ઉપયોગી થઇ પડે તેવી હાસપીટલ સ્થાપવાને સાર એક ફંડની શરૂઆત શેઠ રસતમ પી. તાલ્યારખાને કરી છે. એ ફંડમાં શેઠ માલુકજી મેરવાનજી કારભારી ૩૧૫૦૦૦, શેઠ દાજીભાઈ રસતમજી ખંડાયા તથા ચાર બાઈઓ મલી ૩૫૦૦૦, આ. બા. અરદેસર દારાબજી દવયરવાલા ૩૧૪૦૦ અને શેઠ કીકાજી કારભારી ૩૨૫૧ મલી ૩૨૧૬૫૧ ભરાયા હતા.

આનંદબલ ૬૦ ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન હસ્તકના પારસી સુવાવડખાનાનાં ફંડમાં તા. ૭ મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા ૩૬૪૦૧ માની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ નવરોજી માનેકજી વાડીયાના ત્રસ્ટીઓ ૩૨૦૦૦, શેઠ સોરાબજી બેરામજીભાભાએ પોતાના મરહુમ માતાજી બચુબાઈના પુત્ર માટે ૩૧૦૦૦ ના ૪ ટકાના પોરટ ત્રસ્ટ બોંડ, બાઈ મોટીબાઈ રસતમજી જમશેદજી પારખ શેઠ શાપુરજી ધનજીભાઈ બાટલીવાળા, રસતમજી જમશેદજી પારખ અને બાઈ માલુકબાઈ શાપુરજી ધનજીભાઈને નામે આતું પડાવી ૩૨૦૦૦ ની સરકારી નોટ ટકા ૩૩૩ ની, બાઈ જરબાઈ નવરોજી વાડીયાએ ગરીબ બાઈઓની સુવાવડ કરવા આપેલો લવાજમ ૩૬૬૦, મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ બેહરામજીના વસીયતનામાના ત્રસ્ટીઓ ૩૧૭૫, શેઠ એફ. દી. વાજા ૩૧૦૦, શેઠ મેહેરવાનજી દાદાભાઈ ચમારબાગવાલા ૩૧૦૦, લેડી જરબાઈ જમશેદજી જીજીભાઈ ૩૧૦૦, શેઠ કેમશજી જમશેદજી મોદી ૩૭૫, શેઠ નશરવાનજી કેમશજી ચીનાઈ ૩૫૧ અને સર દીનશાહ માલુકજી પીટીટ આરોનેટ ૩૪૫.

બાઈ શીરીનબાઈ મનચેરજી કામા હસતક ચાલતા ગરીબ પારસી બાઈઓ તથા બચ્ચાંઓ માટેના વાંદરેના કાનવેલેશન્ટ હોમના જનરલ ફંડમાં તા. ૧૫ મી ઓગસ્ટ ૧૯૧૨ સુધી ભરાયલા રૂ. ૧૦૦૪૯ માની મુખ્ય રકમો:—શેડા મેરવાનજી તથા હોરમજી મનચેરજી કામાએ એક બીજાનાં અક્ટોબર ૧૯૧૧ થી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ. ૩૩૬૦, લેડી આઈમાય શીરોઝશાહ મેહતાએ મરહુમ માતાજી ગુલબાઈ ધનજીભાઈ શરાફની યાદમાં એક બીજાના ડીસેમ્બર ૧૯૧૧ થી નવેમ્બર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ. ૩૩૬૦, બાઈ શીરીનબાઈ મનચેરજી બનાજીએ મરહુમ માતાજી ધનબાઈજી મનચેરજી બનાજીનાં પુણ્ય માટે એક બીજાના જાનેવારીથી ડીસેમ્બર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ. ૩૩૬૫, બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ મરહુમ બાવાજી સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ બારો-નેટના પુણ્ય માટે એક બીજાના જાનેવારીથી ડીસેમ્બર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ. ૩૩૬૦, બાઈ બંચુબાઈ મેરવાનજી સોરાબજી જમશેદજીએ મરહુમ માતાજી લેડી શાકરબાઈ દીનશાહ પીટીટનાં પુણ્ય માટે એક બીજાના જાનેવારીથી ડીસેમ્બર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ. ૩૩૬૦, સર દોરાબજી જમશેદજી તાતાએ એક બીજાના જાનેવારીથી જુન ૧૯૧૨ સુધીનાં રૂ. ૩૧૮૦, મરહુમ શેઠ હોરમજી મનચેરજી કામાના ધરમ ફંડનાં ત્રણીઓએ એક બીજાનાં મે ૧૯૧૧ થી જુન ૧૯૧૨ સુધીના રૂ. ૩૪૨૦, બાઈ પીરોજબાઈ ખરશેદજી કપતાને એક બીજાના જુન ૧૯૧૨ થી મે ૧૯૧૩ સુધીનાં રૂ. ૩૩૬૦, Sympathy તરફથી એક બીજાના એપ્રિલ ૧૯૧૨ થી માર્ચ ૧૯૧૩ સુધીનાં રૂ. ૩૩૬૦, અને કલકત્તાના એક જરથોસ્તીએ દર માસના રૂ. ૫૦ લેખે જુન સુધી રૂ. ૩૪૦૦, મારાં અશો વાહલાંઓના પુણ્ય માટે બાઈ હમાબાઈ દુરામજી કામા રૂ. ૩૨૦૦, બાઈ તોડીબાનુ મનચેરજી રાણીના રૂ. ૩૫૦, મરહુમ શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠની યાદમાં રૂ. ૩૫૦, મરહુમ બુજી પેશીકાકા કાવશજી સોલીસીટરનાં પુણ્ય માટે દીકરી માણેકબાઈએ રૂ. ૩૫૦, અને દીકરી કુર્બાનબાઈએ રૂ. ૩૫૦, બાઈ પેશતનજી હોરમજી પાટકનાં પુણ્ય માટે રૂ. ૩૫૦, મરહુમ માતપીતાની યાદમાં શેઠ હોરમજી હીરજીભાઈ માલેગામવાલાએ રૂ. ૩૨૫૦, બાઈ શીરીનબાઈ જીજીભાઈ નીકલશન રૂ. ૩૫૦, મરહુમ શેઠ પેશતનજી કા. પેશીકાકા સોલીસીટરનાં મરણથી યુનીયન કલબનો વડીલ બંધ કરતાં વધેલાં નાણાંમાંથી રૂ. ૩૨૦૦, પીતાજી શેઠ કેપ્સર અર-દેશર ચીનાઈના પુણ્ય માટે શેઠ નશરવાનજી કે. ચીનાઈએ રૂ. ૩૧૦૧, બાઈ જાહજી દાદીબા દલાલ રૂ. ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ આલીબાઈ ધનજીશાહ મનાની યાદમાં રૂ. ૩૧૦૦, દીકરો ગંભીર માંદગીમાંથી સારો થયે તેની ખુશાલીમાં રૂ. ૩૫૦, બાઈ જરબાઈ નવરોજી વહાડયા રૂ. ૩૫૦૦, મરહુમ માતાજી દોશીબાઈની યાદમાં દીકરાઓ દાદાભાઈ તથા જમશેદજી કાવશજી જસાવાલાએ રૂ. ૩૧૦૦, ડા. રસતમજી નાનાબાઈ રાણીનાં રૂ. ૩૧૦૦, માતાજીની યાદમાં રૂ. ૩૫૧, મરહુમ શેઠ શાવકશાહ સોરાબજી ઉમરીગરનાં ઉંમણમાં મરહુમના બપાવા ઉકરજી કાવશજી ઉમરીગરે ભરેલા રૂ. ૩૫૦, પારસી બોટીંગ કલબના ચેરીટી ફંડમાંથી રૂ. ૩૧૦૦, શેઠ પીરોશા સોરાબજી મેહનતી રૂ. ૩૧૫૦, મરહુમ ડા. મેરજીભાઈ રૂ. ૩૦૮નાના પુણ્ય માટે રૂ. ૩૫૦, મીસીસ કેરશાસપજી દાદાચાનજી રૂ. ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ જાહજી જમશેદજી ઉમરીગરનાં પુણ્ય માટે રૂ. ૩૫૦, શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતા રૂ. ૩૧૦૦૦, મરહુમ કાકા જમશેદજી પાલનજી કાપડીયાની યાદમાં શેઠ આર. પી. કાપડયાએ રૂ. ૩૫૦, મરહુમ બા. બા. દારાશાહ રતનજી ચીજમરનાં ઉંમણમાં કુટુંબીઓએ ભરેલા રૂ. ૩૧૫૩, Sympathizer રૂ. ૩૫૦, જરથોસ્તી બાઈએ દીકરાના લમનની ખુશાલીમાં રૂ. ૩૫૦, મરહુમ બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી તાતાના પુણ્ય માટે બાઈ વીરબાઈજી બાપુજી શકલાતવાલાએ રૂ. ૩૩૦૦, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી બેશાનયા રૂ. ૩૧૦૧, મામાજી ખરશેદજી બમનજી પંચકીના પુણ્ય માટે બાઈ શેરા તથા બાઈ ખુરશેદ રૂ. ૩૫૦, શેઠ સોરાબજી માણેકજી શેઠાનાં ધરમખાતાનાં ત્રણીઓ રૂ. ૩૫૦, મરહુમ શેઠ જમશેદજી જાંગીરજી પંચકીની યાદમાં એક બેસીએ રૂ. ૩૧૦૦, મરહુમ બાવાજીનાં પુણ્ય માટે રૂ. ૩૫૧, શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વકીલ રૂ. ૩૫૦, મરહુમ માતાજી લેડી સાકરબાઈ દીનશાહ પીટીટના પુણ્ય માટે બાઈ હમાબાઈ દુરામજી કાકાએ રૂ. ૩૧૦૦ અને બાઈ રતનબાઈ સોરાબજી મુસાની યાદમાં ઓગસ્ટ ૧૯૧૨ થી જાનેવારી ૧૯૧૩ સુધીના એક બીજા માટે બેસી બાઈએ રૂ. ૩૧૮૦.

બાઈ શીરીનબાઈ કામાવાળાં કોનવેલેસન્ટ હોમ માટેના એનડાઉમેન્ટ ફંડમાં વયાજ વાપરવાની શરતે રૂ. ૩૩૧૦૦ મહ્યા, તેમાં એક પારસી મીત્રે ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસટ બોંડ રૂ. ૫૦૦નો, બાઈ કુવરબાઈ જમશેદજી જનરલના પુણુ માટે સરકારી નોટ રૂ. ૫૦૦ ની, મરહુમ દીકરા શીરોઝ ખરશેદજી ન. વહાડયાના પુણુ માટે માતાજી રતનબાઈએ ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસટ બોંડ રૂ. ૧૦૦૦ નો તથા સરકારી નોટ રૂ. ૧૦૦ ની, મરહુમ શેઠ પીરોજશાહ બરજેરજી સરાફનાં ઉકમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસટ બોંડ રૂ. ૫૦૦ નો અને મરહુમ શેઠ મંચેરજી ડોશાભાઈ કામાની યાદમાં ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસટનો બોંડ રૂ. ૫૦૦ નો આપ્યો હતો.

બાઈ શીરીનબાઈ કામાવાળા કોનવેલેસન્ટ હોમને લગતાં બીલ્ડીંગ ફંડમાં રૂ. ૧૮૩૧૧ ભરાયલા તેમાં એક પારસી અહસ્થ રૂ. ૧૦૦, મરહુમ શેઠ દારાશા દોરાબજી કાંગાની પુંજમાંથી રૂ. ૧૦૦, શેઠો કુવરજી તથા બેરામજી એદલજી ઉમરીગરની કં. રૂ. ૧૨૫, બાઈ હમાબાઈ ફરામજી પીટીટ રૂ. ૨૦૦૦, મરહુમ શેઠો દીનશાજી તથા ફરામજી બીખાજી ખાનના છોકરાઓ રૂ. ૧૨૫, અશો રૂ. ૧૦૦ની નધયતે રૂ. ૧૦૦, જરથોસ્તી બાઈ રૂ. ૧૦૦, શેઠ સોરાબજી દોરાબજી માણુ રૂ. ૧૫૧, મરહુમ બાઈ માણુકબાઈ નવરોજી ગામડયાનાં પુણુ માટે ધણી નવરોજી તથા છોકરાઓએ રૂ. ૧૦૦૦, શેઠ સોરાબજી દાદાભાઈ દુમાશ રૂ. ૧૦૦૦, બાઈ દીનબાઈ જંગીરજી બેગા રૂ. ૧૦૦, બાઈ જઈજી બમનજી જસાવાળા તથા છોકરાઓ રૂ. ૧૦૧, શેઠો કાવશજી દીનશાહ તથા ભાઈઓ રૂ. ૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ બેરામજી નવરોજી કામાના પુણુ માટે શેઠ કામાજી બેરામજી કામાએ રૂ. ૩૫૧, બા. બા. બરજેરજી દી. પટેલ સી. આઈ. ઈ. રૂ. ૨૫૦, બાઈ શુનાબાઈ રતનજી દી. તાતા રૂ. ૧૦૦૦, ડા. રસતમજી નાનાભાઈ રાણીના રૂ. ૧૫૦, ગ. એક દોસત રૂ. ૨૦૦૦, શેઠ એમ. દી. દી. રૂ. ૧૦૧, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ તથા બાઈ બમનજી પીટીટ રૂ. ૩૦૦૦, Sympathy રૂ. ૧૦૦૦, શેઠ જંગીરજી બમનજી પીટીટ મરહુમ શેઠ મનચેરજી ડોશાભાઈ કામાની યાદમાં બાઈ શીરીનબાઈ મનચેરજી કામાએ રૂ. ૧૦૦, શેઠ ફરહુનજી બમનજી જીજીભાઈ રૂ. ૧૦૦, બા. શેઠ નવરોજી પેસતનજી વકીલ રૂ. ૫૦૦, શેઠ રસતમજી સોરાબજી પાંડિવાળા રૂ. ૫૦૦, શેઠ એદલજી દીનશાહ સી. આઈ. ઈ. રૂ. ૧૦૦૧, દીકરા ખરશેદજી બમનજી પંથકીના પુણુ માટે માતાજી ખરશેદબાઈએ રૂ. ૧૦૧, મરહુમ શેઠ ખરશેદજી પંથકીની પુંજમાંથી રૂ. ૧૦૧, બાઈ ખરશેદજી બ. પંથકીના પુણુ માટે એન શીરીનબાઈએ રૂ. ૧૦૧, my mite રૂ. ૧૦૦, મરહુમ માતાજી દીનબાઈ દોરાબજી કાંગાની યાદમાં દીકરા દીનશાહ રૂ. ૧૦૦, શેઠ બમનશાહ મેરવાનજી દલાલ રૂ. ૧૦૧, મરહુમ સાસુજી નવાજબાઈ ધનજીભાઈ જસાવાળાનાં ઉકમણામાં બાઈ પીતીબાઈ દાદાભાઈ જસાવાળાએ ભરેલા રૂ. ૧૫૦, દીકરાની નવજોતની ખુશાલીમાં રૂ. ૨૫૦, મરહુમ શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠની યાદમાં રૂ. ૧૦૧ અને બાઈ ખરશે. બાઈ નાદરશાહ એદલજી દીનશાહ રૂ. ૧૦૧. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી તા. ૧૦ મી આગસ્ટ સુધી કુલે રૂ. ૪૧૬૧૪ ભરાયા હતા.

દેવલાલીના નવાં દોખમાં તથા ધરમ ક્રીયા માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૬૩૬-૧૩-૬ માની મુખ્ય રકમો:-મરહુમ ધણીયાણી ટેહમીના કેખશર એડનવાળાની યાદમાં શેઠ કેખશર રૂ. એડનવાળાએ રૂ. ૨૫, Nothing but Duty તરફથી રૂ. ૭૫, દેવલાલીના બંગલાવાળાઓએ લવાજમના ભરયા તે તથા વીઝીટરોમાં ફરતી કરેલી ચોપડીમાં વસુલ થયા મલી કમીસન બાદ કરતે રૂ. ૭૮૭. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી રૂ. ૧૮૩૧૨-૧૦-૬નું થયું છે.

લાનોલીના દોખમાં ફંડમાં ભરાયલા કુલે રૂ. ૫૦૬-૧૨ માની મુખ્ય રકમો:-શેઠ રસતમજી દોરાબજી દીનશાહ એડનવાળાએ સગડીમાં ચેરાગ ચાલુ રાખવા માટે રૂ. ૧૨૦, શેઠ મેરવાનજી હીરજી-ભાઈ કોઠાવાળા રૂ. ૨૫, દખમાં આગળની તીજેરીમાંથી રૂ. ૩૩-૧૨, મરહુમ શેઠ બરજેરજી રસતમજી લીખુવાળાની યાદમાં ધણીયાણી બચુબાઈએ રૂ. ૫૦ અને મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ નાનાભાઈ કાકાના ઉકમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી રૂ. ૫૧.

સીકંદરાબાદના નવાં દોખમાં ફંડમાં શેઠ કેખસર રસતમજી વીકાજીએ મરહુમ માતાજી મુલ-બાઈનાં પુણ્ય માટે ૩૧૦૧ અને નવાબ ફરંમરજીંગ બાહદુરના ૩૧૦૦૦ મલી ૩૧૧૦૧ બરાબા હતા.

ખંડાલા તથા લેનોલીનાં જરથોસ્તી રવાનોને અવલમંજલ પોહોઆડવાનાં ફંડમાં તા. ૧૪મી આગસ્ટ સુધીમાં બરાબલા ૩૨૧૫ માં શેઠ હોરમજી કાવશજી એદનવાલાના ૩૨૦૦ મુખ્ય હતા.

સોલાપુરના રવાનોને અવલમંજલ પોહોઆડવાના ફંડમાં બરાબલા ૩૦૧૨ માં શેઠ કુવરજી નશરવાનજી માખણીઆ તથા કુટુંબીઓએ મરહુમ બાઈ નવાજબાઈના પુણ્ય માટે ૩૧૨૦, મરહુમ શેઠ કાવશજી ડોશાબાઈ પટેલના પુણ્ય માટે તેવાના બાઈઓ તથા કુટુંબીઓએ ૩૫૦૦, શેઠ ટેમુલજી ફરામજી ગાએ મરહુમ શેઠ માણેકજી કાવશજી દાદીના પુણ્ય માટે ૩૨૫ અને શેઠ કેખસર સોરાબજી ધરાની તથા ખેસીઓએ મરહુમ શેઠ ફરહનજી ખોદાબખસ ધરાનીના પુણ્ય માટે ૩૬૭.

રાંદેરનાં અશો પ્રોહરોનાં ફંડમાં બરાબલા ૩૨૧૦ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ બીખઈજી દોરાબજી વાગીઆએ મરહુમ શેઠ દોરાબજી વાગીઆનાં પુણ્ય માટે ૩૧૦૦ અને શેઠ નવરોજી પેશતનજી નારંગાંમવાલાએ મરહુમ શેઠ એદલજી દાદાબાઈનાં પુણ્ય માટે ૩૧૦૦.

બેસાણુ ગામના અશો પ્રોહરના ફંડમાં બરાબલા ૩૧૬૧૧ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ ખ. મ. બેસાનીઆ ૩૨૨૫, શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી બેસાનીઆ ૩૨૦૧, શેઠ જ. કા. બેસાનીઆ ૩૧૦૧, શેઠ બ. બે. બેસાનીઆ ૩૧૦૧, શેઠ બ. આ. બેસાનીઆ ૩૧૦૧, બાઈ ચાંદનબાઈદો. બેસાનીઆ ૩૧૦૧, શેઠ દોરાબજી કાવશજી બેસાનીઆ ૧, શેઠ માનેકજી મનચેરજી બેસાનીઆ ૩૧૦૧, શેઠ દીનશાજી ફકીરજી બેસાનીઆ ૩૧૦૧, શેઠ આદરજી બેસાનીઆ ૩૧૦૧, બાઈ સુનાબાઈ જમશેદજી દામકેવાળાં ૩૧૦૧, શેઠ હો. બેસાનીઆ ૩૧૦૧ અને શેઠ માનેકજી બીમજીબાઈ રાંદેરીયા ૩૧૦૧.

મહાબલેસ્વરની પારસીઓ માટેની ભુમીદા કરવાની જગાના ફંડમાં પરચુટણ રકમો મલી ૩૧૭૪ બરાબા હતા.

સુરતની પારસી ઓરફનેજનાં ફંડમાં શેઠ રસતમજી મંચેરજી કુકા તરફથી બરાબલા લગભગ એક લાખ રૂપયાની વીગત ગયા વરસના કાલેન્ડરમાં છપાઈ હતી, તે પછી એ ઓરફનેજના જનરલ ફંડમાં વધુ બરાબલા ૩૧૮૪૭૦-૧૫-૪ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ એદલજી કુવરજી પટેલ શીગણુ-પોરવાલા ૩૧૦૩૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી પાલનજી લાલકાકાના ટ્રસ્ટીઓ ૩૧૨૮૬, શેઠ નવરોજી બાપુજી ટચકરા ૩૧૦૦૦, શેઠ ફરામજી બેરામજી દુકાનદાર ૩૫૦૦, એરવદ માણેકજી દાદાબાઈ દફતરી ૩૪૭૫, શેઠો માણેકશાહ અને રસતમજી મોટાફરામ ૩૫૦૦, શેઠ પેસ્તનજી કુવરજી પટેલ ૩૫૦૦, શેઠ શોરાબજી ડોશાબાઈ પેમાસ્ટર ૩૫૦, ખા. બા. ફરામજી દીનશાજી કામદીન ૩૧૦૦, શેઠ પેસ્તનજી ખરશેદજી કાટપીટીઆ ૩૬૮, શેઠ હોરજીબાઈ દાદાબાઈ મુદલા ૩૧૦૦, શેઠ માણેકજી ધનજીબાઈ ધનભુરા ૩૧૦૦, શેઠો અરદેશર તથા જલબાઈ પેસ્તનજી ધનભુરા ૩૧૫૦, શેઠ પેસ્તનજી ધનજીબાઈ ભુરાબાઈના કુટુંબો ૩૨૦૧, બાઈ શીરીનબાઈ નવરોજજી વકીલ ૩૫૧, શેઠ નવરોજજી ખમનજી વકીલ ૩૨૦૧, ડા. નશરવાનજી નવરોજી ખંખાતા ૩૧૫૧, દસતુરજી રસતમજી જમશેદજી ૩૧૦૧, બાઈ ખરશેદબાઈ ફરામજી ઉધનાવાલા ૩૧૦૦, એરવદ એદલજી માણેકજી દફતરી ૩૫૦, શેઠો અરદેશર તથા રસતમજી તથા દારાશાહ મે. કુકા ૩૩૦૦, શેઠ ખરબેરજી સોરાબજી ગોદરેઝ ૩૧૦૦, શેઠ મંચેરજી બેરામજી ગેટુ ૩૫૦, એક જરથોસ્તી ૩૩૦૦, શેઠો જમશેદજી ખમનજી બેસાનીઆ કં. ૧૦૧, શેઠ રસતમજી નવરોજી પટેલ ૩૧૦૦, ડા. દીનશાજી જવાજી એદલ-ખહેરામ ૩૫૧, શેઠ રતનશાહ નશરવાનજી ગયારા ૩૫૧, શેઠ પીરેશાહ નશરવાનજી ગયારા ૩૫૧, શેઠ જાંગીરશાહ નશરવાનજી ગયારા ૩૫૧, શેઠ દીનશાજી નશરવાનજી ગયારા ૩૫૧, શેઠ મંચેરશાહ

હોરમસજી ઇજાપોરીઆ ૩૫૧, શેઠ બેરામજી હીરજીભાઈ કામાદોર ૩૫૦, ખાં ખાં બરજોરજી નોશીરવાનજી વઝીર ૩૧૫૧, શેઠ કેખશર બરજોરજી લીંબુવાલા ૩૧૨૦, શેઠ રસતમજી મંચેરજી કુકા ૩૨૦૦, શેઠ બેજનજી માણેકજી જંબુસરયા ૩૧૦૧, શેઠ નશરવાનજી બમનજી કરંબ્યા ૩૨૦૧, ખાઈ આદરખાઈ એદલજી ગોદરેઝ ૩૧૦૧ અને શેઠ જમશેદજી કાવસજી એંટી ૩૫૧. એ ઓરફનેજના ખાજ ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૬૦૦૦ માં શેઠ દાદાભાઈ ફરામજી શેઠના ૩૫૦૦૦, ખાઈ માણેકખાઈ પેસતનજી જમાજી ૩૩૦૦૦, ખાઈ ખાનુખાઈ ફરામજી કામીસરીયતવાલા ૩૧૦૦૦, શેઠ દોરાબજી માણેકજી દફતરી ૩૧૦૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૧૦૦૦, શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલે ખાઈ પીરોજખાઈ મા. પટેલના પુણ માટે ૩૧૦૦૦, શેઠ જમશેદજી રસતમજી ઉમરીગર ૩૧૦૦૦, શેઠ કુંવરજી નવરોજજી અરસકીન ૩૧૦૦૦, શેઠ પેસતનજી દાદાભાઈ બારીયા ૩૧૦૦૦ અને શેઠ ટેમુલજી દોરાબજી પારડીવાલાના ૩૧૦૦૦ હતા. એ ઓરફનેજમાં ચાલુ શાલમાં ખાણું તથા ખાજ કરવા સાર મલેલા ૩૪૧૭-૧૫-૫ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ દાદાભાઈ દાજીભાઈએ ખાવા તથા માયની બાજને દીવસે ક્રીયા કરાવી ખાણુ આપવા ૩૮૦ અને શેઠ શોરાબજી ઉકરજી ઉમરીગરે ધૂઈ બચુખાઈ નવરોજ ઉમરીગરની વરસી તથા બેટા શાવકશાહની જ માસની ક્રીયા કરાવી ખાણુ આપવા ૩૮૦. એ ઓરફનેજને ૩૧૩૯૩-૧૧ ની કામતની ચીજો જુદા જુદા ચલસ્યો તરફથી બેટા મલી હતી, તેમાં શેઠ ધનજીભાઈ ફરામજી કનટાકટરે ૩૧૦૦૦ ની કામતના વાસણો, શેઠો ફરામજી અને બેરામજી નવરોજજી મારફતીયાએ ૩૨૫૦ ની કામતના અગીઆરીના વાસણો, શેઠ કુંવરજી નવરોજજી અરસકીને ૩૯૨-૮ નાં ૬ મોટાં સાલો, શેઠ માણેકજી બેસાનીઆએ ૩૩૫ ની ૭૫ અવસતાની ચોપડીઓ અને શેઠ દાદાભાઈ

લેડી નેરથકોટ હીંદુ ઓરફનેજના ફંડમાં ૩૧૦૧, શેઠ પેસતનજી નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ પા... એનીચોલંટ ઇનસ્ટીટ્યુશનને તાં ૩૧ મી જુલાઈ મુખી મલેલા ૩૧૫૬૩૨-૧૫-૩ની વીગત:—એ ઇનસ્ટીટ્યુશનનાં જનરલ ફંડમાં મલેલા ૩૬૧૦૦માં શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી વઘ્યા, મેલેતા, બીલીમોરાવાલાએ પોતાના બેહેસતનશીન ધણીયાણી વીર-ખાઈજીનાં પુત્ર સાર ૩૫૦૦ ની નોટ ટકા ૩ની આપી કે તેનું વ્યાજ વાપરવું, શેઠ દોરાબજી હોર-મસજી હાશબરનરે મરહુમ ખાઈ મોતીખાઈ રસતમજી જમશેદજી જીજીભાઈનાં પુત્ર સાર ૩૫૦૦ ની નોટ ટકા ૩ની આપી કે તેનું વ્યાજ વાપરવું, મરહુમ શેઠ દોરાબજી ફરદુનજી વાજના વીલમાં લખીઆ મુજબ એવાજના દોકરા શેઠ શીરોજ દોરાબજી વાજાએ ૩૧૦૦ આપ્યા હતા અને આએ ખાતાની ગણદેવીની રકુલો સાર એ ગામ મધેનું પોતાનું ઘેર ખાઈ લીખાઈજી કાવસજી દાદાભાઈ જાપખાનાવાલાએ આશરે ૩૮૦૦૦ની કામતનું આએ ખાતાને બખશેશ આપીયું હતું અને આએ ખાતેથી મોટું ખરચું રીપેર કરી તાં ૧ લી એપ્રેલ ૧૯૧૨ થી એ મકાન વપરાશમાં લીધું છે. ઇનામો તથા રોકાવરશીપો આપવા સાર મલેલા ૩૮૦૦ માં આએ ખાતાની મુબઈની કોટની છોકરીઓની નીશાલની હેડ મીસ્ટ્રેસ ખાઈ હીરાંખાઈ નશરવાનજી મોતીશાએ પોતા તરફની આએ ખાતાને એક અદના ઇયાદદારત દાખલ રોકડા ૩૫૦૦ આપ્યા તે એવી શરતે કે એ ૩૫૧આનું પોર્ટ ટ્રસ્ટ બોંડ ખરીદી તેના વ્યાજમાંથી કોટની છોકરીઓની નીશાલનાં પેલેલા વર-ગના ઉપલા ભાગમાં એક યા વધુ ઇનામ આપવા અને શેઠ ધનજીભાઈ બહમનજી કુંવરજી વલ-સાડવાલાએ મરહુમ પીતાજી શેઠ બહમનજી કુંવરજીનાં પુત્ર સાર રોકડા ૩૩૧૦ મોકલી તેનું પોર્ટ ટ્રસ્ટ બોંડ ૩૩૦૦ નું ખરીદ કરી તેના વ્યાજમાંથી વલસાડની છોકરા છોકરીઓની નીશા-લનાં ફતેહમંદ વીદ્યારથીઓ જેઓ ઇનસ્ટીટ્યુશનની પરીક્ષામાં બીજે નંબરે પાસ થાય તેઓને એ મરહુમના નામથી પ્રાઇઝ આપવા; એ ઉપરાંત શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ પોતાનાં મરહુમ ધણી-માણી ખાઈ ખરશેદખાઈની ૬ હા વરસની બાજની યાદમાં પારસી પંચાયતનાં દફતરમાં ખાતું

પરાવી આપેલી રકમમાંથી રૂ. ૧૫૦૦ ની ટકા આ ની સરકારી નોટનું વીઆજ ધરમ સંબંધી કેલ-
વણીની કુશલતા સારૂ આમે ખાતાંની કોટની છોકરાઓની સ્કુલમાં તથા શેડ રસતમજી જમશેદજી
જીજીભાઈની છોકરાઓની ધોભીતલાવ ખાંચ સ્કુલમાં સકાલરશીપો આપવામાં વાપરવા આપીઆ
તે તથા તે સકાલરશીપો તરત ચાલુ કરવા દીસેમખર ૧૯૧૨ સુધી માસ ૬ નાં મોકલેલા રોકડા રૂ. ૩૩૬.
બોજન ફંડમાં મોકલેલા રૂ. ૫૭૩૨-૧૫-૩ ની વીગત:—શેડ નશરવાનજી તથા શેડ જહાંગીરજી
કેપશર ચીનાઈએ પોતાના મુરખીજી મરહુમ શેડ કેપશર અરદેશર ચીનાઈ રોજ ૧૯ મો માહ ૫
મો સને ૧૨૮૦ યજ્ઞેજ્ઞરદી ને તાં ૨૯ મી જાનેવારી ૧૯૧૧ ને દીને હક થયા તેવળના પુનને
સારૂ રૂ. ૫૦૦ની નોટ ટકા આ ની વયાજ વાપરવા, શેડ જવાજી શાપુરજી ધનજીભાઈએ પોતાના બેહેન
મરહુમ બાઈ મોતીબાઈ રસતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ તથા તેવળના મરહુમ ધણી શેડ રસતમજી
જમશેદજી જીજીભાઈના પુન સારૂ રૂ. ૨૦૦ની નોટ ટકા આની વયાજ વાપરવા, શેડ શાપુરજી જવાજીએ
રૂ. ૪૦૦ વયાજ વાપરવા આપવા હતા, તેમાં સસરા શેડ રસતમજી જમશેદજી જીજીભા-
ઈની ૪૦ મા વરસની તાં ૧૩ મી એપ્રેલ ૧૯૧૨ ને દીનેની બાજની અશો યાદમાં તેવળનાં
પુનને સારૂ રૂ. ૧૦૦ ની નોટ ટકા આ ની, એક જરથોસતી દીલસોજી મીત્રની આએસથી રૂ. ૧૦૦ ની
નોટ ટકા આ ની, મરહુમ પીતાજી શેડ જવાજી માણેકજી વાછાની ૪૨ મા વરસની બાજની અશો
યાદમાં તેવળનાં પુણુ સારૂ રૂ. ૧૦૦ ની નોટ ટકા આની અને મરહુમ સાસુ બાઈ મુનાબાઈ રસતમજી
જમશેદજી જીજીભાઈની ૪૫ માં વરસની બાજની અશો યાદમાં તેવળનાં પુન સારૂ રૂ. ૧૦૦ની નોટ
ટકા આ ની આપી હતી, લેડી સીરીનબાઈ જમશેદજી જીજીભાઈએ પોતાના બેહેસતશીન બાવાજી શેડ
બલભાઈ અરદેશર શેડની વરસી રોજ ૩ જો માહ સને ૧૨૮૧ યજ્ઞેજ્ઞરદી, તાં ૧૧ મી
જુલાઈ ૧૯૧૨ ને ટાંકણે એ મરહુમનાં પુન સારૂ રૂ. ૧૦૦ની નોટ ટકા આ ની વયાજ વાપરવા,
આગલા વફાદાર સ્કુલનાં એલા તરફથી રૂ. ૫૫૦ તથા એ નાઇટોનાં બાણાંમાંથી રહેલા વધારો
નાણાં ભરનારાઓ તરફના રૂ. ૪૫૫-૫ (એ બેઉ રકમો ટકા ૪ નું પોરટ ત્રસટ બેંક લઈ સદા
અનામત રાખી તેનું વયાજ બોજન ફંડ ખાતે વાપરવાની શરતે કબુલ રાખ્યું છે.) શેડ
હોરમસજી બેજનજી ભર્યા તે મરહુમ E. J. Chard ની યાદગારીમાં ઉભા કીધેલાં ફંડનાં
રૂ. ૫૦૦, કાલસા બજારનાં જરથોસતી મુકાદમો રૂ. ૩૦૦, એક જરથોસતીએ મરહુમ ધણીઆણીની
૧૧ વરસની પત્રીત્ર યાદમાં રૂ. ૨૦૦, મરહુમ શેડ બમનજી એદલજી કાશીનાથના પુનને સારૂ રૂ. ૧૭૭-૮,
શેડ ધનજીભાઈ નશરવાનજી ગોટલા રૂ. ૧૦૧, મરહુમ ધણીઆણી બાઈ માણેકબાઈ રોજ ૧૬ મો
માહ ૨ જો ૧૨૮૦ યજ્ઞેજ્ઞરદીએ જુજરયા તેવળની યાદમાં શેડ ડોશાભાઈ જમશેદજી ખંભા-
તાએ રૂ. ૧૦૧, એક જરથોસતી ભલુ ચાહનારે મરહુમ ધણીઆણીની યાદમાં રોજ ૩૦ મો માહ
૫ મો રૂ. ૧૦૦, શેડ બલભાઈ અરદેશર શેડની વરસીને ટાંકણે એ મરહુમનાં પુન સારૂ એક ભલુ
ચાહનારે રૂ. ૧૦૦, શેડ મેરવાનજી એદલજી મીસ્ત્રી તથા ધણીઆણી બાઈ રતનબાઈએ સસરા શેડ
માણેકજી નવરોજજી દાડવાળાના પુનને સારૂ રૂ. ૮૬, એક પારસી બાઈએ રૂ. ૫૦ તથા એક જરથોસતી
બાઈએ રૂ. ૫ મળી રૂ. ૭૫ મરહુમ ડાં મેહેરજીભાઈ રસતમજી શેડનાની અશો યાદમાં, બેહેસતશીન
બાવાજી માયજીનાં પુનને સારૂ રૂ. ૭૫, મરહુમ શેડ માણેકજી મેરવાનજી શેડ તથા તેવળનાં ધણી-
આણી બાઈ હીરાબાઈ માણેકજી શેડનાં પુનને માટે તેવળના એક ખેશીએ રૂ. ૭૫, બેહેસતી શેડ
જીજીભાઈ દાદાભાઈ મોદી જેવળ રોજ ૬ મો માહ ૧૦ મો કદીમ તાં ૧૮ મી મે ૧૯૧૨ ને દીને
હક થયા તેવળના ઉદમણમાં ભરેલા તેવળનાં વીધવા બાઈ વીરબાઈજીએ રૂ. ૫ તથા કુંડુએ રૂ. ૫ મળી
રૂ. ૭૫, એક પારસી રૂ. ૭૦, નનામાં (ટપાલ મારફતે જુદે જુદે વખતે આવેલા) રૂ. ૭૦, એક જરથોસ-
તીએ રૂ. ૫૦ તથા રૂ. ૧૦ તથા રૂ. ૩૫ મલી રૂ. ૬૫, શેડ માણેકજી બેહેરામજી ગાંધીએ જનતમજીન શેડ
બેહેરામજી અરશેદજી ગાંધીની અશો યાદમાં રૂ. ૬૦, મરહુમ મુરખીજી કુંવરબાઈ તે શેડ દાદાભાઈ નશ-
રવાનજી કંત્રાકટરનાં વીધવાની પત્રીત્ર યાદમાં ભાણેજ નશરવાનજી જમશેદજી બલસારાએ રૂ. ૬૦;

મરહુમ મુરબીજ દાદાભાઈ નશરવાનજી કંઠાકટરની પવીત્ર યાદમાં શેઠ નશરવાનજી જન્મશેઠજી બલસારાએ ૩૬૦, મરહુમ બાઈ મેહેરબાઈ બમનજી નવરોજી ગણુદેવીયાની નધયિતે શેઠ દીનશાહ બમનજી ગણુદેવીયાએ ૩૫૧, શેઠ ખરશેઠજી મનચેરજી બેસાનીયાએ મરહુમ ભાણેજી શેઠ ખરશેઠજી હોરમસજીની અશો યાદમાં ૩૫૧, મરહુમ શેઠ ફરામજી એદલજી દાવરનાં એકઝીક્યુટરે ૩૫૦, મરહુમ બાઈ ડોશીબાઈ રતનજી ધડીઆલીનાં પુત્ર માટે શેઠ મણીઆર રતનજી ધડીઆલીએ ૩૫૦, વાહલા ભાઈ અરદેશરના ચોથા માસની બાળની પવીત્ર યાદમાં દુખી ભાઈ જહાંગીર શાપુરજી ગજદરે ૩૫૦, બાઈ આવાંબાઈ તે મરહુમ આ. સોરાબશાહ માણેકજી મુંગાશેઠના વીધવા જેવણુ રોજ ૧૨ મો માહા ૫ મો સને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદીને દીને બહેસતનસીન થયા તેવણુના પાછલી રાતના ઉઠમણામાં તેવણુનાં દીકરી બાઈ રતનબાઈ માણેકજી મુંગાશેઠે ૩૫૦, એક પારસી દીલસોજી તરફથી તેવણુના મરહુમ ભાઈની પવીત્ર યાદમાં ૩૫૦, અને જુદા જુદા ધણીઓ તરફથી ૩૫૦ની અંદર આવેલી પરચુટણુ રકમોના મલી ૩૮૨૫-૨-૩. ઉપલી રકમો સીવાય શેઠ નવરોજીજી બાપુજી ટચકરાએ પારસી પંચાયતને આપેલી રકમ મધેથી ૩૧૦૦૦ ની નોટ ટકા ડા ની તેનું વચાજ આ ખાતાનાં ભોજન ફંડ ખાતે વાપરવા આપ્યું છે. વળી ૧૦૦ બચાંઓને મરહુમ શેઠ નવરોજીજી માણેકજી વાહાડીયા સી. આઇ. ઇ. ના ચેરીટી ફંડ ખાતેથી એ ફંડના ત્રસડી સાહેબો તેઓના ફંડને હીસાબે જમાડે છે.

ધી બેરામજી જીજીભાઈ પારસી ચેરીટેબલ ઇનસ્ટીટ્યુશનના ફંડમાં ભરાયલા ૩૮૮૬૪ માંની મુખ્ય રકમો:—એક જરયોશતીજી ગાજની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી મહેરવાનજી શેઠ તથા તેમનાં ધણીઆણી હીરાં જુ માટે એક ખેસીએ ૩૫૦, મરહુમ ધણીઆણીની યાદમાં ૩૧૦૦, બાઈ જરબાઈ બેરામજી બેરામજી જીજીભાઈએ પોતાનાં મરહુમ માસી મોતીબાઈ રમતમજી પારખની નધયિતે નો ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસ્ટ બોન્ડ, મરહુમ શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠની નધયિતે ૩૧૨૫, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી માણેકજી શેઠની યાદમાં એક મહસ્યે ૩૫૦, એરવદ દારાબજી ખરજેરજી પાવરીના ઉઠમણામાં ભરાયલા ૩૫૦, મરહુમ મી. ઇ. જે. ચારદના પારસી દોસ્તોએ ૩૧૦૦, શેઠ ખરશેઠજી એદલજી કોટવાલ ૩૧૦૦, શેઠ ખરશેઠજી મનચેરજી બેસાનીયાએ દીકરા મનચેરશાહની શેહાદીની ખુશાલીમાં ૩૫૦૦ અને મરહુમ શેઠ બેરામજી જીજીભાઈના કુટુંબી દ્રસ્ટને લગતાં ધરમ ખાતામાંથી ૩૭૮૦૦.

ધી બહેરામજી જીજીભાઈ કોલેજ યુનયનને મદદ તરીકે મલેલા ૩૧૭૦૯ માંની મુખ્ય રકમો:—સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ ૩૫૦, શેઠ રસતમજી બેહેરામજી જીજીભાઈ ૩૫૦૦, શેઠ માણેકજી કાવસજી પીટીટ ૩૨૦૦, શેઠ મેરવાનજી અને હોરમસજી એમ. કામા ૩૧૨૫, શેઠ એચ. એ. વહાડીયા ૩૧૨૦, શેઠ કાવસજી દાદાભાઈ દુબાશ ૩૧૦૦, શેઠ માણેકજી ખરશેઠજી તારાચંદ ૩૧૦૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના ૩૧૦૦, સર શાપુરજી બી. ભરયા ૩૧૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ જમશેદજી કે. દુબાશ ૩૧૦૦, આં જસ્ટીસ સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર ૩૫૦, એક દીલસોજ ૩૫૦ અને શેઠ એચ. એ. બી. ૩૪૫.

જરયોસ્તી છોકરીઓની નિશાલ મંડલીને મદદ તરીકે તા. ૧૫ મી ઓગસ્ટ સુધી મલેલા ૩૨૮૧૭ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ નવરોજીજી જેહાંગીરજી ગામડયાએ મરહુમ ધણીઆણી માણેકબાઈની યાદમાં ૩૧૦૦૦ આપયા કે એના બ્યાજમાંથી કી રદુડંટશીપ આપવી તથા જનરલ ખરચમાં વાપડવું, શેઠ એદલજી ફરામજી દાવરે મરહુમ શેઠ ફરામજી એ. દાવરની યાદમાં ૩૫૦૦ આપમા કે એના બ્યાજમાંથી કી રદુડંટશીપ આપવી, નીશાબોનાં આગલાં તેમજ હાલના શીક્ષકોએ ૩૧૧૧૨ આપયા કે એના બ્યાજમાંથી મરહુમ સેકરેટરી ખા. બા. દારાશાહ રતનજી ચીચગરની યાદમાં કી રદુડંટશીપ આપવી તથા શિક્ષણનાં જોગવાઈ ખરીદવા, એક જરયોસ્તી ૩૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી કેખશં

ચીનાઈ ૩૫૧ અને શેઠ બેહરામજીર તેહમુરસપ અંકલેસરયા ૩૨૫. એ ઉપરાંત નીશાબની છોકરી-એને ઈશ્રી શીખવવા સ્થપાયલી પારસી ગરલસ ઈંગ્લીશ એજ્યુકેશન સોસાયટીને શેઠ બેહરામજી નવરોજી કરંજયાએ ૩૧૦૦ તથા બાઈ બાઈઆઈ હોરમસજી કાંગાએ મરહુમ બેટી રતનબાઈની યાદમાં ૩૨૦૦ આપ્યા હતા.

એલેક્ઝાંદ્રા નેટીવ ગરલસ ઈસ્ટીડ્યુશનવાલી સ્કુલને મદદ તરીકે ૩૧૧૦૫ મળ્યા હતા, તેમાં ડા० જે. પી. નીકલસન ૩૫૦, સર હોરમસજી એન. મોદી ૩૫૦૦, શેઠ દીનશાહ બાકા ૩૧૦૦, શેઠ સી. એમ. ખરશેદજી ૩૧૫૫, શેઠ એ. એસ. નારીયેરવાળા ૧૦૦, શેઠ કાવસજી બલબાઈ શેઠ ૩૧૦૦ અને મીસીસ પોંચાજી એચ. પોંચાજીના ૩૧૦૦ હતા.

પુણાની સરદાર હોશંગ બોયઝ હાઈ સ્કુલનાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૧૮૩૭માની મુખ્ય રકમો:- બાઈ હીરાંબાઈ હોશંગ જમાસપ દસતુર ૩૧૫૧૫, બા० બા० મેહેર હોશંગ દસતુર ૩૩૫૦, શેઠ રસતમજી બેહરામજી જીજીબાઈ ૩૩૦૦, શેઠ એદલજી દીનશાહ ૩૩૦૦, શેઠ મેરવાનજી માણેકજી મીસ્ત્રી ૩૩૦૦, શેઠ બેહરામજી બેજનજી ૩૩૦૦, સમશુલ જોલમાં સરદાર દસતુર કેકા-બાઈ આદરબાઈ ૩૨૫૦, દસતુર બમનજી જમાસપજી ૩૨૫૦, બા० બા० શીરોઝ હોશંગ દસતુર ૩૨૫૦, બા० બા० માણેકશાહ રતનજી દસતુર ૩૨૫૦, દસતુર ખરશેદજી જમશેદજી જમાસપ-આસા ૩૧૦૦, બાઈ પીરોજબાઈ શીરોઝ હોશંગ દસતુર ૩૧૦૦, શેઠ જમાસપ શીરોઝ દસતુર ૩૧૦૦, શેઠ હોરમઝદીયાર શીરોઝ દસતુર ૩૧૦૦, શેઠ મીનોચેહર મેહેર હોશંગ દસતુર ૩૧૦૦, શેઠ ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનાઈ ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી રાદાબાઈ દુઆશ ૩૧૦૦, શેઠ એન. એમ. પરવેઝ ૩૧૦૦, શેઠ પેસતનજી પી. ગોહયા ૩૧૦૦, હોરમઝદ સેહરીયાર ધરાની ૩૧૦૦, શેઠ અરદેશર બો. ધરાની ૩૧૦૦, શેઠો આર. જો. ધરા ૩૧૦૦, ડા० એચ. એસ. બરયા ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી જમશેદજી મેત્રોરા ૩૧૦૦, શેઠ બેહરામજી કાંગા ૩૫૧, શેઠ સોહરા-બજી પેસતનજી કાંગા ૩૫૦, બાઈ માણેકબાઈ રા. જી. દસતુર ૩૫૧, બાઈ રતનબાઈ ફરામજી નરીમાન અને છોકરાઓ ૩૫૧, બાઈ સુનાબાઈ કેકાબાઈ દસતુર ૩૫૦, દસતુર ખરશેદ બેહરામ ૩૫૦, બાઈ શીરીનબાઈ એદલજી દસતુર ૩૫૦, બાઈ પુતલીબાઈ શાવકજી શેઠના ૩૫૦, બજમે રોઝે બેહરામના મજલસીઓ ૩૪૫૦૦, મરહુમ દસતુર આસા હોશંગને નામે ગરીબ વીદ્યારથીને માસીક શી આપવા ૩૫૫૩, મીસીસ એચ. એસ. બરયાએ મરહુમ બાઈ આલીબાઈ ધનજીશાહ મનાને નામે ગરીબ વીદ્યારથીને માસીક શી આપવા ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ હોસાબાઈ કાવસજી સાંગાના ખેશીઓ ૩૧૦૦, ડા० સોરાબજી હોરમસજી મોદી ૩૧૦૦, શેઠ ખુદાદાદ રસતમ ધરાની ૩૧૦૦ અને શેઠ કેખશર આદરજી ધાસવાળા ૩૫૦. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે ૩૨૬૯૦૮ નુંથયું છે.

મરહુમ સરદાર દસતુર હોશંગ જમાસપની યાદગારી રાખવા માટે સને ૧૯૦૮ મા ઉગાડેલાં ફંડમાં સંખળા મળી ભરાયલા ૩૨૪૦૦૦નો શું ઉપયોગ કરવો તે બાબે સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બારો-નેટના પ્રમુખપણા હેઠલ પુણા ખાને તા० ૧૫ મી અક્ટોબરે. મલેલી સભામાં એવો ઠરાવ થયો હતો કે સરવે નાણા સરદાર દસતુર નોશીરવાનવાળી જરથોસ્તી છોડીઓની હાઈ સ્કુલની મેનેજિંગ બોર્ડને આપવા કે એમાંથી પુનામાં પારસી છોકરાઓ માટે હાઈ સ્કુલ સ્થાપવી અને આપણા પાક મહ-જબની પણ સાથે સાથે તાલીમ આપવી અને તે સ્થાપેલી સ્કુલને સરદાર દસતુર હોશંગ બોયઝ હાઈ સ્કુલના નામથી જોડાવવી.

નારગોળ પારસી સ્કુલ ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૩૨૯૦ માં બા० બા० અરદેશર દારાબજી દવીયરવાળા ૩૨૦૦, બા० બા० કાવસજી ધનજીબાઈ ધનજીરા ૩૫૦૦, શેઠ ફરહુનજી સોરાબજી તાલ્પારખાન ૩૧૨૫, શેઠ ધનજીબાઈ બમનજી વલસાડવાળા ૩૨૦૦ શેઠ જીવનજી નવરોજી બીલાડવાળા ૩૫૦૦, મુંબઈવાળા ડા० મોદી ૩૨૦૦, શેઠો ખરશેદજી તથા અરદેશર સોરાબજી

પટેલ રૂ.૧૦૦, શેઠ મનચેરજી મુલ્લાં શીરોજી રૂ.૨૦૦, બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ રૂ.૧૦૦, શેઠો હોરમસજી તથા મેહરવાનજી મનચેરજી કામા રૂ.૧૫૧, શેઠ રસતમ પે. જેહાંગીર તાલ્યારખાન રૂ.૫૧, શેઠ નવરોજી રસતમજી અછાડવાળા તથા ભાઈઓ રૂ.૫૦૧, શેઠ માણેકજી મેરવાનજી કારભારી રૂ.૨૦૦૦, શેઠ કીકાજી પેસતનજી કારભારી રૂ.૫૦૧, શેઠ નવરોજી દાદાભાઈ ફટાકયા રૂ.૫૦૧, શેઠ પાલણુજી વીકાજી બીલાડવાળા રૂ.૧૦૦, શેઠ દીનશાહ આદરજી વાડયા અને ભાઈઓ રૂ.૨૦૧, શેઠ શહેરીયારજી માણેકજી ગોંદા રૂ.૨૦૧, શેઠ હોરમસજી લીમજીભાઈ વરવાડેવાળા રૂ.૨૦૦, શેઠો ખેરામજી કાનજીભાઈ પટેલ તથા સોરાખજી ખેરામજી પટેલ રૂ.૧૫૧, શેઠ હોરમસજી અ. દુબાશ ફલેરીસટ રૂ.૧૦૦, શેઠ ખરશેદજી ફરામજી ગોવાડયા રૂ.૧૦૧, શેઠ દાદાભાઈ જીવણુજી કારભારી રૂ.૧૦૧, શેઠ જીવણુજી શાપુરજી મલ્યા રૂ.૧૦૧, શેઠ રસતમજી પાલણુજી બીલાડવાળા રૂ.૧૦૧, શેઠ રતનજી દાદાભાઈ મરોળયા રૂ.૧૦૧, શેઠ સોરાખજી નવરોજી પટેલ રૂ.૧૫૧, શેઠ હોરજીભાઈ ખેરામજી રૂ.૧૦૧, શેઠ અસપંચારજી કેમુશરો ઈરાની રૂ.૧૦૧, શેઠ રસતમ એ. કેમુશરો રૂ.૧૦૦, એક જરથો-સતીએ મીસ વાયોલેટ કંઝારકની સંકલ્પરશીપ સાર રૂ.૫૦૦, શેઠ હોરમસજી કુંવરજી ફલુસવાળા રૂ.૫૦૦, શેઠ ફરામરોજી પાલનજી રૂ.૨૦૦, શેઠ જીવણુજી નવરોજી રૂ.૩૫૧, શેઠ કીકાજી પેસતનજી રૂ.૨૦૦, નારગોળના કેટલાક જરથોસતીઓ રૂ.૧૦૦૦, ખોરડી સેનેટોરીઅમનાં જરથોસતી રહીશો રૂ.૧૪૭, શેઠો મેહરવાનજી દાદાભાઈની કં. રૂ.૧૦૧, માથેરાનમાં કરેલા કાનસટરનાં નક્શોનો અરધો ભાગ રૂ.૩૫૦. એ ઉપરાંત મેસરસ તારાપોરવાળા, બાઈ ગુલબાઈ જેહાંગીર મરજખાન, બાઈ ગુલબાઈ સોરાખજી તાલ્યારખાન તથા કયસરે હીંદના માલેક રામજી કાવશજી મહેતા તરફથી ચોપડીઓ તથા બહુતા નરોની તસવીર, મીસીસ શીરોજી નજી જેહાંગીર જરથોસતની એક તસવીર અને મેશરસ વીમઝીજવાળા શેઠ હોરમસજી બાઈ મીડીબાઈ જેહાંગીર મુંગાશેઠે કેટલુંક દૂરનીયર ભેટ આપ્યું હતું. શેઠો માણેકજી મા માલેકાએ કેટલીક ચીજો મોકલી આપી હતી. સર કાવસજી જેહાંગીરે છોકરાઓના દગલા માટે કાપડના કેટલાક તાકાઓ તથા એક પારસી ગ્રહસ્થે બાજટ ભેટ આપ્યા હતા.

વીકેટોરીયા મેમોરીયલ અંધશાળાના ફંડમાં ભરાયલા રૂ.૧૨૫ માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ એન રતનબાઈ મેરવાનજીની યાદમાં રૂ.૨૫, ૫૦ બી. એસ. નાણાવટી તથા ઘણીયાણીએ મરહુમ બેટા શીરોજીની યાદમાં રૂ.૨૫, બાઈ બચુબાઈ દારાખજી ખંડલાવાલાની યાદમાં એવણુના ભાઈ ભોજનજીએ રૂ.૨૫. બાઈ ધનબાઈ દી. પારખે આપી ઢરીતનાં ૩ તાકા દરેક ૬૫ વાર લાંબા ભેટ આપ્યા હતા.

માંડવીના બોઢાણુની અંગ્રેજી નીશાળના ફંડમાં ભરાયલા રૂ.૮૬ માં શેઠ હોરમસજી માણેકજી ધાતીગરાના રૂ.૨૫ મુખ્ય હતા. એ નીશાળને લગતાં કોરોનેશન ખોરડીંગ હાઉસનાં ફંડમાં શેઠ મેહરજીભાઈ ભીખાજી ધજનેર રૂ.૧૫૦ અને શેઠ નાદીરશાહ અરદેશર કામાના રૂ.૧૧૮ મળી રૂ.૨૬૮ ભરાયા હતા; તથા એજ ફંડમાં ભરાયલા રૂ.૮ પાઉન્ડ ૩ શીલીંગ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ ડોસાભાઈ સોરાખજી બોઢાણુવાળા પા. ૧૧ શી. ૮, શેઠ રસતમજી ખરશેદજી બોઢાણુવાળા પા. ૭ શી. ૫, શેઠ નવરોજીજી ખરશેદજી બોઢાણુવાળા પા. ૨ અને શેઠો દાદાભાઈ તથા કાવસજીની કંપની પા. ૨.

સુરત સારવજીનીક હાઈસ્કુલ બીલડીંગ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ.૩૨૬ માં શેઠ રશ-તમજી મનચેરજી કુકા રૂ.૧૦૦, શેઠ કાવશજી નવરોજીજી છોઈ રૂ.૧૦૦, શેઠ પીરોજીશા નશરવાનજી ગયારા રૂ.૫૧, શેઠ ખેજનજી માણેકજી વકીલ રૂ.૫૦ અને શેઠો દાદાભાઈ એદલજી તથા માણેકજી એદલજી દલોઢવાલાના રૂ.૨૫ હતા.

ઉદવાડેના જરથોસતીઓને કેળવણી લેવાને ઉત્તેજન આપવાને કરાંચીમાં ઉગાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ.૧૨૮૩ માં શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ.૧૦૦, શેઠ જેહાંગીર હો. કોઠારી રૂ.૧૦૦, બા. બા. નસરવાનજી રૂ. મહેતા રૂ.૧૦૦, કરાંચીમાં વસ્તા ઉદવાડના મોખેદો રૂ.૧૦૩, શેઠો ખરશેદજી જમ-શેદજી સોપારીવાલાની કં. રૂ.૫૦, શેઠો પેસતનજી ભીખાજીની કં. રૂ.૫૦, શેઠો દીનશાહની કં.

૩૫૦, શેઠ બરજેરજી કાવસજી દુઆસ ૩૫૦, શેઠ ધનજીશા જમશેદજી માસતર ૩૫૦, શેઠો માસતરની કંપની ૩૫૦, શેઠ જીવનજી પેસતનજી ૩૫૦, શેઠ કાવસજી વરીઆવા ૩૩૦ અને મુબબના એક મહસ્થના ૩૫૦૦ હતા.

શેઠ કેમ્પશર એદલજી બામજી વરક કલાસના ધનામે ખરીદવા મલેલા ૩૨૧૦ માં સર દોરાબજી જમશેદજી તાતાના ૩૨૫ મુખ્ય હતા. ૬૦ રસતમ નાનાભાઇ રાણીનાએ ૫ વઢક વચન ચોપડીઓ ભેટ આપી હતી. એ ઉપરાંત કેમ્પશરમાં વસ્તા જરથોસ્તીઓએ ૪ પૌં. ૪ શી. યાને ૩૬૩ મોકલાવ્યા હતા.

માહાબજેશ્વર પારસી જીમખાનાના બેંક તથા એન્ટરપ્રેનમેંટ ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૦૫૦ માં સર દીનશાહ મા. પીટીટ ૩૩૦૦, ખાં બાં શાપુરજી એ. ચીનાઈ ૩૩૦૦, લોકસવી હોલ ૩૨૨૫, શેઠ બમનજી દી. પીટીટ ૩૨૦૦, ઓ. શેઠ નવરોજી પી. વકીલ ૩૨૦૦, શેઠ હોરમસજી અ. વહાડયા ૩૧૦૦, શેઠ હોમજી જે. પંચકી ૩૧૦૦, શેઠ એન. એમ. પરવેઝ ૩૧૦૦, શેઠ જમશેદજી દી. અંકલેશરીઆ ૩૧૦૦, શેઠ એ. જે. ધાસવાળા ૩૧૦૦, મીરીસ પીરોશાહ મ. દલાલ ૩૧૦૦, શેઠ હોરમસજી સોરાબજી ૩૧૦૦, શેઠ હોરમસજી મ. કામા ૩૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી એમ. પટેલ ૩૧૦૦, શેઠ મેરવાનજી એમ. કામા ૩૧૦૦, શેઠ રસતમ સો. પાઉંવાળા ૩૭૫, શેઠ કાવસશાહ સો. પાઉંવાળા ૩૭૫, શેઠ સોરાબજી હો. બાટલીવાળા ૩૭૫, શેઠ હોરમસજી એન. વકીલ ૩૭૫, શેઠ ફરદુનજી કા. પીટીટ ૩૭૫, શેઠ ડી. એન. વહાડયા ૩૫૦, શેઠ ડી. બી. પીટીટ ૩૫૦, ૬૦ એચ. એલ. બાટલીવાળા ૩૫૦, ઓ. સરદાર દાવર કેમ્પશર મોદી ૩૫૦, મીરીસ બેરામશા પેસતનજી ૩૫૦, શેઠ બાપુજી એ. ચીનાઈ ૩૧૦૦, શેઠ રી. ડાસાભાઈ ૩૫૦ અને શેઠ કાવસજી દા. દુઆશના ૩૫૦ હતા.

ભરચની રામચંદ દીપચંદ લાઈબરેરી માં ખરીડવા શેઠ રસતમજી નશરવાનજી મેહતા ૩૬૦૦, શેઠ બરજેદજી એદલજી લાકડાવાળા ૩૩૦૦, હુમ શેઠ દીનશાહ ફ. જીનવાળા મોમોરીયલ ફંડમાંથી ૩૩૦૦ અને શેઠ રતનજી એ. કાંગા મોમોરીયલ ફંડમાંથી ૩૩૦૦ મળી ૩૧૫૦૦ મળ્યા હતા. મરહુમ શેઠ શેરીયારજી નશરવાનજી હુંગાજીની ૩૫૦૦ ની કીમતની ચોપડીઓ ભેટ આપી હતી. એ ઉપરાંત લાયબરેરીના પુક ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૬૦ માની મુખ્ય રકમો:—ખાં બાં આદરજી મનચેરજી દલાલ ૩૧૦૦, શેઠ રતનજી ફરદુનજી જીનવાળા ૩૫૦, શેઠ રસતમજી હોરમસજી વખારીયા ૩૨૫, શેઠ સોરાબશા બ. કાપડીયા ૩૫૦ અને શેઠ મનચેરશાહ સોરાબજી વખારીયા ૩૩૦.

સુરત રસતમપરા ક્રીકેટ ક્લબને બદેખોદા તરફથી ૩૭૦ ની રકમ મળી હતી.

કલીકતની ધરમશાળામા વાપરવા માટે શેઠ જોહાંગીર ધ. મુગાશેડે કાપરબ્રાસ તથા જરમન સીલવરનાં વાસણો તથા જરમન સીલવરની કેનડલ સ્ટીકની જોડી, શેઠ અરદેશર ર. મારસલે એક પુક કેશ, શેઠ માણેકજી ધ. મુગાશેડે ઉપલી પુક કેશ માટે એક ટેબલ તથા એક કોચ ભેટ આપ્યો હતો. શેઠ જમશેદજી રતનજી મારસલે કુવા માટે એક પંપ તથા શેઠ ધનજીશાહ અ. ભરચાએ એવજીના પેટનટ પંખા હુક રીફરેશમેંટ વરંડાના પંખાને મેલીયા છે.

કોલોની અજીમનના કીયાકામના મકાનમાં વાપરવા માટે શેઠ ડોસાભાઈ હોરમજી મારકરે જરમન સીલવરનો સટ ૩૧૫૦ નો અને જે દળન અવસતાની કેતામો, શેઠ કાવસજી મેરવાનજી નીલધરીઆએ અવસ્તાના ૬ દફતરો, શેઠ પાલજી કાપડીઆએ વાલસેડ સાથની કેનડલ સ્ટીકની જોડ અને ૬૦ દાદાભાઈ બનાજીએ એક ફાનસ તેના લેમપ સાથે ભેટ આપ્યું હતું.

ખંખાતમાં આવેલાં નગરાની વાવ ખાંધવાનાં ફંડમાં શેઠો કાવસજી ફરામજીની કં. ૩૫ અને શેઠો ડી. વાડીયાની કંપનીના ૩૨૫ મળી ૩૩૦ ભરાયા હતા.

ખાં બાં મનચેરજી કાવસજી મરજાન સી. આઇ. ઇ. હસ્તકનાં ગરીબ જરથોસ્તીઓના રહેઠાણનાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૭૭૬-૫ માં મરહુમ શેઠ જમશેદજી કાવસજી પટેલના વીલમાં

ફરમાવવા મુજબ એકઝીક્યુટીવ આઇ જરબાઈ જમશેદજી પટેલ તથા એક્ઝીક્યુટર શેઠ કે.અશર ફરામજી મોદીએ એહેલીનો એક ભાગ આંધવા રૂ.૧૦૦૦૦, આઇ રતનઆઇ ખરશેદજી વાહડીયાએ મરહુમ માતાજી સુનાઆઇ સોરાબજી પાંડવાળાની તથા મરહુમ દીકરા શીરોજની નધયતે મકાનનો એક ભાગ આંધવા રૂ.૬૦૨૬-૫, શેઠ હીરાજી ડોસાભાઈ પાધડીવાળાએ શેઠ પેસતનજી સોરાબજી મીસ્ત્રીનાં પુણ્ય માટે રૂ.૨૦૦, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરદુનજી મરઝ્યાનની યાદમાં દીકરા પીરોશાહે રૂ.૨૫, એ ૫૩ હસ્તકની આઈ રતનઆઇ પાંડેની નીશાળ ફંડમાં મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીયા ચેરીટી ફંડના ત્રસ્ટીઓ રૂ.૧૨૦૦, શેઠ અમનજી દીનશાહ પીટીટ રૂ.૧૦૦, આઇ બચુઆઇ મેરવાનજી સોરાબજી જમશેદજી રૂ.૨૦૦ અને મરહુમ શેઠ નશરવાનજી સરવેયરનાં ઉકમણામાં ભરાયલા રૂ.૧૫.

પારસી એસોસીએશનના ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં ભરાયલા રૂ.૬૦૬૧૫ માની મુખ્ય રકમો:- તારાચંદ કુટુંબે સસ્તાં ભાડાંની ચાલી આંધવા આપવા કબુલેલા રૂ.૬૦૦૦ માંના રૂ.૩૦૦૦ ગયે સાલ આપેલા અને આક્રીના આ સાલ આપવા રૂ.૩૦૦૦, મરહુમ આઇ આવાંઆઈ ખરશેદજી જમશેદજી દમણીયાનાં પુણ્ય માટે રૂ.૧૦૦૦૦, ડા. જમશેદજી બેહેરામજી વીમાદલાએ બેટી શીરીનઆઇનાં પુણ્ય માટે રૂ.૫૦૦૦, શેઠ ધનજીશાહ અમનજી ખાંન તરફથી મરહુમ આઇ રતનઆઇ અમનજી દી. ખાનનાં ફરજંદોની વતી મરહુમ આઇ રતનઆઇ અમનજી દીનશાજી ખાંન અને મરહુમ શેઠ ડોસાભાઈ મેરવાનજી દલાલનાં બેટીના ઉકમણામાં ભરાયલા રૂ.૫૦૦૦, શેઠ માણેકજી દોરાબજી કાંગાએ આઈ જરબાઈ દોરાબજી કાંગાના ઉકમણામાં ભરેલા રૂ.૧૦૦, શેઠ હોરમસજી કાવસજી દીનશાહ એડનવાલા રૂ.૨૦૦૦, આઇ મેરબાઈ રૂ.૧૦૦૦, શેઠ નસરવાનજી કે.અશર ચીનાઇએ મરહુમ શેઠ કે.અશર અ. ચીનાઈ ભરેલા રૂ.૧૦૦૦, આઈ આવાંઆઈ બી.આજી ફરાંમજી ખાંને પોતાના મરહુમ પી.બી.આજી ખાંન તથા મરહુમ માતાજી દીનશાહ રૂ.૧૦૦૦, યુનીયન કલ્યાણ ત્રસ્ટીઓ રૂ.૧૦૦૦ ની આક્રીના રૂ.૧૦૦૦, શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ.૧૦૦૦, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી બેસાન્યાએ દીકરા મનચેરશાહની શેલાદીની ખુશાલીમાં રૂ.૫૦૦, સર શાપુરજી બરજેરજી ભર્યા રૂ.૪૦૦, આઇ શીરીનઆઈ દોરાબજીશાહ એડનવાળાએ શેઠ દોરાબજીશાહ પં. એડનવાળાની પુણ્ય માટે મરહુમની પુણ્યમાંથી રૂ.૨૦૦, આઈ મોટીઆઇ તે શેઠ દીનશાજી હો. આટલીવાલાનાં બેટી તથા શેઠ જલોંગીર એ. બીશનીનાં ધણી-આણીના પુણ્ય માટે રૂ.૨૦૦, શેઠ પીરોજશાહ મા. દમરી તથા આઇ પીરોજઆઈ પી. દમરીએ બેટી શીરીનઆઈના પુણ્ય માટે રૂ.૨૦૦, આઇ નમજી જમશેદજી રૂ. ઉમરીગર તે મરહુમ શેઠ બેરામજી એ. ઉમરીગરનાં દીકરીના ઉકમણામાં ભરાયલા રૂ.૨૦૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના રૂ.૨૦૦, મરહુમ આઈ કુવરઆઇ ખરશેદજી સરાફના પુણ્ય માટે રૂ.૨૦૦, શેઠ કે. એમ. આલીવાલાએ પાકળત પરીનના નાટકની બેનીરીટ નાઈટના રૂ.૨૦૦, શેઠ વાડીયાજીના આતસબેહેરાંમની પેટીમાંથી રૂ.૧૩૨-૧૪-૬, શેઠ કાવસજી દાદાભાઈ દુઆશ રૂ.૧૨૦, ઝા. જસ્ટીસ સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર રૂ.૧૦૦, આઈ હીરાંઆઇ જમશેદજી પીટીટ રૂ.૧૦૦, બેટા ધનજીભાઈ દોરાબજી ચીનાઇની યાદમાં રૂ.૧૦૦, આઇ બચુઆઈ મેરવાંનજી સો. જમશેદજી ૧૦૦, આઇ માણેકઆઈ પીરોજશાહ બ. જીજીભાઈ રૂ.૧૦૦, ડા. મેરવાંનજી પેસતનજી ખરેઘાટે પીતાજી પેસતનજી તથા માતાજી પીરોજઆઇના પુણ્ય માટે રૂ.૧૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી જમશેદજી શેઠનાંની યાદમાં મરહુમના ભાઈ ખરશેદજીએ રૂ.૧૦૦, મરહુમ શેઠ દોરાબજી ફરદુનજી વાજાના વીલમાં ફરમાવવા મુજબ રૂ.૧૦૦ અને મરહુમની યાદમાં રૂ.૧૦૦, એક જરથોસ્તીએ મરહુમ ડા. રસતમજી નસરવાંનજી બોરીની યાદમાં રૂ.૧૦૦, આ. આ. ડા. રસતમજી જમશેદજી કાપડીયાએ પોતાના બેટી ધનઆઇ રતનશાહ કાપડીયાનાં પુણ્ય માટે રૂ.૧૦૦, ડા. સોરાબજી કાવસજી હોરમસજીએ આઇ ધનઆઇજી બેરાંમજી શેઠનાના પુણ્ય માટે રૂ.૧૦૦ અને દોસ્ત રસતમજી ફરાંમજી આટલીવાળાના પુણ્ય માટે રૂ.૧૦૦, એક જરથોસ્તીએ બેટી હીરાંઆઈની નવળે-તની ખુશાલીમાં રૂ.૧૦૦, આઈ આવાઆઇ સોરાબજીશાહ મુગાશેઠના ઉકમણામાં કુટુંબે ભરેલા રૂ.૧૦૦,

લવ ૩૧૦૦, નવલ ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ શાવકશાહ માણેકજી ભરવાની યાદમાં કુટુંબીઓએ ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ દારાં દી. કાંગાના પુણુ માટે ૩૧૦૦ અને શેઠ હોરમસજી માણેકજી મેહેતા ૩૧૦૦.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશન હસ્તકના ખા. બા. બહમનજી બેહેરામજી પટેલ બીલડીંગ ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૮૧ માંની મુખ્ય રકમો:- બાઈ કુવરબાઈ કેમશર આલપાઈવાળા ૩૨૫, મરહુમ બાઈ મેહેરબાઈ કેમશર ચીનાઈનાં ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૫૦, શેઠો બેહેરામજી એદલજી તથા પીરોજશાહ કુવરજી તથા અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગર ૩૨૫, મરહુમ બાઈ રતનબાઈ બમનજી પટેલના ઉકમણામાં કુટુંબીઓએ ભરેલા ૩૧૮૬. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે ૩૧૮૧૬-૪ નું થયું છે.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના નાઈટ ક્લાસ ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૦૨૦ માં શેઠ અરદેશર હોરમજી વાહાડયાના ચેરીટી ફંડના ત્રસ્ટીઓના ૩૨૦૦૦ ની રકમ મુખ્ય હતી.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના કેળવણી ફંડમાં ભરાયલા ૩૬૬૩ માંની મુખ્ય રકમો:- શેઠ બેહેરામની યાદમાં ૩૩૦, એક જરથોસ્તી ૩૩૬, એક જરથોસ્તી ૩૩૦૦, બાઈ જરબાઈ દોરાબજી કાંગાના ઉકમણામાં છોકરાઓ તથા ખેશીઓએ ભરેલા ૩૫૫, એક પારસી બાનુએ મરહુમ મુરખીજી દોરાબજી ફરામજી પાંડેના પુણુ માટે ૩૧૦૦ અને એક પારસી બાનુએ મરહુમ માસી જાધજી દોરાબજી પાંડેનાં પુણુ માટે ૩૧૦૦.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના શેઠ એડનવાળા મેન (ગરીબ જરથોસ્તીઓને ધંધે રાજગારે લગાડવાના) ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૧૪૬ માંની મુખ્ય રકમો:- નામદાર બાદશાહી જોડાની હીંદની પંથરામણીની યાદમાં ૩૧૦૧ અને શેઠ રસતમજી ૩૨૬ બાવા હોરમસજીના પુણુ માટે ૩૧૦૦૦.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના વર્ક ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૭૦૬ માંની મુખ્ય રકમો:- મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીયાના ત્રસ્ટીઓએ ૩૦, એક જરથોસ્તી ૩૧૦૧, શેઠ હોરમસજી અરદેશર વાડીયા ૩૬૦ અને મરહુમ બાઈ પુરજી ગઝદરની યાદમાં ૩૨૫.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના જનરલ ફંડમાં મરચુટણ રકમોના ૩૨૮-૮ અને મોહોલા કમીટી ફંડમાં ફક્ત ૩૫ ભરાયા હતા.

સ્ત્રી જરથોસ્તી મંડળનાં જનરલ ફંડમાં તા. ૩૧ મી જુલાઈ સુધી ભરાયલા ૩૧૨૮૧૬-૧૧ માંની મુખ્ય રકમો:- મરહુમ શેઠો દીનશાજી તથા ફરામજી બીખાજી ખાનના દીકરાઓ ૩૫૦, લેડી જહાંગીર રેડીમનીએ મરહુમ માતાજી મેહેરબાઈ અરદેશર વહાડયાની યાદમાં ૩૧૦૦, Shad ૩૧૦૦, સુરતના પારસી બાનુઓ ૩૧૪૬-૮, બાઈ શુલબાઈ નશરવાનજી મેહેતા ૩૫૦, મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વહાડયા સી. આઈ. ઇ. ના ત્રસ્ટીઓએ અકટોબરથી જુલાઈ સુધી ૩૨૦૦૦, એક પારસી બાનુ ૩૧૨૦, શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતા ૩૨૨૦૦, શેઠ અરદેશર જમશેદજી ખીલીમેરીયા ૩૫૦, મરહુમ ધણીઆંણીની યાદમાં એક જરથોસ્તીએ ૩૧૦૦, શેઠો ગોલાઈની કં. ૩૫૧, બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ ૩૫૦, બાઈ માણેકબાઈ પીરોશાહ બ. જીજીબાઈ ૩૫૦, બાઈ બચુબાઈ મે. સો. જમશેદજી ૩૫૦, શેઠ કાવસજી દાદાબાઈ દુબાશ ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી હોરમજી પાટકના પુણુ માટે ૩૧૦૧, બાઈ વનબાઈ સોરાબજી દુબાશ ૩૧૦૦, મેનચેસ્ટરથી એક જરથોસ્તી ૩૧૨૫, મરહુમ બાઈ મીઠીબાઈ ડોસાબાઈ વહાડીયાનાં પુણુ માટે ૩૧૫૦, એનોનીમસ ૩૧૦૦, તા. ૧૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૧ ની ખાસ મીટીંગમાં ઠરાવયા મુજબ ત્રીટ ફંડના બાકી રહેલા ૩૫૦ આ જનરલ ફંડમાં લીધા ૩૭૩૧-૯, એકસેલસીયર સીનેમેટોગ્રાફ કંપનીએ તા. ૨૨ ની ડીસેમ્બરે કીધેલા ખેલની આવકના ૩૧૨૭૪, શેઠ પાલનજી એદલજી પલમખર ૩૨૦૦, મરહુમ શેઠ કેમશર અરદેશર ચીનાઈના ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૧૦૧, શેઠ નાનાબાઈ હો. સુસ ૩૨૦૦, મરહુમ શેઠ દાદી માણેકજી લીમજીના ધરમ ફંડના ત્રસ્ટીઓ ૩૫૦, બાઈ સુનાબાઈ મેરવાનજી તારાચંદ મરહુમ શેઠ મેરવાનજી જહાંગીરજી તારાચંદની યાદમાં ૩૫૦, બાઈ જહાંગીરજી દાદાબાઈ મોદીની યાદમાં

૩૧૫૦, આઈ જરબાઈ કેરશાસપ દાદાચાનજીએ દીકરી શીરીનના લગનની ખુશાલીમાં ૩૫૦, મરહુમ માતાજી સુનાબાઈ બ. પાદશાહના પુણ્ય માટે શેઠ અરદેશર જ. બીલીમોરીઆએ ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ જલભાઈ શેઠનાની યાદમાં ૩૫૦, બહુ ઇચ્છનાર ૩૫૦, દીકરાની નવજ્મેતની ખુશાલીમાં એક જરથોસ્તીએ ૩૨૦૦, મરહુમ આઈ પીરોજબાઈ માણેકજી વાડીયાના પુણ્ય માટે આઈ રતનબાઈ દોશાબાઈ વાડીયાએ ૩૫૧, મરહુમ આઈ હીરાબાઈ જમશેદજી તાતાની નઠવિને આઈ વીરબાઈજી શાપુરજી સકલાતવાલાએ ૩૨૦૦ અને બેટીની નવજ્મેતની ખુશાલીમાં ૩૨૦૦.

જરથોસ્તી દસળી સાત મંડળને તા. ૮ મી આગસ્ટ સુધી મલેલા ૩૧૧૩૬ માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ ખ. ર. કામાના એક વખાણુનારે ૩૨૫, એક અયોરનાન આઈ ૩૩૩, શેઠ એદલજી શાપુરજી નીચીએ માતાજી ધનબાઈજી અને પીતાજી શાપુરજીની યાદમાં ૩૫૦૦, ભરૂચની પારસી પંચાયતના વસતીઓ ૩૧૬૦, શેઠો મેહરવાનજી અને હોરમજી મચ્ચેરજી કામા ૩૧૨૦, મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈ મોદીના ઉડમણામાં કુટુંબીઓએ ભરેલી રકમમાંથી ૩૫૦ અને એરવદ શેહરીયારજી દાદાભાઈ ભરૂચા ૩૪૦૦.

જરથોસ્તી ધરમ કેવણ્ણી તથા જ્ઞાન કેવણ્ણી મંડળીને તા. ૨૦ મી આગસ્ટ સુધી મલેલા ૩૧૦૩૨-૪ માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ ફરામજી મનચેરજી કામાના ધરમખાતામાંથી ૩૨૦૦, મરહુમ શેઠ નસરવાનજી મનચેરજી કામાના ધરમખાતામાંથી ૩૧૦૦ અને મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીયાની મીલકતના ટકસીઓ ૩૫૦૦.

ધી પારસી વેળટેરીયન એંડ ટેમ્પલ સાયટીનાં ફંડમાં તા. ૩૧ મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા ૩૧૧૧૫-૧૦-૧૦ માં શેઠ હો. રીયા ૩૧૪૪, મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈ મોદીના ઉડમણામાં ભરાયલા ૩૫૦, બેટીની ખુશાલીમાં ૩૨૫, અશોષ ૩૧૦૦, ખોરદાદ-સાલના જશનમાં ભરાયલા ૩૧૧૫-૧૨-૧૧, નેરજી શાપુરજી કારંજવાલાએ બેટી શીરીન-બાઈની શાદીની ખુશાલીમાં ૩૫૦, પ્રાઇઝ પીટીશન ફંડમાં ૩૧૮૦-૨, જલમન મોદીનાના જશનમાં ભરાયલા ૩૮૭-૧, શેઠ દીનશાહ મેરવાન ૩૬૦, સોસાયટીના છઠા વરપગાંડનાં જશન ટાંકણે ભરાયલા ૩૪૩-૭ અને જેનરલ ફંડમાં ૩૨૬૦-૪ ભરાયા હતા.

સેવા સંઘના ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૪૮૨૨ માં મરહુમ શેઠ નવરોજી મા. વાહાડયાની ઇસ્ટેટના વસતીઓ ૩૧૧૦૦, એક ફ્રેન્ડ ૩૧૨૦૦, બી. બી. ફંડ ૩૬૦૦, કલકત્તાના જરથોસ્તી ૩૬૦૦, સીમપ-થાઇઝર ૩૫૨૨, બી. સી. દીવેચા ફંડ ૩૨૦૦, દાવજર લેડી ગુલબાઈ જમશેદજી જીજીભાઈ ૩૫૦૦, આઈ જરબાઈ નસરવાનજી પટેલ ૩૫૦, શેઠ જેહાંગીર કે. કાબરાજી ૩૫૦, લેડી શીરીનબાઈ જમ-શેદજી જીજીભાઈએ મરહુમ પીતાજી જલભાઈ અરદેશર શેઠની યાદમાં ૩૧૦૦ આપયા હતા.

પારસી એમબયુલેન્સ ઓર્ગેન ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૮૦૦ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૫૦૦, શેઠ રતન જમશેદજી તાતા ૩૩૦૦, મરહુમ શેઠ જમશેદજી ખરસેદજી દુબા-સનાં ઉડમણામાં ભરાયલામાંથી ૩૭૫, સર શાપુરજી ખરજેરજી ભરૂચા ૩૫૦, શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથ ૩૫૧, મરહુમ ડા. કાવસ લાલકાકાની યાદમાં ૩૫૦, શેઠ હીરજીભાઈ શીરોજશાહ કરાણી ૩૩૦, શેઠ માણેકજી કાવસજી પીટીટ ૩૨૫, શેઠ આર. એચ. પાટક ૩૨૫, શેઠ ડોસાભાઈ આદરજી દુમસયા ૩૨૫, શેઠ ફરામજી ધ. લાકડાંવાલા ૩૨૫, એક દીવસોજ ૩૨૫ અને શેઠ એમ. પી. બી. ૩૨૫.

નવસારીની બજમે રજે બહોરામની મંડળીને મલેલા ૩૬૯૫ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ ખરશેદજી રસતમજી બામજી ૩૫૧, આઈ રતનબાઈ જમશેદજી ચીનાઈ ૩૫૧, આઈ શુનાંબાઈ બેજનજી બાંમજી ૩૫૧ અને જશન શીના મલેલા ૩૩૨૫.

નવસારીના નોશરવાન અદલ ફંડમાં તા. ૨૧ મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા ૩૬૪૭ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ રસતમજી ફરામજી નરીમાને માતાજી રતનબાઈનાં ઉડમણામાં ભરેલા ૩૫૧, શેઠ બાયુજી

હોરમજ સકલાતવાલા ૩૧૦૦ અને કલકતાની શેઠ જમશેદજી ફ. માંદનની દુકાનના તથા નાટક કંપનીનાં જરથોસતીઓ ૨૪૦.

રેડ કરેસન્ટ સોસાયટીને મદદ તરીકે એક પારસી અહસથ પાં૦, શેઠ બી. બી. ધરાની ૧ પાં૦ ૧ શી૦, શેઠ ઇ. જી. ખોરી ૧૦ શી૦ મલી પારસીઓના ૬ પાંઉ ૧૧ શી૦ ભરાયા હતા. આ ફંડમાંથી ત્રીપોલીમાં બીમાર અથવા ઘાયલ થએલા તરફીશ સીપાહો અને તેમના કુટુંબને મદદ મળશે.

મુંબઈની પારસી પંચાયતને જુદા જુદા ધણીઓ તરફથી મલેલા રૂપ્યા માની મુખ્ય રકમોની વીગત:—શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ મરહુમ ધણીયાણી ખરશેદબાઈની નઠયતે સર જમશેદજી જીજીભાઈ પેહલા ખારોનેટની યાદમાં ઉભી કીધેલી મદદેસાનાં ફંડમાં ૩૮૦૦, મરહુમ શેઠ રતનજી બ. કાપડીઆના વીલના વહીવટદારોએ સુરત અંજુમનનાં ધરમખાતામાં ૩૩૦૦૦, શેઠ પીરોજશાહ દાદાભાઈ ભેદવારે પુના જરથોસ્તી અંજુમની નીશાળમાં ૩૨૦૦૦, નાગપોર તથા કામટીની જરથોસ્તી અંજુમનનાં ઉપયોગ માટે તેના ઓ. સેક્રેટરી તરફથી ૧૦૦૦, શેઠ દેમુલજી ફરામજી ગાયેએ મુંબઈનાં આંધળાં પાંગળાં જરથોસતીઓને પગાર આપવાના ફંડમાં ૩૫૦૦, શેઠ નવરોજી કાવશજી સાહેર તથા પીરોજબાઈ ન. સાહેરે શેઠ પારખવાળી ધરમશાળાના ફંડમાં ૩૩૦૦૦, શેઠો કેખશર એલજી શેઠના તથા દીનશા પીરોજશા શેઠનાએ રવાનોને અવલમંજલ પોહોંચાડવાનાં ફંડમાં ૩૧૦૦૦ અને આંધળાં પાંગળાં જરથોસતીઓને પગાર આપવાનાં ફંડમાં ૩૧૧૦૦, હુમલીની જરથોસતી અંજુમનનાં ફંડના કારોબારીઓ ૩૫૦૦૦, શેઠ જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજીએ તથા ધણીયાણી આવાંબાઈએ મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈ જ. જીજીભાઈની નીશાળ પારસી બીમારોને હવા ખાવાના અને હડખાં અથવા બીજા દરદોના ઈલાજના ફંડમાં ૩૬૦૦૦, શેઠો કેકાબાદ ખરશેદજી મોદીએ મરહુમ બાઈ કાવસજીની નૈયતે નવસારીનાં રવાનોને આશરો આપવાના ફંડમાં ૩૫૦૦, શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ મરહુમ ધણીયાણી ખરશેદબાઈની નીશાળ જમશેદજીની સકુલોને આશરો આપવાના ફંડમાં ૩૧૫૦૦, શેઠ પેસતનજી દાદાભાઈ કકલીયાણીની રવાનોને અવલમંજલ પોહોંચાડવાનાં ફંડમાં ૩૫૦૦, મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈએ ખારોનેટની યાદગારીના ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૬૦૦૦ ના વયાજના ત્રણ ભાગ સર જે. જે. પા. બી. ઇનસ્ટીટ્યુશનના ઉપયોગ માટે તથા એથે બાગ ધરમ કેળવણી આપવા માટે મલેલા, મરહુમ શેઠ અરદેશર નશરવાનજી ચીનાઈનાં વસીયતનામા મુજબ ચોપાટીની ધરમશાળા ફંડમાં ૩૩૦૦૦, બાઈ જીવનબાઈ બમનજી પોહચખાનાવાળાના ત્રસ્ટીઓ તરફથી ૩૨૪૫૦૦ ના વયાજનો ઉપયોગ પંચાયતના ત્રસ્ટીઓની મુનસરી ઉપર રાખ્યો છે, બાઈ શીરીનબાઈ દારબશાહ એદનવાળાએ ગરીબ જરથોસતી દીવાનાઓના ફંડમાં ૩૧૦૦૦, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી ભેસાનીઆએ સર જમશેદજીની સકુલોને આશરો આપવાનાં ફંડમાં ૩૫૦૦, દાવેજર લેડી ગુલબાઈ જમશેદજી જીજીભાઈએ શેઠ પારખવાળી ધરમશાળાના રહીશોને જમાડવા તથા મુંબઈનાં આંધળાં પાંગળાં જરથોસતીઓને પગાર આપવાનાં ફંડમાં ૩૫૦૦૦, સુરતની જરથોસતી અંજુમનનાં ફંડના કારોબારીઓએ અંજુમનનાં ફંડમાં ૩૫૦૦, સર શાપુરજી ખરજેરજી ભર્યાએ ૩૧૧૬૦૦૦ ના આપેલા શેરોનું ૩૬૦૦૦૦ નું વયાજ છોકરાઓને કેળવણી આપવા તથા વીધવાઓને મદદ કરવામાં વાપરવું, વલસાડની પારસી અંજુમનના ફંડના કારોબારીઓએ પોતાની અંજુમનના ફંડ માટે ૩૧૦૦૦, શેઠો પેસતનજી ધનજીભાઈની લેનડીંગ કંપનીએ વલસાડની પારસી અંજુમનના ફંડમાં ૩૧૫૦૦, મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ પેસતનજી હકીમજીના એકઝીક્યુટરોએ મરહુમ શેઠ પારખવાલી ધરમશાળાના રહીશોને જમાડવા ૩૬૦૦૦, સોલાપુરની જરથોસતી અંજુમનના ફંડનાં કારોબારીઓએ પોતાની અંજુમનના ફંડ માટે ૩૫૦૦, શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ મુંબઈની જદ અવસતાની નીશાળમાં કેળવણી લેતાં બાળકો વીદ્યારથીઓને એઓનાં મરહુમ ધણીયાણી ખરશેદબાઈને નામના ઇનામ આપવા ૩૫૦૦, શેઠ જીજીભાઈ અરદેશર દીવેચાએ ગરીબ જરથોસતીના રવાનોને અવલમંજલ પોહોંચાડવાના ફંડમાં ૩૫૦૦, તથા જરથોસતી બાબાપોને પેટે જનમેમાં

બાળકોને સુદરો પહેરાવવાના ફંડમાં ૩૬૦૦, સુરતની બગર સાથની અનનુમનના ફંડના કારોબારી ઓએ પોતાના અનનુમનના ફંડ માટે ૩૫૫૦૦, સુરતની આરક્ષેજના ફંડમાં મરહુમ શેઠ એદલજી પા. લાલકાકાના એકઝીક્યુટરો ૩૧૦૦૦, શેઠ કુવરજી ન. અરસકીન ૩૧૦૦૦, બાઈ મીઠીબાઈ સો. દક્તરી ૩૧૦૦૦, શેઠ બમનજી દી. પીટીટ ૩૧૦૦૦, શેઠ એદલજી કું. પટેલ ૩૧૧૩૦૦, શેઠ રશત-મજી મ. કુકા ૩૭૦૦૦, શેઠ નવરોજી બા. તયકરા ૩૧૦૦૦, શેઠ પેસતનજી કું. પટેલ ૩૫૦૦, શેઠ ટેમુલજી દો. પારડીવાલા ૩૧૦૫૪, શેઠ જમશેદજી ર. ઉમરીગર ૩૧૦૦૦ અને શેઠ પેસતનજી દા. બારીયા ૩૧૦૦૦. ઉપર જણાવેલી મુખ્ય રકમોના ૩૨૩૪૩૫૪ થવા જાય છે.

સુરતની પારસી પંચાયત હસતકના સુરત અને તેને લગતાં ગામોનાં રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં ૩૫૬૩, સુરત તથા તેને લગતાં ગામોનાં આધળાં પાંગળાં જરથોસતીઓને મુશારો આપવાના ફંડમાં ૩૬૫, સુરતની સર જમશેદજી જીજીભાઈની અગ્રેજી સ્કુલના ફંડમાં ૩૫૦ અને સુરતના દોખખાના નવા બાગના ફંડમાં ૩૩૦ ભરાયા હતા.

નવસારીના પારસીઓના જનરલ ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૧૪ માં શેઠ રસતમજી ફરામજી નરી-માનના ૩૨૭ મુખ્ય હતા.

ગણદેવીના જરથોસતીઓના સર અવસરના ખરચના ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૧૧ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ ભીખાજી ર. ગજદરના પુણુ માટે ૩૧૨૫, બાઈ આલીબાઈ તે શેઠ ધનજીભાઈ શા. તરકાનીવાલાની છોકરી તે શેઠ પેસતનજી સો. સુરતીઓનાં ઘણીઆણીના પુણુ માટે ૩૨૫ અને મરહુમ શેઠ ડોસાભાઈ મે. શરાફના પુણુ માટે ૩૧૦.

મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી પી. આઈ. ઇ. પોતા પાછલ ગંજવર દોલત ત્રસ્ટીઓને સોંપી ગયા છે, જેઓ દર વર્ષમાં લગભગ ત્રણ લાખ રૂપયા આપે છે. એ ધરમખાતામાંથી કરેલી મદદની કેટલીક મુજબ છે:—મુસલેમ યુનીવર્સિટીના ફંડમાં ૩૨૫૦૦૦, ભરચની ધી જ. ન. પીટીટ : લગતી પારસી એંગલો વરનાકયુલર ગરલસ સ્કુલને પાંચ વરસ સુધી દર વરસે ૩૧૦૦૦ આપવા કબુલ્યાથી એ સ્કુલનું નામ મોટલાંબાઈ વાહાડીયા યંગ લેડીઝ ઇંગલીશ સ્કુલ રાખ્યું છે, બેટોરા સેન્ટ એનડ્રીઝ સ્કુલના બીલડીંગ ફંડમાં ૩૫૦૦, એલાવની ઇંગલીશ સ્કુલને ૩૫૦૦, પરેલની કોનવેન્ટ સ્કુલને ૩૨૦૦૦, મુંબઈમાં સ્થાપવામાં આવનારી સરકારી કોલેજ ઓફ કોમરસને એક લાખ રૂપયાની મદદ આપવાની કબુલાત આપી છે, પુણાની મરહુમ શેઠ વાહાડીયાને નામની ચાલતી હાસપીટલમાં ૩૪૦૦૦, ગોડલદાસ તેજપાલ હાસપીટલ નરસીંગ એસોસીએશનને દર વરસે ૩૧૦૦૦, કુમાઉમ હીલસ ઉપર ખાધના દરદીઓ માટે એક હોલ બાંધવા ૩૫૦૦૦, મીરજની અમેરીકન પ્રેસબીટીરીયન મીશન હાસપીટલના ફંડમાં ૩૧૫૦૦૦ આપવાની કબુલાત આપી છે, પ્રો. કરવેના પુનાના વીધવા આશ્રમને ૩૮૩૩૩, નાશકના લેપર અસાયલમને ૩૫૦૦૦, સટીમર ટીટેનીકવાળી હોનારતના સંબંધમાં લંડનના લોરડ મેયરના ફંડમાં ૩૩૦૦૦, સોસાયટી ઓફ સેન્ટ વીનસેન્ટ નીપોલને ૩૨૦૦, ભરચના હીંદુ અનાથાશ્રમને ૩૨૦૦, ગરીબ પારસીઓને મદદ કરવાના ફંડમાં ૩૫૦૦, નાગપુરના પુઅર હાઉસમાં ૩૩૦૦, જરથોસતી ધરમ જ્ઞાનનો ફેલાવો કરનારી મંડલીને ૩૫૦૦, લાસકર કલબને ૩૪૫૦, અમદાવાદની લેલી મેમોરીયલ નસીંગ એસોસીએશન ફંડમાં ૩૫૦૦, પછાત અંતયજ વરગો માટેનાં મીશન સોસાયટીને ૩ વરસ સુધી દર વરસે ૩૬૦૦૦, સેન્ટ જોન એમબ-યુલસ એસોસીએશનને ૩૧૦૦, પુણા નેટીલ ઇનસ્ટીટ્યુશનને ૩૧૫૦૦, ઓલપાડના બાંદોલીમાં તલાવ બાંધવા ૩૧૨૫, મીસીસ જમનાબાઈ સક્કળને પંચમહાલના ગરીબ લોકોને દુકાળના સંકટ-માંથી છોડવવા આપેલા ૩૫૦૦૦, ગુજરાત કાઠીયાવાડ તરફ ચાલેલા દુકાળ માટે લગભગ લાખ રૂપયા આપ્યા હતા તેમાં ૩૫૦૦૦૦ નું ધાસ ખેડુતોને મુક્ત આપી ૩૨૫૦૦૦ નું ધાસ લઈ તે ખેડુતો પાસેથી વીસ ટકા જેટલી ઓછી કીંમતે આપ્યું હતું, બાકીના ૩૨૫૦૦૦ માણસોના સંકટ

નીવારણ અરથે વાપરીયા હતા. જોઈ કામતે વેચેલા ધાસના ઉપજેલા રૂપ૧૦૦૦ માંથી ખપ્પડ ખરીડવા રૂ૧૭૫૦૦, ખીયા ખરીડવા રૂ૫૦૦૦ અને ભરણ પોષણ વાસ્તે રૂ૨૦૦૦, મરદામાં રહેલી સ્ત્રીઓને રૂ૧૦૦૦ અને કરેડીડ સે સાપડીઓને રૂ૧૨૦૦ આપયા છે. મરહુમ શેઠ નવરોજીવી બાબ રોજ ૧૨ મો માહ ૧૧ મા ને દીને પડવાથી નવસારીની વડી દરહેમેદરમાં જશન કરી મરહુમનું નામ બહુતર કીરયામાં લેવાનો ઠરાવ કીધો હતો.

નારગોલની પારસી સ્કુલને મરહુમ શેઠ નવરોજી મા. વાહાડીયાના ત્રસ્ટીઓએ રૂ. ૧૫૦૦૦ આપવાથી એ સ્કુલને મરહુમ શેઠનું નામ આપવાની કીરયા તા. ૨૦મી મે ને દીને થઈ હતી. તેમાં ભાગ લેવાને સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ પહેલીજ વાર ત્યાં પધારવાથી એવળુને ખારે માન આપી સ્કુલવાળા મકાનમાં નારગોલ વગેરે ગામના પારસીઓનું માનપત્ર એનાયત કીધું હતું. એ માનપત્ર ખા. ૦ ખા. ૦ અરદેશર દારાજી દરીયરવાળાએ વાંચતા જણાવયું કે તમે સાહેબની પધરામણીને ખરા જંગમથી આવકાર આપ્યે છીયે અને નીશાળ પકાપાયા ઉપર ચાલુ રહે તેમજ છોકરીઓની શીક્ષણ લેય એમ બદોખસ્ત કરશો તથા અતરે સ્થાપાયલાં દવાખાનાને અને એશીશીએશનનેથી મદદ આપવાથી નારગોલ તથા બાબુના ગામડાના ચાર હજાર જરયોસતીઓ ઉપર મોટો ઉપકાર થશે. એ માનપત્ર ચાંદીના દાખરા સાથે સર જમશેદજીને એનાયત કીધું હતું. સર જમશેદજીએ પોતાને મલેલા માન માટે ઉપકાર માની જણાવયું કે તમેએ જણાવેલી યોજનાને જાહેર મદદની જરૂર છે અને તે માટે મારી દીધેલ છે. એ માટે યોગ્ય વખતે મરહુમ શેઠ વાહાડીયાજીના ફંડમાંથી મદદ મેલવવાને અરજી રજૂ કરાવતું દયાન આપયું. એ પછી થાણાના કલેક્ટર મી. ૦ વેલસના પ્રમુખપણા હેઠળ સ્કુલ શીપાયતું નામ આપવાનો મેલાવટો થયો હતો. સ્કુલ કમીટીના સેક્રેટરી શેઠ એમ. એ. ૦ ને સ્કુલનો રીપોર્ટ વાંચતા જણાવયું કે ૧૯૦૮ માં અતરેના તે વખતના એક્સાઈઝની ડિપાર્ટમેન્ટ પી. જાહંગીરની કોશેશથી એક સ્કુલ ચાલુ કરવામાં આવી અને શેઠ માણીજી ત્રસ્ટી. તાલ્યારખાને પોતાનું મકાન વાપરવા આપયું હતું. પ્રમુખે પ્રસંગને અનુસરતું વીવેચન કરી જણાવયું કે આ સ્કુલને “નવરોજી મા. વાહાડીયા નારગોળ પારસી સ્કુલ” એવું નામ આપું છું તથા ખુલ્લી મેલાવલી જાહેર કરજું. એ પછી સર જમશેદજી તથા બીજાઓએ લીધેલી તકલીફ માટે આભાર માનવાના મેલાવટો વીસરજન થયો હતો.

મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાડીઆના ધરમખાતાના ત્રસ્ટીઓ શેઠ જમશેદજી અરદેશર વાડીઆ, શેઠ પી. એ. હોરમારજી, શેઠ જ્ઞાનગીર અરદેશર વાડીઆ, શેઠ ખરશેદજી જમશેદજી અરદેશર વાડીઆ અને શેઠ નશરવાનજી પી. એ. વાડીઆએ મરહુમ શેઠ અરદેશરજીના ધરમખાતામાંથી મરહુમના વીલ પ્રમાણે તા. ૩૧ મી આગસ્ટ સુધી એક વરસમાં મરહુમના સગા વાહલાંઓ કે જેઓ ગરીબ હાલતમાં આવી પડેલાં છે તેઓને મદદ કરવા પાછલ ૩૧૧૧૫૫ અરચવા ઉપરાંત જરથોશ-તીઓને લગતાં તેમજ બીજા ધરમખાતાંઓને ૩૧૦૮૭૫ ની મદદ કરી હતી, તેમા શેઠ અ. હો. વાડીઆને નામે ચલાવવામાં આપેલી ધોલ્લીતલાવપરની આંખની હોસપીતલ માટે થયેલા અરચ ૩૩૦૦, રતન નગરમાં મરહુમ શેઠે અંધાપેલા તલાવની મરામતનો અરચ ૩૬૦, ઇચ્છાપોર આસપાસના ગામોમાં દવાદાર વહેચવા થયેલા અરચ ૩૧૫૦, પુતાની સાયનસ કોલેજ, મેદીકલ કોલેજ, તેકનીકલ કોલેજ બીજેરેમા સીખતા છોકરાઓને આપેલી મદદના ૩૧૧૮૦, ગરીબ લાચાર જરથોશતીઓને મદદ કીધી ૩૨૧૮૪, ધરમપોર ખાલીના સેનેટોરીયમમાં બેટ આપેલા એક માંદકરોસકોપના ૩૧૪૦૦, જોરસદ પાંજરાપોલને ૩૧૦૧, પરેલની લવજી વાડીઆ ડીસપેનસરી ચાલુ રાખવાનો અરચ ૩૧૨૦૦, રતન નગરમાં અ. હો. વાડીઆને નામે ચાલતાં દવાખાનામાં ૩૩૦૦, મુંબઈના સેનત્રલ ફ્રેમીન રીલીફ ફંડમાં ૩૧૦૦૦, ઝોરાસ્ત્રીઅન એસોસીએશન ફંડમાં ૩૨૦૦૦, સરદાર

મેશીરવાન પુણા ગરલસ હાથ સકુલમાં રૂ. ૧૦૦૦. એ ઉપરાંત શેડ ય. દી. પીટીટ પારસી જનરલ આસપીટલમાં બાંધવામાં આવેલા આંખનાં વીભાગ માટે આપવા કમુચ કરેલા રૂ. ૫૦૦૦૦ આ વરસમાં આપવા હતા.

સુરત ખાતે પેગમબર અશો જરથોસ્તના શેહેનશાહી દીશાને દીવસે સુરતની અંગુમન તરફથી થતા ન્યાતના જમણુ ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૧૫૦ માં મરહુમ શેડ પેસતનજ સોરાબજ કોપરના પુણુ માટે શેડ માણિકજ આદરજ તાડીવાલાએ ભરેલા રૂ. ૧૦૦ ની રકમ મુખ્ય હતી.

સુરતના નાનપરાના દે માસના ધંમારના ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૭૦૧માં શેડ દાદાભાઈ ધનજભાઈ ગબાની નધયતે રૂ. ૧૦૧. બાઈ જમણજ જમશેદજ ઉમરીગરની નધયતે રૂ. ૧૦૦, શેડ શાપુરજ કુવરજ તાતાની નધયતે રૂ. ૧૦૦, બાઈ નવાજબાઈ શાપુરજ તાતાની નધયતે રૂ. ૧૦૦, શેડ રતનજ એદલજ પીઠવાળાની નધયતે રૂ. ૧૦૦, શેડ કાવશજ માણિકજ ગયારા રૂ. ૧૦૦ અને શેડ ફરામજ નશરવાનજ ગયારાની નધયતે રૂ. ૧૦૦, આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે રૂ. ૩૪૩૪૭ નું થયું છે.

વેસુ ગામના મુકતાદ ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૪૩૪ માં મુખ્ય રકમો:-મરહુમ શેડ બેરામજ ખર-શેદજ ગારડના પુણુ માટે રૂ. ૧૦૧, શેડ એદલજ કુવરજ પટેલ રૂ. ૨૫, શેડ બમનજ માણિકજ પટેલ રૂ. ૨૫, વેસુ ગામના જરથોસ્તીઓ રૂ. ૫૧ અને શેડ દોરાબજ જમશેદજ ચીનાઈના પુણુ માટે રૂ. ૧૦૦.

જનમે જમશેદ હારીસ હસ્તકનાં ગરીબ જરથોસ્તીઓને મદદ કરવાના ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૬૬૧૩-૨ માંની મુખ્ય રકમો:-એચ. એ. પી. રૂ. ૫૦, સીમપથી રૂ. ૫૦, મરહુમ શેડ બેદરામજ જીજીભાઈ સી. એસ. આઈ. ની યાદમાં મ. પી. રીસ રસતમજ બેદરામજ જીજીભાઈના કુટુંબે રૂ. ૬૬૨, વાહલાંઓની યાદમાં આર. એન. લાઈની યાદમાં એક પારસીએ રૂ. ૧૦૦, પી. એસ. રૂ. ૧૦૦, મરહુમ બાઈજીની નધયતે ચાણુથી સીમપયાઈજી રૂ. ૫૦, મરહુમ માતા-જીના પુણુ માટે ડા. ઈ. શરાઈ રૂ. ૫૦, એ રૂ. ૫૦, કોલંબેનો જરથોસ્તી વેપારી રૂ. ૫૧, એક જરથોસ્તી બાનું રૂ. ૫૦, મરહુમ શેડ રવાનજ શેડ તથા ધણીયાણી હીરાંબાઈના પુણુ માટે એક ખેશીએ રૂ. ૫૦, શેડ બમનજ દીનજી પીટીટ સારા થયા તેની ખુશાલીમાં એક જરથો-સતીએ રૂ. ૫૦, મરહુમ માતાજી બચુબાઈ નાનાભાઈ બોધસના પુણુ માટે રૂ. ૫૦, આર. ઇ. એસ. રૂ. ૫૦, મરહુમ શેડ ડાશાભાઈ દાદાભાઈ વોરાવજીરના ઉકમણામાં ભરાયલા રૂ. ૫૦, મરહુમ ધણીયાણીની યાદમાં એક જરથોસ્તીએ રૂ. ૨૦૦, મરહુમ દીકરી પીરોજબાઈ રસતમજ કોયાજીની યાદમાં માતાજી હીરાંબાઈ કાવશજ શેડનાએ રૂ. ૫૦, બાદશાહી જોડાની પંથરામણીની યાદમાં રૂ. ૧૦૧, મરહુમ માતાજી ડાશીબાઈ કાવશજ જશાવાળાની યાદમાં રૂ. ૧૦૦, બાઈ અરદેશરની યાદમાં રૂ. ૫૦, મરહુમ શેડ ભીખાજી નાના-ભાઈ ઇન્નેરનાં પુણુ માટે કુટુંબીઓએ રૂ. ૨૫૪, બાઈ દોરાબજીની યાદમાં રૂ. તરફથી રૂ. ૫૦, નવલ રૂ. ૧૦૦, જરથોસ્તી રૂ. ૭૫, જરથોસ્તી રૂ. ૫૦, મરહુમ દીકરા રતનશાહ અરદેશર ચીનાઈની યાદમાં અ. દી. ચીનાઈએ રૂ. ૫૦, જરથોસ્તી રૂ. ૫૦, શેડ બરજોરજ પેસતનજ શેડના તરફથી હોરમસજ ખાન ઉપર મેં માંડેલા ફોજદારી મુકદ્દમામાં થયેલી સમજુતીની શરત મુજબ તેઓ તરફથી મારી પત્રની સાથે મહેલા રૂ. ૧૦૦, બેટી હીરાંબાઈની નવજોતની ખુશાલીમાં રૂ. ૧૦૦, મરહુમ મમજ ધનબાઈજી મેરવાનજીની યાદમાં રૂ. ૫૫ અને મરહુમ શેડ ડાશાભાઈ મેરવાનજી શરાઈનાં ઉકમણામાં ભરાયલા રૂ. ૧૦૦.

જનમે જમશેદ હારીસ હસ્તકનાં મરહુમ ડા. કે. એન. બહાદુરજ દેવજાલી સેનેટરીયમનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૩૪૩૦-૮ માંની મુખ્ય રકમો:-શેડ પીરોશાહ ધનજભાઈ બક્ષીના ઉકમણામાં ભરાયલા રૂ. ૨૬૫, બાઈ રસીદખાનુ મનચેરશાહ રાણીના રૂ. ૧૦૦, ઝાંટરોડ પ્રોપ્રાયટરી અને ફાર્ટ હાથ સકુલના છોકરાઓ રૂ. ૫૦, મરહુમ બાઈ ધનબાઈ ધનજીશાહ કેમેસરીયટવાળાના ઉકમણામાં બાઈ મેરબાઈ જમશે-દજ કેરાંવાળાએ ભરેલા રૂ. ૧૦૧, મરહુમ બાઈ ટેહમીના રસતમજ કાપડયાના ઉકમણામાં ભરાયલા રૂ. ૫૪, દાદાર હોરમજદની શુકર ગુજરીમાં રૂ. ૫૦, મરહુમ આ. બા. ધનજીશાહ હોરમજ કરાકાની યાદમાં

ધણીયાણી માણેકબાઈએ રૂ. ૧૦૦, મરહુમ ધણીયાણીની યાદમાં જરથોસ્તીએ રૂ. ૧૦૦, યુનીયન કલબના મેમબર શેઠ પેસતનજી કાવસજી સોલીસીટર હક ચવા પછી કલબ બંધ કરતાં બાકી વધેલા રૂ. ૧૦૦, બાદશાહી જોડાની પધરામણીની યાદમાં રૂ. ૧૦૧, મરહુમ શેઠ શાવકશાહ સો. ઉમરીગરના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ. ૫૮, મરહુમ પીતાજી કેખશર અરદેશર ચીનાઈના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ. ૫૧, દીકરાની યાદમાં રૂ. ૫૦, લવ રૂ. ૧૦૦, ધણીની યાદમાં રૂ. ૫૦, જરથોસ્તી રૂ. ૫૦, મરહુમ ડા. કાવસજી કાલકાકાની યાદમાં રૂ. ૫૦, મરહુમ શેઠ મનચેરજી બે. પેમાસતરના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ. ૫૧, ધ. ખ. તા. રૂ. ૧૦૦ અને સેનેટરીયમમાં મુકેલી તીજેરીમાંથી રૂ. ૧૨૧.

જામે જમશેદ હાશીસ હસંતકના મરહુમ શેઠ ન. મા. પીટીટવાલા દીવાનાએના ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૩૭૧૧-૧૧ માંની મુખ્ય રકમો:- પી. એસ. રૂ. ૫૦, મરહુમ બેન મીડીયાઈ રતનજી મોદીના પુણ્ય માટે ડી. ઇ. શરાફે રૂ. ૫૦, કોલબાનો જરથોસ્તી વેપારી રૂ. ૫૦, મરહુમ ધણીયાણીની યાદમાં જરથોસ્તીએ રૂ. ૨૦૦, ભાઈ જહાંગીર દાદાબાઈ નવરોજીની યાદમાં રૂ. ૭૫, મરહુમ ભાઈ રતનજી નાનાબાઈ બોઈસની યાદમાં રૂ. ૧૦૦, મરહુમ શેઠ જરજેરજી હોરમજી ખરાસના પુણ્ય માટે શેઠ સોરાબજી હો. ખરાસે રૂ. ૫૦, લવ રૂ. ૧૦૦, નવલ રૂ. ૧૦૦, કોલસાના પડાઉ બજારના જરથોસ્તી મુકાદમો રૂ. ૪૦, મરહુમ ભાઈ પીરોશાહ જરજેરજી શરાફની નધયિતે રૂ. ૫૧, મરહુમ શેઠ જલ્લભાઈ અરદેશર શેઠની નધયિતે રૂ. ૧૦૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી નવરોજી દારવાલાના ઉઠમણામાં બાઈ ડોશીબાઈ પીરોશાહ દાવરે ભરેલા રૂ. ૫૦, મરહુમ શેઠ ડોશાબાઈ મેરવાનજી શરાફના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ. ૧૦૦, મીસીસ દાદાબાઈના ફાલાના રૂ. ૧૦૦ અને કલકતાના જરથોસ્તી રૂ. ૫૧.

જામે જમશેદ હાશીસ હસંતકનાં ખાંડમાં મનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૧૩૨ માં લવ તરફના રૂ. ૧૦૦ મુખ્ય હતા.

પુણ્યાના ગરીબ જરથોસ્તી વીદ્યારથીઓનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૨૭૮૮-૪ માંની મુખ્ય રકમો:- શેઠ અપુવાલી નાટક મંડળી રૂ. ૩૩૩, શેઠ આસતી રૂ. ૧૦૧, શેઠ આર. એ. વાડીયાની યાદમાં રૂ. ૫૧, શેઠ હો. કા. ભેદવાર રૂ. ૫૧, શેઠ અરદેશરજી મજી ઘાસવાળા રૂ. ૫૧, શેઠ બેહેરામજી રસતમજી ધરાની રૂ. ૫૦, જરથોસ્તી રૂ. ૫૧, શેઠો કાવસજી દીનશાહ અને ભાઈઓ રૂ. ૭૫, મરહુમ શેઠ એન. એમ. વહાડયાની એસેટેટના ટ્રસ્ટીઓ રૂ. ૩૦૦, મરહુમ માતાજી બચુબાઈ નાનાભાઈ બોઈસના પુણ્ય માટે રૂ. ૫૧, જરથોસ્તી રૂ. ૫૦, મરહુમ શેઠ ખરશેદજી ધનજીશાહના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ. ૫૧, શેઠો પેસતનજી તથા કુવરજી એદલજી ગજદર રૂ. ૫૦, જરથોસ્તી રૂ. ૫૦, કલકતાના જરથોસ્તી રૂ. ૧૨૦, દુખી ખાવીંદે રૂ. ૫૧, જરથોસ્તી રૂ. ૫૧ અને વીકટોરીયા સીનેમેટોગ્રાફના માલેક શેઠ જહાંગીર હરામજી લેનટીન રૂ. ૪૬-૧૦.

અમદાવાદના સ્ત્રી જરથોસ્તી મંડળે એ શહેરના ગરીબ જરથોસ્તીઓને મદદ કરવા ગયા મુકતાફ ટાંકણે કરેલા ઉધરાણામાં પરચુટણ રકમોના મલી રૂ. ૩૨૮-૪ ભરાયા હતા.

મરહુમ દસતુરજી દારાબજી માહ્યારજીના બાજ જશન ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૪૬ માં શેઠ ખરશેદજી ર. બામજીએ પોતાના મરહુમ બાવા રસતમજીના ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ. ૫૧ની રકમ મુખ્ય હતી.

સુરતના રસતમપરાના પારસી વીદ્યારથીઓને મદદ કરવાના ફંડમાં ભરાયલા રૂ. ૧૨૧૭ માંની મુખ્ય રકમો:- શેઠ રસતમજી મંચેરજી કુકા રૂ. ૫૦, શેઠ કાવસજી નવરોજીજી છોઈ રૂ. ૫૦, શેઠ બહેરામજી ખરશેદજી દારવાલા રૂ. ૧૦૦, શેઠો કાવસજી દીનશાહ અને ભાઈઓ રૂ. ૫૦, જંગબાર તથા મોમબાસાના જરથોસ્તીઓ રૂ. ૫૫, શેઠ કેખશર રતનજી એડનવાલા રૂ. ૫૦, શેઠ આદરજી એદલજી હુમસીઆ રૂ. ૫૦ અને શેંગાહાઈનાં જરથોસ્તીઓ રૂ. ૨૨.

અખબારે સોદાગર હાશીસ તરફથી નવસારીના એક ગરીબ જરથોસ્તીની બેટીની શાદી માટે ઉધારેલા ફંડમાં પરચુટણ રકમો મલી રૂ. ૨૧ ભરાયા હતા. વળી એક મોબેદ સાહેબે નવી ર સાડી વગેરે ચોડાં નવાં તેમજ પહેરવાના કપડાં તથા કાનમાં પહેરવાના લવંગની એક જોડ ભેટ આપી હતી.

શેઠ નશરવાળ મા. પીટીટલા ગરીબ દીવાનાં જરથોસ્તીઓને મદદ આપવાનાં ફંડમાં એ ફંડની કાપીસમાં તા. ૨૧મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા રૂ. ૭૨૭૩-૧૧ માની મુખ્ય રકમો:- બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ રૂ. ૧૦૦, શેઠ હીરજીભાઈ રતનજી દાવર રૂ. ૭૦, શેઠ ધનજીભાઈ ફરામજી કંત્રાકતરે મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ ધ. કંત્રાકતરના પુત્ર માટે રૂ. ૫૧, Sympathy રૂ. ૫૦, મરહુમ ડા. મેરજીભાઈ રસતમજી મેઠનાના પુત્ર માટે રૂ. ૫૦, Faith રૂ. ૫૦, મુંબઈ મયુનીસીપાલિટીના દરેનેજ ખાતાના જરથોસ્તીઓ રૂ. ૬૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી જમશેદજી મેહતાના પુત્ર માટે શેઠ રસતમજી પે. મેહતાએ રૂ. ૫૧, બાઈ જાઈજી જમશેદજી ઉમરીગરનાં ઉકમજીમાં ભરાયલા રૂ. ૨૦૦, જરથોસ્તી રૂ. ૫૧, બા. બા. ડાક-ટર રસતમજી જ. કાપડીઆનાં બેટી ધનબાઈજી તે શેઠ રતનશાહ કાપડીઆનાં ધણીઆણીનાં ઉકમજીમાં ભરાયલા રૂ. ૫૧, વીકટોરીયા ડાયમંડ જુબીલી મયુનીસીપાલિટીએ તા. ૩૦ મી મારચે કરેલાં શાહનામાનાં સંગીત કીરતનની આવક તથા તે વખતે કરેલાં ઉધરાણામાં ભરાયલા રૂ. ૧૮૫-૮, શેઠ ખરજેરજી કાવસજી દુઆસ રૂ. ૨૦૦, એરવદ દોરાબજી એદલજી જમશીનાએ મરહુમ શેઠ બમનજી એ. કાસીનાથના પુત્ર માટે રૂ. ૫૧, Sympathy રૂ. ૫૦, બાઈ રતનબાઈ કેપશર માલેગામવાલા રૂ. ૧૦૦, મરહુમ બાઈ નવાજબાઈ ધનજીભાઈ જસાવાલાના પુત્ર માટે રૂ. ૫૦, શેઠ શાપુરજી બી. બીલીમેરીયા રૂ. ૫૦, શેઠ ખરજેરજી મંચેરજી ભેસાણીઆ રૂ. ૫૦૦, શેઠો નશરવાળજી તથા જેહાંગીર કેપશર બીના-ધંએ મરહુમ પીતાજી કેપશરના પુત્ર માટે રૂ. ૫૦૦ અને જામે જમશેદ મારફતે આગસ્ટ ૧૯૧૧ થી જુલાઈ ૧૯૧૨ સુધી ભરાયલા રૂ. ૪૧૬૨-૧૧.

મુંબઈના નાવારેસ ધરાની જરથોસ્તીઓને વાસતે કીધેલાં ધરમખાતાં માટે મરહુમ શેઠ કાવસજી બનાજીનાં આતશબેહેરામમાં મુકલી પેટીમાંથી રૂ. ૧૨૩-૫-૯ અને મરહુમ શેઠ હોરમસજી વાડીયાજીના આતશબેહેરામની પેટીમાંથી રૂ. ૩૨-૪-૬ મલી કુલે રૂ. ૧૫૫-૧૦-૩ ની રકમ મલી હતી.

પારસી સંકટ નીવારણ ફંડમાં ભ. ૧૬ માં શેઠ ધ. ફ. બાટલીવાલાના રૂ. ૧૦૧ મુખ્ય હતા.

નવસારી પારસી સંકટ નીવારણ ફંડમાં રૂ. ૩૪૨૬-૮-૬ માં નવસારીના પારસી એમે-ચુરોઓએ કરેલા ખેલની આવકના રૂ. ૬૧૨૬-૮-૬ રકમ મુખ્ય હતી.

મુંબઈ ગઊરક્ષક મંડળીના ફંડમાં ના ભરાયલા રૂ. ૬૯૧ માં મરહુમ બાઈ દીનબાઈ નસરવાળજી કાવકના પુત્ર માટે ભરાયલા રૂ. ૫૦ મુખ્ય હતા. વળી એ મંડળીએ ઉગાડેલા દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ. ૭૩ માં આઈસ ફેક્ટરીના માલિક શેઠ ધનજીભાઈના રૂ. ૩૧ મુખ્ય હતા.

ભાવનગર તાંબે ગામ રાજુલાની ગઊશાળાને મદદ તરીકે પારસીઓએ ભરેલા રૂ. ૪૩૫ માની મુખ્ય રકમો:- શેઠો મનચેરજી રતનજી તાતાની કં. રૂ. ૨૨૫, શેઠો ફરામજી સનસની કં. રૂ. ૨૦૧, શેઠો સોરાબજી રતનજી કંત્રાકતરની કં. રૂ. ૧૨૫ અને શેઠ રતનજી ખરજેરજી વાડયા રૂ. ૨૫.

ડેડાણ ગઊરક્ષક ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ. ૧૧૦ માંની મુખ્ય રકમો:- શેઠ માણેકજી પાલનજી રૂ. ૨૫, શેઠ નરીમાન માણેકજી રૂ. ૨૫ અને શેઠો ડી. જીજીભાઈની કં. રૂ. ૨૫.

માંગરોલની પાંજરાપોળના ફંડમાં પારસીઓનાં ભરાયલા રૂ. ૧૨૮૬ માંની મુખ્ય રકમો:- શેઠો કાવસજી દીનશાહ અને ભાઈઓ રૂ. ૧૨૫, શેઠ મનચેરજી એદલજી માણેકજી રૂ. ૨૫, શેઠ જાંગીર મેરામજી દલાલ રૂ. ૫૧, બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ રૂ. ૨૦૦, બાઈ માણેકબાઈ પી. બ. જીજીભાઈ રૂ. ૫૧, બાઈ હમાબાઈ ફરામજી કામા રૂ. ૫૦, બાઈ બચુબાઈ મેરવાળજી સો. જમશેદજી રૂ. ૫૦, શેઠ નસવાળજી ખરજેરજી ભેસાંનીઆ રૂ. ૧૦૧, એક જરથોસ્તી રૂ. ૭૫ અને બાઈ કુવરબાઈ ફરામજી પાંડે રૂ. ૫૧.

જામનગર પાંજરાપોળના ફંડમાં શેઠ મનચેરજી હીરજીભાઈ રૂ. ૧૦૧ અને શેઠ બીમજીભાઈ ફરામજીના રૂ. ૧૦૧ મલી રૂ. ૨૦૨ ભરાયા હતા.—લીમડી પાંજરાપોળના ફંડમાં સર શાપુરજી ખરજેરજી ભર્યા રૂ. ૧૦૧ અને શેઠ રતનજી જીવણજીના રૂ. ૩૫ મલી રૂ. ૧૩૬ ભરાયા હતા.—ચાણુમઠ પાંજરાપોળના ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ. ૧૪૬ માંની મુખ્ય રકમો:- સર શાપુરજી ખરજેરજી ભર્યા રૂ. ૧૦૧ અને શેઠ શાવકશાહ જમશેદજી ચોકસી રૂ. ૨૫.—ગોહેલવાડ પ્રાંતના દોરો માટેના ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ. ૨૦૦ માંની મુખ્ય રકમો:- બાઈ હમાબાઈ ફરામજી પીટીટ રૂ. ૫૦,

શેડ બરજેરજી એ. એંડી રૂપ અને શેડો મેરવાનજી એંડ સનસ ૩૧૦૧.—એ ઉપરાંત દેશાવરો ખાતેની જુદી જુદી પાંચરાયણના કુંડમાં પારસીઓના પરચુટાણુ રકમો મલી લગભગ ૩૧૦૦ ભરાયા હતા.

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડ ખાતે ચાલેલા દુકાણ માટે તા. ૧૯ મી માર્ચે મુંબઈના શેરીફ તરફથી રાહત દિવાળમાં બેલાવવામાં આવેલી સળા જે નામદાર ગવરનરના પ્રમુખપણા હેઠળ મલી હતી. એ વખતે ઉધાડવામાં આવેલા બેભળે સેનવલ રીલીફ ફંડનાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૩૧૦૭૦ માંની મુખ્ય રકમો:—સર શાપુરજી બરજેરજી બરજા ૩૨૫૦૦, જો. સર પી. એમ. મહેતા ૩૧૦૦૦, શેડ એચ. એ. વાડીઆ ૩૧૦૦૦, શેડો નારોજી વાડીઆ એંડ સનસ ૩૧૦૦૦, મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ જ્ઞામાસજી પાદશાહનું ફંડ ૩૧૦૦૦, સર જમશેદજી ઇચ્છાભાઈ બારોન ૩૧૦૦૦, શેડો મેરવાનજી અને હોરમસજી કામા ૩૧૦૦૦, શેડ રતન જે. ટાટા ૩૧૦૦૦૦, બાઈ હમાબાઈ એફ. પીટીટ ૩૫૦૦૦, સર હોરાબ જે. ટાટા ૩૧૫૦૦, શેડ દી. એન. બાહાદુરજી ૩૧૫૦, શેડ એસ. આર. બમનજી ૩૨૫૦, એક જરથોસતી ૩૧૫૧, શેડ ડી. એમ. વાચજી ચેરીતી ફંડ ૩૧૦૦, શેડો અરહેસર હોરમસજી દીનશાહની કં. ૩૧૦૦, શેડ ફરામજી કુપર ૩૨૫૦, શેડો સોરાબજી અને કાવસજી દાદાભાઈ દુબાશ ૩૨૫૦, શેડ બરજેરજી કં. ૩૧૧૧, શેડ દી. એમ. દારવાલા ૩૨૮૦, શેડો જમશેદજી એ. વાડીઆ ૩૫૦૦, શેડ મેરવાનજી ડી. એમ. ઇચ્છાભાઈ ૩૧૫૦, શેડ આર. એચ. પાટક ૩૧૦૦, શેડ અરહેસર એચ. વાડીઆ ફંડના નસ્ટીઓ ૩૧૦૦૦, શેડ જે. એ. ઈરાની ૩૫૦૧, જરથોસતી બાનું ૩૧૦૮, શેડ નવરોજી ઇવનજી રેડીમની ૩૧૫૦, શેડો આઈની યાદમાં ૩૧૦૦, શેડ ફરામજી હોરમજી શેડના ૩૨૦૧, શેડ એસ. સી. ટ્રાવેલ્સ ૩૧૦૦, શેડો સુનાં કેક્ટની યાદમાં ૩૧૦૦. એ ફંડમાં બધી વરણુના મલી કુલે ૩૩૪૫૪૦૪-૧૧-૨૬

સાંજ વરતમાન આરીમ હસલક કિગાડેલા એ ફંડમાં પારસીઓના લગભગ ૩૮૦૦૦ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેડ રસ્તમજી વાચજી ૩૫૧, સાંજ વરતમાન જાપ-ખાનાનાં તથા હારીશના સત્રકે ૩૧૦૦, મુંબઈનાં જુદાં જુદાં પારસી બાનું તથા બ્રહ્મચો તરફથી ભરાયલા ૩૭૨૫, શેડો સોરાબજી હો. બરજા તથા દારવાલાની કં. ૩૧૦૧, મરહુમ શેડ એચ. શા રતનજી બમનજીનાં પુણુ માટે ૩૧૦૦, ફારત એન્ડ પ્રાપ્રામતરી હાઈ સક્રુ ૩૧૧૦-૮, બદે ખાદા ૩૧૦૧, શેડ મહેરજી સાઈ નસરવાનજી શરેવર ૩૭૫૮, નવસારીનાં જરથોસતીઓ ૩૨૦૦, કનતાનનાં જરથોસતીઓ ૩૪૮૫-૧૧-૧૦ અને શેડ ફરામજી હોરમસજી સીધવા ૩૨૦૧. આ ફંડમાં બધી જાતના મલી કુલે ૩૧૮૦૦૭-૮-૪ ભરાયા હતા.

ગુજરાતી હીન્દુ સ્ત્રી મંડળના પ્રમુખ સહિ જમણાબાઈ નગીનદાસ સક્રુએ ઉધાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૭૭૨૬ માંની મુખ્ય રકમો:—શેડ ફરામજી કાવસજી કુપર ૩૧૦૦, પારસી મેસન ૩૨૨૫, શેડ હોરાબજી હોરમસજી કાસબરન ૩૧૦૧, મરહુમ શેડ કાવસજી બરજેરજી જમ-શેદજીના પુણુ સાટે ૩૧૦૦, મરહુમ શેડ એન. એમ. વાડીયાના ટરસ્ટીઓ ૩૫૦૦૦, જરથોસતી ૩૫૦૦, પારસી મેસન ૩૧૦૦, બાઈ આઈમાય અરહેસર હોરમસજી વાડીઆ ૩૧૦૦ અને Nothing but Duty ૩૨૦૦. એ ફંડમાં બધી જાતના મળી કુલે ૩૨૦૧૮૮-૧૩-૫ ભરાયા હતા.

મુંબઈના શેરીફ ઉધાડેલાં એ આના દુકાણ ફંડમાં કરાંચી ખાતે પારસીઓના ભરાયલા ૩૬૮૭ માંની મુખ્ય રકમો:—ખા. બા. નસવાનજી ર. મહેતા ૩૧૦૦, શેડ એદલજી દીનશાહ ૩૨૫૦, શેડ બંગીર હોરમજી કાઠારી ૩૧૦૦ અને શેડ કાવસજી હોરમસજી કાવક ૩૧૦૦.

પેરેડાઈસ મારચ એસારીએશન તરફથી ઉગાડેલા એ આના દુકાણ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૨૦૦ માં શેડ અરહેશર સોરાબજી ફરામજીના ૩૫૧ મુખ્ય હતા.

પુણા ખાતે ઉગાડેલા દુકાણ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૪૫૩-૧૨ મા સરદાર નવરોજજી મંદમજીના ૩૨૦૦ મુખ્ય હતા.

અમદાવાદ ખાતેના સંકટનીવારણ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૧૬૮૧૭ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ દાદાભાઈ રતનજી બલસારા ૩૩૧૨૫, શેઠ ખરશેદજી મેરવાનજી બાલીવાલાએ કરેલા નાટકની આવક ૩૪૩૦, સરદાર ખાં ખાં રસતમજી જહાંગીરજી વકીલ ૩૨૫૦, આનરેબલ ખાં ખાં નવરોજી પેસતનજી વકીલ ૩૧૦૦૦, સરદાર બમનજી અરદેસર દલાલ ૩૨૦૧, શેઠ એદલજી રસતમજી દાબીબંદા ૩૧૦૦, શેઠ બરજેરજી માણેકજી (ધારવાડ) ૩૧૦૦, ડાં મોટીબાઈ કાપડયા ૩૧૦૦, શેઠ એચ. એમ. વાડીઆ બારીસતર ૩૧૦૦, ખાં ખાં કાવસજી ધજીભાઈ ધનભુરા ૩૧૦૦, શેઠ દોરાબજી એચ. એશબરતર ૩૧૦૦, ખાં ખાં હોરમજી માણેકજી ભીમડીવાલા ૩૨૦૦, શેઠ સોરાબજી દુરામજી કલ્યાણીવાલા ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ એન. એમ. વાડયાના ટરસ્ટીઓ ૩૫૧૭૪ અને પારસી કુટુંબ ૩૩૨૬. ડાં ધનબાઈ હો. વાહાડયાએ ૩૪૭૨૫ ભરાવ્યા હતા અને એ રકમ ઉપર જણાવેલા ૩૧૬૮૧૭ માં સમાઈ જાય છે. ડાં ધનબાઈએ ભરાવેલા ૩૫૧૭૪ મુખ્ય રકમો:—ખાં ખાં બરજેરજી દોરાબજી પટેલ ૩૧૦૦, મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈના કુટુંબ ૩૫૨૮-૮, બાઈ જરબાઈ નવરોજી વાડયા ૩૩૦૦, એક જરથોસતી બાનું ૩૧૧૦, ખામ ગામની બરબલ કંપનીના જરથોસતીઓ ૩૧૦૦, બાઈ રતનબાઈ ખરશેદજી તારાચંદની યાદમાં ૩૧૦૦, શેઠ મનચેરજી જમશેદજી પટેલ ૩૧૨૫, શેઠ નોશીરવાન બમનજી કરંજયા ૩૧૨૫, Nothing but Duty ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ કાવસજી ખરશેદજી જમશેદજીના પુત્ર માટે ૩૧૦૦, શેઠ સોરાબજી માણેકજી શેડનાના પુત્ર માટે ૩૧૦૦ અને મરહુમ દુરામજી શાપુરજી બાટલીવાલાની યાદમાં ધ. ફ. બ. તરફથી ૩૧૦૦. આ ફંડમાં બંધી કરેલે ૩૮૩૬૮૧ ભરાયા હતા.

ભાવનગર સંકટ નીવારણ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૩૫૮૧ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ પેસતનજી બરજેરજી ડાકટર ૩૧૫૧, શેઠ બમનજી ૩૧૨૫૧, શેઠો હોરમસજી અને એદલજી શાપુરજી ૩૭૫૧, ડાં બરજેરજી ૩૪૦૧, શેઠ કાવસજી જમશેદજી સંજીવણા ૩૧૮૧, શેઠ મનચેરશા ના. રાણીના ૩૧૫૧ એદલજી તથા હોરમજી ઉમરીગર ૩૧૫૦.

ગોધરા ખાતે શેઠ મેરવાનજી હીરજીભાઈ કાઠાવાળાએ ઢોરો માટે ઉગાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૧૬૩૯ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ મનચેરજી જમશેદજી પટેલ ૩૧૫૦, શેઠ નશીરવાન બમનજી કરંજયા ૩૧૦૦, શેઠ મેરવાનજી હી. કાઠાવાળા ૩૧૦૦ તથા બાઈ જરબાનું મે. કાઠાવાળા ૩૫૦, સુવાતીની એક ગ્રહસ્થ ૩૧૦૨ અને દેવલાલી જરથોસતી બોરડીંગ સ્કુલના ચેલાઓ ૩૧૦૦. બીલીમોરાના પારસી ગ્રહસ્થે ૩૧૨૦ ની કીમતનું ગાસ બેટ આપ્યું હતું.

ગોધરા ખાતે દુકાળીયાઓ માટે બાઈ જરબાનું મે. કાઠાવાલાએ ઉગાડેલાં કલોધીંગ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૨૦૧ માંની મુખ્ય રકમો:—બાઈ જ. મે. કાઠાવાળા ૩૨૫ અને શેઠ મેરવાનજી એચ. કાઠાવાળા ૩૨૫, શેઠ મ. જ. પટેલ ૩૨૫ અને શેઠ ન. બ. કરંજયા ૩૨૫. બાઈ દીનબાઈ કાવસજી દાવરે અને મેસરસ ઉમરીગર ડાકટરની કંપનીએ કપડા આપ્યાં હતાં.

ગોધરા તાલુકાના ફેનીન રીલીફ ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૧૫૪ માં શેઠો દલાલ વકીલ અને કાઠાવાલાની કં. ૩૫૦૧, શેઠો આદરજી મંચેરજીની કં. ૩૫૦૧, શેઠ માણેકશા રતનજી દલાલ ૩૧૦૧ અને શેઠ કુંવરજી જમશેદજી ૩૫૧.

રાજકોટ દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૧૨૦૦ માંની મુખ્ય રકમો:—સર શાપુરજી બરજેરજી ભચ્ચા ૩૧૫૧, શેઠ હોરમજી અરદેશર વાડયા ૩૨૦૦, શેઠો હોરમજી અને મેરવાનજી મંચેરજી કામા ૩૧૫૦, સર પીરોશાહ એમ. મહેતા ૩૨૦૦, ડાં બી. સ્પેનસર ૩૧૦૦, જરથોસતી ૩૧૦૦ અને શેઠ એચ. એ. વાડયા ૩૧૦૦.

ભચ્ચ તથા જંબુસરના દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૧૦૩૮ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ શાપુરજી હોરમજી જંબુસરીયા ૩૧૨૫ અને શેઠો એદલજી આદરજીની કં. ૩૧૦૧, એ ઉપરાંત

ધણાંક જરથોસ્તીએએ લગભગ ૧૦૦ ગાંસડી ઘાસ ભેટ આપયું હતું.—વઢવાણ ખાતે ધોરો માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૬૦૦ માંની મુખ્ય રકમો:—સર શાપુરજી બી. ભર્યા ૩૩૦૧ અને શેઠ જાંગીરજી આદરજી ૩૧૦૧.—મહુવા દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૫૮૮ માં શેઠ રતનજી જમશેદજી ટાટાના ૩૫૦૦ મુખ્ય હતા.—નડીઆદ નીરાત્રીત ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૦૦ માં શેઠ હોરમસજી પાલનજીના ૩૫૧ મુખ્ય હતા.—કચ્છના દુકાળ ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૨૬ માં શેઠ હોરમજી ધનજીશાહના ૩૧૦૧ મુખ્ય હતા—વડા સીનોરના દુકાળ ફંડમાં શેઠ રશતમજી જમશેદજી ઝનવાળા ૩૧૦૧, પાલનપુરના દુકાળ ફંડમાં શેઠ બેરામજી મેરવાનજી મલખારીએ ૩૨૫૦ અને પરચુરજી રકમોના ૩૧૫ અને જુદા જુદા દેશાવરો ખાતેના દુકાળ ફંડમાં પારસીઓની પરચુરન રકમો મલી ૨૫૦ ભરાયા હતા.

નામદાર શહેનશાહી વ્યવસ્થા ૧૯૧૧ ના ડીસેમ્બરમાં લીદ્હુસ્તાનની લીવેલી મુલાકાત દરમ્યાન એ નામદારોને આવકાર આપવા માટે ઉઘાડેલાં રાયલ વીઝીટ ફંડમાં પારસીઓના આ વરસે ભરાયલા ૩૬૬૮૬ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ આર. કે. દાદાચાનજી ૩૧૦૧, શેઠો સરાફ દીનશાહ એન. જમસી ૩૧૦૦, શેઠો ધનજીશાહ અને સુદરદાસ ૩૧૦૦, શેઠો એસ. બી. બીલીમેરીયાની કં. ૩૫૧, શેઠો નાનુ અને હોરમસજી ૩૫૧, શેઠ પીરોજશાહ બી. આર. મોદી ૩૫૦, શેઠ પાલનજી દી. ચવના ૩૫૦, શેઠો જાંગીર મહેતા અને સામજી ૩૫૦, શેઠો આદરજી મનચેરજીની કં. ૩૧૦૦, ડા. ધવસજી એદલજી દાદાચાનજી ૩૧૦૦, શેઠો દી. વાચ્છા ૩૫૦, શેઠ નવરોજ એમ. દમર્યા ૩૫૦, શેઠ જમશેદજી એ. વાડીઆ ૩૫૦, એન. સંજીવણા ૩૫૦, શેઠ શાપુર એસ. મીસ્ત્રી ૩૫૦, શેઠો નવરોજ વાડીઆ એ. ૩૫૦, શેઠો કે. અને એ. એસ. ફરામજી ૩૪૦૦, શેઠ એસ. આર. યમનજી ૩૨૦૦, શેઠો પીટીટ ૩૧૫૦, એક જરથોસ્તી ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી એન. એલ્ ૩૧૦૦, શેઠ રતનજી ૩૧૦૦, શેઠ ફરામજી યમનજી જીજી ૩૧૦૦, શેઠ ફરદુનજી યમનજી જીજીભાઈ ૩૧૦૦, આં એમ. સી. મરઝયાન ૩૫૦, ડા. રતનશા દી. નરીમાન ૩૫૦, શેઠ એન. ડી. ગારદા ૩૫૦, શેઠો વોરડન કંપની ૩૧૦૧, શેઠો ગોદરેજ અને બોઈસ ૩૧૦૦ અને લેફ્ટનન્ટ કરનલ એમ. પી. ખરેઘાટ ૩૫૦. આ ફંડમાં અધી જાતના ગયે વરસે ભરાયલા સુધા કુલે ૩૩૧૭૪૪૬-૩-૬ નું થયું હતું.

નામદાર શહેનશાહ વ્યોરજી પાંચમાંની દીલ્હી ખાતે થયેલી રાજ્યાભિષેકને દીને મુંબઈમાં ગરીબોને મેળાની આપવા માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૧૨૫૦૩ માં મરહુમ શેઠ એન. એમ. વાડીઆના ત્રસ્ટીઓ ૩૧૦૦૦૦, સર શાપુરજી અરજેરજી ભર્યા ૩૧૦૦૦, શેઠો તાતા સનસની કં. ૩૧૦૦૦, શેઠો ખરશેદજી મનચેરજી અને સનસ ૩૨૫૧, શેઠ હોરમસજી રતનજી નરીમાન ૩૧૦૧, શેઠ ધનજીભાઈ યમનજી ૩૧૦૧ અને શેઠ જાંગીર યમનજી પીટીટના ૩૫૦ હતા. એ ફંડમાં અધી જાતના મલી કુલે ૩૨૮૬૪૪ ભરાયા હતા.

સુરત ખાતે રાજ્યાભિષેકની ધામધુમ કરવા ઉઘાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૭૦૩ માંની મુખ્ય રકમો:—ઓ. સરદાર દાવર કેમ્પશર એદલજી મોદી ૩૫૧, આં આં યમનજી એદલજી મોદી અને શેઠ જાંગીરશા એદલજી મોદી ૩૭૫, શેઠ રસતમજી મંચેરજી કુકા ૩૧૦૦, આં આં અરજેરજી નસરવાનજી વકીલ ૩૫૧ અને આં આં ડાકટર ડોસાભાઈ પેસતનજી ૩૫૧.

પુણા ખાતે રાજ્યાભિષેકની ધામધુમ કરવા ઉઘાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૫૦૦ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ જુદાદાદ રસતમ ધરાની ૩૩૦, શેઠ દીનશા મેરવાન ૩૩૦, શેઠ બેરામજી રસતમજી ૩૩૦, શેઠ હોરમજી અસપંદીઆર ૩૨૫, શેઠો તાતા એંડ સનસ ૩૫૦, સર દોરાબ જે. તાતા ૩૫૦ અને શેઠ અહમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૨૫.

જુદા જુદા દેશાવરો ખાતે નામદાર શહેનશાહની રાજ્યાભિષેકની ધામધુમ કરવા માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં નીચે મુજબ પારસીઓની રકમો ભરાઈ હતી:—નવસારીના ફંડમાં શેઠ મેરવાનજી નાના-

બાઈ મહેતાએ ૩૫૦, પેશાવરના ફંડમાં શેઠ સોરાબજી એદલજી માદને ૩૧૦૦૦, દેલવાડના ફંડમાં શેઠ દોરાબજી નવરોજીએ ૩૨૫, વલસાડના ફંડમાં બાં બાં કાવશજી ધનજીભાઈ ધનભુરાએ ૩૧૦૧ તથા પરચુતન ભરાયલા ૩૧૫ અને રાજકોટના ફંડમાં પરચુટણ રકમોના ૩૬૦ મળી ૩૧૨૫૧ ભરાયા હતા.

ભાવનગરના નામદાર માહારાણી શ્રીનાંદકુવરજાને સી.આઈ.ઈ.નો ખેતાખ મલયો તે માટે માન-પત્ર બીજેરે આપવાના ફંડમાં પારસી બાનુઓના ભરાયલા ૩૫૮૨ માની મુખ્ય રકમો:-બાઈ ગુલ-બાઈ બરજેરજી બેહરામજી ૩૧૦૧, બાઈ દીનબાઈ દીનશાહ બમનજી ૩૫૧, બાઈ તેહમીના નશર-વાનજી મીરજાં ૩૫૧, બાઈ રશીદબાનુ મનચેરશાહ રાણીના ૩૫૧, બાઈ માણેકબાઈ જમશેદજી સંજીણા ૩૫૧, બાઈ મહેરબાનુ પેસતનજી બરજેરજી ૩૫૧ અને બાઈ બાનુબાઈ બેજનજી ઉમરીગર ૩૫૧.

સંજીણુ ખાતે ઉભા કરવા ધારેલા યાદગારીનાં સ્થંભના ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૫૫૭-૩-૯ માંની મુખ્ય રકમો:-બાઈ હીરાબાઈ જમશેદજી પીટીટ ૩૩૧, બાઈ બચુબાઈ મેરવાનજી સોરાબજી જ. જીજીભાઈ ૩૨૫, પારસી ૩૨૫, શુકર ગુમરી ૩૫૦, શેઠ જમશેદજી એચજી મોદીએ ધ્રુષ્ઠ દીનબાઈ બે. રાનજીના પુણુ માટે ૩૨૫, બાઈ વીરબાઈજી માણેકજી દમભુવાળા ૩૫૦, હાંગકાંગ અને કંતા-નના જરથોસ્તીઓ તરફથી મલેલા ડાલર ૧૪૭ ના ૩૨૦૩-૧૫-૩, કાલબાદેવીના જરથોસ્તીઓએ કરેલા જશનમાં ભરાયલા ૩૨૬-૧૪-૬, મરહુમ ડાં મેરવાનજી જમશેદજી હકીમના ઉડમણમાં માસી ખરશેદબાઈ ઉઘનાવાળાએ ભરેલા ૩૨૫, એક પારસી ૩૧૦૦ અને શ્રીરોજ કે. દાદાચાનજીની યાદમાં ૩૧૦૦. આ ફંડમાં જેઓ ૩૧૦૦૦ નો યા પોતાના ગુજરેલાંની નેયતે આપશે તો એ સ્થંભની પડોશમાં તેઓનાં યા તેઓનાં એક તખ્તીપર તોધવામાં આવશે જેથી મોટી મદદ આપનારાંઓનાં નામો જળવા અંધમાં ૩૪૦૦૨ મલયા હતા, તેમાં શેઠ દોરામજી હોરમસજી શેઠના ૩૧૦૦૧, બે જ-મા ૩૧૦૦૧, મરહુમ શેઠ કાવશજી દીન-શાહ સી. આઈ. ઈ. ની યાદમાં બેટાઓએ મરહુમ બાઈ આવાંબાઈ દોરામજી પીટીટની ૩૧૦૦૦. આ ફંડમાં ૨ મલ્યા મળી કુલે ૩૧૩૮૧૦-૮-૬ નું થયું છે.

ખાન બહાદુર ડાં દોરામરોજ અરદેશર મુસ યાણાના એસીસટન્ટ સરખનના ઓળા ઉપરથી રીટાયર થવા પછી એવણના જરથોસ્તી વખાણનારાઓએ એવણને માન આપવા માટે તાં ૨૮ મી એપ્રિલે યાણાની શેઠ પટેલની દરેમેહેરમાં ત્યાંની અંગુમનના ત્રસ્ટી શેઠ ખરશેદજી ધનજીભાઈ શરાફના પ્રમુખપણા હેઠળ મેળાવડો ડીધો હતો. એ વખતે બહેર ડીધું હતું કે ડાં દોરામરોજને યાણાના જરથોસ્તીઓએ આપવા ધારેલું માનપત્ર એવણે લેવા ના પાડવાથી એ માટે એકઠી થયલી રકમમાંથી ૩૫૦૦ નો ચાર ટકાનો પોરટ ત્રસ્ટ બેંડ યાણાની અંગુમનનાં ત્રસ્ટીઓને આપી તેના વયાજમાંથી દર વરસે જમશેદી નવસેજને દીવસે એક જશન કરવામાં આવશે.

શેઠ ફરદુનજી કાવસજી મુલા સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવોલન્ટ ઈનસ્ટીટ્યુશનમાં લાંબો વખત કીમતી સેવા બજાવી રીટાયર થવાથી તેમની યાદગારી રાખવા ઉઘાડેલાં “ફરદુનજી કાવસજી મુલા ટેસ્ટીમેનીઅલ ફંડ” માં ભરાયલા ૩૨૦૧૯ માની મુખ્ય રકમો:-શેઠ હોરમસજી કીમજીભાઈ બાટલીવાલા ૩૫૦, શેઠ રસતમ ડી. એન. વાડીઆ ૩૧૦૦, શેઠ બેજનજી એફ. માદન ૩૫૦, શેઠ જમશેદજી હોરમસજી કોમીસરીએટવાલા ૩૫૦, ડાં એચ. એમ. મારીના ૩૧૦૦, શેઠ કાવસા ડી. વાડીઆ ૩૫૦, શેઠ જમશેદજી બીખાજી પંચકી ૩૧૦૦ અને શેઠ કેકોબાદ એચ.રાવ ૩૧૦૧.

મરહુમ શેઠ પેસતનજી એદલજી મેહતાની યાદગારી રાખવાના નવસારી મલેસરના ગરીબ જરથોસ્તીઓને આશરો આપવાનાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૩૧૬-૯-૮ માંની મુખ્ય રકમો:-મરહુમ બાઈ આલીબાઈ ધનજીશા એદલજી મનાના પુણુ માટે મરહુમના બાવા સર બેજનજી દાદાભાઈ મહેતાએ ૩૧૦૦૦ નો પોરટ ત્રસ્ટ બેંડ બ્યાજ વાપરવા, મરહુમ બાઈ બાઈમાય પેસતનજી મહેતાનાં પુણુ

માટે મરહુમનાં હોકરાઓએ રૂ. ૧૦૦ ની લેન વચાળ વાપરવા, શેઠ જાંગીરજી બીખાજી તંબોલીએ બાપા બીખાજીના હકમણામાં બરેલા રૂ. ૫૫, શેઠ હોરમસજી રતનશાહ દાદાભાઈ રૂ. ૫૮-૫-૩ શેઠ નશરવાનજી કેકાજી મહેતા રૂ. ૫૨, મેમબરોએ માસીક મદદનાં આપેલા તથા વચાળ વગેરેના મલી રૂ. ૬૮૫-૧૫-૫. આ ફંડમાં આજળ બરાયલા મલી કુલે રૂ. ૬૮૬-૧૫-૬ તું થયું છે. આ ફંડમાંથી ગરીબ પારસીઓને અનાજ, કપડાં, દવા દારૂ, સ્કુલ ફી, લગન તથા મરણના ખર્ચ વગેરે માટે રૂ. ૨૦૦ ની મદદ આપી છે ને ચાલુ સુકતાદમાં રૂ. ૩૫૦ ની વધુ મદદ આપવામાં આવશે.

મરહુમ ખાન સાહેબ દોરામજી દાદાભાઈ ખુટીની યાદગારી રાખવા માટે ઉગાડેલા ફંડમાં પારસીઓના બરાયલા રૂ. ૬૮૮ માની મુખ્ય રકમો:—એક મીત્ર રૂ. ૨૦૨, શેઠ બેહેરામજી જીજીભાઈ રૂ. ૧૫૦, શેઠ રસતમજી બે. જીજીભાઈ રૂ. ૧૫૦, સર કાવસજી જેહાંગીર બેરોનેટ રૂ. ૧૫૦, શેઠ માણેકજી કા. પીટીટ રૂ. ૧૦૦, શેઠ એસ. ડી. દુબાશ રૂ. ૧૦૦, સરદાર નવરોજી પદમજી રૂ. ૭૫, શેઠ બહમનજી દીનશાહ પીટીટ રૂ. ૭૫, શેઠ આર. ડી. તાતા રૂ. ૭૫, આનરેબલ ખા. બા. નવરોજી પી. વડીલ રૂ. ૭૫, શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ. ૫૧, શેઠ બેહરામજી રૂ. ૫૦, જીજીભાઈ રૂ. ૫૦, સરદાર દસતુર કેકાભાઈ આદરભાઈ રૂ. ૫૦ અને સર દીનશાહ મા. પીટીટ બારોનેટ રૂ. ૫૦. આ ફંડમાં નાણાં બરનારાઓની તા. ૧૨ મી નવેમ્બરે સર કાવસજી જેહાંગીરના પ્રમુખપણા હેઠળ મલેલી સભામાં મરહુમનું એક બસટ અથવા મેડેલીયન સાથનો દુવારો ઘટતા લેખ સાથ પુનામાં ઉમેા કરવાનો ઠરાવ થયો હતો.

અમદાવાદવાળા મરહુમ બાઈ હમાબાઈનો મેમોરીયલ ફંડમાં પારસીઓના બરાયલા રૂ. ૧૨૦ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ આલીબાઈ રૂ. ૫૫ અને શેઠ જમશેદજી નવરોજી વહાડયા રૂ. ૨૫.

કરાંચીના કલેક્ટર મી. લોરંસના પામવાથી મીસીસ લોરંસની યાદગારી બલવવા માટે ઉગાડેલા ફંડમાં પારસીઓના ૭૫૦ માં શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ. ૩૦૦૦, શેઠ જહાંગીર હો. કોકારી રૂ. ૫૦૦, ખા. બા. રૂ. ૩. મહેતા રૂ. ૧૦૦૦, એક પારસી બાનું રૂ. ૫૦૦, શેઠો પેસતનજી બીખાજીની કે. રૂ. ૨૫૦, શેઠ કાવસજી હો. કાતરકના રૂ. ૫૦૦ હતા.

ધોડાની સરતોના તરફ એકાઉન્ટન્ટ મી. ઈ. જે. ચારડની યાદગારી માટેના ફંડમાં બરાયલા રૂ. ૧૮૦૦ માંથી ૩ યુરોપયન ફંડોમાં અને ૨ પારસી ફંડો તેમાં સર જમશેદજીની સ્કુલના લોજન ફંડમાં રૂ. ૫૦૦ તથા ધી બેહેરામજી જીજીભાઈ કમરશયલ કોલેજનાં ફંડમાં રૂ. ૧૦૦ આપવા હતા.

શ્રીયુત પટણી મેમોરીયલ ફંડમાં પારસીઓના બરાયલા રૂ. ૬૮૭ માં શેઠ પેસતનજી બરજોરજી બેહેરામજી રૂ. ૪૦૦, શેઠ એન. એફ. મીરખાં રૂ. ૨૫૦ અને શેઠ બી. કે. નરીમાન ડોક્ટરના રૂ. ૩૭ હતા.

ભરચના બેંડ ફંડમાં બરાયલા રૂ. ૧૧૧૭ માની મુખ્ય રકમો:—ખા. બા. આદરજી મનચેરજી દલાલ રૂ. ૧૨૦, શેઠ રસતમજી હોરમસજી વખારીઆ રૂ. ૧૨૦, શેઠ મનચેરજી સોરામજી વખારીઆ રૂ. ૧૨૦, શેઠ બમનજી અરદેશર દલાલ રૂ. ૨૫, શેઠો દીનશાજી ફરદુનજી એન્ડ અધરસ રૂ. ૨૫, શેઠ પીરો-જશા રસતમજી વખારીઆ રૂ. ૧૦૦, શેઠ જહાંગીરજી દીનશાજી દલાલ રૂ. ૧૨૦, શેઠ શાપુરજી એમ. જંબુશરવાલા રૂ. ૨૫, શેઠ બમનસા જમાસજી ઉનવાળા રૂ. ૨૫, શેઠ મેરવાનજી ફરદુનશા રૂ. ૪૦, ખા. સરદાર દાવર કેખશર એદલજી મોદી રૂ. ૧૨૦ અને શેઠો જીવણજી તથા એદલજી લીમજી રૂ. ૨૫.

માધેરાનનાં બેંડ ફંડમાં પારસીઓના બરાયલા રૂ. ૪૦૦ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ રતન જે. તાતા રૂ. ૧૦૦, સર જમશેદજી જીજીભાઈ રૂ. ૫૦ અને સર કાવસજી જેહાંગીર રૂ. ૨૫.

પુનાની એમી-હોરડીકલચરજી સોઆયદીના બેંડ ફંડમાં પરચુટચુ રકમોના મલી પારસીઓના રૂ. ૧૦૦ બરાયા હતા.

જેહાનસ બરગની ઇન્ડિયન વીમેનસ એસોસિએશન હસ્તકના કલાસમાં ભરત, ગુંથણ અને સીવણ કામનું શીખણ લેતી સ્ત્રીઓ માટે કારીગરીની ટ્રીનેનું પ્રદર્શન ભરાયું હતું. એમાં મીસીસી જાઈલ જહાંગીર પીટીટ ચીજ ૩૩ કીમત રૂ.૪૦, મીસીસ એન. એચ. પાટકે ચીજ ૬ રૂ.૬૩, મીસ શીરીન કે. કાબરાજ ચીજ ૯ રૂ.૪૮ અને બીજી પારસી બાનુઓ તરફની મલી ૭૪ ચીજે રૂ.૩૦૫ ની કીમતની તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બરે મોકલાવી હતી. વળી હીંદી સ્ત્રીઓના હાથની કારીગરીના નમુનાઓ અત્રેથી ખરીદી પ્રદર્શનમાં મોકલવા વગેરે માટેના ખર્ચના ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ.૧૯૧ માં લેડી શીરોજશાહ મહેરવાનજી મહેતાના રૂ.૩૦ મુખ્ય હતા. એમાં બધી જાતના ભરાયલા રૂ.૬૬૨ માંથી રૂ.૪૯-૮ નાં ભરત-ગુથણના નમુનાઓ ખરીદી ભેટ મોકલાવ્યા હતા અને એ માટે થયેલા ખર્ચના રૂ.૧૭૮-૩-૯ જતા બાકી વધેલા રૂ.૨૩૪-૪-૩ તેમજ ભેટ મોકલેલી ચીજોની જે કીમત ઉપજશે તે મલી બધું ત્યાની હીંદી સ્ત્રીઓના સંકટ દુર કરવામાં વાપરશે.

હિંદુસ્તાનમાંથી એક ક્રીકેટ ટીમ ઈંગ્લાંડ ખાતે મેચો ખેલવા સને ૧૯૧૧માં મોકલી તેના ખર્ચ માટે નાણા ભરાવવામાં આવ્યા હતા, પણ આવક કરતાં ખર્ચ ઓછો થવાથી જમીનગીરી આપનારા ગ્રહસ્થોને પ્રમાણ મુજબ રકમ પાછી આપવાનો ઠરાવ તા. ૧૦ મી એપ્રિલે ઇંગ્લેન્ડ ક્રીકેટ ટીમની કમીટીની મહેલી સભામાં થયો હતો. આથી જુદા જુદા પારસીઓના ભરાયલા રૂ.૧૮૪૫૦ ના પ્રમાણ મુજબ તેઓને રૂ.૫૩૫૨ પાછા આપવામાં આવ્યા હતા.

શેઠ હોરમશા જીવાજી હાથીના દીકરા હુસંગ તથા દીકરી આલામાયની નવજોત રોજ ૪ થો માહ ૭ મો સને ૧૨૮૧ ના દીવસે થઈ તેઓના શેઠ જીવાજી હોરમશાના પુણ્ય માટે મરહુમના વીધવા બાઈ હમાબાઈ તથા દીકરાઓ બમનશા, તથા હોરમશા જીવાજી હાથીએ રૂ.૫૦૦ ભરચની પારસી પંચાયતને

શેઠ દાદાભાઈ રતનજી કારવાડવા મરહુમ બાવાના પુણ્ય માટે વલસાડની પારસી પંચાયતને રૂ.૫૦૦ આપ્યા કે એનું વ્યાજ મનાં થતાં ધંબારના ખર્ચની ખુટ પુરવામાં વાપડવું.

શેઠ પેશતનજી ધનજીભાઈની લે. કંપનીએ રૂ.૧૫૦૦ વલસાડની પારસી પંચાયતને આપ્યા કે એનું વ્યાજ એ કંપનીને નામે થતાં ધંબાર ખર્ચની ખુટ પુરવામાં વાપરવું.

બાઈ માણેકબાઈ પીરોજશા રસતમજી દરીયાસના પુણ્ય માટે રૂ.૪૫ ભરચની પારસી પંચાયતને આપ્યા હતા.

ડા. ધનજીશાહ હીરજીભાઈ પટેલે પુના વોલંટીયરસને લગતી મુંબઈની પારસી કંપનીને પોતાની નીશાનબાજી સુધારવા એક રૂ.૫૦૦ એલેન્ડ કંપ આપ્યું છે.

શેઠ દુરામજી હોરમજી શેઠનાએ નવસારીના આતશબહેરામમાં જે ડજન ખુરસીની ભેટ કરી છે.

શેઠ જ. ન. પીટીટ પારસી આરફનેજના ફંડમાં તા. ૨૧ મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા રૂ.૧૨૩૯૪ માની મુખ્ય રકમો:--શેઠ શીરોજ કાવસજી અધુ રૂ.૫૦૦, શેઠ સોરાબજી બેહરામજી ભાભાનાં વસીએતનામાના એકઝીક્યુટરોએ મરહુમના બપાવા કુંવરજીના પુણ્ય માટે રૂ.૩૦૦૦ અને મરહુમ શેઠ સોરાબજી ભાભાના પુણ્ય માટે રૂ.૩૦૦૦, બાઈ હીરાંબાઈ પેશતનજી ગોદીવાલા રૂ.૩૦૦૦, શેઠ ખરસેદજી મચેરજી ભેસાણીયા રૂ.૧૦૦૦, શેઠ રસતમજી હોરમજી પાતક રૂ.૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ દોરાબજી ફરહનજી વાઘાના વીલ મુજબ રૂ.૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી કેઅશર ચીનાઈ રૂ.૧૦૧, બાઈ જાઈલ જમશેદજી ઉમરીગરના પુણ્ય માટે રૂ.૧૦૦ અને બાઈ રતનબાઈ કેઅશર માલેગામવાલા રૂ.૧૦૦.

બાઈ આવાંબાઈ દુરામજી પીટીટ પારસી ગરલસ આરફનેજમાં બાઈ હમાબાઈ દુરામજી પીટીટે આપેલા રૂ.૨૦૦૦૦ ઉપરાંત પરચુટલુ રકમોના રૂ.૧૧૫ ભરાયા હતા.

શેહેનશાહી જશન મંડળીને ડોનેશન તરીકે પરચુટલુ રકમોનાં રૂ.૧૨૧ મળ્યા હતા.

ઉઠમણાનું ધરમખાતું.

અયે વરસે જે જે મરનાર જરયોસ્તીઆના ઉઠમણામાં તેમનાં પુલુ માટે ધરમખાતે રહેશે
બસાઈ છે તેની વીગત:—

રૂપીઆ.

રોજ-માહ.

	૧૦૧ એરવદ એદલજી ખુરશેદજી કાતરક (ગણુદેવી) ૧૪-૧૦-૧૨૮૦
	૬૬ બાઈ આઈમાય બીખાજી ફરાંમજી ડંગા (ગણુદેવી) ૮-૧૧-૧૨૮૦
	૨૪ બાઈ મેરબાઈ ધનજીભાઈ ભાગલીઆ (ગણુદેવી)...	... ૨૧-૧૧-૧૨૮૦
(ક)	૫૫૪૧ બાઈ રતનબાઈ તે મરહુમ શેઠ બમનજી દીનશાહજી ખાનના વીધવા અને મરહુમ શેઠ ડોશાભાઈ મેરવાનજી દલાલના બેટી	૨૯-૧૧-૧૨૮૦
	૬૭ બાઈ ડોશીબાઈ અરદેશર શાપુરજી કંઠનના (વલસાડ) ૧૪-૧૨-૧૨૮૦
અમર	૭૫૦ શેઠ ધનજીભાઈ દોરાબજી ચીનાઈ (હાંગકાંગ) ૧૪-૧૨-૧૨૮૦
	૪૦ શેઠ બીખાજી રસતમજી ગઝદર (ગણુદેવી) ૨૪-૧૨-૧૨૮૦
	૮૫૯ શેઠ શેહેરીયારજી નશરવાનજી બમનશાહ કુંગાજી (લંડન મધે ગુજરેલા ને ભર્યમાં ઉઠમણું થયલું) ગાથા ૩ જે ૧૨૮૦
(ખ)	૧૩૮૬ બાઈ કુવરબાઈ સોરાબજી ફરદુનજી કાપડયા (ભર્ય). ગાથા ૩ જે ૧૨૮૦	...
	૧૩૫ શેઠ પેસતનજી દીનશાહજી ગાંધી (ભર્ય) ગાથા ૩ જે ૧૨૮૦
	૨૬૧ શેઠ જહાંગીરશા ધનજીશા ખાનના (વલસાડ)...	... ૧-૧
	૫૧ શેઠ માણેકજી કુવરજી કલી...	... ૩-૧
	૧૧૧ બાઈ આવાંબાઈ સોરાબજી...	... ૫-૧
	૧૩૩ બાઈ ગુલબાઈ હો. રમવાલાઈ...	... ૯-૧
	૧૨૫ બાઈ ધનબાઈ દીનશાહ ડોશી...	... ૧ (વડોદરામાં ગુજરેલાં ને સુરતમાં ઉઠમણું થયલું) ...
	૧૫ બાઈ નવાજબાઈ સોરાબજી મેરવાનજી ભગત (ભર્ય) ૧૯-૧
	૬૨ બાઈ કુવરબાઈ અરદેશર પેસતનજી કાટપીટયા (સુરત) ૨૧-૧
	૧૦૧ બાઈ બીખાઈજી રશતમજી સોરાબજી કોઠારી અને મરહુમ શેઠ ખરશેદજી મેરવાનજી મસાલાવાલાના બેટી (સુરત) ૨૩-૧
	૫૧ બાઈ રતનબાઈ કાવશજી ખરશેદજી કરાડીઆ (નવસારી) ૨૬-૧
	૧૩૮ બાઈ દીનબાઈ બેજનજી દોરાબજી રાનજી (નવસારી) ૨૭-૧
	૨૦૨ બાઈ વીરબાઈ હોરમશજી માણેકજી (ભર્ય) ૨૭-૧
	૧૫ શેઠ અદેશરજી બીખાજી ખેરગામવાળા (વલસાડ) ૨૯-૧
	૭૧૨ બાઈ પીરોજબાઈ તે શેઠ જાંગીરજી દીનશાહજી મસરવાલાના વીધવા અને શેઠ ડોશાભાઈ કીલાવાલાના બેટી (સુરત) ૨-૨
(મ)	૧૪૧૨ બાઈ આવાંબાઈ જમશેદજી માસ્તર (ફરાંચી) ૩-૨
(ન)	૧૫૭૫ એરવદ માણેકજી દાદાભાઈ દફતરી (સુરત) ૩-૨
	૩૦૦ શેઠ ડોશાભાઈ દાદાભાઈ વોરાવજીર તથા ટ્રાંટ રોડના સ્ટેશન માસ્તર ૪-૨
	૧૯૪ શેઠ બમનજી કાવસજી પટેલ (ભર્ય)...	... ૪-૨
(ચ)	૧૦૦૦ એરવદ સોરાબજી માણેકજી દફતરી (સુરત) ૭-૨
	૧૪૫ બાઈ બીખાઈજી ખરશેદજી શાપુરજી પાલીયા (સુરત) ૧૦-૨
	૫ શેઠ હોરમસજી કુવરજી કાપર (અમદાવાદ) ૧૦-૨

ક્રમીક	વર્ણન	રકમ-માત્ર.
૨૫	બાધ પીરોજબાધ નશરવાનજી હુરા	૨૧-૨
૬૯	બાધ કુવરબાધ દીનશાજી કુવરજી થાંદડા (ભર્ય)	૨૧-૨
૨૭૦	બાધ શીરીનબાધ એદલજી દોરાબજી મીસતરી (કરાંચી)	૨૩-૨
૧૭૩	શેઠ જાંગીરજી ખરશેદજી એદલજી કાગા (ભર્ય)	૨૫-૨
૨૨૫	દસ્તુર જમશેદજી મનચેરજી દસ્તુર (અમદાવાદ)	૨-૩
૨૫૦	શેઠ હોરમશજી દાદાબાધ મુલ્લા (સુરત)	૩-૩
૧૧૩	બાધ જીવણબાધ લીમજીભાધ ફરાંમજી અવારી (ખીલીમોરા)	૫-૩
(બ)	૬૧૦૪ બાધ જાનજી જમશેદજી રસ્તમજી ઉમરીગર અને મરહુમ શેઠ બેરામજી એદલજી ઉમરીગરના બેટી... ..	૧૦-૩
૬૨	બાધ ધનાબાધ હોરમજી જીવણજી વાડીઆ (ખીલીમોરા) ...	૧૧-૩
૬૯	બાધ મેહરબાધ દીનશાજી માણેકજી આરશીવાલા (ખીલીમોરા)	૧૩-૩
૩૭૨	શેઠ ડોશાબાધ ખરશેદજી દરોગા તથા કારટીંગ કંત્રાકટર ...	૧૫-૩
૩૧૫	શેઠ પેસતનજી સોરાબજી કોપર (સુરત)... ..	૧૫-૩
૧૫	બાધ કુવરબાધ નશરવાનજી શરવંચર (વલસાડ)	૧૫-૩
૫૫૫	બાધ માણેકબાધ ફરાંમજી તે શેઠ નવરોજી લીમજીભાધ અધનીવાળાના બેટરી	૧૯-૩
(જ)	૨૦૭૫ ખાન સાહેબ પેસતનજી	૨૦-૩
૧૦૪	બાધ મેહરબાધ તે શેઠ ન દસ્તુરની દીકરી (ભર્ય)	૨૦-૩
૨૯૫	બાધ ગુલબાધ ફરાંમજી ખાનાવાલા	૨૪-૩
(ઝ)	૨૦૪૪૪ શેઠ દાદાબાધ ધનજીભાધ (ખીલીમોરા)	૨૫-૩
૬૪૨	બાધ કુવરબાધ દાદાબાધ પટ્ટલ (ભાવનગરમાં તથા ખજેદમાં ઉઠમણ થયલું)... ..	૨૯-૩
૪૦૦	શેઠ નશરવાનજી રસ્તમજી ભર્ય (કરાંચી)	૩-૪
૯૩૧	શેઠ ધનજીશાહ દીનશાહ મસાલાવાલા (મહુ)	૩-૪
૪૧	મોખેદ નશરવાનજી બેરામજી ટોટીનાં (વલસાડ)	૩-૪
૮૯	શેઠ ધનજીશા ૨. ભગત (કાંમટીમાં ગુજરેલાને ખીલીમોરામાં ઉઠમણ થયલું)	૬-૪
૧૯૭	બાધ હીરાંબાધ પેસતનજી એદલજી મેહતા (મુંબઈમાં ગુજરેલાં ને નવસારીમાં ઉઠમણ થયલું)	૮-૪
(ટ)	૭૬૦૦ બેગમ આવાંબાધ ધનજીભાધ ફકીરજી કામાદોર (રાવલપીંડી)	૧૦-૪
૭૦	ડાકટર બેરામજી જીવાજી દાડવાલા (ભર્ય)	૧૦-૪
૧૧૧	શેઠ ધનજીશાહ દારાશાહ નશરવાનજી મામલતદાર (રાજનંદ ગામમાં ગુજરીયાં ને ભર્યમાં ઉઠમણ થયું)	૧૦-૪
૧૩૮	શેઠ રતનજી લીમજીભાધ ભગત (ખીલીમોરા)	૧૫-૪
૭૨	શેઠ અરદેશર બેરામજી ગાંધી (આણમાં ગુજરીયાં ને ભર્યમાં ઉઠમણ થયું)	૧૭-૪
(ડ)	૫૫૫૩ શેઠ શાવકશાહ સોરાબજી ઉમરીગર	૧૯-૪
૭૫૧	શેઠ માણેકશા ધનજીશા ડાકટર (મુંબઈમાં ગુજરીયા ને ભર્યમાં ઉઠમણ થયું) ૨૦-૪	૨૦-૪
૭૨૬	શેઠ ડોશાબાધ ખરશેદજી કાપડીયા (ભર્ય)	૨૪-૪

રૂપીઆ.		રોજ-માહ.	
(૩)	૪૭૭૧ બાઈ બચુબાઈ દોરાબજી ખંદાલેવાળા તે મરહુમ શેઠ બેજનજી નશર- વાનજી ફરેનચમેનના વીધવા (પુણા)...	...	૨૫-૪
(૬)	૧૮૭૪ શેઠ નવરોજી રતનજી રામલાના (સુહાલી)	૨૬-૪
	૨૨૦ બાઈ સુનાબાઈ સોરાબજી હોરગજી મરચંટ (આમુરોડ)	૨૬-૪
	૫૫૦ શેઠ રસ્તમજી ખરશેદજી બામજી (નવસારી)	૨૮-૪
(બી)	૨૪૦૩૨ શેઠ દોરાબજી જમશેદજી એદલજી ચીનાઈ (સીકનદરાબાદ)	૧-૫
	૫૧૨ બાઈ દીનબાઈ રસ્તમજી નવરોજી પટેલ (સુરત)...	...	૩-૫
	૨૨૮ શેઠ ડોનાબાઈ કાવજી સાંગા (પુણા)	૪-૫
	૪૬ શેઠ રતનજી લીમજીબાઈ ગોટલા (વલસાડ)	૪-૫
(ત)	૧૫૬૮૨ બાઈ ખરશેદબાઈ તે મરહુમ આં માણેકજી પાલનજી કરંજીઆના વીધવા અને મરહુમ આં આદરજી હોમજીના બેટી	૬-૫
	૪૭ બાઈ નવાજબાઈ કાવજી નવરોજી ધવયા (વલસાડ)	૧૦-૫
	૩૧૫ બાઈ આવાબાઈ તે મરહુમ આં શોરાબજી માણેકજી મુગાશેડના વીધવા	૧૨-૫	
(થ)	૨૩૯૮ શેઠ પેશતનજી દારાજી મીરજી (ભાવનગર)	૧૩-૫
	૨૪૪ શેઠ ખરશેદજી મનચંદ્રશાહ (માં ગુજરેલા ને ભર્યમાં ઉકમણું થયલું)	૧૭-૫
	૩૨૦ બાઈ દીનબાઈ મોટાબાઈ (ખીલીમોરા)	૧૯-૫
	૭૪ શેઠ નવરોજી મેરવાનજી (સ્ટેશન માસ્ટર (સુરત)	૨૦-૫
	૫૨૫ રસ્તુર કાવજી ખરશેદજી ()	૨૨-૫
	૧૪૭ બાઈ પીરોજબાઈ હોરમજી (સરી)	૨૩-૫
	૧૭૫ શેઠ નશરવાનજી ફકીરજી રતનજી (તાગનપોર)	૨૪-૫
	૩૧ બાઈ હીરાંબાઈ નવરોજી સાપુરજી વાડીઆ (ખીલીમોરા)	૨૪-૫
	૯૨ બાઈ સુનાબાઈ દોરાબજી હોરમજી ગઝદર (ગણદેવી)	૨૪-૫
	૧૭૨ બાઈ હીરાંબાઈ ખરશેદજી ફરાંમજી પંથકી (ખીલીમોરા)	૪-૬
	૨૫ બાઈ જરબાઈ પેશતનજી ગયારા (અમદાવાદ)	૫-૬
	૪૧ બાઈ ડોલીબાઈ તે શેઠ આદરજી હોરમજી સાધગિરાના દીકરી (અમદાવાદ)	૫-૬	
(દ)	૨૯૨૦ ડાં મેરવાનજી જમશેદજી હકીમ	૧૨-૬
	૫૫ શેઠ ખરશેદજી હોરમજી સાહેર (સોંગડ વધારામાં ગુજરેલા ને નવસા- રીમાં ઉકમણું થયલું)	૧૫-૬
(ધ)	૫૫૦૦ શેઠ ખરશેદજી ધનજીશાહ અંકલેસરીઆ (પુણા)	૧૭-૬
	૪૮ શેઠ બરજોરજી હોરમજી ચાવલ (ખીલીમોરા)	૧૯-૬
	૧૮ શેઠ બહમનજી પેશતનજી મેવાલાળા (વલસાડ)	૨૯-૬
	૭૪૪ બાઈ રતનબાઈ રશતમજી મેધોરા (ખીલીમોરા)...	...	૨-૭
	૫૦૦ આં આં દારાશાહ રતનજી ચીચગર (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને નાગપુરમાં ઉકમણું થયલું)...	...	૩-૭
	૪૨ શેઠ શોરાબજી બરજોરજી મેધોરા (વલસાડ)	૭-૭
	૫૭૪ શેઠ અરદેશર દીનશાહ ગાંધી, ભર્ય સમાચારના માલેક (ભર્ય)	૧૩-૭	
(ન)	૧૦૩૫૧ શેઠ અસપંદીઆરજી દીનશાહ ખંખાતા (કગંચી)	૧૩-૭
(પ)	૧૦૭૭ શેઠ બેજનજી એદલજી દુમશીઆ (સુરત)	૧૪-૭

૩૫૫આ.

રોજ-માહ.

	૧૩૦	શેડ પેસતનજ દાદાભાઈ મગોલ (સુરત)	૧૫-૭
	૧૧૫	બાઈ હીરાંબાઈ તે આં બેરામજ નવરોજ પાવરીનાં ધણીઆણી તે આં				
		એદલજ હોરમજ કાતરકનાં દીકરી	૧૬-૭
	૫૫૫	શેડ કેદેઆદ મનચેરજ મીસતરી	૧૭-૭
	૬૩૧	બાઈગુલબાઈ તે મરહુમ શેડ પેસતનજ કાવશજ ચોક્સીના દીકરી(મલાડ)				૧૮-૭
	૬૦૦	બાઈ પીરોજબાઈ તે મરહુમ શેડ નશરવાનજ રતનજ માસ્તરના વીધવા				
		અને ધનદોરવાલા શેડ હોરમજ માણેકજ ભમગરાના બેટી (સુરત)				૨૧-૭
	૩૮૩	બાઈ બાઈઆઈ પેસતનજ બરજોરજ મહેતા (નવસારી)	૨૪-૭
(ક)	૨૨૩૨	શેડ મનચેરજ જીવણજ પેસતનજ દુબાશ (કરાંચી)	૨૪-૭
	૩૫૨	બાઈ સુનાબાઈ દીનશાજ મેરવાનજ કેળાવાલા (ભરચ)	૨૬-૭
	૬૪૩	બાઈ મોટીબાઈ હીરાજ એદલજ ડાકટર	૨૮-૭
	૩૦૦	શેડ સોરાબજ રતનજ માસ્તર (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને સુરતમાં ઉડમણ થયલું)	૪-૮
	૬૭	શેડ હોરમજ રશતમજ પટેલ મેધોરવાળા (બીલીમોરા)	૫-૮
	૩૪	બાઈ કુવરબાઈ હોરમજ	૮-૮
	૧૭૭	શેડ બીઆજ બેરામજ	૯-૮
	૪૪	બાઈ આવાબાઈ જમ	૯-૮
	૪૪	શેડ માણેકજ કાવમજ	૯-૮
	૨૭૬	બાઈ માણેકબાઈ કુવરજ	૯-૮
	૧૩૩	શેડ એદલજ દાદાભાઈ	૧૧-૮
(ખ)	૧૧૦૦૦	શેડ શીરોજશાહ કેરશાસપ	૧૧-૮
	૩૨૯	બાઈ ધનબાઈ રતનશાહ કાપડીઆ	૧૨-૮
	૯૩	શેડ હોરમસજ ચાંનજબાઈ અંકલેસરીઆ (અમદાવાદ)	૧૨-૮
(બ)	૨૩૯૧	બાઈ રતનબાઈ તે મરહુમ આં આં બહમનજ બેરામજ પટેલના વીધવા				૧૩-૮
	૨૪	બાઈ માણેકબાઈ એદલજ મેરવાંનજ દાબરી (વલસાડ)	૧૬-૮
	૮૭૩	શેડ પેસતનજ ધનજબાઈ મેહોરવાનજ (બીલીમોરા)	૧૬-૮
	૫૩	બાઈ હીરાંબાઈ ધનજશા નશરવાનજ (વલસાડ)	૨૦-૮
	૧૧૪	શેડ ફરામરોજ જમશેદજ શુબેશવાલા (વલસાડ)	૨૦-૮
	૨૯૪	શેડ રતનજ જમશેદજ પારખ (સીકનદરાબાદ)	૨૨-૮
(મ)	૨૧૫૫	બાઈ જરબાઈ દોરાબજ હોરમજ કાંગા	૨૮-૮
	૩૬૨	બાઈ સુનાબાઈ મેહોરવાનજ કુવરજ દોરાબજ (બીલીમોરા)	૩૦-૮
	૬૦૦	શેડ રતનજ જીવણજ હોમાવાલા (ભરચ)	૧-૯
(ય)	૧૪૦૦૦	શેડ અરદેશર દાદાભાઈ દાદીશેડ	૩-૯
	૨૨૮	બાઈ માણેકબાઈ પીરોજશા નવરોજ ભુરી (બીલીમોરા)	૩-૯
	૨૫	બાઈ દીનબાઈ બમનજ કાવસજ મોટી (મુંબઈમાં ગુજરેલાં ને બીલીમોરામાં ઉડમણ થયલું)	૩-૯
	૧૭૩	શેડ નશરવાનજ દોરાબજ ભરચા	૪-૯
	૨૧	બાઈ જીવણબાઈ સોરાબજ કરાકા (અમદાવાદ)	૫-૯
	૧૭૪	શેડ હીરાજ હોરમસજ ભરચા (અમદાવાદ)	૬-૯
(૨)	૧૫૫૫	શેડ પીરોજશાહ બરજોરજ શરાફ	૬-૯

રૂપીઆ.		રોજ-માહ.	
(લ)	૨૭૪૧ શેઠ ફરામજી નશરવાનજી ગ્રીમારા (સુરત) ૬-૯		
	૧૬૦ શેઠ દોરાબજી અરદેશર દાદી મારતર (અજમેર) ૭-૯		
(વ)	૧૭૪૮૩ ખાનખલાદુર અરદેશર એદલજી તાતા ૮-૯		
(શ)	૧૬૬૫ ખાં નવાજખાં જમશેદજી કાવશજી કામા અને મરહુમ શેઠ મનચેરજી પેશતનજી ઘડીયાળીના ખેટી ૯-૯		
(પ)	૧૬૨૬ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈ નવરોજી મોદી ૯-૯		
	૩૧૦ શેઠ દોરાબજી નવરોજી દારવાલા ૯-૯		
	૩૨ મોખેદ શાપુરજી જમશેદજી કનથર (વલસાડ) ૧૦-૯		
	૩૦૦ શેઠ મનચેરજી ટેમુલજી માડન ૧૧-૯		
	૪૪ શેઠ બીખાજી સોરાબજી દારવાલા (અજમેર) ૧૧-૯		
	૬૧૦ શેઠ પેસ્તનજી રતનજી હોમાવાલા (ભરૂચ) ૧૩-૯		
(સ)	૧૬૩૦ ખાં જરખાં દોરાજી રીપોરટર અને મરહુમ શેઠ કાવશજી પ્રદુતજી ઘડીયાળીના ખેટી ૧૪-૯		
	૪૧૧ શેઠ દીનજી કવજી પેસ્તનજી મેહરજી (દખન હેદરાબાદ) ૧૪-૯		
	૩૭૬ શેઠ મનચેરજી પેસ્તનજી ૧૫-૯		
	૬૪ ખાં જીજીખાં દીનજી ૧૯-૯		
	૨૫૨ ખાં નવાજખાં અરદેશર (અજમેર) ૨૦-૯		
	૫૫ ખાં નવાજખાં રતનજી (અજમેર) ૨૦-૯		
(હ)	૨૩૩૩૪ શેઠ જમનજી એદલજી કા ૨૧-૯		
	૨૧૪ ખાં પીરોજખાં જમશેદજી મોરા (ખીલીમોરા) ૨૫-૯		
	૪૪૨ શેઠ ધનજીશાહ દાદાભાઈ વાલા ૨૭-૯		
	૧૦૦ ખાં માણેકખાં દીનજી પેસ્તનજી નાગર (કરાંચી) ૩૦-૯		
	૧૭૬૬ શેઠ મનચેરજી બેરામજી પેમારટર તથા ગેટુના ૩૦-૯		
	૬૧ ખાં ધનખાં રસતમજી દીનજી કેરાંવાલા (ભરૂચ) ૨-૧૦		
(ળ)	૨૫૬૨ ખાં શીરીનખાં નાનાખાં કાકા તે શેઠ રસતમજી તથા નશરવાનજી નાનાખાં ખાંશના ખેન ૩-૧૦		
(ક્ષ)	૧૦૭૦૦ ખાં આઈમાય તે શેઠ ફકીરજી નાનાખાં ચાઈનાના છોકરી તથા ડાં માણેકજીશાહ નવરોજી વલસાડના ધણીઆણી ૫-૧૦		
	૧૩ શેઠ શાપુરજી પેસ્તનજી તારાપુરવાળા (વલસાડ) ૮-૧૦		
(ઞ)	૨૪૧૬ ખાં પીરોજખાં તેખાં બાં શીયાવજી કાવશજી દાવરના ધણીઆણી તથા સરદાર ખાં બાં બહમનજી અરદેશર દલાલના ખેટી (અમદાવાદ) ૮-૧૦		
	૧૩૪ શેઠ જમસજી ધનજીખાં દારવાલા (ભરૂચ) ૯-૧૦		
	૨૩૨ ખાં ડોસીખાં ધનજીખાં જમશેદજી દલાલ ૧૫-૧૦		
	૧૮૪ શેઠ સોરાબજી દાજીખાં દાંડીવાલા (ખીલીમોરા) ૨૦-૧૦		
	૩૬ ખાં રતનખાં રસતજી કછોલીવાલા તે શેઠ બરજોરજી દોરાબજી ખીલી-મોરીઆના દીકરી (નવસારી) ૨૩-૧૦		
(A)	૨૬૭૧૦ શેઠ માણેકજી નવરોજી દારવાળા ૨૪-૧૦		
	૯ શેઠ શોહરાબજી મેરવાનજી મીસ્ત્રી (વલસાડ) ૩-૧૧		
	૫૦૦ શેઠ રતનજી નવરોજી પટેલ-ઝોરખાડવાળા (સુરત) ૪-૧૧		
(B)	૧૬૯૫ શેઠ ડોશાખાં મેરવાનજી શ્રાફ (પેશાવરવાળા) ૪-૧૧		

રૂપિયા.

રૅન્ડ-મહા.

૨૯૨	બાઈ આલીબાઈ પેશતનજી સુરતીઆ તથા ગણુદેવીવાલા (બીલીમોરા)	૮-૧૧
૧૩૨	બાઈ રતનબાઈ હોરમજી ડોસાબાઈ મોતીવાલા (ગણુદેવી) ...	૧૩-૧૧
૪૦	બાઈ ધનબાઈજી ફરદુનજી ખાનદાન (ભરૂચ) ...	૧૫-૧૧
૫૮૧	શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેર (સુરત) ...	૧૮-૧૧
૬૫૮	શેઠ દાદાબાઈ સાપુરજી કંત્રાકટર (અજમેર) ...	૧૮-૧૧
૩૬૪	બાઈ મુલબાઈ માણેકશાહ ફરદુનશાહ ખંખાતા (ભરૂચ) ...	૨૨-૧૧
૩૦૫	શેઠ રતનજી ગોળવાળા (કવેતામાં ગુજરેલા ને કરાંચીમાં ઉઠમણ થયલું)	૨૪-૧૧
૧૧૬	શેઠ બરજેરજી પેસતનજી ડાકટર (બીલીમોરા) ...	૨૫-૧૧
૨૪	બુચી પરીન તે શેઠ જાંગીરશા માણેકજી ભુરાની છોકરી (વલસાડ) ...	૨૬-૧૧
૬૪	શેઠ પેસતનજી મેરવાનજી પોસ્ટવાળા (વલસાડ) ...	૪-૧૨
૫૧	શેઠ દીનશાજી સાપુરજી દાદાબાઈ મોટા સાપુરના (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને વલસાડમાં ઉઠમણ થયલું) ...	૫-૧૨
૯૪	બાઈ આવાંબાઈ બેજનજી નવરોજી ગાંધી (ભરૂચ) ...	૫-૧૨
૩૪૭	શેઠ સોરાબજી પેસતનજી એદલકાકા (સીમલા) ...	૯-૧૨
(C) ૩૭૦૯	બાઈ આવાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ રતનજી દાદાબાઈ ધનતંત્રના વીધવા	૧૬-૧૨
૫૫૫	શેઠ પીરોશાહ ટેમુલજી મે ...	૨૦-૧૨

૨૭૪૪૬૧ કુલે રૂપિયા તથા

ઉપલા કોઠામાં જણાવેલી રૂ.૧૦૦૦

કયાં કયાં ધરમ ખાતાંઓમાં આપવામાં

આવી છે, તેની વીગત:—

(ક) મરહુમ બાઈ રતનબાઈ ખમનજી દીનશાહ પુણે માટે રૂ.૫૫૪૧ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરનારની પુંજમાંથી રૂ.૧૦૦૦, દીકરા ધનજીશાહ તથા ધણીઆણી બાઈ ગુલબાઈ અને ફરજંદો રૂ.૫૦૦, દીકરા હોરમસજી તથા ધણીઆણી બાઈ દીનબાઈ અને ફરજંદો રૂ.૫૦૦, દીકરા રસતમજી રૂ.૫૦૦, દીકરી બાઈ મેરબાઈ નશરવાનજી દુબાશ રૂ.૫૦૦, દીકરી બાઈ ખાનુબાઈ દારાબશા દુબાશ રૂ.૫૦૦, મરહુમના જમાઈઆ શેઠા નશરવાનજી પીરોજીશાહ દુબાશ તથા દારાબશાહ પીરોજીશાહ દુબાશ રૂ.૨૫૧, મરહુમના બાવા મરહુમ શેઠ ડોસાબાઈ મેરવાનજી દલાલની પુંજમાંથી રૂ.૫૧, શેઠ પેસતનજી દીનશાહ ખાન રૂ.૫૦૦, શેઠા નશરવાનજી તથા ફરમજી પેસતનજી દી. ખાન અને બાઈ તેહમીના પેસતનજી ખાન રૂ.૫૦૦, શેઠ ભીખાજી ફરમજી ખાન તથા ધણીઆણી બાઈ આવાંબાઈ તથા શેઠ મનચરજી ફરમજી ખાન અને ધણીઆણી બાઈ શીરીનબાઈ રૂ.૫૦૦ અને જુદા જુદા ખેસીઆંએ ભરેલા રૂ.૩૯ મલી રૂ.૫૩૪૧ માંથી ધી ઝારાસાંયન બીલીડીંગ ફંડમાં રૂ.૫૦૦૦ અને બાકી રહેલા રૂ.૩૪૧ મધે મરનારના છોકરાઓ શેઠા ધનજીશાહ, હોરમસજી તથા રસતમજીએ મલીને રૂ.૧૫૯ મરહુમની જમસીને દીને કુમેરીને રૂ.૫૦૦ ડા. માસીનાની આસપોટલનાં ફંડમાં વચાજ વાપરવા આપયા, જ્યારે બાઈ નવાજબાઈ દીનશાહજી ખાન રૂ.૪૧ બાઈ શીરીનબાઈ કામાના કેનવેલેશન હોમનાં ફંડમાં આપયા હતા.

(ખ) મરહુમ બાઈ કુવરબાઈ સોરાબજી કાપડયાના પુણે માટે રૂ.૧૩૮૬ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરનારની પુંજમાંથી રૂ.૩૦૧, મરનારના ધણી સોરાબજી રૂ.૨૦૧, મરનારના ભાઈઆ દીનશાહ ફરદુનજી અને બરધરસ રૂ.૩૦૧, મરનારના ભાઈ રસતમજી રૂ.૧૦૧, શેઠ દીનસાહ જીવાજી જશુભાઈ રૂ.૫૧, અને મરનારની બેન જરબાઈ પીરોજીશાહ હુમાવાળા રૂ.૨૫ મલી રૂ.૬૮૦ ની સાડા મણુ ટકાની લોન ભરવની પારસી પંચાયતને આપી કે એના વચાજમાંથી શેઠ હુમાવાલાની અગીયારીમાં દરરોજ બેંચ દેતી વખતે સુખડ વાપરવા આપવું, મરનારના દીકરા નશરવાનજી તથા વહુ આવાંબાઈએ રૂ.૧૦૧ ભરવના જુદાં જુદાં ફંડમાં આપયા અને શેઠ ધનજીશાહ હોરમસજી વખારીઆંએ હુમાવાલાની અગીયારીમાં ફંડમાં રૂ.૫૧, તથા રૂ.૧૦ પરચુટલુ ફંડમાં, જ્યારે બાકીના રૂ.૫૫ જુદાં જુદાં ધણીઆંએ પરચુટન ફંડમાં આપયા હતા.

(ગ) મરહુમ બાઈ આવાબાઈ જમશેદજી માસતરના પુણે માટે રૂ.૧૪૧૨ કરાંચી ખાતેના ધરમ ખાતાંઓમાં આપયા હતા, તેમાં મરહુમના બેટા ધનજીશાહ રૂ.૫૦૦ એમાંથી પારસી વીરબાઈજી સકલના ઈનામ ફંડમાં રૂ.૩૦૦ આપયા કે એના વચાજમાંથી જે કેંઈ છોકરી ચડતા વરમમાં પહેલી આવે તેને ઈનામ આપવું, સગડીના ફંડમાં રૂ.૧૦૦ અને નસીસાલાર ફંડમાં રૂ.૧૦૦, મરહુમના વહુ બાઈ આવાબાઈ ધનજીશાહ માસતરે રૂ.૨૦૦ નીગમીત ફંડમાં, મરહુમના બેટાઆ તથા કુંબે રૂ.૩૦૦, એમાંથી અગીયારીના ફંડમાં રૂ.૧૦૦, પારસી કલોમીંગ ફંડમાં રૂ.૧૦૦ અને પારસી મેનરનીતો હોમમાં રૂ.૧૦૦,

મરુકુમની પુ'છનાંથી રૂ૧૨૫ ૭૦ માસીનાની હાસપીટલ ફ'ડમાં, શેઠ અમરદેશર હારમસલ મામામ્મ રૂ૧૦૧ કરાંચીના પુ'ચરવાડાના રસાના સમાર કાંમના ફ'ડમાં, શેઠ બહુરામલ અમદલલ કલિકટરનાં કુક'બે રૂ૫૧ પારસી કલોધીય ફ'ડમાં, શેઠો જીહીમીરલ, શારાબશાહ અને બહુરામલ પીરોજશાહ દુબાશે રૂ૧૨૫ પારસી વીરબાઈલ સકુલના ફ'ડમાં ઈનામ આપવા અને બ.ડ બચાબાઈ હારમસલ મનામ્મ રૂ૧૦ નીરાશીત ફ'ડમાં.

(૫) મરહુમ અમરવદ માણિકજી દાદાભાઈ દફતરીનાં પુણ્ય માટે રૂ૧૫૭૫ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમના બેટા અમરવદ અંબેજી રૂ૫૦, બેટા અમરવદ સોરાખજી રૂ૨૫, મરહુમના દીકરાના દીકરા કુરામજી રૂ૨૨૫, મરહુમની દીકરીની દીકરી કુંવરબાઈ રૂ૨૫, મરહુમના ભાણેજી શેઠ દાદાભાઈ કુરામજી શેઠના રૂ૧૦૦૦, શેઠો અમરદેશર, રૂ૨૨૫ તથા દારાશાહ બીનોઅમરજી કુકામિ મળી રૂ૩૦૦, શેઠ ખરબેરજી ગોદરેજી રૂ૧૦૦, શેઠ મનચેરજી બેહરામજી ગેટુ રૂ૫૦. ઉપલા કુલ રૂ૧૫૭૫ સુરત અમરકુનેજીના કુંડમાં આપયા હતા. શેઠ દાદાભાઈ શેઠો ભરેલા રૂ૧૦૦૦ ના વયાજમાંથી દર વરસ મરહુમ માણિકજીની બાજને દીવસે ક્રીયા કરાવી અમરકુનેજીના છોકરાઓને અવરવાણું જણાવણું હતું.

(ચ) મરહુમ અરવિદ સારાખજી માણિકજી દફતરીના પુણ માટે રૂ ૧૦૦૦ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પૂંજમાંથી રૂ ૫૦૦, મરહુમના વીધવા મીઠીબાઈ રૂ ૧૦૦, શેઠો દારાશાહ, રસતમજી અને અરદેશર મનચેરજી કુકામિ મળી રૂ ૨૨૫, મરહુમના કુઈના છોકરા દાદાલાઈ ફરામજી શેઠ રૂ ૫૦, શેઠ ખરજેરજી સોરાખજી રૂ ૫૦, મરહુમના લાઈ અરવિદ અદલજી રૂ ૨૫, મરહુમના ભગીન ફરામજી રસતમજી રૂ ૨૫ અને લાણિજી કુંવરાઈ રતનજી દફતરી રૂ ૨૫. ઉપલા રૂ ૧૦૦૦ મુરતની પારસી મિત્રરૂનેજના કુટુંબમાં આપયા કે એના વયાજમાંથી દર વરસે મરનારની બાજ કરી છોકરાઓને નમાડવા.

(૭) મરહુમ બાઈ બંદીશ જમશેદજી ઉમરીગરના પુણ માટે રૂ૬૧૦૪ આપયા, તેમાં મરહુમની પુલમાંથી રૂ૨૦૦૦, મરહુમના ખાખીંદ જમશેદજી રૂ૧૦૦૦, મરહુમના સસરા મરહુમ શેઠ રસતમજી જમશેદજી ઉમરીગરની પુલમાંથી રૂ૧૫૦, મરહુમના સાસુ મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ તરફથી રૂ૧૨૫, મરહુમના બેટી મરહુમ શીરીનબાઈ જમ-
શેદજી ઉમરીગર તરફથી રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી ઘનબાઈ પસતનજી ઉમરીગર રૂ૫૦૦, મરહુમના બાવા મરહુમ
બહેરામજી અંદલજી ઉમરીગરની પુલમાંથી રૂ૨૫૦, મરહુમના માતાજી મરહુમ બાઈ દીનબાઈની પુલમાંથી રૂ૧૫૦,
મરહુમના ભાઈ અંદલજી બહેરામજી ઉમરીગર તથા ધણીઆણી બાઈ પીરોન્બાઈ રૂ૧૦૦, મરહુમના વહુવાઈ મરહુમ
શેઠ ખરશેદજી અંદલજી ઉમરીગરની પુલમાંથી રૂ૨૦૦, મરહુમના પુત્રાણ બાઈ સુનાબાઈ ખરશેદજી ઉમરીગર રૂ૧૨૫,
મરહુમના જમાઈ શેઠ પસતનજી ખરશેદજી ઉમરીગર રૂ૧૫૦, દારાબશાહ રૂ૧૫૦, શેઠ કેપશરૂ પસતનજી ઉમ-
રીગર રૂ૫૧, મરહુમના કાકા મરહુમ શેઠ કુંવરજી ઉમરીગર રૂ૧૦૦, મરહુમની કાકી મરહુમ બાઈ
વીરબાઈજી કું. ઉમરીગર તરફથી રૂ૧૨૫, શેઠ પીરોન્બાઈ તથા ધણીઆણી બાઈ મહેરબાઈ રૂ૧૦૦,
મરહુમના ભાણિજ બાઈ આઈમાય દારાબશાહ ઉમરીગર તથા નવાજબાઈ મનચરજી લામીસા રૂ૨૫,
શેઠ ઉમરીગર ભાઈઆની કલ્યાણીની કુંપની રૂ૧૫૧, શેઠ કાવસજી બહેરામજી હીવેચા રૂ૫૧, બાઈ દીનબાઈ
જમાઈ રૂ૨૫, મરહુમના બહેન મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ રૂ૧૦૦, મરહુમના બહેન મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ
બહેરામજી ઘનજીભાઈ ઉમરીગરની પુલમાંથી રૂ૨૫, મરહુમના બહેન મરહુમ બાઈ રતનબાઈ રૂ૨૫, શેઠા
શેઠા સારાબજી અંદલજી વાડન રૂ૨૫, મરહુમ શેઠ બમનશાહ અરધેશર દલાલ રૂ૩૧, બાઈ ચલબાઈ
શેઠા રોરાબજી તથા હોરમસજી અંદલજી તથા શાપુરજી ઉમરીગર રૂ૫૧, શેઠ બમનશાહ અરધેશર દલાલ રૂ૩૧, બાઈ ચલબાઈ
માણિકજી કાકટર રૂ૩૧, બાઈ હોરાબાઈ લીમજીભાઈ પારંગ રૂ૨૫ અને બાકીના રૂ૫૫૫ જુદા જુદા ખર્ચાઓએ મલી ભરીયા
હતા. ઉપલી રકમ ક્યાં આવશે તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(જ) મરહુમ ખાન સાહેબ પેશનનજ પાલનજ ભિંદવારના પુણ માટે રૂ.૨૦૬૫ આપયા, તેમાં મરહુમની પુત્ર-માંથી રૂ.૧૦૦૦, મરહુમના છોકરા જાગીરજ રૂ.૧૦૦, મરહુમના છોકરા પાલનજ રૂ.૨૦૦, મરહુમના છોકરા કેમશરૂ રૂ.૧૦૦, મરહુમના છોકરા ધનજશાહ રૂ.૧૦૦, મરહુમની છોકરી સુનાબાઈ નાદરશા ભિંદવાર રૂ.૨૦૦, મરહુમની છોકરીની છોકરી શીરીનબાઈ જમશેદજ શેઠના રૂ.૨૫, મરહુમના છોકરીના છોકરાંઆ શીરીનબાઈ, આવાબાઈ અને સારાબજ રૂ.૨૫, અને શેઠ જમશેદજ પેશનનજ માંત્રી રૂ.૧૦૦. ઉપજીરકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે. એ ઉપરાંત કરાંચી ખાતે મરહુમનું ઉદ્ઘાટન શેઠ એદલજ દીનશાહ અગાઆરીમાં કરાવી મરહુમના પુણભાટે શેઠ એદલજએ રૂ.૫૦૦ ભરયા હતા.

(જ) મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ ધનછભાઈ ગણબાના પુણ્ય માટે રૂ૨૦૪૪૪ ધરમ ખાતે આપયા, તેમાં મરહુમ ની પુત્રીમાંથી રૂ૧૭૧૦૧ આપયા એમાંથી બીલીમોરાની પારસી અંજુમનને રૂ૪૦૦૦ ના ચાર ટકાના બેંડ આપયા કે એના વયાજમાંથી મરનારની બાજને દારે દર સાલ દરન બાજ સીઆવ વીગેરે કીયા સાથે બીલીમોરાના જરથોસતી મરદોડ ખાતે જમાણ કરવું, બીલીમોરાની અંગરેજ સકુલમાં શીખવવાનું એક ધોરણ વધારવા સાથે સરકાર અરથા ખરચ આપી કબુલ કરે તે વીઆજમાંથી અરથા ખરચ આપવા સાથે રૂ૭૫૦૦ ના ચાર ટકાના બેંડ બીલીમોરા પારસી અંજુમનને સ્થાપીત કરવાં છે, ખેરગામમાં મરનારને નામનો દરસાલ એક ગંબાર જશન તથા જમાણ સાથેનો કરવા માટે વીઆજ આપવા સાથે રૂ૧૫૦૦ ના ચાર ટકાનાં બેંડ બીલીમોરા પારસી અંજુમનને આપયા છે, ખેરગામની જરથોસતી અંજુમનનાં જનરલ ફંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦ નો ચાર ટકાનો બેંડ ખેરગામની પારસી અંજુમનને આપવા, વીયારાની આશીઆરીના જનરલ ફંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦ નું ચાર ટકાનું બેંડ વીઆરાની પારસી અંજુમનને આપવું, બીલીમોરાની જુની ધરમશાળા (રૂશતમબાગ) રંપેરકરી આપવા માટે રૂ૨૦૦૦ આપયા હતા (પણ એ ધરમશાળાનું મકાન રંપેર કરવાનો આશરે રૂ૪૦૦૦ નો ખરચ થયો તેથી રૂ૨૦૦૦ મરહુમનાં ધણીઆણી આવાંબાઈ તથા મરહુમના વારસ શેઠ ધનછભાઈ કુંવરજી મબાએ પોતાની ગીરોથી આપયા છે.) બીલીમોરાનાં આદરાઆનમાં કાઠી મુકવા વીગેરે સાથે મકાન બનાવો આપવા રૂ૨૦૦૦ અને સુરત નાનપરાના ફેમે માસાના મંદુમબારના નીલાવ ફંડમાં વીઆજ વાપરવા રૂ૧૦૧

આપયા હતા. શેઠ સોરાબજી શાપુરજી મમાજી રૂ.૨૨૫ મરહુમ શેઠ દીનશાહજી એદલજી બીલીમોરાની અંજીમનમાં ખાતુ ઈ તેમાં આપયા કે એના વયાજમાંથી તથાની સર જમશેદજીની નીશાળમાં ઊકરાઓને જંદ અવસતાની ચાપડીએ આપાવવી. એ ઉપરાંત મરહુમના ખેશીએએ લેરેલા રૂ.૮૧૮ નીચલા કુટોમાં આપયા હતા:—ગણદેવી અંજીમનના જનારણ કુટોમાં રૂ.૫૧, બીખલી અંજીમનના જનારણ કુટોમાં રૂ.૫૧, મેઢોર અંજીમનના જનારણ કુટોમાં રૂ.૫૧, બીલીમોરા અંજીમનના જનારણ કુટોમાં રૂ.૫૦૧, બીલીમોરાના રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુટોમાં રૂ.૫૧, બીલીમોરાના આદરીયાન કુટોમાં રૂ.૫૧ અને બાકીના રૂ.૫૫ બીલીમોરાના પરચુતન કુટોમાં આપયા હતા; મરહુમના ધણીઆની આવાબાઈ તથા તેમના વારસ શેઠ ધનજીશા કુવરજી ગણાએ રૂ.૩૦૦ બીલીમોરાની જરથોસતી અંજીમનને આપયા કે એનાં વયાજમાંથી બીલીમોરાની અગીઆરીમાં મુકતાદમાં મરહુમ શેઠ દાદાભાઈને નામતુ એક બેહુડું દર વરસે માંડવું.

(૮) મરહુમ બેગમ આવાબાઈ ધનજીભાઈ કામાદોરના પુણ માટે રૂ.૭૬૦૦ આપયા, તેમાં મરહુમ પુણમાંથી રૂ.૫૦૦૦, મરહુમના બેટા શોરાબજી રૂ.૧૦૦૦, મરનારના બેટી શીરીનબાઈ નશરવાનજી કામા રૂ.૬૦૦, મરહુમના બેટી પીરોજબાઈ જમશેદજી કેકોબાદ રૂ.૫૦૦ અને મરહુમના બેટી આઈમાંએ મહેરવાનજી જશાવાલા રૂ.૫૦૦. ઉપલા રૂ.૭૬૦૦ કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(૯) મરહુમ શેઠ શાવકશાહ સોરાબજી ઉમરીગરના પુણ માટે રૂ.૫૫૫૩ આપયા, તેમાં મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ કાવશજી ઉમરીગરની પુણમાંથી રૂ.૫૦૧, મરહુમના બપાવા ઉકરજી કાવશજી ઉમરીગર રૂ.૨૦૦૧, મરહુમના બપાઈ મરહુમ બાઈ રતનબાઈ ઉકરજી ઉમરીગરની પુણમાંથી રૂ.૨૦૧, મરહુમના બપાવા સોરાબજી રૂ.૫૦૧, મરહુમના માતાજી મરહુમ બાઈ માણેકબાઈની પુણમાંથી રૂ.૨૦૧, મરહુમની પુણમાંથી રૂ.૨૦૧, શેઠ જમશેદજી સોરાબજી ઉમરીગર રૂ.૧૦૧, બાઈ નવાજબાઈ સોરાબજી ઉમરીગર રૂ.૨૦૧, શેઠ મનચેરશાહ દાદાભાઈ ભાવનગરી રૂ.૧૦૧, શેઠ કાવશજી ઉકરજી ઉમરીગર રૂ.૧૫૧, બાઈ રતનબાઈ કાવશજી ઉમરીગર રૂ.૧૦૧, શેઠ રતનજી જીવનજી પેમાસતર રૂ.૫૧, મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ રતનજી પેમાસતરની પુણમાંથી રૂ.૧૦૧, બાઈ નાભાબાઈ નવરોજી દુમસીયા રૂ.૨૦૧, શેઠ નવરોજી માણેકજી દુમસીયા રૂ.૧૦૧, બાઈ મતીજેહ નવરોજી દુમસીયા રૂ.૫૧, બાઈ કુવરબાઈ પીરોજશાહ ખાન રૂ.૭૫, શેઠ પીરોજશાહ જમશેદજી ખાન રૂ.૭૫, બાઈ તેહમીના કાવશજી ઉમરીગર રૂ.૨૫, બાઈ માણેકબાઈ કાવશજી ઉમરીગર રૂ.૨૫, બાઈએ રતી તથા પીરોજ પીરોજશાહ ખાન રૂ.૫૧, બાઈ મેહરબાઈ રતનજી પેમાસતર રૂ.૨૫.

એએ લેરેલા રૂ.૫૫ મલી રૂ.૫૧૨૨ કયાં આપવા કાવશજી ઉમરીગર રૂ.૫૧ અને બાઈ આવાબાઈ સંટ હામિના કુટોમાં, મરહુમ શેઠ દુગમજી રતન શેઠા કુવરજી તથા બેહરામજી તથા ખરશેદજી ઉમ મેનીદેરીયમના કુટોમાં રૂ.૧૫, શેઠ લીમજીભાઈ માણેકહીરાબાઈ લીમજીભાઈ પારખ રૂ.૨૫ ગરોબ વીધવાએ વાળાએ રૂ.૨૫ આંધળાં પાંગળાંએની પરવરશી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુટોમાં અને

રતનજી પેમાસતર રૂ.૨૫ અને જુદા જુદા ખેશી-વામાં આવશે. મરહુમના બપાવા શેઠ ઉકરજી મલી રૂ.૭૫ બાઈ શીરીનબાઈ કામા કેનવેલ-થી રૂ.૨૫ પારસી જનારણ આસપોટલનાં કુટોમાં, રતની અગીઆરીના કુટોમાં રૂ.૧૫ અને દેવલાલીની ધિખાપાધળાએની પરવરસોફરવાના કુટોમાં, બાઈ કુટોમાં, શેઠ મેરવાનજી દાદાભાઈ ચમારબાગ-રજશાહ મનચેરજી ડુંગાજી કામટીવાળાએ રૂ.૨૫ જુદા જુદા ખેશીએએ પરચુતન કુટોમાં આપયા હતા.

(૯) મરહુમ બાઈ બચુબાઈ દોરાબજી ખંડાલિવાળા ન મરહુમ શેઠ બેગમજી નશરવાનજી ફરેંચમેનનાં વીધવાના પુણ માટે રૂ.૪૭૭૧ આપયા તેમાં મરહુમે પોતાની પુણમાંથી કહાડી મુકેલા રૂ.૪૦૦૦, મરહુમના ભાઈ નવરોજી દોરાબજી ખંડાલિવાળા રૂ.૧૦૦, બાઈ બચુબાઈ નવરોજી ખંડાલિવાળા રૂ.૫૦, મરહુમના ભાઈ પેસતનજી રૂ.૫૦, બાઈ મેહરબાઈ પેસતનજી ખંડાલિવાળા રૂ.૫૦, મરહુમના ભાઈ જમશેદજી રૂ.૫૦, બાઈ ખરશેદબાઈ જમશેદજી ખંડાલિવાળા રૂ.૫૦, બાઈ હીરાબાઈ જીજીભાઈ તરેંઝરીવાળા રૂ.૫૦, શેઠ પાલનજી નશરવાનજી ફરેંચમેન રૂ.૫૧, કરનજી એદલજી પાલનજી ફરેંચમેન રૂ.૧૦૧, શેઠ દોરાબજી નવરોજી ખંડાલિવાળા રૂ.૨૫, બાઈ પેરીન જીજીભાઈ તરેંઝરીવાળા રૂ.૨૫, બાઈ ચુલબાઈ સોરાબજી ફરેંચમેન રૂ.૨૫, બાઈ શીરીનબાઈ બીખાજી પાસટવાળા રૂ.૨૫, શેઠ પીરોજશાહ ડોશાભાઈ રંદેરીયા તથા બાઈએ રૂ.૨૫ અને બાકીના રૂ.૫૫ જુદા જુદા ખેશીએએ મલી લેરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(૯) મરહુમ શેઠ નવરોજી રતનજી રામલાના પુણ માટે રૂ.૧૮૭૪ આપયા તેમાં મરહુમની પુણમાંથી રૂ.૧૦૦, મરહુમના બપાવા રતનજી રૂ.૩૦૦, મરહુમના માતાજી જરબાઈની પુણમાંથી રૂ.૧૦૦, મરહુમનાં મમાઈ ધનબાઈજી શાપુરજી શાખાના રૂ.૧૦૦, મરહુમના કરી લીધેલા પાળક તે કુઈના ઊકરાના ઊકરા અરદેશરજી ધનજીભાઈ આદરાબમનના રૂ.૧૨૫, મરહુમના મમાવા શાપુરજી ભીમજી શાખાની પુણમાંથી રૂ.૫૧, મરહુમના મમા એદલજી શાપુરજી શાખાના રૂ.૩૦૦, મરહુમનાં માસી મુનાબાઈ આદરજી ટીપરી રૂ.૨૫, મરહુમના માસી મેહરબાઈ હોરમસજી ઈચ્છાપેરીએ રૂ.૨૫, મરહુમના માસી રૂપાબાઈ રતનજી લાકડાવાળા રૂ.૨૫, મરહુમની માસીના ઊકરા હોરમસજી સોરાબજી તથા શાપુરજી સોરાબજી કુપર રૂ.૨૫, શેઠ મંચેરજી ભીમજીભાઈ કરજીઆ રૂ.૩૦૦, શેઠ હીરજીભાઈ પાલનજી માસતર રૂ.૨૫, મરહુમના કુઈ કુવરબાઈ હોરમરજી આદરાબમનનાં રૂ.૨૫, મરહુમના કુવા હોરમસજી આદરજી આદરાબમનના રૂ.૨૫, મરહુમના કાકા હોરમસજી જમશેદજી રામલાની પુણમાંથી રૂ.૨૫, મરહુમના ધણીઆણી જરબાઈ રૂ.૨૫, શેઠ નાદરશાહ સોરાબજી દારવાળા રૂ.૨૫, બાઈ નવાજબાઈ મનચેરજી આદરાબમનના રૂ.૨૫ અને બાકીના રૂ.૫૫ જુદા જુદા ખેશીએએ લેરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(૧૦) મરહુમ શેઠ દોરાબજી જમશેદજી ચીનાઈના પુણ માટે રૂ.૪૦૩૨ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમના બહે રાતનશીન મમાવા દીનશાહજી રૂ.૨૫, મરહુમના બહેરાતનશીન મમાઈ હંબાઈ રૂ.૨૫, મરહુમના બહેરાતશીન મમા

દારાબજી રૂ૨૫, મરનારની પુલમાંથી રૂ૧૦૦૦, મરહુમના બાપા જમશેદજી રૂ૫૦૦૦, મરહુમના માતાજી રતનબાઈ રૂ૫૦૦૦, મરહુમના મારી દીનબાઈ દોશાભાઈ રૂ૫૧, બાબા દીનશાહ દોશાભાઈ ગોરવાલા રૂ૩૦, બાઈ શીરીનબાઈ દીનશાહ રૂ૨૫, મરહુમના બાઈ શોરામજી રૂ૩૦૦, મરહુમના ભાઈ જેહંગીરજી રૂ૨૦૧, મરહુમના ભાઈ રશતમજી રૂ૧૦૧, મરહુમના ભાઈ હોરમશજી રૂ૭૫, મરહુમના ભાઈ રતનજી રૂ૧૫૦, મરહુમના ભાઈ ગુલબાઈ શોહરાબજી રૂ૧૦૧, મરહુમના ભાઈ રતનબાઈ જેહાંગીરજી રૂ૦૧, મરહુમના ભાઈ મેહરબાઈ રશતમજી રૂ૫૧, મરહુમના ભાઈ મીધીબાઈ રતનજી રૂ૫૧, મરહુમના ભાઈ હોરાબાઈ હોરમશજી રૂ૫૧, શેઠ અરદેશર દોશાભાઈ મારકર રૂ૧૦૦, મરહુમના બેહેન અરદેશબાઈ નાદરશાહ રૂ૨૦૧, મરહુમના બેહેન આવાબાઈ અરદેશર મારકર રૂ૧૦૧, બાઈ શીરીનબાઈ રશતમજી મારકર રૂ૨૫, શેઠ તેહમુરસ અને અરવશાહ શોહરાબજી ચીનાઈ રૂ૪૦, શેઠ હોસંગ નાદરશાહ અંદલજી દીનશાહ રૂ૨૫, શેઠ રસતમ નાદરશાહ રૂ૨૫, શેઠ મીનીચિહર નાદરશાહ રૂ૨૫, શેઠ ફરેદુન નાદરશાહ અંદલજી દીનશાહ રૂ૨૫, શેઠ દીનશાહ નાદરશાહ અંદલજી રૂ૨૫, બાઈ બચુબાઈ નાદરશાહ અંદલજી દીનશાહ રૂ૨૫, શેઠ દોશાભાઈ નશરવાનજી ચીનાઈ રૂ૧૦૧, શેઠ ફોરોઝશાહ નશરવાનજી ચીનાઈ રૂ૫૧, શેઠ ભીકાજી નશરવાનજી ચીનાઈ રૂ૫૧, મરહુમ શેઠ બમનજી નશરવાનજી ચીનાઈની પુલમાંથી રૂ૫૧, શેઠ અરદેશજી નશરવાનજી ચીનાઈ રૂ૨૫, શેઠ બાપુજી અંદલજી ચીનાઈ રૂ૧૦૧, બાઈ માણિકબાઈ બાપુજી ચીનાઈ રૂ૫૧, શેઠ દોશબજી બાપુજી ચીનાઈ રૂ૨૫, શેઠ પેસતનજી બાપુજી ચીનાઈ રૂ૨૫, શેઠ નાદરશાહ બાપુજી ચીનાઈ રૂ૨૫, શેઠ શાપુરજી અંદલજી ચીનાઈ રૂ૩૦૦, અને બાઈ સુનાબાઈ શાપુરજી ચીનાઈ રૂ૧૦૦ મલી રૂ૨૩૦૫૬ માંથી હદરાબાદની બાઈ માણિકબાઈ ચીનાઈની અગીચારીમાં રૂ૨૭૬, તથા દોષમા આગલ અંક શેઠ બાંધવા પાછલ રૂ૨૦૦૦ અરવશામાં આવશે ને બાકીના રૂ૫યામાંથી ગરીબ પારસીઓને રહેવાને માટે ચાલો બાંધવામાં આવનાર છે. એ ઉપરાંત મરહુમ ભેશા ગામમાં ગુજરાત ત્યાંના ગરીબ લોકોમાં ઘાતયાં વહેંચવા રૂ૧૦૦, સાડીઓ વહેંચવા રૂ૧૦૦ તથા ખેરાતમાં રૂ૨૫ મલી રૂ૨૨૫ મરહુમની પુલમાંથી આપવા હતા. વળી મરનારના કરાંચી ખાતે થયેલા ઉઠમના વખતે શેઠ અંદલજી દીનશાહ રૂ૫૦૦ અને શેઠ નાદરશાહ એ. દીનશાહ રૂ૨૫૧ ભરીયા હતા.

(ત) મરહુમ બાઈ અરદેશબાઈ માણિકજી કરંજીઆના પુણ્ય માટે રૂ૧૫૬૮૨ ધરમ ખાતે આપવા, તેમાં મરહુમની પુલમાંથી રૂ૧૫૦૦૦, મરહુમના ભત્રીજા આ. પેસતનજી ભીખાજી કરંજીઆ અને કુટુંબ રૂ૫૦૦, મરહુમના છાકરા શેહેરીયારજી ભીખાજી કરંજીઆ રૂ૫૧, મરહુમના વા. માણિકજી શેહેરીયારજી કરંજીઆ રૂ૨૫, શેઠ બાપુજી શેહેરીયારજી કરંજીઆ રૂ૨૫ મલી રૂ૧૫૬૦૧ કયા આપવા. મરહુમ શેઠ મનચેરજી સોરાબજી કરંજીઆના છાકરાઓએ રૂ૨૫ કરંજીઆના રવાન પડવાના રૂ૬માં, શેઠ માણિકજી જીવનજી માસતર તથા કરંજીઆએ રૂ૨૫ કરંજી ગામની અગીઆરોની રૂ૫યા જુદા જુદા ખેરીઓએ પરચુતન રૂ૬માં આપવા હતા.

(થ) મરહુમ શેઠ પેસતનજી દારાજી મીરજી, આરામઘાટમાં ભુમીદાર કરવામાં આવેલાં રવાન, અરવે લોખંડની નાની મોટી ૭૫ રેલીંગ (જે કબર છે) તે મરનારની પુલમાંથી રૂ૧૫૦૦ ના અરવે તરફાર કંપનીમાં આવશે. એ ઉપરાંત મરનારની પુલમાંથી રૂ૩૦૧, મરનારનાં ઘણીઆણી આવાબાઈ રૂ૧૦૧, મરનારનાં બેટી તમાના રૂ૧૦૧, મરનારના જમાઈ ડાંગ નવરાજ બીલીમોરીયા રૂ૧૦૧, મરનારના ભાઈઆ પારેશા તથા અરદેશર રૂ૨૦૧, શેઠ મરજબાન બહેરામજી મરજબાન રૂ૨૫ અને બાકીના રૂ૫યા જુદા જુદા ખેરીઓએ ભરેલા મલી રૂ૮૮૮ માંથી ભાવનગરની આરામઘાટ આગળ આસાએસ માટેના ખીરમાર છપર છે તેને નવસરથી બંધાવી મરનારની યાદગીરીમાં અનજીમનને સોંપવામાં આવશે.

(દ) મરહુમ ડાંગ મેરવાનજી જમશેદજી હકીમનાં પુણ્ય માટે રૂ૨૮૨૦ આપવા, તેમાં મરહુમની પુલમાંથી રૂ૧૦૦૦, મરહુમના ઘણીઆણી દીનબાઈ રૂ૫૦૦, મરહુમના ભાઈ ડાંગ અરવશાહ જમશેદજી હકીમ રૂ૨૫૦, બાઈ શીરીનબાઈ અરવશાહ ડાકટર રૂ૨૫૦, શેઠ રતનશા મેરવાનજી ડાકટર રૂ૧૦૦, બાઈ ડોસીબાઈ રસતમજી ચીનાઈ રૂ૧૦૦, મરહુમના સસરા મરહુમ શેઠ રશતમજી અરવેરજી ચીનાઈની પુલમાંથી રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ કેળશર હોરમસજી પટેલની પુલમાંથી રૂ૧૦૦, મરહુમના બેટી તેહમીના રૂ૫૦, શેઠ અરદેશર અરવશાહ ડાકટર રૂ૫૦, બાઈ માણિકબાઈ અરવશાહ ડાકટર રૂ૫૦, બાઈ આવાબાઈ અરવશાહ ડાકટર તથા ભત્રીજા જમાઈ શેઠ રસતમજી જમાજી કલેકટર રૂ૫૦, બાઈ ગુલબાઈ અરવશાહ ડાકટર તથા ભત્રીજા જમાઈ શેઠ હોરમસજી દોરાબજી ડાકટર રૂ૫૦, બાઈ અરદેશબાઈ કુરામજી ઉધનાવાળા રૂ૨૫, બાઈ નવાજબાઈ તથા શેઠ જીવાજી પેસતનજી દામકેવાળા રૂ૨૫, ડાંગ ફરેદુનજી જીવાજી દામકેવાળા રૂ૨૫, બાઈ હોમાય મેરવાનજી ડાકટર રૂ૨૫, શેઠ મરજબાન મેરવાનજી ડાકટર રૂ૨૫, બાઈ બાપુબાઈ મંચેરશા ડાકટર રૂ૨૫, બાઈ મેહરબાપુ પીરોજશાહ ઝાંટ રૂ૨૫, બાઈ આઈમાય પીરોજશાહ ઝાંટ રૂ૨૫, શેઠ માણિકજી પીરોજશાહ ઝાંટ રૂ૨૫ અને બાકીના રૂ૫યા જુદા જુદા ખેરીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયા આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ધ) મરહુમ શેઠ અરદેશજી ધનજીશાહ અંકલેશીયાના પુણ્ય માટે રૂ૫૫૦૦ મરહુમની પુલમાંથી તથા જુદા જુદા ખેરીઓએ મલી જુદા જુદા ધરમખાતાઓમાં આપવા હતા.

(ન) મરહુમ શેઠ અસપંદીયારજી દીનશાહ ખંખાતાના પુણ્ય માટે રૂ૧૦૩૫૧ આપવા, તેમાં મરહુમની પુલમાંથી રૂ૪૦૦૦, મરહુમના ઘણીઆણી મેરબાઈ રૂ૧૦૦૦, મરહુમના દીકરા અંદલજી રૂ૨૦૦૦, મરહુમના દીકરા સોરાબજી રૂ૧૦૦૦, મરહુમના દીકરા અરદેશર રૂ૧૦૦૦, મરહુમના જમાઈ ગુસતાદજી માણિકજી રૂ૨૫૦, મરહુમના જમાઈ નશરવાનજી બેહરામજી ભશકરી રૂ૧૫૦, મરહુમના જમાઈ કવરજી કાવશજી દીનશાહ રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી ભઈજી રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી શીરીનબાઈ રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી ધનમાય રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી દોશીબાઈ રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરીની દીકરી

તેહમીનાં બાપુલ બુચીયા રૂ૧૦૦, મરહુમના ભાઈ માણિકજી રૂ૧૦૦, મરહુમના ભાઈ દાદાભાઈ રૂ૧૦૦ અને એક મીઠ રૂ૨૫ મલી કુલે રૂ૧૦૩૨૬ માં બીજા વધુ રૂ૫૫૫ મરહુમના દીકરા એદલજી ઉમરી લગભગ રૂ૧૨૦૦૦ ની ગરીબ જરથોસ્તીઓ માટે એક ચાલી કરાંચી ખાતે બંધાવવાનો વીચાર રાખે છે. એ ઉપરાંત ડાં બેરામજી બરબેરજી ભરથાએ રૂ૨૫ કરાંચીના શેઠ ન. રૂ. મેહતા હસતકનાં કલોધીમ કુંડમાં ભરીયા હતા.

(૫) મરહુમ શેઠ બેજનજી એદલજી કુમસીયાના પુણ માટે રૂ૧૦૭૭ આપયા હતા, એ રૂ૫૫૫ કયા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(૬) મરહુમ શેઠ મનચેરજી જીવણજી કુબાશના પુણ માટે રૂ૨૨૩૨ આપયા તેમાં મરહુમની પુત્રમાંથી રૂ૫૦૧, મરનારના ધણીઆણી મેહરબાઈ રૂ૫૦૦, મરહુમના બાવા જીવનજી તથા સરવે ભાઈ બેનોએ રૂ૫૫૧, શેઠ જીહંગીરજી પીરોશા કુબાસ રૂ૧૦૧, શેઠ સોરાબજી પીરોશા કુબાસ રૂ૧૦૧, શેઠ બેરામજી પીરોશા કુબાસ રૂ૧૦૧, શેઠ નશરવાનજી પીરોશા કુબાસ રૂ૫૦, શેઠ દારાબજી પીરોશા કુબાસ રૂ૫૦, શેઠા મેરવાનજી તથા જમશેદજી રસતમજી બામબોટવાળા રૂ૫૧ અને બાકીના રૂ૫૫૫ જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(બ) મરહુમ શેઠ ફીરોજશાહ કેરસાસપજી દાદાચાનજીના પુણ માટે રૂ૧૧૦૦૦ આપયા તેમાં મરહુમની પુત્રમાંથી રૂ૧૦૦૦૦, મરહુમના બાવા કેરસાસપજી રૂ૫૦૦ અને મરહુમના માતાજી જરબાઈ રૂ૫૦૦. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(લ) મરહુમ બાઈ રતનબાઈ બમનજી પટેલના પુણ માટે રૂ૨૩૮૧ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પોતાની તથા મરહુમના ખાવીદની પુત્રમાંથી રૂ૧૫૦૦ ધાણાની દરેહમેહેરના ત્રસીઓને આપવા કે એના વચાજમાંથી મરનારનાં તેમજ તેમના ખાવીદ બાં બાં બહુમનજી તથા દીકરા હોરમસજીની દર વરસ દહાડાની બાજની રીયા કરાવવી, મરનારના ભાઈ સોરાબજી એદલજી વારડને રૂ૭૫, એમાંથી બાં બાં બહુમનજી પટેલને નામની બાંધવા ધારેલી ઝોરાસીયન બીલડીંગ કુંડમાં રૂ૨૫ અને ડાં કેરાંવાળાની આસપીટલના કુંડમાં રૂ૫૦, મરનારની દીકરી બચુ બાઈ મેરવાનજી વખારીયાએ રૂ૫૧ બાં બાં બહુમનજી પટેલને નામની ધારેલી ઝોરાસીયન બીલડીંગ કુંડમાં, મરનારના દીકરી મેહરબાઈ પીરોજશાહ કુવરજી ઉમરીગરે રૂ૫૦ કુંડમાં, મરનારનાં દીકરીઓ આઈમાય તથા દીનબાઈ બહુમનજી પટેલે રૂ૫૦ મુંબઈના રવાનોને ના કુંડમાં, મરનારનાં નણદ દીનબાઈ બેરોરામજી પટેલે રૂ૫૫ તથા મરનારનાં નણદ ડોસીબાઈ શાં ૦ મળી રૂ૭૫ એમાંથી શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા રૂ૨૫ અને અમદાવાદના દોરોનાં સંકટ નીવા- દીવાનશાળાના કુંડમાં રૂ૨૫, બાઈ શાશીનબાઈ કા રી પુત્રમાંથી રૂ૨૫ ધાણાની દરેહમેહેરના કુંડમાં, મરનારના કુંડમાં, મરનારનાં બેન ધનબાઈજી કુંડમાં, મરનારના ભત્રીજા દીનશાજી શોરાબજી તાસરો આપવાના કુંડમાં, મરનારના ભત્રીજા બચુબાઈ તાસરો આપવાના કુંડમાં, બાઈ ધનબાઈજી બરશેદજી તારાચંદ્રે રૂ૨૫ પારસી સંકટ નીવારણ કુંડમાં, મરનારના જમાઈ પીરોજશાહ કુવરજી ઉમરીગરે રૂ૫૦ એમાંથી બાં બાં બહુમનજી પટેલને નામની બાંધવા ધારેલી ઝોરાસીયન બીલડીંગ કુંડમાં રૂ૨૫ અને મુંબઈના રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૨૫, મરનારના વહુવાઈ મરહુમ શેઠ કુવરજી એદલજી ઉમરીગર તથા વહેવાણ મરહુમ બાઈ વીરબાઈજીની પુત્રમાંથી રૂ૧૦૦, એમાંથી બાં બાં બહુમનજી પટેલની ચાદગારીના કુંડમાં રૂ૫૦, ઉરતની દરેહમેહેરના કુંડમાં રૂ૨૫, અને ધાણાના રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૨૫, મરહુમ શેઠા કુવરજી તથા બેરોરામજી તથા બરશેદજી એદલજી ઉમરીગરને નામે રૂ૧૫૦ આપયા એમાંથી બાં બાં બહુમનજી પટેલને નામની બાંધવા ધારેલી ઝોરાસીયન બીલડીંગ કુંડમાં રૂ૫૦, ધાણાની દરેહમેહેરના કુંડમાં રૂ૫૦, મુંબઈના રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૨૫, અને ડાં પારખની આસપીટલના કુંડમાં રૂ૨૫, બાઈ ગુલબાઈ માણિકજી ડાકટરે રૂ૩૦ બે કુંડોમાં આપયા, શેઠ જમશેદજી રસતમજી ઉમરીગરે રૂ૩૦ ડાં કેરાંવાળાની આસપીટલના કુંડમાં, શેઠ અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગરે રૂ૨૫ ડાં માસીનાની આસપીટલના કુંડમાં, મરનારનાં વેવાણ બાઈ કુવરબાઈ કેપરા રૂ આલપાર્થવાળાએ રૂ૨૫ બાં બાં બહુમનજી પટેલને નામની બાંધવા ધારેલી ઝોરાસીયન બીલડીંગ કુંડમાં, અને બાકીના રૂ૫૫૫ જુદા જુદા ખેસીઓએ પરચુટન કુંડોમાં આપયા હતા.

(મ) મરહુમ બાઈ જરબાઈ દોરાબજી હોરમસજી કાંચાના પુણ માટે રૂ૨૧૫૫ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પુત્રમાંથી રૂ૫૦૧, મરહુમના દીકરા બરશેદજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરા માણિકજી રૂ૨૦૧, મરહુમના દીકરા નસરવાનજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરા શોરાબજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરા જીંગીરજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરા રસતમજી રૂ૫૧, મરહુમના વહુ પીરોજબાઈ બરશેદજી રૂ૫૧, મરહુમના વહુ શીશીનબાઈ માણિકજી રૂ૫૧, મરહુમના વહુ બાઈજી નશરવાનજી રૂ૫૧, મરહુમના વહુ માણિકબાઈ શોરાબજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરી કુવરબાઈ કુરકુનજી વાચજી રૂ૫૧, મરહુમના દીકરી બચુ- બાઈ બેજનજી મોદી રૂ૫૧, મરહુમના દીકરી માણિકબાઈ બરબેરજી મરચંટ રૂ૫૧, મરહુમના જમાઈ કુરકુનજી દોરાબજી વાચજી રૂ૫૧, મરહુમના જમાઈ બેજનજી કુરકુનજી મોદી રૂ૫૧, મરહુમના જમાઈ બરબેરજી નાનાભાઈ મરચંટ રૂ૫૧, મરહુમના દીકરાના દીકરા દીનશાહ માણિકજી કાંચા રૂ૫૧, મરહુમના દીકરાના દીકરા હોરમજી બરશેદજી કાંચા રૂ૨૫, મરહુમના વહેવાઈ ડાં પેસતનજી ભીખાજી નરીમાન રૂ૫૧, મરહુમના વહેવાઈ નાનાભાઈ કાવશજી મરચંટ રૂ૫૧, મરહુમના બાઈના દીકરા ડાં જીંગીરજી બરશેદજી દાજ રૂ૫૦, મરહુમના ભાઈના દીકરા દીનશાહ બરશેદજી દાજ રૂ૫૦, મરહુમના વહેવાઈ ડોશાભાઈ ભીખાજી કાંચા રૂ૨૫, મરહુમના વહેવાણ બચુબાઈ દોરાબજી વાચજી રૂ૨૫, મરહુમના વહેવાણ કુદી

બાઈ ૩૨૬૫૭ મોદી ૩૨૫, મરહુમના વહેવાણુ જરખાઈ નવરોજ ખરાસ ૩૨૫, મરહુમના નરણુ મીડીબાઈ પેસતનજી મરખાઈ ૩૨૫, મરહુમના ભાણુ ૭૦ પીરોજશા ખરોદજી કાંગા ૩૨૫ અને મરહુમના ભાઈ બેજનજી હોરમસજી દાજી ૩૧૦. ઉપલા કુલે ૩૨૧૫૫ માંથી ઝારાસ્ટ્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં ૩૨૧૦૦ આપયા કે એવું વયાજ ગરીબ જરથોસતીઓના ભાડામાં વાપરવું, બાકીના ૩૫૫ જરથોસતી કામના લાલ શાયવનારી મંડળી હસતકના કેળવણી ફંડમાં આપયા હતા.

(૫) મરહુમ શેઠ અરદેશર દાદાભાઈ દાદીશેઠના પુણુ માટે તેઓની પાતાના પુંજમાંથી ૩૧૪૦૦૦ ધરમ ખાતે આપયા, એમાંથી પાતાના ત્રસ્ટીઓને ૩૨૫૦૦ આપયા છે કે તેમાંથી શેઠ દાદીશેઠના આતશબેહરામમાં યા દાદીશેઠની વાલકેશવરની વાડીમાં કુવારા-કુવા અથવા અભાડા બંધાવી આપવા અને ત્યાં નહીં બને તો બીજી કંઈ જરૂરી જમયાએ કામ કરવું, ૩૧૦૦૦ અનામત રાખી તેના વયાજમાંથી દરેકસર ગામ કે જેના તેઓ માલિક હતા ત્યાંના મરીબોને દર વરસે મરહુમની બાજુ ઉપર વહેંચી આપવું, પાંચરાપાલના ત્રસ્ટીઓને ૩૫૦૦ આપવા કે એવું વયાજ નોંભાવ ફંડમાં વાપરવું, હુંબદના લેપર એસાલીયમના ત્રસ્ટીઓને ૩૫૦૦ આપવા કે એવું વયાજ નોંભાવ ફંડમાં વાપરવું, પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટીઓને ૩૫૦૦ આપવા કે એવું વયાજ આંધળાં પાંગળાંનાં ફંડમાં વાપરવું, એઓને નામવું દવાખાતુ કહાડવા ૩૫૦૦ વાપરવા અને મરહુમના ત્રસ્ટીઓએ ૩૮૫૦૦ અનામત રાખી એના વયાજમાંથી દર વરસે જુદા જુદા ધરમ ખાતાઓમાં મરહુમના ત્રસ્ટીઓના યથાનમાં આવે તે મુજબ મરહુમના પુણુ માટે રકમો મોકલી આપવી.

(૨) મરહુમ શેઠ પીરોજશાહ ખરોદજી શરાફના પુણુ માટે ૩૧૫૫૫ ધરમખાતે આપયા. તેમાં મરહુમની પુંજમાંથી ૩૧૫૧, મરહુમના વીધવા જરખાઈ ૩૧૦૧, મરહુમના સગરા જમશેદજી હોરમસજી બીલીમીરીયા ૩૫૧, મરહુમના શાલા અરદેશર જમશેદજી બીલીમીરીયા ૩૨૦૧, મરહુમના ભત્રીજા ખરોદજી અરદેશર બીલીમીરીયા ૩૩૧, મરહુમના ભત્રીજા દોરાબ અરદેશર બીલીમીરીયા ૩૩૧, મરહુમના ભત્રીજા શીરીનબાઈ અરદેશર બીલીમીરીયા ૩૨૫, મરહુમના શાળા કાવસજી જમશેદજી બીલીમીરીયા ૩૩૧, મરહુમના શાળા નવરોજ જમશેદજી અને બાઈ તેહમીના નવરોજ બીલીમીરીયા ૩૨૫, મરહુમના શાળા બહમનશાહ જમશેદજી બીલીમીરીયા ૩૨૫, મરહુમના શાળા પીરોજશાહ જમશેદજી બીલીમીરીયા ૩૨૫, મરહુમના શાળા હોરમસજી જમશેદજી બીલીમીરીયા ૩૨૫, શેઠ દાદીયા હોરમસજી બીલીમીરીયા ૩૩૧, શેઠ રતનજી મા. રતનાગર તથા કુટુંબ ૩૨૫, શેઠ હોરમસજી બીલીમીરીયા ૩૧૦૧, બાઈ જીજીબાઈ કાવસજી બીલીમીરીયા ૩૨૫, શેઠ પાહલનજી એદજી પલમખર તથા બાઈ આદરજી ખરોદજી શરાફ ૩૫૧, મરહુમના બાઈ ભાણુજી દાદીયાલા ૩૨૫, મરહુમના બહમનના બાઈ બેજીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલા ૩૧૫૫૫ નીચે પારસી ત્રસ્ટીના બાંડ એક ૩૫૦૦ નો તેના વટાવ એક ૩૫૦૦ નો તેના વટાવ સાથે ૩૫૨૩, બીલીમીરીયાને અવલમંજલ પાહોંચાડવાના ફંડમાં ૩૧૦૧, જનરલ આસપીટલ ફંડમાં ૩૫૧, પારસી એસોસી- નાં ૩૫૧, ૭૦ માશીનાની આસપીટલનાં ફંડમાં ૩૨૫, ૭૦ બહાદુરજી દેવલાલી સેનોટરીયમનાં ફંડમાં ૩૨૫, મુબઈનાં રવાનેને અવલમંજલ પાહોંચાડવાનાં ફંડમાં ૩૨૫ અને મરીબ જરથોસતી છોકરીઓનાં લગન કરી આપવાનાં ફંડમાં ૩૨૫.

(૬) મરહુમ શેઠ કુરામજી નશરવાનજી ગેઆરના પુણુ માટે ૩૨૭૪૧ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજ માંથી ૩૨૦૦૦ આપયા; એ ૩૫૫૫ કયા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે. મરહુમના વીધવા તથા છોકરાઓએ ૩૨૦૧, મરહુમના માતાજી દોરીબાઈ ૩૫૧, મરનારના ભાઈ રતનશા ૩૧૦૧, મરહુમના ભાઈ પીરોજશા ૩૫૧, મરહુમના ભાઈ જાગીરશાહ ૩૫૧, મરહુમના ભાઈ દીનસાજી ૩૫૧, મરહુમના બેહન હીલામએ તથા બનેરી જહાગીરજી હોરમજી કરનજીઆ ૩૨૫ અને બાકીના ૩૫૫૫ જુદા જુદા ખેરીઓએ ભરેલા મલી ૩૭૪૧ નીચે મુજબ આપયા હતા:—સુરતની પારસી એસોસીએશનમાં ૩૨૦૪, સુરત નાનપુરા દેએ માસના ગંબારના નોંભાવ ફંડમાં ૩૧૦૧, નાનપુરાની ધરમશાળાની ખાસતીઓ રીપર કરવા માટે ૩૨૫, નાનપુરાની ધરમશાળા રીપર ફંડમાં ૩૨૫, નાનપુરાના ગંબાર વાસણુ કલઈ ફંડમાં ૩૩૦, નાનપુરા સફલ જરથોસતી કેળવણી ફંડમાં ૩૩૩, રવાનેને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં ૩૨૫, નાનપુરા સમકનાર લવાજમ ફંડમાં ૩૩૩, મરનારની બાજને કહાડે દર સાલ ૩૨૦૧ ના વીયાજમાંથી આતશબેહરામમાં માંથી ચહાડાવવા અને બાકીના ૩૫૫૫ પરચુટણુ ફંડમાં આપયા હતા.

(૭) મરહુમ ખાનબહાદુર અરદેશર એદજી તાતાના પુણુ માટે ૩૭૪૮૩ ધરમ ખાતે આપયા, તેમાં પાછલા પોહોરના ઉઠમણા વખતે ૩૬૩૮૨ લરાયલા એમાં મરહુમની પુંજમાંથી ૩૫૦૦૦, તથા મરહુમના ધણીઆણી જરખાઈ ૩૧૦૦૦ મલી કુલે ૩૬૦૦૦ કયા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે; મરહુમના પાલક જમશેદ કેકાકીશ તાતાએ ૩૬૨ એમાંથી મુજરાતના કુકાલ ફંડમાં ૩૩૧ તથા સર જમશેદજી સફલનાં ભાજન ફંડમાં ૩૩૧, મરહુમના સસરા મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ રાનજીભાઈ કરંજીઆની પુંજમાંથી ૩૩૧ જરથોસતી આંધલાં પાંગલાંના ફંડમાં, મરહુમના સાલા હોરમસજી દાદાભાઈ કરંજીઆએ ૩૧૦૧ પારસી જનરલ હોસપીટલ ફંડમાં, શેઠ નવરોજ દોરાબજી કરંજીઆએ ૩૩૧ મુજરાતના કુકાળ ફંડમાં અને બાકીના ૩૫૫૫ જુદા જુદા ખેરીઓએ પરચુટણુ ફંડમાં આપયા હતા. એ ઉપરાંત મરહુમના પાછલી રાતના ઉઠમણામાં ૩૧૧૦૧ આપયા તેમાં મરહુમની પુંજમાંથી ૩૭૦૧, મરહુમના ધણીઆણી જરખાઈ ૩૩૦૧, મરહુમના પાલક જમશેદ મરહુમની પુંજમાંથી ૩૫૧ અને એવણુ પાતે ૩૧૦ મલી ૩૧૦૬૩ કયા આપવા તે પાછળથી જણાવવામાં આવશે. જ્યારે બાકીના ૩૭૮ જુદા જુદા ખેરીઓએ પરચુટણુ ફંડમાં આપયા હતા.

(૮) મરહુમ બાઈ નવાજબાઈ જમશેદજી કાવસજી કામના પુણુ માટે ૩૧૬૬૫ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમના બાવા મનચરજી પેસતનજી ધડીઆળી ૩૧૦૦, બાવીદ જમશેદજી ૩૧૦૧, મરહુમની પુંજમાંથી બાવીદ

જમશેદજીએ ૧૯૦૧, મરહુમના મમાઇ જરખાઈ દારાશાહ રીપોરટર ૧૯૦૦, મરહુમની પુલમાંથી ૧૫૦, શેઠ નવરોજ દારાશાહ રીપોરટર ૧૫૦, શેઠ અરદેશર પેસતનજી ધડીયાળી તથા ધણીયાણી બાઈ રતનબાઈ ૧૫૦, શેઠ કેપશર મનચેરજી ધડીયાળી ૧૨૫, બાઈ મેરબાઈ મનચેરજી ધડીયાળી ૧૨૫, શેઠ ખરશેદજી કાવસજી કામા તથા ધણીઆણી બાઈ પુતલીબાઈ ૧૨૫, શેઠ અરદેશર કાવસજી કામા ૧૨૫, બાઈ ધનબાઈજી શાપુરજી સપેનસર ૧૨૫, શેઠ રસતમજી અરદેશર સપેનસર ૧૨૫ અને બાકીના ૧૫૫૫ જુદા જુદા ખેસીઆંચે ભરીયા હતા. ઉપલા કુલે ૧૧૬૬૫ માંથી ૧૧૦૦૧ નો ૪ ટકાનો બાનડ તસદીઆને આપવો કે એના વયાજમાંથી દર વરસે એક લાચાર બાઈને સુવાંવડખાનાનો આશરો આપવો, પંચાયતના તસદીઆને ૧૫૦૦ નો નોટ આપવો કે એવું વયાજ મરીબ છોકરીઆને પરણાવવાના ફંડમાં વાપરવું, દેવલાલી બહાદુરજી સેનીટેરીઅમના ફંડમાં ૧૨૫, સર જમશેદજીની સકુલનાં ભોજન ફંડમાં ૧૨૫, સંકેટ નીવારણ ફંડમાં ૧૨૫, આંધળ લુલાની પરવરશી કરવાના ફંડમાં ૧૨૫ અને બાકીના ૧૫૫૫ પરચુટણ ફંડોમાં આપવા હતા.

(૫) મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈ નવરોજ મોદીના પુણ માટે ૧૧૬૨૬ આપવા, તેમાં મરહુમની પુલમાંથી ૧૫૦૦, મરહુમના ધણીઆણી વીરબાઈજી ૧૧૦૦, મરહુમનાં સસરા મરહુમ શેઠ રતનજી જમશેદજી જસવાલાનાં કુટુંબે ૧૧૫૦, મરહુમનાં પીતાજી મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નવરોજ મોદી તથા મરહુમ માતાજી નવાજબાઈ તરફથી ૧૧૨૫, મરહુમનાં ભાઈ મરહુમ શેઠ જાંઘીરજી દાદાભાઈ મોદીની પુલમાંથી ૧૭૫, મરહુમનાં ભાઈ પીરશાહ તથા ભોજઈ માણિકબાઈ ૧૧૨૫, મરહુમનાં ભાઈ ડાંગર અરદેશર તથા ભોજઈ બચુબાઈ ૧૭૫, મરહુમનાં બહેનો સુનાબાઈ, માણિકબાઈ, આઈમાય પીરજીબાઈ, ભીખાઈજી અને ચુલબાઈ દરેક ૧૩૫ લેખે ૧૨૧૦, મરહુમનાં બહેની અરદેશર મનચેરજી મોદી ૧૩૫, મરહુમનાં બહેની શાવકશા જમશેદજી ચોકશી ૧૩૫, મરહુમનાં બહેની દીનસાજી રતનજી કોટવાલ ૧૩૫, મરહુમનાં સાક પીરશા શોરાબજી.ગજદર તથા ધણીઆણી બાઈ હીરાબાઈ ૧૩૫, શેઠ દોરાબજી કાવસજી જસવાલા ૧૨૫ અને શેઠ દોરાબજી બમનજી મોદી તથા ધણીઆણી બાઈ ભીખાઈજી ૧૧૦૧. ઉપલી રકમ ડયા આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(સ) મરહુમ બાઈ જરખાઈ દારાશાહ દોરાબજી રીપોરટરના પુણ માટે ૧૧૬૨૦ ધરમ ખાતે આપવા, તેમાં મરહુમની પુલમાંથી ૧૫૦૦, મરહુમના ખાવીદ મરહુમ શેઠ દારાશાહની પુલમાંથી ૧૨૦૦, દીકરા નવરોજ ૧૫૦૦, દોતરી બાઈ મેરબાઈ મનચેરજી ધડીઆળી ૧૧૦૦, દોતરી મરહુમ બાઈ જમશેદજી કામાની પુલમાંથી ૧૫૦, શેઠ કેપશર મનચેરજી ધડીઆળી ૧૫૦, શેઠ ખરશેદજી રસતનજી મેમીના ખરશેદજી મોદી ૧૫૦, બાઈ શહેરબાઈ મેરબાઈ ખરશેદજી ધડીયાળી ૧૨૫ અને બાકીના ૧૫૫૫ જુદા જુદા ખેસીઆંચે ભરીયા હતા. ઉપલા આપવી કે શેઠ બમનજી પીરીટ પારસી જનરલ આને ૧૫૦૦ નો નોટ આપવી કે એવું વયાજ બીલડીંગ ફંડમાં ૧૫૦૦ આપવા કે એના શેર વાપરવું, અને બાકીના ૧૫૫૫ પરચુટન ફંડોમાં આપવા હતા.

(હ) મરહુમ શેઠ બમનજી એદલજી કાસીની પુલ માટે ૧૨૩૩૩૪ આપવા, તેમાં મરહુમની પુલમાંથી ૧૧૫૦૦૦, ધણીઆણી બાઈ મેરબાઈ ૧૧૦૦૧, દીકરા મેરબાઈ ૧૫૦૧, વહુ બાઈ આવાંબાઈ મેરબાઈ ૧૨૫૧, દીકરા ઉકરજી ૧૫૦૧, વહુ બાઈ તેહમીના ઉકરજી ૧૨૫૧, દીકરી બચુબાઈ બમનજી કાશીનાથ ૧૫૦૧, દીકરા મેરબાઈ ૧૫૦૧, મરહુમના દીકરા મેરબાઈના છોકરાઆ એદલજી તથા બેરબાઈ તથા છોકરીઆ ધનમાય તથા ચુલબાઈ ૧૨૦૪, શેઠ ઉકરજીના છોકરાઆ નશરબાઈ, ખરશેદજી તથા રસતમજી તથા છોકરી હારમજીબાઈ ૧૨૦૪, શેઠ જીજીભાઈ દીનશાહજી ગાંધી તથા ધણીઆણી આઈમાય ૧૫૦૦, વેવાઈ શેઠ બમનજી સોરાબજી જમશેદજી જીજીભાઈ ૧૨૫૦, મેરબાઈ બાઈ ચુલબાઈ ખરશેદજી બાટલીવાળા ૩૫૧ મત્રી જુમલે ૧૧૮૭૧૬ કયા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે. એરવદ દોરાબજી એદલજી જમસીનાચે ૧૧૦૨ એમાંથી શેઠ ન. મા. પીટીટવાંલા દીવાનશાખાના ફંડમાં ૧૫૧ અને એરવદ દોરાબજીની પોતાની દરેમહેરના બાજુ જશનના ફંડમાં ૧૫૧. મરહુમના પાછલી રાતના થયલા ઉમઝમણમાં ૧૩૫૧૬ આપવા તેમાં મરનારની પુલમાંથી ૧૨૦૦૧, ધણીઆણી બાઈ મેરબાઈ ૧૫૦૧, દીકરા મેરબાઈ ૧૨૫૧, વહુ બાઈ આવાંબાઈ મેરબાઈ ૧૨૫૧, દીકરા ઉકરજી ૧૨૦૧, વહુ બાઈ તેહમીના ઉકરજી ૧૨૦૧, દીકરી બચુબાઈ બમનજી કાશીનાથ ૧૨૦૧, દીકરા મેરબાઈ ૧૨૦૧, દીકરા મેરબાઈના છોકરાઆ એદલજી તથા બેરબાઈ તથા દીકરીઆ ધનમાય તથા ચુલબાઈ ૧૨૦૪, દીકરા ઉકરજીના છોકરાઆ નશરબાઈ, ખરશેદજી તથા રસતમજી તથા છોકરી હારમજીબાઈ ૧૨૦૪ મલી જુમલે ૧૩૫૧૬ કયા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ળ) મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ નાનાભાઈ કાકાના પુણ માટે ૧૨૫૬૨ આપવા, તેમાં મરહુમની પુલમાંથી ૧૫૦૦, મરહુમના ખાવીદ નાનાભાઈ ૧૫૦, બેટી ધનમાય નાનાભાઈ કાકા ૧૨૫૦, ભાઈ રસતમજી નાનાભાઈ બાઈસ ૧૫૦૦, બાઈ નશરબાઈ નાનાભાઈ બાઈસ ૧૫૦૦, બાઈ આઈમાય નશરબાઈ બાઈસ ૧૨૫૦, શેઠ નાનાભાઈ કરામજી બાઈસ ૧૨૫૦, બાઈ હીરાબાઈ માણિકજી મોદીના છોકરાઆ ૧૫૦, શેઠ એદલજી દાદાભાઈ નાનજીવારા તથા છોકરાઆ ૧૫૦, બાઈ ધનબાઈજી જમશેદજી બાઈસ ૧૨૫, શેઠ દીનશાહ કાવસજી દારવાળા ૧૨૫, બાઈ શીરીનબાઈ પેસતનજી બાઈસ ૧૫૦, બાઈ કુશરબાઈ પેસતનજી બાઈસ તથા બાઈ તેહમીના ખરશેદજી બાઈસ ૧૨૫, શેઠ ખરશેદજી કાવસજી મોદી ૧૨૫, બાઈ માણિકબાઈ કેપશર પંચકી ૧૨૫. અને બાકીના ૧૫૫૫ જુદા જુદા ખેસીઆંચે ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયા આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ઞ) મરહુમ બાઈ આઈમાય તે ડાંગર માણિકશા વલસાડાનાં ધણીઆણીના પુણ માટે ૧૧૦૭૦૦ ધરમખાતે આપવા તેમાં મરનારનાં બાવા ફકીરજી તથા માતાજી પીરજીબાઈએ મજગામમાં સરખવસરે વાપરવા મકાન બાંધી આપવા

૨૧૦૦૦૦, મરનારના બાળા કંઈરણ, માતાજી મીલેજામાં તથા માઈક માણિકશાહ ૬૦૦ પારખને હોસપીટલમાં ૩૩૦૦, રવાનોને અવલમંજલ પહેંચાડવાના કુંડમાં ૩૨૫, પાસરી જનરલ હોસપીટલમાં ૩૨૫, ગ્રીવ આસપીટલમાં ૩૨૫, ગરીબ વીધવાંમિતે આસપીટલમાં ૩૨૫, પાસરી હીમાનામિતે ૩૨૫, ગરીબ જરથોસતીમિતે મદદ કરવાનાં કુંડમાં ૩૨૫, સર જમશેદજી સકુલના લોજન કુંડમાં ૩૩૫, આંધળાં માંમળામિતેની પરવરસોના કુંડમાં ૩૨૫, અને મજમામની અમંજુમનની દરેહમકેરનું કુંડમાં ૩૨૦૦.

(ગ) મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈ શ્યામજી દાવરના પ્રજા માટે ૨૨૪૧૬ આપયા હતા, તેમાં મરનારના અમદાવાદ ખાતે થયેલાં ઉંમરણાં વખતે કુલે ૨૨૨૮૮ નીચે મુજબ ભરયા હતા:—મરનારની પુંછમાંથી ૨૧૫૧, મરનારના ધણી શાવકશા ૨૨૫૧, મરનારના સસરા કાવશાહ હોસબાઈ ૩૫૧, મરનારના સાસુ દીનબાઈ ૩૫૧, મરનારના બાળા સરદાર બમનજી અરદેશર દલાલ ૩૫૦૧, મરનારના માથજી નવાજબાઈ ૩૫૦૧, મરનારના બાઈમિતે ફરામશેઝ, દીન-શાહ તથા અરદેશર ૩૧૦૧, મરનારના બહેન કુંજબાઈ રસતમજી ખંખાતા ૩૫૧, બનેલી રસતમજી બમનજી ખંખાતા ૩૫૧, બાઈજી ગુલામયા રસતમજી ૩૨૫, મરનારના કાકા સરજન કરનલ અરદેશર તથા કાકીજી નવાજબાઈ ૩૧૦૦, મરનારના કાકા કુંવરજી ૩૨૫, મરનારના કાકીજી હોસબાઈ ૩૨૫, મરનારના મમાઈ સુનાબાઈ ૩૫૧, માસી આવાંબાઈ હોસબાઈ ગાંધી ૩૨૫, મરનારના મામા બહેરામશાહ દીનશાહ દલાલ ૩૨૫, મામા ડાકટર રતનશાહ ૩૨૫, શેઠજમશેદજી રસતમજી ઉમરીગર ૩૩૦, શેઠા કુંજરજી એદલજી તથા બેરામજી એદલજી ઉમરીગર ૩૨૫ અને બાકીના ૩૫૫ જુદા જુદા ખેસીઆમિ ભરીયા હતા; એ ઉપરાંત ભરયા ખાતે થયેલાં ઉંમરનામાં મરનારના કુઈ માણિકબાઈ રતનજી દલાલ ૩૨૫, કુઈ હોસબાઈ બમનજી ખંખાતા ૩૨૫, તથા બીજા બેરામજી ભરેલા મહી ૩૧૨૩ ભરયા હતા. ઉપલા ૩૨૪૧૬ નીચે મુજબ આપયા હતા:—પ્રજાની સરદાર નેરશીરવાન દસતુર ઊકરામિતેની સકુલમાં ૩૧૦૦૧ આપયા કે એના વયાજ માંથી સકોલરશીપ આપવી, ભરચની પારસી પંચાયતને ૩૧૦૦૧ આપયા કે એના વયાજમાંથી હવે પછી દર વરસે સુકતાદ માંડવા અને મરનારની બાજ કરાવવી, બાકીના ૩૪૧૪ અમદાવાદના રવાનોને અવલમંજલ પોહચાડવાના કુંડમાં આપયા હતા.

(ઠ) મરહુમ શેઠ માણિકજી નવરોજી દાર ૩૧૫૦૦૦, મરનારના ધણીઆણી આવાંબાઈ ઉરફે હોરમસજી ૩૪૫૦૦, બેટી હોસબાઈ પીરોજશાહ માણિકજી દારવાળા તથા જમાઈ જહાંબક્ષ પીરોજ નવાજબાઈ કાવસજી દારવાળા ૩૫૦૧, વહુ બાઈ હોસબાઈ ૩૨૪૦૦૦ મરહુમના વહીવટદારમિ પાતા વાજબી લાગશે તેમ તેની વધવસયા કરશે એમ આપયા હતા:—મુંબઈના આંધળા પાગલા તથા નેરશીરવાની જરથોસતી જદ અવસતાની નીશાળોના કુંડમાં ૩૧૦૦, સુકતાદને ટાંકણે દેશાવરોના ગરીબ જરથોસતીમિતે સમદીમાં ભણતર ચાલુ રાખવાના કુંડમાં ૩૨૫, મુંબઈના તંમદસત હાલતમાં આવેલા જરથોસતીમિતે આશરે આપવાના કુંડમાં ૩૨૫, મુંબઈના લાચાર જરથોસતીમિતે અજરે તેમિતે અવલમંજલ પહેંચાડવાના તથા દીન ચારને ખરચ કરવાના કુંડમાં ૩૧૦૦, દેશાવરોના પારસીમિતે માટેના કુકાળ કુંડમાં ૩૫૦, ગરીબ જરથોસતી ઊકરીમિતે પરણાવી આપવાના કુંડમાં ૩૫૦, મુંબઈના ગરીબ જરથોસતીમિતે મોઢવારીમાં અનાજ સસતો આપવાના કુંડમાં ૩૨૫, મુંબઈના લાચાર જરથોસતીમિતે સુકત અનાજ આપવાના કુંડમાં ૩૨૫, પારસી જનરલ આસપીટલ કુંડમાં ૩૭૫, પલેગ આસપીટલ કુંડમાં ૩૨૫, પારસી સંકટ નીવારણ કુંડમાં ૩૨૫, નવસારીના જરથોસતી રવાનોને અવલમંજલ પહેંચાડવાના કુંડમાં ૩૫૦, કસબે રાંદેરને મળતાં સાત મામા ગોદાવરના જરથોસતી રવાનોને અવલમંજલ પહેંચાડવાના કુંડમાં ૩૫૦, ગરીબ ધીનીમિતેની પરવર-સોના કુંડમાં ૩૫૧, રવાનોનાં નામ દેવાના કુંડમાં ૩૧૦૦, સુકતાદ માંડવાના કુંડમાં ૩૧૦૦, કુકાળ કુંડમાં ૩૫૦, પારસી અરફેજીમાં ૩૫૦, જોરાસીઅન બીલડીમ કુંડમાં ૩૫૦, ૬૦ માસીનાની આસપીટલમાં ૩૧૦૦, દાદીશેઠના આતશખેરામમાં કાકી બાળવા માટે ૩૨૫, સર જમશેદજી સકુલના લોજન કુંડમાં ૩૬૧, પંચમિત હસતકના દીવાનશાળાના કુંડમાં ૩૫૦, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાના કુંડમાં ૩૫૦ અને બાકીના ૩૪૬, પરચુટણ કુંડમાં આપયા; મરનારની ફીકરી રતનબાઈ મેરવાનજી મીસતરી તથા જમાઈ મેરવાનજી એદલજી મીસીમિ ૩૫૨૧ ભરીયા, જે નીચલા કુંડમાં આપયા હતા:—પારસી જનરલ હોસપીટલ કુંડમાં ૩૩૬, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાનાં કુંડમાં ૩૭૫, પારસી પંચાયતના દીવાનશા-ળાનાં કુંડમાં ૩૬૫, સર જમશેદજી સકુલના લોજન કુંડમાં ૩૭૧ અને બાકીના ૩૫૫ પરચુટણ કુંડમાં; મરહુમના વહેવાઈ રસતમજી બેજનજી કાપડયા તથા ધણીઆણી રવાંબાઈમિ ૩૧૫૧ લાચાર ગરીબ જરથોસતીમિતેની પરવરસી કરવાના કુંડમાં, મરહુમના સરનાર બેજન સુનાબાઈ રસતમજી દારવાળાના ઊકરામિતે ૩૩૧ ૬૦ કેરવાલા આસપીટલમાં, મરહુમના મરનાર બેજન ધનબાઈ નવરોજી દારવાળાના ઊકરામિતે ૩૩૧, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાના કુંડમાં, શેઠ શાપુરજી હોરમસજી દારવાળામિ ૩૨૫ ૬૦ માસીના આસપીટલના કુંડમાં, અને જુદા જુદા ખેસી મિતે ૩૧૧૮ પરચુટણ કુંડમાં આપયા; એ ઉપરાંત મરહુમના પાછલી રાતના થયેલા ઉંમરણાંમાં મરહુમની પુંછમાંથી ૩૩૦૦ નવસારીના ગરીબ પારસીમિતે અનાજ વહેંચવા આપયા હતા.

(B) મરહુમ શેઠ હોસબાઈ મેરવાનજી શરફના પ્રજા માટે ૩૧૬૬૫ ધરમખાતે આપયા તેમાં મરહુમની પુંછમાંથી ૩૧૦૦૧, મરહુમના ધણીઆણી શીરીનબાઈ ૩૨૦૧, મરનારના માતાજી સુનાબાઈ ૩૧૦૧, મરનારના બેન ધનબાઈ શાપુરજી સુનાબાઈ ૩૧૦૧, મરનારના બાઈ શાપુરજી પીરોજશાહ સુનાબાઈ ૩૫૧, બાઈ મીરબાઈ જહાંબક્ષ

શરદ્ ૨૨૫, શેઠ જાણીયરજી અરજદાર શરીફ ૨૨૫, બાઈ માણિકબાઈ પહોંચાણ બાટલીબાઈ ૨૨૫, બાઈ ગુલબાઈ ખર શેઠજી ખાનસાહેબ ૨૨૫, બાઈ જરબાઈ જમશેદજી કેબીનેટમેકર ૨૨૫, શેઠ નવરોજી જમશેદજી કેબીનેટમેકર ૨૨૫, બાઈ અંબાબાઈ નવરોજી કેબીનેટમેકર ૨૨૫, શેઠ શાંતકશાહ જમશેદજી કેબીનેટમેકર ૨૨૫, શેઠ રસતમજી જમશેદજી કેબીનેટ મેકર ૨૨૫, અને શેઠ રસતમજી મનચેરજી કુખશ ૨૨૫, ઉપલા ૨૧૬૯૫ નીચે મુજબ આપવા હતા:—પેશાવરના ૨૨૫૨૬૧૫ના ૬૦માં ૨૨૫, ડાકટર માસીના હોસપીટલમાં ૨૨૦૦, ખમનજી પીટીટ જનરલ હોસપીટલમાં ૨૨૦૦, શેઠ ન. મા પીટીટવાળા દીવાના જરથોસતીઓના ૬૦માં ૨૧૦૦, ગરીબ જરથોસતી ઓકરીઓને પરણાવાના ૬૦માં ૨૧૦૦, બાઈ રશીનખાઈ કામાના કેમ્પલેસ્ટ હોમમાં ૨૧૦૦, જમશેદજીના ગરીબોના ૬૦માં ૨૧૦૦, બાઈ જાદવજી જશાવાળા હસ- તકના ગરીબ જરથોસતી બાઈઓને મદદ કરવાના ૬૦માં ૨૧૦૦, શેઠ સાહવાટરવાળાની અગીઆસીના ૬૦માં ૨૧૦૦, કરાંચીના ૨૨૫૨૬૧૫ના ૬૦માં ૨૧૦૦, ખેતવાહી અંબુખમનના બાજુ જશન ૬૦માં ૨૧૦૦, મંદેવીના જરથોસ- તીઓને સર અવસરના ખરચના ૬૦માં ૨૧૦૦, કરાંચીની વીરબાઈજી સકુલમાં ૨૫૦, વીઠટોરીયા પ્રેમોરીયલ અંબશાળામાં ૨૪૫, પુનાની કદમી રોહનશાહી અગીચારીનાં ૬૦માં ૨૫૦ અને પુનાના ગરીબ વીધ્યારથીઓના ૬૦માં ૨૨૫.

(૮) મરહુમ બાઈ આબાબાઈ સ્તનશી દાદાભાઈ ઈન્જનેરનાં પુણે માટે ૨૩૭૦૯ આપવા તેમાં મરનારની પુલમાંથી ૨૧૦૦, મરનારના માતાજી હીરાબાઈ તથા બાઈ શાપુરજી સોરાબજી ૨૫૦૦, મરનારના બેટા હોર- મસજી તથા વંદુ શીરીનબાઈ ૨૩૫૧, મરનારના બેટા જાણીયરજી ૨૨૫૧, બાઈ નવાજબાઈ સોરાબજી ઈન્જનેર ૨૫૧, મરનારની દીકરી ધનબાઈ કુપર તથા જમાઈ ખરજોરજી કુપર ૨૫૦૦, મરનારના દીકરી માણિકબાઈ તથા જમાઈ નવરોજીજી ૨૫૦૦, શેઠ મેરવાળા દાદાભાઈ મીસતરી ૨૫૧, શેઠ ભીખાજી દાદાભાઈ મીસતરી ૨૫૧, મરનારના દીકરી મરહુમ બાઈ તેહમીના કે. એનવાલા તથા જમાઈ કેપશર રતનજી એનવાલા ૨૨૦૧, મરનારના વેવાન બાઈ કુવરબાઈ રતનજી એન- વવાળા ૨૧૦૧ અને બાઈ આઈમયા રસતમજી દો. એનવાલા ૨૫૧, મળી કુલે ૨૩૬૦૯ કર્યા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે. શેઠ જમશેદજી દાદાભાઈ ઈન્જનેરે ૨૧૦૧ અંબુખમનનાં આંતરોમિહરાખના બાજુ જશન ૬૦માં આપવા હતા.

કલકત્તાની નવી અગીઆ.

કલકત્તાની નવી અગીઆ. પાચો નાંખવાની કીરયા— ગયા ગાથા પાંચમાને દીને પાછલી રાતનાં કલકત્તાની શેઠ બનાજીની દરેમેહેરમાં થયું હતું—ચાશની કરી બધાઓ એક બેસી મુખારકબાદી આપવા મંડી ગયા હતા. તે પછી નવાં શાલની શહવારનાં મેહતા શાહેબની દરેમેહેરમાં જશન થયું હતું. તે વેલાએ હેવું જણાવવામાં આવ્યું હતું. દીને અતરેનાં શેહેનશાહી જરથોસતીઓને માટે નવી બંધાનાર દરેમેહેરની પેહલી કોડાસ નારવાતું મુહુરત મેટકાફ સ્ક્રીટમાં થશે ત્યાં બધા શાહેબોએ પધારવું—તે મુજબ શાહદશ વાગે બુજેરગ બાઈજી શાહેબ ખુરશેદબાઈ ધનજીભાઈ મેહતા. તે શેઠ રશતમજી મેહતાનાં માતાજીનાં બખતાવર હાથે કોડારી મરાઈ હતી. એ પછી એ મકાનનો પાચો નાંખવાની કીરયા કરવા બે ચાર દાહાડરહીનેયાને રોજ પમો માહા ૧લો સને ૧૨૮૧ યજ્ઞેજ્ઞદી—તાજ ૧૭ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૧ ને દીને શહવારના શાહ નવ કલાકે કલકત્તાના જરથોસતીઓનો મેલાવડો એ મકાન બંધાવાની જગોપર શેઠ રશતમજી ધનજીભાઈ મેહતાનાં ઈજનથી મલ્યો હતો. પાચો નાંખવાની કીરયા મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ મેહતાનાં વીધવાને હાથે કરાવામાં આવી હતી. મીજલશનો ફોટોગ્રાફ પાડી લીધો હતો. બીજા ગ્રહરથોએબી પાયામાં થોડો થોડો ચુનો મતોડે નાખ્યું હતું. તે પછી બુજરોગ શેઠ દ્રામજી નવરોજીએ તથા બીજાઓએ પ્રશ્ન અને અનુસરતું વીવેચન કીધું હતું અને એ કામમાં મદદ કરનારાઓનો ઉપકાર માનવામાં આવેલો હતો. છેલ્લે મેહતા દરેમેહેરના પંચકી એરવદ ખરજોરજી મેહરજીએ એને લગતી વાચેજ કીધા પછે મેલાવડો વીશરજન થયો હતો.

વલશાહ આતેનું ધરમનું મકાન—બાઈ સુનાબાઈ તે શેઠ જાણીયરજી દ્રામજી ભમગરાના ધણીઆણીએ વલસાડના દોખમાં આગળની જગા પર બહારના રવાનેને લાવી સચકવા વગેરેની ધરમી કીયા કરવા માટે આસરે ૨૨૦૦૦ ને ખરચે બંધાવી આપેલું મકાન જશન કરી બુજલું મેઝવાની કીયા રોજ ૧૫મો માહા ૧લો રોનશાહી, માહા રજો કદમીને દીને કરવામાં આવી હતી. શેઠ જાણીયરજી ભમગરાએ અંબુખમન પદ વાંચતા જણાવ્યું હતું કે આરામગાહ આગળ જવાના શેઠ શાપુરજી ચોડયા તથા બાઈ મેહરબાઈ રોજ ૬ પાઉન્ડમાંની જગા કાઢવલું કીમત લેવા બમર શાપુરજી ચોડયા તથા મેહરબાઈ ૬૦નાં

ત્રસ્ટીઓએ આપવાથી તે પર આ મકાન હમારા મરહુમ બેટા કેર્મશરના પુણ્ય માટે બંધાવી રવાનની સાથે આવનારાઓના ઉતારાની ગોઠવણ કરી વાપડવા જોઈતાં સરવે વાસણ વગેરે સાથ વલસાડની અંબુમનના ત્રસ્ટીઓને સંવાધીન કરીએ છીએ તેમજ એ મકાનમાં ચેરાગ કરવા દર વરસે રૂ.૧૮ ત્રસ્ટીઓને આપતા રહીશું અથવા તો રૂ.૫૦૦ નું બોનસ આપીશું તેના વયાજમાંથી ચેરાગ કરાવતા રહેશે. એ પછી શેઠ રસતમજી ધનજીભાઈ માસતરે બાઈ સુનાબાઈની તથા શેઠ જીહાંગીરજીની સખવત માટે ઉપકાર માની એ મકાન ત્રસ્ટીઓ હસતક રાખી તેની મરામત વગેરેનો ખર્ચ કરવા કબુલ્યું હતું. સેવટે શેઠ જીહાંગીરજીએ શેઠ ધનજીશાહ કાવશજી ધનમુરાને તથા શેઠ રસતમજી માસતરને અકેકી શીયાલ ઓઢાડી હતી.

અમદાવાદની હાસપીટલ તથા સુવાવડખાનાનો પાયો નાંખવાની કીરયા-

અમદાવાદના જાણીતા શેઠેરી ઓનરેબલ ખા. બા. નવરોજી પેસનજી વકીલ સી. આઈ. ઇ. તરફથી અમદાવાદ ખાતે બાંધવામાં આવનારા નવરોજી મેટરનીટી હોસપીટલ (સુવાવડખાણું) અને યુરોપીયનો તથા પારસીઓ માટેની જનરલ હોસપીટલનો પાયો નાંખવાની કીરયા રોજ ૧૨મે માહા ૪ થો યાને તા. ૨૩ મી દીસેમબરે નામદાર વાઈસરોયની કાઉનસીલના મેમબર ઓ. સર જોન લુઇ જોનકીનસના પ્રમુખપણા નીચે કરવામાં આવી હતી. જે વખતે ખા. બા. નવરોજીએ એક પત્ર વાંચી સંભલાવ્યા પછી મીડવીફરીમાં (જુની) સર જોન જોનકીનસના નામની એક રકોલર શીપ આપવાનું જાહેર કાઢ્યું હતું. એ પછી જે સીવીલ હાસપીટલમાં કરવામાં આવેલા કેટલાંક વધારા માટે જાણાવ્યું કે એમાના રૂ. ૫૦૦ નવરોજીની સખાવતને આભારી છે. સર જોન જોનકીનસે પાયો નાંખવાની કીરયા પાપણ કરતાં જાણાવ્યું કે ખા. બા. નવરોજીએ અને માન જીતી લીધાં છે. પારસીઓ પોતાનાં ડહાપણ અને અકલથી જે કમાય રાખે તેના સેવામાં ખર્ચે છે. પારસી કામ નાની છે, પણ તેઓની સખાવત અને સાદગી એવું નામ આપ્યું છે કે જે તેઓને સંખ્યાના પ્રમાણમાં તદ્દન હદ્યહારનું છે. આ વકીલ એક લાયક પ્રતીનીધી છે.

ગરીબ જરથોસ્તીઓની ચાલી-પુણાના જાણીતા રહીશ શેઠ ખરજેરજી માણેકજી તાલુકદારે આપેલા રૂ.૫૦૦૦ માંથી ખા. બા. મનચંરજી કાવશજી મરજખાન સી. આઈ. ઇ. હસતકના ગરીબ જરથોસ્તીઓના રહેઠાણ કુંડ હસતક ગીતરસ્ત્રીટ ઉપર કલમ રોડની પાસેની જગા ઉપર આગળ બંધાયલાં ચાર મકાનો પાસે એક પાયમું નવું મકાન બાંધવામાં આવ્યું છે. તે તદ્યાર થવાથી તા. ૧લી ફેબ્રુઆરીથી વપરાસ માટે ખુલ્લું મેલવામાં આવ્યું છે. વચ્ચે વાંધેનાં જરથોસ્તીઓને એ મકાનનો લાભ આપવામાં આવશે એવા બંદોબસ્ત કરવામાં આવ્યો છે.

ઉમરા ગામની નીશાલનું મકાન-સુરતના વતની શેઠ ધનજીશા રસતમજી ઉમરીગરે તાના મરહુમ પીતા શેઠ રસતમજી જમશેદજી ઉમરીગરના નામથી સુરત નજદીકના ઉમરા ગામમાં ગુજરાતી નીશાળ માટે આશરે રૂ.૩૦૦૦ ના ખર્ચે બંધાવેલું મકાન ખુલ્લું મુકવાની કીયા રોજ ૨ જો માહ ૬ હા ને દીને સુરતના મેજસ્ટ્રેટ મી. હરજેશવર નટવરજી ત્રીવેદીએ કરી હતી. પ્રમુખે મકાન ખુલ્લું મુકી શેઠ ધનજીશાહે દર વરસે ઇનામો માટે રૂ.૫૦ બાજ વાપરવા શાહ આપેલા જાહેર કરવા પછી છોકરાંઓને ચોપડી કપડાં વગેરેના ઇનામો વેલ્યયાં હતાં. એ પછી ગામવાસીઓ તરફનું માનપત્ર ગામના પટેલ શેઠ હોરમજીશા શાપુરજી પટેલે વાંચી સંભલાવી તે તેમજ એક શયાલ શેઠ ધનજીશાને પ્રમુખે આપ્યાં હતાં. તેમજ નીશાળ બાંધવામાં સારી મદદ કરનાર શેઠ હોરમજીશા પટેલને શેઠ ધનજીશા તરફની તેમજ ગામ લોકો તરફની મળી બે શયાલો એનાયત કરી હતી. ઉપલાં મકાનને મારેલી તખતીની નકલ:-“પાક દાદાર અહુરમજદની મદદ હોજો-આ મકાન ઉમરા ગામની નીશાળ માટે, નાનપુરાના રહીશ શેઠ ધનજીશા રસતમજી ઉમરીગરે પોતાના બાવા મરહુમ શેઠ

રસતમજી જમશેદજી ઉમરીગર જેઓ રોજ ખોરશીદ માલ આદર શેહનશાહી સને ૧૨૩૧ યજ્ઞે-
જરદીને દીને બેહસતનશીન થયા તેમના પુત્રને માટે મરહુમની પુણમાંથી બધાની તાલુકા લોકલ
ખોરડને સવાધીન કર્યું છે. તા. ૧૧ મી ફેબ્રુઆરી સને ૧૯૧૨.”

લાનોલીની સ્કુલનું મકાન—લાનોલીમાં જરથોસ્તી છોકરાઓને કેળવણી આપવા માટે
એક સ્કુલ ખોલી મુકવાની કારણ રોજ ૨૪ મો માહ ૬ ઠા ને દીને શેઠ એદનવાળાની અગયારીમાં
થઈ હતી. એ અગીયારીનો એક ભાગ નીશાળ માટે વાપરવા સાર આપવામાં આવ્યો છે. શરૂઆતમાં
શેઠ કેમશર ડોસાભાઈ મારકરની આગેવાની હેઠળ જસન થયું હતું. એરવદ ખરશેદજી પાવરીએ
તથા અનંતમનના સરનશીન ખા. સા. પેસતનજી દોરાબજી આદરીયાનવાળાએ સ્કુલની અગતય
માટે કેટલું વીવેચન કીધું હતું. સેવટે ૩૦ રતનજી દોરાબજી નાનજીએ સ્કુલ કેમ સથપાઈ તે વીશે
વીવેચન કરી અનંતમનનાં સંકરેટરી શેઠ ફરામજી મનચેરજી પુજી અને શેઠ કેમશર ડોસાભાઈ
મારકરે આપેલી મદદ માટે તથા દરમાસે મદદ આપવાનું કબુલ કરનારાઓનો ઉપકાર માન્યો હતો.

ખીલીમોરા ખાતે ખુલું મેલાયલું મકાન—ખીલીમોરાના જાણીતા રહીશ શેઠ
મનચેરજી શાપુરજી તાતાએ પોતાના બેહસતનશીન પીતા શેઠ શાપુરજી કુવરજી તાતાના પુલુ માટે
બધાવી આપેલું તાતા બાગનું મકાન જે ત્યાની ધરમશાળા રસતમ બાગની પડોશમાં આવેલું છે
તે અંતુમનને બેઠ આપવામાં આવ્યું છે. એ તાતા બાગ ખુલ્લો મેલાવાની કારણ નવસારીના કામ-
ચલાઉ વડા દસતુરજી ફરામજી કેકોબાદજીની આગેવાની રોજ ૨૯ મો માહ ૬ ઠા ને દીને થઈ હતી.
જશનની કારણ પુરી થયા બાદ દસતુરજી આબાદ નીવડે એવી દુવા ચાલી હતી.
એ પછી શેઠ મનચેરજી તાતાએ ભા. સા. પેસતનજી દોરાબજી નાનજીને બાગ સવાધીન કરતા જણાવ્યું કે
અંતુમન સાથના લખતમાં એવી શરતે મુકવાનું નામ “તાતા બાગ” કાયમ રાખવું
અને તેમાં કશી રીતનો ફરફાર કરવો નહીં, ખીલીમોરાના તથા બહારગામના પારસી
જરથોસ્તીઓને લગન, નવગ્નન, નવાતી રવા કરવા તેમજ સર અવસરે વાપરવા તથા
બહારગામના પારસી જરથોસ્તીઓને ઉતારવા આપવો. તાતા બાગમાં જેઓ ઉતારો
લે તેઓને ખવાડવાની શી લઈ તે માટેની મેનજર સાથે શરત કરી રાખવા અને રોજની શી કેટલી
લેવી તે વગેરે નક્કી કરી રાખવું તથા ઉતારો લેનાર ખાવાનું માંગે યા નહીં તો પણ ખીજનાં તથા
પાણી વગેરે તાતા બાગની વાપરવાની મતા કશી પણ શી લીધા વગર આપવી અને તે પ્રમાણેની
ગોડવણ કરવી. તાતા બાગમાં કોઈ ઉતારો લેનાર પોતાના બખરચી પાસે પકાપી ખાવા માંગે તો
તેને તેમ કરવા દેવું અને તે માટેની કશી શી લીધા વગર સરવે વાસણો વાપરવા દેવાં, ઉતારોને
કેટલા દીવસ રહેવા દેવા તે નીચમો તસદીઓએ નક્કી કરવા. તાતા બાગનાં મકાન ઉપર તેમજ
એમાં મુકેલા ફરતીચર, વાસણ વગેરે માટે કુલે રૂ. ૩૩૯૨૦૦ નો ખરચ એવો શેઠને થયો હતો.
એ ઉપરાંત એવણ તરફથી મકાન ઈજવા વગેરેનો લગભગ રૂ. ૧૦૦૦ નો ખરચ કરવામાં આવ્યો હતો.
વળી શેઠ મનચેરજી ટાટાએ ખીલીમોરાની જરથોસ્તી અંતુમનને ખીલીમોરા ગામની જમીન વીંગ
૩૧-૧૭ જે માટે સરકારમાં ભરવાનો આકાર રૂ. ૭૦-૨ છે તે તેમજ રૂ. ૩૦૦૦ ના પોર્ટ ટરસ્ટ બોર્ડ
આપ્યાં હતાં, જે જમીનની આવક અને બોર્ડનું બાજ એ તાતાબાગના નીભાવ તથા રીપેર કામમાં
વાપરવું. ખીલીમોરાની અંતુમનનાં પ્રમુખ શેઠ અરજેરજી મેંશુશીએ શેઠ મનચેરજી તાતાની આ
ઉદાર બખશેષ માટે ત્યાની અંતુમન તરફથી તેમનો આભાર માન્યો હતો, અને આ સખાવત
ત્યાની અનંતમનને કેટલી અગતયની થઈ પડશે તે વીશે વીવેચન કર્યું હતું. નવસારીના વડા
દસતુર તથા એરવદ આંટીયાએ આ ઉદાર અહસથને લાંબી છંદગી અને તંદુરસ્તી ઇચ્છી હતી. એ
બાદ નવસારીના કામચલાઉ વડા દસતુરજી ફરામજી તથા એરવદ આંટીયા તથા અંતુમનના વડા
તસદી શેઠ રસતમજી મોટાભાઈ મેધોરાને શાલો ઓઢાડવામાં આવી હતી. શેઠ મનચેરજી તાતાને
પણ શાલો ઓઢાડવામાં આવી હતી. તયારબાદ શેઠ મનચેરજી તાતાની બે બેટીઓની નવગ્નતની

કારવા કરવામાં આવી હતી. અને તે પુરું થયે સઘળાઓએ એક સુદરે એસી ખાણું લીધું હતું કે જે ખાણુંમાં સામેલ થવાને બીલીમોરાના સઘળા પારસી જરથોસતીઓએ અને ગ્રહસંમેલને આમંત્રણ કરવામાં આવ્યાં હતાં. રાતના આખાં ગામને ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું. ઉંપલા મકાનને મારેલી તખતીની નકલ:—“શ્રી દાદાર હોરમજદની મદદ છે. આ તાતા બામનું મકાન બીલીમોરાનાં પારસી મનચેરજી શાપુરજી તાતાએ પોતાના બાવા મરહુમ શાપુરજી કુંવરજી તાતાનાં પુત્રને શાર બંધાવી સરવે સામન ફરનીચર શાયે બીલીમોરાની પારસી પંચાએતને લેખી શરતો પરમાણે વેપસથા કરવા સરવે હકો શાયે શવાધીન આપી છે. એ તાતા બાગનાં નીભાવ ફંડનાં ખરચ શાર જુદી રકમ તથા જમીન બીલીમોરાની પારસી પંચાએતને આપી છે. એ મકાન ઉપર તથા નીભાવ ફંડ મલી કુલ રૂ. ૩૩૯૨૦૦, ખરચ થયો છે. આ તાતા બાગ શરવે પારસી જરથોસતીઓને નેચાતી તથા શવચવશરે વાપરવા અને બાહારગામનાં પારસી જરથોસતીઓને ઉતારો લેવા માટે રોજ રૂ. ૨૯ મારેસપદ માહા ૬ શરેવર શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેઝરદી તા. ૯ મી મારચ શને ૧૯૧૨ નાં રોજે ખુલ્લો મુકા બીલીમોરાની પારસી પંચાએતને શરવે હકો શાયે શવાધીન કરેલો છે. આ મકાનમાં પારસી જરથોસતી સીવાએ બીજા કોઈ પણ નેચાતવાલાને ઉતારવાની મનાઈ છે.”

પંચમહાલનું દવાખાનું—પંચમહાલ ખાતે બહાદરપોરની નજદીક આવેલું રસ્તમપરાં નામનું સંસ્થાન વસાવનાર સરદાર બમનજી અરદેશર દલાસે પોતાનાં ગામની અંદર જે ધરમનું દવાખાનું આવેલું છે તે દવાખાનાને લગત પમનજીએ બંધાવી આપેલી ઈમારત ખુલ્લી મેલવાની કીયા તા. ૯ મી મારચે યાને ૧૯૦૮ માં બેરોએ કરી હતી. એ દવાખાનું રશતમજી દલાલ ધરમદા દવાખાનું” એ જણાવ્યું કે હું આશરે ૩૧ વરસ ઉપ જમીન હતી અને હાલમાં પ્રલદરૂપ જમીન છે તેથી શરૂઆતથીજ હું દવાની પેટી રાખતો. દવા આપતો હતો. તેના લાભ આસપાસની તમામ રહ્યત એટલો બધો લેવા લાગી કે લગભગ વીસ વીસ માઇલને છેટેથી લોકો દવા લેવા આવવા લાગ્યા. આથી એક હોસ્પીટલ આસીસ્ટન્ટ હમેશને માટે રાખવાને તે વખતે બોજે તેવું નહીં હોવાથી મેં હોસ્પીટલ આસીસ્ટન્ટની સાથે બંધોખસ્ત કીધો કે દર પખવાડીએ અત્રે આવી બે દીવસ રહી લોકોને ધરમાદા દવા આપે. એવી રીતે લગભગ ૭-૮ વરસ થયાં ચાલે છે. હયાના લોક અભન હોવાથી તારીખ વીગેરે યાદ નહીં રાખે તેથી ગરીબ દરદી દુર વેરથી આવતાં અને કોઈ વખત તો ડાક્ટર તુરતનાજ ગયેલા હોવાથી નાસીપાસ થઈ પાછા જતા હતા. તેઓ દુર વેરથી વરસાદ પાણીમાં હેરાંન થઈ આવે અને દવા નહીં મળે તે મને ઘણું લાગ્યું, તેવાંમાં મારા પીતાજી ૧૯૦૮માં ૮૨ વરસની ઉમરે ગુજરી ગયા ત્યારે મેં પકકો વીચાર મીધો કે એક બચુકનું દવાખાનું બાંધવું. તેથી મેં અંગ્રેજ સરકારને અરજ કરવાથી મને જણાવવામાં આવ્યું કે મારે દવાખાનાને લાયકનું મકાન બાંધી તેના વાર્ષિક નીભાવ માટે દર વરસે રૂ. ૩૫૦૦ જેટલું વયાજ હપજે તેવી રકમ આપવી, જેથી મને સાડાત્રણ ટકાનાં વયાજની ગવરમેન્ટ પ્રોમીસરી લોન રૂ. ૩૧૪૫૦૦ ની આજે આપવાની છે. મારી તરફની વારસીક રૂ. ૩૫૦૦ ની ઉપજ ઉપરાંત પંચમહાલની ડી. લો. બોરડના રૂ. ૨૦૦ અને નામદાર સરકારના રૂ. ૫૬૪ મલશે એટલે એકંદર વારસીક ખરચ રૂ. ૩૧૨૬૪ થશે. આ મકાનો બાંધવા પાછળ મને ખરચ રૂ. ૧૫૦૦૦ આશરેનો થયો છે પણ તેની અંદર મને ડાક્ટર સાહેબ ફતેહસીંગજી તરફથી ઈંટો અને ચુનો પકવવા માટે પોતાની હઠમાંથી જંગલી લાકડાની તેમજ મારી રહ્યત તરફથી માલ લાવલઈજ કરવા માટે ગાડાંની કીમતી મદદ મળેલી તેથી આજે ખરચ થયો છે. આ માટે સરદાર ડાક્ટર સાહેબ અને મારી રહ્યતનો ઉપકાર માનું છું. સરદાર ડાક્ટર

ફતેહસીંગજીએ એ બાદ સરદાર બમનજીની સખાવતની સ્તુતી કરવા પછી મીં બેરોએ દવાખાનું ખુલ્લું મેલી સરદાર બમનજીની સખાવત માટે તારીફ કરતા જણાવ્યું કે આ સંસ્થાન માટે શેઠ બહમનજીએ બહુ કર્યું છે. વાળાગોડ ગામની આ પડતર જમીન હતી ત્યાં એવણે ખેડુતોનું એક જહોજલાલીવાળું પૃં બનાવ્યું છે. વલી રસતમપુરામાં નીશાળનું મકાન બાંધવા સાથે ઉદારતાથી સારી રકમ ભરી ગુજરાતી કેળવણી દાખલ કરવામાં ઘણી મદદ કરી હતી. તે પછી એક ધરમશાલ દવાખાનું ઉઘાડ્યું છે તેમજ ભરૂચ સીવીલ આસપીટલમાં સરવ જાતીના દરદીઓ માટે એક બીજાનું પૃં પાડ્યું છે. વગેરે લખાનથી વીવેચન કરવા પછી મેલાવડો વીખેરાધ ગયો હતો.

ઉડવાડા ખાતે ખુલ્લી મેલાવલી ધરમશાલા—ભરહુમ શેઠ નવરોજજી બાણેજી વહાડયાજીએ ઉદવાડાનાં સંરેશનની પાસે જમીનનો એક કટકો ખરીદ કરેલો તેના ઉપર પારસી કામના ઉતારા માટે ભરહુમ શેઠ નવરોજજી વહાડયાજીના ત્રસડી સાહેબોએ એક ધરમશાલા ૩૯૦૦૦ ને ખરચે બંધાવવાનું કામ વલસાડવાળા ખાનસાહેબ કાવસજી ધનભુરાની મારફતે શોપયું હતું. તેના પાયાનું મુરત રોજ ૩૦ મો માહ ૬ દાને દીને થયું હતું. તે પછે એ ધરમશાલા તથ્યાર થવાથી તેને ખુલ્લી મેલવાની કીયા—નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ જેવણ ઉડવાના પાક આતશખેહરામના શમરાયલાં મકાનની કીયામાં ભાગ લેવાને ઉડવાડા ખાતે સીધારયા હતા, તેવણે રોજ ૧૨ મો માહ ૧૧ માને દીને સાજે કીધી હતી. શરઆતમાં જશનની કીયા થઈ હતી, તેમાં ટરસ્તી સાહેબોએબી ભાગ લીધો હતો.

હાંગકાંગ યુનીવરસીટીનું ના ભરહુમ જણીતા શાહ સોદાગર સર ધરમસજી નવરોજી મોદીની સખાવતથી યુનીવરસીટીનું મકાન ખુલ્લું મેલવાની કીયા હાંગકાંગના ગવરનર સર ફરેડરીક માહા ૭ મો યાને તા. ૧૧ મી મારચે હાંગકાંગ ખાતે એક મોટા દબદબા ભરયા માં કરી હતી. શેઠ નવરોજી ધરમજી મોદીએ જણાવ્યું કે મારા ભરહુમ પીતા પારસીટી બીલડીંગ બેટ આપવાની ફરજ બજાવતા મને ખુશાલી ઉપજે છે અને આ મંવીશમાં આબાદ રહેશે એટલુંજ નહીં પણ તેનો જોઓ લાભ લેશે તેમને પણ આબાદીનો રસ્તો બતાવતી રહેશે. આ મકાનનો એક ચાંદીનો મોડલ બનાવવાનો મેં ઓરડર આપ્યો છે જે તથ્યાર થયા પછી તમો નામદારને બેટ કરવાની રજા લઈશ. એ પછી નામદાર ગવરનરે મકાન ખુલ્લું મુકતાં જણાવ્યું કે મીં નવરોજીએ પોતાના ભરહુમ પીતા તરફથી જે સુંદર બક્ષેશ આપી છે તે માટે હું સઘળાવતી તેમનો આભાર માનું છું અને મને બેટ આપવા ધારેલા ચાંદીના મોડલ માટેબી આભાર માનું છું. આજે સર ધરમસજી આપણી વચે નથી તે માટે સઘળા દલગીર છીએ. જે કામ માટે તેવણે આટલી બધી મહેનત અને કાલજી રાખી હતી અને જે માટે તેવણે ઘણા મગરર હતા તે સંપુરણતાની ટોચે પુગયું છે. ગમે તે ખરચ થાય પણ સઉથી સરસ અને મજબુત મકાન બાંધવાને તેવણે બાંધકામ દરમયાન ઘણી વાર બોલ્યા હતા. જે તેવણે જીવયા હતા તેા યુનીવરસીટીને હજી વધુ લાભ થતા અને તેવણનીજ કેશેશ તથા ઉદારતાથી યુનીવરસીટી હસતીમાં આવી છે, એમ કહીશ તો સહરાગાત કરેલી કહેવાશે નહીં બાદ મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

ધી બમનજી દીં પીટીટ પારસી જનરલ હાશપીટલ—શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટની અથાક જેહમતથી બંધાઈ તથ્યાર થયલી ધી બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ આસપીટલ ખુલ્લી મેલવાની કીરયા નામદાર ગવરનર સર જયેરજી કલારકે તા. ૨૭ મી મારચે યાને રોજ ૧૭ મો માહ ૭ માને દીને એક મોટા મેલાવડા સનમુખ કીધી હતી. શરઆતમાં શેઠ જહાંગીર પીટીટે એ ખાતાને રીપોરટ રજુ કરતાં જણાવ્યું કે તા. ૧૧ મી દીસેમ્બર ૧૯૦૭ ને દીને તમો નામદારે હોસપીટલના મુખ્ય મકાનનો પાયો નાખયા પછી થોડા મહીનામાં વહાડકાપ માટેના, મરદ દરદીઓ માટેના, સ્ત્રીઓ માટેના, સુવાવડ માટેના અને બાંખના

દરદો માટેના બેલોદોના પાયા નખાયા હતા. આ જુદા જુદા બેલોદો બાંધવાનું કામ યોગજ વખતમાં હાથ ધરવામાં આવ્યું અને સાડચાર વરસના ટુંક અરસામાં વખતને અનુસરતી એક હોસપીટલ તક્યાર થઈ છે જેમાં છેલામાં છેલી રૂઢીઓ મુજબની સઘળી સામગ્રીઓ પુરી પાડેલી છે, આ હોસપીટલને શેઠ બલમનજી દીનશાહ પીટીટનું નામ આપવામાં આવ્યું છે કારણકે એવણે રૂપ૦૦૦૦૦ની કીમતની ૫૦૦૦૦ ચોરસવાર જમીન આપવા ઉપરાંત રૂ૧૨૧૦૦૦ની જુદી જુદી રકમે બક્ષેસ તરીકે આપી છે, જે વયાજ સાથે લેતા શેઠ બલમનજીને કુલે ફાળો રૂપયા સાડા છ લાખનો થાય છે જે માટે મારી કમીટી અને આખી પારસી કામ તેમની આભારી થઈ છે. નવી ઇમારતની વ્યોવચમાં ઓપરેશન બલોક અને તેની એક બાજુએ સ્ત્રીઓ અને બાળકો માટેનો અને બીજી બાજુએ મરદો માટેનો વીભાગ છે. ઉતર બાજુએ સ્ત્રીઓ માટેનો મુખ્ય બલોક, સુવાવડનો અને બાળકો માટેના વીભાગો છે. જ્યારે દક્ષીણ બાજુએ મરદો માટેના મુખ્ય બલોક અને સામાન્ય વીભાગો, બાહેરના દરદીઓ અને આંખના દરદીઓ માટેના વીભાગો છે, જે અલ્પ આગમજ ઉભા કરવામાં આવ્યા છે, અને તે ઉપરાંત અનામત રાખેલી જગા ઉપર કાન, ગળાના દરદો માટેનો વીભાગ અને ખંબાલા હીલ તરફના ભાગ ઉપર ખાસ લવાજમ આપનારા દરદીઓ માટેના વીભાગ બાંધવામાં આવશે. મરદુમ શેઠ ફરામજી હોરમસજી વોરડનના ત્રસ્ટીઓએ આપેલા રૂ૧૫૬૦૦૦ માંથી ઓપરેશન બલોક બાંધ્યો છે. વહાડકાપ માટેના મુખ્ય આરડામાં વીદ્યારથીઓ માટેની ગેલરી અને ફરતા ચાર આરડાઓ છે જે બેલોક વગેરેના કામ માટે વપરાશે. બાંધતીઓએ એકસ રેવાળાં કોરલો, અને વીજળીક કામ વગેરે માટે પુરી પાડેલી છે. જ્યારે બીજે મજલે એક વીદ્યારથીઓ માટે અલાહેદી ગોડવણ બેલોક માટેના મુખ્ય વીભાગ હાલતુરત નાણાની ગેલરી માટેના મુખ્ય બલોક જે મરદુમ શેઠ બલમનજી દીનશાહ પીટીટનું નામ આપવામાં આવ્યું છે. આમાં ૪૦ વાડાઓ માટે સગવડ છે. આંખના દરદો માટેનો વીભાગ શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાડીયાના ત્રસ્ટીઓએ આપેલા રૂ૫૦૦૦૦ માંથી તેમનાં નામ સાથે બાંધ્યો છે. તેમાં આંખની તપાસ માટે એક અંધારો આરડો, વહાડકામ માટેનું થીએટર, બાહેરના દરદીઓ માટેનું ખાતું છે અને એમાં વીસ દરદીઓ રહેશે. ઉતર તરફને છેડે પાંચ દરદીઓ માટેનો એક ખાસ અલાહેદો ખંડ છે જેમાં શક-મંદ પાંચ દરદીઓ અલાહેદા રહેશે, જેઓ માટે બાવરચીખાનાં અને બીજી ગોડવણો પણ અલાહેદી રાખેલી છે. આ ઉપરાંત બે આરડા સાથનું લાશો રાખવા માટેનું એક મકાન છે, જેમાં જરૂર પડે ત્યારે લાશ ચીરીને તપાસવા માટેની સગવડો કરેલી છે. બાહેરના દરદીઓ માટેના બલોક તેની પડોશમાં છે જે મરદુમ ખાઈ નવાજખાઈ પીરોશાહ મેરવાનજી જીજીલાઈની યાદમાં બાંધેલો છે. તેની એક બાજુએ હોસ્પીટલનું દવાખાતું અને ઉપલા મજલા ઉપર બે આરડાઓ મ્યુઝીઅમ અને લાયબ્રેરી માટે છે, જેમાંનો પાછલો આરડો રૂમ તરીકે પણ વાપરી શકાશે. આખી ઇમારતમાં વીજળીક રોશની લેવામાં આવશે. જીનું મકાન અને તેના લગતા આડ ભાગોની મરામત કરી નરસે, તખીબી અમલદારો, વગેરેના રહેણાં તરીકે વપરાશે, વળી તેમાં જુદી જુદી આરીસો, ગોડાઉન. વગેરે માટે જોગવાઈ કરેલી છે. ઉરદર ગેલન જેટલાં પાણીની એક ટાંકી ગોડવી છે જે ઉપરાંત

ઇમારતોને લગતી જુદી જુદી નાની ટાંકીઓમાં તેટલોજ ખીજો પાણીનો જથ્થો રહેશે. એ પાણી દરદીઓ, નોકરો વગેરેના ખપ માટે પંદર દીવસ સુધી રાંધવા અને નાહવાનાં કામ માટે ચાલશે અને કમપાઉંડના કુવાનું પાણી ધરગતું વપરાસમા લેવાશે. વેસાવા ખાતે શેઠ કાવસજી સોરાબજી ખાટલીવાળાએ ભેટ કરેલા એ બંગલાઓ હોસ્પીટલના દરદીઓ માટે હવા ખાવાના મથક તરીકે વપરાશે. નીચમીત કુળવણી આપી નરસો તથા વાર કરવાનો પણ ઇરાદો રાખ્યો છે. હાલની ઇમારતમાં બધા મળી ૧૪૦ દરદીઓ રાખી શકાશે અને જરૂર પડતાં ૨૦૦ દરદીઓને રાખી શકાય એટલી જગા તેમાં ફાગલ છે. હોસ્પીટલ ઉપર સઘળો કામુ જેનરલ કમીટીનો રહેશે અને તે કારોબારી કમીટી મધેના પોતાના પ્રતીનીધીઓ મારફતે તે ભોગવશે. ચહડતામાં ચહડતી યુરોપીઅન ડીગ્રીએ ધરાવતા કામિય તખીયોએ આ ખાતાંને પોતાની કામતી સેવાનો મુક્ત લાભ આપવાની માગણી કરવાથી તેને માટે કોમના સહથી બાહ્યેશ ઓનરરી તખીયોની સેવા મેળવવાની ગોઠવણ કરી છે. આથી દરદીઓને વધતાં તથા શાસ્ત્રપ્રયોગની દરેક શાખામાં ખાસ અનુલવીઓની સેવાનો લાભ મળશે. પગારદાર અમલદારોમાં એક જનથુકનો રહેનારો તખીય, ૪ હાઉસ ડીગ્રીશીઅનો અને સર-જનો, ૧૫ નરસો વગેરે મલી એકસો જણાઓ થશે એવાનો પગાર ખોરાક, હવા વગેરે મળીને દરરોજની દરદી દીઠ ખરચની રાસ એકસો ચાળીસથી બસો સુધીના દરદી વચ્ચે વહેંચતાં સરાસરી રૂપીઆ ત્રણ જેટલી આવશે. તમેા નામદારે ઓસ્પીટલના પાયોના પી કીયા કરી તે વેળાએ ફંડમાં રૂપયા પોણાતેર લાખ ભરાયા હતા તે પછી સવાચાર વરસ પા પોણીતેવીસ લાખ જેટલું થયું છે. આ રકમ મોટી લાગે છે તોપણ સઘળી કરનારો તેનો મોટો ભાગ ખરચાઇ જશે; કેમકે ધણી મોટી બહેશો તે ખાસ ઇમારતોમાં ખચારે તે વતરોગેની મોટી રકમ જમીનની કામતીઓ પાછળ, ખરીદેલી અને બહેશ મામત્રીઓ પાછળ, ખરીદેલી અને બહેશ તથા જમીનગીરીઓના નીભાવ અને કારોબાર ચલાવવા અને ફંડ એકઠું કરવાના વપરાઇ ગઇ છે. આથી થાપણ તરીકે એક નાની રકમ બચશે. પણ આવતાં પાંચ વરસ સુધી દર માસે નીભાવ માટે કમુલેલી રૂપ૦૦૦ ની રકમ, થાપણનું વચાજ અને દરદીઓ પાસેથી લેવામાં આવનારા ચહડ ઉતર લવાજમમાંથી ફતેહ-મંદી સાથે હોસ્પીટલનું કામ ચાલુ કરવામાં આવશે. તે દરમ્યાન ફંડમાં નાણા ભરાવવાની કોશેશ ચાલુ રહેશે. આ હાસપીટલને મદદ કરનારા સરવે જણાઓનો આભાર માન્યે છીએ. એ પછી હાસ-પીટલના પ્રમુખ શેઠ બમનજી દીનરાહ પીટીટ હોસપીટલ ખુલ્લી મેલવાની નામદાર ગવરનરને અરજ કરતાં જણાવયું કે તમેા નામદારની આજની હાજરી માટે આભાર માનતાં બને મોટી ખુશાલી ઉપજે છે. આ સંસ્થા હડતીમાં લાવવા માટે મારી કમીટી કોમનું એક હથયાર બનવાને શક્તીવાન થઇ છે તે માટે તે ઇશ્વરનો આભાર માને છે અને અમારા બધુઓની સેવા બજાવવામાં અમેને થયલી ખીન ધારેલી ફતેહ માટે અમે મગરૂર છીએ. આખાં ખાતાંની સઘળી રચના સદંતર પારસીઓજ મારફતેજ થઇ છે અને ફંડની એકેએક પાઇ પારસીઓએજ ભરી છે અને ઉંચામાં ઉંચી યુરોપીઅન લાયકાત ધરાવનારા ગ્રહસથોને આ ખાતાંમાં ઓનરરી વીઝીટરો તરીકેજ નેમવામાં આવયા છે, એટલે આ ખાતું જે પાછળ અમે સાત વરસ સુધી મેહેનત કરી છે તે દરેક રીતે કોમને લાયકનુંજ નીવડશે એટલુંજ નહી પણ વખતના વેહેવા સાથે તે આ શેહેરમાં એક નમુનેદાર ખાતું થઈ પડશે. અમારી આ જહમતભરી કોશેશોમાં અમેને અમારી કોમની ભલી લાગણી અને ઉદારતા બાબે ઘણો વીશ્વાસ છે. જે ખાતાં માટે કોમે રૂર લાખ કહાંડી આપયા છે તેને નાણાંની તાંગીને સબબે તે સગડવા નહીજ દેશે તે બાબે અમારી પકડી ખાત્રી છે. એ પછી નામદાર ગવરનરે પોતાની બેઠક ઉપર ટાંગેલી એક દોરી જેનું હોસ્પીટલનાં મુખ્ય બારણાં સાથે જોડાયું કરેલું હતું તે બેઠકી અમે એ રીતે હોસ્પીટલ ખુલ્લી મેલાયલી જાહેર કીધી હતી. એ બાદ નામદાર ગવરનરે બાહ્ય

કરતાં શેઠ બમનજી પીટીટે આપેલી આદેશાલી સખાવત તેમજ મલેલી બીજી નાદાર સખાવત માટે પોતાની ખુશાલી બહેર કરી જણાવ્યું કે શેઠ બમનજી પીટીટની ઉદારતાથી ઘણીજ સુંદર વીશાળ અને તંદરેશતીને લાભ કરનારી જગ્યા મલી છે. વળી પશ્ચીમ તરફની તખીબી વીદ્યાનો રવીકાર કરવા તથા તેને વેહેવાઈ રૂપ આપવાને પારસીઓ હંમેશા આગેવાની ભર્યો ભાગ લે છે અને જોઈએ ડોક્ટર નરીમાન તથા ડૉ. માસીનાજે તમારી કામમાં જે કામ બળવયું છે તે ખરેખર શ્રીમતી પ્રકાશનું છે એટલુંજ નહીં, પણ તેથી સઘળી કામોમાં તખીબી વીદ્યાનો વધારો કરવામાં કાર્યસાધક થઈ પડ્યાં છે. વગેરે અનુસંગતું લંગાનથી ભાપણ નામદાર ગવરનરે કરવા પછી શેઠ બમનજી પીટીટે હોસપીટલના જુદા જુદા ભાગોની તસવીરવાળા આવજમ ને હોસપીટલની રૂપાંતી ચાવી નામદાર ગવરનરને મોકલ કરવા જાદ બાઈ ગુજાબાઈ બમનજી પીટીટે નામદાર ગવરનર તથા લેડી કલારકને તાળીઓ વચ્ચે સુંદર દુલોના હારો પેદરાવવા પછી મેળ વડો બરખાસ્ત થયો હતો. સેવટે નામદાર ગવરનરને હોસપીટલના જુદા જુદા ભાગોમાં ફરતી સઘળી રચના દેખાડવામાં આવી હતી.

મરહુમ શેઠ હોરમજી વલ્લાડયાના ત્રસડીઓ આંખની એક આસપીટલ ઘણા વરસો સુધી ધોમીતલાવ તરફ નીભાવતાં હતા અને આસપીટલનો સઘળો કારોબાર ડોક્ટર ખરશેદજી નશરવાનજી કરંજીઆના વડખણ હેઠળ ચાલતો હતો. આંખના સેકંડા દરદીઓએ ડૉ કરંજીઆની કુશળ સારવારથી પુરતો આરામ મેળવ્યો હતા. શેઠ બમનજી પીટીટ પારસી જનરલ આસપીટલ ચાલુ થવાથી આ આંખની દારાપીટલ તેની સાથે તેમાં આવી છે. તેથી ડૉ કરંજીઆએ એજ મકાન પર પોતાના ગીરાથી આ દવાખાનું આજીવન સગવે કામના દરદારો માટે ખુલ્લું રાખવાનું કામ માટે પારસીઓ તેમજ અગવડ પાળી છે. આ સઘળી સગવડ તે આપવાની છૂટ છે.

સુરતમાં ખુદ્દાં સુકાયલું શેઠ આરદ્દનેજ.—સુરતના વતની અને સુંબઝના બંધણીના મીત્ર એજન્ટ અને વેપારી શેઠ રસતમજી નનચરજી કુકાએ પારસી કામના લાયક ગરીબ જરયાસ્તીઓના નીરાધાર તથા નાવારસ છોકરાંઓ માટે સુરતમાં એક આરદ્દનેજ સ્થાપી આપી તેમાં છોકરાંઓને પુરતો આશ્રય મળે તથા તેમનું બરણપોષણ થાય તેમજ તેઓ ત્યાં રહી અંગ્રેજી શુજરાતી કેળવણી ઉપરાંત વેપારી અને દુનર ઉદ્યોગની કેળવણી લઈ શકે તેવી ગોઠવણો કરી શાહપોરમાં આવેલા ગીર જુહરીકાર અલીખાનનું કુશાદે મકાન વાગેરે ખરીદી આપ્યું છે, અને તેમાં છોકરાંઓને રહેવા, ખાવા, વીગેરેની સુખ સગવડનો સઘળો સામાન વસાવી આપી સુરતની પારસી પંચાયતની બોરડના મેનેજરને યત્ન સંપૂર્ણ કીધું છે. આ આરદ્દનેજ તેને લગતાં મકાનો સાથે ખુદ્દાં સુકવા ૧૧ કીયા સવારના નવ વાગે રોજ ૨૧ મો માહ ૭ મો થાને જમશેદી નવરોજના દીવસે એક મોટા મેલાવણ સનમુખ કરવામાં આવી હતી. શર્યાતમાં દસતુર રશતમજી જમશેદજીએ જશનની કીયા કરવા પછી સુરતની પંચાયતની બોરડના મરનશીન ખા. ખા. બરજોરજી નશરવાનજી વડીલે લંગાનથી ભાપણ કરતાં જણાવ્યું કે હાલમાં ફક્ત સુરત જિલ્લામાંથી ૪૦ છોકરાંઓને આરદ્દનેજમાં દાખલ કીધા છે-જોકે લગભગ ૭૦ આરદ્દનો તરફથી અરજી મલી છે. આ છોકરાંઓને રહેવા ખાવા પીવા, ઝોઢવા-પેદરાવનું સુદત આપવા ઉપરાંત તેમને કેળવણી આપવાની ગોઠવણ કીધી છે. સર જમશેદજી જીજીભાઈની નીશાળોમાં શુજરાતી કેળવણી આપવામાં આવે છે તે આ મકાનના દક્ષીણ ભાગમાં રાખવામાં આવી છે જેથી આરદ્દનેજના બાલકો પણ એજ નીશાળમાં કેળવણી લેશે. વળી સર જમશેદજીની ઇંગ્રેજી સકુલ જુદા મકાનમાં છે તેથી એવો વીચાર રાખ્યોય કે આ મકાનની બાજુમાજ ઇંગ્રેજી સકુલનું મકાન પણ જોડવું જેથી આરદ્દનેજના છોકરાંઓને બી કાયદો થાય. ઇંગ્રેજી સકુલમાં પાંચમાં ધોરણ સુધી શીખવવામાં આવે

છે. ત્યાર પછી જેમની મરજી હોય તેમને વેપારી કેળવણી આપવામાં આવે છે જે માટે ૩ વરસના અભ્યાસ કરના ૩ વરગો ખોલેલા છે. આરક્ષેજના છોકરાઓને હુનર ઉધયોગ શીખવવાની જોગવાઈ કરવા જેટલી ફંડની સંધીતી નહીં હોવાથી સુરતની પારખ ટેકનીકલ ઇનસ્ટીટ્યુટમાં ધરતો ખર્ચ આપીને છોકરાઓને હુનર ઉધયોગની તાલીમ આપવાની ધારણા રાખી છે. અને એ માટે સંકલરશીપની આપીશું. આ મકાનની પાસે ઇંગ્રેજ સંકુલ માટે લગભગ ૩૨૫,૦૦૦ ને ખર્ચ એક નવી બીલ્ડીંગ બાંધવામાં આવનાર છે. આ આરક્ષેજનું મકાન ખરીદવા માટે ૩૨૦,૦૦૦, મકાનના સમારકામ પાછળ ૩૨૨૦૦૦ તથા ફરતીચર માટે ૩૧૦૫૦૦ મલી ૩૫૨૫૦૦ શેડ રશતમજી કુકાએ આપ્યા છે. એ ઉપરાંત સુરતમાં બાંધવા ધારેલાં પારસી ધરમશાળાના ફંડની ભરાયલી ૩૧૦૦૦૦ માની ધણીખરી રકમ શેડ રશતમજીએ પોતે, તેમજ પોતાના ખેશીઓ અને બીજાઓ પાસે ભરાવી હતી. એ બધી રકમ એવણે આરક્ષેજનાં ફંડમાં ટરાનસફર કરાવી આપી છે. વળી શેડ રશતમજીએ દસ વરસ સુધી દર વરસે ૩૨૦૦૦ લેખે ૩૨૦૦૦૦ આપવાનું કબજિયું છે. તથા શેહેનશાહી આતશબેહરામની સામેનું એક મકાન ખરીદી પંચાયતને સલાધીન કીધું છે. તેમજ શેડ કુકાએ ૩૫૦૦૦ બાજ રોજગારના ફંડમાં આપ્યા છે. વળી શેડે છોઈ કુકાની કંપનીએ ૩૪૦૦૦ આપ્યા છે. બાજ રોજે શેડ કુકાના કુટુંબીઓ તરફથી બાજ રોજગારના ફંડમાં ૩૫૫૦૦ની રકમ મલી છે તેમાં શેડ અરદેશર મનચેરજી કુકાનાં ૩૨૦૦૦, શેડ દારાશાહ મનચેરજી કુકાનાં ૩૧૦૦૦, શેડ મીનોચેહેર કુકા અને સનસના ૩૫૦૦ હોરજી અરદેશર કુકાના ૩૫૦૦, શેડ કેખશર કુકાની પુંજમાંથી ૩૫૦૦. એ રીતે એકંદરે ૩૮૮૫૦૦ની બાદશાહી રકમ શેડ કુકાની જમાડવાનો તથા જશન કરવાનો ખર્ચ પછે પટેલે પોતાની દીકસોજી બતાવી ૩૧૦૩૦૦ માટે ૩૧૦૦૦ અને બીજી રકમો મલી લગુ. તેમની સખાવતની પીછાનમાં સુરત તથા તેની આસપાસના જરથાસની અંગુન તરફનું લગભગ ૧૦૦૦ સહીઓ સાથનું માનપત્ર જે પારસી પંચાયતની બારડના મેનેજર સાહેબો ઉપર મોકલવામાં આવ્યું હતું તે ડાન્ નશરવાનજીએ વાંચી સંભલાવ્યું હતું. એ માનપત્ર તથા સુરતની પારસી પંચાયતના બારડના મેનેજરોની સહી સાથનું કવરીંગ લેતર ચાંદીના કાસકેટમાં મેલી શેડ કુકાને એનાયત કરી એક કીમતી શાલ જેટાની બેટ કીધી હતી. તેમજ એ મકાનના કંત્રાકટર શેડ પેસતનજી બરજેતરજી વાહડયા અને એવણના ભત્રીજા શેડ સારાજી નશરવાનજી વાહડયાને અકેકી શીયાલ અંગુમન તરફથી તથા સીંગણુપોરવાળા શેડ પાલનજી ધનજીભાઈ પટેલે સીંગણુપોર ગામની અંગુમન તરફથી એક શલ્લ અને પેતા તરફથી એક શાલ બાં બાં બરજેતરજીને અને શેડ ધનભુરાએ પેતા તરફથી એક શીયાલ બાં બાં બરજેતરજીને એનાયત કરી હતી. એપછી શેડ રશતમજી કુકાએ ઘટતા શબ્દોમાં આભાર માનનારી રીતે જરાય વાળયો હતો. અને પોતે માત્ર ફરજ સીવાય વીશેષ કાંઈ કીધું નથી અને જે અનહદ માન પોતાને કોમે આપ્યું છે તેને તેઓ લાયક નથી એમ જણાવ્યું હતું. એ પછી શેડ રશતમજી કુકાએ પોતાની તરફથી બા. બા. બરજેતરજીને અને દસ્તુર રશતમજી તથા પંચાયતની ઓરીસના મહેતાજી શેડ ધનજીશાહદા. વાહડયાને એકેક શયાલ એકાદી હતી મોઝેદો અને બીજા લાચાર ગરીબોને માના તથા રૂપાનાણું વહેંચાણુ કીધું હતું તેમજ એવણે બપોરના ન્યાતનું જમાણુ કીધું હતું. આરક્ષેજના દરેક છોકરા માટે ૧૨ સદરા, ૧૨ સુતરાઈ લેંધા, ૧૨ સસ-પેનડરસ, ૧ ગંજફરાક, ૨ ખાકી સુટ, ૩ ટોપી. ૧ કશ્તી, ૧૫ રમાલ, ૧ સલીપરની બંડ, ૧ ખુટની જોડ તથા ધારમીક અને સર અવસર માટે સંફદ કોટ પાટલુન આપવામાં આવશે નીચલી તખતી મકાનના એક ભાગપર મારેલી છે:—“પાક દાદાર હોરમજીની મદદ હોળે-આ આરક્ષેજ અને સંકુલોના મકાનો શ્રી સુરતની પારસી પંચાયતના ધરમના કામ ચલાવનાર મેનેજર સાહેબોને

હસતક અને તેઓની દેખરેખ નીચે બનાવવામાં આવ્યા છે. શેઠ રસતમજ મનચેરજી કુકાએ આપું મકાન તથા એની દહીણુ બાળુએ આવેલાં બે મકાનો તથા એની સામે આવેલી ખુલ્લી જમીનનો કુકા ૧ એક મળી ૪ ચાર મીલકતો રૂપીઆ ૨૦૦૦૦ વીસ હજારની કીમતે ખરીદ કરી તેની મરામત તથા સુધારા વધારાના ખર્ચ સાર ૩૧૦૦૦૦ દસ હજાર રોકડા આપી તા. ૧૭ મી જુલાઈ ૧૯૧૧ ને દીને એક ત્રસટ્ટીડ કરી સુરતની પારસી પંચાયતના મેનેજર સાહેબોને સંપુરક કાઢ્યાં હતાં. તેઓને તેમાં ઘટલી મરામત તથા સુધારા વધારાનો રૂ. ૨૨૦૦૦ બાવીસ હજારનો ખર્ચ થયો છે તેથી બાકી રૂ. ૧૨૦૦૦ બાર હજાર પણ શેઠ રસતમજ મનચેરજી કુકાએ પોતે ખુશીથી આપ્યા છે. એ ઉપરાંત અંગ્રુમનનાં ફંડમાંથી મેનેજર સાહેબોએ એજ મીલકતમાં તેની ઉતર દીશાએ ઈંગ્રેજ સકુલનું મકાન બનાવવામાં આશરે રૂ. ૪૦૦૦ ચોવીસ હજારનો ખર્ચ કીધો છે. ઉપર મુજબ આ સઘળાં મકાનો તદ્દયાર કરાવ્યા પાછળ આશરે રૂ. ૬૬૦૦૦ છાંસેઠ હજારનો ખર્ચ થયો છે. તેમાં શેઠ રસતમજ મનચેરજી કુકાના કુલ્લે રૂ. ૩૪૨૦૦૦ એતાલીસ હજાર અને અંગ્રુમનના ફંડમાંથી રૂ. ૪૦૦૦ ચોવીસ હજાર ખર્ચાયા છે. આ સઘળાં મકાનો પાક દાદાર હોરમજ-દની મદદથી રોજ ૧૧ મો ખોરશેદ યજ્ઞ માદા ૭ મો મેહેર યજ્ઞ શેહેનશાહી સને ૧૨૮૧ યજ્ઞે જરદી તા. ૨૬ મી માર્ચ ૧૯૧૨ ને વાર ગરેહએ જમશેદી નવરોજના મુબારક દીવસે જરથોસતી દીનના ફરમાન મુજબ જશન વગેરે કીયા કરાવી તેના શુભ ઉપયોગને માટે સુરતની પારસી પંચાયતના ધરમના ફંડના હાલના તથા હવે પછીના ચન મેનેજર સાહેબોના સંપુરણ અખતયાર અને વહીવટ નીચે ખુલ્લાં મુકવામાં આવ્યાં છે. આરકાં

સુરતની સર જમશેદજી જીભાઈ તે ત્યાંથી ખાલી કરી સુરત પારસી આરકાં ખર્ચે સર જમશેદજી સકુલ ફંડ ખાતેથી

સુરતમાં પારસી છોકરીઓ માટે ના ખાટકાવાડ આગળનું બે મળલાનું નવું મકાન કુંવરજી પટેલે ખરીદ્યું છે. જેઓ સકુલના નીભાવ વગેરે માટે પણ એક સારી રકમ કાઢનાર છે.

માજી બરજેરજી વાહડયા.”

જે અત્યાર સુધી બાંટના મકાનમાં હતી, એક બાળુએ આશરે રૂ. ૪૦૦૦ ના મકાનમાં લઈ જવામાં આવી હતી.

તે કાઢવામાં આવનાર છે તે માટે જુના ૧૦ મા શીંગણુપોરવાશી શેઠ એદલજી

કલકતા ખાતે બંધાયલું નવું દોખમું.—કલકતા ખાતે સાંની અંગ્રુમનના ઉગરાતથી બાંધવામાં આવેલું નવું દોખમું ઇબ્નવી ખુલ્લું મેલવાની કીયા રોજ ૨૧ મો માદા ૭ માને દીને દખલુના વડા દસ્તુર સરદાર કેકાબાદ આદરબાદ દસ્તુર નોશરવાનની આગેવાની હેઠળ થઈ હતી. દોખમાને ઇબ્નવાની કીયા, બંડારમાં શેહેનશાહી મોખેદા એરવડ રસતમજ એરવજ પાવરી તથા એરવડ માણેકજી બગલીએ કરી હતી. જ્યારે જશનની કીયા સવારના દસતુર કેકાબાદની આગેવાની હેઠળ ત્યાંની મરહુમ શેઠ મેહેતાની અગીયારીના પંચકા એરવડ બરજેરજી જ. મેહેરજીરાણા, અને મરહુમ શેઠ બનાજના આદરવાનના એરવડો એરવજશાહ બમનજી કુમાના અને મેરવાનજી ખ. બેરામ કામદીન વગેરે શેહેનશાહી તથા કદીમ મોખેદાએ કીધી હતી. જશનની કીયા પુરી થવા પછી દસતુરજી કેકાબાદે વાચન કરતાં જણાવ્યું કે કલકતાની જરથોસ્તી અંગ્રુમને પોતાનાજ પધસાથી આ નવું દોખમું બાંધ્યું તે માટે મુબારકબાદી આપું છું. સુખ શાંતીના નીયમે જેતા આપણા દોખમાની રીત ધણીજ ફાયદાકારક છે. નસાથી જમીનને, પાણીને, યાતો પવીતર આતશને, અપવીતર નહી કરવાં જોઈએ તે જરથોસતી શીવસુશીઓ માટે વખાણ કરી જરથોસતીઓની રવાનને અવલમંજલ પુગાડવાની હાલની રૂઢીની તારીફ કરી હતી, અને વધુ જણાવ્યું કે આપણાં દોખમાંઓ પધસાદાર કે ગરીબ, શેઠ કે નોકર, સરવેન કસાબી તદ્દયત વગર એકજ જગાએ જીંદગી પુરી થતાં જવું છે એવું શીખવે છે. એ પછી ત્યાંની અંગ્રુમનના ત્રસતી અને સરનશીન શેઠ કાવસજી માણેકજી રસ-તમજએ બાણાણ કરતાં દોખમા કમીટીના આગેવાનો શેઠો જમશેદજી ફરામજી માદન, જમશેદજી

રૂઠાતમજી શકલાતવાળા, કેખશર કાવશજી ગોરા, શી. અરદેશર તેમજ દોખમા કમીટીના સેકરેટરી શેઠ મેરવાનજી કાવશજી ગોરાનો પોતાના ત્રસડીઓ તરફથી તેમજ કલકત્તાની અંગ્રુમન તરફથી ઉપકાર માનયો હતો તથા અનગ્રુમન તરફથી દસતુર કેકોબાદને શેઠ જમશેદજી માદને, શેઠ જમશેદજી ર. શકલાતવાળાને અને શેઠ કેખશર ગોરાને અકેક રાયાલ બેટ કરી જોડવા ત્રસડીઓ શેઠ પેશતનજી એદલજી ગજદર તથા શેઠ નવરોજી જમાસપજી અરજીઓનો ઉપકાર માની જણાવયું કે કલકત્તાની અંગ્રુમનના એક ત્રસડી તરીકેનો હમારા વડાઓનો નજદીક પ૦ વરસનો સંબંધ છે પણ પોતાની નાદરસત તખીયતને લીધે પોતાનો સંબંધ છોડવાનું જણાવયું હતું અને અંગ્રુમને તેમને તેમજ તેમના વડાઓને અંગ્રુમનનાં વડાનું માન આપયું હતું તે માટે ઉપકાર માનયો હતો. એ પછી સેકરેટરી શેઠ મેરવાનજી ગોરાએ નવાં દોખમાને લગતો રીપોર્ટ વાંચતા જણાવયું કે પાસેનું છુનું દોખમું તા. ૨૮ મી જાનવારી ૧૮૨૨ માં મરહુમ શેઠ નવરોજી સોરાબજી ઉમરીગરે પોતાને ખરચે તે વખતની જુજ વસતીને અનુક્રમ થઈ પડે તેવી ઢપનું બંધાવી આપયું હતું. પણ જરથોસતીઓની વસતી વધવાથી મરણનું પ્રમાણથી વધી પડવાથી એ દોખમું અગવડ ભરેલું જણાયું હતું. ૧૮૦૬ ની તા. ૨૮ મી એપ્રિલે અંગ્રુમનના ત્રસડીઓએ બોલાવેલી સભામાં નવું દોખમું બાંધવાનો ડરાવ કર્યો હતો. દખમું બાંધવા માટે કલકત્તામાંથીજ લગભગ રૂ. ૭૦,૦૦૦ એકઠા કીધા છે. જુના દોખમાની પશચીમ દીશાએ નવું દોખમું બાંધવાને તથા જુની સગડી વાપરવાને અને રવાન લઈ જવા માટે ચાલુજી સમાં લેવાને કમીટીએ ડરાવ કરી નવા દખમા માટે આસરે ૧૩ વીંધા જમીન રૂ. દવા ઉપરાંત એ જમીન ખાડાવાળી હોવાથી પુરણી કરવા પાછળ વધુ રૂ. ૧૮૦. અત્રે તેમજ દેશપરદેશમાં મરણ પામેલાંઓની લાશને ઠેકાણે પાડવાને સઘલી કાને. કમીટી મુક્ત જગ્યા આપે છે અને ખીજાં શેહેરોમાં પારસીઓનેથી આપી છે તેથી નહીં, આ માટે કલકત્તાની મયુનીસીપલ પાસે આંટ માંગવાથી રૂ. ૭૦૦૦ મળ્યા હતા. નવું જુઆજી દીવાલ બાંધવા અત્રેના વેપારી શેઠ હોરમસજી નસરવાનજી કુપરે રૂ. ૧૩૦૦૦ મરણનાં મરહુમ માતાજીને નામની તખતી મારેલી છે. સેવટે આ કામમાં જે સાહેબોએ કીમતી મદદ આપી હતી તેઓનો ઉપકાર માનયો હતો. એ બાદ દોખમાની વરકીંગ કમીટીના મેમ્બર શેઠ જમશેદજી ફરામજી માદને પોતાને તેમજ પોતાના ગોઠવાઓએ બળવેલા કામ માટે આપવામાં આવેલા માન માટે ઉપકાર માની દોખમા પાછળ જમીન માટે આપેલી કીમત ઉપરાંત લગભગ રૂ. ૬૫૦૦૦નો વધુ ખરચ થવા જશે એમ જણાવયું હતું. એ પછી એરવદ એરચશા બમનજી દશતુર કુમાનાએ જણાવયું કે આ દોખમાની કોદાળીની અને તયાર બાદ તેનો તાણો પુરવાની કીયા હમો કદમી મોબેદોએ કીધી હતી, જ્યાં આજે એને ઈજવાની કીયા શેહેનશાહી મોબેદોએ કીધી છે. આ એક કદી નહીં બનેલા બનાવ તરોકે યાદગાર બનાવ નોંધાઈ રહેશે અને આ મુજબ પેંડેલુંજ થયું છે. આવી રીતે સાથે મળીને એકજ મકાનમાં બંને પંથના મોબેદો પાસવાંધા વગર કીયા કરાવનાર કલકત્તાની અંગ્રુમન અને તેમાં આગેવાની લેનાર બ્રહ્મચોને માટે માન ભરયું છે. સેવટે સરવે જણાવે નવું દોખમું જોવા ગયાં હતાં અને તેના બંડારમાં, ત્રાંખાના તથા સોના રૂપાના સીક્રા નાખ્યા હતા. તથિયાર રાખેલા પહરેજ ખાણાને ધનસાદ આપી સરવે વીખરાયાં હતાં.

સમસુત્ર ઓલમાં સરદાર દસતુરજી કેકોબાદ આદરબાદ નોશરવાન ખાસ તેજથી ઉપલું દખમુ ઈજનવાની કીયા કરવા આવ્યા હતા, તેવણે તા. ૬ ઠી એપ્રિલે એક મેલાવણ સનમુખ કલકત્તા ખાતે એક બાપાણ આપયું હતું. એ દીને રાતે એવો સાહેબના માનમાં શેઠ રૂઠાતમજી ધનજીબાઈ મેહેતાએ પોતાના મકાનમાં એક ડીનર આપયું હતું, જે વખતે દસતુરજીએ સરવેનો ઉપકાર માનતાં જણાવયું કે નવાં બંધાનારાં શેહેનશાહી આદરયાનના વડ તરીકે તેઓને નેમયા છે તેને એક મોટાં માન સમાન લેખે છે.

ગણદેવીનું સ્કુલનું મકાન—આઠ બીખાઇજી કાવસજી છપખાનાવાળાએ ગણદેવી મધે પોતાની માલેકીનું ત્રણ માળવાલું કુશાદે મકાન એવણુના મરહુમ પીતાના પુણુ માટે સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી છોકરા છોકરીઓની ગુજરાતી નીશાળો માટે ભેટ આપયું છે. એ નીશાળો કેટલાંક વરસો થયાં બાકેના મકાનમાં હતી, જ્યાંથી તા. ૧લી એપ્રિલથી એ મકાનમાં લઈ જવામાં આવી છે.

દેવલાલીમાં સર અવસરે વાપરવાનું બંધાયલું મકાન—આઠ શીરીનખાઇ તે મરહુમ શેઠ રસતમજી કેઅશજી ઇરાનીનાં વીંધવાએ દેવલાલીની આરામગાહ નજદીક સરઅવસરે વાપરવા નવું બંધાવી આપેલું મકાન ખુલ્લું મેલવાની કીયા રોજ ૧ લો માહ ૮ માને દીને ખાન સાહેબ રતનજી જમશેદજી દુઆશના પ્રમુખપણા હેઠળ થઈ હતી. જશનની કીયા કરવા બાદ દેવલાલીની અંગુમનના આનરરી સેક્રેટરી શેઠ જમશેદજીએ એ મકાનની જરૂરાત અને તે પાછળ રૂ. ૨૦૦૦ થયેલા ખર્ચ વીગેરેની વીગત કહી સંભળાવી હતી. પ્રમુખ શેઠ રતનજીએ એ મકાન ખુલ્લું મુકાયલું જાહેર કરવા પછી બાઈ શીરીનખાઇ તરફથી તેમના ખેશી શેઠ ખોદાયજીએ જણાવયું કે બાઈના મરહુમ ભરથારની યાદગારી રાખવા માટે તેવણુ વીચાર કરતાં હતાં તેટલા એક મકાનની ગરજ આએ ગામના તથા નાણક વીગેરેના સહીશો માટે માલમ પડ્યાથી આ મકાન બંધવામાં આવયું છે.

અહમદનગરના મોખેદાનું રહેવાનું મકાન—અહમદનગરની શેઠ પત્રાનટીનની દરેમે-હેરની પાસે બંધવામાં આવેલું મોખેદો માટે ખુલ્લું મેલવાની કીયા રોજ ૯ મો માહ ૮ માને દીને યાને એ દરેમેહેરની સાલગરેહને દી. ૧૫ માસ ૧૫ માસે આતમાં જશનની કીયા કરવા પછી પંચક્રા દુઆશ કાપડીયાએ પોતાનાં બપાઇ પી ૩૪૦૦૦ આપ્યા હતા કે એમાંથી પારસીઓની કીયા કામ માટે વાપરવું તથા તે અંગેના સહીશ મોખેદ માણેકજી ખર-કાઇપણુ ધરમના કામમાં વાપરવા આપ્યા હતા. જેનું વયાજ વગેરે સુધા રૂ. ૩૫૦૦ થયો હતો તે મળી રૂ. ૩૭૦૦૦ આ મકાન માટે વાપરવા છે. આપણે શેઠ હોરમસજી કાપડીયા અને તેઓનાં ખેસીઓનાં તેમજ મોખેદ માણેકજીના ખેસીઓનાં આભારી છાંયે અને જેઓએ આ કામમાં મદદ આપી છે તેઓનાં બી ઉપકાર માનયે છીએ. એ પછી હાજર રહેલાઓને ખાણું આપવામાં આવયું હતું.

રાવલપીંડી ખાતે ખુલ્લું મુકાયલું ધરમનું મકાન—મરહુમ નવાબ ખાનબાહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાડોર સી. આઇ. ઇ. ની યાદમાં તેઓનાં મરહુમ ધણીઆણી બેગમ આવાં બાઈ ધનજીભાઈ કામાડોર અને તેઓના બેટા શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઈ કામાડોરે સરઅવસરે વાપરવા રાવલપીંડી ખાતે આરામગાહની જગામાં બંધાવી આપેલું મકાન ખુલ્લું મેલવાની કીયા રોજ ૧૦ મો માહ ૮ માને દીને થઈ હતી. લાહોરવાળા દસતુરજી નશરવાનજી કેકોબાદ મેહરજી રાણાએ જશન કરવા પછી શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઈ કામાડોરે જણાવયું કે આગળ બંધાયલું આવુંજ મકાન ઘણું પુરાણું થવાથી એક નવું મકાન બંધવાના કામમાં આ. બા. નશરવાનજી જાહંગીર બોગા તથા મારા મરહુમ માતપીતા ઉમંગથી ભાગ લેતાં હતા. તેટલાં મારા નેક પીતાજી સવરગ-વાસ પામ્યાથી મારા માતાજીએ મારા પીતાજીની નઈયતે એક મકાન સઘડી તરીકે વાપરી શકાય તેવું બંધાવી આપવાનો હસવ કીધો હતો, અને મેં વેલાતથી પાછા ફરવા પછી મારા માતાજીના આ વીચારને મજબુતીથી ટેકા આપ્યો હતો. અતરેની પારસી અંગુમને હમારી આ માગણી કમુત્ત રાખી તે માટે તેમજ જેઓએ આ કામમાં મદદ આપી તેઓનો ઉપકાર માનયે છીએ. આ મકાન બંધવા પાછળ રૂ. ૪૦૦૦ નો ખર્ચ થયો છે. આ મકાન તેના સઘળા ફરનીચર સાથે મારા મરહુમ માતાજી બેગમ આવાબાઈ અને મારી તરફથી જરથોસ્તી કોમને અરપણુ કરે છું. એ પછી

રાવલપીંડીની જરથોસતી અંબુમનના પ્રમુખ ખાં બાં નશરવાનજી જહાંગીરજી બોગાએ મકાન ખુલ્લું મુકાયલું જાહેર કરતાં ઘટતા બોલોમાં કામોઢોર ખાનદાનનો આબાર માની શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઈ કામોઢોરને તથાના જરથોસતીઓ તરફથી એક શાલ પેહેરાવી હતી. શેઠ સોરાબજી કામોઢોરે દસતુરજી નશરવાનજીને પોતાના કુટુંબ તરફથી એક શાલ પેહેરાવી હતી. બાદ આશની કરી મેળાવડો વીસરજન થયો હતો. અતરે જાણવું અગતવું છે કે પંખનમાં દોખમા કેડે નહી હોવાથી રવાનને ડાટવાની રસમ છે. તેજ પ્રમાણે રાવલપીંડીમાંથી ડાટવાની રસમ છે. રાવલપીંડીમાંની આરામગાહની જગા દુર મરી પહાડપર જવાના રસતાપર છે. પંખનના આગસા વેપારી શેઠ જહાંગીરજી જસાવાળા તરફથી મળેલી ૭૬૦૭ ચોરસવાર તેમજ જાણીતા વેપારી શેઠ જમાસપજી બોગા તરફથી મળેલી ૧૨૬૨ ચોરસવાર જમીન આરામગાહ તરીકે છે. ઉપસા શેડીયાઓના નખીરાઓની રાહબરી હેઠળ ઇ. સ. ૧૮૯૮ માં લાની અંબુમને એક મકાન સરખવસરે વાપરવા બંધાયું હતું પણ તે ખીસ-માર હાલતમાં આવવાથી કામોઢોર ખાનદાનની નવાં મકાનની ઉદાર બક્ષેશ પ્રસંગોપાત થઈ પડી છે. આરામગાહની બે બાજુએ બોહળી જગ્યા ખરીદી કામોઢોર અને બોગા ખાનદાનને પોતાની માલેકી હેઠળ રાખી બાગ બગીચાથી વસાવી છે. આ આરામગાહની જગા મોહોટા રસ્તા ઉપર હોવાથી ત્યાંથી ઘણાક બેઠ ગાડાઓ વગેરેનો ભારી રસ્તો છે તેથી શેઠ સોરાબજીએ તે રસ્તા ઉપર પાણીનો એક અવાંડો દોરો માટે બંધારી આપ્યો છે.

ગરીબ જરથોસતીઓ માટે

ખાતે વાંધેગવરીનાં દહેરાં નજદીક ગોડ સોસાયટીને બેઠ આપેલી જમીન ઉપર વામાં આપેલી ચાલી ખુલ્લી મુકવાને અંબુમને ચાલીવાલી જગ્યાએ બેગા મળ્યા હતા. રહેશે. ચાલીવાળી જગ્યા ટેકરી ઉપર આવી તેમજ તે એક વીશાળ કમપાઉંડ અને આજીવન જમનજી જનરલનાનો કીમતી ઉદાર જગ્યાની બક્ષેશ માટે તેમજ હમકોમના ગરીબ વરગ માટેની તેઓની ભક્તી લાગણી માટે ડાયરેક્ટરોએ સંતોશ જાહેર કરી સોસાયટીને પોતાના પરગણુ કામમાં સહાય થવા માટે ઉપકાર માન્યો હતો. શેઠ જમનજીએ આસરે વીસ હજાર રૂપયાની કીમતની જગા બેઠ કીયા ઉપરાંત દસ હજારની કીમતનો એક બંગલો તથા ૩૪૦૦૦ ની સરકારી નોટો બેઠ કીધી છે જે માટે એક અલાહેદું ત્રસટદીડ કીધું છે. ચાલી ખુલ્લી મુકવાને દીને સવારે શેઠ જમનજીએ ચાલીના મકાનમાં પોતાની ગીરેથી ફરેસતાની પત્રીત્ર કીયા કરાવી હતી, તેમજ મજકુર ચાલીમાં આવી વસનારાં ગરીબ બાહુતોના પહેલા માસનાં ભાડાની રકમ આપી ગરીબ બાહુતે પ્રત્યેની પોતાની ભક્તી લાગણીનો વધુ પુરાવો આપ્યો છે. ગરીબો તરફની એ પ્રકારની દીક્ષસોજા લાગણી શેઠ જમનજીને માટે માનભરી લેખાશે. મજકુર ચાલી ગયા મે માસથી ભાડે આપી છે. આ ચાલીના ચાર ગાલાઓને સખાવત કરનારાં ચાર કુટુંબોની 'ખાહેશ મુજબનું' નામ આપી તે મુજબની તખતીઓ મારવાનો ઈરાદો રાખવામાં આવ્યો છે.

ચીપન ખીત્રડીંગ સોસાયટી હસતક પરેલ શેઠ જમનજી હોરમસજી જનરલનાએ ચમ વરગના જરથોસતીઓ માટે બાંધ ટરો રોજ ૧૯ મો માહ ૮ માને દીને માર ગાળાની છે અને તેમાં દસ બાહુતો જરસતીના બાગમાં બહુ સુખાકારી ભરી છે તથા બાગ સમાન જગ્યા ધરાવે છે. શેઠ જમનજી જનરલનાનો કીમતી ઉદાર જગ્યાની બક્ષેશ માટે તેમજ હમકોમના ગરીબ વરગ માટેની તેઓની ભક્તી લાગણી માટે ડાયરેક્ટરોએ સંતોશ જાહેર કરી સોસાયટીને પોતાના પરગણુ કામમાં સહાય થવા માટે ઉપકાર માન્યો હતો. શેઠ જમનજીએ આસરે વીસ હજાર રૂપયાની કીમતની જગા બેઠ કીયા ઉપરાંત દસ હજારની કીમતનો એક બંગલો તથા ૩૪૦૦૦ ની સરકારી નોટો બેઠ કીધી છે જે માટે એક અલાહેદું ત્રસટદીડ કીધું છે. ચાલી ખુલ્લી મુકવાને દીને સવારે શેઠ જમનજીએ ચાલીના મકાનમાં પોતાની ગીરેથી ફરેસતાની પત્રીત્ર કીયા કરાવી હતી, તેમજ મજકુર ચાલીમાં આવી વસનારાં ગરીબ બાહુતોના પહેલા માસનાં ભાડાની રકમ આપી ગરીબ બાહુતે પ્રત્યેની પોતાની ભક્તી લાગણીનો વધુ પુરાવો આપ્યો છે. ગરીબો તરફની એ પ્રકારની દીક્ષસોજા લાગણી શેઠ જમનજીને માટે માનભરી લેખાશે. મજકુર ચાલી ગયા મે માસથી ભાડે આપી છે. આ ચાલીના ચાર ગાલાઓને સખાવત કરનારાં ચાર કુટુંબોની 'ખાહેશ મુજબનું' નામ આપી તે મુજબની તખતીઓ મારવાનો ઈરાદો રાખવામાં આવ્યો છે.

માથેરાન જમખાનું-માથેરાન ખાતે શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠ માથેરાન પારસી જમખાના

ખોલ્લું મુકવાની કીયા સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનંટે એક મોટા મેળાવડા સતમુખ રોજ ૨૭ મો માહ ૮ માને દીને કરી હતી. શરઆતમાં ૩૦ પાવરીએ જણાવ્યું કે આ ટેકરી ઉપર પારસી વીઝીટરોની સંખ્યા વધતી જવાથી એક જમખાણાની અગત જણાઈ હતી. ૧૯૧૦ માં મરહુમ શેઠ જલભાઈ શેઠ જમખાના માટે ૩૧૫૦૦૦ આપવા જણાવ્યા હતા. તે પછી નામદાર સરકાર પાસેથી જમીન મેલવવામાં આવ્યા બાદ શેઠ જલભાઈએ પોતાની રકમ વધારી ૩૨૭૫૦૦ આપ.

વાથી તેવણુ ની ઉદારતાને પરીણામે આ જીમખાતું આજે તદ્યાર થયું છે. પણ દલગીરીની વાત છે કે એવણુ આ જીમખાતું હસતીમાં આવેલું જોવાને જીવા પામયા નથી. આ જીમખાણાનો વારસીક ખરચ ૩૧૫૦૦ નો થશે. એ પછી પ્રમુખ સર જમશેદજીએ જણાવયું કે આ ખાતાની નેમ આપણી કામના બાધો સુધારવાની અને આપણા સંસારી સંબંધોને વધારે મુસતકીમ બનાવવાની છે તેવાં ખાતાં સાથે સંબંધમાં આવતા મને મોટો સંતોશ ઉપજ્યોય. એ પછી સર જમશેદજીએ જીમખાતું ખુલ્લું મેલી શેઠ કાવસજી જાલભાઈ શેઠની તરફથી શેઠ શ્રીરોઝશાહ ચીનાઈને સોનાતું એક ઘડીઆળ અને સાંકળી તથા ૭૦ મેટ્રિકાશાહ પાવરીને સોનાનાં એક મેડલ ભેટ આપી હોલમાં ટાંગેલી મરહુમ શેઠ જાલભાઈની ઓઈલ પેન્ટીંગ તસવીર ખુલ્લી મુકી હતી. શેઠ કાવસજી જાલભાઈ શેઠે આ જીમખાના માટે થયેલા વધુ ખરચના ૩૧૨૦૦ આપી ૩૧૫૦૦ની એક બીલીયડ ટેબલ ભેટ આપવા કમુલ્યું છે. એવાંએ એ જીમખાનામાં આદર મહીનાના આદર રોજના પરબનાં દીવસે થયેલા જાહેર જશનના ખરચ માટે ૩૧૫૦ આપવા હતા.

લાહોરની નવી દરેમેહેર-લાહોર ખાતે શેઠ કુપરવાલી એક દરેમેહેર છે પણ ત્યાંના જરથોસ્તીઓએ પોતપોતામાં એક ફાંડ ઉભું કરી એક કામચલાઉ બીજી નવી દરેમેહેર ઉભી કરી છે. એના નીમાવ માટે દર માસે ત્યાંના જરથોસ્તીઓ એકસ રકમ આપવાને કમુલ થયા છે. આ નવી દરેમેહેર શેઠ કુપરની દરેદમેહેરની પાસે આવેલા એક અલાહેદા બંગલા રૂપી ભાડાના મકાનમાં ઉભી કરવામાં આવી છે, અને ત્યાં કીયાજી ને આપવા છે. જ્યારે એક અલાહેદા ઝોરડામાં આતશ દાદગાહ બનાવવામાં આવ્યું છે. મો માહ ૯ માને દીને ખુલ્લું મુક્યું હતું જશનની કીયા દસતુર નશરવાનજી ખાતે થોડોક વખત થયો ત્યાંની શેઠ કુપર વીક મતફેરી પડવાથી ઉપર જણાવેલી નવી દરેમેહેર કામચલાઉ રચાયેલી છે.

પુણામાં ખુલી મેલાયલી શેઠ - ગાહાદયા હોસપીટલ-પુના ખાતે સ્કોટલેન્ડ મીશનના યુનાઈટેડ ક્રી ચરચની એન. એ. હડયા આસપીટલ ખુલ્લી મુકવાની કીયા મુંબ-હના નામદાર ગવરનર સર જયોરજ ક્ઝારકે તા. ૨૬ મી જુને માને રોજ ૧૮ મો માહ ૧૦ માને દીને કીધી હતી. ૭૦ રૂટર વીલીયમસને જણાવયું કે શરઆતમાં સ્કોટલેન્ડના યુનાઈટેડ ક્રી ચરચ મીશને પુનામાં બુધવાર પેઠંની અંદર તા. ૫ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૮ ના દીવસે દવાખાનું ખોલ્યું હતું. પણ દરદીઓની સંખ્યા વધવાથી ૬ અડવાડયામાં મોટું મકાન લેવું પડ્યું. પાછળથી કામચલાઉ આસપીટલમાં તેને ફેરવી નાખી હતી. નવા મકાન પાછળ કુલ્લે ખરચ ૨૧૬૫૦૦૦ નો થયો છે તેમાં સરકારના ૨૫૦૦૦૦, મરહુમ સખી વજુદ શેઠ એન. એમ. વહાડયાના ત્રસડીઓના ૩૫૦૦૦૦, જ્યારે ૩૬૫૦૦ ઇંગલેન્ડ તરફનો ડાળો છે, અને બીજાં ઘણાં નાનાં ડોનેશનો મળ્યા છે. શેઠ વહાડયા ચેરીટીઝના ત્રસડીઓએ ૩૫૦ હજાર આપવાથી આસપીટલની સાથે તેવણનું નામ જોડ્યું છે. ગયા એપ્રેલ મહીનાથી બાહેરનાં દરદીઓનું કામ આ મકાનમાં ચાલુ થયું છે. છેલ્લાં ૪૫ વરસમાં ૩૬૧૧૮ બહારના દરદીઓએ લાભ લીધો હતો અને ૮૭૫ દરદીઓને ત્યાં રાખવામાં આવ્યાં હતાં. ૧૦૭૬ દરદીઓ ઉપર વહાડકાપ કરવામાં આવી હતી. નવી આસપીટલમાં ૭૦ થી ૮૦ દરદીઓનો સમાવેશ થશે. નામદાર ગવરનરે હોસપીટલ ખુલ્લી મુકતાં એક લંબાણ બાશણ કર્યું હતું અને જણાવયું કે હું એન. એમ. વહાડયા આસપીટલ ખુલ્લી મુકાયલી જાહેર કરું છું અને આશા રાખું છું કે આ આસપીટલને પુરવ અને પશચીમના સુખી જોડાણની એક યાદગારી તરીકે હંમેશ જોવામાં આવશે. બાદ નામદાર ગવરનરનો આભાર માની મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

ઉડવાડાનું પાક આતશ બહેરામનું શમરાયણું મકાન - શ્રીથી ખુલ્લું મુકવાની થયેલી કીયા-ઉડવાડાના ઝિનશાહ આતશબહેરામવાળું મકાન જે મરહુમ સખી વજુદ

૭૦ કેપશર કેરશરુપ દાદાચાનજીનાં વડપણ હેઠળ ચાલતી ગરમી, પીશાબ તથા ચામડીનાં દરદોની હોસ્પીટલ ઉપયોગી કામ બનતવે છે. આ હોસ્પીટલ હીંદુસતાનમાં એકજ છે કે જેના વડા તબીબ ૭૦ દાદાચાનજીએ એ દરદો માટેનો અભ્યાસ તથા અનુભવ યુરોપની હોસ્પીટલો- માંના સ્પેશીયલીસટોના હાથ હેઠળ વરસો વેર રહીને મેળવ્યો છે. મુંબઈ તથા દેશાવરોના દરદીઓ ૭૦ દાદાચાનજીની સારવારનો લાભ મેળવી સાજા થયા છે. એવામાં કેટલાંકો ગુરદા, મીડી પી- શાબ, ખરપસા, વીગેરેથી ત્રીસ વરપથી વધુ મુદતથી પીડાતા હતા. આ ખાતું ટ્રાંટરોડથી ખાલી કરીને કાફરડ મારકેટની સામે ખસેડવામાં આવ્યું છે.

ખેતાઓ.

આ વરશે પારસીઓને મહેસા ખેતાખતા બાળમાં શાફ ખુશી થવાજોગ પરીનામ નીપજવે માલમ પડેછે. નામદાર શેહેનશાહ પાંચેમાં જોરજની તાજપોશીની કીરયા હીંદમાં દીક્ષીખા કરવામાં આવી તે વેલાએ લોકોને મહેસા ખેતાઓમાં ત્રણ તો પારસી “સર નાઈટ” વધ્યા છે તેમાં આપણી હાઈ કોર્ટના એક ઝલકતા જડજ અને માનવંત ન્યાયાધીશ શેક દીનશા બનજીભાઈ દાવર “સર નાઈટ”નો માનવંતો ખેતાખ મેલવવાને ધણા લાયક ગણાયા છે, કારણકે તેએ સાહેબ જવાથી હાઈ કોર્ટનાં ન્યાયાસને ખીરાજ્યા છે ત્યારથી તેઓ ઘણા દુરઅંદેશ અને વાજબી ઈનશાફ કરનાર જણાયા છે. ઈનશાફની બારીકી અને કેસસાઓની બાહેશી ઘોડી નથી જણાઈ તેમાં અગત કરીને પારસી કોમને લગતા એક બે મુદ્દમા તેઓના અમલમાં એવા આવી ગયા હતા કે તેની વખતે એવા નામદાર અને ધુધી અમલદારને નેમાયલા જોઈને પારસી કોમ ઘણી દુરખમ થઈ લાગી હતી. તેમાં જેવા કે જુદદીન કેશની વખતે તથા બાજ રોજગારના ફાંડના મુદ્દમ વખતે એમના ઈનસાફનું સમર્પણપણું પુર બદારમાં ખીલી નીકળ્યું હતું. તેજ મુજબ ખીજ ખંધ ઈનમાફ વખણાયા હતા. એવા નાદર ઈનસાફની સાથે તેમની દેશસેવા અને પ્રજાસ્તુતી પણ જેવ તેવી નહીં હતી. તેવા એક લાયક નર નેર જાણે અગ્યાર અગાડિના સર નાઈટ થવા જોઈતા હતા. પણ આ લાગણીથી ટાંકણે પણ એવાં માનવંતે ગણવામાં ઘણ વાજબીજ થયું છે.

ખીજ સર નાઈટ આપણા એ તયા દલાલ, સખાવતે બહાદુર શેક શ બહેર કારકીરદીથી જણાવી જાણ શાપુરજ કાંઈ સર નાઈટના માનવ મુંડી કલાલજા બેલકોનાં નેમાયી

અદરથ, મોટા નાણાંવડી અને નામીયા વેપાર આ થવા પામ્યા છે. જેઓ સર શાપુરજન ક અવાજ કમુઝયા પીના રેહશે નહીં કે સં દ એમજ લાયક નર નથી ગણાતા અને તેવ પીને લાયક મુંડણી કરેલી ગણાઈ છે.

ખીજ સર નાઈટ નાગપોરના

સી શેહેરી છે. તેઓ ઘણું કરીને ત્યાંનાજ રહીશ

દેવથી જેવે મુંબઈમાં જાજા જણાયલા નયા, પણ તેઓની કારકીરદી અને સર નાઈટના ખેતાખ મેલવવાની પુરતી લાયકાત વગર તેઓ એવું માન મેલવવા પામે એવું આપણા ધારવામાં આવતુ નથી. એઓનું નામ ખાનખલાદર બેજનજ દાદાભાઈ મેલતા છે. જેઓ નાગપોર તરફનાજ રહીશ છે એવો નાગપુરની મેસરસ તાતા એન્ડ સન્સવાળી સેનવલ ઇનડીયા એમપ્રેસ મીલના ધુધ મેંતજર છે. તેવો પોતાના વખત પ્રમાણે પચાસ વરસની વાતપર એલશીન્સતન ઇનસ્ટીટયુતમ કેળવણી મેલવીને આગજ વધ્યા હતા. તેવણ સ્ત્રીઓએ આપાનયામાં બહેર લખાણો પણ કરતા હતા સર બેજનજએ નાગપોરમાં મરકી તથા દુકાળ વેળા ગરીબોનાં સંકટ નીવારણ માટે ભારે મહેનત લીધી હતી. તેવણ નાગપોરની પારસી અંગુમનના સરનશીન છે, તયાની સગડી શેક બેહેરામજ પેસતનજ કંત્રાકટરને ખરચે ૧૯૧૦ ના સાલમાં ખુલ્લી મેલાર્ધ તે માટે સર બેજનજએ શે બેહેરામજનો આભાર અંગુમન તરફથી માનયો હતો. વળી નાગપોર ખાતે શેકો ખીલીમોરીયા ભાઈઓએ ૫૦ જ૦ સાલ ૧૨૭૫ માં બંધાવેલી ધરમશાળા ખુલ્લી મેલવાની કીરયા સર બેજનજને હાથે એક મોટા મેળાવણ સનમુખ થઈ હતી. તેવણને ૧૮૯૭ ના સાલમાં નામદાર સરકારે ખાનખલાદરનો ખેતાખ આપયો હતો. તયાર પછી હાલ તેમને નાઈટહુડનો ચહડતો ખેતાખ મળયો છે તેથ લોકોમાં બેહદ ખુશાલી ઉપજી છે.

હેદરાખાદવાલા નવાખ ફરીદુનજંગ બહાદુરને સી. એસ. આઈ. યાને કમપેનીઅન ઓફ ધ સ્ટાર ઓફ ઇન્ડયાનો અને કલકત્તાની વડી ધારા સભાના મેમબર આં મીં માણેકશા બેરામજ દાદાભાઈ રેજીઆરને તથા લફ્ટેનન્ટ કરનલ એલજ પાલનજ ફ્રેન્ચમેનને અને પુણાવાલા સરદાર નવરોજ પદમજને સી. આઈ. ઇ. યાને કમપેનીઅન ઓફ ધી ઇન્ડયન એમપાયરનો ખેતાખ મલ્યો છે

એડનના જાણીતા અને માનીતા વેપારી શેઠ હોરમજી કાવસજી એડનવાલાને એક નવી જાતનો ખેતામ બક્ષયો છે, જેને તેઓ સાહેબ પોતાની લાયકાતથી તદ્દન લાયક છે. એ ખેતામ “એમ વી. ઓ.” યાને “એમઅર ઓફ ધી રોયલ વીક્ટોરીઅન ઓરડર”ને નામે ઓલખાય છે. અને તે ધણું કરીને પારસીઓમાં પેહલવેહલોજ અપાયલો આપણી ગમ ગણાય છે. તાં પમી ફેઅરવારીએ એડનના પોલીટીકલ એન્ડ મેનર જનરલ સર જેમસ એ. ખેલે એડનના અંદીત રેશીડનસી માં એક દરબાર ભરી શેઠ હોરમજીને મોલા ખેતામની નવાજેસ કરવાની કારવા કરી હતી શેઠ હોરમજીને મલેલાં આ મોટા માન માટે એમેરથી મુબારક બાદીઓ અને માનપત્રો આપવામાં આવ્યા હતાં, તેમા મુબઇની જરથોસતી કોમના લાભ સાચવનારી મંડળીની ગયા ફેઅરવારી માસમાં મલેલી સભામાં એવણને મુબારકબાદી આપવાનો ઠરાવ કીધો હતો. લાનોલી તથા ખાંડાનાં જરથોસતીઓની એક સભા શેઠ એડનવાળાવાલી લાનોલીની દરેહમેદરમાં તાં ૧૧ મી ફેઅરવારીએ મલી હતી તેમાં થયલા ઠરાવ મુજબ શેઠ હોરમજીને મુબારકબાદીનું માનપત્ર આપવાને લાનોલીથી એક ડેપ્યુટેશન તાં ૧૫ મી માર્ચે મુબઇના શેઠ એડનવાળાના અંગતમાં આવયું હતું. શેઠ હોરમજી એડન ખાને હોવાથી શેઠો કેકોબાદ તથા શાવકશાહ કાવસજી એડનવાલા અને કુટુંબી. ઓએ ડેપ્યુટેશનના બ્રહ્મસયોને આવકાર આપયા પછી માનપત્ર શેઠ હોરમજી ઉપર મોકલી આપવા જણાયયું હતું. એડનની જોઆનીઝ કોમ તરફથી તાં ૨ જુને એક મેલાવડા કરી સુંદર રૂપાનું ફલાવર પોટ સાથે એક માનપત્ર એનાયત કીધું હતું. એ માર્ચે કોમના રહીશો તરફથી તાં ૩ જુને યાને નામદાર શેહેનશાહ જયોરજની મુબારક બાદીના માનપત્રો આપવાનો માનપત્રો એનાયત કરવામાં આવ્યાં હતાં. આપતાં જણાયયું કે તમે બધાઓ એકલીલી મને ધણી ઉલટ છુટેછ. દરેક કોમની દરજ અમ્મવર્તી મુજબ મારા દરજદો અને બાકીયા આજના દોશમી તેજજ પગલે આવશે. આજની ખુશાલીના પ્રસંગે મારી તરફથી રૂ. ૧૦૦૦૦ ગુજરાતી રૂપિયા છોકરાઓની કલવળી સાથે આપવાનું ખંદેર કશજી અને વેલાતની સફરથી પાછા કરવા બાદ રેસીડન્ટ સાહેબ સાથે નકી કરી. સફર યાંધવાની જગ્યાની માંગણી કરીશ. આ સંજાવત ખંદેર થાંજ મેલાવડામાં અનાયત ખુશાલી વંથરાઈ હતી. બીજી માનપત્ર શેઠ કાવસજી દીનશાહના સ્ટાફ તરફથી રૂપેરી નકામાં મુકી તેની સાથે કાશમીરી બનાવટનું એક ચાંદીનું ફલાવર વાઝ બેટ આપયું હતું. બીજી માનપત્ર શેઠ હોરમજીના ખેશી શેઠ કુવરજી અરસકીન તરફથી ચાંદીનાં ટી સેટ સાથે એનાયત કીધું હતું. ત્રીજી માનપત્ર હોદેઝ બંદરના દેશી વેપારીઓ તરફથી એનાયત થયું હતું. ઉપલા ચાર માનપત્રો વચાંયા પછી અખત નહી હોવાથી અગ્રેજી તથા આરબીક માનપત્રો વાચ્યા વગર એનાયત કીધાં હતાં. એ ઉપરાંત શેઠ હોરમજીને શયાલ, પાવડી, અને બીજી પેહેંગમણીઓ વળુ ચાર જણાઓ તરફથી થઈ હતી. તમે જરથોસતીઓ તરફથી એક ખાણુનો મેલાવડા થયો હતો. જ્યાં શેઠ હોરમજીની લેવાયલી લલામતીનો જવાબ આપતાં આ બનાવની ખુશાલીમાં અંગુમનનાં ફંદમાં રૂ. ૫૦૦૦ આપવાની ખુલાત આપી હતી. એ પછી ગુજરાતી નાટક કંપનીએ કરેલા ખેલની મોજ ચાખી મેલાવડા પોડી રાતે વીસરજન થયો હતો. શેઠ હોરમજી તથા ઘણીયાણી બાઈ માણિકયાઈ તાં ૬૬ જુને મેલ સ્ટીમર મારફતે વેલાત તરફ ઉપડી ગયાં હતાં. એ વખતે સફર સફળ ઇચ્છિયા ઘણા બ્રહ્મસયો જાનર થયા હતા.

દખણના દસ્તુરજી સરદાર કેકોબાદ આદરણાદને “સમયુલ ઓલમા” બનાવયા છે.

ખાનબહાદુર તરીકે અરથો ડગ્લન પારસી વંધયા છે, અને તેટલાજ ખાનસાહેબથી થયા છે. એક કરાંચીના પારસી શેઠયાને સોનાનો ચાંદ, અને રૂપાનો ચાંદ મેલાવનારા બેએક ડગ્લનથી વધુ

પારસી ગણાય છે. તેમ આન્ડ ચાંદ પણ કેટલાકેને મલયો છે, તથા સરદીરીકેટ ઓફ મેરીટ પણ મલી છે. એ બધાંની લાંબાંણુ વીગત અને તેમનાં નામ નીશાનો આ કલેંડરમાં આગલ જતાં નામદાર શેહેનશાહની તાજપોશીની જે એક જુદાજ પીના શહે ૧૪૫ થી શહે ૧૬૦ સુધી છપાયલી છે તેમાં વાંચનારઓનાં જેવામાં આવશે. પાછલથી કોરોનેશન ચાંદ મલેલાઓમાં:-શેહો દાદીબા સતારાવાલા એકજીકસુદીન ઈજનેર, હોરમજી દ્રામજી ઉડવારીયા, એદલજી બમનજી તાતા, ધનજીશ બમનજી કુપર, કુવરજી દારાશા, નરીમાન એચ. ઝાકટર, અબકારી ઇનસપેક્ટરો, ભરચવાળા ખાં બાં આદરજી મનચેરજી દલાલ તથા શોરાબજી હોરમજી મ્યુનીસીપલ પ્રેસીડેન્ટ, જમશેદજી નશરવાનજી ઇનવાળા, અંકલેશરવાળા, ફરદુનશા પેસતનજી બર, ગોધરાવાળા અબકારી કંટરાકટર મેરવાનજી હીરજીભાઈ કોઠાવાલા, રશતમ આર. દલાલ, મુંબઈવાલા શ્રીરોજ સી. શેહના, કાવશજી બહાંગીર, ડાં શોરાબ કાવશજી હોરમજી, માણેકજી હોરમજી નીકલશન, સુરતની શમાલકાજી કોરેટના જડજી બહાંગીર એદલજી મોદી, શબજડજી બેરામજી નવરોજી શંખણા, રેલવે ઈનસપેક્ટર રતનજી રશતમજી મીરજી, શાપુરજી દીનશા વરીઆવા, દારાબાદ ન. મારકર, ડોસાભાઈ ક. પંથકી, તેહમુરસપ પે. દાવર, ગુસ્તાબ ન. ગઝર, એદલજી ક. ખંખાતા, સીમલવાલા શેહ દીનશાહ એમ. ફરામજી, પુણાવાળા શેહ મેરવાનજી એદલજી દારવાળા તથા પેસતનજી બમનજી, નાગપુરવાળા બેહરામજી પેસતનજી અને રશતમજી ફરદુનજી આલમશા વીગેરે છે.

નામદાર શેહેનશાહ જયોરજી પાંચ ૮૮ માં વરસની સાલ અહોમનુઆર ક દીવસ હિંદુસ્તાનમાં તા. ૩ જુને પાલવામાં આવ્યો હતો તે દીને જેતાળોનું આવયો હતો તે દીને જેતાળોનું આવયો હતું, તેમાં પારસીઓમાં આનબહાદુરનો જેતાળ ડીસાવાળા શેહ, મુંબઈના પખલીક વરકસ ડીપાર્ટમેન્ટવાળા શેહ અરદેશર ડોસાભાઈ મારકરને અને આનસાહેબનો જેતાળ મુંબઈના ઈરીગેશન ખાતાના ઇનસપેક્ટર શેહ કાવસજી જમશેદજી પેટીગરા, કરાંચીની જેલના ઈશક કેખશર મચેરજી કલબવાળા અને દીલ્હીના પોસ્ટ માસ્ટર શેહ નશરવાનજી મેહરવાનજી કામા તથા ઇમપીરીયલ સર્વીસ ઓરડર 'બી' ના જેતાળની નવાજેશ મુંબઈના ટેપયુટી એકાઉન્ટન્ટ જનરલ શેહ ગોદરેજ દોરાબજી પદમજી ઉપર થઈ છે. પુણાના બાંણીતા માનવંત દસતુરજી અને ખીશરના માજી કમીશનર દસતુર બેહરામજી બમાસપજી સી. આઈ. ઇ. ને નામદાર મુંબઈ સરકારે દખણના પહેલા વરગના સરદારનો જેતાળ એનાયત કર્યો છે.

શેહ મેરવાનજી પેસતનજીને જનમનગરના માહારાજન જનમસાંગની વરસગાંઠની ખુશાલીમાં ફસરટ કલાસ ઓરડર ઓફ મેરીટનો જેતાળ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

આધા-નેમણુક-વગેરે.

આ વરસમાં નીચે મુજબ પારસીઓની જુદી જુદી નેમણુક થઈ છે:-શેહ શાપુરજી બમનજી ખીલીમીરીયા મુંબઈ એકના ઓડીટર.-સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ મુંબઈની મીલ ઓનરસ એસેસરીએશનના પ્રમુખ.-આઈ ધન્યાઈ પી. મેહતા વડોદરાનાં અમરેલી પ્રાંતના એસીસ્ટન્ટ લેડી ઇનસપેક્ટર.-શેહ જનમાસપજી રશતમજી એશયરનર મુંબઈની પેપર ડરેસી આશીસના ટ્રેઝરર.-શેહ કાવશજી દારાભાઈ ફરદુનજી ફ્રીમેસનોની હોલ કમીટીના બેઝેટ સેક્રેટરી.-શેહ નવરોજી હોરમજી કુપર મુંબઈમાં જનવરો ઉપર ચુકવતું ધાતકીપણું અટકાવનારી મંડળી અને આઈ સાકરઆઈ દી. પીટીટવાળા જનવરો ઓસપીટલના સેક્રેટરી તથા ટ્રેઝરર.-શેહ નવરોજી બહાંગીર ગામડયા મુંબઈના પોસ્ટ ટ્રસ્ટનાં ટ્રસ્ટી.-શેહ સોરાબજી કાવશજી દીનશાહ એડના પોસ્ટ ટ્રસ્ટના ટ્રસ્ટી.-શેહ પેસતનજી બમનજી મેહતા એડના સરકારી ટ્રેઝરરીના ટ્રેઝરર તથા હેડ એકાઉન્ટન્ટ.-શેહ બહાંગીર હોરમજી કોઠારી કરાંચી પારસી ઇનસપેક્ટરના પ્રેસીડેન્ટ.-શેહ ટેમુલજી રતનજી કાયાવાલા

વડોદરાના જાહેર બગીચાઓનાં સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ.—શેડ રશતમજી રતનજી કોઠાવાળા કડી પ્રાંતના સુઆ.—શેડ મેરવાનજી રતનશા પારેખ પશ્ચીમ ખાનદેશના ડેપુટી પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ.—શેડ જમશેદજી રશતમજી જવરાની સટેટ કાઉનસીલના ચીફ સેક્રેટરી અને વાઈસ પ્રેસીડન્ટ.—શેડ ગુસતાદજી ધનજીશા કાપડીયા સરકારના જાહેર બાંધકામ ખાતાનાં મદદનીશ સેક્રેટરી.—આઈ ગરયાખ એસ. શેડના વડોદરા શીમેલ ટ્રેનીંગ કોલેજના હેડ મીસ્ટ્રેસ.—શેડ એન. એચ. મોદી હોંગકોંગ યુનીવર્સિટી કાઉનસીલના સભાસદ.—શેડ મેરવાનજી જમશેદજી ગજ્જર બંદર આયાસના બ્રીટીશ કોનસલ ખાતાના વડા કલારક.—શેડ આર. ડી. દીનશાહ એડનનાં કામચલાઉ પોરટુગીસ કોનસલ.—શેડ નશરવાનજી બેજનજી ડમરી કાઠ્યાવાડના ડેપુટી આસીસ્ટન્ટ પોલીટીકલ એજન્ટ.—શેડ જમશેદજી નવરોજી નગરવાલા સધરન ડીવીઝનના કમીશનરના એસીસ્ટન્ટ.—શેડ જી. કે. એન. કાવરાજી બંદરેટ અને દફલાપુર એસ્ટેટના પોલીટીકલ એજન્ટ અને બીજાપુરના કલેક્ટર.—શેડ શ્રીરંજ-શાહ રતનજી કાપડયા સતારાના ડીસ્ટ્રીક્ટ ડેપુટી કલેક્ટર.—શેડ કે. આર. બમનજી પશ્ચીમ ખાનદેશનના કલેક્ટર.—શેડ જમશેદજી બેજનજી વાળા મુંબઈનાં કામચલાઉ ઇનકમટેક્સ કલેક્ટર.—શેડ ટેમુરસ નવરોજી સંજળા સુરતની સમાલકાક કારટના જડજી.—શેડ સોરાબજી ફરામજી બીલી-મોરીયા મુંબઈની સમાલકાક કારટના ચોડા જડજી.—શેડ ધનજીશાહ ડોશાભાઈ કુપર અમદાવાદ સુરત અને ભરૂચ ડીસ્ટ્રીક્ટના ઇનસપેક્ટીંગ જડજી.—શેડ કાવશાહ ખરશેદજી સુતાવાળા મહાદના સખ જડજી.—શેડ દીનશાહ માણેકજી મેહતા અનેરના સખ જડજી.—શેડ બલ્દાંગીર એદલજી સંજળા એસીએનટલ ટ્રાન્સલેટર.—ના. જી. ૩. દેશાઈ, ૭૦ નાદીરશાહ હોરમસજી એ. સુખા ધી પીસ તરેકે ખા. બા. જ. ૩. દેશાઈ, ટીપમાં શેડ દાદાગાંધી મેરવાનજી દે. મનચેરજી ચીચગર; એ ડિપરંત આગલી વખતે સુધારીને નીચે મુજબ દાખલ કરેલા મેરવાનજી શેડનાં નામો હતા તે આ જાણા મેરવાનજી દલાલ અને શેડ કાવસજી જડસદીશ ચોડા ધી પીસ.—મુંબઈની પારસી અરદેશર અને શેડ હોરમજી દોરાબજી પદમજી, સુરતના ૭૦ દીનશાહ છવાજી એદલખેદરામ એન. શેડ પીરોશાહ રશતમજી વખારીયા, કરાંચીના ખા. બા. નશરવાનજી રસતમજી મેહતા, શેડ ખરજંતરજી કાવસજી દુઆશ, શેડ જમશેદજી શાપુરજી સોપારી વાળા, શેડ ખરશેદજી બમનજી શેડના. શેડ અરદેશર ફરામજી કલ્યાણીવાળા, શેડ સોરાબજી કુંવરજી પસ-તાઈયા, શેડ નશરવાનજી ખરશેદજી મગ્નયના, શેડ સોરાબજી મનચેરજી બીલીમોરીયા, શેડ કાવસજી હોરમસજી કાતરક, શેડ એરચશાહ નાનાભાઈ ખરેગાટ, શેડ માણેકજી ખરશેજી માદન, શેડ હોરમસજી માણેકજી ખાતુરીના અને શેડ પેસતનજી રસતમજી મેહતા.—૭૦ પદમ અરદેશર દસતુર વાંસદાના મેડીકલ ઓફીસર.—હીંદી મેડીકલ સરતીસવાલા લફ્ટનન્ટ માણેક ધનજીશાહ વહાડયા તથા લફ્ટનન્ટ સોરાબ શાપુરજી વજીરદારને કેપટનની પદવીએ ચઢાવ્યા.—૭૦ ધનજીશા હોરમજી મેહતા વડોદરાની દફરીન હાસપીટાલના ચીફ મેડીકલ ઓફીસર.—૭૦ ખરશેદજી ખેરામજી ભાવનગરના તથા એ રાજ્યને લગતી રેલવેના ચીફ મેડીકલ ઓફીસર.—ખા. બા. ફરામરોજ અરદે-શર મુસ થાણાના સીવીલ સરજનને નવાપાડની નરોતમદાસ ઇ્યુનેટીક આસલયમના સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ.—૭૦ આવાંબાઈ માણેકજી મેહતા કામા હાસપીટાલના બીજા શીફીશીયન, ૭૦ ધનજીશા નાનાભાઈ ખરેગાટ કરાંચીની લેડી ડફરીન હાસપીટાલના તબીબ.—૭૦ નાદીર હોરમજીશાહ ગાંધી લંડનની સ્ટોક એન ટ્રેન્ટ ડીસ્ટ્રીક્ટના મેડીકલ ઓફીસર. પબલીક વેકરીનેટર અને તનદુરસ્તી ખાતાના મેડીકલ ઓફીસર.—૭૦ માણેકજીશા નશરવાનજી અરદેશર ટંકરીયા અમદાવાદની સ્ત્રી છોકરાઓની હાસપીટલના ડોક્ટર.—૭૦ પીરોજીખાઈ સોરાબજી કેપટન સુરતની મોરાભાઈ વીજજીખણુદાસની હાસપીટલના તબીબ.—૭૦ દોરાબજીશાહ એદલજી કોઠાવાળા ભરૂચના સીવીલ સરજન.—શેડ માણેકજી હોરમજી માણેકજી દાદાવાનજી વેલાયતની ઇનસપેક્ટર ઓફ કોમરસના ફેલો.—૭૦ બેદરામ એસ.

હોરમસથ લંડનની રાયલ ઈનસ્ટીટ્યુટ ઓફ પબ્લીક હેલ્થના ફેલો.—૩૦ સોરાય હોરમથ બોધસ લંડન રાયલ ઈનસ્ટીટ્યુશન ઓફ પબ્લીક હેલ્થના ફેલો.—શેઠ અરદેશર કાવસથ પટેલ વીલાયતની ઈનસ્ટીટ્યુટ ઓફ મીકેનિકલ એનજીનીઅરીંગના મેમ્બર.—૩૦ દીનશાહ પેસ-તનથ ઘડીઆળી ન્યુયોરકની કોલેજ ઓફ એનજીનીઅરીંગમાં સાયનસ એન્ડ ઓટો મોબીલ ઈન્સ્ટ્રક્શનના ઓફ ઈન્સ્ટ્રક્ટર તથા એક્ઝામીનર.—શેઠ વીકાથ ફરદુનથ તારાપોરવાળા બેરીસ્ટર સરકારી લો સ્કુલના પ્રોફેસર.—ખા. ૦ ખા. ૦ ફરદુનથ મનચેરથ દસ્તુર મુખ્ય યુનીવર્સીટીના રેજીસ્ટ્રાર અને ખા. ૦ ખા. ૦ જમશેદજી અરદેશર દલાલ યુનીવર્સીટીની બોરડ ઓફ એકાઉન્ટસના મેમ્બર અને આરટસના સીનિયર તરીકે શેઠ હોરમથ બહાંગીર ભાભા, અને તખીખી ફેકલ્ટીના સીનિયર તરીકે ૩૦ બીખાથ એલ્લથ ધસવાળા.—શેઠો દાદાભાઈ નશરવાનથ વધ્યા અને શેઠ દોશાભાઈ લીમળભાઈ મેંગુસા બીલીમોરાની જરથોસ્તી અંગ્રુમનના ટ્રસ્ટી.—શેઠો રસતમથ ટેમુલથ પટેલ, સોગવથ મેહરજીભાઈ બીલીમોરાની અને મેરવાનથ હોરમસથ હકીમ, નીલગીરીની જરથોસ્તી અંગ્રુમનના ટ્રસ્ટી તથા બેઝન્ટ સેક્રેટરી તરીકે શેઠ જમશેદજી અરદેશર ઉમરીગર.—શેઠ જમશેદજી સોરાયજી ડી. ફરામરોજ દેવલાલીની જરથોસ્તી અંગ્રુમનના સેક્રેટરી.—એરવદ માણેકજી ખરશેદજી માદન કરોચીની ગાડીખાતાની દરેહમેહરના સેક્રેટરી.—આનરેબલ શેઠ માણેકશાહ બેહરામજી દાદાભાઈ કલકત્તા ખાતે મલેડી ઉદ્યોગ હુનરની કોનફરેન્સના પ્રમુખ.—સરદાર નરોજ પદમજી પુણાની, શેઠ અરદેશર માણેકજી દેડીયાળા કુરલ ની શેઠ બહાંગીર કે. આર. કામા વરધાની અને શેઠ બરબેરજી કુવરજી અવાસીયા નવસારીની મયુનીસીપાલીટીના પ્રમુખ.—શેઠ અરદેશર ફરદુનજી દલાલ સુરતની ડીસ્ટ્રીક્ટ લેક્ચર બોરડના વાઈસ પ્રેસીડન્ટ.—શેઠ અરદેશર બરબેરજી સંખે મહાવાદના એક્ઝીક્યુટીવ એનજીનીયર.—શેઠ ફરામરોજ રસતમથ ઉનવાળા ખેડા તથા પંચકુટીવ એનજીનીયર.—શેઠ ફરામરોજ રસતમથ માદન મધરાસ ઈસાકમાં ઈમ્પીર માં એસીસ્ટન્ટ કન્ટ્રોલર.—શેઠ મેરવાનજી રતનશાહ પારેખ આલમદનગર સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ.—શેઠ નશરવાનજી રસતમથ વાળા અમદાવાદની સેન્ટ્રલ ટુર ટ.—શેઠ બેરામજી એલ્લથ વાચળા જલવાળા મુખ્ય ઈસાકની બેલેના રોજ અખાતા કાશમીરના મહારામના નાદોલ્લીના પોસ્ટ માસ્ટર.—શેઠ પાતનજી ઈસાક અવના ઈંગલેન્ડના મીકેનિકલ ઈન્જીનરના ઈનસ્ટીટ્યુશનના એસોસીએટ મેમ્બર.—શેઠ ધનભાઈ ટેમુલજી ડી. એનજીનીયર ઈંગલેન્ડની રાયલ સાયન્સી ફોર થી એનફેરેન્સ એન્ડ આરટસ, એન્ડ કામરસના મેમ્બર.—શેઠ કાવસથ ઉકરજી વડોલ પરશીયન સ્ટીમ નેવીંગશન કંપનીની સ્ટીમર 'મલમદી'ના કેપ્ટન નેમયા છે. એવણે લંડનની શીપ માસ્ટરની પરીક્ષા પસાર કરી દુન્યાના કાર્મિબી ભાગમાં કેપ્ટન તરીકે સ્ટીમર ચલાવવાની સરટીફિકેટ મેલવી છે અને એવણે તા. ૦ રજ આગસ્ટ મુખ્યથી ઉપડેલી મલમદીના કેપ્ટન તરીકે સફરે ગયા છે.—મનમનજરના નામદાર માહારાજ બનમસાહેબ વેલાતની સફરે જવાથી રાજ્યનો સઘલો કારોબાર દીવાન શેઠ મેરવાનજીને સોંપવામાં આવ્યો હતો.

કેળવણી-પરીક્ષા-સ્કોલરશીપો વગેરે.

લંડન યુનીવર્સીટીની એમ. ડી. ની પરીક્ષામાં ડાક્ટર મીસ ડોરીઆઈ રસતમથ કાવસથ પટેલ અને ૩૦ અરદેશર કાયાથ કંઠાક્ટર; અને ૩૦ અરદેશરે લંડનની ગ્રામીકલ મેડીસીનની યાને ડી. ડી. એમ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.—લંડનની આઈ. એમ. એસ. યાને ઈનડીયન મેડીકલ સર્વીસની પરીક્ષામાં ૩૦ જમાસથ ખરશેદજી દારવાલા, ૩૦ હીરાથ બહાંગીરજી માણેકજી ખરશેદજી અને ૩૦ સોરાય ધનજીભાઈ રતનાગર.—ઓક્સફર્ડ યુનીવર્સીટીની ડી. ઓ. યાને ડાક્ટર ઓફ ઓપથેલમીકસની પરીક્ષામાં ગીરગામ ખાતેની આંખની આસપીટલના તખીખ ૩૦ જમશેદ એન. ડગન.—લંડનની લાયસન્સીયેટ ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી યાને એલ. ડી. એસ. ની તખીખી દંતવીદ્યાની પરીક્ષામાં મી. ૦ જલ ફરામજી જીવણજી પટેલ.—કેમબ્રીજ યુનીવર્સીટી તરફથી લેવાયલી પરીક્ષામાં પુરવ તરફના દેશોની ભાષામાં મી. ૦ એરથ જે. સોરાયજી.—ઓક્સફર્ડ

યુનીવર્સિટીની ઇકોનોમીકસ અને પોલીટીકલ સાયન્સનાં ડીપ્લોમાની પરીક્ષામાં મી. એ. આર. વાડીયા.—ઓક્સફર્ડની ડીસ્ક્રીના ત્રાઇપોઝની પરીક્ષામાં મી. સયાવલ્લ ધનજીશાહ જીવાજી વોડી.—ઇંગ્લંડની એનજીનીયરીંગની સેવટની બી. એસ. સી. ની પરીક્ષામાં કલકત્તાવાળા મરહુમ શેઠ દીનશાહ બી. બામજીના નખીરા મી. સોરાબ.—લંડનની રાયલ ઇનસ્ટીટ્યુટ ઓફ બ્રીટીશ આરકીટેક્સની એસોસીએટશીપની પરીક્ષામાં મી. સોરાબ કેમ્પશર બેદવાર.—લંડનની ઇન્ટ્રીપોર્ટેડ એકાઉન્ટન્ટની સોસાયટીની પરીક્ષામાં મી. એ. એસ. માદન.—મુંબઈ યુનીવર્સિટીની એગ્રીકલ્ટર ઓફ લાઇવજનની પરીક્ષામાં ડૉ. હીરજી દોરાબજી ગીમી અને ડૉ. દોરાબજી અરદેશર કંત્રાકટર.—મુંબઈની એમ. ડી. ની પરીક્ષામાં મી. શાપુરજી અરદેશર બેંકર.—મુંબઈની એમ. બી. બી. એસ. ની પરીક્ષામાં મેશરસ ફરામજી ડાશાભાઈ ખાતા, નરીમાન જમશેદજી ગાયેના, ફરામરોજ રસતમજી હકીમ, નરીમાન શાપુરજી બેંચી, મીનોચેર રતનજી પારેખ, રસતમજી અરદેશર થાણાવાળા, નરીમાન નવરોજ કુપર અને કાવજીજી અરદેશર મહેતા.—એલ. એમ. એંડ એસ. ની યાને ડાક્ટરોમાં બાઈઓ ધનબાઈ નાનાભાઈ અરેવાટ, અને બનુભાઈ શાવકશાહ, મેશરસ શાવકશાહ સોરાબજી બેંકર, શીરોજશાહ બાપુજી ચીનાઈ, અરદેશ કાવજીજી પટેલ, હોસંગ ધનજીશાહ દસ્તુર, સોરાબજી ફરદુનજી ખીસતી, કેકેઆદ રસતમજી પાવરી, દાદાભાઈ નવરોજી કલયાણીવાળા, શેહેરીયાર સોરાબજી દારવાળા, અરદેશર એરવજીશાહ ડાક્ટર, નવલ જહાંગીર ડાક્ટર, બમનજી ફરામજી હેમાવાળા, નશરવાનજી ફકીરજી મોગરેલીઆ, જમશેદજી અરવંદરજી પટેલ, જહાંગીર રતનજી વહાડયા નશરવાનજી ફરામજી માસાર અને પીરોજશા દીનશાહ મેલીવાળા.—બીજી એલ. એમ. એંડ એસ. ની પરીક્ષામાં પસાર થયલા મી. રસમજી ભરચ એ શેઠ નશરવાનજી જહાંગીરજી વાડીયા સકોતરશીપ મેળવી હતી.—

પરીક્ષામાં મેશરસ અરદાવીરાફ દીન એસોસીએશનની એલીમેન્ટરી સેન્ટીટરીની એલ. એલ. એમ. યાને માસતરે અને ટેમુરશ દીનશાહ એલબેહરામ.— એલ. એલ. બી. ની પરીક્ષામાં મેશરસ દીક્ષામાં મી. પેસતનજી લીમજી પારખ.— એલ. એલ. બી. ની પરીક્ષામાં મેશરસ માનજી આદરીયાનવાળા, રસતમજી અરદેશર બરજેરજી જસાવાળા, શીરોજ ધનજીશાહ બનાજી, શીરોજ મેરવાનજી દાદાયાનજી, કેમ્પશર મુનશી, અરવંદર કેમ્પશર નીકલસન, ફરદુન સોરાબજી પટેલ, નાદીરશા અરદેશર પાવરી, નશરવાનજી પીરોજશા પાવરી, હોરમસજી ડી. એન. વહાડયા, દાદી નશરવાનજી દુયાસ, રસતમજી પેસતનજી ગાંધી, રસતમ અરદેશર બંદશી, નાનાભાઈ ફરામજી મામા, શીરોજ શાપુરજી મસાની, હોરમસજી ફરદુનજી મુલલા, માણેકશા હોસંગશાહ નાણાવટી, હોરમસજી શાપુરજી સપેનસર, હોરમસજી અરવંદરજી સપેનસર, બલેજર શાપુરજી તાડીવાળા, અને અરવંદરજી સોરાબજી કાવક. મી. જીજીભાઈ અરવંદરજી જસાવાળાને શેઠ મચેરજી નવરોજી બનાજી સકોતરશીપ મળી છે.—હાઈકોર્ટ વકીલોની પરીક્ષામાં મી. નશરવાનજી કાવજીજી બેસાનીઆ અને ડીસ્ક્રીટ પસીડરોની પરીક્ષામાં મી. માણેકશાહ લીમજીભાઈ ખેરગામવાલા.—

લંડન યુનીવર્સિટીની એલ. એલ. બી. ના પરીક્ષામાં મી. પીરોશાહ નશરવાનજી દારવાલા.—એમ. એ. ની પરીક્ષામાં ૧૧૧ ઉમેદવારોમાંથી ૬૦ ઉમેદવારો પસાર થયા હતા, તેમાં પારસીઓમાં મેશરસ માણેકશાહ હોસંગશા નાણાવટી, શાવકશા રસતમજી જરીવાળા, પેસતનજી રસતમજી કિનવાળા, શીરોજ મેરવાનજી દલાલ, માણેક અરદેશર કરંજવાળા અને ફરોખ એરચ ભરચા.—બી.એસ.સી. યાને એગ્રીકલ્ટર ઓફ સાયન્સની પરીક્ષામાં મેસરસ એરચશાહ જીજીભાઈ દીવેયા, હોરમજી કેરશાસપ દાદાયાં નજી, કાવજીશાહ નશરવાનજી મહેતા, કેકુ નશરવાનજી વહાડયા, ફરામરોજ નશરવાનજી મોવડાંવાલા અને રસતમ નવરોજી વકીલ.—ઇન્ટર મીડીએટ સાયન્સની પરીક્ષામાં મેસરસ કેરસાસપ મચેરજી દોરડી, ફ. ન. મવડાવાળા, અને પેસતનજી ર. વકીલ.—બી. એ. ની પરીક્ષામાં પહેલા વરગમાં મેસરસ પેશોતન સોરાબજી ડાક્ટર અને પેશોતન બેરામજી સંજના, બીજા વરગમાં બાઈ માણેકબાઈ મેરવાનજી મહેતા, તથા મેશરસ જમશેદ દીનશાહ બેદવાર, શાવકશા એલજી ઇડાંવાળા, જમશેદ, દાદાભાઈ લામ, ધનજીશા દીનશાહ શરાફ, હીરજીભાઈ દોરાબજી વોરડન, કેમ્પશર આદરજી પંથકી શાપુરજી મચેરજી રાજા અને પીરોજશાહ જમશેદજી પટેલ, પાસ વરગમાં બાઈઓ શુભબાઈ જમ-

શેઠ બહાદુરજી, આઈમાય દા. કટેલી, પુતલીયાઈ હોરમસજી પેસીકાકા, જરબાઈ સોરાબજી શેઠના, તથા મેશરસ માણેકશાહ પીરોજશાહ લાલા, નાદરશાહ પેસતનજી મીસ્ત્રી, બરબેર શાપુરજી સંજના, અરદેશર જમશેદજી વહાડયા, રસતમજી રતનશાહ વખારીયા, કેકેઆદ ફરામરોજ માદન, હીરજીભાઈ બેરામજી વોરડન, માણેક ફરામરોજ બખા, ફરદુનજી બીખાજી બારીયા, નાદર દીનશાહ દાલાસ, સોરાબ નવરોજ દસતુર, માણેક હોમી એનજીનીયર, જમશેદજી અરશેદજી ઈલાવયા, મંચેરજી નાનાભાઈ કાવક, શયાવક્ષ સોરાબજી કાટવાજ, કાવસજી પેસતનજી માદન, વીંકાજી મંચેરજી મીસ્ત્રી, મંચેરશાહ બેરામજી પાલખીવાળા, બેરામજી જમશેદજી પટેલ, દોરાબજી અરદેશર પટેલ, લવજી ફરામરોજ શરાદ, એરચ અરદેશર તારાપોરવાળા, કાવસજી દોરાબજી વોરડન, બરબેર ફરામજી અચારવાળા, ગયોમરજી હોશંગ કાટવાળ, અરશેદજી હોરમસજી સખીદાસ, ફરામરોજ નવરોજ કલયાણવાળા, હોશંગ માણેકજી ખંખાતા, સોરાબ રસતમજી ખરાસ અને નાનાભાઈ માણેકજી મેદી; કિપલા ઉમેદવારોમાંથી મીં કેખશર આદરજી પંથકીને કાવડન કલબનો ચાંદ, અને મીં પેશાનન બેરામજી સંજનાને પીરોજશાહ મેરવાનજી જીજીભાઈ સ્કોલરશીપ મળી હતી.—ઈન્ટરનીડીએટ આરટસની પરીક્ષામાં પસાર થયલા ૫૧ પારસીઓમાં બાઈઓ શીરીનબાઈ ધનજીશાહ દાલાસ, મનીજેહ કેખશર કામા, પીરોજ દીનશાહ સખવન અને હોમાય સોરાબજી કેપટન અને મીં નરીમાન સોરાબજી પટેલને ફરામજી સોરાબજી ભાવનગરી સ્કોલરશીપ મળી હતી.—પ્રીવીયસની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૧૬૭૪ માંથી ૮૧૪ પસાર થયા હતા, તેમાં પસાર થયલા ૧૧૮ પારસીઓમાં નીચલી બાનુઓ હતી.—બાઈઓ સીદલાં આર. એચ. કામા, નેહમીના અને દાવર, આવાંબાઈ બહાગીરજી દોધી, મનીજેહ ફરામરોજ, શીરીન પીરોજશાહ જીજીભાઈ, સોરાબજી કાવડયા, ગુલબાવુ ધનજીશાહ મેધારા, ગુલબાઈ પીરોજશાહ પટેલ, અને તેલ પીંડર.—પસાર થયલા ઉમેદવારોમાંથી બાઈ ગુલબાઈ પીરોજશાહ પટેલને બ દીનશાહ નીકલસનને શેક બેલરોમજી મીં ફરામરોજ દીનશાહ બરડીને બાઈ કયુલેશનની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૪૦૧૯ થયલા ૨૨૯ પારસીઓમાં નીચલી બાનુઓ હતી.—બાઈઓ તેમીના ફરામરોજ વેશી, ગુલબાઈ કાવસજી વાહડયા, ગુલબેહર અરશેદજી સરવેયર, હીરાંબાઈ નાનાભાઈ કાવરક, જરબાઈ બાપુજી ઝકટર, આઈમાય બહાંગીર લશકરી, એરની કામા, માણેકબાઈ કાવસજી પંથકી, મેરાં સોરાબજી હોરમસજી, સુના કાવસશાહ કાંગા, શીરીનબાઈ કાવસજી મેહેતા, જરબાઈ નવરોજજી દીવેચા, આઈમાય હોરમસજી કારડમાશતર, બહજી રતનજી મેખેદજી, બાનુબાઈ માણેકજી વાડયા, તેમીના પેશતનજી સીતાર અને પીરોજ બેરામજી ટચકરા, પસાર થયલા ઉમેદવારોમાં મીં દારાશાહ એદીઆમને શેક હોશાબાઈ ફરામજી કામા સ્કોલરશીપ અને મેશરસ તેહેમુરસપ નવરોજ દસતુર તથા હકીમજી એદલજી કુમાનાને સર દીનશા માણેકજી પીટીટ (પહેલા બેરોનેટ) સ્કોલરશીપ અરબી અરબી વહેંચી આપી હતી.—સકુલ ક્ષામનગની પરીક્ષામાં મેશરસ શાપુરજી બરબેરજી વલસાડા, હોરમસજી બમનજી બરડી, બીખાજી દાદાભાઈ બગતડયા અને ફરામરોજ રસતમજી સંજણા, મલુક શેહેરીઆર ધરાની, રસતમજી મેરવાનજી માસતર, દારાશાહ સોરાબજી સરલી, નાદીરશાહ પેસતનજી તલાડી, હોરમસજી શાપુરજી તાતા, નરીમાન સોરાબજી ગોળવાળા અને બેરામજી હોરમસજી મના.—એલ. સી. ઈ. ની પરીક્ષામાં મીં ફરામરોજ શાપુરજી દલાલ.—મીકેનીકલ ઈજનેરની ફસ્ટ ક્લાસની સરટીફીકેટની પરીક્ષામાં ૭, સેકન્ડ ક્લાસનીમાં ૨૬ અને થર્ડ ક્લાસનીમાં ૧૩ પારસીઓ પસાર થયા હતા.—હીંદુસતાની ભાષાની પરીક્ષામાં મીં એન. જે. વાહડયા.—મીં મેહેરવાનજી ફરામજી સરવેયર (L. C. E. પુતા) એબહર બાંધકામને લગતો પોતાનો અભ્યાસ ત્રણ વરસ લંડનમાં રહી પુરો કરી ફરેચ આક્રીટેકચર માટે પેરીસ રહ્યા હતા.—મીં કેખશર પેસતનજી સીતારને વીંકાયતમાં જીઓલાજી, મેટલરજી અને માઈનીંગનું જ્ઞાન મેલવવા ત્રણ વરસ માટે ૩૧૨૦૦૦, ભાવનગરના માહારાજએ આપેલા તેમને વધારે અભ્યાસ કરવા ૩૪,૦૦૦ વધુ આપવાનો હુકમ નામદાર માહારાજએ પોતાની તાં ૬૬૧ એપ્રિલે પડેલી સારંગેહને દીને કીધો હતો.—સેન્ટ જોન એમ્બ્યુલનસ એસોસી-એશનની જુદી જુદી પરીક્ષાઓ લેવાય છે, તેમાં ચાંદ મેળવનારા—મેશરસ હોમી કાવસજી ઝકટર, નવલ એદલજી બારીઆ, અને દારાબશાહ ફરામજી ખરાસ.—ફસ્ટ એડની ૪૬ પારસી બાનુઓને અને ૫૧ બરબેરને મગીજીજી મલી હતી

ગયે વરસે બનેલા પરચુટણ બહુવાળેગ બનાવો.

જરથોસ્તીઓનાં શેહેનશાહી નવાં વરસને દીને મુંબઈ તેમજ જુદા જુદા દેશાવરો ખાતે બહુર રમતગમતના ધણા મેળાવડાઓ હમેશ મુજબ થયા હતા. હુબલી ખાતે કેટલાક ગ્રહસ્થો તરફથી “બઝમે જશને રૂઝે અહુરમજદ” નામની મંડળી સ્થાપી ત્યાંની અંગુમનના મોખેદ એદલજી નવરોજી ખજેતયાને રૂ. ૧૭૫ ની પરસ એનાયત કીધી હતી. કલકત્તા ખાતેથી કેટલાક એમચુરોએ મુક્તનો ખેત કરવા પછી બાળકોને ગીતોનાં ધનામે આપ્યાં હતાં. વળી કરાંચી ખાતે પારસી ધનસરીટચુટના મેમ્મરોએ એટ હોમનો મેળાવડો કીધો હતો તથા મેચમાં મી. નાદર માણેકજી ખંખાતાએ સારો દેખાવ કરવાથી એક બેટ બેટ આપવામાં આવ્યું હતું.

કલકત્તાના એક બહુણીતા વેપારી શેઠ ફરાંમજી મનચેરજી ખુમલાએ આજ કેટલાંક વરસો થયાં એવો રવઘઓ પાડ્યો છે કે દર નવાં જરથોસ્તી વરસને દીનેજ પોતાનાં દક્તરોનું પુજન અને વહીપુજની શંધીશામથી સાથે કરે છે. ઘેરનાં નાનાં મોટાં બાળકોએથી તે ઘેર ધણીઆંણી બાંધ જરથાનુ પણુ એમાં શામેલ થઈને પોતાના બખતાવર હાથે એ કામ સારા સગનશહીત સરનગમ પુગાડે છે. ખરેખર જરથોસ્તી નવાં સાલે વહીપુજની પેહલ કાઢવી દરેક સાચા જરથોસ્તીને સખવાર છે.

શેહેનશાહી જરથોસ્તીઓના ખોરદાદ અંગે વરસેથી પારસી વેજટેરયન અને ટેમપરનસ સોસાયટી તરફથી કોટની શેઠાઈ મિહરમાં જશન તથા હમ બંદગી થઈ હતી. સાંજે ફરાંમજી કાવસજી ધનસરીટ અંતિમહાંગીર જમશેદજી વીમાદલાલનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ મેળાવડો કરી પાક પેગમબ બીમજી જરથોસ્તની સીફતમાં શેઠ ખરશેદજી રતનજી જસાવાળાએ કારસી મોનાગત તથા રા. જા. શાપુરજી મસાનીએ વાયઝ કરવા બાદ સોસાયટી તરફથી લેવાયલી ધનામની હરી રીક્ષામાં પસાર થયલા વીધાર્થીઓને ધનામે વેહેંચી આપવામાં આવ્યાં હતાં.

આગલાં વરસોમાં અત્રે ઉભી થયલી જરથોસ્તી કોનફરન્સે પોતામાં કાંઈક ફાટ પડ્યા છતાં એટલે મેમ્મરોનો કેટલોક ભાગ નીકળી જવા છતાં બાકીનાઓએ પોતાની મંડળીની બેઠકો ગયા અકટોબરની તા. ૨૧, ૨૨, અને ૨૩ મીએ કરીને કેટલાક ડેડાવો, બાશાણો, નેમાણુંકો વીગેરે કરી હતી. વળી એ કોનફરન્સે બીજું એ કામ ‘બખબુ’ હતું કે નામદાર શેહેનશાહ જ્યોર્જ પાંચમાં તાજપોશીની ક્રીયા માટે હોંદમાં પધારેલા ત્યારે તે નામદારને આવકાર આપી પોતાની ખુશાલી બહુર કરવાનો ડેડાવ કીધેલો તેની નકલ પોતાના સરનશીન સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બેરોન્ટની મારફતે નામદાર મુંબઈના ગવરનર ઉપર મોકલી હતી, જેના જવાબમાં તે નામદારના સેક્રેટરીએ જણાવ્યું હતું કે એ ડેડાવમાં પારસી કોમની જે અખંડ વફાદારી ભરી ભક્તીભાવ દર્શાવવામાં આવ્યો છે તે માટે નામદાર ગવરનર કદરશનાશી બતલાવે છે, અને ઘટતે વખતે એ ડેડાવ નામદાર શેહેનશાહ અને તેમનાં મોહરદાર હજુર રજુ કરવામાં આવશે. આ કોનફરન્સની વીરૂદ્ધ પાર્ટીએ વળી એક બહુર સમા ફરાંમજી કાવસજી ધનસરીટચુટમાં તા. ૧૮ મી અકટોબરે મેળવી હતી. ત્યાં તરેહ કીસમનાં વીવેચનો થયાં હતાં.

અત્રેની રાહાનુમાએ માજદીઅશતાન સભાની (૬૦) માં વરસની ડાયમંડ જુબીલી ગઈ તા. ૧૦, ૧૧ અને ૧૨ મી નવેમ્બરના દીવસોએ અંગુમનના આતશબેહરામમાં મેળાવડા કરીને પાળવામાં આવી હતી, જ્યાં ધણા બોલનારાઓએ સભાની તરફેનમાં તથા બીજાં ધણાં વચાખયાનો કીધાં હતાં.

પુના વોલંટીયર ફોરના કલર સારજન્ટ ખરશેદજી એફ. વકીલ, અને સારજન્ટ એમ. એમ. અકલેશરીયાને વીસ વરસ સુધી વોલંટીયર તરીકેની નોકરી બખવવા માટે સરવીસ મેડલ આપ્યા હતા.

સારજન્ટ જમશેદજી દોરાબજી માસ્તરને વોલન્ટીયર તરીકેની સેવા માટે તા. ૯ મી એપ્રિલે વારસીક નીશાનખાજીને લગતાં ઇનામે વેંદચી આપવા માટે થયેલા મેળાવડામાં જેનરલ સર આરથર બેરેટ્ટે રૂપાંતો લોંગ સરવીસ મેડલ તથા પુણ્ય વોલંટીયરવાલા કલર સારજન્ટ આર. એચ. નીમચવાળાને ચાલુ વરસ માટે બોંગ્મે પ્રેસીડન્ટી બ્રોન્ઝ મેડલનું ઇનામ મળ્યું હતું.

ગયાં વરસની પુણ્યની પારસી પ્રેસીડન્ટી મેચ અને સુબખની ત્રાયનગુલર મેચમાં કરેલી સૌથી સરસ બેટીંગ માટે મી. સપલ એમ. ચોથયાને અને બોલોંગ માટે મી. જહાંગીર એસ. વોરડને ડા. પાવરીસ ક્રીકેટ સીલવર બ્યુબીલીવાળો સોનાનો અકેક ચાંદ મળ્યો હતો.

ધી કલકતા પારસી ક્રીકેટ કલબની વારસીક સભામાં કલબના ઓનરરી સેક્રેટરી શેઠ મોટાભાઈ કુવરજી ગજદરની કલબ તરફની સેવાઓની યાદમાં એક સુંદર દરેસીંગ કેસ અને સોનાનો છેડો, તેનીસમાં સીંગલ એમપીયનશીપ માટે મેસરસ નવરોજી ફ. નાદલાદર અને ફરામરોજ દા. તાંગરી દરેકને એકેક રૂપાંતો બોક્સ, તેનીસ-મીક્સદ દબલ માટે મેસરસ ફ. દા. તાંગરી અને નશરવાન એ. મીસ્ત્રી દરેકને રૂપાની ફોટો ફરેમ, તથા મેસરસ જે. ગજદર અને એફ. એમ. સરવેઅર દરેકને એક ટેનિસ રેકેટ અને ક્રીકેટમાં બેટીંગ માટે મી. જે. એમ. સરવેઅરને તથા બોલોંગ માટે મી. જહાંગીરવાળાને દરેકને રૂપાનું અકેક કપ ભેટ આપ્યું હતું.

પારસી બારોનેટ કલબના વાઈસ પ્રેસીડન્ટ મી. રમણલાલ વ્યાસના વચગાળામાં ૧૫૦૦ ની રકમના વયાજમાંથી તમાસદોમાંથી બેટીંગની સહી સરસ એવરેજ મેળવનાર મી. દીનુ ડી. ડરાઇવરને રૂ. ૬૦૦ ની મિતતા સોનાના ચાંદનું ઇનામ, અને બોલોંગનું રૂ. ૩૦ નું ઇનામ મી. મેરવાન ડી. પારખને મળ્યું હતું.

ઇગતપુરાની બાઈ માલુકબાઈ ડોસાભાઈ ઉમરીગર ઝોરાસીયન સ્કુલના માસ્તર શેઠ રસ્તમજી માલુકજી પીઠાંવાલાને સારી પેટીંગ માટે એ સ્કુલના સ્થાપક શેઠ ડોસાભાઈ રસ્તમજી ઉમરીગરે ચાંદીનું ધડીઆળ ભેટ આપ્યું હતું.

શેઠ એરચશાહ પેસતનજીને ગયા ફેબ્રુવારીમાં મધરાસમાં બરાયલા આરટ એકઝીબી-શનમાંથી રંગીન સ્મિત્ર માટે સીલવર મેડલ મળ્યો હતો.

સુરતવાળા શેઠ નશરવાનજી પાલનજી બેજનજી કોટવાલને કેલીગ્રાફીક અને ડ્રોઇંગ વરક માટે નવસારીના પ્રદરશનમાંથી રૂપાંતો ચાંદ તથા સરટીશીકેટ મળ્યાં છે.

શેઠ શાવકશાહ હોરમસજી કંત્રાકટરને યુરોપના વેસ્ટરન ફેર એકઝીબીશનમાંથી ગ્રાંડ પીનો ડીપલોમા તથા સોનાનો ચાંદ, ગલાસ ડેકોરેશન અને પેનટીંગ માટે ડીપલોમા ઓફ ઓનર અને મેડલ, પલીમથના પ્રદરશનમાંથી પેસટલ ક્રીઓનના પીકચર માટે તથા કેનેડા ગ્રેટ ઇસ્ટરન એકઝીબીશનમાંથી પેનટીંગ અને ડીઝાઇન માટે સોનાનો ચાંદ તથા ડીપલોમા મળ્યા હતા. તેવજી કરેલી “ ગોલ્ડ લુકીંગ ગલાસ ” તથા પરમેનન્ટ બલોટરની બે શોધખોળ માટે ગયે વરસ એડીનબરોના પ્રદરશનમાંથી એમપીયનશીપ મેડલ તેવજીને આપવામાં આવ્યો હતો. તેવજીની હુનરમંદીના કેટલાક નમુનાઓ લંડનના બ્રીટીશ મ્યુઝીયમમાં જાળવી રાખવામાં આવ્યા છે.

બીલીમોરાવાળા મી. સોરાબજી જામાસજી વરકીંગબાકશવાળાને સુખડ, અખતુસ અને હાથી હાંતના દાગીનાઓની કારીગરી માટે ઈંડો યુરોપીઅન ગ્રેડીંગ સોસાયટી તરફથી લનડનની

ક્રીસ્ટલ પેલેસમાંથી સુનાનો ચાંદ મલેઓ હતો. મુંબઈનાં પ્રદર્શનમાં એવણના નમુના શેહેનશાહ બાનુએ જાતે પસંદ કીધા હતા અને ત્યાંથી પણ એ ચાંદ અને સરદીશીકેટ મળ્યાં હતાં. બધા મલી આજ વેર એવોએ સુનાના પાંચ, રૂપાના અગીઆર અને કાંસાના ચાર મલી વીજ ચાંદ અને શરદીશીકેટ મેળવેલાં છે.

નામદાર શેહેનશાહના રાજ્યાભીશેકના વરસમાં લંડનના ક્રીસ્ટલ પેલેસમાં બરાયલા ઇમ્પીરીયલ પ્રદર્શનમાં સુરતવાળા શેઠ સોરાબજી જમસેદજી બીલીમોરીયાને હાથીદાંત અને સુખડ કામ માટે, મુંબઈવાળા મીસીસ ગુલબાઈ ડી. ઉમરીગરને હાંદી બનાવટના મરી-મસાલા માટે, મુંબઈવાળા મીસીસ બી. એસ. બીમડીવાળાને રેશમી ભરતકામ માટે, મુંબઈની ફોટો ટાઇપ કંપનીને હાંદી પીકચરો માટે સોનાના ચાંદો મળ્યા હતા.

નામદાર બાદશાહી જેડાંની મુંબઈ ખાતે થયેલી પધરામણી તાંકણે મુંબઈમાં બરા-યલા જુના મુંબઈના એકઝીબીશનમાંથી મીસ નવાજબાઈ દારવાળાને ભરતકામવાળાં ચીત્ર માટે, શેઠ હીરજી દુબાશને હારમોનયમો માટે, અને મેસરસ ગોદરેજ એનડ બોઇસને તીજે-રીઓ અને તાળાંઓ માટે, શેઠ કે. આર. વાછા સીવીલ એનજીનયરને પેટન્ટ તોરશીટ ચુરીનસ કે જેમાં પાણી મુદલ વાપરવામાં નથી આવતું તે માટે સોનાનો ચાંદ; શેઠ સોરાબજી જમ-સેદજી બીલીમોરીયાને લાકડાંનાં કાતરકામ માટે રૂપાનો અને ઇનલેડ વરક માટે બીજે રૂપાનો ચાંદ, મેસરસ જેમસ મેન્યુફેક્ચરીંગ કંપનીને એનીયમો માટે રૂપાનો ચાંદ અને એન-એવીંગ માટે લાયકાતની સરદીશીકેટ તથા એવીજી લીમજી પાલમકોટને લેસ માટે રૂપાનો ચાંદ, મીસ કુમી એફ. તારાપોરવાળાને ચીત્ર માટે રૂપાનો ચાંદ, અને શેઠ જે. એસ. તારાપોરવાળાને ફોટોગ્રાફસ માટે, મીસીસ બીમડીવાળાને ભરતકામવાળાં ચીત્રો માટે, મીસીસ આર્ચ. બીમજી રને ભરતકામવાળાં ચીત્રો માટે, મીસ આઇમાય રતનશાહ પટેલને “એહેસતતુ” પક્ષી (ભરતકામવાળું ચીત્ર) માટે, મીસ કુમી એફ. તારાપોરવાળાને ઓઇલ પેન્ટીંગ માટે અને મી. એમ. એ. જોશીને પેન્ટીંગ માટે કાંસાનો ચાંદ મળ્યો હતો.

મુંબઈના આરટ સોસાયટીના બરાયલા એકઝીબીશનમાંથી શેઠ એરચશાહ પેસતનજીને “એક પોર્ટ્રેટ રીક્રે” નાં ચીત્ર માટે બલેકે એંડ વાઇટમાં સોસાયટીનો રૂપાનો ચાંદ અને શેઠ જી. એસ. તારાપોરવાળાને “બ્રીથોડ” અને “ફરસેકન” માટે ફોટોગ્રાફીમાં સોસાયટીનો રૂપાનો ચાંદ મળ્યો હતો.

જવાર સ્ટેટના કારભારી શેઠ પી. સી. તારાપોર બારીસ્ટર રીટાયર થતા હોવાથી, તેમના માનમાં એક મેજબાની જવાર સ્ટેટના સરદારોએ આપી હતી. તા. ૨૩ મી સપ્ટેમ્બરે ત્યાંના કીશણા વીદ્યાલયમાં એક મેલાવડો કરી માનપત્ર ચાંદીના દાખરામાં આપવામાં આવ્યું હતું તેમજ તા. ૨૭ મીએ રાજ સાહેબે દરબાર ભરી સરપાવ તથા એક હીરાની ચીટી એનાયત કીધી હતી.

સોલાપુરની રાજા નરસીંગ ગીરજી મીલના ઇજનેર શેઠ અરદેશર ફરામજી દુબાશ નોકરી છોડી જવાથી મીલના કામદારોએ ગયા જુલાઈ માસમાં એક મેલાવડો કરી માનપત્ર સાથે સોનાનું ધડીયાલ અને સોનાનો છોડો બેટ આપ્યા તેમજ પારસી દોસ્તોએ એક ખાણું બી આપ્યું હતું.

શેઠ ફરામજી કાવસજી મેહેતા “બોએ ગેઝેટ” ના જનરલ મેનેજર તરીકેના પોતાનો એકો નાદસ્ત તખ્તીયતને લીધે છોડી જવાથી તેવણને એ પત્રના તથા છાપખાનાના સટાફ તરફથી માનપત્ર એનાયત કરવાનો એક મેલાવડો તા. ૨૮ મી ફેબ્રુઆરીએ એ પત્રની આશીસમાં અધીપતી મી. જી. સી. પલીનસ્ટનના પ્રમુખપણા હેઠળ કરવામાં આવ્યો હતો.

પ્રમુખે શેઠ ફરામજીએ પોતાના ઓધા દરમયાનની મુદતમાં કરેલી બધી સેવા અને પોતાના સ્ટાફ તરફ બતાવેલી લાગણી માટે ઘણો ઉપકાર માની એક માનપત્ર સુંદર ફ્રેમ સાથે તથા ચાંદીનું ફલાવર વાજ એનાયત કીધું હતું. શેઠ ફરામજીએ પોતાને આપવામાં આવેલાં માન માટે ઉપકાર માનતાં જણાવ્યું કે ઝોરાજીવનનાં માણસોની શીદાગીરી અને પોતાની તરફની બધી લાગણીને લીધે પોતાનો ઓધો જ્યાં સુધી બન્યો ત્યાં સુધી ચલાવ્યો હતો. આ પ્રસંગની યાદમાં શેઠ ફરામજીએ એ સ્ટાફના કેટલાકોને સોનેરી સાંકળીઓ, ઘડીયાલો અને છોડા તેમજ કામદાર માણસોને રૂપાનાં બટનો, મીઠાઈના પડીકા વગેરે આપ્યાં હતાં.

હિંદુસ્તાન મીલના વીવીંગ માસતર શેઠ હોમજી પોસ્ટવાલા નોકરી છોડી જવાથી એ મીલના કપડાંખાતાના કામદારો તરફથી તેવણને એક ફલાવરવાજ સાથે માનપત્ર તા. ૨૨ મી દીસેમબરે મીલના મેનેજર શેઠ કાવસજી મેહેતાએ એનાયત કીધું હતું.

સોંગર કંપનીના હિન્દના વડા એજન્ટ શેઠ નસરવાનજી માણેકજી પટેલ ૩૭ વરસની નોકરી બજાવી રીટાયરડ થવાથી એવણના માનમાં એક મેલાવડો તા. ૩૦ મી દીસેમબરે કંપનીની હાજીસમાં કરી એક માનપત્ર રૂપાના દાખડામાં એક પરસ સાથે શેઠ પટેલને એનાયત કીધું હતું. એ પછી સોંગર કંપનીની હિન્દની જુદી જુદી સાખાઓ તરફથી આવેલાં પત્રો વાંચી સંભલાવયા પછી શેઠ નસરવાનજીને શાલ ઓઢાડી હતી. એવણને વરસ દહાડે રૂ. ૧૩૫૦૦ નું પેન્શન કંપનીએ આપવામાં આવશે.

શેઠ દાનશાહ ઝોરામજી ખન્ને મીલના વીવીંગ માસતરનો ઓધો છોડી જવાથી તા. ૪ થી જુને આકોલા ઉપાઉન્ડમાં એક મેલાવડો કરી માનપત્ર અને ચાંદીનો ફલાવરવાજ ભેટ આપ્યો.

સુરતના સ્ટેશન માસતર શેઠ સોરાબજી લશકરી નોકરીપરથી રીટાયરડ થવાથી એવણના માનમાં તા. ૨૮ મી જુને રેલવેના કારટીંગ એજન્ટો તથા વેપારીઓએ એક મેલાવડો રેલવેની ગુડસ હાજીસમાં કરી સુખડના દાખરામાં માનપત્ર તથા ટી-સેટ ભેટ આપ્યો હતો. વળી શેઠ ફરામજીને કારટીંગ એજન્ટો મેસરસ માણેકલાલ ધવજારામ અને રસતમજી હોરમસજી દલાલ એવો દરેકે અકેક સોનાની ચેઈન આશરે તોલા ૯ ના વજનની વેપારીઓ તથા કારટીંગ એજન્ટો તરફથી ભેટ આપી હતી. તેમજ મારફતીયા મેસરસ હીરાલાલ સુનીલાલ, સુનીલાલ ખીમચંદ અને છગનલાલ જગજીવનદાસ એવો દરેકે અકેક શયાલ ભેટ કરી હતી. તા. ૨૯ મી જુને શેઠ ફરામજીના માનમાં રેલવે ઇનસ્ટીટ્યુટની લાયબ્રેરીમાં એ ઇનસ્ટીટ્યુટ તરફથી ચાંદીના કાસકેટમાં એક માનપત્ર આપ્યું હતું, વળી સુરત સ્ટેશનના રેલ્વે સ્ટાફે સુનાનું ઘડીયાળ તથા એક સાંકળી રૂ. ૪૫૦ ની કીમતની તથા એક રૂપાનો ઈફસ્ટેન્ડ રૂ. ૮૫ ની કીમતનો અને એક રેલ્વે કન્ટ્રાક્ટરે એક હીરાની વીંટી તથા શયાલની ભેટ કરી હતી.

અમદાવાદની વીક્ટોરયા શીમેલ આસપીટલના તખીબ ૬૦ મીસ મોતીબાઈ રસતમજી કાપડયાને દીહલી દરબાર વખતે કચસરે-હોંદનો ચાંદ મળ્યો તેની ખુશાલીમાં તેવણને અમદાવાદની જુદી જુદી કોમના આગેવાન શહેરીઓએ એક ધવનીંગ પારટી તા. ૨ જી એપ્રિલે આપી હતી. પ્રજા તરફથી સરદાર સર ચીનુભાઈ માધવલાલે મીસ મોતીબાઈને સોનાનું ઘડીયાળ અને ચાંદીનો ટી સેટ આપ્યો હતો. તેમજ જરથોસતી શ્રી મંડળે મીસ મોતીબાઈને એક ધવનીંગ પારટી તા. ૩ જીએ આપી સુખડનો જુએલ બોક્ષ ભેટ આપ્યો હતો.

ખંખાતના ચીફ મેડીકલ ઓફીસર ૬૦ ધનજીભાઈ મોટાભાઈ વડીલ પેનસન પર રીટાયરડ થવાથી ખંખાતની પ્રજાએ તા. ૨૧ મી ફેબ્રુઆરીએ એક માનપત્ર આપ્યું હતું.

ગણદેવીની હાથ સ્કુલના વડા શીક્ષક શેઠ જમશેદજી મનચેરજી દેશાઈ વીદાય થવાથી તા. ૨૮ મી જુલાઈએ વીધારથીઓએ એક માનપત્ર એનાયત કીધું હતું.

અહમદનગરના મુનસફ શેઠ માણેકશાહ કેપશર નાદીરશાહની બદલી બાગલકોટ થવાથી ત્યાંના જરથોસ્તીઓએ તા. ૨૩ મી સપ્ટેમ્બરે ખાણનો મેલાવડો કરી ચાંદીનું કરએત બેટ આપ્યું હતું. એ ઉપરાંત જુદા જુદા ગ્રહસ્થોએ મેલાવડાઓ કરી સારું માન આપ્યું હતું.

ભાવનગરની સામળદાસ કાલેજના હીસ્ટરી અને પોલીટીકલ ઇકોનોમીના પ્રોફેસર બરજેરજી અરદેશર એંટી ભાવનગર સ્ટેટનાં કેળવણીખાતામાં ૩૨ વરસની નોકરી બજાવી ફારેગ થવાથી એવણના માનમાં તા. ૨૬ મી જુને રાજ્યના દીવાન મી. પ્રભાશંકર પટ્ટણીના પ્રમુખપણાં હેઠળ મેલાવડો કરી રૂપાનું લુગણું તથા ફેમમાં જડેલું માનપત્ર એનાયત કીધું હતું. વળી શેઠ બરજેરજીને તેમના સ્ટાફે તા. ૨ જી જાનેવારીએ ટીપારડીનો એક મેલાવડો કરી સીલ્વર કપ બેટ કીધો હતો.

ઈસ્ટરન બેંકના શરાફ મી. સોરાબજી નવરોજી વીકાજીને પણ બેંકના સ્ટાફ તરફનું એક ખાણું આપ્યું હતું.

શેઠ મેહરજીભાઈ બી. દોતીવાલાને બેનડોરા પારસી યુનયન કલ્ચરના મેમ્બરોએ ખાણું આપી માનપત્ર એનાયત કીધું હતું.

અઉરંગાબાદના સુબા નબાબ બરજેરજીને મેલાવડો ગયા ફેબ્રુઆરી માસમાં નામદાર નીઝમના મુકામ દરમ્યાન એઓની બાઈ માટે પોતા સાથે ખાણાપર ઇજન કીધું હતું અને ત્યાંથી ઉપડતી વેલા નવાબે એક સોનાનું ઘડિયાળ અને સાંકળી બેટ આપ્યાં હતાં.

પુણા પાસેનાં ખડકીનાં તોપખાતાના વડા હારક શેઠ એદલજી શાપુરજી શરાફ ચોત્રીસ વરસ સુધી સરકારની નોકરી બજાવી રીટાયરડ થવાથી તેઓનાં માનમાં એવણના ખાતાંની ઓફીસનાં અમલદારો અને કામદારોએ તા. ૨૪ મી ફેબ્રુઆરીએ ચાંદીનું કપ બેટ આપ્યું હતું.

સરકારી ગોદીના તીજેરીખાતાના મદદનીશ શેઠ સોરાબજી કાવસજી રીટાયરડ થવાથી એવણની હાશીશના માણસોએ એક પરસ બેટ આપી હતી.

શેઠ બરજેર એલ. બાટલીબોઈની મ્યુઝીક લાઇનની સીલ્વર જુબીલીની યાદમાં તા. ૧૬ મી જાનેવારીની રાત્રે બેનીશીટ બેલ થયો તે વેળાએ એક પરસ એનાયત કરવામાં આવી હતી.

રંગુનની દરેહમેહરના પંથકી મોબેદ બરજેરજી બીખાજી ઉનવાળા પોતાને વતન હડવાડે જવાથી તા. ૧૮ મી જાનેવારીએ અનજીમનના અકાબર શેઠ બી. કાવસજીનાં પ્રમુખપણાં હેઠલ એક મેલાવડો કરી મોબેદ બરજેરજીને એક શીયાલ તથા પરસ બેટ આપી હતી.

એડનનાં કીંગ એડવરડ ધી સેવનથ ચેરીટેમલ દવાખાનાના એસીસ્ટન્ટ સરબ્યન પીરોજશા પેસતનજી વલસાડાની બદલી મુંબઈ થવાથી તા. ૨ જી મારચે કેટરકલનના મેમ્બરોએ ટી-સેટ બેટ આપ્યો હતો.

દસ્તુર નોશરવાનજી કેકોબાદજી મેહરજી રાણા લાહોરથી પોતાને વતન બચુકના જતા હોવાથી તા. ૨૧ મી મારચે ત્યાંના જરથોસ્તીઓએ એક પરસ આપી હતી.

બોંબે પોર્ટ ટ્રસ્ટના રેવેન્યુ ઓડીટખાતાના વડા શેઠ નશરવાનજી સોરાબજી મારકર નોકરી પરથી રીટાયરડ થવાથી તેમના સ્ટાફે એક રૂપાનું વાઝ બેટ આપ્યું હતું.

દખણના વડા દસ્તુરજી સાહેબ સરદાર શમશુલ-ઉલ્લાહ કેકોબાદ આદરબાદને તથા તેમના ખુઝોરગ કાકા સરદાર દસ્તુર બેહમનજીને બોર સંસ્થાનના માલેક, હીઝ હાઇનેસ

પંતસચીવે, પોતાના દીવાનને, તા. ૭ મી જુલાઈએ પુણાના દસ્તુર હોલમાં ખાસ મોકલીને ઉંચા ખેલતોની નવાજેશ કરી હતી અને ત્યાર બાદ પંતસચીવે એ બંને દસ્તુરજીઓને પોતાને ત્યાં પુલખાનને માટે નોતર કર્યું હતું. વળી મુખ્યના નામદાર ગવરનર સર જ્યોર્જ ક્લારકે તા. ૨૩ મી જુલાઈએ સરદાર દસ્તુર કેકોબાદ આદરબાદ તથા તેમના માનવંત કાકા સરદાર દસ્તુર બેહમનજીને તેઓના રહેવાનાં મકાન “દસ્તુર હોલ”માં વળતી મુલાકાત આપી હતી. તેમજ લેડી ક્લારકે દસ્તુર કેકોબાદના ધણીયાણી બાર્ડ સુનાઆઈને પણ ઉપલાજ મકાનમાં વળતી મુલાકાત આપી હતી.

નામદાર નીબમે પોતાના પ્રાઇવેટ તથા પોલીટીકલ સેક્રેટરી નવાજ ફરીદુન જંગ બહાદુરને એક કીમતી બગલુસ (પટો) તથા એક ટાઇપીન બેટ આપી હતી.

શેઠ કાવસજી સોરાબજી સખાવાળા વડોદરા રેલવેમાં ૪૨ વરસ સુધી ગારડની નોકરી બજાવી રીટાયરડ થવાથી અમદાવાદમાં તા. ૨૫ મી આગસ્ટે ખાણનો મેલાવડો કરી રૂપાંતે ગુલાખાસ, ફલાવર વાજ, સોનાનો છેડો અને ઘડીયાલ રેલવે સ્ટાફ તથા જુદા જુદા ગ્રહસ્થો તરફથી બેટ આપ્યાં હતાં.

મુખ્યના સુખડના વેપારી શેઠ સોરાબજી નવરોજજીને માઇસોરની સરકારે સુખડની ચોરીના મુકદ્દમામાં મદદ કરવા માટે સોના એક ઘડીયાળ બેટ આપ્યું હતું.

ચર્ચગેટના ડેપુટી સ્ટેશન માસ્ટર એક કેમ્પશર બેહરામજી રીલીવીંગ સ્ટેશન માસ્ટર નેમાયાથી સ્ટેશનના સ્ટાફે એક નામદાર શેહેનશાહની છાપનો સોનાનો સીકા બેટ આપવાનો એક મેલાવડો સ્ટેશન માસ્ટર મી. કાવસજી લશકરીનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ ઠાણો હતો.

સુરતના જાણીતા લોકડાંના વેપારી અને કંટરાક્ટર શેઠ બેહરામજી ફરામજી વાડીયાને ત્યાં ગયા મારચ - માસમાં સુરત શહેરમાં ધણી ધામધુમ સાથે થયલાં લગન વખતે પારસીઓમાં લગનની ક્રીયા કેવી રીતે કરવામાં આવે છે તે જોવા તથા સમજવાની ખાએશ કલેક્ટરનાં બાનુ મીસીસ એનડરસનના એક બાનુ મીત્ર અને પહરોણા જેઓ તેમની સાથે કેટલોક વખતથી ઈંગ્લંડથી આવી રહેલાં હતા, તેઓએ જણાવ્યાથી લગનની આશીરવાદની ક્રીયા જોવાને કલેક્ટર મી. એનડરસન અને તેમના પહરોણા ઉપર જણાવેલા ઈંગ્રેજ બાનુ સાથે સાંજે જા કલાકે મી. વાડીયાને ત્યાં પધાર્યા હતાં અને ક્રીયા તેઓએ ધણાં ઉત્સાહ સાથે જોઇ હતી. આશીરવાદની ક્રીયા પુરી થવા પછી દસ્તુરજી રસ્તમજી જમશેદજીએ ધણી છટા સાથે તેની સમજણ અને પારસીઓના લગનની ક્રીયાનો મોતેબર દરજ્જો તથા લગનથી જોડનારની ફરજો વીશે પોતાની હંમેશની છટાથી વાચજ કરી સમજાવી હતી, જેનો તે વખતે હાજર રહેલા મી. અરદેશર મેહરવાનજી ગાંધીએ કલેક્ટર મી. એનડરસન અને તેમનાં બાનુ પહરોણાને અંગ્રેજીમાં સમજ આપી હતી. ક્રીયા પુરી થવા બાદ કલેક્ટર મી. એનડરસને મી. બેહરામજી વાડીયાની તરફથી બેટ કરવામાં આવેલી શાલ દસ્તુરજી રસ્તમજીને પેહેરાવી હતી, અને હાર તોરા લઇ તે પછી ત્યાંથી વીદાય થયા હતા.

નવસારીવાળા જાણીતા પરક્યુમર મી. રસ્તમજી હોરમસજી બાનાએ આજ દોઢ બે વરસની વાત ઉપર મુખ્યના નામદાર ગવરનર સર જ્યોર્જ ક્લારક કાઠીઆવાડની મુલાકાતે ગયા હતા ત્યાંથી પાછા ફરતાં નવસારી સ્ટેશન ઉપર ત્યાંના સરકારી ઓધેદારોએ તે નામદારને “ પાનસોપારી ” કરી હતી, તે વખતે પોતાની બનાવટનો સદા સુગંધી પુલનો દડો તે નામદારને નજર કરતાં તે વખતના સુખાએ તે દડા માટે મી. બાનાનાં નામ સાથે ધયાન ખેંચ્યું હતું. તે વખતે નામદાર ગવરનરે જાણવા માગ્યું કે મી. બાના હયાં

હાજર છે ? તેનો જવાબ હામાં મળતાં અને મીં બાનાને ઓળખાવતાં નામદાર ગવરનર હસ્તે મુખડે મીં બાનાને શેકહેંડ કરીને તેમની બનાવટની તારીફ કરવા સાથે એવી કોઇ નવાઈ જેવી ચીજો હોય તો તે માટે યાદ આપવાને મીં બાનાને જણાવ્યું હતું. હમણાં મીં બાનાએ બીજી નવી નવી નવાઈઓનો સંગ્રહ નામદાર ગવરનર તરફ મોકલી આપ-યાથી તે નામદારના ખાતગી સેક્રેટરીની સહીથી મીં બાનાનો ઉપકાર માનનારો તથા તે બેટ થયેલી ચીજોનો ખુશી સાથ સ્વીકાર કરનારો પત્ર મીં બાનાને મળ્યો છે. મીં બાના દર વરસે કાંઈ નવું નવું શોધયાજ નય છે તે પ્રમાણે આ વરસે પારસીઓના મુકતાદ ટાંકણે ઓખે વગે વપરાશમાં આવી શકે એવાં કુદરતી દુલો અને ઝાડોની ડાંખળીઓ તૃપ્તિયાર કરી છે જેની ખુબી એ છે કે આ દુલો વગેરેને પાણીથી ધોવાથી પણ ઝાંખા નહીં પડે એવો સોનેરી, રૂપેરી વગેરે રંગ આપીને તે વરસો સુધી પમરાટ આપતાં રહે છે. તેજ પ્રમાણે નવાં વરસોના મુખારકબાદીના બીબાંથી ઉપસાવેલી જરથોસ્ત સાહેબની છબી સાથના સદા સુગંધી કારડો પણ તેમનાં કારખાનામાં બનવા માંડ્યા છે.

નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાની સાલગરેહ હીંદુસ્તાનમાં તા. ૩ જુનને પાલવામાં આવી હતી, તે દીને મુબઈ તેમજ આખાં હીંદુસ્તાનમાં ઘણા જાહેર મેલાવડાઓ કરવામાં આવ્યા હતા. મુબઈમાં એ દીને ધી યંગ મેનસ ઝોરાસ્ટરીયન એસોસીએશનની સ્થાપના કરી આલબલેસ બાગમાં ખાણુને એક મેલાવડો એ એસોસીએશન તરફથી કરવામાં આવ્યો હતો. શરઆતમાં મુકરચુ શન કરવા બાદ સમ્મુલ-ઓલમાં દસ્તુર દારાબ પેસોતન સંજાણાએ પ્રસંગોપાત વાયડ રાતે હાજર રહેલાઓએ ખાણું લીધું હતું.

મુબઈવાલા મીં જસાવાલા, મીં ભીમજી અને મીં પટેલ હીંદુસ્તાનની ખેતીને ગાયોની કતલેથી જે તુકશાન થાય છે તે સવાલ ઈંગ્રેજ પ્રજા સનમુખ રજુ કરવા લંડન પોતાની સાથે ઓલખાણનાં ઘણાંક બલામણુ પત્રો લઈ ગયા હતા. મીં કેખશર જમશેદજી તારાચંદ મારફતે તેવણના એક મીત્ર મીસીસ દરેકોલ્સના ઘરે એક સભા તા. ૨૭ મી નવેમ્બરે ભરવામાં આવી હતી. સભામાં ઘણાંક અંગ્રેજ બાતુઓ અને ગ્રહસ્થો ઉપરાંત દેશી ગ્રહસ્થો પણ હાજર હતા. મીં જસાવાલા, મીં ભીમજી, અને મીં પટેલ તથા સર મંચેરજી ભાવનગરીએ ભાષણો કીધાં હતાં. પ્રમુખસ્થાને મીં અરનેસ્ટ બેલ ખીરાજયા હતા.

મુબઈના આરટીસટ શેઠ એમ. એફ. પીઠાંવાળાએ લંડનની ડોરે ગેલેરીમાં બરેલાં પ્રદરશનમાં જેવા મેલેલાં ચીત્રો ત્યાં વખણાયાં હતાં તે ચીત્રોનું પ્રદરશન નામદાર લેડી કલારકે તા. ૧૯ મી ફેબ્રુવારીએ એલરીનસટન હાઇ સ્કુલનાં દીવાનખાનામાં ખુલ્લું મુક્યું હતું. એ વખતે લેડી કલારકે શેઠ પીઠાંવાળાના હુન્નર માટે વખાણુ કરી મુખારકબાદી આપી હતી.

મુબઈની સપલાઈ એંડ ટ્રાનસપોર્ટ (કોમીસરીઅટ) ડીપાર્ટમેંટના હેડ કલારક શેઠ બમનજી નવરોજી ખંબાતાને એવણની ૩૦ વરસની નોકરીની પીછાણમાં મુબઈની સરકારે “સરટીફિકેટ ઓફ મેરીટ” બક્ષી હતી. એ સરટીફિકેટ મુબઈના કલેક્ટર મીં ઈ. એલ. સેલે તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બરે કોરોનેશનને દીવસે બપોરે મેદાનમાં ઢંઢેરો વાંચવાના તંબુમાં મીં બમનજીને આપી હતી.

પોરચુગલમાં પ્રજાસ્તાક હકુમતનો પાયો નખાવાના બનાવનાં પહેલાં વરસની ખુશાલીમાં હમણુ ખાતે ત્યાંના ગવરનરનાં પ્રમુખપણા હેઠળ થયેલા તા. ૪ થી અક્ટોબરે મહેલા મેલાવડામાં ત્યાંની સરકારી ગુજરાતી શાળાના પ્રીનસીપલ મીં નવરોજી અરદેશ્વર સોરાબજી પોસ્ટવાલાએ પોરચુગીઝ બાશામાં એક રેસાલો છટા સાથે વાંચી સંબળાવ્યો હતો.

મુબઈના જાણીતાં સખીવજીદ બાઈ હમાબાઈ ફરામજી પીટીટ તથા શેઠ ફરામરોઝ

હોરમસજી સોલીસીટરનાં મહોરદાર બાપ રતનબાપ પેરીસથી ૧૦ માઇલને છેટે આવેલાં “જુમ્પસી” નામનાં મથકે બરાયલા, હવાઈ વીમાનમાં ઉડવાના મેળાવડામાં સામેલ થયાં હતાં, જ્યાંથી એક જાણીતા વીમાનીએ તેઓને પોતાની સાથે વીમાન “બાઇપ્લેન”માં લઈ ગયો હતો. ૧૮૦૦ શીટ જેટલી મોટી ઉંચાઈએ તેઓ ઉડીયાં હતાં અને જમીન ઉપર પાછાં આવતાં હાજર રહેલાંઓએ મુખારકબાદી આપી હતી.

આપણા માનવંત અકાબર સખીવજી શેઠ જમનજી દીનશાહજી પીટીટ ગયા અકાબર માસમાં પુણ્યા ખાતે ધણા બીમાર પડી ગયા હતા તે ઉપરથી તેવો સાહેબ એવી બય બરેલી માંદગીમાંથી સાજ થાય એવી દુવાગુજરી કેટલેક ઠેકાણે થઈ હતી. તા. ૬ થી અકાબર મેસર્સ ડી. એમ. પીટીટ સન્સની ઓફીસના ક્લાર્કોએ અત્રેના કાવસજી ખેરાંમજી બનાજનાં આતશખેરાંમમાં જશન કરી તનદરસ્તી ચાલી હતી. બીજું જશન તારદેવની પીટીટ મીલનાં કામદારોએ તારદેવની ખાતલીવાલાની દરેમેહરમાં કીધું હતું. વળી માણેકજી પીટીટ મીલનાં હોંદુ કામદારોએ નાહનાશંકર શેઠનાં દેહડાંમાં સત્ય નારાયણની પૂજા કરીને એવણુ શેઠની તનદરસ્તી ચાલી હતી. ઉડવારાના દસ્તુર મોમેદોએ પણ ત્યાંના આતશખેરામ સાહેબમાં એવું જશન કરીને દુવા ગુજરી હતી. એ પછી શેઠ જમનજી ખોદાની ફજલથી સાજ થયા હતા અને મુખ્ય આવી રહેયા હતા. તે પછી ગયા જનેવારી માસમાં ઉડવારે સેજદો કરવા પોતાનાં કુટુંબ સહીત પધારયા હતા. ત્યાં મોમેદો બેહદીનોમાં ધણીક ખેરાત સખાવત કરી હતી અને ગરીબોને નયાતી જમન આપ્યું હતું, અને પોતાનાં હથેલીયાં હતાં. જેથી ગરીબ જરથોસ્તીઓએ એવો સાહેબના હકમાં દુવા ગુજરીને પુશાલી બતાવી હતી.

બરુચના જરથોસ્તીઓએ ગયા મુકતાદ તોકણે “બજમે જશને રૂને બેહરાંમ” ની સ્થાપના કરી છે. જ્યાં જશનો, બાશણો વીગેરે થવા લાગ્યાં છે.

નામદાર શેહેનશાહ જ્યોરજે તા. ૪ થી મારચે સેંટ જેમસીસ પેલેસમાં બરેલી લેવી વખતે શેઠ શીરોઝશાહ નશરવાનજી દારવાળા હાજર હતા.

સીમલાની મોલટન કંપનીના મેનેજર શેઠ નશરવાન મુનસીએ પંજાબના લેફ્ટેનન્ટ ગવરનર સર લુઇડેનની કારકીરદીની આખી તવારીખ એક પોસ્ટ કારડ ઉપર લખી એ નામદારને બેટ મોકલવાથી એ નામદારે ખુશી થઈ તેવણનો ઉપકાર માનનારો પત્ર લખીયો હતો.

કલકત્તાની સરકારી ધારાસભામાં ઓ. મી. બાશુ નામના એક બાપુ મેમબર કંઈ એવું બીલ પસાર કરાવા માંગતા હતા કે હરેક કોષ જ્ઞાતવાલા ગમે તેમ એકેકની સાથે લગન કરી શકે. આ બીલ તરફ નાપસંદગી બતલાવાને પારસી કોમે એક જાહેર સભા તા. ૨૩ મી નવેમબરે મેલવી હતી તેમ તે બીલ નાપાસ કરવાને એક મોતેબર અરજી પણ કરવામાં આવી હતી. બીજી ધણી તરફથી એવાં એક બીલની સાંખે થવામાં આવ્યાથી તે તેના ઘટતા ફેજે પુરું હતું એટલે રદ થયું હતું.

આંખોલી તરફ મરહુમ વાડીઆજી નશરવાનજી જાંહાગીરજીની એક મોટી ૧૭૮૩૦૩ ચોરસ વારની જમીન આવેલી છે તે મરહુમ વાડીઆજીના ટરસ્ટીઓએ પોતાના તાબામાં લઈને ત્યાં ગરીબ જરથોસ્તીઓ માટે સંરથાન વસાવવાની રજા હાઇ કોર્ટ પાસે માંગેલી તે પરવાનગી મળી ચુકી છે.

છેલ્લી આખાં હિંદુસતાનની વસતીની મજૂરી કરવામાં આવી હતી તે વેળા મુખ્યમંત્રી ગણુત્રી કહાડવામાં સેનસસ ઓફીસરને પોતાની રાજપુશીથી કશો પણ બદલો મેળવવા વના જોઓએ કીમતી મદદ આપી હતી તેમને સનહો એનાયત કરવાનો એક મેળાવડો તા. ૮ મી જાનેવારીએ મુખ્યમંત્રી ટાઉન હોલ મધે નામદાર ગવરનર સર જ્યોરજ કલારકના પ્રમુખપણા

હેઠળ કરવામાં આવ્યો હતો. નામદાર ગવર્નરે સનદો વહેંચી આપી હતી અને સનદ મેળવનારા દરેક ગ્રહસથને સનદ આપતી વેળા તે નામદારે શેકહેંડ કરી ઉપકાર માન્યો હતો. સનદ મેળવનારાઓમાં નીચલા પારસીઓ હતા :—મેશરસ એસ. એલ. રાણીના, જમશેદજી ફરામજી કાતરક, એ. જે. કામરા, ડા० એમ. ડી. બર્યા, મેસરસ જે. આર. શેઠના, અરદેશર કેકેલાદ મોદી, માણેકશાહ એચ. નીકલસન, જેહાંગીર મેહેતા, મેહેરહોમજી, સોરાબ મામા, એસ. એફ. દારા, જેહાંગીર ધરાની, જેહાંગીર પેસતનજી ઇનસપેક્ટર, અરદેશર વલસાડા, વગેરે.

મેવાવાલાની અગીઆરીને નામે એક જુની દરેમેહર બીડીબજારમાં આવેલી છે, પણ ત્યાં પારસી વસતી ઘટી જવાથી નકામી જેવી થઇ પડવાથી તે ત્યાંથી ખસેડી પરેલ તરફ લઇ જવાની રજા તેના ટરસ્ટીઓએ હાઇ કોર્ટથી માંગવાથી એવો હોકમ થયો છે કે પરેલ અને કોનાટ રોડ તરફ એક જગો રૂ. ૨૩૦૦૦) ની ખરીદી રૂ. ૨૫૦૦૦) માં નવું મકાન બાંધી કોર્યા પાછલ રૂ. ૫૦૦) ખરચી રૂ. ૭૦૦ નું રાચરચીલું કરવું અને અગીઆરીનું નામ તેના અસલ ધણી તરીકે “બમનજી મેરવાનજી મેવાવાલાની દરેમેહેર” કરી રાખવું.

મુંબઈની પોલીસનાં ડીટેક્ટીવ ખાતાંના ઇન્સપેક્ટર શેઠ કાવસજી જમશેદજી પેટીગરાને નામદાર શહેનશાહની સાલગ્રેહની ખુશાલીમાં બક્ષવામાં આવેલા ખાનસાહેબના ખેતાબની સનદ એનાયત કરવાની ક્રીયા તા० ૨૩ માર્ચે સાંજે પોલીસ કમીશનર મી० એડવર્ડસે વડી પોલીસ ઓફીસમાં મેળાવડા સનદ આપી હતી. સનદ એનાયત કરતાં કમીશનર મી० એડવર્ડસે ખા० સા० પેટીગરાની સેવાની તારીફ કરતાં જણાવ્યું કે નવ વરસની હુંક કાર-કીર્તીમાં અને તેમાં ખાસ કરી છેલ્લાં ચાર વરસમાં રાજ્યદારી કામેમાં તમે એ જે કીમતી સેવા બજાવી છે તેની કદર સરકાર પુરેપુરી ખુજે છે. સરકારે તમારાં એ કામની કદર ખુજવાની ઇધાની તરીકે ખાનસાહેબના ખેતાબની નવાજેશ કરી છે, જેની સનદ તમે એ એનાયત કરતા મને ભારે ખુશાલી ઉત્પન્ન થાય છે. અને હું ઉમેદ રાખું છું કે એ માન ભોગવવાને તમે ધણાં વરસ જીવો અને બીજામાં વધુ ચઢતાં માનને લાયક થાવો અને તમે એ જે માન મળ્યું છે તે આખાં ખાતાંને મળેલું ગણુ છું. ખા० સા० પેટીગરાએ સનદ સ્વીકારતાં કમીશનરનો ઉપકાર માની જણાવ્યું કે મને મળેલાં માન માટે હું તમારો તેમજ મારા વડા મી० વીનસેન્ટનો ઉપકાર માનું છું કે જેઓની મહેરબાની વગર હું એ માન મેળવવા પામી શકતે નહોં. તેમજ નામદાર સરકારનો પણ હું ઉપકારી થયો છું.

હોંદના માહાન નર શેઠ દાદાભાઈ નવરોજીની ૮૮ માં વરસની જયંતી દર વરસશના રાખેતા મુજબ તા० ૪ થી સપ્ટેમ્બરે બજાવવામાં આવી હતી. હોંદી બાનુઓનું ડેપીઉ-ટેશન વેશાવે શેઠ દાદાભાઈને મલવા ગયું હતું. ત્યાં તથા પાછલા પોદરે બાનુઓની મલેલી મીજલશમાં શેઠ દાદાભાઈનાં બાપમાં તહરે કીશમનાં વીવેચનો થયાં હતાં. શેઠ દાદાભાઈએ ખેતાના જવાબમાં હોંદ દેશને “આશા” રાખી સાઈ બંધન મેલવવાની સુચના કરી હતી. ૮૮) વરસની ખુજરોગીએ પોંદચેલા શેઠ દાદાભાઈની ઉમરદરાજી એથી જાણા થાવો એવું આપણે અતરે ઈચ્છીશું.

નામદાર ગવર્નર સર જ્યોરજ કલારકે લેડી કલારક સહીત તા० ૭ મી માર્ચે સાંજે અંદેરી મારકેટ ખુલ્લી મેળવાની ક્રીયા કરવા આગમજ શેઠ દાદાભાઈ નવરોજીના વેસાવે ખાતેના રહેવાના મકાનમાં શેઠ દાદાભાઈની મુલાકાત લીધી હતી જે વેળાએ તે નામદારને

શેઠ દાદાભાઈ સાથે લગભગ એક કલાક સુધી ખુશ ગુફતેગો ચાલી હતી. અને બંને પક્ષને અરસપરસના મેલાપથી મોટો સંતોશ ઉપજ્યો હતો. સર જ્યોત્સના કલારકે શેઠ દાદાભાઈની તંદરોસ્તી બાબે ઘણી કાળજીપુરવક ખેરઆપ્યત પુછી હતી અને તેવણને બેટવા આવી તક મળી તે માટે ઘણી ખુશાલી દેખાડી હતી. બાદ ચાહ લખ તે નામદારો શેકહેંડ કરી વીદાય થયા હતા.

નારગોલમાં પારસી એશોશીએશન ઉભી થઈ છે. તેનું કામકાજ મનપતીજ ચાલે છે. હરેક કંઈ વરવાંધા ઘેરમેઢે પતાવત કરવાથી લોકોને ઘણો ફાયદો થાય છે.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખેરોનેટને પોતાના મજગામ કેસલમાં રહેતાં કેટલીક અગવડ હાલમાં સોસવી પડે છે, તેથી તે મેદલ વેચી નાંખીને ખીજ એક લાખ ઉમેરીને વાલકેશવર તરફ એક ખીજું મકાન લેવાની પરવાનગી નામદાર સરકાર પાસે માંગેલી, પણ અસલ ટરસ્ટની શરત મુજબ તે મળી શકે નહી, એવો સરકારથી જવાબ મળ્યો છે.

આપણા જાણીતા સખીવણુદ શેહેરી મરહુમ શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતાનું બાવલું જે ઝોરીબંદર આગલ મ્યુનીસીપાલ ઓફીસની સામેની જગાએ ઉભું કરવામાં આવ્યું છે તે ખુદલું મેલવાની કીયા તા. ૧૧ મી એપ્રિલે નામદાર ગવરનર સર જ્યોત્સના કલારકે એક વગવાળા અને દબદબાભર્યા મેળાવડા સમક્ષ કરી હતી. શરઆતમાં ધી જમશેદજી એન. તાતા મેમોરીયલની જનરલ કમીટીના આનરરી સેક્રેટરી શેઠ દીનશાહ એદલજી વાછાએ રીપોર્ટ રજુ કરતાં જણાવ્યું કે ૧૯૦૪ ની મેની તા. ૧૯ મી શેઠ જમશેદજી તાતા મરણ પામવાથી તા. ૨૭ મી માર્ચ ૧૯૦૫ ને દીને તાઉન હોલમાં જેલી સભામાં થયલા ઠરાવ મુજબ એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવ્યું હતું. એમાં ભરાયલા કુલે રૂ. ૭૪૩૬૩ માંથી બાકી વધેલી રકમ રૂ. ૪૬૨૪૩ માંથી તા. ૯ મી આગસ્ટ ૧૯૦૬ ને દીને નાણા ભરનારાઓની મળેલી સભામાં થયલા ઠરાવ મુજબ મરહુમ શેઠ જમશેદજીનું એક બાવલું વેલાતથી ૩૦૦૦ પાઉન્ડના ખરચે તૈયાર કરાવવામાં આવ્યું છે. એ પછી આનરેબલ સર શ્રીરોઝશાહ મેહેતાએ કેટલુંક વીવેચન કરી નામદાર ગવરનરને બાહાવલું ખુદલું મેળવાની અરજ કરી હતી. નામદાર ગવરનરે પ્રસંગને અનુસરતું લંબાનથી વીવેચન કરી શેઠ જમશેદજીનું બાવલું ખુદલું મેલાયલું જાહેર કીધું હતું.

વડોદરાના માજી દીવાન શેઠ કેરસાસજી રસ્તમજી દાદાચાનજી ૧૯૦૯ ની પેહેલી મારચે રીટાયર થવાથી એમની યાદગારી માટે થયલા ફંડની સીલકમાંથી ગયા ફેબ્રુવારીમાં વડોદરાની દીવાન કચેરીમાં અને ચીફ જસ્ટીસની કોર્ટમાં શેઠ કેરસાસજીની અકેકી ઓઇલ પેનટીંગ સખીઓ મુકવામાં આવી હતી.

નવસારીની અંજુમનના મરહુમ ખીજ અકાબર દેસાઈ પેસ્તાનજી ખુરશેદજીની યાદગારી રાખવા માટે ત્યાંની અંજુમને ભેગાં કરેલાં ફંડમાંથી એવણની એક ઓઇલ પેનટીંગ સખી રોજ ૮ મો માહા ૬૬ ને દીને નવસારીના આતશ બેહરામમાં મુકી હતી.

મરહુમ શેઠ મનચેરજી ખરજોરજી દેશાઈ જેવણુ નવસારીનાં લક્ષમણ હોલના સેક્રેટરી હતા તેવણની સખી એ હોલમાં તા. ૭ મી મારચે નવસારીના સુખા મી. માણેકલાલ સાકરલાલ દેસાઈએ ખુદલી મુકી હતી.

હાંગકાંગની અનજુમનના ત્રસ્ટીઓ મરહુમ સર હોરમજી નવરોજી મોદી અને મરહુમ શેઠ બમનજી લીમજીભાઈ બાટલીવાલાની ઓઇલ પેનટ સખીઓ ગયા ફેબ્રુવારીમાં હાંગ-કાંગના અનજુમનના બંગલામાં ખુદલી મુકાઈ હતી.

મરહુમ શેઠ ખેરામજી એચ. જે. રસ્તમજીની સખી કરાંચીની ઝોરાટરીયન કલખમાં ખા. બા. નશરવાનજી રસ્તમજી મેહેતાએ તા. ૧૬ મી એપ્રિલે ખુદલી મુકી હતી.

ખેરગામમાં અગીયારી, દખ્ખુ વગેરે બંધાવી આપનાર મરહુમ બાધ મોટીબાઈ બમનજી મુસ્લાંની સખી ખેરગામની દરેહમેહરમાં તા. ૨૬ મી આગસ્ટે ખુશી મુકાબ હતી.

નીચલા જરથોસ્તીઓએ જુદાં જુદાં પેટાં મેલવ્યાં છે. શેઠ શાપુરજી મેહરવાનજી વાહાડયાએ કોઈ પણ સંચા સાથે જોડતાં પોતાની મેળે પંખો ચાલવા લાગે એવી કસામત માટે, શેઠ જહાંગીર સોરાબજી બનાજીએ ઇલેક્ટ્રીક ડાયનેમો, ઓલટરનેટર અને કરંટ ડીઓ-બચુટીંગ સીસ્ટમમાં સુધારા કરવા માટે.

પાલીતાણાવાળા પ્રીનસ વીજ્યસોંગજી સામતસોંગજીએ દર વરસ વોટર પોલો મેચ રમાડવા માટે આપેલાં ચાંદીનાં શીલ્ડને લગતી પહેલી મેચ તા. ૧૨ મી દીસેમ્બરે બેક-બેના મેસરસ ગોળવાળા અધરસના વીકટોરયા સર્વીસોંગ બાથમાં સવારના ૮ કલાકે એક મેલાવડા સનમુખ બેકબે બાથના યુરોપીયન ટીમ અને મેસરસ ગોળવાળા અધરસના પારસી ટીમ વચ્ચે રમાઈ હતી. એ મેચ કાયદા પ્રમાણે ૧૪ મીનીટ ચાલુ રહી હતી. યુરોપીયન ટીમમાં કેટલાક ધણા સારા તરનારાઓ હોવા છતાં એ મેચમાં યુરોપીયન ટીમ એક બી 'ગોલ' કરી શક્યો હતો નહીં, જ્યારે મેસરસ ગોળવાળા અધરસના પારસી ટીમે ૧૪ મીનીટમાં ૧૨ 'ગોલ' કરીને આખાં હાઈદુસ્તાનમાં રેકોર્ડ કર્યો હતો, કારણ કે આજ સુધી હાઈદુસ્તાનની કોઈપણ વોટરપોલો મેચમાં કોઈપણ ટીમે બાર ગોલ કરી નથી. મેસરસ ગોળવાળા અધરસના પારસી ટીમને આજ સુધી કોઈપણ વોટરપોલો મેચમાં હરાવ્યો નથી અને તેઓની આ રેકોર્ડ ક્લેટમાં એ ટીમની કીર્તીમાં બેશક વધારો થયો છે. પારસીઓને મગર કરનાર એ પરીણામ બાથના માલિકે મેસરસ દાદી અને ફરામરોજ સી. ગોળવાળાની નમુનેદાર ત્રેનીંગને આભારી છે. તેઓ તરફથી બાથમાં અપાતી તરવાના હુનરની તાલીમનો એ ઉપરથીજ કાંઈક ખ્યાલ કરી શકાશે. હાજર રહેલાઓએ રીફ્રેશમેન્ટ લીધા પછી મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

વોટર પોલો મેચમાં ક્લેટમાં નીવડનાર ટીમને ઉપલું વીજ્યસોંગજી સામતસોંગજી શીલ્ડ એક વરસ પોતાના કબજામાં રાખવાનો હક રહેશે. એ ઉપરાંત મુંબઈના જાણીતા વેપારી શેઠ એમ. એમ. બાટલીવાલાએ આશરે રૂ. ૨૦૦ નું એક ચાંદીનું કપ મેસરસ ગોળવાળા અધરસને એવી શરતે ભેટ આપ્યું છે કે ટીમ રેસમાં જે ટીમ લાગત ત્રણ વરસ સુધી જીતે તેને એ કપ ભેટ આપવું.

પુસ્તકોની પોંદ્ય—હમારા અભીપરાય અરથે મલેલાં નીચલાં પુસ્તકોની પોંદ્ય માન સાથ સર્વીકારીએ ધીએ :—

“તવારીખે ખાનદાને દસતુર જામાસપઆશા.”—લખનાર દસ્તુર અરદેશર ખુરશેદજી જામાસપઆશા.—તવારીખો તો ઘણી બી હોય, પણ એની ખુબી ઓરજ છે. બશે તરણુશે વરસની લાંબી મુદતની હકાયત શમાયલી છે. દસતુર જામાસપઆશાનાં મોટાં મજકુર કુટુંબમાં થઈ ગયલા નામાકીત નરોનાં જનમ ચરીત્ર વાંચવા બેસીએ તો અંદરથી તહેર કીસમની વીગતો અને દાશતાનો મલી આવે છે. રચનારે ખરેખર ઘણી અઠાગ મેહનત લીધેલી લાગે છે અને પોતાનાં વડીલોનાં કુટુંબને એવી રીતે આશકારા કીધું છે કે તેની ચાહગારી જમાના સુધી રહી જવાની.

“છાલોપાલો-મરીમશાલો”—પ્રગટ કરનાર સુરતના જાણીતા દવા વેચનાર મેસરસ દી. પી. માંડન કુંપની.—ખરેખર ઉપીઓગી પુસ્તક છે. ઘરગણ કામમાં ઘણું આવી શકે. તરેહવાર દરદોના તુશકા બતલાવામાં આવેઆ છે. આ અંક બીજા ભાગનો છે પણ એવાં તુશકાનાં પુસ્તકો ઘણું કરીને છુટા ભાગને બદલે અખંડજ જોઈએ, કેમકે જુદા જુદા

ભાગોમાં દરદો વેંદ્યાઈ જવાથી બધા શામતા ભાગ વગર કેટલીક અગવડ ખમવી પડે તેવું થયું છે. આગલા વખતમાં ઘરડી બાઈબાવરીઓ કામ પડતાં એવા ઘેરગતુ નુશકાથીજ કામ લેતાં તેથી ગરગાંમડે અને બીજે ઠેકાણે તે ધણાં ફાયદાકારક જણાતાં હતા. તેવા આ ખાસ ઉપાયોની શગવડ કરી આપવાથી મેશરસ માંડન કંપનીને ધણું શાખાશી બરેલું કેહવાય છે.

“મુંબઈ નગરીનાં જરથોસતી ધરમાદાખાતાંઓની ટીપ” — રચનાર મી. ફરેદુન કે. દાદાયાનજી બી. એ., એલ. એલ. બી., સોલીસીટર જેવા મોટા વીદવાન ગ્રહસથે ધણી મેહનતે રચેલું આ દલદાર પુસ્તક છે. ધરમાખાતાંનાં મકાનોની એવી તો જાણવાજોગ વીગતો જમાવલી છે કે દરેક જરથોસતીએ જાણવી જોઈએ, પણ લોકોમાં એવાંની કદર યુજવાનો ઉમંગ ક્યાં છે? નામની રૂ. ૦ ની કીમત હતી પણ હાલમાં મુફત આપી દેવા કાઢેલાં છે. જેવાને જોઈએ તેઓએ જો આના પોશ્ટેજ વીગેરેના ખરચના મોકલીને મુંબઈ વરતમાન છાપાખાતાંમાંથી મંગાવી લેવી.

“ઝોરાસ્ટરીયન પરપેચયુલ કેલેંડર.” — કારીગરીનો અછો નમુનો છે. પારસી રોજ, માહ, સાલ અને અંગરેજી તારીખવાર સાથનું આ ફાંકડું કેલેંડર બટનથી ફેરવવાનું જાથુક વેર ચાલે તેવું છે. એના બનાવનાર અતરેના એક ધણા પુરાણા મુંબડના વેપારી યુજરોગ ગ્રહસથ શેઠ દાદાભાઈ મોટાભાઈ છે, જેવો લાંબી મુદતનાં વાહડીઆજીનાં આતશ બેરાંમની શાંખે પોતાનું જાથુકનું મઠક કરી રહેલો છે. આવાં એક ઉપીઓગી સરસ કેલેંડરની બનાવતને માટે તેવણને ખરેખર માન ઘટે છે. ^{શેઠ} બીંતે તંગાય તેમ વલી ટેબલ પર બેઠક કરીને મુકાય તેવું બેવર કામ લાગે તેમ છે.

મેસરસ ફરેદુન ખરજોરવાળું કાગળોપરનું બીંતે ટાંગવાનું કેલેંડર બી લોકોને ઠીક ઉપયોગી થઈ લાગે છે.

બીજા કેટલાંક માહવારી તથા ધરમનાં ફડોના હીશાખના ચોપડી ચોપાન્યાં મલ્યાં છે, જે લંબાણ અને અશુર થવાથી વધુ વીજતારવા જેવું નથી.

આ વરસમાં થયલાં જાણીતાં પારસી મરણો.

શેઠ હોરમસજી નાનાભાઈ દીસાવાલા અથવા કરંજયા ૬૭ વરસની વયે રોજ ૨ જો માહા ૧ લાને દીને કેમ્પ દીસામાં મરણ પામ્યા હતા. એવણ દીસા કેમ્પમાંની મેસરસ નાનાભાઈ કાનજી એન્ડ સન્સની પેઢીના બાગીયા હતા. એ પેઢી સરકાર દરબારમાં હજી ધણો મોટો લાગવગ ધરાવે છે. ૭૫ વરસની વાતપર મેસરસ નાનાભાઈ કાનજીના બંધાવેલા ૪૦ બંગલાઓ હજી હસતી લોગવે છે. મરહુમ શેઠ હોરમસજીને છેલ્લાં માન વખતે પાલણ પોરના નવાખ પોતાના રસાલા સહીત હાજર હતા.

કલીકટના જાણીતા પારસી અને કાનાનોરની જેલના માજી જેલર શેઠ માણેકજી ડોસાભાઈ ૬૮ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. મરનારની લાય તા. ૨૪ મી સપ્ટેમ્બર સને ૧૯૧૧ ને દીને કલીકટના માનાનચીરા તલાવમાંથી મલી આવી હતી, જે ઉપરથી જણાય છે કે મરહુમે આપઘાત કીધો હશે. મરહુમ આગળ કાનાનોરની મોટી સેંત્રલ જેલના જેલર હતા, કે જે ઓધા ફકત ઝોરાએનેજ આપવામાં આવતો હતો. પણ મી. માણેકજીના કદાવર શરીર અને અદ્ભુત શક્તીને લીધે એ ઓધો એવણને મલયો હતો. જેલમાં અપાતી ખોરાકી વીશે બંધવાઓમાં ઉશકેરણી ચાલુ થઈ હતી તેથી ત્યાંના લગભગ ખારસો કેદીઓએ હુલક મચાવ્યું હતું. તે વેળા મી. માણેકજીએ એકલે હાથે મોટી બલતવારીથી લડીને પોતીજી

તેમજ તુરંગના વડા યુરોપીયન સુપરીન્ટેન્ડેન્ટનો જન બચાવ્યો હતો. મરહુમની એવી બહાદુરીની પીછાનમાં એવણુના પગારમાં વધારો કરી મધરાસની સરકારે વખાણુ કીધાં હતાં. મરહુમ શરીરે છ શીટ કરતાં ઉંચા હતા. શીટ્સ મારશલ લોરડ રોબરટ્સ તે વખતે મધરાસ ઇલાકાના લશ્કરના વડા હોવાથી કાનાનોરના લશ્કરની તપાસ લેવા આવ્યા હતા. તપાસ પુરી થયા પછી તેવણુ પસાર થતા હતા જ્યાં મીં માણેકજી પોતાનાં ધર નજદીક ઉભા હતા. એવણુનો દમામદાર દેખાવ જોઇને લોરડ રોબરટ્સ જોવો ઓટીશ લડવઇયો છક થઇ ગયો અને આગલી પાછલી ઠશીખી ઓળખાણુ નહીં છતાં એવણુ સાથ વાતચીત કરવા લાગ્યા અને એવણુ સાથ સેકહેનડ કરીને રૂખસદ લીધી. મરહુમ દેશીઓમાં તેમજ યુરોપીયનોમાં એકસરખા માનીતા હતા. ૧૯૦૫ માં એવણુ બેંગલોર સેહેલ કરવા ગયા હતા. ત્યાં લશ્કરી અમલદારોએ પોતીકા વડા મેજર જનરલનાં માનમાં એક ખાણું આપ્યું હતું. એ પ્રસંગે એક હોદી તરીકે ખાણુંપર પધારવાનું માન એકલા મીં માણેકજીને મળ્યું હતું. મરહુમ એક અથંગ મુક્કાખાજ તેમજ કસરતખાજ હતા અને મોતની છેલ્લી ઘડી સુધી બલા જવાનયાને ફેંકી દે એવું કવિત ધરાવતા હતા. મરહુમ એક ક્રીમેશન પણુ હતા.

દેવલાલીના જુના રહીશ શેઠ શાપુરજી ખરશેદજી કંત્રાકટર રોજ ૩૦ મો માહા ૧ લાને દીને દેવલાલી ખાતે મરણુ પામ્યા હતા. મરહુમ દેવલાલીના જાણીતા રહીશ હતા અને ત્યાં બાંધવામાં આવેલા બહાદુરજી સેનીટેરીયમને લગતા બંગલાઓ તથા દખમા વખતે મરહુમે ધણી સારી મદદ કરી હતી. વળી સેનેટેરીયમમાં વસ્તાં દરદીઓને પોતાની મદદ આપી તેઓને દવાદાર વગેરે જોઇતી ચીજો માટે લઇ રાખતા હતા. દેવલાલીની પારસી અંગુ-મનના તેવણુ એક ત્રસ્તી હતા. મરનાર મરણુની ચાર પાંચ દીવસ આગલ મુબઇમાં આવ્યા હતા. દેવલાલી ખાતે લોહી ફરતું બંધ પડવાથી તેઓનું મરણુ નીપજ્યું હતું. દેવલાલી ખાતે તા. ૨૧ મી અક્ટોબરે ત્યાંની અંગુમનના સરનશીન શેઠ જાહાંગીર બેરામજી મરજખાનના પ્રમુખપણુ હેઠળ મળેલી સભામાં મરહુમનું નામ બહુતરમાં લેવા અને એવણુનાં મરણુની નોંધ દફતરમાં લઇ તેની નકલ મરહુમનાં કુટુંબીઓ પર મોકલવાનો ઠરાવ થયો હતો.

શેઠ ડોસાભાઇ દાદાભાઈ વોરાવજી ૬૩ વરસની ઉમરે રોજ ૪ થો માહા ૨ જાને દીને મરણુ પામ્યા હતા. તેવણુ જવાન વયે વડોદરા રેલ્વેની નોકરીમાં નાના પગારે જોડાયા હતા. રફતે રફતે વધી વીરમગામના સ્ટેશન માસ્ટર થયા હતા જ્યાંથી તેમને આશરે વીસ વરસ ઉપર ઑટરોડ જેવાં પહેલી પંકતીના સ્ટેશનનો ચારજ મળ્યો હતો અને એ ઓધા ઉપર તેવણુ યુરોપીયન તેમજ દેશી ઉતારઓને એકસરખો સંતોષ આપ્યો હતો. એવણુને વારંવાર ઉમરની હદ પુરી થવા છતાં નોકરી ઉપર ચાલુ રાખી તેમની બાહોશી અને અનુભવનો લાભ રેલ્વે સત્તાવાળાઓએ લીધો હતો. તેવણુ જ્યારે નોકરીમાંથી ફારેગ થયા ત્યારે તેમને એ રેલવેના ઓધેદારો તથા નોકરો ઉપરાંત શેહેરના જુદી જુદી કોમેના જાણીતા પ્રહર્યોએ તેમને એક પરસ તથા માનપત્રની ભેટ આપી હતી. તેવણુ અત્રેની વડોદરા રેલ્વેની ઓરા-જીયન એસોસીએશનના લાંબા વખત વેર એક કારોબારી હતા અને તેનાં કામકાજમાં ઉલટ-બરથો ભાગ લેતા હતા. તેવણુની ગયા ઓગસ્ટ માસમાં એજ એસોસીએશનના એક ત્રસ્તી તરીકે નેમણુંક થઇ હતી.

વડોદરા રાજ્યના માજી વડા તખીબ ડાં માણેકજી મંચેરજી ગીમી ૬૦ વરસની વયે રોજ ૮ મો માહા ૨ જાને દીને હક થયા હતા. એવણુ ૧૮૭૦ માં મેત્રાકયુલેશનની પરીક્ષા પસાર કરી અત્રેની ઑટ મેડીકલ કોલેજમાં જોડાયા હતા. એવણુ ૧૮૭૪ માં અત્રેની યુની-

વરસીટીની પહેલી એલ. એમ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી અને ૧૮૭૬ માં એલ. એમ. ની સનદ મેળવી હતી. એ પછી એવણુ વડોદરા રાજ્યની તખ્તીખી નોકરીમાં નોકરાયા હતા. સને ૧૮૯૧ માં એવણુને વડોદરા રાજ્યના કામચલાઉ ચીફ મેડીકલ ઓફીસર તરીકે નેમ્યા હતા. એવણુ ડક્ટરીન ઓરપીટલના વડા તેમજ વડોદરાની જીલના પણ વડા તખ્તીય હતા. વડોદરા રાજ્યની લાંખી વહાદાર નોકરી બળની તેવણુ થોડુંક ઉપર રીટાયર થયા હતા. મરહુમે પોતાની આખી જીંદગી કુવારાપણાંમાંજ ગુજરી હતી.

શેઠ સોરાબજી જમશેદજી દેસાઈ કવેતા ખાતે રોજ ૨૯ મો માહ ૧ લાને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ સપલાઈ એંડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોરમાંથી ૧૯૦૯ માં ડીવીઝનલ ડીસપ્પરસીંગ ઓફીસમાં નોકરાયા હતા અને સુપરવાઇઝરનો એધા સરસ રીતે બજાવ્યો હતો. દીલ્હી કોરોનેશન દરબારને લગતાં નાણાં સંબંધી તેમજ ખીજા હીસાબને લગતાં કામ ઉપર તેવણુને દીલ્હી ખાતે મોકલવામાં આવ્યા હતા. તેવણુની બદલી કરાંચી ખાતેથી ૧૯૦૯ ના મે મહીનામાં કવેટાની ડીવીઝનલ એકાઉન્ટ ઓફીસમાં થઈ હતી. ચોથી (કવેટા) ડીવીઝનના ડીવીઝનલ ડીસપ્પરસીંગ ઓફીસર મીં. જી. આર. એચ. સકોટે મીં. સોરાબજીના ખેદકારક મરણ માટે દલગીરી દેખાડી તેવણુનાં વીધવા માટે દીલ્હીસોજીની લાગણી જાહેર કરી હતી.

શેઠ જ. ન. પીટીટ ઇનસ્ટીટ્યુટના વડા લાઇબ્રેરીઅન શેઠ નવરોજી ઉકરજી ખંખાતા ૭૧ વરસની વયે રોજ ૧૨ મો માહ રજાને દીને મરણ પામ્યા હતા. આ પુસ્તકખાતું અસલ ફોર્ટ ઇમપ્રૂવમેંટ લાઇબ્રેરીને નામે એજીઆતું હતું ત્યારથી યાને છેક ૧૮૬૪ થી તેના લાઇબ્રેરીઅન તરીકે નોકરાયા હતા. મરહુમ ૧૪ માસની વાત પર નબળાઇને લીધે તેવણુ ખીજાને પડ્યા હતા, છતાં મજકુર ખાતાના સતાવાળાઓએ તેમની લાંખી નોકરીની પીછાન તરીકે છ માસનો આખો પગાર આપ્યો હતો અને દોઢ વરસ સુધી માંદગીના સખએ અરધો પગાર આપવાની મંજુરી આપી હતી.

બાઇ પુતલીબાઇ જાહંગીર ઝોરામજી મરજખાન ૨૪ વરસની વયે રોજ ૨૨ મો માહ ૧ લાને દીને મરણ પામ્યા હતાં. મરહુમ બાઇ અતરેના જાણીતા જામે જમશેદના માલેક શેઠ જાહંગીરજીનાં સઉથી નાનાં બેટી થતાં હતાં. શેઠ જાહંગીરના એક સપુત બેટા રસતમનાં મરણથી તેનાં દુખી માતપીતાનો ગમ હતો તે રજાવા પામ્યો નથી તેટલામાં એ જાને બલાં ધણી ધણીયાણી અને તેમનાં આખાં કુટુંબ ઉપર તેમની લાડકી પુતળીનાં અકાળ મરણથી જે જખુન ફટકો લાગ્યો છે તે સહન કરવાને તેમને ખુદા સખુરી આપે. મરનાર બાઇ પુતળીબાઇ, મરજખાન ખાનદાનમાં જેમ નામે તેમ દેખાવે એક પુતળુંજ હતી અને એ બાતુ ધણાં બલાં સાલેસ અને ખુખીવંતાં હતાં. થોડા દીવસની તાપની બયબીત ખીમારીથી હજારો ઉમેદો બરેલી એ બાઇને જાલમ મોહોતે સીતાખી કરી છે. મરહુમનાં અકાળ મરણ માટે દેવલાલીમાં વસતા જરથોસ્તીઓની શેઠ રસતમ કે. આર. કામાનાં સરનશીનપણાં હેઠળ મજેલી સભામાં એક દીલાસાપત્ર શેઠ જાહંગીર મરજખાન ઉપર મોકલી આપવાનો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

શેઠ જીવણજી બરજોરજી ધડીયાલી ૬૬ વરસની વયે રોજ ૧૫ મો માહ ૨ જાને દીને કરાંચી ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરનાર સુરતના રહેવાસી હતા અને મુંબઇથી વોતરબરી વોચ કંપનીના એજન્ટ તરીકે આશરે ૨૬ વરસની વાત ઉપર કરાંચી જઈ ધડીઆળીનો ધંધો કરતા હતા. કરાંચી દખાની જગ્યા કાંપથી ત્રણ માઇલ દુર ટેકરીપર છે ત્યાં ઝાડપાન ઉગાડી બગીચો બનાવવાનું ને તેની દેખરેખ રાખવાનું કામ મરનારે છેક

છેલ્લી ધડી સુધી બળવ્યું હતું. વળી બહારગામ રવાના થતાં હતાં ત્યાં નસેસાલારો વગેરે માણસો મોકલવાનું કામ ધણી ખતથી મરનાર કરતા હતા અને ખીજી રીતે મરનાર ધણી ઉપયોગી હતા. મરહુમે કરાંચીના દોખાનાં કંપાઉંની દીવાલ મરહુમ શેઠ કાવશજી બેરામજી કલેક્ટર સાથે બંધાવી આપી હતી. એવળુ કરાંચીની બઝમના ઓનરરી સેક્રેટરી તથા ત્યાંની પારસી પંચાયતના ત્રશ્ટી હતા. મરનારનાં ઉઠમણાં વખતે એવી સુચના થઈ હતી કે ઉગરાણાંથી મરહુમની બાજ કરવી તથા એવોનું નામ બહુતરમાં લેવું પણ એક સુચના કવખતની ધારીને અમલમાં નહીં મેલી હતી.

દસ્તુર જમશેદજી મનચેરજી દસ્તુર ૫૧ વરસની વયે રોજ ૨ જો માહ ૩ જાને દીને અમદાવાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ ધણી બલા અને લાયકીવાળા દસ્તુર હતા અને છાતીપરથી લોહી પડવાથી એકાએક આ ક્ષત્રી દુન્યામાંથી વાસો ઉઠાવી ગયા છે. આસરે પંદર વરસ ઉપર મરહુમ પોતાના પીતાની જગાએ અમદાવાદ ગયા હતા. દસ્તુર જમશેદજી દયાળુ, ઉદાર અને નેક ખવાસના હોવાથી એકલા પારસી કોમમાંજ પ્રીય થઈ પડ્યા હતા નહીં પણ હિંદુ મુસલમાનો પણ તેમને માન આપતા હતા. કોઈનું પણ કામ કરી આપવામાં તેઓ સદા તકવાર હતા અને એવા પરગજુ અને ઉદાર દીલના હતા. શું ગરીબ કે તવંગર સઉને ત્યાં કામ પડવે હાજર રહેતા અને ખરાં જીવરથી મેહનત લઈ તેમનું કામ સરનજમ ઉતારતા હતા. મરહુમની પામદસ્ત વેળાએ તેવણને છેવટનું માન આપવાને લોકોની એક મોટી સંખ્યા ભેગી મળી હતી.

શેઠ નસરવાનજી મંચેરજી દેસાઈ અમરદાદ મહીનામાં મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ એક જુના ચુસત થીઓસોશીસ્ટ હતા અને સચાઈ, પ્રમાણીકપણું, સાદાઈ તથા ઉદ્યોગથી જોઓના સમાગમમાં આવતા હતા તેઓ ઉપર સારો છાપ નાખતા હતા. થીઓસોશીકલ ચોપડીઓના મરહુમે ગુજરાતીમાં તરજુમાઓ કર્યા હતા, અને ઈંગ્રેજ તેમજ ગુજરાતી ભાષામાં વારંવાર લખાણો કરતા હતા. નવસારી મધે તેઓએ ધરમની બાબદે ઉપર જાહેર બાશણો આપ્યાં હતાં. મરહુમ નવસારીના જાણીતા દેશાઈ ખાનદાનના એક નજીરા હતા અને એક ખરી ધારમીક જીંદગી ગુજારતા હતા.

મરહુમ શેઠ હોરમસજી દાદાભાઈ મુલ્લાં ૩૫ વરસની વયે રોજ ૩ જો માહ ૩ જાને દીને સુરત મધે ગુજર્યા હતા. ૧૮૯૧ માં તેવણે મેટ્રીક્યુલેશન પરીક્ષા પસાર કરી એલફીન્સ્ટન કોલેજમાં જોડાઈ ૧૮૯૬ માં બી. એ. ની પરીક્ષા ઈંગ્રેજ અને ફારસી ભાષાઓ પોતાની પસંદગીની બાબદ લઈ પસાર કરી હતી અને ત્યાર બાદ અત્રેની ન્યુ હાઈ સ્કુલમાં તેવણ એક શીક્ષક તરીકે રહ્યા હતા. મરનાર પેલ્લાં બહુ સારી તંદરોસતી તથા મજબુત બાંધો ધરાવતા હતા. તેવણ છેક ખંડાલા પારસી ધરમશાળાથી લાનોલી સુધી ચાલતા આવી લાનોલીના પાહાડની ટોચવેર ચહી પાછાં ખંડાલા સુધી ચાલતા જઈ શકતા એટલું અંગબળ ધરાવતા હતા. પણ પાછળથી છેલ્લાં ત્રણ ચાર વરસ થયા તેમની તબીયત અતીશય લઠ્ઠી હતી અને તેવણ ખહીના પુરા રોગના ભોગ થયા હતા અને તેજ બીમારીએ તેમનું અકાળ મરણ આણ્યું છે.

શેઠ દોરાબજી ખરસેદજી અવાસીઆ (દાજી માસ્તર) રોજ ૧૦ મો માહ ૩ જાને દીને પુણા ખાતે હૃદય બંધ થવાથી મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ પહેલાં સરકારી કેંપ સ્કુલમાં એસીસ્ટન્ટ શીક્ષક હતા, ત્યાર પછી સુઅઈ બેંકની પુણાની સાખાના મદદનીશ રહ્યા હતા. ત્યાં વધતાં વધતાં થોડાંક વરસ થયાં વડા શરાફનો એધો ભોગવતા હતા. મરણને દીવસે સાંજ સુધી ઓશીસમાં બરોબર પોતાની ફરજો હંમેશ મુજબ બજાવી હતી.

રાત્રે સાડા આઠ સુધી પુણાના પારસી જીમખાનામાં તેવણ હતા, અને ઘેર આવીને જમીને સુતા તે ખીયારા હંમેશના સુતા. એવણ પુના પારસી જીમખાનાના જુના મેમબર હતા અને પોતાની જીવાનીમાં એક સારા ક્રીકેટર હતા. મરહુમના માનમાં સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ પારસી જીમખાના બંધ રાખ્યું હતું. મરહુમ પુણાના પારસી જીમખાનાના સભાસદ હોવાથી તા. ૨૫ મી નવેમબરે મહેલી સભામાં મરહુમનાં મરણ માટે દલગીરી દેખાડનારો ઠરાવ પસાર કરી મરહુમનાં કુટુંબ ઉપર દીલાસા પત્ર મોકલવાનો તથા જીમખાના સાથે યાદગારી જાળવી રાખવાના ઠરાવો થયા હતા.

નવી ઓલફરેડ નાટક મંડળીના એક જુના અને કસાયલા ખેલાડી શેઠ એદલજી બેરામજી ચીચગર ૫૭ વરસની વયે રોજ ૧૭ મે માહા ૬ હા ને દીને નવસારી ખાતે મરણ પામ્યા હતા. જયપણથી એવણે નાટકી ધંધો અખત્યાર કર્યો હતો અને કલકતા મધે એલફીન્સ્ટન કલબમાં ધણું વરસ ગુજરયા પછી નવી ઓલફરેડ નાટક મંડળીમાં ધણું વરસે સુધી તેવણે કામ જળવ્યું હતું. મરનાર ધણા સારા ખ્યાલ, લાવણી વગેરે ઓરીજનલ આધડીયાઝ સાથે જોડી શકતા હતા અને રમુજ એક્ટર તરીકે મરનારે નામ કઢાડ્યું હતું.

૩૦ મેરવાનજી જમશેદજી હકીમ ૫૧ વરસની વયે રોજ ૧૨ મે માહા ૬ હા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણ સુરતના એક જાણીતા શોલા ડાક્ટરનાં કુટુંબના નખીરા થતા હતા. જતે ધણાજ બન્ના, મીલનશ્વાર અને લાયકીવાલા હતા. પોતાની જાતી ખુખીથી ધંધામાં મોટી નામના મેલવી હતી. અંગરેજ ડાક્ટરમાં પાસ થવા સાથે દેશી વધદાને ઉપચાર કરતા રહેવાથી ખેડૂતી ધરાડી મેલવવા પામેઆ હતા. તેવણ સુરતવાળા પ્રખ્યાત સોરાખજી હકીમ જવણ 'સોહલા ડાક્ટરને' નામે જાણીતા હતા તેમના દીકરાના દીકરા થતા હતા. આ સોરાખજી જમશેદજી વધદ ૬૫ વરસની વયે ૧૮૫૨ નાં સાલની તા. ૨૬ મી આગસ્ટને દીને ગુજરી ગયા હતા. તેવણ સુરતમાં એક જાણીતા હકીમ હતા. સુરત મધે અસલ ૧૩ મી કેવલરી પલટણના તખીજ શેઠ માણેકજી રસતમજી બોગી હતા તેમની સાથે એમને ધણી મીત્રાચારી હોવાથી ઈંગ્રેજ દવાદારની પણ થોડીક માહિતી તેવણે મેળવી હતી. શેઠ સોરાખજી જેમની પહેલાં દારની દુકાન હતી તેવણ સેવા નામના એક વધદ જે 'સેવો ડાક્ટર' તરીકે જણાયલો હતો તેની પાસ હકીમું શીખ્યા હતા અને એક દેશી વધદ ગુજરી ગયા તેની ચોપડી તેવણે વેચાતી લઈ હકીમાનો અભ્યાસ વધાર્યો હતો. આ શેઠ સોરાખજીના બે બેટા શેઠા જમશેદજી અને દોરાખજી હતા, જેમના મધેના શેઠ જમશેદજીના મરહુમ ૩૦ મેરવાનજી નાના (ખીજ બેટા) હતા. એવોના ખીજ બાઈ ડાક્ટર ઝેરચશા હકીમે પણ મુંબઈમાં પોતાના ધંધાની મોટી નામના મેલવી છે. અને તેથી તેમની જાખજ તારીફ થાય છે. એ બેઉ નામચીન બાઈઓએ પોતાના મરહુમ બાવા બલા ને સદગુણી હકીમજી જમશેદજીના હાથ તલે દેશી દવાના ગુણો પણ સંપાદન કરેલા હોવાથી એવો અતરે વધારે જાણીતા અને માનીતા થયા છે. મુંબઈના પાંડે ખાનદાનના એક ગ્રહસ્થ ખીમાર હોવાથી તેમને સાજ કરવા માટે સુરતથી ૩૦ મેરવાનજીના પીતા શેઠ જમશેદજી સોરાખજી હકીમને પેહલવેહલા મુંબઈ બોલાવવામાં આવ્યા હતા. શેઠ જમશેદજીએ અત્રે દેશી હકીમું ચલાવવા માંડ્યું. તેવણને હાથ યુનાની હકીમાને લગતી ફારસી કેતાબો લાગી હતી તે તેવણ જતે વાંચી હકીમું કરતા અને તે કામમાં દવા પણ પોતાને હાથેજ કોઈ પણ કમપાઉંડરની મદદ વીના આપતા. તેમનું પાયધોણી તથા ગનખાવાના કુવાની નજદીકનું તથા ધોખીતલાવપરનું દવાખાનું ધણું વરસ વેર ચાલુ હતું. મરહુમ ૩૦ મેરવાનજીએ અત્રેની મેત્રીકયુક્તેશનની પરીક્ષા ૧૮૮૨ નાં સાલની

આખેરીએ પસાર કરી ઝાંટ મેડીકલ કોલેજમાં અભ્યાસ કરી ૧૮૮૫ ના સાલની આખેરીએ પહેલી એલ. એમ. એન્ડ એસ. અને ૧૮૮૭ ની આખેરીએ સેવટની એલ. એમ. એન્ડ એસ. પસાર કરી હતી, અને ત્યાર બાદ અત્રે ધોભીતળાવપર એક તખીખ તરીકે ધંધો ચલાવવા માંડ્યો અને તેમાં સસતી દવાઓ આપી મોટી ધરાકા થોડુંકમાં મેળવી. તેવણ છેલ્લાં પાંચ વરસમાં અનેક વાર બયભીત માંદગીમાંથી ઉઠ્યા હતા અને છેલ્લાં જલંદરનાં દરદથી મહીનાઓ વેર ખીડાઇ નહી દેશી કે નહી અંગ્રેજી વધદાંથી સાળ થયા. છેલ્લા કેટલાક માસ તેવણ બાહોશ ઇંગ્રેજ તખીખોની સારવાર હેઠળ પણ હતા પણ જીંદગીએ તેમને ચારી આપી નહી. તેવણે આજ ૨૮ વરસ ઉપર અત્રેના ગીરગામ સ્વીમીંગ બાથમાં તરવાની કસરત કીધી હતી. તેવણ અત્રે બોહોળી ધરાકા મેળવી મોટી દોલત મુકી ગયા છે.

પુનાવાળા શેઠ ડોસાભાઇ કાવસજી સાંગા રોજ ૪ થો માહા ૫ મા ને દીને પુના ખાતે હક થયા હતા. મરહુમ મુબઇની મીલીટરી એકાઉન્ટ આશીસમાં નોકરીએ રહ્યા હતા. એ આશીસ ૧૮૬૪ માં પુને લખ જવામાં આવી ત્યારે મરહુમ પોતાનાં કુટુંબ સાથે પુને જઇ વસ્યા હતા. ૧૮૭૭ માં એવણની આગેવાની હેઠળ બજમે રૂઝે બેહરામની મંડળી સ્થાપાઇ હતી, અને એના મરહુમ ખજનચી હતા. એવણે પુણા ખાતે કેલવણીનાં કામમાં સારી મદદ આપી હતી.

શેઠ રતન ડી. તાતાના સેક્રેટરી મીં બેજનજી ફરદુનજી માડન પોતાના ૨૫ વરસની ઉમરના ધણીઆણી બાઇ દીનબાઇ તે મીં શાપુરજી બીખાજી ધાબરનાં બેટી સાથે અતરેથી પેરીસ જવા ઉપડ્યા હતા તે દરમયાન બાઇ બાઇને સટીમરમાં મરડાની સખત બીમારી લાગુ પડી અને એ બાઇ સવેજ આગળ આવતા તાં ૨ જી ડીસેમ્બરે હારટ બંધ પડવાથી બર દરીયે મરણ પામ્યાં હતાં. ઇજીપટ આવવાની થોડા કલાક અગાઉ તેવણનું મરણ નીપજ્યું હતું. મીં માડન, મીં તાતા તરફથી જપાનમાં કામકાજ કરતા હોવાથી તેઓ જપાનીસ રખયત છે એમ જણાવી, ઇજીપશીયન સતાવાળાઓએ મરનાર બાઇની લાશને ઇજીપટમાં ડાટવા દેવા સામે વાંધો ઉઠાવ્યો. પણ શેઠ રતન તાતાએ કહ્યું કે હું ફરેંચ રખયત છું અને મીં માડન મારા સેક્રેટરી છે તેથી ડાટવા દેવાની જોડવણ કરી આપો. તે પછી બીજે વાંધો નીકળ્યો કે મુબઇ તરફથી આવેલા છે, ઇંગ્રેજ પાસે જાવો. આખરે મીં તાતાના લાગવગથી ફરેંચ એમ્બેસેડર પાસેથી ઇજીપટમાં મરનાર બાઇ દીનબાઇને ડાટવાની જગ્યા મેળવીને સટીમર ઉપરથી મરનારના ધણી અને શેઠ તાતાએ રવાનને ઉતારીને અવલમંજલ પહોંચાડ્યું હતું.

ખાનસાહેબ પેસતનજી પાલનજી બેદવાર ૮૫ વરસની ઉમરે રોજ ૨૦ મો માહા ૩ જ ને દીને મરણ પામ્યા હતા. તેવોએ કરાંચીમાં નજદીક ૫૦ વરસ કહાડ્યાં હતાં. એવણ કરાંચીની પેપર કરનસી આશીસમાં હેડ કેશીયર હતા અને આશરે ૪૦ વરસ વેર નોકરી બજાવી તેવણ ૨૩ વરસ ઉપર પેનશન ઉપર રીટાયરડ થયા હતા અને તયારથી મુબઇ આવી પોતાનાં કુટુંબ સાથ વસવાટ કીધો હતો. એવણ કરાંચીની પારસી વીરબાઈજી સ્કુલની કારોબાર મંડળીના એક અધીકારી તથા લાંની કાંપની અગીયારીના અને શેઠ એદલજી દીનશાહના અંગુમનનાં દોખમા ફંડના એક ત્રસ્ટી હતા. કરાંચીમાં અંગુમનના ઉધરાટથી બંધાયલાં દોખમાંની પરથવાની કીયા તાં ૬ ડી જુન ૧૮૭૫ ને દીને થઇ હતી તેનાં ફંડમાં મરહુમે સારી રકમ બરી હતી. ૧૮૭૭ માં કરાંચીની ડીઝીકટ પારસી મેત્રીમોનીયલ કોરટના ડેલીગેટ તરીકે મરહુમ નેમાયા હતા. તાં ૨૪ મી મે ૧૮૯૧ ને દીને માહારાણી વીક્ટોરીયાની સાલગ્રેહના પ્રસંગે નામદાર સરકારે તેમને ખાન સાહેબનો ખેતાખ આપ્યો હતો. તેવણ ધણા પહરેજગાર હતા અને પોતાની ચાર પેહેડી મુકી ગયા છે.

ખીલીમોરાના એક આગેવાન પારસી શેહેરી શેઠ દાદાભાઈ ધનજીભાઈ ગખ્યા ૬૨ વરસની વયે રોજ ૨૫ મે માહા ૩ જી ને દીને ખીલીમોરા ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણે નવસારી પ્રાંતનો આજકારી ઇન્જરો ભાગીદારીમાં ચલાવ્યો હતો તેમજ તરેહવાર ચીજોના વેપારમાં જીવણાવયું હતું. દોલતમંદ છતાં તેવણુ સાદા હતા, અને ધરમ ઉપર મજબુત યકીન રાખતા હતા. ખીલીમોરા ખાતે શેઠ નવરોજી જમશેદજી વહાડયાજીએ સને ૧૮૨૮ માં એક દરેહમેહેર પરચાવી હતી પણ ત્યાંની પારસી વસતી વધી જવાથી એક આતશ આદરાન સાહેબની જરૂર જણાવાથી સને ૧૮૯૯ માં એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવ્યું, અને અંજુમન તરફથી ખરીદ કરવામાં આવેલી જમીન ઉપર શેઠ દાદાભાઈ ધનજીભાઈ ગખ્યા અને તેવણુના પીતરાઈ ભાઈ શેઠ સોરાબજી શાપુરજી ગખ્યાએ એ આતશ આદરાન બંધાવી આપ્યું હતું. એને તખતનશીન કરવાની ક્રીયા તા. ૨૩ મી મે ૧૮૯૯ ને દીવસે કરવામાં આવી હતી. એ મકાનની ઇમારત બાંધવાનો ખર્ચ રૂ. ૨૦ હજારનો થયો હતો તથા સામન, ફરનીચર વગેરે પાછળ રૂ. ૩૦૦૦ થી વધુ રકમ ખર્ચાઈ હતી. એ ક્રીયાના દીવસે એ શેઠીયાઓએ ૧૦૦૦ માણસોને ખાણું આપ્યું હતું. વળી ૧૯૦૫ માં શેઠ વહાડયાજીવાળી દરેહમેહેર ખીસમાર દાલતમાં આવવાથી તેની એવો સાહેબોએ મરામત કરાવી હતી. એ ઉપરાંત પોતાને તથા ઘણીઆણીના નામના ખીલીમોરા, ગણદેવી અને નવસારીની સર જમશેદજીની રકુલોમાં શીખતા ઉપલા ધોરણમાંથી પહેલે નંબરે પાસ થનારા છોકરા છોકરીને સીલવર ચાંદ આપવાની તેમજ મીઠાઈ વેંચવાની જોડવણુ કરેલી છે. ખીલીમોરાની અંગ્રેજી રકુલમાં ઉપલું ધોરણ કાઢવામાં થતા ખર્ચનો નીફું ફાળો આપવા રૂ. ૭૫૦૦ પોતાનાં વીલમાં આપવાનું કહી ગયા છે જે તેમના ઉઠમણની ક્રીયામાં જાહેર થઈ છે. ખીલીમોરાના ધરમખાતાંના ફંડના મેનેજર તરીકે પણ ત્યાંની જરથોસ્તી અંજુમનની કીમતી સેવા બજાવી હતી. માણ સર સુખા દીવાન બહાદુર સમરથ સાહેબ પણ એક વાર તેમની ખજર લેવા તેમને ઘેર પધાર્યા હતા. મરહુમનું નામ ત્યાંની તમામ બંદગી વેળાએ લેવાનું નવસારીના વડા હસતુરજી સાહેબે ફરમાન કીધું છે. મરહુમની પાયદસ્તની ક્રીયામાં નવસારી, વલસાડ, ગણદેવી, ખીલીમોરા સ્થળોના ઘણાં લોકોએ ભાગ લીધો હતો. ખીલીમોરાની પારસી અંજુમનની શેઠ બરજેરજી નશરવાનજી મેચુરીના પ્રમુખપણા હેઠળ તા. ૧૧ મી જાનેવારીને દીને મલેલી સભામાં મરહુમનું નામ ખીલીમોરાના બહુતરોમાં દેવાનો અને અંજુમનના દફતરમાં નોંધ લેવાનો ઠરાવ થયો હતો.

શેઠ અરદેશર કુવરજી મીઠાઈવાળા ૪૬ વરસની વયે રોજ ૧૬ મે માહા ૪ હાને દીને આંતરગાંના સોજનાં દરદથી મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ નવસારીના વતની હતા અને ત્યાંની સર કાવસજી જહાંગીર મદરેસામાં કેળવણી લીધી હતી. એવો વરતમાનપત્રોમાં લખાણ કરતા હતા અને જરથોસ્તી ધરમનો અભ્યાસ સારો કીધો હતો.

બાઈ સુનાબાઈ તે આપણી તાપુના જાણીતા શીલપશાસ્ત્રી શેઠ દીનશાહ દોરાબજી મીસ્ત્રીનાં ધણીયાણી ૭૬ વરસની ઉંમરે રોજ ૨ જી માહા ૪ હાને દીને મરણ પામ્યાં હતાં. મરનાર જુના વીચારનાં ધરમી બાઈ હતાં. એવણે ઉદવાડામાં પોતાના બેટા ફરેદુનની યાદગારીમાં મુશાફરોને ઉતરવા તથા ત્યાંના જરથોસ્તીઓને સરખવસરે ઉપયોગ સારૂ ફરેદુન બાગ નામે એક મકાન તથા એક નશાખાનું બંધાવી આપ્યું હતું. સુરતમાં રસ્તમપરામાં ૧૯૦૯ માં એક દરેહમેહેર બંધાવી હતી તેમજ ગોપીપરામાં રકુલ સારૂ એક મકાન બંધાવી આપ્યું હતું.

મુંબઈની પોલીસના માણ ઇન્સપેક્ટર તથા અત્રેની જાનવરો ઉપર હાતકીપણું અટકાવનારી મંડળીના તથા ભેડી સાકરબાઈ આરપીટલના સેક્રેટરી શેઠ માણેકશાહ ધનજીશાહ ડાક્ટર

૬૯ વરસની વયે રોજ ૨૦ મો માહા ૪ ઠાને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ પ્રથમ અત્રેની પોલીસમાં જોડાયા હતા અને પોતાની નોકરીનો મોટો ભાગ તેવણે વડોદરા રેલવેની પોલીસમાં કઢાડ્યો હતો. ૧૮૭૩ માં એવણ અત્રેની પહેલવહેલી દેશી ક્રીમેસોનીક લોન્ રાઇઝીંગ સ્ટારમાં દાખલ થયા હતા. મરહુમ દેશી ગાયનના ઘણા શોખીન હતા અને ૧૮૭૦ માં અત્રે ગાયન ઉત્તેજક મંડળી સ્થાપવામાં આવી હતી તેની પહેલી કારોબાર મંડળીના સભાસદ હતા. એવણે અત્રે થયેલા કેટલાંક દેશી ગાયનોના જાહેર જલસાઓમાં પણ ભાગ લીધો હતો. ૧૮૯૨ માં એવણ ઈંગ્લંડની મુસાફરીએ ગયા હતા જે વેળા તેવણે હિન્દુસ્તાનમાં દેશી ગાયન એ બાબત ઉપર એક ભાષણ ત્યાં આપ્યું હતું. વડોદરા રેલવે મથેની પોલીસ ઇન્સપેક્ટરની નોકરી ઉપરથી તેવણ આશરે ૧૫ વરસની વાતપર પેનશન ઉપર રીટાયર થયા હતા. ૧૯૦૩ માં એવણ અત્રેની જનવરો ઉપર ગુજરતું ધાતકીપણું બટકાવનારી મંડળીના સેક્રેટરી નેમાયા હતા. તા. ૯ મી માર્ચ ૧૯૦૫ ને દીને એવણ સુલેદના અમલદાર નેમાયા હતા. અરેડા રેલવે ઝોનાસ્ત્રીયન એસોસીએશનની કારોબારી મંડળીના એવણ એક સભાસદ હતા.

શેઠ સોરાબજી કાવસજી ડાક્ટર (જી. પી. વી. સી.) પર વરસની વયે રોજ ૨૩ મો માહા ૪ થાને દીને ખડીના જુરા રોગથી મરણ પામ્યા હતા. એવણ જુના જરનાલીસત હતા અને પોતાની જરનાલીસત તરીકેની કારકીરદી આશરે પાંત્રીશ વરસની વાટ ઉપર પ્રગટ થયેલાં “ગુજરાતસાન” નામનાં ચોપાનયાંથી શરૂ કરી હતી. એવણના અધીપતી-પણા હેકલ “રીપન રીપોર્ટર” નામનું જરનાલી રોજ હું સાંજનું વરતમાનપત્ર બહાર પડ્યું હતું. એવણે પહેલાં મેડીકલ કોલેજમાં વર્ષદાનો અભ્યાસ કર્યો હતો અને પાછળથી જનવરી વર્ષદાનો અભ્યાસ કરી ડીપલોમાં મેળવ્યો હતો. “હુનરનો અરક” નામની ચોપડી મરનારે બહાર પાડી હતી. રંગુનમાં એવણે મયુનીસીપાલીટી હસતક ઓધો ભોગવ્યો હતો. મુંબઈમાં પ્રગટ થતાં અખબારે સોદાગરના મદદનીશ અધીપતી તરીકે તેવણે કેટલાંક વરસ નોકરી બજાવ્યા પછી સોંગાપોર ખાતે ઈંગ્રેજ વરતમાનપત્રના સટાફમાં તેવણ જોડાયા હતા, ત્યાંથી મુંબઈમાં આવ્યા પછી એવણે કાંઈક વેપાર કરવા માંડ્યો હતો.

શેઠ પેસતનજી દારાજી મીરજી તે ભાવનગરના જાણીતા રહીશ ૭૨ વરસની વયે રોજ ૧૩ મો માહા ૫ મા ને દીને ભાવનગર ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણ બાહોશ એન-જીનીયર હોવા ઉપરાંત દરેક કામમાં આગેવાની ભર્યો ભાગ લેતા હતા. ભાવનગરના પારસીઓની આરામગાહ જે ઘણી સારી હાલત ધરાવે છે તે મરનારની બારે જેહમતને આભારી છે. એ જગ્યામાં પોતાના ખર્ચે મરહુમે મોટો સુધારો કર્યો છે. મરનાર પોતાની ગીરોના મોટા ખર્ચે લગભગ પોણોસો કચર તથા કરવાની આણી ઉપર હતા જે કામ હવે અધૂરું રહ્યું છે. તે મરનારની બાહેશ મુજબ મરનારની પુંજમાંથી કરવામાં આવનાર છે. મરહુમનાં મરણની દીલગીરી દરજાવનારો એક દીવાસાપત્ર મરનારના કુટુંબો પર ભાવનગરની અંગ્રીમને મોકલાવ્યો હતો તેમજ મરનારે હેવટ સુધી અનજીમન માટે જે જીવતોડ મહેનત, જાતીભોગે અને ખર્ચે કરી હતી તેની નોંધ લીધી હતી.

શેઠ જમશેદજી પાલનજી કાપડયા ૭૫ વરસની વયે રોજ ૨૧ મો માહા ૬ ઠાને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે અત્રેની એલરીન્સટન ઇનસ્ટીટ્યુટ મધે કેળવણી લઈ વેલાત ખાતે વેપાર અરથે ગયા હતા અને ત્યાં લોકરક્ષો શેઠ દાદાભાઈ નવરોજજીના વરસો વેર એક ભાગ્યા હતા. નવા મ્યુનીસીપલ કાયદામાં કર ભરનારાઓને પોતાના પ્રતીનીધી મોકલવાનો હક આપ્યો ત્યારથી મુંબઈ મ્યુનીસીપાલીટીના કાઉન્સિલર તરીકે મરનાર ચુંટી કઢાયા હતા.

અને કોરપોરેશનમાં મરનારે હિમત તથા સ્વતંત્રપણે બહુત ચલાવી હતી. એવણુ અત્રેની મુલ્લાશીરોઝ મદરેસાની કોરોબાર મંડળીના આગલ સભાસદ હતા, તેમજ યુરોપના જરતોસ્તીઓનાં ધર્મના ફાંટની કોરોબાર મંડળીના મેમ્બર ૧૮૬૪ માં નેમાયા હતા. એમનાં માતા-છતાં ૧૮૬૫ માં નીપજેલાં મરણુ વેલા તેમનાં પુણુ માટે રૂ. ૧૦૦૦ આપ્યા કે એનાં બ્યાજ-માંથી અત્રેની એલેક્ઝાન્ડરા સ્કુલમાં બાનુ વીદ્યારથી ઇંગ્રેજીમાં એક સરસ રેસાલો લખે તેને ધનામ આપ્યું. ધરાન મધે ૧૮૬૯ માં દુકાલ પડ્યો તે વેળા અત્રેના જરતોસ્તીઓની સભા તા. ૩ જુન ૧૮૭૧ ને દીને ધરાન દેશમાં રહેનાર ગરીબ જરતોસ્તીઓની હાલત સુધારનારી મંડળી તરફથી બોલાવવામાં આવી હતી. એ વેળાએ મરનારે એક સુસ્ત જરથોસ્તી બચ્ચાને છાજતો ભાગ લીધો હતો. એવણુ યુનીવર્સીટીના એક જુના ફેલો હતા અને એમને યુનીવર્સીટીના એક પરીક્ષક તરીકેનું માન છેક એમ. એ. ની પરીક્ષા સુધી અનેક વાર મલયું હતું. છેલ્લાં ફેટલાંક વરસ થયાં મરહુમ વેલાતના દારના વેપારીઓની એજનસી ચલાવતા હતા. તે પછી મરનારે એકાંત જાંદગી ગુજરવાનું પસંદ કીધું હતું. એમની યાદદાસ્ત શક્તી ધણીજ તીક્ષણ હતી અને તેથીજ અસલી ધરાની સાહિત્ય તથા તવારીખના ખેતરમાં લાંબા કાળ સુધી મરનાર મશગુલ રહી અસલી ગ્રીક તથા રોમન લખનારાઓ કદીમ ધરાની-ઓને જે ગેરમનસાફ કરી ગયા છે તે બતાવી આપી પારસીઓની અસલ સલતનતના વાંચવા-જોગ હેવાલો બાહાર પાડતા હતા. શેઠ ખમશેદજીએ ૧૮૬૮ માં તવારીખે કદીમ ધરાનના પુસ્તકનો ગુજરાતીમાં તરજુમો તેમજ મલુકે તવાયફે જરથોસ્તીઆન તથા સીદાપોસ કાફર નામનાં પુસ્તકો બાહાર પાડ્યાં હતાં. હાલમાં મરનારે “તારીખે જુહુરો ઝવાલે દવલતે પારસીયાન”ના બે ભાગનાં ચાર પુસ્તકો છપાવ્યાં છે. ધરાની તવારીખનાં સાહિત્યનો શોખ છેક છેવટ સુધી છોડ્યો હતો નહીં. મરનાર મોહડાં ઉપર તડને ફડ બોલનાર, સ્વતંત્ર અને હિમતવાન શેહેરી હતા. ફારસી બોધાનું તેમનું જ્ઞાન ઘણું વખાણવા જોગ હતું. તા. ૧૧ મી એપ્રિલે મુંબઈની મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશનની મહેલી સભામાં શેઠ દીનશાહ એદલજી વાઘાની દરખાસ્ત ઉપરથી મરહુમના મરણુ માટે દલગીરી દેખાડનારો ઠરાવ મરહુમનાં કુટુંબ ઉપર મોકલવા માટે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ અરદેશર પારખ મુંબઈમાં પર વરસની ઉમરે રોજ ૨૭ મે માહા ૬ દીને દીને મરણુ પામ્યા હતા. મરનારની સુરતથી જલગામ (ખાનદેશ) ડીવીઝનના પોસ્ટલ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ તરીકે બદલી થઈ હતી અને છેલ્લે ત્રીજી ટ્રેડના સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ દાખલ રૂ. ૩૪૦ ના પગાર ઉપર હતા. મરનાર પહેલ વહેલા પોસ્ટલ ઇનસપેક્ટર દાખલ પોસ્ટખાતામાં જોડાયા હતા અને જુદે જુદે ઠેકાણે ઇનસપેક્ટર અને તે પછી સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ તરીકે સારી નોકરી બજાવી હતી. સુરત ડીવીઝનના પોસ્ટલ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ તરીકે તેઓ એ શહેરમાં ઘણો વખત રહ્યા હતા, અને ડીપાર્ટમેન્ટમાં એક મેડેન્ટુ, રાંક અને પ્રમાણીક અમલદાર દાખલ તેઓ જણાયા હતા.

મરહુમ શેઠ ખમશેદજી એદલજી સંજના મુંબઈમાં ૪૦ વરસની વયે રોજ ૫ મે માહા ૭ માને દીને મરણુ પામ્યા હતા. એવણુ ૧૮૮૬ માં મેટ્રીક્યુલેશન પરીક્ષા પસાર કરી પુનાની દખલ કોલેજમાં જોડાયા હતા. મરહુમે ૧૮૯૦ માં બી. એ. બીજા વરગમાં ઇંગ્રેજી અને ફારસી બાશાઓના ગરૂપમાં પસાર કરી હતી. એવણે પુનાની દખલ કોલેજમાં કેળવણી લઈ ત્યાંજ પાછળથી એક ફેલો તરીકે નેમાયા હતા. ૧૮૯૨ માં એક પુસ્તક (ગણીતનું) રચી પ્રગટ કીધું હતું. ૧૮૯૯ માં એવણે પહેલી એલ. એલ. બી. માં રોમનલોમાં કીનલોક ફારબસને નામનો સોનાનો ચાંદ તથા ધનામ મેળવ્યું હતું અને ૧૯૦૧ માં એલ. એલ. બી. ની

પરીક્ષા પહેલા વરગમાં પહેલા આવી એક હોદ્દા મહસથ સાથે ભાગમાં આરનોલડ સકોલર-શીપ તથા જડજ સપેનસર પ્રાઇઝ મેળવ્યું હતું. ૧૯૦૫ માં ખીરાર પ્રાંતમાં પારસી લગન તલાકને લગતો બ્રીટીશ સરકારનો કાયદો લાગુ પાડી મધ્ય પ્રાંતોના ચીફ કમીશનરે ખીરારની પારસી મેન્નીમેન્ટલ કોરટના ડેલીગેટ નેમયા હતા.

૩૦ હીરજી જહાંગીર દાદીશેઠ ૪૭ વરસની વયે રોજ ૧ ભો માહા પમાને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે ૧૮૮૩ માં મેટ્રીક થઇ મેડીકલ કોલેજમાંથી ૧૮૮૭ માં એલ. એમ.ની પરીક્ષામાં પસાર થયા હતા. એવણે વૈદ્યનો અભ્યાસ કરતા હતા ત્યારે એક દરદીનાં શરીરમાં લોહી આપવાની જરૂર જણાવાથી પ્રોફેસરે પોતાના ચેલાઓને પુછતાં મરહુમે પોતાનું લોહી આપીને પેલા દરદીની જીંદગી લાંબાવવાથી એવણની ધણીજ વખાણ થઇ હતી. એવણે ૧૮૯૩ માં વેલાત જઇ એલ. આર. સી. પી., એલ. આર. સી. એસ. નો ડીપ્લોમાં મેલવી કાનનાં દરદો ખાસ અભ્યાસ કીધો હતો, અને કાન, ગળાનાં દરદો વીષે એક ચોપડી પ્રગટ કીધી હતી. ૧૮૯૪ માં ગ્રેટ બ્રીટનની ડરેમોટોલોજીકલ સોસાયટીના મેમ્બર નેમયા હતા. મુંબઇમાં કાન ગળાના ખાસ ડાકટર તરીકે દવાખાના ખોલી તેમાં સારી નામના મેલવી હતી. ૧૮૯૬ માં મરહુમે બ્રીટીશ લેરીનગોલોજીકલ એન્ડ ફાઇનોલો-જીકલ એસોસીએશનના ફેલો નેમયા હતા. એવણે ૧૮૯૯ માં બેહરા કાન માટે સાંભળી શકાય એવી ભુંગળી બનાવી પેટન્ટ મેળવ્યું હતું. મરનારને ન્યુસપેપરોમાં લખવાનો શોખ હતો, અને અવારનવાર કાનના દરદોપર અને બીજા કેટલાક સવાલો પર લખાણ કરતા હતા. એવણે ચુસ્ત ક્રીમેશન હતા.

મરહુમ શેઠ રસ્તમજી ખરશેદજી કુવર ઇજનેર ૭૬ વરસની વયે રોજ ૧૪ મો માહા ૫ મા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે ૧૮૫૭ માં વેસ્ટ સ્કોલરશીપ મેળવી હતી. ત્યાર બાદ વેલાત જઇ ૧૫ વરસ વેર રહ્યા હતા અને ત્યાં કીંગસ કોલેજમાં ઇજનેરી વીદ્યાનો અભ્યાસ કરી વેલાયતમાં ધંધો કરવા લાગા હતા. ત્યાંની અંદર આંઉડ રેલવે બંધાઇ તેમાં એવણે એક ઉપરી હાખલ કામ કીધું હતું. અતરે પાછા ફરવા પછી એવણે ધરાંગધરાની દરબારમાં એક વરસ ઇજનેર તરીકે રહ્યા પછી અમદાવાદ મધે મયુનીસીપલ સેક્રેટરી નેમયા હતા. ત્યાર પછી એવણે મુંબઇ આવી આશરે ૪૦ વરસ ઉપર ધંધો કરવા માંડ્યો. જે અરસામાં કોલાબાની ઝોરીયેનટલ મીલ, પારસી ઝોરફનેજ વગેરે ઇમારતો બાંધવામાં એવણે ઇજનેર હતા. છેલ્લાં પાંચ વરસ થયાં વરધ વયને લીધે ધંધામાંથી રીટાયર થયા હતા.

મરહુમ શેઠ મોટાભાઈ બીખાજી કંત્રાકટર ૭૩ વરસની વયે વાંદરા ખાતે રોજ ૭ મો માહા ૪ થા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે આખું તરફ લાંબો વખતવેર રહ્યા હતા અને ત્યાં કંત્રાકટો લેતા હતા. આખું રોડ ઉપર એક દોખમું, સગદી તથા નાહાનખાનું અને તેને ફરતી દીવાલ વગેરે મરહુમે રૂપ્યા ત્રણ હજારને ખરચે બંધાવ્યું હતું જે રોજ ૧ ભો માહા ૭ મો ૧૨૫૮ ને દીને પોતાનાં મરહુમ કુખ બેહસતનશીન બાઇ રતનબાઈ કુવરજી કારાભાઈને નામે ઇજ્જવ્યું. આ માટે આખુની જરથોસ્તી અંબુમન તરફનું માનપત્ર તથા સ્થાલ તેમજ આખું રોડના જરથોસ્તીઓ તરફથી બીજું માનપત્ર અને સ્થાલ એવણને એનાયત કરવામાં આપ્યું હતું. એક કુવો પોતાના બેહસતનશીન માતાજી બાઈ હીરાંબાઈને નામે બંધાવી આપ્યો હતો. એ દીને એવણે ખાણું બી આપ્યું હતું. એવણે બારેક વરસની વાત ઉપર પાલધડ વગેરેની મોટી જમીનો લઇ ખેતીવાડીની એક કંપની ઉભી કરી હતી. પણ તે અરાખર આવી નહી હતી.

શેઠ કાવસજી કામાજી ભર્યા ૭૧ વરસની વયે રોજ ૨૪ મેા માહા ૪ ઠાને દીને મુંબઈમાં મરણ પામ્યા હતા. મરહુમનો જનમ ભર્યામાં ૧૮૪૦ માં માર્યામાં થયો હતો. એવણના પીતા એમને ૧૦ વરસની નાની વયના મુકી મરણ પામવાથી એવણ વહાણમાં બેસી મુંબઈ આવ્યા અને મરહુમ શેઠ હોરમસજી તેમણજી ભર્યાની પહેડી પર નાના પગારે નોકરીએ રહ્યા. ચાર પાંચ વરસ બાદ પોતાના શેઠના ગુજરવાથી તેવણનાજ વસડી મરહુમ શેઠ નવરોજજી ફરહનજીએ પોતાને ત્યાં એમને મેનેજર તરીકે રાખ્યા. એવણ એક વીશવાસ કારભારી તરીકે ૪૦ વરસ વેર રહ્યા. ૧૮૬૯ મા ઇસ્ટ ઇન્ડિયા એસોસીએશન સથાપવામાં આવી તેનું પણ એવણે કામ કીધું હતું. વળી મરહુમ શેઠ નવરોજજી ફરહનજી સાથ મરનાર કેટલોક વખત વેર હીંદુસ્તાનની મુસાફરીએ ગયા હતા. ૧૮૮૫ માં પોતાના શેઠ નવરોજજી ગુજરવા પછી તેવણ તેજ દીનથી રીટાયર થયા અને આજ ૨૬ વરસ થયાં એકાંત જીંદગી ગુમરતા હતા.

બાઈ હમાબાઈજી બેહરામજી દસતુર જમાસપઆસાનાં ૮૫ વરસની વયે રોજ ૨૪ મેા માહા ૪ થા ને દીને સીકંદરાબાદ ખાતે મરણ પામ્યાં હતાં. એવણ પુણાવાલા શમશુલ એલમા સરદાર દસતુર કેદાબાદ આદર્યાદ તથા સીકંદરાબાદવાળા દસતુર પુરશેદજી બેહરામજીનાં માતૃથી તથા મહુવાલા દરતુરજી પુરશેદજી જમશેદજી જમાસપઆસાનાનાં બેન થતાં હતાં. એવણનું ઉઠમણું નવસારીમાં પણ મરનારના પોતા મરહુમ દસતુર જમશેદજી રસતમજીનાં ઘર આગળ થયું હતું. તે ઉપરાંત પાંચત્રી રાતનાં ઉઠમણાની તથા બીજી ઘટતી કીવાઓ પણ કરવામાં આવી હતી. મરનાર જીંદગી અશરાફ, ધરમી તથા પરહેજગાર હતાં. એવણના જમાનામાં સ્ત્રીઓને કેળવણી આપવાનો રેવાજ ન હતો, પણ પોતાના જમાનાને છાજતી કેળવણી પામેલાં તથા અવસતાઈ બણતરો બણવામાં કુશલ હતાં.

શેઠ રસતમજી ખરશેદજી બામજી ૬૫ વરસની વયે રોજ ૨૮ મેા માહા ૪ ઠા ને દીને નવસારી ખાતે મરણ પામ્યા હતા. પ્રથમ એવણે નવસારીમાં છુટક ફરેટ, તરકારી વગેરે વેચતાં પોતાનાં જુદાં ધંધા વધારીને બેતર પાદર અને જમીનોના માલેક થયા અને પોતાનું કામ બોહોણું વધારી નાજદીક એક લાખની દોલત મુકી ગયા છે. મરહુમ પોતાને ત્યાં સરખવસરે નયાતનાં બાણાં અને ઘેરેઘેર બોણાં મોકલવામાં તથા લોકોને મીઠાઈ જમાડવામાં મોજ માનતા હતા. એવણના બેટાનાં લગન પ્રસંગે બધરાં માટીડાની મીઠાઈની નયાત જમાડી હતી અને જેઓથી મીઠાઈ નહીં ખવાય તેઓને તેમજ જેઓની મરજી હોય તેઓને મીઠાઈનાં પોટલાં ઘેર બાંધી લઈ જવા કહેતા હતા. એવણે રોજ ૨૭ માહા ૭ ૧૨૮૦ ને દીને પોતાનાં ધણીઆણી બાઈ આવાંબાઈ સાથે પોતાના જીંદગીવાનતું ઉઠમણું નવસારીની વડી દરેહમેહેરમાં કીધું તથા બીજે દીને ચેહારેમ અને ધમખારનું નયાતનું બપોરે જમન કીધું જેમાં નવસારી ઉપરાંત તેની આસપાસનાં ગામોના જરથોસતીઓને નોતરીયા હતા. એજ મુજબ દર વરસે અયાથરેમ ધમખારને ટાંકણે જશન અને જમણ કરાવવાની વસીહત કીધેલી છે. જેના ખરચ માટે પોતાની જમીનનો એકસ ભાગ ધરમ ખાતે કહાડયો છે. નવસારીમાં ગાયકવાડ સરકાર તરફથી ચલાવવામાં આવતી કનયા અને છોકરાઓની ફરજમાત સકુલ જે એવણના પોતાના મકાનમાં ચાલે છે તેનાં બાળકોને ધનામના મેળાવડા અને બીજા પ્રસંગે ઉપર મરહુમ તરફથી ધનામો અને મીઠાઈઓનું વેંઢચાણ કરવામાં આવતું હતું.

નવસારીના રહીશ મરહુમ મીં હોરમસજી એદલજી કોટવાલ, જેમણે વાંસડા રાજ્યમાં પોતાની જીંદગી ગુજરવા દરમયાન એકસો ઉપર વાઘ મારવાની જાહેર કીર્તી મેલવી હતી,

તેમનાં એકપુરા બેટા શેઠ એલ્લજી હોરમજી કાટવાલ મુંબઈ મધે ૬૦ વરસની વયે રોજ ૨૫ મો માહા ૭ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરનારે બચપણમાં પોતાના પીતાજી જેડે વાંસડા સંસ્થાનમાં રહીને દારની દુકાન ચલાવ્યા પછી એજ સંસ્થાનના જંગલોમાં પોતાના પીતાના મદદગાર તરીકે કામ કર્યું હતું. તે પછી આજ ઘણાં વરસથી મુંબઈ જઈ પોતાનાં મરણ સુધી વીલાયતી દવા વગેરે વેચવાના ધંધામાં પડીને સારી નામના મેલવી હતી. મુંબઈ મધે “એલ્લજી બ્રધરસ” નાં નામથી જુમા મસ્જિદ સામે જે દુકાન આજે પણ ચાલુ છે તેના મુખ્ય માલક શેઠ એલ્લજી હતા. મરનારે પોતાના ઘણાજ મળતાવડા સ્વભાવ અને મીઠાશબરેલી બોલીથી પોતાની આસપાસ મોટું મીત્ર મંડળ ભેળું કર્યું હતું.

શેઠ નવરોજી રતનજી તારાપોરવાલા અથવા વીકાજી ૮૫ વરસની વયે રોજ ૨૧ મો માહા ૭ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે એલરીનસ્ટન ઇનસ્ટીટ્યુટમાં કેલવણી લઈ રૂપાનાં ચાંદનું ઇનામ મેલવ્યું હતું. ૧૮૬૧ માં મુંબઈની વોલટીયર ટ્રારમાં યુરોપ્યનો સાથે પારસીઓને દાખલ કીધા હતા તેમાં મરહુમ બી એક હતા. અરબી સદી ઉપર એવણે અત્રેની એશીયાટીક બેંકમાં નોકરીએ રહ્યા હતા અને ત્યાર પછી પાંચેક વરસે એવણે આગ્રા બેંક લીમીટેડ કંપની થઈ તેમાં ૩૭ વરસ વેર હેડ શરાફનો વીશવાસુ ઓધો ભોગવ્યો હતો, અને ૧૯૦૦ માં રીટાયર થયા હતા. ૧૮૯૪ માં મી. ઇ. એ. તારાપોરવાળા પાસે “તારાપોરવાળા વીકાજી મહેરજીના ખાનદાનની તવારીખ” લખાવી પ્રગટ કરી હતી.

ખા. બા. દારાશાહ રતનજી ચીચ્ચાર ૭૨ વરસની વયે રોજ ૩ ને માહા ૭ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવો અતરેના એક જાણીતા ગ્રંથસ્થ હતા, અને ઘણા જાહેર કામેની આગેવાની કરતા હતા. એવણે રાસ્ત ગોફતાર તથા કેયસરે હીન્દમાં લખાણ કરતા હતા, તેમજ ૧૮૬૬ થી સ્ત્રીઓએ ચોપાન્યાના અધીપતી હતા. ૧૮૭૨ થી શીપીંગ એજન્ટ તરીકે અતરે ધંધો કરતા હતા. ૧૮૫૮ માં સ્થાપાયલી કસરતશાળાના કારોબારી તરીકે મરનારની નેમણૂક થઈ હતી અને એ ખાતાનાં ૧૮૭૬ થી ૧૮૮૩ સુધી સંકેટરી હતા. ૧૮૬૩ માં દેશી છોકરીઓને અંગ્રેજી કેળવણી આપવા માટે સ્થાપાયલી સ્કૂલની કારોબાર મંડલીમાં મરહુમને નેમ્યા હતા. મરહુમ એક ચુસ્ત ફ્રીમેસન હતા, અને એ પંથને ઘણી કીમતી મદદ આપી હતી. જુદી જુદી લોડજેના એવણે મેમબર ચુંટી કાઢવામાં આવ્યા હતા. તા. ૨૦ મી માર્ચ ૧૮૮૬ ને દીને મરહુમને અત્રેના ફ્રીમેસન પંથની કીમતી અને લાંબી સેવાને માટે સોનાનું ઘડીઆળ, સાંકળી તથા રૂપાનો ટી સેટ બેટ આપ્યાં હતાં, તથા ૧૯૦૦ ના ફેબ્રુવારીમાં આખા હિંદુસ્તાનનાં મેનસન બીરાદરોએ એક આલબમ બેટ આપ્યું હતું. તેમજ મેદાનમાં બંધાયલાં નવાં ફ્રીમેસન હોલ માટે રૂ. ૯૦ હજારની રકમ ભેગી કરવા તથા બીજી એ પંથ તરફની શીદાગીરી માટે, તેમનું એક બસટ ઈંગ્લેન્ડથી મંગાવીને એ મકાનમાં તા. ૧ લી ડીસેમબર ૧૯૦૪ ને દીને મુંબઈના ગવરનર લોરડ લેર્મીંગટને ખુલ્લું મેલ્યું હતું. જ્ઞાન પ્રસારક મંડળીના ૧૮૭૪ થી ખજાનચી હતા અને એ મંડળી તરફથી ભાષણો કરતા હતા. ૧૮૮૭ માં મરહુમને સુલેહના અમલદાર નેમ્યા હતા અને ૧૮૮૯ થી મુંબઈની મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશનનાં મેમબર તરીકે સુલેહના અમલદારો તરફથી ચુંટી કહાડતા હતા. ૧૮૯૬ માં મરહુમ અતરેની પારસી ચીફ મેત્રીમોતીયલ કોરટના ડેલીગેટ નેમાયા હતા. ૧૮૯૮ માં પ્રો. હાફકીનવાળી મરહુમના અટકાવની રસી મુકાવવા વીશે તેવણે બીજાઓ જેડે મુંબઈના જુદા જુદા લતાઓ ઉપર ભાષણો કરી સમજ આપી હતી. ૧૮૯૯ ના નવાં વરસને દીને તેમને ખાન બહાદુરનો ખેતાબ મળ્યો હતો. તા. ૧૫ મી

ડીસેમ્બર ૧૮૯૮ ને દીને તેમને મુંબઈની જોઈંટ સ્કુલ્સ કમીટીના એક અધીકારી, અને ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૦ માં મુંબઈની યુનીવર્સીટીના એક ફેલો નેમયા હતા. દેશી ખલાસીઓને ઘીટીશ બારકસો પર નોકરીએ રાખવાના સવાલની તપાસ કરવાને લંડનમાં બોર્ડ ઓફ ટ્રેડની પારલામેન્ટની કમીટી હજુર તેમની હીમાયતમાં ખાસ સાક્ષી આપવાને સરકારને ખરચે મરનારને ૧૯૦૨ નાં જુલાઈ માસમાં લંડન મોકલવામાં આવ્યા હતા, જ્યાં તેઓએ એ દીવસ સુધી દાખલા દલીલો સાથની સાક્ષી આપી હતી. તાં ૧૧ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૪ માં એવણે મુંબઈની ધારા બાંધનારી સભાના મેમ્બર અને એજ સાલના મે માસમાં મુંબઈના આનરરી માજિસ્ટ્રેટ નેમ્યા હતા. રાહતુમાય સભાના કારોબારમાં મરનાર ઉલટ ખતાવતા હતા અને તેના ખગ્લનચી હતા. તે પછી તેવણ એ મંડળના પ્રમુખ તરીકે ૧૯૦૯ ના સાલમાં ચુંટી કહડાયા હતા. વળી જુદી જુદી યાદગારીના ફંડોના સેક્રેટરી તથા પારસી જીમખાનાના એક સ્થાપક હતા અને તેના પ્રથમ આનરરી સેક્રેટરી પણ હતા. તેવણ અત્રેનાં લેખક મંડળના એક કારોબારી અને પાછળથી પ્રમુખ હતા તથા જરથોસ્તી કોનફરન્સના એક કારોબારી હતા. મરહુમના માનમાં મુંબઈની શીપીંગ આરીસ, પીપલ્સ ફ્રી રીડીંગ રૂમ એંડ લાઇબ્રેરી તથા નવસારીની સર કાવશજ હાઇ સ્કુલ, તાતા કન્યાશાળા વગેરે બંધ રાખવામાં આવ્યાં હતાં. તાં ૧૧ મી એપ્રિલે મુંબઈની મ્યુનિસીપલ કોર્પોરેશનની મલેલી સભામાં ઓનરેબલ સર શીરોશાહ મેરવાનજી મેહતાની દરખાસ્ત ઉપરથી મરહુમનાં મરણ માટે ફલગીરી દેખાડનારો ઠરાવ મરહુમના કુટુંબ ઉપર મોકલવા માટે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. એ ઉપરાંત મુંબઈના ફ્રીમેશન હોલમાં મુંબઈની સ્કોટીશ કોનસ્ટીટ્યુશનના મેસનોએ તાં ૨૬ મી એપ્રિલે મરહુમ ખા. બા. દારાશાહની કરવામાં આવેલી મરણુક્રીયા વખતે મોટી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. હોંદની સ્કોટીશ ફ્રીમેશનરીના વડા ઓ. મી. જસ્ટીસ બીમન પ્રમુખપદે બીરા-જ્યા હતા અને તેવણે એક સુભાષીત વાચજ કરતાં મરહુમની ૪૬ વરસની બારે સેવાની અતી નોંધદાયક વખાણ કરી હતી. મરહુમે પાસ્ટ ઓંટ માસ્તર ડેપ્યુટી તથા સેક્રેટરી તરીકે ૪૦ વરસ ઓધા ભોગવ્યા હતા. મરનારની નોંધ લઈ દીલાસાનો એક ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો.

શેઠ દાદાભાઈ જમશેદજી આલપાઈવાળા તે અત્રેની સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવોલંટ કન્સ્ટીટ્યુશનના બાહોશ અને લાયકીવાળા માજી શીક્ષક ૬૨ વરસની વયે રોજ ૩ જો માહા ૮ માને દીને હક થયા હતા. મરહુમનો જન્મ સુરત શહેરમાં ૧૮૪૯માં થયો હતો. એવણે ૧૮૬૭ માં મેટ્રીક્યુલેશનની, ૧૮૬૯માં એફ. ઇ. એ. ની અને ૧૮૭૩માં બી. એ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી અને બી. એ. માં તેમની બાશા લેટીન હતી. અર્થ-વીદ્યા, એનાલીટીકલ જ્યોમેટ્રી તથા ડીનેમાક્સ અને હાઇડ્રો સ્ટેટીક્સ તેમની ખાસ બાબદો હોવાથી, મેથમેટીક્સમાં તેવણુ ધણા સતા સમાન ગણાતા હતા. પુનાની દખણ કોલેજમાંથી તેવણે કેળવણી લીધી હતી. શરૂઆતમાં તેવણે ગણુદેવીની હાઇ સ્કુલમાં હેડ માસ્તર તરીકે કામ કર્યું હતું જે પછી તેવણે મુંબઈની સર જમશેદજી જીજીભાઈની કોટની નીશાળના અંગ્રેજી હા ધોરણના શીક્ષક તરીકે ૩૫ વરસ સુધી કામ બજાવી ગઇ તાં ૩૧ મી ડીસેમ્બરથી રીટાયર થયા હતા. મરહુમ ધણા રાંક સ્વભાવના તેમજ મલતાવડા હોવાથી સરવેનો ચાહ જીતી લીધો હતો.

શેઠ સોરાબજી રતનજી માસ્તર ડેપ્યુટી કલેક્ટર ૫૫ વરસની વયે રોજ ૪ થો માહા ૮ માં ને દીને હક થયા હતા. તેવણુનો જન્મ તાં ૨૪મી આગસ્ટ ૧૮૫૬ ને દીને થયો હતો. ૧૮૭૨

માં એવણે મેટ્રીક્યુલેશનની પરીક્ષા પસાર કરી એલફીનસ્ટન કોલેજમાં જોડાઈ ૧૮૭૫ માં એલ. ઇ. એ.ની અને ૧૮૭૭ માં બી. એ.ની પરીક્ષા પસાર કરી હતી, અને તે પછી તેવણ સરકારી નોકરીમાં જોડાયા હતા. શરૂઆતમાં તેવણ અમદાવાદ જિલ્લામાં કેળવણી ખાતામાં તથા ભરૂચ, અમદાવાદ, ખેડા અને સુરત જિલ્લાઓમાં મેલેસુકી ખાતાઓમાં ઓધા ભોગવ્યા હતા. ૧૮૮૨ માં એવણે ત્રીજા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટની પરીક્ષા પસાર કરી હતી અને એજ વરસના સપ્ટેમ્બરમાં ભરૂચ જિલ્લાના ત્રાજા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ અને ૧૮૮૪ માં ખેડાના બીજા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ નેમાયા હતા. પોતાના ઓધાની રૂયે તેવણ જુદા જુદા તાલુકાઓની લોકલ તથા મ્યુનિસીપલ બોર્ડોમાં નેમાતા રહ્યા હતા. એવણ ૧૮૯૮ થી સુરતના અને ૧૯૦૪ થી ભરૂચના ફી ગ્રેડના ડીપુટી કલેક્ટર નેમાયા હતા. ૧૯૦૪ થી એવણ પાંચમી ગ્રેડમાં નેમાયા હતા. ૧૯૦૫ માં પાંચમહાલના ડેપુટી કલેક્ટર અને ૧૯૦૬ માં સુરતના સીડી માજિસ્ટ્રેટ તથા ૧૯૧૦ માં બેલગામના પાંચમી ગ્રેડના હજુર ડેપુટી કલેક્ટર નેમાયા હતા અને ૧૯૧૨ ની એપ્રિલે તેવણ એજ ઓધા ઉપરથી પેનશન ઉપર રીટાયર થયા હતા.

મરહુમ ૬૦ કાવસજી મોટાભાઈ બાટલીવાલા અથવા મોગરેલ્યા ૫૧ વરસની વયે રોજ ૧૦ મો માહા ૧૦ માં દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે ૧૮૭૮ માં મેટ્રીક્યુલેશનની, ૧૮૮૧ માં એલ. એમ. અને ૧૮૮૩ માં એલ. એમ. એંડ એસ. ની પરીક્ષાઓ પસાર કરી તબીબી ધંધો ચલાવવા માંડ્યો હતો. એવણે જોકે તબીબ હતા, તોપણ પોતે એક દારૂવાળામાં ખપવાને કદી શરમતા નહી. મોગરેલ્યા રોડ ઉપર તેવણ વરસે સુધી દારૂની દુકાન ચલાવતા હતા અને તે દુકાન ઉપર જાને નીચમીત રીતે હર સાંજે બેસી દેખરેખ રાખતા. તેવણ દેશી દારૂવાળાઓના લાભ સાચવવામાં મદદ કરતા હતા. મરહુમે ગયા વરસની પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટીઓ માટેની પહેલી ચુંટણી વેળા બારે ઉલટ લઈ ચોકકસ ઉમેદવારોને મદદ કરી હતી અને પોતે પણ ડી. વી. ભાગની કમીટી માટેની ચુંટણી કરનાર તરીકેની પોતાની ઉમેદવારી બહાર પાડી હતી જેમાં તેવણ ફતેહ પામ્યા હતા. તેવણ સારા આંધાના અને લોહીયાર દીસતા હતા. તેવણ જીંદગીની આખેરી સુધી કુંવારા હતા.

શેઠ શ્રીરોઝશા કેરસાસપજી દાદાયાનજી ૪૦ વરસની વયે રોજ ૧૧ મો માહા ૧૦ માં ને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવો વડોદરાના માજી દીવાન ખાં ખાં કેશાસપજી રશ્મતમજી દાદાયાનજીના બેટા હતા. મરનારે વડોદરા મધે કેળવણી લઈ ૧૮૮૫ માં મેટ્રીકની પરીક્ષા પસાર કરી. ૧૮૮૮ માં બી. એ. થયા હતા. ત્યાર પછી એવણ વધુ અભ્યાસ માટે વેલાત ગયા હતા. સને ૧૮૯૪ ના સપ્ટેમ્બરમાં એવણે લંડન મધે લેવાયલી ઇંગ્લીશ સીનીલ સર-વીસની પરીક્ષા પસાર કરી સાથે સાથે કાયદાની ટરમ ભરી ૧૮૯૫ માં બેરીસ્ટર થયા હતા. ત્યાર બાદ તેવણ હિંદુસ્તાન પાછા ફર્યા અને મધરાસ ઇલાકામાં મદદનીશ કલેક્ટર દાખલ તેવણની થોડુંકમાં નેમણુંક થઈ અને ૧૮૯૮ના મારચમાં મધરાસ ઇલાકાના મદુરા જિલ્લાના એસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર નેમ્યા હતા. આશરે ત્રણ વરસની વાત ઉપર ગતતુર જિલ્લામાં હુલડ થયું હતું તે વેળા એવણ પોતાની ફરજ બજાવવામાં પાછાત પડ્યા, એવો તેવણ ઉપર આરોપ મેલવામાં આવ્યો હતો જે વીશેની તપાસ ચાલી હતી, જે માટે તેવણના ગમે તેટલા મજબુત બચાવ છતાં તેમને ઓધા ઉપરથી નીચે ઉતારવા માગ્યું જેથી સનડી નોકરીમાંથી એવણે રાજીનામું આપ્યું હતું પણ એવણે વેલાત જઈ લડત ચલાવવાથી હોદી વજરે તેમને પેનશન આપવાનો હુકમ કર્યો હતો. મરહુમ મીં પી. કેરસાસ આપણા વતન ઇરાનની આગલી તવારીખની પુર માહિતી ધરાવતા હતા. મરનારે “Studies in Persian

"History" નામનું ૧૯૦૫ માં એક નાનું પુસ્તક અંગ્રેજીમાં છપાવી બહાર પાડ્યું હતું. છેલ્લાં બે વરસ ઇંગ્લંડ ગયા હતા તે દરમિયાન મરનાર ત્યાંથી ઇરાન જઈ આવ્યા હતા અને ઇંગ્લંડમાં ઇરાન તરફ પારસીઓની ઉક્ષેપ વધારવાને કોશેશ કરતા તેજ માફક અત્રેના પારસીઓને પોતાના અસલ વતન જઈ ત્યાં ધંધો રોજગાર મેળવવાને ઉપદેશ કરતાં. તેવણે આતુ સાલની શરૂઆતમાં અત્રે આવ્યા બાદ પોતે બેરીસ્ટર તરીકે ધંધો ચલાવવાને શરૂઆત કરી હતી અને તે પ્રત્યે અત્રેની ડોરેમાં હાજરી પણ આપી હતી. મરહુમ કુવારાજ હતા અને તેમનું મરણ માથે લોહી ચઢી જવાથી અને લકવાએ ગલબો કીધાથી ત્રણ દીવસની હુંક માંદગીમાં નીપજ્યું હતું.

શેઠ રતનજી જમશેદજી પારખ ૫૫ વરસની વયે રોજ ૨૨ મે માસ ૮ માં ને દીને સીકંદરાબાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. સીકંદરાબાદનાં જરથોસ્તીઓમાં તથા ખીજી કોમોમાં પોતાના ઉમદા સ્વભાવના સખ્યો સારી ઇજ્જત મેળવી હતી. એવણુ નીજમ રેલવેમાં રીફરેશમેન્ટ ઇમોના છેલ્લાં ૧૨ વરસની કંત્રાકટર હતા. મરહુમને સેવટે આછટસ ડીઝીઝ થયું અને એવણુના મરણથી સીકંદરાબાદની હુંક જરથોસ્તી વસતીએ એક ધરમચુસત શેઠયો ખોયો છે જ્યારે વેપારી આવલમે એક સાદાસીક, વેપારી ખયો ગુમાવયો. મરહુમને સેવટનું માન આપવા ધણુ જરથોસ્તી ખાનુઓ તથા અદસયો હાજર હતા.

શેઠ દોરાબજી ધનજીભાઈ તલાતી ૭૩ વરસની વયે રોજ ૧૦ મે માસ ૫ માં ને દીને જોદાનસખરગમાં મરણ પામ્યા હતા. એવણુ ૧૮૮૨ માં દરજન ગયા હતા, અને ૧૮૮૪ માં ત્રાનસવાલ ખાતે ધંધાનું મંડાણ કર્યું. એક વખતે એવણુ ત્રાનસવાલમાં ૧૬ હોટેલો ચલાવતા હતા. ડેલાઓઆએ લાઇન ઉપર એ હોટેલો અને સટોરસ હતા, જ્યાં પ્રેમીડંટ કરગર તથા મોટા મોટા બોઅર જનરલોની તેવણુ મેદમાનદારી કરી હતી. અને છેલ્લી બોઅર લડાઈ દરમિયાન જોદાનસખરગમાં રેલવાની એવણુને ખાસ પરવાનગી મળી હતી. તેવણુ ત્યાનાં લોકોમાં બહુજ માનીતા હતા. ૧૮૮૪ માં મીં ઇ. પી. મેથરસે, કોમાટી નદીના કીનારા ઉપરના શેઠ દોરાબજીના સટોરની જે મુલાકાત લીધી હતી તેનો હેવાલ તેવણે "જોદાન સાઉથ આફ્રીકા" નામનાં પોતાના પુસ્તકમાં આપયો હતો. ધણે વરસે શેઠ દોરાબજી જોદાનસખરગમાં મીં મેથરસ આગળ ગયા અને એશીયાટીકોને લગતા જોદાનસખરગના કાયદામાંથી પોતાને મુક્ત કરાવવાની મીં મેથરસને અરજ કીધી. મીં મેથરસે સતવાળાઓને ખુશીથી જણાવ્યું કે પારસી દોરાબજી એક આગરદાર વેપારી હતા. મરહુમે દક્ષીણ આફ્રીકાના સુધારા વધારામાં ધણો ભાગ બજાવ્યો હતો. અને સોનાનાં આણોવાળા જીલ્લાને તેની હાલની પંકતીએ લાવવામાં ખીજાઓ જેડે એવણુ પણ સારો હીસો આપયો હતો.

ઇરાની ખુશરૂ ખીન મહેર એલાહખાદી "વકીલ ઉલ શેખરાય" ૬૩ વરસની વયે ગયા અંગ્રેજી મે માસમાં ઇરાન તરફ (તાં ૨૨ મી જમાદીઉલ આખરને દીને) ખઝવીન શહેર આગળ શેઠ અરબાજ જમશેદની માલેકીના એક ગામમાં ગુજરયા હતા. તેમનું મરણ અકસમાતીક રીતે ઉંચાઇએથી નીચે પડવાથી નીપજ્યું હતું. મરહુમે ઇરાન મધે યજ્ઞ તરફ પડતર પડેલી જમીનમાં નહેરનું પાણી જરી કરી તેને અબાદ બનાવી ગામ વસાવી તે ગામને પારસીનાં નામ આપયા. એ રીતે પોતાના દીકરા અને બાપના નામથી બેહરામઆબાદ અને મહેરઆબાદ એવણુ વસાવયાં હતાં. તેમજ નેહરોખી બોદાવી હતી. એવા એવા લોક ઉપયોગી ધણુ કામો કરી જરથોસ્તીઓ તેમજ મુસલમાનોને પોતાથી બનતી મદદ આપતા હતા. મરહુમ મીં ખુશરૂને ૨૬ વરસ સુધી

આઠ નવ ગામના ઝાખેત મેહેસુલ ઉધરાવનાર કલેક્ટર) તરીકે ધરાનની સરકારે નેમ્યા હતા. જે તરફ પારસીઓની વસતી હતી તે તરફ તેવણે પગાર વગર એ કામ કરવાની બાઈ બીડી અને એવણે જ્યાં સુધી ખુશીથી ઓધો છોડ્યો નહીં ત્યાં સુધી તેપર ચાલુ રાખ્યા. તેવણે નવ વરસ થયાં ઉપલો ઓધો છોડ્યો હતો. તેવણે પોતાના જાત ભાઈઓના ઉપર મેહેસુલ ઉધરાવવામાં સખતાઈ ન પડે તેથી તે કામ પોતે ઉપાડી લીધું હતું. આશરે ૨૮ વરસ ઉપર શાહ નાશરદીનના છોકરાનો છોકરો શાહજહાં જલાલ ઉદ દઉલા જે વરસોવેર યજ્ઞનો હાકમ હતો તેમણે ઈસફદાનથી ત્યાં ઓધો લેવા આવતા પહેલાં મરહુમ ખુશરના મકાનમાં મુલાકાત લઈ માન આપ્યું હતું, ત્યાર પછી અનેક વખત શાહજહાંએ તેમને ઘેર મેહેમાન તરીકે ઉતારો લીધો હતો. પા સદી ઉપર શાહજહાં જલાલ ઉદ દઉલાની સીધારસપરથીજ વડા વજીર (અઅઝમે) યજ્ઞથી મરનાર ખુશરને બોલાવી બીટરટ રોપવા તથા ખાંડના કારખાના કહાડવા માટે તેહેરાનમાં રોકવા માગ્યા પણ એવણે તે ના પાડી તોખી તે વીશે પોતાની બનતી મદદ આપી તેથી તેમને ખલઅત બહી રખયતના વડીલનો ખેતાખ (વડીલ ઉલ શેખરાય) આપીને પોતાના પતન રવાના કરીધા, એજ માફક શાહજહાં જલાલ ઉદ દઉલાએ જ્યારે યજ્ઞમાં ૨૦ વરસ હકુમત બોગવી તે દરમ્યાન મરહુમને અનેક વખત ખલઅત બહી માન આપ્યું હતું.

શેઠ મનચેરશાહ ફરામજી આરીયા ધામન ખાતે રોજ ૬ ઠો માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ મરીનલાઈનસ આગવની સોદાવાટરવાલાની અગીયારી નજ્દીકના જળીતા તાલીમખાનાના માલેક શેઠ ફરામજી આરીયાના બેટા થતા હતા. મીં મચેરશાહ પોતાના પીતાની માફક તાલીમ અને પતાખાજીમાં એક્કા હતા અને તે ઉપરાંત પોતાના વીમાના ધંધામાં ઘણા આગળ વધ્યા હતા. તેવણે પોતાના ધંધા અર્થે ધામજીગામ ગયા હતા, જ્યાં સખત ગરમીને લીધે માથે લોહી ચઢવાથી તેમનું એકાએક મરણ નીપજ્યું હતું. મરહુમનાં મરણ માટે એવણના કુટુંબ ઉપર દીવાસા પત્ર મોકલવાનો ઠરાવ મુજબની થીયોસોફીકલ સોસાયટીની તા. ૨૦ મી મેને દીને શેઠ જહાંગીર જમશેદજી વીમાદવાજના પ્રમુખપણા હેડળ મળેલી સભામાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

ડા. ૦ નવરોજજી બેહેરામજી દારાખશેઠ ૪૬ વરસની વયે રોજ ૬ ઠો માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ ડા. ૦ નવરોજજીએ ૧૮૮૨ માં મેટ્રીક્યુલેશનની પરીક્ષા અને ૧૮૯૬ માં બી. એલ. એમ. ની પરીક્ષા તથા પહેલી એલ. એમ. એંડ એસ. ની પરીક્ષા સાથે સાથે પસાર કરી હતી. એવણે ત્યાર પછી વધુ તખીખી અબ્લાસ માટે વીલાયત ગયા હતા અને ૧૮૯૨ માં એવણે ત્યાંની એલ. આર. સી. પી. એંડ એસ. વગેરે પરીક્ષા પસાર કરી હતી. ૧૮૯૮ નાં ફેબ્રુઆરી માસમાં ડા. ૦ નવરોજજી લંડન મધે એકટીરીઓલોજી તથા સેનીટરી સાયન્સનો વધુ અબ્લાસ કરી પખલીક હેથનો ડીપલોમાં મેગવી અત્રે આવ્યા હતા. ૧૮૯૮ ના ડીસેમ્બરમાં તેમને બેંગલોર મધે તખીખી ઓધો મળ્યો હતો, અને તેવણે ત્યાંજ વસતા હતા. બેંગલોર મધે લેડી કરજન આરપીટલને લગતું ઓરતો તથા બાળકો માટેનું એક દવાખાનું તેમના પીતા ડા. ૦ બેહેરામજીએ પોતાનાં ઘણીઆણી બાઈ આવાંબાઈનાં નામથી બાંધવાને રૂ. ૫૦૦૦ સરકારમાં આપ્યા હતા. તે દવાખાનું ત્યાં ૧૯૦૪ માં ખુલ્લું મેલવામાં આવ્યું હતું. મરહુમ ડા. ૦ નવરોજજી દારાખશેઠનું મરણ મધરાસ ખાતે નીપજ્યું હતું. એવણે છેલ્લા બેંગલોર મ્યુનીસીપાલીટીના હેથ ઓફીસરના ઓધા ઉપર હતા અને તખીયતના સુધારા અર્થે રજાપર ગયા હતા, તે દરમ્યાન મરણ પામ્યા હતા. એવણે થોડુંકપર જરમની મધે આંખના સપેશીએલીસટની સલાહ લેવા ગયા હતા.

મરહુમ શેઠ પેસતનજી જીવણજી મીસતરી તથા કંત્રાકટર ૮૪ વરસની વયે રોજ ૨૨ મે માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણુ ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીના વખતમાં મનવારો બાંધવાના કામમાં ૧૫ વરસની નાની વયે શેઠ જહાંગીરજી વહાડયાના હાથ તળે નોકરીએ રહ્યા, બાદ મનવાર ઉપર સફર કરી આવ્યા હતા. એવણુ પોતાની મનવાર સાથ મીઝી તરીકે ૧૮૫૪ માં બરમાની લડાઈપર અને ૧૮૫૭ માં ધરાનની લડાઈપર ગયા હતા. તે વેળા એવણે બખ્તેલી સેવાઓ માટે સરકાર તરફથી ચાંદ મળ્યા હતા. ૧૮૬૩ માં અત્રેથી નેવી કાદી નાખવાથી એવણુ ૨૧ વરસ વેર સરકારી નોકરી બંજવી પેનશન ઉપર રીટાયર થઈ કંત્રાકટરનો ધંધો ચલાવવા લાગ્યા અને મુંબઈમાં લગભગ ૨૦ અને દેશાવરમાં ૪ મીલો બાંધી હતી. ઘણા વરસપર કોટમાં મોટા નવરોજી વહાડયાજીનાં ઘરમાં લાગેલી આગમાં ધસી જઈ શેઠ વહાડયાના બે બેટાઓને બચાવ્યા હતા. વળી બરમાહમાં સ્ટીમર મથુસાને થયેલી હોનારત વેળા એવણે દરીયામાં કુદી પડી કેટલાક જાનો બચાવ્યા હતા. મરહુમના સસરા શેઠ બેહેરામજી પેસતનજી પટેલના પુનસાઈ રૂ. ૧૦૦૦ ખરચી ઇંગતપુરી મધે ૧૮૮૫ માં મરહુમે પોતાનાં ઘણીઆણી બાઈ ખરશેદબાઈ સાથે એક સગડી બંધાવી આપી છે.

શેઠ ફરામજી ગુસતાદજી દલાલ ૭૨ વરસની વયે રોજ ૨૯ મે માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. ૧૮૬૮ માં ઉભી થયેલી વીક્ટોરીયા નાટક મંડળીના માલેકોમાં બીજાઓ જોડે મરહુમ બી એક હતા. એ નાટક મંડળીએ ઘણા સારા નાટકો કીધા હતા. ૧૮૫૮ માં જરથોસ્તી બાળકોની તનદરોસ્તીમાં વધારે સંભાળ કરવા તેમજ તેમને બદનની કસરત આપવા અંદનવાડી મધે એક કસરતશાળા સ્થાપવામાં આવી હતી, તેનાં ફંડના લાભ માટે મરહુમ મીં ક્રેમશર નવરોજી કાખરાજીએ બે રમુજ નાટકો કરાવ્યા હતા, તેમાં બાગ લેનારાઓમાં બીજાઓ સાથે એવણુ પણ હતા. મરહુમે ૧૮૭૦ થી શેર દલાલનો ધંધો કરવા માંડ્યો હતો. તેવજુ દલાલ મંડળમાં સરવેથી મોટી ઉમરના તથા ઘણા લાયકીવાળા અને મીલનસાર સ્વભાવના હોવાથી સાઈ માન મેળવતા હતા. મરનાર આગળ ગાયન ઉતેજન મંડળી જે તેના ગુના કસાયલા તથા આખરદાર ધંધાદારી ગ્રહસ્થોએ બાગીદારીમાં ઉભી કરી લાંબો વખત નીભાવી હતી તેમાં એક આગેવાન બાંચ્યા અને સારા એકટર હતા. મરનારનાં માનમાં શેર બજાર આખો દીવસ બંધ રાખવામાં આવ્યું હતું.

ડાં પેસતનજી નવરોજી પાવરી ૭૩ વરસની વયે રોજ ૨૧ મે માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. ૧૮૬૧ માં અતરેની ટ્રાંટ મેડીકલ કોલેજમાંથી ડાકટરની પરીક્ષામાં પસાર થયા હતા. ૧૮૭૮ માં એવણુ લોડજ રાઇઝીંગ સનમાં જોડાયા હતા. મરહુમે જામે જમશેદ મધે પોતાના તરફથી લખાયેલી બાબદનો સંગ્રહ કરી તેનું “આતશતી બુલંદી, એટલે બાહેરનો આતશ તથા બીતરનો આતમા આતશ વચેનો અતલગનો સંબંધ” નામનું એક ગુજરાતી પુસ્તક ૧૮૮૬ માં અને તરવાનાં હુનરને લગતું ચોપાન્યું ૧૮૮૮ માં તથા “દુઃખ નીવારણ” ને નામની ઈંગ્રેજી તથા દેશી વધદાંને લગતી ચોપડી અને “કરણીનો કાયદો” નામની થીયોસોફીને લગતી ચોપડીઓ પ્રગટ કીધી હતી. એવણે જરથોશતી લગનોની મોતેબરી જાળવનારી મંડળી તરફથી તા. ૬ ડી સેમ્બર ૧૮૯૩ ને દીને “પછ-સાની પઠણુ કરીને પરણનારાઓની વાંધા બરેલી ચાલ” વીશે એક બાષાણુ તેમજ જરથોસતી ધરમ તથા કીયા ઉપર એતેકાદ વધરાવનારી મંડળી તરફથી પાંચ બાશણુ આપ્યાં હતાં. મરહુમ માંડવીપરના બોજ સાજનબાઈ મેહેરઅલીવાળાં ધરમનાં દવાખાનાના છેલ્લાં ૪૦ વરસ વેર તખીબ હતા અને કોટના શેઠ રતનસી મુળજીવાળાં ધરમનાં દવાખાનાનાં ૨૦ વરસ મુધી તખીબ રહી, ગયે વરસ જહંશીને લીધે ઓધો છોડ્યો હતો.

જાણીતા વીકાજ અને પેસતનજ મેહેરજના ખાનદાનના નખીરા શેઠ દીનશાહજી જીવજી પેસતનજ મેહેરજ ૭૩ વરસની વયે રોજ ૧૪ મે માહ ૯ માને દીને હેદરા-બાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણ પોતાની જવાનીમાં નામદાર નીઝામતી નોકરીમાં જોડાયા હતા અને ૩૩ વરસની ઉમરે દુવમ તાલુકદારનો ઓધો ભોગવતા હતા અને અંગ્રેજ, ફારસી તથા અરેબી ભાષાનું સારું જ્ઞાન ધરાવતા હતા. આસરે ૪૦ વરસની વાતપર એવણને ભેજાંની ખીમારી લાગુ પડવાથી બોલી શકતા નહીં હતા. એવણની લાંખી નોકરી અને પેસતનજ મેહેરજના ખાનદાનની ખીના ધ્યાનમાં લઈ નામદાર નીઝામના તે વેળાના વડા પ્રધાન સર સાલારજંગે એવણને રૂ. ૨૦૦ નું પેનસન આપવું કર્યું હતું.

અતરેના જાણીતા શેહેરી અને શ્રીમંત વેપારી શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથ ૬૪ વરસની વયે રોજ ૨૧ મે માહ ૯ માને દીને નેપીયનસી રોડના પોતાના બંગલામાં મરણ પામ્યા હતા. એવણ સ્ટીમરો ઉપર દુબાશનો ધંધો કરતા હતા અને આપ બજાથી વધ્યા હતા. ઓસ્ત્રીયન લોયડ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની તથા ખીજી સ્ટીમર કંપનીઓના તેવણ કંત્રાકટર હતા. એવણના માનમાં ઓસ્ત્રીયન લોયડ કંપનીની હારીશ બંધ રાખવામાં આવી હતી. તેવણે એ ધંધામાં મોટી દોલત મેલવી તેમાંનો એક ભાગ મીલકતોમાં રોક્યો હતો જેમાં તેવણનાં નસીબે સારી ચારી આપી હતી. મરનાર ઘણા હીમતવાન હતા. તેનો દાખલો એ કે તા. ૨૪ મી નવેમ્બર ૧૮૭૫ ને દીને સવારના વાંદરેથી એક પારસી રવાનનો સચકાર દોખમે ચડાવી કેટલાક પારસીઓ ચાર પાંચ સીગરામમાં બેસી એક હારમાં ચલાવી કોટમાં પાછા ફરતા હતા તેવામાં ડંકન રોડને રસતેથી જગજીવન કીકા સ્ટ્રીટ આગળ મુબમના નામદાર ગવરનરની માજી પ્રાઇવેટ સેક્રેટરી તથા પછવાડેથી થયલા અંડર સેક્રેટરી મી. ડબ્લ્યુ. લીવારનરે રસતો સાંકડો હોવાથી સામેથી આવતી એક ગાડી સાથે પોતાની ડોગ કારટનું ચાક અથડવાથી ચીરડાઈ જઈ ઉપલી પાયદસતથી આવતી શીગરામોમાંની એકના હાંકનારને ચાપુક માર્યો. આ ઉપરથી તે શીગરામોમાં બેઠેલા પારસીઓ અને મી. લીવારનર વચ્ચે મારામારી થઈ ને કેટલાક પારસીઓએ મી. લીવારનરને લાકડી તથા છત્રીઓનો માર માર્યો. મી. લીવારનરે આથી તે પાયદસત સાથે ગયલા ૧૬ પારસીઓને પોતાને માર મારવાનાં વાંકસર કોટની પોલીસ કોર્ટમાં મી. કુપર માજીસ્ટ્રેટ હજીર બોલા કીધા હતા જે મુકદ્દમો છ દીવસ ચાલ્યો હતો અને તે દરમ્યાન ૧૩ જણાઓને માજીસ્ટ્રેટ છોડી મેલ્યા હતા તથા બાકીના ત્રણ જણાઓમાંથી ઉપલા શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથ અને નશરવાનજી કાવશજી દુબાશને અકેક માસ તથા નાનાભાઈ એદલજી દુબાશને ચાર માસનાં કેદખાનાની સજા તા. ૧૩ મી ડીસેમ્બર ૧૮૭૫ ને દીને કીધી હતી. એ વેળાએ માજીસ્ટ્રેટ જણાવ્યું કે “જોકે મી. લીવારનર ચાપુક મારવામાં વાજખી ન હતા અને તેટલા માટે તેણે દલગીર થવું જોઈએ છે તોપણ જેની રીતનો હુમલો તેની ઉપર કરવામાં આવ્યો છે તેમ કરવું ન હતું.” શેઠ બમનજી પોતાના ધંધાની રૂએ પરદેશીઓના સમાગમમાં આવવાથી ફરેચ ભાશા બોલવાનો સારો માહાવરો ધરાવતા હતા. તેવણ પોતાના ધંધાના વધારા માટે અનેક વાર યુરોપની મુસાફરીએ ગયા હતા. એવણે ઉડવાડા ખાતે જરથોસતીઓને ઉતારાનાં બંગલા બાંધેલા છે. તે ઉપરાંત ત્યાં જરથોસતીઓ સારૂ સેનેટરીયમ બંધાવવાનો મરનારનો ધરાદો હતો. જેની જગા વીજેરેની તૈયારી થઈ ચુકેલી છે. મરહુમની ચાર દીવસની ઉઠમણા સુધીની કીયા ઉડવાડા ખાતે કરવામાં આવી હતી.

ખા. બા. અરદેશર એદલજી તાતા ૬૯ વરસની વયે રોજ ૮ મે માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણ ૩૭ વરસ વેર નામદાર સરકારની નોકરી બાહોશીથી બજાવી

૧૯૦૫ માં પેનશન ઉપર રીટાયર થયા હતા. ૧૮૬૫ માં શેરસતાના વખતમાં છેક બુશાયર વેર રૂની ખરીદી માટે ગયા હતા. ૧૮૬૮ માં એવણુ સરકારી કેમીસરીયટમાં બીજા વરગના ઇન્સપેક્ટર નેમાવાથી એ વેળા ને ચઢાઈ એખીસીનીયા જતી હતી તે સાથ એવણુ ગયા હતા. એખીસીનીયાથી તેમને બરબેરા વગેરે મથકોએ ખાસ ડ્યુડી ઉપર જાનવરો ખરીદવા માટે નેમ્યા હતા. આ કામમાં તેવણુને સંતોશ આપવાથી એવણુ પહેલા વરગના ઇન્સપેક્ટર નેમાયા હતા. એમને ખાસ કામ માટે જુઝા બોલાવી મગદલાની રાણી તથા તેના બેટા પ્રીન્સ બોલમો કાનસલો કેમેરીન અને રેસીન તથા બીજા જેમને આગલા રાજા થીઓડોર તરફથી કેદ પકડવામાં આવ્યા હતા, તેમને મરહુમ શેઠ અરદેશરના ચારજમાં સોંપ્યા હતા. બીજાં કેટલાક નીમક ખાતામાં કામ કર્યું હતું. ૧૯૦૬ માં એવણુને ખાન બહાદુરનો ખેતાબ મળ્યો હતો. મરહુમે નીમક ખાતાની તેમજ અશીમણુની દાણુચોરી પકડવામાં ઘણીજ હોશીયારી બતાવી હતી.

શેઠ કાવશજી જમશેદજી કાપડયા માસ્તર ૫૫ વરસની વયે રોજ ૧૫ મો માહા ૮ માને દીને મરણુ પામ્યા હતા. મરહુમે જુદી જુદી વખતે ચાર ચાર સ્કુલો કહાડી ચલાવી હતી, તેમાં કેટલાકો સાથે ભાગમાં આલફરેડ હાઈ સ્કુલ અને મજગામ હાઈ સ્કુલ ચલાવી હતી, તે પછી ભાગમાં બોમબે હાઈ સ્કુલ અને છેલ્લે શેઠ કાવશજીએ “ રીપન હાઈ સ્કુલ ” કહાડી જે બે દાયકા સુધી ચાલી હતી અને તેમાં ખોટ જવાથી દશેક વરસ ઉપર બંધ કરી એવણુ રીટાયર થયા હતા અને કોટની દાદીશેઠની અગીયારીમાં બેસી બંદગી કરવામાં મુખ્ય વખત કહાડતા હતા.

ડા० ધનજીશાહ રશતમજી તાતા ૪૮ વરસની વયે રોજ ૧૭ મો માહા ૧૦ માને દીને મરણુ પામ્યા હતા. ૧૮૮૬ માં છેવટની તખીખી પરીક્ષા મરહુમે પસાર કરવા પછી તખીખી બંધો કરવા લાગ્યા હતા. એવણુ હીપનોડીઝમ મારફતે પણ દરદો સાજાં કરવાનો દુનર જાણુતા હતા. તેવણુ કેટલાક વરસ અત્રેની મયુનીસીપાલીટીના વછદક ખાતામાં તખીખ તરીકે રહ્યા હતા. ત્યાર બાદ તેવણુની આંખની રોશની ઝંખી પડતી ગઈ હતી. એવણુ દારૂના એક કટ્ટા વેરી હતા અને અત્રેની ટેમપરંસ એસોસીએશનના કામમાં ઉલટમંદ ભાગ લેતા તથા તેના તેવણુ એક અધીકારી હતા. મરહુમે અત્રે અનેક ભાણુ આપ્યાં હતાં. જાનેવારી ૧૮૯૯ ના લંડનના ‘ ધી આબકારી ’ નામના ચોપાનીયાં મધે તેમની તસવીર તથા હેવાજ પ્રગટ થયો હતો. મરહુમ ડાક્ટર ઈંગ્રેજી ગાયનનો બહુ શોખ ધરાવતા હતા અને અનેક મોટા ધરમાદા કોનસર્ટમાં પોતાની મદદ ગાનાર તરીકે આપતા જ્યાં તેમનો મોટો (બેઝ) અવાજ વખાણુ પામતો હતો.

શેઠ રશતમજી દાદાભાઈ કલ્યાણીવાળા ૮૫ વરસની વયે રોજ ૧ લો માહા ૧૦ માને દીને કલ્યાણીમાં મરણુ પામ્યા હતા. એવણુ છેલ્લા ચાર દાહેકાવેર કમનસીબે આંખે અપંગ રહ્યા હતા. મરનાર પોતાની જવાનીમાં ઉરન, પનવેલ, કલ્યાણી, બીવંડી, થાણુ વગેરે મથકોના આબકારી કંત્રાકટ ધરાવતા તથા તે સાથ ચોખાનો વેપાર મોટા પાયા ઉપર કરતા હતા. મરહુમ શેઠ રશતમજીના એકપુરા બેટા શેઠ નવરોજજીએ અજમેર મધે સરઅવસરે કીયા કામ માટે તથા મોબેદોને રહેવા માટે મકાન બંધાવવા માંડ્યું હતું. તેટલાં તેવણુ પંદર વરસ ઉપર કોલેરાના દુશ્કટ રોગથી મરણુ પામ્યાથી એમના બાવા મરહુમ શેઠ રશતમજીએ પોતાના બેટાના પુનય માટે તે મકાનમાં દાદગાહને પોતાને ખરચે પરચાવી પોતાની પુંજમાંથી તેના સુખડ કાઠીનો ખરચ કરતા હતા અને તે હવે પછી પોતાના પઉત્ર શેઠ કુંવરજી નવરોજજીને ચાલુ રાખવાને દરમાવી ગયા છે. મજકુર દરેકમેહેરનું મકાન મરહુમ

શેઠ નવરોજીએ પોતાની કંપનીના મરહુમ શેઠ ફરામજી નવરોજી બાબાજી કલીયાણી-વાળાના પુણને માટે બંધાવી આપ્યું હતું. એ દરેહમેહેર તા. ૨૧ મી જુલાઈ ૧૮૯૮ ને દીને પરથાવવામાં આવી હતી જે વેળા તે મધે પવીત્ર આતશના કેબજાને તખતનશીન કરવાની ક્રીયા મરહુમ દસતુર હોશંગ જમાસપે કરી હતી. ઉપરો આતશ દાદગાહનો કેમલો મરહુમ શેઠ નવરોજી રસતમજીના પુત્ર માટે તેમના મરહુમ પીતાજી રસતમજીએ તખતનશીન કરાવ્યો હતો.

શેઠ ખરશેદજી આદરજી અડગરા અથવા રોશન માસ્તર ૬૮ વરસની વયે રોજ ૩ જે માહ ૧૦ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણ ૧૮૬૫ માં ખરોડા રેલ્વેની ત્રાશીક મેનેજરની આશીસમાં મદદનીશ તરીકે નોકરીએ જોડાયા હતા. ત્યાંથી ૧૮૬૮ માં ચરનીરોડના, ૧૮૬૯ માં મરીનલાઈનસના, ૧૮૭૨ માં ચરચગેટના, ૧૮૭૩ માં કાલાબાના રોશન માસ્તર નેમાયા હતા, અને પાછળથી ૧૮૭૪ માં ચરચગેટ સ્ટેશનપર નેમણુક કરવામાં આવી હતી. જે સ્ટેશનપર ૩૨ વરસ ચાલુ રહ્યા હતા. એવણે ઉતાર પ્રજા તેમજ રેલ્વે કંપનીને પોતાની સભ્યતા, લાયકી તથા હિમાનદારીથી પુર સંતોષ આપ્યો હતો. બંને વેળા રેલવેવાળાઓએ તેમની બદલી કરવા માંગી ત્યારે ઉતાર પ્રજાએ તે સામે ચરજી કરી તેમને ચરચગેટના સ્ટેશનપર કાયમ કરવાને બાબદ કર્યો હતો. મરહુમ નોકરીપરથી રીટાયરડ થયા ત્યારે તેમની લાંબી સેવાની વટતી કદરનાસી કરવા માટે તેમને એક પરસ આપવા માટે એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવ્યું હતું. એ ફંડમાંથી તેમને પરસ તથા ફલાવરવાઓ ભેટ આપવાનો મેળાવડો તા. ૨ જી ડીસેમ્બર ૧૯૦૬ ના દીવસે શેઠ ત્રીભોવનદાસ મંગળદાસના બંગલામાં ખા. ખા. મનચેરજી કાવસજી મરજમાનનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ કરવામાં આવ્યો હતો. એ ખરોડા રેલવેના જનરલ ત્રાશીક મેનેજર મી. કોમલીએ મરહુમની સેવાનાં વખાણ કીધાં હતાં. એ ફંડમાં એકંદર રૂ. ૪૯૪૨ ભરાયા હતા. વળી રેલવે કંપનીએ પણ મરનારની કદર જુજી તેમને છ મહીનાના પગારની બક્ષેશ આપી હતી. ૧૯૦૭ ની તા. ૨૭ મી જાન્યુઆરીએ ખરોડા રેલવેના જુદાં જુદાં સ્ટેશનોના સટાંદર શેઠ ખરશેદજીને આપાબાગ મધે ખાણું આપ્યું હતું.

સુરતના વતની શેઠ ધનજીશાહ દાદાભાઈ વઢાડીયા ૬૮ વરસની વયે રોજ ૨૭ મે માહ ૯ મા ને દીને સદવારે એકાએક સુરતમાં મરણ પામ્યા હતા. મરનાર શેઠ ધનજીશાહ આગળ રજપુતાનામાં સરકારી નોકરી ઉપર હતા. તેમને દર માસે રૂ. ૨૯ નું પેન્શન મળતું હતું. મરનારને વીસ વરસ ઉપર સુરતની પારસી પંચાયતની આશીસમાં તે વેળાના સરનશીન મરહુમ ડાક્ટર બેહેરામજી પેસતનજીએ નોકરી ઉપર મેહેતાજી તરીકે રાખ્યા હતા. પ્રેક્ટીકલ મેન તરીકે પોતાના ઈંગ્રેજ, હીસાબી, પત્રવહેતાર વગેરે ઉમદા જ્ઞાન અને કામ કરવાની ઉશ્વર અને બાહોશીથી મરનારે પોતાના ઉપરી મેનેજર સાહેબોનો સારો વીશવાસ ને વીચાર મેળવ્યો હતો. મરહુમનાં ઉમણાની કીરીયા સુરતની પંચાયતની ધરમશાળામાં થયા પછી દસતુરજી સાહેબ રસતમજી જમશેદજીએ મરનાર શેઠ ધનજીશાહની કામ કરવાની બાહોશી, ઈંગ્રેજ, હીસાબી, કોરટ દરબાર વગેરે સારા જ્ઞાનની, ધરમખાતાંને કરેલા ફાયદા માટે વખાણ કરી મરનારના રૂઢની શાંતી માંગીને પંચાયતના મેનેજર સાહેબો તરફનો સુચીપત્ર વાંચી સંભળાવીઓ કે મરનારે પંચાયતના મેહેતાજી તરીકે ૨૦ વરસ સુધી કાળજી પુરવક સખત નોકરી કરેલી હતી. પંચાયતની બોરડના સરનશીન ખા. ખા. બરજેરજી નશરવાનજી વકીલે મરનારનાં પુત્ર માટે તેમનાં ચાહરમને દીવસે સુરત પારસી બોરડનેજના ઓકરાઓને રૂ. ૪૦ ના ખરચે બે વખત જમાડ્યા હતા અને દર વરસે મરનારની બાજને દીવસે સદરહુ ઓકરાઓને ફંડમાંથી જમાડવાનો ઈરાદો બહેર કર્યો હતો. સુરતની પંચાયતના મેનેજર સાહેબોએ મરનારનાં પુત્ર માટે રૂ. ૨૦૧ નસેસાધારનાં ફંડમાં

તથા સુરત પારસી ઝોરાજીનેજના સખી સ્થાપક શેઠ રસતમજી મીનોચેરજી કુકાએ ઝોરાજીને-
જનાં ફંડમાં રૂ. ૨૦૧ મરનારનાં પુન માટે બરયા હતા.

મરહુમ શેઠ માણેકજી નવરોજજી દારવાળા ૬૮ વરસની વયે રોજ ૨૪ મો માહા ૧૦ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરનાર એક ગરીબ સ્થીતીમાંથી આગળ વધી આપખળથી દારના ધંધામાં પાંચ પદસા મેળવયા હતા. દુકાળ સમયે કાઠીયાવાડી દુકાળયાંઓને તેમજ સેંકડો પારસી ગરીબ વીધવાઓને અનાજ વચ્ચની મદદ કરતા હતા. તેમજ ગરીબ છોકરીઓને પરણાવી પણ આપતા હતા. નવસારી કે જ્યાં એમનો જનમ થયો હતો ત્યાં તથા ખીજા ગામોમાં પણ ગરીબ પારસીઓને અનાજ તથા વચ્ચની મદદ જીંદગીની છેવટ સુધી પુગાડતા હતા. રાનકુવા મોજે બોલીમોરામાં જંગલોમાંથી આવતાં ગાયઢોરો પાણી વીના ટવળતાં હતાં તેઓ માટે મરનારે એક હવાડો બંધાવી આપી તેને નીભાવતા હતા. મરનારને હાડીમાનું માન હોવાથી કોલેરાના ઉપદ્રવ વેળાએ ઘણા ગરીબ માણસોના જીવ બચાવયા હતા. મરનારની પાયદસત વેળાએ ચીરાબજારના કેટલાક હીંદુ મુસલમાન દુકાનદારોએ પોતાની દુકાનો બંધ કરી માનની લાગણી દેખાડી હતી.

મુબંધના જાણીતા અને નામાંકીત પરોપકારી ગ્રહસ્થ તથા જાહેર લેખક શેઠ ઝોરામજી મેરવાનજી મલખારી, ૫૯ વરસની વયે રોજ ૨ જો માહા ૧૧ માને દીને હરદય બંધ પડી જવાથી સીમલામાં ગુજરયા હતા. એવણુ એ દીને સાંજે પુર તંદરોસ્ત હતા, અને ખાણું લીધા પછી રાતના ૧૦ વાગે અચાનક મરણ પામ્યા હતા. તેવણનાં મરણથી સીમલામાં સઘળે ઉદાસી ફેલાઈ હતી. મેસરસ ફ્રામજીની કંપનીનાં વડપણ હેઠળ સીમલાના પારસીઓની નાની સંખ્યાએ એવણની પાયદસત સંબંધી જોઈવણું કરી હતી. સીમલામાં દોખમું નહીં હોવાથી બટાગામની નજદીક પારસી કચ્છસતાન છે ત્યાં ખીજે દીને પાયદસત ક્રીયા થઈ હતી. એ ક્રીયામાં નામદાર વાઈસરાય તેમજ વડી ધારાસભાના સભાસદોએ હાજરી આપી હતી. શરઆતમાં બોથવેલ લોન્માં ક્રીયા કરવામાં આવી હતી. સીમલા ખાતે વસતા પારસી ગ્રહસ્થો મીં. એચ. ફ્રામજીની સાથે લાશ ઉંચકી આપ્યા હતા, અને કેટલીક પારસી બાનુઓ પણ રીકશાઓમાં બેસીને પાયદસ્ત પાછળ ગયાં હતાં. પાયદસ્તમાં બાગ લેનારાઓમાં નીચલાં મુખ્ય હતાં.—સર લુઈ અને લેડી ડેન, આં. મીં. અલી ઇમામ, આં. મીં. મેકલેગન, રાજ સર હરનનસીંહ, પંડીત મદન મોહન માલવી, આં. સરદાર સુદરસીંહ, સરદાર જોગેંદરાસીંહ વગેરે. નામદાર વાઈસરાય તરફથી સર હુબોલે અને વડા સેનાપતી તરફથી કેપ્ટન હેનડરસન એ. ડી. સી. પાછળ ચાલતા હતા. સીમેટરીમાં છેલ્લી ક્રીયા મેસરસ ખરશેદજી કોટવાલ અને જસાવાળાએ કરી હતી. મરહુમના મીત્રો અને વખાણુનારાઓ તરફથી અસંખ્ય પુલોના સુંદર હારો મુકવામાં આવ્યા હતા. તેમાંથી મુખ્યત્વે કરીને નામદાર વાઈસરાય અને લેડી હારડીંગ, ગવાલીઅર અને ખીકાનેરના મહારાજ તેમજ ખીજા સરદારોએ સુંદર હારો મોકલાવ્યા હતા. મરહુમની લાશ લઈ જવાને કાંઈસટ ચરચવાળાઓએ ગાડી વાપરવા આપવાથી ત્યાંના પારસીઓએ એક ઉધરાણું કરી રૂ. ૫૧ એ ચરચના ફંડમાં આપ્યા હતા. એવણનાં મરણને માટે ખેદ દરજાવનારા અને દીલાસાના અસંખ્ય તારોના સંદેશા મળ્યા છે. નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુએ નામદાર વાઈસરાય ઉપર તારનો સંદેહસો મોકલી પોતાનો ખેદ જાહેર કરી કુટુંબ તરફ દીલસોજીની લાગણી દેખાડી હતી તેમજ નામદાર વાઈસરાય લોરડ હારડીંગે એક લંબાણુ પત્ર લખીને મરહુમ લોકહીતકારીક નરની કારકીર્દીના અને દેશની તેઓએ બજાવેલી સેવાના ભારે વખાણુ કર્યાં છે તેમજ મરહુમનાં કુટુંબ તરફ દીલાસો જાહેર કર્યો છે. વળી મરહુમના મરણ માટે તાં. ૧૨ મી જુલાઈએ મળેલી મુબંધ

યુનીવરસીટીની સેનેટની સભામાં દલગીરી બતાવવામાં આવી હતી. તેમજ મુખ્યમંત્રી પીપલસ ફ્રી રીડીંગ રૂમ અને લાયબ્રેરી મરહુમના માનમાં બંધ રાખી હતી. મરહુમનું ઉઠમણું મુખ્યમંત્રી, વાંદરા ખાતે તથા સીમલામાં તેમજ વડોદરાની શેઠ શીરવધવાળી ધરમશાળામાંથી થયું હતું. મરહુમ શેઠ બેરામજીનો જનમ વડોદરામાં થયો હતો અને એવણની બે વરસની વયે પીતાજી ગુજરાવાથી એવણના માતાજી સાથે સુરત ગયા હતા. મરહુમે પોતાની બચપણીને વખત ધણો ગરીબાઈમાં કાઢ્યો હતો. એવણે ૧૮૭૨ માં મેટ્રીકની પરીક્ષા પસાર કરી હતી. મરહુમે ગુજરાતી ભાષામાં સારી કવીતાઓ લખી હતી એટલુંજ નહીં પણ ઈંગ્રેજી ભાષામાં પણ એઓએ પુષ્કળ કવીતાઓ લખી છે, જે કવીતાઓ પણ સારી પ્રસંશા પામી છે. ઈંગ્રેજી ભાષા ઉપર તેઓએ સારો કાબુ મેળવ્યો હતો. નીતી વીનોદ, વીલસન વીરહની ગુજરાતી કવીતાની ચોપડીઓ અને અંગ્રેજીમાં Indian Muse in English Garb નામની કવીતાની ચોપડી તથા સરોદે ઇતેદાદ નામનું તથા ગુજરાત અને ગુજરાતીસ નામનું પુસ્તક તેમજ ખીજા ધણાં પુસ્તકો છપાવી પ્રગટ કર્યાં હતાં. ૧૮૭૯ થી ઇનડયન સપેક્ટેટર નામના અઠવાડિક અંગ્રેજી વરતમાન પત્રના એવણ માલિક થયા હતા, અને એ પત્ર મરહુમે પોતાના મરણ સુધી ધણી બાહોશી તેમજ ચાલાકીથી ચલાવ્યું હતું. આજે પણ એ પત્રના મધ્યમસરના ઝમકદાર લખાણો ધણા વખણાય છે. ૧૮૮૩ માં શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી સાથે વોઇસ ઓફ ઈડિયા નામે માસીક ચોપાન્યું પ્રગટ કરવા માડ્યું હતું જે પાછલથી અઠવાડિક થઈ ઇનડયન સપેક્ટેટર સાથે જોડાઈ ગયું હતું તેમજ ૧૯૦૧ થી મરહુમે ઇસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ નામનું માસીક પરવરતાવવા માડ્યું હતું જે હજી ચાલુ છે. આ દેશમાં વાર્ષિકસર તરીકે લોર્ડ રીપને જે બલાં કામો કર્યાં હતાં તેને મદદ કરવામાં એવણનો આગેવાન હાથ હતો અને ત્યારથી આ દેશના સત્તાવાળામાં મરહુમનું નામ સારી રીતે જાણીતું થયું હતું. ૧૮૮૭ માં મરહુમ મુખ્યમંત્રી યુનીવરસીટીના ફેલો અને સુલેહના અમલદાર નેમાયા હતા અને ૧૯૦૦ માં કચસરે હિન્દનો સોનાનો ચાંદ દુકાળ વેળાએ બજાવેલી તથા ખીજી જાહેર સેવાઓ માટે મલ્યો હતો. વળી મરહુમને મુખ્યમંત્રીના ગવર્નર લોર્ડ રેએ શેરીફનો ઓધો આપવા માગ્યો હતો અને પાછલથી વોઇસરાય લોર્ડ કર્ઝને સર નાઇટને ખેતાબ આપવા માગ્યો હતો પણ મરહુમે એ બંને લેવાની ના પાડી હતી. ૧૮૯૨ થી ૧૮૯૭ સુધીનાં પાંચ વરસમાં મરનાર ચાર વખત ઈંગલંડની મુલાકાતે ગયા હતા. મરહુમે સીમલા તરફ જવાના રસ્તા ઉપર ધરમપોર ખાતે ખાદીના દરદીઓ માટે એક સેનીટેરીયમ મોટા પાયા ઉપર સ્થાપવા માટે બારે જેહેમત ખેંચી છે. વળી દેશી બાનુઓને ઉદ્યોગી તથા ઉદ્યોગી બનાવવા માટે અત્રે તેવણની આગેવાની તથા કારસાજથી “સેવા સદન” સ્થાપવામાં આવ્યું છે. મરહુમે ૧૮૮૮ માં સુરતની સર જમશેદજીવાળી છોકરીઓની સ્કુલને રૂ. ૫૦૦ અને ત્યાંની મીસન સ્કુલને રૂ. ૫૦૦, અત્રેની વીક્ટોરીયા જીબીલી ટેકનીકલ ઇનસ્ટીટ્યુટના સંબંધની રીપન ટેક્ષટાઇલ સ્કુલને રૂ. ૧૫૦૦, અને ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજને રૂ. ૫૦૦ તથા અખુ ખાતેની લારેન્સ સ્કુલને રૂ. ૬૦૦ ઇનામો આપવા માટે આપ્યા હતા.

૩૦ જહાંબક્ષ રસતમજી થાણેવાળા ઘોડેસવારીના અકસમાતનો ભોગ થઈ પડી રોજ ૬ ઠો માહા ૧૧ માને દીને ૪૪ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. એવણ દુરવા નીકળેલા ત્યારે ઘોડો એકાએક ચોંટી નાહસવા લાગ્યો, અને ડાકટર જેહાંબક્ષ ઘોડા ઉપરથી રસ્તાપર પટકાઈ પડવાથી તેવણનું માથું ફાટી ગયું, અને તરત મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ ફોરટ હાઇ સ્કુલમાંથી મેટ્રીક થઈ મુખ્યમંત્રી ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજમાં જોડાયા હતા જ્યાં એવણે હેરીસ સ્કોલરશીપ મેળવી હતી તેમજ ૧૮૯૧ માં એલ. એમ. એન્ડ એસ. ની તબીબી ડીગ્રી મેલવી ચારલસ

મોરહેડ પ્રાઇઝ તથા સર જમશેદજીવાળો સોનાનો ચાંદ છતી ગયા હતા. કેટલોક વખત સુધી મુંબઈમાં તખીબ તરીકે પ્રેક્ટીસ કરવા પછી તેવણે વાંકાનેર, રાજકોટ અને પોરબંદરના દેશી રાજ્યોમાં પણ તખીબી અમલદાર તરીકે નોકરી બજાવી હતી, અને આશરે બાર વરસપર મુંબઈ પાછા ફરી મેસરસ એન. એન. વાહડયા એન્ડ સન્સની મીક્ષોનાં દવાખાનાના તખીબ તરીકે પોતાના મરણની છેલ્લી ઘડી સુધી નોકરી બજાવી હતી.

બરમાના એક જાણીતા બેરીસ્ટર શેઠ જમશેદજી ફરામજી કેખશર બનાજી પ્રેમ ખાતે કોલેરાના કાતીલ રોગનો ભોગ થઇ પડી ૩૭ વરસની જવાન વયે રોજ ૫ મો માહ ૧૧ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે વીલસન કોલેજમાં કેળવણી લઇ ૧૯૦૩ માં વેલાત જઈ ૧૯૦૬ માં બેરીસ્ટરની પરીક્ષા પસાર કરી હતી. મરનાર ૭ વરસની વાત ઉપર મુંબઈથી બરમાડ ગયા હતા અને બેરીસ્ટર તરીકે પ્રેક્ટીસ કરવા લાગ્યા હતા.

સુરતના નાનપરાના રહેનાર શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેર ૪૮ વરસની વયે પીઠ પાઠાંની ખીમારીમાં રોજ ૧૮ મો માહ ૧૧ માને દીને સુરત ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરનાર સુરતમાં કનકેક્શનર, હોટલકીપર અને એસ્ટેટવાળા તરીકે જાણીતા હતા. મુંબઈના ધોબીતળાવ ઉપર તેમની બેકરીની ધાંચ છે. મરનાર પોતાનાં બે છોકરાઓ નામે માણિકશાહ તથા જહાંગીરશાહનાં મરણ પછી ખરેખરાં સખાવતનાં કામો જેવા કે કુવાઓ, પાણીના હવાડા, ગરીબોમાં અનાજ કપડાં વગેરેની મદદ આપવામાં જાણીતા થયા હતા. મરનાર પોતાની પાછળ એક ભાઇ નામે મી. અરદેશર ખરશેદજી તોલાટને મુંબઈના આરયન ફાઉન-ડરીવાળા તથા બે છોકરી અને એક છોકરો તથા સારી મીલકત મેલી ગયા છે.

મરહુમ શેઠ ફરામશેજી શાપુરજી માદન તથા દલાલ ૨૪ વરસની વયે રોજ ૧૫ મો માહ ૧૧ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે ૧૯૦૩ માં મેટ્રીક થઇ ફરેંચ ભાષામાં સરવેથી ચહડતી મારક મેળવવા માટે સરકલ લીડરેર બીબલીઓએક દીનશાહ પીટીટનું ઇનામ મેળવ્યું હતું. એવણે સેંટ ઝેવીઅરસ કોલેજમાં જોડાઇ ૧૯૦૪ માં પી. ઈ. થઇ તવારીખ માટેનું ફાયર બોક્લ પ્રાઇઝ મેળવ્યું હતું અને ૧૯૦૭ માં બી. એ. થઇ પાછું ફરેંચ ભાષામાં ઉપલું સર દીનશાહ પીટીટને નામનું ઇનામ મેળવ્યું હતું. ૧૯૦૮ માં પુનાની સાયનસ કોલેજમાં જોડાઇ ત્રણ વરસ સકોલરશીપ મેલવી ૧૯૦૯ માં બીજી સીવીલ એન-જીનીયરીંગની પરીક્ષામાં બીજા આવ્યા હતા અને ૧૯૧૧ માં એ કોલેજના ફેલો નેમાયા હતા. ગયા ડીસેમ્બર માસમાંજ ત્યાંની છેવટની એલ. સી. ઈ. પરીક્ષા પસાર કરી અને બરોડા રેલવે મધે નોકરીએ લાગ્યા હતા તેટલાં તેવણે થોડાજ માસમાં ગુજરી ગયા હતા.

મરહુમ શેઠ અરદેશર દોરાબજી તારાપોરવાળા ૬૯ વરસની વયે રોજ ૨૨ મો માહ ૧૧ મા ને દીને મુંબઈમાં મરણ પામ્યા હતા. મરનાર એક અનુભવી, અને દુરઅંદેશ ગ્રહસ્થ હતા. મરનારના પોતાનાં મરણ પછી મરહુમને તારાપોરની અનજીમને પોતાના એક ત્રસડી તરીકે એકમતે ચુંટી કાઢ્યા હતા, જે ઓધો મરહુમે પોતાની હથયાતી સુધી ભોગવ્યો હતો. તારાપોરની અનજીમને લગતા કેટલાક બીકટ સવાલો મરહુમની દુરઅંદેશીથી આસાન પાર ઉતરવા પામ્યા હતા. એવણે પોતાની જવાનીનો મોટો ભાગ આબકારી કંત્રાકટો લેવામાં ગુજાર્યો હતો. જેમાં તેમની કંપનીને પાછળથી કેટલીક ખોટ ખમવી પડી હતી. તે પછી તેવણે મુંબઈ જઈ વસ્યા હતા અને મ્યુનીસીપલ કંત્રાકટનાં કામોમાં પડ્યા હતા, જેમાંથી મરહુમે પાછલી જીંદગીમાં સારી પુંજ મેળવી હતી. એમના મરણથી તારાપોર કસબાએ એક દીલસોજ દોસ્ત, એક સાચો અને ખાલેસ દીલનો ખેરખાહ તથા એક આગેવાન અઠાખર ખોહ્યો છે.

મરહુમ શેઠ બમનજી બીખાજી કુપર અથવા મેહેરજીના ૬૬ વરસની વયે રોજ ૧૮ મો માહા ૧૧ મા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે પોરટ ત્રસ્ટની ત્રાણીક સુપ્રીટેન્ડેન્ટની ઓફીસમાં નોકરી કીધી હતી પણ પોતાની તખીયત નાદરસ્ત રહેવાથી લાંબા વખત થયા પોરટ ત્રસ્ટનું ઇનવેલીડ પેનશન મેલવી પોતાના બાવાની ઇસ્ટેટના કામકાજમાં પડ્યા હતા. એવણુ જરથોસતી ધરમ અને કીયા ઉપર એતેકાદ વંધરાવનારી મંડળીના ખજાનચી તથા ખેતવાડીના જરથોસતી અનજીમનના ફોડના ૧૯૦૧ થી ત્રસ્ટી નેમાયા હતા. ખેતવાડીના મરહુમ કાવસજી શરાફના ધરમખાતાં હસ્તકના હોરમજ બાગના મેનેજંગ ત્રસ્ટી હતા અને એવણુની દેખરેખ હેઠળ એ બાગના કમ્પાઉન્ડમાં એક ધરમની ચાલી બંધાઈ છે. એવજ પોતાના બાપીકા બાહા ગામને લગતાં કામોમાં ઉલતથી ભાગ લેતા હતા.

મઉના દસ્તુરજી સાહેબ ખુરશેદજી જમશેદજી જામાસ્પઆશા ૮૧ વરસની વયે રોજ ૧૫ મો માહા ૧૧ મા ને દીને મઉ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમનો જનમ નવસારીમાં ૧૮૩૧ ની તા. ૨૬ મી નવેમબરે થયો હતો. મરહુમે પોતાના પીતાના હાથ હેઠળ યોજદાગ્રેગીરીની તાલીમ લેવા સાથ જંદ, પેહેલવી, ફારસી અને સંસ્કૃતનો અભ્યાસ કર્યો હતો. નવસારીની વડી દરેમેહેરમાં કેટલાક વરસ સુધી યોજદાગ્રેગીરીનું કામ કીધા પછી ૧૮૫૭ માં પુણે જઈ ત્યાંની મરહુમ શેઠ સોહરાબજી પટેલની દરેમેહેરમાં નીરંગદીન અને વરશયો મરાતખ કરવાની કીયા એવણે મરહુમ દસતુર નોશીરવાનજી જામાસ્પજીનાં ઉપરીપણાં હેઠલ કરી હતી અને એજ દરેમેહેરમાં દસતુરજીના હાથ હેઠળ યોજદાગ્રેગીરીનું કામ એ દાહેકા સુધી ચલાવ્યું હતું. મુંબઈની સર જમશેદજી જીજીભાઈ મદરેસામાં મરહુમે જંદ અને પેહેલવી બાશાઓનો અભ્યાસ આગળ વધાર્યો હતો. તા. ૧૪ મી ડીસેમબર ૧૮૬૩ ને દીને ડાકટર હોગ અને સરદાર દસતુર હોશંગજી જામાસ્પજી જરથોસતી ધરમના પુરાણા પુસ્તકોની શોધખોલ કરવા ગુજરાતની મુસાફરીએ નીકળ્યા હતા ત્યારે એવણુને પોતાના મદદગાર તરીકે સાથે લીધા હતા. મરહુમે આશીરવાદનો તરજીમો તથા ૧૮૭૧ માં ફેહરસતની કેતાખ છપાવી હતી તેમજ વંદીદાદ, મોના-જતો વગેરેના ફારસી કવીતામાં ગુજરાતી તરજીમા કીધા હતા. તા. ૩૧ મી મે ૧૮૭૫ ને દીને એવણુના બાવાજીનાં ઉઠમણાની મીજલસમાં નવસારીની અજીમને એવણુને તેવણુની જગાએ ત્રીજી ખુરસીના દસતુર ઠેરવ્યા હતા. મરહુમ ૧૮૭૭ માં મઉના દસ્તુર નેમાયા હતા, અને તે ઓધો પોતાની હમયાતી સુધી ચલાવ્યો હતો. ૧૮૮૪ માં રતલામના રાજા સર રણજીતસીંગને આપણા ધરમની માહિતી મેળવવાની બાહેશ થવાથી મરહુમને બોલાવી ધરમને લગતી કેટલીક બાબતો જાણી હતી. તેમજ ધારના રાજા સર આનંદરાઓને પારસી ધરમની કેટલીક કીયાઓ હીંદુ ધરમના કીયાકામોના મુકાબલા સાથ કરી દેખડાવી હતી અને બીજે દીને પોતાને મુકામે બોલાવી એ દસતુરજીને શાલ અને બીજી કેટલીક કીમતી બેટો આપી હતી. સતારા, જલના, ઇગતપુરી, મઉ, ઈંદાર, અજમેર, આપ્ત અને નીમચ વગેરે ઠેકાણે દરેમેહેરો તથા દુખમાઓ પરથવાની કીયા પોતે કરી હતી તથા પોતાની દેખરેખ હેઠળ કરાવી હતી. મઉની ઝોરાસ્ત્રીયન સ્કુલની મેનેજંગ કમીટીના એવણુ મેમબર હતા. મરહુમની થયલી ઉઠમણાની કીયા વખતે મરહુમનું નામ બણતરમાં દેવાનો ઠરાવ થયો હતો. મઉના દસ્તુર તરીકે મરહુમની જગાએ દસ્તુર નોશીરવાન તે પુણાવાલા સમચુલઓલમા સરદાર દસ્તુર કેકોબાદના બેટાને નેમ્યા હતા. જેવણુ હાલ મુંબઈમાં ડોલેજનો અભ્યાસ કરે છે જે પુરો થતાં એવણુ પોતાનો ઓધો લેવા ત્યાં પધારશે.

મરહુમ શેઠ એરચજી એદલજી માદન ૫૬ વરસની વયે રોજ ૨ જો માહા ૧૨ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમનો જનમ તા. ૨૦ મી સપ્ટેમબર ૧૮૫૬ ને દીને થયો

હતો. એવણુ શરૂઆતમાં નવસારીમાં નાવર થયા હતા. એવણે અત્રેની એલરીનસટન હાઇ સ્કુલમાં કેળવણી લઈ તા. ૧ લી મે ૧૮૮૦ ને દીને રૂ. ૩૦ ને પગારે કલારક તરીકે કલેક્ટરના ખાતામાં સરકારી નોકરીમાં જોડાયા હતા અને ત્રીસ વરસ સુધી સરકારી નોકરી કીધી હતી. એવણુ ૧૮૯૦ ના ડીસેમ્બરમાં કસ્ટમ મધે તંબાકુખાતાના ઇનસપેક્ટર નેમાયા અને ત્યાર પછી અત્રેની પોસ્ટ આફીસમાં બે વરસ વેર પારસલો ઉપરની ડ્યુટી લેવા માટેની કીંમત આંકવાના કામ ઉપર નેમાયા હતા. ૧૮૯૪ માં જ્યારે નામદાર સરકારે અત્રે આયાત થતા માલ ઉપર ડ્યુટી નાખી ત્યારે તેમને કસ્ટમખાતામાં જગા મળી હતી અને છેલ્લે એપ્રેન્ડર નેમાયા હતા જે ઓધો ઇમાનદારીથી બજારી અમલદારોનો ચાહ મેળવ્યો હતો. આયાત થતી જીજીસોના બાવતાલ બજારમાં જઈ કાઢવાને એવણુ ઘણી મેહેનત લેતા હતા. મરહુમ રીટાયર થયા ત્યારે પાંચમાં એપ્રેન્ડર હતા અને ચોથાની જગ્યા મળે તેટલાં ૧૯૧૧ ની શરૂઆતમાં તખીયત નાદરસતને લીધે તેવણે રાજપુશીથી પેન્શન ઉપર નોકરી છોડી હતી. તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૧ ને દીને મરહુમને મી. ગમે કલેક્ટરના પ્રમુખપણા હેઠળ એક મેલાવડો કરી તેમના બાઈબ'ધ અગ્રેસરોએ ચાંદીનું એક કપ એનાયત કર્યું હતું. મરહુમના દીકરા ડા. એલ્લજી અત્રે કાન અને ગળાના ખાસ તખીય દાખલ ધંધો કરે છે.

શેઠ દુરામજી બમનજી કામા રોજ ૧૮ મે માહા ૧૨ મા ને દીને લંડનમાં મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે અતરે કેળવણી લઈ તા. ૨૮ મી મે ૧૮૫૬ ને દીને અતરેથી ઇંગ્લાંડ ખાતે વધુ અભ્યાસ કરવા ગયા હતા. એવણે ૧૮૫૭ માં લંડન યુનીવર્સિટી કોલેજના ફરેન્ચ ભાષામાં ઇનામો મેલ્યા હતા. એ પછી મરહુમ પોતાના પિતાની પેહડીમાં જોડાયા હતા તથા ૧૮૬૧ માં હાંગકાંગમાંની પેહડીમાંથી જોડાયા હતા. મરહુમે ઇંગ્લાંડમાં લાંબો વખત કાઢ્યો હતો. ૧૮૭૮ માં એવણુ ઇંગ્લાંડના ધરમ ફંડના તરસડી હતા. મરહુમે જુદા જુદા ફંડોમાં સારી રકમો ભરી હતી. એવણુ છેલ્લાં કેટલાંક વરસ થયાં વેલાતમાં રીટાયરડ જીંદગી ગુજારતા હતા.

દમણના આબકારી ખાતામાં લગભગ ૨૮ વરસ વેર ચાલુ નોકરી કર્યા જતા પારસી જમાદાર શેઠ જમશેદજી દાદાભાઈ કોલાહ રોજ ૨૮ મે માહા ૧૧ માં ને દીવસે દમણમાં મરણ પામ્યા હતા. અબકારી ખાતું સને ૧૮૯૭ ના વસુલાતને લગતા ખાસ ધારાની રૂએ શીસકલ ગારડમાં બદલાઈ ગયલું હોવાથી મરનારને એ પલટણમાં પેહેલા કોરપોરલની લશ્કરી પદવી આપવામાં આવી હતી. જેથી અવલમંજલ પુગાડવાને લગતા ફીયામાં શીસકલ ગારડના ફોજને લગતા સંઘળા સીપાહોએ ભાગ લઈ મરનારને સેવટનું માન આપ્યું હતું.

બરૂચ ખાતે પ્રગટ થતાં “ બરૂચ સમાચાર ” નયુસપેપરના માલેક અને અધીપતી શેઠ અરેશ્વર દીનશાહ ગાંધી ૫૭ વરસની ઉંમરે રોજ ૧૧ મે ખોરશેહ માહા ૧૦ મે ફેએ યાને જમશેદી નવરોજને દીને બપોરના રસતે ચાલતાં એકાએક નીપજેલાં મરણની ખબર લેતાં દલગીરી ઉપજે છે. મરનાર પોતાના વડા દીકરા મી. જહાંગીર સાથે કામકાજ સારે લલ્લુભાઈના ચકલામાં જતા હતા. મારગમાં કનસારવાડ આગળ એકાએક પડી જવાથી પોતાનો પ્રાણુ તે કીરતારને સવાધીન કીધો હતો. આ માહા બનાવની ખબર ખલાસવાડના પારસીઓને પડવાથી ઘણા પારસી જવાનો દોડી આવી મરનારની લાશને મરહુમ શેઠ રસતમજી નાનાભાઈ જંબુસરવાળાની નઈયતે બાંધવામાં આવેલા જમણુ વારના મોટા હોલમાં લઈ જવામાં આવ્યા હતા. જમશેદી નવરોજનું જશન અને મેળાવડો હોવાથી મરનારના ધરની બાનુઓ તેમાં ભાગ લેવા જતાં હતાં તેઓને આ બનાવની અચાનક ખબર પડવાથી ત્યાં આવી પુગા હતા તે વખતનો દેખાવ છાતી ફાડી નાખનારો હતો. મરનારે છાપાખાનામાના ધંધામાં ચાર દાયકા ઉપર જીવણવયું હતું તે વખતે છાપાખાનાનો હુનર બરૂચમાં બહુ જુજ હતો. મરનારે ખંતીલાપણું અને ચીવટાઈથી વળગી રહી “ બરૂચ સમાચાર પત્ર ” ખીલવયું હતું.

બરૂચ શહેરમાં અનેક પત્રોએ જનમ લીધો છે અને અનેક કબરવાસ થયાં છે તેમ માલેકીપણામાં ફેરફાર થયો છે પણ આ બરૂચ સમાચારે લીલી સુકી બરેલાં ૩૪ વરસ પસાર કીધાં છે જે અરસામાં અનેક વીધનો પસાર થયાં છે. મરનાર એક હોંમતવાન લેખક તેમજ જાનનાદરાજ હતા અને એ બંને સાધનોથી મરનારે સંખ્યાબંધ મીત્રો ઉત્પન્ન કીધા હતા. મુખ્ય ઇલાકાના નામદાર ગવર્નર સર જ્યોર્જ ફ્લારક ગયે સાલ બરૂચ આવ્યા ત્યારે બરૂચ શહેરના એક જુના છાપખાનાના એડીટર તરીકે મી. અરદેશર ગાંધીને બોલાવી મુલાકાતનું માન આપી બરૂચ શહેરની હાલતો વીશે પુછપરછ કીધી હતી. બરૂચનાં બીજા જાહેર કામોમાં ઘણો આગેવાની બાગ હંમેશ લેતા હતા. મરનારનો સ્વભાવ ખાલેસ અને દોસતીને લાયક હતો.

બેગમ આવાંબાઇ ધનજીભાઇ કામાદોર તે રાવલપીંડીવાલા મરહુમ નવાબ ખા. બા. ધનજીભાઇ ફકીરજી કામાડોર સી. આઇ. ઇ. ના વીધવા રોજ ૧૦ મો માહા ૪થાને દીને રાવલપીંડી ખાતે મરણ પામ્યાં હતાં. મરહુમ બાનુ પોતાનાં માયાલુપણાંથી ત્યાંનાં લોકોમાં ઘણાં વીખ્યાત થયાં હતાં તેથી તેમની પાંચદશત વખતે જેમ પારસીઓ તેમ બીજા જ્ઞાતવાલાબી હાજર રહેલા હતા.

નવસારીના એરવદ પેસ્તાનજી એદલજી ફેરસાસપજી આંડીઆ તે મુખ્ય અને નવસારીના જાણીતા માસ્તર એરવદ એદલજીના એકપુરા પુત્ર માત્ર ૩૦) વરસની જવાન વયે રોજ ૨૦ મો માહા ૧૧ માને દીને નવસારી મધે ગુજરવાથી એમના પુજારોગ પીતા તરફ લોકોની ઘણી દીલસોજી ઉશકેરાઇ હતી. મરહુમનાં માનમાં કેટલીક સ્કુલો બંધ રહી હતી.

કરાંચીના આગલા જાણીતા વેપારી મરહુમ શેઠ એચ. જે. રસતમજીના વડા બેટા શેઠ રસતમજી ૪૬ વરસની જવાન ઉંમરે રોજ ૨૧ મો માહા ૧૨ માને દીને કાલેરાના પુરા રોગના બોગ થઈ પડવાથી ગુજરી ગયા છે એમ જાણવાતાં દલગીરી ઉપજે છે. સને ૧૮૮૧ માં મરહુમ મેટ્રીક થયા હતા. તેવો કરાંચીના ડેલીગેટ નેમાયલા હતા અને પોતાનો બાપીકો ધંધો ચલાવતા હતા. ત્યાંની પારસી વીરબાઇજી સ્કુલના એક અધીકારી હતા. તેનાં ફંડમાં પોતાનાં પહેલાં મરહુમ ધણીઆણી ખરશેદબાઇનાં પુણેને માટે એક રકમ આપી હતી. તેમનાં બીજાં ધણીઆણી મરહુમ શેઠ ખરશેદજી કાવશજી મેહતા તે કચશરે હોંદવાલા શેઠ ફરાંમજીનાં બાઇનાં બેટી થાયછ જેને પેટે આંઠ બચ્યાં જનમેલા છે. એવો પોરટ ટરસ્ટના ત્રસ્ટી પણ હતા. એવણનાં માનમાં કેટલાંક ખાતાં બંધ રહેયાં હતાં.

જામનગરનાં સટેપ્રેસના મેનેજર શેઠ પીરોજશા ટેમુલજી મીરજાં રોજ ૨૭ મો માહા ૧૨ મા ને દીને એક જરથોસતીને ત્યાં શાંજના મલવા ગીએલા બેઠા બેઠા અચબુચ ગુજરી ગયા હતા. એવો ત્યાંની દરેમેહરના એક ટરશટી હતા. તેવો વાટર વરકશના સુપરીન્ટેન્ડેન્ટ અને બજાર માસ્તર પણ હતા. તેવોનાં અચબુચ મરણથી ઘણી દલગીરી ફેલાઈ હતી.

શેઠ હોરમસજી જમશેદજી મીસતરી લખકે હોમી ડીયર ૬૮) વરસની ઉંમરે રોજ ૨૯ મો માહા ૧૨ મા ને દીને ગુજરયા હતા. એવો વેલાતની વાલતરનતર કુંપનીના મેનેજર તરીકે ચાલીશ વરશ વેર હતા અને ઘણા વીશ્વાસથી નામ મેલવી રૂ. ૨૫૦ નું પેન્શનબી બોગવવા પામ્યા હતા. પેહડીને નામે સહી શાખ કરવાનો અખતીઆર હતો. જ્યારે રીટાયરડ થયા તારે કંપનીએ એવણની શેવાની પીછાંજી તરીકે એમના તરણ બેટાએને તેમની જગોપર રાખેઆ હતા. એવણ પારસી બોટીંગ કલબના મેમબર હતા તેથી એ કલબવાલાઓએ તરતજ રૂ. ૧૦૦૦) એવણની યાદગારીમાં સર જમશેદજી સ્કુલના બોજન ફંડમાં બ્યાજ વાપડવા આપ્યા છે.

આ વરસનાં મરણનાં બાબમાં એક બે બનાવો વીચીત્ર બની ગયા છે. ધી જ. ન. પીટીટ આરફનેજમાં ફક્ત દીવસે શીખવા આવનારા ત્રણ વીદ્યારથી નામે કેકાબાદ ધનજી-ભાઇ દીવેચા, કેકાબાદ જીવનજી બીલીમોરયા અને શાવકશા દીનશાજી સખાવાલા ને એક ચોથો છોકરો નામે બેરાંમજી ખરશેદજી અમરોલીયા તા. ૨૯ મી જુન ૧૯૧૨ ને દીને પોતાની સાથે વેશાવેની ખાડીમાં તરવા લઇ ગયો હતો. માહા બાયજે તરણુડે છોકરા દુખી મરણ પામ્યા હતા. તેની ખબર પેલા સાથવાલા ચોથા છોકરાએ બે દીવસો વેર લાગતાવલગતાએને

આખી નહીં પણ ઘણી સમજાવતે પાછલથી માંન્યું તારે જણાયું કે તે બધા દુખી ગયા છે. ઘણી મેહનતે લાશે શોધી કાઢીને છેક ત્રીજે દીને મુંબઈના દોખમે ઠેકાણે પાડવામાં આવી હતી.

ખીજે એક તોંધવા જોગ માંઠો બનાવ એ બન્યો છે કે કેપ્ટનશર ફરાંમજી કાવસજી અપુ નામનો ૮) વરસનો એક પારસી છોકરો પોતાને ગરાંટરોડને મકાનેથી નીકલેલો છેક પરેલના સરકારી મેહલના તલાવપર જઈ તા. ૨૮ મી જુલાઈને દીને દુખી મરણ પામ્યો હતો. તેનાં માતપીતાએ પોલીસને ખબર તો આપેલી પણ તલાવની લાશ સત્તાવાલાઓને હાથ લાગતાં છોકરાએ પેદરેલા જભા વીગેરેના લેખાશથી માલમ નહીં પડ્યું કે છોકરો કેમ જાતનો છે. તેથી તેવોએ તો અબજામાં કાયદા પરમાણે લાશ બાંધી નાખવા પછી પાછળથી માલમ પડ્યું કે તે તો પેલા ખોવાયલા પારસી છોકરાની લાશ હતી.

એક વરસીઆના મરણને લગતી જાણવાજોગ વીગત—જરથોસ્તીઓનાં આતશ બેરાં-મોમાં એકેકો વરસીઓ અથવા પવીત્ર ગોધો હરહમેશ રાખવામાં આવે છે. આ જનનવરતું મરણ નીપજતાં કેટલીક બારીકી અને ખીજી કારીઆઓની સંભાળ લેવી પડે છે. તે માત્ર પારસી વાંચનારાઓની વાકેશી માટે જાણવાજોગ લાગવાથી નીચે મુજબ તેનું વર્ણ છે :—

નવસારીનો એક ખબરપત્રી તા. ૨૯ મી આગસ્ટે લખી જણાવે છે કે :—
“વરસીઆજી”નું મરણ—અત્રેની વડી દરેમહેરને તાબેના બગરસાથ મોખેદોનો વપરાતો “વરસીઓ” (પવીત્ર ગોધો) જેને માન અરથે “વરસીઆજી”નાં નામથી સાધારણ રીતે ખોલાવવામાં આવે છે, તે આજ રોજ સવારના કલાક નવને અમલે બેહેસ્તનશીન થયા છે. એમનાં મરણની ખબર પડતાંજ વડી દરેમહોરમાં યજ્ઞસને વીગેરે કરવા બેઠેલા મોખેદોને તે ચાલતી ક્રીયા અધુરી સુકીને ફરજયાત ઉઠી જવું પડ્યું હતું, કારણકે એવું ધરમનું ફરમાન જણાવવામાં આવે છે. એ તો બહુ છે કે મોસમ નથી નહીં તો બરસતુમમાં બેઠેલા મોખેદો હોય તેમને પણ અધુરે ઉઠી જવું પડે, એટલુંજ નહીં, પણ જે કોઈ નાવરીઓ ચાર દીવસની નાવરની ક્રીયામાં હોય, તે દરમયાન જે “વરસીઆ”નું મરણ નીપજે તો તે નાવર સદાનો રદ થઈ પડે, જેને “નાયુદ” થયેલો ગણે! હાલતુરત અત્રે ખીજે નવો વરસીઓ તપ્પાર થાય યાને તેને લગતી દીવસો સુધીની ક્રીયા થાય ત્યાં સુધી એ વડી દરેમહેરમાંજ નહીં, પણ જે જે અગીઆરીઓમાં મરનાર વરસીઆનો “વરસ” (બાલ) વપરાતો હશે ત્યાં સધળે ઠેકાણે યજ્ઞસને વંદીદાદ વીગેરેનું કામ થતું અટકશે; એટલા વખતમાં જે કોઈ ગુજરી જાય તો તેની ચાર દીવસની ક્રીયા કોઈ બહારની અગીઆરી, જ્યાં ખીજા વરસીઆનો “વરસ” વપરાતો હશે ત્યાં કરાવવામાં આવે. આજે આ વરસીઆજીનાં મરણની ખબર બહાર લાગતેવળગતે ગામ તાર મારફતે કરવામાં આવી છે. ખીજા સાધારણ ગાયઢોરને દાટવામાં આવે છે, તેમ વરસીઆજીને દફનાવવામાં આવતા નથી, પણ તેનાં મરણ બાદ તેને અવસ્તાનાં બહુતર સાથે સદરો—કુસ્તી પહેરાવવામાં આવે છે, અને કોઈ જુદીદીનને અડકવા દેવામાં આવતો નથી. તેથી જ્યાં તે ગુજર પામ્યા હોય ત્યાંથી “અખેમ” ના બહુતર સાથે પારસીઓ ગાડાંમાં મુકી ઠરાવેલી જગાએ દાટવા લખ જાય છે, જેની પાછળ પાંચ પંદર મોખેદો પણ જાય છે, અને ઉંડો ખાડો ખોદી ઘણી માવજત સાથે તેને દાટવામાં આવે છે. તેજ રીતની ક્રીયા આજે બહેસ્તનશીન થયેલાં “વરસીઆજી”ના કરવામાં આવી હતી. કેટલાક ધરમી નજરથી જેનારાં જરથોસ્તીઓ તો આ વરસીઆજીના રવાનને નમીને સેજદો કરતાં પણ જણાયાં હતાં. ‘ભાગ્યશાળી જનવર’ આવતી કાલથી કહે છે કે નવો વરસીઓ બનાવવાની “ગેવરો લેવા” વીગેરેની ક્રીયા ચાલશે, અને આગળથી તપ્પાર પાળી રાખેલો તમામ શરીરે કસ્મી બાલવાળો ગોધો જેના (શરીર ઉપર કોઈખી ઠેકાણે એક પણ કાળો ચા ખીજા રંગનો બાલ હોવો ન જોઈએ) તેને મરનાર વરસીઆનો પાળક યાને વારસ ઠેરવી આપવામાં આવશે, તેને લગતી સંપૂર્ણ ક્રીયા થયા પછીજ એ વડી દરેમહેરમાં ચોખદાયરેગીરીના સુખ્ય ક્રીયા કામો થવાનાં ચાલુ થશે.

ચોરોને હંફ વવાનો ઉપાય.

આપણા જાણીતા શહેરી ઝાનરેબલ શેઠ લલ્લુભાઈ શામળદાસની
કોટની ઝાફીસમાં થોડા વખત ઉપર ફીવાળીની રજાનો
લાભ લઈ ચોરોએ દરોરો પાડ્યો હતો.
શેઠની ઝાફીસમાં બે તીજેરી હતી જે માંહુલી એક ગોદરેજની હતી.
ગોદરેજની તીજેરી તોડવાની ચોરોની મહેનત ફેલટ ગઈ.

પણ ખીછ તીજેરી તુડી અને ચોરોને રૂ. ૩૫૦૦ મળ્યા. શેઠે ગોદરેજને કહ્યું કે તમારી તીજેરી ઉપર ચોરોએ ઘણી મહેનત કરેલી લાગે છે છતાં જે તેઓને હજુર વધુ વખત મળતે તે તુડતે કે નહીં તે સમજી શકાતું નથી. ગોદરેજે સુમજ પાડી પણ શેઠને હીમત આવી નહીં. આ ઉપરથી ગોદરેજે કહ્યું કે કારખાને આવ્યા તો કામની સમજ પાડું. શેઠે જવાબ આપ્યો કે, કામમ હું કાંઈ સમજી શકું નહીં અને તમે બોલો અને મારે ફક્ત ડોઝી ધુણાવવી એટલું જ થાય. વાત કરતાં શેઠને એક વીચાર સુજ્યો અને ગોદરેજને પુછ્યું કે તીજેરી તોડવાનો ધંધો કરનારને બોલાવી તમારી તીજેરી તોડવા આપું તો કેમ. ગોદરેજે ખુશી બતાવી, દીવસ મુકરર થયો અને ઠેરવેલે વખતે શેઠ, તેઓના કારભારી અને ગોદરેજની લાજરીમાં ત્રણ હથીઆરખંધ માણસોએ તીજેરી તોડવાનું શરૂ કર્યું. હથોડાના ધડાકા એટલા મોટા થતા હતા કે ઘરની ઘણું દુરથી સાંભળી શકાય. લગભગ ત્રણ કલાકની મહેનતનું પરીણામ એ આજ્યું કે તીજેરી તોડવા માટે વાપરેલી છીણીઓ તુડી તેનો નહાનો જેવો ઢગલો થયો, પણ તીજેરીએ જરાએ મચક આપી હતી નહીં. શેઠે જોયું કે, ચોરી કરતી વખતે કાંઈ મોટા ધડાકા કરી શકાય નહીં તેમ ત્રણ ત્રણ જગ્યા સાથે ચોરી કરવા જાય નહીં. શેઠના મનની સમાધાની થઈ અને ખીજે દીવસે મીત્રોસહીત ગોદરેજને કારખાને પધારી ખીછ ચાર તીજેરી બનાવવાનો ઝોરડર ગોદરેજને આપ્યો.

ગો દરેજ ની તીજેરી ઓ

સંપુરણ કાયરપરૂ હોય છે છતા કીંમતમાં બીજાઓથી સસ્તી હોય છે
કારણ રૂ. ૮૦,૦૦૦ નાં સાંચાકામની મદદથી બને છે.

કારખાનું—ગેસ કંપની પાસે, પરેલ, મુંબઈ.

દુકાન—શેખમેમનમીટ, મુંબઈ જેઠા મારફીટની સામે, મુંબઈ.

જાહેર ખબરો.

મરાઠાજી ગાયકવાડના ખાસ આશરા હેઠળ.

કીરોજ એમ. દસતુરની કું

આંખના ડાકટરો અને અશમા બનાવનારા.

ગવર્નમેન્ટ ટેલીગ્રાફ ઓફીસ સામે.

નંબર ૭ હોરનબી રોડ, કોટ—મુંબઈ.

અમારા મીં શ્રીરોજ “રેડીનોસકોપી” ની રીતથી અને “ઓફ્થેલમોસી કોપથી” આંખની બારીક તપાસ કરી ૨૨ વરસ થયાં બંધબેસતા અશમા સંપુરણ ફ્લેટ્સમંદી સાથે પુરા પાડવાનો ચાલુ અનુભૂત ધરાવે છે.

મીં શ્રીરોજને ગવાલીયરના મહારાજા સીંધયા, ઓનરેબલ સર લોરેન્સ જનકીનસ, ઓનરેબલ મીં જસટીસ બેતી, મીસીસ બેતી, ઓનરેબલ સર એન. અંદાવરકર, ઓનરેબલ મીં જસટીસ બીમન, ઓનરેબલ મીં જસટીસ બેચેલર, કરનલ શેરમેન P. M., O. R. A. M.C., કરનલ યુલ M. D., I. M. S., કરનલ પટરસી M. B., I. M. S., મુંબઈના પોલીસ કમીસનર મીંબેલ. M. V O. અને બીજા કેટલાએક નામાંકીત ડાકટરો અને ગ્રહસ્થો તરફથી એમની કાબેલીઅતપણાંની ઉમદા સરટીફિકેટો મળી છે.

વળી મુંબઈમાં ફક્ત અમારેજ ત્યાં વીલાયતની તથા વીએનાની આંખની હોસ્પીટલમાં કામ કરી આવેલા અને M. R. C. S. (Eng.), L. R. C. P. (London) ની ખરી લાયકાતવાળી ડીગ્રી ધરાવનાર ૨૨ વરસના અનુભવી ડાકટરની મુક્ત મદદ અને સલાહનો ખાસ લાભ મળે છે.

(૧) બીનસવારથી ખરી સલાહ.

(૨) ઉત્તમ કવોલીટીનો સર્વ માલ.

(૩) ઘણા કીફાયત ભાવ.

આ ત્રગડીજ હુમારી ચાલુ લોકપ્રીયતાનું ખરું કારણ છે.

“આંખની સંભાળ” ને લગતી કીમતી સલાહો સાચી ચોપડી મુક્ત મળશે.

મોર ખમરી.

BY APPOINTMENT TO
H. E. Sir George Sydenham Clarke,
G. C. M. G., G. C. I. E.,
GOVERNOR OF BOMBAY.
**BOMBAY FINE ART GALLERY &
HIGH CLASS PICTURE FRAME WORKS**

Exhibition of Pictures by Great Masters of the Royal Academy.

Photos enlarged from Carte-de-Visite to life size in black & white
or on canvas in oil by European artists at **Very Moderate
Charges.**

BOMBAY FINE ART GALLERY.
Esplanade Road—Opp. The Bombay Club.
D. B. DINSHAW & Co.
Proprietors.

મુ'બરકના નામદાર ગવરનર સર જ્યોરજ સીડનહેમ ક્લારક,
જી. સી. એમ. જી., જી. સી. આઈ. ઈ., ના
ખાશ આશરા હેઠલ.

**બોમ્બે ફાઇન આર્ટ ગેલરી એન્ડ હાઇ ક્લાસ
પીકચર ફ્રેમ વર્ક્સ.**

રોયલ એકેડેમીના મહાન ઉસ્તાદોનાં પીકચરોનું એકઝીબીશન.
અંગ્રેજી કારીગરોને હાથે કાર્ટ-ડ-વીઝીટ પરથી ફોટોમાં અથવા કેનવાસ
ઉપર એકલ પેન્ટીંગ મોટાં કદમાં ચીતારી આપે છે.

ભાવો ઘણાજ કીફાયત છે.

બોમ્બે ફાઇન આર્ટ ગેલરી.
એસપ્લેનેડ રોડ—બોમ્બે કલબની સામે.

દી. બી. દીનશાહની કંપની.

પ્રોપ્રાયટરસ.

પરજાત સાથે નકામા કાંચ ફાંફાં મારોચ ?

હવે પારસીઓ દરેક ધંધામાં પડે છે-અને નફ્ટ નોકરીને સલામ કરીને 'મોનોપોલી' લઈ બેઠેલા પરજાતવાળાઓ વચ્ચે ક્ષેત્રમંદીથી આગળ વધે છે.

તેનો અંક
જાણવાનેગ
પુરાવો.

આદરજી દોસાભાઈ
ચોકસી, ઝવેરી,
મુસ ખીલ્ડીંગ-ગ્રાંટરોડ.

ના પ્રસીદ્ધ ખાતાનો છે.

અમારે ત્યાં તમને શું મલશે ?

મગિ તેવા ઘાટના-મગિ તેવા કામના-અને આદો તેવા કૌશલના તરેહવાર મોહક શોભે તેવા દાગીના.

વળી ખીજું શું ?

ઉત્તમ કામ-મધ્યમ દામ-એકજ
વાયદો-દગાની ચીંતા નહીં-
હાવાની ધાસ્તી નહીં.

દરેક કામ છેલ્લામાં છેલ્લી કૌશલ મુજબ અપ-ટુ-ડેટ થાય છે-
ભલાં ભલાં ધરોકોએ તે જોયું છે-અને જોઈને વખાણ્યું છે.

તમેથી એકવાર
અમારી દુકાને
પધારો.

એક ફેરો ખાશો તો કાંઈ નવુંજ
જોશો-નવુંજ જાણશો-અને
નવુંજ શીખશો.

મજૂરીના ભાવ સેંકડે રપ ટકા ઘટાડયા છે.

ખહારગામના ઓર્ડરો પર તાકીદે ધ્યાન
આપવામાં આવે છે.

માહા ૧ લો ફરવરદીન શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેજરદી

પારશીઓના તીથે રોજ-તેના નામ સાથે	જંગરે જોવા તારીખ	કદમી જરથોસ્તીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહ ૨ જો અરદીમેહશત શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેજરદી.
૧-અહુરમઝદ ગુર. ૧૨	૧	૧ શેહેનશાહી "નોરોજ" (પપેતો.) જરથોસ્તીઓનું યજ્ઞદેજરદી
૨-મેહમન ... શુકર ૧૩	૩	[સને ૧૨૮૨ નું નવું વરસ. ભાદરવા માસ-આંદશત.
૩-અરદીમેસ્ત શની ૧૪	૪	૪ હમકારો, શે ૨ પીયવન ઇજવાનો દીવસ-કદમો અરદીમેસ્ત
૪-શેહરેવર... રવી. ૧૫	૫	૫ રૂશી પાચમ. [અમસાસરંદનું જશન. ગણેશ ચોથ. [હીંદુઓનો ગવરી લાવવ નો દીવસ.
૫-સરંદારમદ સોમ ૧૬	૬	૬ શેહ નવરોજી પ્રદુનજી શો. આઈ. ઇ. ગુજર્યા. ૧૨૫૫.
૬-પુરદાદ ... બોમ ૧૭	૭	૭ શેનશાહીઓનો ખોરદાદશાલ, (ખાશ લોકોનો નોરોજ,) પેગંબર
૭-અમરદાદ. બુધ. ૧૮	૮	૮ શેહનં અમરદાદસાલ (વળાવો) { જરથોસ્તનો જન્મ
૮-દેપાદર.... ગુર. ૧૯	૯	૯ [ગવરી વીસરજન કરવાનો દીવસ. { દીવસ. ગવરી પુજન.
૯-આદર..... શુકર ૨૦	૧૦	૧૦ હમકારો.
૧૦-આવા..... શની ૨૧	૧૦	
૧૧-પુરશીદ.... રવી. ૨૨	૧૧	૧૧ કદમીઓનાં 'મેદીઓજરેમ' ધંમખાર.
૧૨-મેહોર.... સોમ ૨૩	૧૨	૧૨ ૧૮૭૫ માં આમદાવાદમાં મોટી રેલ આવી. ઇસ્ટ ઇન્ડિયા {
૧૩-તીર ... બોમ ૨૪	૧૩	[કંપની સ્થાપી, ૧૬૦૦. }
૧૪-ગોશ બુધ. ૨૫	૧૪	૧૪ હીંદુ અનંદ ચતુરદસી.
૧૫-દેપમેહર ... ગુર. ૨૬	૧૫	૧૫ હીંદુ આધપક્ષ સર થયાં.
૧૬-મેહર..... શુકર ૨૭	૧૬	
૧૭-સરોસ..... શની ૨૮	૨	૨ હમકારો.
૧૮-રશને..... રવી. ૨૯	૩	
૧૯-ફરવરદીન... સોમ ૩૦	૪	૪ શેહેનશાહી ફરવરદીઆંતનું જશન. પુણામાં શેહ હોં શોં {
		{ તાડીવાલાની ધરમશાલાને વરસ ૪૪ મું. મુંબઈમાંનાં {
		{ મોદી હીરજી વાંછાગાંધીનાં દુખમાંને ૨૪૪ મું, માં ૦ નં {
		{ શેહનાવાલાને ૧૫૮ મું, ગંદેવીમાંનાં અનજુમનનાં દખમાંને {
		{ ૧૮૯ મું. નવશારીની મલેશરની અનજુમનની દરેમેહરને {
		{ ૧૧૬ મું. મુંબઈની શેહ જં ૬૦ શોડવાટરવાલાની અસલ {
		{ દાદગાંતી દરેમેહરમાં આદરીઆંત પરઠેઆં યં સને ૧૨૫૪. }
૨૦-મેહરાંમ.... બોમ ૧	૫	૫ અકટોખર માસ. હમકારો. એડનવાલી શેહ કાં દીની દરે {
૨૧-રાંમ..... બુધ ૨	૬	{ મેહરને વરસ ૩૦ મું. સુરતવાલા ખાનશાહેબ ખેજનજી {
૨૨-ગુવાદ..... ગુર. ૩	૭	{ પાલનજી કોટવાલ ગુજરાત, યજ્ઞદેજરદી ૧૨૨૦. લંડનની {
૨૩-દેપદીન.... શુકર ૪	૮	{ યુનીવરસીટી ઉંચડી ૧૮૨૮. }
૨૪-દીન..... શની ૫	૯	૯ હીંદુ અવીધવા નવમ.
૨૫-અરશેસવંગ રવી. ૬	૧૧	૧૧ કસલી આજુર માસ. નવું વર્ષ શને ૧૩૨૨ નું.
૨૬-આસતાદ.. શે મ ૭	૧૨	
૨૭-આસમાંન.. બોમ ૮	૧૩	
૨૮-જમીઆદ. બુધ ૯	૧૪	
૨૯-મારેસપદ.. ગુર. ૧૦	૩૦	હીંદુ સરવ પીત્રી અમાસ.
૩૦-અનેરાં ... શુકર ૧૧	૧	૧ આશો માસ-નોરતાં ખેહાં. ખીં આપ વેક્સ હીંદુસ્થાન {
		[આવવા ઇંગ્લેન્ડથી નીકળ્યા, ૧૮૭૫. }

માહા ૨ ને અરદીખેહશ્ત શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેજરદી

પારસીઓના તીથે રોજ-તેના વાર. નામ સ.થે.	ક્ર તારી જી કુગરે જી લોહી તથી.	કદમો જરથોશતીઓના રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૩ ને પુરદાદ શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેજરદી. ઈં તા ૧૨મી અકટોબરથી તા ૧૦મી નવેમ્બર ૧૯૧૨ સુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૮ ના આશો સુદ ૨ ને વાર શનેઉથી તે સંવત ૧૯૬૯ ના કારતક સુદ ૧ ને વાર રવેક સુધી.
૧-અહુરમજ્દશની ૧૨	૨ આંદરાંત.	માહા ૩ ને પુરદાદ કદમો. } બરનોજ. ૧૫૪૨
૨-ખેહમન. રવી. ૧૩	૩ દીલીના શેહેનશાહ અકબરનું મરણ, ૧૬૦૫.	} દીલીના પા. અક ધી જમશેદજી નં પીટીટ આરપ્રનેજ ઉધડી યં ૧૨૫૮. શતી અંનબુમનના આતશખેહેરાંમને વરશ ૧૬ મું. શેહેનશાહી અરદીખેસતનું જશન. મુંબઈનાં જરથો-
૩-અરદીખેશત સોમ ૧૪	૪ પુણીની કં શેહેનશાહી દરેમેહેરને ૨૦મું વરશ ખેહું. હંમકારો.	
૪-શેહરેવર... બોમ ૧૫	૫	
૫-સપ્ત દારમદ બુધ. ૧૬	૬	
૬-પુરદાદ... ગુર. ૧૭	૭ કં પારસીઓનું ખોરદાદ અમસાસપ્રંદનું જશન.	
૭-અમરદાદ... શુક્ર ૧૮	૮ હીંદુ બહીદાંતનો દીવસ. મહાલક્ષ્મીની હોમની જાત્રા.	
૮-દેપાદર... શની ૧૯	૯	
૯-આદર... રવી ૨૦	૧૦ હંમકારો. વીજયા દશમી અથવા દશેરા. [૧૨૫૪. }	
૧૦-આવાં... શોમ ૨૧	૧૧ પુણિવાલા દસ્તુરજીસાહેબ ખાંખાંસરદાર નોબલ ગુજર્ણા યં	
૧૧-પુરશીદ... બોમ ૨૨	૧૨ ગેવાલીઆ તલાવપર શ્રી લક્ષ્મીનારાયણના દેહરાની જાત્રા.	
૧૨-મોહાર... બુધ. ૨૩	૧૩ [શિં 'મેદીઓજરેમ' ધંખાર. શેઠ ૫૦ નં પટેલના મજગાંમ	
૧૩-તીર... ગુર. ૨૪	૧૪ કં કેમ્પશર નં બહીદુરજીનો જન્મ, યં [નાં આદ્રાંતને ૬૮.	
૧૪-ગોમ... શુક્ર ૨૫	૧૫ કોળગરી પું નાનાકોલાખાનો ઓ [૧૨૩૦]	
૧૫-દેપમેહર... શની ૨૬	૧૬ [હોલકરનું મરણ ઈસ ૧૮૧૧. }	
૧૬-મેહર... રવી. ૨૭	૧૭ કાંહાંગીર પાદશાહનું મરણ ઈસ ૧૬૨૭. જસવંતરાવ	
		{ ના શુરતાનાં રશતમપુરાનાં આદરાંતને ૫૯ મું. ૯૧ મું. શાંશોંકપ. વાલાના આદરાંતને ૫૫ મું. સરજં જીં જીના આં ને ૮૩ મું. મુંબઈમાંના મંબં શેઠના આદરાંતને ૧૪૮ મું. શુરતાના શેહેનશાહી આંને ૯૦ મું. મુંના વાડીઆ- તયા આદરાંતેની સાલગરેહ, તેમાં નવસારીના આતશખેરાંમને
૧૭-શરેશ... શોમ ૨૮	૨૮ હંમકારો. શેહેનશાહી જરથોસ્તીઓના ૩ આતશખેહેરાંમે	
૧૮-રશને... બોમ ૨૯	૨૯ { મુલાંવાલી નાગપોરની દરેમેહેરને ૧૭ મું વરશ ખેહું.	
૧૯-પરવરદીન. બુધ ૩૦	૩૦ { માંનાં આદરાંતને ૧૦૮ મું. બાઈ હીરાંબાઈ નં માણેકજી	
૨૦-ખેહરાંમ... ગુર. ૩૧	૩૧ હંમકારો. હોરમસજી બમનજી વાડયાજીના ચરનીવાડી	
		[હીની સરકારે હીંદુસ્થાન પોતાને સ્વાધીન લીધું ૧૮૫૮
૨૧-રાંમ... શુક્ર ૧	૩૨ નવેમ્બર માસ. ઇસ્ટ ઈંડીયા કંપન શોરેથી નામદાર માહારાં	
૨૨-ગુવાદ... શની ૨	૩૩ { કલકત્તાની કાંકિનશીલના મેમ્બર નેમાયા, ૧૮૮૮.	
૨૩-દેપદીન... રવી. ૩	૩૪ { ૪૩ મું. આનરેબલ સર દીનં માણેં પીટીટ	
૨૪-દીન... સોમ ૪	૩૫ આકોલા મધે ખા. બા. દસ્તુરજી નોશરવાનજીની દરેમેહેરને	
૨૫-અરશેસ્વંગ. બોમ ૫	૩૬ વેપારીઓના ચોપડા લાવવાનું મુહરત.	
૨૬-આસતાદ... બુધ ૬	૩૭ ધનતેરશ. શેઠ ખં માં સરાપના કોટમાંનાં આદ્રાંતને ૯૭,	
૨૭-આશમાન... ગુર. ૭	૩૮ વેલાતમાં પેહેલ વેહેલું ન્યુસ લડન ગેઝેટ નીકલ્યું, ૧૮૬૫.	
		હીંદુસ્થાનની મુસાફરી માટે મુંબઈ આયો ૧૮૭૫. વરસ ખેહું. પ્રીંઆપ્રવેં તે મરહુમ નામદાર શેનશાહ એડવરડ દાં આમરીયાની દરેમેહેર પેહલાં દાદગાંની સથાપવાને ૩૯ મું
૨૮-જમીઆદ. શુક્ર ૮	૩૯ કાલીચૌદસ. વહીપુજનો દીવસ. દીવાલી. મરીનલાઇનની શેઠ જં	
૨૯-મારેસપ્રદ... શની ૯	૪૦ શેનશાહ એડવરડ ૭ માનો જન્મ, ૧૮૪૧.	
૩૦-અનેરાં... રવી. ૧૦	૪૧ હીંદુ સંવત ૧૯૬૯ નું વરસ-કાર્તિક માસ-આંદરાત-બાઇખીજ.	

માહા ૩ ને ખુરદાદ શહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેજરદી.

પારશીઓના તીશે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	ક તારી જિરો	હીંદુની તથો.	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ ૩૫ માહા ૪ થી તેશતર તીર શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેજરદી. ઈન્તા ૦ ૧૧મી નવેમ્બરથી તે તા ૦ ૧૦મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૨ સુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૬૯ ના કારતક સુદ ૨ ને વાર શોમથી તે માગસર સુદ ૨ ને વાર ભોમ સુધી.
૧-અહુરમઝદ	શોમ	૧૧	૨	માહા ૪થો કદમી. શુરતના કાંકરાખાડી આગલના દુખમાને ૧૫૦ મુ.
૨-ખેહમન....	ભોમ	૧૨	૩	
૩-અરદીખેરત	બુધ	૧૩	૪	કદમકારો. શુરતમાંના પેશતનજી કાલાભાષ વફીલના કદમી
૪-શેહરેવર....	ગુરુ	૧૪	૫	{ આતશખેરાંમને ૮૦ વરશ મું ખેડું, પુણ્યામાંના સર જમશેદજી જીભાધનાં આદરાંનને ૬૯ મું. રાસત ગોષ્ટાર પત્ર ૧૮૫૧ માં નીકલ્યું. }
૫-સપ્તદારમદ.	શુકર	૧૫	૬	[પીટીટ ગુજરાતી ૫૦ ૧૨૬૧.
૬-ખુરદાદ....	શની	૧૬	૭	શેઠ ખુરદાદ અગશાસપંદનું જશન. શેઠ નશરવાનજી માણેકજી
૭-અમરદાદ.	રવી.	૧૭	૮	શેઠ ખેરામજી ન. સોરવાધએ નવસારીના આતશખેરાંમમાં [ર. દશ હજારનું રૂપાનું અપરગાયું ભેટ આપ્યું ઇ.સ. ૧૮૬૮. }
૮-દેપાદર....	શોમ	૧૮	૯	શેઠ ખરશેદજી કાવશજી બનાજી ગુજરાતી, ૫૦ સને ૧૨૧૬.
૯-આદર.....	ભોમ	૧૯	૧૦	કદમકારો.
૧૦-આવાં.....	બુધ	૨૦	૧૧	પંડરપુરમાં વીઠોળ્યાની જત્રા.
૧૧-ખુરશીદ...	ગુરુ	૨૧	૧૨	કદમી તીર મહીનાના 'મેદીઓશહમ' ધંખાર. તુલશી વીવાહ.
૧૨-મોહર.....	શુકર	૨૨	૧૩	[પાંડે શેનાટીરીયમને) ૪૮ મું. મોટા કોઠાળ્યાનો ઓરસ. }
૧૩-તીર.....	શની	૨૩	૧૪	કદમી તીરીઆંનનું જશન. નાધસે કોલાખેના મેહરવાનબાગને }
૧૪-ગોશ.....	રવી.	૨૪	૧૫	કનકેશ્વર તથા વાત્રકેશ્વરની જત્રા.
૧૫-દેપમેહર...	શોમ	૨૫	૧૬	મુંબઈથી વલસાડ સુધી વડોદરા રેલવે ચાલું થઈ. ૧૮૬૪.
૧૬-મેહર.....	ભોમ	૨૬	૧૭	[વ. ૬૮. સંકટ યોથ. કોઠમાં જેરજીહાડનો રથ ફરવા નીકલશે. }
૧૭-સરોશ.....	બુધ	૨૭	૧૮	કદમકારો-કા. ખે. બનાજીના મુંબઈમાંના કદમી આતશખેરાંમને }
૧૮-રશને.....	ગુરુ	૨૮	૧૯	[દાખમાંને ૮૦. { નમ, ૧૮૪૪.
૧૯-પરવરદીન.	શુકર	૨૯	૨૦	પલક્યમાંના અંનજીમનનાં { બાનું એલેકઝાન્ડરનો જ-
૨૦-ખેહરાંમ...	શની	૩૦	૨૧	કદમકારો. { ઉઘડ્યું ૧૮૮૩. શેનશાહ
૨૧-રાંમ.....	રવી.	૧	૨૨	ડીસેમ્બર માસ. કલકત્તાનું ઇન્ટરનેશનલ એકઝીબીશન }
૨૨-ગુવાદ.....	શોમ	૨	૨૩	નામદાર શહેનશાહ જ્યોર્જ પાંચમાંની મુંબઈમાં પંદરામણી, ૧૯૧૧.
૨૩-દેપદીન...	ભોમ	૩	૨૪	હીંદુથાનમાં સતીની ચાત્ર બ્રીટીશોએ નાબુદ કરીધી, ૧૮૨૯.
૨૪-દીન.....	બુધ	૪	૨૫	ખેલગામની શેઠ પેશતનજી ખરશેદજી બાધસની દરેહમેહરને, ૨૧.
૨૫-અરશેસવગ	ગુરુ	૫	૨૬	{ મુંબઈમાં ભુલશવરની, નીરમલમાં શંકરાચાર્યની તથા વ-
૨૬-આશતાદ..	શુકર	૬	૨૭	{ શમમાં આનંદાની, અલીબાગમાં શ્રીરામનાથની જત્રા. }
૨૭-આશમાન..	શની	૭	૨૮	શેઠ માણેકજી ખરશેદજી મુંબઈમાં પેહેલવેહલા (દિશી) શેરીફ }
૨૮-જમીઆદ.	રવી.	૮	૨૯	{ થયા ૧૮૫૬. ૧૮૫૮ માં દીલીના પાદશા-
૨૯-મારેશપંદ..	શોમ	૯	૩૦	નવીવાડીની જત્રા. } હને કુટુંબ સાથે રંગુનમાં કદ કીધો. }
૩૦-અનેરાં.....	ભોમ	૧૦	૩૧	માગશર માસ. ૧૮૫૬ માં બુશાએરપર ઘેરા નાંખેઓ. }
				ચાંદરાત. [૧૮૨૫ માં વેપારને મોટો ધભરાત થયો. }

માહા ૪ થો તીર શેહેનશાહી રોને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઓના તીથે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	ક્રમ ક્રમ ક્રમ	તારીખ તારીખ તારીખ	કદમી કદમી કદમી	કદમી કદમી કદમી
૧-અહરમજદ	બુધ.	૧૧	૩	માહા ૫ મો કદમી. મોહરમ માસ ૧૩૩૧ હીજરી.	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૫ મો અમરદાદ સને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.
૨-એહમન...	ગુર.	૧૨	૪	૪૫૦૨ને ૮૫ માં જરથોશતીઓ ધરાંતથી શનજનમાં આવી વસ્યા.	ધ.તા. ૧૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૨ થી તા. ૯ મી જાનેવારી ૧૯૧૩. હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૬૯ ના માગશર સુદ ૩ ને વાર બુધથી તે પોષ સુદ ૨ ને વાર ગરેહ સુધી.
૩-અરદીએશત	શુકર	૧૩	૫	કદમીકારે.	[તરીકે જાહેર કર્યું, ઈ. સ. ૧૯૧૧.]
૪-શેહરેવર...	શની	૧૪	૬	[શા. ૫ માં જોઈએ નાખ્યો, ૧૯૧૧.]	[રવાંતગી ઈ. સ. ૧૯૧૧.]
૫-સપ્તદારમદ	રવી.	૧૫	૬	નવાં આદશાહી દીલીનો પાયો નાંમદાર	[જોઈની દીલીથી થયલી
૬-ખુરદાદ...	શોમ	૧૬	૭	બદનેગની દરેમેહરને ૨૧ મું. નાંમદાર શાહનશાહ પાંચમાં	[
૭-અમરદાદ...	બોમ	૧૭	૮	કદમીનું અમરદાદનું જશન. એલાવમાંના જ ૦ બ ૦ મોસ-	[
૮-દેપાદર...	બુધ.	૧૮	૯	તરાંનાં આદ્રાંતને ૪૪ મું. કલક	[
૯-આદર...	ગુર.	૧૯	૧૦	કદમીકારે. કતલની રાત.	[
૧૦-આવાં...	શુકર	૨૦	૧૧	તાબુત થાંડાં કરશે.	[
૧૧-ખુરશીદ...	શની	૨૧	૧૨	શે. ૦ 'મેદીએશેમ' ધંખાર.	[
૧૨-મોહર...	રવી.	૨૨	૧૩	નવસારીમાં આ. માણિકજી નવરોજી શેઠના દખમાંને ૧૬૭.	[
૧૩-તોર...	શોમ	૨૩	૧૪	શે. ૦ તીરઈજદનું જશન. દતજયંતી. ગાંમદેવીની તથા	[
૧૪-ગોસ...	બોમ	૨૪	૧૫	[નાનાશંકરશેઠના દેહડાંતી જત્રા.]	[
૧૫-દેપમેહર...	બુધ	૨૫	૧૬	આરંગાબાદનાં વીકાજી અને પે. ૦ મેહરજીનાં દુખ ૦ વરસ ૭૦ મું.	[
૧૬-મેહર...	ગુર.	૨૬	૧૭	[કીરટમસ ડે. નાતાલના તેહવા. ૧.]	[
૧૭-શરોશ...	શુકર	૨૭	૧૮	કદમીકારે. મુંબઈ બીડીબજારમાંના મેવાવાલાના આદરાંતને	[
૧૮-રશને...	શની	૨૮	૧૯	[૬૩ મું. સુરત નાનપરાંમાંના બીશનીના આદ્રાંતને ૭૬ મું.]	[
૧૯-પરવરદીન.	રવી.	૨૯	૨૦	[પાંચમાં જોઈની કલકતામાં પધરામણી, ઈ. સ. ૧૯૧૧.]	[
૨૦-મેહરાંમ...	શોમ	૩૦	૨૧	[કદમીના આદરાંતને વરસ ૪૯ મું. નાંમદાર શાહનશાહ	[
૨૧-રાંમ...	બોમ	૩૧	૨૨	કદમીકારે. બેરાંમજી કાવસજી બાટલીવાલાના મુંબઈના માહાલ	[
૨૨-ગુવાદ...	બુધ	૧	૨૩	[૩૭ માના રાજબીષેકનાં સંબંધમાં દીલીમાં દરબાર.	[
૨૩-દેપદીન...	ગુર.	૨	૨૪	[નું શ્વેશન ચાલુ થયું ૧૮૮૨. ૧૯૦૩ નામદાર શે. ૦ એડવ	[
૨૪-દીન...	શુ	૩	૨૫	[બને જુદી પ્રેશીડેનશી બનાવી ૧૮૫૯. નવું બોરીબંદર	[
૨૫-અરશેસવંગ	શની	૪	૨૬	[થયો. ઈ. સ. ૧૮૮૦ માં મુંબઈની પ્રીન્સીસડાક ઉંઘડી. પંજ	[
૨૬-આસતાદ...	રવી.	૫	૨૭	[નામદાર રાણીનો કેશરેહીંદનો ખેતાબ દીલીમાં જાહેર	[
૨૭-આશમાન...	શોમ	૬	૨૮	[૬૪ મું. સુરત નાનપરાંમાંના બીશનીના આદ્રાંતને ૭૬ મું.]	[
૨૮-જમીઆદ...	બોમ	૭	૨૯	[દરેમેહરને ૬૮ મું. સુરતમાં મોટી આગ લાગી ૫૦ ૧૧૯૧.	[
૨૯-મારેસપ્દ...	બુધ.	૮	૩૦	[ફાલકાદેવીની જત્રા.]	[
૩૦-અનેરાં...	ગુર.	૯	૩૧	[દરેમેહરને ૬૮ મું. સુરતમાં મોટી આગ લાગી ૫૦ ૧૧૯૧.	[

માહા પ મો અમરદાદ શેહેનશાહી રોને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેજરદી.

પારસીઓના તાંશે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	ગુજરેલ તારીખ.	હિંદી તથી હિંદી	કદમી જરથોસ્તીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૬ ઠા શેહેરેવર સને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેજરદી, ઈ ૦ તા ૦ ૧૦ મી જાનેવારીથી તા ૦ ૮ મી ફેબ્રુવારી ૧૯૧૩ સુધી હિંદુઓના સંવત ૧૯૬૯ ના પોશ સુદ ૩ ને વાર સુક્રથી તે માહા સુદ ૨ ને વાર રોનેઉ શુધી.
૧-અહુરમજદ.	શુક્ર	૧૦	૩	માહા ૬ ઠા શેહેરેવર ક૦-શુરતાના ભરઠાણાના દુખમાને ૧૮૭.
૨-ખેહમન.	શની	૧૧	૪	{ નવસારીની દેશાધ મનચેરજી ખુન્નીદેરેમેરને વરસ ૧૧૯ } { નામદાર શાહ-શાહ પાંચમાં જોર્જ હિંદનો પ્રવાસ પુરો કરી ઇંગ્લંડ જવા મુંબઈથી રવાના થયાં, ઇ. સ. ૧૯૧૨. }
૩-અરદીખેશત.	રવી.	૧૨	૫	મુંબઈ કોટના ગોદાવરા મોખેદોનાં આદ્રાંનને ૮૮. ભરચની [હોંમા. દારાખની દેરેમેરને ૧૬૪. હમકારો. }
૪-શેહરેવર...	શોમ.	૧૩	૬	૬૬૦ શેહેરેવર અમશાસપંદતું જશન. મકરસંક્રાંતી.
૫-સપ્તદારમદ.	ભોમ	૧૪	૭	યજ્ઞ૦સને ૧૨૩૯માં ડાવેજર લેડી આવાંબાઈ ગુજરયાં શુરતાનાં કાકરાખાડી આગલના એદલજી શેઠવાલાં અંજુમનનાં દોખમાને વરસ ૮૬ મું.
૬-ખુરદાદ....	બુધ.	૧૫	૮	શેહેનશાહી અમરદાદ અમશાપંદ જશન, વડોદરાની ઉમરીગરની એડન લીધું ૧૮૩૯. [દેરેમેહેરને ૬૮ મું. }
૭-અમરદાદ..	ગુર.	૧૬	૯	હમકારો. શેઠ ખ૦ નશરવાનજી કાંમાજી ગુજરયા, ૫૦ ૧૨૫૪. }
૮-દેપાદર.....	શુક્ર	૧૭	૧૦	જરથોસ્તી અનજુમનની મજગાંમની અગ્યારોને વરસ ૭ મું.
૯-આદર	શની	૧૮	૧૧	ભેશાંનનીદાંજાયા મનચેરજી વાડયાની દેરેમેહેરને ૬૮ મું.
૧૦-આવાં.....	રવી.	૧૯	૧૨	નવસારીના વડા દેશાધ ખ. ટે. ય. ૧૧૪૯માં ગુન્ [યાં-૧૯૦૧. }
૧૧-ખુરશીદ....	શોમ	૨૦	૧૩	નામદાર માહારાણી વિક્ટોરીયા ૮૨ વરશની ઉમરે મરણ પામ [કલકત્તાની યુનીવરસીટી સ્થાપી ૧૮૫૭. }
૧૨-મોહર.....	ભોમ	૨૧	૧૪	૧ કાવશજી શેરાખજી ભેદવારની નવસારીની ધરમશારને ૪૫ મું.
૧૩-તીર.....	બુધ.	૨૨	૧૫	૨ શુનધડ વેચારા ગાંમમાના અન્દખમાને ૫૧. મજગાંમની ખેન્ન૦ ૩ મું નવો હાઈકોર્ટ વપડાઇ, ૧૮૭૯. [સીરવધની દેરેમેરને ૪૫. }
૧૪-ગોશ.....	ગુર.	૨૩	૧૬	હમકારો. મુંબઈના ધનાંપટેલ ડંકનરોડપરના આદ્રાંનને ૮૦ મું. }
૧૫-દેપમેહર....	શુક્ર	૨૪	૧૭	[ચોપાટી વાછાગાંધીના કદમી આદરાંનને ૫૬ મું. }
૧૬-મેહેર.....	શની	૨૫	૧૮	[ઉદવારામાંની રશતમજી જ૦ની ધરમશાલાને ૪૪ મું. }
૧૭-સરોશ. ...	રવી.	૨૬	૧૯	{ ૧૮૮૨. બાજરાવ ખેસવા મરણ પામ્યો, ૧૮૫૧. }
૧૮-રશને.....	શોમ	૨૭	૨૦	{ મદરાસ, અને મુંબઈમાં ટેલીફોન ચાલુ થયું }
૧૯-પરવરદીન.	ભોમ	૨૮	૨૧	૫ વેલાતની તારની લાઇન સરકારે લીધી, ૧૮૭૦. કલકતા, ૬ કલકતે ૧ હું અંગ્રેજી પત્ર “હીકીજ કલકતા જરનલ” નીકલ્યું, ૮ હમકારો. [૧૭૮૦. ૫૦ ૧૨૨૦માં શેઠ ૫૦ કાવશજી બનાજી ગુન્ }
૨૦-ખેહરાંમ....	બુધ	૨૯	૨૨	૮ શીધ રેલવે ચાલુ થઇ, ૧૮૫૯.
૨૧-રાંમ.....	ગુર.	૩૦	૨૩	
૨૨-ગુવાદ.....	શુક્ર	૩૧	૨૪	
૨૩-દેપદીન ...	શની	૧	૨૫	ફેબ્રુવારી માસ.
૨૪-દીન.....	રવી.	૨	૨૬	યજ્ઞદેજરદી સને ૧૨૦૮માં “અલાહીબાગ” બંધાઇ.
૨૫-અરશેશવંગ	શોમ	૩	૨૭	[આદ્રાંનને ૮૪. }
૨૬-આશતાદ..	ભોમ	૪	૨૮	૬૦ શેહેરેવર મહીનાના ધંબાર. દીવ મધેના શેઠ જ૦ ન૦ વાડયાનાં
૨૭-આશમાન..	બુધ	૫	૨૯	અંગ્રજો પેટેલવેટેલા હિંદુસ્થાનમાં આવ્યા, ૧૬૧૩.
૨૮-જમીઆદ..	ગુર.	૬	૩૦	[ડામાંનમાં મારી નાંખ્યો, ૧૮૭૨. સર શાહરજંગતું મ૦, ૧૮૮૩. }
૨૯-મારેસપદ..	શુક્ર	૭	૧	માહા માસ, -આંદરાત. ગવરનર જોનરલ અરલ મેઓને આન
૩૦-અનરાં.....	શની	૮	૨	

માહા ૬ ઠો શેહેરવર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઓના તીથે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	તારીખ તથા ઈ.સ. વર્ષ.	કદમી જરથોશ્તીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ શુધી, માહા ૭ મો મેહેર શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.
૧-અહુરમજ્દરવી.	૯	૩	કદમી. માહા ૭ મો કદમી. [લીધું.] { મુંબઈની વસ્તીની ગણતરી સને ૧૨૭૫ માં મ્યુની [સતારા] { શીપાલીટીએ કીધી તે કુલે વરણી-૯૭૭૮૨૨ } ૧૮૪૮ માં { ની થઈ, તેમાં પારશીઓની વસ્તી ૪૮૮૨૪ની હતી } ૫ હમકારો. ૧૮૭૪માં પાંચાથે મુસલમાનોએ મુંબઈમાં હુલડ કર્યું. ૬ શેઠનું શેહેરવર અંબુજીન. નવશારી હોંમં કંઈવાલાનાં દખ્ખ ૭ અમદાવાદ લીધું ૧૭૮૦ માં. [માને ૯૦ મું.]
૨-મેહમન....	શામ	૧૦	૪
૩-અરદામેશત	ભોમ	૧૧	૫
૪-શેહેરવર...	બુધ.	૧૨	૬
૫-સદ્દારમદ	ગુર.	૧૩	૭
૬-પુરદાદ...	શુકર	૧૪	૮
૭-અમરદાદ...	શની	૧૫	૯
૮-દેપાદર.....	રવી.	૧૬	૧૦
૯-આદર. ...	શામ	૧૭	૧૧
૧૦-આવાં....	ભોમ	૧૮	૧૨
૧૧-પુરશીદ....	બુધ.	૧૯	૧૩
૧૨-મેહર.....	ગુર.	૨૦	૧૪
૧૩-તીર. . . .	શુકર	૨૧	૧૫
૧૪-ગોશ. . . .	શની	૨૨	૧૬
૧૫-દેપમેહર...	રવી.	૨૩	૧૭
૧૬-મેહર. . .	શામ	૨૪	૧૮
૧૭-શરોશ. . .	ભોમ	૨૫	૧૯
૧૮-રશને. . .	બુધ.	૨૬	૨૦
૧૯-પરવરદીન.	ગુર.	૨૭	૨૧
૨૦-મેહરાંમ...	શુકર	૨૮	૨૨
૨૧-રાંમ.....	શની	૨૯	૨૩
૨૨-ગુવાદ.....	રવી.	૩૦	૨૪
૨૩-દેપદીન.....	સોમ	૩૧	૨૫
૨૪-દીન.....	ભોમ	૩૨	૨૬
૨૫-અરશેસવગ	બુધ.	૩૩	૨૭
૨૬-આસતાદ..	ગુર.	૩૪	૨૮
૨૭-આસમાંન..	શુકર	૩૫	૨૯
૨૮-જમીઆદ.	શની	૩૬	૩૦
૨૯-મારેસપ્રંડ..	રવી.	૩૭	૩૧
૩૦-અનેરાં.....	શામ	૩૮	૩૨

માહા ૭ મો મેહર શહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઓના તોશે રોજ-તેના નામ શાયે.	વાર.	ગ્રામસ્થાપન કોષ્ટક તારીખ.	હોદ્દતી તથા.	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૨૦ સુધી, માહા ૮ મો આવાં શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી. છં ૦ તા ૦ ૧૧ મી મારચથી તા ૦ ૯ મી એપ્રિલ ૧૯૧૩ સુધી. હોદ્દતીઓનાં સંવત ૧૯૬૯ ના પ્રાગણ્ય સુદ ૩ ને વાર ભોમથી ને ચતુર સુદ ૩ ને વાર બુધ સુધી.
૧-અહુરમજ્દ	ભોમ	૧૧	૩	માહા ૮ મો કદમી. { વાડયામાં ૧ વાર નીકલ્યું, તે પાછલથી ૧૮૫૩માં રોજીંદું થયું } { થી પોતાને વતન સીધારયો. ૧૮૩૨માં જામે જાં પેહલે અઠ- નામદાર સાહજાદો પ્રીન્સ આફ વેલ્શ ૧૮૭૬ માં મુંબઈ ૫ કદમકારો. [નેટના માતાજી ગુજરાતી ૫૦ સને ૧૧૬૮. ૧૮૭૯ માં ૬ આઠ જીવીઆઈ તે શર જાં જાં પેહલા ખારો- { તુલશીનું પા- ૭ શુરતનાં ઉમરાગાંમ આગલનાં અનુમનનાં } { લી મુંબઈમાં ૮ [(મેહરજ પટેલવાલાં) દુખમાને ૮૨ મું. } { આવયુ. { ની જાં ૨૫૩૧૫ મદો, અને ૨૩૨૮૨ ઓરતો હતી. { માંજુરોની થઈ, તેમાં પારશીઓની સંખ્યા ૪૮૫૯૭ સને ૧૮૮૧ માં મુંબઈની કુલે વસતીની ગણતરી ૭૭૩૧૯૬ ૬ કદમકારો. હોલીનો રંગ લેવાનો દહાડો. ધાણાંના કાવશજી [૩૦ પટેલના આદરાને ૧૩૯ મું. કદમી આવાં અર્ધશુરતું જશન. આં શેઠ બે ૦ જાં ના [ધણીયાંની માણેકબાઈ ગુજરાતી ૫૦ ૧૨૩૮ જમશેદી નોરોજ. કલકત્તાની ટાઉનહાલ બંધાઈ ૧૮૧૪. હોલી. ૫૦ ૧૧૧૭માં શેઠ માણેકજી નવરોજી શેઠના ગુજરાતી. કુલપડો. [ચંદ્ર અહુરજી તે રાતે ૩૬. ૧૭ મી. લાગસે ને સવારે ૭૬. છુટશે. [કલીયાણીનાં શેઠ નવરોજી બાલાભાઈનાં દુખમાને ૨૭ મું. મુંબઈનાં ગોલવાડમાંનાં મં ૦ ખં ૦ લંગડાના આદરાને ૬૬ મું. શેહેનશાહી મેહર ઇજ્જતું જશન. યજ્ઞ ૧૨૪૨ માં દુખમા ૫ કદમકારો. કચેલવાડીનો ઓ. [રાએટ કેશ ઉભો થયો. રંગપાંચમ. ધાણાંનાં ૩૦ કાં ૦ પટેલના દુખમાને ૭૧, દાં ૩૦ { પટેલની સઘડીને ૫૯. વાંદરા મધેનો પુલ સર જાં { એ ડાવેજર લેડી આવાંબાઈને નામે બંધાવી સને { ૧૮૪૫ માં ખુલ્લો મેલ્યો. ગનદેવીના જાં ૦ નાં ગજદરનાં દુખ- { માને ૯૭, હોં ૦ ખં ૦ કપતાને બાંધેલી નવી સઘડીને ૪૪. કદમકારો. ગંદેવીના અનનુમનનાં દુખમાને ૪૫. [યયા. પેરજાતાંની સેરીંગ બેંક કંઈકડી ૧૮૮૨ એપ્રિલ માસ. ૧૨૨૮ ૫૦ માં સર જાં ૦ જાં ૦ (પેહલા) ખારોને ૬૬ કલકત્તાવાલા શેઠ ૩૦ કાં ૦ બનાજી ગુજરાતી, ૧૨૨૧. ધોલીતલાવપરનાં અ. ખ. વાડયાની ધણીઆંણીના આદરાને ૫૧. ૫૦ ૧૨૪૦ માં શેઠ રશતમજી જાં ૦ જાં ૦ ભાઈ ગુજરાતી. ૧૮૭૬ માં શેઠ બે ૦ જાં ૦ ને સ્ટાર આફ છં ૦ નો ખેતાબ મલ્યે. [શેહેનશાહી મેહર મહીનાનાં " યાથરેમ " ધંમખાર ૧૮૭૪માં મુસલમાનોના હુલડ વીશે ૮૦૦૦ પારશીઓએ શભા [મરીને વેલાત અરજી કીધી તેથી મુંબઈ સરકારને ૪૫૬૦ મલ્યો. ચૈત્ર માસ, સકે ૧૮૩૫ નું નવું વરસ—ગુડીપડવો. { બાલાપુરના વીકાજી તથા પેસતનજી મેહરજીના દુખમાને { ૭૫ મું. શુરતમાં મોટી આગ લાગી, યજ્ઞદેવરદી ૧૨૦૬. આંદરાત. તવરી ગામનાં અનનુમનના દુખમાને ૫૦ મું. [ખંબાતાના પેશતનજી ખં ૦ મોટીનાં દુખમાને ૮૮ મું વરસ. પુણ્યામાં અનનુમને બંધાવેલાં દુખમાને ૭૬ મું વરસ.
૨-મેહમન....	બુધ.	૧૨	૪	
૩-અરદીમેશત	ગુર.	૧૩	૫	
૪-શેહરવર....	શુકર	૧૪	૬	
૫-શાંદારમદ	શની	૧૫	૭	
૬-પુરદાદ.	રવી.	૧૬	૮	
૭-અમરદાદ.	શોમ	૧૭	૯	
૮-દેપાદર.....	ભોમ	૧૮	૧૦	
૯-આદર.....	બુધ.	૧૯	૧૧	
૧૦-આવાં. ...	ગુર.	૨૦	૧૨	
૧૧-પુરશીદ....	શુકર	૨૧	૧૩	
૧૨-મોહર. ...	શની	૨૨	૧૪	
૧૩-તીર. ...	રવી.	૨૩	૧૫	
૧૪-ગોશ. ...	શોમ	૨૪	૧૬	
૧૫-દેપમેહર ...	ભોમ	૨૫	૧૭	
૧૬-મેહર. ...	બુધ.	૨૬	૧૮	
૧૭-શરોસ. ...	ગુર.	૨૭	૧૯	
૧૮-રશને. ...	શુકર	૨૮	૨૦	
૧૯-પરવરદીન.	શની	૨૯	૨૧	
૨૦-મેહરાંમ...	રવી.	૩૦	૨૨	
૨૧-રાંમ. ...	શોમ	૩૧	૨૩	
૨૨-ગુલાદ	ભોમ	૧	૨૪	
૨૩-દેપદીન. ...	બુધ.	૨	૨૫	
૨૪-દીન. ...	ગુર.	૩	૨૬	
૨૫-અરશેસવંગ	શુકર	૪	૨૭	
૨૬-આસતાદ..	શની	૫	૨૮	
૨૭-આસમાંન.	રવી.	૬	૨૯	
૨૮-જમીઆદ.	શોમ	૭	૩૦	
૨૯-મારેસપ્રંદ.	ભોમ	૮	૩૧	
૩૦-અનેરાં. ...	બુધ.	૯	૩૨	

માહા ૮ મો આવાં શેહેનશાહી રાને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઓના તાશે રાજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	ક તારી તથા.	કદમી જરથોશતીઓનો રાજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૮ મો આદર સને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.
			૪૦ તાં ૧૦ મી એપરેલથી તાં ૬ મી મેએ ૧૯૧૩ સુધી. હાંદુઓનાં સંવત ૧૯૬૯ નાં ચતુર સુદ ૪ ને વાર ગરેઉથી તે વર્ષશાખ સુદ ૩ ને વાર સુકર સુધી.
૧-અહુરમઝદ	ગુર.	૧૦	૪ માહા ૮ મો ક૦. શુમારીનાં કું માં મુકાદમવાલાં આગ
૨-એહમન.	શુકર	૧૧	લનાં હોં પાં નાં બાંધેલાં આદ્રાંતને ૨૪૩ મું. ૫ ૧૮૬૮માં એખીશીનીઆ લીધું. દીલીમાં સદરબજારમાં મોટી
૩-અરદીમેસ્ત.	શની	૧૨	[આગથી ૨૦૦ ઘેરનો નાશ-૧૮૮૩.]
૪-શેહરેવર.	રવી.	૧૩	૬ હમકારો. મું નાં આંટરોડપરના એં શોં હોં રાનજનાં
૫-સપ્તદારમદ.	શોમ	૧૪	૭ જલણા મધે અનજુમનનાં દુખમાને ૪૩ મું. [આદ્રાંતને ૪૬ મું
૬-ખુરદાદ.	બોમ	૧૫	૮ મુંબધનાં પ્રામજી કાવશજી બનાજીના દુખમાને ૮૨ મું.
૭-અમરદાદ.	બુધ.	૧૬	૯ રામનવમ.
૮-દેપાદર.	ગુર.	૧૭	૧૦ મુંબધની જી. આઇ. પી. રેલવે ચાલુ થઇ ૧૮૫૩.
૯-આદર.	શુકર	૧૮	માના હીરજીભાઈ જંબેરાના આંઆદ્રાંતને ૬૫. હમકારો.
૧૦-આવાં.	શની	૧૯	મુંબધ, જેતં કાં માં હાસબરનના આદ્રાંતને ૮૨. કરાંચી-
૧૧-ખુરશીદ.	રવી.	૨૦	પેશતનજી પલાનતીનના આદ્રાંતને વરશ ૬૭ મું,
૧૨-મોહર.	શોમ	૨૧	૧૨ કદમી આદર ઇજ્ઞદનું જશન. અમદનગરના જમશેદજી
૧૩-તીર.	બોમ	૨૨	૧૩ શેનશાહી આવાં અરદુષશુરનું જશન. [પદ્મજી કીધો, ૧૮૭૫
૧૪-ગોશ.	બુધ	૨૩	હનુમાન જયંતી. [ગુજર્તા, યજ્ઞ૦૧૨૧૯. ગાયકવાડ મહારાવને
૧૫-દેપમેહર.	ગુર.	૨૪	૧ મુંબધના કાંએં ખીશીનીના દુખમાને ૭૦. શેઠ ખંમાંં સરાક
૧૬-મેહર.	શુકર	૨૫	૨ [શુરતમાં મોટી આગ ૧૮૩૭. શેક્ષપીયર જનમ્યો, ૧૫૬૪.
૧૭-સરોશ.	શની	૨૬	૩ મુંબધ મજગાંમમાના નાં જં શપલાના આદ્રાંતને ૪૭.
૧૮-રશને.	રવી.	૨૭	૪ શેક્ષપીયરનું મરણ ૧૬૧૬. સંકટ ઓથ.
૧૯-પરવરદીન.	શોમ	૨૮	૫ [તરીકો અખત્યાર કીધો, યં ૧૧૧૪.]
૨૦-મેહરાંમ.	બોમ	૨૯	૬ હમકારો. [સુરતનાં કંટલાક પારશીઓએ કદમી
૨૧-રાંમ.	બુધ	૩૦	૭ યં ૧૨૧૮ માં શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈ ગુજરયા.
૨૨-ગુવાદ.	ગુર	૧૦	[શેનશાહઆનું પુતળું મુંબધમાં ખુલ્લું મેલ્યું, ૧૮૭૨.
૨૩-દેપદીન.	શુકર	૨૧	૮ કદમી અશોદરોહરનું જશન, દુખમાં નજદીક બંદગીનો દીવસ.
૨૪-દીન.	શની	૩	૯ હમકારો } ૧૮૮૯માં, ચીકાગોનું એકઝીખીશન ૧૮૯૩માં બિધ-
૨૫-અરશેસ્વંગ.	રવી.	૪	૭ ડયું ૧૮૪૫. પેરીસ એકઝીખીશન ૧૮૬૭, ખીજી
૨૬-આસતાદ.	શોમ	૫	મેએ માસ. મુંની જમશેદજી જીજીભાઈ હારપીટાલ વપડાઇ,
૨૭-આસમાન.	બોમ	૬	૭૨૮ ઇનડીયા કુંપનીના લશકરમાં બેદીલી ફેલાયાથી
૨૮-જમીઆદ.	બુધ	૭	{ ૧૦૦૦૦ માણુશેને બરતરફ કીધાં, ૧૮૫૭. વીકટોરિયા
૨૯-મારેશદ.	ગુર.	૮	ને આલબર્ટ મ્યુઝીયમ મુંબધમાં ઉગડયું ૧૮૭૨. સર
૩૦-અનેરાં.	શુકર	૯	દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ પેહેલા બેરોનેટ ૭૯ વરશની
			વયે ગુજરયા યં સને ૧૨૭૦.
			૧૨ શીરીગાપતમ લીધું, દીપુ શુભતાન મારયો ગયો, ૧૭૯૯.
			૪૧૩ અમદાવાદનાં અંજુમનનાં દુખમાને ૭૧ મું.
			૫૧૪ કલકતાવાલા શેઠ હીં માં બનાજી, ગુજર્તા, યં ૧૨૭૩
			૬૩૦ } શેઠનાં અંજુમનના દુખમાને ૧૪૩. ભાવનગરની મરહુમ
			} શેઠ દોરાબજી શાપુરજી ઉમરીગરની દરેમેહરને ૨૨.
			૧ વૈશાખ માસ.—આંદરાત. શુરતનાં કાકરાખાડીનાં મનચેરજી
			૨ મુંબધ ત્રાંમવે ચાલી, ૧૮૭૪ પરશુરાંમ જયંતી
			૩ મીરતમાં ઘોડેશવાર રીજમીટે બલવો કીધો, ૧૮૫૭. મુંબધની
			} હાઇ કોર્ટમાં પેહલવેહલા દેશી જડજ તરીકે
			} મીં નાનાભાઈ હરીદાશ નેમાયા, ૧૮૮૪.

માહા ૯ મો આદર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઆના વીશે રાજ-તેના નામ આથે.	વાર.	ક તારા તરી.	કદમી જરથોસ્તીઆનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૧૦ મો દેએ શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી. ધ'મેજી તાં ૧૦ મી મેએયા તાં ૮મી જીન ૧૯૧૩ સુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૬૯ ના વધશાખ સુદ ૪ ને વાર શનેકથી ને જોડ સુદ ૪ ને વાર રવે ઉમુધી.
૧-અહુરમજદ.	શની.	૧૦	૪ માહા ૧૦ મો ૩૦. ૩૦ જશન મહીનો-દાદાર અહુરમજદનુ ૧૬ જશન
૨-મેહમન....	રવી.	૧૧	૫ વેશુની શેક માણેકજી ગતનજી પોલની દરેમેહરને ૨૪ મું.
૩-અરદીએસ્ત.	શોમ.	૧૨	૬ હમકારો. નં ૩૧૦ નાલીફરવાલાના દાદરપરનાં આદરાંનને ૯૨.
૪-શેહરેવર....	બોમ.	૧૩	૮ સુરત ધગરેજેને તા } કોટકોટની બાધ પીરોજ્યાધ તે દાંમાં
૫-મજ'દારમદ.	બુધ.	૧૪	૯ [મેથયું ૧૮૦૦.] વાજાની વીધવાની દરેમેહરને ૩૨ મું
૬-પુરદાદ....	ગુર.	૧૫	૧૦ [તાનકેશવરનાં શો.ખ. હુંકીતા આદરાંન ૫૫મું.
૭-અમરદાદ....	સુકર.	૧૬	૧૧ કલકતા ને મુંબઈ વચે તાર આલુ થયો સને ૧૮૫૪.
૮-દેવાદર....	શની.	૧૭	૧૨ કદમીનું દાદાર અહુરમજદનું 'ખીશુ' જમન.
૯-આદર....	રવી.	૧૮	૧૩ શેહેનશાહી આં ૬૦ જશન. ૫૦ દર માં શંખણમધે દરપુર { નેડીઆશંગવલે તાપ્તનશીન મધિલાં આતશમેગંમ જે ઉદવા રામાંજે તેને ૧૧૯૨મું, મુંબઈ બનાજી લીંવાલાં આદરાંનને ૨૦૫ મું, કોટમાના માણેકજી શેકના આદરાંનને ૧૮૧મું. વીકાજીની તારાપોરનીને ૯૪, કરાંચીની શેક ડોં ૩૦ મેં વાડીઆની હાઆદગારી વાળી દરેમેરને ૪૪મું. ભડચની બાધ હીરાંબાધ નારીએલવાલાની દરેમેરને ૮૩મું. ખીલીમોરાની શેકો દાદા ભાધ ધનજીભાધ તથા સોરાબજી શાપુરજીએ બધાવેલા આદરી યાનને ૫૦ ૧૫. હમકારો. લારીપને સ્વરાજ બહુયું, ૧૮૮૨ કદમી પેગમખરનો દીશો. ૫૦ સને ૧૨૪૪ માં નવસારીનાં [દુખમાંનો રશતો હોં ૫૦ કરતાને બંધાવ્યો.]
૧૦-આવાં....	શોમ.	૧૯	૧૪ ૩ શેક મેં ૬૦ પોરેનો જનમ, ૫૦ ૧૧૮૧
૧૧-પુરશીદ....	બોમ.	૨૦	૧૫ [શિનશાખાંગુનો જન્મ, ૧૮૧૯.] [તથા ધરમશહરને ૬૪.]
૧૨-મોહીર....	બુધ.	૨૧	૧૬ ૪ કંઠુદાદાર અહુરમજદનું 'ત્રીજુ' જન્મ. } [શાં વાલી અંગીઆગી
૧૩-તીર....	ગુર.	૨૨	૧૭ ૫ કદમી દેફ મહીનાના 'મેદીયારેમ' ધ'આર. વલશાડની મોટાભાધ
૧૪-ગોશ....	સુકર.	૨૩	૧૮ ૬ હમકારો. ખેતવાડીમાંના શેક ૫૦ ૫૦ કામાના આદરાંનને ૪૫ મું.
૧૫-દેપમેહર...	શની.	૨૪	૧૯ [ગાયકવાડ રીયાજગવ ગાદીએ બેઠા, ૧૮૭૫.]
૧૬-મેહર.....	રવી.	૨૫	૨૦ [જન્મ અંજુમને બાધેલાં દુખમાં તથા શગરીને ૩૯મું
૧૭-મરોશ.....	શોમ.	૨૬	૨૧ ૮ શેં કરવરદીયાન જવાતું અશોકરોહરનું જશન. કરાંચીની
૧૮-રસને....	બોમ.	૨૭	૨૨ ૯ હમકારો. મું'કોટમાં બાધ મોટલાંબાધ તે જાંવનવાડયાના આ
૧૯-પરવરદીન...	બુધ.	૨૮	૨૩ { દ્રાંનને ૫૧ મું. ઉદવાડાના આતશમેગમને લગતાં મરદીન શાહજી માં પીટીટ ખેરોને બાધેલાં નવાં મકાંનને ૨૩ મું. કાશમીરમાં ધરતીકંપ થયો, તેથી ૧૫૦૦ માંણશાનાં જીવની, હમારતો તથા જનવરોની મોટી જુકશાંની ૧૮૮૫.
૨૦-મેહરાંમ...	ગુર.	૨૯	૨૪ લારીપન હીંદુસ્થાનમાં આવ્યા ૧૮૮૦.
૨૧-રાંમ....	સુકર.	૩૦	૨૫ જીન માસ. ભડચની મરંશેઠ સાંશેાં નાળિએરવાલાની દરે
૨૨-યુવાદ....	શની.	૩૧	૨૬ { મહેરને ૧૮મું. શેક બંસોંકપાવાલાની ઉમરાગાંમની દરે
૨૩-દેપદી....	રવી.	૧	૨૭ { મહેરને ૫૦ ૯૮. ૩૦ દાદાર હારમજદનું એથું જશન.
૨૪-દીન....	શોમ.	૨	૨૮ { સને ૧૮૫૨ માં અખખારે શોદાગર ૫૩ નીકલ્યું.
૨૫-અરશેસ્વંગ	બોમ.	૩	૨૯ ૧ જેઠ માસ.
૨૬-આશતાદ...	બુધ.	૪	૩૦ ૨ ચાંદરાત.
૨૭-આશમાંન...	ગુર.	૫	૩૧ ૩ મુંબઈમાં માસુન ડાક બંધડી, ૧૮૭૫.
૨૮-જમીઆદ...	સુકર.	૬	૩૨ ૪ જાજીઆરના સુકતાંનની ધ'મંડની સુસાપરી, ૧૮૭૫. મર
૨૯-મારેમજદ...	શની.	૭	૩૩ { દિનશાજી માં પીટીટ ખેરોનેનો જનમ-૫૦ સને ૧૧૯૨.
૩૦-અનેરાં...	રવી.	૮	

માહા ૧૦ મો દેએ શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.

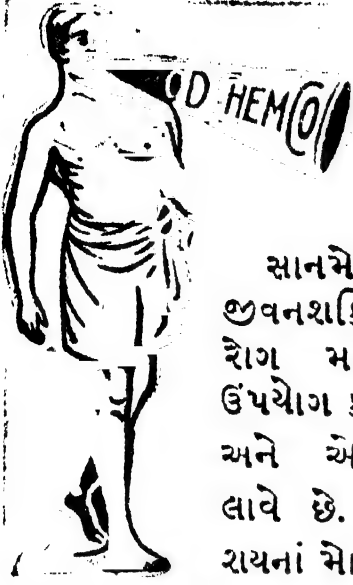
પારશીઓના તીથે ગણ-ને. નામ માથે	વાર	ક્રમ ગણના	કદમી ન્યા.	કદમી જરથોશ્તાઓના રોજ ૧ થા ૨૦ સુધી, માહા ૧૧ મો મેહમન કદમી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી. ૬૦ તાં ૯ મી જુનથી તે તાં ૮ મા જુલાઈ ૧૯૧૩ સુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૯ નાં જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૫ ને વાર ભોમ શુધી. તે આપાઠ સુદ ૫ ને વાર ભોમ શુધી.
૧-અહુરમજ્દ.	સોમ	૮	૫	માહા ૧૧ મા કદમી. શેહેનશાહી જરથોશ્તા મહીનો. દાદાર અહુર મજ્દનું પેહેલું જરથો. એ તારા શાધી કાડનાર અગોલવેતા સીતામણી રચુનાથનું મરણ ૧૮૮૦
૨-મેહમન ..	ભોમ	૧૦	૬	૬૦ મેહમનનું જરથો. શુરતમી દાંને પેવાડયાની ૬૦ ૭૦. એલેક
૩-અવદીમેમ	બુધ	૧૧	૭	૭ હમકારો. [જાંડીયાનાં બલવામાં ૧૦૦ પુરોપીપનમાર્યાગયા, ૧૮૮૨
૪-શેહરેવર ..	ગુરુ	૧૨	૮	૮ ૧૮૫૭ માં હીંદુસ્થાનમાં ચાલેલા બલવાનાં હીંગાંમ મર કારે હીંદુસ્થાનનાં છાપાનાં છુટાપણનાં અ ટકાવનો ધારો કાડયો તે પછવાડેથી બંધ પડેઓ.
૫-સપ્તદારમદ	સુકર	૧૩	૯	૯ મરહુમ આં ૩૦૦૪૦૭૦૦ ફ્રીડમ ઓર્ફાસીટી ઓફ લંડનનું [માન મળ્યું, ૨૩-૬-૧૮૬૪. ૫૦ ૧૧૫૫માં શેઠ જીંદાંને જ. ૬-પુરદાદ....
૬-પુરદાદ....	ગની	૧૪	૧૦	૧૦ મુંબઈમાં વાવીબેરાનું મોટું તોશાંન થયું ૧૮૩૭માં. ૫૦ ૧૧૫૨
૭-અમરદાદ.	વી	૧૫	૧૧	[માં શર જમશેદજી જીજીભાઈ (૧લા) ખારો નેટ જનમ્યા. [શેં દેહ મહીનાનું ખીજુ જરથો.
૮-દેપાદર.....	મ	૧૬	૧૨	૧૨ સર જમશેદજી જીંદાં ચોથા ખારો નેટ હક થયા, ૫૦ ૧૨૭૭.
૯-આદર.	મોમ	૧૭	૧૩	૧૩ હમકારો. [અખખારે શાદગર શાયે જોડાયું.
૧૦-આવાં.....	બુધ	૧૮	૧૪	૧૪ વડસાવીત્રી. શને ૧૮૩૩માં મુંબઈ આયુક નીકલ્યું તે ૧૮૭૨માં.
૧૧-પુરશીદ....	ગુરુ	૧૯	૧૫	૧૫ શેનશાખાનુ વીંતખતે ખેઠાં, ૧૮૩૭. તેની જુમીલી થઈ ૧૮૮૭. તે પછે ૧૮૯૭માં ૬૦માં વરસની "ડાયમંડ જુમીલી" થઈ. પાંના પેગમખર સંપત્તિમાન "જરથોશ્તા" ને જુજરવાનો દીવસ.
૧૨-મોહોર.....	સુકર	૨૦	૨૦	૨૦ ૫૦ ૧૧૩૨ માં શેઠ ખરશેદજી માંજીકજી શરાખનો જનમ.
૧૩-તીર.....	ની	૨૧	૨૧	૨૧ શેહેનશાહખાનુનો દંદેરો નીકલ્યો, ૧૮૩૭.
૧૪-ગોશ.....	વી	૨૨	૨૨	૨૨ હતી. નામદાર શેનશાહ એડવરડનો જનમ, ૧૮૪૧. વેશ્યા નહી હોયતે સારું બંદોબસ્ત કરવા અનજુમન મલી
૧૫-દેપમેહેર ..	સોમ	૨૩	૨૩	૨૩ શેંદાદાર અહુરંગુ લોજુ જરથો. ૫૦ ૧૨૩૬માં, પારશીઓમાં
૧૬-મેહેર.....	મોમ	૨૪	૨૪	૨૪ શેનશાહીઓના "મેદીઆરેમ" ધંખાર.
૧૭-સરોશ.....	બુધ	૨૫	૨૫	૨૫ હમકારો.
૧૮-રશને.....	ગુરુ	૨૬	૨૬	૨૬ કાંદાંનપોરમાં નાના શહેએ કતલ ચલાવી, ૧૮૫૭.
૧૯-ફરવરદીન..	સુકર	૨૭	૨૭	૨૭ શેહેનશાખાનુ વીકટોરીઆએ તાજ પેહેલું, ૧૮૩૮.
૨૦-મેહરાંમ...	ગની	૨૮	૨૮	૨૮ હમકારો. શેઠ બનાજી લી. ૮૨ વ. ય. શને ૧૧૦૩માં ગુજ્યો. શેહેનશાહી દાદાર અહુરમજ્દનું ચાથું જરથો. નોકલ્યા, ૧૮૭૬. ૧૮૨૨ માં મુંબઈ સમાચાર પત્ર નીકલ્યું. પરણી, ૧૮૬૨. હીંદુસ્થાનમાં એક દોહડીયાંવાલા પોસ્ટ કાર્ડ જુલાઈ માસ. માહરણી વીંન્ની બેટી પરીનશેષ એકીસ
૨૧-રાંમ.....	ગની	૨૯	૨૯	૨૯ ૧૮૮૩ માં શુરતમાં માટી રેલ આવ્યાથી ર થી ૩ લાખ રૂપયા નું નુકશાંન-દોહડ હજાર ધેરા અને ૧૨ માંજીશોનો નાશ થયો.
૨૨-ગુવાદ.....	સે	૩૦	૩૦	૩૦ ૫૦ ૧૨૪૬ માં શર જીંદાં ખીજુ ખાંશી. એશ. આઈ. ગુજ્યો.
૨૩-દેપદીન....	મોમ	૩૧	૩૧	૩૧ આપાઠ માસ-ચાંદ્રાત.
૨૪-દીન.....	બુધ	૩૨	૩૨	૩૨ [શાંનથળરી ખાનેના રેહવાશીઓએ ચુટી કાઢાડયા, ૧૮૯૨ પ્રોફેસર દાંનને પારલામેન્ટના એક મેમ્બર દાખલ લંડનનાં
૨૫-અરસેસવંગ	ગુરુ	૩૩	૩૩	૩૩ ૫૦ ૧૨૪૨ માં દુખમાકેશના પારશી છુટા.
૨૬-આમતાદ...	સુકર	૩૪	૩૪	
૨૭-આસમાંન...	ગની	૩૫	૩૫	
૨૮-જમીઆદ...	ગની	૩૬	૩૬	
૨૯-મારેસદ...	સોમ	૩૭	૩૭	
૩૦-અનેરાં.....	મોમ	૩૮	૩૮	

માહા ૧૧ મો બેહમન શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઓના વીશે રાજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	તારીખ હિંદુની તથા	કદમી જરથોશ્તીઓના રાજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૧૨મા. સકંદારમદ શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી. ઈં ૦ તાં ૮મી જુલાઈ થી તે તાં ૭મી આગસ્ટ ૧૯૧૩ સુધી. હોંડુ મંવત ૧૯૬૯ ના આપાઠ સુદ ૬ ને વાર બુધથી તે આવણ સુદ ૫ ને વાર ગરેઉ સુધી.
૧-અહુરમજદ	બુધ	૯	૬ માહા ૧૨ મો સકંદારમદ કદમી. બઝમે જશને રૂઝે } નોટ [અહુરમજદની મંડલીની સ્થાપના ૧૨૬૭. } નીકલી. [યુજરયા ૫૦૧૨૪૧. મુંબઈમાં શને ૧૮૭૨માં પાંચ રૂપાની
૨-બેહમન ...	ગુરુ	૧૦	૭ શેં બેહમન અમં જશન. ૬૦ દારાબજી શેરાબજી કુમાના
૩-અરદીપેશત	સુકર	૧૧	૮ હમકારો. શર કાંજાંરેડીમણી નાઈટ શી. એશ. આઈ ૩ જરયા,
૪-શેહેરેવર...	શની	૧૨	૯ { મોટી ખરાખી, ૧૮૮૫.-ખીજી વાર ૧૮૯૭. } યજ્ઞદેવ { કતાનાં ધરતીકંપથી ડારજીલોંગ ને શીરાજગંજમાં } ૧૨૪૭.
૫-સકંદારમદ.	રવી	૧૩	૧૦ કદમીઓનું સકંદારમદ અમશાસકંદનું જશન. કલ- [લડાઈ. પંદરપુરમાં તથા નાયગાંમમાં વીડોખાની જત્રા. { ઓળી કતલ ચલાવી ૧૮૫૭. ૧૮૭૦માં ફ્રાંસ ને જરમનીની } { નાના સાહેબે કાહાંનપોરમાં ફ્રાંસે જ આરત, મરદો, તથા છોકરાં
૬-પુરદાદ...	સોમ	૧૪	૧૧ સર જમશેદજી જીજીભાઈ ત્રીજા આરોનેટહક થયા, ૫૦૧૨૬૭.
૭-અમરદાદ...	બોમ	૧૫	૧૨
૮-દેપાદર...	બુધ	૧૬	૧૩ પૂણાની શેાંરં ૫૦૨૦ પટેલવાલી દરેં ૯૦ મું. અજમેરની શેઠ નવં
૯-આદર...	ગુરુ	૧૭	૧૪ હમકારો. } ૩૦ કલ્યાણીવાલાની દરેં ૧૬ મું. સરદાર આં { આં પદમજી પેસતનજી ગુજરયા-૫૦ ૧૨૬૩. }
૧૦-આવાં	સુકર	૧૮	૧૫
૧૧-ખોરશેદ...	શની	૧૯	૧૬ મજગાંમમાં આગાખાંનનો આરસ
૧૨-માહાર...	રવી	૨૦	૧૭ શેઠ શેરાબજી વાજાગાંધી યજ્ઞદેવરદી ૧૨૨૬ માં ગુજરયા.
૧૩-તોર ...	સોમ	૨૧	૧૮ હોંડુમયાનમાં ઇનકમટેકસ થયો, ૧૮૬૦.
૧૪-ગોસ ...	બોમ	૨૨	૧૯
૧૫-દેપમેહર ...	બુધ	૨૩	૨૦
૧૬-મેહર.....	ગુરુ	૨૪	૨૧ હોંડુસયાંનના દેવીઓ પેહલા પેટીટ જુરીમાં બેઠા, ૧૮૨૮. [મલારરાવ મદરાસમાં નજરકેદ હતોતે મણુ પાંચો, ૧૮૮૨. } ૭ હમકારો. ખંગાલના દખણ બાગપર ધરતીકંપ થયો, ૧૮૫૪. } { દેશી છોકરી ડી નીશા ૨૧૫ } ૮ કદમી અશોકરોહરનું જસન. } ૧૮૪૯માં કલકત્તામાં પેહલ વેહલી } ૯ હમકારો. પરેલમાના દાં પેં વાડયાનાં આદરાનને ૮૦ મું.
૧૭-સરોશ....	સુકર	૨૫	૨૨
૧૮-રસને	શની	૨૬	૨૩
૧૯-ફરવરદીન.	રવી	૨૭	૨૪
૨૦-બેહુશંમ ...	સોમ	૨૮	૨૫
૨૧-રામ	બોમ	૨૯	૨૬
૨૨-ગુવાદ....	બુધ	૩૦	૨૭
૨૩-દેપદીન....	ગુરુ	૩૧	૨૮
૨૪-દીન.	સુકર	૧	૨૯
૨૫-અરશસવંગ	શની	૨	૩૦
૨૬-આમતાદ...	રવી	૩	૩૧
૨૭-આમતાં...	સોમ	૪	૩૨
૨૮-જમીઆદ...	બોમ	૫	૩૩
૨૯-મારેશકંદ...	બુધ	૬	૩૪
૩૦-અનેરાં....	ગુરુ	૭	૩૫

શ્રેં વારશીઝિના તાથે રોજ-તેના નામ સાથે	કદમીઝિના રોજ	વાર.	ધંગરેજી તારીખ	લોકનો તથા.	કદમી જરથોસ્ત આના ગાયા ૧ લો માહા ૧૨ મા મને ૧૨૮૨ થા રોજ ૩૦ મા માહા ૧ લો પ્રવરદીન શને ૧૨૮૩ યજ્ઞદેજરદી. ઈંગરેજી તાં ૮મી આગસ્ટ થી તાં ૧૧મી સપ્ટેમબર ૧૯૧૩ હોડુઝિનાં મંવત ૧૯૬૯ નાં આવણુ શુદ્ધ ૭ ને વાર સુકરથી તે ભાદરવા શુદ્ધ ૧૧ ને વાર ગરેઉ શુધી.
૧-અહુરમઝદ	ગા. શુકર	૮	૭	ગાયા ૧ લો કદમી, હમસપયમધેમ ધંબાર કદમી. [૨ શેહનશાહ એદવર્ડ ૧૯૦૨માં રાજ્યભીસેક થયો.] { ૧૮૯૩ } ગાયા ૨ જો ઝિઆસપ્રઅદ. કદમી. ઈંગ્લાંડમાં નામદા { હુલડ, } ગાયા ૩ જો સપેનતોમદ. હમકારો. મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું ગાયા ૪ થો વોહુસથર, કદમી. ગાયા ૫ મો વહસતોઇસત કદમી. શેં મફંનું જશન. દરૂરજી { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }	
૨-અહમન ...	ગા. શની	૯	૮	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું } { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }
૩-અરદોષિયત	ગા. રવી	૧૦	૯	કલકતાની ઇં ઇં રેલવે ચાલી, ૧૮૫૪. [સાલનું જશન.	
૪-એહેરેવર...	ગા. શોમ	૧૧	૧૦	કદમી રપીયવન ઇજવાનો દીવસ, તથા કદમી અરદી	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું } { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }
૫-સપદારમદ.	ગા. ભોમ	૧૨	૧૧	શેં હમકારો. નારયદીપુનમ. બક્ષેવ { ખેસત રોજનો હમકારો. } { નોશાશીનાં વડા દશગુર મેર } { જરાણાં ગુજ્યા, ૫૦ ૯૬૦. }	
૬-પુરદાદ ...	૧ પુષ્ય	૧૩	૧૨	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું } { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }
૭-અમરદાદ...	૨ શુક્ર	૧૪	૧૩	કલકતાની ઇં ઇં રેલવે ચાલી, ૧૮૫૪. [સાલનું જશન.	
૮-દેપાદર ...	૩ શુકર	૧૫	૧૪	કદમી રપીયવન ઇજવાનો દીવસ, તથા કદમી અરદી	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું } { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }
૯-આદર. ...	૪ મળી	૧૬	૧૫	શેં હમકારો. નારયદીપુનમ. બક્ષેવ { ખેસત રોજનો હમકારો. } { નોશાશીનાં વડા દશગુર મેર } { જરાણાં ગુજ્યા, ૫૦ ૯૬૦. }	
૧૦-આવાં. ...	૫ રવી	૧૭	૧૬	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું } { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }
૧૧-પુરશીદ...	૬ શોમ	૧૮	૧૭	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	
૧૨-મોહોર ...	૭ ભાન	૧૯	૧૮	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું } { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }
૧૩-તીર ...	૮ પુષ્ય	૨૦	૧૯	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	
૧૪-ગોશ.....	૯ શુક્ર	૨૧	૨૦	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું } { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }
૧૫-દેપમેહોર ...	૧૦ શુકર	૨૨	૨૧	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	
૧૬-મેહોર.....	૧૧ શની	૨૩	૨૨	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુસંહીંડુ વચે મોટું } { ઝિંદાબાદ શનજાણું ચું ૫૦, ૧૨૧૬. શેક ડોં શેં મુનશી } { ચું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } { ઝિનેરીનું મરણ, ૧૮૭૩. }
૧૭-સરોશ.....	૧૨ રવી	૨૪	૨૩	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	
૧૮-રશને.....	૧૩ સોમ	૨૫	૨૪	કદમી અને ૧૨૮૩ ૫૦નું નવું વરસ. શેહનશાહી અમરદાદ	{ ૧૮૯૩ } { હુલડ, } { મુંબાં મુ

બાહેર ખપશે.

સાનમેટો.

SANMETTO.

સાનમેટો શું છે? જીવનશક્તિને મજબુત કરી, તેને વધારી જીવનશક્તિ આપનારી એક ઉત્તમ દવા છે. મુત્રવ્યાધીના અસાધ્ય રોગ માટે આખી દુનિયાના પ્રખ્યાત ડોક્ટરો તેનો છુટથી ઉપયોગ કરે છે. સાનમેટો લીવરના બગાડ માટે, તેમજ મુત્રાશય અને એવા રોગ માટે ખુબજ ઉપયોગી છે. પીસાબ સાફ લાવે છે. પીસાબનો દુખાવો તથા બળતરાને દૂર કરે છે. મુત્રાશયનાં મો આગળ પોસ્ટેટ બલેન્ડ નામની જે ગાંઠ છે, તે ઘણુંખડું વૃધાવસ્થામાં મોટી થાય છે, તેથી પીસાબ કરવાને અડચણ પહોંચે છે, અને દિવસે તેમજ રાતે પણ વખતો વખત પીસાબ કરવા જવાની ઈચ્છા થાય છે. આ અડચણ તેમજ જુના થયેલા વ્યાધિમાં સાનમેટો જેવો ખીજો એક પણ ઇલાજ નથી.

સાનમેટો સ્ત્રીઓના ગરબવસ્થાના કાળમાં ઘણીજ ઉપયોગી દવા છે. જે વખતે પેસાબમાં બળતરા થતી હોય, અથવા વારંવાર ગરમ પીસાબ થતી હોય, ત્યારે સાનમેટો અજબ કામ કરે છે.

બચ્ચાંઓ ઉઘમાં ખીછાનામાં પીસાબ કરતાં હોય, તેને પણ સાનમેટો અટકાવે છે. પુરૂષ તેમજ સ્ત્રીજાતિના પીસાબને લગતા દરેક રોગને તે દૂર કરે છે.

સાનમેટો પરમાના અને વિપ્રમેહના રોગમાં ખુબજ વપરાય છે. સ્ત્રી, પુરૂષોના સઘળી જાતના દુરબળતાને લગતા રોગોને તથા ધાતુઆવ અથવા સોજાને અને લોહીવિકારને દૂર કરે છે. સાનમેટો અશક્ત અને વીર્યહીન થઇ ગયેલી ઈન્દ્રિયોને મજબુત બનાવી સ્ત્રી-પુરૂષોને નવી જુવાની આપે છે.

સાનમેટો બધે ઠેકાણે ફક્ત આઠ આઉંસની શીશીમાં વેચાય છે. દરેક શીશીની કિંમત રૂ. ૩-૬-૦ બધા દવા વેચનારા ડ્રગીસ્ટ અને કેમીસ્ટને ત્યાંથી છુટક તેમજ જથ્થાબંધ મળી શકશે તેમજ અમારી પાસેથી પણ મળી શકશે. અમને લખવાથી એને લગતું ચોપાનીયું અને નમુનો વગર ટપાલ ખર્ચે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઓ ડી કેમીકલ કંપની,

૬૧, બેરો સ્ટ્રીટ, ન્યુયોર્ક, યુ. એસ. અમેરિકા,

O D CHEM. CO.,

61, BARROW STREET, NEW YORK, U. S. A.

“ઝોલખીન”—વિલાયતમાં બનતું વનસ્પતિનું ધી છે અને તે સાફ નામદાર સરકારના એનાલાયઝરે ઘણાજ ઉંચો મત આપ્યો છે. સેંકડો કુટુંબો, હોટેલો વીગેરે વાપરે છે અને ઉત્તમ સરટીફિકેટ આપે છે. ઝોલખીન બગડતું નથી અને ધી કરતાં ઓછું ખરે છે તેમજ સસ્તું છે. ઝોલખીન પુષ્ટીકારક છે અને ગમે તેવા નબળા કોઠાવાળાને તુરત પચે છે. એકવાર વાપરશો તો હમેશાં વાપરશો.

વધુ વીગત માટે લખો:—

(હિંદુસ્તાન, ખર્મા અને સીલોનના એજન્ટો)

બાળમુકંદ રાય અને કંપની

ઇસ્માઈલ બીલડીંગ,

સૂર્યગેટ સીટ, કોટ—મુંબઇ.

ફરેસ્ટ ક્લાસ સુંદર એનલારન્મેન્ટ (મોટી સખી)

જરાપણ બોડ ખાંપણ વગરનો આબેહુબ ચહેરો, આરટીસટીક શીનીશ અને સ્ટાઇલ સાથે—કોઇની ફેટાઆફરથી સસ્તે ભાવે નોંધાવે તો નીચલું નામ ઠામ નોંધી રાખજો.

એનલારન્મેન્ટ શેટ કંપની,

ઠેકાણું—મુંબઇ, કાલકાદેવી, મનીસ્કુલ પાસે, કાન્તા બીલડીંગમાં પહોલે માળે.

હજારો સરટીફિકેટમાંથી એક—સાંજ વરતમાનના માલેક શેઠ રૂ. ન. વાચ્છાગાંધી જણાવેછે:—હું લખવાને ઘણો ખુશી છું કે મારા કુટુંબના ગૃપ ઉપરથી તમે જે પરમેનન્ટ ઓમાઈડ એનલારન્મેન્ટ (મોટી સખી) બનાવ્યું છે તે ઘણું સફાઇ ભર્યું અને ઉત્તમ રીતે બનાવેલું છે. અને જે કોઇને આવું કામ નોંધવું હોય તેને હું લલામણુ કરું છું.

(ફકત રૂ. ૫) એક સારા ફેટો સાથે મોકલો અને હમે તે ઉપરથી હમેશાં જોવીને તેવી રહે એવી સુંદર ૧૬ ઇંચ પોહળી અને ૨૦ ઇંચ ઉંચી—સખી બનાવી આપી તમને અજીયાબીમાં ગરકાવ કરીશું.

એજ સાઇઝની અતિશય સુંદર—હુનર અને ચિત્રકળાનો ઉંચો ટેસ્ટ દેખાડતી સીપીયા—આઉન રંગની—અલોકિક—ટીલપસંદ સખીના રૂ. ૧૨)

આરડરના પુરા નાણા અગાઉથી લઇએ છીએ.

દરેક શહેરમાં વિશ્વાસ અને ચાલાક કામકરનારા નોંધાવે છે.

ધં ધાની આબાદી વધારનારી નહેર ખબરો હમે મફત લખી આપીએ છીએ.

જરથોસતીઝિના આતશબેહરાંમે તથા હરેમેહરેની ટીપ.

મુ'બઈ મધેના આતશબેહરાંમે.

ઠેકાણાં.	કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	શબ્દ.માહા.ય. સને શે. કે.ક.
૧—કરેલવાડી ...	શેઠ કાવસજી બેરાંમજી બનાજીની નેયતે	૧૭ ૪ ૧૨૧૫ કદમી.
૨—ચરનીવાડી ...	શેઠ હોરમજી બમનજી વાડીઆજી ...	૧૭ ૨ ૧૨૦૦ શેનશાહી.
૩	જરથોસતી અંજુમને સ્થાપેલાં	૩ ૨ ૧૨૬૭ "
૪—ખારકોટ	શેઠ દાદીલાખ નશરવાનજી દાદીશેઠ ...	૧૭ ૧ ૧૧૫૩ કદમી.

દેશાવરો ખાતેના આતશબેહરાંમે.

૫—ઉદવાડા	અવલ જરથોસતી અનજુમને શંખણુમાં સ્થાપેલાં, ને હાલ ઉદવાડામાં છે ...	૯ ૯ ૯૦ શેનશાહી.
૬—નવસારી	શેઠ ખુરશેદજી ટેમુલજી દેશાખજી. (૧*)	૧૭ ૨ ૧૧૩૫ "
૭—સુરત	શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી મોદી	૧૭ ૨ ૧૧૮૩ "
૮—સુરત	શેઠ પેશતનજી કાલાભાઈ વકીલ	૩ ૪ ૧૧૮૩ કદમી.

મુ'બઈ મધેની હરેમેહરે અથવા આતશ આદરનો.

૧—કરેલવાડી ..	કાવસજી બેરાંમજી બનાજી (આતશબેરામમાં)	૨૦ ૧ ૧૨૧૪ કદમી.
૨—કાંદાવારોમોહલો ...	નશરવાનજી હીરજીભાઈ કરાંતી	૨૦ ૬ ૧૨૧૬ શેનશાહી
૩—કોટમાં	ખરશેદજી માણિકજી સરાય (૨)	૨૬ ૨ ૧૧૮૬ "
૪—કોટમાં	બનાજી લીમજી (૩) ...	૯ ૯ ૧૦૭૮ "
૫—કોટમાં	માણિકજી નવરોજી શેઠનાં (૪) ...	૯ ૯ ૧૧૦૨ "
૬—કોટમાં	મોટલાંબાઈ જેહાંગીર નશરવાનજી વાડીયા ...	૨૦ ૯ ૧૨૩૨ "
૭—કોટમાં	મોદાવરા મોખેદો કાન્તે પંચાયતે બાંધેલું ...	૩ ૫ ૧૧૮૫ "
૮—કોટમાં	મનચેરજી ખરશેદજી લંગડાનાં (૫) ...	૧૫ ૭ ૧૨૧૭ "
૯—કોટેકોટ ...	અરદેશર દાદીલાખ દાદીશેઠ ...	૧૭ ૧ ૧૧૭૩ કદમી.
૧૦—કોટેકોટ ...	પીરોજબાઈ તે મરહુમ દાઠ માઠ વાછાની વીઠ ...	૩ ૯ ૧૨૫૦ શેનશાહી.
૧૧—કોલાખે	જીજીભાઈ દાદાભાઈ ...	૧૭ ૬ ૧૨૦૫ "
૧૨—ખેતવાડી ..	કાવસજી માણિકજી હાશખરનર ...	૯ ૯ ૧૨૦૧ કદમી.
૧૩—ખેતવાડી ..	પાલનજી ખરશેદજી કામા ... (કામા બાગમાં)	૧૭ ૯ ૧૨૩૮ શેનશાહી.
૧૪—મરાંટરોડ ...	એરવદ સોરાબજી હોરમસજી રાંતજી ...	૩ ૮ ૧૨૩૭ "
૧૫—મરાંટરોડ ...	એરવદ દોરાબજી એદલજી જમસીના અથવા મીઠાઈવાલા	૯ ૯ ૧૨૮૦ "
૧૬—ગેવાસ્યાતલાવ. ખાઈ	શુનાબાઈ હીરજી જીવજી રેડીમની (૬)	૨૦ ૧૨ ૧૨૧૧ "
૧૭—ચરનીવાડી. હોરમજી	બમનજી વાહાડયા (આતશબેરામમાં)	૨૦ ૨ ૧૧૭૫ "
૧૮—ચોપાટી ...	મોદી સોરાબજી વારછાગાંધીના વારેસો ...	૧૭ ૬ ૧૨૨૭ કદમી.
૧૯—કનકનરોડ ...	હોરમજી ધનજીભાઈ પટેલ ...	૧૭ ૫ ૧૨૦૩ શેનશાહી.
૨૦—મીનીતલાવ. આવાંબાઈ	તે અઠ ખઠ વાડીઆજીના ધઠ (૭)	૨૪ ૭ ૧૨૩૨ "
૨૧—પરેશ	દાદાભાઈ તથા મનચેરજી પેશતનજી વાડીઆ.	૨૦ ૧૧ ૧૨૦૩ "
૨૨—પરેશ	પીટોટ આરફનેઆં બાઈ દીનબાઈ નઠ પીટોટ પરઠાવેલી ...	૩ ૭ ૧૨૬૬ "

કેકાણાં.	દરેમેહરો કાણે બંધાવેલી.	રોજ. માહા. ય. સને. રૂ. કે. ક.
૨૩—બહારકોટ.....મનચેરજી બમનજી શેડના (૮)	૧૭ ૨ ૧૧૬૬	શેનશાહી
૨૪—બહારકોટ.....શાપુરજી સોરાબજી કપાવાલા	૧૭ ૨ ૧૨૨૮	„
૨૫—ભીંડીબજાર....મેરવાંનજી માણિકજી પટેલ (૬)	૧૭ ૧૨ ૧૧૭૭	„
૨૬—ભીંડીબજાર....બમનજી મેરવાંનજી મેવાલાલા	૧૭ ૪ ૧૨૨૦	„
૨૭—મજગાંમ...પ્રાંમજી નશરવાંનજી પટેલ... ..	૧૧ ૩ ૧૨૧૫	કદમી.
૨૮—મજગાંમ...નાનાભાઈ જમશેદજી સપલાની નધઅતે (૧૦) ૧૪ ૮ ૧૨૩૬	શેનશાહી	
૨૯—મજગાંમ...અનજીમનને ખરચે... ..	૯ ૫ ૧૨૭૬	„
૩૦—મરીનલાઇન.જમશેદજી દાદા. આમરીઆ(સોડાવાટરવાલા)(૧૧)૨૮ ૨ ૧૨૪૪	„	
૩૧—મહાલક્ષ્મી....બેરાંમજી કાવશજી બાટલીવાલા	૨૦ ૪ ૧૨૩૪	„
૩૨—મહાલક્ષ્મી....હોરમજી દાદાભાઈ શાએર	૧૭ ૭ ૧૨૧૫	કદમી
૩૩—મોહીમ.....મનચેરજી બમનજી કુપરે સ્થાપેલી અને પાછલથી		
મિરવદ શાપુરજી જમશેદજી દાલમ્ બંધાવેલી (દાદા) (૧૨) ૪ ૨	શેનશાહી	
૩૪—વાલકેશ્વર.....શોરાબજી ખરશેદજી યુંદીનાની નધઅતે ૭ ૯ ૧૨૨૮	કદમી	
૩૫—દાદરનવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા (૧૩) ... ૩ ૧૦ ૧૧૯૧	શેનશાહી.	
૩૬—વાંદરે.....નશરવાંનજી રતનજી તાતા	૨૦ ૬ ૧૨૫૩	„

૧) બહારકોટની અલાર્બાગની, (૨) કોલાબેની પાંડે શેનીટરીઅમની, (૩) ગીરગાંમની આલબલેશ બાગમાંની, (૪) ગીરગાંમ બેક રોડપરની અશલાલની અને (૫) વાલકેશ્વરમંદિરનીમની.

દેશાવરો ખાતેની દરેમેહરો.

૧—અંકલેશર...નરશંક ધમપાલ—પ્રીથી મેર. હો. પ્રેજરે ૧૨૧૭(૧૪) ... ૯૧૯	શેનશાહી.
૨—અજમેર ...નવરોજી રશતમજી કલ્લીઆણીવાલાના પુણુ માટે ૮ ૧૧ ૧૨૬૭	„
૩—અંદેરી..... અરદેશર બીખાજી પટેલ	૯ ૯ ૧૨૭૭
૪—અમદનગર.જમશેદજી પેશતનજી પલાનટી	૯ ૮ ૧૨૧૬
૫—અમદાવાદ.ખરશેદજી બેહરાંમજી નાણાવતી (૧૫)	૨૩ ૧૦ ૧૨૧૫
૬—અમરોલી....હોરમજી બમનજી વાહડયા (૧૬)	૧૭ ૨ ૧૧૭૩
૭—અડાબજી ...સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહલા) ખારોનેટ ૨૦ ૯ ૧૧૯૬	„
૮—આલપાઈ...નવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા
૯—હગતપુરા...અનજીમનને ખરચે	૫ ૧૦ ૧૨૫૬
૧૦—હજાપોર ...કાવશજી ધનજીભાઈ પાઉંવાલા તથા ભત્રીજા ૫ ૮ ૧૨૧૬	„
૧૧—હનડોર ...હોરમજી માણિકજી લમગરા (૧૭)... ..	૧૦ ૮ ૧૨૪૮
૧૨—ઉદવાડા ...સર દીંભાંપીંખારોનેટબંધાવેલુ આતશબેરામને લગતું મકાન ૨૦ ૯ ૧૨૬૦	„
૧૩—ઉરન... ..કુવરજી તથા બેરામજી એદલજી ઉમરીગર..... ૨૩ ૨ ૧૧૭૪	„
૧૪—એહન... ..કાવશજી દીતશાજી એડનવાલા	૨૦ ૧ ૧૨૫૩
૧૫—એલાવ...આં કાઉશ ખરશેદજી કામદીન (૧૮)	૨૦ ૧૨ ૧૦૯૧
૧૬—આંકોલા ...૬૦ નશરવાંનજી જમારપજી જમારપઆશા(૧૯) ૨૪ ૨ ૧૨૩૯	„
૧૭—કચ્છ-ભુજ...પેશતનજી શોરાબજી ભુજવાલા (૨૦)	૨૩ ૯ ૧૨૭૪
૧૮—કરંજ.....પેસ્તાનજી, હીરજીભાઈ, મીરોશા હોરમજી પસ્તાકયા ૨૭ ૪ ૧૨૧૫	„
૧૯—કરાંચી.....ડોશાભાઈ મેરવાંનજી વાહડયાની યાદગારી માટે(૨૧) ૯ ૯ ૧૨૩૯	„

ઠેકાણું.	કાણે પરડેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ. માહા. ય. સને	શે. કે. ક.
૨૦-કરાંચી.....હીરજીભાઈ જમશેદજી બેહરાનાં (૨૨)	૮ ૮ ૧૨૧૮	ચેનશાહી	
૨૧-કલકતા ...ધનજીભાઈ બેહરામજી મેહતા	૮ ૮ ૧૨૫૮	"	
૨૨-કલકતા ...રશતમજી કાવશજી બનાજી... ..	૧૭ ૧ ૧૨૦૮	કદમી.	
૨૩-કલ્યાણી ...એદલજી ખેરામજી. મોદી (૨૩)	૧૭ ૨ ૧૧૫૮	ચેનશાહી	
૨૪-કવેતા.....અનજીમનના હંધરાટથી (૨૪)	૧૭ ૮ ૧૨૫૨	"	
૨૫-કુદીઆના...મનચેરજી કુવરજી લાડેના, હોરમજી માણિકજી	૭ ૭ ૧૨૧૮	"	
૨૬-ખજેત ...બેહરાંમજી હીરાજી કોહલા. [કુદીઆનાવાલા	૧૮ ૮ ૧૨૧૫	"	
૨૭-ખંબાત ...પેસ્તનજી ખરશેદજી મોદી, ખંબાતવાલા ...	૧૭ ૪ ૧૨૧૩	"	
૨૮-ખેરગામ ...બાઈ મોતીબાઈ તે આં બંબંબુલાંની વીધવા	૫ ૮ ૧૨૫૧	"	
૨૯-મનદેવી ...હોરમજી બીખાજી ચીનાઈ, વલસાડવાલા ...	૭ ૮ ૧૨૦૩	"	
૩૦-ચીકલી.....મુંબઈવાલા શેઠો દોરાં તથા પૂરાં હોં ગજદર	૧૭ ૬ ૧૨૪૨	"	
૩૧-જામનગર...ટેમુલજી માહીઆરજી મીરજાં	૧ ૭ ૧૨૬૪	"	
૩૨-જંગબાર...દોરાબજી દીનશાહ એદનવાલા (દાદગાં) ...	૧૩ ૮ ૧૨૬૪	"	
૩૩-તવરીએદલજી બ્યાજખોરા (૨૫)	૧૪ ૬ ૧૨૩૮	"	
૩૪-તવરીઅનજીમન	૩ ૮ ૧૨૩૮	"	
૩૫-તારાપોર ...વીકાજી મેહરજીભાઈ તારાપોરવાલા (૨૬) ...	૮ ૮ ૧૧૮૮	"	
૩૬-યાણાકાવશજી તથા દોરાબજી રશતમજી પટેલ (૨૭)	૮ ૭ ૧૧૫૦	"	
૩૭-દં હેદ્રાબાદ....વીકાજી તથા પેસ્તનજી મેહરજી	૮ ૧૨ ૧૨૦૮	"	
૩૮-દ. હે. બાલાપુર " " " (૨૮)	૨૦ ૬ ૧૨૦૮	"	
૩૯-દ. હે. ચંદરધાટ...માણિકબાઈ નશરવાનજી ચીનાઈ	૩ ૨ ૧૨૭૪	"	
૪૦-દમણુમેરવાંનજી નવરોજી માણિકજી	૮ ૬ ૧૨૦૭	"	
૪૧-દમણુરતનબાઈ તે હોરમજી મનચેરજી કામ્બાની વીં (૨૯)	૧૨૧૫	"	
૪૨-દીવજેહાંગીર નશરવાંનજી વાડીઆજી... ..	૨૬ ૫ ૧૧૮૮	"	
૪૩-દવીહેર ...નવાજબાઈ તે જાંગીં નવં ધાસીઆના ધં	૩ ૮ ૧૨૨૪	"	
૪૪-દુમસસુરતની અનજીમને (૩૦)	૨૬ ૬ ૧૨૦૭	"	
૪૫-નવસારી ...નવસારીની વડી દરેકમેહર (૩૧)	૫૫૧	"	
૪૬ " સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહલા) ખારોનેટ	૨૦ ૬ ૧૨૨૨	"	
૪૭ " મલેશરની અંજીમને	૧૮ ૧ ૧૧૬૭	"	
૪૮ " મીનોચેર હોમજીવાલાઓએ બાંધેલી (૩૨)	૧૧૫૮	"	
૪૯-નાગપોર ...હીરાબાઈ નશરવાંનજી માણિકજી મુલાં ...	૨૦ ૨ ૧૨૬૫	"	
૫૦-નારગોલ ...માણેં રશં નારગોલવાલા તથા ભાઈઓ (૩૩)	૧૧ ૧૦ ૧૨૫૧	"	
(અંત અસલ મકામ શેઠ દાદા. નશ. મોદીં બંધાવેલું હતું.)			
૫૧-નીમચ.....કાવસજી જીવણજી મેવાવાલાની નંધએતે...	૫ ૫ ૧૨૬૭	"	
૫૨-પારડી.....હોરમજી ગાંડાભાઈ... .. (દાદગાં) ...	૧૭ ૮ ૧૨૫૦	"	
૫૩-પુણા-નાનાપેટ...સોરાબજી રતનજી પટેલ (૩૪) ...	૮ ૧૧ ૧૧૮૩	"	
૫૪-પુણા-કાંપ...સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહલા) ખારોનેટ	૩ ૩ ૧૨૧૪	"	
૫૫-પુણા ... કદમી અને શેહનશાહી અંજીમનને ખરચે...	૩ ૩ ૧૨૬૩	કદમી.	
૫૬-મદનેરા ...અંજીમનને ખરચે	૬ ૪ ૧૨૫૮	ચેનશાહી.	
૫૭-મારડાલી...નવસારીવાલા એદલજી નવરોજી મેહતા ...	૮ ૪ ૧૨૫૫	"	

કેળાણાં.	કેળે પરડેલાં યાને બધાવેલાં.	રોજ. માહા. ય. સને શે.કે ક.
૫૮-ખીલીમોરા...	દાદાભાઈ ધનજીભાઈ અને શોરાબજી શાપુરજીએ	
	બાંધેલી-અનજીમનને ખરચે ચાલતી (૩૫)	૯ ૯ ૧૨૬૮ શેનશાહી.
૫૯-બેલગામ ...	પેસતનજી ખરચેદજી બાઇસ ...	૨૪ ૩ ૧૨૬૧ "
૬૦-ભગવાગામ...	જમશેદજી સોરાબજી ભગવાગર...	૩ ૯ ૧૨૨૮ "
૬૧-ભરચ.....	જીની અગીઆરી ...	"
૬૨ "	હોરમજી બેરાંમજી વખારીઆની નધએતે ...	૨૭ ૬ ૧૨૫૨ "
૬૩ "	કોટ હોમાજી દારાબજી(હોમાવરાની દરેમેહેર) (૩૬)	૩ ૫ ૧૧૨૯ "
૬૪ "	આસવાર.હીરાંબાઇ તેનવંકાં નારયલવાલાની વીં(૩૭)	૯ ૯ ૧૨૦૦ "
૬૫ "	કોટ...સોરાબજી ધનજીભાઇ ખંબાતા...	૨૪ ૧ ૧૨૨૭ "
૬૬ "	બહારકોટ...દસતુર કાંમદીનજી ફરદુનજી..	૧૧૪૭ "
૬૭ "	રસતમજી માણેં હીરાવરાના, સુરતવાલા (૩૮)	૧૦૯૬ "
૬૮-ભાડાંગામ ..	વીરજીભાઇ બમનજી સુરતવાલા (૩૯)	૧૭ ૬ ૧૧૭૩ "
૬૯-ભાવનગર...	દોરાબજી શાપુરજી ઉમરીગરના વારસો	૨૮ ૮ ૧૨૬૦ "
૭૦-બેશાંન .	દાદાભાઇ ત્યા મનચેં પેસતનજી વાડીઆ (૪૦)	૧૧ ૫ ૧૨૧૫ "
૭૧-મઉ ...	અંજીમનને ખરચે (૪૧)	૯ ૬ ૧૨૧૫ "
૭૨-મંદરોઇ ...	અંજીમનના ઉધરાટથી-શેઠ માં નં પીટીટ..	૧૨ ૪ ૧૨૨૯ "
૭૩-મધરાસ.....	પીરોઝ મનચેરજી કલબવાળાએ પોતાના મરહુમ	
	બેટા જલના પુણુ માટે...	૨૯ ૧૧ ૧૨૭૯ "
૭૪-મહુવા.....	અંજીમનને ખરચે (૪૨)	૯ ૪ ૧૨૨૭ "
૭૫-મેધારભાત...	(ગદેવીની પાસે) અંજીમનનાં ખરચે	૫ ૪ ૧૨૫૩ "
૭૬-માંડવી.....	અંજીમનને ખરચે	૩ ૯ ૧૨૪૩ "
૭૭-રાજકોટ ...	અંજીમનનાં ખરચથી	૩ ૯ ૧૨૪૪ "
૭૮-રંજુન...	બેજનજી કાવશજી ખંબાતા (૪૩)	૧૨૩૬ "
૭૯-રંદેર ...	દારાશાહ દોરાબજી રંદેલીઆ (૪૪)	૧૭ ૯ ૧૨૦૩ "
૮૦-લાનોલી ...	કાવશજી દીનશાહ એડનવાલા	૨૨ ૯ ૧૨૬૮ "
૮૧-લાહોર.....	અરદેસર બેહેરામજી લીંબુવાલા-કુપર	૧૭ ૧૧ ૧૨૬૨ "
૮૨-બારાગામ...	બાઇ દીનબાઇ નસરવાનજી પીટીટ	૬ ૩ ૧૨૬૫ "
૮૩-વરોડરા ...	ધનબાઇ તે દાદાભાઇ ભીમજી ઉમરીગરની ધં(૪૫)	૭ ૫ ૧૨૧૫ "
૮૪ "	બેરાંમજી નસરવાનજી શીરવાઇ (દાદગાં)(૪૬)	૨૦ ૨ ૧૨૩૮ "
૮૫-વલસાડ ...	નવરોજી પેશુતનજી કાપડીઆ (દાદગાં)	૨૬ ૪ ૧૨૪૯ "
૮૬ "	મોટાભાઇ શાપુરજી	૧૬ ૯ ૧૨૧૯ "
૮૭ "	હોરમજી ભીખાજી ચીનાઇ (દાદગાં)	૧૧૮૯ "
૮૮-વેશુ ...	એડનવાલા માણેકજી રતનજી પટેલ	૩ ૯ ૧૨૫૮ "
૮૯-સરોડા.....	અ.ફ. પારખ ત્યા ત્યાનાં એક વતની મલીને (૪૭)	૧૨૩૩ "
૯૦-સુગનપોર...	નવરોજી જમશેદજી વાડીઆ (૪૮)	૧૭ ૨ ૧૨૧૯ "
૯૧-સુનગર બારા...	અનજીમનને ખરચે	૧૨૩૧ "
૯૨-સુમારી ...	હોમીયાર પાહલજી (૪૯)	૧૦૪૦ "
૯૩-સુમારી ...	દાદાભાઇ ત્યા કાવસજી પાલનજી ચઉના	૨૭ ૭ ૧૨૫૬ "
૯૪-સુરત કેલાની વખાર...	અનજીમનને ખરચે	૩ ૮ ૧૨૦૮ "

ક્રમાંક.	કાણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ. માહા. ય. સને રો. કે. ક.	રોજ. માહા. ય. સને રો. કે. ક.
૬૫-	સુરત ઝોપીપરે... જાંગીર નશરવાનજી વાડીઆ (દાદગાં)...	૧ ૭ ૧૨૧૦	રોજ. માહા. ય. સને રો. કે. ક.
૬૬	,, ઝોપીપરે... દોરાબજી નશરવાનજી મીસતરી (દાદગાં)(૫૦)	૨૯ ૧૦ ૧૨૩૫	,,
૬૭	,, નાનપરે... એલજી તથા રતનજી બેરાંમજી બીશની(૫૧)	૧૭ ૪ ૧૨૦૭	,,
૬૮	,, ,, આં જમશેદજી માણિકજી ઉનવાલા (દાદગાં)	૧ ૧૨ ૧૨૩૮	,,
૬૯	,, ,, કાવસજી જમશેદજી માકીદલાલ ...	૧૭ ૯ ૧૨૧૪	કદમી.
૧૦૦	,, ,, માણિકજી નવરોજી વાડીઆ (૫૨)	૧૫ ૯ ૧૨૦૬	રોજ. માહા. ય. સને રો. કે. ક.
૧૦૧	,, માછલીપીટ... અનજી મનને ખરચે-“બાગે પારશા” ...	૧૭ ૬ ૧૨૬૫	,,
૧૦૨	,, રસ્તમપરે... પેશતનજી નસરવાનજી બાટલીવાલા(૫૩)...	૨૨ ૧૨ ૧૨૧૯	,,
૧૦૩	,, ,, સર જમશેદજી જીજીલાઇ (પેહલા)	૧૭ ૨ ૧૨૨૪	,,
૧૦૪	,, ,, દેશાઇ મનચેરજી ખુરશેદજી (૫૪)	૨૦ ૧૨ ૧૧૭૫	,,
૧૦૫	,, ,, રશતમજી અસપંદીઆરજી આરીટનવાલા (૫૫)	૧૭ ૪ ૧૧૯૨	,,
૧૦૬	,, બકરકોટ... ગોટીનાં ખાંદાનવાલાઓએ બાંધેલું (૫૬)	૧ ૭ ૧૧૬૫	,,
૧૦૭	,, શેયદપુરે... દાદા. અને મનચેરજી પેસતનજી વાડીઆ (૫૭)	૨ ૧૦ ૧૨૧૩	,,
૧૦૮	,, ,, મુબઇના વાહાડીઆજીવાલાઓએ સ્થાપેલી(૫૮)	૯ ૪ ૧૨૫૮	,,
૧૦૯	,, બીબીનીવાડી... અનજી મનને ખરચે. (૫૯)...	,,
૧૧૦	-સતારા ... અનજી મનને ખરચે (૬૦)	,,
૧૧૧	-સોલાપુર... વીકાજી તથા પેશતનજી મેહરજી (૬૧) ...	૯ ૫ ૧૨૧૩	,,
૧૧૨	-હાંસોત ... બાઈ બીઆઇજી તે સર દીનશાહ માણિકજી પીટીટ બારોનેટનાં બેટીનાં પુતને માટે ...	૨૬ ૧૧ ૧૨૬૮	,,

(૧) આ આતશબેહરામજી મકાન પુરાણુ ધવાથી ફેશાઈ કાવસજી અરચજી તે ગોંડલના કારભારીએ ફરીથી રોજ ૧ સો માહા ૧૦ મો રોજેનશાહી સને ૧૨૬૦ યજ્ઞેજરદીને દીને સમરાવી આપયું છે.

(૨) આ દરેમેહેર પેહલી યજ્ઞેજરદી સને ૧૧૬૦ માં રોજ માણિકજી દોરાબજી સરાઈ ચોપાટી મધે પોતાની વાડીમાં બંધાવેલી હતી, તાંહાંથી યજ્ઞેજરદી સને ૧૧૮૬ માં તેમના બેટાએ કોટમાં લાવી પરઠેલી છે. તે મકાનખી પુરાણુ ધવાથી એ દરેમેહેરનાં મુતવલીએ રોજ સરાઈનાં વારેશાએ રોજ ૨૬ મો. માહા ૨ જો સને ૧૨૬૪ ને દીને યાને એ દરેમેહેરની ૭૯ માં વરરાની શાલમરેહને દીને ફરીથી નવેસરથી મકાન બંધાવ્યું છે.

(૩) આ પુરાતમ દરેમેહેરજી મકાન જીવું ધવાથી રોજ હોરમજી રતનજી માણિકજી બનાજીની આગેવાની હેઠલ બનાજી કુટુંબના કેટલાક સાહેબોએ પોત પોતામાં કુંડ ઉણું ફરી નવેસરથી બંધાવીને તેમાં રોજ ૨૦ મો માહા ૭ મો રોજેનશાહી સને ૧૨૧૪ યજ્ઞેજરદીને દીને જુના આદરાન સાહેબને પાછા તખ્તનશીન કીધા હતા.

(૪) આ દરેમેહેર પુરાણી ધવાથી મરહુમ રોજ માણિકજી નવરોજી રોજનાના મુતવલી રોજ જલભાઈ અરદેશર રોજનાએ રૂપીઆ એક લાખ ખરચી ધરાનની અસલી ૬૫૫૨ રોજ ૨૦ મો માહા ૨ જો યજ્ઞેજરદી ૧૨૬૧ ને દીને નવેસરથી બાંધી હતી.

(૫) આ દરેમેહેરજી મકાન પુરાણુ ધવાથી રોજ ૧૦ મો માહા ૮ મો સને ૧૨૬૪ ને દીને રોજ પેસતનજી મેરવાંજી જોહીવાલાએ પોતાની મરહુમ બેટી પોશિજીબાઈનાં પુણુ માટે નવેસરથી બાંધી આપીઈ છે.

(૬) આ દરેમેહેર આગળ યજ્ઞેજરદી સને ૧૧૮૨ માં અરવદ દોરાબજી હોરમજી રાંતજીએ બંધાવી હતી.

(૭) એ દરેમેહેરની પાસે આવેલી મરહુમ રોજ રશતમજી સોરાબજી ભરચા તથા ઈડાવાલાની જુની દરેમેહેરજી મકાન તેના વારશોએ એ વાહાડયાજીવાલી દરેમેહેરની સાથે જોડી નાખીને વાપરવા માટે ધરમ ખાતે આપી દીધાથી એ પુરાણુ મકાન મરહુમ આનરેબજી રોજ નવરોજી નશરવાનજી વાહાડયા સી. આઈ. ઈ. એ નવેસરથી બંધાવીને રોજ ૮ મો માહા ૮ મો રોજેનશાહી સને ૧૨૬૮ ને દીને ઈજ્જત્યું હતું.

(૮) એ મકાન એકસો વરસજી પુરાણુ ધવાથી, યજ્ઞેજરદી સને ૧૨૬૬ ના રોજ ૧૭ મો માહા ૨ જો રોજનાશાહી- (જો દીને એ વરસ એકસો વરસીયાન પરડીયાને બરોબર ૧૦૧ મુ' વરસ ઉગયું હતું તે) ને દીને એ મકાનનાં વારસાએ તે ફરીથી નવું બંધાવેલે તેમાં આતશ આદરીયાન પરડયા હતા. એ મકાન બંધાતાં સુધી તેમના કેબલે રોજ હોરમજી વાહાડયાજીવાળાં આતશબેહરામમાં એક વરસ વેર લઈ જઈ રાખ્યો હતા.

(૯) આ લોડીબજી મધેની મરહુમ રોજ મેરવાંજી માણિકજી પટેલની દરેમેહેરજી મકાન પુરાણુ ધઈ ધવાથી યજ્ઞેજરદી સને ૧૨૪૭ માં રોજ ૧૭ મો માહા ૯ મો રોજનાશાહીને દીને રોજ નશરવાંજી માણિકજી પીટીટ પોતાના ધણીઆણી બાઈ દીનબાઈ તે આ દરેમેહેરના અસલ બંધાવનાર મરહુમ રોજ મેરવાંજી પટેલના બેટીના બેટીને નામે રૂ ૨૫૦૦૦) ખરચીને નવા ધવાથી વડુ કુશાહે બાંધી આપીયું હતું. અને રૂ ૩૦૦૦) એ મકાનની મરામતને સાર અનામત રાખ્યા છે.

(૧૦) આ દરેમેહેર મજગામમા નવાબના તલાવ આગળ મરહુમ રોજ નાનાભાઈ જમશેદજી સપલાની નઈમત તાં ૪ થી મે ૧૮૬૭ માં યજ્ઞેજરદી સને ૧૨૩૬ ના રોજ ૧૪ મો માહા ૮ માં ને દીને મરહુમ રોજ નાનાભાઈના મેહુન મરહુમ બાઈ રતનબાઈ તે સર કાવસજી જાહંગીરજી રેડીમનીનાં ધણીઆણીની પુંજમાંથી બંધાવામાં આવી હતી. જાહંગી એનો સરવે વહીવત ઈં ૨૦ ૧૮૭૭ માં સર કાવસજી જાહંગીરજી રેડીમની નાઈ, સી. એસ. આઈ. એ

પોતાને સજામીન કાઢી તેના નીલાવ માટે બંધોબસત કરનાર હતા, તેટલા મરણ પામવાથી એ દરેકેદરના બહુક બરચ માટે સર કાવસળના ચિકીત્સકચુરોએ મરહુમની પુલમાંથી રૂ. ૨૩૦૦૦ રૂ. તાં ૬ મી અકટોબર ૧૮૮૦ ને દીને તરસદીકે કરી તે મરહુમના બેટા સર બહાંગીર કાવસળ બહાંગીરને તરસદી તરીકે સોંપ્યું હતું. આ દરેકેદરના મકાન કુબંધના પોરટ નસદે સરવાળનીક કામ સાથે સને ૧૨૭૫ માં ખરીદી લીધુ તેમજ એ સતાના બીજા મકાનોબી સર્થ સેવામાં ત્યાંથી થોડે દુર મજામમાજ મતારપાખડી તરફ રોડ પેસતનજ નશરવાનજ ગોદીવાળાએ લેટ આપેલી જમ્પર સર બહાંગીર કાવસળ બહાંગીર રેડીમની બારોનિદે બંધાવી આપેલાં નવાં મકાનમાં બેહસતનશીન સર કાવસળ બહાંગીરની કબા વરસની બાજને દીવસે યાને રોજ ૩ જો માહ ૧૧ જો સને ૧૨૭૭ ચન્દેકરદીને દીને જુના આદરીઆન સાહેબનાં કુરી કેલબાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા. આ નવું મકાન બંધાયું તેટલા બે વરસ સુધી રેડીમનીવાલા આતશઆદરીઆનના કેબલાને મજામમની રોડ કુરામજ નં ૫૮૬ની દરેકેદરમાં રાખવામાં આવ્યા હતા.

(૧૧) આ સોડાવાટરવાળાની દરેકેદરની સાલગરેહ એક વરસમાં બેવાર પડે છે. તેનો ખુલાસો એમ છે કે પ્રથમમાં એ દરેકેદર અરદીબેહસત મહીનો ને જમીયાદ રોજે દાદગાહના કેબલા સાથે ચન્દેકરદી સને ૧૨૪૪ માં સંધાપેલી હતી. તે પછી ચન્દેકરદી સને ૧૨૫૪ નાં ફરવરદીન મહીનો ને ફરવરદીન રોજે એ દરેકેદરમાં દાદગાહના કેબલા સાથે આતશ આદરાન સાહેબને સંધાપવામાં આવ્યા હતા.

(૧૨) આ માહીમની દાદગાહની દરેકેદર રોડ મનચેરજ બમનજ કુપરે રોજ રોહરેવર માહ અરદીબેહસત, અંગરેજ માહ ૧૮૬૬ ઈસ્વીને દીને બાઈ સાહેબ મોટલાંબાઇનાં ભારેના બંગલામાં સ્થાપી હતી. એ પછી સુમારે ત્રણ વરસ બાદ રોડ એકલજ રશતમજ સુનાવાલાએ દરેકેદરને પોતાનાં બંગલામાં સર્થ જઈ તેનો બંધો બરચ પોતે કરતા હતા. તે પછી ઈસવી સને ૧૮૮૮માં રોજ ૧૧ જો માહ ૪ ઠાને દીવસથી ઉપલી દરેકેદરનાં પંધકી એરવદ શાપુરજ જમરોજ દાલ જેઆ ૧૮૬૬ થી એ દરેકેદરનાં પંધકી હતા તેઓએ પોતે નવું મકાન બંધાવી તેમાં ઉપલા દાદગાહને સર્થ જઈને રાખેલા છે અને એવાએ ૧૮૮૬ થી એ દરેકેદરનો ચાલુ બરચ પોતાના મરણ સુધી કીધો હતો. એવા રોજ ૨૧ જો માહ ૪ થો સને ૧૨૮૦ ને દીને ચુન્દી જવાથી અને એવણે પોતાની હુદયાતીમાં એ અગીઆરીના ચાલુ નીલાવ તથા બરચ માટે દાદરના રેશન આગળની ઈસ્ટેટ લગલગ મહીને રૂપા બસોડાં ભાર ઉપબવેચ તે ત્રસ્ટ કરી તે માટે તરડીઆ નેમી તેઓને આપા ગયા છે, જેઆ એ ત્રસ્ટમાં આપેલી ઈસ્ટેટમાંથી એ દરેકેદરનો ચાલુ બરચ વચેઈ કરો.

(૧૩) એ દરેકેદર પેહલી ચન્દેકરદી સને ૧૧૯૧ માં મોઝ આગળ મોઈટ રોડ ઉપર બાંધેલી હતી પણ ત્યાંથી ખરીદા હાલ રોજ ૧૭ જો માહ ૭ જો રોહનશાહી સને રિજીસ્ટ્રેશન દીને એના મુતવલીઆએ ફરીથી નવસરથી મોટા બરચ કરીને બંધાવી છે.

(૧૪) આ અંકલેખરની અગીઆરીયું અસલ મકાન ચન્દેકરદી સને ૯૧૬માં રોડ નરશંજ ધમપાલે બંધાવ્યું હતું. એ પછી ચન્દેકરદી સને ૧૨૧૭માં રોડ મેહરવાનજ હોરમજ ફરેજે તે ફરીથી બંધાવી આપ્યું હતું. અને તે પછી બીસમાર થવાથી તે તોડી પડાવી બીજુ નવું મકાન, મરહુમ બાઈ સાહેબ દીનબાઈ નશરવાનજ પીટીટ પોતાની હુદયાતીમાં પોતાના બેહસતનશીન જમાઈ રોડ કુરામજ દીનશાજ પીટીટના પુણ માટે બંધાવડા રૂ. કીધું હતું પણ તેટલાં બાઈ દીનબાઈયું મરણ નીપજવાથી તેવણના બેટા બાઈ આવાંબાઈ કુરામજ પીટીટ પુરું કરી આપીને રોજ ૨૭ જો માહ ૨ જો ચન્દેકરદી સને ૧૨૬૯માં બહર વપડાર માટે ખુલ્લું મેલ્યું છે. આ દરેકેદરની ચાલુ નીલાવણી માટે વારશીક રૂ.૨૦૦ બાઈ આવાંબાઈ પીટીટ આપતા હતા. પણ બાઈ આવાંબાઈના મરણ પછે તે માટેની કરી જોગવાઈ અંકલેખર અંબુમન ધરાવતી નહી હોવાથી એ આદરાનના બરચ માટે સને ૧૨૭૯ થી ભર ચના રોહા કુંગાલ કુંડીબી તરફથી ૧૧૨૫ અને રોહા મેરવાનજ અને હોરમસજ મંચેરજ કામાએ સંધાપેલા ફંડમાંથી ૧૭૫ દર સાલ આપવાને બંધોબસત થયો છે.

(૧૫) એ દરેકેદર સને ૧૨૪૬ થી અમદાવાદની અનંબુમનને અસતકથી ચાલતી હતી. પણ તે પુરાણી થઈ ગયાથી અમદાવાદવાળા રોહા નવરોજ અને બંચીરજ પેશતનજ વકીલે નવેશરથી રૂ. ૨૦૯૭૫) ને અરએ કુશાહે બાંધીને રોજ ૨૭ જો માહ ૭ જો રોહનશાહી સને ૧૨૫૩ ને દીને ફરીથી બંધાવી હતી.

(૧૬) આ અમરોલીની દરેકેદર પહેલવહેલી પણ વરસો અગાઉ મોબેદ દાદા હીરજ વરીઆવાએ દાદગાહની સંધાપેલી હતી. તે પછી એજ દાદગાહવાલાં ધરમાં ઈસ્વી સને ૧૮૦૩ ની તાં ૨૪ મી નવેમબરે અને ચન્દેકરદી ૧૧૭૩ ના રોજ ૧૭ જો માહ ૨ જોને દીને કુબંધવાલા રોડ હોરમસજ બમનજ વાડીઆએ આદરીયાનની પરચાવી હતી, એ પછી એ આદરીયાન સુરતના આતશબેહરામમાં સર્થ જમામાં આવ્યા હતા. ત્યારબાદ ઇ. શ. ૧૮૩૪ યાને ચન્દેકરદી ૧૧૦૪ માં એ જુના મકાનની પેહલીવાર મરામત કરી ફરીથી દાદગાહ એજ વાહડયાલએ સંધાપા હતા. એ મકાન પુરાણું થવાથી રોડ વાહડીઆલના સાહેબબદાએ તાં ૩૦ મી અકટોબર ૧૮૩૭ યાને રોજ ૧ જો માહ ૨ જો વ. સને ૧૨૦૭ ને દીને બીલવારની મરાત કરાવી અસલના દાદગાહ પરચાવ્યા હતા. તે ઉકે ઇ. શ. ૧૮૬૩ યાને વ. સને ૧૨૬૩ સુધી દરેકેદર તરીકે ચાલુ વપરાસમાં હતી. એ જુની દરેકેદરના મકાન સામે બીલ જમા ૬૫૨ અમરોલીવાલા રોડ કાનજભાઈ ગોરાબજ બીહાઈવાલાએ દરેકેદર માટે એક નવું મકાન બંધાવી તે બંધાવી તેમાં રોજ ૬ જો માહ ૪ થો વ. સને ૧૧૬૩ માં આદરયાન પરચાવી ખુલ્લું મેલ્યું હતું. એ દીનથી જુની દરેકેદરના દાદગાહ આ નવી દરેકેદરમાં લાવવામાં આવ્યા હતા. એ વખતથી એ જુની દરેકેદરનું મકાન પકત પછી રહ્યું હતું તે પછી રોડ નવરોજ કાવસળ વાડીઆલાએ એ જુની દરેકેદરના મકાનને સમરાવી આપવાથી એ જુની દરેકેદરનું મકાન રોજ ૨૬ જો માહ ૧૧ જો સને ૧૨૮૦ ને દીને પારસીઆવા ઉતારા માટે મરમશાળા તરીકે ખુલ્લું મેલ્યું છે.

(૧૩) આ ઈનડોરની શેઠ ભમરવાલાશી દરેકમેહરનું મકાન પેહલા ફક્ત ધરમજીયા કરવા સાર શેઠ હેરમજી માણિકજ ભમરવાલે પોતાના ધણીઆણી મરહુમ બાઈ નવાબખાઈના પુણ માટે રોજ ૧૦ મો માહા ૮ મો સને ૧૨૪૮ ને ને બાંધી આપી ખુલ્લું મેલ્યું હતું. પાછલથી શેઠ હેરમજીએ પોતાના બાબા મરહુમ શેઠ માકારાહ રસતમજી ભમરવાલા નઈયતે એ મકાનમાં સને ૧૨૫૧ ના રોજ ૨૬ મો માહા ૯ માને દીને આતશદાદગાહને પરદીને તખતનશીન કરવામાં આઠ્યા હતા. એ દરેકમેહર જ્યારથી બાંધવામાં આવી છે ત્યારથી એનો ચાલુ ખરચ ઈનડોરની જરૂરોસતી અનન્યુમન તરફથી કરવામાં આવે છે.

(૧૪) એ દરેકમેહર પેહલાં સને ૧૦૯૧ માં આઠ કાવશાળ ખરોદણ કામદીન એરાબવાળાએ બંધાવેલી હતી તે બીજી વાર સને ૧૨૧૦ માં મુરતવાલા શેઠ મેરવાનજી હેરમજી દરેકમેહર બંધાવેલી હતી, તે પછી ત્રીજીવાર મુંબઈવાલા શેઠ જમશેદજી ખરનેરજી મીસતરોએ રોજ ૭ મો માહા ૪ થો શહેનશાહી સને ૧૨૩૯ યજ્ઞદેવરદીને દીને ફરીથી કુશાદેથી બંધાવી છે.

(૧૫) આ દરેકમેહર પુરાણી થવાથી મરહુમ દસતુરજી નોશરવાનજી જાન જામસપઆસાનાના મુતવલી દરેતુર બેહ મનજી જામસપજી જામસપઆસાનાએ રોજ ૨૪ મો માહા ૨ જે સને ૧૨૬૧ ને દીને નવેસરથી બાંધી છે.

(૧૬) એ દરેકમેહર ખા. બા. પેસતનજી સોરાબજી ભુજવાલાએ પોતાના મરહુમ પીતાજીના પુણ માટે લગભગ અગીયાર હજાર રૂપિયા ખરચીને બંધાવી આપી હતી. એ દરેકમેહર ઈજ્જત આગમચ ત્યાંના માહારાજ રાવ શ્રી જિંગારજી શર્મા બાહાદુરને દેખાડવામાં આવી હતી. તે પછી પારસી રીત મુજબ ઈજ્જતે પરઠવામાં આવનાર હતી—તેટલાં એ દરેકમેહરના બંધાવનાર ખા. બા. પેસતનજી મુજરી જવાથી મરહુમના માસીસાને દીને પેહલાં પરઠવા ધારયું હતું તેથી એ અગીયારીની તખતી ઉપર રોજ ૨૩ મો માહા ૧૦ મો યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૩ લખેલા છે. પણ કાંઈક ધીલ થવાથી એ દીને દરેકમેહર પરઠાવામાં નહીં આવી હતી તે પાછલથી મરહુમની વરસીને દીને યાને રોજ ૨૩ મો માહા ૯ મો સને ૧૨૭૪ ને દીને પરથીને ખુલ્લી મેલવામાં આવી હતી.

(૧૭) આ દરેકમેહર અસલ મરહુમ શેઠ ડોશાલાઈ મેરવાનજી વાહાડયાની યાદગારી માટે એવોના ખેશીઆએ બાંધી હતી તેમાં એક નવો ગુમબજ બાંધવા તથા તેમાં સુધારો વધારો કરવા અને મોખેદોના રહેવાના મકાનમાં રીપેર કરવા માટે યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૩ માં નજદીક રૂ. ૬૦૦૦૦ એક ફંડ ભેગુ કરી તેમાંથી એ દરેકમેહરનો સંધળો રીપેર ખરચ કરવામાં આવેલા હતા. મજૂર દરેકમેહરમાં જ્યાં અસલ આતશ દાદગાહ હતા ત્યાં કંગચીવાલા સખી શેઠ કાવશાળ હેરમજી કાતરકે પોતાના મરહુમ ધણીઆણી બાઈ શુનાબાઈની નઈયતે, પોતા તરફથી મોટો ખરચ કરી, રોજ ૯ મો માહા ૯ મો યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૨ ને દીને, યાને એ આદરીયાન સાહેબની ૩૫ માં વરસની સાલગરહને દીવસે, આતશ આદરીયાન સાહેબ પરઠાવેલા છે. એ આદરીયાન પરઠ્યા પછીના કાઠી મુખડ, તેલ વગેરેનો જે વધુ ખરચ થાય તેને માટે એજ શેઠ બીજા વધુ રૂ. ૩૦૦૦ એવી શરતે આપીયા છે કે એ રકમના વ્યાજમાંથી એ ખરચ કરવો. એ અગીયારીને, બીજા ચાલુ ખરચતો જ્યારથી એ અગીયારી પરચાઈ છે ત્યારથી અનન્યુમન તરફથી કરવામાં આવે છે.

(૧૮) આ દરેકમેહર અસલ રોજ ૯ મો માહા ૮ મો શહેનશાહી સને ૧૨૧૮ માં શેઠ હીરજીલાઈ જમશેદજી બેહરનાએ પોતે બાંધેલી હતી પણ તે બીસમાર હાલતમાં આવેઆથી યં સને ૧૨૪૪ માં તેમનાં વીધવા બાઈ મેરબાઈએ નવેસરથી બાંધી આપી છે. એ દરેકમેહરનું જુદું મકાન બીસમાર હાલતમાં આવવાથી કરાંચીના રહીશ શેઠ ફરામજી બેરામજી કલેક્ટરે લગભગ રૂ. ૩૫૦૦ હજારને ખરચે ફરીથી સમરાવી આપ્યું હતું તેમજ એ દરેકમેહર માટે કાઠી ખરીદવા રૂ. ૩૫૦૦ હજાર વ્યાજ વાપરવાની સરતે આપ્યા હતા. નવું મકાન તઈયાર થવાથી એ દરેકમેહરની સાલગરહને દીવસે યાને રોજ ૯ મો માહા ૮ મો યં સને ૧૨૭૮ ને દીને જશનની કીયા કરી અસલના આતશ આદરાને ફરીથી તખતનશીન કીયા હતા.

(૧૯) કલીયાણી મધે અસલ એક ધણી પુરાણી દરેકમેહર હતી, પણ તે બીસમાર હાલતમાં આવેઆથી મુંબઈવાલા શેઠ એદલજી બેરામજી મોદીએ યજ્ઞદેવરદી સને ૧૧૫૮ માં તે ફરીથી બંધાવી હતી. તે દરેકમેહરમાં આતશઆદરાન નહીં હોવાથી કલીઆણીવાલા શેઠા બીબાજી જીજીલાઈ શેઠના, ડોસાલાઈ હેરમજી ભીમડીવાલા, ફરફુનજી મેરવાનજી શરફ અને હેરમજી માણિકજ ભીમડીવાલાએ પોતાને ખરચે એ જુની દરેકમેહરમાં ઘટતો ફરફાર કરી રોજ ૧૭ મો માહા ૨ જે સને ૧૨૫૦ ને દીને આદરીઆન સાહેબ પરઠાવ્યા છે, અને તેના ચાલુ ખરચ સાર રૂ. ૭૦૦૦ હલાયદા કહાડ્યા છે.

(૨૦) આ કવેતાવાલી પુરાણી અગીયારીને માટે હેવું છે કે એ માતર દરેકમેહરનું મકાન હતું પણ તે દરેકમેહર ઇજ્જતમાં આવેલી નહીં હોવાથી એક યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૫ માં રોજ ૨૭ મો માહા ૩ જે દીને કવેતાવાલા જાણીતા શેઠીયા ખા. બા. ખરનેરજી હોરાબજી પટેલ સી. આઈ. ઈ. ને ખરચે ઈજ્જતને ખુલ્લી મેલવામાં આવી છે.

(૨૧) એ દરેકમેહરનું અસલ મકાન ધણા વરસપર કોઈ સખી જરૂરોશતીએ બંધાવેલું કેહવાય છે તે પછી સને ૧૨૩૮ માં શેઠ એદલજી રતનજી વ્યાજબેરાએ મકાન પાછું બંધાવી આપ્યું હતું. તે મકાન બીસમાર હાલતમાં આવવાથી જરૂરોશતી અનન્યુમનમાં જાહેર ઉમરાલ્યું કરી આશરે રૂ. ૬૦૦૦ માંથી એ મકાન રોજ ૩ જે માહા ૮ મો શહેનશાહી સને ૧૨૬૬ ને દીને આતશ દાદગાહ સ્થાપીને નવેસરથી બાંધવામાં આપ્યું હતું. પણ પાછલથી આદરીઆન સ્થાપવા માટે શેઠ કુવરજી કાવશાળ તવરીઆએ પોતાના મરહુમ પુત્ર ડાકટર હેરમજીના પુણ માટે રૂ. ૧૦૦૦૦૦ દશ હજારની રકમ આપીને ફરીથી નવેસરથી એ મકાનમાં આદરીયાન સ્થાપીને રોજ ૯ મો માહા ૧૦ મો ૧૨૭૦ ને દીને ઈજ્જતને ખુલ્લું મેલ્યું હતું.

(૨૨) એ મકાન પુરાણું થવાથી મુંબઈવાલા શખીવજી બાઈ દીનબાઈ નસરવાંજી પીટીટ પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ જમશેદજી નશરવાંજી પીટીટનાં પુણને માટે રોજ ૩ જે માહા ૧૦ મો શહેનશાહી ૧૨૬૪ ને દીને ફરીથી બંધાવી આપ્યું છે.

(૨૩) આ દરેકમેહર અસલ યં સને ૧૧૫૦ ની આગમચ દાદગાની બનાવેલી હતી. ત્યાં નવેસરથી આતશ આદરાનજી દરેકમેહર શેઠ રસતમજી કાવશાળ પટેલે પોતાના બાબા મરહુમ શેઠ કાવશાળ રસતમજી પટેલની નઈયતે બંધાવીને રોજ ૬ મો માહા ૭ મો શહેનશાહી સને ૧૧૬૮ યજ્ઞદેવરદીને દીને પરઠાવી છે.

(૨૪) આજુ હેરાબાદ તરફ શેઠા વીકાજી તથા પેસતનજી મેહરજીની કેટલીક દરેકમેહરો બાંધેલી છે. તેમાંની એક અગીયારીમાંથી દરેકમેહર બંધાવેલી હતી, પણ હાલ તે મોખુદ નથી એમ કેહવાય છે.

(૨૯) આ દમણની બાઈ રતનબાઈ કામાવાળી દરેકમેહરનું મકાન ધણું બીસમાર થઈ જવાથી તે દરેકમેહર યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૬ માં તથાથી સદનતર કાઠી નાખવામાં આવેલી જણાય છે. એ વીચેની લંબાન વીગત યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૭ના ફેલેનડરમાં દમણની વીગતમાં પાણી ૧૪૯ માં છાપેલી છે.

(૩૦) આ કુમસની દરેકમેહરનું જુડું મકાન ધણું બીસમાર હાલતમાં આવવાથી મરહુમ શેઠ પાલનજી રતનજી કંત્રાકટરના પુણ્ય માટે મરહુમના દીકરા શેઠ મનચેરજી પાલનજી કંત્રાકટરે તથા મરહુમના ધણીઆણી બાઇ બાઈબાઈ પાલનજીએ લગભગ રૂપા ૧૨૦૦૦ ના ખર્ચે કૃત્રીથી નવું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. નવું મકાન ઇજા ખુલ્લું મેલવાની કીયા રોજ ૧૯ મે માહા ૧૨ મે ૫૦ સને ૧૨૭૮ ને દીને કરી તેમાં અસલના આતશ દાદગાહના કેબલાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા.

(૩૧) આ દરેકમેહરનું પહેલવેહેલું મકાન ફક્ત અમથ કીયા કામ માટે યજ્ઞદેવરદી સને ૫૫૧ માં નવસારી ખાતે જરથોસ્તીએએ જઈ રહ્યા પછી પરથવામાં આવ્યું હતું. તથા બાદ મરહુમ બાઈ સાહેબ માહલાણબાઈ બેહેદીન બેહરામજીએ પોતાનું એક ઘર આપી તેમાં વધારો કર્યો હતો. પણ વસતીના વધવાથી બંને મકાનો નાનાં પડવાને લીધે મરહુમ દેશાઈજી મીનોચિહુરજી ખુરશીદજીએ તેમાં મોટો વધારો કરી એ જુનાં મકાનોની સાથે પોતાનાં ખર્ચથી નવું મકાન રોજ ૧ લે માહા ૫ મે સને ૧૧૬૪ ને દીને બંધાવી અમથ કીયા કામ માટે ખુલ્લું મેલ્યું હતું. એ પછી બાઇ મોટલાંબાઈ બહાંગીર વાડીઆએ પોતાના મરહુમ બાવા શેઠ બહાંગીરજી નોશરવાનજી વાહાડયાના પુણ્ય માટે લગભગ રૂપા વીસ હજારને ખર્ચે એ જુની દરેકમેહરને લગતું બાજુમાં બીજું નવું મકાન બંધાવી રોજ ૨૬ મે માહા ૮ મે સને ૧૨૨૦ યજ્ઞદેવરદી તા. ૨૫ મે ૧૮૫૧ ને દીને પરઠાવ્યું હતું. વળી એ દરેકમેહરને લગતું બીજું જુડું મકાન પાણુ નખતી હાલતમાં આવવાથી દેશાઈ કાવશજી અરચજી ગોંડલવાલાએ લગભગ રૂપા સાત હજારનો ખર્ચ કરી નવેસરથી એ મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. તથા એમાં એવણનાં ધણીઆણી બાઈ મોતીબાઈએ આતશ દાદગાહ પરઠાવી આતશ રોશન રાખવા સાર ૩. ૪૦૦૦ આપ્યા હતા. આ દેશાઈ કાવસજીવાલુ નવું બંધાયલું મકાન તથા એમાં પરઠેલો આતશ દાદગાહનો કેબલો ખુલ્લો મેલવાની કીયા યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૬ ના રોજ ૧૭ મે માહા ૧૨ માને દીને કરવામાં આવી હતી. મરહુમ બાઈ મોટલાબાઈ વાહાડયાજીએ બંધાવેલા મકાનનો કેટલોક ભાગ બીસમાર થવાથી તેમાં કેટલોક ફરકાર અને મરામત મરહુમ બાઈના દીકરા મરહુમ શેઠ નવરોજી માણિકજી વાહાડયા સી. આઈ. ઈ. એ લગભગ રૂપા ૧૫૦૦ ને ખર્ચે કરાવ્યા હતા. તેને ઇજાને રોજ ૧૨ મે માહા ૧૨ મે ૫૦ સને ૧૨૭૮ ચાને મરહુમ શેઠ નવરોજીની પહેલા મહીનાની બાજને દીને ખુલ્લો મુકવામાં આવ્યો હતો.

(૩૨) એ દરેકમેહર જે નવસારીના આતશબેહરામની સામે આવેલી છે તેમાં પહેલે આતશદાદગાહ હતા પણ એ પછી રોજ ૨૦ મે માહા ૨ જો રોહનશાહી સને ૧૨૬૮ યજ્ઞદેવરદીને દીને જરથોસ્તી અનજુમનના ઉમરાતથી રૂપા ચોતરીશ હજારને આશરેનું ફંડ કરીને એ મકાન નવેસરથી બાંધીને તેમાં આતશ આદરાન તખતનશીન કરવામાં આવ્યા છે.

(૩૩) આ નારગોલની દરેકમેહરનું અશલ મકાન મુબઈવાલા શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી મોદીનું એકસો વરસ અગાઉ બંધાવેલું હતું, પણ તેનો રોજ માહા ૨ ને મલતો નથી. એમાં આતશનો કેબલો નહીં હતો, પણ અમથાં ધરમના મકાનમાં મોખેદો રહીને કીરયા કાંમ કરતા, તેવાનો મુશારો શેઠ દાદાભાઈનાં બેટી બાઈ શુનાબાઇ દાદાભાઈ વાડીઆ આપે છે. તેજ મકાનમાં પાછલથી રોજ ૧૧ મે માહા ૧૦ મે સને ૧૨૫૧ યજ્ઞદેવરદીમાં શેઠ માણિકજી રશતમજી અને ભાઈઆએ પોતાનાં મરહુમ માતાજી બાઈ માણિકબાઈનાં પુણ્યને માટે દાદગાહ પરઠ્યાં છે. અને તેની બાંધેવાનો, કાઠી તેલ વીગરેનો ખર્ચ એજ ભાઈઆ ફંડ ઉજી કરીને તેમાંથી પુરો પાડે છે.

(૩૪) આ દરેકમેહરમાં પહેલે આતશદાદગાહ હતાં, તે પછી પાછળથી રોજ ૨૦ મે માહા ૯ મે રોહનશાહી રાને ૧૨૧૨ ને દીને આતશઆદરાન પરઠેઆ હતા, પણ તે દરેકમેહર બીસમાર હાલતમાં આવવાથી પુણિવાલા મરહુમ દેશ-પુરજી સહેબ જમારાપજી એદલજી જમારપઆશાનાના શાહેબજદાએએ રોજ ૨૦ મે માહા ૯ મે રાને ૧૨૪૬ ને દીને કૃત્રીથી નવેસરથી બાંધીને સ્થાપી છે.

(૩૫) બીલીમોરામાં રોજ ૨૦ મે માહા ૧૦ મે યજ્ઞદેવરદી સને ૧૧૯૭ ચાને તા. ૧૮ મે જુલાઇ ૧૮૨૮ ને દીને મુબઈવાલા શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાહાડયાજીએ આતશ દાદગાહની એક દરેકમેહર બંધાવેલી છે. પણ બીલીમોરામાં એક આતશ આદરીયાનની જર જણાવવાથી બીલીમોરાવાલા શેઠો દાદાભાઈ ધનજીભાઇ અને સોરાબજી શાપુરજીએ રૂ. ૧૯૭૯૦ નો ખર્ચ કરી એ જુની દરેકમેહરની પાસે બીજું એક નવું મકાન બંધાવી તેમાં આતશ આદરીયાન રોજ ૬ મે માહા ૯ મે સને ૧૨૬૮ ને દીને પરઠ્યાં છે. એનો ચાલુ ખર્ચ અનજુમનને અશતકથી થાય છે પણ તેનાં નીલાવ ખર્ચ સાર ૩૭૦૦૦) મજૂર શેઠો દાદાભાઈ ધનજીભાઈ તથા સોરાબજી શાપુરજીએ આપ્યાં છે; તેનાં વેઆજમાંથી આદરીઆન શાહે-બને બોલે દેવાડું; શુખડ તથા બતી તથા સમારકાંમ તથા સાલગરેહને દીવશે જશન બાજ એવાની તરફથી કરવા જણાવ્યું છે. એ મુજબ મકાન બાંધવાનો, અનામત મેલેલો રકમનો તથા બીજો પરચુટણ ખર્ચ મહીને એ નવો દરેકમેહર ૨. ૩૦૦૦૦) તીશ હજારનો ખર્ચ કીધેલો જણાય છે. વળી અશલની પેલી દાદગાહવાલી શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાહાડયાજીની દરેકમેહરનું મકાનબી પુરાણું થવાથી તે એકવાર આમલ અનજુમને સમારયું હતું તે પાણુ એજ શેઠો દાદાભાઈ ધનજીભાઈ તથા સોરાબજી શાપુરજી ગળાએ કૃત્રીથી સમારો આપીને રોજ ૨૨ મે માહા ૧૨ મે યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૭ ને દીને જશન કરી ખુલ્લું મેલ્યું છે.

(૩૬) એ દરેકમેહર પુરાણી થવાથી નવેસરથી બંધાવીને એ દરેકમેહરના મુતવલ્લિયા શેઠા દીનશાહ ફરકનલ અને બાઈબાઈ રોજ ૨૬ મો માહા ૨ ને સને ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદીને દીને ખુલી મેલી છે.

(૩૭) આ દરેકમેહર રોજ ૨૩ મો માહા ૯ મો શહેનશાહી સને ૧૨૬૫ ને દીને ફરીથી એજ શેઠ શાપુરલ સોરાબજ નારીએલવાલાનાં વારશોએ, મોટા ખરચે નવેસરથી બંધાવી છે.

(૩૮) એ દરેકમેહર મકાન પુરાણું થવાથી ભરચના બાણીતાં કુંગાળના ખાનદાનવાલાએ શેઠ પેસતનલ અસલાલ કુંગાળને નામે રોજ ૧૦ મો માહા ૮ મો સને ૧૨૭૨ ને દીને ૩૧૫૦૦૦) ના ખરચે ફરીથી બંધાવી છે અને તેના નીલાવ ફંડને માટે બીજા ૩૧૫૦૦૦) અલાયદા કાઠી તરશી નેમેઆ છે. એજ કુંગાળ ખાનદાનવાલા આ દરેકમેહરનો ચાલુ ખરચ યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૨૪૨ થી કરતા આવયા છે. બાઈ આવાંબાઈ ખરશેલ મં. કામાલ કાપડયાએ એ દરેકમેહરના પ્રસીદ્ધિને, દરેકમેહરની સામેડું પોતાડું મકાન બાળવાની કાઠી ભરવા માટે ૧૨૭૯ ના ફરવરદીન મહીનામાં ભેટ આપું હતું.

(૩૯) એ દરેકમેહર અસલ ૧૧૭૩ નાં રોજ ૧૭ મો માહા ૬ ઠાને દીને શુરતવાલા શેઠ વીરજીભાઈ બમનલએ દાદમાહની બાંધેલી હતી. એ દરેકમેહર મકાન પુરાણું થવાથી નવેસરથી ફરીને શેઠા શોરાબજ તથા નવરોજ ફરામજ ધામત તથા ખીજીએ બંધાવી આપું હતું અને તેમાં આતશ આદરાન સાહેબને પરઠાવી તખતનશીન કરી એ આદરીઆનની શાલગરેહને દીને ૫૦ સને ૧૨૩૧ માં પાછી ખુલી મેલી હતી.

(૪૦) આ ભેસાણની દરેકમેહર શેઠા દાદાભાઈ તથા મનચરજ પેસતનલ વાહાડયાએ પોતાના બંધેલી મરહુમ શેઠ સોરાબજ ફરામજ વાહાડયાની નઈઅતે પહેલવેહેલી પરવાવી હતી. એ દરેકમેહર જુની થવાથી તથા વસતીથી દુર હોવાથી પારસી વસતીની નજીકમાં બીજા જગા ઉપર બીજા લોકોના ઉગરાણથી અને એજ વાહાડયા સાહેબોની મદદથી મરહુમ શેઠ સોરાબજ ફરામજ વાહાડયાના વીધવા બાઈ બચુબાઈએ પોતાની મરહુમ દીકરી બાઈ ચુલબાઈની યાદમારીમાં નવેસરથી બંધાવી પોતાના ખાવંદ શેઠ સોરાબજ ફરામજ વાહાડયાની નઈઅતે રોજ ૨૦ મો માહા ૯ મો શહેનશાહી સને ૧૨૪૬ યજ્ઞેન્દ્રદીને દીને પરઠાવી હતી.

(૪૧) આ દરેકમેહર ફરીથી રોજ ૯ મો માહા ૬ હો સને ૧૨૨૮ ને દીને અનજુમનનાં ઉધરાટથી સમારી હતી પણ તે પાછી વળી તરીજવાર સમારીને તેનું જશન રોજ ૧૮ મો માહા ૧૨ મો સને ૧૨૫૨ યજ્ઞેન્દ્રદીને દીને કરવામાં આવ્યું હતું.

(૪૨) આ મહુવાની દરેકમેહર મકાન બીસમી હાલતમાં આવવાથી અંદેરીવાલા શેઠ અરદેશર ભીખાજ પટેલે પોતાના ધણીચાણી મરહુમ બાઈ રતનબાઈના પુણ માટે જુના મકાનની પાસેજ એક નવું મકાન બંધાવી આપી તેમાં જુના આતશ દાદમાહના કેબલાને પરઠાવી ખુલું સુકવાની કીરીયા રોજ ૧૭ મો માહ ૨ ને સને ૧૨૮૦ ને દીને કરી હતી. એ દરેકમેહરનો નીલાવ તથા મરામતનો ખરચ ત્યાંની અનજુમન કરશે. જ્યારે જુના મકાનને શેઠ અરદેશરે દરસ્ત કરાવી આપવાથી એ જુલું મકાન મોખેદોના રહેવા માટે વાપરવામાં આવે છે.

(૪૩) રંચુનની અસલ શેઠ બેજનલ કાવશજ બંધાતાની બાંધેલી દરેકમેહર મકાન પુરાણું થવાથી તથા નાહાડું પડવાથી શેઠા શાપુરલ અને બમનલ કાવશજ કપતાંને ૩૩૫૦૦૦) ને ખરચે નવેસરથી બાંધી આપીને રોજ ૧૧ મો માહા ૧૨ મો સને ૧૨૭૩ યજ્ઞેન્દ્રદી એટલે કદીમ રોજ ખોરદાદશાલ સને ૧૨૭૪ ને દીને પરઠાવેલ છે.

(૪૪) આ દરેકમેહરને ફરીથી રોજ ૨૮ મો માહા ૨ ને શહેનશાહી સને ૧૨૬૫ ને દીને એજ શેઠ દારાશાહના ધણીચાણી બાઈ પીરોજબાઈએ સમારીને ઇજાવી છે, અને તેના ચાલુ ખરચ માટે પણ જોગવાણુ કરી છે.

(૪૫) આ ઉમરીગરવાલી દરેકમેહર તથા તેની પાસેડું મોખેદોના રહેવાનું અનજુમન મકાન ધણી બીસમાર હાલતમાં આવવાથી વડોદરાના રહીસ શેઠ મનચરજ પેસતનલ પટેલે પોતાને ખરચે નવું મકાન બંધાવી રોજ ૨૦ મો માહ ૯ મો સને ૧૨૭૭ ને દીને ખુલું મેલ્યું હતું.

(૪૬) વડોદરામાં શેઠ સીરવાઈ વાળી ધરમશાલામાં એક ખોરડામાં જુદી દરેકમેહર કરવામાં આવી છે. એ બેઠ જગા રોજ ૯ મો માહા ૯ મો સને ૧૨૩૭ યજ્ઞેન્દ્રદીને દીને તઈયાર થયાં હતાં પણ એ બંધને રોજ ૨૦ મો માહા ૨ ને સને ૧૨૩૮ ને દીને ઇબજ ખુલ્લાં મેલાયાં હતાં. એની મરામત માટે ૩ ૨૦૦૦ શેઠ જરામલએ કાઢયા હતા, તેમાં એવણે રોજ ૧૫ મો માહા ૫ મો સને ૧૨૩૮ યજ્ઞેન્દ્રદીને દીને સુબઈ મધે મજગામમાં પોતાના બંધામાં દરેકમેહર પરવાવી તે દીને બીજા ૩. ૩૦૦૦ ઉમેરી ૩૫૫૫ પાંચ હજાર કરી તેડું બ્યાજ કેટલાક વરસો સુધી વડોદરા ખાતે ખરચ કરવા મોકલાવ્યું હતું, પણ તે પછી શેઠ જરામલ તથા એ દરેકમેહર અને ધરમશાલાના વહીવટ કરનારાએ વધે વાંધા પડવાથી તેનો સુકમો ચાર પાંચ વરસ ત્યાંની કોરટમાં ચાલ્યા બાદ કોરટે તેનો ભગતો વહીવટ કરનારા ત્યાંના મહુસબેને નેમી તેમને ૩૫૫૫ વગેરે સ્વાધીન કરવાનો હુકમ કીધો હતો. પણ એ મકાનોના નીલાવના ૩૫૫૫ વહીવટ કરનારાએ પાસે નહીં હોવાથી તેમનામાં શેઠ દાદાભાઈ શાપુરલએ સને ૧૮૯૨ થી ૧૯૦૬ સુધી પોતાની બીજીથી ખરચ કરી એ મકાનોના નીલાવ કીધો હતો. એ પછી બધું સાંખાધાન થવાથી શેઠ જરામલએ તા. ૩૦ મી ડીસેમબર ૧૯૦૬ ને દીને એ બેઠ મકાનોના નીલાવ માટે ૩. ૮૦૦૦ સુબઈની પારસી પંચામિતના પ્રસીદ્ધિને આપયા હતા કે તેડું બ્યાજ વડોદરાની કોરોબારી કમીટી ઉપર મોકલવું અને તેમાંથી એને ભગતો ચોગ્ય ખરચ કરવો ઉપર ખુબજ નક્કી થવા પછી એ અગીઆરી તથા ધરમશાલાની સાલગરેહ રોજ ૨૦ મો માહા ૨ ને સને ૧૨૭૭ ૫૦ ને દીને પછી તે વખતે શેઠ જરામલ તરફથી જશનની કીયા કરાવ્યા પછી એ બેઠ મકાનો બહાર વપદાર માટે પાછા ખુલ્લાં મેલાયાં આવ્યાં છે મજગામવાલી દરેકમેહર ત્યાંથી કાઠી નાખવામાં આવી છે.

(૪૭) સરોડા ગામમાં યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૩૨ના સાલમાં મુ'બઈવાલા શેઠ ખરશેદજી કુરકુનજી પારખે એક દરેહમેહરનું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું અને ત્યાં માત્ર ધરમ ક્રીયા કામ થતું હતું. પણ દાદમાં કે આદરીયાન પરવારેલાં નહીં હતાં, તે પછી એમ અન્યુ' કે-કેમરા ગામમાં રોજ ૨૩ મે માહા ૮ મે યજ્ઞદેવરદી સને ૧૧૮૫ માં શેઠ ખમનજી શોરાખજી કપાવાલાને નામની અને તેમના ખેશી શેઠ કુરામજી નાનાભાઈ ઉમરીશરે મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈનાં ધરમખાતાંનાં દરશદીએને પાછલથી આપેલી એક રકમનાં ઉપનત્તં વ્યાજનાં ખરચમાંથી ચાલતી એક આદરીયાનની દરેહમેહર હતી. પણ ત્યાં જરથોસ્તી વસ્તી થી જવાથી તે ઉપચોગમાં આવતી નહીં હતી. તેથી તે આદરીયાન ત્યાંથી ઉઠાવી લઈને સુરતમાં માછલી પીઠની વાહુડયા કૂલ્યાવાલી અગચારીમાં લાવી રાખવામાં આવ્યા હતાં. જેનો ચાલુ ખરચ ઉપર કહ્યું તેમ મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈના ધરમખાતાંના તરસ્તીએ તરફથી કરવામાં આવેલે. એ જગાપરખી આદરીયાનની જર નહીં જણાવાથી તરસ્તીએ એ આદરીયાનને કોઈ લાયક જગા ઉપર ગોથવવાની તજવીજમાં હતા. તેવાને ઉપલાં સરોડા ગામવાલાં દરેહમેહરની અમમાં મકાનની ખબર પડી કે ત્યાં એક આદરીયાનની જર છે તે ઉપરથી અધોરનાનોના ગામે ગામના હુદના હક ઉપરથી હકવાડેના અધ્યક્ષની એક જોડ શરોડાની અગીચારીમાં બોલાવીને તેવાની મારફતે રોજ ૪ થો શરેહવર માહા ૧૦ મે ફેલ્ડને દીને જશન કર્યું હતું તે પછે રોજ ૩૦ મે માહા ૩ જો સને ૧૨૭૬ યજ્ઞદેવરદીને દીને પેલાં અસલ ઉમરી-ખામિનાં આદરાનનાં કેબલાને નવેશરથી પરકીને શરોડાની દરેમેહર ખુશી મેલી છે.

(૪૮) અસલ લવજી નશરવાનજી વાહુડીઆએ બાંધેલી હતી.

(૪૯) એ દરેહમેહર જુની થયાથી કેટલીક મુદતે કુરીથી સુરતવાલા શેઠ જમશેદજી શોરાખજી હોડીવાલાએ બંધાવી હતી તે પછી વળી મુ'બઈવાલા શેઠ કુવરજી માણિકજી મુકાદમે રોજ ૧ લો માહા ૮ મે શને ૧૧૮૧ માં આદરાન પરકીને બંધાવી હતી. તે રેતીમાં પુરાઈ જવાથી તેવણના વારેસ શેઠ રશતમજી શાપુરજી મુકાદમે રોજ ૨૦ મે માહા ૪ ઠો સને ૧૨૩૮માં પાછી બીજી જગાપર બાંધીને આતસ આદરાન પરકેઆં છે.

(૫૦) મુ'બઈવાલા મરહુમ શેઠ દોરાખજી નશરવાનજી મીસતરીએ પેહલાં માત્ર ધરમ ક્રીયા માટે એક મકાન બંધાવ્યું હતું—તે વખતે ઈધારા મુકાવેલા નહીં તથા દાદગાહ પરકાવેલા નહીં હોવાથી અને એ મકાન બીસમાર હાલ-તમાં આવવાથી મરહુમના બેટા શેઠ દીનશાહજીએ રૂપ્યા દશ હજારનો ખરચ કરી નવેસરથી એક નવું મકાન બંધાવી તેને ઈજ તેમાં આતશ દાદગાહ પરકવાની ક્રીયા તથા ઉપરના અરથા ભાગમાં સ્થાપવામાં આવેલી થી દીનશાહ દોરાખજી મીસતરી લાઇખરેશી અને રીડીંગ રૂમ ખુલ્લા મેલવાની ક્રીયા રોજ ૨૧ મે માહા ૨ જો યં સને ૧૨૭૯ને દીને કરવામાં આવી હતી.

(૫૧) આ સુરતની શેઠ બીશનીવાલી દરેહમેહર બીશમાર હાલતમાં આવવાથી એ મકાનની ઉપજના વધારામાંથી તથા તેના એક સુતવશી શેઠ કુરામરોજી બેહરામજી બીશનીએ પોતાની તરફના વધુ નાણા ઉમેરી લગભગ રૂપીઆ પંદર હજારના ખરચે નવું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. તે તરફયાર થવાથી તેમાં એ દરેહમેહરની ૭૦ માં વરસની સાલગ્રહને દીને યાને રોજ ૧૭ મે માહા ૪ ઠો ૧૨૭૭ ને દીને આતશઆદરીયાનના પુરો કેબલાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા.

(૫૨) એ દરેહમેહર અસલમાં જમશેદજી જઈઆ નામના એક સુરતના પારસીએ પાલીઆ ફલીઆમાં બાંધેલી હતી જેને માટે તેણે પોતાને તાહાં ફરજદ આવે તે તે બાંધવાની માનતા કરેલી હતી તેથી તે બંધાઈ હતી. તે બીશમાર થયાથી મુ'બઈવાલા શેઠ માણિકજી નવરોજી વાડીઆજીએ તથા ભાઈએ પોતાના બાવાજીના પુણને સાથે બાંધી છે.

(૫૩) એ દરેહમેહર અસલ પાલનજી હોમાજી શેઠની બાંધેલી હતી તે સુરતની શને ૧૧૮૧ યજ્ઞદેવરદીની મોટી આગમાં બલી જવાથી ઉમરેવાલા શેઠો મેહેરજીભાઈ પટેલ તથા રતનજી છીબરાજી સુરતવાલાએ રોજ ૨૨ મે માહા ૧૨ મે શને ૧૧૮૨ માં બાંધી હતી તેઓ પુરાણી થવાથી મુ'બઈવાલા શેઠ પેશતનજી નશરવાનજી બાટલીવાલાએ બંધાવી છે.

(૫૪) નવશારી ખાતે અશલ કોઈ કોઈવાર બહારથી પીંડારાએ નીકલો આવી ફરોશ પાડતા હતા, ત્યારે તાંહાંની વશતી સુરત તરફ નીકલી જતી હતી—તેવી વખતે જરથોશતી ધરમ ક્રીયા કરવા ખાતર સુરતના રશતમપુરામાં નર્વા-શારીના મરહુમ દેશાઈ ખુરશેદજી ટેમુલજીએ ઇ. સ. ૧૭૭૬ માં એ જગાએ પેહલાં તે અમથા ધરમનાં કામ માટે બે તરજી હોધોલા મુકાબ્યા હતા પણ તે પછી એ દેશાઈ ખુરશેદજીના બેટા દેશાઈ મનચેરજી ખુરશેદજીએ આ દરેહમેહર બાંધી હતી. તે પુરાણી થવાથી મુ'બઈવાલા મરહુમ શેઠ એદલજી દાદાભાઈ શુખીઆના છોકરાએ રોજ ૭ મે માહા ૨ જો સને ૧૨૩૩ને દીને નવેશરથી બંધાવી હતી. એની સાથે વળી તેએએ એક ધરમશાલા પણ બાંધી છે. એ મકાનનાં પાછલા ભાગપર એક આટલો અને તેની ઉંચી કેવાલ તથાનાં દશપુર દારાખજી ખરશેદજી દારાખજી પાલણુનાએ બાંધેલો. એ દરેહમેહરનું મકાન બીશમાર હાલતમાં આવવાથી શેઠ કેકોબાદ હોરમજી રાવે પોતાનાં મરહુમ બાવા એરવદ હોરમજી તથા મરહુમ માતાજી બાઈ માણિકજીનાં પુણુમાટે લગભગ રૂપ્યા ૧૫૦૦૦ ને ખરચે બંધાવી આપેલું નવું મકાન ઈબવી ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૨૧ મે માહા ૮ મે સને ૧૨૭૭ ને દીને કરવા પછી વળી શેઠ કેકોબાદ રાવે પોતાના મરહુમ માતા બાઈ માણિકજીનાં પુણુ માટે મરહુમની બાજને દીને યાને રોજ ૩ જો માહા ૧૨ મે સને ૧૨૭૭ ને દીને એ દરેહમેહરમાં આતશદાદગાહ તખતનશીન કરાવી પાંચે ગેહમાં બાય કેવાડું રાજ કરાવ્યું હતું.

(૫૫) એ દરેહમેહર આગલ શેઠ શાપુરજી બચાભાઈ દોડીવાલાની બાંધેલી હતી પણ તે શને ૧૧૮૧ યજ્ઞદેવરદી માં સુરત ખાતે લાગેલી મોટી આગમાં બલી થવાથી તેમનાં આ ખેશીએ પાછો બાંધી છે. આ દરેહમેહર પાછી બીસમાર હાલતમાં આવી પડવાથી મુ'બઈવાસી બાઈસાહેબ દીનબાઈ તે મરહુમ શેઠ નશરવાનજી માણિકજી પીટીટના વીધવાએ પોતાન મરહુમ બેટા શેઠ જમશેદજીના પુણુ માટે તે નવેસરથી બંધાવી તેને ઈબવાની ક્રીયા રોજ ૩ જો માહ ૭ મે શેઠેનશાહી સને ૧૨૬૨ ને દીને કરવામાં આવી હતી.

(૫૬) આ આદરીઆન ધણુ પુરાણુ છે; તેના અસલ ખાંધનારડું નામ જણાવું નથી પણ તે ગોતીના આદરીઆનને નામે જાણખાય છે. હાલ શુધી તેના મકાનની મરામત જુદા જુદા શાખી ગ્રહસ્થાએ કેટલીકવાર કીધી છે.

(૫૭) એ દરેમેહેરને ફરીથી શેઠ જીવણજી જમશાજી ખીશતરી-શુમારીવાલાએ યજ્ઞદેજરદી સને ૧૨૬૭ માં રોજ ૯ મો માહા ૯ મા ને દીને ૩૧૫૦૦૦) ખરચીને નવેશરથી અંધાવી-વધારી આપી છે.

(૫૮) સુંબઈનાં શેઠ હોરમજી વાહાડીઆજીવાલાં આતશબેહરામનાં મુતવલીઆને નવસારીના ભગર સાયના મોખે વચે મીનાકેશો થવાથી વાહાડીઆજીવાલાંએ પોતાને ભગતા નવસારીના મોખેદોની સગવડ કાજે એક નવી દરેહમેહેર નવસારીમાં ખાંધી હતી-પણ નવસારીનાં ભગરીઆ મોખેદોએ ગાયકવાડીમાં ફરીઆદ માંડીને તે દરેમેહેર તાંહાંથી ઉઠાવ જાવો હોકમ મેલવવાથી-વાહાડીઆજીવાલાંએ તે દરેમેહેરનાં આતશને સુરત ખાતે ખરશબુમવાલા મોખેદો શાથે પચીતરાઈથી લઈ જઈને તાંહાંના શેઠ દાદાભાઈ મોદીવાલાં આતશબેહરામનાં મકાનમાં ખાંધેલી એક હાલાયદી દરેમેહેરના સુંબજમાં યજ્ઞદેજરદી સને ૧૨૬૯ નાં જમશેદી નોરોજને દીને પરઠ્યા છે.

(૫૯) સુરતમાં બીબીની વાડી આગલ એટલે શેનશાહી આતશબેરામની નજદીક શુમારે દોઢસો વરસની પુરાણી દરેમેહેર અનજુમનની ખાંધેલી છે, તેનો એકસ દાહાડો વાર મલતો નથી. એ દરેમેહેર અસલ એક મોખેદ પુરશેદ કાવશને અશતેક હોવાથી માત્ર ખશીની અગીઆરી તરીકે જાણખાતો હતો. વચમાં સુંબઈનાં કેટલાક પરમારથી જરથોશતીઆના મદદથી એક કુંડ ઉભુ કરી તેમાં રૂ. ૨૨૦૦) ભરાયા છે, તેમાંથી જેમ તેમ એનો વહીવટ હાલમાં મોખેદ દાદાભાઈ રશતી મજખશીના બીબા ટરશટીઆની સાથે મલીને ચલાવે છે. હેના કુંડમાં બીજાં નેઈતાં નાણાંની મદદને સાર સખી જર થોશતીઆને અરજ કરવામાં આવે છે.

(૬૦) આ સતારાની દાદગાહની દરેહમેહેરડું મકાન ધણુજ પુરાણુ થવાથી ઈ. સને ૧૮૯૨માં સરકાર તરફથી જમીનને કડકો સુકત મેલવી તથા નવું મકાન સતારાની અનજુમને ખાંધવાનો ફરાવ કીધો હતો પણ કુંડ પુરવું નહીં હોવાથી તેમ થઈ શક્યું નહીં, તેટલા સખી વજુદ ખાઈ નવાજખાઈ દીનશાહજી ખાને પોતાને ખરચે એક નવું મકાન અંધાવી આપી તેના નીલાવ વગેરે માટે સારી રકમ આપી છે. એ મકાન ઈજતી રોજ ૨૩ મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૮૦ ને દીને ખુટલું સુકી તેમાં આતશ દાદગાહ પરથવામાં આવયા છે.

(૬૧) આ દરેમેહેર અસલમાં યજ્ઞદેજરદી શને ૧૨૧૩ નાં રોજ ૯ મો માહા ૫ મો શહેનશાહીને દીને શેઠો વીકાજી તથા પેશતનજી મેહેરજી તથા અનજુમન મલીને અંધાવેલી હતી તે બીશમાર હાલતમાં આવેઆથી યજ્ઞદેજરદી સને ૧૨૪૮ માં રોજ ૯ મો માહા ૧૨ મો શહેનશાહીને દીને અનજુમનને ખરચે નવેસરથી ખાંધી છે.

જરથોસ્તીઆએ અંધાવેલાં દુખમાંઆ—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઈના ૭ અને દેશાવરોના ૯૪ મલી ૧૦૧ દુખમાંઆ છે.

જરથોસ્તીઆએ અંધાવેલી ધરમશાળા—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઈની ૮ અને દેશાવરોની ૭૩ મલી ૮૧ ધરમશાળા છે.

જરથોસ્તીઆનાં જાહેર વપડાસનાં મકાનો—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઈના ૧૫ અને દેશાવરોના ૪૭ મલી ૬૨ છે.

જરથોસ્તીઆએ સ્થાપેલાં પુસ્તકખાંના—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઈના ૧૨ અને દેશાવરોના ૧૭ મલી ૨૯ છે.

જરથોસ્તીઆએ સ્થાપેલાં ધરમના દવાખાના—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઈના ૩૧ અને દેશાવરોના ૫૬ મલી ૮૭ છે.

જરથોસ્તીઆએ સ્થાપેલાં ધરમનાં કેલવણીખાતાં—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઈના ૨૧ અને દેશાવરોના ૫૮ મલી ૭૯ છે.

જરથોસ્તીઆએ સ્થાપેલાં ધરમના કુંડો—દર વરસનાં કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઈના તથા દેશાવરોના મલી ૩૫ ધરમના કુંડો છે.

*દર વરસે ઉપલી સાત બાબદોના લીસટ છપાય છે; પણ આ વરસે બીજી અગત્યની બાબદોનાં સમાસ કરવા પ્રકારથી ફક્ત તેની નોંધ આપી છે.

જરથોસ્તીઓને નામદાર સરકારથી મલેલા ખેતાળ.

સર-નાઈટ; આરોનેટ,—સ્ટાર ઓફ ઈન્ડીઆના કમ્પેનીઅન—શેઠ જમશેદજી જીભાઈને તેમની મોટી સખાવતને માટે પેહેલા પેહેલાં ઈ. સ. ૧૮૪૨ ની તા. ૨ જી મારચે એટલે પારસીઓનો રોજ ૫ મો માહ ૬ ઠો સને ૧૨૧૧ યજ્ઞેજરદીને વાર ખુધને દીને “સર નાઈટ” નો ખેતાળ મલ્યો હતો. એ ખેતાળની પાદશાહી મોહોર સાથની શનઃ ઈંગલંડથી તે વેળાના મુખ્યમીના ગવરનર ઓનરેબલ જોરજ વીલીઅમ એનડરશન ઉપર આવી હતી. તે સર જમશેદજીને આપવા માટે રોજ ૨૯ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૧૧ યજ્ઞેજરદી, તા. ૨૫ મી મે ૧૮૪૨ ને દીને મુખ્યમીના પરેલના સરકારી મેલ્લમાં રાતે એક મેલાવડો કરવામાં આવ્યો હતો. અંગ્રેજ સરકારથી જેવોને “સર નાઈટ” નો ખેતાળ બક્ષવામાં આવે છે, તે ગૃહસ્થની હાથઆતી સુધીજ હોય છે; પણ તે પછી જનામેઆલી માહારાણી વીક્ટોરીઆએ સર જમશેદજીની મોટી લખો રૂપીઆની સખાવત વીગેરેની બીજી માહાભારત ખુબીની યાદગારી વંશપરંપરા ચાલુ રાખવાના શુભ હેતુથી તેમને રોજ ૨ જો માહ ૯ મો સને ૧૨૨૬ યજ્ઞેજરદી, તા. ૨૪ મી મેએ ૧૮૫૭ ની નામદાર માહારાણી વીક્ટોરીઆની શાલગરેહને દીને “આરોનેટ” નો નામીયો ખેતાળ બખ્ષયો હતો, તેની શનઃ એજ વરસના રોજ ૧૬ મો માહ ૧૧ મો સને ૧૨૨૬ યજ્ઞેજરદી, તા. ૬ ઠી આગસ્ટ સને ૧૮૫૭ ને વાર ગરેહને દીને વેલાતની વેસત મીનીસટરમાંથી બાહાર પડી હતી—તેમાં જણાવ્યું હતું કે એ ખેતાળ વંશપરંપરા ચાલુ રેહશે; એટલે કે દરેક આરોનેટના વડા ખેતાને “સર જમશેદજી જીભાઈ આરોનેટ” ના નામથી એ ખેતાળ વાપરવામાં આવશે. એ મુબારક ખેતાળના મોભાની જાળવણી કીજે મરહુમ સર જમશેદજી જીભાઈ (પેહેલા) આરોનેટે રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦) પચીસ લાખ રૂપીઆની સરકારી લોન સરકારમાં અનામત મુકી છે કે જેનું દર સાલનું વ્યાજ સદરહુ ખેતાળ ધરાવનારને મલે છે. એવો સાહેબને “ક્રીડમ ઓફ ધી સીટી ઓફ લંડનનું” માન રોજ ૨૧ મો માહ ૭ મો સને ૧૨૨૪ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૪ મી એપ્રિલ સને ૧૮૫૫ ઇસ્વી ને દીને મલ્યું હતું. સર જમશેદજી જીભાઈ (પેહેલા) આરોનેટ જેમનો જન્મ નવસારીમાં રોજ ૬ ઠો માહ ૧૦ મો સને ૧૧૫૨ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૫ મી જુલાઈ સને ૧૭૮૩ ઇસ્વીને વાર મંગલને દીને થયો હતો, તેઓ સાહેબ ૭૬ વરસની ઉમરે, રોજ ૨૨ મો માહ ૭ મો સને ૧૨૨૮ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૪ મી એપ્રિલ સને ૧૮૫૯ ઇસ્વીને વાર ગુરને દીને હક થવાથી, એ ખેતાળો તેઓના પેહેલા પુત્ર શેઠ ખરશેદજી જમશેદજીને મલ્યા હતા. જેઓ (બીજા) સર જમશેદજી જીભાઈ આરોનેટ તરીકે ઓલખાતા હતા. વળી એવો સાહેબને ઇસવી સને ૧૮૭૧ માં યાને ૧૨૪૦ યજ્ઞેજરદીના સાલમાં “કમ્પેનીઅન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઈન્ડીયા” નો ખેતાળ નામદાર માહારાણીએ આપ્યો હતો. (બીજા) સર જમશેદજી જીભાઈ આરોનેટ સી. એસ. આઈ. નો જન્મ રોજ ૩ જો માહ ૧ લો સને ૧૧૮૧ યજ્ઞેજરદી, તા. ૯ મી અક્ટોબર ૧૮૧૧ ઇસવીને દીને થયો હતો. તેઓ ૬૬ વરસની ઉમરે રોજ ૨૫ મો માહ ૧૦ મો સને ૧૨૪૬ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૧ મી જુલાઈ સને ૧૮૭૭ ને દીને પુણ્યા ખાતે ગુજરાથી તેઓના વડા પુત્ર શેઠ માણેકજી ખરશેદજી, “સર જમશેદજી જીભાઈ (ત્રીજા) આરોનેટ” તરીકે મળ્યા હતા. વળી એવળને નામદાર માહારાણીની સાલગરેહની ખુશાલીમાં, સી. એસ. આઈ. યાને “કમ્પેનીઅન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઈન્ડીયા” નો ખેતાળ રોજ ૧૯ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૫૩ યજ્ઞેજરદી, તા. ૪ થી મે સને ૧૮૮૪ ને દીને મલ્યો હતો. એવળનો જન્મ રોજ ૮ મો માહ ૬ ઠો સને ૧૨૨૦ યજ્ઞેજરદી, તા. ૩ જી મારચ સને ૧૮૫૧ ઇસ્વીને દીને થયો હતો, તેઓ જુઆ વરસની ઉમરે રોજ ૬ ઠો માહ ૧૧ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૭ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૭ મી જુલાઈ સને ૧૮૯૮ ને દીને ગુજરાથી, અને તેવળના એક પુરા ખેટા શેઠ ખરશેદજી ૧૫ વરસની બર જવાન વયે સને ૧૮૯૩ ના જુલાઈ માસની ૨૮ મી તારીખે ગુજરી ગયલા હોવાથી, અને

ત્રીજા બારોનેટ સર જમશેદજીને પેટે બીજો કોઈ હાથિઆત વારસ-ન હોવાથી તેવણના સાથ શેઠ કાવસજી ખરશેદજી જમશેદજી, જેઓનો જનમ રોજ ૫ મો માહા ૩ જો શેહેનશાહી સને ૧૨૨૨ યઝ્દેજરદી, તા. ૨૯ મી નવેમ્બર ૧૮૫૨ ઇસવીને વાર સોમને દીને થયો હતો, તેવણ “સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ચોથા) બારોનેટ” તરીકે ગણાયા હતા. એવણને નામદાર સરકાર તરફથી સને ૧૯૦૦ ના સાલમાં મુંબઈના શેરીફ નેમવામાં આવ્યા હતા, અને એવણ ૧૦ વરસ સુધી બારોનેટશીપ ભોગવી પપા વરસની વયે મુંબઈમાં રોજ ૮ મો માહા ૧૦ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૭૭ યઝ્દેજરદી, તા. ૧૭ મી જુન સને ૧૯૦૮ ઇસવી ને વાર બુધને દીને બેહેસતનશીન થવાથી એવણના એક પુરા વડા બેટા શેઠ રશતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ જેવણનો જનમ રોજ ૧૮ મો માહા ૬ ઠો શેહેનશાહી સને ૧૨૪૭ યઝ્દેજરદી, તા. ૬ દી મારચ સને ૧૮૭૮ ઇસવી ને વાર બુધને દીને થયો હતો, તેવણ પોતાની ત્રીસ વરસની ઉમરે “સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પાંચમાં) બેરોનેટ” તરીકે હમણા ગણાય છે.

સર-નાઈટ; બારોનેટ,—શેઠ દીનશાહજી માણેકજી પીટીટને તેમની મોટી લખો રૂપી-આની સખાવત તથા બીજાં ખુબીવંતા કામોને લીધે રોજ ૨ જો માહા ૬ ઠો સને ૧૨૫૬ યઝ્દેજરદી, તા. ૧૬ મી ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૮૭ ને દીને “સર નાઈટ” નો નામીઓ ખેતાબ આપણી અંગ્રેજ સરકાર તરફથી મલ્યો હતો. નામદાર શેહેનશાહબાનું વીકટોરીઆએ પોતાના તખ્તપર બીરાજવાને પચાસ વરસ પુરાં કીધાં તેની ખુશાલીમાં “જુબીલી” ને નામનો એક તેહવાર આખાં હીંદુસ્થાનમાં ઉપલી તા. ૧૬ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૮૭ ને દીને મોટી ધામધુમથી પાલવામાં આવ્યો હતો. તે દીને નામદાર શેહેનશાહબાનુએ આપેલા ખેતાબોનું લીસ્ટ જે કલકત્તાની વડી સરકારના સરકારી ગેઝેટમાં છાપી પ્રગટ કરવામાં આવ્યું હતું, તેમાં સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટને આ માનવંતો ખેતાબ બક્ષવાનું જાહેરનામું પ્રગટ થયું હતું. આ બનાવથી આખી પારસી કામમાં અને મુંબઈની તમામ વસ્તીમાં મોટી ખુશાલી પંથરાઈ હતી, અને એમરથી સર દીનશાહજીને માન-પાન ખાતાં-પીતાં અને એદરેસો આપવામાં આવ્યા હતા. એ પછી સને ૧૮૯૦ ના સાલમાં નામદાર કચસરે હીંદની તરફથી એવણ સાહેબને “બારોનેટ” નો નામીઓ ખેતાબ બક્ષવામાં આવ્યો હતો, જેની પેહેલવેહલી ખખર મુંબઈના નામદાર ગવરનર લારડ રેએ-શાકરબાઈવાલી જનાવરોની હાસપીટલમાં જાનવરોનાં વછદાંને લગતી શોધ ખોલ કરવાને માટેની “લેબોરેટરી,” ખુદી મેલતી વેલાએ તા. ૧૮ મી મારચ સને ૧૮૯૦ ને દીને પોતાનાં ભાષાંણમાં જાહેર કરી હતી. તે પછી ઈંગ્લંડથી આવેલા આ ખેતાબનાં “લેટરસ પેટંટ” મુંબઈ સરકારના જુડીસીયલ તથા ધારા ખાતાના માજી મદદનીશ સેક્રેટરી મરહુમ મી. મેહેરવાનજી નસરવાનજી વાહડયા રોજ ૨૮ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૬૦ યઝ્દેજરદી, તા. ૧૩ મી નવેમ્બર સને ૧૮૯૦ ઇસ્વી ને દીને સર દીનશાહજીના વાલકેશ્વર ખાતેના પીટીટ હાલમાં જઈને એવો સાહેબને પોંડ્યાડી આવ્યા હતા. એ ખેતાબની જાલવણીને માટે એવો સાહેબે બી પચીસ લાખની મોટી રકમના પાંચ ટકાનાં મ્યુનીસીપલ બોન્ડો સરકારમાં અનામત મેલ્યા છે કે જેનું વ્યાજ દર “બારોનેટ” સરકારને મલ્યું જશે. નામદાર સર દીનશાહજી જેમનો જનમ રોજ ૩૦ મો માહા ૯ મો સને ૧૧૯૨ યઝ્દેજરદી, તા. ૩૦ મી જુન સને ૧૮૨૩ ઇસ્વી ને દીને થયો હતો, એવો સાહેબ ૭૭ વરસ ને ૧૧ માસની ઉમર ભોગવીને રોજ ૨૩ મો દેપદીન માહ ૮ મો આવાં સને ૧૨૭૦ યઝ્દેજરદી, તા. ૫ મી મે ૧૯૦૧ ને રવીવારે બેહસતનશીન થયા હતા. એવણની જગોપર એવણની માજી બારોનેટશીટપર આવવાનું એવોનાં માંગવાથી નામદાર સરકારે (એમના પેહલા વડા બેટા શેઠ કાવસજી આગલથી ગુજરી ગયલા હોવાથી) એમના બીજા બેટા શેઠ ફરામજી દીનશાહ પીટીટને અને તેમના મરદ વારેશને માટે કાયદામાં નકી કરી આપ્યું હતું; પણ શેઠ ફરામજી નામદાર સર દીનશાહજીની હાથાતીમાજી ગુજરી જવાથી તેમના એક પુરા બેટા શેઠ જીજીભાઈ ફરામજી પીટીટ જેમનો જનમ રોજ ૨૦ મો માહ ૯ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૪૨ યઝ્દેજરદી, તા. ૭ મી જુન સને ૧૮૭૩ ઇસ્વી ને દીને થયો હતો તેવો હાલમાં “સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બીજા બેરોનેટ” તરીકે માહીએ આવ્યા છે.

ગરેહને દીને અપાયલા ખેતાઓમાં “કે. સી. આઇ. ઇ.” યાને “ નાઈટ કમાન્ડર ઓફ ધી ઇમ્પીયન એમ્પાયર ” નો માનવંતો ખેતાળ બખશયો હતો.

સર નાઈટ,—અત્રેના જાણીતા શેહેરી અને સખાવતે મહશુર નામીયા શેડયા શેઠ દોરાબજી જમશેદજી તાતાને તા. ૧૯૧૦ જાનેવારી સને ૧૯૧૦ ઇસ્વી યાને આપણી રાજ કરતી કોમના નવા વારસની ખુસાલીમાં સર નાઈટનો નામીયો ખેતાળ નામદાર સરકાર તરફથી એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—હોંગકોંગના જાણીતા શેહેરી અને વેપારી શેઠ હોરમસજી નવરોજી મોદીને આપણી ઈંગલંડની બ્રીટીશ સરકાર તરફથી સર નાઈટનો ખેતાળ તા. ૧૬ મી મારચ સને ૧૯૧૦ ને દીને યાને રોજ ૫ મો માહા ૭ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૭૯ યઝદેજરદી ને ખુધને દીવસે એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો. શેઠ હોરમસજીએ નામદાર પ્રીન્સિસ ઓફ વેલ્સનું બાવલું હોંગકોંગમાં ૧૯૦૯ ના નવેમ્બર માસમાં બેટ કીધું હતું. તેમજ એવો સાહેબે ચીનમાં નાતજાતની તકાવત વગર જામોની સખાવત કીધી છે, જેમાં હોંગકોંગમાં એવજીની સહથી મોટી સખાવતોમાં હોંગકોંગ યુનીવરસીટી અને સેલ્સ હોમ છે. એ યુનીવરસીટી બાંધવા માટે સગબગ ૩ લાખ ડાલર સર હોરમસજીએ આપ્યા હતા. આ યુનીવરસીટીની બીલડીંગને પાયો નાંખવાની કીયા તા. ૧૬ મી મારચ ૧૯૧૦ ને દીને હોંગકોંગના નામદાર ગવરનર સર ફ્રેડરીક લુગાર્ડે કીધી હતી. એ વખતે નામદાર ગવરનરે જાહેર કીધું હતું કે નામદાર શેહેનશાહ સાતમાં એડવરડે યુનીવરસીટી તરફ ખેતાની પસંદગી દેખાડી એ નામદારે એજ દીને તારનો સંદેસો મોકલીને શેઠ મોદીને સર નાઈટનો નામીયો ખેતાળ એનાયત કીધો છે. સર હોરમસજી મોદી જેવો નજનમ રોજ ૧૩ મો માહા ૧ લો શેહેનશાહી સને ૧૨૦૮ યઝદેજરદી, તા. ૧૨ મી અક્ટોબર સને ૧૮૩૮ ઇસ્વીને વાર સુકર ને દીને થયો હતો, એવો સાહેબ ૭૨ વરસની ઉમરે રોજ ૭ મો માહ ૧૦ મો સને ૧૨૮૦ યઝદેજરદી, તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૧૧ ને શુકરવારે બેહસ્તનશીન થયા હતા.

સર નાઈટ,—મુંબઈના જાણીતા શેહેરી તથા મોટા શેર દલાલ શેઠ શાપુરજી બરબોરજી બરબોરજી બોહલી સખાવતો અને ગરીબોના એક ખેરખા તરીકે એ શેઠ આપેલી કીમતી મદદ તેમજ સરકારના આખર ઇજત પામેલા સાચા સલાહકાર અને પ્રજામાં તથા વેપારી વર્ગમાં પ્રખ્યાત નાણાશાસ્ત્રી તરીકે એવજી સારી કરતી મેલવવી હતી. શેઠ શાપુરજીને સને ૧૯૧૧ ના સાલના મુંબઈના માનવંત શેરીફની નેમ્યા પછી એવો શેઠને સર નાઈટનો નામીયો ખેતાળ નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાની તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બર સને ૧૯૧૧ યાને રોજ ૧ લો માહા ૪ થો સને ૧૨૮૧ યઝદેજરદી ને દીને દીલ્હી ખાતે થયલી યાદગાર રાજ્યભાષેક યાને કોરોનેશનની કીયા વખતે બરાયલી દરબારમાં નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાં તરફથી બક્ષવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—મુંબઈની હાઈ કોર્ટના માનવંત જડજ આનરેબલ શેઠ દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવરની કામેલયત, તથા એક ફતેહમંદ જડજ તરીકેની તેમની ઝળકતી કારકીરદી, જાણીતી છે. એવો સાહેબે પારસી કોમને લગતા અગત્યના સવાલોમાં બાગ લઇ કીમતી સહલા આપવા ઉપરાંત ખેતાના ઓધવાની ફરજ નામદાર સરકાર અને પ્રજાના સંતોષ વચ્ચે બજવી હતી એવો શેઠને સર નાઈટનો નામીયો ખેતાળ નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાની તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બર સને ૧૯૧૧ યાને રોજ ૧ લો માહ ૪ થો સને ૧૨૮૧ યઝદેજરદી ને દીને દીલ્હી ખાતે થયલી યાદગાર રાજ્યભાષેક યાને કોરોનેશનની કીયા વખતે બરાયલી દરબારમાં નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાં તરફથી બક્ષવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—નાગપુરવાલા ખા. ૦ બા. ૦ બેજનજી દાદાભાઈ મેહતાએ નાગપોર, ખીરા અને મધ્ય પ્રાંતોમાં મીલ ઉધ્યોગ તથા હુનરની ખીજવણીના જાહેર કામોમાં આગેવાન ભાગ બજવી તેમજ દુકાળ તથા મરકીના વખતમાં સરકારની તથા જાહેર પ્રજાની સેવા બજવી હતી. એવો શેઠને સર નાઈટનો નામીયો ખેતાળ નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાની તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બર સને ૧૯૧૧ યાને રોજ ૧ લો માહ ૪ થો સને ૧૨૮૧ યઝદેજરદી ને દીને દીલ્હી ખાતે થયલી યાદગાર રાજ્યભાષેક યાને કોરોનેશનની કીયા વખતે બરાયલી દરબારમાં નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાં તરફથી બક્ષવામાં આવ્યો હતો.

મી. એસ. આઇ. યાને કમ્પેનીઅન ઓફ ધી રયાર ઓફ ઇન્ડીયા.

શેઠ મેરામજી જીજીભાઈ—(મરકુમ) ૧૮૭૬.

શેઠ ડોશાભાઈ ફરામજી કરાકા—(મરકુમ) ૧૮૭૭.

હેરાબાદવાળા નવાબ ફરીદુન જંગ બાહદુર—૧૯૧૧.

સી. આર્થ. ઈ. યાને કચેનીઅન ઓફ ધી હીયન એમપાયર.

દસ્તુરજી બમનજી જમસ્પજી પુણેવાલા—ખીરાના માજી આં કમીશનર, ૧૮૭૯.

ઓનરેબલ શેઠ સોરાબજી શાપુરજી બંગાલી—(મરહુમ) ૧૮૮૧.

ખાં બાં પેસતનજી જહાંગીર—ગુજરાતના માજી તાલુકદારી સેટલમેન્ટ કમીશનર, ૧૮૮૩.

શેઠ નવરોજી ફરદુનજી—(મરહુમ) ૧૮૮૪.

સર મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરી—૧૮૮૬.

શેઠ પેશતનજી હોરમજી કામાજી—(મરહુમ) ૧૮૮૭.

શેઠ મેહરજી કુંવરજી તારાપોરવાલા—કોલાપોરના માજી દીવાન—(મરહુમ) ૧૮૮૮.

ઓનરેબલ શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાહડીયા—(મરહુમ) ૧૮૮૯.

ખાન બાહાદુર મનચેરજી કાવશજી મરઝખાન—૧૮૯૧.

શેઠ નવરોજી માણેકજી વાહડીયા—(મરહુમ) ૧૮૯૩.

ઓનરેબલ સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહેતા—૧૮૯૪.

શેઠ કાવસજી દીનશાહ એડનવાલા—(મરહુમ) ૧૮૯૪.

ઓનરેબલ ખાનબાહાદુર નવરોજી પેસતનજી વકીલ—અમદાવાદવાલા, ૧૮૯૭.

શેઠ રસતમજી ધનજીભાઈ મેહેતા—કત્રકતાવાલા, ૧૮૯૭.

ખાનબાહાદુર મનચેરજી રસતમજી ધોલુ—એડનના માજી રેજીસ્ટ્રાર, ૧૮૯૭.

ખાનબાહાદુર ખરશેદજી રસતમજી થાણેવાલા—રતલામના દીવાન—(મરહુમ) ૧૮૯૯.

નવાબ ખાનબાહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાદોર—રાવલપીંડીવાલા, (મરહુમ) ૧૮૯૯.

શેઠ એદલજી દીનશાહ—કરાંચીવાલા, ૧૮૯૯.

ખાં બાં ફરદુનજી કુંવરજી તારાપોરવાલા—અમદાવાદના માજી સરકારી એક્ઝીક્યુટીવ, ૧૯૦૧.

શેઠ હીરજીભાઈ માણેકજી રસતમજી બનાજી—કલકત્તાના માજી શેરીફ—(મરહુમ) ૧૯૦૩.

શેઠ ફરદુનજી જમશેદજી—હેદગાવાદના વડા પ્રધાનના ખાનગી સેક્રેટરી, ૧૯૦૩.

ખાનબાહાદુર ખરજેરજી દોરાબજી પટેલ—કવે ૧૧વાલા, ૧૯૦૪. (મરહુમ) ૧૯૦૬. }

ખાં બાં સરદાર શમશુલ-ઓલમાં દસ્તુર હોશંગજી જાં જામસ્પઆશાના-પુણેવાલા— }

શેઠ માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઈ રેજીસ્ટ્રાર—નાગપુરવાલા, ૧૯૧૧.

લેફ્ટનન્ટ કરનલ એદલજી પાલનજી ફ્રેંચમેન—૧૯૧૧.

સરદાર નવરોજી પદમજી—પુણેવાળા, ૧૯૧૧.

સમશુલ ઓલમાઓ.

દસ્તુર પેશોતનજી બેહેરામજી સંજળા—(મરહુમ) ૧૮૮૯.

ખાનબાહાદુર દસ્તુર હોશંગજી જામસ્પજી જામસ્પઆશાના—(મરહુમ) ૧૮૯૦.

એરવદ જીવણજી જમશેદજી મોદી—૧૮૯૩.

દસ્તુર દારાબ પેશોતન સંજળા—૧૮૯૯.

સરદાર દસ્તુર કેકાબાદ આદરબાદ નોશરવાન—(પુણે) ૧૯૧૧.

નામદાર બ્રીટીશ સરકાર તરફથી મલેલો “નવાબ” ના જેતાબ.

ખાં બાં ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાદોર, સી. આર્થ. ઈ. રાવલપીંડીવાલા, (મરહુમ) ૧૯૧૦.

કચેસરે હિન્દનાં ચાંદ.

નામદાર માહરાણી વીક્ટોરીયાની સને ૧૯૦૦ ના વરસની શાલગરેહના દીવસથી એટલે તા. ૨૪ મી મે થી “કચસરે હિન્દ” નામના નવા જેતાબનાં સોના-રૂપાના ચાંદો આપતા કીર્તી—ને નીચલા જરથોસ્તીઓને મળ્યા છે:—

સોનાના ચાંદ મેલવનારાઓ.

શેઠ બેરામજી મેરવાનજી મલખારી—૧૯૦૦.

નવાબ ખાં બાં ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાદોર, સી. આર્થ. ઈ. રાવલપીંડીવાલા, (મરહુમ) ૧૯૦૧.

શેઠ એલ્ફાળ દોરાબજી તલાલી—૧૯૦૪.

ઓનરેબલ ડા॰ ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન—૧૯૦૯.

ખા॰ બા॰ અરદેશર દીનશાહજી ચીનાઈ—મધ્ય પ્રાંતવાલા, ૧૯૧૧.

શેઠ જહાંગીર હોરમજી કોઠારી—કરાંચીવાળા, ૧૯૧૧.

રૂપાનો ચાંદ મેલવનારાઓ.

લેફ્ટનન્ટ કરનલ કેપ્ટન સોરાબજી નરીમાન—સુરતના માજી સીવીલ સરજન, (મ) ૧૯૦૦.
ડા॰ ડોશાભાઈ અરદેશર ચોકશી—બેંગલોરના મરફી ખાતાના માજી વડા તખીખી અમલદાર,
(મરહુમ) ૧૯૦૦. [એકઝીક્યુટીવ એનજીનીઅર, ૧૯૦૦.]

ખા॰ બા॰ ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા, સી. આઈ. ઈ.—અમદાવાદના માજી સરકારી
શેઠ બમનજી મનચેરજી—બીલાસપોરના હુકાલ નીવારણ અમલદાર—૧૯૦૦.

ખાનબાહદુર બરજેરજી દોરાબજી પટેલ, સી. આઈ. ઈ.—કવેતાવાલા, ૧૯૦૧.

ખાન બાહદુર અરદેશર ડોશાભાઈ મારકર—કવેતાવાલાને દીલ્હી દરબારનો ચાંદ—૧૯૦૨.

શેઠ રસતમજી ફરદુનજી—આંધ્રાલાના ડેપ્યુટી કમીશનર, ૧૯૦૧.

ખા॰ બા॰ માણેકજી ખરશેદજી નરીમાન—મુંબઈની સેક્રેટરીયટના મદદનીસ સેક્રેટરી—૧૯૦૨.

શેઠ નાદીરશાહ નવરોજી ખળગુરી—પંજબની કાંગ્રાવેલીવાલા, ૧૯૦૬.

ડા॰ મોટીબાઈ રસતમજી કાપડયા—અમદાવાદવાળા, ૧૯૧૧.

નાઈટ બાઈ ધી ઝોરડર બાઈ ટોરીશ એન્ડ એશપાડા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી)

શેઠ રસતસજી જમશેદજી જીજીભાઈ—(મરહુમ) ૧૮૬૪.

ધી કમાનડર બાઈ ધી રોયલ મીલીટરી ઝોરડર બાઈ આવર

લેડી બાઈ કનસેપ્શન બાઈ વીલા વીકોઝા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી).

શેઠ દોરાબજી દીનશાહ એડનવાળા—(મરહુમ) ૧૮૯૨.

શેઠ હોરમજી કાવસજી એડનવાળા—૧૮૯૨.

ધી નાઈટ બાઈ ધી મીલીટરી ઝોરડર બાઈ આવર લેડી બાઈ

કનસેપ્શન બાઈ વીલા વીકોઝા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી)

શેઠ સોરાબજી માણેકજી દમણવાલા—(મરહુમ) ૧૮૯૮.

શીવેલીઅર ડી આનામ નામનો ફરેંચ “નાઈટ”નો ખેતાબ.

(ફરેંચ સરકાર તરફથી)

સર હોરમજી નવરોજી મોદી—ચીનના વેપારી, (મરહુમ) ૧૮૯૨.

સવાલીએ ડ લોરડ રવાયાલ ડ કામેખાજ નામનો ફરેંચ “નાઈટ”નો ખેતાબ.

શેઠ જમશેદજી સોરાબજી શેઠના—૧૮૯૮.

આફીસર ડી. એકેડમીના ફરેંચ સરકારનો ખેતાબ (ડીપલોમાં.)

સમસુલ એલમાં એરવદ જીવણજી જમશેદજી મોદી | શેઠ ખરશેદજી માણેકજી સરાઈ.

શેઠ મરજખાન મનચેરજી કાવસજી મરજખાન.

શેઠ એરચજી રસતમજી શાંદીયાર.

શેઠ જમશેદજી સોરાબજી શેઠના.

શેઠ જહાંગીર નવરોજી શોપડીપર.

શેઠ મેરવાનજી રતનશાહ પારખ.

ઝોરડર બાઈ ધી બ્રીલયન્ટ સ્ટાર બાઈ જંગખાર અથવા હામોડીઆનો ખેતાબ.

(જંગખારના નામદાર સુલતાન તરફથી)

ડાક્ટર પેસતનજી બીખાજી નરીમાન—જંગખારના સરકારી તખીખ, ૧૮૯૨.

શેઠ બમનજી માણેકજી દારખાનાવાળા—જંગખારના જાહેર બાંધકામ ખાતાના ડીરેક્ટર, ૧૮૮૧.

શેઠ સોરાબજી માણેકજી દારખાનાવાળા—શેનીટરી ખાતાના ઉપરી તથા સુપરીન્ટેન્ડીંગ

શેઠ ખરશેદજી કાવસજી રેજીસ્ટ્રાર—૧૮૯૧.

[એનજીનીઅર, ૧૮૯૨.

સમ્યદીયાનો ખેતાબ—જંગળારના નામદાર સુલતાને આપેલો.

૩૦ પેસતનજી બીખાજી નરીમાન—૧૯૦૫.

સેકરેટ ટ્રેજર તથા કીનકેસોનો ખેતાબ—જેપાનની સરકારે આપેલો.

શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતા—(મરહુમ)

શેઠ રતનજી દાદાભાઈ તાતા.

કેવેલીયર ઓફ ધી આરડર ઓફ ધી કાઉન ઓફ ઈટાલી
(ઈટાલીની સરકાર તરફથી)

ખાન બહાદુર ડાક્ટર નશરવાનજી હોરમસજી ચોકસી—૧૮૯૯.

“શીરો-ખુરશેદ” યાને સીંહ અને ખોરશેદ નામનો ફારસી ખેતાબ.

(ઈરાનના નામદાર શાહ તરફથી.)

સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ, આરોનેટ—(મરહુમ)

સર મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરી—(લંડન) ૧૯૦૦.

નવાબ બહાદુરનો ખેતાબ—નામદાર નીઝામ સરકારે આપેલો.

શેઠ ફરામજી જમશેદજી મુનસીને નવાબ ફરામરઝ જંગ બહાદુર.

વડા વજીરના ખાનગી સેકરેટરી તેમજ પોલીટીકલ સેકરેટરી શેઠ ફરહુનજી જમશેદજી વાઝા સી. આર્થ. ઇ. ને નવાબ ફરહુન જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

ઈનફર ડીસ્ટ્રીક્ટના અવલ તાલુકદાર શેઠ ખરબેરજી જમશેદજી વાઝાને નવાબ ખરબેર જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

મેદક ડીસ્ટ્રીક્ટના અવલ તાલુકદાર શેઠ શોરાબજી જમશેદજી ચીનાઈને નવાબ સોરાબ જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

તાઝીમી સરદારનો ખેતાબ—ખીકાનેરના મહારાજાએ આપેલો.

શેઠ આર. ડી. કુપર-માહારાજાના પ્રાઇવેટ સેકરેટરી—૧૯૦૬.

“ખાન બહાદુર”નો ખેતાબ મલેલા જરથોસ્તીઓ.

શેઠ અરદેશર એદલજી તાતા.

શેઠ અરદેશર ડોશાભાઈ મારકર-કવેતાના વેપારી
અને આં માજરેટ.

શેઠ અરદેશર દીનશાહ ચીનાઈ.

શેઠ અરદેશર દોરાબજી, રજપુતાણાની સુપરી-
નટેનજીંગ એનજીનીઅરીંગ હાશીસવાલા.

શેઠ અરદેશર દોરાબજી દવીયરવાલા—(દેહનું-
ઉમરગામ.)

શેઠ આદરજી મનચેરજી દલાલ—(મરહુમ.)

શેઠ એદલજી બીખાજી કુમાના

શેઠ કાવશજી જમશેદજી લાલકાકા, પોસ્ટ-
ખાતાવાલા.

શેઠ ખરશેદજી નશરવાનજી કંત્રાકટર.

શેઠ ગુસતાહજી ધનજીશાહ કાપડયા

શેઠ જમશેદજી અરદેશર દલાલ.

શેઠ જમશેદજી રસતમજી દેશાઈ-કમીશરી
એતવાલા—(પુણા.)

શેઠ ડોશાભાઈ પેસતનજી—(સુરત.)

શેઠ દાદાભાઈ દીનશાહ—(ખેડા.)

શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી નાણાવટી.

શેઠ દીનશાહ ડોશાભાઈ ખંભાતા-મુંબઈના

કમીશનર જનરલના વડા મદદનીશ.

શેઠ ધનજીશાહ એદલજી.

ડાક્ટર નવરોજી કાવશજી કલીયાણીવાલા.

શેઠ નવરોજી પેસતનજી વકીલ—(અમદાવાદ.)

શેઠ નશરવાનજી જહાંગીર ખોગા—(રાવલપીંડી)

શેઠ નશરવાનજી રશતમજી મહેતા—(કરાંચી)

શેઠ નશરવાનજી શેહેરીઆરજી જીનવાલા—(મરહુમ.)

૩૦ નશરવાનજી હોરમસજી ચોકસી.

૩૦ પાલનજી હોરમસજી દાદાચાનજી.

શેઠ પાલનજી આદરજી મીસતરી-(કરાંચી.)
 શેઠ પેસતનજી રશતમજી મહેતા.
 શેઠ ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર
 શેઠ ફરામજી અરદેશર અહમદનગરવાલા.
 શેઠ ફરામજી કાવશજી-આખકારી ધનશપેકટર.
 શેઠ ફરામજી દીનશાહ કામદીન.
 શેઠ ફરામરોજ અરદેશર ફરામજી મુસ.
 શેઠ ફરામજી નશરવાનજી સંતોક-આયુના વેપારી
 શેઠ બરજેરજી નશરવાનજી વકીલ-(સુરત.)
 શેઠ બરજેરજી દોરાબજી પટેલ, સી. આઈ. ઇ.-
 કવેટાના વેપારી.
 શેઠ બમનજી એદલજી મોદી.
 શેઠ બમનજી દોરાબજી પટેલ.
 સર બેજનજી દાદાભાઈ-નાગપોરની શેઠ તાતા-
 વાલી એમપરેસ મીલના મેનેજર.
 શેઠ બેજનજી મેરવાનજી-(રાજકોટ)
 શેઠ બેરામજી દાદાભાઈ-રીટાયરડમુંબઈના રેલ્વે
 શેઠ મનચેરજી કાવસજી મરઝખાન, સી. આઈ. ઇ.

શેઠ મનચેરજી રસતમજી ધોલુ, સી. આઈ. ઇ.
 શેઠ માણિકજી ખરશેદજી નરીમાન-મુંબઈની
 સેક્રેટરીયટના મદદનીશ સેક્રેટરી.
 શેઠ માણિકજી નાનાભાઈ-(ડીસા)
 શેઠ માણિકજી પાલનજી પોહ-(સુરત)
 શેઠ માણિકજી મેરવાનજી મુઘા-(આલાઘાટ)
 શેઠ માણિકજી રતનજી દસ્તુર (ભંડારા)
 શેઠ મેહેર હોસંગ દસ્તુર-(પુણા.)
 શેઠ રતનજી બેજનજી કેમીસરીએટવાલા.
 ડા० રતનજી રસતમજી દાદીના.
 ડા० રસતમજી જમશેદજી કાપડયા.
 શેઠ રશતમજી જહાંગીરજી વકીલ-(અમદાવાદ)
 શેઠ રશતમ બમનશાહ વકીલ.
 શેઠ શાપુરજી એદલજી ચીનાઈ-(દખન હેદરાબાદ)
 શેઠ શાવકશાહ કાવશજી દાવર-(પુણા.)
 શેઠ હોરમસજી આદરજી પટેલ.
 શેઠ હોરમસજી માણિકજી બીમરડીવાલા.

જરથોસ્તી “ જસતીસ ઓફ ધી પીસ ” યાને શુલેહના અમલદારો.

અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગર
 અરદેશર જમશેદજી બીલીમોરીયા
 અરદેશર દાદાભાઈ મોદી, ડાક્ટર
 અરદેશર પેસતનજી કામા, ડાક્ટર
 અરદેશર ફરામજી વકીલ
 ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગર
 કાવસજી એદલજી દાદાયાનજી
 કાવશજી જલભાઈ શેઠ
 સર કાવશજી જહાંગીર રેડીમની ખારોનેટ
 કાવશજી જહાંગીર રેડીમની
 કાવશજી દાદાભાઈ કુબાસ
 કાવશજી પેસતનજી ડાક્ટર
 કાવશજી બેજનજી શેઠના
 કાવશજી હોરમશજી ડાક્ટર
 દસ્તુર કેમશાઈ જામશ્પજી મીનોચેરજી
 જામશ્પ આશાના [હોમજી]
 કેમશાઈ માણિકજી બરજેરજી મીનોચેર
 કેરસાસપજી રસતમજી દાદાયાનજી
 લેક્ટેનન્ટ કરનલ કે. એ. દલાલ
 લેક્ટેનન્ટ કરનલ કે. એચ. મીસતરી
 ખરશેદજી નવશેજી વાહાડયા
 ખરશેદજી મનચેરજી બનાજી
 ખરશેદજી માણિકજી ખરશેદજી
 જમશેદજી અરદેશર હો. વાહાડયા
 જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજી જીજી

સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ (પાંચમાં)
 જમશેદજી જીજીભાઈ ગઝદર
 જમશેદજી માણિકજી ફરામજી પટેલ
 જમશેદજી રશતમજી દેશાઈ
 જહાંગીર એદલજી દાવર
 જહાંગીર ડોસાભાઈ ફરામજી
 જહાંગીર બમનજી પીટીટ
 જહાંગીર બેરામજી મરઝખાન
 જહાંગીર રતનજી કુબાસ
 જહાંગીર રશતમજી પટેલ [લમાં]
 જીજીભાઈ જમશેદજી મોદી, શમસુલ ઓ
 જીજીભાઈ પેસતનજી નીકલસન, ડાક્ટર
 ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન, ડાક્ટર
 ડોસાભાઈ કે. પટેલ, ડાક્ટર
 ડોસાભાઈ નશરવાનજી વાહાડયા
 દાદાભાઈ નશરવાનજી કેરાંવાલા
 દાદીબા મેરવાનજી દલાલ
 દાદી નશરવાનજી દાદી
 દસ્તુર દોરાબ પેશુતનજી સંજીવણી સ.
 દીનશાહ એદલજી વાહા [આ.
 દીનશાહ દોરાબજી મીચી
 સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર
 દીનશાહ બમનજી માસ્તર, ડાક્ટર
 સર દીનશાહ માણિકજી પીટીટ ખારોનેટ
 સર દોરાબ જમશેદજી તાતા (બીજી)

ધનજીભાઈ બમનજી પીટીટ
 નવશેજી જહાંગીર ગામડયા
 નવશેજી પેસતનજી હોરમજી કામા
 નવશેજી માણિકજી કુમસીઆ
 નવશેજી સોરાબજી બંગાલી
 નશરવાનજી નવશેજી વાહાડયા
 નશરવાનજી મેરવાનજી પટેલ
 નશરવાનજી સોરાબજી જમશેદજી જીજી.
 નશરવાનજી હોરમજી ચાકસી, ડાક્ટર
 નાદીરશાહ હોરમજી એદલજી સુખીયા,
 નાનાભાઈ અરદેશર ફરામજી ખુસ [ડાક્ટર
 નાનાભાઈ નવશેજી કામક, ડાક્ટર
 નાનાભાઈ હોરમજી મુસ
 પીરોજશાહ બમનજી જીજીભાઈ દાદાભાઈ
 સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મહેતા, સી.
 પેસતનજી નશરવાનજી વાહીયા [આઈ. ઇ.
 ફરદુનજી એ. ખરશેદજી ફરદુનજી
 ફરદુનજી જમશેદજી પારખ
 ફરદુનજી નશરવાનજી બીશાની, ડાક્ટર
 ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર
 ફરદુનજી મેરવાનજી બનાજી
 ફરદુનજી સોરાબજી તાલીયારખાન
 ફરામજી એદલજી દાવર, ડાક્ટર
 ફરામજી દોરાબજી ફરામજી પાંડે
 ફરામજી શાપુરજી, ડાક્ટર

કુરામશીઝ રૂશતમજ બેશી
કીશીઝ ખરશેદજ શેઠના
કીશીઝશાહ બી. આર. મોહી
બમનજ દીનશાહ પીટીટ
ખરજેરજ સોરાબજ શરાફ, ડાક્ટર
બેનનજ દાદાભાઈ કાપડયા, ડાક્ટર
બેરામજ દાદાભાઈ રેજસટરાર
બેરામજ હોરાબજ બનાજ
બેરામજ નવશેજ ગામડીયા
બેરામજ નશરવાનજ શીરવઈ
બેરામજ મેરવાનજ મહબારી
બેરામજ રૂસતમજ બેરામજ જીજીભાઈ
લીખાજ એદલજ ધાસવાલા, ડાક્ટર
મનચેરજ કાવશજ મરઝબાન, સી. આઈ.
મનચેરજ બેહરામજ કોલાહ, ડાક્ટર[ઈ.
મનચેરજ રૂસતમજ ઘોલુ, સી. આઈ. ઇ.
માણિકજ ખરશેદજ નરીમાન
માણિકશાહ ધનજીશાહ ડાક્ટર
મેરવાનજ પેસતનજ ખરેગાન

મેરવાનજ મનચેરજ કામા
રતનશાહ એરચશાહ કોલીઆર
રતનશાહ ટેમુલજ નરીમાન, ડાક્ટર
રતનજ જમશેદજ તાતા
રતનજ રૂશતમજ દાદીના
રૂસતમજ અરદેશર રૂપનરર
રૂશતમ ડી. એન. વાડીયા
રૂશતમજ ધનજીભાઈ શેઠના
રૂશતમજ નાનાભાઈ રાણીના, ડાક્ટર
રૂશતમજ બેરામજ જીજીભાઈ
રૂસતમ પેસતનજ મસાની
રૂશતમ બમનશાહ વકીલ
રૂશતમ મનચેરજ ચીચગર
રૂસતમજ સોરાબજ પાંડિવાળા
લીમજ નવશેજ બનાજ
શાપુરજ જવાજ વાજા
સર શાપુરજ ખરજેરજ ભર્યા
શાવકશાહ રતનજ બમનજ કુબારા
શાવકશાહ સોરાબજ બાટલીવાલા, ડાક્ટર

સોરાબજ એદલજ વારડન
સોરાબજ કાવશજ હોરમજ ડાક્ટર
સોરાબ ખરશેદજ નરીમાન, ડાક્ટર
સોરાબજ દાદાભાઈ કુબારા
સોરાબજ કુરામજ બીલીમેરીઆ
સોરાબજ કુરામજ બેંકર
સોરાબજ બમનજ માસ્તર
સોરાબજ એમ. રતનાગર
સોરાબજ લીમજ પાંડે
હોરમસજ અરદેસર વાહડયા
હોરમસજ એદલજ આલખલેસ
હોરમસજ દાદાભાઈ વકીલ
હોરમસજ હોરાબજ પદમજ
હોરમસજ બમનજ જીજીભાઈ
હોરમસજ મનચેરજ કામા
હોરમસજ માણિકજ ભીમરડીવાલા
હોરમસજ માણિકજ માસીના, ડાક્ટર
હોરમસજ લીમજભાઈ બાટલીવાલા
હોરમસજ સોરાબજ (કમુન)

* આવી નીસાનીવાલા ગચે વરસે નવા મુલેહના અમલદાર હડેલા સમજવા.

જરથોસ્તી શેરીશ.

શેઠ કાવશજ હોરમજ ડાક્ટર, ૧૮૯૪.

શેઠ ખરશેદજ ફરદુનજ પારખ, ૧૮૭૭ (મ.)

સર જમશેદજ જીજીબારોનેટ(ચોક્કા), ૧૯૦૦(મ)

શેઠ ડોસાભાઈ કુરામજ કરાકા, ૧૮૭૨ (મ.)

સર દીનશાજ માણિકજ પીટીટ, ૧૮૮૭ (મ.)

શેઠ બમનજ હોરમજ વાડીયા, ૧૮૫૯ (મ.)

ખા. બા. મનચેરજ કાવશજ મરઝબાન, ૧૯૦૬.

શેઠ માણિકજ ખરશેદજ, ૧૮૫૬ તથા ૧૮૬૩ (મ)

શેઠ સોરાબજ શાપુરજ બંગાલી, ૧૮૮૧ (મ.)

સર શાપુરજ ખરજેરજ ભર્યા ૧૯૧૧.

શેઠ માણિકજ રૂશતમજ બનાજ—કલકત્તાના શેરીફ—૧૮૭૩ (મ.)

શેઠ રૂશતમજ ધનજીભાઈ મેહેતા—કલકત્તાના શેરીફ—૧૮૯૩.

શેઠ હીરજીભાઈ માણિકજ રૂશતમજ બનાજ-- કલકત્તાના શેરીફ—૧૯૦૨. (મ.)

શેઠ કાવશજ એદલજ પાંડે—મધરાસના શેરીફ—૧૮૯૪.

મુબઈની યુનીવરસીટીના જરથોસ્તી “ફેલો.”

નામદાર સરકારે સને ૧૯૦૪ ના વરસથી નવા યુનીવરસીટી એક્ટ મુજબ બધી જ્ઞાતનાં ૮૦) હેંસી ફેલો પોતાની તરફથી નેમેલા તેમાંનાં પારસી ફેલોના નામ:—

આદરજ મેરનોસજ મસાની

એદલજ હોરાબજ તસાતી

ખા. બા. ખરશેદજ નશરવાનજ કંટરા

જમશેદજ અરદેશર દલાલ

બલભાઈ હોરાબજ ભરડા

જવાણજ જમશેદજ મોહી, સ. આ.

ખા. બા. ટેમુલજ લીખાજ નરીમાન

દીનશાહ ફરદુનજ મુલ્લાં

નશરવાનજ વકીલજ સરચેચર, ડાક્ટર

નાનાભાઈ અરદેશર મુશ

ખા. બા. સર પીરોજશાહ મેરવાનજ મેહેતા,

કે. સી. આઈ. ઇ.

પેસતનજ અરદેશર વાહડયા

ફરદુનજ મનચેરજ ફરદુર

રૂશતમજ ધનજીભાઈ શેઠના

સોરાબ ખરશેદજ નરીમાન, ડાક્ટર

હોરમજ બહાંગીર ભાલા

ઉપલા શાયનાં બધી જ્ઞાતવાલા ૮૦) ફેલો તથા ગ્રેજુએટો તથા ફેકલ્ટીઓએ મલીને યુટી

કાહેલા બીજા ૨૦) વીસ ફેલોમાંનાં પારસી ફેલો:—

કાવશજ એદલજ દાદાચાનજ

નાનાભાઈ નશરવાનજ સાહેર

ફરદુનજ કુવરજ તારાપીરવાલા

લીખાજ એદલજ ધાસવાલા, ડાક્ટર

પરોફેશર મનચેરજ કાવશજ કાંગા

રૂસતમ ના. ૩૦ રાનીના, ડાક્ટર

* આવી નીસાનીવાલા ગચે વરસે નવા હડેલા સમજવા.

જરથોસ્તી કાઉનસીલરો.

ઇસ્વી સને ૧૯૧૦ ના સાલથી આપણી નામદાર અંગ્રેજ સરકારે પોતાની પ્રગ્નના લોકોને નવા વધુ હકો બક્ષી કાઉનસીલના મેમબરોની સંખ્યાબી વધારી છે, તેની રૂએ મુંબઇની નવી ધારા-સભામાં યાને નામદાર ગવરનરની મુંબઇની લેજિસલેટીવ કાઉનસીલના જરથોસ્તી કાઉનસીલરો નેમ-વામાં આવ્યા હતા—તેઓમાં:—

- આનરેબલ સર પીરોશાહ મેરવાનજી મેહતા, સી. આર્થ. ઈ. (મુંબઇની મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશન તરફના પ્રતીનીધી) ૧૯૧૦
 „ ૩૦ ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાંન (સરકાર તરફના પ્રતીનીધી) ૧૯૧૦.
 „ સરદાર દાવર કેબશર એદલજી મોદી, સુરતવાલા (સરકાર તરફથી) ૧૯૧૦.
 „ ખાં ખાં નવરોજ પેશતનજી વકીલ, સી. આર્થ. ઈ., અમદાવાદવાલા (સરકાર તરફથી) ૧૯૧૦.

કલકત્તાની નામદાર વાઇસરોયની ઇમ્પીરીયલ લેજિસલેટીવ કાઉનસીલના સભાસદો
 આનરેબલ શેઠ માણિકજી બેરામજી દાદાભાઇ (નાગપોરવાલા) ૧૯૧૦.

બરમાની લેજિસલેટીવ કાઉનસીલના સભાસદો.

આનરેબલ શેઠ મેરવાનજી કાવશજી કેપટન (રંગુનવાલા) ૧૯૧૦.

નામદાર ગવરનરની મુંબઇની ધારા બાંધનારી સભાના ઇસ્વી સને ૧૯૧૦ ની
 આગલ થઇ ગયલા જરથોસ્તી કાઉનસીલરો.

આનરેબલ સર જમશેદજી જીજીભાઇ (બીજી) બેરોનેટ, સી. એસ. આર્થ. ૧૮૭૦, બીજવાર ૧૮૭૨. (મ.)	આનરેબલ સરદાર નવરોજ પદમજી, ૧૯૦૬.
„ સર જમશેદજી જીજીભાઇ (ત્રીજી) બેરોનેટ, સી. એસ. આર્થ. ૧૮૭૬, બીજવાર ૧૮૮૧, ત્રીજી વાર ૧૮૮૩. (મ.)	„ ખાં ખાં નવરોજ પેશતનજી વકીલ, સી. આર્થ. ઈ., ૧૯૦૮-૧૯૦૯
„ શેઠ ડોશાભાઇ કુરામજી, સી. એસ. આર્થ. ૧૮૭૦. (મ.)	„ ખાનખાલાફુર પદમજી પેશતનજી, ૧૮૮૪. (મ.)
„ શેઠ દાદાભાઇ નવરોજ પેરોસેસર, ૧૮૮૫.	„ સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહતા, સી. આર્થ. ઈ. ૧૮૮૭; ૧૮૮૩ થી ૧૯૦૬.
„ ખાં ખાં દોરાબજી પદમજી પેસતનજી ૧૮૮૩-૮૮. (મ.)	„ શેઠ કુરામજી નશરવાનજી પટેલ, ૧૮૬૬ (મ.)
„ ખાંખાં દારાશાહ રતનજી ચીજગર-૧૯૦૪(મ.)	„ શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ, ૧૯૦૦.
„ ખાનખાલાફુર નવરોજ દોરાબજી ખંડાલેવાલા- ૧૯૦૩-૧૯૦૬.	„ શેઠ બેરામજી જીજીભાઇ સી. એસ. આર્થ. ૧૮૬૮ થી ૧૮૭૨ (મ.)
„ શેઠ નવરોજ નશરવાનજી વાહડયા, સી. આર્થ. ઈ., ૧૮૮૩-૧૮૯૯. (મ.)	„ શેઠ રશતમજી જમશેદજી જીજીભાઇ ૧૮૬૨- ૧૮૬૬. (મ.)
	„ શેઠ સોરાબજી શાપુરજી બંગાલી સી. આર્થ. ઈ. ૧૮૭૮. (મ.)

કલકત્તાની નામદાર વાઇસરોયની કાઉનસીલના સને ૧૯૧૦ ની આગલ થઇ ગયલા જરથોસ્તી સભાસદો.

આનરેબલ સર દીનશાહજી માણિકજી પીટીટ બેરોનેટ-૧૮૮૭ (મ.)

આનરેબલ સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહતા સી. આર્થ. ઈ.—૧૮૯૪, બીજવાર— ૧૮૯૮ થી ૧૯૦૦.

આનરેબલ શેઠ માણિકજી બેરામજી દાદાભાઇ-૧૯૦૮ થી ૧૯૦૯.

મુંબઈ મ્યુનીસીપાલ કાર્પોરેશનના જરથોસ્તી મેમબરો.

ડા० કાવશજ એદલજ દાદાયાનજ—ગીરગામ (કર. ભર.)
કાવશજ જહાંગીર રેડીમણી—(સુ. અ.)
જમશેદજ અરદેશર વાહડીયા—(સુ. અ.)
ડા० જહાંગીર જમશેદજ ખ. લીલાઉવાલા-બુલેશર (કર. ભર.)
જહાંગીર ડોશાભાઈ કરામજ—(સરકાર)
જહાંગીર ખમનજ પીટીટ—(સુ. અ.)
જહાંગીર રસતમજ પટેલ—ગીરગામ (કર. ભર.)
આં ૭૧૦ ટેમુલજ લીખાલ નરીમાન—(યુનીવર્સીટી)
દીનશાહ એદલજ વાહા—કેટ (કર. ભર.)
ડા० દીનશાહ ખમનજ પેસતનજ માસ્તર-બુલેશર (કર. ભર.)

સર દીનશાહ માણિકજ પીટીટ ખારોનેટ—(સુ. અ.)
નવરોજ જહાંગીર ગામડયા—કેટ (કર. ભર.)
ડાકટર નાદરશા હોરમજ સુખીઆ—કેટ (કર. ભર.)
આનરેબલ સર પીરોશાહ મેરવાનજ મેહતા—(સુ. અ.)
ફીરોજ ખરશેદજ શેફના—(સુ. અ.)
ડા० રતનશાહ ટેમુલજ નરીમાન—(સુ. અ.)
ડા० શાવકશાહ શોરાબજ ખાટલીવાલા—પરેલ (કર. ભર.)
શાપુરજ સોરાબજ મીસતરી—કેટ (કર. ભર.)
સોરાબજ ખરશેદજ ઘોડી—લાયખલા (કર. ભર.)

(કર. ભર.)=કર બરનારાઓ તરફથી ચુંટી કઢાયલા; (સુ. અ.)=સુલેહના અમલદારો તરફથી; (યુનીવર્સીટી)=યુનીવર્સીટી તરફથી; (સરકાર)=નામદાર સરકારે નેમેલા.

સ્ટેનડીંગ કમીટીના જરથોસ્તી મેમબરો.

ડા० નાદીરશાહ હોરમજ સુખ્યા.

કાવશજ જહાંગીર રેડીમની.

મ્યુનીસીપાલીટીના સેક્રેટરી—રસતમ પેસતનજ મસાની.

મુંબઈની પૉરટ ટ્રસ્ટના જરથોસ્તી મેમબરો.

નવરોજ જહાંગીર ગામડીયા (સરકાર તરફથી.)

મુંબઈની સીટી ઇમ્યુવમેન્ટ ટ્રસ્ટ ખોરડના જરથોસ્તી મેમબરો.

દીનશાહ એદલજ વાહા—નવરોજ જહાંગીર ગામડીયા.

જહાંગીર ડોશાભાઈ કરાકા—સપેસીયલ કલેક્ટર.

હાઈ કોરટના જરથોસ્તી વકીલો—દર વરસના કાલેન્ડરમાં નામો છપાયા મુજબ ૭૬ જરથોસ્તીઓ છે.

જરથોસ્તી સોલીસીટરો—દર વરસના કાલેન્ડરમાં નામો છપાયા મુજબ ૭૬ જરથોસ્તીઓ છે. એ ઉપરાંત ય. સને ૧૨૮૧ માં નીચલા જરથોસ્તીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ જહાંગીર સોરાબજ કાંગા, પેસતનજ લીમજ પારેખ, રસતમજ એદલજ પાપા, નશરવાનજ હોરમસજ શેફના અને અરદેશર કરામજ સુનાવાળા.

જરથોસ્તી બેરીસ્ટરો—દર વરસના કાલેન્ડરમાં નામો છપાયા મુજબ ૧૩૩ જરથોસ્તીઓ છે. એ ઉપરાંત ય. સને ૧૨૮૧ માં નીચલા જરથોસ્તીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ દારાખ ખરશેદજ દસાઈવર, મેરવાનજ કાવશજ શેઠ, જહાંગીર ખરજેરજ પટેલ, એસ. કે. દસ્તુર, પેસતનજ પીરોશાહ ડાકટર, કાવશજ મેરવાનજ દોતીવાળા, ફીરોજશાહ હોરમસજ જડજ, અરદેશર રતનજ વાડયા, એ. અરદેશર એનજનીયર, રતનજ સોરાબજ દાદાયાનજ, મીનોએહર જમશેદજ દસ્તુર, સોરાબજ માણિકજ અને ધનજશાહ સોરાબજ કેપટન. જ્યારે મુંબઈની હાઈ કોરટની એડવોકેટની પરીક્ષામાં પાસીઓમાં મી० ધનજશાહ મેહરજભાઈ માદન પસાર થયા હતા.

ધરાની જરતોશતી લગનની જાણવાનોજ હકાકત.

(લખનાર ખુદાયાર શહર્યાર.)

જ્યારે એક ધરાની જરતોશતી પંદર વરસની ઉમરે પુગે છે ત્યારે તેને ઉમરમાં આવેલો ગણીને લગનને લાયકનો વીચારવામાં આવે છે. ત્યાર પછી એક ઠેરવેલે દીવસે તેનાં નજદીકનાં સગાં વહાલાંઓ, ધણું કરીને ખાનુઓ તેની પોતાની મરજી પુછ્યા વીના બેગાં મલીને તે જવાનને માટે એક કુમારીકા પસંદ કરી શુભ દીવસ જોઈને તે જવાનની મા અથવા બહેન અથવા તેના નજદીકનાં સગાં વહાલાંઓ માંહેલી કોઈ બીજી એક ખાનુ પેલી પસંદ કરેલી કુમારીકાને ધરે જાય છે ત્યાં થોડીક વાતચીત કરવા પછી તેણી પોતે શું કારણથી ત્યાં પધારી છે તેને લગતી વાત ઘટતા શબ્દોમાં પેલી ચુંટી કહાડવામાં આવેલી કુમારીકાનાં માખાપો અથવા વાલીઓને કહે છે. જો આ માંગણી તે કુમારીકાનાં વાલીઓનાં ધ્યાનમાં ઉતરે તો તેઓ તેની ઘટતી રીતે સવીકાર કરે છે, અને પેલા પરણવાને લાયક થયલા જવાનની તરફથી ગયલી ખાનુ પોતાને ધરે પાછી ફરે છે. ધણું ખર્ચ તો છોકરીનાં માખાપ અથવા વાલી થોડાક દીવસ સુધી વીચાર કરીને જવાબ આપવા જણાવે છે, અને તેટલાં તેઓ પરણવા નીકળેલા જવાન વીષે ઘટતે ઠેકાણે પુછપરછ કરે છે. એક છોકરીના ખાખમાં ધણું ખર્ચ તો તેણીનાં લગન તેણીનાં માખાપની મરજીથીજ ગોઠવવામાં આવે છે, પણ જો એક વાર તે છોકરીને એ ખાખે એશારો કરી ચેતવવામાં આવે છે તો તેણીની મરજી પણ એક બહુ અગતની ખાખત થઈ પડે છે, અને ઘણીવાર એમ બને છે કે પોતાનાં માખાપની અત્યંત રાજી ખુશી હોવા છતાં એક છોકરી કોઈ પુરૂષને પોતાના પત્ની તરીકે સવીકારવાને સાફ ના પાડે છે પણ સાધારણ રીતે તો છોકરીઓ તથા છોકરાઓ પોતાનાં લગનની ખાખતમાં પોતાનાં માખાપની મરજી પ્રમાણેજ અમલ કરે છે, અને તે નીચમથી ઉઠતા દાખલાઓ જે મલે છે તે ફક્ત અપવાદો સરખાજ ગણી શકાય.

લગનને લગતું સાદું નકી કરવા પછી તેને આગલ હાર પાડવા માટે એક શુભ દીવસ ઠેરવવામાં આવે છે. આ દીવસે પરણવા નીકળેલા જવાનનાં કુટુંબની થોડીક સ્ત્રીઓ એક લીલા રેશમી રમણમાં ત્રણ દાડમ, થોડાંક ફુલ, અથવા મેદીનાં પત્રાં, શાકરનો એક ગાંગડો, એક વીંટી અને થોડુંક 'આવીશન,' (યાને તુલસીના પાલાનું પાણી) લઈને પસંદ કરવામાં આવેલી છોકરીને ધરે જાય છે. અરસપરસના આવકારના શબ્દો પસાર થયા બાદ આ પરોણાંઓ છોકરીનાં મા તેમજ ખાપને આવાં ટાંકણાંને હાજતાં શબ્દો ઓચરીને અકેક દાડમ બેટ તરીકે આપે છે. પરોણાંઓએ પોતાની બેઠક લેવા બાદ, છોકરીનાં કુટુંબીઓ તેઓની ઉપર ગોલાખ છાંટે છે અને તેઓની સનમુખ એક આરસી મુક્યા પછી તેઓની હજુરમાં એક રકાખીમાં થોડીક મીઠાઈ રજુ કરે છે, તે મીઠાઈનો સવાદ આખવા બાદ તેઓને શરખતનું અકેક જામ આપવામાં આવે છે. ત્યાર પછી પસંદ કરવામાં આવેલી છોકરીને બોલાવવામાં આવે છે. પરણવા નીકળેલા જવાનનાં કુટુંબીઓમાંથી પરોણાંઓ તરીકે હાજર રહેલી ધણું કરીને તેની બહેન અથવા તો કાકી હમેશ હોય છે, અને તેઓમાંથી એક જણ છોકરીને લાવવામાં આવતાં તેને એક દાડમ આપે છે, અને જે શાકરનો ગાંગડો તેઓ પોતા સાથે લાવ્યાં હતાં તે તેનાં મહોડાંમાં મેલે છે, તેણીનાં એક આંગલાં ઉપર પેલી વીંટી પહેરાવે છે, અને તેણીનાં માથાં ઉપર 'આવીશન' છાંટે છે. આ સધળી ક્રીયા વેળાએ હાજર રહેલી સધળી ખાનુઓ બલી દુઆ અને આશીરવાદના શબ્દો ઓચરે છે, અને નવી સગાઈનો ગાંઠ લાંબો વખત કાયમ રહે અને પરણવા નીકળેલું જોડું લાંબી જીંદગી ગુજારે એવી ઈચ્છા જાહેર કરે છે. આ પહેલી ક્રીયા પુરી થયા પછી સધળાં પરોણાંઓ પોતાને ધરે વીદાય થાય છે. આ દીવસથી લગનનું સાદું નકી થયલું અને આ જોડાનું વેસવાલ થયલું મણુવામાં આવે છે. પણ હજી સુધી આ જોડાને એકમેકને મલવા અથવા તો જો કોઈ અકસમાતથી તેઓ સાથે મેલે તો એકમેક સાથે વાત કરવા દીધામાં

આવતાં નથી. ધણું કરીને તેઓ ઝેકમેકને મલતાં અથવા વાત કરતાં શરમાય છે. ઝેકમેકની સાથે ઘડી મેલાપ કરવાનો ખુશ ગુફતેશુ કરવાનો ઝેકમેકની તરફ પોતાની ચાહની લાગણી બહાર કરવાનો ઝેકમેકની ખેરઆરીઅત પુછવાનો અને ખુશહાલીભરી વાતો કરવાનો વખત દુકંમાં કહીએ તો ઝેકમેક સાથે પયાર કરવાનો વખત હવે પછી આવે છે, કે જ્યારે ઘરેણું વીગેરે કીમતી ચીજો પરણુવા નીકળેલા પુરુષ તેમજ સ્ત્રીને ઝેકમેક તરફથી ભેટ કરવામાં આવવાથી લગનનું સાકું વધારે મજબુત કરવામાં આવે છે. આ વખતને “શીરીની ખારાંન” તરીકે ઓલખવામાં આવે છે.

શીરીન ખારાન.

બંને ખાણુની મરજીથી એક દીવસ ફરીથી નક્કી કરવામાં આવે છે. બંને ખાણુવાલાં પોતાનાં સગાં, મીત્રો અને ઓલખીતાંઓને પોતાને ત્યાં પધારવાનું તે દીવસે ઇજન કરે છે, ખાણુઓ સહવારથી અને ગ્રહસથો સહાંજે પધારે છે તે વેળાએ પરણુવા નીકળેલા જવાન તરફથી પોતાની મોહરદારને માટે નવાં કપડાંનો સંપુરણ પોપાક, એક સોનાની વીંટી, અને તેણીનાં માખાપને માટે શાકરના બે ગાંગડ તથા રાખવામાં આવે છે. તે ઉપરાંત એક મોટા રેશમી રૂમાલમાં મીઠાઈ સાથે ૨૧ અથવા ૫૧ ‘રીયાલ’ (નામના સીકકા) અને એક સોનાની વીંટી પણ રાખવામાં આવે છે.

સહવારે પરણુવા નીકળેલા જવાનને ત્યાં ખાણુ પરોણાંઓ પધારે છે અને ઘટતાં આદરમાન સાથે તેઓને આવકાર આપવામાં આવે છે. ખુશહાલી ભરેલાં ટાંકણાંઓ નેવાં કે લગન, નાવર, વીગેરે વખતે પરોણાંઓને સાધારણ રીતે ચોક્કસ નીયમ મુજબ આવકાર આપવામાં આવે છે. પરોણાંઓ અને તેઓના મહેમાન થોડાંક ટુલો અથવા દાડમ વીગેરે પ્રલ ચરસપરસ ભેટ આપે છે, અને તયાર પછી પરોણાંઓને ગોલાબ છાંટવા બાદ તેઓને શરબત આપવામાં આવે છે. નાશતો કર્યા પછી, સઘળાં પરોણાંઓ સાથે ઘરની ખાણુઓ પહેલ વહેલી ભેટો લઈને પરણુવા નીકળેલી છોકરીને ઘરે સીધારે છે. તે વેળાએ આખે રસને તેઓની આગળ એક મરદ પોતાના હાથમાં એક સળગેલી મીણુબતી લઈને ચાલે છે. છોકરીને ઘેર સઘળાં પરોણાંઓનો ઘટનો સતકાર કરવામાં આવે છે અને તેઓને ખુશી ખુશીથી આવકાર દેવામાં આવે છે. પરોણાંઓએ પોતાની બેઠક લીધા બાદ તેઓની સનમુખ મીઠાઈ અને શરબત મેલવામાં આવે છે તેને ધનસાફ આપ્યા પછી પરણુનાર છોકરાંની બહેન અથવા તેના કાકી પોતાના વહેવાઈને ઘરનાંઓને તેઓ માટે લાવવામાં આવેલી ભેટ સોગાદો ચરપણુ કરે છે, અને તેમ કરતાં હર વખતે તે ભેટ લેનાર ઉપર “આવીશન”નો છટકાવ કરવામાં આવે છે. આ રીતે કરવામાં આવેલા છટકાવને સરાશણુન તરીકે ગણવામાં આવે છે. ખાણુ પરોણાંઓની પરણુનાર છોકરીનાં ઘરમાં સારી પરોણાગત કરવામાં આવે છે, અને ખાણુ લીધા બાદ એક સહાંજે તેઓ પોતાને ઘેર પાછાં ફરે છે. પરણુનાર છોકરો એ વેળાએ પોતાને ઘરેજ રહે છે અને તેને માટે તેની ભપીપયની મોહરદારનાં ઘરથી ખાણુ મોકલી આપવામાં આવે છે. લગન કરવા નીકળેલાં બંને કુટુંબોમાં સહાંજને વખતે ગ્રહસથો પરોણા તરીકે આવવા માંડે છે, તેઓને રેવાજ પ્રમાણે આવકાર આપવામાં આવે છે, અને તયારબાદ ખાણુની મેજ ઉપર તેઓને લઈ જવામાં આવે છે, અને શરાબ અને ચરક સાથે હલકો ખોરાક તેઓ સનમુખ મેલવામાં આવે છે. પરણુતા છોકરાના ઘરમાં બીજાં પરોણાંઓ જોડે એક ‘દેહ મોમેદ’ પણ હાજર રહે છે.

‘દેહ મોમેદ’ કોણ છે તે અત્રે સમજાવવું વાજબી થત પડશે. એક ‘દેહ મોમેદ’ની નેમણુક જુદાં જુદાં કામો માટે કામ તરફથી કરવામાં આવે છે. તેનું કામ ગાહમખારને ટાંકણુ કામનાં લોકોને સુકો મેવો વીગેરે વહેંચી આપવાનું છે અને તે નાવર, નવજોત, લગન અને મરણુ વેળાએ પણ મોકલવાની કીમતો કરવામાં આવેવાનું સાગ લે છે.

ઉપર જણાવ્યા મુજબ સઘળાં પરોણાંઓ એકઠાં મળ્યા પછી આગલ જણાવેલી ભેટ સોગાદો મેલાવણ સનમુખ રજુ કરીને તે દેહ મોમેદના હાથમાં મુકવામાં આવે છે. પણ વીંટી અને પર્ધા

પરણુનાર છોકરો પોતાની પાસે રહેવા દે છે. હવે સઘળાં પરણ્યાંઓ પરણુનાર છોકરાને લઈને વહેવાઈને ધરે સીધારે છે. અહીં પરણુનાર છોકરીનો બાપ તેઓને ઘરનો આવકાર આપવા બાદ સઘળાં પરણ્યાંઓ ખુશ શુદ્ધતેહગોમાં વખત ગાળે છે, અને પછી આસરે સાત અથવા આઠ વાગતાને શુમારે સઘળાંઓ રાતનું ખાનું લે છે, જે વેળાએ ખાનુઓને મહસ્તથી વેગળાં બેસાડવામાં આવે છે. છોકરીના માબાપો પણ કેટલીક બેટ સોગાદો તથ્યાર રાખે છે. પરણુનાર છોકરાને માટે કપડાં તથ્યાર રાખવામાં આવે છે, અને એક રેશમી રમાલમાં મીઠાઈઓ બાંધી મુકલી હે.ય છે. હવે એક અન્નયજ્ઞ જેવી રસમ પ્રમાણે અમત્ર કરવામાં આવે છે, એક બલાહેદા ઓરડામાં પરણુનાર છોકરીને એકલી બેસાડવામાં આવે છે અને ત્યાં પરણુનાર છોકરાને પધારવાને કહેવામાં આવે છે. તે વેળાએ તેના હાથમાં એક વાંટી પદ્મસા અને સાકરનો એક ટુકડો હોય છે. આ ઓરડામાં આ બવીશયના કદ જુદા અને કદખાનુને એકલાં મુકીને દરવાજો બંધ કરવામાં આવે છે. ત્યાર પછી પરણુનાર છોકરો થોડીક આંચકી પછી પોતાની મોહરદારને વાંટીમાં સણુગારે છે, તેણીના હાથમાં પોતાની પાશોના પર્ડસા મુકે છે, શાકરનો ટુકડો તેના મહોડામાં આપે છે અને તેણીને એક ચુંગન કરે છે. આ સઘળી ક્રીયા વેળાએ, પહેલીજવાર મળેલું આ જોડું તદ્દન ગંભીર ચુપકીદીજ અખતયાર કરે એ તદ્દન સવસારીકજ છે. આ ખુશહાલી બરેલું પણ મુશકેલ કામ બનવાયા પછી પરણુનાર છોકરો ઓરડાની બાહરે તેની રાહ જોતાં બેગા થયલા મેલાવડા સનમુખ પાછો ફરે છે અને પરણ્યાંઓની સાથે બેલાઈ જાય છે. ત્યાર પછી તેને પોતાની સાસુ તરફથી તેને માટે તથ્યાર રાખવામાં આવેલો પોષાક અરપણુ કરવામાં આવે છે, અને તેના માથા ઉપર જ્યારે તેણી ટોપી પહેરાવે છે ત્યારે સઘળાં પરણ્યાંઓના ખુશહાલીના અવાજોથી મેલાવડો ગાજી રહે છે. ત્યાર પછી દેહ મોજેદ પોતાને હાથે પસતાં, બદામ, વીંગેરે મુકા મેવો અને મીઠાઈ હાજર રહેલાં ખાનુઓ તથા ગ્રહસ્થોમાં વહેંચી આપે છે અને રાત્રે અસુરેથી પરણ્યાંઓ પોતાને ધરે સીધારે છે, જે વેલાએ બલતી મશાલો લઈને તેઓના નોકરો આગલ ચાલે છે.

પરણુનાર જોડાનો આ મેલાપ આપણે જોયું તેમ પહેલીજવારનો છે, અને હવે પછી પરણુનાર છોકરો પોતાની ખાનુને તેણીનાં ધરે અંવારનવાર મલવાને જાય છે. પણ ઘણુંખરું તેવી રીતે તેણીને મલવાને જ્યારે પણ તે જાય છે ત્યારે તેણીને માટે તે કાંઈપણ બેટ લાયક ચીજ લઈનેજ જાય છે. પણ પરણુનાર છોકરીને તેણીના ભરથારને ધરે લગનની ક્રીયા થયા અગાઉ મોકલવામાં આવતી નથી. ઉપર વરણુવા મુજબની અદરાવવાની ક્રીયા પછી એકસ જુદે જુદે ટાંકણે પહેરામણીઓ કરવામાં આવે છે તેવું એક ટાંકણું ‘જયારત’ છે.

‘જયારત’ શું છે તે અત્રે સમજાવવું પ્રસંગોપાત થઈ પડશે. ધરાનમાં સાત જુદી જુદી જગાઓ છે જે માહેલી છ જગાઓ યજ્ઞમાં વસતાં જરથોસ્તીઓનાં રહેઠાણથી બે, પંદર, છત્રીસ, બેતાલીસ, બોતેર અને ત્રીસ માઈલને છેટે આવેલી છે. આ જગાઓને પવીત્ર ગણવામાં આવે છે અને તેઓને ‘જયારત ગાહનુ’ નામ આપવામાં આવ્યું છે. એવું માનવામાં આવે છે કે સાસાની વંશના પડી ભાગવાને વખતે જ્યારે શાહનશાહ યજ્ઞેજરદ શેહરયાર અને કુટુંબ ઉપર દુશમનો તરફથી જુલમાત શુભરવામાં આવતો હતો, ત્યારે તેઓ જુદે જુદે ઠેકાણે નહાસભાગ કરવા લાગ્યાં હતાં. જ્યારે દુશમનોનો દોર તેઓ ખમી શક્યાં નહીં ત્યારે અંતે તેઓએ ખોદાને તેઓનું રક્ષણ કરવાને બંદગી કરી હતી, અને એમ કહેવામાં આવે છે કે આ બંદગીના પરીણામે પહોડોમાં વચેથી ફાટ પડી, અને શાહનશાહના કુટુંબીઓ તેમાં જેવાં ભરાઈ ગયાં કે તુરતજ તે પહોડો પાછા બંધ થઈ ગયા હતા. દુશમનના દોરથી નહાસીને ભરાઈ બેઠેલાં આ કુટુંબને હજી પણ પહોડોમાં જીવતાં માનવામાં આવે છે, અને તેઓને પીરની ઉપમા આપવામાં આવે છે.

પહેલી ‘જયારત ગાહ’ને ‘સતીપીર’નું નામ આપવામાં આવ્યું છે. શાહનશાહ યજ્ઞેજરદની મોહરદાર તરીકે ‘સતી’ને ઓલખવામાં આવે છે. તેણીને અરપણુ કરવામાં આવેલી જમા તરફ પાક દીવસોમાં ઘણા જરથોસ્તીઓ જાય છે.

ખીજી પવીત્ર જગાને 'નારેસતાન'ને નામે ઝોલખવામાં આવે છે. યજ્ઞદેવરદનો દીકરો અરહેશ્વરી અહીં ખોવાઈ ગયેલો ધારવામાં આવે છે. આ પવીત્ર જગાએ સપ્તદારમદ મહીનામાં લોકો હજ કરવાને જાય છે.

ત્રીજી જગાનું નામ 'હયાત-ખાનુ' અથવા 'પીર-એ સબળ' છે. આ પાછલું નામ આપવાનું કારણ એ છે કે ત્યાં હમેશાં બારે માસ સજીવન રહેત ઝાડપાનો ઉગે છે અને ત્યાં પહાક-પરથી ટપક ટપક પાણીનાં દીપાં ચાલુ પડ્યા કરતાં હોવાથી તે જગા 'ચક-ચકુ' તરીકે પણ ઝોલખાય છે. યજ્ઞદેવરદની દીકરી 'હયાત-ખાનુ'એ અહીં રક્ષણ લીધેલું માનવામાં આવે છે. આ જગાની મોલાકાત લેવાને જરથોસ્તીઓ કદમીઓના બહમન મહીનાના આશતાદ રોજે પધારે છે, અને ત્યાં છ દીવસ સુધી તેઓ રહે છે.

ચોથી પવીત્ર જગાને 'પીર-એહરીશત' નું નામ આપવામાં આવેલું છે. અહીં યજ્ઞદેવરદની ખીજી દીકરી 'મુરવારીદ'એ રક્ષણ લીધેલું ધારવામાં આવે છે. કદમી આદર માસનાં જશનને દીવસે લોકો આ જગાની મુલાકાત લે છે, અને ત્યાં આશરે એક અઠવાડિયું તેઓ ગુજરે છે.

પાંચમી જગા 'ખાનુ-પારસ' તરીકે ઝોલખાય છે. દંતકથા પ્રમાણે આ જગાએ 'ખાનુખાનુ' સંતાઈ બેઠેલી છે. કદમી મહીના સપ્તદારમદના દએ-પ-મેહર રોજે આ જગાએ ધરાનીઓ હજ કરવા જાય છે, અને ત્યાં આશરે છ દીવસ તેઓ રહે છે.

છઠી જગાનું નામ 'પીર-એનારકી' છે. આ જગાની પીર 'નાજખાનુ' છે. ફરવદીરન મહીનાના દએ-પ-મેહર રોજે એ જગાની મુલાકાત લેવામાં આવે છે, અને ત્યાં છ દીવસ ગાલી નાખવામાં આવે છે.

સાતમી જગા તેહેરાનની નજદીકમાં છે. ત્યાંની પીરનું નામ 'શેહેરખાનુ' છે. આ જગા યજ્ઞદેવી બહુ દુર હોવાથી ત્યાંના રહેનારાઓ કદાચજ તે તરફ જાય છે, પણ જે મુસાફરો તેહેરાન તરફ જાય છે તેઓ ત્યાં ધણું કરીને એક ફેરો ખાઈ આવે છે.

હર વરષે ઉપર જળાવેલા જુદા જુદા વખતે ઘણાક જરતોશતીઓ ઉપલી જગાઓ તરફ પધારે છે, અને ત્યાં બંદગી કરી પોતા માટે કાંઈ આશીરવાદ માંગે છે, અથવા તો ફક્ત મોજશોખને માટેજ તેઓ ત્યાં ઉતરી પડે છે. પાંચથી છ દીવસની આ મુસાફરીને 'જ્યારત'નું નામ આપવામાં આવેલું છે. જ્યારે એક અદરાયલો છોકરો જ્યારતની મુસાફરીપર જવાનું જાહેર કરે છે ત્યારે તેના મુસાફરીએ નીકળવાના દીવસે તેની સાસુ તેને ઘરે મુલાકાત આપે છે. તેણી પોતાની સાથે બે રેશમી રૂમાલો લેતી જાય છે. એકમાં 'શીરીની' અથવા મીઠાઈઓ અને બીજામાં "નુકલીઆત" અથવા પસતાં, બદામ, ચાલુ વીગેરે સુકા મેવાને તરીને બનાવેલી મીઠાઈ બાંધેલી હોય છે. પોતાના જમાઇને બહી દોઆ ગુજરી તેને એક સારી મુસાફરી ઈચ્છી તેણી આ બંને રૂમાલો ભેટ કરે છે. ત્યારબાદ તેણી શરબત પીને પાછી પોતાને ઘરે રવાના થાય છે. 'જ્યારત' ની મુસાફરીથી જ્યારે એક અદરાયલો જવાન પાછો ફરે છે ત્યારે પણ તેની સાસુ તેને ઘરે જાય છે. તે વેળાએ તેણી પોતાની સાથે જમાઇને માટે કપડાંનાં સપુરણ પોશાક લઈ જાય છે, અને પોતાના હાથમાં શાકરનો એક ટુકડો અને 'ખુદ્દે' ના રસથી બરેલું એક જમ પણ રાખે છે. હમેશના રવાજ મુજબ પોતાના જમાઇને તેણી પોતાના હાથે પેલો પોશાક અને શાકરનો ગાંગડો અરપણુ કરે છે, અને પેલા રસનું જમ ઘરમાંની બાનુઓને સવાધીન કરે છે. 'ખુદ્દે' ના રસમાં શાકર નાંખીને તેનું શરબત બનાવવામાં આવે છે, અને અદરાયલો પુરૂષ પોતાની મુસાફરીથી સહીસલામત પાછો ફરવાથી સઘળાંઓને ઉપજેલી ખુશાલીની નીશાન તરીકે આ રીતે બનાવેલું શરબત પીવામાં આવે છે. બીજો દીવસે અદરાયલો પુરૂષ પોતાની મોહરદારને માટે પણ કાંઈ ભેટ મોકલે છે. આગલે દીને તેની સાસુ જે જમ તેના ઘરમાં ભેલી અર્ધ હતી તેની અંદર સોના ચાંદીની કાંઈ ભેટ અથવા તો તે જામની જોડે કાંઈપણ

ખતનાં કીમતી કપડાં પોતાની ખાતુને માટે તે મોકલી આપે છે. આ રીતે જ્યારે પણ એક અદરાયલો જવાન 'જયારત' ની મુસાફરીએ અથવા કાઈ પણ બીજી લાંબી મુસાફરીએ જાય છે ત્યારે અરસપરસ બેટો હમેશાં કરવામાં આવે છે.

હવે આપણે લગનની ક્રીયા અને લગનના દીવસને લગતી તથ્યારીઓ ઉપર આવશું. આશરે એક મહીનો અગાઉથી લગનનો નકકી દીવસ બનને બાળુ તરફથી મુકરર કરવામાં આવે છે. તે દીવસની થોડા દહાડા આગમ્ય લગન કરવા નીકળેલાં કુટુંબો તરફથી લગનને દીવસે હાજર રહેવાને આમંત્રણ કરવાને બે માણસો પોતાનાં સનેહીઓ અને ઓલખાણવાલાંઓને ઘરે જતી મુલાકાત આપીને તેઓને ઘટતા શબ્દોમાં ઈજન કરે છે. ખાતુઓ પણ આજ રીતે ખાતુ પરોણાઓને ઈજન કરવાને જાય છે. બનને ઘરમાં લગનની ધામધુમ ચાલી રહે છે. નજદીકનાં સગાંવહાલાંઓ આખો દીવસ ઉંતરી પડે છે, પણ બીજાં પરોણાંઓ તો ફક્ત સહાંજને વખતેજ પોતાની હાજરી આપે છે.

પરણુતી છોકરીનાં ઘરમાં નીચલી ચીજો તથ્યાર રાખવામાં આવે છે:-

૧) બે તકીઆના ગલેફ બનાવી શકાય તેટલી લીલા અથવા પીલા રંગની સાતીન.

૨) કપડાંનો એક મોટો ટુકડો અને સીવવાનો દોરો.

૩) પરણુતા છોકરાને માટેનો સંપુરણ પોપાક, અને તેની સાથે ખીસામાં રખાય એવી એક છરી, એક નીખયો, એક ખુરદેહ અવસતાની ચોપડી, રૂપેરી કલમ વીગેરે લખવાની ચીજોની કલમદાન, કેટલાક જુના સીકાઓ સાથની એક નાની પઈસા મેલવાની થેલી, એક કમરબંધ, એક શાલ અને એક ટોપી.

૪) પરણુતી છોકરીના સઘળા નજદીકના ખેશીઓને દરેકને માટે અકેકી ટોપી, અને અકેક શાકરનો ગાંગડો.

૫) એક મોટી પેટી કે જેની અંદર લગનને દીવસે પરણુતી છોકરીને માટે પોતાનાં સાસરેથી તેમજ તેણીનાં બીજાં ખેશીઓ વીગેરે તરફથી જે જે ભેટ કરવામાં આવે તે મુકવામાં આવે છે. લગનની ક્રીયા ખતમ થવા બાદ રાત્રે આ પેટી પરણુનાર જવાનને ઘરે લઈ જવામાં આવે છે.

૬) મીઠાઈ અને મુકા મેવાનો એક મોટો જયો, એક ઈંદુ, એક કાતર, એક દાડમ, અને લીલાં રેશમી કાપડોનો એક ટુકડો.

ઉપર જણાવેલાં અનુક્રમ માંહેલી પહેલી અને બીજી ચીજો પરણુનાર પુરૂષને ઘરે મોકલી આપવામાં આવે છે. ત્યાં પણ કેટલીક તથ્યારીઓ આગમ્યથી કરી રાખવામાં આવે છે. ત્યાં ગોડરાં, તક્યા, વીગેરે બનાવી રાખવામાં આવેલા હોય છે, અને તે તક્યાઓના ગલેફ ઉપર જણાવેલા સાતીનના ટુકડાવડે બનાવવામાં આવે છે. લગનને દીવસે પાછલા પહોરે પરણુનાર છોકરીની મા થોડાક નજદીકનાં ખેશીઓની જેડે પોતાના વહેવાઈને ઘરે સીધારે છે. તેણી પોતાની સાથે શાકરના ત્રણ ટુકડા રાખે છે, અને તેણીની સાથની બીજી ખાતુઓ પણ પોતાના હાથમાં અકેક ગાંગડો લેતી જાય છે. પોતાનાં જમાઈને માટે તથ્યાર કરવામાં આવેલાં બીજાણાં ઉપર થોડુંક 'આવીશન, છાંટીને બલી દોઆના શબ્દો તેણી ઓચરે છે અને તે વેલાએ શાકરનો એક ટુકડો પણ તે બીજાણા ઉપર તેણી નાખે છે. આ ટુકડો ગોડરાં, વીગેરે સીવનાર દરજી લઈ જાય છે. ત્યાર પછી પરણુનાર પુરૂષની સાસુની જેડે આવેલી ખાતુઓ વહેવાઈ વહેવાણુ સનમુખ હાજર થઈ તેઓને શાકરનો અકેકો ગાંગડો અરપણુ કરે છે. પરણુનાર પુરૂષનાં માબાપ પણ પોતાનાં પરોણાઓ આગલ મીઠાઈ, શરબત વીગેરે રજુ કરે છે. જેને ઇનસાફ આપ્યા બાદ તેઓ પોતાને ઘરે પાછાં ફરે છે. સહાંજનો વખત થતાં પરણુનાર છોકરીની મા ઉપલા અનુક્રમમાં જણાવેલી ત્રીજાં અને ચોથાં નંબરવાલી બેટો લઈને એકવાર ફરીથી પોતાના વહેવાઈને ઘરે પધારે છે. અને જે દરેકને માટે તે બેટો તથ્યાર કરવામાં આવી હોય તેઓને તેણી પોતાને હાથે તે અરપણુ કરે છે અને પોતાના જમા-

ધને માટે તૈયાર કરેલો પોષાક તેણી તેનાં સગાંઓને સવાધીન કરે છે. હમેશ મુજબના આવકાર, આદરમાન અને મેલાપ પછી તેણી પોતાને ઘરે પાછી ફરે છે.

પરણુનાર છોકરીને ત્રણ દીવસ અગાઉથી માથાં વેરથી નહવાવડમાં આવે છે, અને ત્રણ દીવસ મુધી તેણીનાં માથાંના બાલ તદ્દન સવચ્છ રહે તેની સઘળી સંભાળ રાખવામાં આવે છે. લગનને દીવસે પણ તેણીને નહવાવડમાં આવે છે. પણ તેણીના બાલના ચોટળા ગુંઠવામાં આવતા નથી, અને અભારોપણ વાલવામાં આવતો નથી. સહાંગને વખતે તેણીને સાસરેથી થોડીક બાનુઓ તેણીને ઘરે શાકરનો એક દુડો, એક નીખયો અને એક ગુલાબાશ લઈને તેણીને ઘરે આવે છે. તેઓ પોતાને હાથે પરણતી છોકરીનાં માથાં ઉગર ગુલાબ ધોલે છે, પોતાની સાથે લાવવામાં આવેલા નવા નીખયાવડે તેણીના બાલ હોરે છે, અને પછી તેણીનાં મોંઢમાં શાકરનો ગાંગડો મુકીને તેઓ પાછાં ફરે છે.

પરણુનાર છોકરાને ઘરે નીચલી ચીજો તૈયાર રાખવામાં આવે છે:—

૧) બાયડીને માટે કપડાંનો તૈયાર શીવી રાખેલો પોશાક, અને થોડાક સીવયા વગરના કપડાંનાં કટકા.

૨) પરણુનાર બાયડી ની મા, બહેન, શીક્ષક, કાકા, અને માસીને માટે અકેકી સપાટની જોડ, જે તેઓ દરેકને શાકરના અકેક ગાંગડા સાથે અરપણુ કરવામાં આવે છે.

૩) એક જોડ સપાટ કે જોની અંદર સત 'રીયાલ' નામના સીકકા મેલવામાં આવે છે. (આ સાત 'રીયાલ' આસરે ત્રણ રૂપિયા જોટલી કીમતના થવા જાય છે.)

૪) થોડાક 'રીયાલ'ની સાથે મુકેલું એક દાડમ.

૫) ત્રાંબાનું ખાસ ઘડાવેલું એક વાસણ જેમાં મીઠાપણો અને ઉપર જણાવેલું દાડમ મેલવામાં આવે છે.

૬) મીઠાઇનો એક મોટો ખુમચો.

૭) થોડાંક સોનાં ચાંદીનાં ઘરેણાં.

૮) એક તકયો કે જોની ઉપર બાયડીને ઘરેથી આવેલા સાતીનના દુકડા વડે બનાવેલો ગલેફ લપેટવામાં આવે છે, કે જોને 'પ્રશતી' કહે છે.

ઉપર જણાવેલી સઘળી ચીજો થોડીક બાનુઓ પરણુનાર બાયડીને ઘરે લઈ જાય છે, જેઓની આગલ આગલ એક પુરૂષ બલતી બતી લઈને ચાલે છે. સહાંગને હોટે તયાં આ પ્રમાણેનું સાજન આવી પહોંચે છે. તેઓને ઘટ્ટા આવકાર સાથે ઘરમાં દાખલ કરવામાં આવે છે અને તેઓ સનમુખ શરબત અને મીઠાઈઓનું મીપટાન મેલવામાં આવે છે. તયાર પછી પરણુનાર કુમારીકાને બોલાવવામાં આવે છે જેણીને પરોણાઓ વધાવી લે છે. તયાર પછી પરણુનાર પુરૂષની મા અથવા બહેન, અને પરણુનાર બાયડીની બહેન અથવા શીક્ષક તયાં ઉભાં થાય છે. ઉપર જણાવેલાં સાજનમાં આવેલી બાનુઓ પોતાને હાથે પરણુનાર બાયડીને તેણીને મીઠું લાવવામાં આવેલો સઘળો પોશાક પહેરાવે છે. સીવયા વગરનાં કપડાઓ, અને મીઠાઈ, દાડમ વગેરે સાથનું વાસણ તેણીના બોલામાં તેઓ મેલે છે, અને તયાર બાદ તેણીને માટે તૈયાર કરેલાં ઘરેણાં તેઓ તેણીને પહેરાવે છે. તે ઘરેણાંઓ નીચે મુજબ હોય છે:—

૧) એક અથવા બે 'પીશ-સરી.' એક અથવા બે સોના અથવા ચાંદીના સીકકાઓને સેવીજ ધાતુના એક તાર વડે બાંધીને આ નાંમનું ઘરેણું બનાવવામાં આવે છે, અને તે વડે પરણુનાર બાયડીનું કપાલ શણગારવામાં આવે છે.

૨) એક અથવા બે ગળાંની આરસી—આ આરસીઓ ઘણું કરીને એક ચાંદીના 'કેશમાં' જડવામાં આવે છે અને ચાંદીની એક શાંકલી વડે પરણુનાર કુમારીકાનાં ગળાંપરથી તેણીની બાતી મુધી હુમતી મેલવામાં આવે છે.

૩) 'પર-એ દસતમાલ' આ સોનાના સીકકાઓ છે જેઓને એક નાની રૂપાની સાંકડી વડે બાંધીને "દસતમાલ-એ સર" નામનાં માથાં-બાંધણાને છેડે બાંધવામાં આવે છે.

૪) 'ગુર્મ' અથવા રૂપાની બાંગડીની એક જોડી.

૫) 'મીલ'ની એક જોડી, જે પણ પાટલી રૂપાની બાંગડીઓ જેવીજ છે, અને જે 'સિસલેત'ની વાંકેક પહેરવામાં આવે છે.

૮) એક અથવા બે વીંટીઓ.

આ સધળા ધરેણાં પહેરાવવામાં આવ્યા બાદ પરણુનાર કુમારીકાની મા, અથવા બહેન અથવા કી, જે કોઈ સોહાસણ હોય છે તે પોતાને હાથે પહેલાં તેણીના જન્મણા પગમાં અને ત્યાર પછી રૂપાના ડાબા પગમાં સપાટ પહેરાવે છે.

આ સધળી ક્રીયાઓ ખતમ થતાં રાતના સાત વાગતાનો વખત થવા આવે છે. તે વેલાએ પરણુનાર કુમારીકાનાં એક મોટાં દીવાનખાનાંમાં ઘણીક બાનુઓ ભેગી મલેલી હોય છે ત્યાં શેત્રંજી ધાવવામાં આવે છે, અને તેની ઉપર એક ગાદી નાખીને પરણુનાર બાયડી, આગલ જાણવવામાં આવેલી ભેટો મેલવા માટેની પેટીને અઢેલીને બેસે છે. લીલાં રેશમી કાપડના એક ટુકડા વડે તેણીનો હરો ધાંકેલો રાખવામાં આવે છે. તેણીના જન્મણા હાથ ઉપર તેણીના વરની બહેન અથવા કાકી હક લે છે, અને તેણીની ડાબી બાજુએ તેણીનાં પોતાનાં અતલગનાં ખેશીઓ બેસે છે. આ સધલા કાવડાની અધવચમાં એક બતી બલતી રાખવામાં આવે છે. કુટુંબની અને ખીજ બાનુઓથી વાનખાનું ચીકાર ભરાઈ ગયલું હોય છે, અને ઘરની અગાસીઓ ઉપર પણ બાહેરનાં સોકા આ બાવ જોવાની આતુરતાથી આવીને એકઠાં મલે છે, અને હમેશાની રીત મુજબ બેગા મલેલા કાવડાની બાનુઓએ પહેરેલાં કપડા ઉપર જુદી ટીકાઓ ચાલી રહે છે. પરણુનાર છોકરીને પુર ઠંઠે-થી શણગારવામાં આવેલી હોય છે અને તેણીના પોપાક તરફ ભેગી મલેલી સધળી બાનુઓની જર બેચાયાથી તેઓ તેણીએ પહેરેલા પોપાક તરફ પોતાની પસંદગી અથવા નાપસંદગી સ્થાવવા વીના રહી શકતી નથી. હવે

સવાલ જવાબને લગતી ક્રીયા

શરૂ કરવામાં આવે છે, અને તે વેળાએ પરણુનાર કુમારીકાને તેણીની પડોશમાં બેઠેલી બાનુઓ જવાબો કેમ આપવા તે શીખવે છે. પરણુનાર પુરખને ધરે સધલા ગ્રહસથ પરાણાઓ મા મલે છે, અને તે વેળાએ 'દેહ મોખેદ' પણ હાજર હોય છે, સહાંજના આશરે સાત વાગતાને ખમલ થતાં 'દેહ મોખેદ' હાજર થયલાઓમાંના જોડો 'વકીલ પુરસીદન'ની ક્રીયામાં ભાગ લેવાને તાત્કાલિક દરશાવે તેઓને અકેક મોમખતી સલગાવીને આપે છે. સાધારણ રીતે ઉમરે પુગેલા ગ્રહસથોને એ કામ માટે વધારે લાયક ગણવામાં આવે છે. સધળા ગ્રહસથોને શાક્ષીઓ તરીકે કામ આવું પડે છે. ઓછામાં ઓછા સાત શાક્ષીઓની હાજરી અવશ્યની ગણવામાં આવે છે, જે કાધારણ રીતે તો ખીજ ઘણાઓ શાક્ષી તરીકે કામ કરવા બાહેર પડે છે. સધળા ગ્રહસથ પરાણાઓ વે એક સાબનના આકારમાં પરણુતી સ્ત્રીને ધરે જાય છે, અને તેઓમાં શાક્ષીઓ સળગેલી મખતી લઈને આવે છે. ત્યાં પહોંચતાં તેઓ પોતાની બેઠક લેતા નથી પણ જે દીવાનખાનાંમાં પરણુતી સ્ત્રીને બેસાડવામાં આવેલી હોય છે, ત્યાં તેઓ ઉભા રહે છે. સધલાઓ ખુશી ખુશીની તો કરે છે અને તેઓને ઉભા ઉભાજ શરાબ વીગેરે આપવામાં આવે છે. હવે 'દેહ મોખેદ' સધ-ઓને ચુપકીદી અખતયાર કરવાને દરમાવે છે, અને ત્યાર પછી તે પરણુતી સ્ત્રીને નીચે મુજબ વાલ કરે છે:-

(પરણુનાર સ્ત્રીનું નામ રસતમની બેટી મેહેરબાનુ છે એમ વાંચનારે માની લેવું)

"રસતમની બેટી મેહેરબાનુ!" આ રીતે તેણીને તવથી અગીઆર વખત બોલાવવામાં આવે , પણ તેણી તેના કશો પણ જવાબ આપવા વીના મુંગી બેસી રહે છે. આ વેલાએ હાજર થયેલી

મીજલસનાં લોકો તરેહવાર મશકરી કરે છે, કોઇ કહેશે કે “તેણી ‘પીર’ એ સખજની, જ્યારતપર ગઈ છે, અને ત્યાં મારગમાં અટકી પડી હશે.” જો પરણુનાર સ્ત્રી ખેડુતના વરગની હોય તો કોઇ કહેશે કે “એ તો તેણી બાગમાં ગઈ હશે અને ત્યાં જોલાળ તોડવામાં રોકાઈ ગયલી હશે; હમણું તેણી આપી લાગશે,” એવા એવા દુચકાઓની વચ્ચે નવમી કે અગીઆરમી વાર ‘દેહ મોખેદ’ પરણુનાર સ્ત્રીનું નામ પોકારે છે, અને ત્યારે તેણી ‘બસે’ અથવા “જી” શબ્દથી જવાબ આપે છે. સઘલા મહરથો આ શબ્દ સમજતાંવાર ખુશાળીના પોકારો કરી મેલે છે. એકવાર ફરીથી મીજલસને શાંત પાડવા બાદ, ‘દેહ મોખેદ’ પરણુનાર છોકરીને મોટે અવાજે બીજા સવાલો પુછવા માંડે છે. દાદાર અહુરમજદ, અમપાસપદો, અને બીજાં પાક અને અશો રવાનોની મદદને માટે આરાધના કરી તે પરણુનાર સ્ત્રીને નીચલો સવાલ કરે છે:—

“રસતમની દીકરી મેહેરબાનું તું મેહેરવાનના દીકરાં જેહમન સાથે પરણુવાને રાજી છે?” પરણુનાર સ્ત્રી એક વાર ફરીથી હાકારમાં જવાબ વાલે છે, અને એકવાર ફરીથી મીજલસના ખુશાળીના પોકારોથી દીવાનખાનું ગાજી રહે છે.

ત્રીજો સવાલ ‘દેહ મોખેદ’ નીચે મુજબ પુછે છે. “તમારો ‘વહીલ’ કાણ છે, અને તમારી તરફથી કામ કરવાને તમે કોણને સતા આપી છે?” પરણુનાર સ્ત્રી પોતાના બાપનું અને તેની ગેરહાજરીમાં પોતાના ભાઈ અથવા કાકા અથવા કોઈ બીજા વાલીનું નામ દે છે. એકવાર ફરીથી ખુશાલીના પોકારો કરવામાં આવે છે. સઘલી મીજલસ પરણુનાર સ્ત્રી પોતાની રાજીખુશીથી લગનના ગાંઠથી જોડાવા તૈયાર છે એવી ગવાહી આપવાને કામ લાગે છે. આટલી કીયા થવા બાદ સઘલાં પરોણાઓ વચ્ચે એકવાર ફરીથી શરબત અને શરાબ વહેંચવામાં આવે છે.

પરણુનાર સ્ત્રીનાં ઘરમાં લગનને દીવસે શું શું ચીજો તૈયાર રાખવામાં આવે છે તેનો અનુક્રમ આપણે આગલ જ્ઞેઠ ગયા છીએ. તે ક્રમ માંહેલી પાંચમાં અને છઠ્ઠાં નંબરવાળી ચીજો ‘દેહ મોખેદ’ નાં સવાધીનમાં હવે આપવામાં આવે છે, અને તે સઘળી મીજલસને લઈ પરણુનાર પુરૂષને ઘરે પહોં દરે છે. તેઓની પુઠે પરણુનાર સ્ત્રીની મા પણુ આવે છે.

લગનને લગતી છેલ્લી કીયા

અહીં કરવામાં આવે છે. સઘલાં પરોણાંઓ માટે એક મોટાં દીવાનખાંમાં જગા કરવામાં આવે છે. કીયા કરનાર મોખેદ, પરણુનાર સ્ત્રી તરફનો પ્રતીનીધી પરણુનાર જવાન પોતે અને તેનો ભાઈ અથવા કોઇ નજદીકનો ખેશી આ વેળાએ હાજર રહે છે, પણ પરણુનાર સ્ત્રીને એકદમ આ મેલાવડામાં હાજર કરવામાં આવતી નથી. ઉપર જણાવેલા સઘળાંઓ જોએને કીયામાં અગતનો ભાગ આપવામાં આવે છે તેઓ કુસતી પાદીઆવ કરે છે, તયાર પછી પરણુનાર જવાન અને પરણુનાર કુમારીકાના પ્રતીનીધીને અકેકની સામું મોહ કરી કીયા કરનાર મોખેદની સનમુખ મેસાહવામાં આવે છે. આ કીયા માટે ખાસ તૈયાર કરવામાં આવેલી ગાદી જે ઉપર આગલ પરણુનાર કુમારીકાને તેણીનાં ઘરમાં બેસાડવામાં આવી હતી, તે ઉપર તેણીનો પ્રતીનીધી બેઠક લે છે. ‘દેહ મોખેદને’ જે ચીજો પરણુનાર સ્ત્રીને ઘેરથી સવાધીન કરવામાં આવી હતી તે મેલાવડાની વચ્ચે વચમાં, કીયા કરનાર મોખેદની સનમુખ મેલવામાં આવે છે. પરણુનાર પુરૂષના જમણા હાથમાં મોહોક સુકા મેવો દેહ મોખેદ મુકે છે, અને પછી પરણુનાર સ્ત્રીના પ્રતીનીધીના જમણા હાથમાં તેનો હાથ મેલાવે છે. હાથમા હાથ મેલાવવાની આ રસમ લગનના ગાંઠની એક નીશાની તરીકે ગણવામાં આવે છે, અને સઘલી કીયા સંપૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી આજ રીતે આ બંને પુરૂષોને બેસવું પડે છે. પરણુનાર પુરૂષના ભાઈ અથવા બીજા ખેશીને તેની પછવાડે પરણુનારનાં માથાં ઉપર પોતાના હાથ જોડેલા મુકીને ઉભો રાખવામાં આવે છે અને તે હાથોમાં દેહ મોખેદ પોતાની સાથે લાવવામાં આવેલી કીયા માંહેલું ધંડું, દાઝમ, કાતર, અને મોહોક સુકા મેવો મેલે છે. આ રીતે જોડીને મેલેલા

હાયો આખી કીયા દરમયાન પરણનાર જવાનના માથા ઉપર ધરીનેજ આ પુરૂષને હાથ રહેવાની ફરજ છે. આશીરવાદની કીયા હવે શુરૂ કરવાનો વખત આવે છે. પણ તે પહેલાં 'દેહ મોખેદ,' કીયા કરનાર મોખેદની સનમુખ પોતે પરણનાર સ્ત્રીને જે સવાલો પુછ્યા હતા તેના જે જવાબો મળ્યા હતા તેનો હવાલો આપે છે, અને પોતાના કહેવાના ટેકામાં હાજર થયેલી મીજલસની મવાહી તે આપે છે. આશીરવાદ દેવાની અને વાચન કરવાની કીયાની આગમય પરણનાર જવાનને અને પરણનાર કુમારીકાના પ્રતીનીધીને એકેક પછી સાદ મારીને નીચડી પુછપરછ કરે છે:-

"હું ધારું છું કે તમોએ આ આગમય કોઈ ખીજાની સાથે લગનનું સાદું કર્યું નથી, અને તેવું કોઈ સાદું રદ કર્યું નથી. હું આશા રાખું છું કે લગનનાં આ સાટાં સામે વાંધો લેવા જેવું કંઈ નથી. જો તે સામે કંઈ પણ વાંધો હોય અથવા તો આ કીયાની આગમય કોઈ ખીજાની સાથે તમોએ લગનનું સાદું કરીને તે તોડ્યું હોય તો તે માટે હું જોખમદાર રહીશ નહીં. આ લગનના સંબંધમાં કોઈ પણ રીતનો વાંધો અથવા ઠગાઈ હસતી ધરાવતી નથી એવી ખાતરીથી અને એવીજ ધારણાથી, હું લગનની આ કીયા કરું છું." આ પછી મોખેદ હમેશની રીત મુજબ લગનના આશીરવાદ દઈને પરણતાં જોડાં સનમુખ બેલી શીખામણીથી ભરપુર એક વાચન કરે છે.

(અ. સો.)

ભરૂચના પારશીઓની ગણતરીને લગતી જાણવા બેગ વીગત

સને ૧૯૧૧ ના માર્ચ માસની શરૂઆતમાં ભરૂચની પારસી પંચાયત તરફથી તયાના જરથોસતીઓની વસતીની ખાસ જીલ્લા ગણતરી લેવામાં આવી હતી, તે ઉપરથી તથા જનમ મરણના કોઈ આપવામાં આવ્યા તે ઉપરથી અપિણી કામની હાલત, તનદુરસતી તથા સુધારો વધારો જણાઈ આવે છે. વસતીની ગણતરી કરવાનાં કામમાં પંચાયતની આરીસનાં માણસો તથા નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનેટ સાહેબની તથા મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈની અને પારસી પંચાયતના તાબાની પીટીટ કનયાશાળા તથા એ સ્કુલના શીક્ષકોએ જે મેહેનત લીધી છે તે માટે તેમને સાબાશી ઘટે છે. પંચાયત તરફથી લીધેલી ગણતરીમાં ભરૂચના વતનીઓ જેઓ ધંધા તથા નોકરી અરથે પરદેશમાં જઈને વસેલા તેમની પણ ગણતરી કરવામાં આવી છે. તે આંકડો ૯૭૯ માણસોનો થાય છે. આ આંકડો એકંદર ૨૯૬૭ માણસોની વસતીમાંથી બાદ કરતાં ગણતરીને દીવસે ભરૂચમાં એકંદર ૧૯૮૮ માણસોની હાજરી બતાવે છે. સરકાર તરફથી લેવાયેલી ગણતરીનો આંકડો ૧૯૪૮ નો આવેલો છે. પંચાયત તરફથી તથા સરકાર તરફથી લેવાયેલી ગણતરીમાં ફક્ત ૪૦ માણસોનો ફરક આવે છે. આ તફાવત પડવાનું કારણ એટલું છે કે સરકાર તરફથી જે ગણતરી કરવામાં આવી છે તેમાં મયુનીસીપાલીટીની હદની બહાર વસતાં માણસોને શહેરની ગણતરીમાં લીધેલાં નથી. જ્યારે પંચાયત તરફની ગણતરીમાં ભરૂચ રેલવે સ્ટેશનથી તે મયુનીસીપાલીટીની હદ બહારના બંગલાઓ સુધીમાં જે જે જરથોસતીઓ વસે છે તે તમામને ગણી લેવામાં આવેલા છે અને તેથીજ સરકાર તરફથી લેવાયેલી ગણતરી કરતાં આપણી ગણતરીમાં ૪૦ નો વધારો આવેલો છે.

ભરૂચના વતનીઓ જેઓ વેપાર ધંધા તથા નોકરી અરથે દેશાવરમાં વસેલા છે તેઓ તથા દેશાવરના જરથોસતીઓ જેઓ વેપાર ધંધા તથા નોકરી અરથે ભરૂચમાં આવીને રહેલા છે તે સાથે ભરૂચની એકંદર વસતીનો આંકડો આપણી ગણતરી મુજબ ૨૯૬૭ નો થયો છે જેમાં ૧૪૫૪ પુરૂષ (મરદ તથા છોકરા) અને ૧૫૧૩ સ્ત્રી (બઘરી તથા છોકરીઓ) છે એટલે કે બંનેની સંખ્યા લગભગ સરખી છે કારણ કે પુરૂષ કરતાં સ્ત્રીઓ ફક્ત ૫૯ વધારે છે.

એકંદર ૨૯૬૭ માણસોની વસતીમાં મોખેદોની સંખ્યા ૨૯૧ થાય છે જ્યારે બેહેદીન ૨૬૭૬ છે.

ઉમરવારી તપાસતાં નાનાં બચાંથી ૨૦ વરસ સુધીનાં માણસોની સંખ્યા ૧૨૦૭ ની થઈ છે જ્યારે ૨૦ થી ૫૦ વરસ સુધીનાં સંખ્યા ૧૩૬૫ ની અને ૫૦ વરસ ઉપરનાં સંખ્યા ૬૯૫ લી છે.

વેપાર ધંધો તથા નોકરીને લગતી હકીકત તપાસતાં માલમ પડે છે કે વેપાર કરનારાઓની સંખ્યા ફક્ત ૨૫૩ છે. જ્યારે સરકારી તથા ખાનગી નોકરીમાં જોડાયલાઓની સંખ્યા ૩૩૦, ખેતી કરનારાઓ ૭૨, વકીલતનો ધંધો કરનારા ૧૩, ડાકટરી ધંધો કરનાર ૮ અને પેનશનરની સંખ્યા ૧૩ ની છે.

કુલ ૨૯૬૭ માણસોની વસતીમાંથી ૨૦ વરસ સુધીની ઉમરનાં અને વીધવા તથા વીધુરની સંખ્યા બાદ કરતાં પરજોલાંઓની સંખ્યા ૧૫૧૭ ની થવી જોઈએ તેમાં પરજોલાં તથા અદરાયલાંઓ મળીને એકંદર સંખ્યા ૧૧૭૪ થાય છે જે ઉપરથી માલમ પડે છે કે ૩૪૩ એટલે લગભગ સાદીત્રણસો માણસો કુવારાં છે.

કેળવણીની બાબદ તપાસતાં અમલુની સંખ્યા ૫૮૧ ની છે. આમાંથી ફક્ત ૬ વરસની અંદરનાં બચાંઓની સંખ્યા બાદ કરી શકીશું. જે સંખ્યા ૩૬૭ ની છે તે બાદ જતાં ૨૧૪ માણસો અમલુ છે એમ માલમ પડે છે.

ગુજરાતી સીવાયની જુદી જુદી ભાષાઓ જાણનારાઓની એકંદર સંખ્યા ૧૧૩૨ ની છે જેમાં ઈંગ્રેજી જાણનારા ૯૨૪, ફારસી જાણનારા ૧૭૮, ફરેંચ જાણનારા ૧૮, સંસ્કૃત જાણનાર ૨, મરાઠી જાણનારા ૬ અને પહેલવીઝંદ જાણનાર ફક્ત ૧ છે. પહેલવીઝંદ ભાષા જે આપણા ધરમ પુસ્તકોની ભાષા છે અને જે જાણવાની જરૂરોસતીઓની ખરેખરી ફરજ છે, છતાં તે ભાષા શીખવા ઉપર કોઈ લક્ષ આપતું નથી અને તે વીસારી દેવામાં આવી છે.

જનમખોડવાળાંઓની સંખ્યા ફક્ત ૧૪ નીજ છે. જેમાં મુગાં બેહેરાં ૫, આંધળાં ૨, લુલાં ૩ અને ગાંડાં ૪ છે. પાક પરવરદેગારની કરમખલ્લેશથી આપણાં શેહેરમાં રંગતપીતીઆં અથવા એવા એપી રોગવાળાં માણસો નથી અને તે માટે તે કીર્તારનો જેટલો આભાર માનયે તેટલો થોડો છે.

દનિકમટેક્ષ ભરનારાઓની સંખ્યા ૧૩૧ છે. એકંદર ૨૯૬૭ માણસોની વસતીના પ્રમાણમાં આ આંકડો નાનો નથી. કારણ કે વેપાર ધંધાની હાલત મંદ હોવાથી પેદાશનાં સાધન ઓછાં થયાં છે. જ્યારે દુશકાળ અને ચાલુ મોંઘવારીના વખતમાં પારસી સંસારનો ખરચ કમી થવાને બદલે વધે છે એમ આપણને નજરે પડે છે.

ડીઝીઓ ધરાવનારના લીસટ ઉપરથી જણાશે કે કેળવણીની બાબતમાં આપણે ખીજી દોમોની સરખામણીમાં હવે પાછા હઠતા જોઈએ છીએ. યુનીવર્સીટીની તથા તેથી ચઢીયાતી કેળવણી લીધેલાઓની સંખ્યા ઘણીજ જુજ છે અને તેજ બતાવે છે કે આપણે પાછળ પડતા જઈએ છીએ અને તે આપણી પડતીનું કારણ સમજવાનું છે.

આખી દુનીયાની વસતીની વીગત.

એક જરમન ઇન્ડેનોમીસટ હેર ગુલીશ્મ બેરોફ કહે છે કે આખી દુનીયામાં ૧ અબજ ૭૦ કરોડ માણસોની વસતી છે. ૧૦૩૮૦૦૦૦૦૦ માણસોની જતી તે નકી કરી શક્યો છે. તેમાંના પર ૧૭૦૦૦૦૦૦ મરદો અને ૫૧૬૩૦૦૦૦૦ સ્ત્રીઓ છે. આથી સામટો સરવાળો ધ્યાનમાં લેતાં તેણે એવું અનુમાન કઢાડ્યું છે કે આપણી દુનીયામાં દર ૧૦૦૦ મરદે ૯૯૦ સ્ત્રીઓ છે. આફ્રીકામાં મરદો કરતાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા વધુ છે. ત્યાં ૧૦૦૦ મરદોએ સ્ત્રીઓની સંખ્યા ૧૦૪૫ ની છે, જ્યારે યુરોપમાં તે ૧૦૨૭ ની છે. દુનયાના બાકીના ત્રણ ખંડોમાં મરદો કરતાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા ઓછી છે, અમેરીકામાં દર ૧૦૦૦ મરદે ૯૬૪. એશીયામાં ૯૬૧ અને આઝલીયામાં ૯૩૭ સ્ત્રીઓ છે. આફ્રીકાના યુગેનડા પ્રાંતમાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા સડથી વધુ યાને ૧૦૦ મરદોએ ૧૪૬૭ ની છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટસના પશ્ચીમ અને વાવય ભાગોમાં, બ્રીટીશ કોલોનીયામાં અને પુરવ આસ્ટ્રેલીયામાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા મરદો કરતાં ઓછી છે. સ્ત્રીઓની સડથી મોટી અછત અલાસકા અને ગ્રેલે સ્ટેટસમાં છે, જ્યાં દર ૧૦૦૦ મરદોએ સ્ત્રીઓની સંખ્યા ૩૯૧ અને ૩૮૯ ની છે.

નામદાર શેહનશાહ જયોરજ પાંચમાની તાજપોશીની કીરયા માટે હીંદમાં થયેલી પધરામણી અને તેને લગતો જાણવાળેગ રસીલો હેવાલ.

યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૨૮૧ નું જયોરજની શાહ અને ઈસવી સને ૧૮૧૧-૧૨ નું અંગરેજ સાલ અગત કરીને હીંદ શર જમીનની તવારીખમાં ખરેખર મોટી યાદગારી બરેલું રહી જવાનું, કારણ કે, એ આપનો ભરતખંડ શ્રીદીશ શનતલત તલે આવીને અંગ્રેજી રાજ્યમાં જોડાવા પછે, એ વરશમાં જે એક મોટો રાજદુવારી બનાવ બનેઆ છે, તે ખરેખરજ એક મોહતવતા બરેલો અને યાદગારજ નીવડ્યો છે. હીંદને માથે શ્રીદીશ શનતલત જોડાવા પછી સેંકડો વરશની મુદતમાં ઘણા શ્રીદીશ રાજ રાણી-અને પાદશાહો તખતે બેઠા અને માથે તાજપોશીનું મુગત મેલ્યું, પણ તે સંધી વખતે પોતાના ઈંગલીશ પાયતખત ઈંગલંડમાંજ તેની કીરીઆ બારે ધામધુમથી કીધેલી અને તેવી વેલાએ માત્ર લનડન શેહરજ ધમધમી રહેલું; પણ તેમાંના કોઇપણ રાજ-પાદશાહે ખુદ હીંદ દેશમાં આવીને તખતો તાજ પેહેડેલાં નહી; પણ આહ ! આપના હવડાંના શ્રીદીશ રાજ અને હીંદી પાદશાહ પાંચમાં જયોરજે તો જબરી હવદી કીધી કે તેવી હીમતની કીમત થઈ શકે નહી. જોકે પેહલે હમેશના શરેશતા પ્રમાણે ખુદ ઈંગલંડની પોતાના મુલકની પાદશાહી તાજપોશી તો ઈંગલંડમાં ગઈ તારીખ ૨૨ મી જુન ૧૮૧૧ ને દીને કરી લીધી હતી, કે જેનો તુલોતવીલ હેવાલ ગયે વરશનાં ઝોરાસદીઅન કાલેંડરમાં સમાવેલો છે. પણ તે પછે તે નામચીન કીરયા હીંદ દેશમાં આવીને પોતાની પ્રીય પ્રજાની શનમુખ તે ફરી પાછી બીજીવાર કરી દેખાડવાથી ભરતખંડની તમામે તમામ વશતી તો છલકાઈ મલકાઈજ ગઈ; અને જ્યારે જાણેલ કે આપને પાદશાહ હીંદુસ્થાનમાં આવીને દીલ્લી જેવા અસલ જહોજલાલ શેહરમાં પાછી તાજપોશી કરશે ત્યારે તો તે વાત સમજીને હીંદના લોકોનો હરખ માયો-શમાયો ગીયો નહી. આ મોટા બનાવની લંબાણ નોંધ અને તેને લગતા બનેલા જાણવાળેગ અકેકા બનાવ હેવા બનેઆ છે કે તેનો ફક્ત ધનતેખાળ અથવા ટુંકમાં સાર આપી જતાંબી આ એક પારસી કેલેંડરનાં કેટલાક શકાઓ રોકાવા જોઈએ, તે રોકાવા દઈનેબી આ એક યાદગાર બનાવનો શીલશીલાબન હેવાલ જલવી રાખવાનું હેતુથી તે અતરે પ્રગટ કરવાનું ઘણું મુનાશખ સમજીએ છંધયે-કેમકે તેમાં પારસી કામને લગતું ઘણું બમાં આવેલું છે, તેઓને મોટા મોટા ખેતાળ અને અધીકાર મલેઆ છે તે સખલાંની નોંધ દરેક પારસી ઘરે જલવાઈ રેહવાના હેતુથી એ રસીલો હેવાલ હેઠલ સમાવીએ છંધિએ.

લંડનની ઉઠાગરી—નામદાર શેહનશાહ તથા શેહનશાહબાનું મેરી પોતાના રસાલા તથા દોસ્ત આશનાઓની પાંચ સાત મનવારોના કાફલા સમેત “ મદીના ” નામની સટીમરમા લંડનથી ગયા નવેમ્બર માસની તા. ૧૧ મીએ નીકલેલા એડન ખાતે તા. ૨૫ મી નવેમ્બરે આવી પુગા હતા.

એડનની પધરામણી—પેહેલવેહેલાં એડનના કેસનટ મધેના રીસેપ્શન હોલમાં ગયા હતા. જ્યાં રીસેપ્શન કમીટીના પ્રમુખ શેઠ હોરમસજી કાવશજી દીનશાહની નામદાર શેહનશાહ સાથે એલખાણ કરાવવા પછી શેઠ હોરમસજીએ એડનની પ્રજા તરફનું માનપત્ર વાંચી સંબલાવ્યું હતું. તે બાદ પાદશાહી જેડું રેસીડનસીમાં ગયું હતું જ્યાં જેનરલ સર જેમસ બેલ તથા લેડી બેલે એટ હોમનો મેલાવડો કર્યો હતો, તેમાં હાજર રહેલાઓમાં પારસીઓમાં શેઠ હોરમસજી કાવશજી દીનશાહ, બાનુ અને બેટી, શેઠ કેકાબાદ કાવશજી દીનશાહ, બાનુ અને બેટી, અને ખાન સહીબ બેદરામજી સોરાબજી મેહતા હતા.

મુંબઈની પધરામણી—એડનથી નામદાર શહેનશાહ તથા ખાનુ મુંબઈ આવવા નીક-
લેલાં તા. ૨ જી ડીસેમ્બરે મુંબઈ ખાતે પોતાના પનોતાં પગલાં મુક્યાં હતાં. એ ભાગ્યવંત
દીવસ માત્ર મુંબઈનીજ તવારીખમાં નહીં પણ આખા હિન્દ સરજમીનમાં બલકે તમામ શહેન-
શાત જ્યાં બ્રીટીશ વાવડો મગરૂરીથી ઉઠે છે તેના દરેક ભાગમાં સરવેથી વધુ અગત ધરાવનાર
અને યાદગાર બનાવ માટે તવારીખના સફાઓ ઉપર સોનેરી હરફે સદા નોંધાઈ રહેશે. વળી આખા
હિન્દમાંથી શહેનશાહની થયલી પધરામણી ટાંકણે આખી હિન્દની વધાદાર પ્રજા તરફથી જે દબદબા
બરચો આવકારે આપવામાં આવ્યો હતો તે એટલો તો ખરા અંતકરણનો ઉંડો દીલસોજીથી ભરપુર
અને અણુહદ લાગણી ઉશકેનારો હતો કે જેથી એ નામદારો ખુશી શાયે હમેશા તે યાદ કરતા રહે છે.
એ મુજબ ઈંગ્લેન્ડના કોઈ પણ રાજ કરતા શહેનશાહે છેક ખારમી સદી પછી યુરોપની શરહ
બહાર દરીઆની પેલેપાર પ્રવાસ કરી એક હીંદી મુલકમાં પગ મેલ્યો હોય તો આ પેહલવહેલોજ
બનાવ લેખી શકશે. મરહુમ નામદાર શહેનશાહ એડવરડ તે હાલનાં નામદાર શહેનશાહ જ્યોરજના
પીતા પોતે એક શાહનશાહ તરીકે હીંદુસ્તાનની ફરી મોલાકાત લેવાને ઘણું આરજુમંદ હતા પણ
તેઓ પોતાના રાજપાટની ભારે જંજલો તથા ખાસ કરીને પોતાની વરધ અવસથાના સખ્યે એ
ખાહેશ પર આણી શક્યા નહીં હતા. સને ૧૯૦૩ માં ભરવામાં આવેલી વેલાતની દરબાર વેલાએ મરહુમ
નામદાર શાહનશાહ એડવરડે હીંદી રાજવંશીઓ તથા પ્રજા જોગ મોકલેલા યાદગાર સંદેશામાં જે
નીચલા શબ્દો જણાવેલા તે ખરેખર પ્રસંગોપાત થઈ પડ્યા વીના રહેશે નહીં. “હું નકકી પછે
આશા રાખું છું કે, મારો વહાલો પુત્ર, પ્રીનસ ઓફ વેલ્સ તથા પ્રીનસેસ ઓફ વેલ્સ, લાંબો વખત
જવા અગાઉ હીંદુસ્તાનથી પોતે અંગત રીતે માહીતગાર થશે, કે જે દેશની તેઓ મોલાકાત નજરે
નજર જોયે છે એમ હું હમેશા ખાહેશ રાખતો આવ્યો છું તથા જે દેશને તેઓ પોતે પણ જોવાને
એકસરખી રીતે આતુર છે. આવા મહત્વના પ્રસંગે હું ઘણા ખુશીથી હીંદુસ્તાન આવતે જો તેમ
આવવાનું મારાથી બની શકતે તો.” મરહુમ નામદાર શહેનશાહ એડવરડ તે હાલનાં શહેનશા-
હના પીતા જે ખાહેસ રાખતા હતા તે ઉપલા બનાવને જો વરસ પસાર થયા કેડે પાર ઉતરી હતી.
સને ૧૯૦૫ માં નામદાર શહેનશાહ જ્યોરજ અને શહેનશાહાબાનું મેરીએ પ્રીનસ અને પ્રીનસેસ
ઓફ વેલ્સ તરીકે આપણાં દેશની પેહલી મોલાકાત લીધી હતી. અને પોતાની બવીસયની પ્રજા વીશે
નજરો નજર અનુભવ મેલવયો હતો તે વેળા તેઓ નામદારોને જે ભારે આવકાર હીંદી પ્રજા તર-
ફથી આપવામાં આવ્યો હતો તેની તેઓ ઉપર ઘણી ઉંડી અસર થવા પામી હતી.

નામદાર શહેનશાહ તથા શહેનશાહાબાનું તેમના માહન દરજ્જાને અને હિન્દની તવારી-
ખમાં પહેલવહેલીવાર તેના શહેનશાહની થયલી પધરામણીને જાણતો દબદબાબરચો આવકાર
આપવાને જેમ દશેદેશ ગામેગામ અને ઠામેઠામ તેમ ખુદ મુંબઈ નગરીની પ્રતિષ્ઠાને શોભા અને જોખ
મળે એવી રીતે દરેક ગોઠવણો મહીનાઓ આગમચથી મુંબઈમાં કરવામાં આવી હતી. અને
શહેનશાહી સવારીવાલા દરેક રસ્તાઓ ઘણા સરસ રીતે શણગારથી આરસતા કરવામાં આવ્યા હતા
તેમજ પુશકલ ધામધુમ કરવામાં આવી હતી. વળી કેટલાક દીવસો સુધી આખા મુંબઈ શહેરમાં
લાંબો વખત સુધી સરકારી ઇમારતો તેમજ ખાનગી મકાનો-હાશીસોપર સારી રાશની કરવામાં
આવી હતી. જુદે જુદે ઠેકાણે આરકાંઓ હજારો ડીધાં હતાં, તેમાં જાણીતા શહેરી શેઠ ધનજીભાઈ
બમનજીએ પોતાના ખર્ચે હજારો કરેલાં ઇમારતને લગતાં માણસનાં માથાં સાથના ગોપાના ચીત્રો-
વામાં આરકાં ઘણાં સારાં હતાં. વળી એ બનાવની ખુશાલીમાં આતશબાજીથી થઈ હતી તથા કેટલાક
મહીના સુધી એક મોટું પ્રદર્શનથી રમતગમતના સાધનો સાથ મેદાનમાં ભરવામાં આવ્યું હતું.

ખાદશાહી જોડાંને લાવનારી સડીમર ‘મહીના’ તા. ૨ જી ડીસેમ્બરે સવારના નવ વાગે
મુંબઈના ખારાંમાં દાખલ થઈ હતી. નામદાર શહેનશાહે પોતાના રસાલા સાથે સાંજે ૪ વાગે
પોતાનો પનોતો મમ એમોલો મંદરની સીડી ઉપર મેલ્યો હતો. જ્યાંથી નામદાર શહેનશાહ અને

શહેનશાહઆનું રીસેપશન પેવીલીયનમાં ગયાં હતાં ત્યાં એ નામદારોને પ્રથમ આવકાર દેવાને હાજર થયલા મોટા મોટા ઓધેદારોમાં મયુનીસીપાલ કોરપોરેશનના પ્રમુખ આં સર શીરોજીશાહ મેરવાનજી મેહતા અને મુંબઈના શેરીફ સર શાપુરજી બરજેરજી ભર્યા હતા, તેમજ ઘણા ન્હાણીતા જરથોસ્તી શહેરીઓની હતા. એ બંને નામદારોને મંડપમાં એમશી થીએટર આગળ એવો માટે ખાસ ઉભાં કરવામાં આવેલા ખાસ તખ્ત સાથના અને સુંદર શંગારથી સજ્જાં કુલવારી જેવાં આસાન ઉપર બેસાડવામાં આવ્યા બાદ મુંબઈની મયુનીસીપાલ કોરપોરેશન તરફનું માનપત્ર કોરપોરેશનના પ્રમુખ આં સર શીરોજીશાહ મેહતાએ પોતાના બુલંદ અવાજથી વાંચી સંભલાવ્યું હતું. જે કીમતી કાસકેટમાં મેલી સર શીરોજીશાહે મયુનીસીપાલ સેક્રેટરી શેઠ રસ્તમજી પેસતનજી મસાની સાથે જઈ હાથો હાથ નામદાર શહેનશાહને નજર કર્યું હતું. એ પછી લેડી શીરોજીશાહ મેહતાએ કોરપોરેશન તરફથી એક સુંદર તુરો નામદાર શહેનશાહઆનું બેઠ કરી દેશી બાનુઓની ઢબ મુજબ નામદાર શહેનશાહઆનું એવરણું લીધાં હતાં. મંડપમાંથી પાદશાહી નેડું નીકલેલું એક સુંદર શરધશનાં આકારમાં મુંબઈના ચોકશ મોટા રશતાઓપર ફરીવલેયું હતું જે વેલાએ મુંબઈની આલમ અને લશકરી ટોલીઓ કામે કામ ઉભી રહીને આખે રશતે શેનશાહી શરધશને ભારે હરશનાદ સાથે વધાવી લીધું હતું. ફરી આવેલા પછે પાદશાહી નેડું પાછું પોતાના દરીઆઈ કાફલા પરજ વસવાત કરવા રાતે ગયું હતું.

તાં ૨ જી દીસેમબરની રાતે એ બાદશાહી નેડાંએ સ્ટીમર મદીના ઉપર કેટલાક પરોણાઓને ખાણા ઉપર નોતર્યા હતા તેઓમાં આં મીં જસરીસ દીનશાહ ઘનજીભાઈ દાવર તથા મીં અને મીસીસ રતન જમશેદજી તાતા હતા. ખાણા પછી બાદશાહી નેડાંએ પરોણાઓ સાથે છુટથી બેલાઈ દીલસોજીથી વાતચીત ચલાવી હતી. અમ્મી પોતાને મહેલ આવકારની ખુશાલી જાહેર કરી છેલ્લી મુંબઈની મુલાકાત પછી ઘણો ફેરફાર થયેલો જણાવ્યો હતો.

તાં ૩ જી દીસેમબરે બપોરના સરકારી મેહલમાં ખાણાનો મેલાવડો થયો હતો. તેમાં જે ન્હાણીતા શહેરીઓને નોતરીયા હતા, તેઓમાં સર શાપુરજી બી. ભર્યા, ઓનરેબલ સર શીરોજીશાહ મેરવાનજી મેહતા, શેઠ હોરમસજી અરદેશર વહાડયા, ઓનરેબલ ડાં ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન વીગેરે હતા. વળી રાતે પણ નામદાર શહેનશાહે પોતાના બારકસ ઉપર દીનર આપ્યું હતું, તેમાં હાજર રહેલા પરોણાઓમાં નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરેનેટ તથા સર શાપુરજી બી. ભર્યા હતા. નામદાર સર જમશેદજીના બાનુ લેડી શીરીનબાઈને પણ આ દીનપર હાજર થવાનું બાદશાહી ફરમાન મળ્યું હતું, પણ અડચણને લીધે તેવો હાજર થઈ શક્યાં નહીં હતાં.

તાં ૪ થી દીસેમબરનો દીવસ બાદશાહી નેડાંની પધરામણીના સંબંધમાં મુંબઈની જુદી જુદી શાળાનાં બાળકોનાં જીગરમાં સદા યાદગાર રહી જશે. એ દીને સહવારે નામદાર શહેનશાહ અને શહેનશાહઆનું મુબારક દરશન માટે અતરે ભરવામાં આવેલા એકઝીબીશનવાળા મેદાનમાં મુંબઈની સખલી સ્કુલના સઘળી જ્ઞાતના લગભગ ૨૭૦૦૦ છોકરાંઓને એકઠાં કરવામાં આવ્યાં હતાં. જ્યાં સર શાપુરજી ભર્યા, શેઠો શીરોજી સી. શેઠના અને કાવશજી બહાંગીર વગેરે ગ્રહસ્થોએ ઘણી તારીફ લાયક ગોઠવણો કરી સારો બહોળસ્ત રાખ્યો હતો. તેમજ પારસી એમબાયુલંસ ટ્રીગેડના ૨૦ જવાન્યાઓએ કોઈબી બાળક બેઠોસ વગેરે થતાં તેઓને લાવ લઈબિવ કરવામાં સારી મદદ આપી હતી. વળી મેદાનમાં દાખલ થવાના શહેનશાહી દરવાજા ઉપર પુલોનું મોટું આરકુ શેઠ હોરમસજી ફોરીસ્ટે ઉજી કીધું હતું. નામદાર શહેનશાહ તથા શહેનશાહઆનું દશ વાગે આવી લાગતાં મુંબઈના નામદાર ગવરનર સાથ શેરીફ સર શાપુરજી ભર્યા અને વડા જજને આવકાર આપ્યા પછી હાજર રહેલી જુદી જુદી જ્ઞાતની બાળકોઓએ ગીતો ગાયાં હતાં, તેમાં પારસી બાળકોએ “રક્ષ દેવ તું મહારાજ” વાલું ગુજરાતી રાજગીત ગાયું હતું. ફરેક બાળકને નામદાર બાદશાહી નેડાંની સખી સાથનું અડકુ પ્યાલું તેમાં ચોક્રેટ મુકી અને વાવડા વીગેરે ભેટ આપ્યું હતું.

નામદાર શેહેનશાહ તા. ૩ જી દીસેમબર દેવળમાંથી ફારેગ થવા પછી આગબોટ “મદીના” ઉપર વીધાય થવા બાદ તેમની મોટી સ્ટેટ કોચ ગવર્નમેંટ હાઉસમાં પાછી ફરતી હતી તેટલાં ઘોડાઓએ મસતી કીધાથી ગાડીને મોટું નુકશાન પુગું. આ ગાડી ખાસ વાઇસરાએ કલકત્તાથી મોકલી હતી અને બીજે દીને સવારના બાળકોની જીયાફતમાં આવવા માટે જોઈતી હતી. જેથી નામદાર ગવર્નરના ખાસ કોચ બીલડર શેઠ પેસતનજી બી. પ્રેસને આ કામ સોંપવામાં આવ્યું. આ બાળીતાં કારખાનાએ સારી રાત કામ કરીને સવારના ચાર વાગામાં ગાડી પાછી તૈયાર કીધી જેના ઉપકારમાં એક તાર મળ્યો હતો-તેમાં નીચે મુજબ જણાવવામાં આવ્યું હતું. “નામદાર શેહેનશાહની કેંપ—મી. પેસતનજી પ્રેસ—ફાર્ટ કોચ ફેક્ટરી. “તમારાં સારાં અને ઝડપીયાં કામ માટે હું ધણો આભારી છું. તમારી મદદ વગર હું મોટી મુશ્કેલીમાં આવી પડતે. લા. નામદાર શાહનશાહના મીલીટરી સેક્રેટરી.”

સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનેટ તા. ૧ લી જાનેવારીએ મુંબઈ સરકારના પોલીટીકલ ખાતાના સેક્રેટરીને કાગળ લખ્યો હતો કે સનીવાર તા. ૨૫ મી નવેમબર ૧૯૧૧ ના દીવસે સર જ. જ. પા. બે. ઈનસ્ટીટ્યુટમાં મલેલી પારસીઓની જાહેર સભાએ પસાર કરેલો એક ઠરાવ હું તમે જોગ મોકલું છું, અને તેની રૂએ આપને એલતેમાસ કરું છું કે આ સાથે મોકલેલું માનપત્ર અને કાસકેટ નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહબાનુ સનમુખ રજુ કરશે. પારસીઓની જાહેર સભાનો ઠરાવ એ હતો કે કોરોનેશન દરબાર ટાંકણે નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહબાનુને જે માનપત્ર નક્કર કરવા ધાર્યું છે તે આ સભા બહાલ રાખે છે, અને સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનેટ, તે કોમના પસંદ કરેલા મુખીને એલતેમાસ કરે છે કે તે ઉપર તેવજો પારસી કોમની તરફથી સહી કરવી, અને તેને સરકાર જોગ રવાના કરવું. એ કાગળનો નીચલો જવાબ સરકારના રાજદવારી સેક્રેટરી તરફથી મળ્યો છે :-સાહેબ, તા. ૧ લી દીસેમબર ૧૯૧૧ ના તમારા કાગળના જવાબમાં આપને જણાવવાનો મને હુકમ થયો છે કે પારસી પંચાયતે મોકલેલું માનપત્ર નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ સનમુખ પેસ કરવામાં આવ્યું છે. નામદાર શેહેનશાહે કર્યાવંત થઈને ફરમાવ્યું છે કે તમારાં વફાદારી ભર્યાં તથા માયા મમતા ભર્યાં માનપત્રમાં સમાવેલી મુખ્યારજ્યાદી માટે, તેમજ જે સુંદર કાસકેટમાં માનપત્ર મોકલ્યું છે તે સાથે નામદાર શેહેનશાહબાનુના, તેમજ એ નામવરના પોતાના, આભારની લાગણી તમેને તેમજ પારસી પંચાયતને પહોંચાડવી. પારસી કોમે ખાતરી રાખવી કે તેઓની ચદતી અને આખાદી માટે નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહબાનુ સદા દીલસોજીભરી કાળજી રાખતાં રહેશે.

હિન્દના મહાન જીજરગ નર શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી તા. ૩૦ મી નવેમબરે મુંબઈના નામદાર ગવર્નર ઉપર એક પત્ર લખી નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુની થનારી પધરામણી વેળાએ તે નામદારોને નીચલો સંદેશો પુગાડવાની અરજ કીધી હતી:-“નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ એથાના રાજઅમલની અધવચમાં મારો જનમ થયો હતો. ૮૬ વરસની મુદત પછી મારી વહાલી માતર જુમી પર, તમે નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમા અને શેહેનશાહબાનુ મેરીને આવકાર આપતાં તેમજ વધાવી લેતાં મને અનુપમ મુખ ઉપજે છે.” ઉપલાં પત્રનો જવાબ નામદાર ગવર્નરે તા. ૩ જીએ શેઠ દાદાભાઈ ઉપર મોકલ્યો હતો. “ખારા સાહેબ, મુંબઈના નામદાર ગવર્નર જોગાં ગઈ તા. ૩૦ મી નવેમબરનાં તમારાં પત્રમાં આવકાર આપનારા જે શબ્દો દરશાવવામાં આવ્યા છે, તે વાંચી નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુને ઘણો સંતોષ ઉપજ્યો છે અને આવી માયાકુલ લાગણી જાહેર કરવા માટે નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ તરફથી તમારો મોટો ઉપકાર માનવાની મને ફરમાશ થઈ છે. નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ ઉપર મુંબઈની પ્રજાએ ગઈ કાલે આપેલા દીલોજનીભર્યા આવકારથી ઘણી ઉડી અસર થઈ છે. નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ આશા રાખે છે કે તમે સારી તનદરોસ્તીમાં હશે અને તમારી વરધ અવસ્થા સુખ અને શાંતીમાં પસાર થાઓ.”

કલકત્તાની જરથોસ્તી અંગુમનના ત્રસ્ટીઓ શેઠો પેસતનજી એક્લજી મજદર તથાત વરોજી બમારજી અરજનીએ તયાની જરથોસ્તી અંગુમન તરફથી નીચલો તાર, સડીમર 'મહીના' ઉપર મોકલ્યો હતો:-તમે નામદાર પાદશાહી જેડાંએ હીંદને કીનારે યગ મુકવાની ખુશાલીની તક લઈ કલકત્તાની જરથોસ્તી અંગુમન તરફથી અમારાં જીગરની અને ખરાં દીલની મુખારકબાદી તમે નામદારો સનમુખ રજુ કરવાની અમો રજા લઇયે છીએ. તમે નામદારોને પુર તનદરોસતી ધંધજતાં દુવા ગુમરયે છીએ કે આ મહાન અને ઈતીહાસીક પ્રસંગ પુરતી ફતેહ સાથે ફતેહમંદ નીવડે. ઉપલા તારનો જવાબ ત્રસ્ટીઓને નીચે મુજબ મળ્યો હતો:-પ્રાઇવેટ સેક્રેટરીને મળેલા હુકમની રૂએ જણાવવામાં આવે છે કે, નામદાર પાદશાહી જેડાં ઉપર કલકત્તાની જરથોસ્તી અંગુમને મોકલેલા વફાદારી ભરયા તાર માટે, તે નામદારો તયાંની અંગુમનના મેમબરોનો આભાર માને છે. એ ઉપરાંત ચીનના કેનટનની પારસી કોમે તથા ઈલાવની રહ્યત તરફથી શેઠ જીવજી લીમજીભાઈએ, પંજાબનાં ધરમપુર ખાતેના કીંગ એડવરડ સેનેટરીયમના તખીબ તથા રહીશો તરફથી એ સેનેટરીયમના ડાકટર ફરામજી દાદાભાઈ નાણાવડીએ, ડાકટર નાદીરશાહ હોરમજી સુખ્યાએ અને એરવદ રશતમજી જમશેદજી ગોદા દસ્તુર વગેરે ઘણા ગ્રહસ્થોએ મુંબઈ તેમજ જુદે જુદે દેશાવરો ખાતેથી મુખારક બાદીના સંદેહશાહ મોકલાવ્યા હતા. વળી મોખેદ નવરોજજી ફરામજી પાવરીએ મુંબઈમાં બાદશાહી જેડાની પ્રધામણીને દીવસે અંગુમનના આતશબેહરામમાં પાક અવસ્તાવાણી જેડી બલી દુવા ઈચ્છનારી બંદગી કીધી હતી.

દીલ્લીની પધરામણી-નામદાર શહેનશાહ તથા શહેનશાહબાનુ તા. ૫ મી ડીસેમ્બરની રાતે મુંબઈથી ઉપડેલા દીલ્લી ખાતે તા. ૭ મીએ સહવારના જઈ પુગા હતા. ત્યાં એવો નામદારે તા. ૮ મીએ આપેલા એક મોટાં ખાણાપર પારસીઓમાં ઓ. શેઠ માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઈ અને એવજુના ઘણીયાણી બાઈ જરખાઈ હતાં. તા. ૯ મી એ હીંદુસતાનની આગેવાન બાનુઓનું ડેપ્યુટેશન નામદાર શહેનશાહબાનુની મુલાકાતે પધારયું હતું-એમાં મહારાણીઓ, લેડીઓ અને ઉમરાવઝાદીઓની મોટી સંખ્યા હતી. એવોએ નામદાર શહેનશાહબાનુને માનપત્ર નજર કરતાં બે કામતી ઝવાહીરો હીંદવાણીઓ તરફથી ભેટ આપ્યાં હતાં. હાજર રહેલી બાનુઓમાં પારસીઓમાં લેડી મેહરખાઈ દોરાબજી તાતા, લેડી આઈમાય શીરોશાહ મેહતા અને બાઈ જરખાઈ માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઈ વગેરે હતાં.

એ રીતે મુંબઈથી જી. આઈ. પી. રેલવેના બોરીબંદરથી ખાસ તરેનોની મારફતે નીકળેલો દાદર સ્ટેશનપરથી વડોદરા રેલવેપર થઈને પાદશાહી કાફલો તા. ૭ મી ડીસેમ્બરને દીને દીલ્લી જઈ પુગયા પછે-ત્યાં પણ મુંબઈની પેઠે ઘણી શરશ ધામધુમો થઈ અને દીલ્લી શહેર ખુબ ગાજી રહ્યું. મોટાં-શીંગાર સાથના રાજવંશીઓ બેલાંના સરઘસો નીકલેઆ-મુલાકાતો અને મેલાવડા રોશની રામશનીઓ થઈ અને જ્યાંવેર નામદાર શહેનશાહ એક અઠવાડયું ઉપર દીલ્લીમાં વશેઆ ત્યાંવેર દીલ્લી શહેરનો મહીમાં તદન બદલાઈજ ગીઓ-તેમાં જ્યારે તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બરનો દીવસ કે જે દીવસે પાદશાહી તખ્તો તાજની અને માથે મુગતની કીરીઆ થવા સાથે એક મોટી પાદશાહી દરબાર ભરવાનું ઠેડવેલું હતું તે દીવસનો તો હાડમાઠ જેવા જેવો નીવડેઓ હતો. એ દરબારમાં થયલાં ચોકશ કામકાજે જમાનાવેર વીશરાવાનાં નથી. હેવા અદમુત બનાવો બનેઆ છે-તે એમ કે પેહલું મુખ્ય એ થયું કે હીંદ શર જમીનની અસલી મોગલ પાદશાહીના જે અકબર જેવા નામની પાદશાહોએ પોતાના પાયતખત તરીકે દીલ્લી શહેરની જાહોજલાલી જાલવેલી તેવાં એક પુરાતમ શેહરનું નશીબ હવડાં પાછું ફરી ગીયું. અને હીંદમાં બરીદીશ રાજનો અમલ બરખા થવા પછે જે આજ સુધી કલકતા શહેરે ઈંગલીશ રાજનાં "પાયતખત"નું માન મેલવેલું તે એકદમ ફેરવાઈ ગયું-કલકતેથી પાયતખત ફેરવી નાંખીને દીલ્લીમાં લઈ જવાનાં જાહેર નામા અને કરારનામાં વંચાયા અને દીલ્લીવાનો તો એ વાત સમજીને ખુશખુશાલજ થઈ ગીઆ.

ખીજી ગમથી કલકતા અથવા બંગાલ પ્રાંતને એક જુદીજી ખુશાલીમાં ગરકાવ થઈ જવાનું બન્યું તે એ કે પાંચ શાત વરસની મુદત પર બંગાલ પ્રાંતને બરીટીશ રાજે અખંડમાંથી છુટો કરીને આશાંમ વીગરેનાં શેહરો જુદાં પાડી બંગાલનાં બે ભાગ રાજદુવારીની રીતે કરી નાંખ્યા હતા, જેથી બંગાલીઓ પોતાનું એકપતા દુટ્ટી ગયલું સમજીને હેવા તો નારાજ અને બેદીલ થઈ ગયા હતા કે કેટલાક અનધડ લોકો તેનું વેર લેવાને રાજદરોહી કરવા લાગ્યા-બંગોળા જેવાં નાસદીક હથીઆરોથી કેટલાક અંગરેજ અમલદારોના જન વટીક લીધા-અને ખીજી બેવદ્રાધ બતલાવા લાગ્યા કે જે સરક હેમાકાત અને નાદનીયત ભરેલું હતું. પણ શાખાશ ! બરીટીશ હકુમતની અદલ ઈનશાસી અને કદર પીછાંની હેવી બની કે આ પાદશાહી તાજપોશીનો હાથ ધરીને બંગાલનાં ભાગલા પડવાનું જે ત્યાંની રઘએતને અનભાવતુ હતું તેને પાછો ઈનશાસ આપી દીધો અને પાછું બંગાલ એકતર કરીને જુદો ગવરનર તથા નવા અમલદારો નેમી આપેઆ-એ તે અદલ રાજની મુનશસી કે એકવાર થયલું પાછું ફેરવવાની કશીખી આનાકાની કરવા વગર શમતોલપણું બેશાહી દીધું. આ હકની સાથે હીંદ રઘએતને પાદશાહી આમદથી ખીજી રીતેખી નવાજેશ કીધી અને નવા હકો બખશેઆ તથા પચાશ લાખ જેવી પાદશાહી રકમની બક્ષેશ હીંદમાં રઘએતની કુળવાણી વીગરે માટે આપતી કીધી. છુટે હાથે અને દુલ્લે દીલે ખેતાઓ બક્ષેઆ-તેમાં ખીજી બધી જ્ઞાતો સાથે પારશી કોમને ધણા શારો ફાલો મલ્યો છે-તરણુ તો સર નાઈટો વધેઆ છે ને તે માનવંત ખેતાઓને માટે હેવા લાયક પારસી ગ્રહસ્થોની નેમણુંક થઈ છે કે તેવા નામચીન નરોને હેવા માનવંત ખેતાઓ મલેલા જોઇને આખી પારસી કોમને નેહાત ખુશી ઉપજી છે-તેમાં આપણી હાથ કોરટના પારસી નામવર જરટીશ સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર, સર શાપુરજી બરજેરજી બર્યા શેર દલાલ અને નાગપોરવાલા ખાન બહાદુર બેજનજી દાદાભાઈ મેહતાને સર નાઈટ ના ખેતાઓ મલ્યા છે. તથા ખીજા પારશીઓને નાહાના મોટા ખેતાઓ મલ્યા છે-ખીજા માન અકરાઓ મલ્યાં છે-એ સરવેનો તુલોતવીલ હેવાલ નીચે મુજબ છે :-

ઉપલો તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બરનો દીવશ ઉજેઓ કે દીલ્લી શેહર તો બામદાદથી ગાજી-વાજી રહેયું-લશકરોનાં મોટા જમેલા, તોપોની શલામતી, ખેડોનાં શરોડો અને રણુશીંગડાના અવાજો શમેત રાજવંશી જોડું શહવારે અગીઆર કલાકને શુભ મુહુરતે પોતાની છાવણીમાંથી દરબારમાં આવી ખીરાજયું-તે વખતની અદા અદબ અને તાજે તવાજમ જેવા લાયકજી હતું. શંઘલી કીરીઆ હેવા માહાન પરશંગને લાયકની જતી ચાલી-પેહલાં હીંદના વાઈશિરાય નામદાર ગવરનર જનરલે આવકાર આપી નામદારોને બેશાડ્યા પછે કીરયા કાંમના વડા કરનલ શર હેનરી મેકમેહોને નમન કરી કીરયાની શુરઆતની ફરમાખરદારીની રજા મેલવી-તે પછે

નામદાર શેહેનશાહનું ભારણુ—નામદાર શેહેનશાહે દરબારમાં બુલંડ અવાજે કરેલું મુખારક બાપણુ નીચે પ્રમાણે હતું:—“આભાર અને સંતોષની ખરી લાગણીથી તમે આગમ આજે અહીં હું ઉભો છું. આ વરસે મને અને શેહેનશાહબાનુને ઘણી ભારે કીયાઓ અને અસાધ્ય-રણુ પણ ખુશહાલી ભરી મેહેનતના બોજમાંથી પસાર થવું પડ્યું છે પણ વખત અને છેટાં છતાં હીંદમાંના અમારા ગયા પ્રવાસની યાદે અમને જે ભુમીને ચાહતાં અમે શીખ્યાં હતાં તે તરફ ખેંચ્યાં હતાં, અને જે ભુમીમાં અમારા વતન જેટલી મેહેરબાની અમારાં તરફ બતાવવામાં આવી હતી તેની ફરીની મોલાકાત લેવાની લાખી મુસાફરીએ જગકતી ઉમેદો સાથે અમે નીકળ્યાં હતાં. તેમ કરવામાં મેં ગઈ તા. ૨૨ મી જુને વેસ્ટમીનસ્ટર એબીમાં કરવામાં આવેલો મારો રાજ્યાલીષેક કે જેની રૂયે મંજીર રેવાજે અને પુરાતમ કીયા પ્રમાણે મારા વડીલોનું તાજ મારાં શીર ઉપર મેલવામાં આવ્યું હતું, તેનો સદેશો ગયા જુલાઈ માસમાં મોકલી આપતાં મારા રાજ્યાલીષેક વીષેની ખબર જાતે આવીને આપવાની જે ઈજા જાહેર કરી હતી, તે પાર ઉતારી છે, શેહેનશાહબાનુ સાથની મારી

હાજરી મારફતે હીંદના વફાદાર રાજકરતાઓ અને વફાદાર પ્રજા તરફનો અમારો પયાર બતાવવા, અને હીંદી શેહેનશાહતની આખાદી અને તેનું સુખ અમારા જીવનમાં ફેટલું વહાલું છે તે બતાવવાને પણ હું ઇતેજાર છું. વળી મારી ઇચ્છા એવી છે કે, રાજ્યાભીષેકના ગંભીર મહોતસવ વેળાએ જેઓથી હાજર થવાને બનયું નહીં હતું તેઓને દેહલી ખાતેની તેની યાદગારીના મહોતસવમાં ભાગ લેવાની તક મળવી જોઈએ. આ વીસ્તીરણ મેળાવડો, અને તે મધે મારા ગવરનરો અને વીશ્વાસુ અમલદારો, મારા મોટા રાજવંશીઓ, પ્રજાના પ્રતીનીધીઓ, અને મારી હીંદ સલતનતની લશ્કરી ફાજો તરફનાં ડેપ્યુટેશનોને જોવાથી મને અને શેહેનશાહખાનુને ખરી ખુશહાલી અને સંતોષ ઉપજ્યો છે. જે ભક્તીભાવ અને વફાદારી તેઓ વફાદારીથી જાહેર કરવા ખાહેશમંદ છે તેનો હું જાતે સતકાર કરીશ. આ ઇતીહાસીક પ્રસંગે રાજવંશીઓ અને પ્રજાના લોકો મારી સાથે દીક્ષસોજી અને મમતા ભરેલી ભલી લાગણી સાથે જોડાયાં છે તેથી મારા ઉપર ઉંડી અસર થઈ છે. આ લાગણીઓનાં ચીનહ તરીકે મારા રાજ્યભીષેકની યાદમાં મારા તરફની ખાસ નવાજેશો અને મેહેરખાનીઓ ફરમાવવાનો મેં ઠરાવ કર્યો છે, અને આજે થોડો વખત રહીને આ મેળાવડા સન-સુખ મારા ગવરનર-જેનરલની મારફતે હું જાહેર કરાવીશ. સેવટે આ તકે ફરીથી ખાતરી આપતાં મને ખુશહાલી ઉપજે છે કે તમારા હક ઇલાકા જાળવણી કરવાની મારા પુજ્ય વડીલોએ જે કમુલાતે તમને આપી હતી તેને હું વળગી રહીશ, અને તમારી આખાદી, સુલેહ અને સંતોષ માટે ઇતેજારી ભરેલી કાળજી રાખતો રહીશ. તે સરવ શક્તીવાન સાહેબ પાસે હું દોઆ ગુજારું છું કે મારી પ્રજાની નેગેહખાની તે કરે અને તેના સુખ અને તેની આખાદી વધારવાની મારી અત્યંત કાળજીમાં મને મદદ આપે. હાજર થયલા સધખાઓને, ખંડયા રાજાઓને અને પ્રજાઓને હું પયારભરી મુબારક બાદી ઇચ્છું છું.”

ઉપલું જાણવા જોગ બાપણ ખલાસ થતાં ચાલુ હરશનાદ અને હુરરેના જંગી પોકારો વચ્ચે નામદાર શેહેનશાહ પોતાની બેઠક લેવા બાદ નામદાર શેહેનશાહને નમન કરવાની કીયા થઈ તેમાં પહેલાં નામદાર ગવરનર-જેનરલે તખ્ત તરફ જઈ વાંકા વળી નમન કીધું હતું તે પછી નામદાર સેનાપતી અને નામદાર વાઈસરોયની કારોબારી કાઉનસીલના સભાસદોએ નામદાર વાઈસરોયની માફકજ નમન કીધું હતું. નમન કરતી વેળાએ તેઓ દરેકના નામો નામદાર ગવરનર-જેનરલે પોકારયાં હતાં. તે બાદ પહેલા વરગના દેશી રાજકરતાઓ અનુક્રમે નમન કરવા આવ્યા હતા. તેઓ પાછળ બંગાલનો નામદાર વડો જડજ અને ખીજ જડજો, વડી ધારાસભાના સભાસદો, પ્રાંતોના હાકેમો અને વડાઓ અને તેમની કારોબારી કાઉનસીલોના સભાસદો, ઇલાકાઓના દેશી રાજકરતાઓ અને તે બાદ જુદા જુદા ઇલાકા તરફના પ્રતીનીધીઓ પોતાના દરજ્જાના ક્રમવાર નમન કરી ગયા હતા.

નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહખાનુ પાદશાહી મંડપ તરફ ગયાં હતાં જે વખતે સોનેરી અને કીનખાખના પોશાકમાં દીપી રહેલા હજુરયાઓએ તેમના ઝભાઓની કોર ઉપાડી હતી અને કીરમજી અને સોનેરી પોશાકમાં સજ થયલા ચોખદારોએ તે નામવરોના સર ઉપર સોનેરી છતરો ધર્યાં હતાં. બાદશાહી જોડાંતી પુઠે નામદાર ગવરનર જેનરલ અને હીંદી પ્રધાન લોક ક્યુ, ડ્યુક ઓફ ટેક અને ડ્યેસ ઓફ ડેવનશીયર તેમને વળાવા ગયા હતા. એ પછી નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહખાનુએ પાદશાહી મંડપનાં ઉંચા આસન ઉપર ચઢી બાદશાહી તખ્ત ઉપર પોતાની બેઠક લીધી હતી બાદ મેદાનમાંના બેનડોએ સરોદો વગાડી નેકી પોકારનારા હેરલ્ડોને બોલાવ્યા હતા જેઓ પોતાના રમણીય પોશાકમાં બાહેરથી પડધમો વગાડી તેનો જવાબ આપવા મંડપા હતા. આ અવાજ બંધ પડતાં હેરલ્ડોના સફેદ ઘોડાઓનું સરધસ તમાશખીનોની ફરતી બેઠકની વચોવચ આવી ઉભું રહ્યું હતું અને પાછા પડધમો વાગી રહ્યાં હતાં. અહીંથી વળી આ સરધસ ઘોડા દપટાવતું બાદશાહી મંડપને મોખરે જઈ લાગ્યું હતું અને ત્યાં ત્રીજવાર પડધમ બાદી સભાખી આપી હતી.

દેહલીના 'હેરલ્ડ ઓફ ઝેરાસત્રી' મેજર જેનરલ પેટને નામદાર શહેનશાહ જયોરજના રાજ્યાભિષેકનો નીચમસરનો ઢંઢેરો વાંચી સંભળાવ્યો હતો; અને મદદનીશ હેરલ્ડ મલીક ઉમર હયાતખાને મધ્ય ભાગમાંથી ઉરદુ બાપણમાં ઢંઢેરો વાંચી સંભળાવ્યો હતો, તે નીચે મુજબ હતો:—“ અમારાં રાજ્યનાં પેહલાં સને ૧૯૧૦ નાં વરસની તા. ૧૯ મી જુલાઈ અને ૭ મી નવેમ્બરના દીવસોએ બાહેર પાડવામાં આવેલા અમારા ઢંઢેરામાં અત્રે નામદાર ઇશ્વરની મેહેરબાની અને આશીશથી સને ૧૯૧૧ ની બાવીશમી જુનને દીવસે અમારી બાદશાહી રાજ્યાભિષેકની ક્રીયા પુરતી ગંબીરાઈથી કરવાનો અમારો ઝેરાદો અમે જાહેર કીધો હતો અને ઇશ્વરની મેહેરબાની અને આશીશથી અમે તે ગંબીર ક્રીયા ગુરૂવાર તા. ૨૨ મી જુનને દીને કરવાને સામર્યવાન થયા હતા અને અમે સને ૧૯૧૧ નાં અમારા પેહલાં વરસની તા. ૨૨ મી મારચને દીને અમે જાહેર કીધું હતું કે અમારી હીંદી સલતનતમાંની અમને ચલાતી અમારી બધી રધિયોતોની પીછાન કરવાની અમે ઉમેદ તથા બાહેશ રાખ્યે છીએ. આ મુજબની ગંબીર ક્રીયા હાલમાં કરવામાં આવી છે અને તેમાં ભાગ લેવા માટે અમારા ગવરનરો, સેક્રેટન્ટ-ગવરનરો અને બીજા અમલદારો, તથા અમારાં રક્ષણ હેઠળના રાજવંશીઓ, સરદારો તથા ઉમરાવોને અને અમારાં હીંદી શહેનશાહતના બધા પ્રાંતોનાં પ્રતીનીધીઓને અમારી હાજરીમાં બોલાવ્યા છે. અમે અમારા આ બાદશાહી ઢંઢેરાથી એ વાત જાહેર કર્યે છીએ તથા હાલમાં દેહલીમાં ભેગા મળેલા બધા અમારા અમલદારો, રાજવંશીઓ, સરદારો અને લોકોને અમારી રાજવંશી સલામ પહોંચાડી અમારાં હીંદી શહેનશાહત તરફ અમે જે હંકુ વહાલ ધરાવ્યે છીએ તેની ખાતરી આપ્યે છીએ, કે જે શહેનશાહતનાં ભલાં અને આબાદી માટે અમે હમેશાં કાળજી ધરાવતા રહ્યે છીએ અને હમેશાં રહીશું. દીલ્લીમાંની અમારી દરબારમાં આજે અમારા અમલના બીજા વરસમાં તા. ૧૩ મી દીસેમ્બર ૧૯૧૧ ને દીને ઢંઢેરો અમે બાહેર પાડ્યો છે. ખોદા શહેનશાહને સલામત રાખો!”

ઢંઢેરો વંચાઈ રહ્યા પછી પડમચીઓએ ફરી પડમ વગાડ્યા હતા અને જેનદોએ રાજ ખીતના સરોદો વગાડતાં આખી સભા પાંધી ઉભી થઈ ગઈ હતી અને મેદાનમાં મળેલાં ગંજવરલશકર અને ગાર્ડ ઓફ ઝેરાસત્રી ટુકડીએ હથયારો નમાવી માન આપ્યું હતું. તોપખાતાંની બેટરીઓએ એકસો ને એક તોપોની સલામી આપી હતી. નામદાર ગવરનર-જેનરલે ઉભા થઈ નામદાર શહેનશાહ તરફની મહેરબાની બરેલી નવાજેશોનો ઢંઢેરો વાંચી સંભળાવ્યો હતો, જેને સંતોષના હરપનાદ સાથે વધાવી લેવામાં આવ્યો હતો:—

“ખોદાની મેહેરબાનીથી ગ્રેટ બ્રીટન અને આયરલેન્ડનાં એકત્ર રાજ્યોનો અને દરયાને પેલે પારના મુલકોના રાજ, ધરમના રક્ષણ કરતા તથા હીંદના શહેનશાહ નામદાર પાંચમા જયોરજના હોકમથી તમે અત્રે હાજર રહેલાઓને હું તે નામદારનો ગવરનર-જેનરલ આ કીરતીવંત અને યાદગાર અવસર વેળા જે છુટછાટ, મદદ તથા સખાવતની નવાજેશ તે નામદારે કરમાવી છે તે જાહેર કરું છું.”

નામદાર શહેનશાહની બાહેશ અને ઇચ્છાને માન આપી હીંદી સરકારે હીંદી પ્રધાનની સંમતી સાથે હીંદી શહેનશાહતનાં સાધનોનો કંજવણીના વધારા માટે ઉપયોગ કરવાનો પેહલા હક સ્વીકારવાનો ઠરાવ કીધો છે અને એવું ઠરાવ્યું છે કે કંજવણી માટેની આ દેશમાં જે વખાણવાળેગ માગણી થાય છે તેની પીછાનમાં હીંદમાં કંજવણી અને એટલી મોટી સંખ્યાને મળી શકે તેવી અને બહોળી બનાવવી. આ નેમથી સરકાર ખરેખરી લોકપ્રીય કંજવણી વધારવા માટે એકદમ પ્રયાસ લાખ રૂપયા આપવા માગે છે અને સરકારનો મકમ ઝેરાદો છે કે હાલમાં જે મદદ જાહેર કરવામાં આવી છે તેમાં બવીપનાં વરસોમાં વધુ વધારો કરતા રહેવું.

ખોતાનાં જમીન તથા દરયા ઉપરનાં લશકરે બજાવેલી વખાણવાળેગ અને વધાર સેવા ધયાનમાં લઇને નામદાર શહેનશાહે મને તમને જાહેર કરવા જણાવ્યું છે કે હીંદમાંનાં અને અંગ્રેજ

તથા હીંદી લશકરમાંના પચાસ રૂપયાથી ઓછા પગાર મેળવતા ખીનસનદી અમલદારો અને સેપા-
હેને લશકરી ખરચે અરધા મહીનાનો પગાર આપવો. તે ઉપરાંત નામદાર શહેનશાહે ફરમાવયું છે
કે હવેથી હીંદી લશકરમાંના વશદાર હીંદી અમલદારો અને સેપાહેા બહાદુરી માટે વીકટોરીયા
ક્રોસનો ચાંદ મેળવી શકશે. અત્રેના રાજ્યાબીશેક પછીના દાહેકામાં બ્રીટીશ ઈંડ્યાના આરડરમાં
પેહેલા વરગમાં બાવન નેમણુકા વધારવામાં આવશે અને આ ઈતીહાસીક ક્રીયાની યાદગારીમાં પહેલા
વરગમાં પંદર અને બીજા વરગમાં ઓગણીસ નવી નેમણુકા તુરતજ કરવામાં આવશે. હવેથી સર-
હદ તરફનાં લશકર અને પોલીસના હીંદી અમલદારો ઉપતા વરગમાં દાખલ થઈ શકશે. હવેથી
હીંદી લશકરના જે ચોકસ હીંદી અમલદારોએ લાંબી અને માનભરેલી સેવા બંનવી હોય તેઓને
જમીનની ખાસ મદદ આપવામાં આવશે અથવા તો જમીનની ચોકસ મેહેસુલ માફ કરવા અથવા
છોડી દેવામાં આવશે તથા હીંદ “આરડર ઓફ મેરીટ” ના સમાસદોનું મરણુ નીપજતાં તેઓની
વીધવાઓને ત્રણ વરસ સુધી ખાસ પેનશન આપવામાં આવે છે તે દરબારના દીવસથી એવી
વીધવાઓને તેઓની આખી જીંદગી અથવા લગન સુધી આપવામાં આવશે.

પોતાના સનદી નોકરોની ખંતીલી અને ફતેહમંદ મહેનત ધ્યાનમાં લઈને નામદાર શહેનશાહે
મને એવું જાહેર કરવાનો હોકમ કીયો છે કે જે સનદી નોકરીમાંના કાયમના નોકરોનો પગાર પચાસ
રૂપયાથી વધુનો નહી હોય તેઓને અરધા મહીનાનો પગાર બખશેલ તરીકે આપવો.

વળી નામદાર શહેનશાહનું એવું ફરમાન છે કે, જે આસામીઓને અલાર આગમચ દીવાન
બહાદુર, સરદાર બહાદુર, ખાનબહાદુર, રાયબહાદુર, ખાન સાહેબ, રાયસાહેબ અથવા રાવસાહે-
બના ખેતાબ આપવામાં આવ્યા છે અથવા હજી પછી આપવામાં આવે તેઓને માનની નીશાની
તરીકે જુદી જુદી બતના ચાંદ મળશે અને જેઓને મહામહોપાધ્યા તથા શમ્સ-ઉલ-હિલમાના
ખેતાબ આપ્યા છે અથવા હજી પછી આપવામાં આવશે તેઓને તેમનાં પ્રાચીન જ્ઞાનના સારા અભ-
યાશ માટે થોડુંક વારસીક પેનશન મળશે.

વીશેપમાં આ દરબારની યાદમાં તેમજ વખાણવા યોગ્ય જાહેર સેવાના બદલામાં બહુચી-
સ્તાન અને વાવચ સરહદને લગતા પ્રાંતમાં મેહેસુલથી મોકળી રાખીને ચોકસ જમીન જીંદગી
પર્યંતને માટે બક્ષીસ આપવામાં આવશે અને વળી સ્થાનીક સરકારને યોગ્ય લાગશે તો તે જમીન
તેના એક વારસને પણ બક્ષીસ તરીકે રહેવા દેવામાં આવશે.

પોતાના હીંદી રાજવંશી સરદારો પ્રત્યેની લાગણીથી નામદાર શહેનશાહે મને જાહેર કરવા
ફરમાવયું છે કે, હવેથી તેઓ ગાદીનશીન થાય ત્યારે કાંઈ પણ નજરાણું કરવું પડશે નહીં અને કાઠ-
યાવાડ તથા ગુજરાતની સરકારી સતા નીચે નહીં એવી જે મીલકતો તેમજ મેવાડના જે ભુમીઆ સર-
દારોને ખાસે સરકારનું પરચુરણ લેણું છે તે સદંતર અથવા તો તેનો ચોકસ ભાગ કહાડી નાખવામાં
આવશે.

ધમપીરીઅલ સરવીસ તુરપસમાં પણ ચોકસ વધારે નેમણુકા કરવામાં આવશે. વળી
નામદાર શહેનશાહે મહેરબાનીની રાહે એવો હોકમ ફરમાવયો છે કે, ગુન્હા અથવા ખરાબ વરતાણું-
કના સબબે જે ચોકસ આસામીઓ કાયદા પ્રમાણે સજા ભોગવે છે તેઓને કેદખાનામાંથી છોડી
મુકવામાં આવશે તેમજ જેઓ દગા ફટકા વગરનાં માત્ર ગરીબાઈને સબબે ચયત્તાં કરજને લીધે કેદ-
ખાનું ભોગવે છે તેઓને સઘળાઓને છોડી મુકવામાં આવશે તથા તેમનાં દેવાની રકમ બરી
દેવામાં આવશે.

આ બક્ષીસ છુટ વગેરે કયા કયા આસામીઓને કેવી કેવી શરતે મળશે તે હવે પછી જાહેર
કરવામાં આવશે. ખુદા નામદાર શહેનશાહનું રક્ષણ કરે.

દીલ્લી દરબારમાં નામદાર શેહેનશાહે જાહેર કરેલી બક્ષેસોમાંની એક બક્ષેસ એવી મતલબની હતી કે શમસુલ્લ ઓલમાં અને મહામહોપાધ્યાયનો ખેતાળ ધરાવનારાઓને અમુક રકમનું વારસીક પેનશન આપવું કરવામાં આવશે. તેની રકમ હાલ નામદાર હીંદી સરકારે જાહેર કર્યું છે કે એ ખેતાળ ધરાવનારાઓને તેમજ હવે પછી જેઓને એ ખેતાળ મળશે તેઓને દર વરસ તા. ૧૨મી ડીસેમ્બરને દીને રૂ. ૩૧૦૦ નું વારસીક પેનશન આપવામાં આવશે.

બાદશાહી મંડપમાંથી નીકળીને દરબાર શામીઆનામાં આવી પુગયા પછી અને પોતાની ગાડીમાં બેઠક લીધા અગાઉ નામદાર શેહેનશાહ તે બાગુએ ઉભા રહી ગયા અને નીચે મુજબનો હુકમ બુલાસો કર્યો હતો:-

“અમારા ગવરનર-જનરલ સાથે મસલહત ચલાવવા પછી અમારા પ્રધાનોએ અમને આપેલી સલાહ ઉપરથી અમારી રમ્યત જોગ જાહેર કરવાને અમને ખુશાલી ઉપજે છે કે હીંદી સરકારની બેઠક કલકત્તા ખાતેથી ફરવીને અસલ પાયતખત દીલ્લી ખાતે લઈ જવાનો અમોએ ઠરાવ કર્યો છે અને તેજ વેલાએ એ ફરખદ્લીના એક પરીણામ તરીકે જેમ અને તેમ જલદીથી બંગાળ ઈલાકા માટે એક ગવરનરનો ઓધો, બીહાર, છોટાનાગપુર અને ઝોરીસા માટે એક નવા લેફ્ટેનન્ટ-ગવરનરનો ઓધો અને આસામ માટે એક વડા કમીશનરનો ઓધો કહાડવાનો અમે નીશ્ચય કર્યો છે, અને તે ઓધાઓની સ્થાપના દરમીઆન અમારા ગવરનર-જનરલ હીંદી પ્રધાનની મંજૂરીઆત મેળવીને ઘટતા વખતમાં જેમ ઠેરવે તેમ કારોબારી ફરકારો અને વીબાગોની હોદ્દોની ફરીથી વેહેંચણી કરશે. આ ફરકારો હીંદુસ્તાનનો રાજકારોબાર વધારે સારી રીતે ચલાવવાને અને અમારી વહાલો રમ્યતની આબાદી અને સુખ વધારવાને મદદગાર થઈ પડશે એવી અમારી ધણી આતુરતાભરી ખાહેશ છે.”

નામદાર શેહેનશાહે ઉપર મુજબ જે દીલ્લીને પાયતખત નેમયું હતું તે મુજબ તા. ૧૫મી ડીસેમ્બરને દીને શહવારે નવ કલાકે નવાં દીલ્લીનાં પાયતખતનો પાયો નાખવાની દબદબા ભરી કીરીઆ કીધી હતી-અને તેનાં બાબમાં નામદાર ગવરનર જનરલે એક લંબાણ બુલાસો કહી સંબસાવ્યો હતો. પાયો નખાયા પછે દીલ્લીમાં શરકારી હાશીશો, ગવરનરોનાં મઠકો, અને કોરટે વીગરે ક્યાં ક્યાં નેમવી તેના લતાઓ અને ગોઠવણો નક્કી કરવાને વેલાત વેરથી મોટા એ કામના જનજુકાર અમલદારો આવેઆ છે જેવો અતીયાર વેર પોતાનું કામ કરવા જાય છે-ને બધી તઈયારી સમપુરણ થવા પછે તથા નેમણકો નેમાયા પછે નવાં શરકારી વરસથી એટલે આવતા એપરેલ માસથી દીલ્લીમાં પાયતખતની શરૂઆત થશે એવું સંબવેછે.

પાયો નખાયલો જાહેર થવા પછે નામદાર શેહેનશાહે આ ફરકારથી લોકોને ફાયદો થશે એવી પોતાની ખુશાલી જાહેર કીધી હતી. પાછાં વાજતાં ગાજતાં શરોડો થતાં નામદાર શેનશાહની દરબારમાંથી વીદ્યાગીરી થઈ હતી.

દીલ્લી દરબારમાં પારસીઓને મલેલા ખેતાબો.-તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બરે દીલ્લી ખાતે થયેલી નામદાર શેહેનશાહની રાજ્યાભીષેકની ખુશહાલીમાં જુદી જુદી કામના જનજીતા અગ્રેસરોને મલેલા ખેતાબોમાં નીચે જણાવેલા પારસી મહરથો અને બાનુઓને ખેતાબો અને ચાંદો નામદાર શેહેનશાહ તરફથી એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા:-

મુંબઈના શેરીફ શેઠ શાપુરજી બરજોરજી બર્યાને તથા ઓ. મી. જસડીસ દીનશાહ ધન-જીભાઈ દાવરને અને નાગપુરવાલા ખાનખાદુર બેજનજી દાદાભાઈ મેહેતાને સર નાઇટના નામીઆ ખેતાબ એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા.

હદરાબાદવાલા નવાબ ફરીદુનજંગ બહાદુરને સી. એસ. આર્ચ. યાને કમપેનીયન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઈંડિયાનો અને કલકત્તાની વડી ધારાસભાના વધારાના સભાસદ ઓ. મી. માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઈ રેજીસ્ટ્રારને, લફ્ટનન્ટ કરનલ એદલજી પાલનજી ફરેંચમેનને અને પુનાવાલા સરદાર નવરોજી પદમજીને સી. આઇ. ઇ. યાને કમપેનીયન ઓફ ધી ઈંડિયન એમપાયરનો ખેતાબ મલેઓ હતો.

કરાંચીવાલા શેઠ જહાંગીર હોરમજી કોઠારીને કયસરે હીંદનો સોનાનો ચાંદ અને અમદાવાદવાલા ડા. મોતીભાઈ રક્ષતમજી કાપડયાને કયસરે હીંદનો રૂપાનો ચાંદ એનાયત થયો હતો.

દખણના વડા દસ્તુરજી સરદાર દસ્તુર કેકોબાદ આદરબાદ નોશરવાનને શમસુલ આબમા બનાવ્યા છે.

સુરતવાળા ખાનસાહેબ માણેકજી પાલનજી પોહ, કરાંચીવાળા શેઠ નશરવાનજી રક્ષતમજી મેહેતા, મુંબઈની એલફીનસ્ટન કોલેજના પ્રોફેસર અને મુંબઈની યુનીવર્સિટીના રેજીસ્ટ્રાર પ્રોફેસર ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર, મુંબઈના આસીસ્ટન્ટ સરજન ડા. રક્ષતમજી જમશેદજી કાપડીયા, મુંબઈની પેપર કરંસી બેંકના ટ્રેઝરર શેઠ એદલજી બીખાજી કુમાના અને ભંડારાના ડીપ્લોમટ જડજી શેઠ માણેકશાહ રતનજી દસ્તુરને ખાનબહાદુરનો ખેતાબ મલેઓ હતો. મુંબઈના જાહેર ખાંધકામ ખાતાંના સુપરવાઇઝર શેઠ જલ ડોસાભાઈ દુબાશ, કારવારવાળા શેઠ દાદાભાઈ રતનજી બલસારા, વલસાડવાળા શેઠ કાવસજી ધનજીભાઈ ધનભુરા, પશ્ચિમ સરકલના મીલીટરી એકાઉન્ટસના ખાતાંના કોન્ટ્રોલરની ઓફીસના સુપ્રીન્ટેનડન્ટ શેઠ બરજોરજી સી. લીચમોર, જાવરા સ્ટેટના વડા તખ્તીબી અમલદાર ડા. હોરમસજી કાવસજી અને એડમસ મેમોરીયલ આસ્પીટલના વડા મદદનીશ સરજન ડા. અરદેશર કાવસજીને ખાન સાહેબનો ખેતાબ એનાયત કીધો હતો.

મુંબઈ તથા એડનના જાણીતા અને આગેવાન પારસી શેઠયા તથા લાંની એમબર ઓફ કોમરસના પ્રમુખ શેઠ હોરમસજી કાવસજી એડનવાળાને નામદાર શેહેનશાહે “એમ. વી. ઓ.” યાને “મેમબર ઓફ ધી રોયલ વીક્ટોરીયન ઓરડર”ના ખેતાબની નવાજેશ કરી છે. નામદાર શેહેનશાહની એડનની મુલાકાત દરમિયાન તે નામદારને આવકાર આપવામાં તથા માનપત્ર એનાયત કરવામાં શેઠ હોરમસજીએ આગેવાન ભાગ લીધો હતો.

તા. ૧૦ મી જાન્યુઆરીએ મુંબઈનો કીનારો બાદશાહી બેડુ છોડી ગયું તે વખતે સાંજે સ્ટીમર મદીના ઉપર પોલીસના કેટલાક અમલદારોને બોલાવી નામદાર શેહેનશાહે ચાંદો એનાયત કીધા હતા, તેમાં મુંબઈની છુપી પોલીસના ઈન્સપેક્ટર ખા. સા. કાવસજી જમશેદજી પેટીગરાને રોયલ વીક્ટોરીયન ઓરડરનો ચાંદ એનાયત કીધો હતો.

નીચલા પારસી બાનુઓ તથા અહસ્યોને ચાંદો એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા :—ખાઇ જરબાનું માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઈને હીંદી સરકારે રૂપાનો ચાંદ આપ્યો છે.

કવેટાના વાલનટીયર કોરવાલા ખાનસાહેબ અરદેશર દી. મારકર, ડા. ખરશેદજી બેરામજી આંદીયા અને શેઠ કેકોબાદ પી. કેકોબાદને, તથા પુણાવાલનટીર કોરવાલા સારજન્ટ રક્ષતમ ડી. નરીમાન, સારજન્ટ જહાંગીર ડી. ગયારા, સારજન્ટ વીરજી અને કલર સારજન્ટ કે. એફ. વડીલને તથા નાગપોરવાલા સારજન્ટ જે. એચ. વીકાજીને વોલનટીયર તરીકે બજાવેલી સેવાની પીઠાનમાં કોરોનેશન ચાંદો આપ્યા હતા.

મુંબઈથી પારસી એમબાયુલનસ ઓગેડના સભાસદો દીલ્લી દરબારમાં મદદ કરવા ગયા હતા તેઓએ સાં ધણું ઉપયોગી કામ બજાવી ધણું જાણની સારવાર કરી અને તતકાળીક મદદ આપી હતી. દરબારને દીવસે ભાવનગરના મહારાજાના ભાઈ પ્રીત્સ મંગળસીંહજી બેશુખ થઇ જમીનપર

પડી જવાથી દરબારમાં એમબયુલનસ ક્ષીયેડના હાજર રહેલાં પારસી સભાસદોએ પ્રીન્સ મંગળ-સીંહજીની ઘટતી સારવાર કરીને તેમને હોશીયાર કરીધા હતા. આથી ભાવનગરના નામદાર મહા-જાએ તતકાળીક મદદ પહોંચાડવાના કામથી બહુ સંતોષ પામી પોતાની ખુશાલી જાહેર કરી ઉપકાર માનનારો એક પત્ર મોકલી તેના કાંડમાં રૂપયા એકસોની રકમ ભરી હતી. વળી સેન્ટ જોન એમબયુલંસ ક્ષીયેડના સભાસદોને નામદાર શેહેનશાહે કારોનેશન મેડલ આપવાનો હોકમ કરવાથી નીચલા પારસી સભાસદોને મેડલો મળ્યા હતા:—સારજન્ટ હોમી કાવસજી ડાક્ટરને રૂપાંતો મેડલ, કારપરસ ધનજીશાહ સોરાબજી ભર્યાને રૂપાંતો મેડલ, પ્રાઇવેટ નવરોજી એદલજી બારીયાને રૂપાંતો મેડલ, પ્રાઇવેટ નવરોજી પેસ્તનજી દલાલને રૂપાંતો મેડલ, મીં માલુકશાહ રસ્તમજી પટેલને જ્ઞાનઝનો મેડલ, પ્રાઇવેટ બમનજી દાદાભાઈ ઇન્ડોરવાળાને જ્ઞાનઝનો મેડલ અને પ્રાઇવેટ રસ્તમજી અરદેશર મીઝાને જ્ઞાનઝનો મેડલ; પ્રાઇવેટ નસરવાનજી બમનજી પટેલને તેવણુની ત્રણ વરસની સારી સેવાઓ માટે સરવીસ મેડલ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

મુંબઈની બરોડા રેલવેની હાઈશના ટાઇમટેબલ ક્લારક શેઠ કાવશાહ રસ્તમજી જંગોશને જોડગેજ ઉપર નામદાર શેહેનશાહ તથા વાઇસરાય વગેરેની ખાસ ત્રેનોને લગતી ગોઠવન કરવા માટે, અમદાવાદના દરાઇવર શેઠ કેબશર અસપનડીઆર દસ્તુરને બીજાઓ જોડે વડોડરા રેલવેની બાદ-શાહી ત્રેન વગેરે લઈ જવા માટે કારોનેશન મેડલો મળ્યા હતા તથા મીં જંગોશને એ કાંમ માટે રેલવે શતાવાલાઓએ પણ શાખાશી અને ઇનામ આપીને ખાશ પગારનો વધારો કરીધો હતો.

અમદાવાદના પોસ્ટલ સુપરીનટેન્ડન્ટ શેઠ રતનશાહ ડી. કાલાપેસી અને પુણુના પોસ્ટલ સુપરીનટેન્ડન્ટ શેઠ દારાશાહ પી. દીવાનને દીલ્લી દરબાર ટાંકણે પોસ્ટ ખાતામાં બન્નવેલી સેવા માટે કારોનેશન મેડલો આપ્યા હતા.

નામદાર શેહેનશાહની દીલ્લી દરબારમાં હાજર થવાનું જે દેશી અધીપતીઓને માન આપવામાં આવ્યું હતું તેઓમાં મુંબઈ સમાચારના અધીપતી શેઠ કેબશર માલુકજી બરજેરજી મીનોએહરહોમજી, રાસત ગોફતારના અધીપતી શેઠ પાલનજી બરજેરજી દેશાઇ, કયસરે હીંદના માલેક અને અધીપતી શેઠ ફરામજી કાવશજી મેહતાની વતી તેમના પ્રતીનીધી શેઠ દાદીબા સી. મહેતા અને ઈડયન સપેક્ટેટરના અધીપતી શેઠ એચ. પી. મોદીને દરબારના રૂપાંતો આદે એનાયત કરવામાં આવે તે પહેલાં દીલ્લી છોડી જવાથી મુંબઈ સરકારે તેઓને આદે એનાયત કરવા માટે પોલીસ કમીશનરને દરખાવાથી પોલીસ કમીશનરે તા. ૧૨ મી જાન્યુઆરીએ આદે એનાયત કરીધો હતા.

નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહ્યાનુની દીલ્લી દરબાર વખતે આ શેહેરની મુલાકાત દરમિયાન શેહેરના જે ગ્રહસ્થો તથા પોલીસ અમલદારો અને સીપાઈઓએ સારી સેવા બજાવી હતી તેઓને એ શેહેનશાહી મુલાકાતની યાદમાં કેટલાક દીવશ પાછલથી એટલે તા. ૧૮ મી જુલાઇએ પોલીસ કમીશનર મીં એસ. એમ. એડવરડસ, એમ. બી. એ. એ પોતાની ઓફીસમાં એક મોટો મેળાવડો કરી આંદોનાં આંદો એનાયત કરીધો હતા. તેઓમાં ખાનગી ગ્રહસ્થોમાં નીચલા પારસીઓને આંદો મળ્યા હતા:—ડા. જાહંગીર અરશેદજી દાજી, ડા. ફરદુનજી એન. બીસની, શેઠ અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગર, શેઠ એમ. આર. કરંજવાળા, શેઠ મેરવાનજી હોરમસજી નીક્લસન અને શેઠ એમ. કે. દસતુર. એ સાથે પોલીસ અમલદારોમાં ઇનસપેક્ટર ખા. સા. કાવસજી જમશેદજી પેદીગરા અને સબ ઇનસપેક્ટર શેઠ નવરોજી સક્લાટવાલાને પણ હેવા આંદો મળ્યા હતા.

નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહ્યાનુની હીન્દના પ્રવાસની યાદગારીમાં હાઇ કોરટના મોટા અધીકારીઓ જેઓએ સારી સેવા બજાવી હતી, તેમને શેહેનશાહના રૂપાંતો આંદો નવાજેશ કર-

વાની કીયા તા. ૨૦ મી જુલાઈએ હાઈ કોર્ટમાં નામદાર વડા જડજી શર જેસીલ સ્કોટે કરી હતી. નામદાર જડજી જેઓને ચાંદો એનાયત કીધા હતા, તેઓમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—એપેલેટ સાધડના ડેપ્યુટી રેજીસ્ટ્રાર શેઠ એન. ગારડા, કોર્ટના નાઝર શેઠ મેરવાનજી રાંદેલીઆ, કમીશનર અને માસ્ટર ઈન એકનીટી શેઠ જે. ઇ. મોદી, ટેક્નીંગ માસ્ટર શેઠ કેપેશર એફ. મોદી અને પ્રોથોનોટરીના હેડ ક્લારક અને કોર્ટ કીપર શેઠ અરદેશર મોતીવાલા. મદદનીશ પ્રોથોનોટરી શેઠ શ્રીરાજ બી. એમ. મલખારી આ કીયામાં હાજર થઈ શક્યા નહીં હતા જેથી તેમને આ મેલાવડામાં જાહેર રીતે ચાંદ એનાયત કરી શકાયો હતો નહીં.

મુંબઈમાંથી તા. ૧૨ મી દીસેમ્બરે નામદાર શેહેનશાહની તાજપોશીને લમતો ઢંઢેરો વાંચવાની દમામદાર કીયા કોર્ટના રાજબાઈ ટાપરની સાંમે દરયા તરફની મેદાનની કીનારીએ મોટા મંદપમાં મુંબઈના કલેક્ટર મી. ઇ. એલ. સેલના વડપણ હેઠળ એક મોટા મેલાવડા સનમુખ કરવામાં આવી હતી. એ વખતે જુદા જુદા લશકરોની ફોજબી હાજર થઈ હતી તથા નગરાનાં અવાજો થયાં હતા. કલેક્ટરે ઢંઢેરો વાંચ્યા પછી હાજર રહેલી બેટરીએ ૧૦૧ તોપની સલામી આપી હતી અને લશકરી બેંડોએ રાજ ગીતો વગાડ્યાં હતાં અને નામદાર શેહેનશાહ માટે ખુશાલીના ત્રણ પોકારો કરવામાં આવ્યા પછી કલેક્ટર મી. સેલે જાહેર સેવા બળવવા માટે મુંબઈના અહસ્યોને બક્ષવામાં આવેલા ખેતાઓ જાહેર કીધા હતા, તેમાં પારસીઓમાં મુંબઈના કસતમના મદદનીશ કલેક્ટર શેઠ જેહાંગીર ડોસાભાઈ ફરામજી કરાકાને ઈમપીરીયલ સર્વીસ ઓરડરનો, યુનીવર્સીટીના રેજીસ્ટ્રાર પ્રોફેસર ફરહુનજી મનચેરજી દશતુર, ડાક્ટર રસ્તમજી જમશેદજી કાપડયા અને પેપર કરંસી બેંકવાળા શેઠ ભીખાજી એદલજી કુમાનાને ખાન બહાદુરનો ખેતાબ તથા પબલીક વરક્સ ડીપાર્ટમેન્ટ વાલા શેઠ જલ ડોસાભાઈ દુપાશને ખાન સાહેબનો ખેતાબ મલેલો જણાવ્યો હતો. વળી એ વેલાએ મી. સેલે નામદાર શેહેનશાહ તરફની એનાયત કરવામાં આવેલી લાયકાતની સરટીફિકેટો જે અહસ્યોને બખ્ષી હતી તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—શેઠા પીરોજશાહ પાલણજી, કુંવરજી દારાશાહ, ફરામજી રતનજી સરવેયર, બમનજી નવરોજી ખંખાતા અને ડા. રસ્તમજી નાનાભાઈ રાણીના.

સુરત ખાતે કીલામાં ભરાયલી દરબારમાં ઢંઢેરો વાંચ્યા પછી જુદા જડજી મી. અડવાણીએ નીચલા પારસી અહસ્યોને નામદાર શેહેનશાહ તરફથી સરટીફિકેટ ઓફ મેરીટની સનદ આપી હતી:—ખા. બા. બરજેરજી નશરવાનજી વકીલ, ખા. બા. બમનજી એદલજી મોદી, શેઠ અરદેશર ખરશેદજી દોટીવાળા અને વલસાડવાળા ખા. સા. કાવશજી ધનજીભાઈ ધનભુરા. એની સાથે એ વખતે આગળ વસ્તીની ગણતરીમાં મદદ કરનારાઓને નામદાર ગવર્નર તરફથી જે સનદો આપવામાં આવી હતી, તે નીચલા પારસી અહસ્યોને એનાયત કીધી હતી:—ત્રીજા વરગતી સનદ શેઠા હોરમજી આર. લાંબા, ડોસાભાઈ જી. બરીયા, શાવકશા એમ. ચીનીમીની, રતનશાહ નશરવાનજી હીલુવાળા અને શાવકશા પેસ્તાનજી મુડીગર બ્યારે શેઠ શાવકશાહ એદલજીને પાવડીનું ધનામ આપ્યું હતું.

ભરૂચ ખાતે શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ભરૂચના ટાઉનહોલમાં જુદા કલેક્ટર મી. રાય શ્રીલે ઢંઢેરો વાંચીયા પછી સરટીફિકેટ ઓફ મેરીટની સનદ નીચલા પારસી અહસ્યોને નામદાર શેહેનશાહના નામથી એનાયત કરી હતી:—શેઠા પીરોજશાહ રસ્તમજી વખારીઆ અને જેહાંગીર દીનશાહ દલાલ.

નામદાર શેહેનશાહની રાજ્યાબીષેકની ખુશાલીમાં નીચલા જરયોશતીઓને સરટીફિકેટ ઓફ મેરીટની સનદ એનાયત કરવામાં આવી હતી:—કલકત્તાવાળા શેઠા હીરજીભાઈ માણેજી બનાજી અને રસતમજી ધનજીભાઈ મેહતા, કરાંચીની કરસી આશીસનાં હેડ કમીયર શેઠ પેસતાનજી દીનશાહ દરજી અને કરાંચીની સીધે મદરેસાના વાઈસ પ્રીન્સીપલ શેઠ ધનજીભાઈ પેસતાનજી

કોટવાલ, અજમેર મેરવાડના એકસાઈક સુપ્રીનટેન્ડન્ટ શેઠ ખરશેદજી એન. સતોક, સીમામવાળા શેઠ રસતમજી માણેકજી દારવાળા, ચાણુવાલા શેઠ કાવશજી બેરામજી દીવેચા, અહમદનગરવાળા શેઠ દારબશાહ એદલજી નગરવાળા, દવીયરવાલા ખાં ખાં અરદેશર દારબજી દવીયરવાળા, રાજકોટવાળા ખાં ખાં બેજનજી મેરવાનજી તથા ડાં બમનજી નવરોજી અંકલેસરીયા, અને શેઠ નશરવાનજી બેજનજીને સેનસસમાં સાર કામ કરવા માટેની, દેવલાલીવાળા શેઠ રસતમ માણેકજી ડોશબખાઈ ફરામરોઝને સેનસસમાં કરેલી મદદ માટે, અમદાવાદવાળા ડાં ધનજીશાહ અંકલેસરીયા, સોલાપુરની અંબુમનના સેક્રેટરી શેઠ પીરોશાહ નગરવાળા, અને અંકલેસ્વરની મ્યુનીસીપલના પ્રેસીડન્ટ શેઠ જમશેદજી.

નામદાર શેહેનશાહની તાં ૧૨ મી દીશેમખરે દીલ્લી ખાતે થયલી રાજ્યાભીષેકની ખુશાલીમાં મુંબઈમાં જુદી જુદી કામના મેલાવડાઓ, સભાઓ ભરાઈ હતી, તથા દરેક કામે પોતપોતાના ધરમના મકાનોમાં બંધગી કીધી હતી. એ ઉપરાંત હીન્દના ઘણા દેશાવરો ખાતે જાહેર મેલાવડાઓ તથા જુદી જુદી કામે પોતાના ધરમના મકાનોમાં બંધગી કરી બાદશાહી જોડાને દીરઘાયુષ ઇચ્છ્યું હતું. વળી કલકત્તા, મધરાસ, રંગુન, લાહોર, કરાંચી જેવા ઘણા શહેરો અને ગામોમાં બાદશાહી ઠંઢેરો વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યો હતો. મુંબઈમાં કોરોનેશનનો મહાન દીવસ ગરીબોમાં પણ યાદગાર રહી જાય તેથી એ દીને દરીયે કીનારે ત્રીશ હજાર ગરીબ હીંદુ, મુસલમાન તથા ખ્રીશ્તીઓના મરદો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોને મીઠાઇનું જમણું આપી તેઓને કપડાં વહેંચી આપ્યાં હતાં. અતરેની વીક-ટોરીઆ સ્વીમીંગ બાથનાં માલેકો શેઠો દાદી અને ફરામરોઝ સી. ગોલવાળાએ કોરોનેશનને દીવસે દીલ્લી ખાતે મુબારકબાદીનો તાર મોકલાવ્યો હતો.

સુરત ખાતે પારસી કામે મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ નશરવાળ મોદીના આતશબેહરામમાં જશનની કીયા ઓં સરદાર દાવર કેખશર એદલજી મોદીના પ્રમુખપણા હેઠળ કરી મુબારકબાદીનો તાર નામદાર શેહેનશાહ ઉપર મોકલાવ્યો હતો. એ દીને થયલી આતશબાજી નીહાલવા માટે સરદાર દાવર કેખશરે પોતાના બંગલામાં બેઠક કરી જેવા આવનારાઓને રીફ્રેશમેન્ટ આપ્યું હતું.

કલકત્તા ખાતે શેઠ બનાજીની દરેહમેહરમાં અંબુમનના ત્રસ્ટી શેઠ નવરોજી જમારપજી અરજનીના પ્રમુખપણા હેઠળ જશનની કીયા કરી તારનો સંદેસો અંબુમન તરફથી મોકલાવ્યો હતો. તેમજ શેઠ રસતમજી ધનજીભાઈ મેહતાએથી પોતાની દરેહમેહરમાં જશનની કીયા કરી ખુશાલીનો એક સંદેશો મોકલાવ્યો હતો.

કરાંચીની શેઠ વાહાડયાવાળી દરેહમેહરમાં જશનની કીયા કરી ત્યાંની રકુલના છોકરાંઓને ખાં ખાં નશરવાનજી રસતમજી મેહતા તરફથી ચાંદો તથા મીઠાઈ વેંહયવામાં આવી હતી. પ્રસંગને અનુસરતું ભાષાણુ દરતુર ધાલાએ કરવા પછી તારનો સંદેસો મોકલાવ્યો હતો.

બરચના જરબોશતીઓએ ત્યાંની દરેહમેહરમાં બેગી બંધગી તથા જશન કરી તારનો સંદેસો મોકલાવ્યો હતો. સર શાપુરજી બરજોરજી બરચાએ બંધાવી આપેલો સર શાપુરજી બ. બરચા હોલમાં બરચના કલેક્ટર મીં રાયશીલડે દરબાર બની ઠંઢેરો વાંચ્યા પછી સર શાપુરજીએ બંધાવેલો હોલ ખુલ્લો મેલાવલો જાહેર કીધો હતો. એ ઉપરાંત નાગપોર, લાનેલી, કેનટોન અમદાવાદ, જુસાવલ, રાંદેર, ઇનડોર વગેરે ઘણા શહેરોમાંથી જરબોશતી કામના મુબારકબાદીના સંદેશો ગયા હતા. તથા નવસારી, સુતારા, ઉડવારા, એલાવ, ગંદેવી, વેશુ, કરંજ, ધુલીઆ, વગેરે ઠેકાણે ઠેકાણે જશનો થયાં હતાં.

પુણા ખાતે વસ્તા જરબોશતીઓ તરફથી દરતુર ખરશેદજી બપુના પ્રમુખપણા હેઠળ કદમી શેહેનશાહીવાલી દરેહમેહરમાં જશન થયું હતું. તેમ સરદાર નવરોજી મદમજી સી. આઇ. ઇ. એ

શાના સરવૈ જરથોસ્તીઓને સર જમશેદજીવાલી દરેકમેદરમાં ખાણું આપ્યું હતું તથા ધનજીશાહ હીરજીભાઈ પટેલે પુણા પાસેના ગામડાના ખેડૂનો તથા ગરીબ માણસોને કાંઈનું ખાણું આપ્યું હતું.

એક ઝડપે શેઠ દાદાભાઈ મામાએ બાદશાહી જોડાંની પધરામણી ટાંકણે લાના છોકરાંઓને ત ગાવાનું શીક્ષણ આપવાથી એવળુને કારોનેશન કમીટી તરફથી શેઠ હોરમજી કાવશજી નશાહે એક સોનાનું બડીઆળ ભેટ આપ્યું હતું.

દીલ્લી દરબાર ટાંકણે નામદાર સરકાર તરફથી સધલી જ્ઞાતનાં પરોણાઓને નોતરવામાં લેવા-તેમાં પારસીઓમાં સર જમશેદજી જીજીભાઈ અને તેમનાં બાંનુ, સર દીનશા માણેકજી ટીટ બેરોનેટ, સર કાવશજી જહાંગીર રેડીમની અને બાનુ, સર દોરાબ તાતા અને બાનુ, ઓનરે-લ સર પીરોજશા મેરવાનજી મેહતા બેરીસ્ટર, ઓ. ડા. ટેમુલજી. બી. નરીમાન અને બાનુ, ર શાપુરજી બ. બર્યા, સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર જડજ, બા. બા. મનચેરજી રશ્મતમજી હુ-એકનવાલા, સરદાર બમનજી એદલજી દલાલ, સરદાર નવરોજી પદમજી, શેઠ જહાંગીર એચ. ઠાકરી-કરાંચીવાલા, આ. શેઠ નવરોજી પેસતનજી વડીલ-અમદાવાદવાલા, નવાબ ફરેદુનજંગ, મરાવતીવાલા બા. બા. ચીનાઈ, બાલાગાતવાલા બા. બા. મુલ્લાં, બનદારવાલા શેઠ માણેકશાહ સુર, આનરેબલ શેઠ એમ. બી. દાદાભાઈ, બા. બા. ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા, બરમાહવાલા ચુનતા આનરરી માજીસ્ટ્રેટ આ. શેઠ મેરવાનજી કાવશજી કેપ્ટન, એવોને તો વડી બરમાહના ત્રીનીધી તરીકે શેહેનશાહની કુરનશ બબવા પાણુ બરમા સરકારે નેમેયા ને મોટું માન મલેલું તું. મુ'બઈવાલા સર પીરોજશા મેહતાનેબી તેમ કરાંચીવાલા શેઠ કાઠારીને પાણુ હેવું કુરનશ બબવાનું માન મલ્યું હતું. બબલપોરવાલા કટની મુરવાલા કસબાના મયુનીશીપલ એરમેન એરવદ ટેમુરશ વશજી બબને પાણુ નોતરયા હતા.

એ રીતે દીલ્લી દરબારનાં શંકા કીરયા કાંમ કરી પરવાડેઆ પછે દીલ્લીથી રવાનગી થઈ હતી હેવી રીતે કે તા. ૧૬ મી ડીસેમ્બરે સેલીમગઢ સ્ટેશન ખાતેથી બાદશાહી ટ્રેન મોટા ઠાકમાઠ સમેત ભાગમાં ઉપડી હતી. એક ટ્રેનમાં નામદાર શેહેનશાહ અને રસાલો નેપાલ ખાતે જવાને શેકારગાહે પડી ગયો હતો અને બીજી ટ્રેનમાં નામદાર શેહેનશાહ બાનુ અને રસાલો આચા તરફ ફરવા રવાને ઉપડી ગયાં હતાં.

બાદશાહી જોડાંએ બધે ફરીને તા. ૩૦ મી ડીસેમ્બરે કલકત્તા ખાતે પધરામણી કીધી-યાં પાણુ બધાં શેહરોની માફક બલકે તેથીબી વધુ માંન અકરામો અને આવકાર મલેઆ-શરધશ, લાવડા અને મુલાકાતો મુ'બઈ અને બીજાં મઠકોની માફક ઘણું થયું, કે જેને તેનો તેજ વીશતાર અંબાવવાની અતરે અગત જેવું નથી. કલકત્તાવાલા એલશીનસ્ટન બાયોસકોપના માલેક શેઠ જે. પેક. માદનને સીનેમેટોગ્રાફનો ખેલ શેહેનશાહી પધરામણી ટાંકણે કરવાનું ફરમાન થયું હતું. તે જુજબ તા. ૭ મી જાનેવારીની રાતના નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ, નામદાર વાઈસ-રોય અને લેડી હારડીંગ, તેમજ દીનર પારટીમાંના મેજબાનો વગેરે તે જોવા ગયાં હતાં. દીલ્લી દરબારના હેમાવોની શીલમો રજુ કરવામાં આવી હતી. ખેલ ખલાસ થતાં નામદાર શેહેનશાહે ૧૦ માદનને પોતાની હજુરમાં બોલાવી પોતે જોયલી સુંદર શીલમો માટે ખુશાલી જાહેર કરી હતી. લકતેથી પાછા મુ'બઈ આવવા નીકળેલા તા. ૯ મી જાનેવારીએ નાગપોર ખાતે ઉડતી મુલાકાત કરત બે કલાકની બાદશાહી જોડાંએ આપી હતી. સ્ટેશન ઉપર હાજર રહેલાઓમાં ઓ. શેઠ માણેકજી બેરમજી દાદાભાઈ સી. એસ. આઈ. તથા સર બેજનજી દાદાભાઈ હતા. સર બેજનજીની બાળખાણુ નામદાર શેહેનશાહ સાથે કરાવતાં પોતાની ખુશાલી જણાવી હતી. તેમજ પારસીઓએ

હમા કીધેલા સમયાના આગલ બાદશાહી જોગંતી મોટર આવી પુગતાં મીસીસ સકલાતવાલાએ નામદાર રાણીને પારસી કામ તરફથી એક પુલનો તોરો આવરણા લઇ બેટ કીધો હતો.

કલકતેથી મુંબઈ આવવાનું કારણ કે નામદાર શેહેનશાહ જે મનવારોમાં હીંદની મુસાફરી કરવા નીકળેઆ હતા. તે આખો કાફલો જ્યાંવેર નામદાર હીંદુશ્યાનમાં રહેઆ, વશેઆ, ફરેઆ ત્યાંવેર મુંબઈનાં બારાંમાંજ રાખવામાં આવ્યો હતો. અને ચોકશ વખતે મુંબઈની પ્રજાને પોતાની મનવારો જોવાની પરવાનગીથી આપી હતી. રેલવેની મુસાફરી પુરી કરી બેરીબંદરનાં સ્ટેશને ઉતરી ત્યાંથી પાદશાહી શવારી ફક્ત શાદીજ રીતે બંદરપર પસાર થઇ હતી. એ રીતે નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમા અને શેહેનશાહબાનુ મેરી હિન્દી પ્રવાસ સુખરૂપ પસાર કરી તે નામદારો હીંદીવાનોની બહી દુવાઓ અને આશીશો વચ્ચે તા. ૧૦ મી જાનેવારીએ બાદશાહી સ્ટીમર “મદીના” ઉપર સવાર પોતાને વતન જવા મુંબઈનો કીનારો છોડી ગયાં હતાં. તે નામદારોએ લોકો તરફની પોતાની દીલશોજીથી સરવેનાં દીલ પોતા તરફ જીતી લીધાં હતાં. તે નામદારો કલકતા ખાતે સઘળે ઠેકાણે કાંઇ પણ લશકરી દોરદમામ વગર પુર છૂટથી ફરયાં હતાં, જેથી પ્રજા ઉપર પોતાનો કેવો મોટો વીશવાસ છે તે નામદાર શેહેનશાહે દેખાડી આપ્યું છે અને ખીજા હાથ ઉપર તે નામદાર પ્રજા ઉપર વીશવાસ રાખવામાં વાજબી છે એવું પણ સામેત થયું છે. વળી તે નામદારે કરેલાં દરેક બાંશણમાં હિન્દ અને હિન્દીવાનો તરફ અંતઃકરણ પુરવક દીલસોજના ઉદ્ગારો બહાર પાડ્યા હતા જેથી હિન્દ પ્રજા દરેક ઠેકાણે તે નામદારો તરફ જન-દ્રેશાની બતાવતી રહી હતી.

નામદાર શાહાનશાહ અને શાહાનશાહબાનુની આપણા દેશ ખાતેની પધરામણીથી આવેલાં શુભ પરીણામ માટે સંતોષ અને આભારની લાગણી દરશાવવા માટે મુંબઈના શેહરીઓની એક જાહેર સભા તા. ૩ જ ફેબ્રુવારીએ મુંબઈના શેરીફ મારફતે બોલાવેલી ટાઉન હોલ મધ્યે આ. ૦ સર શ્રીરોજશાહ મેહરવાનજી મેહેતાનાં પ્રમુખપણાં નીચે મલી હતી. આ સભામાં થયેલા ઠરાવો તેમજ બહારગામમાંથી એવી મલેલી સભાઓમાં થયેલા ઠરાવો આવે તેનો સારખી નામદાર વાઈસરાય ઉપર લખી મોકલવાનું નકી કરવામાં આવ્યું હતું.

સ્ટીમર મદીના ઉપર કહેલી તા. ૧૦ મી જાનેવારીએ પોતાપર શાનશાહી કીમતી બોજો લાધીને નીકળેલી એડન વજેરેનાં બારાં કરતી લનડન ખાતે તા. ૫ મી ફેબ્રુવારીએ પુગી હતી— અને તે વખતે ત્યાંનાં લોકોનાંથી હૃદયમાં ખુબ હરખાઇ ગીઆં હતાં કેમકે નામદાર શેહેનશાહી જોડું પોતાની પાદશાહી મુસાફરી સહીસલામત પુરી કરીને પોતાની વાહાલી માવતરની ગોડમાં અને પથારી પ્રજાના પ્રવાસમાં ૮૭ દાહાડે આમેજ થયું. એ થોડી ખુશાલી બરેકો બનાવ ફેલાવ નહી અને તેને માટે તે પાક પરવરનો પાડ હીંદ અને વેલાતી પ્રજાએ હસને મુખડે માંનવો સજવાર છે.

જર થો સ્તી ઓ માટે ખાસ!
પારસી કારીગરીનો એક નાદર નમુનો

ૐ ઝોરાસ્ત્રીયન પરપેચયુઅલ કેલેંડર ૐ

પારસીઓના રોજ-માહ-સાલ-અને ઇંગ્રેજી તારીખ વાર સાથનું આ ફાંકડું કેલેંડર બટનથી ફેરવવાના—ફક્ત એક વરસ નહીં પણ હમેશા વાપરી શકાય એવું બનાવ્યું છે.

એક ખરેખર ફાંકડું નંગ છે—જેટલું દેખાવમાં સુશોભીત-તેટલુંજ વાપરવામાં ઉપયોગી છે—બલકે દરેક જરથોસ્તીના ઘરનો સજ્જાગાર—અને એક જરયાતની ચીજ છે.

ભલા ધનેતરનું દીવાનખાનું—તેમજ ગરીબની ઝુપડી એ બંનેને એક સરખું દીવાવનારું આ કેલેંડર પારસી પ્રજામાં તેમજ છાપામાં એકે અવાજે વખણાયું છે.

ફરવરદેગાનના નજદીક આવેલા પવીત્ર દીવસોમાં—જરથોસ્ત સાહેબના મુખારક ચેહરા સાથના આ ફાંકડાં કેલેંડરો—મુકતાફ આગળ એક ખરેખરી જરૂરી ચીજ જેવાં થઈ પડશે.

વળી નવરોઝ પતેતી ઉપર-પેલા ઉબક આવે તેવી કવીતાવાળા કાર્ટોને બદલે ખેશીઓ તથા હોસ્ત આશનાવો ઉપર—આ કેલેંડરો પ્રેક્ષક મોકલેલાં એક અવાજે વખણાશે—અને તેઓના ઘરમાં—મોકલનારની યાદગારી વરસો સુધી જળવાઈ રહેશે.

એવાં એ નાદર નમુનેદાર ફાંકડાં ઝોરાસ્ત્રીયન પરપેચયુઅલ કેલેંડરની

કી મત ફક્ત રૂ ૧ છે.

નીચલે ટેકાણેથી મળી શકશે:

દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળા,

ચંદનવાડી—વહાડયાજના આતશબેહરામની સામે.

હમારા પરપેચ્યુલ કાલેનડર માટે અતરેના વરતમાન પતરોએ પોતાના જે અભીપ્રાય આપયા છે. તે નીચે આપયે છીયે.

નવાં પારસી કેલેન્ડરો.—વહાડયાળનાં આતશબેહરામની સામેના સુખડના અરખી સદીના પુરાણા વેપારી મીં દાદાભાઈ મોટાભાઈ વખતોવખત જરથોસ્તી રોજ માહુના કેલેન્ડરો બાહર પાડતા રહયા છે. પોતાના આગલા કેલેન્ડરમાં ધણાક નવા સુધારા વધારા કરીને હાલ તેવણે એક ફાંકડું નંગ જરથોશતી આલમ સનમુખ રજુ કર્યું છે. આ નવાં કેલેન્ડરો વાપરવામાં જેટલાં ઉપયોગી તેટલાજ દેખાવમાં સુંદર છે. વચમાં પચમખર જરથોસ્ત સાહેબની એક તસવીર આપી છે. તેની આસપાસ આંખેર પારસી રોજ માહુ, ઈંગરેજ તારીખ વાર વગેરેના ગાળા છે. તારીખ વાર વગેરે દરરોજ ફેરવવા માટે કેલેન્ડરની બંને બાજુએ ચાવીઓ રાખી છે. ટુંકમાં મીં દાદાભાઈ સુખડવાળાનાં આ નવાં કેલેન્ડરો દેખાવમાં ધણા સુંદર હોવા ઉપરાંત વાપરવામાં ધણા ધરખમ અને વરસો સુધી જવાબ દે તેવાં છે. તે દીવાલ ઉપર ટાંગી શકાય તેમજ ટેબલપર એલી શકાય એવી ગોઠવણ રાખી છે. મુકતાદનો હીંત્રામ નજદીક આવેલો હોવાથી એ કેલેન્ડરો લાયક પ્રસંગે બાહર પાડેલાં લેખારો. આ કેલેન્ડરની કીંમત રૂ. ૧ છે. અંદનવાડી વહાડીયાળનાં આતશબેહરામની સામે આવેલી મીં દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળાની દુકાનેથી તે મળશે.

બાંચે જમશેદ—તાં ૨૪ મી મે ૧૯૧૨.

જરથોસ્તી ભાઈઓ માટે વરસો સુધી ચાલે એવું બહુકડું કેલેન્ડર, જે મીં દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળાએ ઝોરાસીયન પરપેચ્યુલ કેલેન્ડરને નામે માત્ર એક રૂપરડીની કીંમતમાં બાહર પાડ્યું છે, તેની સુંદર રચના, શૌભાયમાન છપાઈ અને સમવડલરો ગોઠવણથી મીં પારસી પંચનો જીવ તદન પુશપુશ થઈ ગયો છે. આ કેલેન્ડર તમારી ટેબલને શૌભા આપશે, જ્યાં તમે તે ટેકવીને તમારી સામે ને સામે આપો વખત રાખી શકશો અને દર ઘડીએ અને પળે પચમખર સાહેબ અશો જરથોસ્તનાં અને આતશના કેબલાનાં દરશન કરયા કરશો અથવા તમારા દરોઈમ રમ, તમારા લાઈબરેરી રમ, તમારા એક્સીસ રમ કે તમારા સુવાના આરડાની ભીંત ઉપર તે ટાંગી ચીતકળાના એક સુંદર નમુના તરીકે તેમજ દરરોજની એક ઉપયોગી ચીજ તરીકે તેનો ઉપયોગ તમે કરો શકશો. એવાં ઉપયોગી કેલેન્ડરમાં દરરોજનાં પારસી રોજ, માહુ અને વરસ સાથે અંગરેજ તારીખ, વાર, મહીના ને વરસની અંગરેજ તેમજ ગુજરાતીમાં ક્રીષ્ણી સમવડ એવી અચ્છો કારીમરીથી ગોઠવી છે કે, જેમ ધરસંસારમાં તેમજ એક્સીસનાં કામકાજ અને વ્યવહારમાં પણ તે એકસરખી રીતે કામે લાગી શકશે.

હીંદીપંચ—તાં ૨ જુન ૧૯૧૨.

એક સુંદર પારસી કેલેન્ડર—વાડિયાળના આતશબેહરામની સામે સુખડની દુકાન માંડનાર મીં દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળાએ આદર ઈજ્જતનાં છેલ્લાં પવિત્ર પરવને ટાંકણુ પોતાનાં ગ્રાહકો અને બીજા જરથોશતીએ માટે એક સુંદર અને શૌભાયમાન પારસી કેલેન્ડર તઈયાર કરાવ્યું છે, જે ટેબલ ઉપર મુકી યા ટાંગી શકાય એવું છે. આમાં પારસી મહિના, રોજ અને વરષનાં તેમજ ઈંગરેજ મહિના, તારીખ અને વરષનાં નામો બટન ફેરવવાથી ગોઠવાઈ જાય છે, અને એ બે કિસમના હોલડા બેડે સાત વારનાં નામો પણ ગુજરાતી તેમજ ઈંગરેજમાં એજ યુક્તિથી ગોઠવીને આપયા છે. આ કેલેન્ડરના વચોવચમાં પેગમખર સાહેબ અશો જરથોસ્તની આજખાણુ આપનારી તસવીર ચિતારી છે, અને બંને બાજુએ અફરમા નિયાંમાં પવિત્ર આતશને રોશન થયેલો બતાવયો છે. મીં સુખડવાળાનું કેલેન્ડર ઈસ્વી ૧૯૧૮ સુધી અને યજ્ઞદેજરદ ૧૨૮૭ સુધી જવાબ દે એવી તેમાં ગોઠવણ રાખેલી છે. તેની ઢબછમ અને રચના પસંદ કરવાજોગ છે.

રાસન ગોફનાર—તાં ૨૬ મી મે ૧૯૧૨.

બહેર ખબરો.

નવાં પરપેચ્યુઅલ પારસી કેલેન્ડરો.—ચંદનવાડી ખાતેના સુખડના પુરાણા વેપારી મીંઠ દાદાભાઈ મોટાભાઈ તરફથી દર સાલ બહેર પાડવામાં આવતાં પારસી રોજ માહુના કેલેન્ડરોમાં ઘણાંક નવા સુધારા વધારા કરીને હાલ તેવણે એક સુંદર પરપેચ્યુઅલ કેલેન્ડર બહેર પાડ્યું છે. આ નવાં કેલેન્ડરો વાપરવામાં જેટલાં ટકાઉ તેટલાંજ દેખાવમાં શોભીતી માલમ પડે છે. વચમાં અશો જરથોસ્તની એક તસવીર આપી છે. તેની આસપાસ એમર પારસી રોજ, માહ, ઈંગરેજ તારીખ વાર વગેરેના ગાળા રાખવામાં આવ્યાં છે. તારીખ વાર વગેરે દરરોજ ફેરવવા માટે કેલેન્ડરની બંને બાજુએ ચાવીએ રાખવામાં આવી છે. વળી તે જથ્થાકના ચાલી શકે તેવાં છે અને દેખાવમાં ઘણાં સુંદર હોવા ઉપરાંત વરસો સુધી દીવાલ ઉપર ટાંચી શકાય તેમજ ટેબલપર મેલી શકાય એવી તેમાં ગોઠવણ રાખવામાં આવી છે. આ કેલેન્ડર પાછળ કરવામાં આવેલો મોટો ખર્ચ અને તેની સુંદરતા તથા ટકાઉપણાં તરફ જોતાં રૂ. ૧ ની કીંમત નણવી લેખાશે.

પારસી—તાં ૨૬ મી મે ૧૯૧૨.

પહોંચ-વહાડયાળના આતશબેહરામની સામેના જાણીતા સુખડના વેપારી મીંઠ દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળા તરફથી જથ્થાક જરથોસ્તી કેલેન્ડર મળ્યું છે, તેની પહોંચ માન સહીન સતીકારએ લીધી. આ કેલેન્ડર જડાં કારડ બોરડ ઉપર શોભાયમાન રીતે નવ જાતના જુદા રંગથી છાપેલું છે અને તેની વચમાં સપેતમાં જરથોસ્તની સુંદર સખી આપવામાં આવી છે. તેની બંને બાજુએ આતશબું પાતર મેલવામાં આવ્યું છે, અને તેની નીચે માણસનું મોહકું ધરાવનારા પાંખવાળા ગોધાની આકૃતિ આપવામાં આવી છે. ચીત્રને ફરતા આઠ ગાળા પાડી તેમાં પારસી તથા ખ્રીસ્તી સને, રોજ તથા માહના નામો સાચનાં ચક્ર ગોઠવવામાં આવ્યાં છે જે તે ઉપર મેલેલી ચાવી વડે ફેરવીને ગોઠવી શકાય છે. તે દીવાલ ઉપર ટાંચી તેમજ ટેબલપર ઉભું રાખી શકાય તેવી ગોઠવણ સાચવું છે. આ પંચાંગ સાત વરસ સુધી ચાલી શકે તેવી તેમાં રચના કરવામાં આવી છે. તે સુશોભીત સાહીથી હાટે કંપનીનાં લીધા છાપખાનામાં છાપવામાં આવેલું છે, અને તે દેશી ચીત્રકળાના ઉમદા નમુના સમાન છે. સફાઈદાર રીતે છાપેલું તથા દીપાયમાન હોવાથી ઘરમાં એક સાણગાર તરીકે તે જાલવી રાખવા લાયક છે. તેનો દેખાવ અને ચક્રોની ગોઠવણ જોતાં રૂપયા એકની કીંમત ધણી નહીં કહેવાશે.

મુંબઈ સમાચાર—તાં ૨૭ મી મે ૧૯૧૨.

નવું પારસી કેલેન્ડર—હાલમાં પારસીઓના પત્રિકા આદર માસ ચાલે છે તે તકનો લાભ લઈ સુખડના જુના વેપારી મીંઠ દાદાભાઈ મોટાભાઈ જેઓની પુરાણી અને જાણીતી કુકાન ચરનીવાડી ઉપર વહાડયાળના આતશબેહરામની સામે આવેલી છે તેઓએ પારસીઓ માટે એક ઘણું ખર્ચાળકારક પારસી કેલેન્ડર બહેર પાડ્યું છે. મીંઠ દાદાભાઈ પારસીઓની સગવડ સચવાય એવા કેલેન્ડરો દર વરસે બહેર પાડે છે, પણ આગલાં સંઘળાં કેલેન્ડરોને જુલાવે એવું આ ઉપયોગી અને શોભીતું કેલેન્ડર છે. આ કેલેન્ડર વરસો સુધી ચાલે એવું જથ્થાક છે. વચમાં અશો જરથોસ્ત પેગમબર સાહેબની એક તસવીર સુંદર રંગીન શાહીઓમાં શીલાલેખથી છાપેલું મનોહર ચીત્ર છે. સખીની આસપાસ પારસી રોજ, માહ અને ઈંગરેજ તારીખવાર વીગેરેના ગાળા છે અને તે દરેક ગાળા ઉપર એકેડી ચાવી છે, જે ફેરવવાથી વાર, તારીખ, રોજ, માહ વીગેરે ફેરવી શકાય છે. વળી આ કેલેન્ડર દીવાલ ઉપર ટાંચી શકાય તથા મેજ ઉપર મુકી શકાય એવું છે. જોકે કેલેન્ડરનું ચીત્ર અને છાપવાનું તથા તે તૃપ્ત્યાર કરવાનું સંઘળું કામ અતરે કરવામાં આવ્યું છે, છતાં તે વેલાતથી આવતાં કેલેન્ડરને ટકકર મારે તેવું છે. દરેક પારસી ઘરમાં અશો જરથોસ્ત પેગમબર સાહેબની સુંદર તસવીર સાચવું આ કેલેન્ડર જાલવી રાખવા લાયક છે. કેલેન્ડરની કીંમત રૂ. ૧ રાખવામાં આવી છે અને તે વહાડયાળના આતશબેહરામની સામે આવેલી મીંઠ દાદાભાઈ સુખડવાળાની કુકાન ઉપરથી મળી શકશે.

સાંજ વરતમાન—તાં ૨૮ મી મે ૧૯૧૨.

એક અતી ઉપયોગી પારસી કેલેન્ડર—ધોલીતળાવ વહાડયાળનાં આતશબેહરામની સામેના સુખડના વેપારી મીંઠ દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળાનું નામ જાણીતું છે. એ પુરાણા વેપારી તરફથી એક સુશોભીત જરથોસ્તી કેલેન્ડરની ભેટ મળી છે, જે તેનાં દેખાવમાં, તેના ટકાઉપણાંમાં અને તેનાં ઉપયોગીપણાંમાં હરીફ વગરનું છે, વચમાં પયગમબર જરથોસ્તની સુંદર છબી આપવામાં આવી છે જ્યારે બંને બાજુએ રોશન આતશ બળતો દેખાડવામાં આવ્યો છે. પારસી રોજ, માહ, વરસ ઉપરાંત ઈંગરેજ તારીખવાર વગેરે આ કેલેન્ડર ઉપરથી માલમ પડી શકે છે. દરરોજની તારીખ વાર વીગેરે ચાવીઓથી ફેરવી શકાય છે. આ કેલેન્ડર જેમ ટેબલને સાણગાર થઈ પડે એમ છે તેમ તે ટાંચી શકાય એવું છે. સામટી રીતે લેતાં રૂ. ૧ ની કીંમતમાં આ કેલેન્ડર સોનાનાં મુળનું થઈ પડે એમ છે.

અખબારે સોદાગર—તાં ૧ જી જુન ૧૯૧૨.

એક ઉપયોગી કેલેન્ડર—મીંઠ દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળા જેઓ ધોલીતળાવ વહાડયાળનાં આતશબેહરામની સામે સુખડ વીગેરેના ધંધા કરે છે. તેઓ તરફથી કેલેન્ડરની એક નકલ અમેને મળી છે, જે ઉપર નજર કરતાં તે જેમ દેખાવે સુંદર છે તેમ તેને દરેક રીતે ઉપયોગી બનાવવાની કાળજી રાખવામાં આવેલી જોવામાં આવે છે. કેલેન્ડરની વચોવચમાં જરથોસ્ત સાહેબની એક સુંદર તસવીર આપવામાં આવી છે. પારસી રોજ, માહ સાલ તથા ઈંગરેજ તારીખ વાર આ કેલેન્ડર ઉપરથી માલમ પડે છે. દરરોજ કારડો ફેરવ ફેરવ કરવાની કડાકટ આ કેલેન્ડરમાં જોવામાં આવતી નથી, ફક્ત બટન ફેરવવાની જ ખોટી છે. આ કેલેન્ડર ઘણી સુંદર રીતે છાપવામાં આવ્યું છે અને ખુબી તો એ છે કે તે દેશીછાપાકળાનો નમુનો છે. આ કેલેન્ડરની કીંમત રૂ. ૧ રાખવામાં આવી છે, જે તેના ઉપયોગીપણાં અને સુંદરતા સાથે સરખાવતાં ઘણીજ નણવી છે.

૭-હા, અમે જાણ્યે ધીયે કે મુક્તાદના દીવસોમાં

તમને સોજી મલખારી સુખડ, માચી સુખડની સદી, ગાંઠ, તાછો, લોખાન, અગર વગેરે સહ ઉંચામાંનું જોઈશે.

પણ—આ સધળું ખરીદવા માટે ભરસેદાર દુકાન કઈ !
સહ કોઈ એકઠે અવાજે કહે છે કે

દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળાની

અરધી સદી ઉપરની જુની અને પુરાણી ફક્ત એકલી એજ દુકાન છે જ્યાં નાના ખચ્યાને પણ ઠગાવાની ધારતી નથી.

જો યાદ રાખજો કે મલખારી સુખડના ભાવ હમણા ચઢી ગયલા છે. વાસ્તે અસલ ભાવેજ જો કોઈ તમને મલખારી સુખડ આપે તો જાણજો કે તે ફક્ત નફલી માલ છે.

સુખડ ઉપરાંત અમારી દુકાન પર નીચલો માલ પણ તમારી હાથરમાં મોજુદ છે ફક્ત તમને એક ફેરો મારવાનીજ ખોટી છે.

હ્યો વાંચો!

કેરળા, જાત જાતના કેરળાની હારડીઓ, અકલબેના દાના, રૂપાંની તપ-કીરની દાખડીઓ, અશો પચગમખર સાહેબની તસવીર સાથના સોના, રૂપાં તથા જરમન સીલવરના સીકકાઓ, નવાં વરસ પર પ્રેઝન્ટ આપવા લાયકની રૂપીઆ ચારથી તે રૂપીઆ ચાળીસ સુધીની કીમતની તરેહવાર અવસતાની ચોપડીઓ, જેવી કે સીપની, મોરોકકો લેધરની, મખમલની સોનેરી કીનારી સાથે તરેહવાર કદ અને જાતની મલશે.

તે ઉપરાંત નવસારીની ડોકદાર કુસ્તી અને નારાં પણ અમારે ત્યાંથી મળશે.

દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળા.

ચરનીવાડી, વહાડયાજના આતશખેહેરામના આગલા દરવાજાની બરાબર સામે.

નેશનલ ઇન્શ્યુરન્સ કું. લી.

હેડ ઓફીસ: કલકત્તા.

થાપણ પુરી ભરાયેલી રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦

થાપણ લીધેલી રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦

અનામત મુકેલી રકમ રૂ. ૬,૪૦,૮૦૦

આ કંપનીમાં તમારે એકદમ વીમા ઉતરાવવાનાં સાત અગત્યનાં કારણો.

૧. કારણ કે આ કંપનીમાં વીમા ઉતરાવનારાની સલામતી ખાતર રૂ. ૨ લાખ હિંદી સરકાર હસ્તક ડીપોઝીટ મુક્યા છે.

૨. કારણ કે આ કંપનીના સીક્યુરીટી બોન્ડસ હિંદી સરકારે તેમજ હિંદી પ્રધાને સ્વીકાર્યા છે.

૩. તેના દર બીજી કંપનીઓના દર સાથે સરખાવતાં ઘણા ઓછા છે.

૪. કંપનીના નફાના ૯૦ ટકા વીમા ઉતરાવનારાઓને માટે જુદા રાખવામાં આવે છે.

૫. કારણ કે તેની પોલીસીઓની શરતો ઘણી ઉદાર છે.

૬. કારણ કે દાવાનો જલદી નીકાલ એ આ કંપનીનું ખાસ લક્ષણ છે.

૭. છેલ્લું કારણ કે તેનો વહીવટ બાહોશ હિંદીવાનો તથા ઈંગ્લેન્ડે ચલાવે છે.

પ્રોસપેક્ટસ, ફોર્મ અને બીજી વિગતો માટે મહેરખાખરા કરી લખો:—

હોરમસજી એદલજી દાવર એન્ડ સન્સ,

મુંબઈ ઇલાકાના ચીફ એજન્ટ,

નં. ૩૫, ચર્ચગેટ સીટ, કોટ, —મુંબઈ.

અથવા

કોઈ સ્થાનીક એજન્ટ.

આખા ઇલાકામાં લાગવગવાળા એજન્ટો જોઈએ છે

તૈયાર છે ! નવી આવૃત્તી તૈયાર છે !

જાદુ કળા પ્રકાશ.

મંત્ર, તંત્ર, વશીકરણ વિદ્યા અને નવાઈ જેવા જાદુના ખેલો ઉપરાંત ઘણીજ અમત્કારીક બાબતો સવા બસો પાનાના પાકા પુઠાના સોનેરી નામવાળા આ દળદાર પુસ્તકમાં સમાવી છે. કીંમત સવા રૂપિયા પોષ્ટેજ સાથે મોકલો.

અમારે ત્યાં વેચાતાં બીજાં અમત્કારી પુસ્તકોનું લીખ.

	રૂ. આ. પૈ		રૂ. આ. પૈ
માનસિક યોગ મેસ્મેરીઝમ ...	૨- ૦- ૦	ફીરીચ્યુએલીઝમ ...	૦- ૪- ૦
યોગની ચાવી મોહાટી... ..	૨- ૦- ૦	હીપનોટીઝમ ...	૦- ૪- ૦
જાદુઈ દેવ વિદ્યા	૧- ૦- ૦	મેસ્મેરીઝમ નાની ...	૦- ૪- ૦
અનંત રંગ-(કોકશાસ્ત્ર) ...	૧- ૦- ૦	જાદુઈ જડી બુટ્ટી ...	૦- ૪- ૦
દેવતાઈ જાદુગર ચીત્ર સાથે ...	૦- ૮- ૦	કામીયાબર ચરિત્ર ...	૦- ૪- ૦
ફેનબાજી-ગંજીની ઠગબાજી...	૦- ૮- ૦	સામુદ્રિક શાસ્ત્ર... ..	૦- ૪- ૦
પ્રાંતજલ યોગ દર્શન	૦-૧૨- ૦	જાદુ કપટ વિદ્યા... ..	૦- ૪- ૦
રાજયોગ... ..	૦-૧૦- ૦	સ્વર શાસ્ત્ર	૦- ૪- ૦
યોગની કુંચી-મન વશ કરવાને	૦- ૪- ૦	મંત્રની ચોપડી	૦- ૨- ૦
દેવતાઈ કામો-ગેબી મદદગારો	૦- ૪- ૦	મહાન ગુરનો પ્રસાદ ...	૦- ૧- ૦

અમત્કારી જાદુઈ ભેટ મંગાવજો.

ધારેલું કામ પાર પાડવાની જાદુઈ વિદ્યા શીખવી હોય તો ફક્ત પોષ્ટેજ એક આનો મોકલીને ગુજરાતી મેન્ટલ ટેલેપથીની બુક સુખેથી અમારા ત્યાંથી મંગાવી લેજો. તેમજ તમારા મનમાં જાદુ કોટકની કાંઈ ધાસ્તી હોય તો સુખેથી અમારી મદદ માગજો. એક લાઘ તરીકે લાચાર નીરાધાર બાળકો તથા બાળ કીઓને જરૂર બેગી મદદ કરવામાં અમે રાજ થઈશું.

સૂચના—અમારા દરેક ગ્રાહકને નમનતાઈ પૂર્વક અરજ કરીએ છીએ કે મંત્રના કામકાજ સારૂ અમારે વારંવાર બહાર ગામ જવું પડે છે તેથી વી. પી. થી કોઈ ચીજ મોકલવાને બનતું નથી. એટલા સારૂ આપ જે કાંઈ મંગાવો તેના પૈસા મની આરડર કે પોષ્ટની ટીકીટો મારફતે અગાઉથી મોકલવા મહેરબાની કરવી. તેમજ જવાબ સારૂ ટીકીટ ખીડવી કે જલદી જવાબ મળશે.

માસ્તર નાનાલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

ઠેકાણું—રીચીરોડની સડકપર—અમદાવાદ.

ઑનરેબલ

સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર, નાઈટ.

હાઈ કોર્ટના નામદાર જડજ.

જનમ. — રોજ ૧૩ મો માહા ૨ જો શેહેનશાહી સને
૧૨૨૬ ચઝહેજરી, તારીખ ૬ ડી નવેમબર
ઈ. સને ૧૮૫૬ ને વાર બેસપત.

જડજ નેમાયા. — તા૦ ૨૨ મી અક્ટોબર સને ૧૯૦૬.

સર નાઈટ થયા. — તા૦ ૧૨મી દીસેમબર સને ૧૯૧૧.

આનરેખલ

સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર, નાઇટ, હાઇ કોર્ટના નામદાર જડજનું જન્મ ચરિત્ર.

નામદાર શેહનશાહ જયોર્જ પાંચમાંએ પોતાની તાજપોશીની ક્રીયા હીંદુસ્થાનમાં આવીને કાધી અને તેને લગતી એક મોટી દળદળા ભરેલી દરબાર હીંદુસ્થાનના પ્રખ્યાત દીલ્લી શેહેરમાં તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૧ ને દીનેબરી હતી. તે વેલાએ નામદાર પાદશાહ તરફથી આપાયલા ખેતાઓમાં સર નાઇટનો માનવંત ખેતાળ ઉપર કહેલા એક ઘણાજ લાયક અને માનવંત પારસી ગૃહસ્થ શેહ દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવરને એનાયત કીધો હતો. એ ખેતાળ એવા એક લાયક 'ગૃહસ્થને મલ્યો કે જેમનું' નામ સમજીને આખી પારસી કોમને મોટો હરખ ઉપજ્યો હતો. કેમકે જયારથી નામદાર સર દીનશાહજી હાઈ કોર્ટના ન્યાયાસન ઉપર ખીરાજ્યા સ્વાસ્થી એવણની કીર્તિ ખુબ દીપી રહી છે. એ મુદત દરમ્યાન કરેલા ઇનસાફો અને વાપરેલી દુરઅદેશી એવી શરશ નીવડી છે કે તેથી નામદાર સરકાર અને પ્રજાને એક સરખો સંતોષ ઉપજ્યો છે. તેમાં કેટલાએક બીકટ સવાલોના મુકદ્દમાં તો એવી સરસ બાહોશીથી ચુકવ્યા છે કે તેની ભારી પ્રસંસા થયા વગર રહી નથી. તેમાં અગત કરીને પારસીઓનાં ઘણાં સારાં બાયજે અને તેમના વડવાનાં પુણને લીધે પારસી કોમને લગતા એક મુકદ્દમાં એવણના ઇનસાફ તજે એવી રીતે આવી ગયા કે તેના ચુકાદા બે જસ્ટીશ નામવર સર દીનશાહના જેવા દુરઅદેશી ભરેલા જડજન ન્યાયાસનપર નહી હોતે તો તેવા ચુકાદા પારસી કોમને કેટલા ઉપયોગી થઈ પડતે તે કાંઈ સમજી શકાતું નથી. એવા એમના સરસ ઇનસાફની સાથે વહી એવો સાહેબની બીજી કારકીરદી અને નામદાર સરકારની તથા પ્રજાની સેવા બજાવવાની પ્રકૃતિ એવી નીવડી કે તેથી એવો સાહેબને પ્રજા અને સરકાર એક સરખી રીતે ચાલવા લાગ્યા. એવોના એવાં કાંમની ખુબી દર વરસે નોંધાતી ચાલી છે, જે હમારાં હંમેશનાં ઝોરાસ્વીયન કેલેન્ડરમાં પણ એવોના જડજન નેમાયા પછે દર વરસે નોંધાતી રહી છે. તેવા લાએક અહસ્થને સર નાઇટનો માનવંત ખેતાળ મલ્યો તેની ખુશાલી તથા જાહેર નોંધ આ હમારાં કેલેન્ડરમાં જલવી રાખવાની મોટી અગત જણાય છે. હમારાં કેલેન્ડરનો સરેસતોજ છે કે જે એવા નામીયા પારસી નરેને સર નાઇટના અને બારોનેટ જેવા હંચા ખેતાળ મલે તેવા સદ અહસ્થોનાં જન્મ ચરિત્ર તેમાં હમો લેતા રહીએ છીએ. તે હમારા સરેસતા મુજબ સર દીનશાહજીનું જન્મ ચરિત્ર પણ કેલેન્ડરમાં પ્રગટ કરવાનું ઘણું વાજબી વીચારીએ છીએ અને તેવણને લગતી જે જે માનવંત નોંધો એક તરફથી આપણા હેવા જન્મ ચરિત્રના એક જાહેર લેખક મી. રશતમજી બરબોરજી પેમાશતર વકીલ તરફથી અને બીજી રીતે બીજી જે જે વીગતો મલી આવી છે તે નીચે પ્રગટ કરીએ છીએ:—

સર દીનશાહજીના જન્મ અને તેવણનું ખાનદાન—નામવર સર દીનશાહજીનો મુબારક જન્મ પારસી રોજ ૧૩ મો તીર ચઝદ માહ ર જે અરદીએહેસ્ત અમસાસપંદ શેહનશાહી સને ૧૨૨૬ ચઝદેજરદી, યાને તા. ૬ ડી નવેમ્બર ૧૮૫૬ ને વારસેસપાતે દીને થયો હતો. —તેવણ પ્રખ્યાત ખતાજી ખાનદાનના નખીરા છે. તેમના પીતા શેહ ધનજીભાઈ દીનશાહ તે શેહ નાનાભાઈ ફરામજી નાનાભાઈ બહેરામજીની પેહડીમાં હતા. આ છેલ્લા બહેરામજી તે મરદુમ શેહ ખતાજી લીમજી રસ્તમજી

અસપંદીઆરજીના બેટા હતા. આ અસપંદીઆરજી તરફથી બનાજી ખાનદાનના વડવાઓ ઉતરી આવેલા. એ બનાજી કુટુંબનો એક ફાંટો હીરજી રેડીમનીની તરફનો છે, જેમની દીકરીનો દીકરો તથા પાલક સર જહાંગીર કાવશજી જહાંગીર ખેરોનેટ ઉતરી આવ્યા છે. આ નામીયા બનાજી ખાનદાનના નર વારસો ૩૮ વરસની વાત ઉપર ૨૬૧ ગણાયો હતા તે હવે વધીને આશરે ત્રણ ગણા મળ્યા હોવા જોઈએ. એજ કુટુંબમાં દાવર ખાનદાન પણ આવે છે. મરહુમ શેઠ બનાજી લીમજી સુરત શેઠરની પાસે આવેલાં બગવા દાંડી નામના ગામડાંની અંદર ૧૦૨૩ ના ૫૦ સાલમાં જન્મ પામ્યા હતા અને તેવણુ ૩૬ વરસની વયના થયા બાદ અત્રે આવી વાસો કરી તેવણુ પારસી પંચા-યતની અંદર 'દાવર' નો દરજ્જો ધરાવતા હતા. બનાજીના વડા હોત્રા શેઠ નાનાભાઈ બહેરામજી દાવર પાકી પરહેજગારી ઉપરાંત ધનશાશી વાતોમાં ધણુ પક્ષપાત નીવડ્યા તે ઉપરથી અંજુમને તેમને તેમનો બાપીકો 'દાવર' નો ખેતાબ આપ્યો હતો અને ત્યારથી તેમનો વસીલો નવા એલકા-બને આધીન રહ્યાથી અસલ દરજ્જા માહેલી એક ડાલી છુટી પડેલી કહેવાય છે. (જુઓ મુંબઈનો બાહાર) આ શેઠ નાનાભાઈ દાવર ૧૧૫૭ ના ૫૦ શાલમાં મરણ પામ્યા હતા. તેમના દીકરા માહેલ વડા શેઠ ફરામજી નાનાભાઈ દેશાવરો સાથે જોડાલો વેપાર ચલાવતા હતા ને તેનાજ ઉપયોગ માટે બે મોટાં સફરી વાહાણોનાં માલેક હતા અને તેવણુ ૫૦ ૧૧૯૦ ના સાલમા ગુજરી ગયા હતા. જસ્ટીસ સર દીનશાહ દાવરના બાવાના કાકા કાવશજી નાનાભાઈ દાવર બહુજ સાહસીક હતા. તેવણુ મુંબઈમાં બંને એક ઉભી કરવા ઉપરાંત ૩ દાખાનો પ્રેસ તથા સાંચાથી સુતર વણવાની મીલ પહેલવહેલી મેનચે-સટરના ધોરણ ઉપર કાઢાડી હતી. વલી રૂઠે સાફ કરી સફાઈપર લાવવા માટે કોલાબા તરફ કોટન ક્લીનીંગ કુટુંબની કાલાડી હતી અને તારદેવ તરફ એલાયનસ સ્પીનીંગ કુટુંબ પહેલવહેલી ઉભી કરી હતી. પ્રખ્યાત શેઠ કાવશજી બહેરામજી બનાજી મજહુર બહેરામજી બનાજીના પાંચમાં બેટા હતા અને તેવણુની અટક પોતાના ધોધારી અવાજને લીધે ધોધા કરીને પડી હતી. તેમનાજ બેટા શેઠ ફરામજી કાવશજી બનાજીને નામનું આતશબેહરામ આજે જાણીતું છે. જ્યારે શેઠ બહેરામજી બનાજીના વડા બેટા શેઠ નાનાભાઈના વંશના જસ્ટીસ દાવર ત્યારે પાંચમાં યાને સરવેથી નાના બેટા કાવશજીના શેઠ બેટા શેઠ ફરામજી કાવશજી બનાજી હતા. શેઠ કાવશજી બનાજી પોતે બહેલી હોમજીના પેશતનજીની વડી દીકરી બાઈ જાઈજી તે દાદીશેઠની બહેનની દીકરી સાથે પરણ્યા હતા અને તેથી માલેતોજર દાદીશેઠના કુટુંબની સગાઈમાં બેલાયા હતા. તેમની બોહોલા પાયા ઉપર ઈંગ્રિજી ઝોરાડીની દુકાન હતી જે મુંબઈનાં કોટમાં વહાડીઆજીના ચકલા ઉપર હાલ જ્યાં મેશરસ ગ્રેડેમની કુટુંબ આવી છે ત્યાં હતી. શેઠ કાવશજી બનાજીનો પાંચમો બેટા શેઠ લીમજી કાવશજી બનાજી હતા જેવણુ કેટલાક જરથોસ્તીઓને ધંધે રોજગારે લગાડ્યા હતા અને શેઠ કાવશજી બનાજીના સાતમા દીકરા શેઠ રશતમજી કલકતામાં પ્રખ્યાત થયા હતા, તેમના પછી તેમના બેટાઓ શેઠો દાદાભાઈ રશતમજી તથા માણેકજી રશતમજી બનાજી હતા જે છેલ્લાને નામદાર ઈસાનના શાહે પોતાના એકચી નેમ્યા હતા. એવી રીતે જસ્ટીસ દાવરનું કુટુંબ પંકાયલુ અને તે સાથે મોટા મોટા ખાનદાન સાથે જોડાયલું છે.

નામદાર જસ્ટીસ દાવરે ૫૫ વરસની ઉંમર પુરી કરી છે. તેવણુ અત્રેની પ્રોપ્રાયટરી હાઇ સ્કુલમાં કેળવણી લીધી હતી અને ૧૮૭૩ ના સાલમાં અત્રેની મેટ્રીક્યુલેશન પરીક્ષા પસાર કરી તેવણુ એક્ષપ્રીનસટન કોલેજમાં જોડાયા હતા અને ૧૮૭૭ ના સાલમાં તેવણુ વીલાયત ધારાનો અભ્યાસ કરવાને સીધારયા હતા. તેવણુ તા. ૩ જુન ૧૮૮૦ ને દીને વીલાયત મધ્યે ઇંગલંડ અને હીંદુસ-તાન વીશે "ઇસટ ઇન્ડિયા એસોસીએશન" ની એક જાહેર સભા સનમુખ સર આરથર હોબહાઉસ કે. સી. એસ. આઇ. ના પ્રમુખપણા હેઠળ એક ભાશણ આપ્યું હતું અને ત્યાર બાદ ૬ દીન રહીને એટલે તા. ૯ મી જુન ૧૮૮૦ ને દીને તેવણુ ઇંગલંડમાં બેરીસટરની પરીક્ષા ફોલોમંદી સાથે પસાર કરીધી હતી. શરૂઆતમાં અત્રેની સમોક્ષ કોઝ કોર્ટ અને પોલીશ કોર્ટમાં ધંધો ચલાવવા માંડ્યો અને તેમાં બારે ફોલો મેજીસ્ટ્રેટ ત્યાર બાદ ૧૮૯૬ ના સાલમાં તો હાઈ કોર્ટમાં ધંધો ચલાવવા શરૂ કરીધો.

તેવણની બેરીસ્ટર તરીકે દેશાવરમાં પણ મોટી ધરાઈ હતી. તેવણની બહુ તીક્ષ્ણ અને તીખી તેમજ રામબાણ ઉચ્ચપાલટ તપાસને માટે વખાણાયા હતા. તેવણે હાઈ કોર્ટની શરૂઆત તીલક કસથી કીધી હતી. જે વેળા હાઈ કોર્ટ મધ્યે દેશી બેરીસ્ટરને ફાવવાનું બહુજ મુશ્કેલ હતું, તે વેળા તેવણે પગપેસારો કરી થોડાજ વખતમાં ઉગી નીકળ્યા અને પોતાના દેશી બાઈબધો માટે બંધ રહેલો રસતો ખોલ્યો કરી આપ્યો. પોતાના બેરીસ્ટર તરીકેના ધંધામાં તેવણ પોતાના ધરાકના લાભ સાચવવામાં ઘણા ચીવટ હતા અને તેજ મુજબ વરતવાની તેવણે પોતાનાં એક ભાણે મધ્યે જવાન ધારાના વીદ્યારથીઓને સલાહ આપી હતી. તેમને ૧૮૯૮ ના સાલમાં મુંબઈના સરકારી લો કલાસના પ્રોફેસર નેમયા હતા અને તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૦ ને દીને અત્રેની સરકારી લો સકુલના કામચલાઉ પ્રીન્સીપાલ નેમયા હતા. તા. ૩ જી માર્ચ ૧૯૦૧ ને દીને તેવણે અત્રેના યુનીવર્સીટી કમીશન સનમુખ સાક્ષી આપી હતી. શેઠ હોરમસજી દાદાભાઈ સમેલકાજ કોર્ટના આસાન ઉપરથી જ્યારે રીટાયર થયા ત્યારે તેમને વીદ્યારથીરીનું માન આપવા સારું થયલા ખાણુ મધ્યે સર દીનશાહને પ્રમુખપદ આપ્યું હતું. એમને નામદાર સરકારે તા. ૧૦ મી માર્ચ ૧૯૦૪ ને દીને એક સુલેહના અમલદાર નેમયા હતા. તા. ૧૫ મી નવેમ્બર ૧૯૦૫ ને દીને અત્રેની હાઈ કોર્ટની એડવોકેટની પરીક્ષાના એક પરીક્ષક તરીકે નામદાર જડજોએ એમને નેમયા હતા. તા. ૨૨ મી અક્ટોબર ૧૯૦૬ દીને એમને નામદાર સરકારે મુંબઈના હાઈ કોર્ટના એક જડજો નેમયા હતા અને પોતાની ૫૦ વરસની સંલગેહને ત્રીજે દીને અક્ટોબરની રજા પછી કોર્ટ ઉઘડતાં તા. ૯ મી નવેમ્બર ૧૯૦૬ ને દીવસે હાઈ કોર્ટના નયાયાસન ઉપર પહેલી બેઠક લીધી હતી.

મુંબઈની હાઈ કોર્ટના પહેલવહેલા એક જડજોના પારસી જડજો તરીકે નેમણુક કરવાથી એ બનાવની ખુશાલીમાં જસડીસ દાવરને મુખારકબાદી આપવાને એલરીનસટન કલબ તરફથી તા. ૨૭ મી અક્ટોબર ૧૯૦૬ ને દીને રાત્રે એ કલબના મકાનમાં શેઠ હોરમસજી દાદાભાઈ જડજોના પ્રમુખપણું હેઠળ એક ખાણુંનો મેળાવડો કરવામાં આવ્યો હતો. એ વખતે પ્રમુખ શેઠ હોરમસજીએ જસડીસ દાવરની સલામતી લેવાડતાં જણાવ્યું કે તેવણ પોતાની ઉંચી બાહોશી અને બતી લાયકાતથી ધીમે ધીમે આગળ વધી હાઈ કોર્ટના જડજોના માનવંત ઓધા ઉપર આવયા છે. નામદાર સરકારે સર દાવરની નેમણુક કરવાથી આખી પારસી કોમને માન મળ્યું છે અને એવણુ ઘણા મીલનસાર હોવાથી મીત્ર મંડળમાં તેમજ ધારા મંડળમાં ઘણા માનીતા થઈ પડ્યા છે. જસડીસ દાવરે ઉપકાર માનતાં જણાવ્યું કે મને મળેલા ઓધા માટે પારસી કોમ પોતાને માન મળેલું સમજે છે એમ સાંભળી હું ઘણો ખુશી થયો છું. સરકારે મને જે માન આપ્યું છે તેને લાયક નીવડવાને મારાથી બનતું કરીશ. તે વચન તેવણે પાળ્યું છે. એ ઉપરાંત અત્રેના પારસી, હિંદુ, યુરોપીયન સોલીસીટરોએ તા. ૫ મી નવેમ્બરે રાતે તાજમહાલ હોટલમાં જસડીસ દાવરના માનમાં એક ખાણુંનો મેળાવડો કર્યો હતો. વળી અત્રેના દેશી બારીસ્ટરોએ રીપન કલબમાં તેમને ટી-પારટી આપી હતી. લંડનની પારસી અંગ્રુમન અને એડીનબરોના પારસી યુનીયન તરફથી તેમની નેમણુક થતાં વાર મુખારકબાદીના તારના સંદેશાં મોકલવામાં આવ્યા હતા. તેમજ મુંબઈ છલાકાની નેશનલ મોહોમેદન એસોસીએશનના સરનશીને પણ મુખારકબાદીનો સંદેશો મોકલાવ્યો હતો. તા. ૧૫ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૧ ને દીને તેવણે અત્રેની સરકારી લો સકુલના વીદ્યારથીઓને "Hints to young Lawyers" એ વીશય ઉપર એક ભાણુ આપ્યું હતું. એક જડજો તરીકે ધનસાહ આપવા માટે તેવણ કેવી કાળજી ધરાવે છે તેનો ખ્યાલ તેવણે પોતેજ વીદ્યારથીઓ સનમુખ કીધેલાં એ ભાણુ ઉપરથી મળે છે. તેવણે કહ્યું તેમ એક મુકદમામાં મોટા બારીસ્ટરની સામે જો કોઈ થોડા અનુભવનો વકીલ યા બારીસ્ટર હોય તો સીનયર પોતાની ધાંધલ ધુંધલથી ફાવી ન જાય તેની તેવણ ખાસ સંભાળ લે છે. એ વીશેની એક જડજોની ફરજ શી છે તે તેવણે ઉપલાંજ ભાણુમાં સમજાવી છે.

તા. ૨ જુલાઈ ૧૯૧૧ ને દીને જસ્ટીસ દાવરે મરહુમ શેઠ નશરવાનજી જાંહંગીર વાહાડી આની યાદગારી રાખવા માટે એક મકાન ગીજડર સ્ટ્રીટમાં ગરીબ જરથોસ્તીઓના રહેઠાણોના ફંડ તરફથી બાંધવામાં આવ્યું હતું તેને ખુલ્લું મેલવાની ક્રિયા કરી હતી. જે વેલા લાગતા વલગતા સાહેબોનો ઉપકાર માની જસ્ટીસ દાવરે જણાવ્યું હતું કે આપણા બાપ દાદાઓના પ્રતાપથીજ આપણુ હાલની હાલતે રહ્યા છીએ અને તેઓની જુની કેટલીક રાહ રસમો સારી હતી.

અત્રેની ઝોરાસ્ટ્રીયન બીલડીંગ સોસાયટી તરફથી તારદેવ ખાતે પારસીઓ માટે સસતા બાડાંની બાંધવામાં આવેલી પહેલી ચાલી ખુલ્લી મેલવાની ક્રિયા જસ્ટીસ દાવરે રોજ ૧૬ મે માહ ૯ મે ૫૦ ૧૨૭૭ ને દીને કરી હતી. જે વેલા તેવણે ઇચ્છા બતલાવી કે શ્રીમંત પારસીઓ તરફથી કરવામાં આવતી સખાવતનો લાભ પહેલાં ગરીબ પારસી કોમને મલે તો શાહે.

જે દહાડેથી તેવણુ જડજ નેમાયા તે દીનથી તેવણુ અત્રેની વડી પારસી મેન્નીમેનીયલ કોરટના જડજ તરીકે પણ ઓર્થો લોગવતા આવ્યા છે. તેવણે બાજ રોજગારને લગતા, પારસી પંચાયત વીરધના જુદદીન સવાલ તથા ત્રસટીઓની નેમણુંક સંબંધી તેમજ બીજા અનેક પ્રખ્યાત પારસી મુકદ્દમા ચુકવી ઇનસાફની જાળવણી સાથે કોમની કીમતી સેવા બજાવી છે. પારસી અંગ્રુમનને પંચાયતના ત્રસટીઓની ચુટણી કરવાનો હક આપવાને માટે તેવણે જસ્ટીસ બીમન સાથે ઉદાર ધોરણ ઉપર ઘડાયેલી એક યોજનાને બહાલી આપી છે. તેવણુ પારસી કોમના લાભના અનેક સવાલ ઉપર ભારે ઉત્કટ સાથે ધ્યાન આપે છે. અને તેમ કરતાં પોતાની કીમતી સજાહનો લાભ આપવાને તેવણુ ચુકતા નથી. તેવણે અત્રેના એક રોજીદા પત્રના છેલ્લા નવરોજના અંકમાં પારસી બાઈબલ વીશે એક લાગણીવાળું કીમતી લખાણ કર્યું હતું.

છેલ્લાં ૩૦ વરસ દરમિયાન એક બારીસટર તરીકે તેમજ એક જડજ તરીકે તેવણુ બનતા સુધી પક્ષકારો વચ્ચે સમજુતી કરાવવા માટે જાણીતા થયા છે. તેવણુ દરેક મુકદ્દમાનું તોલ એક પહેલાં ફુન્યાદારીની ઉંચા પ્રકારની સાદી સમજ ધરાવનાર અનુભવી નયાયાધીશની નજરે કરે છે અને તેથી તેમના ચુકાદા અખીલમાં ફરવા મુશકેલ હોય છે. ઇનસાફના કામમાં થતી નાહકની ઢીલ તેમને પસંદ નથી અને તેવણે વરસોવેર જે મુકદ્દમાઓ પાટી ઉપર સળડી કાઢ ખાતા હતા તેમના નીકાળ કહાડવાને કાળજી બતાવી છે. તેવણુ બે વરસની વાત ઉપર રજા ઉપર વેલાત ગયા હતા પણ સડીમર મધેજ બીમાર થવાથી અત્રે તેમને પાછું ફરવું પડ્યું હતું. પણ બીજી વેલાની મુશાફરી ફતેમદીથી પાર કીધી હતી. નામદાર શહેનશાહે છેલ્લી મુબઈ તરફની મુલાકાત દરમિયાન તેમને સડીમર મદીના ઉપર જમવાને ઇજન કીધું હતું અને તેજ મીસાલ દીલ્હી દરબારમાં હાજર થવાને તેમને ઇજન થવાથી તેવણુ ત્યાં સીધારયા હતા. તેવણુ ધીબહમનજી દીનશાહ પીટીટ જનરલ આસપીટલના એક કારોબારી તરીકે નેમાયા છે. તેમનો બેટો મી. જહાંગીર એક જાણીતા બારીસટર ઉપરાંત એરોપલેન હાંકનાર પહેલાજ પારસી છે અને મરહુમ ચોથા સર જમશેદજી જીજાઈના જમાઇ થાય છે.

જસ્ટીસ દાવરને નાહટનો ખેતાબ મલ્યો. તેમને અનેક મંડળોએ મુખારક-બાદી આપી હતી—તેમાં તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને પારસી એશીયેશનની મેનેજર કમીટીએ “એવા એક મહાન પ્રસંગે એક વીદવાન જડજની કીમતી સેવાઓ અને બાહોશીની પીછાન આપણા નામદાર શહેનશાહ તથા તે નામદારની સરકારે કરવાથી, તે માટે ખુશાલીનો ઠરાવ પસાર કીધો હતો અને તે માટે આપણી કોમ જેનાં બધાં માટે તેવણુ આટલા બધા કાલજી ધરાવે છે તે ઉપર ઇશારો કીધો હતો.”

તા. ૧૦ મી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને અત્રેના સોલીસીટરની પરીક્ષા માટે અભ્યાસ કરતા આરટીકલડ કંઠારકાની એસોસીએશને મી. ડ્રેચબી તથા બેરીસટરના પ્રમુખપણા હેઠળ સર દીનશાહ દાવર જેવળુ એ એસોસીએશનના એક પેટન છે તેમને પોતા તરફની મુખ્યારકબાદી આપી હતી. અને હેઠાવ કીધો કે સર દીનશાહને આ ખેતાખ મલવા માટે આ સભા પોતાની ઉંડી આભારની લાગણી જાહેર કરે છે.

એલફીનસ્ટન કલખે આપેલું ખાણું.—અત્રેની પારસીઓની આગેવાન એલફીનસ્ટન કલખ જેના જસટીસ સર દીનશાહ દાવર પ્રમુખ અને સર સાપુરજી ભર્યા સમાસદ છે. તે કલખે તા. ૫ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨ ને દીને સર દીનશાહ અને સર સાપુરજીને સર નાઘટનો ખેતાખ મલવાની ખુશાલીમાં ખાણું આપ્યું હતું. તેનું પ્રમુખસ્થાન શેઠ હોરમજી એ. વાલડયા બેરીસટરે લીધું હતું. તેવળુ પોતાના ભાવણમાં જણાવ્યું કે સર દીનશાહને હું અરધી સદીથી ઓળખુ છું. તેવળુ માંગયા નગર ખેંચપર આવવા પામ્યા છે. અને ખારના એક લાયક મેમબર તરીકે તેમને એ માન આપવામાં આવ્યું છે. અલખતાં હાથ ઢારટની ખેંચપર તેવળુ શારી સેવા બંન્ની છે.

પારસી કોમ તરફનું માન આપવાને થયેલો હસાવ—તા. ૨૨ મી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને જસટીસ સર દીનશાહ દાવર તથા સર સાપુરજી ભર્યાને નાઘટ હુડનો ખેતાખ મલવો તે માટે તેમને પારસી કોમ તરફથી મુખ્યારકબાદી આપવાને કેવાં પગલાં લેવાં તે વીધે સર જમશેદજી રકુલના દીવાનખાનામાં સર જમશેદજી જીજીભાઈનાં પ્રમુખપણા હેઠલ એક સભા મલી હતી જે વેલા તેમના માનમાં એક જાહેર મેલાવડો કરવાનો હસાવ પસાર થયો હતો પણ નવા પારસી નાઘટોએ કોમ તરફથી જાહેર જયાફત સ્વીકારવાને ના પાડવાથી તેમના મીત્રો તથા વખાણુનારાઓ તરફનું એક ખાણું આપવાની ગોઠવણ થઈ હતી.

પારસીઓ તરફનું દખલખા ભર્યું ખાણું—તા. ૧૭ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨ ને દીને નવા પારસી નાઘટો જસટીસ સર દીનશાહ દાવર તથા સર સાપુરજી ભર્યાના માનમાં તેમના પારસી મીત્ર તથા વખાણુનારાઓએ રેડીમની હાઉસના કમપાઉન્ડમાં ઉભા કરેલા એક શુદ્ધ શણુ-મારેલા શામીયાણામાં એક મોટો મેલાવડો કરવામાં આવ્યો હતો. જ્યાં કીટસન અને ઇલેક્ટ્રીક લાઈટ અને બી. બી. એન્ડ સી. આઈ. રેલવેનું વોલન્ટયર બેંડ પણ હતું. ખાણુની ટેબલની ઉપર બેસવા અગાઉ સધલાઓ ડરોઈંગ રૂમમાં એકઠા થયા હતા, તેમનો એક સુદર ફોટો તથા બીજો ફોટો ખાણુની ટેબલવાલો પણ લેવામાં આવ્યો હતો. ખાણુની મીજલશમાં સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનેટ પ્રમુખ-સ્થાને બીરાજ્યા હતા. તેઓએ નામદાર શેહનશાહ અને બાદશાહી કુટુંબની તથા બેક સર નાઘટોની પ્રલામતી લાયક રીતે લેવાડી હતી, જે હાજર રહેલાઓએ ઘણીજ ઉતશાહથી ઉપાડી લીધી હતી. નામદાર પ્રર જમશેદજી જીજીભાઈએ જણાવ્યું કે જસટીસ દાવરની ફતેહનો આધાર તેમની ઉંચી મગજ શક્તી તથા ઘણી સારી સમજને આભારી છે. અને તેવી કાયનત ધરાવાથીજ આપણા માનવંત પરોણાને તેવળુના ધંધામાના સઉથી ઉંચા માનો મલ્યાં છે એટલુંજ નહિ પણ પોતાની કોમનું માન અને આહ જીતી લીધાં છે, કે જે કોમ તેવળુને પોતાના તરીકે ગણવાને મગર છે. અને આપણી નાની કોમમાં એવા પુરોનો કારકીરદીઓએ આ દેશની જાહેર જાંદગી ઉપર પોતાનો પ્રપ માર્યો છે અને જે હજી નહી જનમેલી ઓલાદો માટે ગોખી રાખવા લાયક દાખલા અને

હતેજન સમાન થઈ પડશે. જ્યાં સુધી આપણી વચ્ચે સર દીનશાહ દાવર અને સર શાપુરજી ભર્યા જેવા પુરસો છે ત્યાં સુધી હું ભવીશ્ય તરફ મોટા વીશ્વાસ સાથે જોઉં છું.

જસ્ટીસ સર દીનશાહ દાવરે પોતાના તરફનો જવાબ વાલતાં એવો એકરાર પારસી કોમ પીઠે કીધો હતો કે કોમના નીચલે વાઘેના ને નીચલા વરગના સભાસદો તરફ મારી લાગણી અને દીક્ષોજી એક સરખી છે. તેની સાથે સર દીનશાહે ખીજી એ જણાવ્યું કે હમોને ખેડ જણાને જે જાહેર મોઢું ખાણું આપવાની હીલચાલ થઈ હતી અને તેને માટે હમોને કેટલાંક કારણોસર ના પાડ્યું પડ્યું હતું તે ના પાડવાના કારણો તદ્દન જુદાં અને અલાહેદાંજ હતાં. હું ભાર મેલીને જણાવવાની ઇચ્છા રાખું છું કે એક ત્રીજી નામ સાથે જેડવામાં આવે તેથી અથવા તો આ હીલચાલમાં કોમમાં ખીજ વરગના સભાસદો જેડાયા તેથી કાંઈ આ સુચના ના પાડવાનો સહેજથી સંભવ હતો નહીં. ત્રીજા અહરથ એવા અહરથ છે કે જેવળને માટે અમો મોઢું માન ધરાવીએ છીએ. હું તમોને ખાતરી આપુ છું કે મારે મનસે તો એક પારસી તે પછી એક નાઈટ હોય या જડજ હોય या એક જખરચી હોય या સુતાર હોય તે મારી નજરમાં એક સરખા છે. તે સંવત્ર માટે મારી એક સરખી દીક્ષોજી છે.

સર દીનશાહ દાવર અને સર શાપુરજી ભર્યાને નાઈટનો ખેતાબ મલયો તેથી સુરતની પારસી કોમને ઉપજેલી ખુશાલીમાં એક શુકરગુજરીનું જશન તા. ૬ દી મારચે મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નશ-રવાનજી મોદીના આતશબેહરામમાં કરવામાં આવ્યું હતું, તે વેલાએ આનરેબલ સરદાર દાવર કેખશર એદલજી મોદીએ એક વીદવતા ભર્યું ભાષણ કર્યું હતું અને ખંને નવાજેશો પામનારાઓના સારા ગુણોના વખાણ કર્યાં હતાં તે સાથે જરથોસ્તી ટોળાંનો નામદાર શહેનશાહ તરફ કેટલો ભક્તીભાવ અને આહવા છે તે બાબે વીવેચન કર્યું હતું. અને ખીજી એ જણાવ્યું હતું કે પારસીઓમાં કોઈ હાઈ કોરટ જડજ ન હોવાથી એ કોમને સોભા મલે તેટલા માટે જસ્ટીસ સર દીનશાહ દાવરે ખેરીસટર તરીકેની પોતાની બહુ મોટી કમાઈને ધધો છતાં તે છોડીને રૂપયા ચાર હજારના દરમાયાની જડજની જગ્યા લઈ કોમ ઉપર અહેસાન કર્યું છે. ખીજા કેટલાક અરથોએ ભાષણ કીધા પછી એવો દરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે આનરેબલ સરદાર દાવર મોદીએ ખંને નવાજેશ પામનારાઓપર ખુશાહાલી અદરશીત કરનારા સંદેશાઓ રવાના કરવા.

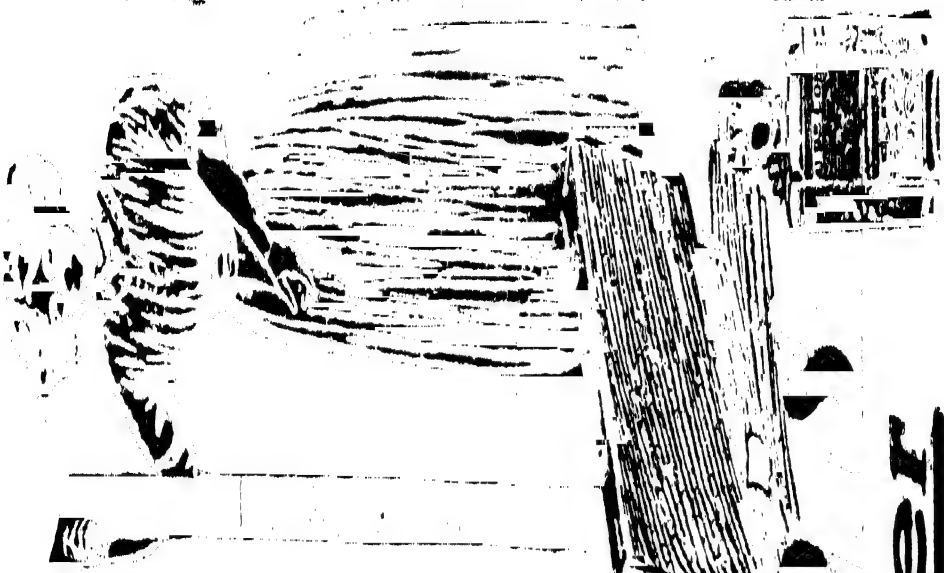
સેવટે આપણે ઇચ્છીશું કે નામદાર જસ્ટીસ સર દીનશાહજી પોતાની કારકીરડીથી જે આવું માન મેલવવા પામ્યા છે તેમાં એથી વધુ જ્યાદતી થાય. અને એવો સાહેબ લાંબી સુખાકારી ભરેલી જીંદગી ભોગવીને ચઢતે દરજ્જે કાયમ રહે. તથા એથી વધુ માન પાન મેલવે. તથાસ્તુ.

આ જનમચરીત્રની સાથે એવો સાહેબની એક સુંદર શખી પણ વાંચનારાઓના જેવામાં આવશે.

અમય્ય રીતે તાજગી
આપનાર

હુસકીનું કાલન વોટર.

હોશી દીલમાં જગરતી અને નવી જીવાની લાવનાર " હુસકીનું કાલન વોટર " છે. તેની અંદર યોદી પારોગ્યતા અને ક્રિસમનફિક્ટ કરનારો ગુણ્ય રહેલો છે. તેની સાથે કન્યાનો સંપૂર્ણ જોડાયેલો છે. નાહતી વખતે ડરેલીંગ ટેબલ ઉપર તેમજ સુસાઈરીમાં વિકસરતું ઉપયોગી છે. તેની અંદર ઘણા નાજુક અને સુધારેલો સોડમ રહેલો છે. સઉથી સરસ અને સવચ્છ ગાંઝામાંથી તેને ગાળવામાં આવેલું છે. " હુસકીના કાલન વોટર " ને માટે ખાસ બલામજૂની જરૂર નથી, કેમકે તે આખી કુન્યામાં વખણાયેલું છે. હોદના બજારોમાં સઉથી સરસ છાપતું આ કાલન વોટર ગણવામાં આવે છે. " હુસકીનું કાલન વોટર " વાપરતે અને બીજા કાંઈ લેતા નહીં.

Cognac

એ ઉપરાંત બીજા તરેહવાર જાતનાં ઉચાં કાલનવોટરો તથા સાબુ સેન્ટો વીજર વેચાય છે. એમાં ખસુસ કરી રાહીમ વાયોલેતનું સેન્ટ તથા બેનજોઈન ગલીસરીન સોપ તથા રોઝ ગલીસરીન સોપ ઘણું વખણાય છે. દરેક ઠેકાણે વેચાય છે.

અગમ ઈલાકા માટે એકલા આડતયાઓ

જહોગીર બી. પીટીટ એંડ કુંપની,
એલફીનસટન સરકલ—પુંમઈ

જાહેર ખબરો.

ભેટ આપવા લાયક તરેહવાર

ચીનાઈ ફેનસી

રૂપા કાંમ.

ભેટ આપનાર તથા લેનાર બંનેને સોભા મળે તેવી જાતજાતની હરેક કીસમની રૂપિઆ પાંચથી બસો રૂપિઆ સુધીની તરેહવાર ચિન્ને પાણીને મૂળે ઉપડી જાય છે. બાહરથી ખરીદવા અગાઉ ફક્ત એક ફેરો મારી ખાત્રી કરી નેશોજી. એ વતરોગે લગ્નસરાનાં શુભ અવસર માટે ચીનાઈ રૂપાંની ગુલા-આસ, પીંગાની, નાળિયેર, માછલી, પાનખીડા, વગેરે, વગેરે હરેક ચિન્ને મનપસંદ અત્યંત કીકાયતે મળશે.

ચોખ્ખાં રૂપાંનાં ટચ કરેલાં પ્લેન વાસણો ખુમચા, કાંસીયા, કળસીયા, ફલાવરવાળે, વગેરે મનપસંદ હુમેશાં કીકાયતે મળશે.

વેપારીઓને જથ્થાબંધ માલ કીકાયતે આપીશું. બાહરગામના આરડરો ખાત્રીપુર્વક વી. થી. થી બજવીશું.

ચીનાઈ ખુશખોદાર ચાહ

શોખીન પાનાંરાવો માટે ચીનાઈ ખુશખોદાર ચા નવી સીઝનની પાંચ રતલી બાકશ એકનાં ફક્ત રૂ. ૩. એક વાર તપાસી ખાત્રી કરી નેશોજી. આ ચા રતલ ૧) ના બજારમાં ફક્ત રૂપિઆ એકથી પણ વધુ ભાવે વેચાએ છે.

રતનજી જેહાંગીર,

જરમનાસીલિવરના વેપારી,

રૉંગ બજારગેટ, કોટ, મુંબઈ.

સર શામુરજી બરજેરજી ભટ્ટ્યા, નાઈટ.

સુબઈના શાહ દલાલ અને મીલ એજન્ટ.

જનમ. રોજ પંચો માહા ટંમાં શેહેનશાહી સને
૧૨૧૪ વચ્છેનરદી. તારીખ ૩૦મી એપ્રીલ
ઈ. સને ૧૮૪૫ ને વાર બુધને દીને ભટ્ટ્યામાં
થયા હતા.

સર નાઈટ થયા. —તા. ૧૨મી દીસેમબર સને ૧૯૧૧.

સર શાપુરજી બરજોરજી ભર્યા, નાઇટ, મુંબઈના શાહ દલાલ અને મીલ એજન્ટનું જન્મ ચરિત્ર.

નામદાર શેહનશાહ જયોરજ પાંચમાંએ પેતાની તાજપોષીની ક્રીયા કરવા હિંદુસ્થાનમાં આવીને એક મોટી દબદબા ભરેલી દરબાર હિંદુસ્તાનના પ્રખ્યાત દીલ્લી શેહરમાં તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૧ ને દીને ભરી હતી. તે વેલાએ નામદાર પાદશાહ તરફથી અપાયલા ખેતાખેમાં સર નાઇટનો માનવંત ખેતાખ ઉપર કહેલા એક ઘણાજ લાયક અને માનવંત પારસી અદસ્થ શેહ શાપુરજી બરજોરજી ભર્યા દલાલને એનાયત કરીધો હતો. સર શાપુરજી પેતાનાં કીરતીવંત કાર્યથી અતરે બહુ વખ-ણાયલા છે, તેમની બાંહેધીની જળ્પરી તારીફ થઈ છે અને વધી સખાવતનો હાથ એટલો લાંબાવેલો છે કે નાહાની મોટી સખાવતનો જુમખો થોડાં કેલવાતો નથી. જેવો સર શાપુરજીની જાહેર કાર-કીરતીથી જાણીતા છે તેવો એકે અવાજે કમુલ્યા પના રેલશે નહીં કે સર શાપુરજી કાંઈ સર નાઇટના ખેતાખને માટે જોજા લાયક નથી. તેવા એક લાયક નરને હાથ મલેલાં મોટાં માનની વખતે તેમની યાદગારીની નોંધ રેલવાના હેતુથી તેમનું જન્મ ચરિત્ર અતરે આપવું ઘણું વાજખી ગણાય છે. એમને લગતી શકલી વીગતો નીચે મુજબની છે.

કુટુંબ અને તેમના આપદાદાઓ—સર શાપુરજીના પીતા શેહ બરજોરજી દાદાબાઈ ખેશવાલાના બાવાનું નામ શેહ અસલાજી દાદાબાઈ હતું અને આ છેલ્લા શેહ દાદાબાઈના બાવા અશલા શેહને નામે ભર્યામાં જોડખાતા હતા. મજકુર અસલાજીના બે પુત્રો હતા જેમાના એક સર શાપુરજીના બપાવા ત્યારે બીજા બહેરામજી નામના હતા. શેહ શાપુરજીના બપાવા દાદાબાઈના ત્રણ બેટાઓ શેહો બરજોરજી, બહમનશા અને શેહરયારજી નામે હતા જે મધે બરજોરજી (તે શાપુરજીના બાવા) વડા દીકરા હતા અને બે બેટીઓ બાઈઓ વીરબાઈ અને આવાંબાઈ હતાં, જેવો સર શાપુરજીના કુટુંબમાં હતાં. શેહ શાપુરજીના વડાબાઈ નશરવાનજી તેમના બાવાની પછી થોડાજ દીનમાં ગુજરી ગયા હતા અને તેથી તેમના માતાને એકજ દીકરો શાપુરજી અને બે દીકરી દીનબાઈ અને જરબાઈનું ગુજરાણુ કરવું પડ્યું હતું. સર શાપુરજીના કાકા શેહ શેહરીયારજીના ત્રણ બેટા નામે શેહો મેહરવાનજી, એદલજી અને રસાતમજી અને ત્રણ બેટીઓ બાઈઓ જરબાઈ, પીરોજબાઈ અને નવાજબાઈ હતા. (એવોમાના બાઈ પીરોજબાઈ તે હાલનાં લેડી શાપુરજી થાય છે) સર શાપુરજીના પીતા મરહુમ શેહ બરજોરજી ખેશવાલા ભર્યાવાલા મરહુમ શેહ ફરહુનજી નવાધનજીના દીકરા શેહ બેહરામજીના દીકરી બાઈ માણેકબાઈના બેટા થતા હતા અને તેમને નાની વયના મુકી ભર્યા ખાતે ગુજરી ગયાં હતાં.

સર શાપુરજીના બપાવાના બાવા શેહ અસલાજી જેવણુ અશલા શેહ તરીકે ભર્યામાં ઘણા જાણીતા હતા તેવણુ લગભગ અરધા ભર્યા શેહરનાં માણસો રાખી વણવાનું કામ કરાવતા હતા. તેમજ એક હજાર ઉપર જુમવાળાઓ રાખી તેઓ પાસ કામ લેતા હતા. પણ મેનચેસ્ટરથી સને ૧૮૦૦ પછી કાપડ આવવા લાગવાથી આવો ઉદ્યોગી ધંધો પડી પડ્યા લાગો હતો અને એ ધંધો બરાબર નહીં ચાલવાથી સર શાપુરજીના બપાવા તેમજ બાવાએ ભર્યાખાતે કાપડ વેચવા માડ્યું હતું.

સર શાપુરજીનો જન્મ તથા કેળવણી—સર શાપુરજીનો મુબારક જન્મ પારસી રોજ ૫ મો માહ ૮ મો શેહનશાહી સને ૧૨૧૪ યઝ્દેજરદી, યાને તા. ૩૦ મી એપ્રિલ ૧૮૪૫ ને વાર ખુધને દીને ભર્યા મધે કાંઈ ઘણા શારા શુભ ચોખડીએ થયો હતો. જેથી તેવણુ હાલ ૬૭ વરસની ઉંમર

ભોગવે છે. તેવળે ગરીબ માથાપને ત્યાં જન્મ લીધો હતો—તેવળે સ્કુલ કેલવણી લઈ મેટ્રીક્યુલેશનની પરીક્ષામાં હાજરી આપી હતી પણ તેમાં ફત્તેહમંદ નીવડ્યા ન હતા. જે કે સર શાપુરજીનું અંગ્રેજીનું જ્ઞાન થયું સરસ છે.

સર શાપુરજીએ પેહલવેહલો શરૂ કરીધેલો વેપાર ધંધો.—સર શાપુરજી પેહલવેહલા બરોડા રેલવેમાં રેલીન્યુ દીપાર્ટમેન્ટમાં ચાકરીએ રહેયા હતા. એ નોકરી છોડી એસીઆટીક બેંકમાં કલારક તરીકે રહેયા હતા. એ પછી એવો શેઠ દલાલ તરીકે ધંધો કરવા માંડ્યો હતો. સને ૧૮૬૪ નાં સપ્ટેમ્બરથી શેઠ રસતમજી માંહેકજી એનજીનીયર સાથે ભાગમાં જેડાઈ દલાલી કરવા માંડી હતી, જે પછી ૧૮૬૬ માં ભાગ છુટો કરવામાં આવ્યો હતો. સર શાપુરજીએ ૧૮૭૧ સુધી પોતે એખત્રાએ દલાલીનો ધંધો કર્યો હતો. એવળે સને ૧૮૭૧ માં શેઠ તલકચંદ માંહેકચંદને પોતાના ભાગમાં ફાળો હતા. જે ભાગ સને ૧૮૯૭ સુધી યાને શેઠ તલકચંદ મરણ પામ્યા ત્યાં સુધી ચાલુ હતો. એ પછી હાલમાં એવો શેઠ એખત્રા બધો વહીવટ કરે છે.

સર શાપુરજી હસ્તક મોટી મોટી દલાલીના કામો થાય છે જેથી હજાર, બે હજાર નહીં પણ લખો રૂપયાની દલાલી એવો શેઠને મલે છે. હાલમાં એવો શેઠ હસ્તક શેઠો તાતાની સ્ટીલ કંપનીના દીનેનચરેનું, લાઈદરેલેટીકના દીનેનચરેનું અને ટરામ કંપનીના શેરોનું વેચાણ તેમજ બીજી કંપનીઓના ધણા બીઝનેસો કરવામાં આવ્યાં હતાં. જે માટે એવળે આવા એક એક બીઝનેસ માટે લાખ રૂપયા ઉપરની દલાલી મલી હતી.

સર શાપુરજી ૧૮૬૪ ના સાલના શેર સટાના વખતમાં મરહુમ શેઠ પ્રેમચંદ રાયચંદની સાથે વેપારની બાબતમાં ધણા સારા સંબંધમાં આવ્યા હતા જે સંબંધ મરહુમ શેઠ પ્રેમચંદના મરણ સુધી ધણો સારી રીતે ચાલુ હતો. એવળે પહેલાં શેઠ સકલાતવાળાના કુટુંબને ત્યાં ખાનગી ટયુશન આપવા રહ્યા હતા અને પાછળથી પછસા મેળવી તેવળેનોજ બંગલો જે ખેતવાડી ૧૧ મી ગલીમાં છે તે સર શાપુરજીએ વેચાતો લીધો છે.

સને ૧૮૮૧ થી ૧૮૯૧ સુધી એકસીનડીકેટ ઉભી કરી મીલો બાંધવાના કંટરાક્ટો એવોએ લીધાં હતા. બધી મલી લગભગ ૨૦ મીલો અને ૩ ફ્લોર મીલો બાંધવામાં આવી હતી, જેમાંની મુખ્યમાં શીનીકસ મીલ, કવીન મીલ, લશમીદાસ મીલ, સ્ટાર મીલ, બોમબે ક્રાઉન મીલ અને નાયગામ મીલ વગેરે છે. એ ઉપરાંત દીહલીમાં બોમબે ફ્લાવર મીલ, બેંગલોરમાં બેંગલોર સપીનીંગ મીલ, આગરામાં આગરા સપીનીંગ એનડ વીવીંગ મીલ અને મુંબઈમાં આટાની વોલેસ મીલ અને યુનીયન ફ્લોર મીલો છે. એ બધી મીલોમાં મશીનરીઓ બરાબર ગોઠવી એનજીન ચાલુ કરી એજન્ટોને સોંપવામાં આવતી હતી.

સર શાપુરજી હસ્તક હાલમાં ગોલમોર મીલ અને શીનીકસ મીલ છે અને એના એવો શેઠ એખલાજ એજન્ટ છે. એ બેક મીલોનો કારોબાર એવો શેઠના હસ્તક સને ૧૯૦૫ માં આવ્યો હતો જેનું કામ હાલમાં ફતેહમંદીથી ચલાવવામાં આવે છે. એ ઉપરાંત યુનીયન ફ્લોર મીલ જેના એવો શેઠ સાથે બીજા બે ગ્રહસથો માલેક છે તેનું બી એવળે મેનેજમેન્ટ કરે છે.

સર શાપુરજીએ ૧૮૬૨-૬૩માં અરેબીયન નાઇટનો તરજુમો કરી ત્રણ વીધ્યારથીઓનો નામે બહાર પાડ્યો હતો, તેઓમાં સર શાપુરજી ઉપરાંત શેઠ એદલજી જમશેદજી ખોરી અને શેઠ હારમજી મનચેરજી ચીજગર હતા.

સર શાપુરજી ભર્યાને આપણી નામદાર અંગરેજ શરકારે તા. ૧૬ મી એપ્રિલ ૧૮૯૬ ને દીને એક સુલેહના અમલદાર અને તા. ૬ દી જુલાઈ ૧૯૦૫ ને દીને મુંબઈના આનરરી માજિસ્ટ્રેટ નેમ્યા હતા. સને ૧૮૭૧ માં મુંબઈમાં બોમબે સ્ટોક એક્સચેન્જ એસોસીએશન સ્થાપવામાં આવી હતી, તારથી એ એસોસીએશનના સર શાપુરજી વાઇસ પ્રેસીડન્ટ હતા અને તે વખતે શેઠ યુનીવાલ

મોતીલાલ પ્રેસીડંટ હતા. સને ૧૮૯૬ માં શેઠ ચુનીલાલના મરણ પછી સર શાપુરજી એ એસોસીએ-શનના પ્રેસીડંટ નેમાયા છે. વળી એવણુ મુંબઈની આયરન એન્ડ સ્ટીલ કંપનીના એક ડાયરેક્ટર હમણા નેમાયા છે. સર શાપુરજીને કલકત્તાની રોક એક્સચેન્જ બેનક પોતાના આનરરી લાઇફ મેમ્બરનું માન આપ્યું છે. વાઈસરાયની કાઉન્સીલના નાણાતંત્રીએ સર શાપુરજીની ભારે પ્રસંશા કરી હતી અને બાદશાહી હરશલ કમીટીએ સીલવર કવેસચન વખતે તેમને સાક્ષી આપવા ઈજન કર્યું હતું.

સર શાપુરજી ૧૮૧૦-૧૧ ના સાલમાં મુંબઈના શેરીફ નેમાયા હતા. એજ મુદત દરમિયાન નામદાર શેહેનશાહના વીલાયતથી પધારી દીલ્લી દરબાર ભરી તાજ પહેરવાના હાલના પ્રસંગે તેવણે તે વીષેનું ફાંડ ભરાવામાં તથા તે માટેની સરવ તઈયારીઓ કરવામાં ભારે ઉલટ ખતાવી હતી. અને પોતાના શેરીફના હોવાની રહે નામવર શેહેનશાહ જેટલો વખત મુંબઈમાં રહેઆ તથા દીલ્લીમાં પધારવા તેટલો બધો વખત સર શાપુરજીએ ખરેખરે ઉભા રહીને રાત દીવસ એટલી જેહ-મત ખેંચી કે તેમના હેવા શાહાશ અને કલેવલેથી બધા મેલાવડા ખુબ ડીપી રહેઆ, મેદાનના ૨૭૦૦૦ જેવી બોહલી સંખ્યાના શકુલોનાં છોકરાંઓના મેલવડા અને પાદશાહી શવારીનાં શરધશ વખતની સર શાપુરજીની કારદાજી વખાણુવા લાયક અને તેમની મેહનત જેહમત બહુજ તારીફ લાયક નીવડી હતી. તેવો ઘડીભર શખે બેઠા નહી કેરાત અભોર બપોરે વગર ઠકવે બધુ કાંમકાજ આટપી લીધું હતું. નામદાર પાદશાહથી તે નામવર મુંબઈના ગવરનર અને ખીજા મોટા અમલદારોએ વટીક સર શાપુરજીની હેવી જીવતોડ મેહનત અને શેવા જોઈને ભારે અન્નયખી ખતાવી હતી તથા ભારે શંતોશ મેલવયો હતો. એ ઉપરાંત એવણુની હેવી હેવી આજવેરની જાહેર શેવા સાથે લાંબા વખતની જાંહમરદી, વેપાર વહેવારની વેપારી શહજાકારક કારદાજી અને વટી હજારો-બલકે લખોતી શખાવ-તનાં બદલામાં એવાને દીલીલી દરબારનાં ખેતાખેતામાં સર નાઘટ જેવા માનવંત ખેતાખથી નવાજ્યા હતા.

તારીખ ૧૮ મી જાનેવારી ૧૮૧૨ ને દીને મુંબઈના માજી શેરીફ સર શાપુરજી ખી. ભર-યાનાં માનમાં મુંબઈનાં પ્રદરશનમાં એક ગારડન પાર્ટીનો મેળાવડો થયો હતો. મુંબઈનાં નામદાર ગવરનર સર જયોરજી સીડનહેમ કલારક અને લેડી કલારકે આ પ્રસંગે ખાસ હાજરી આપી હતી. શેહેરના ઘણાક જાણીતાં બાનુઓ અને ગ્રહસયો ઉપરાંત શેર બજારના આગેવાન દલાલો અને શેહેરનાં મુખી વેપારીઓ તેમજ પ્રદરશન કમીટીના મેમબરો પણ હાજર હતા. કલબલેંડની બાનુની ખુલી જગ્યાને સુંદર રીતે ફુલનાં ફુડાંઓ અને વાવટા વગેરેના શણગારથી સણગારવામાં આવી હતી. સવાપાંચ વાગેથી પરોણાઓએ આવવા માંડ્યું હતું. કલબલેંડની બાનુમાંજ એક સુંદર પલાટફોર્મ ઉભો કરી ત્યાં વીજલીક લાઈટ વગેરેની ગોઠવણુ રાખી નામદાર ગવરનર અને લેડી કલારક માટે ખાસ બેઠકો બનાવવામાં આવી હતી. પરોણાઓને રીઝવવાને માટે એક સુંદર બેંડ હાજર હતું. કલબલેંડની બાનુમાં ઉભા કીધેલાં પલાટફોર્મ ઉપર ગોઠવેલા એક પીયાના ઉપર સુંદર અંગ્રેજી ગાયનનું પ્રોથામ એક અંગ્રેજ ગ્રહસથ તરફથી તેમજ પારસી બાનુઓ તરફથી રજુ કરવામાં આવ્યું હતું. તયારબાદ નામદાર ગવરનર, લેડી કલારક, સર જમશેદજી જીજીભાઈ, સર શાપુરજી ખી. ભર્યા, સર સામુન જે. દેવીડ, ઓ. સર ચંદાવરકર પરોણાઓની વચ્ચેની બેઠક છોડી એ નામદારો માટે ખાસ ગોઠવેલી પલાટફોર્મ ઉપરની જગ્યા ઉપર આવી ખીરાજ્યાં હતાં. જ્યાંથી નામદાર ગવરનરે નીચણું બાપણુ સર શાપુરજી ભર્યાની વખાણુમાં કર્યું હતું:—

નામદાર ગવરનરે બાશણુ કરતાં જણાવ્યું કે—“આજે સાંજનાં એક ઘણીજ ખુશનુમાં ફરજ બજાવવા સાફ મને અતરે બોલાવવામાં આવ્યો છે. અને આજનાં એક સુંદર મેલાવડા મધે ભાગ લેવાનું મને માન આપવામાં આવ્યું છે. ઇ. સ. ૧૮૧૦ નાં વરસની છેવટે મી. શાપુરજી ભર્યાને મુંબઈનાં શેરીફ નેમવામાં આવ્યા હતા—તયારે સધળે ઠેકાણેથી એવું બોલવામાં આવ્યું હતું કે એના કરતાં વધુ સારી નેમણુક થવા પામતે નહી. આ ઘણું મોટું કામ આપણે એવણુ તરફથી

માંગીએ છીએ પણ તમે સધલા મારી સાથે એક મત થશે કે સર શાપુરજી ભર્યા ઉપલી દરેક બાબદોમાં એક નમુનેદાર શેરીફ નીવડ્યા છે અને એક માહન જુના ઓધા ઉપર નવો ચલકાત ફેંક્યો છે. નામદાર શહેનશાહી જોગની પધરામણી વેલા તેને લાયક થઈ પડે તેવી ગોઠવણ કરવાનું સર શાપુરજી ભર્યાને માથે આવી પડ્યું હતું. તેવજે ઘણું ગહપચ ખરચીને ઉતાવળે કામ સહર કર્યું અને ઘણાક શેહરીઓની મદદથી આવું પસંદ કરવા જોગ પરીણામ નીપજનવયું, અને મહેલા આવકારને માટે પોતાની બેહદ ખુશાલી તથા સધળી ગોઠવણોને માટે પોતાનો સંપુરણ સંતોશ નામદાર શહેનશાહી જોગએ મારી આગળ બહેર કર્યો હતો. સદીમર મદીના ઉપરથી ગયા સોમવારને દીને એક વાયરલેસ સંદેશમાં આપણને જણાવવામાં આવ્યું હતું કે તે નામદારો ઘણી દલગીરી સાથે પણ ઘણી ખુશાલી ભરી યાદગારીઓ સાથે આપણા ઇલાકાની હદ છોડી ગયાં હતાં. આપણે જાણીને ખુશી છઠ્ઠે કે નામદાર શહેનશાહી જોગની મુલાકાત ન ધારેલી રીતે ફતેહમંદ ઉતરી છે અને તે નામદારોને દીલસોજી અને સુખનોથી આખી પ્રજાની લાગણી ઉપર અસર થવા પામી છે. આપણે તે નામદારોને આવકાર દેવામાં અને સફલ સફરની છેલી સલામ કરવામાં આપણે એકત્ર થયા હતા; અને તે નામદારો તરફથી છેલ્લો માયાકુલ સંદેશો મેલવવાનું આપણને માન મલ્યું હતું. આ ઘણો સારો બનાવ બન્યો છે કે આ મેલાવણે પ્રદરશન મળે થયો છે કે જે પ્રદરશનને ફતેહમંદ બનાવવામાં સર શાપુરજી ભર્યાનો મોટો હાથ છે. હાજતમંદ ખાતાંઓમાં અને જુદાં જુદાં માણસોને જે મદદનો હાથ સર શાપુરજી લંબાવે છે તેની અરધી ખચર પણ દોષળી માણસ જાણી શકતો નથી. એવણની સખાવતોના દાખલાઓ વીશે હું વખતો વખત સાંભળું છું અને મુંબઈને મુખારકબાદી લેવી ઘટે છે કે તે આવે એક શહેરી ધરાવે છે. અને સર શાપુરજીને મુખારકબાદી લેવી ઘટે છે કે તેવણની સખાવતો અને ભલાં કામોની સ્વચ્છી તરફથી પીછાંણ કરવામાં આવે છે. એક માણસની દોલત તેને હાથે મુંબી થયલાં માણસોની સંખ્યાની ગણતરી ઉપરથી કરવી બેઠઠે અને આપણે કહીશું કે સર શાપુરજીની તે દોલત ગબનવર છે.”

ભાશણ બનમ થતાં નામદાર ગવરનરે સર શાપુરજી ભર્યા માટે દોસ લીધો હતો, જે સધલાઓએ હરખના પોકારો સાથે ઉપાડી લીધો હતો. તયાર બાદ સર શાપુરજી ખી. ભર્યાએ નામદાર ગવરનરનો ભાશણનો જવાબ આપતાં જણાવ્યું કે નામદાર શહેનશાહ મારી ઉપર જે ખેતાબ નવાજીને મને ઉપકારી કીધો છે તે નામદાર ગવરનરને આભારી છે. તમે નામદારે મેં કાંઈ કીધું છે તેને માટે ઘણાંજ માયાકુલ ઓક્ષોમાં મારે માટે હાલમાં જે કહ્યું છે તે મેં જે કાંઈ નજીવી ફરજ બજવી છે તેનાં કરતાં વધું માન તમે નામદારે મને આપ્યું છે. પોતાની કારકીદી વીશે બોલતાં સર ભર્યાએ જણાવ્યું કે મારી છ વરશની નાંની ઉમરમાં મારા વહાલા પીતાને મેં જોહ્યા અને તયારબાદ છ માસમાં મારા વડા લાઇને મેં જોહ્યા અને મારા માતાજી પોતાના વહાલાં ત્રણ ફરજંદો સાથે ભર્યા છોડી મુંબઈ આવ્યા અને હમોને સારી કેળવણી આપી અને એવા વખતમાં વધુ કેળવણી લેવાને હું નસીબવંત નહી હોવાથી મને ૧૭ વરશની ઉમરે મારા ઘેરને સંસાર ચલાવવાની ફરજ પડી. એ વીગેરેનું બોલાયા પછે મેલાવણે વીખરાયો હતો.

મુંબઈના મેદાંનમાંનું એકજમીનન ખલાશ થવા આવેલું તે ફટલું ફતેહમંદ નીવડેલું તે વીશે નામદાર હાકેમ સર જયોરજ કલારકે સર શાપુરજી ઉપર પોતાને હાથે લખેલો એક પત્ર અને તેને, સર શાપુરજીએ વાલેલા જવાબની જાણવા જોગ વીગત નીચે મુજબની છે :—

વાહલા સર શાપુરજી ભર્યા,

તા. ૧૯ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨.

હમણુ જયારે એકઝીબીશન બંધ થયું છે તયારે જે મોટી ફતેહ તમેએ મેલવી છે તે માટે તમેએ અને કમીટીને હું મુખારકબાદી આપવા ઇચ્છું છું. આ મોટી હીલચાલ હાર પાડવાનું જે કામ તેમજ મરોખારીઓને માથે આવી પડ્યું હતું તે બહુ ભારે હોવું જોઇએ અને તેમની કોશિશોને

માટે હું તેમનો બહુ આભાર માનું છું. મને આશા છે કે જે જોટ ગઈ છે તે સીનીક રેલવે અને જોય પીહલ ચાલુ રાખવાથી ભરપાઈ થવા પામશે, પણ કોઈપણ રીતે મીં વોરડલો મીલનના પસંદ કરવા જોગ ખયાલથી થયેલી જોડવણુ સરવેથી સારા પરીણામો નીપજતવી શકી છે. આપણે ખાત્રીથી માની શકીશું કે પ્રજના અતીશય મોટા ભાગને ઘણી મોજમજાહ મળી છે અને જે રમતગમતો તથા એક્ષીબીટસના નમુનાઓ તેમની આગળ ખુદ્દા મુકવામાં આવ્યા હતા તેથી તેમને નવા ખ્યાલો અને છંદગીમાં નવી ઉત્તર પેદા કરનારા સંજોગો જણાયા હશે.

આ એક મોટો અને જથ્થક નીલે તેવો લાભ થયો છે જેને માટે તમોને અને તમારા ગોઠીયાઓને શાખાથી ઘટે છે. હું દલગીર છું કે ગયા શનીવારે એક મોટા ખાણના મેળાવડામાં અમને હાજર થવાનું હોવાથી અમો એકઝીબીશન મધે હાજર થઈ શક્યાં હતાં નહી, પણ તે મેળાવડાની જોડવણુ ત્રણ અઠવાડીયા અગાઉની થઈ ચુકેલી હતી અને તે મુલતવી રાખવાનું બની શક્યું હતું નહી. તમારી ઉત્તમ કમીટીને અને તમોને જેઓએ મદદ આપી છે તે સઘળાઓને મારી તરફનો મુખારકબાદી અને ઉપકારનો સંદેશો મેહરબાની કરીને પુગાડજે અને તમો પોતે મારી તરફની ભલી દુવાઓ સવીકારજે.

હું છું તમારો સાચો,—(સહી) જી. એસ. કલારક.

વહાલા સર જોરજ કલારક,

મુંબઈ, તા. ૨૧ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨.

જુના મુંબઈના એકઝીબીશનની જોડવણુ, બંધારણુ, ખીલવણી અને ફતેહની ઉંચી પીછાણુમાં તમો નામદારે ગઈ તા. ૧૯ મીને દીને લખેલા કાગળથી સેક્રેટરીઓ અને કારોબારી કમીટી ઉપર ઘણી ઉંડી અસર થવા પામી છે.

તમો નામદારે બહુ માયાકુળ રીતે જે પીછાણુ ટાંધી છે તે માટે તમો નામદારનો ભારે આભાર સેક્રેટરીઓ અને કારોબારી કમીટી માને છે. પણ તે સાથે એમ પણ માનવા વના રહી શકાતું નથી કે તેમની સુચનાઓ ઉપર માયાકુળ રીતે તમો નામદારે ધ્યાન આપ્યું તેથી તથા બળવાન ટેકો આપ્યો તેથી તેમને ખરાં દીલથી તથા મળી બેટીને કામ બજાવવામાં ફતેહ મળી છે.

નામદાર શેહેનશાહ પોતાની તાજપોશી જાહેર કરવાને પોતે આપણા વચે પધારીયા હતા તે બનાવ ખાસ અસાધારણ હોવાથી પ્રજાની યાદમાં ખુશાલી અને મોજ મજાહના બનાવ સાથે જળવાઈ રહે એવી મતલબે મીં વોરડલો મીલનને તે “ પસંદ કરવા જોગ ખયાલ ” આપ્યો હતો.

તે બનાવને અનુકુળ થઈ પડે તેવા મોટા પાયા ઉપર જુના મુંબઈનું એકઝીબીશન બનાવવાની કોશિશ થઈ હતી; અને તે એકઝીબીશનને તેની જોડવણુ કરનારાઓની સઘળી આશાઓ પરીપુરણુ કરી આપી છે. તેનાથી પ્રજના મોટા ભાગને ખુશાલી અને આનંદ મળ્યો છે અને જુદી જુદી કોમવાળાઓને આનંદથી સાથે મળીને છુટથી એક બીજના આચાર વીચાર જાણવાની તક તેણે પુરી પાડી છે. મુંબઈની તેમજ બહાર ગામની સ્ત્રીઓને શીક્ષણુ આપવામાં તેણે મોટું કામ બજાવ્યું છે. આટલી મોટી સંખ્યાની જુદી જુદી કોમની સ્ત્રીઓએ પરદાનો રીવાજ બાબતુએ મુકીને એકઝીબીશનને પોતાની આનંદભરી મુલાકાતની જગા એવી રીતે બનાવી હતી કે તેવો બનાવ મુંબઈની તવારીખમાં આગળ કદીથી બન્યો નથી. નામદાર શેહેનશાહી જોડાંની આપણા વચેની પધરામણીના બનાવની અને પરદો ઉઠાવી નાંખવાના બનાવની યાદ જુના મુંબઈનું એકઝીબીશન હંમેશાં લોકોના મનમાં તાજ રાખશે.

કારોબારી કમીટીના સેક્રેટરીઓ અને મેમબરોએ તમો નામદારનો ભારે આભાર માનવાનો સંદેશો તમો નામદાર ઉપર મોકલવાની મને માંગણી ટાંધી છે જે આભાર માનવામાં હું પણ ભાગ લઉં છું.

હા. તમારો વીસવાસુ—(સહી) એસ. બી. ભટ્ટા.

પારસી કામ તરફના જાહેર માન માટે ડરાવ-તાં ૧૯ મી જાન્યુઆરી ૧૯૧૨ ને દીને અત્રેની સર જમશેદજી જીજીભાઈ હાઈ સ્કૂલના હોલમાં સર જમશેદજી જીજીભાઈના પ્રમુખપણા હેઠલ એક શભા મલી હતી. જે વેલા જમ્મીસ સર દીનશાહ દાવર સાથ સર શાપુરજી ભર્યા તથા સર બેજનજી મેહતાને પારસી કામ તરફથી એક જાહેર મેલાવડો કરી માન આપવાને લગતા ડરાવો પસાર થયા હતા પણ પાછલથી એ સાહેબોએ ઉપલું જાહેર માન સ્વીકારવાને ઉપકાર સાથે ના પાડ્યું હતું. તે ઉપરથી તે જાહેર મેલાવડો માંડી વાલીને માત્ર પારસીઓ તરફનું ખાણુજ આપવામાં આવ્યું હતું.

પારસીઓ તરફનું ખાણુ—તાં ૧૭ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨ ને દીને જમ્મીસ સર દીનશાહ દાવર તથા સર શાપુરજી ભર્યાને અત્રેના રેડીમની હોલમાં તેમના પારસી ગીત્રો તથા વખાણુનારાઓ તરફથી એક ખાણુ આપવામાં આવ્યું હતું જે વેલા સર જમશેદજી જીજીભાઈએ સરનસીનની ખુરશી લીધી હતી. એ વેલા સર જમશેદજી જીજીભાઈએ જણાવ્યું હતું કે નાણા, વેપાર ઉદ્યોગ તથા ખીજ દરેક રાજદુવારી ખાબદમાં સર શાપુરજીએ પોતાની શક્તીનો બોહાલો ઉપયોગ કર્યો છે. તેઓના સખી દીલગુરદાના સખએ આજે તેઓએ જે સંખ્યાબંધ મનુષ્યોનું ભલું કીધું છે તે બીજાં ઘણાકોની જાનમાં આવ્યું નથી. વલી દલાલોનાં માનપત્રોમાં જણાવ્યું હતું તેમ કાંઈ પણ ઈચ્છીત હાલ પ્રાપ્ત કરવાની અભીલાસા શુધ યુધીથી મનુષ્ય માત્ર તરફથી સરમાલ સંકા રાખવે પરમારથી કરવાને તેવણુ તત્પર રહે છે. સર શાપુરજીએ કેટલીકવાર સાહીત્યમાં પણ જીપલા-વેલું માલમ પડે છે અને એકવાર તેવોએ અરેબીયન નાઈટનો તરજુમો પણ કર્યો હતો. આજે વળી નાની સખાવતોનીખી લોકો યાદગારી રાખવા માગે છે તેવે વખતે સર શાપુરજીની શુપચુપ સખાવતે વધારે અસરકારક જણાય છે. તેઓના માનમાં થયલા છેલ્લા મેલાવડાની વખતે નામદાર ગવરનરે હાજરી આપી હતી એ સર શાપુરજીને થોડું માન ભરેલું નથી. એવાં એવણુના કારય માટે આપરી નાધલી કામ મગર છે, અને ભક્ષીયમાં એમને માટે ઉચ્ચી આસા રાખી શકાય છે. એના જવાબમાં સર શાપુરજીએ જણાવ્યું કે પારસીઓ જેવી ઉદાર અને સખી પ્રજા ખીજ કાઠળી નથી. મારી હવડાની જાહેર સખાવતની વાત સમજને મારીપર એટલાં માંગાં આવ્યા છે કે બોલવાની વાત નહી. લોકો દીકરી પરણાવવા માગે છે, દુકાનો ઉઘાડવા માગે છે, વેલાત જવા માગે છે અને એવાં ખીજાં એટલાંતો માંગાં આયાં છે કે બધાંપર અમલ કરવા જઈએ તો રીસીવરને એપલાઈ થતું પડે ! એવોજ એક વેલાતનો દાખલો કહી સંભળાવ્યો કે રેલવેમાંથી પૈસા જમાવ કરનાર એક જાણીતા કરોડ-પતીની વીધવા ઉપર બે કરોડ એસી લાખ પાઉન્ડ એટલે બેતાલીસ કરોડ રૂપયાની માગની આવી હતી કે જેની અરધી કીમતખી તેની સોરે હતી નહી. સર જમશેદજીએ મારી લાયકાત કરતાં વધારે કહ્યું છે અને તે માટે હું તમારો સંધાનો ઉપકાર માનું છું. અરસપરસ ખીજાં વીવેચનો થયાં પછી મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

તાં ૫ મી મારચ ૧૯૧૨ને દીને સર શાપુરજીને અત્રેના દલાલોની મંડલીએ પોતાના પ્રમુખ તરીકે માન આપવાનો એક મેલાવડો સર દીનશાહ પીટીટ નેટીવ બ્રાકરસ એક્સચેન્જ હોલમાં મીં પ્રભુદાસ જીવણદાસ કોઠારીના પ્રમુખપણા હેથલ કર્યો હતો. એ વખતે પ્રમુખે જણાવ્યું હતું કે છેલ્લી અરધી સદીથી આજ દીન સુધી તે ભાઈમાં હું સાદાઈ, ચપલતા નીચમીત છુપી પરોપકાર વૃત્તી અને એક ખરા દલાલની ખુબી વિષે અનેક સદગુણો દીનપ્રતીદીન વધુ અને વધુ પ્રમાણમાં ખીલતાં જોતો આવ્યો છું.

પારસી દલાલો તરફનું ખાણુ—તાં ૧૭ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨ને દીને અત્રેના ક્રીમેશન હોલમાં સર શાપુરજીને મુખ્યારકબાદી આપવા માટે મુખ્યમંત્રીના પારસી શેર બ્રાકરસોએ એક ખાનગી ખાણુ આપ્યું હતું જે વેલા તેમને એક ટી સેટ બેટ આપવામાં આવ્યો હતો.

સુરતની અંજુમન તરફનું જશન—તાં ૬ ઠી મારચ ૧૯૧૨ ને દીને સુરતના જરથોસ્તી અંજુમને સર દીનશાહ દાવર તથા સર શાપુરજી ભર્યાને મલેલા નાઈટના ખેતાળ માટે એક સુકરચુખરીતું જશન લાંના મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી મોદીના આતશબેહરામમાં કીધું હતું.

સર શાપુરજી ૧૯૧૨ ના જુન માસમાં વેલાતની મુસાફરીએ ગયા હતા તે વેલાએ હિન્દી વજર લોરડ ક્યુ અને માજી હિન્દી વજર લોરડ મોરલી તથા બીજા મોટા નામીયા અધીકારીઓ સાથે મુલાકાત કરવાનું માન એવણને મળ્યું હતું. તે વેલાએ હિન્દને લગતી ઘણી જુદી જુદી બાબતો ઉપર બાંબો વખતવેર વાતચીત થઈ હતી. વળી છાપાના પ્રતીનીધી સાથેબી ચીનના અશીલુના બજાર વીધે અગતની વાતચીત થઈ હતી.

સર શાપુરજી સને ૧૮૭૩ પછી વેલાતની સફરે ઘણી વખત જઈ આવ્યા છે તેમાં સને ૧૯૦૮ ના સપ્ટેમ્બર માસમાં સર શાપુરજી વેલાત જઈ આવેલા ત્યારે એવણના માનમાં અત્રેના ભાઈબંધ દલાલોએ એક મેલાવડો કરીને વેલાતની એડીનબરો પારસી યુનીયનને એક હજાર પાઉન્ડની કીચેલી બખલેસ માટે તથા અનરેસ્ટ ઇન ઇન્ડિયા એ બાબત ઉપર કરેલાં એક ભાષણ માટે એવણને ઘણી સાબાશી આપવામાં આવી હતી. વળી બીજે મેલાવડો તા. ૨૨ મી અક્ટોબરે કરીને એક માનપત્ર ભેટ આપ્યું હતું.

સને ૧૯૧૦ ના સાલમાં શેર દલાલોએ સર શાપુરજીની સખી મુંબઈના સ્ટોક એક્સચેન્જ બરોકરસ હોલમાં ખુલ્લી મેલી હતી.

સર શાપુરજીએ કરેલી સખાવત—સર શાપુરજીએ અત્યાર સુધીમાં લગભગ આઠથી દશ લાખ રૂપયા સખાવત કરીધી છે. એવો શેડ તરફથી પારસી તેમજ બીજી કોમોના વીધ્યારથીઓને છેક યુરોપખાતે મોકલી તેઓને બેરીસ્ટર, ડોક્ટર વીગરેની ઉચી કેલવણી આપવામાં આવે છે. તેમજ મુંબઈની કોલેજના, તથા શેડ જ. ન. પીટીટ આરફનેજના, પુણાની સાયનસ કોલેજનાં વીધ્યારથીઓની શી વગેરેનો ખર્ચ કરવામાં આવે છે. એ ઉપરાંત પારસી તેમજ હિન્દુઓની ગરીબ અનેલાત્યાર બાઈ બાવરીઓને તથા હાજતમંદોને માર્કેટ પગારો આપવામાં આવે છે. જે માટે વરસ દહાડે સર શાપુરજી અરધાથી પોણા લાખ રૂપયો સખાવતમાં આવે છે.

સર શાપુરજીએ પેહેલેથી તે આજ સુધી કરેલી આઠથી દશ લાખની સખાવતોમાંની કેટલીક મુખ્ય સખાવતોની મલી આવેલી વીગત નીચે આપ્યે છીએ:—

પારસી વિધવાઓ માટે સવા લાખની સખાવત—ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨ માં સર શાપુરજીએ ગરીબ પારસી વીધવાઓ તથા નાવારેશ બાળકોના સંકટ નીવારણ અરથે ત્રામવે કુંપનીના ૬ ટકાના વ્યાજના પ્રેફરંસ શેરો જેની કીંમત લગભગ રૂપયા એક લાખ વીશ હજારની થવા જાય છે, તે શેરો અત્રેની પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટીઓને ભેટ આપીયા હતા. એ શેરોનું વ્યાજ દર સાલ રૂ ૬) હજાર જેટલું ઉપજશે તેમાંથી રૂ ૪) હજાર માત્રાપ વગરના બાલકોની કેળવણી માટે અને રૂ ૨) હજાર પારસી વીધવાઓને પોતાને બરના હુનર ઉદ્યોગો શીખવા તથા તેમના લાભ માટે આપ્યા છે.

યુરોપીઅન નીરાધારોને માટે સવા લાખની સખાવત—સને ૧૯૧૨ ના એપ્રિલ માસમાં સર શાપુરજીએ બોમ્બે યુરોપીઅન રીલીફ એસોસીએશનને મુંબઈ ટરામવે કુંપનીના ૬૭૦ પરેફરંસ શેરો જે આજના ભાવે લગભગ રૂપયા સવા લાખની કીંમતના થવા જાય તે ભેટ આપ્યા હતા. એની વારસીક આવક રૂ ૬૦૩૦ ની થવા જશે તેમાંથી નીરાધાર હાલતમાં આવી પડેલા ઇંગ્લેન્ડ વીધવાઓ બાલકો તથા આરફનેને નીભાવવા તેમજ તેમને વેલાત મોકલી આપવાની શી આપવી.

શેર દલાલના કુટુંબને રૂ ૪૨૦૦૦ ની કરેલી મદદ—સર શાપુરજી નેટીવ શેર અને સ્ટોક બરોકરસ એસોસીએશનના સરનશીન હોવાથી એવો સાહેબ એ એસોસીએશનના ગરીબ અવસ્થામાં આવી પડેલા હર્ષયાત દલાલો તેમજ મરણ પામેલા દલાલોના ગરીબ કુટુંબને મદદ કરવા તથા તેમનાં છોકરાંઓને કેળવણી આપવામાં મદદ કરવા સાર એક ફંડ સ્થાપવાની આગેવાની લઈ તેને માટે રૂ ૧૫૦૦૦ ની કીંમતના બોમ્બે ઇલેક્ટ્રીક ત્રામના છ ટકાના એક સો પરેફરંસ શેરો ય. સને ૧૨૭૭ ના સાલમાં એ એસોસીએશનની કમીટીને એનાયત કરીધા હતા. વલી એજ ફંડમાં બીજા વધુ રૂ ૬૦૦૦ ય. સને ૧૨૭૮ ના સાલમાં સર શાપુરજીએ આપ્યા હતા.

શેર દલાલોની મુબારકબાદી—૩૨૧ હજારની સર શાપુરજીની વધુ સંખ્યાવત—તા. ૨૨ મી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને અત્રેના શેર બજારના દલાલો તરફથી સર શાપુરજીને નાઈટ હુદનો ખેતાબ મલવા માટે એક માનપત્ર એનાયત કરવા માટે ગોઠવણ કરવા એક ખાસ શમા મલી હતી. તે પછી તા. ૫મી મારચે અત્રેના બરોક્કરસ હોલમાં તેમના માનમાં એક ઈવનીંગ પાર્ટીનો મેલાવડો કરવામાં આવ્યો હતો તથા તે પ્રસંગે એક માનપત્ર એમને આપવામાં આવ્યું હતું. આ વેલા સર શાપુરજીએ શેર બજારના ગરીબ દલાલોના નીભાવ ફંડમાં ઉપર જણાવેલા રૂ. ૨૧૦૦૦ ઉપરાંત ખીજા વધુ રૂ. ૧૦૦૦ ની રકમ ભરી હતી જે માટે તેમના બાઈબંધોએ તેમને ઉપકાર માન્યો હતો.

દુકાળના ફંડોને કરેલી મદદ—આલુ સાલમાં ગુજરાત તથા કાઠ્યાવાડમાં દુકાળ પડવાથી મુંબઈની સાલવેસન આરમીને લગતા ૨૦૦ થી ૩૦૦ છોકરાંઓનું પોષણ સર શાપુરજી તરફથી કરવામાં આવ્યું હતું. તેમજ જુદા જુદા દેશોવરો ખાતે દુકાળ માટે ઉગાડેલા ફંડોમાં લગભગ દશ પંદર હજાર રૂપયા એવોએ આપવા હતા. તેમાં નીચલાં ફંડોને ખી મદદ કરી હતી. મુંબઈના દુકાલ સંકટ નીવારણ ફંડમાં રૂ. ૫૦૦, કાઠ્યાવાડના ખેતીના દેશના નીભાવ કરવા માટે રૂ. ૧૦૦૦, જેતપુર ખાતેના પાંજરાપોલના ફંડમાં રૂ. ૨૦૧ તથા રાધનપુરની પાંજરાપોલના લાભ અરથે ઉઘાડેલા ફંડમાં રૂ. ૩૦૧ ભરીયા હતા.

યુનીયન જેક કલબને સંખ્યાવત—લંડનની યુનીયન જેક કલબની મુંબઈમાં સ્થાપનારી શાખાના ફંડમાં સર શાપુરજીએ ૧૯૧૧ ના સપ્ટેમ્બર માસમાં રૂ. ૧૦૦૦૦ ની રકમ ભરી હતી. એ કલબની નેમ જમીન તેમજ દરીઆઈ લશકરના માણસોને આશરો આપવાની છે તેના પૈતરન નામદાર શેહેનશાહ છે.

તા. ૨૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૨ ને દીને સર શાપુરજીએ અત્રેના પારસી ઇડસ્ટરીઅલ હોમને રૂ. ૫ હજારની સંખ્યાવત કરી હતી.

ઈરાનના રૂઝ કરેસ્ટ સોસાયટીના ફંડમાં ઈરાનના કમનસીબ કુટુંબો જેઓ આફતમાં આવી પડેલાં હોય તેઓને મદદ કરવા માટે સર શાપુરજીએ ૧૯૧૨ ના જાનેવારી માસની રાશઆતમાં કલકતા ખાતે રૂ. ૧૦૦૦ મોકલી આપ્યા હતા.

ભરચ ખાતે બંધી મલી કુલે સવા લાખ રૂપયાની કીધેલી સંખ્યાવત—એમાં સર શાપુરજીએ પોતાના વતન ભરચની પારસી પંચાયતને રૂ. ૪૫૦૦ની નીચે મુજબની સંખ્યાવતો કીધી છે:—સર શાપુરજીએ રૂ. ૩૭૫૦૦ આપવા હતા કે મુદ્દલ રકમ અનામત રાખી એના વ્યાજમાંથી ભરચનાં તથા તેને લગતાં ગામો ખાતેની ગરીબ જરથોશતી વીધવાઓને માસીક પગાર આપવા તથા તેમનાં બચ્ચાંઓને કેળવણીના કામમાં મદદ કરવી. એ રકમ હાલમાં સીડીંગ ફંડ સાથે મલી રૂ. ૪૨૪૦૨-૫-૬ ની થઈ છે. આ રકમના વ્યાજમાંથી ગરીબ જરથોશતી વીધવાઓ જેમને મદદની જરૂર હોય અને જેવો મદદને લાયક હોય તેમને દરેકને ઓછામાં ઓછો માસીક રૂ. ૪ નો પગાર આપવો અને વીધવાઓનાં છોકરાંઓને કેળવણીના કામમાં મદદની જરૂર હોય તો તેવા છોકરાંઓને દરેકને દર માસે રૂ. ૧ થી રૂ. ૩૨ મદદ તરીકે આપવા.

સર શાપુરજીએ પોતાના માસી બહેશતનશીન બાઈ મહેરબાઈ તે શેઠ શેરીઆદજી મોટાબાઈનાં ધણીઆણી તથા બાઈ કુંવરબાઈ તે મરહુમ શેઠ નશરવાનજી અસપનદીઆરજી મીસતરીના વીધવાના પુણને વાસતે ભરચની પારસી પંચાયતને જુદી જુદી વખતે મલી કુલે રૂ. ૧૯૫૮૮ આપવા હતા કે એ રૂપયા અનામત રાખવા અને દરશાલ વ્યાજની ઉપજમાંથી રૂ. ૧૦૦૦ નું વ્યાજ ભરચના રવાનોને અવલમંજૂર પહોચાડવાનાં ફંડમાં વાપરવું અને બાકીના વ્યાજની રકમમાંથી દર વરસે શહેરવર મહીનામાં ચોડા ગહમબારને દીવસે સર શાપુરજીના માતાજી બાઈ માણેકબાઈ તથા માસી બાઈ મહેરબાઈની નૈયતે બૈરાં માટીડાનું જમણુ કરવા કરવું.

સર શાપુરજીએ તથા તેવણના ધણીઆણી લેડી પીરોજબાઈએ મરહુમ શેઠો બરજેરજી તથા શેરીઆદજી દાદાબાઈ ખેશવાલાના પુણ માટે રૂ. ૧૦૦૦ ભરચની પારસી પંચાયતને આપવા હતા કે એનું વ્યાજ ભરચના પારસી કાપડાઓ તરફથી ખીજા ધંધાદારીઓ ભેગા ગહમબારનું મરદોનું

જમણુ થતું હતું પણ મરદો માટેનાં જમણો વધી પડવાથી કાપડયાઓએ પારસી બાનુઓ માટે અલાહેદો ગહમખાર કરવાનું ચાલુ કરીધું છે તેના ફંડમાં દર વરસ આપ્યા જવું.

સર શાપુરજીએ પોતાના માતાજી બાઈ માણેકબાઈના પુણુ માટે રૂપ૦૦ અને પોતાના મરહુમ માસીના પુણુ માટે ભર્યાની પારસી પંચાયતને રૂપરૂપ આપવા હતા કે એનું વ્યાજ ગરીબ જરથોસ-તીઓને આશરો આપવાના ફંડમાં વાપરવું. વળી લેડી પીરોજબાઈ શાપુરજી ભર્યાએ બેહેસતનશીન શેઠ ખરશેદજી શેરીયારજી ભર્યાના પુણુ માટે રૂપ૦૦ આપવા હતા કે દરસાલ એનું વ્યાજ ભર્યાની શેઠ જ. ન. પીટીટ કનયાશાળાના ખરચમાં વાપરવા આપવું.

સર શાપુરજીએ ભર્યાની પાંજરાપોળને રૂ૧૦૦૦ની મદદ તા. ૧૭ મી ઓક્ટોબર ૧૮૧૧ ને દીને કરી હતી કે તે રકમ ગરીબ વાયા વગરના જનાવરોને મોઢવારીના વખતમાં પાળવામાં ઉપયોગમાં લેવી. વળી એવોએ ભર્યામાં ભરાયલાં સ્ત્રીઓના હુનર ઉદ્યોગના પ્રદર્શનમાં રૂ૨૦૧, અને ભર્યાના ગરીબ જરથોસતીઓના સંકટ નીવારણુ ફંડમાં પલેગ વખતે રૂ૩૦૧ આપ્યા હતા. એ ઉપરાંત ભર્યાની નરમદા ધનસ્ત્રીશ રુકુલને તથા ભર્યાના હીન્દુ અનાથ આશ્રમને દર વરસે નાણાની સારી મદદ કરવા ઉપરાંત આશ્રમના બે બાલકોના પોષણનો ખરચ આપવા કરે છે.

ભર્યાની રાયચંદ દીપચંદ લાઇબરેરી અને સર ભર્યા હોલ—આ લાયબરેરીનું મકાન નાતુ પડતું હોવાથી અને ભર્યામાં ટાઉન હોલની જરૂર હોવાથી તે બંધાવી આપવા માટે રૂ૫૦ હજારની તેવણે નાદર સખાવત કરી હતી. તે મકાનનો પાયો નાખવાની ક્રીયા કરવાનો મેળાવડો તા. ૧૫ મી એપ્રિલ ૧૮૧૦, રોજ ૫ મો માહ ૮ માને દીને મ્યુનીસીપાલ હોલમાં કલેક્ટર મી. જી. એ. જી. વેલસના પ્રમુખપણા હેઠલ મલ્યો હતો. આ લાયબરેરી માટે એવણે મોટી રકમ આપવા છતાં એ લાયબરેરીનું અસલ નામ જે રાયચંદ દીપચંદ હતું તે નામ મરહુમ શેઠ પ્રેમચંદના માન ખાતર કાયમ રાખ્યું છે અને ટાઉન હોલને સર શાપુરજી ભર્યા હોલ એવું નામ આપવામાં આવ્યું છે.

ભર્યાનો ઉપલો સર શાપુરજી હોલ ખુલ્લો મુકવાની ક્રીયા—તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બર ૧૮૧૧ ના દીવસી દરબારને દીવસે ભર્યાના કલેક્ટર મી. રોથરીલે ભર્યાના સર શાપુરજી બરજેરજી ભર્યા હોલમાં દરબાર ભરી હતી અને ઢંઢેરો વાંચી સંભલાવ્યો હતો. સારખાદ તેવણે જાહેર માટે મજકુર હોલ ખોલ્લો મુકતાં જણાવ્યું કે “મારી પોતાની તરફથી તેમજ ભર્યા શહેરની પ્રજા તરફથી ખુશાલી ભરી ફરજ બજાવવાની છે. આજના માગલીક પ્રસંગે આપણા ભર્યાવાશી અને જાણીતા સખી ગ્રહસ્થ સર શાપુરજી બરજેરજી ભર્યાએ, જે હોલમાં સરવે બેઠા છઈએ તે ઉપયોગી હોલ ભર્યાની રઘયતને ભેટ આપ્યો છે તે માટે એ સખી ગ્રહસ્થનો ઉપકાર માનવાની દરખાસત મુકુછું અને આજના કારોનેશનના શુભ દીવસે ખુલ્લો મુકલો જાહેર કરું છું.”

ભર્યાઓનો આભાર—તા. ૪ ડી મારચ ૧૮૧૨ ને દીને ભર્યા મધે લાંના રેહવાસીઓની જાહેર સભા મલી હતી જે વેલા સર શાપુરજીએ ટાઉન હોલ તથા લાઇબરેરી બંધાવી આપવા માટે રૂ૫૫; અરધા લાખની કીધેલી સખાવત સાર તેમનો આભાર માન્યો હતો. અને તેની કદરશનાશી તરીકે એ ટાઉન હોલમાં સર શાપુરજીની સખી મેલવા તથા બાવલું ઉભું કરવા માટે એક ફંડ ઉભું કરવાનો ઠરાવ લાંના જડજ મી. મોહસીન બદરદીન તઘયમજીની દરખાસત ઉપરથી પસાર થયો હતો.

સર શાપુરજીએ હાલની નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાબાનુની મુલાકાત વેળા તેમને યોગ્ય આવકાર દેવાનાં ફંડમાં રૂ૧૦ હજારની રકમ ભરી છે. તેમજ કારોનેશનને દીવસે મુંબઈમાં ગરીબોને ભોજન જમાડવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦૦ આપવા હતા.

સર શાપુરજીએ વેલાતનાં બરીટીશ ફલેગનાં ફંડમાં રૂ૧૫૦૦૦ ભર્યા હતા.

સર શાપુરજીએ ૫૦ જ. સને ૧૨૭૮ ના સાલમાં રૂ૫૫ અરધો લાખ ૩૦ મારસીના આસ-પીટલ બીલડીંગ ફંડમાં ભરાયા હતા. એ રકમ આ ચાલુ સાલમાં આપવામાં આવી હતી.

સર જમશેદજી જીભાઈની રુકુલના ગરીબ છોકરાંઓને બપોરના ભોજણ આપવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦૦૦ ય. સને ૧૨૮૦ ના સાલમાં આપવા હતા.

હીંદી ક્રીકેટ ટીમ ૧૮૧૧ ના સાલમાં વેલાત ગઈ તેનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦૦ તથા ત્રાન્સવાલના બી.દી ફંડમાં રૂ૧૧૦૦ ભર્યા હતા.

સર શાપુરજીએ ૧૮૬૧ ના સાલમાં વીલાયત અને યુરોપના જરથોસ્તીઓનાં ધરમ ફરંદોશ પાઉંડ અને ૫૦ સને ૧૨૭૭ના સાલમાં યુરોપના ઝેરાસ્ટ્રીયન ફરંદોશમાં ૫૦ પાઉંડ આપ્યા હતા.

જેપાન ખાતે હીંદુસ્તાનના વેપારીઓ વગેરે જ્યાં તેઓની સગવડ માટે હીંદી જાપાનીસ એસોસીએશનના ફરંદોશમાં ૩૧૫૦૦ આપ્યા હતા.

પુના નજદીક સાલુંબ્રામાં છેલ્લી રામનવમીને દીને ભયંકર આગ લાગી હતી તે ફરંદોશ પારસીઓ મધેથી સરવથી મોટી રકમ શેઠ શાપુરજીએ ભરી હતી. તેવળું મરહુમ શેઠેનશાહ સાતમા એડવરડની યાદગારીનાં ફરંદોશમાં ૩૧૦૦૦ ભર્યા હતા તથા જુલાઈ ૧૮૯૦ માં સડીગર ત્રીયેસટ દરીયાની અંદર અટકી પડી તેને બચાવનાર બહાદુર એનજીનીયર મીં રેમજોની વીધવાને આશરે આપવાનાં ફરંદોશમાં ૩૧૦૦ ભર્યા હતા. એજ વરસમાં ભર્ય ખાતેની સ્ત્રીઓ માટે ભરાયના પ્રદર-શનમાં તેવળું ૩૨૦૧ ભર્યા હતા.

૧૮૯૬ ના સાલની આખેરીએ મુંબઈ શહેરમાં મરહુમો રોજ પહેલાં ફાટી નીકળ્યો હતો. તે વેલા મરહુમ લાગુ પડેલા આખેરી માળખેને તુરત ધરમાંથી ખસેડવા જોઈએ એવાં સરકારે હુકમ કહાડ્યો હતો. પારસીઓ માટે એક અલાહેદી આસપીટલ ઉઘાડવાને મુંબઈની પારસી પંચાયતનાં ફરંદોશ ત્રસટી સાહેબોએ એક ફરંદોશ ઉભું કરી ૩૨૮૦૬૮ એકઠા કીધા હતા અને મરહુમ ડાં કેપશર નશરવાનજી બહાદુરજીના ઉપરીપણા હેઠળ પરેશ મધે મરહુમ શેઠ મનચેરજી ફરામજી કામાજીના કુશાદે બંગલામાં એક “ પારસી રીવર આસપીટલ ” ડીસિમ્બરથી તે આગસ્ટ સુધી ૯ માસ ઉઘાડી હતી. ડાં બહાદુરજીએ ઘણા સખી દીવજુરદાથી એ આસપીટલનો સરવ કારોબાર મુશ્કેલ ચલાવ્યો હતો. એ આસપીટલના બંગલાનું ભાડું શેઠો સોરામજી તથા કાવસજી દાદાભાઈ દુયાશે દર માસે ૩૨૫૦ આપ્યું તથા સર શાપુરજી બરજેરજી ભર્યાએ તેમાં હુશીયાર તખીઓ રાખવાના ખરચ માટે દર માસે ૩૫૦૦ આપ્યા કીધા હતા.

એડીનબરો પારસી યુનીયનનું મકાન— ભરૂવા હાઉસ.—૧૯૦૮ ના સાલમાં સર શાપુરજીએ એડીનબરો મધે વસતા પારસી વીદ્યારથીઓ માટે એડીનબરોના પારસી યુનીયનને એક મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. એ મકાન બંધવા પાછલ તેમજ કેટલોકખીને ખરચ મલી લગભગ ૩૨૦૦૦૦ એવાં શેઠને થયા હતા. એ મકાનનું નામ ‘ભરૂવા હાઉસ’ રાખવામાં આવ્યું છે તે ખુદનું મેલવાની કીયા તાં ૧૩ મી મારચ ૧૯૦૯ ને દીને કરવામાં આવી હતી. જે વેળા લોરડ પ્રોવોસટ આવું મકાન સથાપવા માટે સર શાપુરજી ભરૂવાને તથા યુનીયનના સભાસદોને મુયારકબાદી આપી હતી. એ પછી પ્રીન્સીપલ સર વીદ્યમ તરનરે જણાવ્યું કે હીંદુસ્તાનમાની પારસી કોમ ખ્રીટીશ પ્રજા તરફ સારો મીત્રભાવ ધરાવે છે, પારસીઓ અને ખ્રીટીશ લોકો પરમુલકથી હીંદુસ્તાનમાં આવી વસેલી પ્રજાઓ છે, જે કે પારસીઓ ખ્રીટીશ કરતાં દબરેક વરસ વહેલા આવ્યા હતા. એમ જણાવી પારસી કોમની બાહોશી તથા વેપારી ખુદી વગેરેની તેવળું તારીફ કીધી હતી અને સેવટે સર શાપુરજી ભરૂવાની આખા કદની સખી લોરડ પ્રોવોસટના બાનુ મીર્સીસ ગીયસનને હાથે ખુલ્લી મેલાઈ હતી. વળી સર શાપુરજીએ સને ૧૯૧૨ માં બીજા વધુ ૩૧૫૦૦૦ની મદદ એ યુનીયનને કરી છે.

ઉપલી વીગત મુજબ સર શાપુરજીની જીંદગીને લગતી જેખી જાણવાજોગ વીગત હતી તે અમેએ અમારી યથા શક્તી મુજબ સંપુરણ કરીને એવણનું જન્મ ચરીત્ર પુરું કીધું છે. તે ઉપરથી બાંચનારા સાહેબોને એવણની જીંદગીને લગતો ઘણો જાણવાજોગ ધડો મલી આવશે. તેની સાથે બીજી એ જણશે કે ભરૂવામાં પણ એ એક પારસી નામાંકીત નરો પેઢા પડ્યા છે. યાને જેમ નવસારીએ સર જમશેઃજી જીજીભાઈ બારોનેટ, શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી તથા શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતા જેવા નામાંકીત પારસી નરો પુરા પાડ્યા છે તેમ ભરૂવા પલુ શેઠ નવરોજી ૫૨૬૫૦ સી. આઈ. ધ. અને સર શાપુરજી બરજેરજી ભરૂવાનો વધારો કીધો છે. સર શાપુરજી જેવા એક નામાંકીત નરતું જન્મ ચરીત્ર સંક્ષેપમાં પુરું કરતાં આપણે દુવા ગુજરીશું કે સર શાપુરજી પોતાના બહા ગુણોથી એ કરતાંબી જવાદા માનને પાત્ર થાય અને સુખાકારી સાથે લાંબી જીંદગી ભોગવવાને ખોદતાલા એવણને સામરથવાન કરે, એ ચાહી દુવા આમીન થાવો!

એવા સાહેબની એક સુદર ગળી આ જનમ ચરીત્રની સાથે વાંચનારા સાહેબોના જોવામાં આવશે.

નહેર ખપરો.

ઠગા શો ના.

દસ્તુર નાંમે આંખના ડાક્ટર

કુક્ત એકજ છે અને તે

ઢાટમાં ત્રીચર કુંઠ સાંમે કાલા પથરની બેંક આગળ

દીનશાહ એમં દસ્તુર કુંપનીની

પુરાણી પેઢીમાં છે. (અમારા પાંદિઆ ઉપર પુરાણી પેઢી જુઓ)

જેઓએ લનડનની જાણીતી આંખની હોસ્પીટલોમાં લાંબી મુદત રહી “કલીનીકલ એસીસ્ટન્ટનો” ઓધો બજારી આંખના દરદીઓની દવા, ઇલાજ અને ઓપરેશન કરી જાતી અજમાયસ” મેળવી લાંબા વીદવાન વડીલ આંખનાં ડાક્ટરોના લેખીત શબ્દો જેવા કે:—

“ડાક્ટર દીનશાહ દસ્તુરે આંખનાં ઘણાં ઓપરેશનો ઘણી સફાર્થ અને ચતુરાઈથી કર્યાં છે અને એવણુ આંખનાં દરેક કામમાં પુરેપુરા પ્રવીણ અને કુશળ આંખનાં સરજન ડાક્ટર છે.”

એ વીગેરે ઉંચા મતોનું માન મેળવનાર અમારી કંપનીના આંખના ડાક્ટર

દીનશાહ એમં દસ્તુર, એમં ડીઠ

ચસમાથી આંખની મુશકેલ ખામીઓ સુધારવા આંખ મુક્ત તપાસે છે, જેવો લાભ મુંબઈમાં ફક્ત અમારે લાંબ મળે છે. વળી ખાસ બદોબસ્તથી આંખની દવા તેમજ ઓપરેશન પણ કરતા આવ્યા છે, જે કામ મુંબઈમાં કોઈ પણ ખાતામાં થવું મુશકેલ છે.

સરવે કરતાં ઓછા લાવે

ઉંચી જાતના પથરના ચસમાં તરેહવાર કમાનોમાં, દુરબીનો, નકલી આંખો, તાવ તપાસવાના થરમામીટરો મળશે.

“લુ-લુ” આંખનાં ટીપાં !

આંખનાં દરોહોનો તદન ખાત્રી ભરેલો ઠંડક આપનાર અકસીર ઇલાજ છે.

આંખોનું આવવું, સુજવું, રતાસ, બલત્રા, ખીલ, કીડ, પોપચાનું સુજવું, પાણી ગલવું, અજવાણું ન દેખી શકાય, ઝાંખ, જાંઘાં, આંખોમાં ચીપડા થવા, વલગી જવું, ચાંદાં વીગેરે આંખનાં દરોહો તેમજ નખલી અને ઠંડેલી આંખો માટે ખીન હરીફ સલામત ઇલાજ છે. ‘લુ-લુ’ આંખનાં ટીપાં છેલ્લી સોધ અને લાંબા વખતની અજમાયશનું પરિણામ છે.

કીમત રૂ. ૧.

નં ૫૬, એસપલેનેડ રોડ, કોટમાં બોંમબે કલબ સાંમે, મુંબઈ.

શા માટે રીખો છો ?

હાંફણ, ખાંસી, બ્રોંકાઈટીસ, સસની જેવાં ઇવલેન સખત અને મુદતનાં

દરોહોમાં “કાદી” નો એકજ લાગ તુરત આરામ આપી દરદ મટાડવાને કદી નીશકલ જશે નહીં. કી ૩. ૧૫.

ઉપલે ઠેકાણેથી તથા ખીજ દવા વેચનારાઓ પાસેથી મલશે.

મેહુરખાની કરી આરડર મોકલતી વેલા આ કાલેનડર વીધે જણાવવું.

સ્તીમ એનજીનનો તથા તેલના

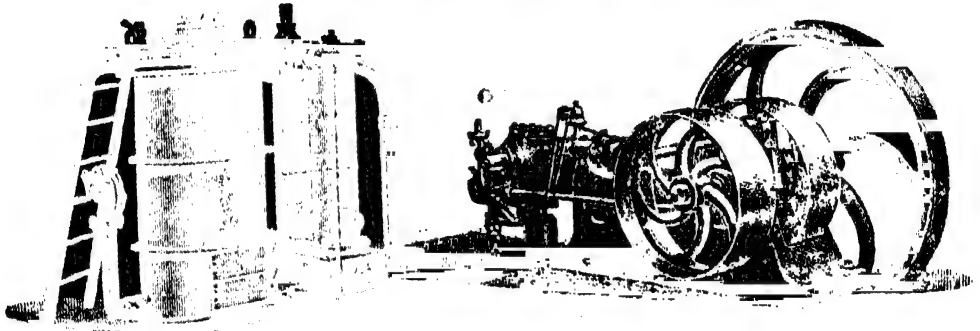
એનજીનનો મોડટો હરીફ.

મેશરસ કોસલી પ્રધરશ લીમીટેડના છેલ્લામાં છેલ્લી સોધના “ઓટો” ગેશ એનજીનનો તથા ગેશ પ્રોડ્યુશર પલાનાટો જેવા કે શકસન તથા પ્રેસર તાઈપના ગેશ પ્રોડ્યુશરો, બીતુમીન્સ કોલ ગેશ પ્રોડ્યુશરો જે મધે દર કલાકે દર હોરશ પાવરે એક રતલથી ઓછો કોલશેા બાલી કામ આપે છે અને શઉથી ઓછા બલતને કામ કરતા સ્તીમ એનજીનનો કરતાં અરધે બલતણે કામ આપે છે.

કેરોસીન તેલથી ચાલતા કોસલી “ઓટો” ઓઈલ એનજીનો.

નેપથાતેલ ચાને કુંડ ઓઈલથી ચાલતા ‘ઓટો’ ઓઈલ એનજીનો જે કેરોસીન કરતા $\frac{1}{3}$ કરતા પણ ઓછે ખરચે કામ આપે છે.

કોસલી મોતર કારશ.

ગયાશ એનજીન અને શકશન ગયાશ પલાનટ.

૧ થી ૪ શીલેનદરના વરતીકલ ઓઈલ એનજીનો, બોટો,

વીજલી તથા દરેક કામ શાફ.

વરતીકલ અને હોરીઝેનતલ પેત્રાલ ચાલકોહોલ

સ્પીરીટ અને મયાસ એનજીનો.

ઉપલા સઘળા એનજીનો મીલો, વરકરોપો, આઈશ તથા સોદા મસીનો, ખેતીવાડી તથા બીજા કામો શાફ પાણીના ખુંબાઓ, ઘંટીઓ, જીનો, પ્રેસો તથા સરવે જાતના સાંચાકામ ચલાવવાને કામના ઘણાજ મજબુત, બીન અનુલવી ચલાવી શકે તેવા સેહેલાં અને અત્યાર સુધી શોધી કહાડેલા એનજીનોમાંના સઉથી ઓછે બલતણે કામ આપનારા ઘણાજ સેહેલા એનજીનો છે.

જેને આજ લગણુ ઊંચા ચાંદો મલ્યા છે અને મલે છે.

અિકલા આડત્યા, ફરામજ કાવશાજ,

૧૧૫-૧૧૭-ઓલડ પોલીસ કોસ્ટ બીલડીંગ-હોરનબી રોડ- કો ૨, મુંબઈ.

નહેર ખબરો.

ફોટોગ્રાફી ને લગતા દરેક કામકાજ માટે

એ સ. હોર મ સ જ

ફોટો ગ્રાફર

(જે સાથે જોડાઈ છે)

ધી બોમ્બે ફોટોગ્રાફીક કું

એલીફન્ટ બીલ્ડીંગ

કાલબાદેવી રોડ.

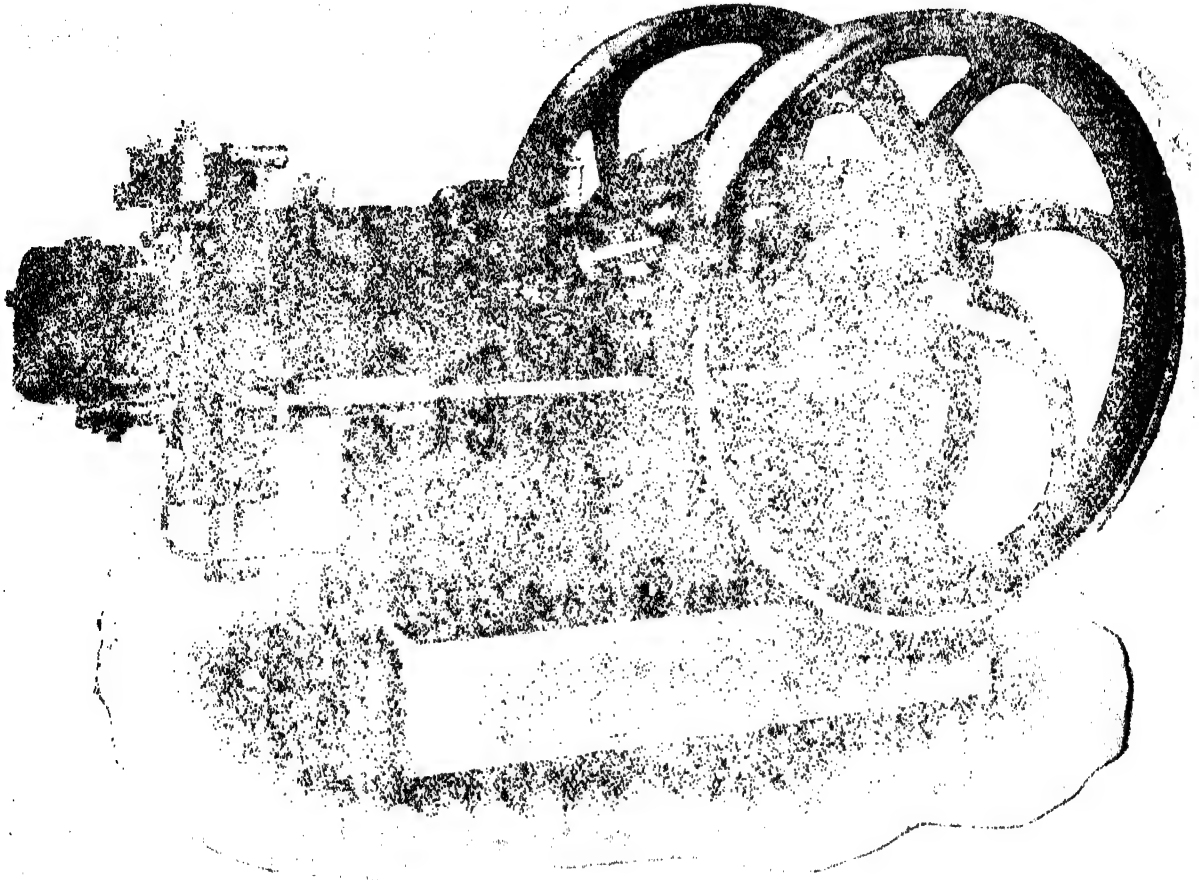
ફોટોગ્રાફી ને લગતા દરેક

કામકાજ માટે.

નહેર ખખરો.

“યુરેકા” ઓઇલ એનજીન.

(સી ૫ લી.)

તદન સાદાં, સસ્તીં તથા મજબુત.

આ ઓઇલ એનજીનો તદન સાદી બનાવટનાં, મજબુત અને
બે ફ્લાઇ વીલ સાથનાં છે. સાધારણ માણસ પણ સહેલાઈથી સમજી શકે
તેમજ પોતે ચલાવી શકે તેવાં છે.

“યુરેકા” ઓઇલ એનજીનો તથા પમ્પો અમારે ત્યાં તઈયાર રહે છે

વધુ વીગત માટે નીચેને ઠેકાણે લખો યા મળો:—

કુવરજી ધનજીશાહ કેરાંવાલા, એનજીનીઅર,

કાલાચોદી રોડ, પરેલ—મુંબઈ.

ખેડુતો માટે ખાસ.

શેરડીના પાકને માટે ખાસ પમ્પ.

૪ કોસનું પાણી કલાકના ચાર આનાના ખરચે નીકળે છે.

આ પમ્પો ૨ ઈંચ, ૩ ઈંચ વગેરે પાઇપને માટે મારી પાસે તૈયાર છે એમાં કોઈ જાતના વાલ્વ નથી. ૨૫ થી ૩૦ ફુટ ડિંડા કુવા માટે આ પમ્પ કુવાની બહાર બેસાડવામાં આવે છે. ૩૨ થી ૧૦૦ ફુટ ડિંડા કુવા માટે કુવાની અંદર બેસાડવામાં આવે છે.

વગર અટકવે એકસરખું ધોધમાર પાણી નીકલે છે.

આ પમ્પો ચલાવવાને મારાં “યુરેકા” એઈલિ એનજીનો મારે ત્યાં તૈયાર છે.

પમ્પ તથા એનજીન સાદાં અને ખેડુતો સહેલાઈથી સમજી શકે

તેમજ પોતે ચલાવી શકે છે.

વધુ વીગત માટે નીચલે ઠેકાણે લખો યા મળે:—

કુવરજી ધનજીશા કેરાંવાલા, એનજીનીયર,

કાલાચોકી રોડ, પરેલ—મુંબઈ

જીવન.

આ જીવન ઉત્તમ વનસ્પતિઓમાંથી બનાવવામાં આવે છે. એમાં એકપણ નુકશાનકારક પદાર્થ આવતો નથી. તમામ પદાર્થો જીવનીયગણુ આવેછે. ખાવામાં સ્વાદીષ્ટ છે રોગી અને નીરોગી બન્નેએ વાપરવા યોગ્ય છે. આ જીવન પુરૂષો, સ્ત્રીઓ, બાલકો અને વૃદ્ધોએ સેવન કરવા યોગ્ય છે. આ જીવન શરીરમાં નિરોગી-પણાનાં તત્વો વધારવાને, પ્રકૃતીને સમાન યોગમાં લાવવાને, લોહી વીર્ય, શક્તિ વધારવાને અને સરીર સુધારવાને અમૃત સમાન છે. કરી, પરેહુળ પાલવાની નથી. આ જીવન કેમીકલ કુડ અથવા મેલીન્સ કુડ જેવો ખોરાક છે. એના હુમેશના સેવનથી અનહઠ કાયદા થાયછે. આ દવા દેશી દવાઓમાં સર્વોત્તમ ગણાય છે. ક્ષય, ઉધરસ, જીર્ણિજ્વર આદી મટાડે છે. અને વિર્યના તથા લોહીના અનેક દોષો દૂર કરેછે. દરેક ત્રીસ તોલાના ડબ્બાનો રૂપીઓ એક. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

નયનામ્રત.

રોગી અને નિરોગી આંખોમાં આ અંજન આંજવાથી અનેક કાયદા થાય છે. આંખે થતાં કુલાં, ડોળ, વેલ, મોતીઆ, સુવા, આંજણીઓ, જામરવા, તાપોડીયાં, ખીલ, છારી અને આંખ મટી જાય છે. આંખમાંથી પાણીનું નીકળવું, ચીપીઆનું વળવું, લોહી અને ગરમીનું ચઢવું બંધ થાય છે. આંખની શક્તિ અને તેજ વધે છે. દુઃખવા આવેલી આંખો મટી જાય છે અને ઠંડક વહે છે. સવા તોલાની શીશી એકની કીંમત રૂપીઓ એક. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

કેશ કલપ.

આ કલપ લગાડવાથી વાળ અસલ કાળા થાય છે. ચામડીને કાલો દાઢ પડતો નથી. ત્રીસ તોલા કલપથી ભરેલી એક ડબ્બીના ખાર આના. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

પ્રત્યુ પ્રલેક શાહી.

આ શાહીના ગુણુ ઇન્દ્રિય શાહીના જેવા છે. છતાં કીંમતમાં ઘણીજ સસ્તી છે, આ શાહીથી લખતાં કલમ બઝાઈ જતી નથી. ટાંક ખરાબ થઈ જતી નથી. અક્ષરો, હવા, પાણી, ગરમી અને ઠંડીથી બગડતા નથી. પણ હુમેશને માટે કાયમ રહે છે, દરેક પડીકામાંથી વીસ આંઉસ શાહી થાય એવાં જનરલ કવોલીટીનાં ડબ્બ પડીકાના રૂપીઓ દોઢ. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

એન્ટી બોધએ છીએ. અરજ કરવાથી સસ્તો પુરી પાડીશું.

બનાવનાર તથા વેચનાર { શાહ નારણજી અમરસીની કું.

મુકામ વઢવાણ રાહેર—કાઠી આવાડ.

મુંબઈમાં નીચે દેખાણથી મલશે.

૩. બી. એનનસી, કાનતા બીલડીમ-પેહેલે માળે--કાલબારવી રોડ, મુંબઈ.

પારસીઓ તરફથી પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

[અસલથી સને ૧૮૮૯ સુધીનાં વરસોમાં પારસીઓ તરફથી પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓનું લીસ્ટ—યજ્ઞદેવજી સને ૧૨૬૦ નાં વરસનાં ઝારાસ્ત્રીયન કલેન્ડરમાં આપવામાં આવ્યું હતું—ત્યાર પછીનાં વરસોનાં લીસ્ટ અતરે આપીએ છે:—]

સને ૧૮૮૯ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	પનાવનારનું નામ.	શું બાળક.	ક્યાં છપાયેલી.	ક્યારે નીકળી. ર. આ.
એ પુત્ર ઓફ કારેસપોડ સક્રાન્ટેનાંગ એક્ષામન્ડસ ઓફ સેન્ટરસ ફ્રેન્ડલી મરકન્ટાઇલ એન્ડ ઓરીસીયલ	ઇંગ્લિશ	બરજેનરજી હેશાભાઇ મારફતીઆ	પરચુટજી	સુરત ગીસન પ્રેસ.	૧-૫૧-૦
ધી એવીલ સોસીયલ કસ્ટમસ એટ પ્રેસેન્ટ પ્રેવેલેન્ટ અમંગ ધી પારસીસ એન્ડ ધી એસ્ટ મીન્સ ઓફ એરડીક્ટીંગ ધેમ...	"	શાપુરજી સોરાખજી	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૨૨-૫૦-૬
વીલ્ડ્રન્સ કાસેક્ટ ઓફ પોએટ્રીક ગેમ્સ રીલેક્ટેડ એન્ડ એરેનજડ વીથ નોટસ ...	"	ડી. એન. વાડીઆ, એમ. એ.	કચીતા.	એન્ડ્યુ. સો. પ્રેસ	૨૪-૬૧-૮
ધી પ્રીલોસોરી ઓફ ધી માજલીઅસતાન રીલીઝન અનડર ધી સામાનીસ ...	"	પ્રીરોઝન્તમાસજી દસ્તુરજીમાસજી આઝ હેશાભાઇ બેરામજી હકીમ	પ્રીસોસોરી લેંગવેજ	" " મીસન પરેસ	૨૪-૬૫-૦
હેડ પુત્ર ઓફ ઇંગ્લીશ પારસીંગ ઇન તુ પાર્ટસ. ફી હે ઓફ હજારાકક ફેક્ટરસ ...	"	દોરાખજી એચ. વાલ્ડ, એમ. એ.	સાપન્સ મેથેમેટીકલ	આ.પ્રે.એન્ડ પુકડી.પ્રે	૨૪-૮૦-૬
એલેમિન્ટરી ઓફ હાઇસર દલાલ એમ. એ. એલ. એલ. બી.	"	જમશેદજી અરદેસર દલાલ એમ. એ.	"	એન્ડ્યુ. સો. પરેસ	૧-૮૦-૧૦
એ મેન્યુઅલ ઓફ એનજીન્સ એન્ડ એલેક્સ... અરેબીયન નાઇટસ એન્ટરટેનમેન્ટસ ...	ગુજરાતી	ખરશેદજી માનેકજી	આરટસ	યુ.પ્રી.એન્ડજી.એ. કુ.	૧-૧૦-૧૩
પુલનજી	"	જહાંગીર બેગનજી કરાણી	પ્રીકસન	રોનડડ પ્રી. પરેસ.	૧-૬૧-૮
આમડેનો બરો હુશીયાર કુમલો ...	"	ઇ. એ. સુરતી	"	નીરજીય સામર પરેસ.	૧૦-૪૧૮ ચૈ.
અતા હુકમો, મુબઈની નીયાયધીકારી કોરટની અપીલ સ ખાએ પોતાના તાખાની ફાજદારી કોરટો તથા અધીકારીઓના વહીવટને અરથે છપાવી પ્રસીધ્ધ કર્યા છે તેમજ ગુજરાતી ભાષાતર અમીરઅલી	"	માનેકજી બરજેનરજી	"	મું. સમાચાર પરેસ.	૧-૫૧-૦
મહાબહેર	"	પ્રીરોઝજી હેશાભાઇ માનેકજી	કાચદા	એન્ડ્યુ. સો. પરેસ.	૧૧-૭૨-૦
મેહર અને જશને મેહરગાન ...	"	ફકીરજી એલ્લાજી બરમા	પરચુટજી	અમેજમશેદ પરેસ.	૨૩-૭૨-૦
	"	શાપુરજી બેરામજી કાનરક	"	"	૧-૮ મફત.
	"	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	"	ફારટ પ્રી. પરેસ.	૨૭-૭૧-૩

પારસીઓની ચોપડીઓનું લીસ્ટ.

ઓપડીનું નામ.	ભાષા.	ખનાવનારનું નામ.	થું બાબત.	કયાં છપાયેલી.	ક્યારે નીકળી. ર. આ.	કેમનાં ર. આ.
બનાવેલી છંદગી અથવા આત્માનું અમરપણું ...	ગુજરાતી	જીવનનું જમશેદજી મોદી બી. એ.	શ્રીલોકોસરી	ફોર્ટ પ્રી. પ્રેસ.	૨૯-૭-૦	૨૯-૭-૦
રૂપેતોમેન્યુસ અને અંગરેજો-યુસ ...	"	એસ.દ બરજેરનું એસ.દ બરજેરનું	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૧-૭-૦-૪	૧-૭-૦-૪
જરથોસ્તી ધર્મો હિપેસ ...	"	જમનાસજી એદલજી દાદાયાનજી	ધર્મ	ફોર્ટ. " " પ્રી. પ્રે.	૨૦-૬-૦-૬	૨૦-૬-૦-૬
હીંદના ઇતિહાસીક સ્ત્રાવર ખનાવોની દુઝી તોંધ. ...	"	અરેશર દીનશાહ ગોંધી	હીસતરી	પ્રી. આ. વે. પ્રી. પ્રે.	૨૦-૭-૩૦-૬	૨૦-૭-૩૦-૬
હીસતરી એફ ઇન્ડીઆ ...	"	મણિકજી હોરમજી કાંગા	"	યુનીયન પરેસ.	૧-૮-૦-૮	૧-૮-૦-૮
આઉટ લાઈનસ એફ ધી હીસતરી એફ ઇન્ડીઆ ...	"	જે. એફ. માદન	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૪-૬-૦-૬	૨૪-૬-૦-૬
ગુજરાતી કોપી બુક ...	"	નાનાભાઈ નશરવાનજી ખાસ્તર	પરચુટલુ	ઓમએ સીટી પ્રેસ.	૧૦-૭-૯-૬	૧૦-૭-૯-૬
કાળોખોગી અંગ્રજીત ...	"	નશરવાનજી દોરાબજી આદરીયાનવાલા	સાધનસ મેથેમેટીકલ	યુનીયન પરેસ.	૧-૭-૦-૪	૧-૭-૦-૪
જીજોળ વિદ્યા-યુરોપખંડનું વરણન ...	"	જહાંગીર બી. મરજ્યાન	" નેચરલ	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે.	૧-૮-૦-૫	૧-૮-૦-૫
અવર આઇસ એન્ડ હાઈ દુ પ્રીસરવ ધેમ ...	ઈંગ્લેન્ડ	એમ. આર. શેરના, એલ. એમ. એ. ડબ્લ્યુ. સ.	પરચુટલુ	એમ. જ. એન્ડ વ. પ્રે.	૨૧-૬-૦-૨	૨૧-૬-૦-૨
એ ગાઇડ ટુ સેક્યુઅલ ...	"	આર. એચ. મીસતરી	લેંગવેજ	ફો. પ્રીટીંગ પરેસ.	૨૦-૬-૦-૬	૨૦-૬-૦-૬
જરથોસ્તી ધર્મ નીતી ...	કંદ-ગુ	હોરમજી નવરોજી લોરડ	ધર્મ	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૧-૭-૦-૨	૧-૭-૦-૨
પીટ્રોંગસ કોમ ધી આવસ્તા ...	"	નાદીરશાહ હોરમજી એદલજી સુખીઆ	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૨૪-૭-૦-૬	૨૪-૭-૦-૬
ઈંગલીશ ગ્રાન્સવેસન એન્ડ એડસપ્લેનેટરી નોટસ ...	ઈ. પરશીયન	એલ. એમ. એ. ડબ્લ્યુ. સ.	લેંગવેજ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૩૦-૪-૧-૮	૩૦-૪-૧-૮
ઓફ શીફ્ટી એડસ એફ હરીઝ ...	પેહલવી અને	હોરમજી ટેમુલજી દાદાયાનજી	ધર્મ	ઈન્ડીઅન પ્રી. પ્રેસ	૨૬-૬-૦-૨	૨૬-૬-૦-૨
પટેલ ઇરાની રવાનની નઈયે પઢવાની તેના ...	ગુજરાતી	શોરાબજી હોરમસજી	પરચુટલુ	એન્યુ. સો. પ્રેસ	૮-૬-૦-૮	૮-૬-૦-૮
તરજુમા સારાસ સાથે ...	ઈંગ્રિજ	કે. એન. બનાજી	"	" " " " " " " "	૨૨-૭-૦-૬	૨૨-૭-૦-૬
ફ્રેમીલી મેગેઝીન, નં. ૦-૫ ...	"	બરજેરનજી નશરવાનજી ખીલીમોરીયા	શ્રીક્ષન	એમ. જ. એન્ડ વ. પ્રે.	૨૫-૪-૦-૬	૨૫-૪-૦-૬
" " નં. ૦-૬ ...	"	ધનજીભાઈ દોરાબજી ગીલડર	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૧-૬-૦-૨	૧-૬-૦-૨
સ્ટુડન્ટસ ફ્રેડ ...	ગુજરાતી.	જહાંગીર એનજી કરાણી	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૦-૩-૦-૨	૧૦-૩-૦-૨
જહાંગીર કરાણીનો વાર્તા સંગ્રહ ...	"	માનેકજી એદલજી વાજ	પરચુટલુ	ઓદાબખશ પરેસ	૧૭-૫-૦-૨	૧૭-૫-૦-૨
વાર્તા માલા ...	"	બરજેરનજી અરેશર દાદીનાથા	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૧-૬-૦-૮	૧-૬-૦-૮
ચાનક ...	"	જહાંગીર એનજી કરાણી	"	ફોર્ટ પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૬-૦-૪	૨૦-૬-૦-૪
ચાન વરધક પુસ્તક ૧૭ મું ...	"	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	"			
કુરસક ...	"		"			

પારસીઓની ઓપેડીઓનું કીરડ.

મધુર વચન	ગુજરાતી	શોરાબજી કાવસજી ખંખાતા	પરચુટણ	બોમ્બે પ્રી. પ્રેસ.	૧૦-૮૦-૬
તુરે ઓલમ	"	પી. બી. દેશાઈ	"	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૬-૭૦-૪
સી ઓધ	"	કે. એન. કાબરાજી	"	"	૧૫-૬૦-૪
સી મીન	"	ફરામજી સી. મેહેતા	"	કયસરે હીંદ પ્રેસ.	૨૬-૬૦-૬
ગુજરાત એન્ડ ગુજરાતીસ	ઇંગ્રેજી	બેરામજી મેરવાનજી મલખારી	"	ફારટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૬૫-૦
ઝોરાંસ્ટ્રીઅનીસમ ધન ધી લાઇટ ઓફ	"	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	પ્રીલોસોપ્રી.	રીપન "	૧૭-૧૦૦-૮
સુલટ શીસોસોપ્રી	"	એન. એમ. કુપર	લેંગવેજ.	બોમ્બે "	૨૮-૧૦૧-૦
મેટ્રીમુલેશન ટ્રાઇપ્સ ધન ઈંગલીશ	"	શોરાબજી નશરવાનજી કોયાજી બી.એ.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ.	એન્સુ. સો. પ્રેસ.	૧૭-૬૩-૦
ઝોડ કે ધી રટ્ટી ઓફ ટોકુનટરસ ઓલજીઆ.	"	જીજીભાઈ ખરશેદજી કાપડયા	પ્રીકસન.	સ્ટેનડરડ પ્રી.	૧૩-૧૦૧-૦
બાઈ સાફેખ યાને એકે અબખ બરમ	ગુજરાતી	ખમનજી નવરોજી કાબરાજી	"	ફારટ "	૧૦-૬૨-૦
કાવલાની કલાણી ભાગ ૪ ટો	"	ડા. હોરમજી ડેશાભાઈ પેસીકાકા	"	સ્ટેનડરડ "	૧૫-૭૧-૦
આંખ અને ચશ્મે	"	એલ.આર.સી. પી. એસ. એફ. પી.	દવા.	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૨૦-૬૫-૦
કુખ નિવારણ	"	ડા. પેસતનજી નવરોજી • વિગેરે	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૧-૬૦-૧
રસતમી પંદનામુ	"	રસતમ ઇરાની	કવીતા	"	૧૮-૧૦૦-૪
મુનાબત	પરસીયન ગુ.	મેહરજી બેરામજી દોતીવાલા	ધરમ.	સુબોધ પ્રકાસ પ્રેસ.	૧-૧૦૦-૪
ચઉ-ચઉ	ગુ.-ઈ.	સી. ડી. ભાટેના	લેંગવેજ.	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૧૦૦-૧
શોઈ સેનટેનરીસ ઈંગલીશ એન્ડ ગુજરાતી વીથ	ઈ.-ગુ.	નાનાભાઈ રસતમજી રાણીના	ગીત.	ઇ.ગુ.-એમ-પ્રી. પ્રેસ	૧૦-૧૦૧-૦
એ ઓસરી ઓફ મુસદુલ વડેસ...	ગુ.-હીંદી	દાદાભાઈ બેરામજી તુરાવાલા	લેંગવેજ.	જગદીશ્વર પ્રેસ.	૧૫-૧૧૦-૧૩
પુરાના ગુજરાતી તથા હિંદુસ્તાની દીલપસંદ ખ્યાલો	ઈ.-ગુ.	એરવડ હોરમજી ટેમુલજી દાદાવાનજી	પરચુટણ	એન્સુ. સો. પ્રેસ.	૭-૧૦૦-૬
ફર્ટ સ્ટેપ ધન પરસીયન ઓન એ ન્યુ પ્લાન...	પરસીયન	બરજેરજી નશરવાનજી બીલીમોરીયા	"	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૫-૧૦૪ પાઇ
ધી ફેમીલી મેગેઝીન	ઇંગ્રેજી	એમ. જી. પોસ્ટવાલા	"	"	૨૫-૧૦૧૬
અબખ	ગુજરાતી	જેહાંગીર કુવરજી પ્રધાનનાં	"	"	૨૫-૧૦૧૬
આનંદી	"	દોરામજી એચ. વાજા, એમ. એ.	સાયન્સ નેચરલ.	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે.	૧-૧૦-૧૨
એ કમપેનીયન રીડર તુ લોકેરસ ઓસ્તોનોમી	ઇંગ્રેજી	દાદાભાઈ મનચેરજી ગોભાઇ	બાયોગ્રાફી.	કાસીદ પ્રેસ.	૧૮-૨૦-૮
પ્રોઇમર ફોર મેટ્રીક્યુલેશન રુડન્ટસ	ગુજરાતી	રસતમજી હોરમજી મીસતરી	પ્રીકસન.	એંગલોજર્વીસ એન્ડ	૪-૧૧૧-૮
નાના ફડનનીસ	"			વરનાકચુલર પ્રેસ.	
ફડમન ફારાબ	"				

ગોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપવલી.	ક્યારે નીકળી	કિંમત રૂ. આ.
જનન-ખાનાના બીબીઓ	ગુજરાતી	પેસતનજી જમશેદજી	પ્રી-શન.	ગુજરાતી પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૧૨-૨૦	૨-૦
દસ્તાવેજ સખનાર	"	નાનાભાઈ ખરલ્લેરજી દેશાઈ	કાયદા	ગુજરાત સ્ટે. પ્રેસ.	૮-૨૦-૧૦	૧૦
વલ્લસાડ મધે મુંબઈમાં બેઠેલી અંધીયાર શેર	"	જમશેદજી પેસતનજી	પરચુટણુ	વીકટોરીયા પ્રેસ.	૧-૧ મહત.	
દોરમજી બીખાજી ચીતાઇએ અગીઆરી	"	જમશેદજી દી. માસતર	હીસતરી.	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૩૦-૧૦-૦-૩	
બધોવેલી તેનો હે. ૧૩	"	જહાંગીરજી ફરામજી માસતર અને	પરચુટણુ	દક્ષતર આશકરા પ્રેસ.	૩૧-૧૨-૩-૦	
આકિટ લાઈન્સ ઓફ ધી હીસતરી એફ ઈન્ડીયા	ઈ-યુ.	મોનેકજી મનચેરજી બતીવાલા	લેંગવેજ.	રોયલ પ્રી. પ્રેસ.	૧૩-૬-૦-૮	
ધી મહોમેન પરીઅફ.	"	એન. ડી. કાટલીનાથ	"	અંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૦-૨-૦-૮	
ટેપરસ દોર કેમકયુલેટીંગ કે.સ્ટ. ઓફ યાર્ન, યુસ	"	જીજીભાઈ ખરશેદજી કાપડયા	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૩૦-૬-૦-૬	
એન્ડ ઈન એસ્સ	"	નાનાભાઈ એમનજી કરાણી	ધરમ.	ફોરટ. " "	૨૦-૧૨-૦-૩	
કેસોઈફિંગ ફરેસીસ ફોર સ્ટુડન્ટસ એન્ડ અધિક્સ	કંદ-ગુજરાતી	જામનારપજી એદલજી દાદાયાનજી	લેંગવેજ.	આઈરીશ મીથન પ્રે	૧૮-૨-૦-૬	
ઈન ગુજરાતી એન્ડ ઈંગલીશ	ઈ-પરશીયન	રોશાભાઈ બેરામજી હકીમ	પરચુટણુ	એબ્સ. સો. પ્રેસ.	૧૩-૧૨-૫-૦	
એ ગ્લોસરી ઓફ વર્ડસ અકર્શીંગ ઇન ધી ફરટ	ઈ-યુ. ૫	કાવશજી દીનશજી કીઆસ	"	અંગ. બ. એન્ડ વ. પ્રે.	૧૨-૧૧-૦-૩	
૭૫ લેસન્સ ઈન સોર્ટ સ્ટોરીસ	હીંગ્રેજી	દી. દી. ગીવાડર	પ્રીકસન	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૧-૧૧-૦-૧	
એ મહાડ તુ ન્યુ રોયલ ટ્રીયર	ગુજરાતી	જહાંગીર એમનજી કરાણી	"	રીપન. " "	૧૫-૧૧-૦-૨	
નવજોત કિયા...	"	માણિકજી એદલજી વાછા	"	અંગલો પરશીયન	૧૦-૨-૦-૪	
ફરટ રીડીંગ બુક ઓફ પરશીયન બીડીંગ એ	"	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	"	ઓમ્મે પ્રી. પ્રેસ.	૧-૧૦-૬	
એમેરીકન ગાઈડ તુ હેકાયને કતીફ.	"	રોશાભાઈ ખરશેદજી માસતર	"	જોદાલખખસ પ્રેસ.	૨૫-૧૧-૬	
એનીસીએન્ડ પરશીયન સ્કચાયરસ...	"	શોરાબજી કાવશજી ખંખાતા	"	દક્ષતર આશકરા પ્રે.	૧૫-૧૦-૪	
ટેમપરસ એન્ડ સોસીયલ પ્યુરીટી એડવોકેટ...	"	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	"	રોયલ. પ્રી. પ્રેસ	૧૪-૪-૦-૩	
જહાંગીર કરાણીનો વાર્તા સંગ્રહ	"	કે. એન. કાખરાજી	"	ફોરટ. " "	૨૦-૨-૧-૦	
વાર્તા ભાગા ...	"	ખરલ્લેરજી સોરાબજી છાપગર	"			
ગામગોસાર ...	"	અમનજી નવરોજી કાખરાજી	"			
મધુર વચન ...	"					
માસીક મગ્ગલ ...	"					
સ્ત્રી બોધ ...	"					
હુનર પોથી ...	"					
એક પથરના પરતાપ ...	"					

સને ૧૮૯૦ માં પ્રગટ થયેલી ચાપડોઓ.

હુશનઆરા	ગુજરાતી	બેરામજી ફરદુનજી મરજખાન	પ્રીકસન.	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૯-૩૧-૮
તલેસમાટીક વીટીઓ	"	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	"	રટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૧-૧૨-૦-૪
ધી હીસતરી ઓફ સુરત...	"	એલફજી બરબેરજી પટેલ	હીસતરી	સુરત અખખાર પ્રે.	૧૩-૩૨-૦
ધી ફર્સ્ટ બુક ઓફ યુક્લીડસ	"	જમશેદજી અરદેશર દલાલ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ઓબ્યુ. સો. પ્રેસ.	૫-૩૦-૮
નવેમ્બર ૧૯૦૦	"	એલ. એલ. બી.	"	જમદીશ્વર પ્રેસ.	૫-૪૦-૩
બુગોળ વીધ્યાના યુગ તત્ત્વો	"	જે. એફ. માદન	નેચરલ	રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રેસ	૨૬-૩૦-૮
ફરેબે ક્રીટીયા આને હીબલીશ નાટક	"	કાવશજી પાલનજી ખટાડિ	દ્રામા		
વેલ્ડેરીયન ફક્રી વીથ તેસ્ટીમની ઓફ એમી.	"				
નેન્ટ પ્રીઝીરયનસ કેમીસ્ટ્રસ, સાયન્ટીસ્ટસ,	યુ.-ઈ.	બેરામજી દીનશાજી પાંડે	પરચુટલુ	ધમ. સ્ટે. ડિડ પ્રી. પ્રે.	૧૮-૩૦-૮
નેચરલીસ્ટસ પ્રીઝીઓલોજીસ્ટસ વીગેરે	ઈ. ગુ. મરાઠી	ફશતમજી હોરમજી મીસતરી	લેંગવેજ	અં. જ. એન્ડ વ. પ્રે.	૧૮-૨૦-૫
નોટસ ઓન પોપસ ફોર્મસ આઈલેન્ડ	ઈંગ્લિશ	બરબેજી નશરવાનજી બીલીમોરીયા	પરચુટલુ	ઓબ્યુ. સો. પ્રેસ.	૧૭-૨૦-૬
આમાલી મેગેજીન	"	ધનજીભાઈ દોરબજી ગીલડર	"	અં. જ. એન્ડ વ. પ્રે.	૧-૩૦-૪
સ્ટુડન્ટસ ફ્રેન્ડ	"	દી દી. ગીલડર	"	હીબ્રુ એન્ડ ઇંગ્લિશ પ્રે.	૧-૩૦-૩
ધી ટેમ્પર્સ ઓન્ડ સોસીયલ પ્યુરીટી એડવોકેટ.	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	"	ખોદાબખશ. પ્રેસ.	૧૦-૩૪-૫૫
અન્ય	"	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	"	સ્ટેન્ડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૧-૨૦-૮
સાન વરંધક	"	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	"	ફારસ્ટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૨૦-૪
પ્રેસિડ	"	શોરાણજી કાવશજી ખંખતા	"	ઓમ્મે પ્રી. વરંધસ.	૧-૨૦-૬
મધુર વચન	"	ડી. એ. તારાપોરવાલા અને સોરાખ	"	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૮-૩૧-૬
માસીક મગ્ગેઝીન	"	એલ. પાલમકોટ	"	દક્ષતર. આશકારા પ્રે.	૩-૩૦-૪
સુરે એલમ	"	પી. બી. દેશાઈ	"	"	૩-૪૦-૪
સ્ત્રી એલ	"	કે. એન. કાબરાજી	"		
એ લીટરલ ટ્રાન્સલેશન ઓફ ધી ફર્સ્ટ પ્રીફ્ટી	ઈંગ્લિશ	ઈ. આર. સહીઆર	પ્રીકસન	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૫૦-૪
સ્ટોરીસ ફ્રોમ સેડ હેકાયલ	"	આર. એચ. મીસતરી. મ. સતર	પરચુટલુ	કરનાટક પ્રેસ.	૧-૫૦-૪
સોર્ટ એમેસ ફોર યુસ ઇન સ્કુલસ	"	જહાંગીર ખરશેદજી દાજી	પ્રીલેસોરી	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૬-૩૬
ધી પ્રીલેસોરી ઓફ હેપીનેસ	"				

પારસીઓની ચાપડોઓનું લીસ્ટ.

ઝોપડીઓનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યાં ફીમત. નીકળી ર. આ.
નોટસ ઓન રમાઈસ કેરકટર ચોપટરસ ...	હિન્દી	મેરવાનજી ફરામજી મોદી	લેંગવેજ	એન્સુ. સો. પ્રેસ.	૧૫-૪૧-૮
સોલ્યુશન્સ ઓફ એક્ષામપ્લસ ઇન તોફુનટરસ ...	"	પ્રોફેસર કે. બે. સંજના	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	"	૨૨-૫૧-૮
ધી રીડર ઓન ધી ઇન્ટેગ્રલ કલક્યુલસ ...	"	એમ. સી. બામજી	" નેચરલ	એડવેન્સ પ્રેસ.	૧-૫૫-૦
ગામરેની ગોરી નાટક ત્રણ અંકી ...	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	ક્રામા	રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રી. પ્રે.	૨૮-૬૦-૮
નેક ખસલત તેહમીનાં યાને રંજનો બદલો નાટક ...	"	પ્રીરોજશાહ રશતમજી બાટલીવાલા	"	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૬૦-૮
ઉપકાર કે અપકાર અથવા જાતની મીત્રે એજન ...	"	જહાંગીર એજનજી કરાણી	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૧-૩ મફત.
કીધાં-એક કરણારસ નાટક ...	"	જહાંગીર એરામજી મરઝાબાન	પ્રીકસન	બમે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧-૫૧-૮
ભુલ ભુલામણી અથવા નજરનું જેર. ...	"	કેપશર નવરોજી કાબરાજી	"	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૮૦-૮
ગુફી ગરીબ ...	"	રતનજી નથરાવાનજી આંટીઆ	"	યુજરાતી પ્રી. પ્રેસ.	૨૬-૭૦-૨
કનક તારા ...	"	જે. ડી. મેહતા	પરચુટલુ	ખોદાગમજી પ્રેસ.	૨૪-૬૬-૬
હાથ હાય અને ઝોય ઝોય શેઠ અને યુમાસ્તાની વારતા ...	"	કાવસજી પેસનજી સુકાએરાના	"	ઈનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ	૧-૧૧-૪
અજાને હેકાયત ...	"	જહાંગીર એરામજી મરઝાબાન	"	બમે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧૯-૫૧-૮
તુમકા સંગ્રહ ...	"	ધનજીભાઈ નવરોજી કુલેવાલા	"	દક્ષતર અશકારા પ્રેસ.	૨૦-૬૦-૪
વોલુમનો ઝોટલો મેહેમન અવસ્તામાંથી મલતું અને લગતું વરણન તથા તેનો બીજા ધરમોમાં મક્કતી અને લગતી બેદો આપતો સુકાબલો ...	"				
જોએ કીકેટ કલમના અગીઆરમાં સાલની ખુશાલીમાં ભરેલા ખાસ મેલાવણમાં ભજ બતાવેલા "પાહલી પેહલવાન" નામના નાટકમાં ગવાયલાં ગાયણો ...	"	પ્રીરોજશાહ મોદી	ગીત	ઈનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ	૧-૧૦-૧
પ્રીરોજી નાટક ગાયણુ ...	"	પ્રીરોજશાહ રશતમજી બાટલીવાલા	"	બમે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧-૫૦-૨
સુબરાતી કોપી બુક નં ૧ લો ...	"	નાનાભાઈ નથરાવાનજી માસતર	પરચુટલુ	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૨૫-૭૦-૧
ધી એકઝામીનેશન પેપરસ રીટ સહીત ...	"	હોરમજી નવરોજી અબાતા	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રી. પ્રે.	૧-૭૦-૧૦
ધી રીડર ઓન ધી ઇન્ટેગ્રલ કલક્યુલસ ...	"	બમનજી ધનજીભાઈ પટેલ	" નેચરલ	યુ. સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રે.	૧-૫૦-૪
રાહનુમાએ માજદીઅસનાન બરચોસ્તી ધર્મ નીતી	ગુ-અંદ	એસ્વડ ગોરીયારજી દાદાભાઈ ભરંચા	ધરમ	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૧૫-૭૦-૪

એ એસરી ઓફ હેકાયતે ભતીફ	...	પરશી-ઈ-અ.	ડેશાભાઇ બેરામજી હકીમ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૨૮-૬૦-૪
વાર્તા માળા	...	ગુજરાતી	ભાનેકજી એદલજી વાઝા	પ્રીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૦-૨૦-૨
આનંદી પુસ્તક પેલેહુ	...	"	જહાંગીરજી કુવજી પરધાનતાં	પરચુટણ	આર્યોદય પ્રેસ.	૧૮-૬૧-૦
આનંદ	...	"	બરજેરજી આરદેશર દાદીનાથા	"	ખોદાભખશ પ્રેસ.	૩૧-૭૦-૨
ગમ ગોસાર	...	"	જીજ્ઞેશજી ભમશેદજી માસતર	"	અંગલો પરશીયન પ્રે.	૧-૬૦-૩
ફીમેનટસ ઓફ ઈંગ્લીશ આમર વીથ હીટસ	...	ઈંગ્લિશ	ડેશાભાઇ બેરામજી હકીમ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૧-૧૨૦-૮
ઓફ ઈંગ્લીશ પારશીઝ	...	ગુજરાતી	જે. એન. પટેલ	પ્રીકસન	ફારટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૮૧-૦
ખદેશન ગાયકવાડ અથવા પ્રભાસાની જાગીર	...	"	પ્રીરોક્ષાહ રશતમજી આટલીવાલા	ગીત	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે	૧૫-૮૦-૨
ફોલુની	...	"	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	"	ખોદાભખશ પ્રેસ.	૧૦-૧૧૦-૧
પ્રારોગી રમુજી ગાયલુ	...	અંદ-ગુ.	જે. બી મરજાનની કું.	ધરમ	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૮-૬૦-૧૨
નવા રમુજી ગરબા	...	ઈ.-ગુ.	દીનશાહ મેરવાનજી કુક્ખા	લેંગવેજ	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે.	૨૦-૬૦-૧૦
પાક ખોરદેહ અવસ્તાની મુબારક કેતાબ	...	"	ડેશાભાઇ બેરામજી હકીમ	"	મીસન પ્રેસ.	૧-૧૨૦-૩
એ ક'પેલેટ એસરી ઓફ ઓલ ધી વર્ડસ એન્ડ પ્રેક્ષીસ આકર્શીંગ ઇન ૧૦૨ પેજસ ઓફ રોયલ રીડરસ નં. ૩	...	અંદ-ગુ.	કાવસજી એદલજી કાંગા	ધરમ	નીરજીય સાગર પ્રેસ.	૧-૬૨-૮
એ માઇડ તુ એંગલો વરનાકયુલર રેનડર્ડ ૩...	...	ગુ. અંદ	એદલજી ફેરસાસપજી આંતીઆ	"	ફારટ પ્રી. પ્રેસ.	૧-૫૦-૪
ખોરદેહ અવસ્તા	...	ઈંગ્લિશ	દી દી ગીલડર	પરચુટણ	" "	૧૦-૩૦-૨
જરથોસ્ત્રી ધર્મ શીક્ષક	...	"	કા. કે. આર. વીકાજી	"	એબ્યુ. સો. પ્રેસ.	૬-૨૨-૦
ધી ટેમપરેન્સ એન્ડ સોસીયલ યુરીડી એડવોકેટ.	...	"	કેબશર બરજેરજી જે. લાલા	"	ફારટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૦-૬૦-૬
લુકીંગ આસ ફોર માઇ પોલી કોમેડીક એક્ટર્સ ઇન યુરોપ	...	"	દીનશાહ ફરદુનજી મુલ્કાં એમ. એ.	"	એબ્યુ. સો. પ્રેસ.	૧૪-૧
મીસત્રીસ પરશીયન સીરીસ	...	ગુજરાતી	હોરમજી એદલજી એલમીદાના મી. એ.	આરટસ	સ્ટેનડર્ડ પ્રી. પ્રેસ.	૨૪-૧૦૫-૦
નાન્સલેશન વીથ એક્ષલેવેશન ઓફ ક્રાઇવિ એડસ ઓફ હાફેઝ	...	"	ખારશેદજી રશતમજી કામા	બાયોગ્રાફી	ફારટ પ્રી. પ્રેસ.	૨૫-૧૨
મીકેનીકલ એનજીનીયરસ કમપેનીયન પેગમખર અશો જરથોસ્તાનાં જનમારોનો હેવાલ.	...	"	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	પ્રીકસન	સ્ટેનડર્ડ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૧૨-૦
ધી અરેબીયન નાઇટસ એનડરતેનમેન્ટસ ઇન ડુ વોલ્યુમસ	...	"	કેબશર નવરોજી કાબરાજી	"	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૧૨૦-૮
સુધી ગરીબ ભાગ ર જે	...	"				

સને ૧૯૯૧ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	ખનાવનારનું નામ.	શું બાળક.	કયાં છપાયેલી.	ક્યારે નીકળી ર.આ.
મારી માસતીની મોસમ...	ગુજરાતી	દીનશાહ શોરામજી રાછડર	પ્રીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૧૦-૨૦-૮
મગર મેરીયા	"	માનેકજી એદલજી વાજા	"	" " પ્રેસ.	૧૦-૨૦-૮
પીરોળ	"	અરદેશર બેરામજી પટેલ	"	" " પ્રેસ.	૨૩-૨૧-૪
ચોપડીઆ તથા આંતરીયા તાવની કથા	"	એમ. જી. પોસ્ટવાલા	પરચુટલુ	બોમ્બે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧૦-૧૦-૧
બુજો દોને	"	પેસનજી મોટાભાઈ દારખાનાવાલા	લેંગવેજ	બોમ્બે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧-૧૨-૦-૪
કચકત શીક્ષક કોપી બુક	"	આદરજી કાવશજી માસતર	પરચુટલુ	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૨-૧૦-૨
એ માછડ તુ પરશીયન કોમપોઝીશન	"	હોરમજી દેમુવજી દાદાચાનજી	લેંગવેજ	" " પ્રેસ.	૧-૧૨-૦-૮
હી'ટસ ઓન ધી સ્ટડી ઓફ પરશીયન	"	જાં બેંગ કાંગા અને પેંગ કાંગા	"	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૨-૧૦-૨
એક્સામીનેશન પેપરસ કન્ટેનરિંગ કેવેસચન્સ પુત	"				
તુ કેનડીક્ટસ ફોર ધી હાઈ કોસ્ટ વખીવસ	"				
એન્ડ સમ જડજસ ઓથોમીનેશન ફોરમ વીથ	"				
ધી એનસરસ	"				
એસપેક્ટસ ઓફ સ્પેશીયીકેશન, રેટસ, કન્ટી-	ઇંગ્રેજી	બેજનજી રતનજી કોટવાલા	કાવશ	હાગળ પ્રી. પ્રેસ.	૬-૨૧૦-૦
સન્સ વીઝર	"	નવરોજી નરશ્યાનજી દોડીવાલા	પરચુટલુ	મીસન પ્રેસ.	૨૬-૪ મહત.
ગુલી ગરીબ ભાગ હ બે...	ગુજરાતી	કેખશર નવરોજી દાખરાજી	પ્રીકસન	યુનીયન પ્રેસ.	૧૫-૩૦-૮
મોટાંભાયની વારતા	"	કે. એન. કે.	"	બોમ્બે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૨૫-૪૦-૪
ગુજરાતી સાહિત્યોપીડ્યા...	"	માંગ હ. વાજા અને અંગ એફ. સોલન	પરચુટલુ	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૩૦-૪૧-૮
તંદરેસ્તી	"	જાંગ દેસતમ નાનાભાઈ રાણીના	"	યુનીયન પ્રેસ.	૧૫-૫૧-૦
દીક્ષનરી ઇંગ્રેજી-ગુજરાતી	ઈ.-ગુ.	અંગ દેંગ મુસ અને નાંગ દેંગ રાણીના	લેંગવેજ	" "	૨૧-૪૨-૮
એ પ્રેક્ટીકલ આમર ઓફ ધી આવસ્તા લેંગવેજ	ઈ.-ઈંદ	કાવશજી એદલજી કાંગા	"	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૧૭-૪૫-૦
કમપેરડ વીથ સન્સક્રીટ	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાજા	પરચુટલુ	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૦-૨૦-૨
વારતા માળા	"	એમ. જી. પોસ્ટવાલા	"	બોમ્બે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧-૪૪૫૫.
અજબ	"	જહાંગીર ફરજી પરધાનનાં	"	આર્યોદય પ્રેસ.	૧૦-૧૦૪-૧૦
આનંદી	"	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૧-૧૦-૮
સોન વરધક	"	એ. એફ. સોલન	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૨-૩૦-૪
ગુણ આસાન...	"	સો. એલ. પાલમકોટ અને ડી.એ. તારા-	"	બોમ્બે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૩૧-૩૦-૨
માસીક મળજહ...	"				

પારસીઓની ચોપડીઓનું લીસ્ટ.

નંબર	વિવરણ	પ્રકાર	પ્રા. બી. દેશાઈ	પરચુટણ	દફતર આશકારા પ્રેસ
૧	કમરસીયલ ચેનીંગ બુક	...	કે. એન. કાબરાઈ	પરચુટણ	૪-૩૦-૪
૨	કોલ્ડ સ્મીથ હરમીટ વીથ કોષ્ટ મોટસ	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૨૪-૩૦-૪
૩	મી એન્ટીસાયનસ વેડ મેકયુમ	...	કે. એન. કાબરાઈ	દવા	૧-૬૮-૦
૪	કમરસીયલ ચેનીંગ બુક	...	કે. એન. કાબરાઈ	પરચુટણ	૧૮-૪૦-૮
૫	કોલ્ડ સ્મીથ હરમીટ વીથ કોષ્ટ મોટસ	...	કે. એન. કાબરાઈ	કવિતા	૧૫-૬૦-૪
૬	મી એન્ટીસાયનસ વેડ મેકયુમ	...	કે. એન. કાબરાઈ	સાયન્સ મેગેઝીન	૩-૭૧-૮
૭	કમરસીયલ ચેનીંગ બુક	...	કે. એન. કાબરાઈ	આર્ટસ	૧-૪૦-૧૨
૮	કોલ્ડ સ્મીથ હરમીટ વીથ કોષ્ટ મોટસ	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૧૫-૫૪-૦
૯	મી એન્ટીસાયનસ વેડ મેકયુમ	...	કે. એન. કાબરાઈ	દ્રામા	૧-૫૦-૪
૧૦	કમરસીયલ ચેનીંગ બુક	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૧૫-૧૦-૪
૧૧	કોલ્ડ સ્મીથ હરમીટ વીથ કોષ્ટ મોટસ	...	કે. એન. કાબરાઈ	ક્રીકેટ	૨૮-૬૦-૮
૧૨	મી એન્ટીસાયનસ વેડ મેકયુમ	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૧-૮૧-૦
૧૩	કમરસીયલ ચેનીંગ બુક	...	કે. એન. કાબરાઈ	પરચુટણ	૨૮-૫૦-૬
૧૪	કોલ્ડ સ્મીથ હરમીટ વીથ કોષ્ટ મોટસ	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૧૧-૭ મફત.
૧૫	મી એન્ટીસાયનસ વેડ મેકયુમ	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૧૫-૮૦-૬
૧૬	કમરસીયલ ચેનીંગ બુક	...	કે. એન. કાબરાઈ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૬-૪૦-૧૨
૧૭	કોલ્ડ સ્મીથ હરમીટ વીથ કોષ્ટ મોટસ	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૧૧-૫૧-૦
૧૮	મી એન્ટીસાયનસ વેડ મેકયુમ	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૩-૭૧-૮
૧૯	કમરસીયલ ચેનીંગ બુક	...	કે. એન. કાબરાઈ	"	૧-૪૦-૧૨
૨૦	કોલ્ડ સ્મીથ હરમીટ વીથ કોષ્ટ મોટસ	...	કે. એન. કાબરાઈ	કવિતા	૨૧-૧ મફત.

ગ્રાંથપદીનું નામ.	ભાષા.	અનાવનારનું નામ.	શું આપ્યું.	ક્યાં છપાયેલી.	ક્યાં કિંમત નીકળી. રૂ. આ.
સંકેતમાં ફસી પડેલી ગરીબ ગુલાં અથવા દુઃખી સુધ-કર ને જોનાં ખેલનાં ગાયણો. ...	ગુજરાતી	કેપશર ફરામજી દલાલ	કવિતા	પારસી પ્રી. પ્રેસ.	૩૦-૭૦-૨
શેઠ પેસતનજી હોરમજી કામા, સી. આઈ. ઈ. નું આનંદપી જન્મ ચરિત્ર ...	"	શ્રીરાયાહ રૂશતમજી બાટલીવાલા	"	બોદાબખશ પ્રેસ.	૧-૮૦-૨
જયોતીશ વિદ્યા સરસ્વી રચના ...	"	કેપશર બરજેરજી દેશાઈ	સાપન્સ નેચરલ	ગુજરાત સ્ટે. પ્રી. પ્રે.	૩-૭૪-૦
ગુજરાતી કોપી છુક ...	"	બરજેરજી દોરાબજી	પરચુટણુ	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૧૧-૭૦-૧
જરથોસ્તી ધરમ તથા નીતી જ્ઞાન... ઈનકર્ડ ...	ગુ.-ઝંદ	મેરનોસજી બરજેરજી દસ્તુર મેરજીરાણા	ધરમ	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૩-૮૦-૬
વાસ્તા શાળા ...	ગુ.-ઈ. પેલવી	પેશોતન દસતુર બેહરામજી સંજના	"	"	૫-૮૫-૦
અબજ ...	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછ	શ્રીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૦-૬૦-૨
આનંદી ...	"	એમ. જી. પોસ્તવાલા	પરચુટણુ	બોદાબખશ પ્રેસ.	૧-૭૪-૫૦
જ્ઞાન વરધક ...	"	જહાંગીર ફુવરજી પરધાનનાં	"	આર્યોદય પ્રેસ.	૨૧-૧૦-૩
કુરસહ ...	"	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	"	સ્ટેનસર પ્રી. પ્રેસ.	૧-૨૦-૮
ગુલ આદ્યાન ...	"	બી. એન. કાબરાજી	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧-૧૦-૪
માસીક મળહ ...	"	એ. એફ. સોલન	"	રીપન " "	૨૦-૬૦-૪
નુરે એલમ ...	"	સોરાળ એલ. પાત્રમકોટ અને ડી. એ.	"	બોદાબખશ પ્રેસ	૩૦-૬૦-૨
અી બોધ ...	"	પી. બી. દેશાઈ [તારાપોસ્વાલા	"	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૫-૬૦-૪
અી ચીન ...	"	કે. એન. કાબરાજી	"	"	૨૫-૬૦-૪
ગુર્ખ સમાચારનું સુધ ગુજરાતી પંચાંગ ...	"	ફરામજી સી. મહેતા	"	ક્યસરે હાઈ પ્રેસ	૫-૫૦-૩
એનલીટીકલ એસેસ ...	"	માનેકજી બરજેરજી મીનોચેરહોમજી	"	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧-૭૩૦-૫૦
એલજીમાકલ એકમરસાઈ ફોર મેટ્રીક્યુલેશન	ઈંગ્લેજ	આર. એચ. મીસતરી	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૦-૧૧૧-૦
કેનડીટીકલ ...	"	હોરમજી શાપુરજી કાતરક	સાપન્સ મેથેમેટીકલ	એન્યુ. સો. પ્રેસ	૫-૮૦-૮
હારમોનીમ ગાઇડ ...	ગુજરાતી	એસ. ધનજીભાઈની કું.	આરટસ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧-૮૦-૧૨
ગુલી ગરીબ બાગ ૬ રો... ..	"	કેપશર નવરોજી કાબરાજી	શ્રીકસન	ગુનીયન પ્રેસ	૨૬-૮૦-૮

ધન્ડીબન નામદરસ માને લીધી વારતાઓ રજની બહોળો મજ માને સદચુલ્લી શ્રીનીનાં	યુગરાતી	માનેકજી એદલજી વાજ	પ્રીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧-૭૦-૧૦
સંકેટો ...	"	બી. એન. કાબરાજી	"	ફોરટ "	૧૦-૬૧-૦
લેન્ડ લોડેસ ફેડ ...	"	એરામજી જમશેદજી ખાન સાહેબ	કામદા	રાધક્રીમ સ્ટાર પ્રેસ	૮-૧૦-૧-૦
ગરુડ ઉપર બાશાલુ તથા વંધારો ...	"	દોરામજી જમશેદજી મેધોરા	પરચુટલુ	રાબ્બબકત પ્રી. પ્રેસ	૧-૧૨-૩૦-૦
યુગરાતના જરથોસ્તીઓનાં મરણ વખતનાં	"	રુક્ષતમજી નવરોજી પટેલ અને અરદે-	"	યુગરાત સ્ટે. પ્રેસ	૨૧-૧૧-૦-૨
અસપરસનાં લાભનું ફેડ ...	"	શર મેરવાનજી ગાંધી	"	વિક્ટોરીયા પ્રેસ	૧-૧૦-મફત.
ક્રીસ્ટે આતસબેરામે નવસારી ...	"	એક દસ્તુર	"	તાલવીવેચક પ્રેસ	૨૧-૧૨-૦-૨
પારસીઓનાં નીતીનું ધોરણ તે સુધારવાની જરૂર.	"	નશ્વરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧-૮ મફત.
પારસીઓમાં આજકાલની સ્ત્રી કુળવણીની	"	અદે ખુદા	"	યુનાઇટેડ પ્રી. પ્રેસ	૧-૮ ૧-૦
ખામીઓ અને તે સુધારવાની થોડીક સુચના.	"	નવરોજી મેરવાનજી મેહતા	"	કાસીદ પ્રેસ	૧-૧૦-૦-૨
રમુજ સંમ્મહ...	"	દાદાભાઈ મનચેરજી અદે ખુદા	"	આર્યોદય પ્રેસ	૨૧-૬-૦-૮
વોહરાના વડા મુક્તાજી સાહેબોની તવારીખ ...	"	માનેકજી હોરામજી કાંગા	હીસતરી	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૭-૬-૩૦-૦
હીસતરી ઓફ ઇન્ડિયા...	"	બી. જે. મીસ્ત્રી અને ડૉ. એફ. સોલન	ધરમ	ફોરટ "	૧-૧૦-૦-૬
ખોરદેહ અવસ્તા ...	ઈન્ડિયન	એન. બી. કોટવાલ	લેંગવેજ	એંગલો-પરસીયન પ્રે.	૧૫-૧૧-૦-૮
નોટસ ઓન ધી "પરસીયન વેસ" ...	ઈન્ડિયન	જીજ્ઞાસા ખરશેદજી કાપડયા માસ્ટર	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૧-૭-૦-૨
હેરુપ ડુ ઇંગ્લાન્ડ કોમપોઝીશન ...	"	માનેકજી એદલજી વાજ	પ્રીકસન	એંગલો-પરસીયન પ્રે	૪-૧૦-૦-૧૨
વારતા માળા ...	યુગરાતી	જી. એફ. સોલન	પરચુટલુ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૧-૭-૦-૪
અમ ગોસાર ...	"	દીનશાહ અરદેશર તાલ્યારખાન	"	એન્જ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૦-૧૧-૦-૪
મુલ આફસાન...	ઇંગ્રેજી	આર. પી. કરકરીઆ	"	રાઈમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા	૧-૧૭-૮
લેટસ્ટ મેમોરેન્ડમ ઓન ધી બરોડા સીટી ડેવેલપમેન્ટ	"	ડોશાભાઈ એરામજી હકીમ	લેંગવેજ	સ્ક્રીમ પ્રી. પ્રેસ	૧૬-૧૦-૮
કવેસચન ...	"	ડી. એન. વાડીઆ. એમ. એ.	કવિતા	એન્જ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૬-૧૧-૪
લેકચરસ ઓન ધી હીસતરી ઓફ લીટરેચર ઓર	"				
ધી સકસેસીવ પીરચડસ ઓફ યુરોપીયન કલચર	"				
ડીલીવરડ ઇન ૧૮૩૮ બાર્થ યોમસ કારલ્લે.	"				
એ હેંડ બુક ઓફ ઇંગ્લીશ પારસીંગ	"				
જેમ્સ ઓફ ઇંગ્લીશ પોએટરી સીલેક્ટેડ એન્ડ	"				
એરેમન્ડ વીથ ઇન્ટ્રોડક્શન એન્ડ નોટસ	"				
ભાગ ૧ લો-બીન્ને ...	"				

સને ૧૯૬૨ માં પ્રગટ થયેલી ગ્રંથોની યાદીઓ.

કોરારથીયન કલેક્ટર.

ગ્રંથોના નામ.	ભાષા.	અન્ય નામો	શ્રી અનુબંધ.	ક્રમાં છપાયેલી.	ક્રમાં પ્રકાશિત નીચેની.
નાનું શીરીન... આરમ્ભતી અને તરોમધતી યાને નમનતાઇ અને મમરી ઉપર દસ્તુર પેશોતનજી બેહરામજી સંબંધનાં મરહુમ શેઠ હોરમજી બહમનજી વહાડીયાજીનાં આતશબેહરામ સાહેબની ૬૨ માં વરસની સાલકેહને દીને જશનની ગીજસમાં કીધેલી વાયજર ... આરી મનેહ તથા બીજી કવિતાઓ	ગુજરાતી	નાનાભાઇ રશતમજી રાણીના	નાટક	મુનીયન પ્રેસ	૬-૨૦-૪
રાજબાઇ તાવરવાલી માહેતમનાં ગાયણો ન્યુ હિસતરી ઓફ હન્ડીઆ ... યોગમદરયા અથવા મોહત વીશે વાયજર તથા મંદંગી ... રાહનુમાએ મળદીઅસનાન નરયોસ્તી ધર્મ નીતી મોહસ જોન ધી ફોરેસ્ટર વન ઓફ એન્જલ્સ યેસ મોરલ ટેક્સ ... પોસ હોમસ આધ્યયન ... હુલુ ગોરાણી... તારામાઈ ... આપધાતમાં સમાયદા બેખમો ... ખુશ દરપણુ ... આલકેડ નાટક મંડળીનાં બોલી ગુલ યાને ગુલની શુદ્ધ એ ખેલમાં ગવાતાં ગાયણો.. સરોડે પાક દામાની અને સીતમે મીનાર એલોક્ષમ ફેસીસ ફોર રુડેન્ટસ એન્ડ અધર્સ કન યુનિયન ઓન્ડ ઈમલીશ ... મુનરેલ સીરીયનસ ઓફ ધી પારસીસ	ગુજરાતી	દસતુર પેશોતનજી બેરામજી સંબંધના જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ ડી. એ. તારાપોરવાલા મે. એ. દાશવાલા અને જ. દો. મીસ્ત્રો મેહરજીભાઈ પાલનજી ઓરવડ શેરીયારજી દાદાભાઈ ભર્યા એન. બી. કોટવાલ માન એનજી અને હોન રસતમજી જહાંગીર બેરામજી મરજબાન " " " " બીલીમોરીયા નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા જહાંગીર બેરામજી મરજબાન પ્રીરોજશાહ રશતમજી બાટલીવાલા " " " નવરોજી રોશાભાઈ કાશીનાથ જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	પરચુટણ કવિતા હિસતરી ધરમ લેંગવેજ પ્રીક્સન પરચુટણ ગીત લેંગવેજ પરચુટણ	એબ્યુ. સો. પ્રેસ જ. ન. પી. પારસી ઓરફનેજ કે. પ્રી. પ્રે. બોદાબખશ પ્રેસ મુનીયન પ્રેસ એબ્યુ. સો. પ્રેસ દક્ષતર આશકારા પ્રે. ફારટ પ્રી. પ્રેસ " " " સ્ટીમ પ્રેસ " " " રીપન પ્રેસ જમે જ. સ્ટીમ પ્રે. વરતમાન પ્રેસ " " ફારટ પ્રી. પ્રેસ એબ્યુ. સો. પ્રેસ	૫-૧૧-૦-૪ ૮-૩ મકેટ. ૧-૧૦-૨ ૧૫-૧૦-૬ ૨૨-૧૨-૦-૪ ૯-૧૦-૫ ૪-૪૦-૮ ૨૦-૪૦-૮ ૧-૫૧-૮ ૧-૬૨-૦ ૩-૪૦-૨ ૧-૫૧-૮ ૨૬-૩૦-૧ ૨૧-૫૧-૪ ૧૫-૫૦-૮ ૧૧-૫૦-૪

જોદાળખશ ઓર જોડસ ગીશત	ઈ.ચુ.	એમ. ને. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	જોદાળખશ પ્રેસ	૧-૬૦-૧
ધી ઓગીશન ઓફ ઓરાસ્ટ્રીયન વુમન ધન	ઈંગ્લીસ	દારાળ દસતુર પેશોતન સંજના બી.એ.	"	એન્ડુ. સો. પ્રેસ	૧૪-૬૧-૦
રીમોટ એન્ડીકવીટી ...	"	બી. આર. કોટવાલ	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૪-૭૦-૪
સ્માવકસ એન્ડ સુદાને ...	"	બરબેરેલ સોરાળ છાપગર	ગીત	રોયલ " "	૧૧-૭ મફત.
માથેસન ...	યુજરાતી	નાનાલાઈ રેશતમળ રાણીના	નાટક	યુનીયન પ્રી. પ્રેસ	૧૯-૮૦-૧૨
ફુન્નર પોથી ...	"	એસ્વડ બેરામળ ખરશેદલ દોરડી	પરચુટણ	રીપન " "	૩૦-૬૦-૪
વેફમાયલી નર અથવા જોદયો હુંગર અને	"	હોરમળ ખરશેદલ ધામર	"	યુનીયન " "	૨૨-૮ મફત.
મારયો ઉદર ...	"	એસ્વડ દાદાલાઈ ખરશેદલ દોરડી	"	વરતમાન " "	૧-૭૧-૦
આળના પારસીઓ તેમનો ધર્મ અને સંસાર ...	"	રસતમળ મનચેરળ મોબેદલ	"	જ. ન. પી. પા.ઓ.	૧૫-૮૦-૮
ચીન દેશ ...	"	એમ. ને. પોસ્ટવાલા	"	જોદાળખશ પ્રેસ	૧-૬૦-૧
ધી એક્સેલેન્સ ઓફ ધી ઓરાસ્ટ્રીયન રીલીજીયન	"	નશરવાનળ દોરાળળ આદુરીયાનવાલા	"	યુનીયન પ્રેસ	૧-૯૦-૪
લમન શીક્ષક ...	"		સાયન્સ મેથેમેટીકલ		૧૫-૭૦-૪
વુયકા સંગ્રહ ...	"				
સાળખોગી અંગ્રેજીત	"				
ધી રેડુક્ટસ એનવારલ્ડ ઈંગ્લીશ પરશીયન	"				
ડીક્શનરી ...	"				
જેમ્સ ઓફ પરશીયન પ્રોસ એન્ડ પોએતરી...	ઈ.-પરશીયન	સોરાળશાહ બેરામળ હોકતર	લેંગવેજ	આઈરીશ મશીન પ્રે	૫-૭૯-૦
સીલેક્ટ નોટસ ધન ફ્રેંચ હીલીઅમ ફોર બીગી-	પરશીયન	જમશેલ બેજનળ કાંગા અને પેસ-	પરચુટણ	એન્ડુ. સો. પ્રેસ	૭-૬૧-૦
નરસ એન્ડ એડવાન્સ રેડુક્ટસ	ઈંગ્લીસ	તનળ કાવશળ કાંગા			
એ ડીક્શનરી ઓફ અવેસ્ટીક પ્રોપર નેમ્સ	ફ્રેંચ-ઈંગ્રેજ	ધ. આર. સહીઆર	લેંગવેજ	" "	૨૩-૭૦-૬
રેડુક્ટસ ફ્રેંડ	ફ્રેંચ-પે.પ.યુ.	બુવનળ જમશેદલ મોદી. બી. એ.	"	" "	૨૨-૬૩-૦
વારતા માળા ...	ઈંગ્રેજ	દી. દી. ગીલડર	પરચુટણ	સુબોધ પ્રકાશ " "	૫-૮૦-૪
અળખ ...	યુજરાતી	માનેકળ એદલળ વાછ	રીક્સન	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૨૬-૬૧-૦
કુરસદ ...	"	એમ. ને. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	જોદાળખશ પ્રેસ	૧-૭ ૪ પૈ.
માસીક મળહ ...	"	બી. એન. કાળરાળ	"	ફોર્ટ પ્રી. " "	૫-૭૦-૪
નુરે એકમ ...	"	શોરાળ એલ. પાલમકોટ	"	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૩૧-૫૦-૩
સ્ત્રી એમ ...	"	પી. બી. દેસાઈ	"	ફક્તર આશકરા પ્રે	૬-૬૦-૪
જોદાળખશ ...	"	કે. એન. કાળરાળ	"	" "	૧૯-૬૦-૪
	"	એમ. ને. પોસ્ટવાલા	"	જોદાળખશ પ્રેસ	૧૫-૬૦-૧

ગોપડીએનું નામ.	ભાષા.	ખનાવનારનું નામ.	શું બાળક.	ક્યાં છપાવેલી.	ક્યારે પ્રીમત. નીકળી. ર. આ.
એકબીજાને પેપરસ કન્ટેનીંગ કવેસચન્સ પુનઃ પ્રકાશિત કરવા કારણે એલ. બી. ...	હિન્દી	એન. બી. કોટવાલ	કાચદા પરચુટલુ	રીપન પ્રી. પ્રેસ બોમ્બે જ. સ્ટીમ પ્રે.	૧૬-૯૦-૮ ૫-૯૦-૮
Muhsin's Ethics, being a Com- plete translation of the Akhlae- i-Muhsini	"	એન. બી. કોટવાલ	શીલોસોપી	યુનીયન પ્રેસ	૧૦-૧૦૪-૦
એક્ષમ્પલ્સ ઇન એલીમેન્ટરી ત્રીગોનોમેટરી	"	કે. ઇ. સંજના બી. એ.	સાયન્સ મેથેમેટીક્સ	એન્ડ્યુ. સો. પ્રેસ	૩૦-૯૧-૦
વીથ મોડલ સોલ્યુશન્સ એન્ડ એ સમરી	"	પ્રીરોજશાહ જમશેદજી અને મં. પાં.	"	સ્ટેનડર્ડ પ્રી. પ્રેસ	૨૩-૧૦૦-૧૦
એ હેલ્પ ટુ રેડુન્ટસ ઇન એલજબ્રા	ગુજરાતી	ખરશેદજી મેસ્વાનજી બાલીવાલા	નાટક	યુનીયન " "	૨૯-૧૦૦-૮
અસલાજી યાને ક'જુસની કહાની-નાટક	"	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	પ્રીક્સન	બોદાલખખશ પ્રેસ	૧૬-૯૦-૬
નીરોજશ નાંખં	"	જહાંગીર બેરામજી મમજખાન	"	બમે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧-૧૧૨-૮
આ મારી બેહન	"	દી. એ. તારાપોરવાલા	"	બોદાલખખશ પ્રેસ	૧૫-૯૦-૬
પાંક દામાન પીરોજ	"	બી. એન. કાખરાજી	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૬-૯૧-૮
રજનો બદલો ગંજ યાને સદગુણી શારીરના	"	પાલનજી બરજેરજી દેશાઈ	પરચુટલુ	નીરજુય સાગર પ્રેસ	૧૮-૧૧૧-૪
સંકેતો-ભાગ બીજો	"	આર. એચ. મોદી	"	બોદાલખખશ પ્રેસ	૧-૧૨૦-૧
દીલપુશ અથવા રસુજે કુરસદ	"	પ્રીરોજશાહ એદલજી દાલાયંદ	"	નીરજુય સાગર પ્રેસ	૧૬-૧૧ મફત.
એક હીટેક્ટીવનું સંકેત	"	બમનજી બેરામજી પટેલ	"	દક્ષતર આશકારા "	૧૬-૧૧૧-૦
મોતેવેહર હોમજીનાં મલતીઆ સાથના મોએદો	"	દીનશાહ જીવાજી	શીલોસોપી	વિક્ટોરીયા પ્રેસ	૬-૧૦૦-૨
ઉપર ભગરીઆ મોએદનાં સાથ તરફથી કર-	"	જં. એ. કોંગા અને પે. કા. કોંગા	લેંગવેજ	એન્ડ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૦-૧૧૨-૦
વામાં આવેલા હુમલાનો રદ જવાબ	"	માનેકજી એદલજી વાછ	પ્રીક્સન	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૩-૯૦-૨
પારસી પ્રકાશ...	"	એમ. જં. પોસ્ટવાલા	"	બોદાલખખશ પ્રેસ	૧-૧૦ ૪ પૈ.
એ પીટમં એક થીઓસોફીકલ તીર્થાંગ બાથ	ઈ-પરસીયન				
વીલીઅમ ક્યુ જડજ	ગુજરાતી				
હીટસ એન ધી સ્ટી એક પરશીયન	"				
વાસ્તા માળા	"				
અન્ય	"				

કુરસદ	ગુજરાતી	બી. એન. કાબરાજી	પરચુટણ	ફોટો પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૬૦-૪
બી. ઇન્ડિયાન ટ્રેડિંગ કંપની	...	સોરાબજી એમ. રતનાગર	"	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૧૫-૧૧૦-૮
ભી. બોધ	...	ક. જીન. કાબરાજી	"	"	૧૮-૧૧૦-૪
ભી. મીન	...	પારસી લેડીસ	"	"	૧-૧૨૦-૪
બોધાબજી	...	એમ. જી. પોસ્ટવાલા	"	કચસરે હાઈ સ્ટીમ પ્રે	૧-૧૦૦-૧
મોહસ જોન જ્યોરજ એલીયટસ સીક્સ મરનર.	...	મેરવાનજી ફરામજી મોદી	લેંગવેજ	બોધાબજી પ્રેસ	૩૧-૧૦-૮
હાઈ એક્સપેડીશન ટુ ધી મીકાએ એકઝીબીશન.	...	ખરશેદજી સોરાબજીની કુપની	પરચુટણ	એબ્યું. સો. પ્રેસ	૨૭-૧૦-૧
હીસતરી જોફ પારસી કીકટ	...	માનેકજી કાવશજી પટેલ	"	"	૨૨-૧૨૦-૮
સુસતાદ ગામત	...	ખરશેદજી મેરવાનજી બાલીવાલા	નાટક	જ. ન. પી. પા. એ.	૧૫-૧૦-૨
વેચમલો વર અથવા પૈસા કમાવાની નવી રીત..	...	કેપશર નવરોજી કાબરાજી	શ્રીકસન	જ. ન. પી. પા. એ.	૨૫-૧૨૨-૦
લેખાં પોથી	...	જીવાબાઈ દાદાબાઈ પટેલ	પરચુટણ	વીજળ પરવતક પ્રેસ	૧૭-૧૨૦-૪
પારસી કીકટ કલબની સુસાઈરીનો રચુજી	...	પેશતનજી જીવનજી માસતર	"	સાધર્મીક સ્થાર પ્રી. પ્રે.	૨૫-૧૨૦-૬
હેવાલ.	...				

સને ૧૮૯૩ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

કવગીના ગાયણુ રચુજી એસ્કી અને નસીયત	ગીત	બોધાબજી પ્રેસ	૫-૧૦-૮
પ્રવાલ સંગ્રહ	હીસતરી	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે	૧-૧૦-૮
હીસતરી જોફ ઇન્ડિયા	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ગનપત કીશનાજી પ્રે.	૧૬-૨૧-૧૨
ધી ફરટ શ્રી ખુકસ જોફ યુક્લીડસ એલીમેન્ટસ	નેચરલ	દક્ષતર આશકારા પ્રે	૨-૨૦-૪
જોફ જેમેટરી ફોર ગુજરાતી રચુજી	" લેંગવેજ	સાધર્મીક સ્થાર પ્રેસ	૨૧-૧૦-૧૨
જુઓલ વિદ્યા...	મેડીસીન	ઇનડરટ્રીયલ પ્રેસ	૩૦-૧૧-૦
ધી ફ્રેશ કમ્પોનીયન જોર ધી જોયશ ખુક	પરચુટણ	તત્વ વીવેચક	૨૧-૧૦-૨
ધી ઈસિઅન મેડીકા મીરરજીફ રીવ્યું	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૩-૪૦-૮
ચોસીસ	"	એંગલો પરશીયન પ્રે	૧૦-૧૨૦-૨
વાસ્તા શાળા	"	ઇમલ પ્રી. પ્રેસ	૧૩-૧૦-૬
અમ જોશ્વાર	"	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૩૦-૧૨૦-૩
મધુર વચન	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૪-૧૨૦-૪
આસીક મળાઈ	"		
નુરે જોશમ	"		

રોપડીનું નામ.	ભાષા.	ખનાવનારનું નામ.	શું બાળદ.	ક્યાં છાપાવલી.	ક્યાં છાપી નીકળી.	કિંમત. રૂ. આ.
કેટલિન પેપરસ કન્ટેનીંગ કેવેસનસ પુટ કે કન્ટેનરસ ફોર ધી એલ. એલ. બી. ... Cutallin and Conloch and Rustom and Sohrab ...	ઇંગ્લેન્ડ	એનનજ રતનજ કોટવાલ	બાંયોગ્રાફી	ઈન્ડિઅન પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૨૦-૧૨	
એ સુપેનીઅન રીડર ટુ લોકીસ એસ્ટોનોમી પ્રાપ્તર ફોર મેટ્રીક્યુલેશન રડુન્ટસ ... A Treatise on the Method of work- ing the Cotton Gin or Charkha. Kalagamana Kathao ...	"	જીવનજ નમસેદજ મોદી બી. એ.	પરચુટજ	એન્ડ્રુ. સો. પ્રેસ	૧૭-૫૦-૪	
યાપીનો પતો—બામ પેહલો ... સનસાર ...	"	દોરાબજ એચ. વાળ એમ. એ.	સાયન્સ નેચરલ	" "	૧૪-૩૦-૧૨	
ધયુજ પુરાતન જાનાની જરથોસ્તી બાનુનો મરતબો ...	"	ખાલનજ દાદાભાઈ ચવના એમ. જે. પોસ્ટવાલા	આરટસ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૪૧-૦	
સામન્ય જ્ઞાન દીપક ...	ગુજરાતી	કે. એ. સંજના બી. એ.	પ્રીક્સન	બોદાબખશ પ્રેસ	૨૦-૫૦-૧	
ચીએસોફીકલ સોસાયટી ...	"	બહમનજ એન. કાખરાજ	"	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૩૦-૧૧-૦-૧૨	
ગોપીચંદના ગાયલો ...	"	સ્થાપનજ એલજ શાપુરજ મેહતા	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૫-૪૧-૮	
સત્યભોધ સંસાર દરપણ જ્ઞાન સંગ્રહ ...	"	મોટાભાઈ શાપુરજ મોટાશાપુર	પરચુટજ	વરતમાન પ્રેસ	૨૦-૩૦-૬	
સુબોધ કલગી ગાયલો સંગ્રહ ...	"	પી. એચ. મેહતા	"	નીરજીવ સાગર પ્રેસ	૧૫-૪૦-૧૨	
સ્ક્રી જોદ ઈંગલીશ ઇડીઅન્સ ફોર ગુજરાતી રડુન્ટસ ...	"	દાદાભાઈ રતનજ થુંચી	કવીતા	બોદાબખશ પ્રેસ	૨૧-૪૦-૮	
પુરુષ ...	"	આદરજ દાદાભાઈ પેટીવાલા	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૧૪-૪૦-૨	
ક્રી ભોધ ...	"	અરદેશર નશરવાનજ	ગીત	ઇ. યુ. જોબ પ્રી. પ્રે	૫-૬૦-૮	
બોદાબખશ ...	ઈ.-યુ.	સ્થાપનજ હોરમજ મીસતરી	લેંગવેજ	રોયલ પ્રી. પ્રેસ	૨૪-૪૦-૬	
એન એસ ટુ ધી સ્ટડી ઓફ ઈંગલીશ હીસતરી જમખલીડ ફોરમ વેરીઅસ સરસીસ ...	ગુજરાતી	બી. એન. કાખરાજ	પરચુટજ	ફોરટ " "	૧૧-૪૦-૮	
મીડીઅસ માતર્સ બીઈમ ધી ફર્સ્ટ સ્ટેપ્સ ઈન મીડી- વીઅસ વીથ ફુલ ઇલીટરેશન એન્ડ પ્રેપરેશન્સ.	"	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	"	" " " "	૧-૩૦-૬	
	"	એન. એમ. કુપર	હીસતરી	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૧૪-૩૦-૪	
	ઈંગ્લેન્ડ	એન. એમ. કુપર	હીસતરી	બોદાબખશ પ્રેસ	૧-૪૦-૧	
	"	દોરાબજ એચ. વાળ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૧૦-૨	
	"	દોરાબજ એચ. વાળ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એન્ડ્રુ. સો. પ્રેસ	૨-૫૧-૦	

સાંકર્યપાલનનું જન્મ ચરિત્ર ...	ગુજરાતી ...	પરશેદળ બમનળ દરામરોજ	બાયોગ્રાફી.	નીરજીવ સાગર પ્રેસ.	૧-૬ મહત.
જો તે બધી ...	" ...	છાબાઈ ખરશેદળ કાપડયા માસતર	રીકસન.	એ.મલો પરશીયન પ્રે.	૨૦-૬ ૧-૦
હીરાની વીંટી ...	" ...	" " " "	"	" " " "	૫-૮ ૦-૮
મળદક હુતાસો માને જંગલનો શાહ ...	" ...	ફરફુનળ બેરામળ મરજબાન	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ.	૨૭-૭ ૧-૮
દોખી અને હેરી ...	" ...	રશતમળ હોરમળ મીસતરી	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧-૮ ૧-૦
ધી હીસતરી ઝાપ ધી એનસીએટ કીન્સ ઝોદ	" ...	મનચેરળ કાવશળ શાપુરળ મનસુખ	હીસતરી	ઈગિસ પ્રી. પ્રેસ.	૧૮-૮ ૧-૮
ધી પારસીસ ત્રાન્સલેટ ધન તુ ગુજરાતી	" ...	રશતમળ મનચેરળ મોબેદળ	પરચુટલુ	ફોરટ. " "	૨-૭ મહત.
પ્રેસ કોમ શીરોશીય શાહ નામેહ ...	" ...	મનચેરળ કાવશળ શાપુરળ	"	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧-૭ ૮-૦
જરથોસ્તીએને માસ ખાવાની મનાઇ	" ...				
મનસુખી ગંજ નામેહ ...	" ...				
એલીમેટસ ઝોદ યુક્લીડ બીઈગ ધી ડેરીનેસન્સ,	" ...				
એકસીઅન્સ, પોરટચુલેટસ એન્ડ એનાલિન	" ...				
સીએસન્સ ઝોદ ધી પ્રોપોઝીશનસ ધન ધી	" ...				
ફરટ એન્ડ સેકંડ બુક્સ ત્રાન્સલેટ ધન તુ	" ...				
ગુજરાતી ...	ગુ.-ઈ. ...	છાબાઈ ખરશેદળ માસતર	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એંગલો પરશીયન	૫-૧ ૦-૧
રમુઝ-એ-દીવાપસંદ ...	ગુ.પરશી-હિરદ ...	અરદેશર ડોશાબાઈ મુનશી	પરચુટલુ	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૭-૧ ૧-૮
કાલબસનું વૃતાંત માહેલા કઠ્ઠુ સન્દોનાં અર્થે.	મરાઠી-ગુ.-ઈ. ...	છાબાઈ ખરશેદળ માસતર	લેંગવેજ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૦-૭ ૦-૪
એ લીટરલ ત્રાન્સલેશન ઝોદ ધી ફર્ટુ તુવેન્ડી	પરશીયન				
ટેક્સ ધન સેડ હેકાપત વીચ એ કોપ્યુસ	ઈ.-ગુ. ...				
સોલરી ઝોદ વર્ડસ અકરીંગ ધન ધેમ ...	ઈંગ્લિશ				
ધી રુડુન્ટસ ફેડ ...	" ...		રીકસન	" " " "	૧-૭ ૦-૫
ધી ઝોસોપીક ગ્લીનર ...	" ...	ડી. ડી. ગીલડર	પરચુટલુ	મુબોધ પ્રકાસ પ્રેસ.	૨૦-૧ ૦-૩
એ મેનુઅલ એનજીન્સ એન્ડ બોક્સરસ ...	" ...	એન. એફ. બીવીમેરીયા	શિલોસોફી	તાત વીવેચક પ્રેસ.	૫-૭ ૦-૨
ધી સેન્ટરલ પ્રોવીનસીસ તેનનસી એક્ટલ ...	" ...	ખરશેદળ માનેકળ વરીઆવા	આર્ટસ.	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૫-૬ ૦-૧૩
એ બીઈ રેકેચ ઝોદ ધી ઝોરાસ્ટ્રીયન રીલીજીયન	" ...	માનેકળ બેરામળ દાદાબાઈ	કાયદા	એન્ડ્રુ. સો. પ્રેસ.	૧૭-૭ ૧-૦
એન્ડ કરતમસ ...	" ...				
એ શોર્ટ હીસતરી ઝોદ ધી લીન્સ ઝોદ બોએ	" ...	એરવદ શેરીયારળ દાદાબાઈ બરયા	પરચુટલુ	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૨૧-૧ ૧-૦-૮
એ બીઅમ રમેજરસ...	" ...	રશતમ પેશતનળ જહાંગીર		જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧૫-૩ મહત.
એકલ કળા ...	ગુજરાતી ...	ખોરશેદબાઈ પેસતનળ નવરોળ ડોકટર	આરટસ	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૨૨-૧ ૦-૧-૧૨

સુખ દુખનો સાથી	અનરાતી	માનેકજી બરબેરજી મીનોચેર હોમજીનાં	પરચુટજી	મુંબઈ સામાયાર પ્રેસ.	૧-૧૨-૦-૨
વીરયા મીત્ર	"	"	"	"	૨૨-૬-૦-૨
જોદાબખશ	"	એમ. જી. પોસ્ટવાલા	"	જોદાબખશ પ્રેસ.	૧-૧૨-૦-૧
ધી પીપલ્સ રેજીસ્ટર ગ્રોસ	દરિયજી	ડી. એન. વાડીયા એમ. એ.	"	એન્યુ. સો. પ્રેસ.	૧૪-૬-૦-૩

સને ૧૮૯૪ માં પ્રગટ થયેલી ગ્રા.પો.ઓ.

[illegible]

આપડીનું નામ.	ભાષા.	જન્મચત્રનારનું નામ.	શું બાળક.	ક્યાં છાત્રાવલી.	ક્યારે ક્રીમત. નીકળી ર. આ.
અબ્દુલ	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટલુ	ખોદાબખસ પ્રેસ.	૧-૩-૪૫
કુરસદ	"	બી. એન. કાળરાજી	"	ફારસ્ટ પ્રી. પ્રેસ.	૫-૨૦-૬
ગમ ગોસ્વામી	"	જીજ્ઞાબાઈ ખરસેદજી માસતર	"	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૨૬-૧૦-૩
માસીક મળાઈ	"	સોરાળ એલ. પાલમકોટ	"	શુભોધ પ્રકાશ પરેસ.	૧-૨૦-૬
નુરે એબમ	"	પી. બી. દેશાઈ	"	દક્ષતર આશકાસ પ્રે	૩-૨૦-૪
સ્ત્રી બોધ	"	કે. એન. કાળરાજી	"	"	૮-૨૦-૪
સ્ત્રી મીન	"	પારસી લેડી	"	કચ્છરે હીંદ પરેસ.	૧-૨૦-૪
તંવાતી સમાચાર	"	ઈ. દી. તંવાતી	"	અખખાર પરેસ	૧-૨૨-૦
વીદ્યા મીન	"	માનેકજી ખરજેરજી મીનોચેર હોમજીના	"	મુંળાં સમાચાર પ્રે.	૧૦-૨૦-૨
ખોદાબખસ	"	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	"	ખોદાબખસ પ્રેસ.	૧-૨૦-૧
આઈસક્રીસ્ટ હેડ બુક	હિંદી	વાળા પ્રથમ	આરટસ	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૦-૩૦-૪
એક્ષામીનેશન પેપરસ કન્ટેનીંગ ક્વેસચન્સ પુત	"	એમનજી રતનજી કોટવાલ	કાચદા	રીપન " " પ્રેસ	૧૩-૪૦-૮
કે કન્ટીડેટસ ફોર ધી એલ. એલ. બી.	"	ખરજેરજી ડોશાભાઈ મારફતીઆ	પરચુટલુ	યુનાઈટેડ પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૫૧-૫
એ બુક આઈ ફોરસપોનડેન્સ	"	વીકાજી ફરદુનજી બી. એ.	હીસતરી	એબ્દુ સો. પ્રેસ.	૨૩-૪૧-૦
એન એડ તુ ધી સ્ટડી આફ ધી હીસતરી આફ	"	ડોશાભાઈ ગુસ્તાદજી લાહેર	"	આઈરીશ મીશન પ્રે	૧૧-૫૦-૪
સેમ ફોર ધી ફાઉનડેશન આફ ધી સીડી	"	પેસતનજી નમશેદજી શેકતા	રીકશન.	ગુજરાતી પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૪૨-૦
કે ધી ડેવ આફ બુલીસ કંઈસર..	"	શેત્રાખજી મનચેરજી દેશાઈ	પરચુટલુ	હીંદુસ્તાન " પ્રેસ.	૧૭-૪ મફત.
એ રમોલ હીસતરી આફ ઇંગલાંડ અપ ટુ ધી	"	બેહરામજી એમ. મલખારી	કવીતા	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૫-૪૨-૦
ફર્મર ૧૮૪૫	"	કે. સી. દલાલ	"	ત્રીભોવન પ્રી. પ્રેસ	૮-૧૧૦-૧
આંદ બીબી	ગુજરાતી.	અદલ નશરવાન	"	ભુલેશ્વર " " આ.	૩-૫૦-૬
આતસબેહરામે દેશાઈ ખોરશેદ	"	ડોશાભાઈ હોરમજી બામજી	પરચુટલુ	ન. ન. પી. ખ. આ.	૧૮-૩૧-૦
અનુભવીક	"	રોરાખશાહ બેહરામજી ડોકર	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૩-૪૦-૧૨
સાબરમતીનું તોફાણ	"	હોરાખજી પેસતનજી	કવીતા	ફારસ્ટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૫૧-૦
સુભોધ કલગી ગાયલુ સંગ્રહ	"				
સનસાર કોચ	"				
ધી પરશીયન પ્રાઈમર	"				
કલગી ગાયલુ સંગ્રહ	"				

ધી મેડીમ ચીરરજીવ રીવ્યુ ... હેડીંગ
ડોમેનરેજન્સ ધન ધી ચોડસ આપ હેડીંગ
એન્ડ એક્ષામીનીંગ ધી હોસ ...
ધી ત્રય અખાઉ ધી ઓએ ઓપીઅમ રૂફમેશન
... કેસીસ, બેસ કોન ...
... ડ્યુરીંગ ધી ત્રાયલ ...
... કમચેનીઅન રીડર તુ રેસક્રેસ કુમીઅ
પ્રાઇમર વીથ એસે પ્રોબલેમ્સ ફોર ઇન્ડીઅન
રેફરન્સ ...
વીવીધ વાની અથવા પકવાન બનાવવાનું પુસ્તક.
એશીઆની સદગુણી બાનુએ ...
આદાની શુંક અથવા પીરોજનાં પાખન ...
એક ડીટેક્ટીવનું સંકેત ...
અલબાનું ...
ગુલની ભુલ ને ભુલનો ભોગ ...
રસીક વારતા સંગ્રહ ...
દરફરે કાવાની યાને કાવાનો આદશાહી બુંદો...
બન્ધ્યાની ધરની કેળવણી વીશે માતાની ફરજો.
ધરમ નીતી ...
અંધોરનાન દાદાભાઈ નવરોજ એમ. પી. ...
એ ડીક્ષનરી ઇમ્પ્રીશ-ગુજરાતી ...

ધી વીત એન્ડ હુમર આફ ધી પરશીયન્સ ...
દીનકર્દ ...
ધી ઇન્ડીઅન મેડીકા ચીરરજીવ રીવ્યુ ...
ધી રુલ્લ મોમન જરનલ...
ધી એક્સપ્રેસ ફેલકુલેટર ઇન સ્ટરલીંગ એન્ડ
ઇન્ડીઅન ડર સી ફોમ હ ડી...
ઇનકરેસ્ટ કેલક્યુલેટર ...

ધંત્રેજી

ડા. એન. એચ. ચોક્કસી

ન. દો. ધાકમારવાયા જી. બી. વી. સી.

રશતમ પેશતનજી જહાંગીર

ગુજરાતી

ડી. એચ. વાછા એન. એ.

મેરબાઈ જમશેદજી ન. વાહડીઆ

રતનજી ફરોમજી શેડના

જહાંગીર બેરામજી મરજમાન

કે. એચ. મોદી

રશતમજી હોરમજી મીસતરી

બી. એન. એડી

બી. એન. કાબરાજી

એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી

જરથોસ્તી બાઈ

મનચેરજી હોશંગજી જંગોશ

શોરાબજી હોરમજી ચીકન છપનાર

અરદેશર ફરામજી મુસ અને નાનાભાઈ

રશતમજી રાણીના

મેરજીભાઈ નોશરવાનજી કુકા, એમ. એ

પેશોતન દસ્તુર બેહરામજી સંજના

ડા. એન. એચ. ચોક્કસી

જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર

બેરામજી પેશતનજી મેહતા અને ખરે

શેદજી હોરમજી બા. બોટ

રશતમજી દીનશાહ ભરયા

મેદીશીન

આસ્ટસ

કાયદા

સાયન્સ નેચરલ.

આરટસ

બાયોગ્રાફી

રીકસન

"

"

"

"

હીસતરી.

પરચુટણુ

"

પોઝીતરી

લેંગવેજ

પરચુટણુ

ધર્મ

દવા

મેડીશીન

પરચુટણુ

"

રેન્ડરડ પ્રી. પ્રેસ. ૩૧-૩૧-૦

રીપન પ્રી. પ્રેસ ૧૧-૪૨-૦

બમે જ. સ્ટીમ પ્રે ૩-૪ મહત.

એન્ડ્યુ. સો. પરેસ ૩૧-૩૦-૧૨

રીપન પ્રી પરેસ ૧-૪૨-૦

સુબોધ પ્રકાશ પરેસ ૧૫-૧૧-૮

બમે જમશેદ પરેસ ૧૩-૬૧-૮

બોદાબખશ પ્રેસ. ૫-૧૦-૪

સુબોધ પ્રકાશ પરેસ. ૧૫-૬૧-૦

" " " ૧૫-૬૧-૦

ફા. પ્રીટીંગ પરેસ. ૧-૬૧-૮

વરતમાન પ્રેસ. ૮-૬૧-૮

જ. ન. પી. ખા. ઓ. ૧-૬૦-૮

વરતમાન પ્રેસ ૧૩-૧૦-૪

રોયલ પ્રી. પ્રેસ. ૭-૨૦-૪

યુનીયન પ્રેસ. ૨૬-૬૨-૮

એન્ડ્યુ. સો. પ્રેસ. ૨૯-૬૨-૦

દક્તર આશકારા પ્રે. ૫-૧૫-૦

ઇન્ડીઅન પ્રી. પરેસ ૧૮-૬૧-૦

એ. બે. પરશીયન પ્રે. ૧૦-૬૦-૨

રેન્ડરડ પ્રી. પ્રેસ ૧-૬૨-૦

રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રી. પ્રે. ૧૩-૬૧-૦

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	અનાવનારનું નામ.	થું બાબદ.	ક્યાં છપાવડી.	કેસારે લિખત. નીકડી નં. અથ.
મીકર આજ્ઞામ	ગુજરાતી	ગાંડી એન. પટેલ, જી. બી. વી. સી	બાથોઆરી	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૦-૧૦૨-૦
મરીબીમાં તવંગરી	"	એહરામજી પેશતનજી મેહતા	શ્રીકસન	યુનીયન પ્રેસ.	૫-૧૦૧-૦
રતન લક્ષ્મી	"	જહાંગીરશાહ અરેદેશર તાલ્યારખાન	"	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૧૦૦-૧૨
તારાપોરવાલા વીકાજી મેહરજીનાં ખાનદાનની	"	દી. એ. તારાપોરવાલા	હીસતરી	"	૧૦-૧૦ મફત
તવારીખ	"	દાદાભાઈ માણેકજી લાકડવાલા	દવા	વિકટોરીયા પરેસ	૧૦-૧૦ ૧-૪
બાળ રક્ષણ	"	બાનુભાઈ ફરામજી મીરજી	પરચુટણ	સુબોધ પ્રકાશ પરેસ	૨૯-૧૦ ૧-૦
દાનાવોની તસીઅતો	"	અમનજી બેરામજી પટેલ	"	દક્ષતર આશકારા મે.	૧૫-૧૦ ૧-૦
પારસી પ્રકાશ...	"	એમ. જી. પોરટવાલા	કવીતા	જોદાખખશ પ્રેસ.	૧-૧૧ ૦-૨
રચુજી ગરબા સંગ્રહ	"	કાવશજી એદલજી ડાંગા	ધર્મ	નીરખુધ સાગર પ્રેસ	૨૦-૧૦ ૨-૮
વંદીલાદ	"	એરવદ શેરીઆરજી દાદાભાઈ ભરવા	"	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૧૪-૯ ૦-૬
રાહનુમાએ માજદીઅસનાન સભા—જરથોસ્તી	ગુ.-ઝંદ	ગાંડી એન. એચ. ચોક્સી	દવા	સુબોધ પ્રકાશ પરેસ	૩-૧૧ ૧-૦
ધર્મ નીતી અંક પાંચમો	દ્વિજી	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	પરચુટણ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧-૧૧ ૦-૨
ધી ઇન્ડીઅન મેડીકાઝી ચીરજીકલ રીવ્યુ	"	એન એફ. બીલીમોરીઆ	શ્રીલોસારી	તત્તવ વીવેચક પરેસ.	૫-૧૧ ૦-૨
ધી રુદ્ર જોયજી જરનલ...	"	માણેક એન. ધાલા	પરચુટણ	વીકટોરીયા પરેસ	૨૨-૯ ૦-૪
ધી થીઓસોફીકલ ઝીનર	ગુજરાતી	સીરવહની કુંપની	"	લીયોઆરીક પરેસ	૧૫-૧૧ ૦-૬
અલ્લાને દાનેશ	"				
લક્ષ્મી	"				

સને ૧૮૯૫ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

જોખઅરેસન્સ જ્ઞાન ધી એનેજમેન્ટસ ઓફ
 ટાઇન મીડલ એન્ડ સજેસન્સફર એમેડમેન્ટસ
 ધન ધી ઇન્ડીઅન કમપનીસ એક્ટ ...
 ગ્રાન્ડેલેશન એન્ડ એક્ષપેનેશન ઓફ સ્પીસ...
 પ્રદુસ્તીત માને તીલેસમાતી બાહર...
 મફર વચનનું બચ્ચું એહસાન હામદીબાકની
 બાજેજી ...

ધનજીભાઈ દી. દાદી	પરચુટણ	એન્યુ. સો. પ્રેસ.	૩૧-૯ ૦-૪
દી. એફ. મુલ્લાં એમ. એ. એલ. એલ. બી	"	ફારટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૧૨-૪
ફરામજી મનચેરજી ગજદર	શ્રીકસન.	જોદાખખશ પ્રેસ.	૨૦-૧ ૦-૮
શોર. બજી કાવશજી ખંખાતા	પરચુટણ	પ્રેસીકસી પરેસ	૧૫-૨ ૧-૧૨

ગોષ્ઠીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબત.	ક્યાં છપાયેલી.	ક્યારે પ્રકાશિત થયેલી.
કલ્યાણજી કેરમાનનાં એલનાં ગાયણો...	ગુજરાતી	શ્રીરાજશાહ પેસતનજી એનજીનીયર	કવીતા	સાઈએમસ્ટાર પ્રી. પ્રે.	૧૫-૧૦-૨૦
પંદ નામ	"	ડી. અરદેશરની કું.	ધરમ	તાત વીવેચક પરેસ	૨-૭-૦-૨૦
નર. બી. કરાણીસ ત્રાન્સલેશન સીરીસ	ઈ.-યુ.	જમશેદજી હોરમજી બારીઆ	લેખન	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૩-૦-૧૦
કરજીઆતે દીની	અંદ-પરશીયન	કેપશર બીન ખુદાબખશ	ધરમ	ગુલબરે હુશની પ્રેસ	૧-૭-૨-૦
સરોડે ચમન ગાયણ સંગ્રહ	યુ.-ઉર્દુ	ડોશાભાઈ એલજી અપ્રીનવાલા	કવીતા	નેનરસ પ્રી. પરેસ	૩૦-૩-૦-૧૨
દીન-ધ-મેન્યુ-ઈ-પ્રત ...	પહેલવી ઈ.-યુ.	દારાબ દસતુર પેશોતન સબના	પરચુટણ	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૧૦-૭-૫-૦
ધી ધન્ડીઅન આઇ ઓન ઈંગલીશ લાઇફ ઓર	ઈંગ્લિશ	બેરામજી એમ. મલખારી	મુસાફરી અને વાચકી	એપોલો પ્રી. વરડસ	૧-૧૦-૫-૦
રેમબ્રસ ઓફ એ પીલગ્રીમ રીફરમર	ગુજરાતી	જહાંગીર બેરામજી મરજખાન	પ્રીકસન	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે.	૧-૧૧-૧-૮
કર મે જો	"	રસતમ ખુરશેદ ધરાની	"	વિકટોરીયા પરેસ	૧૦-૭-૦-૮
પરી જોહેર	"	જીજ્ઞાસા પેસાનજી મીસ્ત્રી એમ.એ.	પરચુટણ	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧-૧૨-૩-૦
કમકા કાઈન	"	રતનખાઈ	"	કછ સમાચાર	૩-૧૨-૦-૧
અમી શીક્ષક	"	દીનશાહ માનેકજી સુવરીઆ	"	ગુજરાતી પ્રી. પ્રેસ.	૧૦-૧૦-૦-૮
કળારતી અથવા અદનીના વીલાપ...	"	પેસતનજી દરામજી કામા ત્રાન્સલેટર	શ્રીલોસારી	નીરજીય સાગર પ્રેસ.	૧૦-૭-૪-૦
દશાબોધનન બાશાતર ...	"	દરામજી નવરોજી કુતાર	બાયોગ્રાફી	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૧૫-૧૦ મહત.
એલવાલે સર જમશેદજી જીજ્ઞાસાઈ બારોનેટ...	પરશીયન	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	પરચુટણ	ફોરટ પ્રી.	૨૦-૧૦-૦-૧૦
ઈઝી લેટર રાઇટર (ભાગ ૧)	ઈ.-યુ.	કાવશજી એલજી કાંગા, ત્રાન્સલેટર	ધરમ સંબંધી	નીરજીય સાગર પ્રેસ.	૨-૭-૩-૦
ગામ્પો ગુજરાતી તરજુમો	અંદ-યુ.	ડાક્ટર જોન. એચ. ચોકસી	દવા	સુભોધ પ્રકાશ પરેસ	૨૫-૧૦-૧-૦
ધન્ડીયન મેડીકા ચીરજીકલ રીવ્યુ મંથલી જરનલ	ઈંગ્લિશ	જીજ્ઞાસાઈ ખરશેદજી માસતર	પરચુટણ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧-૧૧-૦-૨
રકુલ બોધક જરનલ	"	એન. એફ. બીલીમોરીયા	શ્રીલોસારી	તાત વીવેચક પરેસ	૫-૧૦-૦-૨
ચીચીસોશીકલ ઝીનર	"	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષન પ્રી. વરડસ	૨૫-૧૦-૦-૪
ઈડીઅન ટેક્સટાઇલ જરનલ	"	માનેકજી એલજી વામ્જા	પ્રીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૬-૭-૦-૨
વાર્તા માગા ...	"	એમ. જી. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	બોદાબખશ પરેસ	૧૦-૭-૪-૫૫
અજબ	"	એમ. જી. પોસ્ટવાલા	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૨૬-૭-૦-૪
સુલ અફસાન...	"	રસતમજી એચ. ખરશેદજી	"	સુભોધ પ્રકાશ પ્રેસ.	૧-૧૧-૦-૬
માસીક મગ્ગલ...	"	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૬-૭-૦-૪
વહેરે એલમ	"	પી. બી. દેશાઈ	"	"	૧૧-૭-૦-૪
કબી બોધ	"	કે. એન. કામરાજ	"	"	૧૧-૭-૦-૪

ભૂમી મીઠા	ગુજરાતી	ભારતી બાનુ	પરચુટણ
સોલેસોલન	"	દી. અરદેશરની કુંપની	ધરમ સંબંધી
બોલાળખાસ	ઈ.-યુ.	જોમ. ને. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ
કુંબાઈ સમાચારનું	ગુજરાતી	માનેકજી બરબેરજી	"
પ્રકાશન પોથી...	"	બેરામજી ફરદુનજીની કુંપની	આરટસ
કુંબસરત નામકન	"	ડી. જોન. પટેલ, જી. બી. વી.	પ્રીક્સન

સને ૧૮૯૬ માં પ્રગટ થયેલી ગ્રંથપટ્ટીઓ.

કલિન્દ્ર જોશી મોટ ફીસ્ટ	ગુજરાતી	માણેકજી એલજી વાછા	પ્રીક્સન
મનસાધની આરસી ચાને દાબા હાથનું પુન	"	બીખાઈજી લીમજીભાઈ પાલમકોટ	"
સરોવરની યુંદરી	"	દી. એફ. લંગરાના	"
મયોમર્દ, સયામક, તથા હોશંગ નાનુ	"	અરદેશર નશરવાનજી બીલીમોરીયા	હીસતરી
હીસતરી જોશી ધી ફીંગ જોશી પરશીયા	"	પાલનજી બરબેરજી ફેસાઈ	"
દીલબેન રમુજ લંદાર	"	દી. એ. તારાપોરવાલા	પરચુટણ
કુરસતી રમુજ	"	આર. ને. ભાટેના	"
કરણીતો કાયદો	"	ગાં. પે. ન. પાવરી, જી. જી. એમ. સી.	"
માસીક હાલતવાલી આરતોએ દુર બેસવાની જરૂર	"	દાદાભાઈ ધનજીભાઈ જશાવાલા	"
એમેન્યુઅર ઓરાલ્લીયન કલબ પુસ્તક માળા...	"	પ્રીરોજ ફરામજી નાનપોરીયા	"
માનદીબસની લોકો ફરજ્યાત બંદગી અવસ્થા	"	દસતુરજી સાહેબ ગાકટર બમમાસજી મીનો	ગીત
જાળાનમાં કરવાને બંધાયલા છે તેમ કરવાનું	"	જેરજી એમ. એ. પી. એચ. ડી.,	
કારણ યું ? બીજી ભાષામાં નહીં કાંચ કરવી.	"	ડી. સી. એલ.	
ગુજરાતી ભાષાનું સાળાખોગી વ્યાકરણ	"	જહાંગીરજી નક્શરવાનજી પાલીસવાલા	ધરમ સંબંધી
માયન સીતા હરન નાટક	"	મુંબઈની પારસી ઓરીજીનલ ઓપેરાકું.	લેખેજ
એ કંમચીટ ગલેસરી જોશી ધી વડેસ	ઉરદુ	પેસતનજી મોટાભાઈ કારખાનાવાલા	ગીત
મી ઇડીયન મેડીકા ચીરજીકલ રીવ્યું	ઈ.-યુ.	ગાકટર એન. એમ. જોશી	લેખેજ
મીમેસોપ્રીક મસીનર	છંદિજી	જોન. એફ. બીલીમોરીયા	મેડીસીન
ઇન્ડીયન ટેક્સટાઈલ જરનલ	"	એસ. જોમ. રતનાગર	પ્રીલેસોપ્રી
સ્વાર્તો ગાલા	"	માણેકજી એલજી વાછા	આરટસ
	"		પ્રીક્સન

કમસરે લીંદ પ્રેસ	૮-૬૦-	૪
રીપન પ્રી. પરેસ	૩૧-૧૦૦-	૪
બોલાળખાસ પરેસ	૧૦-૬	૮
કુંબાઈ સમાચાર પ્રે.	૫-૮૩૦	૪
ફક્તર આસપાસ પ્રેસ	૧૫-૨૨-	૦
રીપન પ્રી પ્રેસ.	૨૫-૧૨૧-	૦

સરસાંકુલ પ્રાપ્તકુલ લીંદ.

રીપન પ્રી. પરેસ.	૧-૧૨-	૦
સુબોધ પ્રકાસ પ્રેસ	૨૫-૧૨	૮
સ્ટેનડરડ પ્રી. વરકસ	૧-૨૦-	૪
વરતમાન પરેસ	૧૫-૨૦-	૪
સ્ટેનડરડ પ્રી. વરકસ	૧-૨૮-	૦
બોલાળખાસ પ્રેસ.	૭-૨૦-	૮
જેનરલ પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૨૦-	૮
ફક્તર આસપાસ પ્રેસ	૧૫-૨૨-	૦
વરતમાન પરેસ	૧-૧૨	મફત.
યુનીયન પ્રેસ.	૧૫-૧૧૦-	૬

વરતમાન પરેસ	૧-૧૨૦-	૨
તત વિવેચક પ્રેસ	૨૮-૧૨૦-	૪
જોમ્મે ન્યુ પ્રેસ.	૧૫-૨૦-	૨
યુનીયન પરેસ.	૧૦-૨૦-	૩
સુબોધ પ્રકાસ પરેસ	૬-૧૧-	૦
તત વિવેચક પરેસ	૪-૩૦-	૨
કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૨૦-૧૦-	૪
રીપન પ્રી. પરેસ	૫-૧૦-	૨

અન્ય નામ	આશા	અનાવનારનું નામ	થું બાળક	કયાં છપાયલી	ક્રમ નીકળી ર. આ.
અનન્ય	ગુજરાતી	એમ. ને. પોસ્ટવાલા	પરચુટલુ	બોધાબખશ પરેસ	૫-૩૪ પ્રાસ
ગાન વરધક	"	ને. બી. કરાણી	"	રેન્ડર પ્રી. પરેસ	૧-૧૦-૪
બોધાબખશ	"	એમ. ને. પોસ્ટવાલા	"	બોધાબખશ પરેસ	૨૫-૧૨-૦-૧
સહે રોશન	"	ડી. અરદેશરની કું પની	રીઘીજીવન	રીપન પ્રી. પરેસ	૩-૧૦-૪
કમેલા હીરકટશ	ઈંગ્રેજી	આર. આર. ગોધવાલા	પરચુટલુ	મરકનટાઈલ પરેસ	૨૨-૧૧-૦
શાન્સોન એન્ડ એક્સપ્લોરેશન આર સાઈસ	"	ડી. એફ. ગુલાં, એમ. એ., એલ. એલ. બી.	"	નેનરથ પ્રી. પરેસ	૧૫-૨૨-૪
તેમજ	"	બેરામજી બરબેરજી દેસાઈ	આરટસ	વિક્ટોરીયા પરેસ	૧૩-૫૦-૨
સ્વીમીંગ બાથ મારટીન...	ગુજરાતી	એવલ બેરામજી ખરશેદજી દોરડી	"	રીપન પ્રી. પરેસ	૫-૫ મફત.
અનન્ય પારસીઓ તેમજો ધર્મ અને સંસ્કાર...	"	ખરશેદજી બમનજી દુરામરોજ	ગીત	ગુજરાતી પ્રી. પરેસ	૧૦-૪૦-૫
દીવાન બહાદુર મનીબાઇ જસલાઇની નવસા-	"	પાલનજી ખરશેદજી મીસતરી	લેંગ્વેજ	જન. પીટીટ પા.ઓ.	૧૩-૩૦-૬
રેની પંચરામજીનો મહીમાં	"	ભોરમસજી કે. ધાબર	સાયન્સ નેવરલ	કમ્પ સમાચાર ગ્રેસ	૧-૫૦-૨
સર ને. જે. જંદ મદરેસા પ્રાઈસ એસે	"	રશતમજી દાદાભાઈ મીસતર	"	બોધાબખશ પરેસ	૫-૪૦-૨
બાકરજી	"	એમ. ને. પોસ્ટવાલા	ધરમ બાળક	નિરજીવ સાગર ગ્રેસ	૨૬-૫૦-૪
હિંદુસ્તાનનો ઇલાસ	"	કાવસજી એલસજી કાંગા	"	તત્ત વીવેક પરેસ	૨૬-૫૨-૮
સુરત જીજ્ઞાની જીજ્ઞાસ	"	એન. એફ. બીલીમોરીયા	શીલોસોપ્રી	કકસટન પ્રી. પરેસ	૫-૫૦-૨
ખોરદેહ અવસ્થા	ઈંગ્રેજી	એસ. એમ. રતનાબર	આરટસ	ર૦-૫૧-૪	
"	ગુજરાતી	એમ. ને. પોસ્ટવાલા	પરચુટલુ	બોધાબખશ પરેસ	૫-૫૪-૫
શીલોસોપ્રી અધીનર	"	એન. એફ. બીલીમોરીયા	"	વિક્ટોરીયા પરેસ	૩૧-૫૧-૦
ઇન્ડિયન ટેક્સટાઈલ જર્નલ	"	સી. બી. એનજીનર	"	સુભોધ પ્રકાસ પરેસ	૧-૫૦-૬
અનન્ય	"	સોરાબ એલ. ચૌધરી	"	દરતર આસકારા ગ્રેસ	૩-૬૦-૪
આસીક મદદ	"	પી. બી. દેસાઈ	"	"	૨૬-૫૦-૪
આસીક મળક	"	કે. એન. કાળરાજી	"	"	૧-૬૦-૪
ગુરે જોશમ	"	દુરામજી સી. મેહતા	ધરમ બાળક	"	૩-૫૦-૪
જી બોધ	"	ડી. અરદેશરની કું.	રીઘીજીવન	"	૫-૫૦-૪
જી બીન	"	આર. પી. કરકરીયા	"	"	૫-૫૦-૪
સહે રોશન	"				
પ્રેમીપત્ર	ઈંગ્રેજી				

જેન્સ ઓફ ઇંગ્લીશ પેબલરી	...	ડી. એન. વાડીઆ એમ. એ.	પેએતરી	એન્ડ્રુ. સી. સ્ટીમ પ્રેસ	૨૧-૦
પ્રાઇમર ઓફ જોએતરી...	...	બી. એન. બહાદુરજી બી. એ.	સાયન્સ મેકેમેટીક્સ	હોપકુલ પ્રી. પ્રેસ	૩૦-૦
કનસરડી હાઇ વાળુ શીક્ષક	...	એમ. જી. પોરટવાલા	આરટસ	બોદાળખસ પ્રેસ	૧-૦-૦-૩
કોલેરા 'અધ્યોક્ષ' નીવારણ	...	બમ્બાસજી દાદાભાઈ હાથીખાનાવાલા	દવા	રાધક્રીમ સ્ટાર પ્રેસ	૧-૦-૦-૪
આઇઓએ સોસાયેટીના નેશન	...	સોરાબજી મનચેરજી દેશાઈ	પરચુટણ	વરતમાન પ્રેસ	૧-૦-૧૮-૦
ધર્મ નીતી બાગ ત્રીજો	...	મનચેરજી હોશંગજી બંગોશ	"	"	૨૫-૦-૪
સપેનતા આરમહતી યાને અસફનદારમદ અમ-	...	અંદ્રુજી રાતી બહાદુરજી મેરવાનજી બહાદુરજી બી. એ.	ધરમ	હોપકુલ પ્રી. પ્રેસ	૧૦-૫૧-૦
સાસપદે	...	અવસજી દીનશાહ એનજીનવર	પરચુટણ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૦-૨
રુડુડન્ડસ ઇંગ્લીશ કમ્પેનીયન	...	વાળ કમ્પેસે	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧-૦-મફત.
સાક્રીલીસ્ટ હેન્ડ બુક	...	કે. બી. જી. લાલા	કવિતા	ફોરટ પ્રી. "	૨-૧૦-૦-૧
ધી ગ્રેવેલર	...	ડી. એમ. તાડીવાલા	સાયન્સ નેચરલ	જેનરલ પ્રી. પ્રેસ	૧-૧૦-૦-૨
હેલ્પ ટુ લોકસ એસતરોનોમા પ્રાઈમર	...	એચ. કે. તવરીઆ બી. એસ. સી.	"	યુનીવર્સલ પ્રેસ	૨૪-૧૧-૦-૨
ટેબલેટસ ઓફ પ્રીગ્રીક્સ લેબોરેટરી પ્રેક્ટીસ...	...	" "	"	"	"
" " હીટ થર્મોમેટરી નં. ૧.	...	" "	"	"	"
ટેબલેટસ ઓફ પ્રીગ્રીક્સ લેબોરેટરી પ્રેક્ટીસ હીટ	...	" "	"	"	"
ધી ડેડમીનેસન ઓફ ધી સ્પેસીયીક હીટ	...	" "	"	"	"
ઓફ સોલ્ડીસ	...	" "	"	"	"
ટેબલેટસ ઓફ પ્રીગ્રીક્સ લેબોરેટરી પ્રેક્ટીસ હીટ	...	" "	"	વિક્ટોરીયા બુબીલી	૧-૧૦ "
ધી એસસેન્ટ ઓફ ધી એલસોલ્યુટ હ્યુમી-	...	" "	"	ટેકનીકલ ઇન્ટરડીટ્યુટ	"
ડીટી એન્ડ ધી હાઈગ્રેસીટી સ્ટેટ ઓફ ધી	...	" "	"	"	"
એર ઇન ધી લેબોરેટરી	...	" "	"	"	"
ટેબલેટસ ઓફ પ્રીગ્રીક્સ લેબોરેટરી પ્રેક્ટીસ ઇન	...	" "	"	"	"
ઇલેક્ટ્રીસીટી એન્ડ મેગનેટીઝમ	...	" "	"	"	"
ટેબલેટસ ઓફ પ્રીગ્રીક્સ લેબોરેટરી પ્રેક્ટીસ ઇન	...	" "	"	"	"
હીટ હીટરમીનેસન ઓફ ધી કોર્પોરાઈટ ઓફ	...	" "	"	"	"
એસપેનકન ઓફ લીકવીડસ	...	" "	"	"	"
નીમક હરામ	...	જે. જી. રામજી મરઝખાન	રીક્સન	"	"
રબપુત વીરાસ કથા, પુસ્તક ૧ થી	...	જે. જી. રામજી મરઝખાન	"	સરસવતી પ્રી. પ્રેસ	૧-૧૧-૦-૮

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બતાવનારનું નામ.	શું બાંધ.	કયાં છપાયલી.	કયારે પ્રિન્ટિંગ થી નીકળી. રૂ. આ.
આપખતમાં આપવા બોલેખો	...	ગુજરાતી	પરચુટણ	તત્ત્વ વીવેચ પ્રેસ	૨-૯ મફત.
પારસી પ્રકાશ (ભાગ ૪ થો)	...	"	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૮-૧૨ ૧-૦
પૃથુ હક રક્ષક ભાગ ૧ થો	...	"	કવિતા	જામે જી. સ્ટીમ પ્રેસ	૧-૧૧ ૦-૨
જરથોસ્તી ધર્મ ક્રીયાઓ...	...	"	ધરમ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૫-૧૨ મફત.
ગુજરાતી ભાષાનું શાળાઓની વ્યાકરણ	...	"	લેંગવેજ	તત્ત્વ વીવેચક પરેસ	૨૬-૧૦ ૩-૦
એમ. જોહાંગીર બી. કરાણીની ત્રાન્સલેશન સીરીસ	ઈ.-યુ.	"	"	સરસવતી પ્રી. પ્રેસ	૩૦-૯ ૦-૬
રૂઢિએન્ટસ ઓફ ઇંગ્લીશ ગ્રામર	"	"	"	મીસન પ્રેસ	૧૪-૧૨ ૦-૫
ઇન્ડિઅન મેડિકલ સીરિઝ	ઈંગ્રેજી	"	દવા	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૨૨-૩ ૧-૦
થીઓસોપ્રીક ગલીનર	"	"	પ્રીલોસોફી	તત્ત્વ વીવેચક પરેસ	૬-૬ ૦-૨
ઇન્ડિઅન ટેક્સટાઈલ જરનલ	ગુજરાતી	"	આરટસ	કેક્ષટન પ્રી. પરેસ	૨૦-૯ ૦-૪
અર્જન્ય	"	"	પરચુટણ	જોદાબખશ પ્રેસ	૨૦-૯ ૪ ૪
ચંદ્ર	"	"	"	ગુજરાત સ્ટે. પ્રેસ	૬-૧૦ ૦-૪
મોસીક મદદ નં ૬-૯	"	"	"	વિક્ટોરીયા પ્રેસ	૭-૯ ૦-૨
મોસીક મગલ નં ૨-૩-૪-૬-૧૧-૧૨	"	"	"	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૧-૯ ૦-૬
સ્ત્રી બોધ નં ૬-૯	"	"	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૧૪-૯ ૦-૪
નુરે જિલમ નં ૯-૧૧...	"	"	"	"	૪-૯ ૦-૪
ચહે રોશન	"	"	ધરમ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૨૮-૨ ૦-૪
એ પેપર બોન નેમ્સ પોલીષ રેડ બ્રિફિર ધી ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજ સોસાયટી...	ઇંગ્રેજી	એમ. જે. દાદીશેઠ	દવા	તત્ત્વ વીવેચક પરેસ	૧૧-૨ ૦-૩

સને ૧૯૯૭ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

જેમના ઓફ ઇંગ્લીશ ગ્રોઝ	...	ઈંગ્રેજી	લેંગવેજ	એન્યુ. સો. પ્રેસ	૫-૧૧-૦
ચાલ નામુ	...	ગુજરાતી	હીસતરી	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૫-૧૨ ૦-૪
કલાલાળ કેરમન બેલના મામલો	...	"	ગીત	વિક્ટોરીયા પ્રેસ	૧૬-૨ ૦-૨
ધી ઇન્ડિઅન મેડિકલ ગોસ્ટરલ રીવ્યુ	...	ઈંગ્રેજી	દવા	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૧૨ ૧-૦

[illegible]

ગોપડીજીવું નામ.	બાણ.	ખર્ચવનસ્તું માંખ.	શું બોલેલ.	ક્યાં હોવાયલી.	ક્યાં પડીખા. નીચલી. ટી. આ.
ગોપડીજીવું રહેલ એન્ડ. જીનીઓલોજીકલ ત્રી	ગુજરાતી	એકલ પાલનજી લાલકાકા	કાંઈએકાંઈ	ગુજરાત રો. ડી. રે.	૧-૦
આદિ થી લાલકાકા ફેરીલી	"	બહાંગીર નસરવાનજી પટેલ	શીકસન	ફાઈટ પ્રી. પ્રેસ	૬-૮૧-૮
બાલુ માને સજીવન થયેલો આસક....	"	બેહસમજી પેસતનજી જેલતા	"	મુનીયન પરેસ.	૨૪-૮૧-૮
જો પરમેતર માને પેલલી ખરી અને બીજી ખેડી.	"	દાદાબાઈ મનચેરજી એભાઈ	તવારીખ	મસલાખી પ્રી. પરેસ.	૧-૮૦-૪
ઝેરીસ માને લમડા વચ્ચે ચાલેલી લાકડની મુખતે-	"	અરદેશર નસરવાનજી બીલીએરીયા	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ. ૨૩-૭૦-૪	૪
સર તલ્લીમ	"				
બાળ આઉએની હીમાચતમાં કામ કાઢાન	"				
એરેસ એન થી ડાકડરીન કોઈ થી અવસ્તા	"				
રીમારડી મ પ્લેગ એન્ડ એન ક્લીનક્લીનેસ	"				
આદિ થી બોડી	"				
વર્ષકક વનન	"	પાલનજી ખરસોજી મીસતરી	"	ગોવરધન મુદ્રાલય પ્રે.	૨૫-૫ મહાત.
કુમલ, કુમલ, કુવરસત....	"	મંડ રેસતામ નાનાભાઈ રાણીના	"	મુનીયન પ્રેસ.	૧૪-૬૧-૦
હીડુસ્તાનનો કલ્યાસ ભાગ ૧ લો	"	દાદાભાઈ ધનજીભાઈ નસાવાલ	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ. ૨૫-૮૩૦ પી.	૧૭-૬૦-૪
પરશીમન આમર	"	જીજ્ઞાભાઈ ખરસોજી કાપડીઆ માસતર	હીસતરી	એ. એલો પરશીમન પ્રે.	૧૭-૬૦-૪
ધીઓસોરીકલ ગલીનર	ઈ.-પરશીમન	શોરાખજા બેરામજી ડાકડર	લેખેજ	મીસન પ્રેસ	૮-૬૧-૪
ઈન્ડિયન ટ્રેસ્ટાઈલ જરનલ	ઈન્ડિયન	એન. એફ. બીલીએરીયા	શીલોસોપ્રી	તાલ વીવેચક પરેસ	૪-૮૦-૨
પુરસદ	"	એસ. એમ. રતનાખર	આટસ	ક્રેસ્ટન પ્રી. વર્કસ	૨૦-૮૦-૪
આસીક મહદ	"	બમનજી નવરોજી કાળરાજી	પરચુટણ	મુંબઈ સમાચાર પ્રે.	૧-૧૦-૪
નુરે કાલમ	"	સી. બી. એનજીનયર	"	દેશી મીન પરેસ	૧૪-૮૦-૨
લી કોધ	"	પી. બી. ફેલ્ડ	"	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૧૧-૮૦-૪
અનળ	"	કે. એન. કાળરાજી	"	" " "	૩૧-૮૦-૪
રોહો રોચન	"	એમ. જી. પાસ્ટવાલ	"	ખોદાખખરા પ્રેસ	૧-૮૪-૪
સાઈકલોસ્ટ હેડ પુક	"	દી. આરેલરની કું.	ધરમ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૮-૮૦-૪
એ કોનોનીકલ કોઈ ક્રીકટ આમગરટ પારસીસ	"	વાચ બર્પસ	પરચુટણ	" " "	૫-૬૦-૪
એન્ડ થી સ્ક્રમ્સ પોલો વરસીસ ક્રીકટ	"	સામુજી સોરાખજી	"	" " "	૧૪-૧૧૦-૧૦
ધી ક્રીનક્લીનમન કોઈ ક્રાઈલ બાઈ જુરી ઇન	"	શોરાખ પી. એન. વાડીઆ	"	ફાઈટ " "	૨૫-૧૧૧-૦
ક્રમકીઆ	"		"		

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	અનાવનારનું નામ.	શુ' બાબદ.	ક્યાં છપાવેલી.	ક્યારે નીકળી.	કિંમત. રૂ. આ.
આપડ કુ ઇન્ડિયન સીક્યુરીટીસ સ્ટોક એન્ડ કન્સી નોટસ ...	ઇંગ્રેજી	નવરોજી જમશેદજી બક્ષસારા આર. આર. ગોલંવાલાની કું.	પરચુટલુ	બોમ્બે એક્ટેડ સ્ટી. વ.	૧૫-૧૦-૧૨	૧૦-૧૨
ધી કવેલા હીરોઈટરી ...	"		"		૧-૩૧-૦	૦
ધી વુ હીસતરી વીથ એ ગ્લોસરી ઓફ બેટલસ, એક્ટસ, વીગેરે ...	"	નાદીરશાહ ડેશાબાઈ બાટલીવાલા	હીસતરી	ફારટ પ્રી. પ્રેસ	૨૩-૧૨-૦-૮	૮
ધુપ નીરંગ યાને આફરીઆનમાં યાદ કરવામાં આવતાં નામીયા નર નારીના નામો તથા તેમનાં બધાં કામોની નોંધ વીજે છનામનો નીબંધ...	ગુજરાતી	બહુમનજી બેરામજી પટેલ	બાયોગ્રાફી	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૩૧-૧૨-૦-૮	૮

સને ૧૮૯૮ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

મણેલો બીખો...	ગુજરાતી	આર. બી. માદન	ક્રાયા	તત્ત્વ વીવેચક પરેસ	૧૮-૧૦-૩
ધેરના ઘેલા ને બહારના દાહયા ...	"	જેહાંગીર બેરામજી મરજખાન	પ્રીકસન	બોમ્બે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૩૧-૧૧-૮
જગી જરદસ્ત હુતાફ અને બેદી ગુફા ...	"	ગુલબાવું કાવસજી દાવર	"	આર્થ મુદ્રાલય પરેસ	૨૦-૧૦-૧૨
દેના વાસ ...	"	જહાંગીરશાહ અરદેશર તાલ્યારખાન	"	જે. બી. મ. પ્રી. પ્રે.	૩૧-૧૧-૮
જરથોસ્તી મંડળ ...	"	ખરશેદજી બમનજી વાડીઆ	પરચુટલુ	આર્થ મુદ્રાલય પરેસ	૨૮-૧૧-૮
જરથોસ્તીઓને માસ હંદાની મનાઇ ...	"	રશતમજી મનચેરજી મોબેદજી	"	વરતમાન પ્રેસ	૨૫-૧૨-૦-૩
જરથોસ્તી મજહૂબ ...	"	અરદેશર નશરવાનજી બીલીમોરીયા	ધરમ	"	૨૨-૧૨-૦-૩
હીંદુસ્તાનો છતીહાસ ...	"	જે. એફ. માદન	હીસતરી	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૧૦-૨
એ કંપનીટ ખોસરી ઓફ ધી વર્ડસ ...	ઈ.-યુ.	પેસતનજી મોટાભાઈ દાડખાનાવાલા	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ	૧૫-૧૦-૪
પારસી બાલકો માટે જરથોસ્તી મહંજબ ...	ઈંદ-યુ.	ફરદુનજી નશરવાનજી રખાડી	ધરમ	ફારટ પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૧૨-૦-૪
શીઓસોરીકલ ઝીનર ...	ઇંગલીસ	એન. એફ. બીલીમોરીયા	પ્રીસોસોરી	તત્ત્વ વીવેચક પરેસ	૧૨-૨૧-૨
ઇન્ડિયન ટેક્સટાઇલ જરનલ ...	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્સટન પ્રી. વર્ડસ	૧૫-૨૦-૪
કુરસદ ...	"	બહુમનજી નવરોજી કાબરાજી	પરચુટલુ	પ્રબળ પ્રોબોધક પ્રી. પ્રે.	૪-૨૩-૦
માસીક મહદ ...	"	સી. બી. એનજીનયર	"	દેશી મીન પરેસ	૨૮-૨૧-૦
ગુરે એલમ ...	"	પી. બી. દેશાઈ	"	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૧૮-૨૦-૪
બી બોધ ...	"	કે. એન. કાબરાજી	"	"	૧૫-૨૦-૪

આપડીનું નામ.	ભાષા.	અનાવનારનું નામ.	શું બાબત.	કયાં છપાયેલી.	ક્યારે નીકળી.	કિંમત. રૂ. આ.
મૈત્રીકુલેશન કમાલતરી...	ઇંગ્રેજી	પી. એન. સુબાલાલા	સાયન્સ નેચરલ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૧-૭-૦-૮	
મીલ એનજીન ગોલ્ડર અને ગીયરીંગ	ગુજરાતી	ફકીરજી એલ્લજી ભટ્ટા એલ. એમ. ઈ.	આરટસ	યુનીયન પ્રેસ	૧૫-૫-૬-૭	
કમ્પોઝિટ ગોલ્ડર અને ગીયરીંગ	"	પદમજી શોરાબજી મનચેરજી જોશી	પરચુટલુ	વરતમાન પ્રેસ.	૨૨-૮-૭-૬	
પારસીઓ અને હિંદુઓનું મુખ	"	એસ્વદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી	"	"	૨૨-૮-૭-૪	
મીઝોસોશી	"	ફરામજી બેરામજી પટેલ	શ્રીલેક્સોશી	નીરજી સાગર પ્રેસ.	૨૭-૫-૧-૦	
માસ્ટરસ ટોપી યુક	"	નાનાભાઈ નશરવાનજી માસતર	પરચુટલુ	બોમ્બે સીડી પ્રેસ.	૧૫-૬-૦-૨	
ગીપીયંદ જેલનાં ગાયણો	"	ધી બોમ્બે પારસી ઓરી. ઓપેરા કું.	ગીત	પારસી પ્રી. પરેસ	૧૫-૬-૦-૨	
ગુલ્શને ઇસમત યાને જરખરીદ ખુશીદના	ઉર્દુ-ગુ.	"	"	"	૧-૭-૦-૨	
ખેલના ગાયણો	"	"	"	"	૨૫-૭-૦-૨	
સંઘી મોહોભૂત યાને રૂખમની મંગળ નામનાં	"	"	"	"	૧-૭-૦-૨	
ગાયણો	"	"	"	"	૨૫-૭-૦-૨	
ફરવરદીન યસ્ત સ્તોમ સાથે	"	"	"	"	૧-૭-૦-૨	
સીલેક્ટ કવેસન્યસ ઇન ફ્રેન્ચ ગ્રામર વીથ એનસર્સ	ફ્રેન્ચ-ઈ.	મનચેરજી હોશંગજી બજેશ	ધરમ	મુખ્ય વર્તમાન પ્રેસ.	૧-૭-૦-૨	
ફીક્સનરી ઇંગ્રેજ અને ગુજરાતી	ઈન્ડિયન	ઇ. આર. સલીઆર	લેંગવેજ	એબ્યુ સો. પ્રેસ.	૧૬-૮-૧-૦	
એ કમ્પ્યુટ ગ્લોસરી ઓફ ધી વર્ડસ ફરેસીસ	"	અ. ફ. મુસ અને નાઈ ર. રાણીના	"	યુનીયન પ્રેસ.	૧૧-૭-૨-૮	
એન્ડ ઇડીઅમસ કન્ટેનર ઇન ધી ન્યુ ઓરી-	"	જે. એમ. પોલીસવાલા અને પેસત-	"	"	"	
એન્ટ રીડર	"	નજી મોટાભાઈ કારખાનાવાલા	"	"	"	
રેફરન્સ પરશીયન એન્ડ ઇંગલીશ ડીક્ષનરી...	પરશીયન-ઈ.	શોરાબજી બેરામજી હોકટર	"	"	૨૨-૭-૦-૮	
હીટસ ઓફ ધી સ્ટડી ઓફ પરશીયન	ઈ.-પરશીયન	પે. કા. ડાંગા અને જ. બે. ડાંગા	"	"	૧૩-૭-૩-૮	
અને નાહક ખેલનો સાર અને ગાયણો	ગુ.-ઉર્દુ	કાવજી પાલનજી ખતાવ	"	"	૧૭-૬-૧-૮	
બોમ્બે યુનીવર્સિટી મેટ્રીક્યુલેશન...	ઇંગ્રેજી	બી. સી. સંગળા એમ. સી. પી.	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૬-૦-૩	
ટેક્સ્ટ બુક ઓફ કમ્પોઝિટ ફોર મેટ્રીક્યુલેશન...	"	ખરશેદજી ફરામજી દારવાલા બી. એ.	લેંગવેજ	એબ્યુ સો. પ્રેસ	૧૭-૧૦-૧-૧૨	
મોલો કે લુડો...	ગુજરાતી	જેહાંગીર બેરામજી મરઝ્યાન	સાયન્સ નેચરલ	કેક્ષ્ટન પ્રી. વરકસ	૧૫-૬-૩-૦	
ફરફુનજી મરઝ્યાનજીનું જન્મ ચરિત્ર	"	કેકોબાદ બેરામજી મરઝ્યાન	શ્રીકસન	જામે જ. સ્કીમ પ્રે	૧-૧૧-૧-૮	
કેનક કાનતા પરથમ ભાગ	"	એમ. જે. મીસતરી	બાયોગ્રાફી	"	૧-૧૨-૧-૮	
મનસુખી નીતી વચનના ગોહરો	"	મનચેરજી કાવસજી મનસુખ	શ્રીકસન	ગુજરાત ગ્રેડેડ પરેસ	૨૭-૮-૧-૮	
રવાનની રાહખરી	"	એસ્વદ માનેકજી નેશરવાનજી ધાલા	પરચુટલુ	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨-૧૧-૨-૦	
	"		"	વીક્ટોરીયા પ્રેસ.	૩૦-૬-૨-૦	

સ્ત્રી સીયાળ ગીતાવલી	ગુજરાતી	ખરશેદજી બમનજી ફરામરોજ	ગીત	વરતમાન પ્રેસ	૨૨-૧૧-૦-૪
અમેરેતાત	"	બી. એમ. બહાદુરજી બી. એ.	શ્રીલોસોશી	કમર પ્રી. પરેસ	૧-૮-૦-૮
ખુરશોદે જરનીગાર	ઉરદુ-ગુ.	નવરોજી મનચેરજી ભડ્યા	આરટસ	"	૨-૮-૦-૪
રકુલ પરશીયન રીઝમ	પરશીયન	પેસતનજી સી. તાસકર	લેંગવેજ	એબ્યુ. સો. પ્રેસ.	૧૧-૧૧-૦-૮
સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર	ઈ.-ગુ.	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૧-૯-૧-૪
પાક ખોરહેલ અવસ્તા બા માએની	અંદ-ગુ.	દીનશાહ હોરમજી સોપારીવાલા	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૯-૦-૨
એક્ષપેનેટરી અને એમેટીકલ નોટસ	...	ઈ.-ગુ.-મરાઠી	એફ. બી. કરાની	લેંગવેજ	એબ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૦-૧-૦-૧૦
મંચલી કમરશીયલ સેલ્સ રીપોર્ટ...	...	ઈંગ્રેજી	રતનજી કાવશજી કલ્યાણીવાલા	પરચુટણ	કલ્યાણ પ્રી. પરેસ	૧-૧૧-૬-૦
ચીઓસોશીક સ્વીનર	"	ડી. ડી. જશવાલા	શ્રીલોસોશી	તત્તવ વીવેચક પ્રેસ.	૩-૧૨-૦-૨
ઇન્ડીઅન ટેક્સટાઇલ જરનલ	...	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	ફેક્સટન પ્રી. પરેસ	૧૨-૧૨-૦-૪
કુરસદ	"	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૧-૧૦-૩-૦
કોહીનુર	"	ડોશાભાઈ એફ. લંગરાના	"	"	૧-૧૧-૩-૦
માસીક મદદ	"	સી. બી. એનજીનીયર	"	દેશી મીન પરેસ	૨૮-૯-૧-૦
નુરે એલમ	"	પી. બી. દેશાઇ	"	દક્ષતર વ્યાસકાંઠા પ્રેસ	૧૮-૧૧-૦-૪
સ્ત્રી બોધ	"	કે. એન. કાબરાજી	"	"	૨૯-૧૧-૦-૪
અજબ	"	એમ. જી. પોરટવાલા	"	જોદાઅખશ પ્રેસ.	૧૦-૧૨-૪-૫૦
રોહિ રોશન	"	નવરોજી મનચેરજી મોએદજીના	"	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૪-૧૧-૨-૦
ગોલડન હીટસ તુ સાઇક્લીસ્ટ	...	ઈંગ્રેજી	રશતમ નશરવાનજી મેહતા	"	કલ્યાણ પ્રી. પરેસ	૧-૧૨-૦-૬
યુનીવરસલ કેલક્યુલેટર	"	પીરોજશાહ કાવસજી પોંચાજી	"	એબ્યુ. સો. પ્રેસ.	૫-૫-૭-૦
ધી એક્સેલન્સ ગ્રોફ ઓરાસ્ટ્રીયનીસમ	...	"	અમરદેશર એન. બીલીમોરીયા અને	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૧૨-૨-૮
સોમનાથની પવિત્ર મુર્તી...	...	ગુજરાતી	દીનશાહ દી. આલપખવાલા	રીકસન	સુન પ્રી. પરેસ	૨૦-૧૨-૦-૮

સને ૧૮૯૬ માં પ્રગટ થયેલી યોપડીઓ.

ગંગાબાન ચાંતે ત્રીયા તેજ	...	ગુજરાતી	ડા. ડી. એન. પટેલ, જી. બી. વી. સી.	શ્રીકસન	જ. ન. પી. પા. એ	૨૫-૧૨-૦
યર્ધેક કુચકા સંગ્રહ	"	સર દીનશાહ માનેકજી પીટીટ બારોનેટ	દવા	ગુજરાતી પ્રી. પરેસ	૧-૨-૩-૦
ચાન પ્રસારક વિસયો	"	જીવનજી જગશેદજી મોદી બી. એ.	પરચુટણ	નીરજીમ સાગર પ્રેસ.	૧૨-૧૨-૪-૦
સ સારીકા	"	એહરામજી મેરવાનજી મોદી	કપિતા	"	૨૧-૧૧-૨-૦

ગોપીનું નામ.	ભાષા.	ખનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયેલી.	ક્યારે નીકળી. રૂ. આ.	પ્રિત.
અરહીમિહસ્ટ અમસાસપદ	ગુજરાતી	પાલનજી ખરશેદજી મીસતરી	ધરમ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૨૫-૧૧-૧૦	૦
અરથોસ્તી ધરમ ઉપદેશ...	"	ખમાસપજી એદજી દાદાયાનજી	" સાયન્સ મેથેમેટીકલ	"	૨૦-૧૦-૧૦	૪
ધરમનું હીસાબ મોહડે ગનવાની રીતી	"	નાનાભાઈ એન. માસતર	કવીતા	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૯-૧૦-૧૦	૪
ગુણમં સાહદદ નામે ખેલનાં ગાયણો	ઉરદુ-ગુ.	ધી બોમ્બે પારસી એ. ઓપેરા કું.	લેંગવેજ	પારસી પ્રી. વરકસ	૧-૧૨-૦-૨	૨
માર્કિટ નું પરશીયન કામચોગીયન	ઈ.-પરશીયન	હોરમજી ટેમુલજી દાદાયાનજી	કવિતા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૫-૯-૦-૮	૮
આઈને ખુરશીદ શાહનાયું	પરશીયન	ખરશેદજી મોનોચેરજી કટ્ટેલી	ધરમ	ગુલજરે હશની પ્રેસ	૨૫-૧૨-૧-૦	૦
વહીદાદ	ઈ.-પહેલવી	નવરોજી મોનેકજી નશરવાનજી કાંગા	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૩-૨-૩-૦	૦
મંથલી કમરશીઅલ સેલમ રોપોરટ...	દિગ્રીજી	રતનજી કાવશજી	પરચુટણ	કથાણ પ્રી. વરકસ	૧-૧૨-૧-૦	૦
શીબોસોપીકલ ઝ્વોનર	"	દી દી. જશાવાલા	શીલોસોપી	તાત્ત્વ વીવેચક પ્રેસ	૨૮-૧-૦-૨	૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઈલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૭-૨-૦-૪	૪
કુરસદ	"	બહમનજી નવરોજી કાખરાજી	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦-૧-૩-૦	૦
કોલીનુર	"	ડોશાબાઈ એફ. લંગાંતા	"	"	૧૬-૨-૩-૦	૦
માસીક મદદ	"	સી. બી. એનજીનીયર	"	દેશી નીત્ર પ્રેસ	૩૧-૧૨-૧-૦	૦
નવરાસ	"	બમનજી નવરોજી કાખરાજી	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૨-૧-૮	૮
નુરે એલમ	"	પી. બી. દેશાઈ	"	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૧૬-૨-૦-૪	૪
સ્ત્રી બોધ	"	કે. એન. કાખરાજી	"	"	૧-૨-૦-૪	૪
આજમ	"	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	"	"	૫-૨-૪ ૫૪	૫૪
ગોહે રોશન	"	નવરોજી મનચેરજી મોએદજીના	ધરમ	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૨૪-૨-૨-૦	૦
વેત નું કુવીચ અવર મન્સ	ઇંગ્રેજી	ઇ. દી. તલાવી, હેડ માસતર	પરચુટણ	યુનીયન પ્રેસ.	૧૨-૨-૨ મફત.	૨
ધી પાટ્ટેકન બાઇ ધી પારસી રીલીજયન હન	"	પેસતનજી દાદાભાઈ કુકા	ધરમ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૨૫-૩-૧-૦	૦
ધી ફોરમેશન એફ કીસયનીટી એન્ડ બુદીસમ	"	જમશેદજી એદજી બી. એ.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ધી ડાયમંડ જુ. પ્રેસ	૧૫-૧૨-૧-૮	૮
રેલીગીયસ પોલીગોન્સ	"	જહાંગીર ખરશેદજી વીકાજી	પ્રીકશન	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૨૦-૫-૦-૮	૮
એનબાસનામ વરાસા	"	કેખશર નવરોજી કાખરાજી	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૨૩-૩-૨-૦	૦
મીની સ્પીડી	ગુજરાતી	અરદેશર દાદાભાઈ કાતરક	"	અખબારે સો. પ્રી. પ્રે.	૨૧-૪-૧-૮	૮
રેડ હસ અથવા સોરાખશાહ શેઠનો વારસ	"	રશતમજી હોરમજી મીસ્ત્રી	"	ડાયમંડ પ્રી. વરકસ	૧૫-૪-૦-૮	૮
સરમાળ કુંવર	"	મરહુમ એરવદ દાદાભાઈ ખ. દોરડી	પરચુટણ	વરતમાન પ્રેસ.	૧૫-૪-૧-૪	૪
પારસી મીરતી સંગ્રહ	"					

પત્રીવરતા સુંદરી	...	ગુજરાતી	કેમશર કાવશજી બોખરી	ગીત.	દેશી મીત્ર પરેસ	૧-૪૦-૨
પ્રેમાનંદ કરીત નભાખ્યાયુ	...	"	જેહાંગીર નશરવાનજી પાલીસવાલા અને માનેકશાહ બે. સંજના	"	મીત્રી પ્રી. પરેસ	૨૪-૩૦-૬
ધી ડેલી કમ્પેનીઅન ઓફ ધી બોયજ બુક	...	ઈ.-યુ.	અરદેશર નશરવાનજી મેહતા	પરચુટલુ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૨-૪૧-૪
જો ન્યુ પોકેટ ગુજરાતી ધન તુ ઈંગલીશ ડીક્શનરી	...	યુ.-ઈ.	એલ. એમ. બંગાલી અને એચ. જી.	લેંગવેજ	નીરચુય સાગર પ્રેસ.	૧૦-૪૧-૮
એ ગાઈડ તુ ધી ન્યુ રોયલ રીડર્સ	...	ઈ.-યુ.	નાનાભાઈ બેજનજી કરાણી [મરચંડ	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૪૦-૧૦
ધી પેહલવી ટેક્સ્ટ આદરબાદ મારાસપંદ	...	પે.-પરશીયન	પુદાચાર દસતર શેરીયાર ધરોની	ધરમ	ફારટ પ્રી. પ્રેસ.	૫-૩૪-૦
ધી ઈડીઅન સ્ટેમ્પ એક્ટ	...	ઈંગ્લિશ	એમ. એમ. મરજાન, બારીસ્ટર	કાયદા	એન્ડ્યુ. સો. પરેસ.	૨૧-૭૬-૮
જો હેડ બુક ઓફ ઈંગલીશ પારસીંગ ધન તુ	...	"	ડેશાભાઈ બેરામજી હકીમ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૪-૮૦-૧૦
કુ પાટસ...	...	"	આર. પી. કરકરીઆ, એમ. એ.	"	કેક્ષટન સ્ટીમ પ્રી. પ્રે.	૧૩-૭૦-૪
સીલેક્શન્સ ઓફ પરનેલ	...	"	ડી. ડી. ગીલડર	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૩-૬૦-૬
સ્કોટસ લેડી ઓફ ધી લેક	...	"	એચ. કે. તવરીઆ, બી. એસ. સી.	સાચનસ	એન્ડ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૦-૬૦-૪
ટેમલેટસ ઓફ પ્રીઝીકલ લેઓરેટરી...	...	"	મેહરવાન બેજનજી ધડીયલ્લી	પ્રીકસન	આર્યોદય પ્રેસ.	૧૦-૬૧-૮
ગુલામી બાજર	...	ગુજરાતી	મહમનજી નવરોજી કાપરાજી	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૮૨-૮
તડકામાં એક વાદલી	...	"	રતનજી ફરામજી શેઠના	પરચુટલુ	"	૧૫-૬૩-૦
સાન ચક્ર યાને ગુજરાતી સાહકલોપીડયા	...	"	પ્રીરોક્ષાહ ધનજીભાઈ	"	ગુજરાત પ્રી. પરેસ	૧૨-૬૦-૪
નસીબનાં સારાં મારાં લખાણની પરીક્ષા	...	"	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	ધરમ	વરતમાન પરેસ	૭-૫૦-૪
યોગ માળા	...	"	એરવદ માનેકજી નશરવાનજી ધાલા	"	વિકટોરીયા પરેસ	૧૭-૮૧-૦
અધોરતનની અરસતગી	...	"	બેહરામજી ડેશાભાઈ બસલા	"	સમશર બહાદુર પ્રેસ	૨-૬૧-૦
જરથોસ્તી દીનનાં બેદની મુળ કુંચી	...	"	માણેકશાહ બેરામજી સંજના અને	લેંગવેજ	મીત્રી પ્રી. વરકસ	૨-૬૦-૩
ગુજરાતી બાલ મીત્ર	...	"	જેહાંગીરજી ન પાલીસવાલા	ગીત	પારસી પ્રી. પરેસ	૧૫-૭૦-૨
હેસ્ટે તસરીર ખેલ કે ગાયન	...	ઉરદુ-યુ.	શ્રોમ્મે પારસી ઓરીજનલ ઓપેરા કું.	"	"	૧૫-૭૦-૨
શાહઝાદી બીન ખેલકે ગાયન	...	"	"	"	"	૧-૬૦-૨
તલીસમે આદમ રખા ખેલકે ગાયન	...	"	"	"	"	૨૮-૬૦-૬
નાનભાઈ બેજનજી કરાણીની એનોનેસન સીરીઝ	...	ઈ.-યુ.	જે. એચ. બારીયા	લેંગવેજ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦-૭૧-૪
ધી સેલ્ફ ઈમ્પ્રીસ રીયર (બીજી વખત)	...	"	નવરોજી ડેસાભાઈ કાસીનાથ	ધરમ	ફા. પ્રીટીંગ પરેસ.	૪-૮ મફત.
નવજોત	...	ઈ.-યુ.	બરજેરજી એરયજી બખ્ત	લેંગવેજ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૬-૬૦-૮
રકુલ પરશીયન રીડર	...	ઈ.-પરશીયન	એ. બી. ધાલા	"	એન્ડ્યુ. સો. પ્રેસ	

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયેલી.	ક્યારે નીકળી. રૂ.આ.
માસીક મદદ ...	ગુજરાતી	સી. બી. એનજીનીયર	પરચુટણ	દેશી મીન પેરેસ	૨૩-૧૦-૧૧
એ સમગ્રી ઓફ બાયોનાસ પ્રીનસીપલ્સ ...	ઈંગ્રિજી	રતનશાહ કોચાજી ભાયેના	કાયદા	તાત વીવયક પેરેસ.	૧૦-૧૦-૧૮
સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખેહલા પારસી બારો-નેટ, એક કોસ્તીવંત જન્મ ચરિત્ર ...	ગુજરાતી	રતનજી બેરામજી માદન	બાયોગ્રાફી	"	૧૫-૯૩-૦
જમશેદ હોલ...	"	પીરોશાહ રસતમજી ખંબાતા	શ્રીકસન	કાયમંદગુ. પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૯૨-૦
સાસાની સાહનામું ...	"	બરજેતરજી પાલનજી દેશાઈ	હીસતરી.	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૧-૧૧-૪-૦
હિંદુસ્તાનનાં આતશબેહરામો ...	"	સોરાબજી મનચેરજી દેશાઈ	પરચુટણ	મુબઈવર્તમાન પ્રેસ.	૩૦-૧૦-૦-૮
પારસી પ્રકાશ...	"	ખમનજી બેરામજી પટેલ	"	દક્ષિણ આશાકોશ પ્રેસ	૧-૯૧-૦
અશો જરથોસ્ત તેની દીન તથા અસલ વતન ધરાન ...	"	પદમ સોરાબજી મનચેરજી જ્વેશી	ધરમ	"	૧૫-૧૦-૦-૮
જરથોસ્તી દીનનાં બેદની મુજ કુંચી ...	"	બેરામજી ડોશાભાઈ અસલા	"	રેવાકંથા સમાચારપ્રે.	૨૫-૯૨-૦
રોક શાદીની ગુલીસ્તાન...	"	હોરમજી ખમનજી ગંદેવીઆ	શ્રીકસન	યુનાઈટેડ પ્રી. પ્રેસ	૮-૭-૧-૦
ગીજબા બેલ કે ગાને ...	કરદુ-ચુ.	બોમ્બે પારસી ગ્યોરીજનલ ઓપેરા કં.	દ્રામા	પારસી પ્રી. પેરેસ	૧-૧૧-૦-૨
મારે આસડીન ...	"	કાવસજી પાલનજી ખટાડિ	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૧૧-૦-૩
એ ક પલીટ ઈડી લેટર રાઈટર ...	ઈ.-ચુ.	નવરોજી ડોશાભાઈ કાર્શીનાથ	પરચુટણ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૨૫-૧૧-૧-૪
અંગલો ગુજરાતી કોમ્પોઝીશન સીરીસ ...	"	દોરાબજી એચ. વાછા, એમ. એ.	લેંગવેજ	એન્જુ. સો. પ્રેસ.	૨૦-૧૦-૦-૮
કુલ એન્ડ એક્સોસાટીવ નોટસ એન સર ડબલ્યુ. લી. વોરનરસ સીડીઝન ઓફ ઇન્ડીઆ ...	"	મનચેરજી પી. કેકોળાદ અને પેસત-નજી ને. જામવાલા	"	મીસન પેરેસ	૬-૧૧-૦-૧૩
એ ગાઈડ ટુ પરશીયન કોમ્પોઝીશન ...	"	હોરમજી ટેમુલજી દાદાઆનજી	"	એન્જુ. સો. પ્રેસ.	૨૬-૧૦-૦-૧૦
ધી મંથલી કમરશીઅલ સેલ રીપોર્ટ ...	ઈંગ્રિજી	રતનજી કાવશજી કલ્યાણીવાલા	પરચુટણ	કલ્યાણ પ્રી. પેરેસ	૧૦-૧૦-૬-૦

સને ૧૯૦૦ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડોઓ.

એ લીટરલ ટ્રાન્સલેશન ઓફ હબીબ-અસ-સીઆર	ઈંગ્રિજી	રતનશાહ કે. કનત્રાકટર (ભાદેના)	બાયોગ્રાફી	૧૫-૧૧-૮
ધી બોમ્બે લેન્ડ લોરડ એન્ડ ધી સીડી ઇમપ્રોવ.	"	કે. એફ. ભાદેના	કાયદા	૧૫-૧૧-૮
મેંટ એક્ટ...	"	ખમનજી ફરામજી બીલીગોરીયા	ધરમ	૫-૩-૦-૬
એ વોરનીંગ વર્ડ ટુ પારસીસ ...	"			

સમસુલ જોલમાં દરતુરજ સાહેબ પેશોતનજ	ગુજરાતી	મનચેરજ હોશંગજ નવજોશ	બાયોગ્રાફી.	વરતમાન પરેસ	૧૦-૧૨-૦-૨
અમદાવાદ સંજના, એમ. એ. પી. એચ.	"	એદલજ હોરાબજ તકાદી	પરચુટણ	આર્યોદય પ્રેસ	૨૭-૧૧
ડી. નું જન્મચરિત્ર ...	"	એમ. જી. પોરવાલા	ધર્મ	જોદાવખશ પ્રેસ	૧-૩-૧-૮
અમદાવાદ શેહર જતાનું વખત પત્ર	"	જામાસજ એદલજ હાદાવાનજ	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૦-૨૦-૩
હાજરની	"	દાદાભાઈ માનેડજ બીલીમોરીયા	"	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૨૦-૧૫-૦
નવજોત ક્રિયા ...	"	કાવશજ પાલનજ ખતાડ	ગીત	જ. ન. પી. ખા. જો.	૨૫-૧૦-૩
પારસી યોગ અલયાસ ...	"	જહાંગીર જમશેદજ મોતીવાલા અને	ધર્મ	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૧૫-૧૨-૦
મુરીદશક નામના નાટકનો સાર અને ગીત	"	અહમનજ નવરોજ સહીઆર	લેંગવેજ	રેબ્રેકા સાઈમન પ્રેસ.	૨૬-૧૦-૬
એન લાઈટ તુ તોન ઝોરાઝીઅન્સ એન મઝ	"	નાનાભાઈ એજનજ દરાણી	"	ગાયમંદ પ્રી. પરેસ	૧-૧૨-૧-૦
દયસનાન, ધી એક્સેન્ટ રીલીજન	ઈ.-યુ.	રસતમજ હોરમજ મીસ્ત્રી	બાયોગ્રાફી	ફોરટ પ્રી. પરેસ.	૨૪-૨૪-૦
એ ગાઇડ ડુ ધી રોપલ ઇનફ્રિન્ટ રીડર	"	એદલજ કેરસાસપજ આંદીઆ	પરચુટણ	સન પ્રી. પરેસ	૨૦-૨૦-૪
મીસ્ત્રીસ પોકેટ ગુજરાતી-ઇંગ્રેજ દીક્ષનરી	"	જહાંગીરજ નશરવાનજ પટેલ	"	મેહર પ્રી. પરેસ	૯-૨૦-૧
કારનામક-ઈ-અરટકશીર પાપકાન...	ઈ.-યુ. પેલકની	બીખાઇજ લીમજભાઇ પાલમકોટ	"	કેક્ષટન પ્રી. પરેસ	૨૭-૧૨-૦-૨
પંખવાડીક વારતા માળા...	કદ-પરશીયન	કે. આર. શરોફ અને બી. પી. વાડીયા	સાયન્સ ટેકનીકલ	મેહર પ્રી. પરેસ	૮-૧૨ મફત
સાઇકલોસ્ટ હેંડ બુક ...	ગુજરાતી	પ્રીરોશાહ રસતમજ નરીમાન, બી. એ.	બાયોગ્રાફી	ઈંદુ પ્રકાશ પરેસ	૨૦-૩૧-૩
સીંગર્સ ગાઇડ તુ ઇન્ડીઆ	ઇંગ્રેજ	પાલનજ બરજેરજ દેશાઈ	પ્રીકસન	જ. ન. પી. ખા. જો.	૧-૩ મફત.
પરપેચ્યુઅલ ફીસ્વીયન એન્ડ પારસી ફેસેન્ડરસ	"	જહાંગીરજ નશરવાનજ પટેલ	"	રોયલ પ્રી. પ્રેસ.	૫-૫૧-૮
ધી એસઅરનર પ્રાઇઝ ...	ઈ.-યુ.	બીખાઇજ લીમજભાઇ પાલમકોટ	"	આર્યોદય પ્રેસ.	૧૦-૧૧૨-૦
નવું જરયોસ્ત નામું ...	ઇંગ્રેજ	પદમ શોરાબજ મનચેરજ જોશી	પરચુટણ	જોવરધન મુદ્રાલય પ્રે.	૧-૫ મફત.
રશીની આગાહી અને રજપુતની લક્ષ્મી	ગુજરાતી	એચ. વદ જીવનજ જમશેદજ મોહી	"	નીરજીવ સાગર પરેસ.	૧૬-૪
શેહનશાહી સુંદરી અથવા ત્રીયાતેજ	"	કાવસજ દાદાભાઈ	ધર્મ	વરતમાન પરેસ	૧-૪૩-૦
એ વોરનીંગ વર્ડ તુ ધી પારસીસ નામનાં જોપા-	"	આદરજ જીવનજ	પરચુટણ	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૨૨-૩
ન્યાપર મુંબઈ સમાચારમાં વગર આધારે	પરસીયન-યુ.				
થયલા હુમલાનો રહીઓ	"				
જાહે જમશેદ અને જામે જમશેદ ...	"				
તમામ જોરદેહ અવસ્તા...	"				
જુલજ્જરે નસીયત અને નસીયતનો બાગ	"				

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	જનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયેલી.	ક્યારે કામત. નીકળી ર. આ.
એ કમચાટ દીક્ષનરી ઓદ પા અવસ્તા લેંગવેજ ઇંગ્રેજી	ઇ. ગુ. અવસ્તા	કાવલજી એદલજી કાંગા	લેંગવેજ	અબ્દુ. સો. પ્રેસ	૨૬-૪-૧૦-૦
એ કમચેનીયન રીડર ટુ પ્રીક્રીકલ જોગરાશી	ઇંગ્રેજી	મનચોરશાક પાલનજી કેકોળાદ	સાયન્સ નેચરલ.	મીસન પ્રેસ.	૨૦-૮-૦-૪
એકીમેનટરી એસ્ટ્રોનોમી	"	દોરાબજી એચ. વાછ	"	એબ્દુ. સો. પ્રેસ.	૨૪-૫-૦-૦
નામકાત નારીઓ	ગુજરાતી	મેરખાનું, ગુલખાનું, જરખાનું કા. દાવર	બાયોગ્રાફી	આર્યોદિપ પરેસ	૨૦-૪-૦-૬
ગાકતર બહાદુરજી	"	રતનજી ફરામજી શેઠના	શીકસન	કયસરે હાઈ પ્રેસ	૨૩-૭-૧-૦
ચાઈનીસ ટેક્સ	"	એ. ડી. કાતરક	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧-૮-૧-૪
ક્રીસમતનો કેહર અને ચમકારીક બેદ	"	મનચોરજી કાવલજી મનસુખ	"	"	૧-૮-૧-૮
મી. એમ. સી. મનસુખનું ભાષણ	"	રસતમજી હોરમજી ખરશેદજી	પરચુટણ	મેહર પ્રી. વરકસ	૧૭-૮-૦-૪
અચળ ગ્રંથ	"	માનેકજી હોરમજી કાંગા	"	રીયન પ્રી. પ્રેસ.	૬-૬-૦-૧૨
હીસતરી ઓદ ઇડોઆ	"	બોહરામજીર ટેમુરપ અંકલેશરીયા	હીસતરી	પ્રી. ઓ. વે. પ્રી. પ્રે.	૨૩-૬-૦-૮
મેહર ચત	અવસ્તા	સોરાપજી એન. પોચખાનાવાલા	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૬-૮-૧-૦
ધી ઇમપીરીયલ્સ જીબીલી મ્યુઝીક બુક	ઈ. ગુ.	મનચોરશાહ પાલનજી કેકોળાદ	આરટસ	સન પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૫-૦-૮
ધી પ્રીનસીપલ્સ ઓફ ગુજરાતી આમર ઇન્ડીસ	"	મનચોરશાહ પાલનજી કેકોળાદ	લેંગવેજ.	મીસન પરેસ	૨૦-૮-૦-૧૪
વદીદાદ	ગુ. અવસ્તા	મરહુમ એરવદ ક. અસફદયારજી રખા	ધર્મ	મુંબઇ વરતમાન પ્રેસ	૬-૬-૪-૦
વીસપરદ	"	મનચોરજી જમશેદજી પોસવાલા [ડીના	"	બોદાબખશ પ્રેસ.	૧-૬-૧-૮
ટેક્સટ, ટ્રાન્સલેશન એન્ડ કમેન્ટરી ઓફ ધી	"	ફરામજી સોરાબજી માસ્તર	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૧-૮-૧-૮
ઓરીજીનલ રૂપીય ઓફ સપીતમા જરથુસ્ત્રા.	ઈ. ગુ. અવસ્તા	પેશોતન દસ્તુર બેહરામજી સંજના	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૧૩-૩-૭-૦
દીનકરદ	ઇંગ્રેજી	જીજ્ઞાસાઈ ખરશેદજી માસ્તર	પરચુટણ	સન પ્રી. પ્રેસ.	૧-૬-૦-૨
રંકુલ બોધક જરનલ	"	"	"	"	૧૫-૬-૦-૪
મુખવાદીક વારતા સંગ્રહ	ગુજરાતી.	"	"	"	૨૦-૬-૬-૮
ધી કોડ ઓફ સીવીલ પ્રાસીક્યુર	ઇંગ્રેજી	દી. ક. મુદલાં એમ. એ. એલ. એલ. બી.	કાયદા	કેક્સટન પ્રી. વરકસ	૧૭-૧૦-૪-૮
ધી કોડ ઓફ ક્રીમીનલ પ્રાસીક્યુર	"	ખ. કા. સતોક બી. એ. એલ. એલ. બી.	"	મીસ્ત્રી	૨૭-૬-૧-૦
રેનડમ પીમ્સ બાય એન્લેક્ષ	"	જમશેદજી ઇ. સકલાતવાલા	કવીતા	ઇનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ	૨૭-૬-૧-૦
એ પ્રેક્ટીકલ ત્રીગીસ જોન ઇન્ટરેસ્ટ એન્ડ	"	એમ. ને. બાઠેના	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૭-૬-૧-૦
ડીસકાઉન્ટ	"	"	"	દાયમંદજીબીલી પ્રેસ	૮-૬-૧-૦
સીસીઓકલી રીસેટ શીગરસ એન્ડ ધી પ્રીનસીપલ્સ ઓફ કન્ટ્રીન્યુટી	"	જમશેદજી એદલજી બી. એ. બી. એસ. [સી.	"	"	૮-૬-૧-૦

[illegible]

ઓપડીનું નામ.	ભાષા.	અનાવનારનું નામ.	શું આમદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકળી. રૂ. આ.
અંકરણુ	લેંગવેજ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦-૧૨૦-૨
જ્ઞાન ચક્ર	પરચુટણુ	" "	૨૮-૧૧૩-૪
સુગેળ વિદ્યા...	તેયરેલ સાયન્સ	મેહર પ્રી. વરકસ	૨૦-૧૨૦-૪

સને ૧૯૦૨ માં પ્રગટ થયલી ઓપડીઓ.

પરવરદીન યસ્ત	...	અવસ્તા-ગુ.	ધરમ	નીરણુય સાગર પ્રેસ	૧૨-૨૦-૩
લીસે રોજની સેતાયસ	...	"	"	"	૧૫-૨૦-૪
એહરે દાનેશ	...	પરશીયન	પરચુટણુ	ઓમએ સીટી પ્રેસ.	૧૦-૩૧-૦
પ્રીમસીપલ ગ્રાથસ ઓફ ઇંડીયન કોટન	...	ઈ.-ગુ.	"	મુંબઈ વરતમાન પ્રે.	૪-૧૨૦-૮
એ વોરનગિ વર્ડ તુ પારસીસ	...	"	ધરમ	મેહર પ્રી. વરકસ	૪-૧૨૦-૮
હીક્ષનરી ઇંગ્રિજને ગુજરાતી	...	"	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૧૧-૨૨-૮
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ગ્રીયર ભાગ ૨ જે	...	ઈ.-ગુ.	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૪-૨૧-૪
ધી બોમ્બે યુનીવર્સીટી મેટ્રીકયુલેશન ઓક્લાની-	...	"	પરચુટણુ	મીસન પ્રેસ	૨૩-૨૧-૦
નેક્ષન પેપરસ-જવાબ સાથે	...	"	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૩-૨૨-૦
ધી રફુડન્ટસ ક્રેડ	...	ઈંગ્રિજ	પ્રીકોસોરી	તાલ વીવેયક પરેસ	૨૨-૧૦-૩
ધીયોસોપ્રીકલ સ્વીનર	...	"	આરટસ	કેક્લટન પ્રી. વર્કસ	૧૪-૨૦-૪
ઇન્ડીઅન ટેક્સટાઇલ જરનલ	...	ગુજરાતી	પરચુટણુ	તાલ વીવેયક પરેસ	૮-૨૦-૫
જ્ઞાન વસ્થક	...	"	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૫-૨૩-૦
કુરુસફ	...	"	"	મેહર પ્રી. વરકસ	૩૧-૧૩-૦
કોહીનુર	...	"	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૩-૨૧-૮
ખવરાસ	...	"	"	"	૨૮-૧૩-૦
નુરે એલમ	...	"	"	વીબી પરવરતક પ્રેસ	૮-૧૦-૬
સરસવતી	...	"	"	દરતર આશકારા પ્રે.	૧૮-૨૩-૦
સ્ત્રી બોધ	...	"	"	જોદાબખશ પરેસ	૨૮-૧૦-૧
અબજ	...	"	"		

ચેરાગ	ગુજરાતી	નગરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	ધરમ	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૧૪-૨૧-૮
ધી ઘડીઅન નેશનલ કોનગ્રેસ કારતુન્સ	હિંદીજી	અરજોરજી નવરોજી	પરચુટણુ	મુ'બઈ સમાચાર પ્રેસ	૨૮-૧૨-૦-૮
ઓન શેઠ નવરોજી નગરવાનજી વાડીઆ સી.	ગુજરાતી	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	બાયોગ્રાફી	મુ'બઈ વરતમાન પ્રે.	૨૫-૫૦-૮
આઈ. ઇ. વું. જન્મ ચરિત્ર	"	અમનજી નવરોજી કાબરાજી	દ્રામા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૭-૫૦-૪
દોરગી દુનિયા...	"	મા. ઓ. વાજ અને ર. હો. ખ.	પ્રીક્સન	મેહર પ્રી. વરકસ	૩-૫૨-૪
અલીફ હોશન અલ રસીદ	"	જીજીભાઈ ખરશેદજી કાપડયા માસતર	"	સન પ્રી. પરેસ	૧૦-૫૦-૪
પખવાડીક વારતા સંગ્રહ	"	મેરવાનજી એબનજી ઘડીયાલી	"	મુ'બઈ વરતમાન પ્રે.	૧૫-૫૧-૮
ગ્રાન્ડમાલની સુંદરી યાને એક વધાર બેટીના	"	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	પરચુટણુ	સન પ્રી. પરેસ	૨૦-૫૦-૪
સક્ટો	"	દસ્તુરજી સાહેબ કેખશર જામાસજી	"	મુ'બઈ વરતમાન પ્રે.	૧૫-૫૧-૮
નિશાળીઆ યાને બાળ નસીયત	"	જામારપઆશાના અને નાયબ દર-	"	સન પ્રી. પરેસ	૨૦-૫૦-૪
ખોરદાદ સાલ અને નરોજ ખાસ તથા ફરજઆત	"	તુરજી મીનોચેરજી જામારપઆશાના	ધરમ	મુ'બઈ વરતમાન પ્રે.	૩૧-૫ મફત.
બંદગી અને તેના ફાયદા	"	ઓ. મ. જ. પોરટવાલા	"	બોદાલખથા પરેસ	૧-૭૨-૮
વંદીદાદ	"	દી. ફ. મુલાં ઓ. મ. એ. ઓ. ઓ. ઓ. બી.	કાયદા	કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૨૦-૬૫-૦
જુરીસીડિકશન ઓફ કોર્ટસ ઇન મેતર્સ ઓફ કાસ્ટ	હિંદીજી	એ. દી. લાલકાકાએ. એ. એ. એ. એ. એ. બી.	ધરમ	ઇગલ પ્રી. પરેસ	૧-૨૦-૮
ઓનજન અરનફ	"	નવરોજી માણિકજી કાંગા	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૨-૬ મફત.
પહેલવી વંદીદાદ	"	ખરશેદજી ફરામજી દાદવાલા બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	કેક્ષટન પ્રી. પરેસ.	૧૦-૬૦-૧૪
તેક્ષ્ટ બુક ઓફ કેમીસ્ટ્રી	"	કે. ર. શરોફ અને એ. ન. કાપડયા	સાયન્સ મેથેમેટીક્સ	મેહર પ્રી. વરકસ	૧૫-૬૦-૮
ધી ઓએ યુનીવર્સીટી મેટ્રીક્યુલેશન એકઝમી-	"	ખરશેદજી ફરામજી દાદવાલા	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧-૬૧-૦
નેસન પેપરસ ઇન ઓલજીયા	"	મરહુમ એહતામ અન્દેશર ઇરાની	પરચુટણુ	મુ'બઈ વરતમાન પ્રે	૧-૭૦-૧
એ મેન્યુઅલ ઓફ મીકેનીક્સ	ગુજરાતી	શીઓસોરીકલ સોસાયટીનો પારસી	પ્રીવોસોરી	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૨૨-૧૦-૬
નજુમ નામું	"	મી. પી. ખતાઉ	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૨-૬૦-૩
બુદ્ધને ભવવાના ત્રણ મારગો	"	કે. ર. શરોફ અને એ. ન. કાપડયા	ધરમ	નીરજી સાગર પ્રેસ	૧૭-૭૫-૦
ખુને નાહક નામતો ઉરદુ ખેલતો સાર તથા એ	"	ખરશેદજી ફરામજી દાદવાલા	"	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૫-૬ મફત.
ખેલમાં ગવાતાં ગીતો	"	મરહુમ એહતામ અન્દેશર ઇરાની	"	ગુજરાતી પ્રી. પરેસ.	૨૦-૮૨-૨
ચસ્તસ ગ્રાન્ડીટરેટ ઓન ગ્રાન્ડસેટેડ ઇન તુ	"	શીઓસોરીકલ સોસાયટીનો પારસી	"		
વંદીદાદ	"	મી. પી. ખતાઉ	ધરમ		
ખોરદાદ	"	કે. ર. શરોફ અને એ. ન. કાપડયા	"		
ખોરદાદ	"	ખરશેદજી ફરામજી દાદવાલા	"		

ચોપડીઓનું નામ.	બાણ.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયેલી.	ક્યાં ફાળે નીકળી.	કિંમત રૂ. આ.
પહેલવી વંદીદાદ	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૨-૬	મફત.
ધી રુદ્રાં બોધ જરનલ...	પરચુટણ	સન પ્રી. પરેસ	૧-૭૦-૨	
ગાથા પ્રકાશ...	"	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૨૭-૫૦-૧	
પારસી કીકેટ	"	જામે જ. રડીમ પ્રેસ	૧૩-૬૩-૦	
ક્રોમ આમાલીશીસ ઓફ યુક્સ	શીલોસોફી	કમરશીયલ પરેસ	૧૪-૧૦-મફત.	
કોન્ટે એન્ડ ધી પોસીટીવ શીલોસોફી	"	કેક્સટન પ્રી. વરકસ	૧૬-૧૧-૧-૦	
રીસીપરોક્ષી રીલેટેડ પ્રીગરસ એન્ડ ધી પ્રોપરટી	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	પ્રયમંદ જુબીલી પ્રે.	૧૧-૧૦	
ઓફ ઇકવેન્ટર મોનસીટી	" નેચરલ	એન્સુ. સો. પ્રેસ	૨૬-૬૧-૦	
એલીમેન્ટરી પ્રીપ્રીકલ જોગરારી	દ્રામા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦-૧૨-૦-૮	
બાગે બેહસ્ત	પ્રીક્સન	" " " "	૧૫-૬૧-૮	
બોધધ્વ	દવા	આર્યોદય પરેસ	૧૬-૬૦-૮	
આકસમાત અને તેના તાતકાલીક ઉપાય	"	" " " "	૧૬-૬૦-૧૨	
દરદીની સારવાર	"	એન્સુ. સો. પ્રેસ	૧૬-૬૨-૦	
બીમારની માવજત બાબે સંસાર ઉચોગી સુચના	"	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૧૨-૧૦-૮	
નારી કૃષ્ણ નીવારણ	પરચુટણ	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે.	૧૮-૧૮	
એકવાલે ખાનદાને તલાતી	"	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે.	૭-૧૧-૨-૮	
ગુલદસ્તે રમુજ અથવા ચલતલ તુચકા	"	જામે જ. રડીમ પ્રેસ	૧૦-૬-મફત.	
રોહનાં ખાનદાનની કુંક વંશાવલી તથા એકવાલ.	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૬૦-૨	
આમરની ગોરીનાં બેલનાં ગીતો	ગીત	નીરભુય સાગર પ્રેસ.	૨૧-૬૨-૦	
કાવ્ય રસીકા	પરચુટણ	તત્ત્વ વિવેચક પરેસ	૫-૮૨-૪	
જરથોસ્તી રાહબર	ધરમ	" " "	૨૫-૧૧-૦-૩	
ભુગોલ વીદ્યાના મુળ તત્ત્વો	સાયન્સ નેચરલ	" " "		
ઓ ક'પેલેટ ઓસરી ઓફ આન ધી વર્ડસ એન્ડ	લેખન	દેશી મીન પરેસ	૫-૧૦-૦-૬	
પેરાફ્રેસીસ અકરીંગ ઇન રોયલ રીડર નં. ૧.	લેખન	તત્ત્વ વિવેચક પ્રેસ	૧-૧૦-૧-૪	
ધી સેલ્ફ ઇગ્રીવીશ ટીચર	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૨-૬૧-૦	
જરથોસ્તી જવાહીરો	ધરમ	કેક્સટન પ્રી. વરકસ	૧૨-૧૧-૧-૦	
ઇફ્ટ એન્ડ વેસ્ટ	પરચુટણ			

શ્રીઓસોશીયલ ઝીનર	હિંગ્રી	એન. એફ. બીલીમોરીયા	પ્રીલોસોશી	તત્ત્વ વીવેચક પરેસ	૨૭-૧૨-૦-	૩
ઇન્ડિયન ટેક્સટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષકન પ્રી. વરકસ	૫-૧૨-૦-	૪
લક્ષ્મી	"	માણેકજી એદલજી વાળા	રીકસન	મેહર "	૧૬-૧૦-૧-	૮
પ્રખ્યાત વારતા સંગ્રહ	"	જીજ્ઞાસાઈ ખરશેદજી માસતર	"	સન પ્રી. પરેસ	૧૦-૬-૧-	૦
સુખાકારી	"	ડા. બાપુજી પેસતનજી નારીયેલવાલા	દવા	એન્યુ. સો. પ્રેસ	૭-૧૨-૦-	૪
અન્ય	"	એમ. જી. પોસ્ટવાલા	પરચુટલુ	બોદાબખશ પ્રેસ	૧૫-૧૦-૦-	૮
સાન વરધક	"	રતનજી બેરામજી માદન	"	ઇ. ગુ. જોબ પ્રી. પ્રે.	૧૦-૧૧-૦-	૫
કુરુક્ષેત્ર	"	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	"	જી. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૬-૩-	૦
કેલીનુર	"	ડો. કાબાઈ દરામજી લંગરાના	"	મેહર પ્રી. પરેસ	૩-૧૦-૩-	૦
નવરાસ	"	બી. એન. કાબરાજી	"	જી. ન. પી. પા. ઓ.	૧૩-૬-૧-	૮
સ્ત્રી બોધ	"	કે. એન. કાબરાજી	"	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૨-૧૨-૩-	૦
ચેરામ	"	નશરવાનજી દરામજી બીલીમોરીયા	ધરમ	મીલી પ્રી. વરકસ	૪-૧૦-૧-	૮
એન. એન. લીસીસ ઓફ આદમ સ્મીથસ વેલ્થ	હિંગ્રી	શાપુરશાહ હોરમજી હેલીવાલા	પ્રીલોસોશી	કમરશીયલ પરેસ	૧-૧૧-૨-	૦
ઓફ નેશનલ	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	રીકસન	જી. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૬-	૮
દોરગી દુનીયા	હિંગ્રી	બરજેરજી નવરોજી	પોલીટીકલ	મુખર્જી સમાચાર પ્રેસ	૨૧-૧૨-૦-	૮
ઇન્ડિયન નેશનલ કોંગ્રેસ કારતુન્સ	હિંગ્રી					

સને ૧૯૦૨ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

મેત્રીયુલેશન એસ્ટ્રોનોમી	હિંગ્રી	એફ. દી. માસતર	સાયન્સ નેચરલ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧-૨-૦-૧૦	
બોલી ગુલ ચાને ગુલની લુલ	"	"	"	"	"	૧-૦
દખાણની દંત કથાઓ	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	દ્રામા	જી. ન. પી. પા. ઓ.	૧૧-૧૨-૦-૮	
ઇદિનના બાગની રાણી	"	માનેકજી એદલજી વાળા	રીકસન	મેહર પ્રી. વરકસ	૧-૧૧-૦	
સુલતાની વાર્તા સંગ્રહ ચાને નવી અરેબિયન નાઇટ	"	દાવર એહમેદ	"	વિજ્ઞાન પરવતક પ્રેસ	૨૬-૧૨-૦-૧	
વર્મલમાં કમળ	"	માનેકજી એદલજી વાળા	"	મેહર પ્રી. વરકસ	૧-૧૨-૨-૮	
ગોહરે જમારપી અથવા જમારપીમાંથી ચુંડી	"	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	"	જી. ન. પી. પા. ઓ.	૩૧-૧૨-૧-૮	
કલાડેલા રતનો	"	રતનજી દરામજી શેકના	પરચુટલુ	"	૨-૧૨-૧-૮	
અવસ્તાનાં બેદી કલામો તથા દરમોનોની સમજુતી	"	નશરવાનજી બનજીશાહ અંકેશરીયા	ધરમ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૧-૨-૦-૧૨	

જરથોસ્તી દીનની પનાહ માટે જરથોસ્તીઓની ચોપડીનું નામ.	બાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાવેલી.	ક્યારે પ્રિન્ટ. નીકળી. ર. આ.
જરથોસ્તી દીનની પનાહ માટે જરથોસ્તીઓની ચોપડીનું નામ.	ગુજરાતી	સમસુલ ઓલામાં દસ્તુરજી દારાબ પેશુ તન સંબળા બી. એ.	ધરમ સાયન્સ મેથેમેટીકલ	વરતમાન પ્રેસ	૨૮-૧ મહત.
અહીંથી માળા	"	બલભાઈ દોરાબજી બરડા	"	બમે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૨૦-૨૦-૧૨
અહીંથી માળા	"	નક્ષત્રવાનજી દોરાબજી આદરીયાનવાલા	"	તાલ વિવેચક પ્રેસ	૨૮-૨૦-૪
અહીંથી માળા	"	જે. બી. મરજવાની કું	ધરમ	બમે જ. સ્ટીમ પ્રે.	૧-૯૧-૦
અહીંથી માળા	હિંદી	એસ. એમ. રતનાગર	પરચુટણ	કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૨૨-૪૩-૮
અહીંથી માળા	"	૩. બ. પિંભારતરબી. એ. એલ. એલ. બી.	ગીત	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૭-૬૧-૮
અહીંથી માળા	"	ઈ. આર. સહીઆર	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ	૧-૫૦-૪
અહીંથી માળા	"	પ્રીરોઝ જે. બીલીમેરીયા, બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	એન્ડ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૪-૩
અહીંથી માળા	"	બાઈ મેહરસાઈ જમશેદજી ન. વાડીયા	આરટસ	બમે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧૩-૧૩-૦
અહીંથી માળા	"	બરશેદજી બમનજી ફરામરોજ	પ્રીક્સન	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૧-૩૧-૮
અહીંથી માળા	"	રશતમજી હોરમજી મીસતરી	પરચુટણ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૭-૪૧-૦
અહીંથી માળા	"	શોરાબજી કાવશજી ડોહતર જી. બી. વી.	સાયન્સ નેચરલ	યુનીયન પ્રેસ.	૨૨-૪૧-૮
અહીંથી માળા	"	નવરોજી ડોશાભાઈ કશીનાથ [સી.	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨-૩૧-૮
અહીંથી માળા	"	એલજી ક્રેસાસપજી આંડીઆ	ધરમ	ફોરટ " " જો.	૧૨-૪૦-૪
અહીંથી માળા	"	દી. દી. ગીલડર	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. જો.	૯-૫૦-૮
અહીંથી માળા	"	બી. જે. પાદશાહ	"	કમરશીયલ પ્રેસ	૨૫-૪
અહીંથી માળા	"	સોરાબજી બમનજી મુનસી	"	"	૧૫-૬૩-૮
અહીંથી માળા	"	એફ. ડી. માસ્તર બી. એ.	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૨૨-૧૦-૮
અહીંથી માળા	"	જે. દી. બરડા બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	મેહર પ્રી. વરકસ	૧-૬૦-૧૨
અહીંથી માળા	"	અરદેશર કા. તરનર એલ. એમ. એડ	"	જ. ન. પી. પા. જો.	૧૦-૬૧-૮

ઓપરીયું નામ.	ભાષા.	ખતાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે કીમત-નીકલી. રૂ. આ.
રીસેટ ઓફ ધી પ્રોસીડીંગ ઓફ ધી સોસાયટી ફોર ધી પ્રોમોશન ઓફ રીસરચીસ ઇન ડે ધી પ્રોગ્રેસીવન રીલીલઅન ...	ગુજરાતી	નરથોસ્તી દીનની ખોલ કરનારી મંડળી રતનજી દસમજી શેઠના	ધરમ લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પરેસ	૨૪-૧૦-૨-૦
ગ્રાન્ટ ઓફ ધી ગુજરાતી સાહિત્યોપદેશીય ઓફ ધી પ્રોગ્રેસીવન રીલીલઅન ...	"	ઓરવદ જીવજીજી નમશેદજી મોદી બી. બેહરામજી એન. બલભારી [એ.	ધરમ પરચુટજી	જ. ન. પી. પા. ઓ. મુંબઈ વર્તમાન પ્રેસ. કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૬-૧૦-૩-૦ ૧૬-૮ મફત. ૧૦-૧૧-૧-૦
ઇન્ટર એન્ડ વેસ્ટ ...	ઇંગ્લેન્ડ	ડી. ડી. ગીલડર	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૬-૬-૨-૦
ચીએસીસીસીસ અલીનર ...	"	એન. એફ. બીલીમોરીયા	પ્રીલોસોપી	ઓરાગ પ્રી. પરેસ	૬-૧૦-૨-૦
ઇન્ટીઅન ટેક્સટાઇલ નરનલ ...	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૧૨-૧૧-૦-૪
સુખાકારી ...	"	ગાંધીજી પેસતનજી નારીયેલવાલા	દવા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૧-૧૧-૧-૮
ગ્રાન્ટ વરધક ...	"	રતનજી બેરામજી માદન	પરચુટજી	ઈ. યુ. જોબ પ્રી. પ્રે.	૨૨-૧૧-૦-૫
પુરસદ ...	"	મહમનજી નવરોજી કાબરાજી	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૪-૬-૩-૦
નવરાસ ...	"	બી. એન. કાબરાજી	"	" " "	૪-૧૧-૧-૮
નુરે કીલમ ...	"	નશરવાનજી હીરજીભાઈ પટેલ	"	" " "	૧૩-૧૧-૩-૦
સરસવતી ...	"	મીસ મેરબાનુ કાવસજી દાવર અને નરબાનુ મેરવાનજી કોથાવાલા	"	વીજ્ય પરવરતક પ્રેસ	૧-૧૨-૦-૬
સ્ત્રી ઓફ ...	"	કે. એન. કાબરાજી	"	દક્ષતર આસકારા પ્રેસ	૧૩-૧૧-૩-૦
ઓરમ ...	"	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	"	ઓરાગ પ્રી. પરેસ	૭-૬-૨-૦
ધી હીલી પંચ ...	"	બરજેરજી નવરોજી	પોલીટીકસ	મું. સમાચાર પરેસ.	૧૫-૧૨-૧-૦
સોર્ટ નોટસ ઓન ઈમલીશ હીસતરી ફોર રફુડ-ટસ ફ્રી હાઇ રફુલસ ...	ઇંગ્લેન્ડ	જે. એન. નારાવાલા, એફ. પી. ચાયા અને ડી. પી. સુતરીઆ	હીસતરી	આઈરીશ મીશન પ્રે.	૧૭-૧૦-૦-૬

સને ૧૯૦૩ માં પ્રગટ થયલી ચાપડીઓ.

ઈન્ડિયન એન્ડ નોટસ ટુ રફોટસ ઈવાનહુ...	ઇંગ્લેન્ડ	કે. એમ. કુપર બી. એ.	લેંગવેજ	યુનીપન પ્રેસ.	૧૦-૧૧-૪
પોપસ હોમરસ ઓઈલીઅડ બુક્સ ...	"	" " "	કવિતા	" "	૩-૮

કેમીકલ પ્રીમીકસ એન્ડ નોન મેટેલીક એલીમેન્ટસ પેમખર જરથોસ્તાનાં જનમાસોનો હેવાલ એ કંઠાનછ કોણુ અંક વળ યાને એક લેટ એક બેદ કેલવત માળા ભાગ ૧ લો અને ભાગ ૨ ને ઓડસ એન્ડ સોનેટસ તમામ ખોરદેહ અવસ્તા... .. રટડી ઓફ હાયર ઓલજીયરા મેડ હઝી એન્ડ ધેન ભાગ ૧લો ગ્રહણ કળા સારા સારા પોસાકો અને પ્રીમતી ધરેણાં તેજ સહ સ્ત્રીનો સાચો સજુગાર કે પારસી પ્રકાસ... .. મરણ પછી માણસની હાલત જેખી મદદગારો જરથોસ્તી ધરમ અને પુનર જન્મ ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર... .. ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર ભાગ ૨ ને રોઝે રાહત ગાયન સંગ્રહ કોહીનુર એ પ્રીક હીસતરી ઓફ ધી આગાખાન વીથ એન એકાઉન્ટ ઓફ હીસ પ્રેક્ટીશરસ મેટરીયા મેડીકા ઓફ ઈડીઆ એન્ડ ધેર થેરપેન- ટીકસ રહેડેન્ટસ મેન્યુઅલ ઓફ ઈડીયન હીસતરી ઇમ્પ્રોવેડશન એન્ડ નોટસ ડુ રેકોટસ હવાન હુ. જરથોસ્તી અંજુમનને એક અપીલ ધરમનો મરમા અને પારસીની આરશી તથા પરમેથરનું પપ્પાન યાને બંદની કે બદલદાત	ઇંગ્રિજી ગુજરાતી " " " " " " ઇંગ્રિજી ગુજરાતી " " " " " ઇ.-હીંદી ઈ.-મરાઠી ઉરદુ-ગુ. ગુજરાતી ઇંગ્રિજી " " " ગુજરાતી "	૬૦ ડોશાભાઈ ૩૨૦૦૦૦ બરડી મરહુમ દરુનુર પી. બી. સંજના જહાંગીર નશરવાનજી પટેલ ૩૨૦૦૦૦ પેસતનજી મસાની એમ. એ જહાંગીર પેસતનજી મીસતરી એમ. એ જહાંગીર શોરાખજી તાલ્યારખાન એમ. જી. પોસ્ટવાલા કુખશર રતનજી શરોફ ખોરથેખાઈ પેસતનજી નવરોજી હોકટર ધનાભાઈ રતનજી સુનાવાલા ખાનવાહાદુર બહમનજી બેરામજી પટેલ માણિકજી દાદાભાઈ પાંડે એન. એમ. દેશાઈ નશરવાનજી દ્રામજી બીલીમીરીયા નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ " " " " " " ડોશાભાઈ એલ્લજી અરીનવાલા માનેકજી એલ્લજી વાળા નવરોજી એમ. દુમસ્તીઆ ૬૦ ૩૨૦૦૦૦ નશરવાનજી ખોરી અને કે. એન. ચાંદાભાઈ કે. એમ. કુપર બી. એ. બેરામજી ખરશેદજી હોરડી ૬૦ દીનશાહ પેસતનજી ક. ધીયાલી	સાયન્સ નેચરલ બાયોગ્રાફી પ્રીકસન " " પરચુટલુ ગીત. ધરમ સાયન્સ મેથેમેટીકલ આરટસ પ્રીકશન હીસતરી. પ્રીલોસોફી " " ધરમ લેંગ્વેજ " " ગીત પરચુટલુ હીસતરી દવા હીસતરી લેંગ્વેજ પરચુટલુ ધરમ	મુખ્ય સમાચાર પ્રેસ ૧-૨૦-૧૪ ચેરાગ પ્રી પટેલ ૧૫-૬૦-૧૨ અખ્યારે સોદાગર પ્રે. ૨૪-૨૦-૬ કયસરે હીંદ પટેલ. ૧૩-૧૧-૮ જ. ન. પી. પા. ઓ. ૧-૨૦-૧૮ ફોરટ પ્રી. પ્રેસ ૨૫-૧૧-૧૨ ખોદાખખશ પ્રેસ ૨૦-૧૨-૦ મેહર પ્રી. વરકસ ૨૦-૨૦-૮ દક્તર આશકારા પ્રેસ. ૨૦-૪૨-૦ ફોરટ પ્રી. પ્રેસ. ૨૫-૨૦-૧ દક્તર આશકારા પ્રેસ ૧-૪૧-૦ ચેરાગ પ્રી. પ્રેસ ૨૨-૨૧-૦ " " " " ૧૨-૫૦-૪ " " " " ૧૨-૫૦-૨ તત્તવ વિવેચક પ્રેસ ૧૬-૧૧-૪ " " " " ૧૭-૪૧-૪ ઈ.-ગુ.-જે. પ્રી. પ્રે. ૨૨-૩૧-૦ મેહર પ્રી. વરકસ ૩-૬૩-૦ રાધમસ ઓફ ઈ. પ્રે. ૨૧-૬૫-૦ " " " " ૧-૬૭-૮ જ. ન. પી. પા. ઓ. ૨૭-૬૦-૧૦ યુનીયન પટેલ. ૧-૧૦-૮ તત્તવ વિવેચક પટેલ ૧૦-૬ મફત. દેશી ચીન પટેલ ૧૩-૭ "
---	---	---	---	--

ઓપરીનું નામ.	ભા.શા.	ખનાવનારનું નામ.	શું આપદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકળી. ર. અ.
ગુજરાતી લખાણો ...	ગુજરાતી	એ. આર. દેશાઈ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ડાયમંડ જુબીલી પ્રેસ	૧૯-૬૩ પદ.
આકાશ તત્વ પ્રકાશ ...	ઈ.-યુ.	મોખેદ રતનજી દોરાબજી અડાજણીઆ	સાયન્સ નેચરલ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૬-૯૧-૦
ઈત્રિજી અને ગુજરાતી દીક્ષનરી ...	ઈત્રિજી	અરદેશર ફરામજી મુસ અને નાનાભાઈ	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૯૨-૮
ગ્રાંડ મેડીકલ કોલેજ મેગેજીન ...	"	ઈશતમજી રાણીના	દવા	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૨૮-૯૨-૦
એ મેન્યુઅલ ઓન ઇનવેસ્ટમેન્ટ એન્ડ સ્પેક્યુલેશન ...	"	બી. એન. કાંગા	પરચુટલુ	ચેરાગ પ્રી. વરેસ	૨૬-૯૦-૧૨
ઇનિતરોડક્શન ઓન્ડ નોટ્સ ટુ સ્કોલરસ ઇવાન હુ. ...	"	જે. પી. પટેલ.	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૧૦૦-૮
મેટીરીયા મેદીકા ઓફ ઇન્ડીઆ ...	"	કે. એમ. કુપર બી. એ.	દવા	કેલેટન પ્રી. વરકસ	૧૫-૧૦૭-૮
બીઓ ભરભરચો. ...	ગુજરાતી	ડા. આર. એન. ખોરી અને એન.	પ્રીકસન	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૦-૧૧
આલ મારા બાપ. ...	"	એન. કાતરક	"	" "	૩૦-૧૧૦-૨
દરડો સાંજ કરવા માટે વીજલી અને આગલ ...	"	ફ્રાન્સિસ નવરોજી કાબરાજી	દવા	સાંજ વરતમાન વરેસ	૧૯-૧૦
વધેલી વૈદક વિધ્યાના ઉપાયો ...	"	ધનજીભાઈ બરજેરજી અંહરબાગ	"	ગુજરાતી પ્રી. વરેસ	૧૫-૯૧-૮
વૈદક તુલકા સંગ્રહ ...	"	ડા. માનેકશાહ હોરમજી મેહરજી	પરચુટલુ	દેશી મીત્ર વરેસ	૧૦-૧૧
દોરગી દુન્યાનો દોર અને જનલેખ જમાનાનો જોર ...	"	સર દીનશાહ માનેકજી પીટીટ	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૦-૧૧૦-૨
મતલબ બેહરો. ...	"	ડા. દી. પેસતનજી ફરામજી ધડીયાલી	ધરમ	" "	૧૫-૯૦-૬
જોરદેહ અવસ્તા ...	"	પુરશેદજી મેરવાનજી બાલીવાલા	લેંગવેજ	" " " " પ્રેસ.	૧૫-૯૧-૮
પુદાની મુલાકાત ...	"	જામાસજી હોરમજી અરજની	લીસતરી	તત્તવ વીવેચક પ્રેસ.	૧૫-૧૧૧-૮
ધી આઈટ મરાઠી એન્ડ ઇંગ્લીશ દીક્ષનરી ...	ઈત્રિજી-મરાઠી	રશ્મિમજી મનચેરજી મોખેદજી	પરચુટલુ	ઓમ્મે એન્જ્યુ. સો. પ્રે	૬-૧૦
ધી પારસીસ ઓટ ધી કોર્ટ ઓફ આકબર એન્ડ ...	ઈ.-યુ.-પરશી.	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	પરચુટલુ	ફારટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૨-૧૦૦-૪
દસ્તુર મેહરજીરાજી ...	ગુજરાતી	જીવજીજી જમશેદજી મોદી બી. એ.			
ધી કોરોનેશન...		ધનજીભાઈ રતનજી સુનાવાલા			

સને ૧૯૦૪ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડોઓ.

ધી ત્રીટમેન્ટ ઓફ પ્લેગ વીથ ટ્રાંસમીસીબલ સેરમ	ઈત્રિજી	પા. બા. એન. એચ. ચોકસી. એમ.	ધમત્ર પ્રી. પ્રેસ	૧-૧૨-૫-૦
		ડી. જી. પી.	દવા	

[illegible]

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું આપદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકળી.	કિંમત. રૂ. આ.
શેઠ બેળનજી અરદેશર શોરાળજી દસ્તુર કામ- દીનજી વીવીમ જ્ઞાન ગ્રંથમાળા...	ગુજરાતી	રતનજી દ્રામજી શેઠના ગાં નવરોજી ડોશાભાઈ દેશાઈ ગાં આપુજી પેસતનજી નારીએલવાલા	લેંગવેજ દવા	જ. ન. પી. પા. ઓ. " " " " " "	૧૦-૪૧-૦ ૩૦-૫૦-૪ ૧૦-૪૦-૧૨	
અકતર દેશાઈનાં આરોગ્યતા પાથમાળા આળકની માવજત ...	"		"	"	"	
સુરતવાસી બેહરામજી પેસતનજી ગકતરની જીંદગીનો ગીતો દુકે હેવાલ ...	ઈ.-ગુ.	બરજેરજી બેરામજી જીજીભાઈ ખરશેદજી મારતર પે. કા. કાંગા અને જ. બે. કાંગા	આયોગ્યારી લેંગવેજ	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ સન પ્રી. પ્રેસ એબ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૪-૪ ૩૧-૩૦-૩ ૨૨-૩૧-૮	
જો ગાઈડ તુ ધી ન્યુ રોયલ રીડરસ...	ઈ.-પરશીયન		"	"	"	
હીંદસ ઓન ધી સ્ટડી ઓફ પરશીયન વોટર પોલો યાને પાની ઉપર પોલોની હરીફાઈની રમત ...	ઈ.-ગુ.	ગોલવાલા અધરજી. અરજેરજી નવરોજી મેરવાનજી રતનજી પારખ બી. એ. ખ. કા. સતોડ, બી. એ. એલ. એલ. બી.	પરચુટણ પોલીટીક્સ લેંગવેજ કાયદા	દોરડ પ્રી. પ્રેસ. મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ દોરડ પ્રી. પ્રેસ. મીસ્ત્રી " "	૨૫-૪૨-૦ ૩૧-૧૦-૮ ૧૫-૬૨-૮ ૨૫-૬૪-૮	
કારતુન્સ ક્રોમ ધી હીંદી પંચ ...	"	સી. દી. ખરાસ	પરચુટણ	સીન્ડ ગ્રેડેટ પ્રેસ	૧૬-૭૦-૮	
જો ડીસકર ઓન ક્રેય લીટરેચર ...	ઈંગ્રેજી	આર. કે. દાદાયાનજી બી. એ. એલ. એલ. બી.	"	એડવોકેટ ઓફ ઈડિયા ડકન હેરલ્ડ પ્રેસ	૧૦-૬૦-૮ ૧૫-૬૧-૦	
ધી કાઝ ઓફ કીમીનલ પ્રોસીક્યુર ...	"	સોરાળજી જલ્દાંગીર એન્ડ સન્સ	"	"	"	
ડીફરેન્સ ઓફ ટાઈમ બીટરીન ક્રોમી, ક્વેતા- સ્મારકન્ડ મીન ટાઈલ ટાઈમ એન્ડ અધર ધર્મપોરેન્ટ પ્લેસ ઓફ ધી વરલ્ડ. ધી મેકીંગ ઓફ એ ગ્રેટ નેશન ...	"	બી. સી. સંજાણા. ધનજીભાઈ નવરોજી પટેલ. રસતમ પેસતનજી મસાની એમ. એ. દાદી એલ્લજી તારાપોરવાલા એરવદ દીનજી દાદાભાઈ દોરડી. એરવદ ખરશેદજી એરવજી પાવરી માલુકજી હોરમજી કાંગા.	લેંગવેજ પ્રીક્સન દવા કવિતા ધરમ હીસતરી	એમ્બે એબ્યુ. સો. પ્રે. મીસ્ત્રી પ્રી. પ્રેસ જ. ન. પી. પા. ઓ. ચેરાગ પ્રી. પ્રેસ વરતમાન પ્રેસ. " " " " પ્રી. પ્રે.	૩૧-૧૦-૧-૧૨ ૧૨-૭૨-૮ ૧૨-૮૦-૬ ૭-૭૧-૪ ૨૫-૬૦-૨ ૨૦-૮૨-૦ ૧-૭૦-૮	
ધી પુના ગાઈડ એન્ડ ડીરેક્ટરી ...	ગુજરાતી					
ધી બોમ્બે યુનીવર્સીટી મેટ્રીક્યુલેશન એક્રામી- નેશન પેપરસ ઇન ઇંગલીશ ...	"					
કલીઓપેત્રા ...	"					
હેલ્થ સીરીસ ...	"					
દાદી સેતસાઈ અથવા દાદી દોહરા...	"					
આતશની ખુબી વીશે મલેલાં જુદાં જુદાં લખાણો વામજે ખુરશીદ ...	"					
હીંદુસ્તાનનો ઇતિહાસ ...	"					

[illegible]

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	અનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે કીમત. નીકળી રૂ. આ.
સુખાકારી	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૪-૧૧-૮
અન્ન.	"	૨૯-૧૧-૦
ચેરાગ	ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૨૫-૧૧-૦
ચાન વરધક	જોબ	૨૪-૧૧-૫
પુરસ્ક	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૬-૧૧-૦
નવરાસ	"	૧૩-૧૦-૮
કોહીનુર	મેહર પ્રી. પરેસ	૭-૧૨-૦
નુરે એલમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૩-૧૨-૦
સરસવતી	વીજ્ય પરવરતક પ્રેસ	૫-૯-૦-૬
સ્ત્રી બોધ	દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૨૪-૧૧-૦
જરથોસ્તી	"	"
ધી બોયઝ ઓન મ્યુઝીક બુક	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૪-૯-૦-૧૨
એ બ્રીફ રકેય ઓફ ધી હીસ્ટરી ઓફ ઇન્ડિયન	ઓમ્મે સીટી પરેસ	૨૮-૧૨-૮
ધી ઇન્ડીયન નેશનલ કોંગ્રેસ કારતુન્સ ક્રોમ ધી	આઈરીશ મીશન પ્રે.	૧૫-૧૧-૦
હીંદી પંચ ધન તુ પાર્ટસ...	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૭-૧૨-૦-૪
નેચર-હીસતરી મ્યુઝીઅમ.	ટાઈમ્સ ઓ. ઇડિયા પ્રેસ	૨૨-૨૧-૦
એકોરડીઅન ડીયોગ બુક.	જોદાબખ્શ પરેસ	૨૦-૧૦-૪
મેરબાન જરથોસ્તીઓને એક નર્મતા ભરેલી અરજ	સુરત અખબાર પરેસ	૨૪-૩ મહત.
સ્કુલના છોકરાઓ તેનાં માળાઓ અને માસતરોને	"	"
એ બોમ ... ફરેસ્તો	આંટીયા પ્રી. પરેસ	૩૧-૧૨ "
સ્ત્રીનો મહદગાર ફરેસ્તો	ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૧૫-૧૨-૮

સને ૧૯૦૫ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

આફસુને સાહે ફરેહુન	વરતમાન પરેસ	૧૫-૧ મહત.
બાજબરનાં સાથે ફરોસી તથા સુમ, ધુપ નીરંગ,	જોદાબખ્શ પરેસ	૧૦-૧૦-૧૦
આફરમાન ખુશનુમન સાથે...	"	"

દરમિયાનના તથા પાંચે ગાથાના હા...	...	ગુજરાતી	એમ. જે. પોરટાલા	ધરમ	ખોદાખખશ પ્રેસ	૧૫-૧૦-૪
ફરવરદીન યસ્ત...	...	"	મનચેરણ હોશંગજી જંગોશ	"	વરતમાન પ્રેસ	૧૨-૨૦-૪
ઈંગલંડ અને દક્ષીન આફ્રીકાનો જળ પ્રવાસ	"	આદરણ દાદાભાઈ પેટીવાલા	વાળજી અને મુસાફરી	જર્મન પ્રી. પરેસ	૧૭-૧૧-૮
દાદાચાનજીસ ન્યુ સ્કીમ પરશીયન કોપી બુક...	...	પરશીયન	હોરમજી ટેમ્બજી દાદાચાનજી	લેંગવેજ	ઓમ્મે સીટી પરેસ	૧-૧૦-૨
પ્રીકથ એન્યુઅલ પબલીકેશન કારતુન્સ ક્રોમ ધી	...	ઈ.-યુ.	બરજેરજી નવરોજી	પરચુટણુ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૭-૧૨-૦-૮
હીંદી પંચ...	...	"	મનચેરશાહ પાત્રનજી કેકોબાદ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૧૫-૧૨-૧-૦
ધી પ્રીનસીપલ્સ ઓફ ગુજરાતી ગ્રામર ધન ઇંગ્લીશ	...	ઈ.-મરાઠી	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	"	તત્ત્વ વીવેચક પરેસ	૧૯-૧૧-૧-૪
ધી સેલ્ફ ઇંગ્લીશ ટીચર...	...	ઈ.-અંદ	ખોદાખજી એલ્લજી પુનેગર બી. એ.	ધરમ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૯-૧૨-૦
ધી અવસ્તા સીલેક્શન્સ...	...	ઇંગ્રેજી	એફ. સી. તારાપોરવાલા	દવા	મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ	૨૨-૩૨-૮
આંટ મેડીકલ કોલેજ મેગેજન	...	ગુજરાતી	ઇ. એ. ગીલડરની કુંપની	પરચુટણુ	નેપોલીયન પ્રી. પ્રેસ.	૨૮-૧૧-૧-૦
જગત મીત્ર	ઇંગ્રેજી	કુવરજી અરદેશર માકીદલાલ	"	પ્રેસીડેન્સી પરેસ	૧૨-૫-૫-૦
કોટન ટેબલ્સ ઓન એ ન્યુ પ્લાન	"	જે. એમ. ફરામજી પટેલ	પ્રીક્સન	ટાઈમ્સ ઓફ ઇંડિયા	૧૩-૬-૭-૦
રેડ્ડે થોટસ ઓન ઇંડિઅન ક્રિકેટ	"	ફરેદુન ફરામજી વસંતગરા	"	ઇન્ડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ.	૪-૫-૦-૨
ઉકરજી હિતાવલ્લા તથા પાનાનો બેદ...	...	ગુજરાતી	ડોશાભાઈ એલ્લજી ભર્યા	લેંગવેજ	મુંબઈ વરતમાન પ્રેસ	૧૩-૩-૨-૮
બુલમાં એક અદ્ભુત ટીટેક્ટીવ વારતા	...	"	રતનજી ફરામજી શેઠના	લેંગવેજ	સાંજ વરતમાન પરેસ	૧૫-૩-૧-૮
લોર્ડ એકનનાં નીબંધ	"	રતનજી કે. દાદાચાનજી.	પરચુટણુ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૮-૪-૦-૩
હુનીયામાં સુખો તથા ફતેહ મેલવવાના હુનોરો...	...	"	રતનજી ફરામજી શેઠના	"	પ્રીન્સ ઓ. વે. પ્રી. પ્રે.	૨૪-૧૦-૧-૦
પોસાકની ફેશન અને તેનું સાજી	"	અરદેશર ફરામજી ખચરદાર	ગીત	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨૪-૪-૧-૮
વીલાસીકા	"	ફરામજી અરદેશર આશા.	ધર્મ	" "	૨૧-૪-૦-૬
અંદ બેહમન યસ્ત	"	જહાંગીર સોરાખજી	"	ઓમ્મે એન્યુ. મો. પ્રે.	૧૩-૬-૧-૦
ધી બુક ઓફ બુક્સ ઓર ધી બાઈબલ ઓફ	...	ઇંગ્રેજી	ધ. એફ. કરાણી	હીસતરી	ચોરાગ પ્રી. પરેસ	૨૫-૭-૦-૫
હુમયનીટી...	...	"	એફ. ડી. માસતર બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	ફોર્ટ "	૧૭-૭-૦-૧૦
ધી બોમ્બે યુનીવર્સીટી મેટ્રીક્યુલેશન એક્ષામીને-	...	"	પી. એન. સુખડવાલા	"	યુનીયન પ્રેસ	૧-૭-૦-૪
શન પેપરસ ધન હીસતરી એન્ડ જોગરાશી.	...	"	"	"	"	૧૫-૭-૦-૮
મેટ્રીક્યુલેશન એસ્ટરોનોમી	"	ફરેદુન ફરામજી વસંતગરા	"	પ્રિન્સીપલ પરેસ	૨૯-૮-૦-૨
કૃત્તેસચન્સ ધન એલીમેન્ટરી પ્રીઝીકસ	...	"	"	"	"	"
કી કે પ્રોબ્લેમ્સ ધન એક્ષામીનેશન કૃત્તેસચન	...	"	"	"	"	"
ધન એલીમેન્ટરી પ્રીઝીકસ	...	"	"	"	"	"
આફેક્શનની ગડબડ ફારસ એક અંબી.	...	ગુજરાતી	"	"	"	"

નોંધપાત્ર નામ.	ભાષા.	ખતાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકળી. રૂ. આ.	કીંમત
વેલાતનું કાળું મેંદું ...	ગુજરાતી	દી. એન. પટેલ.	પ્રીકસન	ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૨૮-૨-૨૨-૮	૨-૮
કુખનો અર્થ અને ઉપયોગ ...	"	નશરવાનજી મનચેરજી દેશાઈ	પ્રીકસોશી	" " "	૧-૬-૦-૪	૪
સીતાનો બેદ ...	"	ભલ રસતમ	"	" " "	૨૦-૬-૦-૪	૪
કુવા... ..	ઈ.-ગુ.	ખરશેહજી માણિકજી વજીદદાર	ગીત	મુંબઈ વર્તમાન પ્રેસ.	૨૦-૬ મહેત.	
એ દીક્ષનરી ઇંગ્રિજ અને ગુજરાતી...		અરદેશર દરામજી સુશ અને નાનાભાઈ	લેંગવેજ.	યુનીયન પ્રેસ.	૧૮-૬-૨-૮	૮
વેળેરીપન કુકરી ...		રશતમજી સણીના	પરચુટણ	ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૧૦-૬-૧-૦	૦
ધી સેલ્ફ ઇંગલીશ ટીચર... ..	ઈ-હીંદી	બેરામજી દીનશાજી પાંડે	લેંગવેજ	તત્તવ વીવેચક પરેસ	૬-૮-૧-૪	૪
એ પ્રીયુ ઇવેનટસ ઇન ધી ઇન્ડિયન હીસ્ટરી	ઇંગ્રિજ	નવરોજી ડેશાભાઈ કાશીનાથ	હીસ્ટરી	ફેરટ પ્રી. પ્રેસ	૮-૧૧	
કલાવંત યાને આરીય સંગીત કળા...	ગુજરાતી	જીવણજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	આરટસ	ચેરાગ " "	૨૧-૬-૨-૦	૦
જરથુસ્ત્રી ...	"	દી. એન. પટેલ	બાયોગ્રાફી	" " "	૨૬-૧૦-૧-૦	૦
જેપાન અને જાપાનીઝ ...	"	રતનજી દરામજી શેઠના	પરચુટણ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧૦-૬-૧-૮	૮
જુગાર નાટકનાં ગાયનો (બેહરા બેહલાકાકાનાં		બી. એન. કાખરાજી	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૦-૬-૦-૩	૩
ધારમનાં ગાયનો સુધાં ...	"	કે. એન. કાખરાજી	લેંગવેજ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૨૧-૮-૧-૦	૦
કાખરાજી સમરતી ...	"	દીનશાહ એચ. વાનીયા	પરચુટણ	ગુજરાતી પ્રી. પરેસ	૧૦-૧૧-૩-૦	૦
જેપેનીઝ શીક્ષક. ...	ઈ.-કંદ	જીવણજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	"	ફેરટ " "	૮-૧૧	
ધી ક્યુનરલ શેરીમનીસ ઓફ ધી પારસીસ	ઇંગ્રિજ	બેહરામજી એન. મલખારી	"	ફેરટન પ્રી. વરકસ	૬-૧૨-૧૨-૦	૦
ઇસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ. ...	"	જહાંગીર એસ. તાલ્યારખાન	પ્રીકસોશી	ટાઇમ્સ ઓફ ઇ. પ્રે.	૧૪-૧૨-૧-૦	૦
પારસી ...	"	બહમન પી. વાડીઆ.	આરટસ	દક્ષતર આશકારા પ્રે.	૧-૧૨-૨-૦	૦
ધીઓસોપ્રીક ઝીનર ...	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગરની કું	પરચુટણ	ફેરટન પ્રી. પરેસ	૨૧-૧૦-૩-૦	૦
ઇડીઅન ટેક્ષટાઇલ બરતલ	"	દીનશાહ મેરવાની કું	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૫-૧૦-૩-૦	૦
અક્રમ. ...	"	નશરવાનજી દરામજી બીલીમેરીયા	"	ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૪-૧૧-૨-૦	૦
ચેરાગ. ...	"	ર. એ. માદન અને પી. દી. મુકાદમ	"	ઈ. યુ. બેબ પ્રી. પ્રે.	૨૫-૧૧-૫-૦	૦
ગાન વરવક ...	"	બેરામજી નવરોજી કાખરાજી	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧-૧૧-૩-૦	૦
કુરસદ. ...	"	" " "	"	" " "	૧૦-૧૦-૧-૮	૮
નવરાસ ...	"	" " "	"	" " "	" " "	

નૂરે એમમ
મી એમ
મરેસોતની
નયું ટાઈમ ટેમ્પલ

સને ૧૯૮૬ માં મરણ પામ્યાની ચોપડીઓ.

મામેરાન
એ પ્રેસેન્ટ રોટ ઓફ ઈડીઆ
રુડાન્ટસ મેન્યુઅલ ઓફ ઈન્ડિઅન હીસતરી...
મેટ્રીક્યુલેશન મેન્યુઅલ ઓફ ઈંગ્લીસ હીસતરી.
એ ટ્રીફ ઈન્ટરોડક્શન ટુ ઇવાન હુ...
એ મેન્યુઅલ ઓફ મેટ્રીક્યુલેશન એસસોસિયેશન.
ધી એલીમેન્ટસ ઓફ એપ્રીકલયર...
ગુદદીન ગ્રંથો
સંગીત રસતમ સોરાબ...
નર્થયુસ્ટી દીનના બેઠની મુજ કુંચી ભાગ ૩ બે
દેવતાઓ અને તેમનાં કાંગો
મેન એન્ડ વુમેન
સુખાકારી
ટુ સોંગસ ફ્રોમ રસતમ એન્ડ સોરાબ
ત્રાનસલેશન ઓફ નામે ખુશરવાન...
ધી બર્થવીસ્તુમા રતુ ઓર એવેસરથરેમ ગેઠ...
રેન્ડેમ ઓફ એલીમેન્ટરી એરેથોનોમી.
હીબાલમી મહાત્મા સક્રમજોગા
એલમ ગોર
પાસકાઠ ઇઈબકરે

જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૦-૧૦૩-
દક્ષતર આશકારા પ્રેસ	૧૩-૧૦૩-
ફિસ્ટ પ્રી. પરેસ.	૨૩-૧૦૦-૧૨
સુરત અબ્બાસ પરેસ	૧૧-૧૧ ૬ પૈ.

યુનીયન પ્રેસ	૧-૧ મફત.
એકઝામીનર પરેસ	૬-૧
યુનીયન પરેસ	૨૦-૨૦-૮
" " પરેસ	૧૫-૧૦-૬
ફોરટ પ્રી. પરેસ	૨૬-૧૨-૦
સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧-૨૧-૦
ટાઈમ્સ પરેસ	૨૬-૧૧-૪
જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫-૧૦-૬
સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧૭-૧૧-૦
સમસેર બહાદુર પ્રેસ	૧-૧૨-૦
ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૧-૨૦-૪
ટાઈમ્સ પરેસ	૧૪-૨૧-૦
જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨-૨૧-૮
વીલીયમ કુ. લી. પ્રે.	૧૩-૧૦-૧૨
ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૨-૧૧-૦
ફોરટ " " ઓ.	૧-૫૨-૦
જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૫-૪
દેશી મીન પરેસ	૨૩-૪૪-૦
ઇનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ	૫-૪૨-૦
ચેરાગ પ્રી. પ્રેસ	૧૦-૫૦-૬

કવિતા	કવિતા
પોલીટીકલ	પોલીટીકલ
હીસતરી	હીસતરી
"	"
લેંગ્વેજ	લેંગ્વેજ
સાયન્સ એથેમેટીકલ	સાયન્સ એથેમેટીકલ
સાયન્સ નેચરલ	સાયન્સ નેચરલ
દ્રામા	દ્રામા
હીસતરી	હીસતરી
"	"
ધર્મ	ધર્મ
"	"
પરચુટલુ	પરચુટલુ
દવા	દવા
આરટસ	આરટસ
હીસતરી	હીસતરી
લેંગ્વેજ	લેંગ્વેજ
સાયન્સ નેચરલ	સાયન્સ નેચરલ
પ્રીક્સન	પ્રીક્સન
"	"
હીસતરી	હીસતરી

ઝોપડીનું નામ.	ભાષા.	ખનાવનારનું નામ.	શું આપેલું.	કયાં આપાવેલી.	કયારે નીકળી. ર.ખા.	કોમત
અમણનો બહાર
નવજોત પોથી
અખિલ માળા (ભાગ ૧)
પ્રવેશ ભાગ
ઈંગ્લીશ એન્ડ ગુજરાતી ત્રાન્સલેશન ઝોફ પાઠ
આસીરવાદ
બાપની સીક્ષક.
નોટસ ઓન ધી મરચંટ ઝોફ વેનીસ
એ ક'પેલેટ ઝોસરી ઝોફ ડીપ્રીક્ટ વરડસ એન્ડ
ફેરેઝીસ અકરીંગ ધી સેડ હેકાયત.
મહાત્માઓની શોધમાં...
ધી શેર ઝોફર...
ઝોરાસ્ટ્રર એન્ડ ઝોરાસ્ત્રીનીસમ
ધી સ્ટેનડર્ડ ઇન્ટરેસ્ટ ફેલક્યુલેટર...
ઈંગ્લીશ વરડસ ડીસક્રીમીનેટ્સ
ઝોખલીક્યુનરેશન
એડ હાઉસ
વારસે ના કબુલ.
શાહનામાનાં દાસ્તાનો
નરપાની ભાષાનો ભોમીઓ
ગેમી અવાજ...
અવસ્તા અને ગોરપંદની પરવરસી...
સેફ્ટ પુન
લખડીલે ક્રીસમતાનાં ગાયણો
એ વેડ એક્યુમ ઝોફ થીઓસોફી
નરથુઓ એન્ડ નરથુઓનીસમ ધન ધી અવસ્તા.
પંચ કથા
દી. ખી. તાસપોરવાલાની ક.	ગુજરાતી	દી. ખી. તાસપોરવાલાની ક.	પરચુટણુ	જ. ન. પી. પા. ઝો. ૨૦-૪૧-૮	૪૧-૮	૪૧-૮
એન. એફ. બીલીમોરીયા	"	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ધરમ	ઝોરાગ પ્રી. પ્રેસ	૧-૩૦-૨	૧-૩૦-૨
બલભઈ દોરાબજી ભરડા	"	બલભઈ દોરાબજી ભરડા	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	જ. ન. પી. પા. ઝો. ૨૬-૪૦-૧૨	૪૦-૧૨	૪૦-૧૨
"	"	"	"	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧૫-૩૦-૧૨	૩૦-૧૨
અસપંદ્યારજી અરજેરજી પંધકી	ઈ.-યુ.	અસપંદ્યારજી અરજેરજી પંધકી	ધરમ	"	૧૫-૩૦-૬	૩૦-૬
રતનજી ફરામજી શેઠના	મરાઠી/ગુજરાતી	રતનજી ફરામજી શેઠના	લેંગવેજ	નીરજી સાગર	૨૮-૩૦-૧૨	૩૦-૧૨
જીલ્લાઈ આર. કાપડયા	ઈ.-યુ.	જીલ્લાઈ આર. કાપડયા	"	સન પ્રી. પ્રેસ.	૧૫-૪૦-૨	૪૦-૨
ઈ. આર. સહીમાર	ઈ.-પરશીયન	ઈ. આર. સહીમાર	"	"	૫-૬૦-૮	૬૦-૮
એન. એફ. બીલીમોરીયા	ઈ.-યુ.	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ધરમ	"	૧-૫૦-૪	૫૦-૪
દીનશાહ અરેશર ગઝલર	ઈ-યુ.	દીનશાહ અરેશર ગઝલર	પરચુટણુ	બોમ્બે એન્ડ્યુ. સો. પ્રે.	૨૬-૬ મહત્.	૬ મહત્.
કશતમજી હોરમજી મીસતરી	"	કશતમજી હોરમજી મીસતરી	ધરમ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧-૭૨-૦	૭૨-૦
હોરમજી એફજી આમજી	"	હોરમજી એફજી આમજી	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	કમરશીયલ પ્રેસ	૧-૧૦-૬-૦	૧૦-૬-૦
એફ. ડી. માસતર	"	એફ. ડી. માસતર	લેંગવેજ	ફારટ પ્રી. પ્રેસ	૨-૭૦-૮	૭૦-૮
ફરામજી દાદાભાઈ માસતર	"	ફરામજી દાદાભાઈ માસતર	"	"	૯-૭-૦	૭-૦
જહાંગીર પેસતનજી ખંખાતા	ગુજરાતી	જહાંગીર પેસતનજી ખંખાતા	દ્રામા	"	૨૭-૧૦-૬	૧૦-૬
શીરોઝશાહ જહાંગીર મરઝબાન	"	શીરોઝશાહ જહાંગીર મરઝબાન	શીક્ષન	ભોમ્બે જમશેદ પ્રી. વ.	૧૭-૫૨-૮	૫૨-૮
જીવનજી જમશેદજી મોદી	"	જીવનજી જમશેદજી મોદી	હીસતરી	જ. ન. પી. પા. ઝો.	૩૦-૮ મહત્.	૮ મહત્.
રતનજી ફરામજી શેઠના	"	રતનજી ફરામજી શેઠના	લેંગવેજ	"	૨૫-૬-૧-૦	૬-૧-૦
એન. એફ. બીલીમોરીયા	"	એન. એફ. બીલીમોરીયા	પરચુટણુ	ઝોરાગ પ્રી. પ્રેસ	૧૬-૬૦-૧૨	૬૦-૧૨
મોબેદ ફરસરખ બમરખજી કાતરક	"	મોબેદ ફરસરખ બમરખજી કાતરક	ધરમ	"	૧૦-૭-૦-૪	૭-૦-૪
અરેશર દાદાભાઈ યુધી	"	અરેશર દાદાભાઈ યુધી	ગીત	"	૧૪-૫૦-૨	૫૦-૨
પારસી થીઓડીકસ કંપની	"	પારસી થીઓડીકસ કંપની	"	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૦-૯૦-૩	૯૦-૩
જહાંગીર શોરાબજી	"	જહાંગીર શોરાબજી	શીઓસોફી	બોમ્બે એન્ડ્યુ. સો. પ્રે.	૧૩-૧૦-૦-૧૨	૧૦-૦-૧૨
રશતમજી એફજી દસ્તુર પે. સંબના	ઈંગ્રેજી	રશતમજી એફજી દસ્તુર પે. સંબના	ધરમ	ફક્ષટન પ્રી. વર્કસ	૮-૧૦-૫-૦	૧૦-૫-૦
જહાંગીર ભોરામજી મરઝબાન	ગુજરાતી	જહાંગીર ભોરામજી મરઝબાન	દ્રામા	ભોમ્બે જ. પ્રી. વરકસ	૧-૯-૧-૮	૯-૧-૮

ચક્રમનો ખસમ.	...	ગુજરાતી	દી. ઝેન. પટેલ	શ્રીકસન	સરસવતી પ્રી. પ્રેસ	૧-૮૨-૦
તારીખે ઝુહુરો ઝાલશે દલકાતે પારસીઆન	...	"	જમશેદજી પાલનજી ડાપડીઆ	હીસતરી	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧-૮૫-૮
નસીબતે બામ વ નેહાને ખાક	...	"	ફરામરોજ અરદેશર આશા	પરચુટણુ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૯૦-૮
રોશન શીલસુરી..	...	"	"	"	"	૨૨-૯૦-૬
હાલની પારસી ફળવણી અને પારસી લાચારી...	...	"	અરજેરજી શોરાખજી શરોફ	કવિતા	મુંબઈ વરતમાન પ્રેસ	૧૨-૧૧ મહત.
કાવ્ય-ચુટીકા અથવા રિચીતી પ્રદર્શન.	...	"	જહાંગીરશાહ અરદેશર તાલ્યારખાન	ધરમ	મોસન પ્રેસ.	૧૮-૯૦-૧૨
અખોઈ	...	"	મીસ ગુલખાનું અરદેશર દાદીમાસતર	મુસાફરી	ચેરાગ પ્રી. પ્રેસ.	૫-૯૦-૬
મોદીખાનથી મારસેલસ...	...	"	જહાંગીર ખી. મરઝખાન	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	જામે જ. પ્રી. વરકસ	૧-૧૧૩-૪
ચુક્કીડની ભૂમિતિનાં મુળ તત્ત્વો	...	"	જમશેદજી અરદેશર દલાલ	ક્રામા	દાયમંદગુખીલી પ્રેસ	૧૨-૧૦૦-૮
સમઘટે હવસ...	...	"	અરદેશરજી દાદાભાઈ રતનજી યુધી	ધરમ	મુઝફરી પ્રેસ	૧૨-૧૧૦-૨
ખોરદેહ અવસ્તા.	...	પ.-અવસ્તા	મોબેદ તીરનદાઝ અરદેશીર	આરટસ	"	૨૩-૧૧૩-૦
ઇન્ડીઅન ટેક્સટાઇલ જરનલ	...	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	પરચુટણુ	કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૧-૧૦૦-૪
ઈસ્લ એન્ડ વેસ્ટ	...	કુંગ્રિજ	એમ. એમ. રતનાગરની કું.	"	"	૧-૧૦૧૨-૦
મેન એન્ડ વુમન ઓફ ઈડીઆ	...	"	બહમન પી. વાડીઆ	શ્રીલેસોફી	ટાઈમ્સ પ્રેસ	૩-૧૧૦-૮
ચીયોસોરીક ઝીનર	...	"	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	પરચુટણુ	દક્ષતર આસકારા પ્રેસ	૩-૧૧૨-૦
ચેરાગ.	...	ગુજરાતી	રતનજી બેરામજી માદન	"	ચેરાગ પ્રી. પ્રેસ.	૧૬-૮૨-૦
રાત વરધક	...	"	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	"	ઈ.યુ. નેબ પ્રી. પ્રેસ	૩૦-૧૧૦-૫
કુરસદ.	...	"	આર. જે. મરજખાન	"	જ. ન. પી. પા. ઝો.	૮-૧૨૩-૦
ગપસપ	...	"	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	"	જામે જ. પ્રી. વરકસ	૧-૧૨૩-૦
નવરાસ	...	"	નશરવાનજી હીરજીભાઈ પટેલ	"	જ. ન. પી. પા. ઝો.	૧-૧૨૧-૮
નુરે એલમ	...	"	માનેકજી બરજેરજી મીતોચેરોમજી	"	"	૮-૧૨૩-૦
મુંબઈ સમાચારનું શુદ્ધ ગુજરાતી પંચાગ	...	"	માનેકજી એલજી વાઘા	શ્રીકસન	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૮-૯૩૦ જે.
નસીબનાં નખરાં યાને ઉલટા સુલતાં કીસ્મતો...	...	"	બમનજી બેરામજી પટેલ	હીસતરી	"	૧-૧૨૧-૦
પારસી ધર્મ રચણો	...	"	દારાશાહ નશરવાનજી મારકર અને	"	જ. ન. પી. પા. ઝો.	૭-૨૩-૦
એ ગ્લાન્સ ઓન હયુમન એન ટોની એન્ડ ગાઇડ	...	"	દેશાભાઈ ફરામજી પંચકા	મેડીસીન	ચેરાગ પ્રી. પ્રેસ	૨૧-૧૨૦-૧૨
ફૂ નીટ કેરીસ ઓફ એક્સીડેન્ટ	...	"	રતનજી ફરામજી શેહના	પરચુટણુ	"	૨૧-૧૨૦-૧૨
એ આઈડ વુ હોમ નરસીંગ.	...	"	"	"	જ. ન. પી. પા. ઝો.	૧૦-૨૦-૮
મારી કોરેક્શના નીતી વચનો	...	"	પારસી થીએટ્રીકલ કંપની	ગીત	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧-૧૦-૩
હુસ્ન આરાના ગાયનો	...	"				

જોડાણનું નામ.	ભાષા.	ખતાવનારનું નામ.	શું બાબત.	ક્યાં છપાયેલી.	ક્યારે પ્રિન્ટ થી. આ.
કારતુસ કોમ ધા હોડી પંચ	ઈ.-યુ.	બરજેરન નવરોજી	પરચુટલુ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૨૭-૧૨-૧૦
દુધ ઓયજી જરનત્ર	ઈંગ્રેજી	જી.ભાઈ ખરજેરન માસતર	સે.વેન	સન પ્રી. પ્રેસ	૧૨-૧૨-૦-૨
બરજેરની	યુ.-ઈ.	બેરામજીર ટેમરસ અંડેશરીમા	પરચુટલુ	ફોરટ " "	૨૬-૧૨-૦-૧૨

સને ૧૯૦૭ માં પ્રગટ થયેલી યાદીઓ.

કરોવાલાસ ટેક્ષટાઈલ એન્ડ એનજીનયરીંગ	ઈંગ્રેજી	સી. ડી. કરોવાલા	પરચુટલુ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧-૧ મહત.
ડીરેક્ટરી...	"	દીનશાહ ફરુદનજી મુઠાં	કમદા	ટાઈમ્સ પ્રેસ	૨૦-૩૩-૦
પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ઓફ મોહમ્મદ લો	"	સોરાબજી ઓદલજી દુબાશ	પરચુટલુ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧-૪૨-૦
ધી ડોરારીયન સેનીટરી કોડ	"	જી.વજીજી જમશેદજી મેદી	"	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૩૬-૦
કે. આર. કામા મેસોનીક જી.બી.વી વોલ્યુમ	"	ડોશાભાઈ ઓદલજી ભર્યા	પ્રીકસન	ગુજરાતી પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૩૨-૦
એમના-મહાત	ગુજરાતી	રશતમજી હોરમજી મીસતરી	"	હુદીનાં "	૧-૩૧-૮
આનંદની ખુની.	"	"	"	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧-૫૧-૮
જમશેદની જેહમતો	"	રતનશાહ કે. દાદાયાનજી	પરચુટલુ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૫-૫ મહત.
અભયાસ તથા અખતરા...	"	બેરામજી ખરજેરનજી તોતરા	ગીત	નારાયણ પ્રેસ	૧૫-૫૦-૨
અન્તા કુમારી નાટકનાં ગાયનો	"	એસ.જી.એલ.સુરસ દીનશાહ અંડેશરીમા	ધરમ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૪૦-૮
અરદવીશુર વસ્ત યા માએતી	"	પાસ્ટી થીએટ્રીકલ કુંપની	ગીત	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૨૩-૩૦-૩
હામાનનાં ગાયનો	"	એમ. જે. ચોટવાલા	ધરમ	ખોદાખલ પ્રેસ	૫-૫૧-૮
ઈજરોને	ઈન્ડિયન	"	"	"	૧-૫૧-૮
કદમી તમામ ખોરદેહ અવસ્તા	"	"	"	"	"
કુરતાના પાસ્ટીઓનાં દાવરને અનજીનમે લખી	"	"	"	"	"
આપેલી મહેજરો	ઈ.-યુ.	સુરત પારસી અંગુમન કમીટી	પરચુટલુ	સુરત અખબાર પ્રેસ	૨૦-૪ મહત.
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ડીયર...	ઈ.-યુ.	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	સે.વેન	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨૨-૩૧-૪
એ રેકેચ ઓફ એલીમેન્ટરી કેમીસ્ટરી	ઈંગ્રેજી	જે. ડી. ભરડા	સાયન્સ નેચરલ	બોમ્બે આરટ પ્રી. પ્રે	૩-૭૧-૦
આ ફનીઆ	ગુજરાતી	ડોશાભાઈ ઓદલજી ભર્યા	દ્રામા	ચોરાગ પ્રી. પ્રેસ	૨૪-૧૦-૮
નાથલાદારની વંસાવલી...	"	ધનજીશાહ નશરવાનજી નાથલાદાર	પરચુટલુ	ખોદાખલ પ્રેસ	૫-૭ મહત.
માર્ગ ઉપર પ્રકાશ	"	નશરવાનજી મનચેરજી દેશાઈ	પ્રીકસોત્રી	ચોરાગ પ્રી. પ્રેસ	૨૬-૫૦-૮
ફળ અડોની નફાકારક ખીજવણી	"	દાદાભાઈ ધનજીભાઈ જરશાવાલા	સાયન્સ નેચરલ	"	૮-૬૩-૦
અસલી કુપ છાંવ પરથી ઉપજતી કાઢેલાં ગામતો	"	પારસી થીએટ્રીકલ નાટક મંડળી	ગીત	"	૩૧-૭૦-૨

જોહડ રમીયસ ડેસ્ટાંડ મીલેજ વીથ નેટસ, ગુજરાતી
 આન્સલેસન એન્ડ એ લાર્ડ ઓફ ધી પોએટ.
 હેલ્થ તુ કનવરસેસન ઇન ઇંગલીશ એન્ડ ગુજરાતી.
 ધી કોડ ઓફ ફીમીનલ પ્રોસીડયુર ...
 સ્ત્રીઓના સાથી અને ગુપ્ત કળા ...
 ફોટોગ્રાફી ...
 સ્ત્રીનો મદદગાર ફરેસ્તો ...
 નિબંધ યા જાહેર લખાણ કોડ ...
 ઓરાસ્ત્રીયન ફેલેન્ડર પારસી પંચાંગ ...
 માંસ વીરુધ્ધ અને ફળ શાકના ખોરાકના હિમા-
 યતના વિષયો. ...
 કચો ખોરાક પસંદ કરશો. ...
 સ્ત્રીનો સાચો સલાહકાર...
 પારસી સંસ્કાર તથા સુધારો ...
 હરીશચંદ્રનાં આયતો ...
 હારણતપરથી ઉપજતી કાંધેલા નાટકના ગાયતો.
 જનનીસાર ...
 થીયોસોફીક સોસાયટી વીથે જનવાજેગ વીગતો
 પાક ખોરદેહ અવસ્તા ...
 ચત્રા બકવલીનાં ગાયતો...
 બહુમન નામુ ...
 દેખીસ્તાન મઝૂદ યાસાની ...
 તીલસમે જરથુસ્ત્ર ...
 ઇસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ. ...
 થીઓસોફી એન્ડ ન્યુ થોત. ...
 રમુલ બોયક જરનલ ...
 ક્રીસ્ટીઅન ટેક્ષ્ટાઇલ જરનલ ...
 ગોરામ ...
 જ્ઞાન વરષક ...
 દુરસદ ...

ઈ.-યુ.

ઈંગ્રિજી
ગુજરાતી

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

છુછબાર્ધ ખરશેદછ કાપડયા

"

ખરશેદછ કાવસછ સંતોક

આલીયાઇ હોશંગછ અબદર

રતનછ ફરામછ શેહના

બી. એસ. જે. બનાછ

કાવસછ બેરામછ એનછનપર

મનચેરછ હોશંગછ જાગોશ

દી. દી. જશાવાલા

પેસતનછ ધનછબાર્ધ મહાલક્ષ્મીવાલા

દી. એન. પટેલ

જહાંગીર જમશેદછ વીમાદલાલ

પારસી ક્રીટેનીયા નાટક મંડળી

"

"

"

દી. દી. જસાવાલા

મનચેરછ હોશંગછ જાગોશ

પારસી થીએટ્રીકલ કું.

રશતમ બેરામ

રસતમ અને ખુદા રેહમ

દાદાબાઇ માતેકછ બીલીમોરીયા

બેહરામછ એમ. મલબારી

બહુમન પી. વાડીઆ

છુછબાર્ધ ખરશેદછ માસતર

એમ. સી. રતનામરની કું.

નશરવાનછ ફરામછ બીલીમોરીયા

ર. બે. માદન અને પી. દી. મુમકમ

અમનછ નવરોછ કાબરાછ

લેંગવેજ

"

અપદા

આરટસ

"

પરચુટણુ

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

પારસીઓની ચોપડીઓનું લીસ્ટ.

૫૭

સન પ્રી. પ્રેસ

"

ચોરાગ પ્રી. પ્રેસ

"

જ. ન. પી. પા. ઓ.

"

ચોરાગ પ્રી. પ્રેસ

મુબઈવરતમાન પ્રેસ

ચોરાગ પ્રી. પ્રેસ

"

મીસ્ત્રી પ્રી. વરકસ

ચોરાગ પ્રી. પ્રેસ

નારાયણુ "

"

"

"

ચોરાગ "

મુબઈવરતમાન પ્રેસ

મુબઈ સમાચાર પ્રેસ

મતબા ફેઝ પ્રેસ

ફેઝ રશન પ્રેસ

ચોરાગ પ્રી. પ્રેસ

ફેક્સટન પ્રી. વરકસ

કોસમોપોલીટન પ્રેસ

સન પ્રી. પ્રેસ

ફેક્સટન "

ચોરાગ "

ગાયમંદ પ્રી. વરકસ

જ. ન. પી. પા. ઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	થું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યાં ક્રિંમત. નીકલી ર. આ.
નવચંદ્ર	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨-૧૧ ૧-૮
અપસપ	"	આર. જે. મરજબાન	"	ભમે જ. પ્રી. વરકસ	૫-૨૨ ૩-૦
ગુરે એલમ	"	નશરવાનજી હીરજીભાઈ પટેલ	"	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૫-૬૩-૦
જરતોસ્તી	ઈ.-યુ.	બેરાબજોર ટેચુરસ આંકેશરીયા	"	ફારટ પ્રી. પ્રેસ	૭-૮૦-૧૨
રીશ્વેકજન ઓન પ્લેમ એન્ડ ધી મેયોડસ ઓફ એકીમ હટ....	ઈંગ્રેજી	પેસતનજી એમ. કાંગા	"	બોમ્બે એન્જ્યુ. સો. પ્રે	૭-૧૨ મફત.

સને ૧૯૦૮ માં પ્રગટ થયેલી ચોપડીઓ.

ધી રેલવે પઝલ...	ઈંગ્રેજી	જી. જી. તારાચંદ	પરચુટણ	ઓડવડ પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૧૧-૦
મેડીકલુલેશન પોલીટીક્સ જેઆરી	"	એમ. કે. પટેલ	સાયન્સ નેચરલ	યુનીયન પ્રેસ	૧-૨૧-૦
ગ્રેટ બોક્ષ પંચી.	ગુજરાતી	જીજીભાઈ સી. માસતર	પ્રીક્સન	પ્રી. ઓફ વે. પ્રેસ	૨૯-૨૦-૮
સાહનામાનાં દસ્તાનો (ભાગ ૨ જે)	"	જીવનજી જમશેદજી મોદી	હીસતરી	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦-૨
મરજી પ્રમાણેનાં બાળક	"	બહમન એસ. જે. બનાજી	દલા	ફારટ પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૧૨ ૧-૮
અહેવાલે એફન	"	સોરાબજી ખરશેદજી ગાંધી	પરચુટણ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧-૧૨-૦
શુભશાંતી કોષ	"	રસતમજી હોરમજી મીસ્ત્રી	"	"	૧૨-૧૨ ૨-૦
જરથોસ્તી ધર્મ સંબંધી ભાશનો અને વાએજો.	"	જીવનજી જમશેદજી મોદી	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦-૨
પાક ખોરદેહ અવસ્તા	"	મનચેરજી જમશેદજી પોરટવાલા	"	બોદામખથ પ્રેસ	૧-૩૦-૧૨
હિંદુસ્તાનોનાં છતીલાસ	"	માનેકજી હોરમજી કાંગા	હીસતરી	પ્રી. ઓફ વેલ્સ પ્રેસ	૨૫-૧૦-૮
મવી કોપી બુક	"	એચ. એફ. મારકર	પરચુટણ	સી ફીસન પ્રેસ	૧૦-૧૦-૨
ધી દીનકરક	પહેલવી-ઈ.	દારાબ દસ્તુર પેશોતન સંગના	ધરમ	ટાઈમ્સ પ્રેસ	૧૦-૧૫-૦
માઈ ફ્રેન્ડ ધી એરીસ્ટર	ઈંગ્રેજી	કે. ઈ. ધામત	પ્રીક્સન	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧-૧૧-૮
બોમ્બેસ પ્રોટેસ્ટ એજેન્ટ ધી ત્રીટમેન્ટ ઓફ ઈડિઅનસ ધન સાઉથ આફરીકા બાઈ ધી કોલોનીયલ્સ...	"	ડી. ઈ. વાજ	પરચુટણ	ઈંદુ પ્રકાશ પ્રેસ	૨૯-૧૦-૨
કેલેક્શન એન્ડ એનસેસ ધન બુક ક્રીપીંગ એન્ડ એમ્બેલેનસી ઓફ ધી લનડન ચેમ્બર ઓફ કમર્સ	"	દીનસા ઈ. માવજી	"	મીસ્ત્રી પ્રી વરકસ	૨-૩૧-૦

[illegible]

નવજોત-શોહાદી-વીગેરેના શુભ ટાંકણાંનાં નોતરાંનાં કારડો-ચીઠીઓ-વીગેરે- છપાવનારા સાહેબોને સુચના.

ઉપર લખેલાં કાઠબી શુભ ટાંકણેનાં તરેહવાર નકસીનાં જાત જાતનાં સલંગ તથા ઘડી વાલવાનાં તહરે કીશમનાં કારડો રંગ બેરંગી કલરના—અને ચીઠીઓ છાપવાનાં જડાં પતલાં સફેદ તથા રંગ બેરંગી નકસીનાં નોટપેપરો—તેવાંજ સુંદર અને મનોરંજક કવરો—પરબીડાં—સાથે મુંબઈ વરતમાન પ્રેસમાં જ્યાંય મંગાવામાં આવ્યાં છે; જેનાં નમુના તથા ભાવ તાલ ચરનીવાડી પર નંબર ૧૪૧ વાલાં મકાનમાં ઉપલા પ્રેસમાં પુછપરછ કરવાથી તરત માલમ પડી આવશે.

સઘલાના ભાવ સવલ પડતા અને કીશાયતથી રાખવામાં આવ્યા છે, અને તુરતજ તાકીદે જોઈતા વખતમાં છાપી આપવામાં આવે છે.

એ કારડો અને ચીઠીઓ બધી જાતની રંગીન શાહીએ જવીક શુનેરી, રૂપેરી, લાલ, બલુ—કાલી વીગેરેની કાઠબી રંગથી ઘણી સુંદર અને મન પસંદ રીતે ગુજરાતી—અંગ્રેજી—મરાઠી—વીગેરેની ભાષામાં છાપી આપવામાં આવે છે.

ઠેકાંણું—મુંબઈ વરતમાન છાપાખાનું—ચરનીવાડી.

યઝદેજરદી સને ૧૨૮૧ નાં ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેન્ડર ઉપર અપાયલાં વરતમાન પત્રોનાં મત.

THE ZOROASTRIAN CALENDAR—We have great pleasure in acknowledging receipt of the Zoroastrian Calendar for the Parsi year 1281 just commenced, issued by Mr. Muncherjee H. Jagosh, Proprietor of the "Vartman" Press, with his usual regularity. He has spared no pains to make the Parsi Directory generally useful. Each and every subject treated therein is of great importance to the members of the Parsi community so that not a single Parsi family should remain without it. Every page of it contains some matter or other interesting to the community. The summary of events for the past year is a faithful record of the activities of the members of the community during the past twelve months both in Bombay and at every station up country, where even a small group of Parsis reside. It gives the details of the large sums given by its benevolent members in charity amounting to a total of nearly fifteen lacks during the year including those given at the Uthamana or third day's ceremony of deceased members of the community. It also contains the description of all religious and charitable institutions started and endowed by its members during the period, including Towers of silence, sanatorium, dispensaries schools &c. It contains also a record of the recipients of honours and titles showing how far the community progressed in matters educational, what members of it were granted degrees both in Bombay and in the various Universities of Europe not omitting the important appointments conferred by Government on Parsi officials. A large number of its pages are devoted to the obituary notices of noted members of the community who died during the past year in Bombay as well as in other different parts of the world. These notices contain the biographical accounts of the departed, including the late Mr. Jallbhoy A. Settna, Sir H. N. Mody of Hongkong, two leading Parsi millionaires, Khan Bahadoor Dhunjeebhoy Fakirji Commodore, C. I. E., the late Mr. Merwanjee F. Murzban, Editor and Proprietor of the "Rast Goftar" which have all been given with wealth of detail. These biographies form a portion of this useful work of which the community may well be proud. They describe the many sided activities of the leading members of the community in various walks of life. The account of Khan Bahadoor D. F. Commodore of Rawal Pindi illustrates what a humble individual member of the community can achieve by dint of selfreliance and industry. He had on several occasions proved himself useful to the Government at the time of war and his services in this direction had been appreciated by Government more than once by conferring titles on him. The account of late Mr. Merwanjee F. Murzban, the doyen of the Parsi Press written by Mr. Rustom B. Paymaster B. A. L. L. B. shows what Mr. Murzban and his 'Rast Goftar' achieved during the Editorship of the late Mr. Kaikhusru Kabrajee. Of the two portraits given in the Directory the one of the late Bai Shireenbai Pirojshaw Dummer who died in the prime of life shows what progress the female members of the community have been making with the education imparted to them during the last half century. The volume contains various other needful matters being a veritable Encyclopaedia of information for the Parsi community. Looking to its bulk its price of Rs. 1-4-0 is extremely moderate and we sincerely recommend it to the notice and support of all members of this intelligent and leading community.

The Daily Telegraph & Deccan Herald, —13th October 1911.

ઝોરાસીયન કેલેન્ડર-ચઝઢેન્દરી સને ૧૨૮૧ ના સાલતુ ઝોરાસીયન કેલેન્ડર યુ'બઈ 'વરતમાન પરેસવાળા મીં મનચેરછ હોશંગલ જગોસે ખહાર પાડયુ' છે અને દર વરસના રખેતા મુજબ તે ઉપચોગી બાબદોષી ભરપુર છે. કેલેન્ડરનો ઘણો મોટો ભાગ તેનાં નામ મુજબ જરથોશતી કોમને લગતી બાબદો પાછળ રોકવામાં આવ્યો છે. ચઝઢેન્દરી ૧૨૮૦ ના સાલનો પારસી ઇનતેખાબ પારસી કોમને મગફર કરનારો છે. તેમાં ગયાં વરસની પારસી સંખ્યાવતનો જુમલે આંકડો રૂપીઆ ૧૪૧૧ લાખનો મીં જગોસે જણાવ્યો છે. પારસી જેવી એક નાની મુઠીભર કોમની એ સંખ્યાવત બેશક પારસીઓ માટે હરખાવનારો છે. ગયે વરસ બંધાયેલાં પારસી ધરમનાં નવાં મકાનો, પાર-સીઓને મળેલા નવા ખેતાઓ અને આધા તથા બીજા જાણવાળેગ પારસી ખનાવોની સંપુરણ વીગત એ પારસી પંચાંગમાં આવી છે. એ ઉપરાંત મીં મેરવાનજ કુરકુનજ મરઝખાન, બાઈ શીરીનબાઈ પીરોજશાહ માણિકજ દમરી તથા નવાખ ખાં બાં ધનજીભાઈ ફકીરજ કેમોદોરના જનમ વરતાંતો તેઓમાંના છેલ્લા બે જણાની તસવીર સાથે આપયાં છે. હીંદુસતાનના પારસી ધરમ ખાતાઓની અને મોટા જરથોશતી આધેદારોની ટીપ રખેતા મુજબ આપવા ઉમાંટ ટપાલ અને તાર ખાતાંને લગતી જાણવાળેગ વીગતો, પારસી, પંચાયત હસતકના ધરમ ખાતાઓનો હવાલ તથા દેશાવરના કેટલાંક શહેરોના જરથોશતીઓને લગતી અને તેઓના ધરમ ફૂંડોને લગતી હકીકત એ પંચાંગમાં આવી છે. ફૂંડમાં ઝોરાસીયન કેલેન્ડર દરેક રીતે પારસી કોમને લગતી એક સંપુરણ ગાઈ છે અને સમળ્યાં પારસી કુટુંબોએ તે ખરીદીને કરતાંને ઉત્તેજન આપતું જોઈએ, ખસુસ કરીને એટલા માટે કે મીં મંચેરજ જગોશને એ કેલેન્ડરમાં આપેલી વીગતો ભેગી કરતાં કાંઈ જેવી તેવી મેદુનત પડતી નથી. દર વરસ આ ઉપચોગી કેલેન્ડર બાહર પાડીને પારસી કોમની સેવા બજાવવા માટે મીં મનચેરજ જગોશને મોટો ધનયવાદ થટે છે.

જમે જમશેદ-તાં ૩ જ અક્ટોબર ૧૯૧૧.

ઝોરાસીયન કેલેન્ડર-યુ'બઈ વરતમાન પરેસના બુજોરગ સાહાસીક મલિક શેઠ મનચેરજ હોશંગલ જગોશ તરફથી બહાર પડેલું ચઝઢેન્દરી ૧૨૮૧ ના સાલતુ કેલેન્ડર જેની એક નકલ અમે ઉપર મોકલી આપવામાં આવી છે તેનો પોહોંચ અમે ઉપકાર સહીત સચીકારીએ છીએ. આશરે ૨૦૦ પાના જેટલો દળદાર પાંચો પારસી વાંચક આલમને માટે રસીલો બનાવવાને મીં જગોશ તરફથી કાંઈપણ કચાસ રાખવામાં આવી નથી. ૧૨૮૧ ના મુજસતે સાલનો જાણવાળેગ પારસી ઇનતેખાબ, નવાં ધરમના મકાનો, પારસીઓને મળેલા નવા આધાઓ, ખેતાઓ, જરથોશ તીઓના ખાર માસના કેડા, તેમાં આખાં વરસની તારીખ, વાર, તેહેવારો, આતશબેદેશાન, દરેમેદેર વગેરે ટીપ ધરમશાળા, દોખમા, વગેરેની હકીકત, જરથોશતી સુલેહના અમલદારોની ટીપ, જરથોશતી શેરીફો, કાઉનસીલરો, યુનીવર્સીટીના પારસી ફેલોઝ, યુ'બઈની મચુનીસીપલ કોરપોરેશનના અને સટે'ડીંગ કમીટીના પારસી મેમ્બરો, યુ'બઈ પુણા, કરાંચી અને સુરતની પારસી મેમ્બીઓનીઅલ કોરટના ડેલીગેટો, સોક્કીસીટરો, બેરીસટરો વગેરેની ટીપ, પોસ્ટ ખાતાંને લગતી જાણવાળેગ વીગતો-હીંદુસતાનના એક શહેરથી બીજા શહેર મોકલવા માટેના વીજળીક તારને લગતી જાણવાળેગ વીગતો, યુ'બઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાંને લગતી જાણવાળેગ વીગતો, ચીન, દમણ, અમરોલી, સુરત, કલકત્તા વગેરેમાં વસતા પારસીઓની જાણવાળેગ હકીકતો, સઘણ આ પુસતકમાં ખીચાખીચ સમાવેલું છે અને વળી તે તારીખ, વાર, આંકડાઓ સહીત રજુ કરેલું હોવાથી એક અભ્યાસીને તેમજ સાધારણ વાંચનારાને એકસરખું ઉપચોગી થઈ પડે છે. આ સાલના કેલેન્ડરમાં મરહુમ મીસ શીરીનબાઈ પીરોજશાહ માણિકજ ડમરી, તથા રાવલપીંડી વાળા મરહુમ નવાખ ખાનબહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજ કેમોડર સી. આર્. ઈ. કે. ઈ. એચ. ના સુ'દર મલેઝડ પેપર ઉપર ચીતરે આપવામાં આવ્યાં છે-પારસીઓ તરફથી કુન્યામાં બનતા ચાલુ અગત્યના બનાવોની પાડી ગોધો રાખવાડ કામ કાંઈ ખાવાડું નથી અને મીં જગોશ જે ઉલટથી એ કામ ઉપાડી લે છે તે માટે તેવાણે ભારે ધન્યવાદ થટે છે. અમે મીં જગોશને આ તકે એક સુચના કરવાની રજા લઈએ છીએ કે જેમ લાઈખ 'ધ ટાઈમસ ઓફ ઈન્ડીયા' યુ'બઈના પારસી રહેવાસીઓના નામોની ટીપ પોતાની ડીરેક્ટરીમાં આપે છે, તેમ મીં જગોશ પણ કરીને પોતાના કેલેન્ડરને પારસીઓમાં વધુ લોકપ્રીય બનાવવું. અમારી ખાત્રી છે કે એ તેમ કરવામાં આવશે તો ભવીષ્યમાં આ કેલેન્ડર હાલના કરતાં પણ વધુ લોકપ્રીય અને ઉપચોગી થઈ પડશે.*

સાંજ વરતમાન-તાં ૪ થી અક્ટોબર ૧૯૧૧.

* કેટલાક લાઈખ'ધો હેવીજ ભલાંભણ કરેઆ કરે છે; પણ એ કાંમ ધારવા જેવું શેહલું નથી, તે જેવો અખાં કામ કરે તેમનેજ ખબર પડે. ખુલાશો કરતાં લ'ખાંણ થઈ જાય છે.

ચઝઢેન્દરી ૧૨૮૧ નાં વરસતુ ઝોરાસીયન કેલેન્ડર ચાને પારસી પંચાંગ. તેમા મુજસતે સાલનો ઇનતેખાબ, દેશાવર ખાતેની દરેમેદરોની, વીગતો, જરથોશતીઓએ બંધાયેલાં કુખમાંઓ, સથાપેલાં પુસતકખાના, તથા ધરમનાં કેળવણી ખાતાંની ટીપ વગેરે જાણવાળેગ વીગતો આપવામાં આવી છે. યુ'બઈ સમાચાર તાં ૪ થી અક્ટોબર ૧૯૧૧.

ઝોરાસીયન કેલેન્ડર ચાને પારસી પંચાંગ-ચઝઢેન્દરી ૧૨૮૧ ના સાલતુ ચાને તાં ૧૩ મી સપ્ટેમબર ૧૯૧૨ થી તે તાં ૧૨ મી સપ્ટેમબર ૧૯૧૨ સુધીતુ પંચાંગ તેના કરતા શેઠ મનચેરજ હોશંગલ જગોશ તરફથી બંધાઈ બાહર પડ્યું છે જેની એક નકલ અમેને પુગાડવામાં આવી છે, જે અમે માન સહીત સ્વીકાર્યે છીએ. આ પારસ પંચાંગ શેઠ જગોશ ચઝઢેન્દરી ૧૨૪૦ ના સાલથી તે હમણા સુધી નીચમીત થોકબંધ કાહકતા આવે છે અને દર વરસે તેમાં કાંઈ અને કાંઈ ઉમેરોજ કરતા રહ્યા છે. આ પંચાંગ દરેક રીતે ઉપચોગી છે અને દેખસના ભાખીયા તરીકે ઘણી સારી ગરજ સારે છે, અમાં તે કશો શક નથી. શેઠ જગોશ તેને વધુ અને વધુ ઉપચોગી બનાવવાને જે

ખંત અને કાળજી રાખતા રહ્યા છે તેથી તેમને માટે માન ઉત્પન્ન કરવાનેજ સખખ મલે છે પણ આ પંચાંગ ભવીષ્યના “રેકર્ડ સ બુક” તરીકે ઘણાં કામ લાગે એમ હવાથી આપણે ઈચ્છી શું કે શેઠ જગોશ પોતાની એ માનીતી સેવા વધુ કેમો ઉપયોગી કરવાને જરૂર અને જેહમતની કચાસ રાખશે નહીં.

પારસી પંચાંગના સફા ઉલ્લાવયાથી માલમ પડે છે કે તેની શરૂઆત યજ્ઞદેજરદી ૧૨૮૦ ના સાલના ઈનતેખાખ ઉપરથી કરવામાં આવી છે. એ ઈનતેખાખમાં પારસીઓએ કીધેલી સખાવત, ધરમખાતાં તથા નવાં ધરમના મકાનો, પારસી સુલેહના અમલદારો, ફેલા, વીગેરે વીગેરે સમાઈ જાય છે. આ પછી નવા ખેતાખો, આધાઓ અને જરથોશતી કેળવણી વીગેરે સમાવવામાં આવી છે. આ વળાએ શેઠ જગોશ મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરફુનજી મરજખાનજી, મરહુમ ખાઈ શીરીનખાઈ દમરી અને નવાખ ખાં ખાં ધનજીભાઈ ફકીરજી કામારોર સા. આઈ. યુ. જનમ ચરીત તેમના ચીતરોસહીત દાખલ કીધું છે—આ સઘળું વાંચવાજોગ થઈ પડે છે. આવા પંચાંગને “પારસી પંચાંગ,” તરીકે બનાવવાને શેઠ જગોશ સેહજ પણ કચાસ રાખી નથી. વળી એ ઉપરાંત તેઓએ પોતાના પંચાંગમાં મુંબઈમાં પડેલા વરસાદ સને ૧૮૨૫ થી તે સને ૧૯૧૧ સુધીનો દાખલ કીધો છે. અમે શેઠ જગોશને માનપુરવક સુચના કરીશું કે તેઓએ પોતાના પંચાંગમાં એવી ઘણીજ જાણવાજોગ બાબતોનો સમાવેશ કરવા જોઈએ છે, કે જેમ ટાઈમસની ડીરેક્ટરીમાં કરવામાં આવે છે. અલખતાં તેમ કરવા માટે વધુ ખરચની અને મેહનતની જરૂર છે પણ પારસી જીવી સખાવતમાં મશહુર થયેલી કેમ શેઠ જગોશને તેમની વધુ મેહનતના બદલામાં દર નકલ દીઠ બેશક અડધો રૂપીઆ હુશતે એહરે વધુ આપવા માટે શેહજ પણ બડબડાટ કરશે નહીં. શેઠ જગોશને આ અખતરો આવતા સાલથીજ અજમાવવાને સુચના થઈ શકે. પણ શેઠ જગોશ પોતાની ૭૧ સાલની પાકટ વય છતાં પારસી પંચાંગ જેવું તનમનને થાકતી નાખ નાર કામ ચાલુ કેમ રાખી શક્યા છે એ અમારો અજબબી છે અને તે માટે આખી પારસી કેમ એ શેઠની થોડી અહેશાનમંદ કહેવાશે નહીં. આ માટે અમે શેઠ જગોશને “બુબારકબાદી આપીશું,” અને ઈચ્છીશું કે એ ભલા શેઠ બીજાં ઘણાક સાલ સુધી પોતાની આ શહેરની સેવા બજાવવાને ભાગ્યવંત નીવડે.

અખબારે સોદાગર—તાં ૯ મી અક્ટોબર ૧૯૧૧.

પારસી પંચાંગ—યજ્ઞદેજરદી ૧૨૮૧ ના સાલજી ઝેરાસટરીયન કેલેનડર ચાને પારસી પંચાંગ તેના મગટ કરતા મુંબઈ વરતમાન પરેસના માલિક અને મુળ આ શહેરના વતની મીં મનચેરજી હોસંગજી જગોશ તરફથી અભીપ્રાયારથે મળ્યું છે. હમેશાં પંચાંગો સાધારણ રીતે બારજ માસજી હોઈ શકે, પણ તેમાં બીજી બીજી ઉપયોગી બાબતો સમાવી પંચાંગને મહોટા દળદાર પુસ્તકના આકારમાં ફેરવી નાંખવાની જે રીતી કેટલાંક વરસોથી મસરી છે, તેને લીધે આ પંચાંગ દીન પર દીન પંચાંગ નહીં પણ એક જાતની જરથોસતી ડીરેક્ટરી થઈ પડી છે. એ પંચાંગમાં આગલા વરસના મુખ્ય બનાવો, પારસી ધરમખાતાં, પારસી સખાવતો, પારસીઓને મળેલા ખેતાખો લીસ્ટ. જરથોસતીઓને મળેલા આધા, જરથોસતીઓને મળેલી સકેલરસીપો, વસતીની ગણતરી, ગુજસતે સાલમાં થયેલા જાણીતા મરણોની નોંધ, આનસખેહરમાં દરેહમેહર, આદરનો, ધરમશાળાઓ, દૂખમાઓ, જાહેરમકાનો, પુસ્તકખાનાં, દવાખાનાં, કેળવણી ખાતાંઓ અને ધરમ ફાંટોની ટીપો આપવા ઉપરાંત જરથોસતી જે પીંડું લીસ્ટ, શેરીશો, કાઉનસીલરો, ફેલાજની ટીપ, મેટરીમોનીઅલ કેરટના ડેલીગેટોની ટીપ, આખી તેના ઉપયોગી પાણામાં વધારો કરવામાં આવ્યા છે, એ ઉપરાંત કેમની જાણવા લાયક બાબતો સાથે પોસ્ટ અને તાર વીગેરે ખાતાને લગતી ઉપયોગી બાબતો સમાવવામાં આવી પંચાંગને વધુને વધુ ઉપયોગી બનાવ્યું છે. બારે માસના કોઠામાં પારસી રોજ તારીખ સાથે હિંદુ તીથી, અંગરેજ અને મોહામેદન તારીખ અને જરથોસતી સાથે દરેક કોમના તેહવારોની ટીપ આપી એ પંચાંગ દરેક વેપારી પછી તે હિંદુ હો કે જરથોસતી હો કે મોહામેદન હો તે દરેકને એક સરખું ઉપયોગી થઈ પડે એવું બનાવવામાં આવ્યું છે; હમે મીં જગોશને આ સથળે જણાવીશું કે જેમ જરથોસતી કેલેનડરમાં જરથોસતી તેહવારો સાથે હિંદુ, ખ્રીસતી, મોહામેદન તેહવારો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે તેમ પંચક, વયતીપાત, યોગ વીગેરે દાખલ કરવા સાથે રાસીઓ, તેનો ભાવ અને પનોતીઓ તેમજ ચાલુ દશાઓનો કોઠો વીગેરે જ્યોતીશની ઉપયોગી બાબતો દાખલ કરશે તો તેથી પંચાંગના ઉપયોગી પાણામાં વધુને વધુ વધારો થયા સીવાય રહેશે નહીં; કેમકે રાસીઓ અને ગ્રહદશા હિંદુ પારસી વીગેરે સરવેને એકજ હોય છે.

દેશી મીત.—તાં ૧૨ મી અક્ટોબર ૧૯૧૧.

સવીકાર અને અભીપ્રાય—ઝેરોસ્ત્રીયન કેલેનડર—મુંબઈ વરતમાન પરેસના સાહાસીક માલિક શેઠ મંચેરજી હોસંગજી જગોશ તરફથી બહાર પડેલું યજ્ઞદેજરદી ૧૨૮૧ ના સાલજી કેલેનડર જેની એક નકલ અમે ઉપર મોકલી આપવામાં આવી છે તેની પહોંચ અમે ઉપકાર સહીત સવીકારીએ છીએ. આશરે ૨૦૦ પાના જેટલું દળદાર પુસ્તક પારસી વાંચક આલમને માટે રસીજી બનાવવાને મીં જગોશ અચાગ શ્રમ લીધો છે. ગુજસતે સાલનો જાણવાજોગ પારસી ઈનતેખાખ, નવા ધરમના મકાનો, પારસીઓને મળેલા નવા આધાઓ, ખેતાખો, જરથોશતીઓના બાર માસના કોઠા, તેમાં આખા વરસની તારીખ, વાર, તેહવારો, આતશબહેરામ, દરેહમેહર વગેરે ટીપ, ધરમશાળા, દોખમાં વગેરેની હકીકત, જરથોશતી સુલેહના અમલદારોની ટીપ, જરથોસતી શેરીશો, કાઉનસીલરો, યુનીવર્સીટીના પારસી ફેલાજ, મુંબઈની મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશનના અને સ્ટેનડીંગ કમીટીના પારસી મેમ્બરો, મુંબઈ, પુના, કરાંચી અને મુરતની પારસી મેટ્રીમોનીઅલ કેરટના ડેલીગેટો, પારસી વકીલો, સોલોસીટરો, બેરીસ્ટરો વગેરેની ટીપ, પોસ્ટખાતાંને લગતી જાણવાજોગ વીગતો, હિંદુસતાનના એક શહેરથી બીજે શહેર મોકલવા માટેની નીજગીક તારને લગતી જાણવાજોગ

વીમતો. મુ'બઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાને લગતી જાણવાજોગ વીમતો, ચીન, દમણ, અમરોલી, સુરત, કલકત્તા વગેરેમાં વસતા પારસીઓને લગતી જાણવાજોગ હકીકતો, સમજી આ પુસ્તકમાં ખીચાખીચ સમાવેલું છે અને વળી તે તારીખ, વાર, આંકડાઓ સહીત રજૂ કરેલું હોવાથી દેશ પરદેશ વસતા જરથોસ્તીને ભારે ઉપયોગી થઈ પડે તેવું છે. આ સાક્ષના કેલેન્ડરમાં મરહુમ મીસ શીરીનખાઈ પીરોજશાહ માણિકજી ડમરી, તથા રાવલપીડીના મરહુમ નવાબ ખાનખાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કેમોડોર સી. આઈ. ઈ. કે. ઈ. એચ. ના સુંદર ગલેક્ડ પેપર ઉપર ચીતરે આપ વામાં આગ્યાં છે. પારસીઓ તરફથી કુન્યાના જુદા જુદા ભાગોમાં બનતા ચાલુ અમત્યના બનાવોની પાકી નોંધો રાખવાનું કામ યુસીબતી ભરેલું છતાં મીં જગોશ જે ઉલટથી એ કામ ઉપાડી લે છે તે માટે તેમને ભારે ધન્યવાદ થઈ છે. અમો આશા રાખીએ છીએ કે દેશપરદેશમાં વસતા જરથોસ્તી ખીરાદરો મીં જગોશના સહાસને ઉત્તેજન આપવાને અને તેઓના કીમતી કેલેન્ડરથી પોતાની લાયબેરી દીપાવવાની તક યુમાવશે નહિ. કેલેન્ડરની કીમત રૂ. ૧-૪-૦ તે તર્ધાર કરવાની મહેનતના પ્રમાણમાં કાંઈજ નથી.

કેરોનેશન એડવરડટાઈસર-તાં ૧૯ મી અક્ટોબર ૧૯૧૧.

“જોરાસ્ત્રીઅન કેલેન્ડર”—મીં જગોશનું ‘જોરાસ્ત્રીઅન કેલેન્ડર’ યાને ‘પારસી પંચાંગ’ ડું ૪૧ મું પુસ્તક આવી મળ્યું છે. રાખેતાની ભેટનો રિવયુ લેતાં આનંદ ઉપજે છે, કે આ પંચાંગ દીન પ્રતીદીન અવનવા ફેરફારો પાતામાં કરવું રહી ઉત્તરેતર વૃદ્ધિગત થવું જાય છે! પારસી સંપ્રદાયો, પારસી નોંધો, પારસી મરણો, પારસી જનમે પારસી ધરમના નવા મકાનો, પારસી આતશબહેરામો, દરેહમદરો, ધરમશાળાઓ, કુખમાઓ, પુસ્તકખાનાઓ કેળવણી ખાતાઓ, ધરમ કુંડો, રોજ, માહ, સન, તારીખ, તીથી, વાર અને હવે પછી બનનાર અગત્યના બનાવો વગેરે વગેરે અનેક પારસી-ખાખદો, કે જે હરેક પળે જોવા જાણવાની જરૂર પારસી-જરથોસ્તી આલમને પડે છે, તે એક ખરી ખુબીથી આ પુસ્તકમાં સમાવવામાં આવી છે. જે સમજી બાખદો સત્તાધારીજ હોય છે, એમ ખાસ કહેવાની જરૂર નથી. મીં જગોશ તરફથી આ સમજી મેળવી, ભેટું કરી, પ્રગટ કરવા માટે જે પરિશ્રમ લેવામાં આવે છે; તે ખરેખર પુરતી કદર કરવાને લાયક છે. એ તો નક્કીજ છે, કે હાલના અધર-ઉડાવતાં જમાનામાં આવી ચીપી ચીપીને ખારીકે ખારીક ખાખદોપર હકથી જ્યાંદા ધ્યાન આપતા રહેનાર લલિધયના બીજા જગોશ કે જગોશ પારસી-આલમને મળવા યુક્તકેલ છે! એક પંચાંગ, કે જે ખરેખર વ્યવહારપયોગી, “નિત્ય-કરમ” જેવાં સંપુરણ નિયમિતપણાના તત્વાથી પુર-બનેલું હોય તે એક, તેવું પંચાંગ તે આ ‘પારસી પંચાંગ’ છે, કે જેની જોડી, પારસી સંબંધના બીજા એવા કોઈ સાધનોમાં જડવી યુક્તકેલ છે, એમ કહેવું અતીશયોક્તિ નથી. રાખેતાના ચાલુ વિષયોની જેમ, જે તે નોંધો આ વળા પાળુ આવેલી હોવાથી તેમજ નવિન દાખલ કરેલી બીજી બાખદો ઘણી સંભાળથી દાખલ કરેલી હોવાથી તે ઉપર ટીકા કરવાનું રહેતું નથી. જેથી મીં જગોશને તેમના આ મશાંધાપાત્ર પરિશ્રમ માટે ઘટિત મુબારકબાદી આપી કેલેન્ડરને ઉંચું મુકીશું! કે જે ફક્ત રૂ. ૧ ની નીરજીવ કીમતમાં દરેક પારસી-ધરમમાં જગ્યા પામવાને પુરવું લાયક છે! મળવાનું કોણું—મુ'બઈ ચંદનવાડી—ધર નંબર ૧૪૧ વરતમાન પરેસની આફ્રીસ

નવસારી પત્રીકા. તાં ૨૯ મી અક્ટોબર ૧૯૧૧.

યજ્ઞદેવરદી ૧૨૮૧ ના વરસનું જોરાસ્ત્રીઅન કેલેન્ડર—ઉપરું કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ દર વરસના રાખેતા મુજબ મુ'બઈ વરતમાન પરેસના મલિક મીં મચ્ચેરજી હોશંગજી જગોશ તરફથી પારસી કેમની ઉપયોગી નોંધો સાથે બહાર પડ્યું છે જેની પહેલું માન સહીત સર્વોકારીએ છીએ. એ પંચાંગમાં પ્રથમ ગયા યજ્ઞદેવરદી વરસનો ઇતિખાબ આપવા પાછળ ૨૦૦ પાના રોક્યાં છે અને તેમાં પારસીઓએ કરેલી સંપ્રદાય, ધરમખાતાં, નવા ધરમના મકાનો, જરથોસ્તીઓને મળેલા ખિતાબો, ઓખા, નીમણુકો, કેળવણી, પરીક્ષા તથા ઇનામો અને રકાસરશીપો, ઉલ્લી વસતીની ગણતરી વગેરે વીગતોનો સમાશ કર્યો છે. તે પછી જાણીતા જરથોસ્તીઓના મરણો અને મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરફુનજી મરહુમખાનડું જીવનચીત્ર, મરહુમ નવાબ ખાં બાં ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાડોર સીં આઈ. ઈ. ડું જનમ ચરીત્ર તેમની છબી સાથે તથા મરહુમ ખાઈ શીરીનખાઈ પીરોજશા માણિકજીના મરણની નોંધ સખી સાથે આપ્યા છે. જે પછી ૧૨ માસના પારસી રોજ, વાર અંતરેજી તથા હીંકુ તીથી ઉપરાંત જાણવાજોગ બનાવોનું પંચાંગ આપ્યું છે. જે પછી જરથોસ્તીઓના આતશબહેરામો તથા દરેમદરોની ટીપ અને તેને લગતી વીગત, કોખમાઓની ટીપ, બંધાવનારાઓ કોણુ અને ક્યારે બંધાયા તેની વીગત સાથે, જરથોસ્તીએ સંધાપેલા ધરમના કેળવણીખાતા, ધરમના કુંડો, ખિતાબ મેળવનારાઓ, જરથોસ્તી કાઉનસીલરો, મેટરીમોનીયલ કોરટના ડેલીગેટો, જરથોસ્તી બારીસટરો, પાસટ ખાતાને લગતી જાણવા જોગ વીમતો, પારસી પંચાયતના ધરમ ખાતાઓની વીગતો—સુરતની પારસી પંચાયતના લગતી જાણવા જોગ વીમતો, ૧૮૬૫ થી દરવરસે જુદી જુદી વયના પારસીઓમાં થયેલાં લગનોની તથા ૪૦ વરષમાં મુ'બઈમાં થયેલાં મરણોની, મુ'બઈમાં પડેલા વરસાદ, યજ્ઞદેવરદી સને ૧ થી ૪૧૦૦ સુધીના વરસોના કોઈ પણ શહેનશાહી માસના કોઈપણ રોજે કહ્યો વાર આવે છે તે જાણવાની સુરતવાસી મીં પાલણજી બેજનજી કોટવાલની સહેલી ગણતરી વગેરે બાખદોનો સમાશ કર્યો છે. એ પંચાંગનું ૪૧ મું વરષ છે અને દર વરષ તે વધુ ખેચાણકારક બનાવવાને પારસીઓની સમજી ઉપયોગી બાખદો આપવાની પ્રવ. તાખનાર ઘણી કાળજી રાખતા જાણાય છે, પંચાંગનું ઉપયોગીપણું અને તેને માટે લેવાયેલી મહેનત જોતાં તેની રૂ. ૧ ની કીમત વધુ જાણશે નહીં અને દરેક પારસી કુંડુંખમાં એકેક નકલ રાખી મીં જગોશના કામની કદર ખુબરો એવી આશા રાખીએ છીએ.

ગુજરાત મીત્ર-તાં ૫ મી નવેમ્બર ૧૯૧૧.

વરતમાન પત્રસેના મત.

ઝોરાસ્ટ્રીઅન કૉલેડર.—યઝદેજ્જરદી સને ૧૨૮૧ નાં સાલના ઉપલાં પારસી પંચાંગની પાંચમી કપુલતાં ખરેખર અમુને પુરાણી ઉપજે છે; કેમ કે તે પાછળ ધણીજ ઉત્તમ મકારે મેલનત અને અઠાગ કાલજી લીધેલી જોવામાં આવે છે. એમાં સમાયલી એકે એક બાબદો એકથી એક વધુ ઉત્તમ, ઉપોચ્ચાગી અને જાણવા જેમ છે. તે એવી કે તેનાથી કોઈ પણ પારસી ઘેર અનજાણુયા રહેવું જોઈએ નહીં. આખા પારસી દોલાંને માટે એવી તો ઉપચોગી બાબતો સમાયલી છે કે, એવું દરેક પાનું ફેરવતાં તેમાંથી કોઈને કોઈ નવું જાણવાનું આપણને મળી આવે છે. સુખ્ય કરીને તેનો આખાં વરસનો ઇનતેખાબ તો જાણે કે પારસી કોમની દેશ પરદેશની તવારીખજ તેમાં સમાયલી દેખી શકાય છે. પારસીઆંમિ એક વરસમાં સખાવત કેટલી કીધી તો અઉદથી પંદર લાખની: તેમાં ઉઠમણનાં ધરમખાતાંની કેટલી, ધરમનાં નવાં મકાનો એ શાલમાં કેટલાં બંધાયા; જેવાં કે દરેમેહુરો, દોખમા, સઘડી, ધરમશાળા દવાખાના, કેળવણીખાતાં; વીગેરે વીગેરે તહુરે કીશમનાં નવાં વઘેલાં ધરમસથાનેનો તુલોતવીલ અહેવાલ અને તે ઉપર થયેલો ખરચ જાણાવેલો છે. વળી એ વરસમાં કયા કયા ભાગ્યશાળી પારસી ગ્રહસથોને કેવા ને શું શું નવા ખેતાબો મળ્યા તેની વીગતો આવે છે. કેળવણીમાં પારસી કોમે ગયે વરસે શું નામ મેળવ્યું; એવા નેમણુકો માન અકરામો કેવાં કેવાં અને કોનણે કોનણે મળ્યાં તેની તવારીખ પાંચ્યાજ કરો. પરચુરણ બનાવે તો એક પાછળ બીજે એમ હારખંધ કટારોથી ભરપુર છે. ઇનતેખબના છેલ્લા ભાગમાં વળી એક જાણવા જેમ બાબત આવે છે તે એ વરસમાં કયાં જાણીતા પારસીઆના મરણ નીપજ્યા તેની વીગતો આપ વામાં આવેલી છે એમા પરચુરણ મૃત્યુકો ઉપરાંત જાણવા જેમ લંબાણ તવારીખવાળાં અને કીરતી ભરેલા મૃત્યુકો મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરફુનજી મરઝબાનજી તથા રાવલપીરીવાળા નવાબ ખાન બહાદુર ધનજીભાઈ કામાડોરજી મૃત્યુની વીગત ધણી ઉપચોગી છે. તેમના મરણની વીગત ઉપરથી જોવામાં આવે છે કે બહાર દેશાવરમાં નીકળી ગયેલા જરથો-સતીઆ સરકાર દરખાસ્તનાં કામો કરીને કેટલું માન પાન મેળવે છે તેની વીગત તો જેવા મીં કામાડોરજી લંબાણ વરાણન ધીરજી વાચી શકશે તેઓનેજ માલમ પડશે. તેવુંજ સરસ અને ઉપચોગી વીગતથી ભરપુર મીં મેરવાનજી મરઝબાનજી અને તેમના નામીયા ખાનદાનજી વરાણન પણ આપવામાં આવેલું છે તે પણ લંબાણ પણ વધુ ઉપચોગી અને સુખર્ધના જાણીતા કલમકશ મીં રસતમજી ખરજેરજી પેમાસતરની કલમથી લખાયલું છે. મીં કામાડોરની અને બાઈ શીશીનબાઈ પીરેજશા ડમરી તે ગોડલવાળા મીં પીરેજશા પોલીસ ઇનસ્પેક્ટરના ખેટીની સુંદર છબીઆ આપેલી છે. આ બધા ઉપરાંત બીજી રાખેતાની જાણવા જેમ વીગતો અને બારે માસનાં જરથોસતી પંચાંગની હુકીકત એમાં કેટલી બધી પુરી પુરણ છે કે તેની વીશતારીને નોંધ લેવા બિશીઆ તો ધણું લંબાણ થઈ જાય. કુંકામાં માત્ર એટલુંજ કહેવું બરા ઘરો કે આતું એક મોટા પોથા જેવું કૉલેડર જ્યાં સુધી કોઈબી ધણી હાથમાં લઈને વીશતારીને જોય વાંચે નહીં ત્યાં સુધી તેની ખુબી અને કીરતી કોઈને પણ માલમ પડેજ નહીં. તેને માટે અમે અમારી સઘળી હુમ કોમને મજબુત ભલામણ કરવાને ચુકતા નથી કે આતું એક સરસ સુંદર અને બધી વાતે ઉપચોગી બનાવેલું અને વળી માત્ર સવા રૂપીઆનીજ કીમતવાળું દલદાર કેલેડર કોઈબી પારસીએ ખરીદવાથી ખાતલ રહેવું જોઈએ નહીં, એજ હુમાર અતરે ખાસ કહેવું છે.

ભરચ સમાચાર. તા. ૯ મી નવેમબર ૧૯૧૧.

“પારસી પંચાંગ”—યઝદેજ્જરદી ૧૨૮૧ ના વરષનું આ એક દળદાર પંચાંગ છે, તેની એક પ્રતી અમેને મળી છે. વરતમાન પત્રસેના મલેક મી. મંનચેરજી હોસંગજી જંગોશી દર વરષના રીવાજ પ્રમાણે હાલતું પંચાંગ બહાર પાડી પારસી કોમની તેઓએ સારી સેવા બજાવી છે. એ પંચાંગમાં ગયા વરષમાં બનેલા બનાવો ઇત્યાદીની લંબાણ વીગત આપી છે. તે રીવાય ધરમના કુંડોની, જાણીતા ગ્રહસથોની અને ધરમનાં મકાનો ઇત્યાદીની આપેલી વીગત જેટલો મનન કરવા યોગ્ય છે, તેટલી તે ધ્યાન ખેંચનારી તથા ઉપચોગી પણ છે. “પારસી પંચાંગ” પારસી કોમને એક આરસી સમાન છે. મી. જંગોશી આ પંચાંગ બહાર પાડી પારસી કોમની ઉત્તમ સેવા બજાવી છે. તેમનો આવા રૂડો સહાસ અને શ્રમ જોઈ અમે ખુશી છીએ. મી. જંગોશીના સહાસનો અમે બીજી કોમના સહાસીકોને અને લેખકોને એવાં પંચાંગ પ્રગટ કરવાની ભલામણ કરીશું.

સતયવકતા. તા. ૬ ડી બનયુઆરી ૧૯૧૨.

ઝોરાસ્ટ્રીઅન કેલેડર—યાને પારસી પંચાંગનો વારસોક પોથો ધણી દીવસ થયા રીવયું માટે મળેલો છે. કરતા મી. જંગોશીના આ ૪૧ માં પુસ્તકના શીર્ષકાર કરતાં અનહુદ પુરાણી ઉપજે છે, કે “ઝોરાસ્ટ્રીઅન કેલેડર” યાને અમે વરસોથી કહેતા આવયા તેમ “પારસીની આરશી” જ છે. કે જેમાં અનેક ઉપચોગી પારસી બાબદોને બહુજ સતદાર રીતે સમાવી રોજના વપરાસની એક ધરધતુંજ હોજતી ચીજના માફક કરી કુંકયું છે. સરેસતા પ્રમાણેનો સઘળો નોંધો, સખાવતો, અને અમતયના બનાવોને દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. અને તે સઘણું અતી પરીશ્રમે તઈયાર કરેલું સ્પષ્ટ માલુમ પડી આવે છે, છતાં તે પરીશ્રમના પ્રમાણમાં તેની નજીવી કીમત રૂ. ૧૧ કોઈજ નથી, તો દરેક જરથો-શતી ધરમાં તેની એકેક પ્રત જમયા લેવા પામે એમ ઈચ્છી, મીં જંગોશીને તેમના આ એકતાલીસમાં પરીશ્રમ માટે સુખારક બાદી આપીએ છીએ.

નવસારી પ્રકાશ-તા. ૧ ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨

“ઝોરાસ્ટ્રીઅન કેલેડર”—૧૨૮૧ યઝદેજ્જરદીના શરૂ થવા સાથે ખતમ થયેલાં ૧૨૮૦ થી ૦ ના સાલનો જરથોસતી આલમનો ઇનતેખાબ મીં મનચેરજી હોસંગજી જંગોશી તરફથી પ્રગટ થઈ બહાર પડ્યો છે. હર સાલના નીચમ સુખળ મામ જરથોસતી બાબદો અને નોંધોથી આ પાઠો છલાછલ છે. આ કેલેડરની બારીક નોંધ પ્રમાણે ગયા સાલમાં પારસી

સંભાવત રૂપીયા સાઠ ચઢે લાખની થવા ગઈ છે. નયાત જાતનો તકાવત નહીં રાખનાર, હોદ્દની આજ એક મુખ્ય કામ છે, જેનો સંભાવતનો ફસત કામ અને પરકામ તરફ એક સરખો લાંબાય છે. ઉપલી મોટી સંભાવતમાંથી એક સારો હોસસા દરેક કોમિના લાલ અરથે વપડાનાર છે. અલખતા આખા સાલ દરમીયાન ખનતા પારસી ખનાવોની નોંધ દરેક પારસી છાપાઓમાં જુદી જુદી અને જુદે જુદે વખતે છપાય છે; પણ એક વખત વંચાઈ રહ્યા બાદ તે નકામી થઈ પડે છે, તેથી તે સઘળી વીગતવાર નોંધો એકઠી કરી સામટી પ્રગટ કરવા “જોરાસીયન કેલેન્ડર” જેવું આવકારદાયક અને કોમોપયોગી કામ વરથો થયાં ખંત, કાલજ અને મેહનતથી નીચમીત ચાલુ રાખવા માટે ખુબેરમ મીં જોગાસને મુખારકબાદી આપતાં અમારા દરેક જરથોસ્તી વાંચકોને ભલામણ કરીશું કે આ એકલકોકલ કોમી કેલેન્ડરના તેઓ જમુકના ખરીદદાર બને. આ કીમતી પુસ્તકની કીમત માત્ર રૂ. ૧ છે.

કીરદોસ-અકટોબર ૧૯૧૧.

જોરાસીઅન કેલેન્ડર—મીં મનચેરજી જોગાશનો વારષીક પોષ્ટા હુમારી ટેબલ પર આવી પડ્યો છે. જેકે કામની જાલસા ને રોકાનો વીરોધ હતી છતાં પણ આ પોષ્ટાને ઉપલાવતાં લગાર દીલ બેહલાવયું છે. પારસી સખી દીલ શરદો મમે તેવાં ખુમરાણુ છતાં દર વરષ કેટલો મોટો લાભ આપયો જાય છે તેના અમુક પુરાવો આ દળદાર પોષ્ટો છે કે જેનાં પાનાં ફેરવતાં તે તુરત જણાય છે. આ પોષ્ટામાં પ્રગટ થયેલો યુજ્જને સાલનો ઈતેખાખ તથા બીજી પરચુરાણુ વીમતો ઘણી આવકારદાયક છે તેમાં કશો શક નથી. મરહુમ શેઠ મેરવાનજી મરજખાન, ખાં ખાં ધનજીભાઈ કોમોડર અને મરહુમ મીસ શીરીનખાઈ દમરીનાં જીવન વૃત્તાંતો વાંચવાં જોગ છે. દર વરષ આવી એક પોષ્ટો તઈયાર કરવો ને ધડયાલના ચોકાની પેઠે તે વખત સર બહાર પાડવો એ કાંઈ ખાવાનો લાડવો નથી. વળતાં પાણીમાં આવતા જતા ખુબેરમ મીં જોગાશ એક જવાનને જાજતી હીમતથી આ કામ કરી પારસી કોમની ગુપચુપ જે સેવા બજાવે છે તે તેમને અતી ઘણી માન ભરી છે. આજે થોડું કરી ખાંજ મારનારાઓ ઘણાઓ હોય છે. હમો ઈચ્છીએ છીએ કે આવતાં વરસથી આ કેલેન્ડરમાં મુજબ તેમજ દેશાવરનાં જરથોસ્તીઓનાં નામની ટીપ તેમનાં સરનામાં સાથે પ્રગટ કરવાનો સહાસ ઉપાડવા મીં જોગાશ તઈયાર થાય, અલખત એ રંજ અને ગંજના ભાગનો સહાસ છે; પણ તેમ થતાં આ કેલેન્ડર દરેક દરેક જરથોસ્તીને અતી ઉપયોગી થઈ એક રેકોર્ડ સમાન થઈ પડ્યા વીના રહેશે નહીં. મીં જોગાશને દરેક ફતેહ ઈચ્છતાં હમો એટલું જ ઈચ્છીશું કે એવાં અનેક કેલેન્ડરો પ્રગટ કરવા એઓ શક્તીવાન બને!

ગુજરાતે ઈજમ. અકટોબર ૧૯૧૧.

જોરાસીઅન કેલેન્ડર ચાને પારસી પંચાંગ, ચઢેજરદી ૧૨૮૧ નાં વરસનું—મુજબ વરતમાન પરેસના માલિક મીં મનચેરજી હોરાંગજી જોગાશના નામ સાથે હંમેશા જોડાયેલું આ પારસી કોમને માટેના ઉપયોગી કેલેન્ડરની એક નકલ અમને કરતા તરફથી ભેટ મળી છે જે ઉપકાર સહીત સ્વીકાર્યે છીએ. કેલેન્ડરના પુઠાં ઉપર જણાવ્યા મુજબ ચઢે ૧૨૪૦ થી તે નીકલે છે અને તેથી આ નવું કેલેન્ડર પોતાનું ૪૧ મું વરસ શરૂ કરે છે, અને આટલો લાંબો વખત થયાં મીં જોગાશ સાહીતયરૂપી કોમોપયોગી કાર્ય ખંતથી બજાવે છે તે માટે તેવાણને સાબાશી આપ્યે છીએ. કેલેન્ડરમાં “રેક્રનસ” ને માટે કોમને લગતી કેવો કેવી અમતયની બાબદો સમાવેલી છે તે સાંકળ્યું ઉઘાડતાં વારજ રોશન થઈ જાય છે, અને આ કેલેન્ડર બનાવવા માટેની સત્તાવાર બખરો મેળવવા કેટલી બધી મહેનત તેના કરતાં કરવી પડતી હશે તેનો ખયાલ ફક્ત સાંકળ્યાં ઉપરથી કરી શકાય છે. “ટાઈમસ ઓવ ઈંડયા ડીરેક્ટરી” જેમ બધી કેમો માટે સામાન્ય રીતે ઉપયોગી છે, તેમ આ કેલેન્ડર પારસી કોમને માટે ઉપયોગી લેખાનું જોઈએ. આ કેલેન્ડરમાં હજી થોડીક પારસી કોમને અમતયની બાબદો ઉમેરવા માટે મીં જોગાશનું ધ્યાન ખેંચવાની રજ લઈએ છીએ. મુજબ તેમજ બહારગામોના આતશખહેરાઓ અને દરેમહેરોનાં નામો સાથે આપણા માનવંત દરેક સાહેબો તથા દરેક દરેમહેરના બાય દેનાર પંથકી તથા મેનેજંગ તરફી સાહેબોના નામો પણ કોલમ પાડીને તયાંજ આપવામાં આવે તો એ પાક મકાનોના કારોબારીઓ સાથેના પત્રવહેવાર ચલાવનારાઓને માટે કેલેન્ડર પોતાનું ઉપયોગીપણું વધારી આપશે. વળી પારસી કોમોપયોગી કાર્ય કરનારી જાહેર મંડળીઓ તથા તેની નેમો વગેરે ટુંકમાં પણ આપવાની બહુજ જરૂર છે. અલખતાં આ ફક્ત નફા સુચના રૂપેજ અમો કહીએ છીએ, અને આશા છે કે આ સુચના મીં જોગાશની પ્રસજતા પામશે. મીં જોગાશ ફક્ત ૧૧ રૂપીઆની કીમતમાં બહુ કીમતી ખોરાક પુરી પાડે છે!

કરશો મરદ-અકટોબર ૧૯૧૧.

પહેાંચ અને અભીપ્રાય—મુજબ વરતમાન પરેસના સાહુશીક માલિક મીં જોગાશ દર વરસે જે જોરાસીયન કેલેન્ડર ચાને પારસી પંચાંગનો દળદાર પોષ્ટો ફક્ત રૂપીઆ સવાની નજીવી કીમતમાં બહાર પાડે છે, તેની ચઢેજરદી ૧૨૮૧ ના સાલની એક નકલ અમને રીવયુ માટે મોકલવામાં આવી છે, જેની પહેાંચ માન—એહશાન સાથે સ્વીકારીએ છીએ. ગુદસતે સાલના પારસી ખનાવોની સપુરાણુ નોંધ, સંભાવત વીગેરેની ટીપ ઉપરાંત જરથોસ્તી ધરમનાં મકાનો ધરમશાળાઓ, પુસ્તકખાનાઓ સાથે વકોલો, બેરીસ્ટર, સાલીસીટરો અને સુલેહના અમલદારોની પણ એક મંજલ હારમળા દાખલ કરવામાં આવી છે. આ પોષ્ટામાં આ વરસે જાણીતા મરજખાની નોંધમાં ‘સાસત ગોફતાર’ અને ‘દફતર આશકારા’ પરેસના માલિક મીં મેહરવાનજી ફરકુનજી મરજખાન, રાવજીવીડીવાળા નવાબ ખાં બાં જોમોડર ધનજીભાઈ ફકીરજી સી. આઈ. ઈ. કે. ઇ. એચ. (સખી સાથે) અને ગોડલ ફટ્ટના પોલીસ સુમીનદેનડેનડ મ

પીરોજશા માણિકજી ડમરીનાં મરહુમ બેટી મીસ શીરીનબાઈ (સખી સાથે નાં જીવન ચરીત્રનાં ખાસ પાનાઓ ઉમેરવામાં આવ્યાં છે. જાણીતા નરનારીઓના ઉત્તમ સદગુણોની આવી નોંધ લખીયેની આશા માટે આવકાર દાયક છે. પોતાની કામગીરી આવી ઉત્તમ સેવા બજાવી માટે અમે મીંડ જગોશને ધન્યવાદ આપીએ છીએ.

કુપી પાલીસા. નવેમ્બર ૧૯૧૧.

“જોરાસીયન કેલેન્ડર થાને પારસી પંચાંગ.” ય. જ. સને ૧૨૮૧, મુંબઈ વરતમાન પરેસ, ઇ. સ. ૧૯૧૧. દર વરષના રાખેતા મુજબ આ પંચાંગે વખતસર દરશન આપ્યાં છે તે માટે આપણને સંતોષ ઉપજે છે. હંમેશા મુજબ મુજસતે સાલનો ઇનતેખાવ, પારસી સંખાવત, અને પરચુરણ બનાવોની વીગત વગેરેની લંબાણ નોંધ લેવામાં આવી છે. હજી મા સફા ઉપર છેલ્લી વસતીની ગણતરી ઉપરથી મળેલી જાણવાબેગ વીગતે આપવામાં આવી છે જે અરેજ કીમતી થઈ પડશે. તેમાં જણાવવા મુજબ પારસી વસતી પ. ૬ ટકા વધી છે. આ જો અરે હોય તો ગતિમત ગણીશું. ગયે વરષ થયેલાં જાણીતાં જરથોસ્તીઓના મરણ, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ક. મરજબાન, મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ પીરોજશા દમરી, મરહુમ નવાબ ખા. બા. ધનજીભાઈ કુકીરજી કામાદોર સી. આઈ. ઇ. ના સખી સાથે જનમવૃત્તાંતોના ખાસ વધારા આપવામાં આવ્યા છે. પાસટખાતાંની વીગતને પણ જુલો જવામાં આવી નથી. આ કાલમ વેપારીઓ માટે ખાસ અગત્યની થઈ પડશે. મુંબઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાંને લગતી જાણવાબેગ વીગતને જુલો જવામાં આવી નથી તેમજ સુરત, અમરોલી, દમણ, ચીન અને કલકત્તાની અંજુમનનો વીગતો પણ જાણવાબેગ થઈ પડશે તેમાં શક નથી. આ પછી પારસી જનમ, લગન અને મરણ વગેરેના કોઠા આપવામાં આવ્યા છે અને ય. જ. સને ૧ થી ૪૧૦૦ સુધીના વરષોના કોઈ પણ શહેનશાહી માસના કોઈ પણ રોજે કયા વાર આવે છે તે જાણવાની સહેલી રીત પણ આપવામાં આવી છે જે ઉપરથી આપણા મીત્ર મીંડ મનચેરજીવું લેખું શું કરી શકે છે તેનો કાંઈક ખ્યાલ આવશે. મજબૂર કાલમ મીંડ પા. બે. કોટવાલને હાથે લખાયેલી છે. વળી ૧૨૮૫ થી ૧૯૧૧ સુધીમાં મુંબઈમાં કેટલો વરસાદ થયો હતો તે દરેક વરષના દરેક મહીનાને અનુક્રમે જણાવવાનું પણ બાકી રાખ્યું નથી. આ કાલમની કાંઈ ખાસ અગત્ય દીસત નથી. છેલ્લાં મુંબઈ મધેની ગરીબ જરથોસ્તીઓની ચાલીઓમાં રહેનારોઓનાં મરણ પ્રમાણમાં જાણવાબેગ ઘટાડો દેખાડતા એક કોઠો આપવામાં આવ્યો છે. આ સંખાવું અથાક મહેનતનું પરીણામ ખુલ્લું જણાય છે અને આપણું હજી ઈચ્છીએ છીએ કે આથી પણ કાંઈ વધુ સંગીન કરી બતાવવા આપણા વૃદ્ધ મીત્ર તંદરોસ્તી સાથે લાંબો જીવો ભાગવો ! આમીન !

ચેરામ—ડીસેમ્બર ૧૯૧૧.

“જોરાસીયન કેલેન્ડર થાને પારસી પંચાંગ.”—ચક્રદેવેન્દ્રી ૧૨૮૧ નાં વરસનું—કી રા. ૧ (પગટ કરતા—મનચેરજી હોસંગજી જગોશ; મુંબઈ વરતમાન પરેસ.) એક સાધારણ કામને સચોટ પાર ઉતારવા કેટલી કેટલી ખુસીબતો પડે છે તેનો જોને ખ્યાલ છે તેજ મીંડ જગોશની મહેનતને અરેખર વખાણશે એમાં શક નથી. દર વરસ સખત મહેનત ચાલુ રાખવી, અને બીજાં કામો ઉપરાંત દરરોજ બનતા બનાવોમાંથી સવજતીને લગતા બનાવો તારવી કાઢી તેને પ્રકરણ પ્રમાણે વહેંચી જાહેર મંજની જાણ માટે વરસની આખરીએ મુકવા એ જોખમ તેમજ અતીશય કંટાળાનું કામ છે; તો પણ મીંડ જગોશ હારી ખાતા નથી, પણ દર વરસે નવાંજ જોશમાં બહાર પડે છે. આ વરસનાં કેલેન્ડરમાં મુખ્ય જાણવાબેગ વીષય વસતીની ગણતરીનો છે, અને જેઓ સાહેબનાં મગજમાં એવો ધખારો બેસી ગયો છે કે પારસી વસતી દર વરસે ઘટતી જાય છે તેમને આમાં દરશાવેલા સતવાર આંકડાથી સહેજે જાણશે કે તેઓ ગંભીર જુલ કરે છે. જનમચી રીતરોમાં મરહુમ શેઠ મેરવાનજી કુરુનજી મરજબાન, બાઈ શીરીનબાઈ પીરોજશા માણિકજી ડમરી, નવાબ ખા. બા. ધનજીભાઈ કુકીરજી કામાદોર સી. આઈ. ઇ. નાં મુખ્ય છે. એ ઉપરાંત બારે માસના કોઠા, આતશ બેહરામો, દરેમેહરો અથવા આદરોનોની ટીપ, ધરમશાળા, જાહેર વપરાસનાં મકાનો, પુસતકખાનાં, દવાખાનાં, ધરમનાં કુંડો વીગેરે જાણવાબેગ વીષયો સમાવેલા છે. ગયાં વરસમાં સખાવતે બહાદુર પારસી કોમે પોતાનો ફાલો તેનાથી આગલાં વરસ કરતા વધાર્યો છે—એટલે કે કુલ રકમ લગભગ ૨૧ લાખ રૂપીયાની કીધી છે, જે અરેજ એ કોમને મુબારકબાદી લેવા જેવું છે “ઠાઇમસ ઓફ ઇન્ડીઆ” જ્યારે પોતાની હાયરેક્ટરી અને કેલેન્ડરના રૂ. ૧૦) લે છે, ત્યાં મીંડ જગોશ પોતાના હુમદીન બીરાદરો માટે જે તકલીફ ઉઠાવે છે તેનાં પ્રમાણમાં જોતાં રૂ. ૧ ની કીમતમાં આખી કામના બનાવોનું એક દલદાર પુસતક ધણુંજ સસતું લેખાય, અને તેને માટે દરેક જાતલાઈઓ એવાજ સાહેબને ટેકો આપવાની પોતાની ફરજ સમજતા થાએ એમ અમારું કહેવું ને માંગી લેવું છે.

કુરસદ—ડીસેમ્બર ૧૯૧૧.

“જોરાસીયન કેલેન્ડર.”—મીંડ મનચેરજી હોસંગજી જગોશનાં આ વારસીક કેલેન્ડર અથવા “પારસી પંચાંગ” ની ખબર અનેક રોકાણોને લીધે અમે અત્યાર સુધી લઈ શક્યા ન હતા. તા. ૧૩ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૧ થી તા. ૧૧ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૨ સુધીનું સને ૧૨૮૧ ચક્રદેવેન્દ્રીનાં સાલનું આ કેલેન્ડર હંમેશા મુજબ ઉપયોગી અને પારસીઓને બરતી જાણવાબેગ બાબતે અને હકીકતોથી ભરપૂર છે. આમાં સઉથી અગત્યનો ભાગ તો આમણાં સાલને જરથોસ્તીઓને લગતાં સખાવતનાં કામો, ધરમનાં મકાનો, ખેતાઓ, આધ્યા અને ઇનામો વગેરેનાં ઇનતેખાવોનો ભાગ છે, કે જેથી આ વેળા ૧૦૦ પાનાં ભરાયા છે. ગયે સાલ નીપજેલાં જાણીતાં જરથોસ્તીઓનાં મરણોવાળા ભાગમાં

‘રાસત ગોઠતાર’ પત્ર અને ફક્તાર આશકારા પરેસના મલિક મરહુમ શેઠ મેહરબાનજી ફરકનજી મરજમાનજી જનમચરીત તેમની તસવીર સુધાં આપેલું જેવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત દર સાલ અપાતી આવી છે તેમ જરોસતી. જિને લમતી હર મકાસની જાણવાજોગ બાબતો આ પુસ્તકમાં સમાવેલી છે.

રાસત ગોઠતાર તથા સતથ મકાશ-તાં ૩૧ મી ડીસેમબર ૧૯૧૧.

ઝોરાજીવન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ—[બનાવનાર—મીં મનચેરજી હોશંગજી જોગાસ.] યજ્ઞદેઝરદી ૧૨૮૧ નાં સાલનાં ઝોરાજીવન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગની પાંદડ્ય અમો ખુશી સાથ સવીકારચે છીએ. સરેશતા મુજબ આ વારષીક પોથો આ પારસી નવાં સાલની બામદાદમાં પોતાના ઉપચોગીપણાની ગવાહી સાથ બાહર પડચે છે. આ પંચાંગના ખંતીલા બનાવનાર મીં મનચેરજી જોગાસને એવણનાં ૧૨૮૦ નાં પંચાંગનો રીવયુ લેતાં અમોએ કરેલી એક નમ્ર સુચના ઉપર આ વરસનાં પંચાંગમાં તેણે ધ્યાન આપી તે ઉપાડી લીધી છે તે જાણી ખુશી છીએ. જરોસતીઆના બારે માસના કોઠાવાલા વીભાગમાં હીંકુ માસો જે મમાણે મોટા ટાઈપમાં છાપવામાં આવે છે તેજ મમાણે અંચરેજી માસોના નામો પણ છાપવાની શેઠ મનચેરજી જોગાસને અમારી લલામણ હતી. આ વખતનાં પંચાંગમાં તે મુજબનો સુધારો થયેલો જેઈ અમને ખુશી એટલા માટે લાગે છે કે પોતાનાં પંચાંગનાં ઉપચોગીપણામાં વધારો કરનારી કોઈ પણ સુચનાં ઉપર—જ્યાંસુધી પોતાથી બની શકતું હોય ત્યાં સુધી—નુરત ધ્યાન આપવાનું ઉદાર મન અને મગજશક્તી મીં જોગાસ ધરાવે છે અને દેખાડે છે. આ બરેબરાં ઉપચોગી પુસ્તકનાં પુઠામાં સુધારો કરવાની અમોએ ગચે સાલ કરેલી સુચના થું એટલી બધી અશક્ય દીસે છે કે અમને જવાબ દેતાં એવણ સાહેબ લખે છે કે “પણ હેવા બાહારના લપકા કરતાં કંઈ સંગીન બાબદોજ વાંચવા આપવી હેવા વીચાર કેલેન્ડરના કરતાનો તો છે” ? પણ મીં જોગાસ જુલો જય છે કે એવણનાં પંચાંગમાં વાંચવાલાયક સંગીન બાબદો આવે છે તેથીજ એ પંચાંગ વધારે જડાં, ચઢીયાતાં અને લપકાવાલાં કવરમાં બાહર પડવાની ખાસ જરૂર છે. એવણનાં પંચાંગ મધેની બાબદો લુખી, બીનઉપચોગી અને દનસાજ વમરની હોતે તો મજબૂર પંચાંગને સારાં શોભઈતાં પુઠામાં બાહર પાડવાની મીં જોગાસને સુચના કરવાડું શાયદ અમારું જગર પણ ચાલતે નહીં. પોતાનીજ માલિકીડું છાપખાડું ધરાવવા છતાં એકીદ બે આનાની વધારે કીમત રાખીને પણ એક ડીસન્ટ કવર માટે એવણ સાહેબ એટલો નાસીપાસીભરચો બયાલ શા કાજ લેતા હશે તે અમો સમજ શકતા નથી. પોતાનાં બહુ કીમતી પંચાંગને એક ‘ડીસન્ટ કવર’ માં સજવાની અમો બોજોગ શેઠ મનચેરજી જોગાસને એકવાર ફરીને નમ્ર સુચના કરચે છીએ અને અમોને થકીન છે કે કવરનો એવો કોઈ સુધારો બેશક સરવેને આવકારદાયક થઈ પડશે.”

હાલની તપાસ હેઠળડું કેલેન્ડર જાણવાજોગ અને ઉપચોગી બાબદોથી ખીચાખીચ ભરાયલું છે. કોઈ પણ જરોસતી વાંચનારને પોતાની કોમને લગતી કોઈ પણ બબર—સાંસારીક યા ધારમીક યા તવારીખી—આ કીમતી કેલેન્ડરમાંથી બંદ મલી શકે છે. આણું એક ઉપચોગી કેલેન્ડર વરસો વરસ તઈયાર કરી બાહર પાડતા જવું એ શેઠ મનચેરજી જોગાસ જેવા શાંત મનના અને ખંતીલી કોશિશથી કામ લેનારા બાહોશ ગ્રહસથડું કામ છે. અમો આ પંચાંગને પારસી ફેક્ટરનસ ખુક ગણચે છીએ અને તેની મહત્વતા તરફ જોતાં રૂ ૧ ની તેની કીમત અમને તો ખણી નીરજીવ લાગે છે. આણું એક ઉપચોગી, દલદાર અને ‘રેડી ફેક્ટરનસ’ માટે બહુ કામડું પુસ્તક એક લુખાં પતલાં કામજવાલાં પુઠામાં બાહર પડે એ અમને બહુ નીરાશી ઉપજાવનારું જણાય છે. મીં મનચેરજી જોગાસને આ કેલેન્ડર અયામ મેહનત અને રંજની તથા કરવા માટે મોટો ધનયવાદ થટે છે.

જ્ઞાન વરધક—નવેમબર ૧૯૧૧.

● આ માનવંત બાઈબંધની સુચના ઉપર બનતી તકે ધ્યાન આપથું—અધીપતી ઝોરાજીવન કેલેન્ડર.

ઝોરાજીવન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ—યજ્ઞદેઝરદી સને ૧૨૮૧ ના વરસડું ઝોરાજીવન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ, તેના કરતા મીં મનચેરજી હોશંગજી જોગાસ તરફથી અમને ધણી વખત થયાડું મળ્યું છે, જેની પોહોંચ ઉપકાર સાથે સવીકારતાં જાણાવવું જોઈએ કે જે પારસી કોમની ચાલુ રિથતીડું માપ કરવું હોય તો એકવાર આ મોટો પોથો ઉઠાવી જવાથી તેડું તાદ્રશ્ય ચીત્ર વાંચનાર હજુર ખડું થાય છે. કોમની સખાવત, કોમની સાંસારીક વ્યાવહારીક રિથતી, કોમની કેળવણી, કોમની નાણાં સંબંધી રિથતી વીગેરે કોમને લગતી અનેક બાબતો તેના તાજેતર રૂપમાં પુસ્તકમાં વીસતારવામાં આવી છે. ટુંકમાં આ ઝોરાજીવન કેલેન્ડર તેના નામ મુજબ દરેક જરોસતીએ ધરમાં રાખવાને લાયકડું છે. તેનો સંગ્રહ કરવા પાછળ વૃદ્ધ મીં જોગાસને આણું વરસ જે ચાલુ જેહમત અને શ્રમ ઉઠાવતા રહેડું થડે છે તે જોતાં તેની રૂ ૧ ની કીમત વીસાત વમરની છે.

બુજરાતી—તાં ૧૦ મી મારચ ૧૯૧૨.

ઝોરાસીઆન કેલેન્ડર.—અમારા બુઝરોમ મિત્ર મીં મનચેરજી જગોશિયું સને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી સાલ માટેનું આ અતિ ઉપયોગી વાર્ષિક પુસ્તક રાખેતા મુજબ નવાં જરથોશતી સાલને ઠાંકણે બાહેર પડયું છે, અને પારસીઓને ખરની બાણવાજોગ વિષતોથી તે હંમેશા માફક ભરચક છે. પોતાની જરૂર ઉમર તથા નાદરસન તબિયતની સરવ જાંનલી છતાં રાંક મીં જગોશ પોતાનાં આ માનીતાં બાળકને ઉછેરવાની જે સલાખ અને કાળજી ધરાવે છે, અને દર નવાં સાલ સાથે તેને નિયમિત દેખાવ આપવું કરવાની જે ઉલટ બતાવે છે, તે એવણુ માટે ખચીતજ શોભા તથા શાખાશી ભરચું છે. ચાલુ સાલ માટેનાં એવણનાં પુસ્તકમાં હંમેશાની ખબરો ઉપરાંત વાંચવા લાયક બીજી બાબદોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. આવાં એક પુસ્તકને પારસી આલમ તગૃધી ધણી દિલભર ટેકો મળવાની જરૂર છે, પુસ્તકની નજીવી કીમત જોતાં તેની અકેકી નકલની જગ્યા દરેક પારસી ઘરમાં થાય તેમાં મીં જગોસની ગુપચુપ મેહનતની કદર બુજેલીજ કેહવાશે.

કચરાઈ-હિન્દ. તાં ૩૨ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૧.

બાહેર અખરા.

પ્રદર રી પુ.

પ્રદર ધુપણી જેને અંગરેજીમાં લ્યુકેરીયા અથવા
WHITES કહે છે તેને માટે તદન ખાત્રીપુરવક
રામબાણુ દવા છે.

એક વખત અજમાયસ કરવા ખાસ લલામણુ કરવામાં આવે છે.

શુધ વનસ્પતીની દવા છે. કીં ૩. ત્રણ.

પોસ્ટેજ ત્રણ આના.

ટેકાણું—સ પટ કં પની,

કાલખાદેવી રોડ, મુંબઈ.

બાળરક્ષક સોગટી.

એક અમુલ્ય શોધ

દરેક કુટુંબમાં રાખવા લાયક છે.

માતા જેમ બાળકને અનેક વીધનોથી રક્ષણ કરે છે તેમ આ સોગટી બાળકોના અનેક રોગ જેવા કે વાવલી, ખાંસી સસણી, ઉંટાટીયું, આંકડી, છરણજવર, બંધકોશ, દુધથી થતા ક્રમી અને અપચો દુર કરવાને એક આશીરવાદ સમાન છે. એક વખત વાપરી ખાત્રી કરવી. તે કેવળ નીરદોશ વનસ્પતીની બનાવેલી છે. કીં. એક સોગટીનો રૂબા. એક રૂપીઆથી ઓછું વી. પી. થશે નહીં.

વૈધ અંબારામ રૂધનાથજી.

ઠં-ધી આર્ય ઓપધાલય—કુમસ-મુરત થઈને.

તાં ૬૦-મુંબઈમાં કાલાખા ગુડસ આશીસમાં શેઠ પીરોજશા મનચેરજીને તથાથી પણુ મળશે.

મુંબઈ વરતમાન પ્રેસમાં વેચાતી ચોપડીઓ.

હેકાણું—નાં ૧૪૧—ચરનીવાડી, મુંબઈ.

હિંદુસ્થાનનાં આતશખેદરોમાં અને યજ્ઞદેજરદી સને ૧૨૬૭ માં મુંબ-
ઈમાં સ્થાપાયલાં નવા આતશખેદરોમાંનો હેવાલ.—તથા મરહુમ દસ્તુરજી સાહેબ
ડાક્ટર જમાસ્પજી મીનોચેરજી જમાસ્પઆસાના એમ. એ., પી. એચ. ડી.,
ડી. સી. એચ. નું જન્મ ચરિત્ર. મુંદર સખી સાથે—કીંમત રૂા. પોસ્ટેજ ૧ આનો.

ધર્મ નીતી—ભાગ પેલો, ત્રીજો—દરેકની કીંમત રૂા—પોસ્ટેજ ૦)૧૧—એમાં
ઘણા સરસ ધર્મ અને નીતીબોધો તથા અવસતા વાણીની રૂડી સમજો, માયાકુલ
શ્રમાંનોની મીસાલો, વીગરે આપીને ધરમની ખોતેખરી સમજવી છે, તથા
માનવી જાતે દરેક વાતમા નીતીમાન કેમ અને કેવી રીતે થવું તેના અસરકારક
અને વાંચવા જોગ બોધ સમાવેલા છે.

એયાંમે નૌશાહો—હિંગાંમે નૌરોઝ—યાને અશલી ઇરાંની જરથોસ્તીઓમાં
અને હાલના હિંદુસ્થાની જરથોસ્તીઓમાં નવાં વરણના હિંગામ કેમ પાલ-
વામાં આવે છે તેનું વૃતાત.—કીંમત રૂા. પોસ્ટેજ અરધો આનો.

“દાખમે નૌશીરવાન”—અથવા મુશલમાનોનો મશહુર ખાલીફ હાફ્ઝ—અલ
રશીદ શહેનશાહ નૌશીરવાન આદેલનું દાખમું જોવા ગયો તે કીસો, જે
દેખાવો, જે બયાનો અને નવી નવાઈ તથા નશીઅતો છે તે નામીયા ખાલીફને તે
જમાનામા મલેલી, આબેહુબ છે. ખાલીફ હાફ્ઝ—અલ—રશીદ, શાનશાહ
આદેલ નૌશીરવાન પાછલ લગભગ ૨૦૦ વરસે બગદાદના તખ્ત ઉપર આઠ્યો
હતો, અને તે મોટા મરતખાવાલા તે જમાનાના એલમા મોટા ખેરખા ખલીફ
પોતા આગલ ૨૦૦) વરસ થઈ ગયલા શહેનશાહ નૌશીરવાનનું દાખમું
જોયું અને ઇરાંની શહેનશાહનું નામ જેહાંનમાં પુરેપુરી જાહોજલાલી ને
રોશનાઈથી રોશન કરનારનું અશો રવાન નવા શાહજ પોશાગ સાથે ઘટ્ટી
માવજતે તે મરહુમ શહેનશાહની આગાહી આફક દાખમામાં ઉડવયું. એ એક
ખેશક બનેલી વાત ને સાચી હકીકત છે.—કીંમત છ આના, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

“પારસીઓ અને હિંદુઓનું મુળ”—યાને, પારસીઓના પુરાતન વડવાઓ
અને હિંદુઓના અસલી પૂર્વજો પુરાતન ઇરાનવેજ (આર્યવૃત)માં જે વેળા સાથે
વસતા હતા, તેવો એકજ કોમ તરીકે ગણાતા હતા તે વિષેનો અને કોમવાળા-
ઓને માટે જાણવાજોગ ટુંક હેવાલ.—કીંમત રૂા, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

આતસની ખુબી વીશે મલેલાં જુદાં જુદાં લખાણો—કીંમત બે આના.
પોસ્ટેજ અરધો આનો.

હોરમજદ યસત ઉપરથી હોરમજદની સીશ્ત વીશેની સરે—એ અવસતા કલા-
મોના ખુદ દાખલાઓ સહીત ઇનામનો રેસાલો લખેલો છે. કીંમત બે આના, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

મુંબઈ અને દેશાવરનાં જાણીતા અને જાહેર જરથોશતીઓનાં મરજી
દીવશની નોંધની ચોપડી—પેહલેથી તે યજ્ઞદેજરદી સને ૧૨૬૦ શુધીતી, યજ્ઞદેજરદી સને
૧૨૬૧ નાં ઝેરાશટરીઅન કેલેંડર ઉપરથી ઉપજાવેલી.—કીંમત રૂા. પોસ્ટેજ અરધો આનો

જરથોસ્તીઓમાં જનમ પામેલાં ખાલકોના નામો પસંદ કરીને રાખવા
માટે બનાવેલું લીસ્ટ—કીંમત અરધો આનો, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

મારાં જથ્થકનાં અને નવાં દરેક ધરોકોને ખુદા સદા
તંનદરોશતી ભરેલાં શુખી—શુખાચારાં અને
ખુશી—ખુશાલી ભરેલાં રાખે. આ મારાં
ખરાં અંતકરણની દુઆ, આ લીસ્ટ
છેવટ લગી વાંચનારાઓને
આમીન હોજો
આમીન!

દરેક ગ્રહસ્થો અને ખાનુઓની, દરરોજની
ધરગતુ અગતની તથા ખાહાર હવા માટે
જનારા વીજીટરોની, ગરજ સારનાર
અને ખાધખોરાકી વીગરેની દરેક
ચીજોની હાજત પુરી પાડનાર
એક ઊપયોગી ખાતું.

નવરોજ લીમજભાઈ
ખંધનીવાલા,

મોટા પારસીવાડ
વલશાડ.

હોલ કમીશન એજન્ટ અને મરચન્ટ.

વીનંતી

મેહુરખાન સાહેબો અને ખાનુઓ, આ લીસ્ટના પ્રથમથી છેવટ લગીન
વાંચેલાં પાણાં, તમને વેચાર્ય જશે નહીં પણ તેમાંથી તમારા ખપની અને
તમારે લાયકની કોઈખી ચીજ તમને મલશેજ.

“દરેક ચીજનાં માલની તથા પેકીંગ વીજરેની પસંદગી માટે વગર મંગવે”
જઠાખંધ મલેલી સરટીફિકેટોમાંની આ એકજ ખસ છે.

(તાં ૯ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૮ નાં “કયસરે હિન્દ” ઉપરથી)

વલસાડના એક સાહસિક પારસી

વેપારી મીં નવરોજી લીમજીભાઈ બંધનીવાલા.

આ અદના પત્ર પારસી લાઇઓને ખોતાને માથે નક્ક તોફરીની જુસરી લાધવા કરતાં ધંધા રોજગારમાં છપલાવવાને તેની હસ્તીની શરૂઆતથીજ સુચના કરતું આવ્યું છે. અને જેઓ આ સુચના મુજબ કરતા રહ્યા છે તેઓને અમે અમારાથી બની શકતું ઉત્તેજન આપ્યે છીએ. આવાજ ધરાવથી અમે વલસાડના એક સાહસિક પારસી વેપારી મીં નવરોજી લીમજીભાઈ બંધનીવાલા વલસાડ જેવા નાના કસબામાં ખોતાની ટુંક પુંજનો રૂડો ઉપયોગ કરી ખોરાકી વિગેરેની દરેક ચીજને કમીશનથી મોકલવાનો ધંધો વર્ધી કરતા રહ્યા છે. એ ઉપરાંત તેઓ આપ્રુસ પાયરીની ફેરીઓ, મુરંજો અને જેલી, જુદી જુદી જાતનાં અચારો, મચ્છીઓ, મરઘી, ઈંડાં, ઈંડાંપાક તથા મગજને અને તનને પુછી આપનારા બીજા પાકો તથા તૈયાર સ્વાદીસ્ટ વાળીઓ જેની આપણા સુંબઈ શહેરમાં જવલેજ જેવામાં આવે છે. એ સધળું તેઓ ખોતાની જાતી દેખરેખ હેઠળ તૈયાર કરાવી સુંબઈ અને બીજા મોટા શહેરોમાં મોકલવાનો સ્વતંત્ર ધંધો કરે છે. અને જેઓને આવો માલ પુરે પાડવામાં આવ્યો છે તેઓ તે માલની ખુશીની તારીફ કરે છે. ખમિત, વલસાડ ખાતેનું મીં બંધનીવાલાનું ખાતું સુંબઈની બાહેર હવા માટે જનાશ વીજીટરોની જેટલી ગરજ સારે છે તેટલુંજ તે વેપારીઓ માટે પણ લાભકારીક થઈ પડ્યું છે. પારસી કોમે આવાં એક ઉપયોગી ખાતાને જરૂર ઉત્તેજન આપવું જોઈએ છે. આ ખાતું કેટલી હદ સુધીની હાજત પુરે પાડવાને સામર્થ્યવાન છે તેનો કાંઈક ખ્યાલ મેલવવા માટે વલસાડ ખાતે મીં બંધનીવાલા પાસેથી ગામડેની સ્વાદીસ્ટ વાળીઓનું અને દરરોજની ધરગતુ વપરાસની ચીજોનું લીસ્ટ મંગાવવું. મીં બંધનીવાલા લીસ્ટમાંની દરેક ચીજ ધણી કીફાયત બાવે મોકલી આપવાને કમુક્કાત આવે છે.

અગતની સુચનાં.

વરદી મોકલનારાઓને, નીચે મુજબ જે રીતનાં જુદાં-જુદાં એદરેસ હમારાપર લખી મોકલવા વીગેરે માટે વીનંતી.

પારસલ માટેના એડરેસ—દુર-દુરની અને અનજાની જગામાં માલ મંગાવનારાઓમાંનાં કોઈ-કોઈ મહસ્થો યા ખાતુંઓ પારસલ મંગાવવા માટે કઈ કઈ રેલવે લાઇનોનાં કીયા-કીયા વાયા અને કીયા-કીયા જંકશનોથી છેલી પોતા તરફની કઈ રેલવેનાં કીયા સ્ટેસને, વલસાડથી પારસલ ખુક કરાવવાં તે એકસ ખુલાસાથી નહીં લખવાને લીધે અને વલસાડનાં સ્ટેશનપર લગેજ ક્લારકો નવા-નવા બદલાવાને લીધે રશીક અને પારસલો ખુક કરાવતી વખતે ધણી અડચણ અને અટકાવ થઈ પડે છે. અને વલી પારસલો સીધી લાઇને જલદી નહીં જતાં-ઉલટી લાઇને જઈ-રખડીને વધુ દીવશે મંગાવનારને મલે છે. માટે પારસલ મંગાવવાતું એદરેસ, -દરેક રેલવેના વાયા વીગરે સાથે; યાને ખીં ખીં લાઇનનાં જે-મથકથી ખીજી જે રેલવે લાઇન બદલાતી હોય તેનાં કીયાં મથક-કે સ્ટેશનથી તે પારસલ આગળ વધે તે વાયા અને તે પછી જે ત્રીજી લાઇન બદલાતી હોય તો તે ત્રીજી લાઇનનું પણ એજ પ્રમાણે વાયા યા મથક સાથે ખુલાસાથી એકસ, -પારસલનું એદરેસ લખી મોકલવા તસદી લેવી.

કાગલ તથા રસીદ માટેનું એદરેસ—ગુડ લખી મોકલવું તેમાં આખું નામ તથા જે જગ્યામાં રહેતા હોય તે જલ્લો, રહેવાનું ગામ—અને ઠેકાનું અને પોસ્ટ આફીસ ખીલ્લ ગામમાં હોય તો તે પોસ્ટ આફીસનું ગામ સાથે લખવાની મેરખાની કરવી.

એદરેશ વીગેરે જે કંઈ બાબત કાગલમાં લખવી હોય તે અંગરેજીમાં અને ટુકમાં નહીં પણ ગુજરાતીમાં જ લખવી. જે કાંઈ શબ્દ અંગરેજીનો લખવો પડે તો તે અંગરેજી હરફે નહીં પણ ગુજરાતીજ હરફે લખવા વીનંતી છે કારણ હમને અંગ્રેજીની માહિતી નહીં હોવાથી અડચણ થઈ પડે છે.

લીસ્ટમાં જણાવેલી ચીજોમાંની કેટલીક ચીજો જેની નેની મોશમે મલે છે તે કેટલીક ચીજો જથ્થાક મલે છે. ને કેટલીક કાંઈ-કાંઈ વખત મલે છે ને કાંઈ-કાંઈ વખત નથી મલતી નથી અને વલી મછી વીગેરે તેના અસલ રૂપમાં લઇને ખીલ્લ-ચીલ્લ રૂપમાં ખનાવી મોકલવામાં આવે છે. માટે જે મોશમની જે ચીજ કે માલ જે દીને વેંછયે તેની ૧૨-૧૫ દીવસ અગાઉથી વરદી મોકલવા અને કંઈ વધુ ખુશ્ખોશ ખુલાવો હોય તો જવાબની ટીકાટ ખીડવાની વીનંતી છે.

નીચેની ચીજોમાં—કેટલીક ચીજોનાં ભાવ યા કીમત જણાવી છે તે ૧૮૧૨ ની મોંઘવારીની છે મછી વીગેરે, એવી બકાલુ ચીજો અછતનાં શખળે કે દુકાળનાં શખળે એક વખત મોંઘી થયા પછી, તે ચીજની છત થવા છતાં અને દુકાળ મીટવા છતાં—તે ચીજ વેચનારાંએ એકાએક એછે ભાવે નહીં આપતાં જે મોંઘો ભાવ થયો હોય તેનેજ ચીવટપને ધણું કરી વળગી રહેછે માટે એવી બકાલુ ચીજોનાં સમુતા મોંઘાનો સવાલ ટકી શકતો નથી. જે વખતે-જે ભાવે જે ચીજ મલે તે કીમત ખરી આખા દેસમાં કેટલી ખધી હલ ઉપસંતની દરેક ચીજની મોંઘવારી વધી ગયલી છે. તે કાંઈને અનગનનું નથી.

દરેક ચીજનાં માલનું લીસ્ટ નીચે મુજબ.

તનદરોસતીનાં સુધારા-વધારા માટેનાં વધદક વસાણા તથા પાકો—નંવાંક ઠંડી-ગરમી અને વરસાદ રતુનાં દરેક રતુને અનુસરતાં તેમજ પ્રકૃતી યાને દેહને માફક આવતાં જેમકે લોહીયાર પ્રકૃતીવાલાને કાંઠે અને શરીરે ઠંડક આપી ગુણુ કરનારાં અને કમી લોહીવાલા યા નાશકિતવાલાને તથા જઘડેને અને પીતતીકાર, વાયુતીકાર, બલગમ વીકારવાલાને—વીકારો દૂધે કરી શરીરમાં લોહીનો સુધારો-વધારો કરી, શકિત પેદા કરનારાં પુસ્તીકારક તથા વાઈ-ચરક અને સાંધાચોની કલતર મટાડી સાંધાઓને મજબુતી આપનારાં તથા આંગળું તેજ વધારી જાનજતું તથા મગજને તર અને ચાલાક કરનારા તથા બાલકોની માતાઓને પોતાના દુધનો વધારો અને તે દુધથી દુધમલ બાલકોને વધારે તનદરોસત-નીરોગી બનાવનારાં અને આંતુઓના શરીર તથા બાંધા અને ગરબસ્થાનને કાયદો કરનારાં વીગેરે આંતુઓ તથા અહરથો અને નાની મોટી ઉમરનાં બાલકોને દરેક રીતે શુનકારાં ઘણીક જાતના વધદક વસાણાં તથા પાકો કે જેનાં નામો સાધારણ વપરાએ છે તેજ-નીચે જણાવેલાં-કાયમ રાખેલાં છે. પણ તે દરેક ગુદાં-ગુદાં વસાણા તથા પાકોમાં-ઉપર દરસાવેલા કાયદા માટે વધારા તરીકે ગુદી-ગુદી શુનકારી કેટલીક ખીજ કીમતી વધદક ચીજો ઉમેરીને તથા દુધનો માવો, બદામ, ખસતાં આરોલી વીગેરે કીમાં તથી ખીશીને અને જેમાં ઈંડાની લારી લેવા ઘટે તેમાં-તે લઈ એકથાં કરી ઉનચી જાતનાં માલમશાલા અને તેજાનાનો સમાવેશ કરીને ધરગતું બનાવનારા પાસે જાતી દેખરેખ નીચે બતાવી લઈ મોકલવામાં આવે છે. એ વસાણાં તથા પાકો માત્ર ખાંડનાં ને ધઉનાં દુધનાં લોંડા જેવાં બબડ કે સાધારણ જેવાં નથીજ.

બહામપાક લાવ ૩. ૧ નો શેર	...	૧૧ લેખે
શાલમપાક	"	" ... ૧૧ "
ઈર્ધાપાક	"	" ... ૧૧૧ "
અમરેતપાક	"	" ... ૨ "
શાજીરન પાક	"	" ... ૨ "
શુવાપાક	"	" ... ૨ "

ગુદરપાક; મેથીપાક
અદ્દીયુ; ખતરીયુ
વીગેરે દરેકનો લાવ
૩૧) નો શેર-૨૧ થી-૨૧૧

શીવાય-૨) ૪) જાતનાં ખરેખરા બાદશાહી પાકો જે કે દીલ્લીનાં આગલા મોગલ શેનશાહે વાપરતા તેના હાથ લાગેલા નુશકાવો ઉપરથી ઘણીજ મુદ્દયવાંન કીમતી ચીજોનાં, પુસકલ મેહનત અને કડાકુટથી એક અડવાડીએ ઘાંતુ તયાર થયાં પછી, આતશની ગરમીથી નહીં પણ અમુક જાતના અનાજના મોટા જઠામાં અમુક દીવસો લગી દાટી રાખી અનાજની ગરમીથી પકવવામાં આવે છે. ૩. ૧) નો શેર ૧૧ લેખે.

દુધલી-ખાંડવી, નવી મીશ્ટાંનવાની-કે જે કોઈ ઠંડક આપી મગજને તર કરનાર જેમાં દુધનો માવો, બદામ, ખરતાં, ચારોલી વીગેરે ધીમાં તળી-પીશીને ઇંડાંની મેદવની સાથે એકશાં કરીને 'લડીમાં' ભુંજીને બનાવવામાં આવે છે. ૩. ૧) ની શેર-૨૧ લેખે.

ફરમાસુ આપ્રુસ, પાયરી વીગેરેની કેરી ઉંચી જાતની રીયલ ટકાઉ આખા હિન્દના ને એશીયાનાં નજીકનાં તેમજ દુર-દુરના દરેક ભાગમાં તથા પરદેશોમાં, એડન, ઇંગલાંડ લગી સેવક મારફતનાં નંગો જાએ છે. મુંબઈનાં વેપારી જે બાહરગાંમ મોકલે છે તેએ પણ મારી મારફતે મંગાવે છે. હિન્દનાં કોઈ પણ જલ્લાનાં નંગો કરતાં અર્ધના નંગો ટેસ વીગેરેમાં ઘણાં ચઢીયાતાં હોવાથી દરેક ડેકાણે ઘણાં વખતનાં છે. મુંબઈમાં માંમડી રીયલને નામે ઘણી મોઢી કીમતે વેચાએ છે તે સેવકનાં તરફનાંજ બગીચાઓની ઘાટી વીગેરે વેપારીઓ લઈ જઈ વેચે છે. મોસમ મેની રૂપમી થી તે જુનની આખર લગી અને કોઈ વરસ જુનની ૨૦મી કે ૧૫મી લગીમાંજ ખત્તાસ થઈ જાએ છે જેથી અગાઉથી વરદી નોંધાવનારાઓ ફાવે છે. ને તેઓને નંગો પણ ઘણા સારાં અને ફાયદાથી ભરે છે. લાવ ૧૩૨ નંગનાં પકા ૧) શોનાં

આપ્રુસના ૩. ૧૨ થી તે ૧૮ લગી અને પાયરીનાં ૩. ૭ થી તે ૧૪ લગી.

ફરમાસુ અનીનાસ મોસમ જુનની ૧૫મીથી જુલાઈની ૨૫મી લગી કીમત નંગ ૧ ના આના ૩ થી ૧૦ લગી.

જેલી આપ્રુસ પાયરીની તથા અનીનાશની અને જુરાં કોરાંની પહેલા નંબરની લાવ ૩. ૧) ની શેર ૨૧ લેખે.

મુરંબો, જેવો કે આપ્રુસ પાયરીનો, અનીનાશનો, જુરાં કોરાં તથા પંપાઉ વીગેરેનો લાવ ૩. ૧) નો શેર ૩ થી ૩૧ લેખે.

લીલી ફરત તથા કેલાં—

શંત્રા મોશખી લાવ દા. ૧ ૩. ૦૧— થી ૩. ૧૦ (એના લાવતું ચોક્કસ

સફરચંદ, દાડમ " " " " ૦૧૧ થી ૩. ૧૧૧ (ધોરણ રેહતું નથી.

પપેનાસ નં. ૧) નાં આનાં ૩) થી તે ૧૦ આનાં લગી.

કેલાં સુનેરી નંગ ૧૦૦) નાં ૩. ૧૧ થી ૨૧ લગી.

" રાતાં કોઈ કોઈજ વખત મલે છે—લાવ દજન ૧) નાં આના ૪૧ થી ૫૧ લગી.

" તલવાનાં મોસમ જુલાઈથી સપ્ટેમ્બર—લાવ દા. ૧) નાં આનાં ૪૧ થી ૫૧ લગી.

જેલી
ફરત
મેથી

તાજી તલેલી મચ્છી અને ધરણ

લીંગ મોદાર મચ્છી તેમાં ધરણ ૧) પાટ ૨) સાથની ભરેલી, કીંમત કાચી નંગ ૧) ના આનાં ૧૦ થી તે ૨૦ લગી. સીવાય શમરાઈ, તેલ, મસાલો સરપન તલાઈ સાથે તલેલી નંગ ૧) ધરણ સાથે ૩. ૧ થી તે ૩. ૧૧૧૧ લગી ને સુમારે ધરણ તાજી મચ્છી વગરની છુટી મચ્છીની વધુ છત હોય ત્યારેજ કોઈ કોઈ વખત મલે છે. કીંમત કાચી નંગ ૧) તે પાટ ૨) નાં ૪૧૧ થી ૫ આનાં લગી. તેલ, મસાલો, ટલાઈ જુદી.

જીની મોસમ જુદાઈની અધવચથી આગર આખર લગી.

ધરણની ભરેલી મોટી બોઈ, માગન, રામસ, કાંટા વગરની પાઠન તાજી જમનાં અને મોટી સાંધ કોલમી એ દરેકનો લાવ કાચી શેર ૧) નાં આનાં ૩૧ થી ૪ લેખે મલે છે. શીવાઈ શમરાઈ, તેલ, મસાલો, શરપન તલાઈ શેર ૧) ને સુમારે ૧૧૧૧ આનો થાએ છે.

બીજી સારી જાતની મચ્છી જેવી કે ગરીયું, લાલુ, શેવાલ વીગેરે તથા મધ્યમ કોલમીનો લાવ કાચી શેર ૧) ના આનાં ૩૧ લેખે અને નાની બોઈ લેવટા, લેવટી, ફગના આના ૩) લેખે મલે છે, સીવાય શમરાઈ, તેલ, મસાલો, સરપન તલાઈ વીગેરે શેર ૧) ને સુમારે આનાં ૧૧૧૧ થી ૨ આનો.

સવાદીશ વખનાતી વાંનીઆ.

હાડકાં વગરનાં મટનનો ખુરમો—ખદામ, પસ્તા વીગેરે મેવા સાથનો—ધીમાં દુખનો કુવતમંદ ૩. ૧) નો શેર ૧૧ લેખે.

મોટી સાંધ કોલમીનાં—કબાબ, પેટીશ, કટલેશ, લીમકી, ભજ્યાં અને આખી તલેલી વીગેરે.

દીતો ધરણનાં—પેટીશ, કટલેશ, પોરા, ભજ્યાં વીગેરે.

પાટીયો તમતમતો વખનાતો બગડે નહી એવો મોટી સાંધ તથા મધ્યમ કોલમી લેવટા, લેવટી, મચ્છી, ખુમલા વીગેરેનો.

તાજી આખી ભુંજેલી મચ્છી ધરણ—ચીરી શમારી ઘોઈ શાફ કરીને તેમજ ભરપટે મસાલો—તેલ યા ધી આમલી ધરણ વીગેરે ભરીને શીવી કપડામાં લપેટી બાંધીને આખી ભુંજેલી કીં ૦ નંગ ૧ ૩. ૧૧૧ થી ૧૧૧૧ લેખે.

ખટરવાનું ટેશદાર ધડીયું જીભે રવાદ રહી જાય એવું.

ખડીયા મુંડીનું મસાલેદાર મધમધતું તપેલું.

ઉબડીયું—પાપડી, કણ, પટેટા, તાજી મચ્છી વીગેરે સાથનું.

જેટલા માણસનું જેટલી વેરનું જોઈયે તે પરમાણુ તેની કીમત.

તાજી તફડતી ચરણદાર-ધરણની ભરેલી—તલેલી મોટી માંગણુબોઈ કીંમત તાજી મચ્છીમાં જુએ.

તમતમતી પતરેલ

વીગેરે ઘણી જાતની વાંનીઆ.

લાટયું જેમાં—મસાલેદાર-પરેલા, ઢેકનાં, શાંધનાં, કરકરીયાં, પોપટજી, ઘઉંની જુરા રોટી, જુવારની રોટી, પતરેલ વીગેરે તથા ખદામ પસતાં વીગેરે પીશેલો મેવો વીગેરે ભરેલી—આખી રોશટ મરઘી, કટકાની ખારી મરઘી, ખાર મટન, કબાબ, કટલેસ, તલેલા પટેટા, શકરકણ વીગેરે. છડાં, આખાં બાફેલાં, પોરા અને તાજી તલેલી મચ્છી, ધરણ, પાટીયો—અચાર વીગેરે વીગેરે ઘણીક જાતની વાંનીયો સાથનું.

જેટલા માણસનું તે જેટલા માણસનું અને જેટલી વેરનું જોઈયે તે ઉપર વાંનીઆનું જોઈયે તેની કીમતનો આંધાર.

અચાર-તાજી તલેલી મચ્છી, ધરણ, કોલમી વીગેરેનું.

બોઈ, રામસ વીગેરે મચ્છીનું

લાવ ૩ ૧) નું શેર-૨૧૧

ધરણનું લાવ ૩ ૧) નું શેર-૨૧ થી ૨૧

કોલમીનું „ „ „ „ „

અચાર શુકી યા મીઠ દીધેલી કાચી મછી ધરખ, છોલા-કોલમી હમનાં વીગેરે
 ધરખનું ભાવ ૩ ૧) નું શેર-૨૩૩-૩ છોલા-કોલમીનું ભાવ ૩ ૧) નું શેર ૩૩
 મછી-રામસ, તુમરી, શીરમાઈ, માગણ હમનાનું „ „ „ ૩૩
 વીગેરેનું ભાવ ૩ ૧) નું શેર ૩૩ થી ૪.

અચારો-કેરી, લીંબુ, મેવા વીગેરેનાં પેહલા નંબરનાં બગડે નહીં એવાં મસાલેદાર.
 પચરશીયું-શુકા મેવા સાથનું-ખાટડું મીઠું ભાવ ૩ ૧) નું શેર ૪ લેખે. અને
 ફક્ત ખાટડું શેર ૪૩ થી ૫ લેખે.

બીજેરાંનું-માવાદાર-ખાટડું-મીઠું ભાવ ૩ ૧) નું શેર ૨૩ થી ૨૩૩ લેખે.

કાગદી લીંબુનું-ખાટડું-મીઠું ભાવ ૩ ૧) નું શેર ૩ થી ૩૩. તથા ફક્ત ખાટડું શેર ૪ લેખે.

ગોલ કેરી સલેસની ભાવ

બફેના કેરી-માવાદાર કલમની કેરીનાં

૩ ૧) ની શેર ૩૩ લેખે.

૩. ૧) ના શેર-૮ થી ૧૦ લેખે.

„-ચીરની બીન રેશાની

અવેજી રાઈ કેરી ભાવ ૩ ૧) ની શેર ૫) લેખે.

માવાદાર ભાવ ૩ ૧) ની શેર ૪) લેખે.

પાંનીયાં કેરી ભાવ ૩ ૧) નાં નંગ ૫ થી ૭૫.

મેથીયાં કેરી ભાવ ૩ ૧) ની શેર ૪ થી ૪૩.

ચટનીઓ-મસાલેદાર-પેહલા નંબરની બગડે નહીં એવી-ખમનેલી કેરીની ખાટી-
 મીઠી ટસમાં વેલાતી કરતાં ઘણી ચઢીયાતી-તથા નારીએલ વીગેરેની ખાટી-
 મીઠી ૩ ૧) ની શેર ૨૩૩ થી ૩ લેખે મોટી ખાટલી ૩. ૦૦

શુકી યા મીઠ દીધેલી કાચી મછી-ધરખ-હમના-છોલા-ખુમલા વીગેરે

લીંગ યા મોદાર મછી ધરખની

છોલા ગામઠી મોરા

લરેલી નંગ ૧) ૩૦૩ થી તે ૩૦૩

ભાવ મન ૧) ૩ ૬૩-૬૩

લગી મલે છે. ધરખ વગરની

છોલા ખારા „ „ „ ૪૩-૪૩

ખાટી ૩ ૧) ની નંગ ૨) થી ૩ લગી.

મહેરીયાં „ „ „ ૨૩-૨૩

ધરખ-દરેક બે પાટી ૩ ૧) ની નંગ

સુકટાં „ „ „

૩ થી ૪-૫ લગી મલે.

હની કોલમી

કરંવદી

રામસ દીઠ નંગ ૧) ૩૦૩ થી ૩ ૧૦

ખુમલા રાસખંદી પડકુ ૧ માં સુમારે

લગી મોસમ આગરટથી જતેવારી

નંગ બે હજારનો ભાવ ૩ ૫૩ થી ૭ લગી

માંગણ ભાવ કુડી ૧ ના ૩ ૧૩-૧૫

ખુમલા છુટક ખાવા લાયક સારા

હમનાં „ „ „ ૧૦-૧૦

૩ ૧) ના નંગ ૨ ૫૦ થી ૩૨૫.

શીરમાઈ „ „ „ ૨૩-૨૪

ખુમલી મોટી ૩ ૧) ની નંગ ૨ ૫૦

„ ગામઠી તુમરી ભાવ ૩) ની-

થી ૨૭૫ લગી.

૧૩ લેખે-મોસમ મે માસ.

મરધી-કીમત હાંફ-કોલ નંગ ૧) નાં ૫ થી-

મુંખાની માફક જથાબંધ મરધીએના

૬ આના તથા ઈંડાં મુકતીનાં ૧૨ થી

અહીં વેપારીઓ નથી-જરૂર પડે ભારે ફેરીઓ

૧૪ આના અને વધારે મોટી-માતબલ-

વેતે ખરીદી માટે નાનું આખી-મજુરીથી

વળનદાર ફરખેનાં ૧૬ થી ૨૦ આનાં

મોકલીએ તારે તેઓ આજુબાજુ-મરગામડે

મુજબ-મલે છે.

ફરીતે લાવે.

ઈંડાં-એનાં ભાવનું કથું ચોકશ ધોરણ નથી-વખતો-વખત વધારે-ઓછો ભાવ થયા કરે છે

સાધારણ ભાવ હજાર ૧) નાં રાસખંદીનાં ૩ ૧૭૩ થી-૨૩) લગી અને કેટલાક પ્રસંગે

તથા વાર લેવાશે. ગેરેનાં ટાંકનાં ખોપર ૩ ૨૪ થી ૨૮ લગીનોથી ચઢ જાય છે.

ધીઈ-ચોખ્ખુ મામડી તલબદુ સુરમદાર.

નાં ૧ તાળ નરાં ભેંસના માખણનું ભાવ મળુ ૧ રૂ ૨૫ થી ૨૭

નાં ૨ ભેંસ તથા બકરાના તાળ માંખણનું „ „ ૨૪ થી ૨૪ા

નાં ૩ રાંધવાનું તાળ માંખણનું ચોખ્ખું પણ થોડા દીવસના વાશીનાં રૂ ૨૩

નાં ૪ બાહારના દબાગ્મનું ઉપલાધીખી ઝોખા બાને મલે છે પણ તે ખાત્રીદાર નહી.

એ બેઉ નંબરનું કાચુ
ખાવા લાયક તથા
ચોખેપર એ અને ઉંચા
પકવાન પેસ્ટીમાં વાપ
રવા લાયક.

ગાળ ધડનો સુકો મળુ ૧ નાં રૂ. ૩

ટેબલ રાઈસ મીલનાં

છણાં ૧) દાંની „ „ ૩ા

„ ચાલવા વણાંના „ „ ૩

દાલ તુવેરની ચીનેલી „ „ ૩

દાલ વટેનાંની મળુ ૧ નાં રૂ. ૩

„ વાલની „ „ ૨ા

„ મગની „ „ ૩

ચોલા મોટા „ „ ૨ા

ચોળી „ „ ૨ા

અંગુરી સરકા શીકાર ખાટલી ૧ ના આનાં
પ) લેખે.

શરકો શેરડીના મળુ ૧) નાં પેહલાં નંબરનાં
ના રૂ. ૨ા તથા બીજા નંબર ના રૂ. ૨ અને
ત્રીજા નંબરનો રૂ. ૧ા પણ તે ખાત્રીદાર નહી.

પાપટ ઉજરા ૧૦૦ નાં રૂ. ૧ા

દીતારાના „ „ ૦ા

શારીયા „ „ ૨ા

શેવ રૂ. ૧ ની શેર-૬ લેખે.

ઘઉંનો નીશાસ્તો રૂ ૧ નો શેર-૪ થી ૪ા

રાઈ દલેલી રૂ ૧ ની શેર ૨ા લેખે.

તપકીર રૂ ૧ ની શેર ૧ા લેખે.

તરકારી સુકી લીલી.

કમોદીયો કન ગાલ ભાવ મળુ ૧ ના રૂ. ૨ા

„ „ લાંબો „ „ ૨ા

સકરીયો „ „ „ ૨ા

રતાલુ „ „ „ ૨ા

સુરણ „ „ „ ૧ા થી ૨ા તુરીયાં, બીડા, કારેલાં, વેગણા,

કાંજણુ યાને આલુ કન „ „ ૧ થી ૧ા કારાં, આદુ, કાંદાં, લીંબુ, કારેલાં,

પપેટ „ „ ૨ા થી ૩ કંટોલાં, વગેરે.

લીલી તરકારી જેવી કે-પાપડી,

ફરેંચબીજ, ટામેટાં, કાબીજ, વટે-

નાની શીંગ, ચોલા-ચોલીની શીંગ,

શેકટાની શીંગ, ગાજર દોધી,

નાનખટાઈ, બરરી, પેંડા, બગલાં,

સેવરા, ચણુ-પાપડી, સુરતી પનીર ને ખારાં બટર બતાશાં વીગરે.

ખુશબખતી માટે—પતેલી નવરોજ, નવજોત, સાલગ્રેહ, શાહદી-રામશની, દીપવાલી અને
નાટાળ વીગરે તેહવારો તથા શારે-રૂડે-સરખવશરનાં ખપ અને બેટ-શોગાદ માટે ઉનચાં
માલ મસાલા પહેલાના નંબરનાં, આખા એશીયામાં વખણાંએલાં અને પ્રદરશનોમાંથી મલેલા
માંદોની પ્રખીયાત બેકરીનાં, ટેશદાર-શાદાં તેમજ ફેનમી કોકા તથા દરેક જાતની પેસ્ત્રી.
લીસો-સુકો મેવો, કેલાં તથા ઉનચી શુરતી ફરમાસુ નાનખટાઈ, બરરી, પેંડા, બગલાં,
સેવરા, ચણુ-પાપડી, સુરતી પનીર ને ખારાં બટર બતાશાં વીગરે.

ખરચુરણુ ચીજો—સેરડી, જમરખ, ખુટ, સલીપર, શપાટ, કસલી, નાર, હુપેલ, સુખડ, લોખાન
કુલ, હાર, કલગી, તોરા, તોરન, પતરાવલી, કેલના ખાતરાં, વીચરે-વીગરે.

માખલાના લાકડાં—ખાખ વીગરેનો કીટો-ચડેરી,

માંદાનાં-વા પગઉ અને માછીઓના કામ માટે—શડ માટેની બોરી, મીઠું તેલ, એરંડીયા
આમલી વીગરે.

ધર તથા ઈમાલત આધિવા માટે—શાગી વીગરે નાનામોટાં લાકડાં, પાંસ, પાંચ, ઈંટ, ડો, ચુનો, નક્કીમાં, વીગરે.

ધાસ ગાંમડી—ગાંધીતુ તથા છુટ્ટ અને બેસો—અળદો માટે કડોળની દારતું કોરમુ—જુગુ.

વેલાતી ધાસનું બી—જેને કેટલાકો રઝકે કહે છે.

ધોરા-પાંખ—મગરમજનાં તથા મોટાં શીંગાં વીગરે મજીનાં.

બગીચાવો માટેની કલમ—ગાંધુસ, પાવરી, વીગરે ફલ ઝાડોની.

ખાતર-ખત—બગીચાવોનાં ફલપ્રલ ઝાડો તથા તરકારી અને ખેતી માટેનું ધણું ગુણકારી હોય છે.

સુકી મછી બુમલા વીગરેનું જેને કુટો કહે છે. તે તથા એરડીયાં અને કરજનાં ખોલનું અને બેંશ, ગાએ, બળદ, ધોડાની લીદ, છંન તથા ચારા કુંટા, કચરા વીગરેનું—

૨) ૩) વરશનું જુનું—માવાદાર.

વીગરે—વીગરે ખોરાકની તથા બીજ દરેક જાતની ચીજોનો માલ-વેપારને બરો તથા ધરગતુ ખપતો જેમ બને એમ શારો ને કાયદા પડતો કશીને ખરીદ કરીને હક્કસાધથી મોકલવામાં આવે છે.

ઉપલા લીસ્ટમાં માલના તોલ તથા માલની કીંમત જણાવી છે તેનો અને પારસ-લોના નોર તથા ખરચનો ધેઆનમાં રાખવા જોગ ખુલાસો અને સમજ.

તોલ સંબંધી—અનાજને માટે ભરતનું કે ફરાનાં સપતું ચલન નથી. દરેક માલ ધણું કરી તોલથી મલે છે અને કોષ કોષ માલ કે ચીજ ગણતીથી મલે છે—અત્રેનું તોલ સુરતી કેવાય છે ને તે ૩૭૫ રૂપીઆ ભારનો ૧) શેર ને તેવા ૪૦ સેરનો ૧ મણ અને ૨૦, મણની ૧) ખાંડી ગણાય છે—એ ૧) ખાંડીનાં મુખઈનાં ૮) ફરાને ઉપર—૧) મણને સુમારે થાય છે. અત્રેનો સુરતી ૧) મણ તે મુખઈનાં ૨૮ રૂપીઆ ભારના સેરથી મુખઈનો મણ ૧૧ ને ઉપર સેર ૩૫૫ ને સુમારે થાયે અને બંગાલી યા રેલવેનાં ૮૦ રૂપીઆ ભારના સેરથી ૧૮૫૫ સેરને સુમારે થાયે.

કીંમત સંબંધી—ઉપલા લીસ્ટમાં કેટલાક માલની જણાવેલી કીંમત કે ભાવમાં જાં-જાં-રૂપીઆ અમુકથી અમુક લગી તથા જાં-જાં-૩૧) નાં અમુક નંગથી અમુક નંગ લગી એમ જણાવવામાં આવ્યું છે તેનું જણવું કે—તે ચીજ કે માલનો જેવો આવગ-ઉપાડ ને જવી છત-અછત અને જેવો માલ-કે નાના મોટાં વીગરે જેવાં નંગ તે મુજબ તે વધુ ઓછો ભાવ-કીંમત કે નંગ સમજવાં—લીસ્ટમાં જે જે ચીજ યા માલનો જે ભાવ અને કીંમત જણાવી છે તે બીજે સાલની છે.

પારસલ સંબંધી—રેલવેના વજનથી પારસલનું એકંદર વજન સેર ૧) કે ૨) તું હોય તેમ જોડેલો ખરચ અને નોર થાયે તેટલોજ ૫) સેરના વજનનાં પારસલનો થાયે તથા પા કે ૬ સેરનાં વજનનાં પારસલનો જે કંઈ ખરચ અને નોર થાયે તેટલોજ ૧૦) સેર થાયેનાં પારસલનો થાયે—અને ૧૧) કે ૧૨) સેરનાં વજનનાં પારસલનો જે કંઈ ખરચ નોર થાયે તેટલોજ ૨૦) સેર લગીનાં પારસલનો થાયે છે. જેથી—મંગાવનારને જરૂરપદો નહીં થવાને લીધે પારસલોનું એકંદર (દરેકતું) વજન રેલવેનાં ૫) યા ૧૦) કે ૨૦) સેરને સુમારેનાં તોલીને કરવામાં આવે છે. તેમાં જોડેલી કે જોડેલા રૂપીઆની ચીજો મંગાવી હોય તે કરતાં થોડી વધારે કે ઓછી સમાઈ સકે તેટલી મુકી મોકલવામાં આવે છે ને તે જોડેલી મોકલી હોય તેટલાનીજ કીંમત ગણવામાં આવે છે.

સારડીંગ-લોડાંગ-સીમસની તેમજ-બીજી-કામી સ્વામી દેવેશન મુજારવા તથા પલેકરકાસ તેમજ તેનકરોશતીનાં મુકારા અરથે થા હયા રેરકાર કરવા અથવા કોઈ બીજા કામકાજ વાસાડમાં આવી, વધુ-એકા દીવસો રહેનારો માટે ભારડીંગ લોડાંગ પલેકરકાસમાં આવેલે આવનારા શાકુભોજ્યે-દેવકાંક માણસ આવનાર છે તે કુલ દીવસ અગાઉથી લખવા-અને તેઓએ સીમ વીચરેનો મુકારો મુજારવો હોઈ તેઓએ જવાબની રીકાર બીડવા પીનતી છે.

તીથલ સેનીતેરીયમ વીગરેમાં આવનારા પરોનારોને દરરોજનું બજાર વીમરે જોઈતી ચીજો મ માવવા વીગરેની બાંધી તક્લીદ પડે છે અને તીથલનાં મજુર અણી રીતે મુજાર કરે છે તેથી જે પરોનારોને દરરોજનું જે કંઈ બજારે મ માવસાની બજાર પડે તે બજાર લખવા સારે બીજા દીવસ માટે ૧) દીવ અગાઉથી તરહી જણી મોકલવા રેવાથી બજાર વીગરે જોઈતી ચીજો વાસાડથી જવારનાં તીથળ મુકામે પોંદ્યાડવા રેલુ.

કેદવાડે આવનારોમાં પાનશાહને શેહજો કરવા બહારજોમનાં કાંઈ અનંજણાં અકસથો આવવા છોડવા હજો તેઓ મને ૫-૭ દીવસ અગાઉથી જણી જણાવવાથી તેઓને કેદવાડમાં શાલી કલારા વીમરેની દરેક જોડવાન કરી આપીયું.

બલી દુઆ તમને આમીન થજો-તમને તથા મારાં જાયુક્તોં અને નવાં દરેક થરાકોને ખુદ શક્ત-ત નકરોશતી અરેલા શુખી-ખુશન રાખે આમીન

સા. દુવામે સેવક,

નવરોજ લીમજલાઈ બધનીવાલા,

વલસાડ-મેટો માણસીવાડ.

સાહેર બેઠકરી.

ધોભીતળાવ

નાનપુરા,

મુંબઈ.

સુરત.

જે તમને સુરતીજ મીઠાઈઓ જોઈથે તે ઉપરનાં કોઈબી દેકાણે તમારા ચોરડો તાકીદે લેવાવો. જ્યાં સાદી તથા બદામી ખાઈ, ખરડી, ખેડા, લેવરા, ચણાપાપરી, જેબર, માવાની માઝલીઆ, દુભાસ, બગલાં, માવાના ખાજ તથા સમોસા, માવાનો તથા કેસરી મેસુર, લેનીલા રોઝ, આઈસક્રીમના દલવાઓ તથા બદામના મકડમ વગેરે દરેક બતની પેસતરી ખાસ સુરતનીજ મળશે. તે ઉપરાંત છાંદાપાણી સાથે લેવા મલાઈનાં તથા સાદાં પનીર મળશે.

બહારગામના ચોરડો તાકીદથી વો. પો. થી મોકલવામાં આવશે.

ન. ખ. સાહેર.

ધોભીતળાવ.

બેઠક રમ લાઈટ !

મુલાકાત ચોરડામાં રાખવાની બતી આ બેઠક તાનકડી રૂપી લાઈટ છે.

કદમાં નાની નરૂકડી-દેખાવમાં મોટી-કોમવગા સસ્તી.

અને સહથી વધુ અગાત્યવું સું !

એ કે અરેબીનું તેજ જે આખાં રાત બગે અને પળા પોરું આપી રહે !

કેવળા જેવી કરકસરબરી બતી બીજી કોઈ મળતી નથી.

વસૂક ફટકો વગેરે મધ્ય ભપરે છે-મજા કોઈ દેકાડો બેઠકમાં બગડવા તથા-પા સળબી લાંટા તથા-તેમજ તેમના વાંસની થીલા મળુ અન્યની પાતી વધી.

બીમારના બેઠક સાટે ધણી સલામતી બરી બતી છે.

કીમત ફક્ત રૂ. ૧૦.

કીમત રૂ. ૦.

ચીનર હાપનીની સાથે, પગા ફરી, કા.

TELEPHONE:—OFFICE No. 264.
RESIDENCE No. 1398.

TELEGRAPHIC ADDRESS—GLOAY BOMBAY.
CODE 5TH EDITION A. B. C.

MUNCHERSHAH NUSSERWANJEE CHANDABHOY,
M. S. A., M. S. E (LON.)

ARCHITECT, ENGINEER and SURVEYOR.

Office—Raja Bahadur Motilal's Mansions, Apollo Street, Fort, Bombay.

Residence—Gowalia Tank Road, Bombay.

Services rendered on Moderate terms.

In all branches of **Architecture and Civil Engineering viz:—**

1. Designing in various styles of Architecture and preparing Drawings, Detail Plans, and Estimates of large Buildings, Dwelling Houses, Bungalows, Mill Buildings, Godowns, Chawls &c., and superintending the erection of the same.
2. Inspecting, Surveying, Levelling and valuing Estates, Buildings, Lands, Fields &c., and furnishing Reports and Certificates in all matters of dispute connected therewith.
3. Advising on and superintending all works of alterations and improvements (with their plans, estimates, &c.) including Drainage works, required under the Municipal Act.
4. Advising and Reporting in all disputed questions regarding light and air.
5. Advising, Surveying and Reporting on matters relating to Fire Insurance, and preparing Fire Insurance Statements.
6. Arbitrating either by Private Reference or by an Order of a Court in matter of Dispute regarding contract of Buildings, Valuations, Boundaries of Lands or Estates &c. &c. &c.
7. Advising and preparing valuation Reports of properties; vacant land &c. coming within the Scheme of City Improvement Trust, and giving Evidence & conducting the cases before the Special Collector.

મ ન એ ર શા ન સુ ર વા ન જ ચાં દ ભા ધ,
એમ. એસ. એ., એમ. એસ. ઈ. (લંડન)

આર્કીટેક્ટ, ઈજનેર અને સર્વેયર.

આફીસ—રાજા બહાદુર મોતીલાલ મેનસનસ,

એપોલો સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ-મુંબઈ, રેલીફેશન નં. ૨૬૪.

રહેવાનું 'હેકાજી'—ગોવાલીઆ ટેન્ક રોડ, મુંબઈ. રેલીફેશન નં. ૧૩૯૮.

શીલ્પશાસ્ત્ર તથા બાંધકામને લગતાં નીચે દર્શાવેલાં દરેક કામો કીકાયત બાવથી કરી આપવામાં આવશે.

૧. શીલ્પ શાસ્ત્રની તુરેહવાર ટપની મોહેટી અથવા નહાની ઇમારતોના દીઝાઇન તથા રહેવાનાં મકાનો, બંગલાઓ, મીઠા ઇમારતો, ગોડાઉનો, સાલીઓ વીગેરેના નકશાઓ તથા તપ્પશીલવાર પત્રાનો અને તે માટેના અડસટાઓ કરી આપવામાં આવશે અને એવાં સરવે બાંધકામો ઉપર દેખરેખ તથા ઉપરીપણું રાખવામાં આવશે.

૨. સ્ટેટો, મકાનો, ખેતરો, જમીનો વીગેરે તપાસી તથા માપીને તેની કીમતના અડસટા કરી આપવામાં આવશે; તથા તેને લગતા કાંઈ પણ વાંધા હશે તે તે માટેના રીપોર્ટ કરી આપવામાં આવશે તથા સર્વેયરીંગ આપવામાં આવશે.

૩. હમણાના ચાલુ મ્યુનીસીપાલ કાયદા પ્રમાણે મકાનોમાં જે ફેરફાર તથા સુધારા બાંધકામ તથા ગટર કામમાં કરવામાં આવે છે તે વીશે સલાહ આપવામાં આવશે તથા તેના પત્રાનો બનાવી આપી તે કામો ઉપર દેખરેખ રાખવામાં આવશે.

૪. હવા અને ઉમ્મશતા સધલાં તકરારી સલાહો ઉપર સલાહ આપવામાં આવશે.

૫. આગના વીમાને લગતી બાબતો ઉપર સલાહ આપવા તથા સરવાઈ કરી રીપોર્ટ તથા તુકશાનીના સ્ટેટમેન્ટ આપવામાં આવશે.

૬. બાંધકામનાં કંટ્રાક્ટનાં વાંધા, જગાની હદના વાંધા, ઇસ્ટેટની કીમતના વાંધા ઇત્યાદી મત્તાજાને લગતાં લવાદીનાં કામ ખાનગી ફરમાશથી અથવા કોર્ટના હોકમથી કરી આપવામાં આવશે.

૭. નવા સીટી ઇમિપ્રુવમેન્ટ ટ્રસ્ટની યોજનાના સંબંધમાં આવતી દરેક મીલકતો જેવી કે ઇમારતો, ખાલી જગા વીગેરેની બાબતો ઉપર ગોચ સલાહ આપીને તે મીલકતોના અડસટા બાંધી રીપોર્ટ કરવામાં આવશે તથા સ્પેસીઅલ કલેક્ટરની કોર્ટમાં પણ તે બાબતોને માટે સાક્ષી આપવામાં તથા કેસ ચલાવવામાં આવશે.

ઈનામ રૂ ૧૦૦ ની માનપુરવક આફર.

જે કોઈ શખસ નીચલી બાહર બખર જુદી છે, યા સરાહગત ભરેલી છે એવું કાયદા પુરવક પુરવાર કરશે તો તેને નીચે સહી કરનાર ઉપલું ઈનામ આપશે.

તમુને રહેવા માટે—દેવલાલીની સરસ કુંચી અને શીતળ ટેકડી કે જ્યાંથી આખો દીવસ પહાડ, ખીણો, અને લીલા ખેતરોનો દેખાવ નજરે પડે છે તે જ્યાંથી આખો તાજગી મહે છે તેવી જગ્યા પર સેનીટરી પ્રીનસીપલ પર હોટેલને માટે ખાસ બંધાવેલા છુટા છુટા બ્લોકોમાં, કે જ્યાં કુટુંબો તેમજ કબજા તથા છુટા ગ્રહસ્થો મલાલન સમવાય તેવી રીતે ખુશાલ ખેતાને ગમતી આકાશ વગર મળતુ કરી શકે તેવી જગ્યામાં મલશે.

ઇનડોર ગેમ—હોટેલના કમ્પાઉડમાં તમો માટે એક ખાસ છમખાનું બંધાયું છે. જ્યાં ખીંગખાંગ, ચોપટ, ચેસડામ અને પાનાની રમતો મુફત પુરી પાડશું.

આઉટ ડોર ગેમ—જેમાં એરીયલ ફ્લાયટ, ક્રીકેટ, લોન ટેનીસ, ખેંડ મીનટન મુફત.

મયુઝીક—તમારી ખીદમતમાં એક ડિસતાદી ગવનઓ ગાના સમન્વયશે. તમો જે વગાડી બજાવતા હશો તો શ્રીલલ, દીવડયા, વગડવા મલશે અને જે વગાડી નહીં બજાવતા હશો તો તમુને રીઝવવા એકસો રોકરડનો એમોફોન ત્યારે માંગશો ત્યારે તમારું દીલ રીજવશે. દર રાતે પેસેનજરોને જલસો કરવાની જોગવાઈ કરી આપશે છીએ. અને બનતાં સુધી તમારી ખીદમતમાં ભરેસપતવારે અથવા સનીવારે ખેંડ હાજર રહેશે.

લાઈએરી—તેમાં દરરોજ તમારી ખીદમતમાં ગુજરાતી પેપરો તથા ઈંગ્રિજ અને ગુજરાતી નોવેલો હાજર રહેશે.

ખાવાનું—ઈંગ્રિજ, પારસી અને મોગલાઈ—તરેહનાર સવાદીશટ અને ઘણી સરસ રીતે પકાવેલી વાણીઓ દરરોજ મલશે—વળી માંગશો તો તમારા રૂમમાં મલશે જેનો એકસા ચારજ લેવામાં આવશે નહીં.

આ સધળું દેવલાલી ગ્રાંડ હોટેલમાં મહે છે.

માલેક—હોમી ડૃ. શેઠના.

મુંબઈમાં આજકાલ ઘણા નવા હાડવૈદ નીકળી આવ્યા છે તેથી સંભાળજો.

૨૭ વરસનો અનુભવ મેલવેલા હાડવૈદ

મરહુમ ભીમજીની છોકરીના છોકરા

મરહુમ અરદેશર પેશતનજીવાળી દુકાન.

હું નીચે સહી કરનાર સરવે ખાશો આમને જણાવવાની રજા લઉં છું કે હું મો પછુ લાંબો અનુભવ મેલવીને આજ લાંબો વખત થયા બાહર પડેલા છંછે અને હાથ, પગ અથવા કોઈની સાંધાના ભાંગેલા-ઉતરેલા અથવા લચકાયેલા દરદો ઘણીજ હુશીઆરીથી અને આશાનીથી દુરસ્ત કરવામાં આવશે. અમારી પાસે ઘણાજ આબરૂવાલા ગ્રહસ્થોની તથા ડાકટરોની સરટીફિકેટો છે. બાહારગામ જ્યાં બોલાવશે ત્યાં તરત આવશું. ગરીબોની દવા મફત કરવામાં આવશે.

મેલાપ દીવસના અથવા રાતના નીચે લખેલે ઠંકાણે થશે.

ઠંકાણું—ચરનીવાડી, વાડીઆજના આતસમેહેરામની સામે, મરહુમ ડા. રસતમજી ખોરીની પાસે, નંબર ૧૨૭.

અરદેશર દાદાભાઈ હાડવૈદ.

FIRE INSURANCE.

IF YOU WISH TO INSURE YOUR PROPERTIES
AGAINST FIRE PLEASE APPLY
TO
VOLKART BROTHERS

Chief Representatives in Bombay of the following first class
BRITISH, CONTINENTAL & COLONIAL OFFICES

THE NORTHERN ASSURANCE CO., LD.
THE ALLIANCE ASSURANCE CO., LD.
THE ALBINGIA ASSURANCE CO.
THE NORD-DEUTSCHE INSURANCE CO.
THE HAMBURG-BREMEN FIRE INSURANCE CO.
THE FIRE INSURANCE CO. OF 1877.
THE BALOISE FIRE INSURANCE CO.
THE BATAVIA SEA & FIRE INSURANCE CO.

All losses are promptly & liberally settled in Bombay.

આ ગ નો વી મો.

જે તમો તમારી મીલકતનો આગનો વીમો ઉતરાવવા માંગતા હોવ તે
મેહરબાની કરીને નીચે સહી કરનારને લખો.

વોલકાર્ટ બ્રધર્સ,

તેઓ નીચે જણાવેલી પેહેલા નંબરની ઓફીસ, ડેન્ટીને'તલ તથા ડેલોનીયલ
આફીસોના મુબઈના મુખ્ય આડત્યા છે:—

- ધી નોરધરન એસ્યુરંસ કંપની, લીમીટેડ.
- ધી એલાયન્સ એસ્યુરંસ કંપની લીમીટેડ.
- ધી એલબીનજીઆ એસ્યુરંસ કંપની.
- ધી નોર-ડીઉસ ઇન્સ્યુરંસ કંપની
- ધી હેમબરગ-બ્રેમેન ફાયર ઇન્સ્યુરંસ કંપની.
- ધી ફાયર ઇન્સ્યુરંસ કંપની (૧૮૭૭ વાલી).
- ધી બેલોઇસ ફાયર ઇન્સ્યુરંસ કંપની.
- ધી બટેવીઆ સી એન્ડ ફાયર ઇન્સ્યુરંસ કંપની.

નુકશાનીના નાણાં તરતજ વગર વાંધે આત્રી ભરેલી રીતે મુબઈમાં
ચુકવવામાં આવે છે.

જો-તમો ધાતુપાતના.

કોઈપણ દરદથી પીડાતા હો,

મગજની નબળાઈ માટે ફરીયાદ કરતા હો,

ચાલતાં ચાલતાં હાંફી રહેતા હો,

દરદોનાં દુખાણને લીધે નાહિંમતવાન બની ગયા હો

અને રાંકપણામાંથી તથા નબળાપણામાંથી છુટી હિંમતવાન,

નારોગી અને બળવાન બનવા માગતા હો તો—

આતંકનિગ્રહ ગોળીઓ

ઉપયોગમાં લેવાનું શરૂ કરો. કારણકે એ ગોળીઓ સ્વપ્નામાં કે પેસાળમાં થતા ધાતુપાતને એકદમ અટકાવે છે. મગજની નબળાઈ મટાડી સ્મરણ શક્તિને વધારે છે, ધાતુપાત વગેરે કારણોથી લાગુ પડેલી નબળાઈને લીધે ઘડી ઘડી આવી પડતાં દરદોનાં દુખાણને દૂર કરી શરીર તથા મનને પણ મજબૂત કરે છે અને કેડ, હાથ, પગ, માથું તથા છાતીના દુખાવાને નાબુદ કરે છે. પુરૂષોને વીર્યના બગાડને લીધે તથા સ્ત્રીઓને રજના બગાડને લીધે જે વાંઝીયાંપણું લાગુ પડે છે તેને એ ગોળીઓ દૂર કરે છે. કેમકે વીર્ય તથા રજને સુધારવામાં આતંકનિગ્રહ ગોળીઓ એક ચોક્કસ ઈલાજ છે. લોહીને સુધારવામાં તથા વધારવામાં એ ગોળીઓની કીર્તિ જગ બહાર છે. સારી રીતે સારાસાર રામજી શકનારાં ઘણા કુશળ માણસો તેમજ ઘણા વૈદ્યો અને ડાક્ટરો તરફથી આવા ઉમદા ગુણોને લીધે એ ગોળીઓ માટે ઉંચા અભિપ્રાયો બહાર થયા છે.

કિંમત—ગોળી ૩૨ ની ૬બી ૧ નો રૂપીયા ૧ એક.

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિસંકર ગોવિંદજી,

માલેક—આતંકનિગ્રહ ઔષધાલય.

હું આશીસ—મમનગર—કાઠિયાવાડ.

પ્રાંચ આશીસો. { મુંબઈ—કાલ્યાદેવી રોડ,
{ કરાંચી—બંદર રોડ, સ્વામી નારાયણનાં મંદિરની સામે.

H. M. Mehta & Co.

Sole Agents for

THE MILL STORES TRADING COMPANY OF INDIA LIMITED BOMBAY.

**The largest House in India for
Engines, Boilers, Lathes, Donkey
Pumps, Platts Gins, & every class
of Engineering & Textile Machinery.**

SPECIALITIES

**MILL STORES OF
EVERY DESCRIPTION
HESSIAN CLOTH**

**ENGLISH YARNS
AND**

STEEL HOOPS.

Head Office:—Forbes Street, BOMBAY.

Managing Director—H. M. MEHTA.

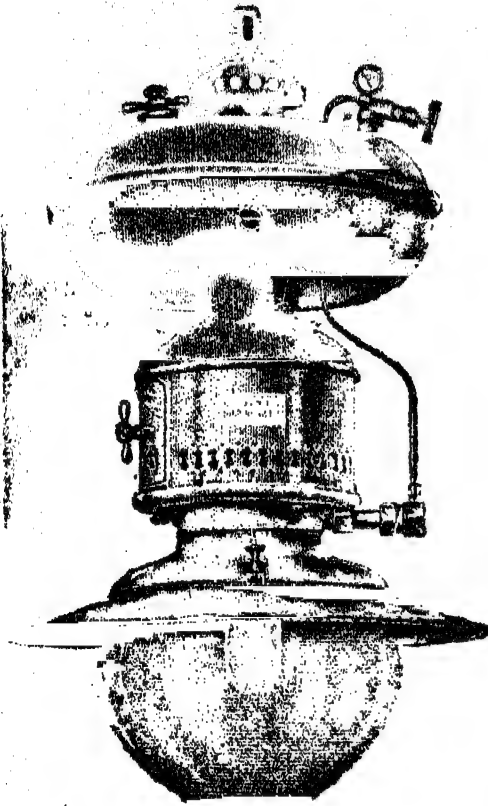
સી. એસ. પોચી એન્ડ સન.

નોવલ ઈનવરટેડ પોરટેબલ ૩૦૦ કેનડલ પાવર લેંપો.

દુકાનો, હોતલો, ડીએતરો, વરનડાઓ, બગીચાઓ, વગેરે જ્યાં સુર્ય જેવી

લભુકદાર રોસની જોઈતી હોય ત્યાં સંપુરણ જનાયું છે.

એને છુતી તાંદ્રી તથા તારની જરૂર નથી. જ્યાં જોઈએ ત્યાં તરત ઉપયોગમાં લેઈ શકાય છે.

એનો સામાન બગરતો નથી. ફક્ત બે મહીને ૬ આનાનો ખર્ચ જોડે છે. એને બીજા પ્રેસર લેંપોની માફક મેનતલની ભાંગતુત થતી નથી ને ૧ મેનતલ બરાબર વાપરયાથી બે મહીનાથી પણ વધુ વખત જવાબ આપી શકે છે.

એ નોવલ લેંપમાં હલકામાં હલકું ઘાસતેલ પણ બલી શકે છે. કીંમત રૂ. ૭૦.

વનદર લેંપો.—એ લેંપો ૨૦૦૦ કેનડલ પાવર લાઈટ આપે છે. ને ઘાસતેલ તેલ બલે છે. ક'મલીત આઉત શીત તેમાં લેંપ, ટાંકી, પંપ વગેરે રૂ. ૩૫.

છયુગોસ ઈનકેનડીસંત કેરોસીન ઓઈલ બરનર ૧૦૦ કેનડલ પાવર લાઈટ આપે છે કોઈપણ ૧૪" લેનના કોલરપર શીત થાય છે કીંમત બરનર, મેનતલ, ચીમનીની સેતના રૂ. ૪.

સતોવ લેંપ હીવસના ચુલા તરીકે ને રાતના કીતસન જેવી રોશની તરીકે કામમાં આવે છે. કીંમત રૂ. ૮.

એસેતીલીન ગેસના વીલાયતી તેબલના તેમજ તાંગવાના લેંપો નીકલ-પલેટેડની રૂ. ૫ થી રૂ. ૭૫ તથા બરનર પીતલની ફીટીંગ વગેરે મલશે.

ગેસના ઉલ્લા બરનરો જુદા જુદા મેકરોના જઠાબંધ મલી શકશે.

મેનતલો હરેક બતના છુટક તેમજ જઠાબંધ મલી શકશે.

હુમો સપેસયલ મેનતલો ડાયરેક્ટ મંગાવ્યે છીએ જે હુમેશાં તકાઉ તેમજ લાઈટમાં બીજા કરતાં સરસ માલમ પડશે.

બહારગામના ઓરડરો ઉપર તરત ધીયાન આપવામાં આવે છે.

અરધા આનાની ટીકીટ બીડવાથી કેટલગ મોકલી આપવામાં આવે છે.

સી. એસ. પોચી એન્ડ સન.

નાં ૦ ૩૬૫, અબદુલ રેહમાન સીટ, તાંબા કાંટા તજલીક, પુણે.

ઝરીના

હૅર ઝોઈલ જે વરસો થયાં લોક પસંદગી પામતાં રહ્યાં છે એવે તેઓમાં કુદરતી પુશ્યોનો સુવાસ તેની અસલ ખાલેસીમાં એવો પ્રગટી રહેલો છે કે તે એકવાર વાપરતાંજ મોહી પડી જવાય છે. એ તેલોનાં આવાં ખેંચાણને લીધે તથા બાલ વધારવાના તથા તેને ચળકતા, સુંવાળા અને નરમ રાખવાના ખાસ ગુણોને લીધે શોખીન બાનુઓમાં એક બતની મોહીની કિતપન કરી છે અને એજ કારણસર ઝરીના હૅર ઝોઈલ જગ જાહેરાત પામ્યાં છે. લોકમાં તેનો ખપ વધી ગયો છે તેથીજ કરીને પારકી મીરાસ પોતાની કેરી કહેનારા નકલીયાઓ તુટાતુટ કરી રહ્યા છે. ઝરીના હૅર ઝોઈલની સ્તુતી પ્રજામાં જાણીતાં અને માનીતાં વરતમાન પતરોમાં વાંચવાથી તે ખરીદવા જતાં બજાતાંજ નકલી તેલો ખરીદી લોક નીરાશી પામતા હોય તેમાં નવાઈ નથી. એ તેલો એક કરતાં વધુ સુગંધનાં બનાવેલાં છે. જેમકે

ઝરીના રેડ રોઝ

ઝોઈલ પ્રથમમાં જાહેરમાં લાવવાને માદન સનની કુંપની, અસલ માદનના દવાખાનાવાળાજ છે. એનો પુશ્યુમા ગુલાબી દેખાવ જે આંખને મજાદ આપે છે તેમજ તેનો રાતા ગુલાબનો ખાલેસ સુગંધ એવો આબેહુબ છે કે આપણી દેશી અબજા અને પારસી બાનુઓમાં એજ વાપરવાનું થેલું લાગું છે !

ઝરીના વાહીટ રોઝ

હૅર ઝોઈલ ઉપલાં જેવુંજ સુગંધી અને ગુણુ વાળું છે. તે યુરોપીયન બાઈઓ હોંસથી વાપરે છે. વળી કેટલીક બાનુઓને રંગદાર કોઈબી તેજ માટે અભાવ હોય છે પણ

ઝરીના જેસમીન

હૅર ઝોઈલે તો આપણી હીંદી અને મોહોમેદન બાનુઓમાં એવો ચશટો લગાડ્યો છે કે બોલવાની વાત નહી. કારણકે એમાં બટ મોગરા અને ચંપેલીનો ખુશ સુવાસ એવો તો બેહેકી રહેલો છે કે બાનુઓ કુરખાન રહે એ કુદરતી છે.

ઝરીના વાહીટ વાયોલેટ

શોખીન ઈંગ્રેજ અને પારસી બાઈઓ જેઓ કુદરતી ટૂલોનાં પુખ્તરી છે તેઓ વાયોલેટની લંપટવાળા ઉપલાં તેલો ઘણીજ મજાદથી ઉપયોગ કરે છે. હવે બાલ વધારવાના ખાસ ગુણોવાળુ

ઝરીના કેનથરેદીન

હૅર ટોનીક ઝોઈલ તો દરેક ઠંડાણેથી અને સરવે તાતની પતનીઓ તરફથી વાખવાખીના સરોદથી વધાવી લેવામાં આવ્યું છે, કારણકે ટુંકા, આછા અને હુમકા બાલ વધારવાને અધીરી પટેલી બાઈઓમાં એના પ્રતાપે ધીરજ આવી છે. એ વાપરવા પછી તેઓનાં માથાં સુંદર રૂપાળા, લાંબા અને ખેચદાર બાલની લંટોથી શોભા પામી રહ્યાં છે

ફ્લોરલ હૅર દ્રશ

જુલશો ના. માથાં અને તાળવાંને ઠંડક વાળવા સાથે ઉપલાં તેલો બેળવાં પડવાથી બાલ છુટા રહે છે અને તેના વધને પુશકળ ટેકા મળે છે. પણ એનો સુગંધ તો એવો છે કે આખો ઝોરડો બાજે બેહેસત જેવો પમરી રહે છે. એની તારીખ 'લાનસેટ' જેવાં પતરે કીધી છે અને તે વાપરવાને ભલામણ કરવા ચુક્યું નથી.

ઉપલાં તેલો સરવે ઠંડાણુ મળે છે.

નકલ નીકળી છે તેથી ઝરીના નામવાલુંજ લેજો.

માદન સનસની કુંપની,

કાફરડ મારકીટ આગળ—મુંબઈ.

महेश चमरा.

PRICE LIST ON APPLICATION.

MONOGRAM
STAMP

Rs. 4.

Rubber Stamp Rs. 4.
With Date Rs. 8.

P. P. RELE & CO.
RUBBER STAMP MANUFACTURERS, ENGRAVERS,
DIE SINKERS & COPPER-PLATE ENGRAVERS & PRINTERS. &C.
KALKADEVI ROAD, BOMBAY.

Dealers in
RUBBER TYPE
Boxes &c., &c.,

Best Indelible
Marking INK

As. 4. per Phial.

Facsimile signature

Facsimile of Signature Stamp Rs. 7.

Specimen of Wax Seals.

Nº 1. Rs. 2

Nº 2. Rs. 2

Nº 3. Rs. 2-4

Nº 4. Rs. 6

Nº 5. Rs. 1-8

Nº 12. Rs. 2

Nº 13. Rs. 1-4

Nº 14. Rs. 4-8

Nº 15. Rs. 3

Nº 16. Rs. 1-12

Nº 17. Rs. 1-8

Nº 6. Rs. 1-12

Nº 7. Rs. 1-8

Nº 8. Rs. 2-8

Nº 9. Rs. 5

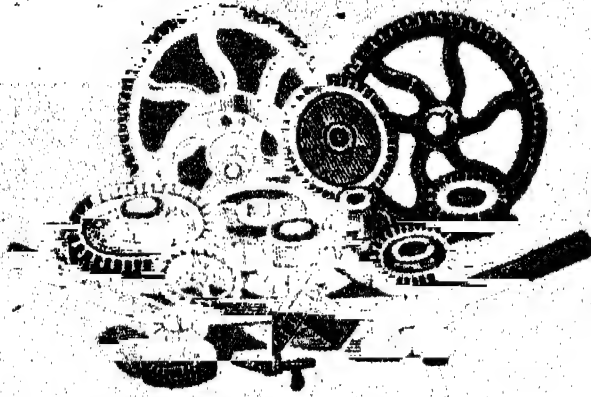
Nº 10. Rs. 5-12

Nº 11. Rs. 2-8

ફીરોઝ આયરન કાઉન્ટરી

ઘરાકોના પોતાના નમુનાપરથી
કોટન સ્પીન્નિંગ મશીનરી માટે
દરેક જાતનાં કાસતીગસ
ખનાવવામાં આવે છે.

એક વખત ઓરડર આપવાની અરજ કરવામાં આવે છે.

નીચલે સરનામે લખો—

ફીરોઝ વાડયા.

કાલાચોટ્ટી રોડ,

પુરેલ—મુંબઈ.

४
OFFICE TELEPHONE No. 30.

मिर्झपुरी.
RESIDENCE TELEPHONE No. 1572

**THE LARGEST AND CHEAPEST DEPÔT
OF
MILL STORE IN INDIA.**

A. S. NARIELWALA

**MILL STORE AND MACHINERY MERCHANT
AND**

NUMEROUS MANUFACTURERS' AGENT,

ALSO

**Largest Importer of all kind of
Sizing and Finishing
ingredients and Pure English
Whitest mutton Tallow.**

Office—5, Elphinstone Circle, BOMBAY.

Ware Houses—95-97, Tank Street.

Sole Proprietor of The Beheroze Cotton Press—BARSI.

The following goods for the requirements of Carding, Spinning, Weaving and Finishing Departments are always kept in large quantities in hand for immediate delivery viz:—

Best Welsh Roller Skins, Sampson's Best Oaktanned Leather Belting, Fire Extinguishers, Best hardened and tempered steel Reeds of all sizes, Best strong & durable Healds of Egyptian yarn varnished four times with best heald varnish, Messrs. Eadie Brothers' Ring travellers and Rings, Pure solid Muriate of Zinc, Chloride of Magnesium, China Clay, French Chalk, Russian Tallow, Epsom & Glauber Salts, Softening, Glycerine Substitute, Sulphate of Zinc, Roller, Clearer, Washer, Friction & Sizing Cloths, Messrs. Wilson Brothers' bobbins, American & Egyptian Cotton Banding, all kinds of Engine Packings, Best Oaktanned Leather Strapping and
*Patent Novelia Picking Bands, Buffalo Pickers, Shuttles, Buffers, Picking Sticks, Loom Springs and accessories etc. etc. too numerous to mention here.

N. B.—This is the only house where you can buy almost all Mill requisites of modern make and style on most advantageous terms and without any fear of being deceived as to price and quality of the goods.

Home indents carefully and promptly executed.

A. S. NARIELWALA,

*Mill Store and Machinery Merchant
and*

Numerous Manufacturers' Agent.

OFFICE—5, ELPHINSTONE CIRCLE—**BOMBAY.**

* These Bands are most durable & have no equal on the Market.

LATHAM ABERCROMBIE & CO.,

3, ELPHINSTONE CIRCLE.

CHIEF AGENTS FOR

THE LION FIRE INSURANCE CO., LD.

"NOW MERGED IN THE YORKSHIRE INSURANCE CO., 1824"

ધી લાયન ફાયર ઇન્સુરન્સ

કંપની, લીમીટેડ.

THE STANDARD MARINE INSURANCE CO., LD.

OF LIVERPOOL.

ધી સ્ટાન્ડર્ડ મરીન ઇન્સુરન્સ કું. લી.

વ ડી આ ફી સ—લી વ ર પુ લ.

ઉપર જણાવેલી કંપની ચાલુ ભાવે અને ફાયરમાર્ક સરતોએ

ફરીઆતા લેખમતો વીમા ઉતારે છે.

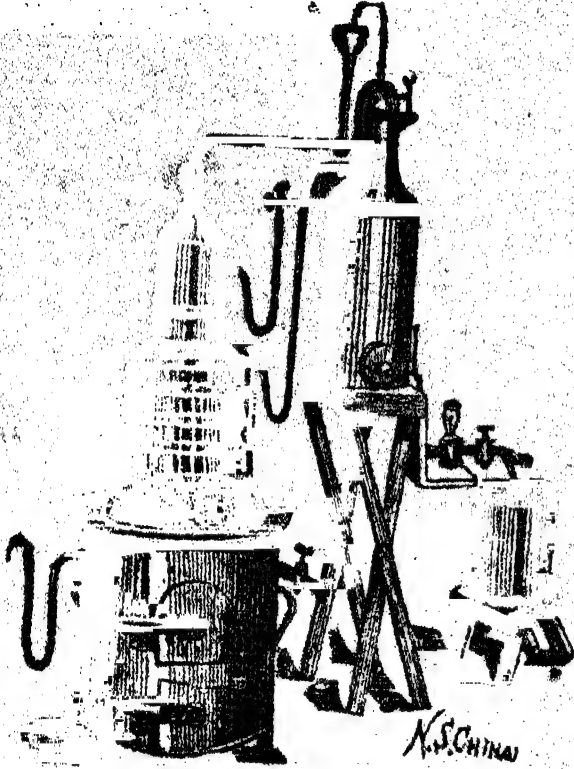
વધુ વીજતો માટે હેઠલ સહી કરજાણઆને પુછવું.

લેથમ એબરક્રોમબીની કું. એન્ડે.

૩, એલફીનસ્ટન સર્કલ, મુંબઈ.

સુધરેલી રીતે ગારેલો ઉરણનો દારૂ.

કરનાક બંદર પર આવેલા હમરા દારના દીપો મધેથી કનતરી લીકર લાઈસેન્સ હોલડરને દારૂ—૨મ, ખેવડો, સાદો મસાલો, એલચી, મોશંબી ગયાલણ ૮ ની ઉપર મલશે.

રેકટીફાઈડ સ્પીરીટ ઓફ વાઈન પુરૂશ.

૧૬૦) ડીઝરીનો ગયાલણ ૧ ના રૂ ૧૮

દાર દરાખનો ફક્ત નરે નરે દરાખનોજ

ગારેલો ગયાલણ ૧) ના રૂલા, ખા. ૧ ના ૧૧૮

દાર ફરમાણુ ગોલાખનો ગયાલણ ૧ ના રૂલા ખા. ૧ ના રૂ ૧૧૮

દાર અનીનાશનો " " રૂલા " ૧ ના રૂ ૧૧૮

દાર મેશંબીનો " " રૂલા " ૧ ના રૂ ૧૧૮

દાર એલચીનો, " " રૂલા " ૧ ના રૂ ૧૧૮

દાર મસાલાનો, " " રૂલા " ૧ ના રૂ ૧૧૮

દાર ગારનો ૨મ. " " રૂલા " ૧ ના રૂ ૧૧૮

દાર ખગરનો ૨મ. " " રૂલા " ૧ ના રૂ ૧૧૮

તથા અંગ્રેજી હોલસેલ મધે ધણીક જતને ખાંડી, વાઈન, વીશકી, ખીર, પોતર વીગેરે કીકાયેત સાવે મલશે.

ડેકાણુ—ખાદરદેટ, સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટના મોહલામાં (કુવરજી તથા ખેરામજી એદલજી ઉમરીગર, ઘેર નંબર ૩૪.)

એમપ્રેસ આયર્ન એન્ડ પ્રાસ વર્કસ.

જેલમાં મુખ્યતાં ને ગુજરાતના હુદ્દર ઉદ્યોગ અને ખેતીવાડીને લગતાં પ્રદર-શનોમાં મીલ ગીયરીંગ અને ઓટકામ માટે અમાને સોનાં રૂપાંનાં આંદા મલ્યા છે.

દરેક મેકરના સ્પોર્નીંગના અને વીર્વીંગના સાંચાઓના છુટા ભાગો વીલાયતી કાસ્ટીંગમાંથી બનાવીએ છીએ.

મીલો તથા છનીંગ અને પ્રેસીંગના કારખાનાં માટે છાપરાઓ તથા યાંત્રોના પીતલ અને લોખંડના તેમજ મોતરનું ઓટકામ કુક મુદતમાં અને કીકાયતે કરી આપીએ છીએ.

આ ઉપરાંત છીડની નકસીદાર રેલીંગ સીડીઓ, બ્રેકેટ, તથા મ્યુનીસીપાલીટીને માટે મેનહોલ મોટા જથ્થામાં તદ્દવાર રાખીએ છીએ, તેમ આરડર મુજબ પણ કીકાયતથી બનાવી આપીશું.

વધુ વીગત માટે નીચલે ડેકાણુ લખવું.

અરબ્જેરજી પેસ્તાનજી રીપોરટર.

વીક્ટોરીયા ગારડનની પાસે કોનાર રોડ, ભાવખલા,

સાખાઓ. { તાલુકા ગારડનની પાસે, આંદરોડ, અને તાંબાકાંડા, પાવડુની—મુખડ.

નવસારોના એકઝીપીશનમાંથી શોનાનોચાંદ મલ્યો છે.

“ટીકલીઓ” સર્વે રોગનો
ઉત્તમ ઈલાજ છે.

બાપરો ડૉ.ડી. રાઇટર એન્ડ કુંની

એન્ટીમેલેરીયલ (તાવની) કુઈનાનની (શુધર કોટેડ)

જુલાબની, ખાંસીની, વગેરે “ટીકલીઓ”

તાબે અને સસતો માલ.

દરેક આબરૂદાર દવા વેચનારાઓ તથા હમારા

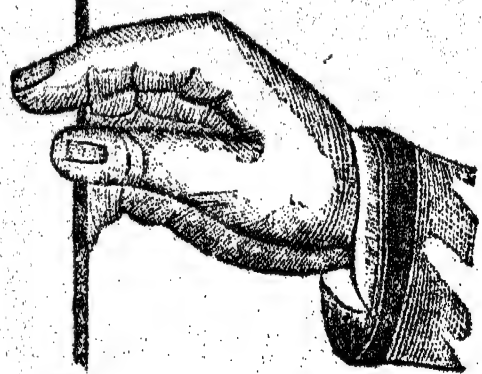
ખેતવાડી મધેના ઠાંરખાનામાંથી મલશે.

દાંતના ડાક્ટર

ડાક્ટર

પીરોજશાહ પાલનજી

હેકાશુ—ધાભીતલાવ, નાં ૮૭

દાંતનાં સરવે દરદ વતરોગે દાંતને લગતું સરવે ડામ ખાતરી પુરવક કરી આપવામાં આવે છે નવા દાંત નવીજ કળા પ્રમાણે શાસ્ત્રતા તથા તેમાંથી વગર દરદે ચવાઈ શકાય એવા બને છે.

ભાવ કીકાયત

SUNDER PANDURANG,

BOOKSELLER, &c., KALKADEVI ROAD, BOMBAY.

AGENT FOR THE SALE OF GOVERNMENT PUBLICATIONS.

School and College Books of all sorts, Law, Medicine, Engineering, Technology, Science and Art, Novels and General Literature &c.

RATES EXCEEDINGLY CHEAP.

Orders promptly attended to. Subject Catalogues on application. New publications are received for Sale on Commission. Terms moderate.

Webster—New International Dictionary 1911. Cloth Rs. 30, Sheep Rs. 37/8; Half-Calf Rs. 39/8; Half Morocco, or H. Russian Rs. 43/4; Full Calf Rs. 45;—in 2 Vols. Cloth Rs. 32; Half-Calf Rs. 43/12; Half Morocco Rs. 52/8.

બહુ થોડે પૈસે અથવા તદ્દન મફત એક સુંદર યાદગારી.

તમારો વહાલાંઓની અથવા દોસ્તાની એક સુંદર મોટી છબી (એનલાર્જમેન્ટ) તમારી પાસે હોય તેના કરતાં થોડે પૈસે ખીચ કરીશો વધુ સારી યાદગારી તમે રાખી શકવાના હતા! તમારા ફોટો ઉપરથી સુંદર મોટી ૨૦x૧૫ (૨૦ ઈંચ લાંબી અને ૧૫ ઈંચ પહોળી) ની સાઇઝની પલેટીનો આમાઈડ પ્રોસેસથી તૈયાર કરેલી એક મોટી છબી ૪૦ વરસથી વધુ, કોઈ પણ રીતે જાંબી પડવા વગર, તમારા ઓરડાને શોભાવશે. ખાસ યુરોપીયન આર્ટીસ્ટોથી તમામ કામ કરવામાં આવે છે, અને તે માથે તમારો અક્ષત ફોટો જરાપણ બગડવા વગર તમને પાછો મળશે. અમે તૈયાર કરેલી મોટી છબીથી તમે એવી આત્મચીત્રનાં પડશો કે કે. પ ની નાની કીમતમાં તે કામ કેમ થઈ શકે છે ! છતાં પણ તમને જે તે કામ પસંદ નહીં પડે તો તમારા પૈસા પાછા આપવા અમે પ્રમાણીક-પણે જવાબદારી લીએ, એટલે તેનો તમામ વેળખ અનારે શીર છે. પાંચ અથવા ગમે તેટલા માણસનો ગુરૂપ ફોટો હશે તો તેમાંથી પણ જે માણસની છબી તમે મોટી કરાવવા માંગતા હોશો તે માટે કંઈ પણ વધુ દામ લીધા શીવાય તે કામ અમાં કરી આપીશું.

ઉપરું કામ તદ્દન મફત.

હિંદુસ્તાનમાં દરેક ઘરમાં અમારી બનાવેલી સુંદર છબીઓ લખત્ર થાય તેના હેતુથી આખા હિંદુસ્તાન તેમજ દુર દેશોનાં બંધોબંધોનાં કામમાં પ્રખ્યાત થયેલા જુના ગ્રાફોલોગ્રાફના નીચે જણાવેલા કામોમાંથી કોઈપણ બતાવું કે. પ નું કામ તેઓ પાસે કરાવનારને મજૂર મોટી છબી તદ્દન મફત બનાવી આપવાનું સાહસ અમે ઉઠાવ્યું છે. હાલનાં જમાનો બાહેર ખખરો છે. કોઈ પણ ધંધો બાહેર ખખરમાં મોટો ખર્ચ કરવા વગર આગળ વધી શકતો નથી અને તેથી અમારું કામ તેમજ નામ દરેક ઠેકાણે બાળીતું થાય તેટલા માટેજ બાહેર ખખરોમાં એકંદા રૂપિયા બરબાદ કરવા કરતાં મોટી છબી તદ્દન મફત બનાવી આપવાનું આ સાહસ અમે માથે લીધું છે.

(૧)—આખી છાંદગીના બનાવો લખાણ ખુલાસા સાથે લખવાના રૂ. ૫-૦-૦. (૨) છાંદગીનું બિવિધ તમામ વરસો, દશા, અંતર દશા તેમજ બારે ઘરની સંપૂર્ણ સમજ સાથે લખવાના રૂ. ૧૦. (૩)—બાર જુદા માસના બનાવો લખવાનો રૂ. ૧૫. (૪)—બાર માસના વધુ આરીક વીગત વાર બનાવો અઢી અઢી દિવસની હોરાઓ સાથે લખવાના રૂ. ૩૫. (૫)—બાર સામટા માસના બનાવો લખી આપવાનો રૂ. ૧ (૬)—જન્મ વખત ઉપરથી નાની મોટી જન્મ પત્રિકા બનાવવાના રૂ. ૫ થી રૂ. ૨૫. જન્મનો વખત મોકલવો અને તે નહી હોય તો કાગળ લખો ત્યારે પડીયાળમાં ફેટલા વાગ્યા છે તે જણાવવું. નબળા ગ્રહોની શાંતી માટે પુન, મંત્ર, જપ વીગેરે ખાત્રીદાર માણસો પાસે કરાવી આપીએ છીએ.

ઠેકાણું નીચે મુજબ કરવું.

જુના ગ્રાફોલોગ્રાફ,

ગોકલદાસ સ્કુલ નંબર, દાહીશેઠ આતશબહેદામ લેન,

ચંદાસમજના માળામાં, કાલબારની—મુંબઈ.

હું નીચે સહી કરનાર મોખેદ નામદાર મોખેદ રશીદ મોખેદ જોશ્નદ ધરાનવાં આત્મશબ્દેરામના બોધવાળાને છોકરો મારી દરજ અદા કરવાની ખરા જરૂરોતીઓ પાસે રજન મ ગુંધું, કારણકે અમુકરજ-મેહેર કહી ગીયા છે, કે:—

“અમર ખીની કે નો ખીનો ચોક હરત, અમર ખામુશ બેનશીની જોનાહ હરત.”
એટલે કે જે એક આંખાને કુવામાં પડતાં જોવા અને મુગા રહેતા તે ગુનાહ છે. એ ફક્ત એક તાલીજ છે કે જે મારા પીતાએ ઇચ્છાની, વંદીતાદ, કે જે એક દરીયાની મીસાલ છે અને તેમાંથી મોતીના કેટલા ખરા દાણાઓ મળે છે, તેજ માફક લાંબા વખતની મેહેનતથી કેટલાક ફકરાઓ શોધી કહાડેલા છે કે જેના નીચલા ફાયદાઓજ નથી પણ ખીને એક ગુન છે, જેમ અમલદારોને બાળુ ઉપર નીશાની છે તેવી એક ફરેસતાઓને માફક આવતી નીશાની છે, જેમ અમલદારોને, માણસોને નીશાની માન આપે છે તેમ જ માણસની પાસે આ વસ્તુ જન પક્ષીના પીછ હોય છે અને પહરેજગારીથી અને પાક તનથી એ માણસ તેને વાપરે છે તેને ફરેસતાઓ માન આપે છે. કેટલા માણસો ફરેસતાને માનવા નથી પણ તે સોઠો જેમ જામાસપ હકીમ કહે છે તેમ આંધળા છે, તેવજુ કહે છે,

“અશબો દેસ પાક કુન કે જેત ખીની, જોતયે ના દીદેનીસત જોત ખીની.”
એટલે હકીક ના ખોલો કે જેથી કરી જીવને જેમ શકે, એટલુંજ નહી પણ ખીજુ જેખી ચીજોને પણ જેમ શકે. ફાયદાઓ—૧) દરેક ઇચ્છા ખર લાગે છે, ૨) અધારેક મોતને અટકાવે છે, ૩) આપણને ખરાખ નજરથી દુર રાખે છે, ૪) આપણને ઉમંગી રાખે છે, ૫) જાહેને તોડે છે, ૬) ઇસ્મે અજેમ આપણને દરેક કામમાં મદદ કરે છે, ૭) બેહેરામ ઇજદ દુશ્મનને તોડે છે, ૮) અફસુનેશાહ ફરેદુન ૭૨) જાતના ખરાખ પવનને દુર કરે છે, ૯) છોકરાંઓની વરધી થાય છે, ૧૦) તનદરોસતી મળે છે. જેમ એરામ યસ્તમાં દાદાર હોરમજે લખેલું છે કે શાહ કેખશરએ, શાહ દેકાકશે શાહ ફરેદુને ફતેહ કીધી તેમ એ પીછ રાખવારખી ફતેહ કરશે.

• મોખેદ નામદાર મોખેદ રશીદ.

કેકાણું—સાહેરની અગીઆરીમા, મહાક્ષમી તોપખાના સામે—મુ'અઈ.

HYPNOTISM

PERSONAL MAGNETISM,

OCCULT THERAPEUTICS,

MAGNETIC HEALING,

MESMERISM,

MIND-READING,

TELEPATHY,

CLAIRVOYANCE, WILL POWER &c.
are taught through a CORRESPONDENCE Course
by the Foremost Occult Institute of the East.

(Established 1905.)

T. R. SANJIVI, M.A., PH.D., LITT.D., S. V. RAGHAVACHARY, B. A.
President. Manager.

Apply for Prospectus, Testimonials of
Successful students &c. to

THE LATENT LIGHT CULTURE, Dept. V
TINNEVELLY, S. India.

SUN INSURANCE OFFICE.

FOUNDED 1710.

સન ઇન્સુરન્સ ઓફીસ.

સ્થાપી ૧૭૧૦ માં

વડી ઓફીસ:—૬૩, થ્રેડનીદલ સ્ટ્રીટ, લંડન ઇ. સી.

૧૯૧૧ ની કુલે આવક પાઉંડ ૧૭,૦૯,૧૨૭ રૂ. ૨,૫૬,૩૬,૯૦૫
કુલે રૂંડ.

તા. ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૧ સુધીમાં. { પાઉંડ ૨૨,૭૫,૬૯૬
રૂપીઆ ૩,૪૧,૩૫,૪૪૦

તા. ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૧ સુધીમાં. { પાઉંડ ૩૧,૫૪,૦૩૭
રૂપીઆ ૪,૮૮,૧૦,૫૫૫

ડીરેક્ટરો:—

માર્કમેરો રોબર્ટ પ્રચોર, એસ્કવાયર,—ચેરમેન.

ધી ઓનરેબલ વીલીઅમ હેનરી ગોસચેન, ડેપ્યુટી ચેરમેન.

વાલ્ટરવિન્ટ કેસલરીગ, એમ. વી. ઓ., એમ. પી.	સર હ્યુબર્ટ સી. જી. મૉન્ટગોમેરી, બારોનિટ.
ફ્રાંક એપલીન, એસ્કવાયર.	રોનાલ્ડ સી. સ્કોટ મરે, એસ્કવાયર.
એડવર્ડ ડેન્ટ, એસ્કવાયર.	લોર્ડ હેનરી જી. ચાર. નેવીલ.
ધી રાઇટ ઓ. લોર્ડ ફ્રેયર.	ફ્રેડરીક હેનરી નોર્મન, એસ્કવાયર.
આલ્ફ્રેડ ફરકુહર, એસ્કવાયર.	ધી ઓનરેબલ ચારલસ એલ. સ્કેલ્ટર-બુથ.
એડવર્ડ ચારલસ એનફેલ, એસ્કવાયર.	લોર્ડ હરબર્ટ સ્કોટ, ડી. એસ. ઓ.
સર રીચર્ડ બીડલ્ફ મારટીન, બારોનિટ.	ચારલસ દબલ્યુ. તોમકીનસન, એસ્કવાયર.
ધી ઓનરેબલ એલગરનન એચ. મીલસ.	

જી. એસ. મેનવેલ,

ચેરમેન.
જ્યોરજ ઇ. મીડ,
સેક્રેટરી.

એફ. એચ. મેલરસ, { એસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરીઓ
એફ. વાઈટ,

સર કરીમભાઈ ઇબરાહીમની કું. એજેટ,

નં ૪-૬, ફાર્બસ સ્ટ્રીટ, કોટ—મુંબઈ.

આગના દરેક જાતના વીમા મધ્યમ દરે ઉતારવામાં આવે છે.

તમારે હાથે તમારા ઘરમાં સ્વચ્છ પાણીથી સોડાવોતર બનાવો.

હીંદુ અને મોહમેદન ભાઈઓ ધરમની બાધ વગર “પ્રાના”
સપારકલેટસ વાપરો.

સોડાવોટર વાને હરકોઈ ખનીજ પીણું બનાવવા માટે કીમતી સાંચાક્રમ, મોટાં કારખાનાઓ, મોટી થાપણો વગેરે રોકવા પડે છે. આ સવળું કાંઈ તમે તમારા ઘરમાં રાખી શકો નહીં. પણ હંડા પાણી સથે એક “પ્રાના” સપારકલેટ સાઈફોન અને બલ્બસ લીધાથી આખાદ તેવાંજ પરીણામે નીપજે છે. આ ચીજ ખીસકુત જગ્યા રોકતી નથી અને એનાથી સોડા સારો બને છે (કારણ કે તે તાજે બને છે અને તમે બજારોએ તેમ સાઈફોન અને પાણી સ્વચ્છ હોય છે.)

“પી” સાઈફોન અને બલ્બસ દબ્બન એક માટે માત્ર રૂ-૩-૮-૦ ની થાપણ રોકવી પડે છે.

“સી” સાઈફોન અને બલ્બસ દબ્બન એકની કીમત માટે રૂ પાંચ રોકવા પડે છે.

ધરે સોડાવોટર બનાવવાની રીત બેટલી હાપણ બરેલી તેટલી ખીસ કોઈની નથી અને વળી તે સહેલાઈથી બની શકે છે.

તમેને સુંદર તારથી મઢી લીધેલી સાઈફોન જે આપવામાં આવે છે તે સહી સરસ ખીલોરી કાચમાંથી બનાવવામાં આવે છે અને તેને એખા ટીનનું એક ખાસ મુખ હોય છે જેથી પાણી સમા-ગમમાં આવી શકે છે. બનાવવાની ચીગતની એપડી સાઈફોન સથે આપવામાં આવે છે.

આ બલ્બો દુનયાના સવળા ભાગોમાં ઘણાંજ કીશવત બાવે મળી શકે છે.

નોટ—“સી” સાઈફોન બલ્બો “B” ના કરતા ડબ્બ ગેસ ધરાવે છે.

સપારકલેટથી ધરે સોડાવોટર બનાવવાથી ફાયદો એ થાય છે કે તે સ્વચ્છ પાણીમાંથી બને છે અને સાઈફોન બરાબર રીતે સાફ થાય છે. સાધારણ સાઈફોનના મુખે બાટલી ભરતી વખતે બાટલી સાફ કરવા માટે કાઢી શકાતા નથી.

જ્યારે એક સપારકલેટ સાઈફોનનું મુખ બાટલી ભરીયાની અગાઉ કાઢવું પડે છે આથી કરીને સાઈફોન દરેક વખતે ભરતી વેળાએ સાફ થાય છે. વળી તમારા પરિસારો બચાવ થાય છે એટલું નહીં પણ જ્યારેખી તમે સપારકલેટ સાઈફોન વાપરો ત્યારે તમેને તીરમળ પાણી તે માંહેથી મળે છે. જો તમેને મીઠું પાણી જોઈતું હોય તો “પ્રાના” ફરટ કીસરલસ વાપરજો. વળી લેમન, રાસબરી, કોલા વગેરે મલી શકશે.

મુખર્ષી ઈલાકા માટેના એકલા આડતયાઓ તથા સોડાવોટરને બરનો દરેક જાતનો સામન વેચનાર તથા ખંદુક અને તેને લગતા દરેક જાતનો દારૂગોલા તથા સામાન વેચનાર તથા સલફરીક-નેતરીક તે મોરીઆતીક આસીદ વેચનાર.

ઈસુપ્રઅલી મહમદઅલીની કંપની,

નં ૭૮, ભુસારી મોહલ્લો—મુંબઈ.

No 78, Bhusari Mohallo, Bombay.

માલની ઉત્તમ બનાવત મોટે ઘણુંક ચાંદો
અને સરઘીફીકેટો મલી છે.

મુંબઈ કોટવાલા

અરેદેશર રસ્તમજી કનફેક્શનર

ને ત્યાં મેવા બદામથી ખીચો ખીચ ભરેલા નાતાલના
કેકો, પેશતરી પઈ, પુડીંગ દરેક જાતની ખીસડીયા
અને મીઠાઈઓ દરરોજ તાજ બનાવવામાં
આવે છે. ફક્ત એકજ વેલા જંગી
કારખાનું નજરે જોવાથી
ખાતરી થશે.

બહારગામની વરદીપર ખાસ ધ્યાન આપી
સારી પેકીંગ કરવામાં આવે છે.

એક પોસ્ટ કારડ લખવે

બહારગામનો માલ સુંદર પેકીંગથી મોકલવામાં આવશે.

વીક્ટોરીયા બેકરી,

પારસી બજાર, કોટ, મુંબઈ.

પ્રાંચ—ગ્રાંટ રોડ, ત્રામ તરમીનસ.

તેલીચાફીક એદેશ “કનફેક્શન”—મુંબઈ.

THE CHAMPION.

Sir D. M. PETIT, BART'S

FEVER AND TONIC PILLS.

(of 25 Year's Reputation.)

Opinions:—

Late Brgd. Surg. Dr. Dymock—Succeed where Quinine fails.

Mr. W. T. Lamb—Have furnished quick and excellent results.

Hon. Mr. N. N. Wadia—Have gained success in Malaria and chronic fevers.

Sec. Guz. Fever Relief Fund—Have gained much success in fever districts.

FOR MALARIA, AGUE

and poisonous Fevers

Used in presence and

Remittent and other obstinate

of any duration.

absence of fever.

As. 4, 8 & 12.

Baron Bro.'s EYELECTO.

THE SIGHT RESTORER.

Prevention is better than cure. Neglect not your sight which is more precious than a world of wealth to a man, woman or a child. Baron Brothers' Eyelecto is an unfailing and harmless remedy. It is guaranteed to be free from any irritating or injurious substance. Only a drop makes your healthy sight healthier than before.

For Ophthalmia, Flesh-
of the eye, short-sighted-
eye-lids, colour blindness,
ments of vision.

growth, frequent watering
ness, sore-eyes, granulous
and all sorts of derange.

As. 8 only.

Special concession to charity purposes. Discount to Wholesale Buyers.

Sold by all Chemists.

Local Agents—Messrs. EDULJEE Bros. S. P. CHANDY; ALIBHOY SAMSOODIN; D. C. OOMRIGAR, &c.

Sole Agent:—(for both) F. A. CAMA,

Near Aglary Hill Road, BANDRA.

ALWAYS KEEP TWO STRINGS TO YOUR BOW.

LEARN THE ART OF

LIFE SAVING and DEVELOP YOUR BODY

THROUGH HEALTHY EXERCISE AT

THE VICTORIA SWIMMING BATH.

(KENNEDY SEA FACE, FORT, BOMBAY.)

The only Fresh Sea Water Bath for Natives of India.

Mahrajas and Princes, Europeans and Natives, Civil, Military and Naval Officers, Merchants, and Gentlemen of the Medical, Legal and Engineering Professions, have taken advantage of this Bath and have learnt the sublime art of swimming on the latest scientific principles.

Proprietors and principals

Messrs DADY & FRAMROZ C. GOLVALA.

હીંદુસ્તાનમાં સર્વેથી ગંજવર અને સગવડવાળો દરીયાના ખારાં પાણીનો
દશીઓ માટે ખાસ—વીદ્યારથીઓ માટે આશીરવાદ સમાન
વિક્ટોરિયા સ્વીમીંગ બાથ.

માલેક — મેસરસ દાદી અને ફરામરોઝ સી. ગોળવાળા.

(કુનેડી સી ફેસ—ગેંડસ્ટેંડ સામે મુખે.)

ઘણાક પ્રકારનાં દરદોનો રામબાણુ મનગમતો સુતરો ઇલાજ.

ખારાં પાણીમાં તરવાની કસરત!

તબીબી મત તરવાની કસરતના ફાયદા વીશે અલંકારીક છે.

નવા શીખાડોને ઘણીજ સંભાળથી માલેકોની ખાસ દેખરેખ તળે સાયન્ટીફીક
શદીઓ ઉપર તાલીમ દેવામાં આવે છે. બચાંઓને તદ્દન હાલકાં પાણીમાં માલેકો પોતે સાથે
શીખવે છે. તમે ગમે એવા નખળા સખળા હોવો—ચાહો તેવ પાળા યા ડોંગા હોવો—
ગમે તેવાબી હલકા યા ભારી વજનના હોવો તેવ માલેકો તમને ચુનંદા તરનારા બનાવી
આપવાનું માથે લે છે. આ બાથનો લાભ લઈ ગયલા હોનરે જણ ખારાં પાણીને અને
તરવાના હુન્નરને આજે દુવા દે છે.

સ્પેશીયલ ક્લાસની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

તમામ બંદાબસ્ત માટે માલેકોને લખણું યા મળવું.

શક્તિ મોટે—વાપરો.

મોટી

કોમત ૩. ૩. વી. પી. થી ૩. ૩.

જે સમાધન ઇનડયા એજંસી,

નં ૦ ૩૭, કાલ્યાદેવી રોડ, મુંબઈ.

હજારો નીરાશામાં આશાનું એકજ કીરણ !

(ફાયદો ન થાય તો પછસા પાછા.)

કામસંજીવન.

અદ્ભુત શક્તી, ખુદ્દા અને સહાયતાની સંપૂર્ણ વરદી કરનાર આ દવા યોગજ વખતમાં ભારે વખાણુ સાથે સ્વતંત્ર પ્રચલીત થઈ ગઈ છે. ગયલી જુવાની પાછી મેળવવા માટે આ દવા વનાણીતી છે. વીર્યના ઝરો છે.....સ્ત્રી પુરૂષો માટે શક્તીની ઘણીજ ઉમદા દવા છે કી. ૩. ૧)

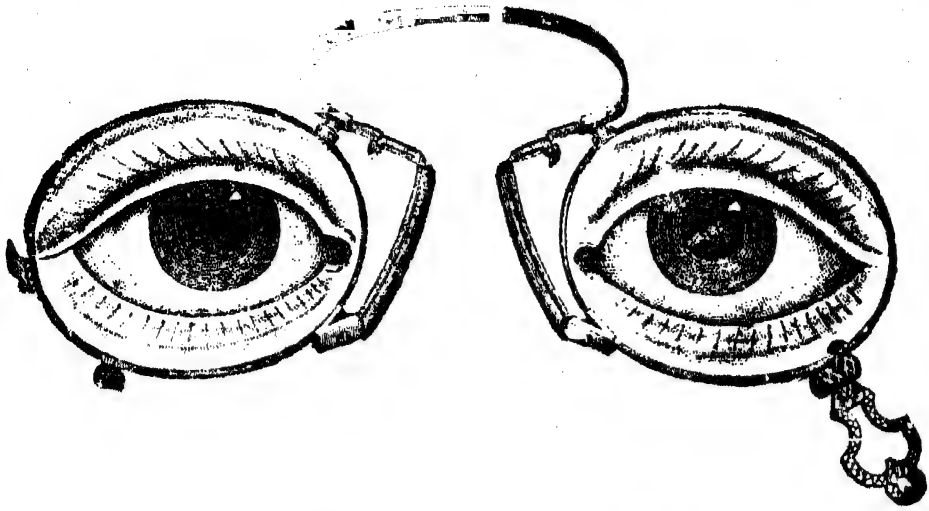
શંઢત્વ વીનાશક તેલ.

કોઈ પણ કારણથી જીમાવેલા પુરૂષત્વનો જે કોઈ પણ ઉપાય હોય તો અમારું શંઢત્વ વીનાશક તેલજ છે. ગમે તે કારણથી કિમ્ત થયલી નસોની નબળાઈ માત્ર ત્રણજ દીવસમાં જડથી દુર કરે છે. સાધારણ શીથીલતા તો પહેલે દીવસે દુર થાય છે. એકવીસ દીવસનાં પુરૂં સેવનથી જીંદગીભર નવીન થાય છે. કામત માત્ર ૩. ૫.— નકલી માલથી કમાતા ના. લેખકો જોઈનેજ શીશી લેવી.

જે. એન. શેઠના,

જુની મુંબઈ બેંકવાળાં મકાનની સામે, રામવાડીને નાકે, કાલ્યાદેવી-મુંબઈ.-નં. ૨.

લવંગીઆ એન્ડ સન્સ,

ચશમા બનાવનાર તથા વેચનાર,

૨૮૨, કાલ્યાદેવી રોડ, મીઠાદાઉદભાઈ જરીવાલાની સામે.

થોડે નફે બહોલો વેપાર

હમારે ત્યાં શુદ્ધ પથ્થરના ચશમા તથા આઈગલાશ, અને તડકામાં પહેરવા માટે બલીવાલા રંગીન ગોગલસ, ચાર કાચના ચશમા, તરેહવાર બતની કમાનોમાં હુમેશાં મલે છે. નીકલ, રોડ્ડ ગોડ્ડ, તેમજ સોના, ચાંદીની મજબુત કમાનો, કમપાઉન્ડ તથા સીલીનટ્રીકલ કાચો અને ડબલ પાવરના આઈફોકલ પેબલો (એટલે હુર તેમજ નજદીક એકજ ચશમાંથી દેખાય) એવા પથ્થરના ચશમા વરદીથી બનાવવામાં આવે છે.

અમારા ચશમા ખરા પથ્થરના છે તેની ગરન્ટી આપ્યે છઈએ, અને ચશમા લાગુ ન પડે તો ત્રીસ દીવસની અંદર કાંઈ પણ પૈસા લીધા વગર બદલી આપ્યે છઈએ.

હમો હમારા ઘરાકોને એક વખત હમારી દુકાનની ભેટ લેવાની એલતેમાસ કરીએ છીએ. ભાવો બીજી દુકાનો કરતાં ઘણાજ કીકાયત રાખીયા છે.

ડાક્ટરોનાં તથા હાસપીટાલના નંબરો ઉપરથી ચશમા બનાવી આપવામાં આવે છે.

જહાંગીઆના આરડર વી. પી. થી મોકલી આપશું અને તેની ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

મિસિસ કમલાબાઈની આબળા સંભવની સ્ત્રીઓ માટે ગોળીઓ.

ગરભસ્થાન અને સ્ત્રીઓના અટકાવ સંબંધી સઘળા રોગોનો દેશી ઇલાજ. હજારો ઓરતો મિસિસ કમલાબાઈની ગોળીઓ ધરમાં રાખે છે અને જ્યારે કોઈપણ પ્રકારના ગરભસ્થાનના દરદ નેમ છે, અટકાવ સાફ ન આવતું, પેડુનો દુખાવો, અનિયમીત અટકાવ, લોહીવા, સફેદ ધાતનું જવું, કસુવાવડ, છોડ, ગરભસ્થાનનો સોજો, ગરભસ્થાનનું ખસવું વગેરે હરકતો આવી પડે છે ત્યારે તરતજ તેઓ તેનો ઉપયોગ કરે છે. તેઓ બીજાને હરીકત લખી દવા મંગાવવા માટે બલામણુ કરે છે તેથી તેનું જખડું વેચાણ થાય છે. કીંમત રા. ૧ પોસ્ટેજ તથા વી. પી. ૪ આનાં. વીશેષ માહિતીનું કાર્ડલાગ મફત.

 નક્કી માલથી સાવધ રહેજો.

મિસિસ કમલાબાઈ જી. એમ. સી.

કાલબાદવી રોડ, મુંબઈ.

આખા હિંદુસ્થાનમાં વખણાયેલો ૩૦ નવરતનો વાળ કાળા કરવાનો

૫ ક્કા ૩ લ ૫.

આ કલપ મુછોના તથા દાદીના સફેદ વાળને લગાડતાં, તે પાંચજ મિનીટમાં સુંદર કાળા થઈ જાય છે. વાળના રોખીનોએ યાદ રાખવું કે, એની બરોબર આજ કોઈપણ કલપ નથી. આ કલપ વાપરવામાં સહેલો છે. સોડમમાં ગમતો છે, ગુણમાં અક્સીર છે, રંગમાં પાકો છે અને કીંમતમાં સસ્તો છે. કીંમત રા. ૧, ટપાલ ખર્ચ માફ.

૩૦ નવરતન એંડ સનસ—કાલબાદવી, મુંબઈ.

અમેરીકન ઇલાજ.

આંધળાં દેખતા થાય છે.

કેટેરેક્ટોડાઈન

(આંખના મોતીઆ વાટકાપ વગર મટે છે.)

“હવે આ નકી થયું છે કે આંખનાં મોતીઆ વાટકાપ વગર ખાત્રીથી મરી શકે છે.” તેને માટે કેટેરેક્ટોડાઈન એક ભરસાદાર ઇલાજ છે. એ રોગથી પીડાતાઓને હવે વાટકાપ કરાવવાની ખટપટમાં પડવાનું કારણ નથી. વાટકાપ કરાવનારા સઘળાઓની આંખ વાટકાપથી સુધરે છે એમ નથી, પણ કેટેરેક્ટોડાઈનથી કોઈપણ દરદીને તીરાસ થવું પડતું નથી, એમ અનુભવથી સિદ્ધ થયેલું છે. મોતીઆ કઢાયા પછી જોમની આંખ બગડી ગઈ હોય તેને પણ આ દવા લાગુ પડે છે. કીંમત શીશી એકના રા. ૫, પોસ્ટેજ ૪ આના વધુ.

૩૦ નવરતન એંડ સનસ—કાલબાદવી, મુંબઈ.

નાજુક બાંધાની સ્ત્રીઓ માટે

ત હુ કુ બી.

નાજુક બાંધાની સ્ત્રીઓને વાસ્તે ડાક્ટરો ખાસ આ ઇલાજની બલામણુ કરે છે. જે સ્ત્રીઓને મર્મધારણ કરવાની શક્તિ અતિતીવ હોય છે અને જોમનામાં પ્રસૂતિના કપ્પો વેઠવાની પેતાના નાજુક બાંધાને લીધે બીજકુલ શક્તિ હોતી નથી તેઓને વાસ્તે આ ઇલાજની ખાસ બલામણુ કરવામાં આવે છે. કીંમત રા. ૫, પોસ્ટેજ તથા વી. પી. ચાર આના.

૩૦ નવરતન એંડ સનસ—કાલબાદવી, મુંબઈ.

વેપારીઓ તેમજ છુટક ખરીદનારાઓ

જ્યારે તમોને પેટન્ટ મેડીસીન, સેન્ટ, સાબુ, લવન્ડર તથા ખોરાકી સામાન જથ્થાબંધ તથા છુટક જોઈએ ત્યારે સી. ઠક્કરની કુંઠાની પહેલી મુલાકાત લેવી. આ દુકાન પ્રમાણીકપણે કામ કરે છે, તેથી જરા પણ છેતરાવાનો સંભવ નથી. તે ઉપરાંત નીચે જણાવેલી ઉત્તમ ગુણવાળી દવાઓના હોઈદુસ્તાન ખાતેના એકલા એજન્ટો છે. તે ખાખત કોઈપણ ખુલાસો જોઈએ તો કંપનીના માલેકને લખવું.

એડવર્ડ ટોનીક પીલ્સ—ધાતુ પૌષ્ટિક ૩૬ ગોળીઓની ખાટલી ૧ ની કીંમત રૂા. ૧-૦-૦

એડવર્ડ સારસાપરીલા—ગરમીના રોગને નાબુદ કરી લોહીને સુધારે છે. કીંમત ખાટલી ૧ ના રૂ. ૧-૮-૦

એડવર્ડ એગ્યુ સ્પેસીફીક—દરેક બાતના તાવપર અકસીર છે. કીંમત ખાટલી ૧ ના રૂા. ૦-૮-૦

સ્ટ્રૅન્ ટોનીક ડાઈજેસ્ટિવ—આ અમેરીકન દવાથી બુખ સારી લાગે છે, ખાધેલું પાચન થાય છે. તે ઉપરાંત શરીરમાં શક્તિ આવે છે. કીંમત ખાટલી ૧ ના રૂ. ૨-૮-૦

 સી. ઠક્કરની કુંઠા,

ઠેકાણું—ફીદા બીલ્ડીંગ, જુમામસીદ, મુંબઈ.

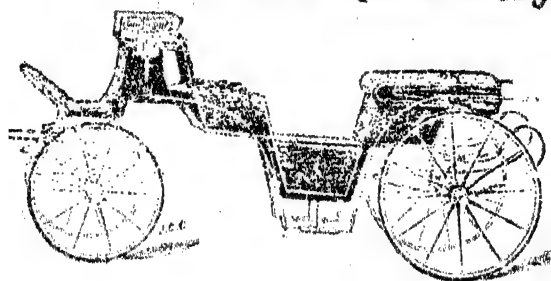
માલેક—ડા. અમૃતલાલ માણેકલાલ
દવાવાલા.

By Special Appointment to
H. E. THE GOVERNOR OF BOMBAY.
FORT COACH FACTORY.

PESTONJEE B. PRESS, PROPRIETOR.

ESTD. 1879. *Frere Road, Fort, Bombay.* ESTD. 1879.

Patronised by GOVERNMENT HOUSE since 1896 and
also by the PRINCES and ELITE of SOCIETY
in Bombay and up-country.

NUMEROUS GOLD MEDALS, FIRST CLASS DIPLOMAS
AND CERTIFICATES OF MERIT

Awarded at Several

EXHIBITIONS IN INDIA, PARIS & LONDON.

Special Gold Medal and First Class Diploma at
FRANCO-BRITISH EXHIBITION 1908.

THE HOUSE FOR
HIGH CLASS CARRIAGES & MOTOR COACH BUILDING.

ELECTRO PLATING in SILVER, COPPER
NICKEL and BRASS, neatly executed on all
classes and descriptions of articles.

CARRIAGES & MOTOR ACCESSORIES & FITTINGS
Stocked in large variety.

ACCUMULATORS CHARGED.

ESTIMATES AND SPECIFICATIONS SUBMITTED FREE.
Telegraphic Address—"PRESS, BOMBAY."

Telephone No. 391

છઠીના લેખને કોણ મીથયા કરનાર છે ! છે કોઈ માનો પુત ?

નાસીપાસ થયલા ઘણાક જાનુઓ અને ગ્રહસથો
હવે પુરા વીશવાસથી જોતાં થયાં છે.

ફક્ત એકજવાર પધારી જરૂર અમારી જોતીશ વીદ્યાનો લાભ લઈ

સુખી થાઓ એવી અમારી અરજ છે.

પોતાની આતમીક, યોગ, જોતીશ વગેરે વીદ્યાઓ માટે પંકાયલા તપશ્ચર્યા વગેરેની ખીકટ ક્રીયાઓ માટે અલઉકોક વીદ્યાનો લાભ નાસીપાસ થયલાં જાનુઓ અને ગ્રહસથોને આપવા માટે અત્રે પધાર્યા છે. યોગ, જોતીશ, મંત્ર હસતરેખા, સુખવીલક્ષણ વીદ્યા વગેરે વીદ્યાઓ ખોટી નથી, પણ કેટલાક લેખાણુઓ હીંદુસ્તાનની આ ઉત્તમ વીદ્યાઓને ફક્ત પાછા મેળવવાનીજ નેમ રાખી હલકી પાડે છે તેથી કેટલાક લોક તેઓને હાથે ફસતાં ખીચારા બોળાંઓ બહાર પાડીને અને જોતીશને માટે બોલે છે.

આ વીદ્યા હમારા જ્ઞાનદાનનાં વંશપરંપરાથી ચાલતી આવી છે અને તપો પુન, દેહ કશ-ટથી શ્રી મહા દેવી અંખીકાની મેહરખાતીથી અગો ખીન્નઓના મનની મુરદ પાર પાડવાને શક્તીવાન થઈને છીએ.

અબ્યાસમાં, ધ્યાનમાં, સંસારમાં તથા બીજી કોઈખી રીતે નીરાશી યા ખોટ જતી હોય, મનની મુરદ પાર પડી શક્તી નહીં હોય, ધારેલી કન્યા કે વર મળતો ન હોય, જન્મરતી વધવટ વીશે શુચવાડો થતો હોય, છોકરાં ન થતાં હોય, અયલા જીવતાં નહીં હોય તો, એ સઘળાંનું હમારી તપો તથા વીદ્યાના પ્રતાપે મનનું સમાધાન કરી જીંદગીના દીવસો મનની મુરદ પુરી પાડવામાં અને સુખચેનમાં જીવ એમ કરીએ છીએ.

જો ઘણી સવીશય માટે તથા મનની મુરદ પાર પાડવા માટે કામળ મારફતે સવાસ પુછવશે તેવો તરફથી રૂપીયા જે ની પોસ્ટની ટીકીટો મલતા તુરત જવાબ મોકલીશું, હમારી મુલાકાત લઈ સલાહ પુછવાથી વધુ મનપતીજ ખુલાસો આપવામાં આવશે.

લક્ષતે ઠેકાણે ન જતાં એકવાર હમારી મુલાકાત લેવાની ખાસ વીનતી કરશે છીએ જેથી ફાયદોજ થશે.

સઘળો પત્રવહેવાર તથા વાતચીત સંકતર ખાનગી રાખવામાં આવશે.

અમારી પાસે સેંકડો જાનુઓ તેમજ સદ ગ્રહસથોની સરટીશીકેટો છે.

રાજજેશી પંઞ અંબાદત મહાદેવજી શર્મા

હવેર ખાગ, જુની મુબઈ જે'કની સામે,
નરતારાયજીનાં મંદીર ઉપર, કાલખાદેવી—મુબઈ.

છપાઈ તૈયાર થાય છે.

“પચ્ચેવન્દ નામે ધરાણી જરતોસ્તી”

યાને ધરાણીના જરતોસ્તીઓની સમ કરવાની વિધિ.

ધરાણીના જરતોસ્તીઓમાં સમ કરવાના રવાજ રીતી અને ક્રિયા શુ શુ પ્રકારે થાય છે તે અને તે પ્રત્યેના ધાર્મિક દરજ્જેના પવિત્ર અંશો એક કદ-મોદા પર કયા મુકામમાં આવે છે. જેથી તે એક શુદ્ધ સાચ્ચો સાલેસ અબ્દ પ્રમાણિક અને નિતિમાન છ'દમી શુભરનાર દીનદોસ્ત જરતોસ્તી બને છે વિગરે; તેનું અવસ્તાના કલામેના તજીના સહીત ઉત્તમ નિતિશાસ્ત્રનું પુસ્તક છપાઈ પ્રગટ થાય છે.

કીમત માત્ર ૦૧ આનો.

લેખક મુબદ મેહરવાન પુરશેદજી બેહરામ કામદીન દસ્તુરના

ઉપલી ચોપડી નીચલે ઠેકાણેથી મલશે:—

મુ'બદ વરતમાન પ્રેસ, નંબર ૧૪૧ ચંદનવાડી—મુ'બદ.

અને

ચોપડીના કરતા—મુબદ મેહરવાનજી પુરશેદજી બેહરામ કામદીન દસ્તુરના,

મરહુમ શેઠ રશતમજી કાવશજી બનાજીનું આદરીયાન,

૨૬, ઇઝરાલીટ, —કલકત્તા.

રૂ. ૧૦૦ ઇનામ—તાવની રામબાણ દવા.

આ દવાથી કોઈપણ બળતનો તાવ નહીં ઉતરે તો લીધેલા પદ્ધતિ પાછા આપીશું. આ દવાથી ચોથીઓ તાવ નથી ઉતરતો એમ સાબીત કરનારને રૂ. ૧૦૦ નું ઇનામ આપીશું. ગોળી ૪૨ ની ડોઝ ૧ ની કી. રૂ. ૧-૦-૦ ખાસ પરજ નથી

શકતી સજીવન.

શકતી સજીવનમાં શકતી લાવવાનો શુભ નથી એમ સાબીત કરનારને રૂ. ૧૦૦ ઇનામ મળશે. દરેક બળતની નબળાઈ દુર કરી પુરુષત્વ વધારે છે. વધાવસ્થાથી અગર બીજાં કારણોથી કમી થયેલી શકતી વધારે છે. નામરદાખતો દરોદો અને નસોની નબળાઈ દુર કરે છે. ગોળી ૭૫ ની ડોઝ ૧ ની કી. રૂ. ૨-૮-૦.

ધાતુ વીકાર-નામનું પુસ્તક એક કારડ લખનારને મફત મોકલવામાં આવશે.

વધિક શા. ગીરધરલાલ

કહાનજી,

ગીરધર અહિપદાલય.

હેડ ઓફીસ:—ધેળકા, સુજરાત.

ગ્રાંય ઓફીસ—મુ'બદ, મારકીટ છીપી

ચાલી—બી. વણારસીદાસની કું.

કાગળપત્રનો વહેવાર હેડ ઓફીસે કરવો.

Plaster of Paris.

CEILINGS

*Plain or Ornamental,
are more attractive than Wood or
Metal Ceilings.*

They are also Fire—proof and Everlasting.

*For full particulars and Prices
please write to:—*

PRAGJI GANESH & SONS,

127, Ali Umer, St. Mistri Mohla

(Behind Jambuli Mohla.)

BOMBAY.

પલાસ્ટર ઓફ પેરીસ

ઇમારતને લગતું દરેક જાતનું પલાસ્ટર ઓફ પેરીસનું નિર્માણકામ કરનારા તેમજ સીલિંગો
કારનીસો, દરવાજા અને ઘણીને મનમમતા ડિઝાઇનથી સુંદર અને શુસોભીત કામ કરનારા.

તાજમહેલ હોટલ, સન લાઇફ આશીસ, લક્નો અને પુના ગવર્નમેન્ટ હાઉસ તેમજ શેઠ ખમનજી
દિનસાહેબ પીટીટની અને એવી મોટી મોટી ઇમારતોમાં મુજબના ઇજનેરોના આશરે હેથલ બનાવવામાં
આવે છે. જે ઘણાજ સુંદર ફીનીસવાળા અને સરસ છે. તેમજ મનને આનંદ પમાડનાર મહેલોના
ડેકોરેશન જેવી કામ આપે છે.

એક વખત ટરાવલ ઓડર આપી ખાત્રી કરશો એવી અમારી નરમ પુરવઠ અરજ છે.

વધારે વીગત માટે લખો:—

મીસી પ્રાગજી ગણેશ એન્ડ સન્સ,

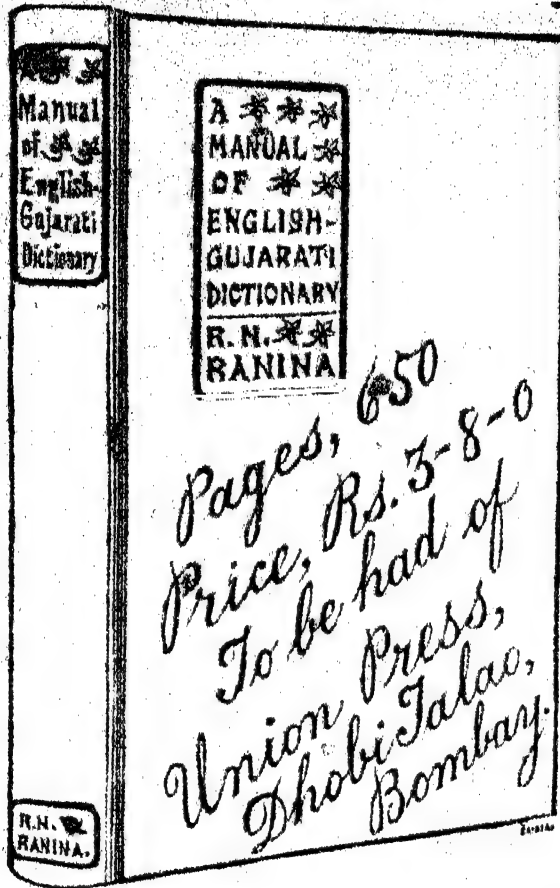
ડિઝાઇનરસ અને મેન્યુફેક્ચરસ ઓફ પલાસ્ટર ઓફ પેરીસ ડેકોરેશન.

૧૨૭, મીસ્ટ્રી મોહલા, અલી ઉમર સ્ટ્રીટ, —મુંબઈ.

એ મેન્યુઅલ ઓફ ઇંગ્લેશ ગુજરાતી દીક્ષનરી

ખનાવનાર—ફરેતમ નાનાલાલ રાણીના

આવી સસતી, સારી અને ઉપયોગી
દીક્ષનરી હજી સુધી ગુજરાતી ભાષામાં
છપાઈજ નથી.

કરતાં વધારે
રૂ. ૫૦૦૦ શબ્દોનો સંગ્રહ.

રાયલ ઑક્ટેવો પાના ૬૫૦

કિંમત રૂ. ૩-૮-૦

આ નવા શબ્દ કોષમાં ઇંગ્લેશ સાહિત્યમાં વપરાતા લગભગ સરવે શબ્દોનો સમાવેશ કરાયેલો છે. તેના સઘળા ઇંગ્લેશ તેમજ ગુજરાતી અર્થો આપ્યા છે. વળી દરેક શબ્દોનો શુદ્ધ ઉચાર ગુજરાતી લીપીમાં આપ્યો છે, અને ટ્રીક અને લેટીન ભાષાના તેના etymology પણ આપ્યા છે. એક શબ્દપરથી ઉદ્ભવેલા ઇડીયમોની પણ જગેજગ સમજ આપી છે. વળી પુસ્તકને છેડે Prefixes and suffixes તેમજ લેટીન, ગ્રીક અને હાલની બીજી ભાષાઓના જે શબ્દો ઇંગ્લેશ સાહિત્યમાં સાધારણ રીતે વપરાય છે તે તેમના અર્થ સાથે આપ્યા છે.

અનોરીયા—લીન્કટસ. (ગરમીના રોગની અકશીર દવા)

આ દવા પીવાથી તણુખ, પર્શ વીગેરે ફક્ત ૪૮ કલાકમાં બંધ કરી આ ખુરા રોગથી બચાવે છે, તમારી જીંદગી સુધારવી હોય તો જરૂર આ દવા વાપરજો. શીશીની કી. રૂ. એક.

ચારમીંગ—પીટસ. (શક્તિની અકશીર ગોળી.)

નખખાઇતા જવાથી આંખે અંધારા આવવાં, મગજનું ભમીજવું, હાથ, પગ, કમર, માંથાનો દુખાવો, ગુપ્તનસોની કમતાકાત, [પર] વીગેરે દુર કરી ખોરાક પાચન કરી ઝાડો સાફ લાવે છે. ફક્ત એકજ શીશીમાં તમામ જાતની ધાતુનું બંધારણ કરી નવી જીવાની લાવે છે. ૪૨ ગોળીની શીશીની કી. રૂ. એક.

હીયાઈ લેટારી. (વાળ દુર કરવાની શાળુની લુકી.)

ખરાબ વાશ, આગ, કે જગો કાઢી પડતી નથી. ફક્ત બેજ મિનિતમાં વાળ ખરી જઈ આમદી નરમ ને શુભાંગી થાય છે. શીશીની કી. ચાર આના.

ખનાવનાર—જી. સી. ફરેતુર, કલુપીઃ-મુરત.

મુંબઈમાં વેચનાર—ગંગીરજી બેજનજી મીસ્ત્રી, કોટ, પારસી બગીચા-મુંબઈ.

જવારા-હરી જેના અર્થ

“ખોખાર કાઢી નાખનાર” એવો છે.

તે દરેક જાતના તાવ ઉપર મુખ્ય કરીને સાદા, અથવા ચાલું મેલેરીયસ (જંગલની તાવ) ચઢઉતરની અથવા આંતરેની ઉપર રામખાણુ છે, જે કે તે કડવી છે, તોપણ સ્વાદમાં સરસ છે, અને સહેલાઈથી લેવાય છે અને ખીજ બધી જાતની તાવો ઉપર લેવા માટે દરેક જાતના ઉપયોગી ગુણો ધરાવે છે, ત્યારે તાવ હોય છે ત્યારે પણ તે લેવાય છે, અને તે દવાથી ખેલેરાખાણું આવતું નથી અથવા ખીજ કાંઈપણ રીતની નાપસંદ નીશાનીઓ થતી નથી, કે જે વારંવાર કરીનાઈનના ઉપયોગ પછી થાય છે.

સરવે દવા વેચનારા પાસેથી મલશે.

નાના ડોઝ તરીકે જવારા-હરી એક ઉત્તમ ટોનીક છે, જ્યારે સાધારણ સરદી કાઢી નાખવામાં તે હરીફ વગરની દવા છે. મુંબઈવાલા સોલીસીટર મીં શામરાવ પાંડુરંગ લખે કે-અસતીનાં મારા ગામોના મજુરોમાં તાવ ફારી નીકળવાથી મેં જવારા-હરી વાપરતાં ટુંક વખતમાં મજુરો સારાં થયાં હતાં.

કીંમત ૦૧, ૧૧, ૨૧૧ અને ૧૧.

ઓમમ કારપુર.

કોલેરા, મરડો, પેટમાં થતી ચુંકો, આંકડી, બદલજમયત વગેરેનો રા મ ખાણુ છ લા જ છ.

માસીક માંદગીથી અને સુવાવડમાંથી ઉઠ્યા પછી હેરાનગતી ભોગવતી બાનુઓનાં દરદ માટે તે એક ખાસ ઉપાય છે.

કેડેલોરની મયુનીસીપાલ કાઉન્સિલના સરનસીન મીં શ્રીનીવાસ જણાવે છે કે:-કોલેરા શરૂ થતાંવાર જે ઓમમ-કારપુર લીધું હોય તો તે ઘણાજ ફાયદો કરે છે.

રેવરંડ ટી. એફ. નીકલસન તે વેસ્ટરન મીશનરી સોસાયટીવાળો લખે છે કે-મારા મનારગુડી ગામમાં અને ખીજે આસપાસ કોલેરા ચાલતો હતો તે વેળા એક પોલીસ સીપાઈ અને બે માણસ ગભરાયલાં આવી લાગાં અને કોલેરાની દવા માંગી. મેં ઓમમ-કારપુરની એક બાટલી આપી. પંદર દીવસ રહી તેઓએ પાછા ફરી મારો ઉપકાર માની જણાવ્યું કે એ દવાથી સાત બચ્યાં અને ત્રણ એરતોના જનન બચ્યા.

કીંમત ૩. ૦૧, ૧, ૧૧, ૨૧ અને ૧૧.

સરવે દવા વેચનારને ત્યાંથી મળશે.

મુંબઈ ઇલાકાના એકલા એજન્ટો--ક્રેશ્ટ મોદીની કું, કોટ, મુંબઈ.

હેનરીઝ ગ્રેટ ઇંડયન રેમેડીઝ કું,

નં-૨૭/૮, સેકંડ બીચ લેન, મદ્રાસ.

પીરોજશાહ દીનશાહ મુકાદમ

સેંકડો જાતના

અધીક નોવેલો

અમારે સાં હાલ

માં આવ્યા છે.

ચોપડીઓ વેચનાર તથા પ્રગટ કરનાર,

અર્ચમેટ શ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

વાંચવા લાયક પુસ્તકો.

અલગતાં ન પડે

તથા ડરેઈમ પુ-

સ્કોનો તેમજ બેટ

આપવા લાયક પુ-

સ્કોનો મોટા

જથ્થો અમારે સાં

આવ્યો છે.

→:0:←

	રૂ. આ.	પૈ.		રૂ. આ.	પૈ.
બોરસેદ...	૧	૦	અંચલ અંધ	૦	૧૨
મોહબતી બાઝાર...	૧	૮	ચશમનો ખુશમ	૨	૦
ઉકરજી ઉતાવળવા પાને પાનાનો બંદ	૦	૨	કીકીયો પેત્રા	૨	૦
માશુકનો ઇસારો	૨	૮	અનો સાચો સલાહકાર	૨	૮
તડકામાં એક વાદળી	૨	૮	મોહોબતની મોહીની	૧	૮
બાનુ પાને સજીવન થયેલો આશક	૨	૮	લુકાનો બેદ	૧	૮
સિપાહ બચ્ચાની સજ્જની	૧	૮	રસીકચંદ્ર	૧	૦
પેટે બોલુ પંચી બે બાગ સાથે	૧	૦	આંધર બેહેર (નાટક)	૦	૬
વિષારી વનિતા; દગાબોર દોસ્ત	૨	૮	ધણીયાનીનો ધાક પાને બેડ		
છયોતીય વિદ્ય; સુધી રચના...	૩	૦	બચ્ચાનો ધસકો	૦	૨
ગુલામી બાઝાર...	૧	૮	મધુરમધુરી	૨	૦
મરહુમ મીં મનસુખનું જન્મચરિત્ર	૨	૦	ખુશમાવતી	૨	૦
નવું ગુજરાતી ગુસ્તેશાન	૧	૪	હસાહસ...	૩	૦
ગુલબાનુ; અતિ રસીલી વારતા	૦	૧૨	સ્વપનાની તાસીર	૦	૧૨
અંદરબા...	૧	૮	વિક્ટોરીયા વાજીત્ર ગામ્હ	૨	૦
સોનારજી...	૧	૮	જગતનો ફાંસો...	૨	૦
ગુલદર તેરમુજ (૧૦૬૨મુજદુઅકાઓ)	૨	૮	સીતમગર	૨	૦
ત્રીમુર્તી	૧	૪	સંખેતાન કે બહા	૧	૮
જમશેદની જેહેમત	૧	૮	એલમ ચોર	૨	૦
દારદેવા શેહેરનું મોતી	૦	૪	હોમલી બાઇની વાપજ	૧	૧૨
બહોસો બીખો અથવા ચીનાઈ			ચુમીની મોહોબત	૧	૮
અમીન (એક અંકી દારસ)	૦	૩	દાસતાને દસતાર	૦	૪
સહનસીલ સુંદરી પાને ત્રીયા તેજ	૩	૦	ગંજ નામુ	૧૦	૦
ભાઈ બેહેનની મામાનો અમત્કાર	૧	૮	નશીમતે બાગ...	૧	૦
ખાર અને પરજોલી છંદગી	૧	૦	રોશન શીલસુદ	૦	૬
રોનક મહાલ	૧	૮	યુસુફી વારતાઓ	૦	૮
હોસન આરા	૧	૮	કોણુ સરસ	૨	૦
જોપાની બાવાનો બોમીયો	૧	૦	દોકતર બહાદુરજીની છંદગીનો હેવાલ	૦	૦
અરેબીયન તેલસ બે બાગમાં...	૬	૦			

જો ઉપરાંત સેંકડો જાતનાં અગ્રજી તથા ગુજરાતી વાર્તાનાં પુસ્તકો તથા દરેક સ્કુલો તથા કોલેજોમાં ચાલતી દરેક પ્રકારની ચોપડીઓ બહુજ કિંમત અને એક સરખે ભાવે મલશે.

પીરોજશાહ દીનશાહ મુકાદમ,

ચોપડીઓ વેચનાર, પ્રગટ કરનાર, સ્ટેશનર તથા માલેક "જ્ઞાન વર્ધક,"
અર્ચમેટ શ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

અમનજી મંચેરજી સન્સ ઓન્ડ રોદેરીયા.

મીસ જન અને રેસવે રેટાર સપ્લાયરર્સ

અને

જે નરસ મરચંડસ,

૨૮૪, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઇ.

પ્રખ્યાત “ભીમ”

નું નામ આજે કોણને માલમ નથી ?

એ પ્રસીદ્ધ હાડવર્ધના વંશજો તરીકે આજે દાવો કરનારાઓ ઘણાખી મળી આવશે.

પણ—યાદ રાખો

માત્ર એકજ અહસથ એ પુરાણા માનવંત ભીમજી હાડવર્ધના હકદાર નથીરા તરીકે મુંબઈમાં અને દેશાવરોમાં જાણીતા થયલા છે. એ તે

મેહેરજી પેસતનજી હાડવર્ધ

છે. મેહેરજી હાડવર્ધ નામાંકીત અસલ ભીમનાં દીકરીના દીકરા થાય છે અને આજે વરસો થયાં મુંબઈમાં પુર ક્તેહમંદીથી એજ ધંધો ચલાવી મોટા મોટા યુરોપીયન અને દેશી સદ અહસથોની પુશકળ સરટીશીકેટો મેલવી છે.

ગમે તેવાંખી મુશકેલ હાડકાંની ખામીઓ, લચક, કમપાઉંડ ફરેકચર વગેરે આ જાણીતા હાડવર્ધ સાંધી આપવામાં કુશળતા ધરાવે છે.

ટેકાણું—અસલ ભીમોની એકકવાળાંજ ઘરમાં નંબર ૧૫. ઘોઘા સ્ટ્રીટ—કોટ, મુંબઈ.

આ અમુલ્યતક ગુમાવશો નહીં

આખા હીંદુસતાનમાં માન પામેલા પ્રખ્યાત મંત્ર શાસ્ત્રી જોષી તથા વૈધ કાશીવાલા પંડીત વીધાધરરામરતન કેવલ સામુદ્રીક શાસ્ત્ર ઉપરથી હસ્ત રેખા લક્ષ્મીરેખા તથા પગની રેખા જોષી ભુત, ભવિષ્ય, વર્તમાનની હકીકત તથા દરેક વરસનું ફલ શંકરની કૃપાથી ઘણીજ ખાતરીથી કહે છે.

૧ મારા નશીબમાં કેટલી દોલત છે, ૨ મારા જાપનું સુખ છે કે નહીં, ૩ આગલ જતાં મારી હાલત કેવી આવશે, ૪ પાછલ મારી હાલત કેવી ગઈ છે, ૫ મને મારા આપદાદાની કમાઈનો પધશો મલશે કે મારા સગાં કુટુંબની કમાઈથી પૈસો મલશે કે હું પોતાની કમાઈથી પૈસો પેદા કરીશ, ૬ મારે લાઈનું સુખ છે કે નથી, ૭ મને સ્ત્રીનું સુખ છે કે નથી અથવા કેટલી છે, ૮ મારા નસીબમાં છોકરાં છે કે નથી, ૯ મારા નશીબમાં વીધવા છે કે નહીં, ૧૦ હું નોકરીથી પૈસો પેદા કરીશ કે વેપારમાંથી, ૧૧ હું મારી જન્મ ભુમીમાંથી પૈસો પેદા કરીશ કે પરદેશમાંથી, ૧૨ મારા મરણ વખત મારી પાસે પૈસો રહેશે કે નહીં, ૧૩ મારી મુકંતી થશે કે નહીં, ૧૪ મારી પોતાની આવરદા કેટલા વરસની છે અને હું કેટલા વરસ જીવીશ, ૧૫ મૃત્યુ દેશમાં થશે કે પરદેશમાં, ૧૬ નીરાશ થએલા દરદીઓએ એક વખત અમારી મુલાકાત જરૂર લેવા લલામણુ કરીએ છીએ. તમામ રોગોની દવા ઘણીજ ખાત્રી પુરવક આપવામાં આવે છે. અમારી મુલાકાત લેવાને તમામ સદ પ્રસથાને લલામણુ કરીએ છીએ.

કાશીવાલા પંડીત વીધાધરરામરતન જોષી.

ટેકાણું—પાયઘોણી ખારીઆ બીલડીંગ, બીજે દાદરે—મુંબઈ.

સરવોત્તમ હાઈકો અત્તરો.

ચાલુ સદીનાં આખી દુન્યામાં જગજહેર

હાઈકો અત્તરો અકસર કરીને હાઈકોથી તેની રજીસ્ટર થએલી લાકડાંનાં પેકીંગમાં બાંધીતું છે.

હાઈકો અત્તરો લાકડાંનાં પેકીંગની અંદર કાચની પા, અરધો તથા એક ટ્રામ અને એક આઉસની નાની શીશીમાં વેચાતું મળે છે.

હાઈકો અત્તરો શીશીવાળું લાકડાંનું પેકીંગ પણ હીંદુસ્તાન તથા તેની બહારના દેશાવરોમાં રજીસ્ટર કરાવેલું છે.

આ પેકીંગની હરકોઈ નકલના સંબંધમાં કાયદેસર

કામ ચલાવવામાં આવશે.

સઘળા વેપારીઓને ત્યાંથી મળશે.

હાઈકો અત્તરોના એકલા બનાવનાર:—મેસરસ હાઈનેની કંપની,
લીપકીંગ, જરમની.

“હાઈકો” નામ તથા મેકરનું નામ, એ સીવાયનું કોઈપણ ખર્

“GENUINE” લેખવું નહી.

સરવે માલ ઉપર “હાઈકો” નામ મેકરનું નામ એ નામો હોય છે.

હાઈકો ચાલંગ		હાઈકો રેડ રોઝ		હાઈકો તીરોઝ
ચાલંગ				
હાઈકો લીલી		હાઈકો ડેઝી		હાઈકો કેસરલાવર
આશ વેલ				હાઈકો લવ-કા વગેરે
હાઈકો હીયા-સીન્થ		હાઈકો હેલીઆત્રાપ		સઘળી જાતના.

એબલા આદતીઆ, મેસરસ નસરવાનજી ફીરોજશાહની કું

ઉપ, હમમ બીદ.

ફનિયાને અભયખીમાં નાખવાવાળો અદભુત ચમત્કાર.

પારાનો ગલાસ અને પારાની ગોળી.

પારાના ગલાસની બહેર પીછાન.

આ ગલાસમાં પાણી અંદર એક એ ફીયામાર પારો નાખો. પાંચ મીનીટની અંદર ગલાસના સાબુત તળીએથી પારો તમામ બહાર નીકળી જશે. પાણીનું એક ટીપુ પણ બહાર જશે નહીં અને ગલાસ ખીલકુલ સાબુત રહેશે.

પારાના ગલાસના બહેર ફાયદા.

અમારા હીન્દી ભાઈઓ એ વાતને સારી રીતે જાણે છે કે હીન્દુસ્થાનમાં ખાસ કરીને હરએક અહરથો, કબીલદારો દરરોજ થોડું ઘણું દુધ પોતાના ખોરાકમાં મે છે, અને સાથે નીમક (મીઠું) અને ખટાશ પણ હંમેશાં ખોરાકમાં ખવાય છે. દુધ અને ખટાશ બંનેની તાસીર ગુદી ગુદી હોવાથી દુધ ગળાની નીચે ઉતરતાંજ એકદમ કાટી જાય છે, અને જેનાથી ઘણી બાતની ખીમારીઓ જેવી કે બદલગમી, કબજાવાત વીગેરે પેદા થાય છે. યુનાનના મોટા મોટા હાથી વૈદરાજો, ચરક, શુશ્રુત, વાગબટ જેવા મોટા મોટા વૈદક અંચ બનાવનાર ઋષીમુની વીગેરેઓએ માસુલી તાકત પેદા કરવાવાળા લાખો તુકશા લખીને આખર પોકારી પોકારીને કહેલું છે કે તમામ ફનીયામાં માણસોના ખોરાક માટે દુધ જેવી તાકાત પેદા કરવાવાળી કામ દવા નથી પણ શરત એ છે કે દુધ પુરી રીતે હજમ થઈ શકે.

સાહેબો આ કેટલા મોટા અફસોસની વાત છે કે હમારા હીન્દુસ્થાની ભાઈઓ લાખો મણ દુધ રોજ પીએ છે. તોપણ ચહેરાની ઉપર રતાશને બદલે ખીગાશ જેવામાં આવે છે. અગર આ ગ્લાસમાં દુધ નાખીને બરાબર એક મહીના સુધી પીવામાં આવે તો શરીર કુદનની માફક ચમકવા લાગે છે, અને કમજોર હુણા પાતળા માણસો પેહેલવાન જેવી તાકાતવાળા નજરે આવે છે. આપ આ ગ્લાસથી હંમેશા દુધ પીઓ, અને એક મહીના પછી પોતાના શરીરને તોળો, તારે આપને માલમ પડી જશે કે આપના શરીરના હરએક હીસ્સાઓમાં દુધ કેટલી તાકાત પેદા કરી છે અને કેટલું વજન વધાર્યું છે. દુધને પાચન કરવામાં તો આ ગ્લાસ જાણે અરબુનનું બાણ સાબીત થયું છે. તેમાં પંદર દીવસ દુધ પીવાથી વીર્યનું પાતળું પડ્યું, અને સ્વપ્નામાં વીર્યપાત થયો, એ ગમે તેટલી લાંબી મુદતના કેમ ન હોય તોપણ તે આરામ કરી આપે છે. ચાર મહીના સુધી આ ગ્લાસમ-દુધ પીવાથી નામરદીની ખીમારી પણ જતી રહે છે. ચાંદી ટાંકી યાને ગરમીની ખીમારીને જડમુ-ળથી કાઢી નાખવી તે આ ગ્લાસનું ખસુસ કામ છે. માથાની ગંજ યાને ઉઢરીને ખીલકુલ આરામ કરી આપે છે. આ ગ્લાસના સેવનથી હરસ, પ્રમેહ અને કાઠની ખીમારીને મોટા ફાયદો થાય છે. આ ગ્લાસમાં વીર્ય પેદા કરવાની શક્તિ ગજબની છે. જેમ સુકેલું ઝાડ ઝાણું લીધું થાય તેમજ આ ગ્લાસ મએલી ગુવાની નવેશરથી શર કરે છે. આ ગ્લાસ રાજા મહારાજા અને અમીર ઉમરાવાને ખાસ પોતાના સંમરથાનમાં રાખવા લાયક છે. કીમત હીન્દુસ્થાને માટે ટપાલ ખર્ચ સાથે ગ્લાસ ૧ ના રૂ. ૧૦) દસ. પારાની ગોળીને ખાસ ગુણુ વીર્યરથ'બ'કું છે અને તાકાત પણ પેદા કરે છે. ગોળી ૧ ની કીમત ટપાલ ખર્ચ સાથે રૂ. ૧૫) દોઢ. વાપરવાની સમજુતી ગ્લાસ અગર ગોળીની સાથે મોકલવામાં આવશે.

બનાવનાર,

જેઠાલાલ ડાલાભાઈ શાહ,

(બહુમિસ્તાન) કનેકા.

FATHER MULLER'S CHARITABLE INSTITUTIONS, Mangalore, South Canara.

**HOMŒOPATHIC POOR DISPENSARY
LABORATORY AND DEPOT.**
(Opened 1891.)

Father Muller' Soleri-Bellotti
New Specific Remedies,
Schuessler Tissue Remedies.

Sole Agency in India, Burma and Ceylon for Luyties' Homœo-
pathic Pharmacy Company Wolker Pharmacal Company & Manola
Company.

Every Coffee Planter,	Every Parish Priest,
Every Tea Planter,	Every Missionary,
Every Rubber Planter,	Every Home.

Should have a box of the above Remedies.

"Guide to Health" sent*post free on application to

The Rev. D. Gioanini, S. J., Director,

Kankanady, P. O., South Canara

N. B.—Correspondence only in English.

શ્રાધર મુલરવાલુ ચેરીટબલ હનસટીટયુશન.

મેંગલોર, સાઉથ કનારા.

હોમીયોપેથીક પુવર ડીસપેન્સરી—લેબોરેટરી અને ડીપો.

૧૮૯૧ માં ચાલુ કરવામાં આવી હતી.

શ્રાધર મુલરવાલુ સોલેરી બેલોટ્ટી—જે નવી રામખાન હવા છે.

તેમજ રકુસલરના તીશયુ' ઇલાખે.

હુલીસની હોમીયોપેથીક ફારમસી કંપની, વોક્કર ફારમેકલ કંપની અને મેનોલા કંપની
માટે, હીંદુસ્તાન, બરમાહ અને સીયોનમાં મુખ્ય આડતો છે.

દરેક કોશી પલાંટરે, દરેક ચાહ પલાંટરે, દરેક રબર પલાનટરે; દરેક ગામના પાહરીઓએ,
દરેક મીસનરીવાલાઓએ, અને દરેક ઘરમાં ઉપલાં રેમીડીઝની (દવાઓની) અકેક બોક્સ
રાખવો જોઈએ.

માર્કેટ તુ હેલ્થ નામની ચોપડી અરજ કરવાથી પોસ્ટ ખર્ચ વગર મોકલવામાં આવશે.

ધી રેવરંડ ડી. ગાયોનીની, એસ. જે., ડાયરેક્ટર,

કાનકાનાડી, પોસ્ટ ઓફીસ, સાઉથ કનારા.

તા. ૬૦—અમેલમાંજ માત્ર પત્ર બેઠવાર ચલાવેા.

સ સ તાં અને ન વા

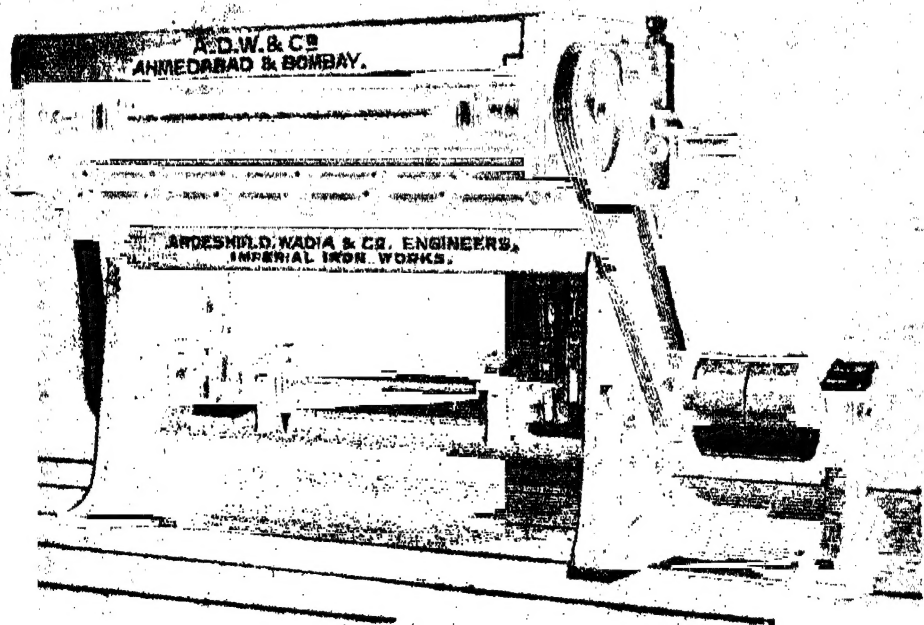
ધમપ્રુવમેન્ટ સાથેના ટકાઉ

જનો જોઈતા હોય તો પહેલા

અરદેશર ડી. વાડીયાની કું. ને

પુછશો તો જરૂર તમને

ફાયદો થશે જેને સાર ચાર મોડલો પણ મલીયા છે.

ઠકાણુ:—એપોલો સ્ટ્રીટ, મુંબઈ
અને અમદાવાદ

ગ્રહસ્થો મોટે ઉત્તમ જાતનાં ઘડિયાલો. એક્સેલસીયર

આવી વગરનાં લીવરવાલાં ઉત્તમ બનાવતના ઘડિયાલો.
એ વરસની જામીનગીરી આપવામાં આવે છે.

ખરાં રૂપાંનાં

૧૮ કેરેટ સોનાનાં

કોટલામાં

કોટલામાં

આપન પ્રેસ રૂ.૬૫

આપન પ્રેસ રૂ.૧૬૫

હનટીંગ રૂ.૭૦

હનટીંગ રૂ.૨૦૦

હાફ હનટીંગ રૂ. ૭૫

હાફ હનટીંગ રૂ.૨૦૫

ખાનુઓને મોટે નાની સાઇઝના ઉપલા ઘડિયાલો

બનાવવામાં આવ્યાં છે.

૧૮ કેરેટ સોનાના કોટલામાં

આપન પ્રેસ રૂ.૧૩૦

હનટીંગ રૂ.૧૬૦

હાફ હનટીંગ રૂ.૧૬૫

વહી ધનમલ અને હીરા જડીત કોટલામાં રૂ.૧૭૫ થી રૂ.૨૫૫ સુધીનાં મલશે.

રોકડે અથવા વેલ્યુપેએબલ પોસ્ટથી મોકલવામાં આવશે.

જુદી જુદી જાતનાં અને જાવોનાં ઘડિયાલો માટે ચીન્સ સાથનાં પ્રાઇસ લીસ્ટ જુવો.
મોટાં ઘડિયાલો અને સોના રૂપાના દાગીના માટે ખાસ તૈયાર કરેલાં લીસ્ટ જુવો.

વેસ્ટ એન્ડ વોચ કંપની.

મુંબઈ અને કલકત્તા.

